А 57
4°

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
Бр. 44-14158

БРОЈ 1. ПОНЕДЕЉАК 1 ЈАНУАРА 1890. ГОД. ГОДИНА VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДНАПУТ НА ТАБАК
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
на страно земље на годину . . 9 дин.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА
ЈЕ У ЗДАЊУ
ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати уредништву на општинском суду а све кореспонденције на уредништво
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Исплаћена писма не примају се.

ОД ОВЕ ГОДИНЕ

У споразуму грађани лепо ће моћи да сва питања буду решена и општинска сазања онако како треба и само ће доћети општи корисни резултати.

Навршила се седма година од како представништво престонице редовно публикује своју радњу излажући је тиме контроли грађана и јавној критици.

Данас „В. О. Н." улазе у своју осму а праву годину самоуправнога живота општинског.

Честитајући читаоцима 1890. нека нам се не замери што ћемо у исто време, на овоме месту, у првом броју, проговорити кратку реч и о новоме положају.

Ако је и до сада било корисно да грађанство прати радњу представништва, сада је то двојином више потребно. Самоуправна општина припада сама себи: самостална у пословима својим, она има прилику и могућност да разумно и слободна живот, за успешан рад и сигуран напредак, али у собилним ако не и теским приликама, у којима се налази свака општина, која је тек на путу да изврши најпре, основне и главне, своје животне задатке, у таквим приликама, зависи много од тога, и само од већи и бржи успеси, над се са свих страна настоји да општинска управа радњу своју може руководити оним правцем, који обележава сагласност већине.

Неупућујући се у анализу узрока зашто су се до сада наше општински послови релативно споро развијали, ми се хватамо општег мишљења: да једном ваља енергично приступити како би се што пре остварило најпреће реформе и тиме подмирале најхитније потребе варошке. А ако је до сада и нечија друга посебна одговорност за неуспехе у радовима општине, од сада то не може бити. Све што се од данас уради служиће и на част Београђана. На против сваки застој, сваки неуспех, пресвиснио би се у грех само Београду и његовоме становништву, па би се општини с правом пребацивало да није била свесна ни сопствених интереса, нити дужности своје према земљи и народу. — Београд је и престоница, а више од тога (ше треба ни за часак заборављати њему припада да буде центар срећа, центар народне образованости, центар уређења, моћа и т. д. Кад томе додамо да властити интереси београдског житељства толико исто иштажу да се приноше живо на рад, по себи је јасно да у последу унапређења локалних прилика сви редови грађанства треба једнодушно да се руководе не им обзирима, да се појединаком готовношћу заузимају непрекидно за општинске послове и вољно суделују у решавању својих животних питања.

Не мислимо — најмање данас и на овоме месту — да пребацујемо, али нам ваља поменути да опште интересовање према нашим јавним пословима није увек узимано на време и довољне размере; а од тога пак што ће неко после пропуштене прилике доказивати да је ово или оно вољало другаче, и могло се боље свршити — никакве ваљде! Потребно је дакле да грађани прате радњу представништва, да знају шта се код у општинској кући ради, да у приликама на време исказују своја мишљења и благовремено чине евентуалне примедбе. То је била и остаје жеља представништва, то је дужност грађана, а од сад то постаје и толико већа потреба што су предходни радови појединих од првих великих послова у минулој приведени своме крају, па ће се ове године морат и не само прекрпити с последњим одлукама него прећи и стварном извршењу н. пр. грађењу водовода, увођењу нових прихода, решавању о зајму и т. д. а с друге опет стране, што се по закону о самоуправи има дати нови правац целокупној администрацији општинској.

Да би увек била на видику радња општинског представништва, томе служи овај лист, и ми мислимо да не грешимо ни најмање, ако сматрамо да од сада има још више разлога с којих би ваљало да што већи број грађана прима „Београдске Општинске Новине", у којима ће као што смо недавно обећали, па и на одаље наилазити бити резервисан просто зар слободну измену мисли увек кад год појединци грађани осете потребу да о општинским пословима и радњи представништва своје назоре изнесе, ма и анонимом.

НОВО КАЛДРМИСАЊЕ

СТУДИЈА ТЕХНИЧКЕ КОМИСИЈЕ

(продужење)

6. Калдрма од локалног камена.

Добре и хрђаве стране у главноме слично су овима код калдрме од прекалног камена, у колико зависе од самог материјала.

Међу тим, с једне стране, ова је калдрма много јефтинија и много се лакше гради, од потпуно правилне калдрме: док јој је опет са друге стране трајност много већа и одржавање спуље, а пожља је скоичана са много већом лепом и потресом. услед чега је мање неравне површине.

7. Мешовита калдрма.

Као по имена, тако и по својим особинама, ова долази међу две наведене врсте калдрме.

8. Макадам.

Од све камене калдрме макадам је најприступачија по мишљењу, јер је потреб мања и нема заиме, а стока се најсигурније и најлакше по њему креће, те може и најмање терете да вуче. Површина је улица равна, а праха и праш не продиру тако лако у подлогу, као код више поменутих врста калдрме

Хрђаво је кад оне кладуше то нити се воска брао трошит и кварт, те је с једне стране одржавање скупо, а са друге тешко се часто дође, због јаке прашине и недозвољ блата. Нарочито ово прашина увелико досађује и шкоди органима дисања и због оне последње горке наслаге да се ова сматрати као најгора врста кладуше, усled чега со ова, као што већ и знано, данас свуда забрањује и замењује кладурама.

2. Кладуша од асфалта.

Кладуша од асфалта много је боља од камене кладуше у томе, што је материјал еластичан и прашина кладуше равно, тако да је можна сасвим чврстина и без икакног оштећења и дарове. Но, једнако и ова поправна кладуше чине, те јако може да се чисти, а сама по себи ова кладуша не даје ни блата ни прашине. Поште је кладуша поправне једноставна и нема састављена, то и влага не може да продире у подлогу и зеклу, а снег и лед много се брже топе, но на којој другој кладури. У опште са каптајевског гледишта, од свију до сада познатих кладуша, ово је најсавршеније. Отпор кре можки на њој нема је мали, те стока може лако да савлађује и највеће терете. Оправке такве кладуше врши се са свим лако и брзо, а одржавање није скупо.

Мане су ове кладуше од асфалта: што јој је скупа народи; што се коли тешко устаљују и живописају, и што због своје глатности може да се употреби само за улице или сасвим хоризонталне или у незнатном паду. Најчеће ју пак нелоди, као што већ веледосмо, што стока по овако глатког кладуши, а нарочито у почетку, клиза и пада. Но применом и стока и кочијаша свикну овоме и по овој кладури, те се поменуте случајеви много ређе дешавају.

3. Кладуша од дрвета.

Дрво је и од асфалта много еластичнији материјал, те је по њему и можна мирнијатија и скоро без икакног шума. Стока по овакој кладури сигурно ходи и не клиза као по асфалту. На овој те кладури по слане веома много кроваве и блата, а и потрес је сасвим незнатан и без удараца као по земљи.

Недостаје су код те кладуше: што јој на влажном времену површина постаје клизава и за стоку несигурна; грађење је скупо; трајност је сразмерно знатна: одржавање веома много стаје; на пољу које исплуже и по мостовима, да се кладуша при врло живом земљи повлаку залаци, као што се то једном и десило у Чикагу.

Најчеће је међу тим код оне кладуше те, которија плату и нечистоћу, те при сувом времену свиња исправљен постаје веома штетна по здравље. С тога са каптајевског гледишта ова кладуша може да се доволи само у варошки и сувој крстарним улицама мањих варошиа, за ма и у њој дежале.

* * *

При оцени кладуша, поред њених општих добрих и хрђавих страна, у последњу сласбрајући и здравственим прилика, но себи се разуме, да је њима важан фактор цена њеног грађења и одржавања. Дакле економија, на коју и ми највећу важку морамо да обратимо.

(настаниће се)

×××××××××××××××××××

Молимо све оне који нам што дугују, да положе паре разносачима листа, који ће им признанице предати.

×××××××××××××××××××

Сви они који приређују у својим домовима јавне забаве, представе, игранке. држе певаче или музичке, дужни су пријавити се претходно Општинском Суду ради одобрења.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Примили дужност. Председник општине г. Никола П. Пашић 30. ов. мес. са друговима, новоизабраним члановима општинске управе, положио је у одборској седници законом прописану заклетву.

Порески одбор. Претписом господина министра финансије од 22. пр. мес. и год. ПБр 20143 наређено је да се ових дана састане порески одбор и предузме разрез данка.

По изнени и допуни закона о пореским одборима и надзорницима, председништво у пореском одбору припада председнику општине.

Избор. Према чл. 15. закона о устројству трговачко — занатлијског одбора, иступили су кожном из одбора 10 чланова и 5 замењеника, и то г. г. Радовил Милековић, Димитрије Малојевић, Милош Голубац, Тодор Ђурић, Димитрије Ђа-давовић, Марко Петровић-јевић, Петар Марковић, Софроније Јовановић, Сима Видановић и Милан Белчевић одборници, и Светозар Шпадић, Тома Николић, Миња Петровић, Илија Цветановић, и Милош Обреновић замењеници.

Нови избор извршиће се у недељу 7-ог овог мес.

Промена. С овим бројем а почетком нове годиње формат нашега листа у неколико је повећан и ако цена листу остаје иста

Одборска радња, из прошле године сва је предата јавности сем записника последње седнице, која ће изаћи у првоме идућем броју.

Овај број излази на по табака због сметња у штампирођа.

ОДВОРСКЕ ОДЛУКЕ

На састанку 20. Децембра т. год., општински је одбор: Бр. 279. — Прихвата одговор председништва да ће идућег састанка водити записник поводом питања одборника г. П. Видановића за што се изнеси инвентар о вселењу којим је констатовано да кривични општ. органа нису поднет истицат цеховима бранша из родбе Ф. Тобелара;

Бр. 280 — Прелаже на данашњ рад пречо тражена одборника г. П. Видановића да се друга комисија одреди а напреда преглед дима која је ирна комисија кривила;

Бр. 28: — Решено да се за замењике председника извршних одбора збора 21. и 31. ов. мес. воду умолити и г. г. Св. Кораћевић и Радивоје Драгојић;

Бр. 182 — Одлучио да се цена хлебу повиси на 32 дин. пара кило, с тим да се 900 грама продају за 20 дин. пара, а

Бр. 283 — Изабрао за чланове скупрај радионе комисије: г. г. Р. Драгојића, Св. Кораћевића, Милоша Обреновића и Косту Главинића.

НАРЕДБА

Како су у последње време наступиле јаке суномразице, те је по тротоарима и улицама попадала, која не само смета пролазу, него може и да проузрокује непретно случајеве, — то суд општине нар. Београда, на основу члана 36 тач. 1 и 4 закона о општинама

наређује:

1. Да се испред сваке радње или куће над је време кишовито сваког дана тротоар чисти, те да се сиег и лед не загрђавају.

2. Да се лед, која се сада налази на појединим тротоарима разбије и сагруже одмах, па за тим тротоари посуу песком или пепелом, како би се тиме отклонила свака опасност за пролазећу публику.

Ко год не би по овој наредби поступио напшње се по закону.

Од стране суда опш. београдске 30. Децембра 1889. год. АБр. 1302.

НАЦРТ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗАКОНА

ЗА ВАРОШ БЕОГРАД

Зидови.

Чл. 31. 1., *Главни зидови.* Када зграда код којих највиши спрат не прелазилази висину 3·2 м. а преградни су зидови тако распоређени, да главни зидови највише 5 м. у дужини и слободно стоје, главни зид у највишем спрату мора најчаће 1 циглу дебео бити а исто тако и сви преградни зидови.

Кад је грађевина са више спратова, дебљина у доњем спратовима појачава ће се са пола циглае редом одозго доле и то у случају у коме се употребљује балванске таванице (Dupelboden).

При употреби гредичнога међутавања (Trambsden) код којих су греде у растојању од 80—95 см. или ако су међутавани заспођени на гвозденим носачима, главни зидови у по два спрата, који су један над другим, могу бити исте дебљине.

Главни зидови у приземним зградама код којих *дубљина* соба не прелазилази 5 м., висина 3·2 м. а ширина 7·5 м. морају бити од 1 циглае дебљине, иначе морају бити зидови дебели $1^1/_2$ циглу.

2., *Средни зидови.* У приземним зградама морају бити најмање једну циглу дебели. Онаки морају бити појачани још са по циглае, средњи зидови морају бити дебели: у приземним кућама од $1^1/_2$, у кућама на један спрат (и при земљи и на спрату) $1^1/_2$ циглу.

Код зграда са више од 2 спрата средњи зид мора бити у два најнижа спрата по $1^1/_2$ циглае више. Ово важи за собе од $5^1/_2$ метара дубоке, а где је распон већи, средњи зид мора свуда бити дебео од две циглае.

3. Степенични зидови.

Код степеница са обадве стране узидани зидови морају бити у једноспратним кућама дебели најмање 1 циглу.

А у кућама од више спратова $1^1/_2$ циглу; код високих басамака мора свагда бити зид дебео $1^1/_2$ циглу.

4.) *Преградни зидови*, могу се од пола циглае правити; ако исти пак служе за подлогу таванича или као преграда између појединих станова, онда морају бити најмање од једне циглае дебели.

5., *Темељи* морају бити за по циглае дебљи но што су при земљи зидови и морају бити постављени на здравој земљи или иначе сталној подлози, и то најмање 1 м. дубоко од нивоа терена.

Зграде од бондруша, керпича, плетаре и набоја.

Чл. 32. Зграде од бондрука или керпича могу се са улице подизати само по претходном одобрењу грађевинског савета.

Свака зграда од бондрука мора се наменом или добро печеном циглом у малтеру подизати на висину 0·30 над природним тереном.

Зграде од набоја и плетаре на улицу улице неће се моћи подизати

III. ПРОПИСИ ЗА БЕЗБЕДНОСТ ПРОТИВ ПОЖАРА.

Подела грађевина.

Чл. 33. Обзиром на већу или мању опасност од пожара деле се грађевине на:

а., грађевине које по пословима, који се у њима раде, могу бити од велике опасности. Овамо спадају грађевине у којима се јаком ватром ради или у којима се загревају просторије са јачом од обичне температуре, даље грађевине у које се смештају или у којима се израђују у већој количини или тешко гасиви се или лако запаљиве или експлозивни материјали, као и радионице, у којима се израђује сама дрвенарија, магазини за храну, сале за велике скупове, позоришта, локали за забаве, школе, болнице итд.

б., *грађевине с* за обитавање и занатлијске радионице, пиварна купатила и т. д.

в., грађевине од мале опасности т. ј. оне у којима се обично ватра не ложи, као што су конјушнице, шупе за кола итд.

(наставиће се)

ПЕК СЕ СВАКИ ТУЂЕ

ПРЕДЛОГ ФИНАНСИСКО-ТЕХНИЧКОЈ КОМИСИЈИ

20 Децембра 1889. год.

Имам да учиним један предлог комисији која се бави студијом на каким средствима можемо извршити велике реформе и какве приходе мора општина имати ради амортизације зајма који за те велике послове буде уговила.

Био сам на обадвема конференцијама и пратио сам и на новима радњу одбора по томе питању, па у колико ми изгледа да је прикладно и целисходно постулано кад је по томе другој овој комисији поверен нека задатак с тим да га изнеде детаљније и потпуније, тошко ми се исто чини да и овај пад може остати без успеха, ако се питање из кога год гледишта мери да питомеснима, и што сматрам треба градити, ако се жели да што више стало оријеје на ову ствар, који безразложно, на кварцања или због недовољности, отежавају свеопштему погледу извршења великих послова, подизаћи, каларне и остали.

Доста пажљиво слушао сам говорење на данашњој конференцијама 8. и 10. Октобра о. г. и увидео на крају да исто од грађана највише Али поједини говорили у опширнијему начина и пуно којим би нашло воћи, предлагали су круг конференцијског задатка, узимали много даље у поједности но што је то тражило да буде, уносили тиме забуну, те у крајњој линији жели се чини да је од конференцијског саветовања бидо више штете но користи

Дебату је требало водити само о начелним тачкама а свако улажење у поједности нашло је одмах спречавати Али исто тако није одмах поступано, нити ми чудо што је различито тумачен задатак конференцијског саветовања.

Ја сам сматрао корисна да се од конференције хоће да изиђе: сазвани су са комисијски саветници да је рода извршење већих радова начелно решење на у некодико а заточених реферата потребно за шета воде приходе; да је за то најугодније послужити се тромарвом; да је неопходно задужење; да су од стране комисије предложена услова за дати новчана основа на коју би се дало радило и у своје време реч зајор на решење имало питање о задужењу. Међу тим други су сматрали да је конференцији положено главно питање о неодложном задужењу општине, докле су опет трећи говорили својим поналазима да су им и данас још непознати досадашњи радови санитиског одбора од каке је покренуто питање о реформама варошки. Од два тих конференција је сам опазио међу грађанима још већу поделу мишљења и то ме наводи на мисао да ће бити много више тешкоће за успех на збору ако се не претходу мотиве мере, да се у своје време јасније мишљењу ставе представке у правој боји.

Не треба ни мислити на то, да ће се кад год моћи поттиби једногушни пристанак свију грађана који имају право гласа у општинским питањима. То би било немогуће чак и у случају да извршење није спојено са неизбежним приходи, другим речима са новим порезивањем. Далеко је лако не могу сложити ни сви чланови једне порединске задруге да се неки посао спроведе на начин који ће свима подједнако бити повољан, а још ће нам може оценити и захтевати то у једној општини. Сви грађани не могу се никада подједнако обрадовати, а увек ће се налазити и таквих лица којима у општ! неће лежати, или бар која ће претпети сопствену корист, те из једног или другог обзира против свете, па ма те и немале мојног утицаја.

Решење зависи само од већине, али да би се свима објективно поступило, да би се свакоја жељама чуло и међу свима најбоље изабрало, мислим да није с горе, и да је ипак више потребно, да седница економијско-техничка комисија пре но што

закључи свој рад, и пре но што поднесе одбору извештај, зовове јавним зрелом све стручне грешке да у извесном року, преко ономе што је до сада рађено и у комерцијалима каквимо, исказу потпуну своје мисли: каквим би изворима било најбоље послужити се ради извршења нејних послова. Кад после тога комисија поднесе извештај, требало би но њему да јавно вагетвује да учине своје примедбе било преко листова, било лично председнику општине.

Ако одлина буде, комисија би разуме се имала умета у осену ча извиђења, своме извештају додала их и са контра примедбама прокритала. Не буде ли пак никаквих одлна грађанских, то би комисија требала да констатује. — Кад то онако одбор доесе своје одлуке, вала прнеде знаћи пред збор, који ће предлог несумњиво и усвојити.

Ово је моје скромно мишљење и јавни предлог финансијско-техничко, комисији у искреној жели да со решењу о реформама више не дознавају никакве сметње и одлагања.

— ић

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ УЛИЦА

Има доста времена, од како се осећа у престоници потреба да једном све улице буду обележене, јер ва калост доста их је, не само нових него и старијих, које су и даље безимене, као што опет друге носе но два и три имена по уврока што су појелна делови једне исте улице различито крштени.

Питање ово по себи веома наследаги да није од велике важности, али такво схватање било би погрешно. Треба имати на уму колико се тешкоће у снобраћају после дешава само за то, што је врло тешко знати у коме правцу дати која улица а још теже наћи кућу у улици која нема имена, нити је знаке на каква начин обележена. У најречите сарческим изразима за час свакојеко за улицу, која нам је потребна к тако исто улек лако палазимо и на тровелу кућу; међу тим код нас у теме погледу скоро је тако стање. као и да нарелна улица које обележена. Писмоноше, и ако су подељени на одељке и улице, имају сваких тешкоћа да несма решењу правилно и на време. Од нашнх фнјакерата ћете увалад исхитити да вам покажу и да нас одведу у улицу и кућу, ако та улица које од централних средиших*). Позорнике немоћте ни питати јер и ано знају своју „лекцију,“ овоу они крше што незнају како се зове улица која нема свога нема. Пуно је даклс разлога који налажу да улице и куће буду у свакој варошн обележене, а сне код у важним местима то и не би бнло стварна потребо. треба је подвргнути и ради самог угледа варошног.

Друго питање може бити на каква је начнн најбоље извршити обележје улица, да ли по опште прнкљученом или и стварјем нашему писмена, али другим каквим од бројевних система. Који је од поменутих начина зомућбољи, то треба да буде предмет нарочите разматлања; но наше непородавно мишљење је да обележавање улица замснама има какве добре стране само под се имена бирају га нуво свнсла, и да је за наше прилике оно најподеснije. Главна тешка као код лекати у теме, како ће свакоме дати могућно ако не да и утуки нако се која улнда зове. ово да увек и у свако доба лако наће улицу која му треба. Онако ради врло је практично петака на Косанчнном улнда велике табле. како то чине многе од европских варошн.

С гледнта, које горе исказах, обрађено сни се бно над сам прочнтао да је одбор општински и верно нарочитој комисији да даде писма крајњим улицама које их још немају, и да ј исто време измени напнсе оних улнда које носе нсподесна имена. Четно сам да је комисија подвела нзвештај и да ће исти у скоро бити изнесен одбо,ској седници на решење.

То ми је дело поводо да опо поменуто реч напнсем поглавито у циљу да бн скренуо пажњу на једну овнолност коју не бн требало да нам пспустнти ако со жели да посао буде од трајне предности, те да се у скоро опет не мекају писма на другим каквим побудам. Не сумњам ирн том на жело да је комисија рад свој нанела марљиво и каквдно и да ће писма предлози бити сасма рационални, али обележавање улнца имснима — ако се тај систем и даље хоће да задржи, што ни према одлуци одборској, нисдеда да је начелно решено — захтева да се о именима сиетарао размисли. Због тога двнма да може бити само користи ако се стварно предлаза да и грађани нам одбора кажу своја мишљења. Има на пр. много растројених имена која је усхн круг комисијских чланова тешко лако и прнкладно, а ја нмамн да обележавање улнца именнма баш и јесте с тога тако прнмљено што и имснима улнца потпостно може да одлази дух времнна и захвалности према заслужним од знаменитих прсдака својих. На тај начнн имена су улнца галерија слика наше вслике и уважаване оних који за нас нмају заслуга.

По начслу да „нпше онако—нпше воде“, дакнн да би ово решавања у одбору било корнсно ако би се нзвештај комисије предло јавностн да би свако, ко год желн, могао рећи нгн у опоме погледу мнсли.

Ако уредништво сматра за згесно нека оним радоника даде места у општинском листу

Р.

КЊИЖЕВНИ ПОЗИВ

на претплату на дело

ИСТОРИЈА ТУРСКЕ ЦАРЕВИНЕ

од

Стапнсја Лен-Пуа.

Ако у опште нма закона, по којима се живот народни развија; ако нма закона, по којима народи напредују и опадају, онда свакн грађанин, који жели да своју отаџбнну у политичком животу корисно послужи, треба да сматра за једну од трнју дужностн: да се упознаје с условима од којих зависи срећа и напредак народа, ако и с узроцима који с времнном доводе процват слобода и губитак самосталности.

Заиоси ио којима се народи развијају и по којима опадају и пропадају, могу се једино из историје народа извести. Ако се политички живтнна и државнички мудрост у опште могу из књнге научити, то се оне само из историје народа научити могу.

Мени је одавна било јасно, да би се учинила добра услуга нашем јавном политичком образовању кад би се народу нашем дале популарно изложене историје разних народа. Данас, са широким слободама у тежњу ка што већој моћи општег интереса, таква једна помоћ нашем политичком образовању постаје врлн потребна.

Ја сам знумно да, ако нађем одмна у читалачке публнке одлнх једва два историје народа. Образованн народи имају нешто обрелна таквих историја. Ја ћу пробрати по најбољи дела, на која просто превести и нама и препоручити. За нас је особито предно да се упознамо с историјом народа који су нам суседи — с историјом Турске, Угарске, Румуније, Грчке, па и оних који су нам нешто средњи — с историјом Бугарске, Русије, Чешке и Пољске. У ноју ћемо узети и историја Византијске царевине, историја Млетачке републике и историја Сарацена. Ова последња већ и с тога, што нам имате особитог интереса за Србе муханеданске вере.

За сад сам готов с преводом (у појединце преродом) Историје турске царевине од Стапнеја Лен-Пуа, која је једно од најновијих и најбољих дела о Турској историји у западној књижевности.

Али ја та не могу дати у штампу док се бар толико претплатника не пријави, да могу штампу платити. С тога опет и позивљем на претплату за ово дело. Ово ће нанети на 22 штампана табака и стаће за претплатнике на Краљевине Србије с пошгарином 3 динара, а за претплатнике нз аустро-угарске земље 4 фор 50 новч.

Молим свакога, ко се интересује за књижевност и политичко образовање наше в нарочито господу професоре, учитеље, свештенике и државне званичнике, да се потруде око скупљања претплатника. Сакупљачка дајем на сваких осам претплатника по једну књигу.

Списоке претплатника с новцима шаљу се од краја јануара 1890 год. и то из Србије књижари В. Валожића у Београду, а из аустро-угарских земаља на адресу браће Јовановића у Пљевљу. Дело ће бити готово почетком фебруара 1890.

15 новембра 1888 год.

у Неготину.

Чед. Мијатовић

НА ЗНАЊЕ

Јавља се свима онима који желе пунити своје дедиције ледом из атара општине београдске, да се ове године имају пријављивати претходно, одређеном кметов. помоћнику у општини с који судницн — г. Јовану Антонијевићу да таксу плате и одобрење добију.

*). Ниже београдске општине, као што су сиромашке власти, и нисмо су такве такве да за-виђају на комисијама, на друге најважније јавне куће. Слагач.

Власник Општина Београдска — Штампарија Народне Радикалне Странке — Уредник Спасо Хаџи Ракић

БРОЈ 2. СУБОТА 6 ЈАНУАРА 1890. ГОД. ГОДИНА VI

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ПОНЕДЕЉАК НА ТАБАК
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 5 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . . 9 дин.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА
ЈЕ У ЗДАЊУ
ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је одређена 6 дин. пара од врсте
Претплату иначе слати унутрашњем или околном суду а све кореспонденције на уредништво
РУКОПИСИ НЕ ПРАЋАЈУ СЕ
Незапечаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

На збору грађана који је држан 30. ов. месеца није дошао довољан број гласача, да би, погледом на 13. члан зак. о општинама, избор одборника и заменика могао бити пуноважан, и за то се има држати други збор. А како је међу тим 19. чланом истога закона, као и прописом Господина Министра унутрашњих дела, наређено да се до 7. ов. мес. има извршити и избор лица за бираче квартовне одборе, то је општински Суд решио да се оба ова посла ураде једнога истог дана.

Према томе позивају се грађани ове вароши да у Недељу, 7. ов. мес. дођу на

ОПШТИНСКИ ЗБОР

да изврше избор: тридесет и два одборника општине и 16 заменика по 52. 53. 56. 57. и последњем стану 58. чл. зак. о општинама; а у исто време засебно да гласају и за избор десет лица из сваког кварта: 8 за чланове и 2 за заменике сталних чланова бирачких одбора, по тачци Б. под а.) прописа Господина Министра унутрашњих дела од 27. пр. месеца и год. ПВр. 17,178.

Право гласања на општинском збору имају сви пунолетни чланови општине, који плаћају 15 динара годишње непосредне порезе, а која иначе под старателством, али који не прописима чл. 16. и 17. овог закона право гласања немају или су га изгубили. У задруси имају право гласања на збору сви задругари, ма сви скупа неплаћали 15 динара непосредне порезе, ако нису чланом 16 а 17. изузети. Тако исто имају право гласања и она лица која су ослобођена од плаћања порезе по чл. 61. тачке в. и г. закона о непосредноме порезу, нити су постала неспособна за рад, или су инвалиди, или они, који времађу милостињу из државне касе.

Немају право гласа на општинском збору:

1., они, који су осуђени због злочинства, докле своја права не поврате, или који су лишени грађанске части, за време одређено, као и они који су осуђени због преступа, који бесчасте и јавни порез вређају, док не прође година дана од дана издржане казне;

2, који се налазе под судским истраживањем за дела под 1 наведена;

3, који су ваља под стецаните за време док стецаните траје;

5, који на велико дугују у име порезе осим текућег полугођа. Ко као је друго полугође ове год. продужено до прве Јануара по закону о напредњу рачунице године календарском, право гласања на овоме збору имају сва она грађани, који су платили порез за прво полугође текуће године.

Официри и војници сталног кадра не учествују на 16-ом члану закона у газетовању општинског збора.

Дошао за довољно и уредно плаћени порез само је порез прирашћа или опорез шпод на књига у које се заводи плаћање порезе.

По другом ставу 3-ће тачке 22-ог члана закона на збору може гласати само онај бирачи, који су уписани у набучни списак бирачки.

Збор овај почеће у 8 часова пијутра а бирачи могу долазити на изборно место до 6 часова у вече тачно, у које ће време престати куцање гласача на биралиште.

Гласање ће се вршити по одељцима варошким, и то на ови местима:

а) за кварт варошки — у основној мушкој школи под сабораг крање (дубровачка улица);

б.) за кварт теразијски — у теразијској м. школи (улица 2 јаблана);

в.) за кварт пиварошки — у основној мушкој школи (душанова улица);

г.) за кварт савамалски — у основ. муш. школи (савска улица преко пута кварта);

д.) за кварт палилулски — у основној мушкој школи (шпанска улица) и

ђ.) за кварт врачарски — у основној женској школи (врчинска улица. Томанџе кућа).

За председнике ових одбора одређени су ова одборници

Г. г. Никола Х. Поповић за кварт варошки

Тодор Ј. Мијајловић за кварт варошки

Милутин Ј. Марковић за кварт теразијски

Светозар Милојевић за кварт врачарски

Марко Велизарић за кварт дорћолски

Дим. Ђорђовић за кварт савамалски

Објављујући све ово грађанима вароши Београда, општински суд позива их да учине преглед састављених азбучних списнова пуноправних бирача ради уверења да ли су сви способни бирачи у списнове уписани. Списнови су изложени у благајновом одељењу.

Од стране Суда општине вароши Београда 2. Јануара 1890. Бр. 1.

НОВО КАЛДРМИСАЊЕ

СТУДИЈА ТЕХНИЧКЕ КОМИСИЈЕ

(продужење)

С тога смотрамо за нужно да у следећој таблици наведемо неколико података о томе, и ш ражех варошн страних.

ВРСТА КАЛДРМЕ	ВАРОШ	МАТЕРИЈАЛ	ТРАЈАЊЕ ГОД.	ТРОШКОВИ ОД 1 м² ДИНАРА	ОДРЖАВАЊЕ ГОД. ОД 1 м² ДИНАРА
Од тесаног камена	Беч	Гранит	35	19,40—21,25	0,84
	Лондон	„	15,6	23,75	2,35
	Минхен	„	60	22 50	непаитно
	Франкфурт	„	—	15,30—24,00	—
	Штутгарт	Кварцан	—	—	0,56
	Париз	—	—	—	0,60
	Берлин	Гранит	—	20—30	—
Мозаичке (од квадрата)	Штетин	—	—	5,00—6 25 (без цементног камена од тротера.)	
Мекадам	Париз	—	—	—	1 80—2 10
	Минхен	Базалт	—	6 50	2,50
Асфалт	Париз	Тињечен (просошна) асфалт 5 см. дебљине, 15 см. дебела подлога од бетона	—	19,40	—
	Париз	Без подлоге од бетона	—	14,00	2 00
	Франкфурт	Просошан асфалт без подлоге	—	15,00—16,00	—
	Берлин	Са 20 см подлоге од бетона 5 см асфалт	20	20,00	0,60
Дрвена	Лондон (разног система),	—	5,19	13,60—26,75	2 16—5 45
	Берлин	Подлога од бетона	15*)	18,75—23,25	1,25
	Париз	—	18**)	трајање и одржавање укупно за годишње 2,40	

*) Карактеристично предузимање.

**) По карактеристи готовог са продужавањем. Сигурно је престављено и у Франкфурту.

Као што се из те таблице види, по разним варошима, трајањност и цена калдрме веома су различите и за исту врсту калдрме. Међу тим, то се лако објављава тиме, што није употребљен један и исти материјал и што се и слобрађај во својој величини јако разликује.

За то ће бити много поучније сравнење цена разне калдрме у једној и истој варошн, а ш то имамо на Бреслави веома згодан пример.

Та варош, која је по броју становника на 7 пута мања од Београда, трошила је своје годишње знатне суме на грађење и оправку калдрме. То је одавпину жељу изазвало, те се 1881. год. решила, да такво испита, који ће најчи калдрмисања са фабричког гледишта бити за њу најрационалнији.

Кад се узме у обзир цело разне врсте калдрме, као што ваше за Бреславу, а тако и трошкови за одржавање, па се са обзиром на рок од 30 година, што се може узети као нек правилне калдрме од тесаног камена, израчуна годишњ сврха која врста калдрме годишње стаје; онда налазимо:

За калдрму од тесаног к'мена 0·64 дин. За калдрму од ломљеног камена (полигонална калдрма са у вежљано дотеранн камењем) 0,47 дин. За калдрму од макадама 1,28 дин. За калдрму од асфалта 1·31 дин. За калдрму од дрвета 2·11 дин. Али ако узмемо за мерило калдрму од асфалта, онда имамо годишњу цену једног квадратног метра калдрме од асфалта 100% калдрме од дрвета 91% калдрме од макадама 55%, калдрме од тесаног камена 28% калдрме од вило дотераног камена 20%.

Отуда следује, да је са економиског гледишта и у Бреслави најпробитачнија калдрма од ломљеног, а за њом одмах долазе калдрма од тесаног камена.

III.

Пре но што пођемо даље, неколико ће онде бити место, да видимо колико је у општ Београд до сада трошко на калдрму и шта за она стаје.

За грађење нове и оправку старе калдрме од 1859. па до конца 1888. године утрошена је свега сума од динара 1,064.610·64 — дакле годишње просечно $\frac{1}{30}$ од 1,064.610·64 = 35.487·02 или у округлој цифри на 35 500 динара.

Не оправљ̀а се но на што друго, кад погледамо само на ову суму, на уколико у обзир да она није довољна ни за редовно и исправно одржавање калдрме, која је и пре 30 година постојала, а камо ли и за грађење нове; онда нам не може ни најмање чудно бити, што се наше улице данас налазе у онако жалосном стању.

Истина за последње четири године, поменуте периоде од 30 година онако се прилични напредак; јер за прих 26 година утрошено је свега 753·430,36 динара (види 1. књигу статистичких података), а само за последње 4 године сразмерно много већа сума у 311,180·28 динара. То чини за прих 26 година просечно годишње по 28.978 или у округлој цифри 29.000 динара, а за последње 4 године просечно годишње 77.795 или у округлој цифри 78.000 динара.

Па и оволика сума кад би се употребила само на одржавање, долази годишње на један квадратан метар 9 односно 13 пара (узев целу поврпину, односно само поврпину колонсеја), а и то је и сувише мала цифра, ако се хоће калдрма да одржи у употребљивом и добром стању.

Ако узмемо као мерило последње 4 године, онда износи да је на оправку калдрме трошено само 16,6 од сто од набавне суме у буџету, што чини тек близу $1^1/_2$ пару од квадратног метра.

Ако узмемо приближно исти процепат, дакле од прилике 15 од сто, да је на оправку трошено за време целе периоде од 30 година; онда по просечној цени од 3 дин. на 1 м² излази да је годишње трајење свега на 10.000 м² калдрме од којих од прилике 6.000 м² долазе на коловоз а 4.000 м² на плочнике стазе.

Дакле било је према томе пре 30 година на 300.000м² калдрме, а за време целе те периоде сагрђено је опет само толико.

Кад би дакле тако исте одржавала калдрму, као што је до сада чињено, када би по исто толико и исте такве суме калдрме годишње трошили, онда би нам требало најмање још̀е 20 година, па да цела поврпина улица београдских буде каткада и то лошом калдрмом.

(наставиће се)

Сви они који прирећују у својим локалима, јавне забаве, представе, играпке. држе певаче или музику, дужни су пријављивати се претходно Општинском Суду ради одобрења.

Молимо све оне који нам што дугују, да положе паре разносачима листа, који ће им признанице предати.

МИЛОСТИЊА

—

Један поглед на дотадашње подужавање сиротиње.

За чудо је то што се у нас нашао неки да постави систем, пак бар нека извесна пореска у сиромашну послова. А све дотле, докле се не буде на то особито пазило, докле се не буде настојавало да се без чезања на неки „велики времена“ предузиме оно што се даје градити, све дотле с једне стране бићемо лашавани за друге многих корисних установа и с друге опет чинити много веће издатке на привитање подмирљиве потребе.

Међу оним пословима које наша општина могла одавна урадити, налази се и питање о уређењу завода за издржавање остарелих и немоћних. Толико је година прохујало, од како се с времена на време дижао глас поједиих одборника: од како се и у јавности о томе говорило; од како се на председничким столицама комеловано више угледних личности, пуних сваког милосрђа и воље за напредак општине, на њих, за велику штету општине, за показање остарелих и немоћних није пошта више учињено од онога што је заведено пре много и много година: поичано помагало које низада није могућно ограничити само на оне која највише заслужују општинску помоћ.

Наша не стоје про руци и одатле о огромним сумама које општина саде годишње троши на „седмичко издржавање“ и „божићно дарсо,“ али пробијавши речи који смо хватали уверава да би општина своју порошку сиротињу могла за врло мали начин и с мало са истим сумама да издржава у дому, у коме би се одиста указивала пуина и потпуиија нега онима који немају никога свога да их у данима старости, немоћи и немаштине, подиже до часа смрти.

Сама моја напредњака нароч у свету има такав завод а и ми смо га могли одавна установити, само да је било промишљеног поступања.

Са издржавањем сиротиње почиљем по моју, када се дешавају разне злоупотребе, које у осталом наше ни могућно спречити. Колико је и колико њих мање осећамо до ниже година примало помоћ, која се није могла дати другима, много горе положаје. И за дана у дан злоупотребе ће бити све више, јер и сад више пута сазнаје да се од општине може да искамчи, па и редовно да време, прилагна сумпја како се само мало лакше воле, одело прерушо, лице сврзља, рука поворно пружи пред комесијом, од које природно мора жаљи најмање сажаљења овај од молилаца, који уме да искаже своју беду, па макар био и варалица.

Општо познатно какво општина нама од реда узнује сиротиња, вема по једну добру страну. Од мале користе комоћи нико не може добити оно оно што му је за одржање неопходно. Нончана се помоћ као што рекох, даје и дотле који могу бити без ње и који дакле нису у правој беди. Од данашњег броја оних што примају општинску милостињу има их без сумње скоро половина које нису из Београда, као што овог великог броја за рад способних лица не би на свако примити милостињу. *)

Сем малене броју угледнијих породица, код се деси случај да изненадно падну у беду и остану без ранетелка, издржање општинско може се само у натури давати а то искључиво локалној сиротиња, дакле менталима, а никако и сиротиња која, пришлала да код нас помоћи (издржавања) наће, а дотле је живела у другоме месту, на чак и у другој држави.

Општина нити има дужност, нити може бити такође стања да помаже и тућу сиротињу. Само ови дакле морају се о тромоку општине издржати који немају никог свога, да се за њих брине, којима је дакле завод за неговање немоћне сиротиње једино склониште.

Још горе иде са поделом добровољних прилога, „божићних дарова“ што их општина сваке године скупља од грађана и од рода дели сваког сиротињи која на тужни и бадњи дан дође да моли. Много би боље било напоме и не давати ништа, јер до сада увек су ове бакше просто у воду. Као један комесије, пошад сам читао предлоге да се и то другоме удели. јер иноме нечато ће се помагати они који за ту особу знају и који умеју да канале на и да се гушају да пред комесију изађу. — Међу нама скоро увек је било најмање питања, а ја држим да нити су питање најпотребније, нити грађанство за нах чини предлоге. Зато тако исто да је бивало случајева, да се једно исто лице два пут обрања, уверено да комисија није у стању поћати да је једном већ било: ако што ми је познато и то, да ни једне куће дошли по неколико лица да свако вскажи по што год, па се онда сва подоволно прибаји подвигујући се како је памстно искати „само нај се може.“

Да би се све ово избегло; да би се у будуће и деворадосалну и бакшу помагала стало на пут, док је до општинска управа крстуши студаја на хлаб ко нечи казало установити завод за неговање немоћне сиротиње, па да се то једном и у дело приведе.

На запретку новембра да са чувањем находећа не иде боље. Општина хлаба честито, али не врши редовно и строгу контролу, те се деси не чишу добро. Општински лекари и бабице треба а у томе поседу да добију виђену дужност за тим да се заједе редовни надзор. па се онда неће догодити да општина за поједину дечу плаћа чак и кад подрасту, и кад она врсто рећи служе ине у чијој се кући

Д.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

—

Пристутво. Председник општине г. Никола Нанић ушао је у дужност 2. ов. м. али да би нова управа општинска била на часто са оним што врема, образована је комисија да претходно конститује стање у коме се налази непокретно добро, нарочита пивница, грађевинска предузећа из последње године, финансијски, судски и сви остали административни текући послови.

Докле се ово сврши, дотле ће бити изабран и нови одбор, а за тим одмах приступити и реорганизацији послова, према новоме закону и новом положају општине.

Збориа. Сутра, 7. јануара, држаће се други збор за избор одборника, а врши за избор сталних бирачких одбора. Ова два посла свршена су да се ширше истог дана, колико да би се учинедио сваиавање једног збора више, толико и с тога, што је новим законом предвиђено да се избор лица за сталне бирачки одбор мора извршити до 7. ов. месеца.

Пијер. Идућег понедељка, на дан 8. ов. м. држаће се у општинској дворани скупштина осамских и ванбрачних која ће изабрати шест чланова и шест заменика-чланова у трговачком суду, на место оних који истеком ове године одступају.

Пре прају. Комисија за преглед и оцену Сиреткове водоводне пројекта учинила је извесне примедбе на пројекат. У след тог г. Сиретк је пре неки дан по воду у Београд дошао да пред комисијом лично даде своја објашњења.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА

Водоводи у Атини. Фирма Пирсон из Лондона, трошила је комисију за грађење водовода у Атини. Воду би имала довести из језера Стимфоније у Пелопонезу; али је донула заснована на томе, да држава гарантује 3%, подшљежину. У грађеву оваког водовода поклашћени би морао уложити до 30 милијуна динара.

—

Електрично осветљење у Смирни. Како јављају из Смирне, извести понуђач тражио је од општине одобрење за осветљење улица електричном светлошћу. Предузимач, који је подјео ту воизду, приступиће до године броју поклоше о своме трошку, а доцније сгупио би у преговоре односно закључења уговора са општином. —

—

Телеони између Петрограда и Москве. Покушаји разговарања телеоном чињени су 20. децембра пр. године између Петрограда и Москве и дали су врло повољан резултат. Том приликом употребљен је један апарат, који је провалио г. Гиоздев. Тај је апарат удешен тако, да се гласовни жица, која се употребљава за преношење гласа, може да употреби и за сразношење телеграфске струје. Како је ова стеар од великог значаја, те су чињени покушаји на многим руским железничким пругама.

НАЦРТ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗАКОНА

ЗА ВАРОШ БЕОГРАД

Општи задеси

чл. 34. Сви околни задови морају бити грдним материјалом (без дрвета) озидана код следећих грађевина

а. Код грађевина у тачки а, чл. 33.

б. Код грађевина у тачки 5. члана 33. овог закона, ако нису од облиз-

*) За пример наводимо да је бивало и таких случајева да је исо лица старала добила милостињу а међу тим није ни имало да је код другога у случаја на страну одиру, дакле на рад способна. Друго су опет велики број зрелих, дакле лица, итд.

ких зграда удаљене више од 5 мет., околни зидови морају бити тврдим материјалом озидани, а ако одстојање прелази 15 мет. онда само до натоса преко трећег спрата.

в., Код грађевина од мале опасности (тач. в. чл 33.) околни зидови морају бити озидани тврдим материјалом ако су она у одстојању краћем од 5 мет., или кад готово паралелно у означеном одстојању леже са грађевинама о којима је реч у тачци а.) чл. 33.

Зидови затри изложени

чл. 35. Зидови затри изложени одозго па до тавана морају бити дебели најмање једну циглу. Служели пак они зидови уједно и за подлоге таванача у оште, онда исти зидова морају бити дебели најмање 1 и по циглу (0·45 мет.)

Отвори на овим зидовима у општ су забрањени. Но у појединим случајевима грађ. савет може ове отворе дозволити али и у том случају исти отвора морају бити сигурним гвозденим капцима затворени. Капцани морају бити циглом озидани.

Додирни зидови суседних зграда

чл. 36. Свака зграда, која има додира са суседном зградом, мора имати свој сопствени зид, најмање једну циглу дебео (0·30 мет.)

Код грађевина са огњиштем, на коме се јаком дуготрајном ватром ради као што су: ковачнице, пекарнице, огњишта са наслоном на зид до суседног имања, поред зида означеног у предходећем члану, морају имати још један засебан зид до висине тавана, дебео једну циглу (0.30 мет.)

Изолација (изолација)

чл. 37.Због изолација (изолације) мора свака кућа имати свој главни зид. Ако би наступиле околности које би захтевале да се направи заједнички зид, мора се исти тако утврдити да може с' обе стране дати подлогу за таваначе. Споразумевање које ће се учинити због изолација таквог зида, има се поради предупређења могућих несугласица и разметања, код суда убаштинити.

Провалци (untertuge).

чл. 38. Провалци т. ј. оне греде које се постављају испод таванских греда да исте сигурније буду, као и у опште све греде и т. п. које се пружају у суседне куће нису дозвољене. Отварање пролаза међу двема зградама, зависи од одобрења грађевинског савета.

Зидови против пожара (Feuermauer).

чл. 39. Ако дужина крова на каквој згради износи више од 10 мет. онда се цела ширина тавана мора преградити зидом најмање 0·15 мет. дебелим.

Зид овај мора над кровом бити 0·15 мет. узвишен.

У зиду морају бити начињена гвоздена врата, која се тако са обе стране могу отворити, а поред тога да се и сама од себе затварају.

Заједнички зидови

чл. 40. Међусобним споразумом суседа, могу се и даља заједнички зидови у колико то не би било противно одредбама овога закона. Право службености на огради зид може се само међусобним уговором задобити. Иначе пак сваки господар плаца дужан је да свој плац према граничама суседа, зградом засебном оградом, која мора бити зидана, или од сусте тарабе најмање 1—4 мет. узвишена над њеном висином.

Заједнички зид одржавање суседа у добром стању о своме трошку.

Висина

чл. 41., Чиста унутрашња висина свију локала и којима се обитава, мора износити најмање 3 мет.

Простори у којима се људи скупљају, као и радионице, морају најмање имати 0·50 мет. испод натоса приземног спрата и бити постављени у сасвим здравом земљишту, без свиње органских материја. У противном пак случају мора се хрђано земљиште уклонити и здравим или бетоном заменити.

Спољна висина зграде за обитавање од тротоара до стреје не сме бити нека од 20 мет.

У улицама испод 6 мет. ширине, нове зграде не смеју до крова бити више од 10 мет., У улицама испод 8·5 мет. ширине 12 м. а преко 8·5 м. ширине могу зграде бити више од 12 мет. само у оној мери у којој је улица шира.

Нове зграде које се подижу у главним улицама морају бити двоспратне и имати тако јаке зидове да се на истима у будуће може подићи још један спрат. Од овога а по добивеном одобрењу грађевинског савета, моћи ће се одступити само у следећим случајима:

а., над грађевина које се подижу у улицама, удаљеним од главних улица.

б., Код баштованских зграда и летњиковаца који се одликују архитектовском формом.

в., Зграде при земљи, градиле се оне ван варошког ресна или изузетно у самоме ресну вароши, морају бити тако озидане, да се њима може подизати по још један спрат.

(Наставиће се)

НА ЗНАЊЕ

Који још није учинио, а жели напунити своје ледењице ледом из ватра општине београдске, има се пријавити претходно, одређеном кметов. помоћнику у општинској судници — г. Јовану Антонијевићу да такву плати и одобрење добије.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 12. до 18. децембра пренето је према општинским књигама:

ТЕКИЋА	Чега	100 к. грама- това цена
КИЛОГР.		дин.
10,000	Бранша пшеничка	10 —
	Бранша кукурузна	— —
172,579	Пшеница	13·65
5,259	Кукуруза	10·50
16,311	Ражи	10·50
	Крупника	— —
11,224	Јечма	12·50
5,841	Овса	12·80
	Кукуруз воли	— —
3,291	Пасуља	23 —
3,760	Кромпира	8·50
956	Арнаутка	20 —
2,128	Црни лука	11 —
57	Бела лука	35 —
	Лука аровлаше	— —
8,100	Јабука	18 —
12,600	Крушака	11 —
1,401	Орада	20 —
	Грожђа	— —
	Шљива сировиз	— —
119,487	Сиих шљива воп.	22 —
59,930	Сена	5·50
4,500	Сламе	3 —
196	Шишарке	45 —
110	Меда	90 —
187	Кајмака	120
357	Сира	80 —
1,289	Јоја топљена	90 —
	Јоја истопљена	— —
414	Масти	110
374	Сува меса гов	120
16,019	Свиња доброг	76 —
4,350	Кречз	3·40
470	Катрана	10 —
2,187	Рибе свеже	56·50
162	Кувана кисела	17 —
	Реза	30 —
Литара		
75,749	Вина црна	18·50
	Вина бела	— —
19,532	Ракије ш.б. меке	25 —
	Ракије кошне меке	— —

Примедба. Напазљено је на ове пијаце 1.280·30 дин.

БРОЈ 3. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ УЈУТРО ИЗ ТИЈАЊУ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . . . 6 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за страно земље на годину . . . . . 9 дин.

Недеља 14. јануара 1890.

Цена је одређена 6 дин. пара од врсте. Прескуту која плаћа унутрашњи за општинске суд а ово пропорционално за уредника.
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
Незапљена писма не примају се.

О УПОТРЕБЉИВОСТИ НАЂЕНЕ ВОДЕ

Извештај техничког одбора о извршеном њеном подношењу.

Задатак техничког водоодбора, који је од стране Одбора општине варошн Београда најпре године изабран, беше: да систематичким истраживањем докаже, има ли у околини Београда воде, која би се могла за београдски водовод употребити.

Технички одбор сматра да је тај задатак сврховно, те с тога сами подносн свој извештај о постигнутим резултатима.

При свом раду, технички одбор држао се правца, који је Одбору општинском за свој досадањи изненом о успеха реферата познат, а који је и сам усвојио.

Према истоме постављене је пре свега начело, да Београд треба снабдети толиком количином воде, која би била довољна за подмирење своју потреба, приватних и јавних, а која би одговарала уредно хигијенским захтевима; те да се тако учини прав израк за рационално добављење санитетских предмета у престоници.

Што се тиче количине воде, узето је као нормално, да за Београд нала тражити 100 литара с гиме на главу, као и да нала имати у виду и потребу умањног броја становништва, и то тде да ће тај број толиког броја као што је данас.

Успешно је уређен, како на економских тако и на хигијенских разлога, да се само у крајњем случају може прибегнути комбинованом систему водовода, где би била одвојена вода за пиће од воде за све остале приватне и општинске потребе. Дакле, ако је иначе могућно, да се снабдева само један водовод, који ће давати несумњиво да се добром водом могу подмирити сво разноврсне потребе.

Пето тако, за основу нек. стаа, које је у знавању питања до данас постигнуте са обзиром на мишљење и рације за сваст уметних струњака; као и на хигијенских, економских и грађевинских обзира — обележен је следећи пут као једино оправдан и при истраживању воде за будући београдски водовод.

1. Најпре нала тражити изворну или у опште планинску воду, која би се сопственим падом могла у варош донети;

2. Ако такве воде нема у довољној количини, онда да се потраже добра подземна вода; и напослед,

3. Ако и једно и друго није могућно, онда тек да се узме у обзир филтрована речна вода, сама или у комбинацији са добром водом за пиће.

На разним састанцима нашег (а до Бр. 41. „Општинских Новина“ од 1888. год.) Одбор општине варошн Београда познато је, да су хидролошка испитивања и топографска показала да из околине Београда у знатном пространству, ни на далеко не може да се добије потребна количина изворске и планинске воде.

Одбор технички нашо је дакле погодното да се баш испитивањем подземне воде.

У томе погледу и г. Сарајер и технички одбор били су мишљења, да у годишњој формацији околине Београда, сем у мањинској равници, нема одјека који стално и сигурно спроводе велику количину воде, оспивајући се при томе на непознате искуство које је небројено пута у крчевој стени учињено.

При свом том, дужност је налагала, да се равнице општости истраживања подземне воде у мокролушној долини Сиване, па је то и учињено; а резултат је показао, да вода из те области одговара потпуно хигијенским захтевима, но да јој је количина веома незнатна, према овоме што се тражи.

На тај начин, технички одбор бно је уверен, да истраживања са свом сигурношћу предузе у мањинској равници, коју смо ми назвали „Област Белих Вода,“ с тога што је најпогоднијеће да ће тамо нађена вода бити потпуно поредна, као и вода са планинске шикоре Беле Воде.

Пошто са велико поправање београдске околине која образује сама неподпна речица, која звучна количина воде да понире у земљу и да некуда одилази: а поглавито и са обзиром на то, што од подземне немеђу Саве и Дунава, овом страном која на Сава сплази, и нема приметних отока по поправке — морале се веровати: да се велики део воде у Мањин слива, не само по поправци, већ и испод ове Сем тога, таквом појавку ће у прилог у тамошње и под слојева кречне стене, па и та околност, што су се на том месту, земљани наносни, и локалним и и дољине, посредством тако велике реке као што је Сава, најлакше могли образовати тапки слојеви, који служе као погодан спроводници подземне воде.

Предузетим истраживањима одиста је доказано, да се на томе месту, између непробојних слојева уже, налазе под земљом са свим лепи клупљавно односно двојницама слојева, који се састоје из ситног и крупног песка и шљунка.

Констатовано је уједно: да су ти слојеви, по целој површини Мањина, прекидно и равномерно распростри; да су непуњени водом, који има свој вод од Жаркова и Железника на Сави и Чукарици: да та вода стоји под толиким притиском, да се у песка пење до из покривну земљишту, и изнад овога; и напад. да вета не стоји у мосе, ни са свагном водом, ни са водом, која се по поправци у Мањин слива, те ту барутиште образује.

Најчешћим експлоатисањем појединих, нашла је да се одређи количина пратњака тако нађене подземне воде. Пошто је таква појачај напрнет, а сва су предузећа дата стакленим расположењем г. Сарајеру ради израчунања потребног теоријског рачуна, којасно се нета у своје списе под II (15) VII. 1889. г. за следећа начин:

„Нађени ток подземне воде толико је јак, да може са потпуном сигурношћу да даде потребну количину воде за варош Београд, и то са обзиром и на дођање увећање варошн.“

Према овакоме стању ствари, остало је само још: да се констатује каква је нађена вода; те да се може приступити решењу питања о томе, да ли да се она употреби за будући водовод.

*

Пре но што приступимо оцени нађене подземне воде у Мањину, изложићемо најпре шта се према досадањем стању науке, а специјално по хигијенских обзира, од сваке воде тражи, те да се она може сматрати као добра и употребљива, па да се дакле и за употребу у варошком водовођењу може да дозволи и препоручи.

Пре свега, пошто вода, која се употребљује за кување, рабање себа, кошење улица и остале приватне и јавне потребе, испирањем својим пролази у каквих изводљене слоје ако их има, а дуда треће непрекидно неку количину каквих по воде — то се дакле захтева: да је она вода, која се на ма које цеље троши, исто тако добра, као и вода за пиће. Тако дакле, ако оцени какве воде погодите ће бити меродавно, да ли је она добра и одсна за пиће, и са обзиром на извесне

друге воде једино тражи се, да је у колико је могућно мекша.

Од добре и здраве воде тражи се, да има извесне физичке и хемијске особине.

Што се физичких особина тиче, вода треба да је бистра, без укуса и мириса, да не таложи, да је свежа и да има извесну што сталнију температуру (која зависи разлике се и од средње годишње температуре дотичног места, а иначе захтева се обично да не прелази 15 и да не иде испод 9°C.)

Што се хемијског састава воде тиче, захтева се да садржи што мање минералних соли и да нема шкодљивих састојака, који доказују присуство органских трудљевих или трудљевих изложених материја, као и да нема извесних других састојака у толикој мери, у којој би могли бити штетни по здравље.

Најзад нешто наука, која је утемељена микроскопији и бактериологији, додала је тек захтевима и то, да вода, која се употребљује за недићерне људске потребе, не сме садржавати патогених органских клица, т. ј. таквих које се спомињу за узрок или посредне разних заразних болести.

Поште нема воде у природи, која би апсолутно испуњавала све услове, који се од потпуно здраве воде траже; то је увијек било у области, да се на све састоје, који заслужите пун оцени воде довоље у обзир, постиже извесне границе, преко којих не би биле дозвољене.

Међу тим, како при постављању таквих граница нема апсолутног критеријума, а и воћни о доброти воде више од домаћих геолошких и других околности; подјело да се одвоје и најнеодговарајућа стручњаци у томе у великој мери раздвоје.

Сем тога и захтеви, који се по добру воду из разних обзира постављају, доста се разликују, тако да их није лако могућно све у исти мах и потпуно задовољити.

Према томе лако, да ће решавању питања о употребљивости киме воде, ни хигијена ни техника не дуже се строго ранije постављених граница, а међу тим при томе у једнако узимају у обзир доказане прилике, нашие људске, па и економску страну питања. Ово последње зна нарочито при нашу удогу у таким случајевима, где су све санитарне установе добро уређене европи у заметку, где лако вода нашта вирета лошеда и мислити на могућност подизања свију напрема; јер једнострани решењем таких питања у стварн се ни каква корист не постиже.

При оцени воде вала пре свега гледи у обзир ова до могућности да се на довољном растојању и уз требују мјерама, добије и боле воде, но што је извесна најбоља вода. А доброта каква воде често се опредује и према томе, у каквом односу по своји особинама сна стоја са другом каквом водом која је у околини позната и као добро призната.

*

Продавећи сада на критерије извршених анализа тражених радова, част нам је поднети све извршене анализе, и то:

У прилогу под 1). Анализе подземне воде у Мањиу, са 18 разних места (свега 22 анализе);

У прилогу под 2). Анализе воде са извора Беле Воде и Ресника, са чесама Топчидерских и Београдских, из бунара у мокролушкој долини (и то из општинског бунара испод војног сеника и из бунара у фабрици Тобелера и друга), са извора у засеку код Вајсерове шкваре и најзад из Саве и Дунава (свега 19 анализа);

У прилогу под 3). Анализе воде из 73 разна бунара у варошн:

„ „ 4). Таблеарни преглед извршених анализа (извод сразмерна Мањиске воде са осталим изворским и другим водама).

„ „ 5). Анализе воде из руке I-е у Мањиу и са извора Беле воде, свега две анализе извршене у Мањиу.

„ „ 6). Анализа воде из руке XII. (бунара) у Мањиу, извршена у Мањиу.

„ „ 7). Бактериолошке анализе са извора Беле воде, Мањиске подземне воде и воде из Саве и Дунава, свега 8 анализа.

Сем тога, тројица је и на Лојзијата под тамошњег хигијенског института) хемијска анализа мањиске воде из руке XII. (бунара); но отуда нисмо добили ни анализу ни одговор, ни на једно од упућена 3 писма, ма да има више од 3 месеца дана како смо пре њих писали.

Анализе у прилозима 1), 2), 3), и 4) извршио је у тоју претходних радова, поступно и у разно време, државни хемичар Др. Марко Т. Лекић уз помоћ г. Бранка Аповића приданта Београ. радове.

Од тих 114 извршених анализа, 75 односе се на варошке бунаре, и више ће нас интересовати крајњи расправљена питања о варошкој канализацији, а 41 анализа тичу се воде, које су се морале узети у обзир, при решавању питања о води за будућа водовод.

Анализе у прилогу под 5) извршио је у Мањиу Др. Бисенгер и Хемијска завод за испитивање животних продатака, а нашу под 6) завод за испитивање животних средстава у Мањиу (који сада под тамошњим хигијенским институтом). Обе ове анализе (као и тројесна анализа из Лајпцига) имале су, до потпуне тачности свеје извршених анализа подземне воде из области Беле воде, а доказало је, да се ове те анализе поздурадју и уздајмо потврђују.

Одних поштo је извршених анализа воде у Мањиу, на основу те анализе као и на основу доле извршених анализа од стране г. Лена, извршио је г. Сарекер, да је вода из области Белих вода добра и да исто да се употреби, како за пиће тако и за остале потребе, па је то мишљење и доцније у својем писму од 3. (15) VII. 1889. године потврдио

(наставиће се)

ЛИСТАК

ЈЕДАНАЈЕСТА ЗАПОВЕСТ

— хумореска —

„Весту бежећи а сиру сирово
и. п.

„Да ли ће умео рећи, пријатељу, но нас у животу најпре најлакше остаља на миру? Ко нас дира, а не можемо се противити; но нас бије на сваке и да нехе, нас покушаји побећи исекред удараца? Кажу људи да муве човеку најдекша досађују, али најпре муве, оне би се умеле даље спасати: од њих смо бар лани на миру. Комарци? — Комарци! Не у томе ће сва неште мало сличности. Заиекљала једног огромног комарца — читава дрвљо. Глава — као једна велика општина. Крила — као два крила пијске (— ах, кад би она мало мање народ вештала). Ноге — ако никакој нецајмене општинске потребе. Жилца — управник сиру државних и општинских благајница. Само дај, дај, дај! Коме? — Држави. Коме? — Општини. На шта ће најзад та држава, што општина? И за што ако да ја бих ја-

што њима дајем?! Општина што и држава — „мајка моја". Лепа мати, што од ирна и зараде децо своје готовалски живи! Да је бар и она као неко патриотско удружење у које ступимо за ако нам се но допада друштво ни лепо изађемо. Али ово нисте ни можни. Мати, као брате ипре Бога-ми рођена. Шћела ли ти те једном за кише педог зека какако да чусти. Само дај, дај, дај!"

Онако је чика-Мија за живота вечиоше скоро увек пиле ракиторе своје, вечиоше изађи се час на општину час на државу. А јес ти ако чудан човек! Ниће се никад много трудио да на миру остани оне који су га и за длаку дирнули, ч у пријатима над је задало кест дрекнити, ту се његова будљивост дела до врхунца свога. Неодолавши пријеком гледао је на свакој коресници, и сваст му је бида заличити општини или држаку гдигод је могао. Царску, трошарину — то је клало само код је морао, а врлучмарно је подједнако славну све што је могао. Ниће хтео чова да плаће — ни то ти је, и кад год се срећно проћуће, славно је прошћење ноје тако жудро спасла људе од беде и напасти, од државних давија к општинских пореза. Тврдио је увек да је то крајња неправда што држави незаслужено потрошо човека целог живота само ок то што се ни свет родио, и да је могао чуга за општину у којој нема пореза и приреза, у вист се не би двоумио потрокити тако жељеного спокојства, да се тако отарасн пореских, парничких, трошарин-

НОВО КАЛДРМИСАЊЕ

СТУДИЈА ТЕХНИЧКЕ КОМИСИЈЕ

(продужење)

Ако разгледамо цене, по којој је калдрми у Београду у њему налазимо да 1 m² стаје:

Калдрме од ситнијег камена, са дунавским песком, по	2·50—3·00 дин.
Калдрме од крупнијег камена, са а. дубровским песком, по	3·32—3·34 „
У осите данашње калдрме од доњленог камена, по	2·50—3·34 „
Просечно данас по 3·04 као у округлој цифри по	3·00 „
За калдрму од тесаног камена, паланачко:	
Калдрма у Дубровачкој улици, од угарске трахита, извршена по	19·00 дин.
Калдрма у Дубровачкој улици од тополчедерског кречњака лицитирана	24·00 „
Калдрма у Кнез Михаиловој улици од рипањског кречњака, извршена	12·50 „
Просечно данас од 1 m²	18·50 „

Максимал плаћен је 1884. год. по 4·40 дин. 1 m², а општина је дала још тај камен за своју подлогу.

Од ових цена, она за калдрму од доњленог камена у општ узев ни би била скупа, но за исти новац који ће се ова могу боље градити, но што је то до сада било. Међу тим оне друге цене такве су, да се за исте може добити и најскупља калдрма од тесаног камена, а не само опека каква је код нас извршена.

Што се тиче тротоара, који су се последњих година почели у Београду градити, руке и уложе које сада већ на њима вађамо најпотпији су доказ како су грађени, а међу тим цена им је велика. Тако од тополчедерских и рестничких плоча стоје 12—13 динара од 1 m² тротоар а керамит 10—12 динара. Ове су цене, које су у општ претеране а данашње, а Београд би најмање имао потребе да неразмишљене средње стране новац баци, док са друге стране није у стању и много јефтине потребе да подмири.

IV

Кад сведемо, све што смо до сада о разним врстама калдрме у опште навели, да се обазремо на њихо предлоге: моћи ћемо лако доћи до закључка о томе, коју калдрму ми можемо и хоћемо да употребимо.

Видели смо, да калдрма од коцкаста и од дрвета дају најразнију поправку и да је можда по њима најприкладнија, а одговарају потребе и најскупе саобраћаја. Међу тим асфалт није употребљив за стране улице, као што су код нас: дрвена калдрма за интересантне улице, а за остале, јефтине, камена калдрма, која се препоручи; даље саобраћај у Београду није ни данас, а неће ни за 20—30 година имати толики, да су нам потребне најсавршеније врсте калдрме: па иначе и цене тих врста калдрме лежала су велике.

Из општих дакле на све ово, јасно је, да за наше прилике не може бити говора о каквој калдрми.

Остаје дакле да узмемо у обзир само оне врсте калдрме које се од каменог материјала граде. На све и да неке других радова, који говоре за одбацивање осталих а сагласивање врста калдрме, довољно говори за њихову калдрму код нас и та околност, што бар у Србији има довољно камена, па дакле постоји и могућност, да се ове материјал, који ће у свему одговарати цели и потреби, радње се да за ово треба чинити студије, па ако нађемо на непогодне околине Београда и не буде у свему согласне, поражнимо је да ће се наћи на другим местима боља, а парочито морала би се тиме у општ жести поред воде одакле би дакле јефтине било довезти.

Нисмо сиоју врста камена калдрме видели сво истина, да је макадам најтрајнији за њихо по свој новац прилике и блато толико је песковат и штетан по здравље, да га нала одвлачи. Сем тога ова врста калдрме није ни мало јевтина, над се тиму у обзир велики трошкови које ова изискује за одржавање, што чини те је она од све друге камене калдрме неразмерно скупља. Према томе, ми се хигијенског ни економског гледишта, ни нити ни њоме ништа не смели да успоставимо макадам.

И тако дакле, остаје нам само калдрма од тесаног и доњленог камена, као и комбинација њихова.

На и овде, када узмемо у обзир неразмерно велику поправку београдских улица, а малу насељеност њихо, видећемо на прво место да немамо у њиу потребу за што јевтинијом калдрмом. Тако је калдрма од доњленог камена, на пошто, она може да буде сасвим добра, кад се гради и одржава као што нам је нала; то и ми смотрајмо, да за најскупљ део Београда нала задржати калдрму од доњленог камена. Да је ово нам добар и рационалан начин калдрмисања, сведени нам и то што је он, као што нек ниже нута показујемо, и у најравнијим земљама увелико јевтине у употреби. А не нала ни то сметати са ум, да се Београд не сме ни у свом погледу уградити на велике и најскупе централе европске, већ се мора равнати са свима другима по величини, насељености и трговачком обрту.

Само за нали део Београда, а за улице где је фактичан опитан саобраћај, и које дакле у најудаљенијем делу варошн, може и треба да се употреби бола калдрма, дакле од тесаног камена.

Кода дакле и овде узмемо у обзир скупоћу калдрме од тесаног камена, онда можемо доћи до закључка, да је и ту за ове прилике најуменије употребити монтежету калдрму, тим пре што видимо, да су и неке јако велике европске варошн, с обзиром на потребу економије, исто тако поступиле, и то без употреба за свакакваке с већег саобраћаја.

ских и „експрест другиħ“ финансијских качета.

Било је људи који нојима изгледат чика-Мицина не изгледање тако јасна. во то се њега није тицало ни тада када поступци његови сиима данаху прилике да се слатко насмеју.

Али мало по мало и чика-Миј зајед мораде да злоне.

Једном у Луду сазрео данак дуван у стаклари његовој Ко би е у то доба новоме дуvану вадао! И сами контролори дувански шту морали поверити да је то пов дуван. Проваљали се млачкеи пророчкали до је толико само од прошле године код чика-Мајс „случајно“ остало, да ће је то томе морало десет пута више бити, на онако лепо и мирољубиво јесењице десетоструку казну. Овај мали удар потресе је чика-Мију и он поче верозати да се наместа мораду плаћати уредно. Од тог доба све је рефе помишљао да се свети онаитним и дрзким. Једне најзад случај, који њега сада исправити, не убеди чика-Мију сасва, да су „трмала к општина „сигда и на сваком месту“ и да се за то против пахоне силе не може ништа: да Мојсеј није знао е ће устројство државне и општине ствти онако. а иначе би се без сиске сумње на камених таблицама написала и једанаеста заповест Божија: „нопси и прирез, харину и трошарину, клаљај уредно, јер што сам ведоп, одузеће ти се.“

* * *

Једне је од правих зимских дана. Цича стегла, жестинице дебела слојеви снега покрале околину к онтри северак брише на све стране. Облаци снега насилу пропоре жаке кровеје у којој несела друживица, сакаси гутљајем сластког заиитка, „христове суве“, све разговорила бика. Велика бока и топла ће загревају и преко ћушкану жетре, који бесни трего с прозоре тражећи кукотине, као да на сила хоће друштва и дрвета нападе.

Зо столи их је сами. Једна постарија и једна млађа жена, девојка и пет бранилја, међу којима чика-Миј ни по чему не беше последњи. Његова кока атина, опшивена прави гајтанима, и најприлежена пола, нашуј да се друштво боље не осећи из сапотова ово свакако с неког весеља. Ренгиер Седеи и чика-Миј нумју бележаку Цветају. Претенозали жен-Стеванку једанаиту у П. на је кадао крстити се. Али узек гостољубиви г. Седеи ће да се тако лако растане. Да се правила састала само да му буд на ручи локте: сложите „кумове“ да терај! право на жесово добро у С и у К . . . пике и да но сарађа.

— Чика-Миј се ретко у животу своме весели, али у такима приликама умео је да се пакадо и пајеретно пекаже. Жалац кума Седелна није се противио, а но би и смео бунати со кад су тако-ће такта, жена и кадда свиђа, дена Јованка. Немидетиая жена приморала „воћашне“ путнице да се у В. одморе, у прику скрате и природ пеће огрејуа и пратиа Њоје куће је и опет пута што се друживица које само огрејала него и „загрејала“. Бадака су у свакиие упрегнуте коњи пред „биртијом“ нестрпељиво трести снеја капока — загрејана друживица не дајаше знака скорене поласку.

При томе ни ширим улицама нала тесаним каменом натесата само у ширини од 5 м. колико је довољно за слободан пролаз двају кола. Остала површина улице иволи бо се дело и десно квадранског ломљеним дотерани каменом, само на пиацама пред решетким спаза мора бо се одук натесати овог тесаним каменом. Међу тим кад је израђена улице толика, да дело и десно не би остало места, колико је потребно за једна кола: онда је рошковићије, да се цела површина коловоза натеше тесаним каменом.

На в квадрат од тесаног каменја према тврдоћи каменя, начину његове обраде и техноћи ври тесању, може да буде овака разлика.

Према величини свобраћаја и у најважнијим улицама београдским; према перманентности, до кад нас, ни за 20—30 година, неће бити свобраћај толики, колики је во њима трошачким центрима европским; према томе, што код нас нису у употреби нескупина и тешке черетка кола: а са обзиром на што неће економије: морало да сматрамо, да је на Београд једино рационално, да за шеове улице не захтевамо ни каква претеране јачине, ни најправилније обраде.

Што се тиче апсолутне јачине камена, ми сматрамо да је за београдске прилике сасим довољно 500 килограма на 1 квадратни сантиметар. Према испитивању г. г. Љ. Клерића, Ј. М. Живановића и Ф. Хофмана, које су са неколико временски, Маја месеца 1886. год., чинили, апсолутна јачина кречњака тошчидерског и ралиљског лежи између 520 и 744. а у средњу руку износила ни 650 килограма на 1 квадратни сантиметар.

Што се тиче обраде камена за квадрат довољно да би за нас најрационалније било употребљавати камена само са горњом потпуно равном и правилно обрађеном површином.

*

На тај начин мислимо, да ће најцелисходније бити решено питање о томе, какве врсте квадрат нала да усвојимо за Београд, у колико то у опште може да се оцени у напред, и са обзиром на трће искуство и наше слабе материјалне прилике и фактичке потребе.

Међу тим, нити ће за Београд са економијског гледишта у томе погледу одјета бити најбоље; то може да зависи само рачун, на основу искуства, које би се добило обрадом камена, између наведене, на различан начин, и квадрирањем њене нале извршене улица у неки покушај.

Овакви водушаји, кад се траде равномерно и са разумевањем, дају драгоцену основу при решавању питања о квадрирању; те ни с тога сматрамо опитне и многи в већи спровели широки нала крајишке и предузимају.

Односне обраде тесаног камена нашо је при томе да се кратити следеће.

Идеал квадрат од тесаног камена био би тај, да се употреби камен који је са свих 6 страна потпуно равно и правилно обтесан, и то с тога, што би широки састави била тесним нала и што би се претрпавањем квадрат пет пуни жена тврдинесе знатно продужила. Међу тим као је искуством доказано, да ово последње не може да се постиже, и да се једном састављена задрва може само једном превратити: сем тога камен са правилном обрадом скуп широким истраживањем скупље стаје: то не треба никако обраћен камен са усвојите.

Мишљења смо дакле, да би нашао увек у обзир само следеће врсте квадрат, на са нама само и праве градите:-

1.) Кеџе са потпуно равном горњом и доњом површином, и оштром, равним и правоуглим ивицама. Остале стране праћене само у толико, да испупчена или надубљена не износе више о 1 сантиметра. Страна коцке 15 - 20 сантиметара.

2.) Коцке као под 1., само с тиме, да доња површина буде нарочито горња, а ивице обрађене као и бокови. Доња површина може бити мања од горње, али не исиод половине исте

3.) Приштапчано камење са обрадом као што је под 1.) наведено, а са димензијама: 10—16 сантиметара за ширину, 20—32 за дужину и 15—23 сантиметра за висину.

4. Приштапчано камење са димензијама као што је под 3.) казато, али са обрадом као под 2.) Доња површина не сме бити мања од $^{2}/_{3}$ горње.

А за квадрат од доњелог камена:

5.) Необрађено камење приближно једнако величине, са равно обрађеним странама. Доња површина приближно паралелна горњој и не мања од $^{2}/_{3}$ исте. Горња површина да није мања од 300 сантиметара, а ни једна страна да ни једа дужа од 25 ни краћа од 7 сантиметара.

6.) Доњелог камења без икакве обраде, само дотерам на приближно једнаку величину. Горња површина да није мања од 250 до 300 квадратних сантиметара, и да нема ни једну страну дужу од 25 ни краћу од 5 сантиметара. Сваки камен да има своје доњелице.

Од побројаног камења нашле би се учинити пробе, каддрисањем појединих површина, и тек само тесаним каменом, само доњелима и ивицама.

Од правилног камења треба ира том у равницама улицама употребити камен неће. а у стрмијим нале ивице. Редове да се подижу управно на правац улице, а на раскрсницама само дијагонално.

Колико може онда неће приближно да се оцени, изгледа до 6 м. за квадрат од тесаног камена. Ово је нас најрационалнија камен са обрадом као под 2.) и једно квадратни метар тешке квадрат по свој прилици ће бе више коштао од 12—14 динара. Грађење пак квадрат од доњелог камења можемо приближно увета да неће више стати од 5 00 динара а квадратни метар. са дотеранима од 3 динара са обичним доњелом камења.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

— Живело вино!... да лета — узвикнуо је по чесо бан главом чика-Мији, који никада није нарао да отоке и овај пут „много...“

— Живеле господе! — додаје други чак Др. Нин. Пеша лекарска пракс: није била сјајна ко онај „другој половина“ — клијената, који лекарске услуге а плаћају. Пацо је жудне когледе на кладу Јованку, чије ба му добро пошато златно-жевчане дозирано прописујући било довољно да пакладу ове „друге половине“ — клијената

— На једном нам нала пођи — буквал се господа Селенпонедо, тврдећи се у залуд да јој средња долинје.

— Драга госпођо! — утешавао је чика Мија — залуд нећете заспавати од вас да тако брзо останимо онако красно вино!

— Али ни се морамо журити да би стигли на врем:.

— На против, — усуди се своди весели гласом, тврдећи Др. Нин. Сад је скоро два, и да до К... стигнемо треба нам два и по часа. Тако нећемо се одморити тек над зарани пробудиће нас тошчарске јапије. Одатле да пожурише и в сутони ето сво на заиси добро.

— Тако је, тако — мумли сложно потврђивајући.

— Па докле нећемо онда овде остати? — почињаше да нока г-ђа Селенпеда.

— Само док подрпи доручи, — нали се трећи чак мушког колегијума господин учитељ Лаза.

— Драга моја, онако широког тошкова узалуд је тражити код нас; тако лепог присталног вина нема нигда далеко, бар ми само га жудимо.

Господин Седеи нако је ту „ретку особину“ да је волео онако добро вино и увек бно готов да бесједује декламује о предсеђају закупи пропа Ноја и претерани сводљани вапоп лозе. И овог пута не би се сако на овоме шетово декламање свршило, да га г-ђица Јованка не прекиде речима:

— Боже је да повеселе моја број бока, па да се не бадино онде дуго.

— Истина вино!... Живела!... заклапшише браћа по на једног граа, и мало је фалило па да у одушевљењу своме кодиту мало леву домишљаку. Али се чика-Мија сиуди од једном.

— Шта је сад опет чика-Мија?

— Дражна... Ошпрва... Ах, та оне ће ни најмл и крст воју појести. Не можемо у село вино носити. Проклети трошарински качкета затварање нам да у К..... причарају платино.

Пред онако јасном сметном, пред изненадном и големим јадом једног непоколебљивог будљаџ, ни бо сасо к помислите да помоћи како се и причарања може платите но да опет вино не изгуби капта од сласти своје. Те докалишта значило би уни-

НАЦРТ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗАКОНА

ЗА ВАРОШ БЕОГРАД

(НАСТАВАК)

Сутерени

чл. 42. У сутеренима је дозвољено имати просторија за обитавање или дуже задржавање људи — кујне, радионице, продавнице, само под тим условима да патос у истим просторијама лежи највише 20 мет. испод околног терена а теме свода 1·0 мет. над тротоаром или калдрмом у авлији.

На подводном земљишту или земљишту поплави изложеном није дозвољено градити сутерене за обитавање људи.

Прозори на сутеренима морају се изнутра отварати.

Дворишта и светларници

чл. 43. Простор дворишта авлије — не сме бити стешњен толико да би то сметало довољној светлости и приступу ваздуху, а и тако уђешен да се у случају пожре може лако у помоћ притећи.

Сваки простор у кући за употребу мора имати довољно приступа за светлост; а где се светлост непосредно са дворишта или улица не добија, морају се нарочито отвори зато начинити. Облик и величину ових отвора Sichtofe прописаће грађевински савет.

Прозори и врата

чл. 44. При свима новим грађевинама морају прозори на собама за обитавање бити најмање 1 мет. високи и 0·60 широки. Врата пак морају бити најмање 1·90 висока и 0·59 мет. широка.

Врата и прозори са околним зидовима и крововима морају се начинити тако, да се могу отварати.

Ходници

чл. 45. Ходници и њихове ширине равнају се по множини станова у спратовима. Они не могу бити ужи од 1,10 мет. и као наставак стубова. Главне везе морају бити озидане на свод или са другим кровом сигурним од пожре.

Отворене ходнице за заобрљ, на стражњој страни зграда и у авлијама могу бити само по изузетку и морају бити начињени од несагорљивог материјала и на гвозденим гредама (трегерима).

Кујне

чл. 46. Патоси у кујнама са отворењем огњиштем морају око огњишта бити начињени од грађе којој не може напасходити ватра нао што је: камен, цигле, или плоче од креча.

Патоси код гвоздених огњишта (— шпархерта) и пећи које се изнутра ложе, ако су патоси од дрвета, морају бити доста далеко око огњишта и пећи оковане плехом.

Сваки простор који стоји у вези са огњиштем мора бити начињен од таке грађе којој ватра ни најмање не може напасходити. Осим тога мора бити околеи зидовима добро начињеним и дебели 0·15 мет. и у тим просторима не сме бити ништа од дрвета.

Код камина довратци морају бити од камена или гвожђа, а врата на истим од гвозденог плеха или бар изнутра окована гвозденим плехом.

Улазна врата огњишта морају бити начињена од гвозденог плеха или од дрвета с унутрашњим оковом од јаког гвозденог плеха.

Пећи

чл. 47. Код пећи у унутрашњости станова лоначе се оне спола или изнутра има се тако, где пепео пада, то осето патоса (наблети дућним патосом од цигља.

Патос испред пећи мора се наменом или плеханом плочом покрити.

Зидани своди

Чл. 48. а., Своди морају бити најмање један мет. над површином крова удаљени.

б., Сви своди морају бити цигљом озидани и ако с пода тако и изнутра на саставцима добро састављени и олепљени.

Спољна површина свода мора бити омалтерисана

в., Сви своди и преграде у њима без разлике морају бити зидане тако да са сваке стране имају 0·14 мет. дебљине. Греде морају бити од унутрашње површине свода раздвојене осим горње дебљине још и једним прегом који ће саставке цигља покривати.

г., Сваки спрат мора имати своје засебне своде.

д., Своди не смеју имати већи нагиб од 0·60 мет. према управној линији.

ђ), Један свод сме највише са четири огњишта служити

е.) Узани своди морају бити окружли и имати отворе са површином бар 2·50 мет. тако, да дође на свако огњиште пећи око 70 квадратних

шите да чика-Мија преседне и ово ште је детле прокадело.

Заладла трештла тишина. Сви беху свесни бодо нестаног. Лепше се бунше чашица да ниједној туги лепо вађу у тоне, што ће „Јои жалео" проследити на „Аиду места".

— Стој, стрво сам се! — прекиде од једнок тишину чико Мија таквим гласом, да сви из реда устрашени, у час неосвешћене са места скоче. Погледе беху управљени на нетико досто смежурана лице. Ок се пакошљо молеживо, дотле прстом снеже велико чело, и као да је реч о обичајнијем, много ренешанше а нихад не решеним вороншки резорнама, пстеса:

— У кра-јеу-чо-јек-ће-во пако!

Једно опште: а — отсоо се за столом, и то беше за чика Мију јасна потврда да је само он могао доћи на таво неорезну мисао.

— Али како? — упита Др. Нина.

— Зна чича Мија — тврдно је таво свезрапни гласом, да бе слушалац са страше морао помислити да је овог чико решен читав друштвени пробдеп. — Само мало покрпљавка од стране господа, и цео ће бити поспшпуте. Устукено вино у „стаклад за загревање."

Досетка чико-Мијина пасмејалола је другове а учитељ Лаза толико се бешо раздрагао да га ни његов дводневни „трбушић" не удржи од кажере да полупше своју кикоп заслепљених усана утиске за чело чика-Мије сведобру дубоко захвалности, што је дошао нашим плачи, да и на добру господа Селена всекако по мају опет прпјатеског токића „ни прво руке."

* * *

Читаоци нама да објасшмо шта су то „стакла за загревање." У многим покрајинама врсно појак још не дуги благословени жолезница, путовиј ашим грсју поге жанушеном бољака са пртом водом. Наша друштва накакше у свошдама по 8 таквих боца, но има би сумно да дошле постану јатакама чика-Мијама.

* * *

Бадава су господе протестовале против ове намере; ко новоко ни јадиковаше да ће ни ово превладати,

Углавки прчнар напрнио је пајог чика-Мијом ире но што је протест господа и могао дошетп до сазнања.

* * *

Овебак нови једва кренуше замрле свошше и одних за таи ко ремом пасшу колетеше крупним каком право у варош К.

* * *

Полажу господа ипје се шкало шта заиадете. Онтар лекар шибао је лепа лица и као у апат Др. Пики ни сиу је дубоко ушене усне Јозанчине, која никако исте да јаку од буде шавуче и тиме ва пут стоше дивпете природпеке лепоте. Господа су много дапе свестаи людевду. Прекопом поменом сламали су а по сред шеге сва Поја, коме по мишљепу г. Се-

сме-тара а за огњиште у кући око 140 кв-е-тара.

в., Ни један одак неће бити спроведен у други.

ђ., Сваки ћумак одаке мора имати на доњем крају и на тавану испод крова по један отвор за чишћење; на таванском отвору биће двострука гвоздена преграда, која се у гвозденом оквиру добро закључивају и не смеју бити блану граће.

д., Сваки одак мора изнутра бити глатко омалтерисан. Широки одаци морају бити заграђени гвозденим кашима и морају имати унутрашње ширине највише с једне стране 0·45 а с друге 0·48 задоња морају бити дебели, 0·15 мет.

Одаци за сушење на диму морају бити сагрђени тако, да буду сигурни од ватре добро омалтерисани и снабдевени гвозденим вратима и пепсом од цигала.

чл. 49. Чунци који служе за одвод дима са огњишта, морају бити од плеха или глазиране иловаче. Ови чунци морају бити спроведени у оште стакне одаке (камине).

Чунке са огњишта спроводити непосредно кроз околне зидове или кроз кров напоље, забрањено је само при приземним зградама и то по претходном пристанку суседа и одобрењу грађевинског савета може се одоа одступити.

Чункови од пећи не смеју се на вољу дужину од 6 мет кроз собе дућане и т. д. спроводити.

Димњаци сушнице сигнално и крчаво

чл. 50. Простори у којима се димом суши морају бити заспољења и са страна у њима мора бити од несагориног материјала.

Нове сиглане кречане и остале пећи, које распростиру непријатан мирис, имају се изван варошн подизати на осамљеном месту.

Конушнице и магазини за храну

чл. 51. Сметиште конушница у полуподземном спрату сутерену може се само онда одобрити, ако је свод тако висок, да пропори од конушнице стоје над површином земљишта. Иначе морају бити удешене као и остале конушнице.

Конушнице и магазини за храну под којима има соба за обитавање морају против ватре сигурно тавање имати.

Конушнице у варошком реону могу се подизати са стране улице само по одобрењу грађевинског савета но крата на смеју бити са улице, зити прозори смеју бити бланс земљишту од 2 и по мет. рачунећи то од доње ивице.

Шупе од дрва

чл. 52. Дрва за огрев смештаће се сваала или у куће подруже или у шупе осигуране од пожара.

чл. 53. Све шупе које додирују суседно земље морају имати са стране суседнога имања свој сопствени зид који ће као и темељ истога зида, бити од цигле или камена.

Међутавани и патоси

а., чл. 54. Међутавани морају бити довољно јаки. Грађевин. савет у праву је да се о тој јачини и да увери, по потреби нареди да се о трошку господара изврши потребно појачање.

б., У сутеренима и подрумима тавани морају бити зидани, без дрвета.

в., Таваница до крова мора бити тако устројена да у случају пожара може надржати рушевину крова а да се не провали. А ради још веће сигурности од пожара, таваница мора бити одозго покривена слојем од сувише (beton) дебелим 8 с.-метра који ће се слој по том покрити мелез блатом у дебљини од 4 с.-метра или циглом или цреном у блату или малтеру.

(наставиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Први састанак. Новоизабрани чланови општинског одбора подвргли су заклетву у четвртак, 11. ов. мес. а одмах за тим, тога истог дана, држан је први редовни састанак, на коме је говором председника окупљене г. Николе Пашића и одговором одборника г. Миливоја Јовановића обављено је кратким потписима правци од сада њег рада председништва и управе општинске.

За овим је приступљено дневном реду — решењу неколико хитнијих предмета.

—

Други збор. Избор лица за сталне бирачки одбор ваће месеца да се држи 7. ов. мес. и за то ће се тај месец изврштити на другом збору, који ће се ових дана држати.

—

Изгубили! Обраћамо пажњу власнику читалаца на извештај водоводног пододбора који данас доносимо.

Због важности његове садржине, ту у нашима следећих врло бројева. Но ипо би желео да ова вести изчитају и у засебном издању, може та добити у деловодству општине.

Продајна је цена од комада динар.

—

Сарајски избори. У седници одбора 11. ов. мес. извршени су избори нереног од-

---

дела само поблагодарност људска не признаде светитељство и пренесено њој сведоке. —

*

Пустили правци показаше се боље, но што се могло надати. Не пуна два часа и путници уледоше врло кућерке пред-пароши К.., Приближавао се критичан тренутак Господе се погледаху. Чика-Мија суче деси брк а натмурио чело мислећи да ће на јагодине. Часак само а чрне слонице, у којима су седели чика-Мија, Др. Пиша, учитељ Лаза и бележник Цветић, беху заустављени.

— Молим вашодите сиђи, да би возарио ренишу — рече учтиво унаперњени трошарински прегледач

— Ове друге слонице поштедите због господа, — осу се чика-Мија.

— Дужност наређено; и господе морају сиђи.

Настоде прегледач. Прегледач је пустурио по слонидама. Доће ред а на бопе. Сви се оладише, само чика-Мија не. Лека брк усукао као да ће га у њега удентрта, гледајући мрко и одвајкад на пиха једво душе са атиле постаде жртва потпуног нервозног расположења, не због плашње, но од жуке што се преглед прави.

— Из дилика изгубите кад су вам се бопе оладиле — рече прегледач немарно и скрши подигнуту боку опет у слонице.

Преглед је свршен. Брзи кола настављене лакши као кроз варош. Чика Мија суче деси брк, али сада не из страха, него из задовољства што је тако „лакшо“ подвлађено општинп, подвлађено државе. Сви се осуше смејати, чика — Мија се тоши од радости. У тако лепом расположењу ас свршуи у њиу ваиварошну гостионицу, биле би просто за осуд. Али каких путница по Др. Пашином, ранице приделом предлоге, нородице се ту и одморати.

Слонице заспоше у дворишу до исправ самих врата, на којима се брзо указа услужни гостионичар.

*

— Само кафу и чашицу пива.

Свиђао се у веселом кикоту и око поте у дажа беху одајна као туђе. Господе Селенешину придрка господин Сиђеи и деиој Јовакди указа новој услужни Др. Пиша.

Тоиалото у гостионици као варичево. Шала не беше краја На пиха задржавање које сиоде трајати дуже од часа колико због дате речи сиђи Селенешин да се о сутоиу стиже до њиовне добра, толико и из других разлога: вина које — каже вино далеко од њаљаног а ни њаки их мириси и кристална тонџаки у В. Али над су се тако заљубки путника правки морали дуго трести на ноге испред ирчме, правда захвалише да се сада дружевна стрси док се коње подморе.

бора, поротника и одликаша војних паднака, ски тре за ову годину.

Чим се пороски одбор поистовети, пристушиће своме раду, и грађанству ће се издати нарочита обзнана.

—

Поштења се. У седници 12. ов. мес. општинск је одбор захвалницом усвојио предлог председништва да се нека страна похвала да 20 чланова.

Кад би средства општине допуштала, вољевало ово биле би много веће: али и овако за јавну сигурност уредбе се доста и тиме што је председништво већ наше одмах од државне власти да се служба кућарско доведе у сагласност са службом пореске жандармерије те да редовно стражари што већи број лица.

—

Кварталиште. Усвојен је и предлог да се на ставе поједини одељак нарочи поставе нарочити орган који ће стајати под жестоковим помоћником и прити надзор по знаторима у поседу свију ових спољних послова, која данас припадају општинској власти а леже у интересу грађанства или саме општине

—

Оставка. Општински Суд уважио је оставку одборницима: г.г. Ј. Михаиловићу, Ђоки Николајевићу — Хаци Димитр. Ђеркановићу и Милошу Обрадовићу. Тако исте и општински одбор уважио је оставку члану суда г. Николи Вулковићу.

Ова упражњена места попуниће се на збору, који ће се држити 28 ов. мес. а том приликом изабраће се и још један трећи члан општинског суда.

У КАКВОМ ЦИЉУ

Да ли наша и наши и неке послови општинске до сада нису слабо напредовали о томе је и у јавности толико пресуто разговора да би најбоље било и не потрошити ту пенлу сноличност. Али у истинитом гледању на стање ствари; у искреној жељи да се жалости радом надокнади оно што се раније није вољело постићи, а више од тога, у крошњавом сналажењу државности и одговорности, која од сада лежи на општинској управи — не само што је корисно него, је и насушна потреба, једини излаз с рачунањем уврха на прошлости ствари уколико за користи рад представништва у будућности.

„Искуство" не сме бити само борба. Да се у правом разумеву употребљује и у стварном раду поука висока слабо прихвати. Јер ако нади ово данас у општини искрено жељена побољшање свакодневних прилика, мора се отворено очима гледати на прошлост и родовима преступати правилном процесом стања у коме смо.

Једни од крих узрока ти прошлости нити администрација општинска у свима гранама својим није ни приближно могла задовољити захтеве грађанства, ни потребе варошке, нестижало је лежно у томе што није било правилне поделе и потпуне организације послова, нити редовног рошењалног усавршавања начина по коме се ште свеколике дужности.

С проширењем права општинских власти, по данашњем закону, проширене су уједно и дужности, па у колико су тиме увећане редовни и свакодневни послови сашу одељака општинске администрације, у толико је потребније да се створи могућност да сви послови теку уредно и правилно, да не буде застоја ни великих на штету живих, нити ситних на штету великих послова.

Јер у питању о побољшању општинске администрације, колико су важне велике реформе варошке, од толикот је исто тако не и животиње значаја, отправљање јавне службе, пријеће оних редовних текућих послова који стоје у тесној вези са толиким личним интересима грађана (н. пр. субење, одржавање здравствених мера, спровођење техничких уличних радова и т. д.). Према овоме, потребно је да нова организација буде потпуна, да и редовни послови иду својим правилним током и в периодичним радови, велики продужења (рефор. варошке) да се реализују што скоријеје.

Да би се ово могло постоваити, нора се пре свега особље општинског суда допуњити у колико је најпотребније за све гране данашње надлежности општинских власти, а за тим одмах да се приступи реорганизацији послова.

У овом циљу, општ. је одбор предузеће мисао председнике, да се на првом месту поделе учини између чланова општинске управе тако, да од сада три члана судска деле послове на главне гране: **финансијску, судску и управну**, те да председник општине као главни кмет и старешина не удаље непосредно и у свршавање варошњих послова, ког што је то до сада бивало, нето да му остане више времена за веће интересе и послове, за питања о предузећима и реформама варошким.

Кад ушесно у обнир да од сада председнике непосредан велики послови; да иногде у свету старешина једног вел. надлештва не надаје ни средно нашле овакви пођедином органу (него се то чини преко неког одељења); да старешина сам не може ни надгледати, ни исправљати, ни одговарати, нити назад стићи лично на све стране; — над све то узнесо у обзир, и не питајући ни када да ће од сада општина имати и много више прихода то ће нам подизрати неизмерно веће издатке, — одатна представништва јесте крај корак да послове општински нођу на боље.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА

Трамвај у Сплиту. Недавно јављасмо да је општина Хајдо-бег добно повлашћицу на грађење трамваја у Сплиту. Сада се воде преговори између њега и једне групе енглеских капиталиста, која жуди Хајдо-бегу да повлашћицу крекуни.

*

Трамвај у Сплиту јавиће ту тешкоћу што су општинске улице много тесно биле у оним временима кад су подизане и прокидане.

Али по жељеној повлашћеници трамвај ће имати и врло велики успех од линије која ће дуж приставишта, преко самог по-а, земнати старо — нарочи живот са тиме оживљен „Новом Сплитом." Овај нови део пространи простире се крај самог мора, а удаљен је од нарочи крајичке. На њему су многобројне домове бесатих сопственика, подигнути у модерном европском стилу а окружени прекрасним вртовима, као прави летњиковци.

Тако ниже напиталисте сопственике, а свакодневно шлаки можемо света да се место нуже атмосфере сопственог улица, наудине свежа струја.

Дође и тај тренутак. Али реч се даље не беху отрнуле својим темним будућама, кад ли једанред разлеже се очајан јаук једног чика Мије — јаук, какав се јавља код нам по-код сриј пека ва комаде —

Скрштених и страховитим лицем дркаше је чика-Мија бопу: час је сопствао једну, час подижао другу, трећу, па опет прву пед. Трчао је вод других сасиница и вишо редом боне. У пресрамљеној друкшини сплаша висио да је чика-Мија — излудио.

Др. Ника прво се зау дости. Дише једну боцу, али је брзо и испусти.

Боца је била врста.

Као разјарени лав нечешо је чика-Мија за гушу тестоваког мокша.

— Неспрећиће, шта си учинио с боцама — продрео се на њ од једном, као сумњиво. Пресашеном мокшу клецнуше колена.

— Мадосте... ви ги...сподине, мо..

— Говори, или ћу те удавити

— Ладне су биле.

— На си загрејао, је ли? Говори! — бесније је чика-Мија, пошустив мало гушу радосне жртве.

— Не!

— Него шта? —

— Ладна је била вода, на сам...

— На си ? — А ? —

— На сам просто и нашо другу.

*

— Општино! Државо!... пропашће је спрушена чика-Мије.

* * *

Кад бих знао да пред сам Петров нису велики трести ако ко за живота своја не родо нашо тропарину, шарину и другу дошше, молио бих се милостивом Богу да чика-Мија даде рајског пасеља. Та он је шшо бно добар човек: а што је уво бно тестамента, не треба ништа да је тиме на последњем часу хтео побећи плаћање такса, него је жедео да та наследам ја — најбланји и захвално спиоман.

И стећу сам му пријатно. Његове последње непрекидане речи бекуз., држава., општина., свуда ина спашо месту.. ва... ђаднаћеота заштосст. *).

*) Ову крнтичностиу пођаво ће посветити наши који рад врлине у Лошу а нарочу по рад албају.

Пр. Спасић.

ПОЗИВ

Сви дође именовани обвезници I пошта из Београда који као занатлије припадају разним редницама, и да тачно 25 тек. месеца у 8 часова пре подне, да се јаве у Општинску Управу ради истицања њихових имена.

НА ЗНАЊЕ

Који још није учинио, а жели напунити своје леденице ледом из затора београдске, има се пријавити претходно, одређеном кметов. помоћнику у општинској судници — г. Јовану Антонијевићу да таксу плати и одобрење добије.

Сви они који приређују у својим локалима, јавне забаве, представе, игранке дуже вечере или музике, дужни су пријављивати се претходно Општинском Суду ради одобрења.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а). за чишћење димњака (пиљандера) без рашљке на спратове . . . 0,40 дин.
б). за петпедан шпархерд . 0,40 „
в). за ушдан . . . 0,80 дин.
г). за волиш ушдан шпархерд у состојању . . . 1,00 „
д) за чишћење димњака од два спрата . . . 0,40 „
ђ). за чишћење простог димњака . . . 0,20 „
е). за чишћење чукнова до 2½ метра хредно са пећима . . . 0,20 „
ж). за чишћење чукнова од 2½ метра на више уредно са пећима 0,40 „
з) за чишћење димњака (пиљандера) без рашљке на спратове . . . 1,50 „

II. ЗИДОВИЋА ПУЧКИЋА:

а). за собу и кују или мали дућан са собом . . . 0,20 „
б). 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом . . . 0,60 „
в) 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без пивље . . . 1,00 „

III. ПЛАЋЕЊЕ ПОМИЛАРА И НУЖНИКА:

а). од кубног метра . . . 12,00 дин.
б). од шпона . . . 0,60 „

IV. ПЕКТАРИНА:

а). жарка за пављење једном за свагда . . . 3 дин.
б). жарка за кују . . . 6 „
в). обавезне кантубене жарке стаје годишњу пект. . . .

V ГРОБАРИНА:

а). гроб за децу . . . 7 дин.
б) гроб за одрасле . . . 12 „
в). мала гробница . . . 555 дин.
г). већа гробница . . . 967 „
д). велика гробница . . . 1207 „

VI. ЈЕТИЧКИХ КОЛА:

а). јетичка кола стара са 2 коња . . . 12,00 дин.
б). јетичка кола нова са 2 коња . . . 36,00 „
в). јетичка кола нова са 4 коња . . . 72,00 „

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Штампарија Општина Београдска. Штампарија Народног Радикалног Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић.

БРОЈ 4. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЈАВНИ ЛИСТОВИ ИЗЛАЗЕЋУ НА ТАВАНУ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . . . 8 дин.
за пола године . . . . . 5 дин.
за страно новине за годину . . . 20 дин.

Недеља 21. јануара 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати управницима за општинске суд. а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
Недовољна писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

На основу члана 26. закона о општинама, установљено је место још једног члана Суда, које се одавно има попунити.

Тако пето решено је и да се изврши нападни избор других грађана на место: г.г. Николе Вулковића члана суда, Димитрија Ђирковића и Тод. Ј. Мијаиловића, одборника, Боже Николајевића — Хаџи и Милоша Обреновићева, заменика, који су по члану 32. и 62. закона о општинама из показаних узрока ослобођени од кметске и одборничке дужности.

Према овоме општински Суд на основу одлуке општинскога одбора из седнице од 12. ов. мес. позива грађане вароши Београда да 28. Јануара т. г. дођу на

ОПШТИНСКИ ЗБОР

и изврше избор:

а) два члана Суда
б) два одборника и
в) два заменика — одборника.

Збор ће се држати по одељцима варошким а почеће у 8 часова из јутра.

Бирачи могу на збору места долазити до 12 у подне и од 2 до 6 часова по подне, у које доба престаје пуштање гласача на биралиште.

Спискови бирачки састављени су у благајноме одељењу општинскога Суда те их грађани могу разгледати све до дана избора.

Изборна места за овај збор биће:

а) за **кварт варошки** — у основној мушкој школи код саборне цркве (дубровачка улица).

б.) за **кварт теразијски** — у теразијској м. школи (улица 2 јабланд);

в.) за **кварт дорћолски** — у основној мушкој школи (душанова улица);

г) за **кварт савамалски** — у основној мушкој школи (сеанска улица преко пута кварта);

д) за **кварт палилулски** — у основној мушкој школи (школска улица) и

ђ) за **кварт врачарски** — у осн. мушкој школи (пријепољска улица, спрам'у вој=болнице).

Бирачки одбори објавиће се засебно.

Од стране Суда општине вароши Београда 17. Јануара 1890 год. АБр. 97

ПОЗИВ ПОРЕСКОГ ОДБОРА

Порески одбор за варош Београд образовао се и отпочео свој рад, да распореди порез на грађанство за 1890. рач. годину.

На основу чл. 32-ог закона о непосредном порезу, позива се овдашње грађанство, да поднесе пореском одбору пријавне пореске листе до 31-ог ов. месеца.

Да би се пријам ових листа олакшао и убрзао наређује се, да сваки своју листу према пореском опису квартa у коме станује.

Свака пријавна листа треба да је снабдевена таксеном марком од 30 пара динарских. Оне ће се примати сваког дана од 8—12 пре и од 2—5 сати по подне.

Сваки грађанин треба да сам да поднесе пријавну листу, коју ће тачно према своме имовном стању попунити.

За масе — пупилне и банкротске — дужни су да учине пријаву њихови старатељи;

За оне, који нису овде, њихови пуномоћници;

За правне личности, — управници установа;

За жену или децу, — муж, односно отац.

Газде и мајстори одговарају за порез својих млађих. С тога се на основу члана 56-ог поменутог закона позивају, да своје млађе: слуге, слушкиње, калфе и т. п. особито пријаве пореском одбору.

У чл. 86-том закона о непосредном порезу прописана је казна за оне, који се у остављеном року не би пореском одбору пријавили.

Уједно обраћа се пажња грађанству на законска наређења о спасености пријаве. Тешке су законске последице за оне, који не би истинито своје стање пријавили. А на случај, да се у истинитост нечије пријаве посумња, одбор је власан, да сам даје оцене о стању сваког таквог пријавника.

Тога ради умољава се грађанство, да својој дужности савесно одговара, како одбор не би био принуђен да према суснашим пријавницима употреби право, које му прописи закона дају.

Да би се пријавне листе што тачније попуњавале, овде се, поред упута који је надао господин министар финанције 10-ог фебр. 1888 год. ПРбр. 2910, следеће објашњава:

1.) Трговци, занатлије и индустријалци, поред осталих облика пореза, плаћају још и порез на капитал уложен у радњу.

У чл. 49-ом закона о непосредном порезу прописује се, да за оцену величине капитала, који је у радњу уложен, важи напод из књига, које су уредно вођене и судом потврђене. С тога сваки, који плаћању овог пореза подлеже, треба да уз пријавну листу поднесе потврђени напод из својих књига, као доказ за величину свога капитала. Ко то не учини и одбор посумња у истинитост пријаве, тога ће се капиталио стање у одбору оценити.

Као капитал рачуна се не само сопствени новац, већ и повучени кредит; па с тога нека сваки при стављању свога капитала има и ово у виду.

2.) И готовина, која се не улаже у радњу, нити се даје под интерес — порезује се по закону као капитал који је у радњу уложен. С тога сваки онај, коме се готовина законом у каси, нека исту у дотичној рубрици пријавне листе тачно означи.

Као на све, тако и на овај облик пореза обраћиће се одбору нарочита пажња.

3.) Анотенари плаћају не само порез на капитал уложен у радњу, већ и на зараду — приход од радње, — по напређењу чл. 51-ог закона о непосредном порезу. С тога се сви познаваду, да и свој приход од радње у пријавној листи назначе. А за доказ њиховог прихода може послужити потврђени напод из њихових прошлогодишњих књига, који треба уз пријаву да поднесу. Ово важи и за банкаре, мењаче, комисионаре, агенте и сензале.

4.) Они који би имали законског основа, да се плаћања на напред обликa пореза ослободе, треба да се са траженьем и доказима пријаве пореском одбору.

Из седнице пореског одбора, 16. Јануара 1890 године, у Београду.

За председника пореског одбора
Члан Суда
Милан Банковић.

О УПОТРЕБЉИВОСТИ НАЂЕНЕ ВОДЕ

Извештај техничког поседбора за испитивање пијаће водовода.

(Продужење)

И на досадашњем искуству, за извесне индустријске цеди, могла би се желети нешто мекша вода; но према геолошком склопу београдске околине не можемо се надати, да ћемо наћи неке воде у њој већој количини. Тврдоћа наћене воде није међу тим довољан разлог, да се она одбаци, те да се усвоји речна вода. На против примерима доказано је г. Сиреном, да се многе и неке и равномерне варошки европске служе јако тврдом водом. Друге замере наћеној води у Макишу не налазе, пошто је гвожђевите и земљаних укуе воде на шкоду пролазак, а садржина гвожђа у води није толика, да би она могла бити од приметне штете, било са гледишта хигијенског било са техничког.

У извештају своме од 11/VI. 1889. год се даде под 8.) приказе, даје је г. Др. Лекс на основу својих анализа, оцену свију испитиваних вода, а за водовод воду из области Белих Вода зашто да одговара у главноме условима, који се обично траже за добре изворске и подземне воде, и да је беспрекорна свима водама, ако се микроскопским и бактеролошким испитивањем не би открили какви неки недостатци у њој.

За карактеристичне укуе гвожђевитих вода, који се на машинској води осеће, сам исти да се одмах губи, и према томе вероватно је, да ће и лако против средствима поправити. Што се пак тиче недопуштене свежине у укусу те воде, која је за изворну примећена, он долази по свој прилици од недостатка слободне угљене киселине; међу тим под подземних вода оне обично нема, па се оне опет препоручују као добре и укусне воде за пиће, тек ако имају у њој количини безопасне соли (но с при разлагању ослобођавају угљену киселину), и такве је случај поречите и под машинске воде.

У осталом и сам г. Лекс признаје, под се у машинској води изубо укуе на гвожђе, да је она пријатна за пиће.

Односно бактерије мекшике воде, узимате из разних водоводних рува, г. Лекс их исту констатује, но исте да се те воде на скоро ни у каквом замуте. Даље вели да тај талог, који је код где којих врста толико појавлан, да се једва одвоји, опет смета, те вода не може да се одржи кристално бистра, као н. пр. воде Топчидерске и са извора Рекалта.

Овде не треба погрешно разумети, да мекшике воде остају мутне. На против после кратког времена талог сасвим легне и воде су поле тога постојано бистре.

Што мекшика вода, једнако као садржине пречи и минерације, долазе у вид „текућих“ вода, то и г. Лекс тумачи геолошком природом околине београдске, за коју су и сте воде изворске воде такве, то се и ова има сматрати као изврсна вода за пиће

На основу хемијске анализе воде из бунара, са којих је у Макишу чешће квантитативне покушај, направљене од стране мекшичког завода за испитивање животних средстава, планитарен својим од 2. (14) VI. 1889. год. подиво је стаљинка тамошње хигијенске лабораторија, чувени Др. М. Петтенкофер, своје мишљење о употребљивости те воде.

Извештај тај прилажени овде под 9-), а из истога сведује, да вода та може да се употреби и за пиће и за остале потребе.

Надаље на основу сваку напријашњих хемијских анализа, као и најновију сопственог бактеролошког анализа, подиво је 23. VI. 1889. год. и професор хигијене и судски медицине на великој Великој Школи, Др. Милан Јовановић Батут, своје мишљење о употребљивости мекшике подземне воде.

Тај извештај прилажемо овде под 10).

Према томе г. Јовановић налази, да је подземна вода из области Белих вода:

1). Стално температуре, која лежи између највеће дозвољене границе:

2). Да јој је пијаћа дек и пријатна;

3). Да јој је укус као и код воде са извора Беле Воде и да садржина гвожђа није велика;

4). Да хемијске анализе могу да нас задовоље;

5). Да је тврдоћа те воде са хигијенског гледишта дозвољена, и

6). Да се „до бактеролошкој анализи може рећи, да су те воде чисте — а то је упрано на највише.“

При свем том, пошто је бактеролошка анализа воде из руве XII. вешала нешкоћа; г. Јовановић не може да даде своје одсудно мишљење о томе, да се према досадашњо резултатима устоји мекшика подземна вода: те предлаже да се врше ходно напред поче читаво низ хемијских и бактеролошких анализа, а сбирка важну и на начин изложена подземне воде од горње предложиће, и само дреш ање Макиша.

* * *

Ако узмемо средње вредности из свију напријашњих хемијских анализа од разних вода, које би се могле узети у пређрес, па их поређаће у таблицу, која ћемо их међусобно у сравњење узети. Таква таблица — анализа се у прилогу под 11). а у истој су содржини и резултати бактеролошких анализа.

При томе, при сравњењу средњих вредности хемијских анализа мекшике подземне воде, које узете у обзир анализе воде из руна II, III, IV и V — пошто су оне најчистије, јер се налазе далеко у Макишу, а и садржи њиого међу количину окисда и лужиоје и гвожђа, но вода из осталих набушених рува.

Међу тим узета је у обзир вода из 14 руна (и то бр. I-а VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XVI, XVII, XVIII, и XXVIII), које све доле бливе изворе Беле Воде, и од којих је г. Лекс хвалило систа 18 анализа.

Као што се из те таблице види, хемијска анализа мекших и изворских вода, подземне воде по мокрољуше долазе и подземне воде у Макишу, показује сасим незнатне разлике, а све су те воде чисте и добре, нити садрже знаних недопољивих и по здравље штетних састојака. Пошто међу тим подземна вода из Макиша може да доде сву потребу количину, то она и заслужује пречесто међу свима пештинашим водама.

Вода машинска, по физичким, хемијским и бактеродолошким особинама својим, може се сматрати као бесприкорна вода за пиће — за дизел и за остали потребу.

Мање те воде нису такве и толике, да би биле опрадавано исту одбацити, а усвојити речну воду, било саму биле у међубиндарском са изворском и са дубоком чесменском водом за пиће.

Упоређења со водоводске и претресање тих вода, можемо да наведемо као сиа. да у хемијском погледу постоји сасвим незнатна разлика између воде са дунавских пијих чешма и поменуте подземне воде из Машинца.

Чесмена вода пиђу у средњој предности 4 мгр. хлора у 1 литру воде, а машинска 20 мгр., дакле за 16 мгр. више. Међу тим ни количина хлора у машинској води не прелази обично допољену жеру, а сем тога садржина хлора могла би у води да буде одвећа и недозволена, када би она доливала услед било пошкја процеса, што међу тим скоро ниде случај, јер у води нема трагова трулих или трулежу подложних органских материја.

Што се тиче тврдог остатка он послужио додаци од креча и магнезије, а у томе погледу средње предности из хемијских анализа чесмене вода а подземне воде у Машинцу овако се односе:

	има врста	машинској
у чесменој водиии	0,100	0,054 гр. у 1 л.
„ води воде у Машинцу	0.156	0,004 „ „ „
дакле у последњ. има више	0,056	0,010 „ „ „

Она већа количина креча в магнезије причињава већу тврдоћу машинске воде према чесменој. Као што смо већ иније изта поменули, та тврдоћа није толика, да би вода била неупотребљива, а то тим и пре с тиме узимали стручњаци. Садржина креча и магнезије у машинској води не прелази ни обично допољене границе за то. Сем тога такви спојеви у води која се пије нису ни најмање шкодљиви. Тако н. пр. и директор берлинског водовода г. Гил вели: „Није још доказано, да је штетно утицала на здравље вода, која по својој природи садржи доста креча.“ Кад се креч у води не налази у виду хлорканцијума, већ као карбонат и бикарбонат — као што је и у свима нашим водама — сада он не само да није штетан по здравље, већ и у извесној мери допринаса и пријатном укусу воде.

Што се упуне тиче чесме воде тиме, ту нас могу умирити податци о употребљеној води по другим европским варошима. Тако два машинска вода има средњу укупну тврдоћу од 23 немачка степена, дотле се у Берлину по Фишеру употребљује за пиће вода и до 30°, а у Магдебургу и до 70°, а то без икаквог шкодљивог утицаја на здравље. У Енглеској многе варошн где су санитетске прилике сасвим повољне, троше воду са 30° тврдоће и више. У Марселу чувен је као добра вода са „Рушине изворе“ (Source des Roses), која има $24\frac{0}{0}$ — а троши се и вода са 20° тврдоће. У Напуљу сматра се као најздравија и најприкладнија вода из водовода Аркелског, која има од времена неку тврдоћу као и наша подземна вода.

Тврдоћа воде, ако каје од начина са чисто здравственог гледишта, у толико је важнија са погледом на употребу њену за прање и за кување индустријске робе.

На свим страна тврдоће троше се при прању по 120 мгр. сапуна на литар воде.

Ако узмемо у грановиме сапуну в подземној машинској води, кадаиње разлику од $14^1/_2$, што одговара већем потрошку сапуна од 1,74 гр. на 1 литар или на сваки кубик метар (20 ак.) воде, који се за прање једном водом потроши, по 1,74 кгр. сапуна. На сваку воде од 2 аспна долазила дакле на 17 и по денарима сапуна, а то не чини више од 0—8 дгр. сапуна просечно на сваку кућу годишње, или месечно $^1/_2$—$^3/_4$ кгр.

Ма да је ово тачно исказатак новац, да ниде предано о њему говорати, ипак у стварн веће ва тежни потрошак биги потребан: јер тврдоћа машинске воде, која послаиго долази од карбоната и бикарбоната калцијума и магнезијума, при кувању знатно се смањује, а ово свакидашње мање да се подгиномогне и додавањем одговарајуће количине калцијум-хидрата (гашеног креча).

Тврда је вода посебито штетна за парне котлове, јер ари кувању и испарењу, у котлиме образује камен у виду „Кесселштајна“, од којега се ослаги пара на дувару котла и по цевима у истоке. Услед тога проузрокује се при раду нешто већи потрошак горива, а и котлови се брже шкаре. Међу тим, данашња техника у стању је да у великој мери тоже злу доскочи, како самом конструкцијом котлова, тако и употребом нарочитих средстава, која или технолошка пруша, а којима можемо и тешку воду да учинимо употребљивом, без осетно већег трошкова и штете за погодне. Напад Београд сам пије за сада пићима индустријска народ, а и ако се индустрија буде развила, ноја ће бити природно ивсто изван Београда на Дунаву, камо ће се она из санитетских обзира у интересу бесградског становништва морати увутити.

Даље једна мана која се истиче код подземне воде из области Белих вода, то је осећајно изтарајући укус, који се осећа на месту прљаиа воде на бушеним рупа. Тај укус губи се чим вода в кашњење постоји, тако да се после одстојања на 1 резервоару ни у водоводним цевима. Он може да долази од оксида угљеничне к-ловине, а тих састојака има просечно у машинској води 5 мгр. у 1 литру, дакле их у пићима чесмеиим водама има преко 7. Хемијска анализа воде са Чукур чешме, којој пиће у Београду на пијалим мине, показује 12 мгр. оксида угљеничне к-ловине, а толика количина не пилази се ни у једној води из бушених рупа у Машинцу, које се у обзир узимају: те время тоже доказује се да то не може да буде узрок да вода постаје тако задрска.

Што се самога гвожђа тиче које се у води налази, пошто оно за пиће није изузетно шкодљиво, а и уте које у машинској води прилазила одиах се губи, на може неома лако и да се квадратом окседанше и стајањем; могло би исто само за њиову индустријску потребу, као и за пиће шкодљ. да буде од штетне количине, ако би се у њиној количини у води налазило У таком случају ано би прочишћавање и технолое пре самоме одбрањању водоводних цеви, јер потоњиме развитак гвозденских каге.

Према закључцима фармацеутског конгреса, држаног у Берлину. 1885. г. у 1 литру воде не треба да има више од 3 мгр. оксида гвожђа, дакле у машинској води, према поменутој хемијској анализи, има само $^1/_{10}$—$^1/_5$ те количине.

На са те стране дакле не може се машинској подземној води нашта наиерити, о чему Кемо се још боље увернти, ако се сетимо, да многе европске вароши у својим водоводима тек требалују подземну воду са многа више гвожђевитих састојака. Разиде једном поменути смо водовиду воду употребљену у Напуљу, која је исто тако оксида гвожђа содржала, па је ипак упоређена, поште су вештачким путем уклоњена, да сиду садржину истога на $^1/_{10}$ — 1 мгр у 1 литру воде. а то већ сигурају ако особито поновало. На и код нас, ако буде потребе, простим средетвима моћи ћемо садржину оксида гвожђа редуковати, а сем тога и технолое технолог при одбрањању водовода могу лако да се побегну.

Најчешће је несрећа према досадашним експериментима некатегорисана машинске подземне воде та, што је бактеродолошка анализа воде из рупе XII неповолно показала, а то је и г. Јовановићу дало повода, да за сада не може одлучно за ту воду да се реши, а иначе би је сасвим одушевљено препоручио, ако што је сам признао.

Међу тим, ни сво изнешено да и та бактеродолошка анализа не говори против пиће и ње.

То доказно с тога, што у подземној води у Машинц неки пићаних трулих или трулежу подложних органских материја, које би после постојавшта остатак и развитак шкодљивих жицроорганизма, или такве материје могу да прођу кого врло кратковремено добро кућу пожањене и непробојне уме. У опште најпостојена добро кућу пожањене и непробојне уме. У опште најчешће је дакле доказано, да у дубоке воде се не налази у сасвим растреситом стању, само до дубине од 4 метра могу да настане услови повољни за опстанак оних клица бактерија, док на већој дубини и у собојној земља таких услова нема. Прека томе, за сиду изворску или подземну воду, која показује сталну температуру, ако сведочи за доказ по дубине на коју проиикне сиолно температуре пиће не утичу, може се уиапред казати, да не садржи пићаних шкодљивих клица органских.

Сем тога, у нашем споменутом случају, поште је једна бактеродолошка анализа (проба узета из руше I-на) пошла неома повољно а друга (проба узета из бушене XII на време кралењо за квантитативне посуиде) дотле незнолно, мора се за клучити, да је при узимању за последњу пробу, вода била загађена горњом барском водом. И доиисте то се може и доказати, јер од обложених цеви, које су за бушар набављене, један је комад прилично дотелат, те та техничких одбор није могао прегледати. Услед тога, при сазидању бунара на потребу дубоке, морала се око истога исковати руша, да би се и последња ева

могла добити. При томе је дакле бунар са својим горњим отвором дошао испод нивоа горње барске воде, а остао је у тоне положају, догод облошине цеви, кроз пашњиште за пасину спушене бољарског филтра, а те је трајало скоро 10 дана. Сем тога, при скупљању и напајању подземну облошину цеви, земља око тих цеви морала се раздрмати, а возух смета услед јаког и непрекидног пражења воде за читавих 6 недеља дана, кроза се она воде у цевчицу вена и ерошити такве да је во своје зрнашца и спојак око облошних цеви створила се као и код маљава конуснапира између горње барске воде са пражењем водом из бунара.

На тај начин увериши смо се, да истекуће ваке подземне жилишне води нису од пресушке опасне, те дакле да можемо цеву капиоду као несумњиво добру обезбедити. Сем тога од трају вода, које се могу за будући водовод узети у обзир, изворске воде у довољној количини, а према са хигијенског гледишта не може да се препоручи: те се према томе питање само по себи решава у корист подземне воде, које нам у тој количини количини да можемо да подигнут тиу потребе београдске становништва и сада и за у будуће.

Па и поред свако јасне ствари у питању о жилишној води, а да би одузели ма и најмање осноиности приговора, на од куда и ми из кога побуда ови доказали: сматрали смо за корисно и потребно да прибавимо још и детаљнијих студију о томе жилишне уважиоиг хиропског хигиеничара.

С тога је предсједник потписаног техничког одбора народних цивил од 29. јуна 1889. старешина жилишког хигијенског института Др. Максимус Петтенкофер опширно спомитио резултате квалитативног испитивања и нашао све што се тамера и што се може завирити жилишну подземној води, а тиолио га је, да нам да свога и одговора у питању које нас занима.

Поменути стручњак, који се сматра као један дивишке хигијене, по напредној дужности своју, одговорио нам је од мах $\frac{1}{10}$. VII 1889. год. свеобухватни писмо, које ми због његове важности овде у целини спомитавамо.

Ово гласи:

„Минхен 19. јула 1889. год.

„Ваше високородије!"

„У Вашем вама штованом писму од 11. јула (29. јуна) 1889. постављате питања:

„1. Да ли је, према изведеним београдским прилазима, упутно и корисно, да се дозволи грађење комбинованог система водовода (са водом за пиће са ист. употребљених извора и водом за Сзве за друге потребе), и

„2. Да ли су изгледе, које се ваше жилишној подземној води, од таквог захвата, да она не може са чистом савешћу да се препоручи за будући водовод.

„На 1.

„Сем тога, што комбиновани систем, добар у погледу водовод за пијаћ и други за воду за остале потребе, знатно повећава тровање, говоре против истога и разни други разлози.

„Најслабији је разлог, што од воде за обичну потребу, са обзиром на шкодљивост за здравље у опште и са обзиром на патогене микроорганизме посебно, са хигијенског гледишта мора да се захтева исти стуиањ чистоте, као и од воде за пиће. Ако се пагос каже себи неке нечистоте водом, онда може да се повинити и сам пагос а и подобј њега (изузев једну патоса и такозиме домет сирата или подгоне). На тај начин могу ира сумњу да прекрше прописане материје у себи надух, у виду кромше. Та се пражина сруда наслаже, те може на предметима, који дају храну микроорганизмима, то дако да се умноже, да на различит начин доспевају до човека у пећу пољатиш, но што може да их у 1—2 литара воде, колико човек дневно попије, јер он за 24 сата узиме на 6000 литара ваздуха.

„Али у употребљаној води има ма какве нечистоће, онда ће од ове, ирн сваком пуњу у кућа, повећати пасстаи и све ће се више гомилати, у ирнос најмање брзи за обдржавање чистоте.

„Сем тога, где год поред водовода са водом за обичну потребу постоји нарочити водовод за потребу пића не може да се спречи да се и ирно помоћу воде не пије. У Шпанјарској у Иририх, где такав комбиновани систем постоји, ире неколико година владала је епидемија тифуса, па се то приписивало томе, што су луди чисто пили воду из водовода за обичне потребе.

„С тога, што се тиче чистоте т. ј. неиспадљивости воде мора да се поставе исти захтеви односно воде за обичну употребу као и односно воде за пиће. А та вода сиг да се разликује, од воде за пиће само по неким физичким особинама, као н. пр. по температури и бистрини. Ако је вода за обичну употребу дети одвећ топла, а зими сувише хладна, онда кошемо да се помоћимо разлађивањем у лето а грејањем зими, сем тога, ако је она мутна, поправе се филтровани (пресађени); на онда такво вода може да се пије (ако по другим особинама својим није неупотребљиве, што је дакле иначе чести).

„Са хигијенског гледишта не би се имало ништа ирнговетити противу тога, да се Београд снабде филтрованом водом или дунавском водом. Лондон онда међу најздравије народе у свету, јер има само 20 од хиљаде умрлог годишње морталитета; ни ирав је та чињеница народ у тамошње снабдевена филтрованом водом из Темзе. Вода, ше се доводи у филтре, узима се истина зод Ричмонда ниже Лондона, но и ниже Ричмонда леже добре места и свађице са одводењем у Темзу па ипак ретка вода подноси нужни ступањ чистоте.

„И народ Берлина снабдева се водом из Шпрее и из Телеиског језера, па се ири тоне добро осећа.

„Међу тим, требаће добрих филтера зовна је сигурна ствар и ништа се не би могло оирадити, кад би вода народ градила сигиоиене инсталације са филтрима, а међу тим може да ипа на расиоложењу бистре, изворске или подземне воде, за коју не треба ништавних филтара.

„На 2.

„Поште ирнори, који на поирнину набијају и за Београд на расиоложењу стоје, ни из далека не зову да подигне нарочиту потребу у води; те је он ирн свем спојен на обилну подземну воду из машине равнице, ако исти има нужне особине.

„Хемијски анализа показује, да та вода има да се сматра као чиста вода из крчне формације и да сиада у такво зване тврде воде.

„Водоводна поирнеда у Минхену, која је такође била уређена на сиеиу формацију, постарала је у своје време као праиицу тврдоће воде за Минхен 18 немачких ступњева. Изворска вода из напоменуте долине, која је пирод успојила, има ирисечно 16 ступњева укупне а 5 сталне тврдоће.

„Подземна вода напиње долине има 23 ступња укупне а 9 сталне тврдоће.

„Према томе, београдска је вода зовте знатно тврда од минхенске, међу тим то ниже у толикој мери, да би она због тога била неупотребљива.

„У Енглеској има народи, које су снабдевене водом тврдоће од преко 30 немачких ступњева.

„Од поменута 23 ступња тврдоће, сталио је само 9. а 14 ступњева тврдоће хоту да се отклоне кувањем или одговарајућим додатком хидрата креча.

„Кад би хтели да пражњаку, колико је се ваше сапуна потрошити, ири праиу са београдском водом, ирема минхенској; онда би то у ноцу тако мало износио, да ни ииио за тај посао не би ни хвала ушло.

„Па и сиособношти, ирирен котлова ие могу конкурити много већи рачун, ако употребе воду тврдоће 23 уместо 18 ступњева.

„Бактериолошко испитивање жилишне подземне воде показало је међ тим резултат, који би се могли дока плашити.

„Броја на руке 1-а дана је у једном кубном сантиметру само 34 бактерије, а на иротив ироје на руке XII. дана их је 400.

„Међ тим, према напоменутим истраживањима у лабораторија тајног саветника професора Др. Коха у Берлину (види: О дезинфекцији буради и садржини њених у подземној води. Од Др. Карла Фреиклз, приватног доцента и асистента хигијенског института у Берлину — Лист за хигијену. Издаје Кох и Флиге VI свеска, страна 239) шири ове 34 нита ових 400 иовећтих бактерија долазе из подземне воде у жилишне, ранији него су тек него у исту дошле. Фреиклз је испитавао бунаре, који су новини у једном од иарградских делова ирирешких у Берлину, и из којих је ирелазна вода вазда показивала велику мноиину бактерија. Но он је нашао, да те бактерије зезе само у бунарском котловина, цевима и ирирезима; јер код су ова делова бунара стрелишкани или дезинфекцијони, онда вода није садржавала никаквих микроорганизама. Такви стрелисани бунари дакле су дакиена од клица сасвим слободни воду, а колико ових тек су се поступно опет у исиаиа наскакале. Фреиклз према томе завршује своју расирану (страна 55) следећи ре-

чина: „Доказано је, да је подземна вода и на жестока, где се она налази непосредно испод јако испражњене и од другог времена опходње и хлебљене земљишта, од „бактерија слободна.“

„Београђани дакле не треба да се боје бактерија из мишине подземне воде.

„Исто се тако не плаши, да ће барска вода, која дели напад 10 метара дебелог слоја гиже, моћи да опасним подземну воду испод тога слоја.

„Према томе, на оба питања, која су још постављена, могу да дадем одречан одговор, те са обзиром на досторње предлоге да пречерпљена употребу машинско подземне воде, са претходним да вода њена непрестано земљаног укуса, који сте споменули, и који ће се дало моћи отклонити одговарајућим обдлагањем изворних рупа.

„Са изразом одличног високо поштовања.“

„ваше високопод. најодданији“

Др. Макс од Петенкофер с. р.

*

Према таквом ставу стварн, потписани даване слободно и отворено гледе пред Одбор општински, са предлогом да изволи решити:

„Да се по будућа варошки водовод једноставног система тако употребити жељена водовина вода из области Белих Вода, за коју је предузетим испитивањем доказано, да је њих у потребној количини за задовољење своју потреба, као и да је и чиста, добра и здрава.“

Те да тиме закључи један и знатнек корак при остварењу једне толико важне и жељене општинске здравствене реформе.

*

Уредно, пошто је рок за израду пројекта, према поручени о томе закључном уговору, записан од решења скоги на-тана с води; част нам је у прилогу под 12 одних подноси и тиман пројекат за израду пројекта, са молбом да Одбор општински и њега изволи усвојити.

А ми се сво изразим, и програм се г. Сарнецкуу прописано сложити, за ће бити дужни радаље у року од 3 месеца дана да подамо потпуне детаљни пројекат за водовод, после чега ћемо у име Бога моћи приступити и послонима за само извршење водовода.

У Београду,

14. Јула 1889. год.

техничког одбора

„за извршење варошког водовода:

дописник: председник

П. П. Стаменковић **М. Јосимовић**

*

Чланови:

Коста Д. Гавановић, А. Алексић, Др. Марин Т. Лопо.

Свет. Зорић, Др. Л. Пачу

НОВО КАЛДРМИСАЊЕ

СТУДИЈА ТЕХНИЧКЕ КОМИСИЈЕ

(ПРОДУЖЕКЪ)

V.

Пошто смо на овој нашој претрести питање о томе, каква је калдрма за Београд потребна и целисходна, сада је на реду да видимо, шта би нопша стало калдрмисање сиху улица београдских.

*

Ми се при томе за сада нећемо дакле освртати на садашње економијске приоре општинске и на буџетску ситуацију; но ћемо најпре одредити, које су суме у опште потребне, да се предузме у целом обиму ово остварење.

Пре ма под ј. приложеном списку, израђеном у инжинерској канцеларији општинској, Београд има без Енглезовца поприлично улица од 931 461 м² од којих 334 160 м² заузимају пешачке стазе (тротоари). Сама коловоза има дакле 597 300 или у округлом броју 600.000 кв. метара.

Ако при томе узимо 60 километара као дужину сиху улица, онда имамо 10 метара као просечну ширину коловоза.

Држимо да нећемо погрешити, ако узимо да само $^1/_4$ у свим поправке заузимају улице углављене и најмилост сиобраћаје, $^1/_4$ те поправке улице са средњим сиобраћаје, а остале $^2/_4$ да заузимају улице малог и незнатног сиобраћаја.

Према томе имали би $^1/_4$ да пажљиво меморном калдрмом (од тесаног и дотераног ломљеног камена), $^1/_4$ калдрмом од дотераног и $^2/_4$ од обичног ломљеног камена.

Трошак за грађење калдрме можемо узета да ће бити следећи:

а.) За меморну калдрму 120 000 м² à 9·45 дин.*) = 1,134.000 д.

б.) За калдрму од дотераног ломљеног камена 120 000 м² à 4·95 „ **) = 594.000 „

За калдрму од чисто ломљеног камена 360.000 м² à 3·15 „ ***) = 1,134 000 д.

Свега чисто за грађење потребно дакле ... 2.862.000 д.

Пошто ова сума мора да се пада на грађење, очевидно је, ако се имали да се ширини сва калдрма од једном или у кратком року, да би се та сума морала јачком задужити. Кад се јачим градп, онда са обзиром на трошкове ово отплаћивања, моја сума потребна за само грађење да се увећа за известан процепат. Ако тај процепат не рачунамо већ од $7^1/_2$ (а он често и хапрасито у односу бесконачно расте, тако да један до $40^0/_0$)- онда нам потребује јачом од 3.076.650 дин

Ма рачунали мек калдрме, о којој говоримо, у 30 година. У том року имао би дакле и јачам да се исплати, па ако уземо $5^0/_0$ као дотољена интерес онда добијамо као интерес за интерес и отплату коначне суме:

$$K = 3{,}076.650 \left\{ \frac{1{\cdot}05^{30} \,|\, 1{\cdot}05}{1{\cdot}05^{30} \,|\, 1} \right\} = 3{,}076.650 \cdot 0{,}065876 = 3{,}076.650 \cdot 0{,}065876 = 202.251{\cdot}76$$

динара, која би сума имала да се стави у буџет.

Сем тога, и за редовно одржавање и претресање калдрме, мора годишње да се има на расположењу одговарајућа камера. и колича ће приближно бити може да се оцени на следећи начин.

Ако узмемо мек калдрме 30 година, сви се за то време мора бар сваке десете године претрести (окрпљати), при чему се има на $10^0/_0$ новог материјала утрошити; а сем тога ситнице окрпљаће морају непрекидно да се врше, те да се калдрма одржи у добром и употребљивом стању. Према приложена приближно сличним нашима, можемо узета, да ће сав тај трошак износити просечно на год. по 0·20 дин. за меморну калдрму, 0,18 за калдрму од дотераног и 0,17 за калдрму од обичног ломљеног камена, па сиаки квадратни метар калдрме. Тако дакле за одржавање калдрме биће потребно:

а.) За меморну калдрму 120 000 по 0,20 = 24.000 дин.

б.) За калдрму од дотераног ломљеног камена 120.000 по 0,18 = 21.600 „

в.) За калдрму од обичног ломљеног камена 360.000 по 0,17 = 62.200 „

Свега дин 106 800 „

---

*) По целој ширини коловоза

1.) Калдрма од тесаног камена 5,00 м à 13·50 д. = 67·50 д.

2.) „ „ дотераног ломљеног камена 4·50 à 4·50 дин. = 20·25 д.

3.) Одузи поред пешачких стаза од тесаног камена 2·0,25 = 0·50 à 13·50 дин. = 9·75 д.

Свега 10,00 м à 9·45 дин. = 94·50 дин.

Дакле 1 метар квадратни стаје према тоне 9·45 дин.

**) 1.) Калдрма од дотераног ломљеног камена 9·50 м à 4·50 д. = 42,75 д.

2.) Одузи поред пешачких стаза од тесаног камена 0·50 à 13·50 д. = 6·75 д.

Свега 10,00 м à 4·95 д. = 49·50 д.

Дакле просечно 1 метар квадратни стаје 4·95 д.

***) Досадања калдрма стаје просечно 3 дин. Ова може начесто да се нарди во јесењској води, но када узимо да треба накладње да се ради и нарочито боље да се набија, пешено моја ставити маку цену, напротив требало би нешто мало додати и дакако да би доста било за то $7^1/_2$ нара. Према томе имали би:

1.) Калдрма од обичног ломљеног камена 9·50 м à 3·075 дин. = 29.21 д.

2.) Одузи од дотераног ломљеног камена 9·50 м à 4·500 дин. = 2·25 д.

Свега 10.00 м à 3·15 дин. = 31.46 д.

Дакле просечно 1 метар квадратни стаје 3·15 д.

Када још узмемо, да је за канцелијске следнице апсолутно потребно, да се улице чисте и поливају: те да се и у том погледу не остављају више у овако жалосном стању, као што је до сада било: онда и за то морамо узети у обзир потребну суму у напријед:

а.) За чишћење улица 600.000 м² à 0,05 дин. = 30.000 дин.
б.) За поливање улица 600.000 м² à 0.02¹) „ = 12.000 „

Свега динара 42.000 „

Када сте три наведене суме сабрали, добијамо

а.) Грађење калдрме . . 209.251 76
б.) Одржавање калдрме . 106.800.00
в.) Чишћење и поливање калдрме 42.000,00

Свега динара 349,051,76

Ако међу тим узмемо у обзир сада постојећу калдрму, које има преко 350.000 м², дакле на 50.000 м² камена у њој, за што претпостављамо да се ⅓ отуда може употребити опет на калдрму од ломљеног камена, а остале ⅔ за другу жељ: онда то представља вредност од приближно од

40 000 м² по 4 дин = 40 000 динара
40,000 м² по 2 „ = 80.000 „

Свега 120.000 динара

А то одговара годишњем експлоатационом издатку од 7.819.27 динара; јер би се сума лајно могла на 120.000 динара смањити.

У стварн дакле било би потребно
349,051,76 — 7,819, 27 = 341.232,49
или у округлој цифри 340.000 динара само на калдрму.

*

Које је ово сума велика, с обзиром београдској предстоје још и многи други послови; то не би лако било могућно калдрмисању улица варошких приступити на показани начин.

С тога сматрамо, да је њима нужно размислити, да ли се не би цео посао могао постићи и са мање трошка, а ипак са онако да је то могућно, на начин који ћемо сада навести.

Нити је разложно, нити потребно, да се од једном приступи калдрмисању своју улица.

Данас у Београду има већ ⅓, доле поврпшне улица вод калдрмом, а то није мало, када узмемо у обзир, да је по њима већим варошким често пе стоји боле. Тако у Бечу 1884. одлуке било је само на ¼ свију улица калдрмисано.

Ми дакле не бе морали одмах велику површину нове калдрме поправити, па да нам за дуго време и у доволној мери подмиримо сву потребу коренску, са обзиром на трговачки саобраћај. Код нас би међу тим економија у издацима ово прсте, ако већ нису апсолутно неизбежни, била тим више на месту, што је Београд можда најпространији и најнеповољно насељен.

Тако код нас на сваку главу, постојећег становништва, долази 3 пут већа површина самога подножја, но што је то у Бечу. Исто тако у Београду сваки становник имао неке мање годишње и то сада већ за онако лошу калдрму, но што то становник бечки чини, за сваке куд и камо боље калдрмисане улице.

(наставиће се)

ПОЛУГОДИШЊИ ИСПИТИ

Према члану 44. закона о основним школама и распису Г. Министра просвете од 28. Децембра в.г. год. Бр. 21.334., дужне се, и ове године, полугодишњи испити у београдским основним школама.

Испити ће бити у школама:

I. Код Саборне цркве

29. Јануара

Пре подне	После подне
у IV раз. мушке школе	у IV раз. женске школе
у I раз. женске школе	у I раз. мушке школе

3 . Јануара

у III раз. мушке школе	у III раз. женске школе
у II раз. женске школе	у II раз. мушке школе

¹) Односно за обзиром на још водовод, који се има направити. Ипак мало.

II. На Сави и у основношкопи В. женске школе

26. Јануара

Пре подне	После подне
у IV раз. мушке школе	у III раз. мушке школе
у I раз. мушке школе	

27. Јануара

у III и IV раз основношкопе	у I раз. основношкопе
у II раз. мушке школе	

28. Јануара

у III и IV р. ж. шк. на Сави	у I и II раз. ж. шк. на Сави
у II раз. основношкопе	

III. На Теразијама

24. Јануара

Пре подне	После подне
у I р. I од. мушке школе	у I р. II од. мушке школе

25. Јануара

у II раз. I од мушке школе	у II р. II од. мушке школе
у I раз. женске школе	

26. Јануара

у III раз. мушке школе	у II раз. женске школе

27. Јануара

у IV р. I од. мушке школе	у III раз. женске школе

28. Јануара

у IV р. II од. муш. школе	у IV раз. женске школе

IV. У Палилули

25. Јануара

Пре подне	После подне
у I р. I од. мушке школе	у I раз. женске школе
у I р. II од. мушке школе	у II раз. мушке школе

26. Јануара

у III раз. мушке школе	у IV раз. мушке школе
у II раз. женске школе	у III раз. женске школе

27. Јануара

у IV раз женске школе	—

V. На Врачару

23. Јануара

Пре подне	После подне
у IV р. I од. м. шк. на З. Вр.	у I. р. I од. м. шк. на З. Врач.

24. Јануара

у I р. II од. ж. шк. на И. Врач.	у I раз. ж. шк. на З. Врач.
у II р. ж. шк. на З. Врач.	у II р. II од. ж. шк. на И. Врач.

26. Јануара

у I р. ж. шк. на И. Врач.	у II р. I од. м. шк. на З. Врач.

27. Јануара

у II р. ж. шк. на И. Врач.	у III р. I од. м. шк. на З. Врач.

29. Јануара

у III р. II од. м. шк. на И. Вр.	у III р. ж. шк. на З. Врач.

31. Јануара

у IV р. м. шк. на И. Врач.	у IV р. ж. шк. на И. Врач.
у III и IV разреду женске школе на Нет. Врачару (део дев.).	

VI. На Дорћолу и Јалији

23. Јануара

Пре подне	После подне
у I р. муш. школе на Дорћолу	у I р. жен. школ. на Дорћолу
у I и II р. жен. школ. на Јалији	у I р. муш. школ. на Јалији

24. Јануара

у II р. муш. шк. на Дорћолу	у непрекидном разр. на Јалији
у II р. жен. шк. на Дорћолу	у III и IV р. жен. шк. Јалији

25 Јануара

у III р. муш школе на Дорћолу	—
у III р. жен. школе на Дорћолу	—

26. Јануара

у IV р. муш. шк. на Дорћолу	у II р. муш. шк. на Јалији.
у IV р. жен. шк. на Дорћолу	

Испити ће почињати пре подне у 8 а после подне у 2 часа.

Испити су јавни.

Из седнице Главног Школског Одбора од 18. Јануара 1890. годиие ОШ Бр. 6.

ПОРОТНИЦИ
за кар. Београд у 1890. год.

Г Г. Атанасије Ђ. Кумануди трговац
„ Богоје Јовановић кафеџија
„ Вучко Н. Илић трговац
„ Владислав Борђевић бакалин
„ Јеврем Марјановић земљоделац
„ Јосиф Здравковић кафеџија
„ Коста Павловић пензионар
„ Мита Ђорђевић кафеџија
„ Мијаило Јовичић трговац
„ Марко Денић абаџија
„ Мијаило Цветковић трговац
„ Настас Крстић трговац
„ Никола Штерић терзија
„ Петар Ђурић магазаџије
„ Риста Дамјановић терзија
„ Риста Денић кафеџија
„ Стаменко Стојановић кафеџија
„ Стеван Павловић ћошкар. трговац
„ Сава А. Савић магазаџија
„ Соломон Аврија трговац
„ Светозар Стаменковић трговац
„ Стеван Јосиповић трг. камен.
„ Таса Спасић трговац
„ Фелиш Релић пензионар

ПОРОТСКИ ОДБОР
за кар. Београд у 1890. год.

Г Г. Андрија Одавић трговац
„ Алекса Јањић кафеџија
„ Димитрије Кирковић трговац
„ Јован Тадић трговац
„ Јован Јелић пивар
„ Јован Ж. Ђурић бакалин
„ Јаков Алкалај трговац
„ Др. Јован Ђурић апотекар
„ Коста Б. Михаиловић механичар
„ Лазар Радовић ђорџанција
„ Милош Бешковић лебар
„ Мијаило М. Ђорђевић бакалин
„ Милош Трнковић кафеџија
„ Никола Д. Кнић трговац
„ Петар Марјановић абаџија
„ Радован Миленковић столар
„ Светозар Караџинић трговац
„ Тоша Митићевић кафеџија

ВИРАЧКИ ОДБОРИ

На збору 17. ов. м. изабрани су за чланове и заменике квартовских бирачких зборских одбора у овој години:

Кварт варошки

1. Мануило Книдис трговац.
2. Коста Аврамовић абаџија
3. Стева Максимовић трговац.
4. Сретен Новаковић трговац.
5. Димитрије Ђорђевић трговац.
6. Соломон Аврија трговац.
7. Милош Милошевић пивар.
8. Сима Видановић ђорџанција.

Заменици

1. Младен Лубишковић трговац.
2. Авраам Нахман индустријалац.

Кварт доњолески

1. Никола Кнић трговац.
2. Милан Миладиновић ковач.
3. Петар Матић бакалин.
4. Сава Ристић шпекулант.
5. Спиро Јаковљевић кафеџија.
6. Лаза Радовић ђорџанција.
7. Прока Радевковић бакалин.
8. Пера Манојловић кафеџија.

Заменици

1. Јаков Дамјановић предузимач.
2. Танасије Савић кројач у граду.

Кварт теразијски

1. Пера Мариновић абаџија.
2. Милош Обреновић ковач.
3. Милан Белчевић опанчар.
4. Стеван Мијатовић терзија.
5. Гавро Бркић трговац.
6. Живко Ђ. Србић кожар.
7. Живко Тодоровић трговац.
8. Радоница Шолајић сарач.

Заменици

1. Илија Јаковљевић бакалин.
2. Радоница Радовић кафеџија.

Кварт савамалски

1. Владимир Чортановић трговац.
2. Мико Банковић шпедитер.
3. Таса Данчевић трговац.
4. Јоца Шандоровић трговац.
5. Живко Т. Јовановић трговац.
6. Крсто Јовановић ледер.
7. Лента Најдановић месар.
8. Милан Ж. Марињовић бакалин.

Заменици

1. Лука Келовић трговац.
2. Антоније Борђевић бакалин.

Кварт палилулски

1. Тома Лазаревић кафеџија.
2. Живан Бутарић кафеџија.
3. Јеврем Марјановић земљод.
4. Јока В. Вељковић земљод.
5. Тоша Николић кафеџија
6. Настас Крстић трговац.
7. Јока Јовановић шпекулант.
8. Ђорђе Анастасијевић зидар.

Заменици

1. Спира Петровић кафеџија.
2. Ристо Крстић кадрмџија.

Кварт врачарски

1. Ђура Милојашевић професор.
2. Стеван Миљковић бакалин.
3. Трајко Стојковић кафеџија.
4. Никола П. Михаиловић бакал.
5. Борђе Петровић бакалин.
6. Борђе Стојановић шпекулант.
7. Борђе Трбић кафеџија.
8. Милан Поповић месар.

Заменици

1. Настас Динковић лебар.
2. Алекса Миловановић кафеџија.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Пороски одбор. Одбор пороских одбора који је 18. ов. мес. отпочео свој рад, довршиће на другом месту данашњега листа, а овде обрађаћу њихову грађанства на то да је потребно успоставити подношење пријавних листа.

Одбор ради у општинској дворани и лепо крајње недовољ се квартовима.

Пријаву су дужни учинити и оне којима је од пр. год. остало не промењено стање.

—

Отрежњење. Претпасом стојећа од 8. ов. мес. Г. Министар унутрашњих дела препоручио је општини да до 1. фебруара подигне кладане и јем би дошао кавло потребити градње варошке рефеју. Услед овога општини је одбор одгуваго од равеје дошао одлуке на другоме основу, да је обрасложо варошку комисију са задатком да одмах предузме студију и у најкраћем року поднесе одбору своје мишљење.

—

Школе. Распоред полугодишњих испита основних школа доносимо таноје данас, чланови пажљиви родитеље и сви оне који воле да нитима присуствују.

—

Последња поша. Окружна команда послала је општинском суду списоке свиј обвезника II. позива који су јесенас постали од војника и који се за то сада позивају последњи пут позивају да се својом командом пријаве.

Списоке те вредљиво јавности почињући у данашњем броју. У њима пажљиви обвезници до сада ту толико пута и лично позивани и за то ће се коначни одговорности и законској казни сви они који се и после свог позива и наредбе њене власти не буду пријавили.

—

Избор. На збору грађана који је држан 17. ов. мес. одређен је избор 60 лица (по 30 на сваки одељак) из којих ће се саставити квартовски бирачки одбори за јесењине општинске изборе.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА

Трамвај у Загребу. Земаљска хрватска влада издала је и дозвољење одобрење да општина може, по раздаји земљишту свога крстарења, продузети градњу трамваја у Загребу. Ово предузеће прима од општине задужетни Гитије, који је био обвезан да у назначеном року подноси план и сада ће моћи да одредни и дан кад ће приступити градњи.

Загреб није још ни издалеко толико насељен, нити су ићаће неке прилике такве, да би се трамвај могао сматрати за праву варошку потребу. Али неговорна браћа Хрвати имају потпуно право што се журе да у своме главном граду што пре дође једну међу оних установа по којима страница цене уређеност свога варошт.

—

Солунски булевари. Једном јавном продаје, која је скоро обављена, парцелује се градевне земље булевара између Беш-Куле и Железничке-Капије (Солун). За ове радове, који ће стати на 4000 турских лира, Султан је наредио да се издо 1800 тур-

ских зора, за прикупа харошки домећи. Осилао је неплатити сазивање општина и њихових чланова, у чијој ће се невољи средњој државној будзет надићи.

Корак до зора и Сплит ће сто број по-стати трећина европска парода.

Електрично осветљење руског бродовља. У једном трговачком листу читамо да је руска влада намерна да утрошн до 650.000 динара за електрично осветљење разних бродовља, које састављају осадиде Црног и Балтичког мора.

Једна ипак доћи да електрично осветљење кроз пута своме успеху, у прво ће системи ва-Америке да у Ну-Јорку електрично осветљење опет замењу „луст-гасом,“ са петоке безопасности.

СЛУЖБЕНИ СТЕЧАЈ

У општини београдској установљена су места за шест парочитих повереника који ће у одељењу варошким, под старешинством кметовских помоћника а као органи општинскога Суда, вршити целокупни надзор и отправљати све оне сполне послове који по домашњем закону о општинама спадају у надлежност општинских власти и за које ће се нарочито правила прописате.

Ко год би био вољан да се ове службе прими, треба да до 5. Фебруара, поднесе општинском Суду молбу са документима и своме досадашем занимању, годинама старости и владању.

Пречење имају они који су и родом из Београда.

Од стране Суда општине вар. Београда 20 Јан. 1890. г. А-Бр. 90.

НАЦРТ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗАКОНА

ЗА ВАРОШ БЕОГРАД

(наставак)

г., У згради, из тачке а.) члана 33, у којима има просторија за дуже задржавање људи, унутрашњи зидови подлоге и стубови, који служе за носање таванача, морају бити од несагорнвог материјала. То исто мора бити и у магацинима запаљивих материја, као и код зграда у тачки б., чл. 33. ако укупна висина зграде износи преке 15м.

д., У зградама у којима се ради ватром, као што су: ковачнице, пекарнице, и т. д. тавани морају бити омалтерисани. Патос мора бити или од пажених плоча или од цигала или од бетона.

ж., Патос приземног спрата у грађевинама које служе за обитавање људи, мора бити уздигнут над тротоаром или јавном површи 0.30.

з., У овим деловима вароши који су изложени поплави, висина приземног спрата одређиваће се по указаној потреби, обзиром на место околности.

Таванн (простор испод крова).

Чл. 55. Становање на таванима забрањено је. По томе за овај циљ не могу се ни нови тавани правити нити стари преправљати. Но по одобрењу грађевинског савета може се од овога одступити у случају где зграде засебно стоје т. ј. ако су од суседних зграда удаљене са свију страна најмање 3м ако што су: летњиковци. Но и код просторија у овим зградама има се пазити на ово:

а., да преграђени зидови таванских просторија буду задати

б., да тавани соба и других просторија буде снабдевен штукатуром и добро омалтерисали

в., да потребни стубови буду од несагорнвог материјала. Одстојање између стубова не сме бити мање од 1·25м

г., да висина таванских соба буде најмање од 2.75м

д., да површина хоризонталног плафона таванских соба износи бар једну трећину површине од патоса

ѓ., да се ради сигурности од пожара начини прозор од главних просторија, а тако исто и до оних просторија које служе за комуникацију између појединих таванских станова и просторија. Баскамаци морају бити тако постављени и од таквог материјала да су сигурни од пожара

з., да свако огњиште и димњаци на чврстом темељу стоје

и., да преграђени зидови стоје на доњим зидовима или гвозденим гредама

ј., да правилно таванских соба не буде никад на штету прова. Особито не смеју непчишћене и подзидане никад додиривати греде а још мање с њима се спајати; за то дрвена грађа од које је прозор састављен мора бити постављена на подзидници уздигнутој бар 20м над површином таванскога патоса.

(наставиће се)

ПОЗИВ ОКР. КОМАНДЕ

Сва лица из лозања обвезана II. позива VII. пукозског округа, који се ни до данас на позиву јавили нису, нрско овнју позива, имају се сада накнадно јавити овој команди ради подржања оеабана

I. Батаљон

1. Чета

Кварт дорбоџски: поднаредница Антонија Антонијевић тицлер;

Кв. вратарски подзаред. Михаило Обрадовић служитељ

Наредник Димитрије Јелић, редов.; Стеван Трајковић служитељ у двору.

Кар. трбушски: каплар Живко М. Јовановић практикант.

Кар. вратарски: редов. Грујица Драгићевић практикант уредне фонданс: Јован Ђорђевић, обућар; Јован Ристић, надничар; Лазар Петровић, винограднца; Сретен Матејовић, дебар; Урош Благојевић, служитељ; Нешо Стаиковић, надничар; Борђе Јовановић, мутавџија; Цветко Гајић, надничар; Тома Мидић, таванџија; Дамјан Евтимијевић, дућанџија; Стаико Јовановић, таванџија; Никола Ристић, момак надничи; Никола Крстић, сапаџија; Тома Николић, практикант; Борђе М. Исаковић, дућанџија, Драгутин Милутиновић, стругар; Андреја Белчевић, ткач; Франц Фишпек, калеч; Бела Вајдинац, калеч код Вереста;

Кварт вагонџиски, редови: Тома Антонић калеч начарски; Јанко Јовић, кал. бакалски; Живко Јовановић, зидар;

Кв. свиски: Новица Костић, служитељ у свиској пошти:

Кварт кар. Ристе Бурић, калеч нрорач;

Кварт свиски: Јеста Ковачевић, терезија;

Кварт нарочни: Риста Пајић, калеч нарочиски; Арса Трајковић, надничар

Кварт терезијски: Младен Стевановић, служитељ; Андреја Л. Димитријевић дућанџија; Радован Н. Алексић, бакалин;

Кварт вагонски: Тоша Пошкић, кочнер,

Кварт дорбоџски: Сима Јовановић, уиборџ; Иван Јелић, надничар; Васа Томић, весач; Маркус Соломон Сруин, калеч трговински; Коста Милојковић, жолезар; Мидан Марковић, терезија; Данил Ј. Леви; Моша Б. Леви, надничар; Ишак Б. Арон-трговац;

(наставиће се)

Најмај милој и предоброј најци

АСПАСИЈИ

Удови Тоше М. Дека давањем четрдесето-дневни поротос у саборној цркви у уторак 27. о. м. у 9 часова пре подне.

Молимо сродиике, пријатеље и познанике, да ономе присуствовати овом тужном помену.

Београд
20 Јануара 1890 г.

Ожалошћена Породица.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Издање Општине Београдске. Штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Жаја Ристић.

БРОЈ 5. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ ПЕДЕЉОМ ПЕТКОМ ПО ПОДНЕ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . . . 5 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за једно године . . . . . 9 дин.

Недеља 28. јануара 1890.

Цена је огласима 6 дин. пера од врсте
Претплату моле слати уредништво на општинском суду, а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

Према члану 19. зак. о општинама и под в). трећег става тачке Б. изборног прописа, општински одбор у седници 25. ов. мес. образовао је бирачке квартовне одборе за

ОПШТИНСКИ ЗБОР

који је објављен 17. ов. мес. АБр. 87. и који ће се држати дање

28. јануара 1890. год.

Ти бирачки одбори састављени су овако:

а) у кв. варошком

Председник: Андра Одавић трг.

Чланови: Димитрије Ђорђевић трг. Соломон Азарија трг. Коста Аврамовић сарач, Сима Видаковић јорганција.

Заменици: Младен Љубинковић трг. Аврам Нахмак индустријалац.

б) у кв. дерђанском

Председник: Милорад Терзибашић трг.

Чланови: Сава Ристић шпек. Никола Д. Кинз трг. Пера Манојловић каф. Милан Младеновић ковач.

Заменици: Јаков Дамљановић предуз. Танасије Савић кројач.

в) у кв. топчидерском

Председник: Михајло Јанковић каф.

Чланови: Гаврa Бркић трг. Милош Обрежковић ковач. Милан Белчевић опанч. и Стеван Мијатовић ситничар.

Заменици: Илија Јовановић бак. и Радојица Радовић кафеџ.

г) у кв. савамалском

Председник: Димитрије Најдановић месар.

Чланови: Таса Данчевић трг. Живко Т. Јовановић трг. Јоца Шандоровић трг. и Мика Бановић шпедитер.

Заменици: Лука Јеловић трг. и Антоније Ђорђевић бакал.

д) у кв. палилулском

Председник: Светозар Карапешић трг.

Чланови: Тома Јаворовић каф., Јеврем Марјановић земљеделац, Бока В. Вељковић земљед. и Ордеи Анастасијевић зидар.

Заменици: Спира Петровић каф. Риста Крстић калдрмција.

ђ) у кв. чукарском

Председник: Мића Николић оџмеџер.

Чланови. Ђура Милојановић проф. Стеван Миљковић банкалин. Ђорђе Стојановић шпекул. Милан Поповић месар.

Заменици: Настас Дамовић лебар. Алекса Миловановић каф.

Сем ових лица изабрана су, опет конком, одборници општински гг. М. Ј. Марковић адвок. Миливоје Јосимовић проф. вел школе, и Марко Велизарић проф. гимн., за заменике председника квартовних бирачких одбора на случај да који од горе одређених председника буде спречен примати своју дужност на збору.

Од стране суда општине вар. Београда 26. Јануара 1890. год. АБр. 173

НОВО КАЛДРМИСАЊЕ

СТУДИЈА ТЕХНИЧКЕ КОМИСИЈЕ

(продужење)

Мишљења смо дакле, да ваља одустати од калдрмисања целе поврпшне улица, и да ваља да се задовољно само преналдрмисањем и новим калдрмисањем оних улица, где је њим слобрађај, а калдрм је крњав.

Сем тога, имала би се поправити калдрма у оним улицама и на оним отворима жестима (трговима, пијацама), која су без икакве калдрме, те служе у сушно време као поправни депои за прашину, а у кишно за блато.

Међу тим на целу дужину београдских улица имала би се неодложно калдрмисати ивичњаче стаје, са нужним крелишима преко улица, како би ивичњаци слобрађај био могућан и угодан.

О самим ивичњаци ставама говорићемо мало даље, а сада да видимо, како би се и по којој цени калдрмисане улице могле поправити, са обзиром на то, да се само један део новом калдрмом спаиде.

У томе погледу мишљења смо, да би могло овако да се поступи:

1. Петина целе дотичне количине, који представљају улице најгрђавије и највећега слобрађаја, да се одмах калдрмину препоручено испитаном калдрмом. А новцу потребан за трошење те калдрме, да се набави путем зајма. За отплат, интереса и амортизацију, да се у редовни годишњи буџет стални потребна сума.

2. Друга петина улица, да се у току од 5 година калдрмише, калдрмом од доброг локалног камена, и за то потребна сума да се стави у редовни буџет.

3. Са поправне, који ће заузети под 1.) и 2.) наведена калдрма, да се пробере $^3/_4$ употребљене камена и ваше да се калдрмише одговарајућа поправна (дакле 240.0005 = 48.000 м^2) калдрмом од обичног локалног камена.

4.) Остатак садање калдрме да се обдржава у бољем стању, но што је то до сада бивало.

5.) На улицама, које остају без калдрме, да се чврсти на непланим странама калдрмишу, калдрмом од дотученог ломљеног камена.

Са обзиром на то показује се сада следећи рачун:

Ка 1). За грађење 120.000 m² à 9,45 = 1.134.000 дин.
за финансирање зајма 7½% = 85.050 дин.

Свега да се направи зајам у суми од 1,219.050 дин. а на ту суму, по 5 %, и са роком отплате од 30 година, долази годишње у име интереса и одплате:

а.) Грађење 1,219.050. 0.0650876 = 79.345,04 дин.

Томе која сада додати јоште:

б.) За одржај и обдржавање калдрме 120.000 m² à 0·20 = 24.000,00 дин.

в.) За чишћење и разгртање 120.000 m² à 0,05 = 6.000,00 дин.

г.) За водарење 120.000 m² à 0,02 = 2.400,00 дин.

укупно дакле 111.745,04 дин.

мора да се стави у буџет за ову калдрму.

Ка 2.) Од 120.000 m² калдрме од доцераног ломљеног камена, да се гради сваке године 24.000 m², дакле по ⅕, коју ће за 5 година и она калдрма бити довршена. За тих 5 година имала би се дакле стопљати у буџет сума од

а.) За грађење 24.000 m² à 4,95 = 118.800 дин.
б.) За оправку и обдржавање 24.000 m² à 0,18 = 4.320 „
в.) За чишћење и разгртање 24.000 m² à 0,05 = 1.200 „
г.) За водарење 24.000 m² à 0,02 = 480 „

Свега 124.800 дин.

Ка 3.) Чим се направи калдрма под 1.) добија се камен за 24.000 m² калдрме од обичног ломљеног камена, који се може одмах и направити.

За то би било потребно

а.) За грађење 24.000 m³ à (3,15 – 0,90*) = 2,25 д. = 54.000 дин.
б.) За оправку и обдржавање 24.000 m² à 0,17 д. = 4.080 дин.
в.) За чишћење и разгртање 24.000 m² à 0·05 д. = 1.200 дин.
г.) За водарење улица . 24.000 m² à 0,02 д. = 480 дин.

Свега динара 59.760 дин.

Међ тим поште остаје још 120.000 — 24.000 = 96.000 m² à 0.15 m = 14.400 m³, који ће се могао продати за друге цеди по 2 дин. од 1 m³, то одговарајућу суму од 28.800 дин. кала од горње суме одбити: те остаје, да за ову калдрму пала набавити само суму од 59.760 — 28.800 = 30.960 динара (што упрако чини 1,25 дин.: од 1m³), а сваке идуће године за обдржавање и др. по 5.760 динара.

(наставиће се)

*) Цена (ниже ивице на 1 m³ на до м. 1 пеш).

О ХЕМИСКОМ САСТАВУ ВОДА

београдских и околине београдске анализованих приликом хидролошких истраживања у Мачвину

Извештај г. Др. Марка Т. Лесо члана пододбора за испитивање к. водовода.

(Продужење)

Приликом хидролошких истраживања у Мачвину, год. 1888/9, „Технични одбор“ наше општине ставио ми је на чланак петог одбора, поводом броја разних вода, ради хемиске анализе, давши ми у помоћ и хемичара г. Врањеш Антонића, предавача београдске реалке, да у другоме повереним нам послу напримимо.

Хемиски састав анализиних вода изложен је у прилозима под 1, 2, 3 и 4 и то:

1). Анализе подземних вода у Мачвину са 18 разних места у 22 зробе.

2). Анализе вода „Белих,“ „Топчидерских,“ бунара општинског испод вој. сеника, бунара фабрике Тобелара и Друге, извора у усеку код Вајверта, „београдских чесама,“ „Ресника,“ Саве и Дунава. Свега 19 зробе.

3) Анализе вода београдских бунара из 73 разна бунара и

4). Табеларно упоређење свију ових анализиних вода.

На тих прилога види се, какавога су хемиснога састава анализиране воде. Од свију анализиних вода погодовито нас за сада интересују највише подземне воде и за ће зато укратко да изнесем какве су те воде у опште.

Пре тога нека ми се допусти да кажем само неколико реч о нашим бунарским водама.

„Технични одбор“ наше општине јавио је посматрања на 73 бунара. Воде свију тих бунара анализиане су.

Бунарске воде у нашим анализиним су погледима с тога што је оно биле згодна прилика, да се сазна састав воде по већем броју наших бунара у разним крајевима нашим, те да се види у којој је мери земљиште београдско испуњено продуктима, који су постали распадањем органиских материја.

Као што се из прилога под 3 види, састав наших бунарских вода врло је различан. С изузетком неколико таких вода које су у осталом нам нарочи, на Конгласовцу и Врачару, готово све остаје иоћу толико шалитре, соли, креча, магнезије, органиске материја, хлоретске киселине, амонијака и т. д. да се не могу ниша а нису ни за пиће, кување итд.

Већ на први поглед, састав наших бунарских вода показледно показује, у којој је сразмери мера земљиште београдско испуњено продуктима распадања органских материја. Примера ради изнећу овде само: Чисте садржине воде и изворске воде редовно немају више од количине грама чврстих материја, растворених и суспендованих у једном литру воде. Међу анализиним бунарским водама биле је и таквих, у којима се у једном литру налазе више од 5 грама минералних и органиских материја.

У непосредној близини код многих бунара налазе се шупљине и ломиште, које непрестано воду у бунару ове више и више погоне.

Одстојање шупљина и ломишта од појединих бунара изложено је таковље у табеларном прегледу анализ бунарских вода. —

О анализу малчиних подземних вода имам да кажем следеће:

Малчине подземне воде по своме састоју долазе у ред тако званих „тешких вода“ или „тврдих вода“ т. ј. садрже доста креча и магнезије. Такве су и чувене „Беле воде.“ У опште изворне и подземне воде у околини Београда, због креч ног терена, ће могу по бити „лаке (мекс) воде.“ То је главна мана свију наших подземних и изворских вода, које су до сада анализиране.

И топчидерске воде, које су иначе по своме састоју и општини особивана без икаквих мана, „тешке“ су воде.

Но за то, што су „тешке,“ оне нису за уживање шкодљиве и могу бити изврсне за пиће као за другу потрошњу, као за прање, кување, купање разних ствари итд. у односу су „лакше“ у толико су боље.

Што већу количину креча и магнезије нека вода садржи у толико је „тежа,“ и врста тоже да би се правилно бројевима, колико је која вода „тешка“ или „лака,“ односно су изнесла степени, назвали „степеница тешине,“ или „степеница тврдоће“ појих има разних, а најобичнија су „немачки степени тешине.“

За општу употребу, а и за пиће, узима се да нека не треба да има више од 18 до 20 таквих „немачких степени тешине,“ а то значи 18 до 20 мералних делова креча и магнезије у 100.000 делова воде.

Малчине подземне воде узете са разних

места имају	20,06 до 32,8	„немачких степени тешине.“	
„Беле воде“	21.9	„	„
„Топчидерске“	20.9 до 21,5	„	„
„Бун. општ. испод вој. сеника	21.4	„	„
„Бунар Тобелара и Друге	20,1	„немачких степени тешине.“	
„Наше чесмине воде	16,85 до 18,1	„	„
„Решитце“	15,3	„	„
Савска вода	8.45	„	„
Дунавска вода	8.81	„	„

Као што се види, најлакше су савска и дунавска вода, и и иначе оне садрже најмање количине растворених чврстих материја. При свем том, за речне воде не треба крањо, да у односу садрже мале растворених чврстих материја, да су у толико чистије; јер под речних вода, зашто су отворене, нема никакве сигурности да су узеле чисте, напротив што у речним водама може најлакше да се пије и подземне одиеч опасних материја.

(Наставиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

—

Понуде. Последњих дана управа општинска добила је још две понуде капиталистичких група са стране, од којих једна условљава и привилегију на извршење послова а друга даје само зајам.

Изасланици тих фин. група представили су лично ради пуњег обавештења, да би у извесном року могли поднети и дефинитивне понуде.

Обавештења, која је дала њима, општинска управа не укључује их ни другим понуђачима.

—

Избор. Данас се по кварговима држи збор за избор: два члана суда, два одборника и два заменика-одборника.

На првој страни доносимо објаву општинскога суда о томе: како су по кварговима састављени бирачки одбори, а овде напомињемо по ново да су изборна места:

а) за кварт варошки — у осн. муш. школи код саборне цркве („Дубровачка улица“);

б.) за кварт горањски — у теразије код муш. школи (улица „2 јаблана“);

в.) за кварт доњогрочки — у осн. муш. школи („Душанова улица“);

г) за кварт савамалски — у осн. муш. школи („српска улица“, преко пута кварта);

д.) за кварт палилулски — у осн. муш. школи („виноградска улица“ и

ђ.) за кварт врачарски — у осн. муш. школи („пријепоља улица“ спрам војбољице.)

—

При праву. Пријаве лице за порески одбор примаће се по кварговима само до краја овога месеца, а како многи грађани неће да дају пријави лице, чиме нас кажњени да се тиме плаћу одговорности и неизвршени последњи које их због непредаје могу постићи.

—

Такса. Како од дана ступљења општинске општинској власти приказа да даје дозволе за прерађивање кабао, прописане су стране такве за све врсте локала и кабаа које се редовно крчмарију.

Дозволи дакле те такве, сарећене каку гостионичара и кафеција на прошле месту.

За оне кабаре за које такса није предвиђена, одређиваће се она кад прилика.

Радови. Данашњу објаву општинска суда о јављивању за грађење кадрове и отклањања земље у неким улицама, треба да прочитају сви предузимачи који се тим пословима баве

Јавна захвалност

Г. Драгомир Д. Радуловић трговац, дао је општинској благајни 40 дин. као поклон за сиротињу.

У име сиротиње које се је даровалац тако лепо сетио, општински суд изјављује му усрдну захвалност.

Из седнице 20. јан. 1890. Бр. 165.

ТРГОВАЧКИ СУД
У ВАР. БЕОГРАДУ ЗА 1890. ГОД.

I. *Чланови:*

Г.г. Лазар Данковић кафеција
„ Младен Вељковић трговац
„ Никола Спасић трговац
„ Никола Вујковић трговац
„ Саша Богдановић трговац
„ Стојан Бошковић столар

II. *Заменици*

Г.г. Илија Ђорђевић грађевинар
„ Јован Обрадовић абаџија
„ Коста Аврамовић сарач
„ Мита М. Ђорђевић трговац
„ Младен П. Стојчевић трговац
„ Перикле А. Захо трговац.

ГЛАВНИ ТРГОВАЧКО-ЗАНАТЛИЈСКИ ОДБОР ЗА 1890. ГОД.

I. *Чланови*

Г.г. Божа Ђеловић магазација
„ Душан Рајковић лимар
„ Бока Николајевић-Хаџи трговац
„ Илија Полозина месар
„ Јоца Талић трговац
„ Јован Анђелковић куртија
„ Јован Ђорђевић бакалин
„ Љуба Мартић обућар
„ Милан Вељчевић опанчар
„ Милоје Талић трговац
„ Милан Јанковић механција
„ Наум Јаманџијевић јорганција
„ Петар Марковић абаџија
„ Петар Дивић кројач
„ Петар Мићић столар
„ Пашта Петровић колар
„ Радонја Шолајић сарач
„ Стева Максимовић бакалин,
„ Таса Данчевић дуванција
„ Тодор Ђурић димчар

II. *Заменици:*

Г.г. Бока Миловојевић рибар
„ Илија Цветановић сапунција
„ Коста Трајковић пиљар
„ Коста Добошировић трговац
„ Милош Обрвнежовић ковач
„ Миња Петровић бакалин
„ Спасоје Матић качар
„ Стеван Јелтовић златар
„ Петар Палић бравар
„ Петар М. Јовановић бакалин

НАЦРТ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗАКОНА
ЗА ВАРОШ БЕОГРАД

(наставак)

У задове и димњаке не смеју се уграђивати ни рогови ни пешци (Pfuttun) као ни греде или друге везе од дрвета. Гвоздени кровови дозвољавање се ако се из плана види, да су добри за употребу. Прозори на крову као и сви други отвори на тавану или који воде на таван, имају се начинити од гвозденог лима или другог градива сигурног од пожара.

Кровови

Чл 56. Кров мора бити покривен несагорљивим материјалом. Покривање кровова даскама, шиндрама, шламом и трском, дозвољено је само код зграда, које су изложене у тачки в. 32 члана, и које нису више од 5[m] и не стоје у додиру са другим зградама, но и тада овакве зграде морају бити удаљене од суседних зграда (ако се у овима ватрои ради) 0·3[m] према површини те зграде, и то по размеру 0·3[m] више даљине на свани најдаљи хват неће покривање, ова сразмера важи до даљине од 20[m]

Конструкција крова код свију зграда из тачке а, и б, члана 33. мора бити таква да су сви састапни делови крова одвојени од таванског последњег спрата у размаку бар 0·15[m].

Стреје.

Чл 57. Сваки господар грађевина дужан је спровести кишницу са свога крова на сопствено земљиште тако, да суседном имању то шкода не наноси.

Ако су стреје ближе од 0·50[m] од суседне зграде, онда је господар грађевине дужан наместити олуке на стреје. Заједнички олуци за одвод воде могу бити само по међусобном споразуму.

Канали.

Чл. 58. У улицама у којима постоје општински канали за одвод нечистоће изузимајући канале који служе искључно за одвођење атмосферске воде дужан је сваки господар плаца спровести канал од свога имања у општи. главни канал. Канал овај мора бити сазидан или од бетона, и имати најмање у просеку 05 квад. м.; ако је од бетона онда мора бити дебео 0·20 — Канал мора имати што већи нагиб и облик јајета.

Молимо све оне који нам што дугују, да положе паре разносачима листа, који ће им признанице предати.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

У грађанском одељењу општине београдске, дражне се следеће јавне усмене лицитације:

I.

За шадрмовање „београдске" улице — калдрмом — на дан 5. фебруара тек. год. од 9 до 12 сати пре подне.

Кауција 600 дин. у готовом новцу или у државним папирима.

II.

За претрес шадрме у „солунској" улици на дан 5. фебруара тек. године од 2 до 5 сати после подне.

Кауција 70 дин. у готовом новцу или у државним папирима.

III.

За шадрмовање „врачкогорске" улице на дан 6. тек. мес. од 9 до 12 сати пре подне.

Кауција 300 дин. у готовом новцу или у државним папирима.

IV.

За отказивање земље до поне опходње у кругојеванској улици на дан 6. тек. мес. од 2 до 5 сати после подне.

Кауција 850 дин. у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, предвиђени као и планови ситуационих и попречних профила, могу се видети у грађевинском одељењу сваког радног дана за време напред одређено и при лицитацији.

Из седнице суда општ. Београдске 26. јануара 1890 год. Пр. 71.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

1. За сваване народних свирача од једног вечера — — — — — 2 д.
2. За стално свирање муз. оркестара по кафанама, биртама и т. д. од концерта — — — — — 10 д.
3. За свирање са певачком дечицом од 1 концерта — — — — 20 д.
4. За свирање женских (Damen-Capele) — — — — — — 30 д.

II.

1. За 1 играчку или забаву са играчком у локалима I-ог реда 30 д.
2. За 1 играчку или забаву са играчком у локалима II-ог реда 20 д.
3. За 1 играчку или забаву са играчком у локалима III-ег реда 15 д.

III.

1. За напорану на дан — — — 10 д.
2. Разне представе и позоришне вештине, циркус — — — 10 д.
3. Циркус од престане — — — 30 д.
4. За забаве „Tivoli-Tantzsaal" т. ј. (певање, свирање и представљање) од забаве — — — 50 д.

ЗНА ЗНАЉЕ

Ниједна јавна забава у општини београдској не сме се држати без предходне дозволе општинског суда. Дозволи се да у коме локалу буде забава назначено кривредена или музика доцелена, гледа од родбе дужан је одмах сутра дан предавати се западно општинском суду да лаксу плати; но ово шутње казнице само тада и тако, ако одмах није било промена до се предходно пријави суду.

Ко год се не би овог прописа придржавао поред плаћате таксе, подвргнуће се и казни

Од стране суда општине вар. Београда 26. јан. 1890. АВр. 170.

ПОЗИВ ОКР. КОМАНДЕ

Сви они који не познаш обвезници II. позива VII. пуковнике округа, који се ови до данас на позиву јављали нису, пред овај позив, имају се сада најкандије јавити овој команди ради задужења позивима

† Богаљи

Кл. свеси: Софроније Тапасковић, богослов; Соломон Р. Лоза, учитељ; Петар Хаџић, момак; Јелта Петровић, слуга кафански; Михаило Радуловић, земљорадник; Младен Радо живковић, момак трговачки; Мома С. Којен трг. Душан Вопек, кројач; Јован Томашић момак код Крстановића, Милан Николић, надничар; Јован Стевановић, пазар качарски; Тимотије Живојчић, слуга; Хаџи Суварџић, умир; Милош Ђурић, житељ у телеграфу;

Кварт прачарски: Велимир Петровић слуга код Тобоџара;

Кварт прачарски: редови, Илија Весовић, столар; Јован Филиповић, служитељ; Бачгоје Илић, лебар;

Кварт пандурски: Павле Пиварски, тамбураш; Гиоси Вешић, надзор жељез. чедер,

Кварт дорћолски: Димоља Живковић, шиваонница; Илија Спиревић, надничар; Коста Грујић, слуга механски; Вељко Јовановић, дућанџија; Пајо Костић, кројач; Јаков Ј. Маџарски, терцијаш; Ристо Тасајевић, дућанџија; Драгутин Тошајев учитељ; Антоније Јовановић, лидар;

Кварт варошки: Мата Радосављевић приватајер; Михаило М. Зарић, возар; Ђорђе Ивана Михаиловић, механичар; Михаило Величковић, трговац; Љубомир Димитријевић, калеф јорганџијски; Светозар Јовановић, обућар; Јован Марковић, кочијаш; Димитрије Лазаревић, чедер; Стеван Ј. Миросављевић, бакалин;

Кварт дорћолски: Јокса С. Којен шпекулант; Наум Анђелковић, пазар; Милан Јовановић, лидар; Паја Радовић, пазар трговачки; Милан Н. Грујић, дућанџија; и Нестор Перић, кочијаш; Алекса Стојановић, слуга; Светозар Милошевић, практ при жедез. станици; Димитрије Николић, шиваонница; Вељко Јаковлевић, лидар; Антоније Јовановић, надничар; Недељко Анђелковић, надничар; Спасоје Вешић, надзир., Мил. Јовановић, служитељ у граду; Милан Милићевић, чедер; Крста Бајић кондуктер на железници; Андрија Калабић, надничар на железници; Јован Марковић, надничар; трубач Светозар Атанасковић, терцијаш; редови: Младен Миросављевић, кројач; Михајло Ђорђевић, чедер; Радосав Прерадовић, чедер; Влајко Младеновић, чедер; Крста Васић, надничар; Милосав Богдановић, сакаџија; Димитрије Вељковић, пазар; Стеван Пантелић, слуга; Стеван Радовић, пазар; Јован Михаиловић, чиновник општински; Ђура Јовановић, ђак; Јован Петровић, слуга; Милош Лазаревић, чедер; Сава Трпковић, надничар Спасоје Недељковић, калеџија; Лашо Здравковић, шпекулар; Трпуја Стевановић, кр јач; Димитрије Христодуло, курџијски калеф; Драгутин Петровић, чедер; Благоје Стојковић, слуга; Ђура Јанић, шиваонница; Димитрије Ј. Младеновић, чедер; Ристо Јовановић, колиџ; Јован Тасовић, писмоноша; Петар Петковић, слуга; Мита Цолић, слуга; Симон Ђуровић, надничар; Обрад А. Поздерац, надничар; Илија Ристић, пазар; Милош Вујић стражар; Спасоје Трајковић, слуга; Мат. Г. Радивојевић, надничар; Мина Добрић, надничар; Антоније Филиповић, слуга; Артемије Ђорђевић, калеф шиваонски; Оскар Фермак, чедер; Димитрије В. Стојановић, дућанџија; Тома Вујадиновић, надничар;

Кварт пандурски: Михаило Хетановић, надничар; Иван Јанкулај, надничар; Радо Војновић, кажењак.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 16. до 22. јануара закључно време је врло оштрикавих кантара:

ТЕКЋИЋ	Чега	100 к. грамова чиста тежина дин.
КИЛОГР.		
12 300	Бршња пшеничпа .	19.50
20,187	Бршња кукурузна .	13.—
456,151	Пшенице . . .	14·75
14,823	Кукуруза . . .	10·50
10.357	Раси . . .	12·50
	Крупница . . .	—.—
1,463	Јетма . . .	12.—
16,574	Овса . . .	12·70
	Кукурузе нови . .	—.—
6,842	Пасуља . . .	23·50
5,846	Кромпира . . .	8·50
15,075	Арнаћика . . .	22.—
1.092	Црвог лука . . .	8·50
	Беза лука . . .	—.—
	Лука врамаме . .	—.—
2,717	Јабука . . .	21.—
10,000	Крушака . . .	12·
4,891	Орада . . .	21.—
	Грожђа . . .	—.—
	Шљива сирових . .	—.—
84,927	Сувих шљива нов. .	24·50
64,410	Сена	5·50
1,715	Сламе	3.—
	Шаварице . . .	—.—
	Меса	—.—
317	Коњина . . .	130
966	Сира	75.—
	Лоја товљена . .	—.—
	Лоја потопљена .	—.—
65	Масти	110
175	Сува меса пушта .	150
14.468	Свиња дебелих .	75.—
	Катрана . . .	—.—
1,414	Тућурда дрвена .	7·50
21.340	Креча	3·40
	Кукуруза шећер .	—.—
181	Реса	50.—
Литара:		
38,923	Вина црна . . .	10.—
164	Вина бела . . .	21.—
36,939	Ракије ил. воће .	26·50
250	Ракије „ луте .	45.—

Примедба. Приход кантарски од 16. до 22. закључно 1241·10 дин.

УРЕЂИВАЧКО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић.

БРОЈ 6. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЧЕТВРТКОМ ПО ПОДНЕ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . . . 6 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за једно лепше на годину . . . . 9 дин.

Недеља 4. фебруара 1890.

Цена је огласима 6 дин. напр од врсте
Претплата плаћа свима унутрашњим за општинске сад а све кореспонденције на уредништво
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

На збору грађана вар. Београда, који је држан 28 ов. м. није дошло оволико гласача колико је прописано чл. 13. зак. о општинама, па да избор може бити пуноважан.

С тога општински Суд позива грађане ове вароши да у недељу 4. ов. мес. дођу по ново на

ДРУГИ ОПШТИНСКИ ЗБОР

ради избора: два члана Суда, два одборника и два заменика — одборника.

Збор ће се држати по одељцима варошким а почеће у 8 часова из јутра

Бирачи могу на збору места долазити до 12 у подне и од 2 до 6 часова по подне, у које доба престаје пуштање гласача на биралиште.

Списонци бирачки изложени су у благајници одељку општинског Суда те их грађани могу разгледати све до дана избора.

Изборна места за овај збор биће:

а) за *округ варошки* — у основној мушкој школи код саборне цркве (зубровачка улица).

б) за *округ теразијски* — у теразијској м. школи (улица два јаблана);

в.) за *округ дорћолски* — у основној мушкој школи (душанова улица).

г.) за *округ скадарлијски* — у основној мушкој школи (косанчићева улица пред пута кварта);

д) за *округ палилулски* — у основној мушкој школи (шкотска улица) и

ђ.) за *округ врачарски* — у осн. мушкој школи (врачарска улица, спрам нов. болнице).

Бирачки одбори за поједине кварове овога избора објављени су 26. ов. мес. АБр. 172.

Из седнице Суда општине вар. Београда 29. Јануара 1890. АБр. 187.

ОБЗНАНА

На основу правила о слободном клању и продаји меса у општини београдској, од 27 јуна 1887. АБр. 111. општински Суд допушта је грађанима да за своју домаћу потребу могу клати и крупна грла без плаћања таксе.

Али како се је дешавало да су поједини злоупотребљавали одобрење (заклато грло удили на месо распродавали) — наређено је да се од сада дозволе на клање крупне грлади приватним дају под условом да контролор општински треће дана од клања (дана одобрења) изврши преглед: је ли заклато грло доиста ваљано и усољено за домаћу потребу.

Гостионичарима, механџијама и свима осталим који троше месо, у радњи, не могу се ни у коме случају давати дозволе без плаћате таксе.

Из седнице Суда општине вар. Београда 30. јануара год. АБр. 94.

О ХЕМИСКОМ САСТАВУ ВОДА

београдских и околних београдске анализних приликом хидролошких истраја у Малишу

Поводом г. Др. Марка Т. Леко члана пододбора за изучење м. водовода.

(Свршетак)

Поред ово промишљаног састава и температура речних вода врло је променљива. Сава се утиче лета и преко 25° С. Тако готово већ година вода не може бити пријатна за пиће и не гаси жеђ знано, ако хладна нема воде.

Слична и дунавска, а пиротски сопска вода, у обичним климатским односима је за свако употребу, сасим чиме гнев за пиће.

Поред тога што су наведене воде доста „тешке", нездраве од њих има и опитнију заразних болести, које се из њих у виду крошљивости тамна односи.

Готово све приседање наведене воде на влажну биогрес су за то не сасим за пиће. Тако код гдекојих тако је неопходно да се једна остави, али нипе сасим те се воде не односи кристално бистре, нпр воде топлицерског кап. Решпота. Новопутни такође у напомени водама после одређеног времена сасим се и пада се избистра и онда се и после њиме могући врло добро држи.

Уоду наведених подземних вода, које нам нису пријатне за пиће, нису довољно тешке. Код њених опажа се и карактеристичне тешке сподземних вода Но тај особени тешке код наведених подземних вода опажа се у односу сасим на њихов, при стајању нпе после кратког времена изгубе сасим тај особени укус, и онда су и дуготне за пиће.

Ее жалне, опре се у вод појединих наведених вода у њој ова живо вода развијене, ипу биле такве да се не би после отклонпте. Бивало је већ сасим случајева, да су такве воде

врло простом операцијом дотеривање и исправљање. Без сумње и минералне воде, ако буде потребно, моћи ће се и одвесно укуса лако поправити.

Температура минералних подземних вода чешма за пиће од 3 Октобра вреднле до 28. Марта ов. год. варирала је од 12° до 14° С. —

Кад упоредимо частан анализиских вода, без обзира на бућарске, сиску и дунавску воду, наћаћа до ове по хемиском састану долазе онда ове редом једна за другом:

I. Топчидерске воде,

II. Воде београдских чесама,

III. Извор Ресавице,

IV. Бућар општинског пепод ког. гемака и бућар Тобољара и други,

V. Беле воде и

VI. Мапиниће воде.

При свем том, што минералне подземне воде заузимају ови следеће место међ осталим нашим водама за пиће, ипак у таквим одговарају условима, који се обично захтевају од добрих извора и подземних вода.

Из многобројних анализа частих извора и подземних вода наћено је у једном литру воде:

1.) не више од 500 милиграма чврстих материја, које остају кад се вода испари и остатак осуши на 100° С.

2.) не више од 180 до 200 милиграма земно алкалних металних оксида (калцијум и магнезијум оксида).

3.) не више од 20—30 милиграма хлора.

3.) „ „ „ 80—100 „ сумпор киселине (SO_4)

3.) „ „ „ 5—15 „ азотне киселине (N_2O_5)

6.) Амонијака и нитрите киселине не нарочите или у једва приметним количинама, и

7.) Органске материје, које се у једном литру чисте воде земне или изворне воде налазе, не смеју продуковати више од 8 до 10 милиграма кали-перманганата. —

Анализоване минералне воде имају просечно по 500 милиграма чврстих материја у једном литру, нешто више креча и магнезије но што креча горе изведеним, чисте изворне и подземне воде имају. Хлора, сумпорне и азотне киселине имају у претпоменим горе изведеним код 3, 4 и 5. Амонијака и азотасте киселине већим делом немају, док које садрже трагове, или у једва приметним количинама. Органскима материја, које редукују калипермангапат имају делом мање, но што је горе под 7 наведено.

Према томе дакле, поново се зна, да нека количина креча и магнезије, која је у анализиским минералним водама наћена, долази од врелог терена, крез који та вода пролази, из хемиског следствта, минералне су воде „чисте,“ и ако микроскопски и бактериолошки испитивања до новога никакве друге нађе онда су минералне подземне воде већим делом и добре пијаће воде.

О УПОТРЕБЉИВОСТИ НАЂЕНЕ ВОДЕ

Написао г. Др. Милана Јовановића — Напутак по изворној бактериолошкој анализи

Чланови техн. одбора, г. г. М. Јовановић и П. Стаменковић, одликовали су ме томе, што ми изворне бактериолошку анализу наших вода, које су у питању за пројектовани водовод. За сам ов том приликом реду одлазио, и част ми је, што могу у прилог под А. (види прилог XII. записника техничког одбора за водовод) поднети резултате ових анализа.

Вотеки се тих послова, нека ми дозводе дала су ми прилике да и с друге стране прочуим прилично добре ове водовода, нарочито од меле, да као заједничко и о томе своје мисле дорисем. Ја к то родо чиним, и напомињем господе, што су ми ка основу во предмету уступили елементи предлазних одбора у то смера, ка онда изворне хемијске анализе прос. Петенкофера, Макијарског завода за истраживање и дезинфекцију свакиа средње г. др. М. Г. Лека.

При прошени воде за водовод водорма Шајина је у веколико изврстила своје ставе назоре и начине. Главна начела у том питању своде се данас на неколико тачака.

1., Вода за људску потребу треба да је кисела, чиста и здрава. Ње мора бити стакла у довољној количини свуде, где људе живе — тако да ју је лако набавити.

2., Квалитет воде процењује се, не само оказивањем к хемијским путем, него и ко бактериолошким спроведе ма воде. Прошена се не дажи утврђених правила и сталних бројева, ако што то беше обичај од пре, него се кварне спиаја нарочите сгл. и то само у упоредењу са водама (геолошким) к другим приликама.

3., Изгледа не дели воду на „врлу“, и на воду за потрошак, него о чисте, да сиако воде, које служе потребама људским, морају бити чисте и здраве. С тога ова не одобрава систем комбиновања водовода т. ј водовода са двојаком водом: — једном за пиће, а другом за другу потребу, домаћу, заводску, занатлијску и индустријску потребу.

4., Где је више вода на расположењу, онде се бира најбоља и најудаљенија. Искуство и наука класификују подземне воде у природи овако: Плитковима изворе ва поплављених — особите пролећи — крајеви дају најбољу воду. Ако ових нема, тражи се водаа или подземна вода, а то из дубљих слојева земљишта. Отворена поруга — дакле реке и језера — и плитке бућаре дезинфекције модерна Истјева само у изузетној нужди. То особито треба из поруга са јако насељеним обалама, а за бућаре исдиких варошии.

Као што се види, према овим начелима модерне Истјене и наше је питање са свим јасно и јасно. По предходним радовима готово је утврђено, да плитковске, изворне воде Београд не може имати. Ако се дакле у нашој новоодређеној области наће довољна количина чисте, добре и здраве подземне воде или водаа, онда већ више нужде, да се мисли на отварања поруга Саве и Дунава. То напосе условно је с правом и техничком одбор, те је тражио и наше подземну воду у околини Београда. Према томе тешките полазећима питања о водоводу и лежи у одговору: „Каква је вода у подземним басенима Београда; има ли је довољно за пиће, кроз и напредак њен, и хоће ли и плитките те воде остати чист на једној мери.“

На сва та питања одговарају резултати горпомених поглавља ова водовода. Не дотичућо се техничке стране тих одговора, ја ћу да прохтијам те резултате са стајеишке следишта.

Од најбоље подземне воде претстављена се сирочита поплава на Макишној води. Макишка је вода подземна вода — одељена од горе воде мобилни непробојним слојем. То следи њена (доста висока) константна температура: то следи чистоћа, коју ни ова у ње нема, а то следи и хемијска конституција њена (ја, наиме хемијске анализе). Али, и ако је то во свој крајини велики подземни басен, ипак вода њезина има мелких рукавца. Тако и ар ухвата у ова, да се воде које су близу Саве, знатно разликују од ових, које су прилене у близини „Белих вода“ или одмах на подножју Жарковачке косе. Такве пријаке ниту необичне код неких подземних резервоара, и то је ово, што се у таким случајевима јако мешају, и што се увек у обзир, код се бира место, са ког ће се вода пратити.

И ми се морамо обазрети на те пријаке, то нрема оним изворима комбинације са свим одговарати руке II, III, IV и V. На то нас упућују сагласно и хемијска и бактериолошка испитивања.

Што се тиче подземне воде за своју инаци то долазе према Жарковачкој косе (према „Белим Водама“) могло би се ово рећи:

1., Температура је стална, а ако не баш једногодишња (8—10°). Изгледа дакатога ка опћаљ воду сталну температуру до 10° и. Мапиниће воде дуже се имаћу 12 и 13. Поједе пријаке у приближавању ближе да су поплаве отуда, што се више пролаз увек једним термометром. Ако се ће температура увођења са температурном Саве и Дунавске воде дета, онда су Макишке воде у тоне погледу много боље.

2., Изгледа воде је мохом лепа и прозрачна. Изнор I-ва застар је и бљедкаи, а дрвен се тако несређена. Та опазимост је од поједине предмета на воде, које ће сдужити водоводима. Што се овог вода руке XII., која је одмах поред I-ва, за кратко време замутила, и што је опплилала, бољег разлог то, што се смешала са водом с поприше.

3. Кус тих вода мало се разликује од кућа „Белих вода“ које су чуваре. И ако мало водоси. на тврдоћу, опет нас у тове тешке то, што се и тај трат непрајатно пуси брзо губи. Земљано-металгани (гвоздени) кус истакао се само у водама из руке преи Сави, а из руке XII, само зидо, код бенке сумње да је загађена водом са покрајине. У осталим хемијски анализа тих вода не показује знатне количине гвожђа, јер по општатичком таблицама г. др. Марко Дока називи, да је у неким Мишкинин водама мање гвожђа, него у Сави и Дуваву.

4. И резултати хемијских анализа могу задовољити. Баш да се приповеди на стром. напуштеном начину — т. ј. по неким правилн. утврђеним количинама, односних састојака и стиче — иако те воде нису за осуду. То нели и знаменити истраживач Петенкофер, а и моје је стромно мишење исто тако — већ с тога што у тим водама управо и нема сумњивих састојака појединих сумеса. Ако те воде по хемијској конституцији заостају иза планинских изворских вода, то је тако исто природно, као што је природно, што у томе погледу надмашују воде Београдских бунара.

5. Тврдоћа тих вода премаша истина хемијски и индустриски сви досадашњу границу (20°), али је то та сама предсказано за Нешеру. Тврдоћа свих тих вода креће се између 22—23 а ко је жена, на кују се човек врло лако напије, и коју за мало добро подноси. Та жена тим је безопасније, што долази искључиво од бикарбоната — и то изворито од бикарбоната креча. — Да су то сулфата, или да је магнезија јаче заступљена, могло би бити сумње, да ће така тврдоћа изтерорити оргазе за нарочите тиме изводити здравље. Осем тога тешки нас у томе и то, што се зна, да се тврдоћа таких вода са пут јако губи. за да ће према томе и Мишкинка вода у спровођени каналима загубити од своје врлобитне тврдоће. Да је то тако показује ова трдна разлика између укупне сталне и пролазне тврдоће. Најпосле жена сложењи и то, да и меко воде пиају сирих рђавих страна (растварају олово! ауш.); да опет има врло хуних, чистих и здравих вода са таком тврдоћом (н. пр. Хајдељачка чесма и извор на Стражилову пију преко 19°); да ће сама публика брзо научити, како да се у домаћој потреби и с тврдом водом послужи; и да рашчињава Иеренја и не дели, да се велики индустријски отабљивачи оснивају у самој варони — дакле у подручју крсте са водовод. За ове разлоге је нижно много детаљно ово Дунаво, а у Дунаву је дата моје воде за индустријску потребу.

6. По бактериолошкој анализи може се рећи, да су те воде чисте од клица и сумњивих клица — а то је управо извлачење. Добре чисте воде имају најмање 200 живих клица у једном кубном сантиметру, а међу њима је врло мало разних врста, а врло мало таких, које растварају стицуту гелатину. Према томе је вода 1-а чесма чиста и здрава вода (54—0) а надмаши у томе последњу чак и „Воде Воде.“ У увереденту са Савском и Дунавском истине се још неки разлика у њену корист. То је нашно већ и с тога, што се зна, да се баш вода оторених корита дасле окупи од пр. дуљском потоки, па код већ обилне клице пију условна за свој напредак у њој, нашле се и нужне. Ко опет понишља на екторонске речних вода, и не помоћ с те страно, тој се нара у течном дојтор сеитара и заборавља, шта ова контаг. сама док се сагреде, а како да за времс надрмашила. Бактериолошка анализа воде из руке X., XII, нечала је, истина, незнатно, а ти је једна таква тачка њих резултата. Та окупност тако је занемарна и неутемељена, да се у прво вас поништава са погрешке при проблему или при расплу културе на гелатину. А ко ли се и друтим анализом натрпно приобићи резултат, које се сумњати на други један узрок тој води. Према свима приликама, који су тако одаљетавале, може се с новим правом тврдити, да је — баш при бунарима, баш при проблеми — доцнела поправка мањкавих вода у унутрашњост тога бунара, и да је то узрок неочекиваног резултата бактериолошке анализе.

Према свим разматраљима које је изнашлење у питању београдске водовода ово:

1. Како нема довољно изворске воде да подмири све потребе тиљашности, а како ипак свакако треба изводити колебљивих система, то се мора са свим изстављаном од те врсте воде за водовод. Досадашње чесме могле би се поправити и разредити, али у овом облику, како су данас.

2. За ручну воду нисам писано — а то све дотле, док буде било в варошки нагледу, да њено мобо дође до добре воде из изворених бисера — дубоко испод површинских слојева квартарног земљишта.

3. Сав је изгледа, да њено у Мишкиној котлини добити довољну, стално исправну чисте, добре и здраве воде. Ипе него што би могао о томе нарећи свој коначан суд. било би им нужно, да нопи бактериолошки анализама утврди, да су последње анализе воде из руке XII. исклле незнатно само с тога, што је у бунар улазила вода која се по Мишкину разлила и тако тстодила.

4. За сталио решење тога питања нигте се читав низ бактериолошких и хемијских анализа.

5. Ако се донеси докаже, да су те воде заиста неупрорне, оне још доказано, да ће оне тако и остати. С тога ће нам бити други најважнија брига, да оне бунаре, на којн будемо прегледи, потпуно изолишемо од притока и одводника са површине Мишкине. То је истина спочатка са великим тешкоћама али се дође — бар доцније нашк потомци У новије доба краве се за ту цељ бункарске постаје од лонаја гвожђа

6. Још би боље било, да се цео Мишкин дренирао и вештиј. Докле год је ова изворина нашо воде мочвара и блатуштине — дакле трулежи и гњилежине — нису сигурни, да ће нам вода у свако доба бити чиста, укусна, добра и здрава.

ПРВО МИШЉЕЊЕ

др. Петеркофера

Пробе воде, коју је председник техничке комисије за истраживање воде, проф. М. Јосимовић, овако послао, предата је била краљевском заводу за испитивање, које стоји у вези са хигијенским институтом. Резултата находе се у дрелогу (Lieferschein) о извештају техничког одбора).

Отуда следује, да су хигијенског гледишта тој води не може ништа да се замери, и поред да се констатује, да нема нитканих нарочитих састојака.

Што се тиче тако зване тврдоће воде, то би се, са гледаои на разне техничке цели, могло помислити, да је она нешто мања, међу тим, без практичних нечитих последица, у многим предметима употребље се и знатно тврђа вода.

У Мишкину и његовој околини не налази се никакве воде вода од 20 степена укупне тврдоће и нарочито нема водене изворе слуге се таквом водом.

У Енглеској нередиње изроши употребљавају воду од 30 и више степена тврдоће. а друге пију опет веома меку воду.

Dr. Letheb, председник Medical Officer за Сіту у Лондону, рада сразмерна поништавље је здравственог односа енглеских народи, које су свакојачким врсте тврдом водом, а таконих које употребљавају веома меку воду; па које жешко када никакве разлике на штету тврде воде.

Што се тиче употребљене воде, која се за Београд има у виду и за остале потребе сем пића, ту нам да се узме у обзир да је мало тврдоћа долази у главноме од дактрових утложених соли преса и магнезије, дакле од тако звале предене тврдоће а ова може лако да се отклони или кувањем, или на обичној температури сад се дода само нешто калцијумске хидрата.

Према томе води, која је овде испитана, добра је нако за пиће, тако и за осталу употребу.

Међу тим врх спомбрањену водоси није само нередлана каквога воде, но и њена количина. За народ само што је Београд не сме се рачунати више од 150 литара воде дневно на сваку главу, укупно за пиће и остале потребе.

При спомбрањеној Вези каквинском изворном водом дошло се, да ће бити довољно 80 литара, међу тим сада се тако звана разна осседница у вода, па од времена до времс услед тога нарасте осседница у читаву куburу, тако да сад нора да се добавља још друге воде.

Даље, потребно је да вода у водоводу нашег нароши стоји

под толиким притиском, тако ће моћи да тече и у најшире сиратове сува, што је од великог за чистоћу њених корисно.

О овим тачкама имаће вероватно читаоци на обзнаћењу, па је сигурно нам треба већ и предпређено, но нам исак хтео да пропустимо ову прилику, да скренемо пажњу и на то

НОВО КАЛДРМИСАЊЕ

СТУДИЈА ТЕХНИЧКЕ КОМИСИЈЕ

(ПРОДУЖЕЊЕ)

Сличио томе на калдрме под 2.) дебља се шљунка количина камена, која може да се употреби за калдрму од обичног ломљеног камена. За време од 5 година вала даље стављати по $\frac{1}{5}$ = 30 960 = 6 192 динара за њих и по $\frac{1}{5}$ = 5.760 = 1.152 динара за већ поправљену такву калдрму.

На 4.) Према овакном распореду биће плаће сваке калдрме:

за прву прве године 350.000 — 144.000 = 206.000 m²

„ „ друге године 290.000 — 24.000 = 182.000 m²

„ „ треће „ 185.000 — 24.000 = 158.000 m²

„ „ четврте „ 158.000 — 24.000 = 134.000 m²

„ „ пете „ 134.000 — 24.000 = 110 000 m²

те и на даље сетаће 110 000 m² такво калдрмо.

За ту калдрму има даље да се стави у будет:

КОЈЕ ГОДИНЕ	ПОВРШИНА	НА 1 m²: за одржавање чишћење и поправке на ситно по чишћењу и обнови по 1 m²	СУМА У ДИНАРИМА: за одржавање чишћење и поправке на ситно по чишћењу и обнови по 1 m²	СВЕГА динара
Прве	200.000	0,07	35.020	49.440
Друге	182.000	0,07	30.940	43.080
Треће	158.000	0,07	26.860	37.920
Четврте	134.000	0,07	22.780	32.160
Пете и сваке даље	110.000	0,07	18.700	26.400

Ко 5.) За остатак неасфалтираних улица у (600.000 — (288.000 + 110 000)) = 600.000—398.000 =) 202.000 m², дакле од прилике $\frac{1}{3}$ целе површине треба сиеса за хрељае на 2.500 m². Ако узмемо да то калдрму од доторалог камена, онда ван и за то треба сума.

а.) За грађење . . . . . 2.500 à 4,95 — 12.375 дин.

б.) За оправку и обдржавање 2.500 à 0,18 — 450 дин.

в.) За чишћење . . . . . 2 500 à 0,05 — 125 дин.

Свега динара 12.900 -

а сваке идуће године за оправку, обдржавање и чишћење по 575 динара.

Према томе имали би сад овакав распоред, као што се на крају овог написатаја у предложеној таблици под 1.) налази.

Даље за прих пет година биће потребно у будуту просечно по 398 761 а шесте и сваке даље године по 180 240 динара.

Овде има да се примети, да се трошкови у стварн неће тако равномерно дешити, као што сам у будуту распоређени; јер су они сразмерни на 30 година, па тако на сваку годину са $\frac{1}{30}$ делом. Почетно прве године, док је асфалта нови, биће и издатак мали, а доцније ће они расти. С тога од једног стандалних сума у будет за калдрму, ово што се у појединим годинама неће утрошило, не сме се сматрати као уштеда од буџета, већ би морало да иде у нарочиту фонд за калдрму, како би доцније, кад одиста неке суме затребају, тај новац био на расположењу. На тај начин нашли бисмо се у таквим случајевима за дотичне године у неповољно попишене буџета.

Према поменутом рачуну нашли смо, да би сваки квадратни метар, да се за прих 5 година плати је новчана сума а следећих година бола би само за 55 240 динара већа од саде већ плаћене суме у буџету за ту цељ. Ово држимо да не би било велико тешко, и мећу тим прих 5 година нашла би $\frac{1}{6}$ целе површине улица калдрисане добрим калдрмом, на и редовно обдржавање, чишћење и поправке једна биле би за читавих 30 година у ред доведене и осигурано. А то и јесте све што се може и што треба тражити.

Међу тим, док се не приступи превађривању београдских улица, у нећем обилу и на појединим местима, вала калдрмати у будуту сумм од 125.000 дин. На те суме нашле би да се купе најнужније оправке калдрме, у главним жилог саобраћаја, као и да се предузме нове, које сам напред предложио.

Те нове вала уредно да се граде на таким местима, како би се са доволном сигурношћу могло констатовати и то, да ли ће биће коришће, да се граћене калдрме доцније поново предузимају, једном или многим пашим предузимањем, или ће боље бити да Општина тај посао врши у режији?

Исто тако, нашло би се у нређену расправити и питање о томе, да ли је боље да обдржавање улица врши сама Општина, или да и тај посао преда каквом предузимачу?

VI.

Пошто је овим крајњим питање о калдрми поново главно место у дневном реду поводом потуле г. Арбешина на Будимпештр (коју је он прошле јесени г. председнику општине поднео); било би умесно, да се и та понуда узме у претрес.

Међу тим, ни то овде подробно поћеће чинити, са погледом на наш у овом реферату предложено начин калдрмисања. Само неколико тодине потпно напомињу, да су цене на земаљ ском претеваре; јер Београд није ни да сада плаћао више од 0,70 до 1,20 д. од 1 m³ откопавања, са транспортом и на надиска растројања: дакле г. Арбешин тражи 1,20 од 1m³ са транспортом на 1 км., а за сваки даљи километар заседни једнте по 0,80 динара.

Исто тако, и калдрма је доста скупа, и и поделева је у суштине велики број категорија, што код нарочи средњега сахрађења, као што је Београд, није ни најмање оправдано,

У осталим чланови ове комисије пропадали су начеп, који је г. Арбешин у Темишвару спровео и увернли се о добруј, али уједно и чешко, праћи његово.

Према томе није неопходно, да ће се тај начеп безусловно неки усвојити.

У осталом и г. Арбешин може се заинтересовати за конкурренцију, пре нарада како појединих врста са калдрмом, тако и при доцнијем извршењу калдрме у целини, тек пре, што се сигурно ни његове поднешене цене не могу сматрати као последња реч његова.

VII.

Ма сво нажрно до сада расправљали питање само о калдрмисању коловоза; јер нешкаће сваке плаћу у ширину улица, које спадају ван коловоза, дакле трошак ово тога не може да се стави на терет Општини.

Међу тим, ако је калдрмисање коловоза такво пошло, пођи се но мора и не може да изврши одмах и за један пут, те дакле неке и нанесене до сиолаших и без снобраћаја улица за дуже време, да се остави и без њихове калдрме; са почетним стањем стварн је ск сваи другачији.

Пешачки саобраћај, а исто тако сваки појединачни кућни, колски и где год има кућа и станова, а то је у свима улицама без изузетка. У интересу јавног тога саобраћаја и угодности при жив., као и у интересу чистоте у вароши, пешачке стазе треба што пре и по што-год вароши направити.

Биле да направимо тих стаза које. Оштина у своје руке или да тај посао остане појединим сопственицима кућа и имања; за доцнише тога посла зависи да се прошире редак кратак рок (највише 2 године дана). Тако исто било би тачно да се одреди, на који начин и какним материјалом, има да се изврши надзирање пешачких стаза.

У томе погледу, а у поведеном смислу, нашло би шта више да се доноси и наређати закон, којим би се једном тачно регулисало питање о грађењу и обдржавању пешачких стаза.

При томе жељено смо, да би најцелисходније било, да се израда тротоара пренесе на Општину, а на рачун варошки.

Ако би се сигурније постигло, да тротоари буду на време готови, а уједно да буду и једнообразне сагрођени. На и цена би им била много јевтинија, када би се тако од једном и уједно у широку узели.

Општина би имала доказе, да учини за ту цел потребан зајам, са повољним роком, па да амортит и од наређа у годишњим отплатама, уз остале општинске приреде, наплаћује.

Сопственици, који би одмах целу суму исплатили, имали би да уживају робат, који одговара смањеној интересу на повољњему суму.

Да се зна све пешачке стазе могу одмах и у кратком времену направити, нема никаквих стварних тешкоћа и сметња.

Тешкоће би у главноме биле у томе: једно, што недовољ и капитал није напрежен, па кад буду сагрођени морање се донети у вези са кућама, што ће вероватно постигнуто дневне тротоара; а друго, што време новог напредања и нарочитих улица има претходно тек да се напреде доста знатни земљани радови.

Права од оних двеју тешкоћа може да се ослобађе тако, што се за потребне пешачких стаза може да каквог таког материјал, који не представља велике тешкоће и трошкове, при местимичном дизању и преношењу.

Дакле имао би се да искључи сасвим и дивни бетон.

Што се пак тиче изнесеније улица, и поште је то доказано већ не може у бити да се спорно, а који морх да тврде исто толико као и цело каддрисање: ту нема другог начина, но да се нередни сопственици обвезу, да шприце потребне пешачких стаза одмах и по садашњем нивоу улица, направљују различите висине тротоара помоћу од 0% до 6% ако се овај оставите сасвим баскинци, као што се сада често виђају.)

Доцније пак, при надзиљу или спуштању улица, претрпеће тротоара нешто ће да падне на терет општине.

Међу тим, где нема спуштања или надзиљка или је оно сасвим незнатно (не прелази 20 см.), да се тротоари граде одмах у правом нивоу.

* * *

Тротоаре нама подељити у исто оподнко категорија, као и будућу каддрису, тако дако ће за највећу каддрису, дакле у улицама највећег саобраћаја и на најугледнијем месту вароши, бити и највећи тротоар, а протимно.

* * *

За отклањање и насипање спољу улица, као и за претрпеване раније израђених тротоара, која тротоари падају на општину, неће бити потребна већа сума од 300 000 динара.

Са 7½ % за амортизовање одговара та сума од 507.500 динара, која би се имала зајмом покрити.

За рокове од 30 година и интересни 5% одговара томе аннутет од 34.984, 50 или у округлу цифри 35.000 динара. Према томе, кад се и ово дода годишњим сумама, које се имају у округлој суми по 344.000, а за 6-ту и сваку следећу годину по 215.000 динара.

* * *

Односно материјала, од којега се имају тротоари градити има да се примети следеће.

Тротоари се граде у главноме од следећег материјала:

1. Од оброђеног камена. То је било, правилно камење, квадратне или правоугле површине, и са сиграчама од 3—10 см. Оно се гради од отпадака кад траје ну камена за велику каддрису, те прама томе и јевтиније стаје.

2. Од необрађеног камена. За то се употребљује ситан доњен камен, или обалутак, где га нуд.

3. Од каменог ломка, за што је најбољи гранит, а ко тим пешчар. па тек онда доњег зрелкам.

4. Од ситног камена са горњом површином од 2 ½ до 5 цм. у квадрату, које се обично не боји жешће ређе у мешање.

5. Од асфалта.

6. Од цемента, и то дивеног или у плочама.

7. Од керамита и другог тврдог вештачког камена и т. д.

Што се тиче особина тих врсти каддрисе за пешачке стазе, има у главноме оне да се каже:

Ка. 1). Тротоари од малих комада природног се често у улицама јаког саобраћаја. Таква је каддрисе нешто тврда, али је трајанија и обдржавање није скупо. Грађење стаје просечно 5.50 дин. од 1 м².

Ка. 2.) Каддрисе од ситног доњеног камена јевтинија је нешто од просечно 2,00 дин.), а употребљује се само на споредним улицама. Та је каддрисе равна, тешко дере обућу, а на врућу времена је, јер се лако по њој каша.

Ка 3.) Камене плоче, које се за тротоаре употребљују, имају обично 0,30—2,00м² површине (50—140 см у квадрату) и 5—15 см. дебљине. Полажу се на добољно добро сабијеном шљунку, а набијају се дрвеним маљевима, а пора да су сасвим равно и добро подешене. Оне је каддрисе трајанија и лако се чисти и обдржава, неће јако да се угладе, те може нарочито зими да буде опасна. У нарочиј жеги оне преди за пречишћ, а о томе и ми већ у Београду имамо искуства. Томе недостатку може међу тим да се донекле, уклањањем уважених брзидица или у опште бољим по горњој површини. Просечна цена износи 7,50 динара од 1 м².

Ка. 4.) Мозаик је за пешаке веома пријатна каддрисе, а лако се и јевтино обдржава; међу тим спорно се гради и изискује нарочито пажљиве радинке, а и подлога мора да је особито солидна, да се ње од каддрисе уклони, те за то се она каддрисе ређе и употребљује. Стаје просечно 7 динара од 1 м².

Ка. 5.) Каддрисе од асфалта за пешачке стазе гради се са доком од лежала од 2 цм. дебљине, а на солидној подлоге од бетона. Та је каддрисе за пешачке стазе најбоља, јер се по њој пријатно иде, дуго траје и лако се и јевтино обдржава. Са обзиром на то, она се за ту цел у свима већим нарочитим нагло и увиде. Стаје просечно 7,50 динара од 1 м².

Ка. 6.) Тротоари од бетона граде се најчешће ове мисе у дебљини од 6—8 см, на добро набијеној подлоги од песка или шљунка. Каддрисе је тек уређи или лако прља при слегању и подлоге и доста се тешко опрала и обдржава. Стаје просечно 7,25 динара од 1 м².

Често се од бетона граде и плоче, у дебљини од 6—8 см, а са 30—50 см у квадрату. Каддрисе је ова чиста и пријатна, а и јевтинија је од горње. Стаје просечно 5.50 дин. од 1 м².

Подлога од песка, у дебљини од 10—15 см. мора веома брижљиво да се сприми, а плоче мора добро да се усаде и побију. Обдржавање је лако, јер поједине плоче могу да се замењују.

Ка. 7.) Као за каддрису, тако и за тротоаре, граде се и превозећу нарочито временске цигле, нешто тврдобе од равног материјала. Каддрисе је од истих елемената, међу тим лакше је веома брижљиву подлогу и тешко се обдржава у своме положају. Све су оне каддрисе одиех сиуке. Просечна цена 8,50 динара од 1 м².

Надаље да споменемо и ивиј тротоар, који се често по Београду виђа, а то је тротоар од обичних опеката, на чак и плоштаним у весма усађених цигала. Ирва каддрисе стаје 6½ а друга 3—3½ динара. Ирва дакле иде у скупље а друга у јевтиније каддрисе. Ова каддрисе има пикакве сталности, сем ако би се у бетон полагала, а нарочито над се јаке плоштинице полажу. Трајанијет је опасне каддрисе сасвим мала, јер се брзо и по све неједнаки крупи и трошн а над ниже кипо или у опште плаче. тако се разлегаш, да може могућно по њој ићи без опасности. Опасно је нарочи патосима за одбијање и треба да се забрани.

(наставиће се)

НАЦРТ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗАКОНА

ЗА ВАРОШ БЕОГРАД

(наставак)

Нужници, јаме и помијаре

Чл. 59. Нужници у зградама за обитавање морају бити одвојени од осталих просторија масивним и омалтерисаним зидовима.

Нужници морају имати најмање 0·90 ширине и 1·10 дужине. Морају бити добро осветљени (прозори) и морају имати довољно промаје. Нужници који су уза сам стан морају се херметички затворати (Water Soseto) По у којем случају није допуштено досадашњи турски систем нужника (трогуао). У нужнику мора увек бити довољно песка, сандук са добром заклопцем. Док се у варош не оснивају канали за одвођење нечистоће, мора уза сваки нужник бити оснивана и јама за нечистоћу. Јаме оне морају бити озидане од материјала непробојног од воде од цемента шпиље или другог камења и у таквој дубини, како плага из јаме неби влажила ни зидове зграде којој нужник припада, ни зидове суседних зграда. Све оне јаме морају се очистити и затворити чим се зграде канали за одвођење нечистоће. Ове јаме морају бити озго заклопљене и покривене до по метра земљом.

За нужнике довољно је у место копања јаме слузити се за прикупљање нечистоће и бурадима, но та бурад морају бити цементена у нарочитим одељењу. Фургир оних буради прописаће грађевински савет.

Помијаре морају бити озидане по истим прописима за нужничке јаме. Затвори над помијарама морају бити херметични.

Да неби помијаре својом близином писодиле суседним зградама, мора се у плану назначити њихово одстојање од суседних зграда

Постојеће уређаље смеће.

Чл. 60. Све куће које не леже бар 2 далеко од улице треба да имају са стране улице на стрељ дебеље или високе олуке од метала или другог њима несагоривог и од воде непробојног чатрења широке 18 до 25 санти-метара у пречнику.

На суседан плац или зграду не сме вода с крова капати или отицати.

Ако су олуци лежећи онда стрељ не сме бити шира од 35 санти метара.

Од олука са стреје одводиће воду озучне цеви — чунгови — са довољно великим пречником и спроведене или кроз зид куће, које ће досирати до канала улице, ригола или руна тако, да вода с крова не тече нити на тротоар нити на суседно земљиште.

Подустрељане зграде, које производе дим, пару, прах, несносне задаје или смрад, не смеју имати прозоре за отварање или друге каквс отворе на отишље на крајем одстојању од 5 метара иза линије улице и суседне зграде.

Помијаре, ђубришта и нужници при земљи морају бити најмање 5 метара удаљени од линије улице.

Резервоари за нужнике морају бити озидани и најмање 4·5[m] од бунара удаљени па и тада у цементу озидани малтерисани и натосани.

Бунари.

Чл. 61. Бунари морају бити озидани и дубоки толико, како ће у свако доба године у њима имати довољно воде.

Бунар мора бити најмање 4·50[m] удаљен од проходе, ђубришта, помијара и т. д.

Уливи са улице.

Чл. 62. Зграде, које не леже на самој улици морају имати добар прилаз широк најмање 3 метра, свака зграда, која леже из дубине зграде за обитавање у вилају мора прои ћи ради пласка на улицу, зора имати непосредни пролаз од 1·6[m] најмање ширине. Улазна врата на зградама, које су за веће скупове људи одређене, као што су: цркве, позорште, фабрике и т. д. морају бити, према потреби, довољно широка и отварати се изнутра напоље

Школе.

Чл. 63. Сва државна школа морају бити од здравог материјала и довољно јака и сигурни.

На већој висини школе морају имати ограду.

Високе школе дозволене су само за мање општине.

Грађевински савет може, ако за потребно нађе, наредити да се школе подижу и да се план од школа поднесе.

Грађевине које чине досаду.

Чл. 64. Грађевине у којима се раде такви послови који су од велике досаде суседима околини могу се само по нарочитој дозволи грађевинског савета са стране улице подизати, иначе увек унутра у авлији. Па и у овом случају може грађевински савет у споразуму са општинским одбором, нарочите улице за грађење овакве зграде одредити и дотадање упражњавање раније у истој грађевини забранити.

Дозвола за обитавање или употребу зграда.

Чл. 65. Ново саграђене или знатно преправљене зграде за обитавање људи, дућани, радионице конџионице не смеју се употребити, пре, док грађевински савет одређеним комисијом не уверује, стаиност и здравље исте зграде не прегледа и одобрење не изда.

Решење о овоме одобрењу дућан је грађевинског савет издати у року од 8 дана од дана пријаве.

(наставиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

—

Последњи. Данас се држе поновни избор за избор два члана суда, два одборника и два заменика — одборника, и тиме се закључују општински избори.

—

На прелазу. Чланом 41. зак. о општинама прописује је да Суд општински до 15. Јан. мора пристапити и обору на преглед пређети рачуне за протекли годину.

То је учињено, а кем изабрана комисија сврши преглед, рачуни ће се ставити на увид и грађанству онако како то налаже исти члан закона.

—

Продужена је рочна свој основна имоти грађани који подноси пријавне листе на порески одбор до 31. мај као што је било одређено.

Услед тога порески одбор продужио је рок за подношај пријавних листа до 10. јун. мес. а ко и до тога дана не поднесе листу, казниће се по чл. 80. зак. непосредној порези.

—

Позивају се Наредбом нар. команде, сви дакле довољно, пошљају се пожарници одседнога II. и III. позива да одређене дане вредатну команду, на смотру

У вези наредбе изложена су члана свију оних која се позиву овај пут, на је позивано и то да ће најстрожије бити одговорни који се изведе не одазову.

—

Потрага У крошком броју објавили смо имена чланова главног тротоарског одбора, овог одбора. Потрошни повереник известио је изванредне да је председник у одбору: г. Бока Николајевић. — Хвали, тротоар, и то онај централни.

Последњи пут позивамо оне који нам што дугују, да положе паре разноснима листа, који ће им признанице предати.

ВОЈНА НАРЕДБА

Г. министар војни под Ав. 4389. од тр. год. наложио је објавити, да команда II. и III. позива, као и одређени од њих позиви поред пуних пратећих коња и коњског прибора, који има је то приказати на питому и данарцку конјицу, т. ј. коњ поред тога имаће навршену доби од 150 с. м. да буде здрав, а године су зрелозубе т. ј. од 4 па на више до год је коњ способан.

Ово обавештење г. министра војног, ради команда напоменутих оних пуних спаса коња за пресликавање обезвојника, који су из вароши Београда, на конкурс и одређивање одредби, и доцније па да према наређењу команданта Дунав дивизијске области, од 20. новембра пр. год. Број 5963. предстоји ваш команди са прописима коњима и прибором ради прегледа, и тог повољним и одређеним на II. позиви ваше представи ти на преглед 15. идућег месеца фебруара пос. године у 9. сати. а коњици и одређени за III. позиви ваше представи 16. истог м.с. у одређене преде.

Ко на прегледу буде са не прописним коњем и прибором, протабе се натраг, и доцније ће се на преглед коњанти доц се год са прописним коњем и прибором не појаве.

Пропис коњског прибора који на преглед треба донети, онаква је: седло (бок) са у лемзицама: напрсница и калкан, уздо са једном и двама од бедог бланца, биоске коњске са оковима напрсница: коњска кесица за резервни пов, и у њој не дно подковане и 32 клинца; сакла плаштеча за резервни пов, у терлука кашиц: једно конопљано ноже за пеља, удар дуденак са поводником: пола дуденак за ноге; капистар, чешка за бојарске лапсрдаа за оранске коња. и једно конопља од шест метара дужине за ограничење.

Ко не овом плану, у одређено време не буде одазвао коњеском инспекторске паспеске пеше.

Из наставларја VII. пук. окружног команде 26. јануара 1890. год. Бр. 573.

ОРДОНАНСИ И КОЊАНИЦИ

обезвојници II. и III. позиви, који су из пор. Београда одређени под VII. пуком окр. команде у 1889. год.

За II. позив

Одређени под штаб командујућег пука II. позива

Редов: Михајло Русо, Петар М. Миланковић, Јован М. Тадић, Јован Јосимовић.

Одређени под штаба I. батаљона

Редов: Сима Наумовић, Илија Р. Перанос.

Одређени под штаба пушке позиве

Редов: Милан А. Павловић

За кесара под штаба пешачке дивизијске

Поднаред. писар: Сима Нарезнос.

За дивизијску музику

Наредник: Ђорђе И. Мостар, поднаред: Перишије: Јаша, Никола К. Дачуја, каплара: Јован Димитријевић, Антоније Марић, Јован К. Ристић.

За дивизијску музику

Поднаред.: Танасије Ј. Дачевић, редови: Исак Б. Алкала, Вучко К. Илић, Раста П. Малушић, Мирослав М. Михајловић, Сима Богдановић, Ирина М. Пекман, Дмитрије Скакинтровић, Јован Николић, Божидар Цветковић. Поднар.: Алекса Ранк. Редови: Коста А. Стевић, Милош Тошић.

За пекмезара дивизијске пекаре

Поднаредник: Мића Крстановић.

Преобређени под двиз. пекаре

Наредник: Алекса Јанић. Каплар: Љубомир Пешић. Редови: Светислав Младеновић, Јован С. Кушовић. Сестоар Марјановић, Петар Ковачевић, Максим Антонијевић.

За пушкаре под штаба пешач. дивизије

Редов пушкар: Анђелко Јовановић

За обућара под штаба пешачке дивизијске

Редов обућар: Владимир Стаменковић.

За подвозника дивизијске пекаре

Редов подвозач: Стеван Б. Вељковић.

За седлара дивиз. пекаре

Редов седлар: Никола Илић.

За III. позив.

За одређене под штаба пешачког пука III. позива

Редови: Ђура Петровић, Ујкајло Шћрбић, Васа Мијатовић, Велизо Вуковић.

За одређене под I. батаљона

Редови: Мирјајло Јовићић.

За одређене под II. батаљона

Редови: Лаза Дамњановић. Димитрије Петровић.

Одређени под III. батаљона

Редови: Петар И. Јовановић. Петар Јовановић.

Одређени под IV. батаљона

Редов: Милија Јанковљевић. Стеван Јовановић.

За пекарски оспадом

Водници: Светозар Х. Тошић. Наредник Милан Васиљевић Врши дужност подкадредника: Милан С. Начић, Хаџеск Крстановић. Врши дужност каплара: Александар Кумануда, Милан С. Антонијевић, Петар Тачић, Милан Марковић. Петар Миленковић. Влајко Калемић. Кожар: Светозар П. Николић. Редови: Радуб Јанић, Димитрије Надаловић. Лука Перић, Стеван Јовановић. Хаџи Домаја, Светозар Стевановић, Антоније М. Павловић, Ђорђе Павловић, Радивоје Петровић, Јован Милошевић, Коста Цвита, Петар Петровић, Љубомир Стојковић, Илија Ристић, Светозар Милићевић, Милутин Ристић, Стојан Пајковић. Свилајац С. Пајде Аксентије Тодоровић, Милан Обрадовић Стевка Јевтовић, Франц Брандл, Петар Стојковић, Андреја Пурић, Стеван Гојковић, Урош Стевановић, Радивоје Драгобрат, Стеван Николић, Ђорђе Ђубић, Ташко Петровић, Тоза Николић. Ацин Глигоријевић, Јеремије Милићевић, Младо Јовковић, Петар Јовановић, Сима Петровић, Риста Пуљевић, Благоје Јовановић Петар Јовановић, Алекса Кумануда Димитрије Петровић, Сима Николић, Миодраг Д. Јанковић, Нешо Дамњановић, Јован Илић, Тина Јовановић Јеремија Марјановић, Младен Стојковић.

Из наставларја VII. пука окружног команде 26. јануара 1890. год. Бр. 576.

ПОЗИВ ОКР. КОМАНДЕ

Сви они из позива обезвојења II. позива VII. пуковског округа, који се ни до данас за позиву јавили нису, нека ову позиву, имају се сада појавити ради задовољења позива

I Батаљон

II. Чета

Кнарт врачарски: поднаредник Алекса Милетић, приватант; ник. занимање

Кнарт звонки поднаредник Миленко Божанић, батаљон: редов Јосиф Пандуровић чиновник: наредник Мидан Вучковић двуреист у дачанији:

Кнарт савски: редов, Мирјало Петровић столар: Аца Јовановић, келнер:

Кнарт дорћолски; Недељко Николић, обућар; Милан Петровић, кочијаш;

Кнарт палилулски: Коста Пешић, дућанџија; Јован Антонијевић, абација; Илија Спасић, слуга васпитачички; Тодор Стојадиновић, бакатовац; Јован Куртовић, дућанџија мин. занимање;

Кнарт теразијски: Димитрије Костић Јоргасијић:

Кб. нар. Стеван Дреклић, предузимач; Душан Р. Ђорђевић, келнер трговачки и; Живан Гавић, келнер код терапијанца.

Марко Петровић, каплар; Стеван Шуљић, зидар; Коста Шћерић, пекарски и Мика Николић келнер;

Кнарт дорћолски: Васа Павловић, кафеција; Цветко Николић, таљиџија; Авром Алкар, кадаичар; Никола Б. Костић момак, молерски;

Кнарт терезијски: Антоније Цветковић, келнер; Илија Лазаревић, кафеција; Стаменје Крстић, шкембаџи Никола Лукић, кафеција; Фадил Астанџијић, кафеција; Љубо Вешковић, практикант; Бока Гавриловић, оџакерист; Никола Макимовић, кафеција; код Мирајева, Лазар Ристић, пилар; Петар Константиновић, ранџија; Јока Вешковић, клали кочачки; Јован Грбљановић, пилар; Коста М. Јанковић, дућанџија;

Кнарт савски: Светозар Стајић, штампар;

Кнарт варошки: Коста Николић, кафеа дућанџијски; Марко Тасић, посед; Сима Обрадовић, приватант полицајн;

Кнарт савски: Марко Грбић, слуга: Бо рђ Илић, зидар Андреја Павловић, обућар;

Кнарт варошки: Риста Атанацковић, адвокат;

Кнарт савски: Димитрије Младеновић, кафеа трговачки; Јован Антула, келнер Стеван Орловић, дућанџија; Никола Хесдер, столар; Давид Бору. кафеа трговачки;

Кнарт дорћолски: Сава Марковић, тежак;

Кнарт српски: Лазар С. Младеновић, ресторатер;

Кнарт врачарски: Андреја Вујић, служитељ у којим министарствау;

Кнарт дорћолски: Сима Крстић, лобаџија Коста Флоар, подинар;

Кнарт дорћолски: родом, Благоје Димитријевић, зидар; Стеван Радосављевић, кафеција;

Кнарт савамалски, Сима Симић, слуга мелничарски;

Кнарт дорћолски: Ацина Б. Авram, слуга тетеф; Сокрић Калечић, служитељ; Ве-

тор Ристић господин; Панта М. Бодя, трговац Терзибашић;

Кварт дорћолски: Никола Јовић, сајџија; Јанко Б. Рубин, таљигаш; Стевча Ј. Стојковић, кројачинац; Јован Суб-чић, кројачинац; Душан Јовић, шпалир; Димитрије Николић, надзир; Петар Бућановић, бунарџија; Тодор Анђелковић, кочар;

Кварт савски: Јован Гушалац, стражар;

Кварт доњовароши: Стојан Кузмановић, слуга надзорни; Филип Јовановић слуга надзорни; Петар Крагујевић, слуга надзор; Тале Бошковић, надничар; Данило Ристић, слуга доборски;

Кварт варошки: Милош Стојковић, пал балашки;

Кварт врачарски: Јован Грбљановић, пушчија; Душан Арсенијевић земљодељац;

Кварт савски: Милан М. Радојковић, пазуџија;

Кварт врачарски: Борђе Радојковић, балиџија; Панта М. Хаџбер, ходжетар; Крста Петровић, крајцар;

(наставиће се)

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

У грађевинском одељењу општине београдске, дражће се следеће јавне усмене лицитације:

I.

За калдрмисање „београдских" улица — коловоза — на дан 5. фебруара тек. год. од 9 до 12 сати пре подне.

Кауција 600 дин. у готовом новцу или у државним вишрима.

II.

За претрес калдрму „семенишког" улица на дан 5. фебруара тек. године од 2 до 5 сати после подне.

Кауција 70 дин. у готовом новцу или у државним вишрима.

III.

За калдрмисање „врачанских" улица на дан 6 фебр. т. г. од 9 до 12 сати пре подне.

Кауција 300 дин. у готовом новцу или у државним вишрима.

IV.

За отклањање земље до ивице шинапете у Краљичиној улици на дан 6. фебр. т. г. од 2 до 5 сати после подне.

Кауција 850 дин. у готовом новцу или у државним вишрима.

Ближи услови, предмучују као и напомене ситуације и потребних пројеката могу се видети у грађевинском одељењу сваког радног дана за време канцеларијског времена лицитације.

V.

На дан 13. фебруар т. г. од 9 до 12 сати пре подне, за набавку 650 кубн. метара дрвених и 75 кубн. метара калуђерског песка.

Кауција 250 динара у готовом новцу или у државним вишрима.

VI.

На дан 13. фебруар т. г. од 2 до 5 сати после подне, за набавку 500 кубикет метара шљунак и 500 кубикет метара пешчане земље.

Кауција 100 динара у готовом новцу или у државним вишрима.

Ближа условља могу се видети у канцеларији грађевинског одељења, сваког радног дана за време канцеларијског времена лицитације.

Из седнице Суда општ. Београдске 1. фебруара 1930. год. Г. Бр. 71 и 72.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I

1. За свирање народних свирача од једног вечера — — — — 2 д.
2. За стално свирање кући, оркестара, по кафанама, биоскопа и т. д. од концерта — — — — — — 10 д.
3. За свирање са певањем поштара од 1 концерта — — — 20 д.
4. За свирање женских (Damen-Orcele) — — — — — 30 д.

II.

1. За 1 шраику или забаву са играном у локалима I-ог реда 30 д.
2. За 1 шраику или забаву са играном у локалима II-ог реда 20 д.
3. За 1 шраику или забаву са играном у локалима III-ег реда 15 д.

III.

1. За напором на дан — — — 10 д.
2. Ранве представе и концерше поштака, дневно — — — 10 д.
3. Цирсус од представе — — — 30 д.
4. За забаве „Танга-Тангеа" т. ј. (певање, свирање и представљање) од забаве — — — 50 д.

НА ЗНАЊЕ

Нижеки јавни закони у општини београдској не смеју се давати без предходне дозволе општинског суда. Дакодим се да у коме локалу буде извана имендано кршења ових мудих доведена, сазва од радње дужан је одмах сутра дан пријавити се писаћено општинском суду да такву радњу; по ово шрпљење важиће само тада и тако, ако одмах нађе само времена да се предходно пријави суду.

Ко год се не би овог прописа придржавао кога кажите такве, подвргнуће се и казни

Од стране суда општине бар. Београда 23. јан. 1930. др. 176.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДЕМИЧАРСТВО:

а). за свињске дивљаче (дивљи врсо) без родајног на спрашње — — — — 0,40 дин.
б). за нерадне шкарпуре — — 0,40 „
в). за зајаце — — — — 0,80 дин.
г). за велики увидне шкарпуре у гостионици — — — 1,00 „
д) за чишћење дивљака од дна спрата — — — — — 0,40 „
ђ). за шишање просто дивљача — — — — — — 0,20 „
е). за свињско чување до 2½ метра уједно са њежа — — 0,20 „
ж). за чишћење чушака од 2½ метра на више уједно са њежа 0,40 „
з). за пљење дивљака (пиндера) без родајног на спрашње — — — — — — 1,50 „

II. ЈЕВРЕЈСКА ТУРБЕТА:

а). за собу и кују или мала дуђан са собом — — — — 0,20 „
б). 2—3 собе са кујном или већи дуђан са собом — — 0,60 „
в). 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без шпале — — — — — 1,00 „

IV. ПШЕНАРИНА:

а). марва за кашче једном за свагда — — — — — 3 дин.
б). марва за кују — — — 6 „
в). обвезивање шпуђење марве сваке појединч ивице — — — — —

V ГРОБ РИНА:

а) гроб за дешу — — — 7 дин.
б) гроб за одрасле — — 12 „
в). мала гробница — — 355 дин.
г). већа гробница — — 967 „
д). велика гробница — — 1207 „

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 23. до 27. јануара закључно времена је врсно општинске контроле:

ТЕКИЋ	Чега	100 к. просечна цена дин.
КИЛОГР.		
59 950	Бранно пшеничко	19.50
	Брашно кукурузно	— —
93.005	Пшеница	15.30
59.835	Кукуруза	10.50
	Раж	— —
	Јечмена	— —
11.261	Јетка	12 —
13.893	Овас	13.20
	Кукуруз. шока	— —
6.830	Пасуља	25.50
5.728	Кромпира	8.50
21.227	Арнчока	22 —
1 698	Црни лук	8.50
	Бели лук	— —
	Лук-праслак	— —
3.284	Јабука	20 —
4.303	Крушака	20 —
2.926	Орада	20 —
	Грожђа	— —
	Шљива сирових	— —
38.387	Сувих шљива вол.	24 —
34.155	Сена	5.50
3.400	Сламе	3 —
	Шпицарке	— —
242	Кожица	120
884	Сира	75 —
	Јоца тешкога	— —
1.510	Јаја појединца	75 —
1.044	Масти	100
343	Сланине	120
227	Сува меса оршуте	85 —
37.085	Свежа говедина	75 —
	Кобрина	— —
504	Кобрча говеђа	5 —
15.555	Крава	5.40
	Кучеса месна	— —
	Рога	— —
Литара		
14.810	Вина црна	18.50
	Вина бела	— —
166	Ракије кућ. воће	36 —
485	Ракије „ луте	75 —

Приведена. Продај састојала се 23.4 20 дан. 1275 дин. 35 пара.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА

Власник Општина Београдска — Штампарија Народне Радикалне Странке. — Уредник Спасо Хаџи Ристић

БРОЈ 7. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ДОДАВШИ ПО ТАБАК
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ
за годину . . . . . 6 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за страни земље за годину . . . . . 9 дин.

Недеља 11. фебруара 1890.

Цена је огласима 6 дин. пора од врсте
Прогласу кала сопи уступлено на одлагање
сви суд и све пореклодавце на уредност
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Недељена писма не примају се.

У ИЗВОДУ

Од овог дана, кад је представништво донело одлуку да се радња општинскога одбора редовно стенографише, па све до краја минуле године, наш лист имао је привилеговани задатак: да општампава целокупне стенографске белешке свију седница одборских.

У току тога времена општинској управи а и самом уређивштву, чињене су с времена на време разне примедбе. Једни читаоци налажаху да се одборска радња предаје јавности у претераној опширности, а други опет да би требало изостављати бар оне делове и дебате, које се односе на ствари свакудашње вредности, па да тако читалац може доспети да прочита оно што је од већег значаја и интереса.

Изостављати поједине делове било би врло незгодно, скоро и немогуће, а штампати и на даље стенографске записнике свију седница у самоме листу, данашња управа налази да је одиста непотребно и да имају право они који тврде да би тако поступање и на даље било више од штете, новчане по општину и временске по читаоце, а никако од каквог стварне користи. За то је решено да се радња одборска од ове године износи на јавност у изводу, како би свакн грађанин увек лако могао прегледати оно што је у седници одборској de facto урађено.

Стенографски записници одборске радње и свију седничних говора водиће се и на даље. — За све оно што се у одбору уради, нисе увек моралну а по зак. о општинама донекле и лично материјалну одговорност они, који дају свога гласа, који решавају. По томе, ако је излашно публиковати редовно рад представништва у непрегледној пространости, стварна је потреба имати и чувати стенографске записнике као верна и истинита документа општинске архиве о свему ономе што је као у одбору решено и на основу решења даље урађено.

Овим кораком општинске управе створена је могућност, да од сада, поред комисијских извештаја и других стручних радова на пољу реформа општинских, буде више простора за остале службене ствари које треба износити на јавност. У тој тежњи и главној намери председништва, општампавање се редовно недељни прегледи свршених послова по свима гранама и одељима општинске администрације, статистички подаци, наредбе општинских власти и т. д.

Стенографске записнике довозећемо изузетно само из оних седница, у којима се буду решавала питања великога значаја, јер у таквим случајевима несумњиво биће корисно да се грађанство упозна са целокупном дебатом.

ОГРАНИЧЕЊЕ ВАРОШИ

Протекло је већ више година од како је постављено на дневни ред питање о ограничењу вароши, али све до сада не беше начина да се решење одлаже, те једном утврди и обележи докле се простире права варош.

Предузетим преустројством Управе вароши Београда питање о ограничењу вароши ускорено је, и тако ће се границе вароши моћи сада поставити а тиме и учинити да се спречи свако даље штетно ширење вароши по појединама пре него што се права варош насели и подигне како треба.

Којом ће линијом требало данас поставити границе варошиском рејону казује овај:

Извештај комисије за рејон вароши Београда

Комисија одређена решењем одбора од 17. тек. месеца Абр. 23. да предложи и обележи рејон вароши, састојала се више пута, прегледала и детаљно проучала како предањске радове о рејону варошком, тако исто и према данашњим прилицама на лицу места разгледала, како би се исти могао најцелисходније извући, и част јој је поднети следећи извештај:

При садашњем растрешу улица и згрда, особито у Новом Селишту, неома је мучна и незгодна могућ дефинитивне обележити рејон варошки. — Јер рејон треба да одели варош од поља, да се тачно зна, докле има задњих кућа и докле се могу задати куће за обитавање у варошн.

Али би требало да рејон обухвати све зграде, које су подигнуте на територији варошкој, осим оних, које су према члану 8 и 9 „Закона о жестини у Србији од 21. Априла 1885 год.“ изузете. Ну поред свегадне жеље није могла комисија све зграде у рејон обухватити, јер онда жеби требало рејон обележавати, него утврђени Хатар београдски као рејон опточни. Да је то тако, доказ је, што, погледав са водоземаље будућедереког и покрајинског потока, видиће на све стране касебине, а све су у хатару београдском.

Према томе при одређивању рејона није се било могућно да се све зграде обухвате, а доказ је томе и рејон који је од стране Г.Г. Министара унутрашњих дела и Грађевина одређен био и који данашња није успевала. Комисија се у главноме истога рејона придржавала имајући при томе следеће обзире у виду. На име:

1. Да рејон вароши Београда треба тако поставити, да время увеличавању становништва за дуже време буде доста места да се може варош подићи и да одговара свима условима како у санитетском, тако и у грађевинском погледу.

2. Да треба узети у рејон што више кућа од садање растројене вароши, а на рејона изостанте само оно што се природно одваја: с што света, да се могу казући што боље границе рејону.

3. Варош нала ширати што више према Сави и Дунаву, са обзиром на развитак трговачког саобраћаја.

4. Рејон се мора колико год више пралине допољавају обележити правим цртама и са што мање удова, да би олакшао у природи што боље означити (друкчи и заслањивши дрва).

Сем тога, дужина стране трапезног подсеста треба да је што већа ради боље прегледности, за случај ако би се код год заседа народна трпеза.

При поседању рејона тражено су уједно правца и неопходна места, да неби општина нашла се доцкан грешка при експропријацији земљишта за дефинитивно изграђење органитета вароши.

Рејон уцртан у плану вароши Београда, долази од Саве и железничког места дуж конопљарског потока, до места на другу токаљдерско-шајачком; дуж друга преко бивше тунела до раскрснице са цветном улицом; од раскрснице цветне улице поред болнице за душ. болести и Лазаревог шанца преко крчмарског кола и крагујевачког друма, вододелишком и путом који пролази поред посебарског Мавенијевог имања, одвајајући изроде код девет кућица ван рејона; пресеца крајње куће г. Милоша Симоновића свештеника и г. Милана Бановића и излази на куће и каване Луке Петровића; а од њих Луке Петровића полази преко њива Вајка Калиновића поред пута два гроба (који остају ван рејона) управо на средњеруски друм и трасираните до друга идући новом гробљу и раздвајајући улице; даље иде друмом а новом гробљу до последње куће на десној страни, а одатле у правој линији, најкраће пред плотовима последњих кућа у десноокрилну улицу преко винограда Панте Куртовића и једнога дела Шпановићеве њиве, која у главном о тај рејона иде до источне улице у краљеве конјушнице; потом предаи преко краљеског замка на бошторавску улицу и иде путем поред Хаџи Томина и општинског имања до Дунава.

Међу тим у што краћем року вала снимити све делове вароши где нема регулације и где је најпре гаки јако је најбоље знао. На и за те делове вала утврдити регулацију и нивелацију, и у будуће наредити да се само према плану могу подизати зграде.

Што се тиче зграда, које остају ван рејона, то остаје као засебно питање да се реши.

Потписани овом зрелином напомињу, да би много боље било, да се може са одредбом рејона грађевинског чекати док се поднесу потпуни вала делови варош Београдског.

И са обзиром на хитност, да се рејон што пре одреди, јако би се у будуће стало на пут непрошаном ширењу варони, потписани налазе да је предложени рејон најразложнији и најразноврсији, колико је то према данашњим приликама могућно оценити.

30. Јануара 1890. г
у Београду

Чланови комисије
Мата Јовановић с. р.
Председник комисије М. Јосимовић с. р.
Гргур Милошевић с. р. Коста М. Главашић с. р.
Димитрије Најдановић с. р.
Радивоје Драговић с. р.

РАДЊА ОПШТИНСКОГ ОДВОРА

I. РЕДОВНИ САСТАНАК

11 Јануара 1890. год.

Били: Председник г. Никола П. Нешић; чланови одбора: г.г. М. Вељковић, Андра Николић, Јован М. Тадић, Мина Николић, Ђ. С. Новаковић, Др. М. Т. Лесо, Јован Ж. Ђурић, Васиља Николић, Милорад М. Терзибашић, Лазар П. Дапшевић, Андрија Одавић, Др. Лаза Вачу, М. Јосимовић, Св. Караванић, Малутин Ј. Марковић, Ђ. Димитријевић, Коста Д. Главашић, Мата Јовановић, Милован Р. Поповић, Никола А. Младеновић, Стеван Чађевић, Коста Б. Михаиловић, Мијаило Јанковић, Ђорђе Ватровић, Милован Р. Мартиновић, Љубомир Јовановић, Јован Петковић, Р. Дрогошић, Илија Цветановић, Михаило Цветковић, Адолф Штос, Радоје Р. Ђирковић, Риста Петровић, Јован Стаиковић, Сима Миљковић, Фелик Васильевић, Димитрије Најдановић, Ђорђе Николић, Гаврило Брашић, Ристо Пуљевић, Милан С. Дечић и Коста П. Михаиловић.

I.

Пошто је отворен састанак, новоизабрани одборници и замењени положили су законом прописану заклетву пред председником г. Ивапком Лазаревићем.

За тим је председник општине г. Никола Нешић поздравио чланове одборе пречутним говором о програму одсадашњег рада, признавши у којима се општина нашла и задатцима које проистекло вала напрати, наглаши на закључку своје оцењивање да ће сви чланови одбора сложна и истрајно помагати да радна представништва и укупне општинске бу до што жања и обилнија.

У одговору на беседу председника, одборник г. Мијаило Јосимовић расветлио је радње представништва за последње две године, показао да су претходни поглови за напређење и, водовода проведени своме циљу, и да се по томе сада може и мора приступити самом градњу водовода, и да ће радна представништва од сада бити успешнија, гарантију томе познати у средњој окољности што је на челу општинског одбора и укупне општинске чланк од стручне страже, моћности водопија и близких одсека са вадом.

После овога приступило је дневном реду.

II.

Према члану 7-ом закона о допуне у зак. о пореским одборима и акту управе варони (АВр. 9012); за ове пореска одбор за ову годину што ће образује, извршен је избор лица за пореска одбор (види бр. 4. стр. 28. „Б. О. Н.“)

III.

На основу члана 6. зак. о пороти и акту варошког Суда (АВр. 946.) извршен је избор поротника за ову 1890. годину (види бр. 4. стр. 23. „Б. О. Н.“)

IV.

На предлог председника решено: да се одвоји држава лицитација за закуп такмичарских ноћишта, у којима закупница да деси опце чувају; даље, да се у будуће те ноћиште не задају засебно под закуп, него да комисија од г.г. одборника Стевана Чађевића и Мише Николића са општ. инжењером прочене вредпоста ових експлоатацију општинских маџава, па да се „такмичарски“ издаје под закуп лицитацијом онима који понуде најповољније цене и стане у погледу њеног поштења кавена.

V.

Председништво известава одбор да ће од стране дежурне санитетне потеће: ускоро наређај да вода за спровљање мртваца од сада не могу дизати пратиоци лица, пошто радна са њима није и ни у коме случају не сме да буде слободно запињање, него јавни посао овлашћене власти, па било да га она само врши или наручених подузетницу у дужност стави, као би увек било довољно решетка да се вода мртвачка одржавају строго по захтевима санитетских прописа о тога рада редовно дежурећег у.

Услед овога решено је: да комисија од г.г. Михаила Обреновића, Н. Михајловића и Ђока Николића стуни у преговоре са приватним лицима, која су до сад дизали мртвачке кола за опкуп истих, како би биле сачувани од штете којој би иначе биле изложени над ли се затим кола с оцима не своју да раде.

Исти комисија има да учини поручбину поних кола са стране, према прошлогодишњој одлуци одбора, не прекидајући да водопске одборе извештај и о једном и о другом роду одобрена.

VI.

Последом на прошле зак. о општинама како се могу пренти исплате из буџ. партије на непредвиђене потребе, одобрено да се на те партије исплате рачун: за истицање извештаја водоводног пододбора „О употребљивости нађене воде.“ заједно са прилозима.

VII.

Према наређењу г. министра војног (АВр. 10 20) извршен избор лица за одређивање материјала и изређења која сте за војну потребу, набављају преко године.

VIII.

На предлог председништва усвојено да се држи неколико седница ужестоше због изгомилаших предмета, а у исто време и одређено председнику да може месец дана одсуствовати.

IX.

Изјављено да су: доброг владања и доброг имовног стања Ристо Крстић кадгарџија; доброг владања и спротног имовног стања Вата Пелагић и Ђорђе Бобић; непознати Катица Стевановић, Вевелина Чеврић, Морено М. Нахмо, Јован Мандуша и Новак Тутуновић.

НОВО КАЛДРМИСАЊЕ

СТУДИЈА ТЕХНИЧКЕ КОМИСИЈЕ

(Свршетак)

IX.

Кад смедемо све што смо досле о разној калдрми за тротоаре казали, на када узмемо у обзир, да за наше прилике не можемо ни асфалт да препоручимо, ни да је он иначе најбоља материјал за овај посао, остаје нам само још поменуте врсте. Асфалт нам изгледа да не можемо да препоручимо с тога што је калдрма од истога, после гранитних плоча и керамита, најскупља; што је и та калдрма на вољедиће канале; што би се у њу на многим приморским јако кварила; и најзад и с тога, што се таква калдрма не може лако да дође, а код нас тек онда да се сагреде и канали и водовод, те да се и са нередњим кућама веже.

Остаје нам дакле, са обзиром и на каквоћу и на цену, у главноме само још 3 врсте калдрме, које би за тротоаре могла да узмемо, а то су:

1.) Калдрма од обрађеног камена,

2.) Калдрма од плоча бетонских, и

3.) Калдрма од необрађеног (сиробог) камена.

Са обзиром на цену, прво су две калдрме подеднаке, и можде би обе да се препоруче, као нешто боље добре. Калдрма од бетонских плоча зашто је у неколико предности, те би нешто пречесто; но то би још се могло дати само у случају, да се добар цемент у земљи граду (а материјала за то има). Ако би се пак цемент са стране морао набављати, онда ту калдрму не треба узимати у обзир.

Нешто би зашто да се уже у обзир једино и калдрма од камених плоча, но она је много скупља.

Ми бо дакле мислимо да препоручимо, да се као обавезна калдрма за нешчане стазе, усвоји само калдрма од ситних комада, од бетонских плоча и од ситног ломљеног камена. Прве две врсте са вештачком калдрмом, а са калдрмом од доброг ломљеног камена, а она треба за улице са калдрмом од обичног ломљеног камена. За те две категорије тротоара нама узета као најчешће камење поред осталог, за прву тесан камен, а за другу само крупнији у неколико доброг камен.

У осталом и калдрма од ломљеног, а по горњој површини правилнијем, каменим плочи, као и калдрма од асфалта, можалила и у овиме другим лепше и сталне калдрме, може на жалост моју сопственика. У сваком поједином случају, да се доноше као материјал и систем калдрме одговара захтевима, који се морају постављати, а на сву сопственици при изградњи буду придржавали прописа, а посао прати под надзором општинских органа.

* *

Цена тротоара поменутих двеју категорија била би:

1.) Прве категорије:

калдрма	2,2,30 = 4,60 m² à 5,50 дин.	=	25.10 дин.
ничко камење	2,0,20 = 0,40 m³		
	= 2,00 m² à 2,00 дин.	=	4,00 дин.
	= 5,00 m² à 5,86 дин.	=	29,30 дин.

дакле од 1 m² до 5,86 дин.

2.) Друге категорије:

калдрма	2,2,30 = 4,60 m² à 2,00 дин.	=	9,20 дин.
ничко камење	2,0,20 = 0,40 m³		
	= 2,00 m² à 0,75 дин.	=	1,50 дин.
	= 5,00 m² à 2,14 дин.	=	10.70 дин.

дакле од 1 m² до 2,14 динара.

А кад се узме у обзир, да прве категорије има ³/₅, а друге ²/₅, онда у опште као просечну цену за сво тротоаре имамо. ³/₅ 5,86 + ²/₅ 2,14 = 0,40. 5,86 + 0,60. 2,14 = 2,344 + 1,284 = 3,628 дакле близо 3,63 динара.

Према томе, за тротоаре била би потребна укупна сума од 300.000 m² à 3,628 = 1,088.400 динара, па кад се урачуна 7¹/₂% за трошкове око финансирања, онда нашли, да би се најмоћ нашла набавити сума од 1,170.000 или у округлој цифри 1,170.000 динара. Томе пак, са розом од 30 година и интересом од 5% одговарао би акунтат за интерес и амортизацију од 76.152,49 или у округлој цифри 76.000 динара.

То износи просечно 6³/₄ паре од 1 m дина сваке године на годину, која би се сума од сада нашла, за остале општинске прирезе, наплаћивати (на 24 m дина износи то годишње 15,20 динара), кад према категорији тротоара:

За прву категорију од 1 m² дина по 25 пара
„ другу „ „ 1 „ „ по 42¹/₂ „
(на 24 m² = 22,80 односно 10,14 „динара)

Чишћење и одржавање тротоара нама да остане у дужности и на трећу породичну сазда.

VIII.

Приликом бирања ове комисије, одбор општине варошн Београда, ставио је истој у задатак, да наради нормалне прописе за прописне прелазе појединих врста калдрме, као и да прописе техничке услове за сам посао калдрмисања.

Поређени прелази калдрме, начини калдрмисања, величина и каквоћа подлоге, све је то у овом реферату начелно обухваћено А тачније одређење тих детаља не може да се предузме, докле се нећи извршили покушаји, што их предлажемо, и док не буде решено питање о томе, који ће бити камен и начин калдрмисања, као за наше прилике најподеснији, нашти да се употребе. Тада ће се тек моћи приступити и одређењу и нарадн општих и појединих техничких услова за сиу нараду калдрме.

Међу тим, то сме које посао комисије, ће је дужност општинског инжењерског особља, а комисија ће се онда моћи само вршити прегледа и одене свршеног пројекта и у томе погледу. Исто тако прописане услове и за њобе, које се нашу са разном калдрмом чинити. стварје општинског техничког бирза, те он ина и да их наради, ако овде изложени принципима, ако би се они усвојили.

*

Пошто смо раније изложили, на који начин нама када колосек и нешчане стазе калдрмисати, требало би сада да каземо неколико речи о томе, када би се нашло да приступи прекалдрмисању коровних улица у селима.

Одлучно тога питања, ми смо у уводу нашега излагања навели минулене комисије, што је 1884. године по Европи путовала, ради студије свију општинских установа. Уједно споменули смо и писмо Др. Марјуса председника општине орлеанштрске, који је био толико добар, да тадашњи председнику наше општине буде на услузи, стручним својим саветима.

У опште узев, тако разлагани минулене, да калдрмисању не треба приступати, пре но што буду канали направљени и водоводне цеви положене, со сиим је хронстно; јер као што г. Марјус каже, за новенуте послове „нала дубоко изрити земљу не само на улицама, него и за њу са водопним кућама.“

Вальало би дакле све те послове осигурашти, оставити времена кроз више година, да се насуте земље добро убије и улегне, па тек онда да се приступи извршењу калдрме.

Међу тим, то нису такна техничка, која се не би могла одмах извести. Јер, ако се насута земља добро сабије, а нарочито, ако сваброваљ у опште није ногнан, па се још и канали и водоводне цеви положе по ширини у ове делове улица, које ће ускоро употребљују; онда поменуто уделање неће бити знатно, то и калдрма неће од тога много трпети.

Ми смо с тога мишљења, да и канале и водоводне цеви нама по београдским улицама дилиповати тако, да деле непод овог простора до ивица. На тај начин средина улица, било да је шљунак тесањем или другим каквим, остаје недирнута и сигурна, а под ног сваброваљ није ни сада, а неће ни за дуго бити, толики, да ју средина улица са нарадом за 2 хода неће бити довољно. Уметање пак калдрме у делонима поред ивица, пошто не служи главном сваброваљу, биће и неизатно и од мање улоге.

Што се тиче пак воде канала и водовода са кућама, ту ово равно нејо толико знатно, а сем тога и тротоари нешају да нарадне нешке терете, па неће дакле ни довршење калдрме бити знатно. Сем тога и окопнца неће сасвим лако да се рани, ако се усвоји одговарајући материјал за нагласке нешачних стаза, као што га предлажемо.

С те стране не би дакле ништа сметало, да се прекалдрмисању улица у нешим разредима што пре приступи. А да је томе најбоље време, према искуствима и закуственом стању њихова, то није нужно ниме доказивати.

Не би као сметња могло да се сматра ни то, што улице нису још по нојој нивелети отвођене или насуте, јер тај посао мора да се прати поступно и једновремено са самим калдрмисањем.

Једина техничка, коју ми налазимо за горе приступање овако замашним истраживања, то је храбро и недовољно устрој-

*

ство инжењерског одељења у нашој општини. С тога сматрало да ће сета бити приступити реорганизацији и увећању тога одељења.

Ако општина варошн Београда предвиђене своје инжењерски биро и оствари га у ствар, у каквом је до сада био: неће она моћи предузеће велике радове и грађевине своје, да извиди ни да одбрани, као што сада.

Отуда би нам ваљало проучавати велики новчани губитак, а Општина опет неће у нужној мери постићи оно, што може од својих грађевинско-санитетних реформа да очекује. Оваква губитак стално би у трајној несразмерности према трошковима, које напоследу доиселовање и велико увећање техничког биров, састављеног за довољног броја стручних инжењера.

Најзад што се тиче категорисања свију београдских улица и реда којим њихово калдрмисање ваља предузети, имамо да кажемо следеће.

При одређењу, које улице ваља поиаџаре калдрмисати, и којом врстом калдрме, мора једноставно да су нарочити: величина скобрањија, ширина, пад и нежност улица. Нити се при томе ваља осврнути на захтеве појединих својственика, или њихових депутација.

Међу тим, пошто је Београд са обзиром на своје грађевне јонте него варош, и са гледиштем на скобрању нагиба се тек у почетку своје развитка; то смо мишљења, да се за класификација улица не може сигурно одредити у напред за неки број година.

Тај посао ваља вршити постепено, како се и калдрмисању буде приступало. А решење тога питања, ваља поверити једној узој комисији од призватих лица, трговачке и техничке струке, пошто су за тај посао нарочита једнако величина обрта и грађевинска обавра.

Међу тим, док се калдрмисању у већем размеру приступи, мислимо да прво треба калдрмисати следеће улице и отворена места:

Улице:	Отворена места:
1.) Косина,	1.) Велики трг,
2.) Улице Миркова до Калимег.	2.) Тумручко стовариште,
3.) Кнез Михаилова,	3.) Марвени трг,
4.) Краљ Милановог,	4.) Палилулски трг,
5.) Краљгуљанска,	5.) Топџиски трг,
6.) Железничка,	6.) Цветни трг,
7.) Соколска,	7.) Будимар.
8.) Топчидерска конак.	

Велике просторе, који нису само скобрању потребни, ваља делимице калдрмисати, а делимице травом засејати или паркошима засадити, пошто је то сетиније, а и слуша за уљепшање варошн.

Сем тога инжењеринску управу ваља замолити, да ово путиче средње на садашњој станици добрим калдрмом пајоше приступи пут: јер је нашој већ ово довољно времена да се слегне, и у овако блатном и прашљивом стању, тај пут не сме више да се троши, тем пре што је ту скобрањ велики, а биће и сте већи.

IX.

Кад свеђено, све што смо досле изложили, онда можемо пред одбор општине варошн Београда изнети овако формулисан предлог у питању о калдрми:

1.) Да се одмах средству нужни поступци са разним материјалом и различитим крстама калдрме, као што се у овом реферату предлаже, и то по улицама са већим скобрањем.

2.) Да се катосалу нешчалих етаза предложено приступак, на начин, као што је у овом елаборату предложено, као и да се извиде у истој ширини нужни предлаз преко улица.

Ширине тога посла да прави Општина на се, а за рачун приватних, и до у тој цели учине потребан зајам, из да трошкове за изградњу тога зајма, у годишњим ратама, капалъује од појединих сопственика, уз остале прилоге.

Грађење свију тротоара да се површи најдаље за две године дана.

3.) Кад резултате напрасних проба по тач. 1.) буду познати да се одмах приступи калдрмисању $^1/_2$ улице поврховне половина свију улица, са калдрмом као што се у овом елаборату предлаже, у три категорије. Сав тај посао да се изврши за време од 5 година, од дана када се отпочне.

4.) За отклањање и заглашење улица; за доњење протрешене тротоаре, при жељезном спуштању или уздизању на праву висинету, где то устреба; као и за калдрму ове категорије (вештачка калдрма од тесаног и дотураног камењог комеша) — да се учини зајам. За грађење остале калдрме, као и за редовно одбрзавање, чишћење и полијевање у лето, а одгртање и чишћење снега и блата зими са увуше попрешне улице, да се потребне суме редовним буџетом одређују.

5.) Поште ће за радове, у претходним тачкама наведене, а по рачуну који сно у овом реферату изнели, без које потребне за грађење тротоара, потребовати ће буџету годишња сума од 344.000 динара за време грађења (дакле во прних 5 година) а доцније редовна сума од 215.000 дин.: то да се ато ове неће начина за одржавање увећане општинских проходи. (У просеку узев има у року од 30 година сваки буџетска сума за калдрму, од 125.000 динара, да се удвоји. За овакво увећање приходе, да се узиме или прирез, или да се постаре ирвитације, на којима би се напладнала калдрмја и на ово увуше у нарош, на које до сад није напладнала.

6.) Да сеју што праћен розу, сирем предлог потпуне грађевинске уредбе за Београд а поднесе клаво Његовог Величанства на утвлеђење: како би се ирвилан развитак нарошн осигурао, а тиме спавилан и трошкова, који ће на сваку году шести, у цељ валаног уређења варошн.

7.) Док се не приступи крекалдрмисању варошних улиц у колико, да у буџету на калдрму остане годишња сума од 125.000 динара. Из те суме да се прво најкрајње оправке калдрме а уредно да се чине робе са калдрмом као што сно предложили. И напад:

8.) У интересу чистоте у варошн и здравља њених становника, да се не чека на напрелно свију нових успомена, на сваке калдрме; већ неодложно да се средстве редовно чишћење и полијевање улиц, а да се за то обезбеде варошна чета сталних радника, снабдевена са свима потребама за прнвезе тога посла.

*

На завршетку желимо нарочиту важност да обратимо на то, да Општина нарошн Београда, пре но што предузме горе наведене послове, мора потпуно да се осигура, да ће се они уредно и рационално вршити, и да ће се калдрма правилно и што јевтиније саградити и одржавати.

У тој цели неопходно је потребно, да Општина београдска што пре реорганизацију своје инжењеријско одељење, да га снабде довољним бројем способних органа и да их тачно одреди делокруг и одговорност.

То је врекло потребно и са обзиром на све остале велике послове, који Општини предстоје, која ће иначе симе новаца стати.

На тај начин осигураће се и редовним пословима инжењерском у нашој општини брзи и правилнан тек.

Најзад, за у будуће таке ако било онемућено, да сама општина води бригу о поправку, нарошту и нужном усавршењу свију грађевинско санитетних установа једне уређене варошн. Ово би међу тим ваља неопходна добит са последком на то, што се тако замашни послови не би, као до сада, врло комисија вршили. А да је ово потребан систем, доказ је то, што нити комисије у свакој случај могу да буду састављене тако што ће поле знатоге, нити њима остало државне и грађанске дужности оставају; за то довољно времена на расподожењу. Доказ је томе и сама потпишна комисија, јер поред најбоље воље и љубави за рад од стране њених чланова требало јој је више пуних 8½ месеца да овај извештај Одбору општинском поднесе.

*

У нади, да смо симе одговорили дужности, коју нам је Одбор општине вар Београда врелне ревни поверио, и у нади да ће наши предлози прашковби, да се крајње стање наше варошн у свобрађајном и здравственом погледу колико год поправи, част нам је уволити Одбор општински, да ово питање саставно и са потребном озбиљношћу уме у претрес, те да га реши на начин, како ће у њему мери имати права на признање од стране грађана престоиице српске.

У Београду на Сретење дан 1879. год.

ТЕХНИЧКЕ КОМИСИЈЕ

за претрес питања о калдрмисању варошн Београда:

Деловођа: Председник:

Н. В. Стаменковић с. р. **М. Јовановић** с. р.

Чланови:

Коста Д. Главинић с. р. **Светозар Зорић** с. р. **Гргур Милановић** с. р. **Др. Лаза Поту** с. р. **Др. Марко Т. Леко** с. р. **А. Алексић** с. р. **Стеван Чобанац** с. р.

ПРЕДСТАВНИШТВО ВАРОШИ

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ:
Никола П. Пашић

општински одбор:

За округ варошки

Одборници:

1. Мил. Јовановић проф. Вел. Школе
2. Др. Лаза Пачу директор монопола
3. Милан Кашанинов проф. Вел. Ш.
4. Др Марко Лесо дирек. хемиар
5. Младожа Терзибашић трговац
6. Јован Тадић трговац
7. Андра Одавић трговац

Замењени:

1. Соломон Аврамов трговац
2. Лазар Данковић кафеција
3. Видоје Вучковић кројач

За округ теразијски

Одборници:

1. Милутин Мараловић адвокат
2. Тоша Новаковић апелац. судија
3. Младенац Р. Марковић дар. гим.
4. Стеван Чађевић инжинјер
5. Мирослав Јанашковић кафеција

Замењени:

1. Јован Спиић адвокат
2. Тоша Николић металџија

За округ врачарски

Одборници:

1. Вуја Вајсерт индустријалац
2. Мита Јовановић сек. жив. друштва
3. Мина Николић инжинјер
4. Никола Младенић трговац
5. Коста П. Младенић трговац
6. Јован Голубовић учитељ
7. Јован Стошковић трговац
8. Адолф Штох предузимач

Замењени:

1. Риста Пудлић кафеција
2. Фочин Васиљевић опанчар
3. Милан Денчић обућар
4. Сима Миљковић кројач
5. Гаврв Бркић трговац

За округ палилулски

Одборници:

1. Андра Николић секр. у осигур.
2. Мирашло Пантовић водоинжинјер
3. Јован Бунић банкаин
4. Вацлав Николић кафеција

Заменици:

1. Јован Петковић земљоделац
2. Љуба Јовановић продавац

За округ савамалски

Одборници:

1. Перо Милојковић директор нар. банке
2. Радивоје Дрстовић трговац
3. Димитрије Пајдановић касапин

За округ дорћолски

Одборници:

1. Коста Главинић проф. Вел. школе
2. Марко Велимировић професор
3. Вељко Димитријевић апотекар
4. Никола Р. Поповић учитељ

Заменици:

1. Ристи Петровић кафеција
2. Радоје Кирковић банкаин

ОПШТИНСКИ СУД.

Чланови суда:

Милан Балиоглу
Светозар Карапешић
Љубомир У. Ромашковић

Кметовски помоћници:

Димитрије Велимиров за кв. дорћолски
Јеита Пајдановић за кв. врачарски
Јован Антонијевић за кв. теразијски
Јован Илић за кв. варошки
Младен Тодоровић за кв. савски
Коста Чукић за кв. палилулски

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Примили дужност. Новоизабрани чланови суда г.г. Светозар Карапешић и Љубомир У. Ромашковић положили су заклетву и примили дужност 8 ов. мес. Тога истог дана, у седници одборској, положила су заклетву и поли чланови општинског одбора: г.г. Милан Кашанинов проф. В. Ш., Соломон Аврамов трговац и Јован Спиић адвокат.

Избрали одборник г. Перу Милојковић директор прве Народне Банке колико је да се ослободи одборничке дужности на време што је председнички положаја свога положаја у народној банци и ш чланством у више државних комисија.

—

Подвела. Ту скоро јавношћу да је општински одбор образовао комисију са задатком да одмери од разлога решења за парцелу експлоатацијских и регулационих планова крајњих делова варошких, предлажи којом би лицијом требало поступи границе варошког рејона.

Поменута комисије доносиће далас а овде бележимо да ће се решењу овог одвета хтјет после престанке у одбору седници.

—

Покварили пабор. На место г.г. Светозара Карапешића и Димитрија Кирковића изабрани су за чланове пијског одбора г.г. Драгомир Здравковић и Перикле Зано трговци, а сем њих и г. Соломон Аврамов, за заменика Јакова Алкалаја, докле се овај не врати с пута.

—

Промена. Дужност председника у пореском одбору ишу је до сад вршио г. Милан Вапиовић предузе сада г. Св. Карапешић.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА.

Топлотовод. У Бостону нема више патрошта ће се плаћа варошн а домова дим шкарате. Пећи су на сода набављене, на ће се и димњаци порушити, јер их више неће потребовати.

У двостубом и осталом тунелу, у коме је изолован простор за топлоту, постројене су цеви за довод и одвод вруће воде од 230°C На тај начин централно грејање уђењено је за целу варош, те ће се у сваку кућу одселити потпуна сиромашта неопходна топлота.

Последња топлотна бања је у томе како ће се мерити и продавати топлота, као је в она с успехом спровођена.

Много варошн немају још ни најобичнијих водовода и сретни бостонци ово добиће и топловод у својим домовима.

—

Америчанци. Као све остало и грађе су у Америци бесмислено. Предвиђати све што се може покренути. најпод се дуже и поштити зато да се може уштедити и од тврдог материјала сагорђена зуна — често непомљено!! На пеки се и тиква праља досидала пике слопштава једни пеличи грађевински лист.

У поменутој варони Луивилу у Кентику, а предграђу „Калифорнија," имала је удовица Ф. Рос говоратну кућу. У њој жено време ниje пико ставовао, јер госпођа Рос беше откупила њено да постане још богатијом наследницом свога тјака. У предграђу „Калифорнија" живе малом радницн. Ово је но нападан пиро. те и полицаја обраћа сабу пажњу на све ово што се догађа.

Прво су досгрљали полупала прозоре и покрала што се нашло. Суседи разне ограду и како нико није улагао протест. свеи четворице подели и саму ограду. Једни дике кров. Друге прозоре, врата и напос. трећи материјал горњат а четврти доше боја. Кућа се рушила шоју и сваког јутро беше све нижа, докле једног дана не остану ни жесто куће само пропалаја од подрума.

Код се удовица после шест месеци врата своме дому — заиеке од чуда Потрут у полицију. Старешина посумња с пра да је жалила при свести или по учињеном зи-вајућу „на лицу места", стиар беше јасна. Отиоче истрага. Тешком муком неке се стиари њиход прокљеше али све ирнше не беше доступно. И удовица Рос морале се задовољити утоком: да јој је бар земљиште остало јер да ово беше весповоте, за цело ни свеса плаца не би плаћа.

НАЦРТ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗАКОНА

ЗА ВАРОШИ БЕОГРАД

(наставак)

Регулација вароши

Чл. 66. При подизању и отварању нових пицаја и улица има се пазити на то, да пицаје буду правилно, да се улице пресецају под правим углом; да не буде једна од друге у основном размаку удаљења од 70—100 метара; да буду што више равне и бар 12 метара широке.

Чл. 67. Код се исправљају или преправљају зграде, пазиће се нарочито на то, да те исправке или преправка буду што је више могуће у правцу суседних зграда.

Чл. 68. Зграде у свима главним улицама, које улице као такве грађевин. савет означи, морају бити с лица постројене једна уз другу.

Чл. 69. У споредном улицама лице плаца мора бити или зидом или гвозденом оградом ограђено.

Чл. 70. Све што је опасно било за зграде било за слобрапај, има се по наредби грађев., савета одмах уклонити, нарочито ће се уклонити следеће:

1, басамаци који излазе јако на улицу и тиме слободном пролазу сметају, улазе за седење, напиш

као и све оно што би слободном пролазу на сметало било;

2., пеци за дим, које су спроведене кроз зид на улицу;

3., цимери и стреје, ако су шире од 1 метра;

4., неосигурани прозори од подрума и прата, као и сви други неосигурани отвори на улицама, који су у нивоу терена;

5., постављени делови грађевне грађе који су изложени лакој запаљивости;

6., димњаци, који су начињени противно пропису овога закона;

7., постојеће собе на тавану ако постојеће противно пропису овог закона;

8., кровне олуци и одводне цеви ако нису начињене по пропису овог закона;

9., отвори, кроз које на куће на улицу тече ма каква нечистоћа;

10., огњишта без димњака, која нису по пропису овог закона;

11. дрвене ограде у главним улицама;

12., пилови од бондрука ако су у близини таквих зграда, и места, у којима се ватром ради, морају се или уклонити, или одвојити са обе стране олепљењем лимом од 0·95 дебљине;

13., прозори на кальканима ако су у близини суседних зграда, а међу тим зграда уз зграду стоји, имају се одмах затворити;

14., кровови од шиндре или дасака укалаће се по могућности, постепено.

Но поправка крова од сваке грађе чим пређе $^1/_5$ од целе површине крова, мора бити постројена од материјала сигурнога од ватре.

Мајстори, који овакве кровове оправљају, дужни су грађевинском савету пре оправке доставити тачну површину како целог крова, тако и онога дела, који се има оправити.

15., код постојећих канала има се учинити што је потребно да се вода са крова само у канале улева;

16., одбојно камење за које грађевинска савет да мишљење

17., врата, кроз која би се са улице у подруме улазило;

18., тротоари од шкриљаца као и ма које на свима осталим тротоарима.

Чл. 71. Цимери и шатре дућанске допуштене су под следећим условима:

1., Цимер неће бити већи од 0·6 као дратна метра и то тако, да се он у једном правцу не пређе нигде од 0·5 0·6 метара.

2., Доњи крај цимера мора стајати најмање 2·5 метра високо над тротоаром, а унутрашњи крај цимера неће бити удаљен од зида више од 0·3 метра, а од портала 0·15 метра.

3., Цимер се мора учврстити јаким кванама у зиду или порталу на двема тачкама унутрашњег краја.

Чл. 72. За преустројство већ постојећих цимера, сходно члану 70. овог закона, оставља се рок од три месеца, од дана од кад овај закон у живот ступи.

Чл. 73. Ко хоће да намести цимер обратиће се за дозволу општ. Суду.

Чл. 74. Дозвољено је намештање и провођење и осветљавање цимера, само они последњи не смеју се гасом или сличним горивом осветљавати.

Чл. 75. Забрањено је правити висеће цимере и цимере у зиду заставна. Сад постојећи такви цимери морају се одмах уклонити.

Чл. 76. Преко цимера и портала који су истурени, није дозвољено робу вешати.

Чл. 77. По зидовима и порталима може се роба вешати тако да до висине од 2·2[m] не прозирује више од 0·15 метра, а преко ове висине од 0·3 метра преко портала.

Но и у једном и у другом овом случају роба се мора учврстити и наместити, тако, како неће сметати пролазу и сабраћају.

Чл. 78. Одобрење за подизање шатри за одбрану од сунца давање општинска власт. Свака ова шатра мора имати најмање 2·2 метра висине над тротоаром, крила висећих шатра не сме имати испод горње висине, нити та крила смеју бити утврђена на земљи.

Пода постројења

Чл. 79. При подизању и постројењу грађевина на до сада празним плацевима, који нису за грађевине служили, као и при поновљеном подизању грађевина на већим градилиштима при регулисању улица или појединих местних делова, дужна је општина да поднесе најпре план регулације министру грађевина на одобрење.

Само по плану регулације који одобри министар грађевина смеју се грађевине подизати.

Измене у одобреном регулационом плану, могу се грађевити само по нарочитом одобрењу министра грађевина.

Подела плацева на мање делове

Чл. 80. Ко хоће свој плац на више давле мањих делова да подели ради подизања две или више засебних грађевних са стране улице, или ради уступка другим лицима да подигну грађевине или ради просецања нових улица кроз истих или поред њега, мора претходно имати одобрење грађевинске власти. У противном случају сва израђена посао уништиће се.

(Наставиће се)

ПОЗИВ ОКР. КОМАНДЕ

Сви они који су позвани обвезници II. позива VII. чуновског округа, који се још до данас на позиву јавили нису, преко свију власти, позивају се сада накнадно јавити овој команди ради подржања позивања

I. Батаљон

II. Чета

Редови: Ђура Фрања, Јован Марковић, Петар Гавазовић, Танасије Ђ. Пасаловић, Никола Дамјановић, Алимпије Јевтић, Јован Бајић, Вукадин Ђорђевић, Јанко Ђорђевић, Стеван Ђорђевић, Раста Јовановић, Јован Мошировић, Пантелије Поповић, Пантелије Стевановић, Анђелко Стојановић, Димитрије Ђукадес, Филип Рајић, Анђелко Стојковић, Петар Нешић Малутин Крстић Танасије Недељковић, Јонада Радојевић, Младен Дамјановић, Димитрије Бугарас, Живко Илић, Лазар Остојковић, Ђура Стојић, Андреја Денић, Благоје Илић, Радивоје Младеновић, Стојан Чокорило, Коста Пилиповић, Шандор К. Филиповић, Ђура Стојановић, Радомир Михајловић, Добра Димитријевић Васа Радовић, Јован Томић, Панта Стевић, Драгутин Стевановић, Пауп Пошић, Стеван Здравковић, Пошић Јовановић, Тасе Лолић, Милош Борисављевић, Таса Петровић, Коста Кајсовић, Перишић Петровић Петко Ристић, Стеван Стевановић, Стеван Стевановић, Младеновић Чочобић

Нижи разредник: Пауп Радојевић.

Ранилац жупице: Алекса Николић.

Редови: Стеван Јовановић, Љубомир Михаиловић.

Поскићи: Димитрије Здравковић.

За шанцелар. комора: Лазар Лазаревић

За воду комора: Петар Ђ. Сашић.

Сеиз: Глиша Дамјановић.

III Чета

Поднаредници: Димитрије Бабић, Арса Младеновић, Тодор Крстић.

Капарли: Живко Недић, Новица Ристић Новак Илић, Радоје Бурчић.

Редови: Димитрије Христић, Аврам Д. Лева.

Заповр: Тодор Јовановић.

Редови: Никола Вребовић, Алекса Живковић, Димитрије Вељковић, Ђорђе К. Јанковић, Милоје Урошевић, Рита Анђелковић, Андреја Зорић, Стеван Бошковић Стојко Јовановић, Танасије Нешић, Пауп Митровић, Стеван Ј. Сашић, Коста Мио-

дротовић' Живко Миловић, Мита Б. Алба, Светозар Поповић, Миливоје Илић Милош Ристић, Љубомир Кременовић, Бенеизета Мано. Милимир Лазаревић, Јосиф Тадић, Клара Русо, Јаков У. Б. Леон Златов Сенг, Младун Јовићевић, Никола Вланковић, Арса Јанковић, Младен Витеровић, Малутин Крстић. Спас Р. Динић, Рајко Дивовић, Стевап Ратуловић, Младен Ђурић. Димитрије Младеновић, Арса Вешић, Тодор Л. Миланић, Мирјало С. Пешић Бенцијан Мајер, Коста Петровић, Петар Стевановић, Димитрије Ј. Вељић, Димитрије Томић, Јосиф М. Оперовић, Петар Петровић, Мирјало Борисављевић, Коста Алексић, Костап. Марковић', Светозар Лазаревић, Никола Николић, Јанко Николић, Младен Ђурић, Ана Лапушић, Наум Ристић Јованче Јовановић, Мита Стојковић, Милап Остојић. Таса Поповић, Андреја Костић, Петко Јовановић, Спаса Павловић, Коста Живковић, Младе Ђурђић, Вукап Ракић, Јован Шошкић, Петар Д. Јовановић, Адам М. Лепе, Јера Васиљевић, Недељко Пајић, Младен Павловић, Марпино Николић, Здравко Трпковић, Антоније Костић, Младен Вукомић, Никола Тодоровић, Крста Цветковић, Стева Мапа, Дуда Николић, Љуба Шперић, Бока Новаковић, Ђорђе Д. Балтовић, Сергеја Савић, Мића Бобанца, Урош Вељовић, Танасије Мијајловић, Ђура Тошић, Петар Рус, Никола Илић, Никола Павловић, Коста Јовановић, Стеван М. Трнавчевић, Петар Пајић, Марко Мирковић, Мијајло Буквић, Стеван Зорић Ђорђе Берберић, Мијајло Цветковић, Иван Јовановић, Мића Тапковић, Милош Марковић, Благоје Спорчић, Петар Живковић, Алекса Живковић, Дамо Гроздановић, Недељко Башић, Наум Благојевић, Ђорђе Томић, Петар Стаповић, Бернгап Гавриловић Настас Николић, Ђорђе Анђелковић, Мартин Тодић Алекса Кулић, Коста Марковић, Ђорђе Стојковић, Јеврем Младеновић, Коста Јовановић Цветко Ђорђевић, Стеван Живковић.

Сеп.: Јован Стојановић.

Бележница: Јован Јосић

Редова: Младен Чокић, Живојин Младеновић, Пајта Новаковић.

IV Чета

Нареднић: Димитрије Марковић.

Поднаредници: Лазар Павић, Живојин Живојновић, Стевап Јанић.

Каплари: Младја Милошевић, Живко Ђорђевић, Стева Д. Вољовић. Радиса Стевановић, Јован Јовановић Драгутин Н. Јовановић Јован Томић.

Редови: Никола Поповић, Живка Стојановић, Никола Тапковић, Јакар Вергопић, Васплије Вајк, Гига Бержан.

Заичар: Глиша Ђорђевић.

Редови: Сима Н. Дамитријевић, Младен Поповић, Младје Жукић, Милап Пајтић. Мирјало Воповић. Стевап Стојковић, Јован Ж. Ђурђ, Ђура Настасијевић Младен П. Стевановић. Тома Јепковић, Андреја Вукомановић. Стапое М. Стојић, Петар Вељовић, Младен Касумовић, Антоније Тапасијевић, Крста Петковић, Лазар Ђорђевић, Јеремо Барух, Јован Стевановић, Тома Ђорђевић, Мирјало Николић, Гвозден Вемић, Васа Иванковић, Мирјало Гајић, Риста Секулић, Лазар П. Јовановић, Светозар Петровић, Никола Думић, Аврам Вељановић. Фрања Хубек, Јован Стевановић, Бока Думурџић, Мориц Албохар. Давид Озаријa, Тодор Камеповић, Бока Спнић Новака Спасојевић, Марко Марковић, Младен Тодоровић, Стевап Милошевић, Лазар Ајдуковић, Ђорђе П. Зоогров, Манојло П. Зоогров Никола Мијајловић, Гавра Радулушић, Андреја М. Здравковић, Пајле Михајловић, Сима Обрадовић, Марко Водојевић, Светозар Сабовљевић, Бока Ристић, Милојко Весплиновић, Стевап Анђелковић, Јаков Вољмир, Андреја Б. Дерстић, Коста Николић, Коста Стефановић, Стевап Богдановић, Петар Ђорђевић, Јован Игњатовић. Перица Кољубровић, Лука С. Вукомановић, Јеврем Савић, Младун Л. Марковић. Алекса Павловић, Алекса Димитријевић, Обреп Пашгелић, Петар Лазаревић, Вољодин Грос, Пајта Томић, Петар Иванковић, Михајло Гајић, Јован Јанић Стевап Мишић, Никола Гргурић, Јосга Тапасијевић, Вељко Јовановић, Владимир Чортановић, Добросав Тапасковић, Недељко Милетић, Петар Тукић, Прока Радојевић, Стојан Стевановић, Сава Вучковић, Младупин Савић, Младупин Павловић, Владимир Милошевић, Стевап Бајар, Наум Јанићијевић Новица Спсојевић, Крста Митровић, Мита Тасић Марјан Вучковић. Крста Трајковић, Јован Јанковић, Лазар Петровић Андреја Сутурпо, Јеврем Илић, Новак Цветковић, Петар Ђорђевић. Илија Мајодловић. Андрија Тодоровић Пастас Анђелковић, Херман Селон. Јован С. Караповић, Јака Матровић, Младеп Гојковић, Ђорђе Николић, Стевап Ристић, Илија Малутиновић, Стапко Ристић, Кпра Спкласовић, Бока Ристић, Алекса Мишић, Јован Трајковић, Мило Стојановић Захар Лазаревић, Цветко Мијатовић. Мидоје П. Ђорђевић, Младен Дсспотовић, Бошидар Јовпковић, Ђорђе Анђелковић, Јован Петровић, Стевап Стојановић Мирјало Милосављевић, Радован Вучковић, Петар Јовановић, Перица Бајановић. Крста Мијајловић, Младен Дпмитријевић.

Од дошења ослобођењу се само они који су тако болесни да не могу на позбу доћи, и то за време болести, а шпанцовају се по лекарској сведодби. — Сви болести шпанцана и скитани сад ваљ у породици или и то само за време сахране.

Ко се не би овоме позиву одазвао пеуредне казпрозиће законске мере и бпће строгарно у поквду спроведен.

Из канцеларије VII пуко. окружне команде 26. јануара 1890. год. Бр. 3622/3.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

А.)

У грађевинском одељењу општине београдске, држаће се следеће јавне усмене лицитације:

I.

На дан 13. фебруар т. г. од 9 до 12 сати пре подне, за набавку 650 куб. метара дунавског и 75 куб. метара колубарског песка.

Кауција 250 динара у готовом новцу или у државним папирима.

II.

На дан 13. фебруар т. г. од 2 до 5 сати после подне, за набавку 360 курент метара кречног и 560 курент метара одучног камена.

Кауција 100 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближа условпја могу се видети у канцеларији грађевинског одељења сваког радног дана за време канцеларијског и при лицитацији

Из седнице Суда општ. београдске 1. фебруара 1890. год. Г. Бр. 71 и 73.

Б.)

На дан 23. тек. мес. од 9 до 12 пре и од 2—5 сати после подне, држаће се у грађевинском одељењу Суда ово општинског јавна усмена лицитација за набавку следећих поличина тупаног шљунка за оправку општинских дупова:

I.

За дуж у обреновој улици . 60m³
За дуж у споменичкој улици ово стапиште и у бари „Венецији" 865m³

Свега 925 кубних метара.

Кауција 550 динара у готовом новцу или у државним папирима.

II.

За дуж у кнез милошевој ул. 650m³
За дуж топчидерско-шабачки 1200m³

Свега 1855 кубних метара.

Кауција 1200 динара у готовом новцу или у државним папирима

III.

За дуж царинградски и њезове огранке 1355 кубних метара.

Кауција 1000 динара у готовом новцу или у државним папирима.

IV.

За дуж крогујевачки и њезове огранке 1500 кубних метара.

Кауција 900 динара у готовом новцу или у државним папирима и

V.

За накадан у богоњавољској улици и градском пољу 230 кубних метара.

Кауција 150 динара у готовом новцу или у државним папирима

Ближа условпја могу се видети у канцеларији инжињерског одељења сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији

Из седнице Суда општ. београдске 7. фебруара 1890. год. Г. Бр. 96.

Догађало се да неким новим претплатницима поједини бројеви од ове године нису на време доношени.

Администрација моли најучтивије да јој се у будуће доставља сваки евентуални погрешка разносача.

ОВЗНАНА

—

На основу правила о слободноме клању и продаји меса у општини београдској, од 27 јуна 1887. АБр. 111, општински Суд доцуштао је грађанима да за своју домаћу потребу могу клати и крупна грла без плаћања таксе.

Али пако се је дешавало да су поједини злоупотребљавали одобрење (заклато грло удаља на месо распродавали) — нарочено је да се од сада дозволе на клање крупне грлади приватника дају под условом да контролор општински треће дана од клања (дана одобрења) извриши преглед: је ли заклато грло доиста изувено и усољено за домаћу потребу.

Гостионичарима, механџијама и свима осталим који троше месо, у радње, не могу се ни у коме случају давати дозволе без плаћање таксе.

Из седнице Суда општине вар. Београда 30. јануара 1890. год. АБр. 94.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

1. За сваке народне свечане ел — — — — 2 д.
2. За стално спремне мун. оркестаре по кафанама, баштама и т. д. од концерта — — — — — 10 д.
3. За сваране са певањем певница од 1 концерта — — — 20 д.
4. За сваране вечери (Данеи-Сарће) — — — — — 30 д.

II.

1. За 1 играчку или забаву са играчком у локалима I-ог реда 30 д.
2. За 1 играчку или забаву са играчком у локалима II-ог реда 20 д.
3. За 1 играчку или забаву са играчком у локалима III-ег реда 15 д.

III

1. За напоразу на дан — — — 10 д.
2. Разне предстане и показивање вештина, дневно — — — 10 д.
3. Циркус од преставе — — — 30 д.
4. За забаве „Тамбл-Бамбл" т. ј. (вежање, сварање и представљање) од забаве — — — 50 д.

НА ЗНАЊЕ

Никаква јавна забава у општини београдској не сме се давати без предходне дозволе општинскога суда. Досадашли се да у коме локалу буде забава познавано приређена или музика дозвољена, онда од радње дужан је одмах сутра дан приказати се накнадно општинскоме суду да такву клати; но ово пуштање кашње само тогда и тако, ако одиста није било времена да се предходно пријава учини.

Ко год се ће да овоме противи придржаће поред напаште такое, подвргнуће се и казни

Од стране суда општине вар. Београда 26. јан. 1890. АБр. 179.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а). за чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0,40	дин.
б). за вешалан шварцард	0,40	„
в). за увидан „	0,80	дин.
г). за велики увидан шпорцард у гостионици	1,00	„
д). за чишћење димњака од два спрата	0,40	„
ђ). за чишћење простог димњака	0,20	„
е). за чишћење чуњова до 2½ метра уједно са пећњака	0,20	„
ж). за чишћење чуњова од 2½ метра на више уједно са пећњака	0,40	„
з). за вељене димњаке (цилиндера) без разлике на спратове	1,50	„

II. ПОЗИВНЕ ПУТАРИНЕ:

а). за себу и кућу или ваља дућан са собом	0,20	„
б). 2—3 собе са дућном или без дућан са собом	0,60	„
в). 4 и више соба са кућом или гостионица са кућом без дућане	1,00	„

III. ПРАМЊАЧКЕ ПОМОЋИ И ПУЊИЦА:

а). од кубик метра	12,00	дин.
б). од хвоје	0 60	„

IV. ПИЋАРИНА:

а). жарка за пиће једном за свагда	3	дин.
б). жарка за суд	6	„
в). обикловане потребне жарке стоје појединц пено		

V ГРОБАРИНА:

а). гроб за децу	7	дин.
б) гроб за одрасле	12	„
в). веда гробница	555	дин.
г). веда гробница	907	„
д). ведаша гробница	1207	„

VI. МРТВАЧКА КОЛА:

а). мртвачка кола стара са 2 коња	12,00	дин.
б). мртвачка кола нова са 2 коња	36,00	„
в). мртвачка кола нова са 4 коња	72,00	„

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 30. јан. до 5. фебруара закључно пригнали је ово општинским контарои:

ВРСТА	Чега	10% за просечна цена дин.
КИЛОГР.		
	Бранша пшеничка	—
	Бранша кукурузна	—
229,565	Пшеница	15·20
24,777	Кукуруза	10·50
	Раж	—
	Крупница	—
660	Јечам	12·—
1,406	Овас	13·20
	Кукурузне пом.	—
8,683	Пасуља	25·—
2,977	Кромпира	8·50
19,289	Арнаиска	20·—
779	Црна лука	8·—
	Бела лука	—
	Лук зрнаћоме	—
2,978	Јабука	22·—
	Крушака	—
589	Шљива	20·—
	Грожђа	—
	Шљива сирових	—
3,626	Сиих млева пов.	27·—
16,910	Сена	5·50
3,565	Сламе	3·—
357	Коре брезове	12·—
111	Кајмака	116
1,007	Сиро	85·—
	Лоја топљена	—
	Лоја нетопљена	75·—
352	Масти	100
	Сланине	—
640	Суха меса пушута	95·—
22,570	Сланка добелих	75·—
	Катрана	—
670	Кумура дрвена	6·50
7,365	Креча	3·40
	Купуса цигала	—
	Рена	—
Литара		
4,496	Вина црна	19·—
4,469	Вина бела	20·—
10,114	Ракије ид. меко	26·—
10,628	Ракије „ луте	33·—

Примедба. Приход пијаце од 30. јан. до 5. феб. 701 дин. 25 пара.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

СРПСКА ИСТОРИЈА

ЗА IV. РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

ПРЕМА ПРОГРАМУ УДЕСНОМ

МИХ. ЈОВИЋЕМ.

У свима добро трећеним књижарницама у Србији може се добити

СРПСКА ИСТОРИЈА

коју је написао Михаило Јовић учитељ.

Ово је четврто издање ове књиге, које је, по изјављеним мишљењима Јавашлука Историја за основне школе, једна од оних књига, које у ред су ушле најбоље (најбоље према осиме, постојеће околности, напред, дрвеном, гвозда и т. д.) које разликују предмет њиме, што ће у њој другу ствари није тако удешено, и у свиме ово је од свих је учитељи прихваћено као најбоља и најудеснија за основне школе. Књига је у осталом најбоља према програму, а како су сви учитељи и родитељи устали против неисправности у програму досадашњег, то је Јовић врло опасно све ствари овако по њ, и поставило се све суштине сагласе, које сагласе дају и свеопћу важност најсавршенијег дечијег.

Књижарима дајем уобичајени рабат, а књига стаје 80 пара дин.

Књижар-издавач

ПЕТАР ЂУРЧИЋ

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Жаја Ристић.

БРОЈ 8. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЦЕНА ЈА СРБИЈУ:
за годину . . . . . 6 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за године ван за годину . . . . . 9 дин.

Недеља 18. фебруара 1890.

Цена је огласима 6 дин. пора од врсте
Претплату плаћа сваки уплатницом на општинском суду а све дописе шаљу се уредништву
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Нефранкована писма не примају се.

НАРЕДБА

Од неког времена све се више дешава да многи продавци зелена и других дневних намирница, не вршећи продају на пијацама, него на штету оних пијачних продаваца, који се тим задржањем стално баве, а као грађани своје уредно све и државне и општинске терете, — залазе из куће у кућу, и тако продају чине без плаћања пијачне таксе, а продају на недопуштен начин и оне намирнице, које подлеже лекарском прегледу.

Тако исто, што се још мање може допустити, догађа се да у домове грађана из дана у дан улазе и разне варалице, који под именом пиљара проводе често живот у преварама или у правом беснослављу.

Продаја животних намирница може се вршити само по дућанима и пијацама, а свако торбарење, у вароши и по кућама, законом је забрањено.

Према овоме, Суд општине вар. Београда, познат и тачком 13. члана 36. зак. о општинама, да и у овом погледу штити интересе општине и грађана својих

Обавештење:

Да продавници зелена и других животних намирница, (пиљара и пиљарице) било да су овлашћена грађани или да долазе са стране, од сада продају могу вршити само на пијацама.

Ко год противно овој наредби буде поступио, казниће се по закону.

Од стране Суда општине вар. Београда 10. фебруара 1890. год. ПВр. 141.

НА ОПШТУ КОРИСТ

Наредба општинскога Суда о чишћењу димњака, коју доносимо на последњој страни, даје нам повода да проговоримо неколико речи.

Једна од врло великих опасности по свако насељење, па цело је опасност од пожара, која је по неким местима увек у толико јача у колико је насељеност гушћа.

У овоме, без сваке сумње, ваља гледати разлог што је и самим законом о општинама предвиђено да је локалне власти дужност бринути се за предупређивање пожара а тиме и за спречавање оних ужаса и големих штета, које би неминовно бивале ако то неће, кад не би имало средстава за пронађивање несретних случајева.

Да одговори овој својој дужности, и у колико силе допуштају за јавну безбедност створи што више јемстава, општина престоничка организовала је још 1883. сталну пожарну чету, а с повлашћењем за чишћење димњака уговорила да рад врши уредно и по сталној такси коју општинска власт пропису за све врсте димњака.

Од оваког уређења брзо су се показале многе користи, а међу њима нарочито ове:

а) Створена је могућност да се димњаци по свима зградама варошким чисте уредно а да се грађанство својим домаћим за се) не мора да брине.

б) Сведена је одговорност за тачност посла т. ј. за неуредно чишћење на самога повлашћеника.

в) Обезбеђено је грађанство од уцењивања, које се јавља увек кад за посао нема утврђене таксе.

г) Отклоњена је у велико опасност од пожара, који се по највише рађају из димњака, кад се они уредно не чисте.

Организацијом службе за тачно и редовно чишћење димњака, општина није дакле тежила да створи себи повлаке користи (ма да приход од аренде служи одиста на олакшицу одржавања пожарне чете и набављања потребних јој справа), него је главни циљ био и остао тај, да се чишћење димњака повери једном одговорном лицу, те тако увек буде стварне могућности да рад тај тече под строгим надзором власти, и у потребној правилности.

На овога што смо довде рекли, као и из онога што смо пр. год. у 43. бр. листа показали, није тешко увидети, да је уредно чишћење димњака на начин како се то и код нас врши од више година, врло корисна и спасоносна мера по јавну безбедност.

И по томе у колико је општинској власти дужност да бди над одржавањем заведених установа, толико је исто, ако не и више, потребно, да и грађанство узме удела у старању да које локалне власти, које служе *на општу корист* брже себе пута до потпуног успеха. Другим речима, потребно је да грађанство и само потпомогне да се правилно врши ово што се наредбама утврђује: да не допушта у домове улазити и димњаке чистити и опима који немају при себи карту овлашћења, који према томе покушају варалчки и без одговорности вршити један јавни посао без подношења знатних терета.

С повлашћењем овога јавног посла до закона о самоуправи општинској, ишло је много теже, па узрока, што је општинска власт предавала пожарне послаа али није имала моћи да сама спречи све оне, који на штету и грађана и повлашћеника, крајном кућају бесправно врше чишћење димњака и на тај начин изигравају једну опште корисну установу. Али дакле

општина се налази у положају да својим наређењима на основу закона може увек осигурати потпуну важност, и по томе неће се ни за часак трпети да чињење димњака врши нико други, сем повлашћенима.

Оволико сматрамо за потребно рећи, обраћајући пажњу на наредбу општ. Суда, по којој ће се поступити од сада строго кажњавати.

РАДЊА ОПШТИНСКОГ ОДВОРА

II. РЕДОВНИ САСТАНАК

12. Јануара 1890. год.

Били: Председник г. Никола П. Пашић, чланови одбора: г.г. Др. Лаза Пачу, М. Јосимовић, Др. М. Т. Лесо, Милутин Ј. Марковић, Андра Николић, Стеван Чиланић, Милорад М. Терзибашић, Алексија Ј. Одавић, Мита Јовановић, Јован М. Тадић, Адолф Шток, Младен Цветковић, Ђ. Димитријевић, Јока С. Новаковић, Јован Ж. Бурић, Вацлав Николић, Коста Н. Михаиловић, Лазар П. Дошковић, Миралем Јанковић, Радивој Драгојловић, Видоје Витровић, Јанко Р. Големовић, Никола Д. Младеновић, Сима Х. Милићевић, Јован Стаматовић, Коста Б. Михаиловић, Гаврило Ерић, Младен С. Денчић, Илија Цветановић, Ђорђе Николић, Димитрије Најдановић, Младен Р. Марковић, Филип Васиљевић, Љубомир Јовановић, Риста Петровић, Радоје Р. Ђукановић, Коста Д. Главинић, Никола Г. Поповић.

I.

Прочитан и примљен записник последње седнице с напоменом да Суд извршн преглед листе изабраних одборника за које набавке, ради уверења имају ли сви изабрани законом прописане услове.

II.

Председништво саопштава да је Управа варошн већ неколико пута захтевала од општине да се број ноћних чувара повећа у интересу јавне сигурности, како би се од сада могао већи број стражара одређивати да воду напоји чуна. Сем овога председништво напоминје, да ће се ирегулисањем варошке управе и то тиме, да у будуће служба жандармерије стоји у вези са службом ноћних стражара, да једна другу помажу како би и на тај начин чување варошн било што јаче.

После дуже дебате одбор је нашао да и ирече тога, што је у нахеду да ће и жандармерија указивати пажњу у чувању варошн, треба повећати број ноћних чувара, ва је према сиси који општина може одвојити, одобрио, да се број ноћних стражара удвоји са још 20 лица.

III.

Новим законом о општинама у обим рада општинског суда дошао је и неалки део нових сиоловних, уличних послова, и за то је на предлог председника одлучено: да се за шест одељака варошких уиму у службу шест нарочитих орлаза, који ће под старешинством кметовских помоћника у појединим варошким отцрпљати све ове послове, који се крајчања за ову службу проиису, и који по дакашњем закону о општинама спадају у надлежност општинске власти.

IV.

Као су неки чланови комисије за преглед општинске касе предлаи били одборници, решено је да у комисију сем г.г. Марка Велизарића и Св. Карапанџића који су и до сада били одборници уђу још г.г. Ј. Тадић, Андра Одавић и Милорад Терзибашић. — Комисија има да редовно, на крају сваког месеца врши преглед и главне и депозитне благајне, и да подноси писмене о прегледу.

V.

Поводом реферата да ли да дође ипе нарочит преглед рачуна из старијих година, који је по њима био наређен одлуком одбора Сбр. 5257 решено: да се узиоли досадашња одборнпк г.г. Св. Милојевић начелник мин. сав. и гл. државни благајник, да и даље продужи рад као члан комисије у коју поред г. Др. Марка Лесо да уђу још одборници: г.г. Мита Јовановић, Боса Димитријевић и Јаков Големовић. — Комисија да се састаје средом и петком а других дана кад чланови могу.

VI.

Према реферату општинског Суда да су ушасиле остаике одборницима: г.г. Тод. Ј. Михајловићу и Димитрију Кирковићу и заменицима: г.г. Боси Николајевићу-Хаџи и Милошу Обреновићевићу — одлучено: да се збор за попадање избор два одборника и два заменика држи на дан 28. ов. мес.

VII.

По ушасиоју остаике г. Николе Вулковићу изабраном члану Суда, на основу чл. 63 зак. о општинама, решено: да се место ово попуни изборам другог лица, на истоме збору, 28. Јануара т. г.

VIII.

Из разлога што је новим законом о општинама проширен знатно круг надлежности општинских власти: што од сада незакониво предстоје чланки послови општине, на које председник општине треба да обраћа главну пажњу, одлучено: да се установи место још за једног члана Суда, који ће поматати председнику у отправљању свију оних текућих послова за које не буде довољно. И избор овога новог члана Суда, да се изврши на збору 28. фебруара.

IX.

По прочитаву акта Управе варошн и њене свештенства и тутора о потреби да се зависти о згради нова црква Св. Александра Невског, усвојено на предлог председника, да се решење овог питања још за неко време одложи.

X.

Захтев Управе београдске гарнизона: да се одмах изгради каларма у улици између „Делиске“ и „гардијске“ касарне — није могао да се уважи, него је одложено решење докле се у одбору не буду донеле одлуке по известају коме је овом калармином.

XI.

Поводом питања Управе варошн може ли се Љубисаву Линачкину дати мешиско право, на крагујевачком др му. издељено да у околини, где подиже жели градити кафану, има довољно и механа и кафане, и да се по томе молбому не може дати механско право.

XII.

Услед претписа г. министра финансије од 19. јан. 1889. ЦБр. 5968. којим се наређује да општине одмах предузме утврђење и уређење обале на пристаништу, одлучено да се одговори: да ће се општина захтеву тог. министра моћи без одлагања одазвати ако се донесе напоменуто решење којим би биле утврђене такве обалоправне мере из је општина на основу права свога по највишем решењу од 25. јуна 1866. проширала и злоупотребљавала од 12. Дек. 1887. АБр. 1165.

III. РЕДОВНИ САСТАНАК

17. Јануара 1890

Били: Председник г. Никола П. Пашић, чланови одбора: г.г. Миша Николић, М. Јосимовић, Коста Д. Главинић, Јован М. Тадић, Милорад М. Терзибашић, Видоје Витровић, Јован Ж. Бурић, Вацлав Николић, Коста Б. Михаиловић, Мита Јовановић, А. Шток, Коста П. Михаиловић, Јован Стаматовић, Сима Х. Милићевић, Љубомир Јовановић, Мирадо Јанковић, Ристо Петровић, Риста Вулковић, Ђ. Димитријевић, Димитрије Најдановић, Младен С. Денчић, Филип Васиљевић, Р. Драгојловић, Никола Л. Младеновић, Др. Лаза Пачу, Илија Цветановић, Јаков Р. Големовић, Михаило Цветановић и Др. Марко Т. Лесо.

I.

Прочитан и примљен без примедбе записник одлуки последње седнице.

II.

Председништво саопштава да је госп. министар унутрашњих дела по 8. јан т. г. ШБр. 462 издао овакав претпис:

„Изређен мојом од 14. децембра пр. године ШБр. 58. образовања је комисија, која ће имати задатак да прогуи свадње устројство управе варошн Београда и сшрени предлог за ново устројство управе престонице.

„И сам нахнаком, и и комисија је мишљења да тек предлоком треба и реон крстонице законски утврдити, како би се тачно знале и границе крстоничке власти и како би и сама општина престонице имала једном стално утврђену територију.

„Да би се до тога дошло, потребно је и одређивање општине београдске, потребно је хитно да ова реши и какве дође ова мисао да се на свакој страни престиже Београд и које су тачке границе Београда, па онда према тек да се и реон престонице законски утврди — сагласно са самом општином.

„Нека се према томе Суд општине Београдске постаре, да ми потребне податке и изнађене своје о том поднде надаље до 1. фебруара ов. год. како неби започети посао ово престоничке хитне престонице због тога застајао."

Према овоме молбу Госп. министра и по саслушању референта о досадањим радовима на ограничењу варош, одбор одлучује: да комисија од г.г. М. Јосимовића, К. Гавазовића, Мате Јовановића, Димит. Најдановића и Раденка Драгошића хитне у одену све локалне прилике и прочуи досадање радове на ограничењу варошн, па да предложи којом би линијом требало повући границу реона варошког, одређено од раније решења за нужду ситуационих и регулационих планова окрајака варошких по којима би се у скорије времена зак о жестока утврдиле дефинитивне границе, утврђена линије у плановима и обележја у природи.

III.

Извршујући напоне чл. 41. зак. о општинама, општински Суд поднеси данашњој седници пред састављен рачуна о приходима и расходима за 1889 рач. годину с продужењем њеним до краја Децембра по законодавном решењу о отправању рачунске са календарском годином.

По констатовању да је општински Суд на време извршио оно што закон пропише, изабраа је комисија од одборника г.г. Милорада Теронбинића Св. Кораћевића, Вове Димитријевића и Милана Денчића са задатком да изврши потпун преглед поднетих рачуна за рач. 1889 с продужењем њеним до краја Децембра.

IV.

Поводом реферата председништва да је касекромоћима надат налог за редовни месечни сазни контроле комисије, одлучено: да од одговорничког рачуноводственог главнин, благајном и надаље рукује као благајник општински члан суда г. Милан Вановић а депозитом касом као депозитар општинског Суда ка помоћник т. Јока Нанћ. који је решењем судским нету пасу раније већ и примио.

V.

Председништво поднетља да општина из прошле и ранијих година има класа признаља, која ниу наплаћена на време а ниу потпуно ни осигурана, па мисли да би с тог нередпја ваљало пречистити.

По предлогу председништва решено: да општински Суд питање о нередпја расправи у току ове године, да изврши наплату или тачно потпуно обезбеђење, а у будуће без изузетно одлагања да се на време сирнама плаћата и не допушта никакве дуговање.

VI.

Грађевинско одељење изнесе питање: на којан ће се начин од сада сравњивати и од приватних наплаћивати надзидање с отказивањем улица из престоре које по закону падају на терет сопственика земља?

Погледом на то, што ко закону за три метра ближе зидање, рачунећи од линије плана, сопственик земља подноси трошкове грађења надзида, одлучено: да грађевинско одељење увек сравњава зубатру отказане земље и надзидатру изређене надзиде у њихој улици; да према томе наплати средњу сразмеру т. ј. конгиле једног квадратног метра, и према томе израчунати колико на нога сопственика пада да плати.

VII.

У жељи да се одлуке за опоседашње грађење надзида доносу на време, председништво, напомиње: да би се грађење поцлисте надзида у другом делу Кн. Михајлове и продужење у кралј Милановој улици могло отпочети по готовине општинске и на терет најутије која оне године буде служила на грађење надзида; даље, да би у сваком случа у решење вољало донети раније на ту и објавити раније како би и сопственици имала могли спремити да у исто време напране ове потребне трговине испред својих имања.

После подуже дебате закључено: да се не приступа никаквим одлукама о грађењу надзида доле се не буде узео у претрес и решење планиглај комисије о грађењу нове надзиде и градњостиг са нове задати како напомена да ће сопственици имања у улицама, у којима се буде градила нова надзида, бити дужни до једновременог граде нове тротоаре.

IV. РЕДОВНИ САСТАНАК.

25. Јануара 1890.

Вили: Заступ. председника г. М. Вановић; чланова одборника г.г. Мата Јовановић, А Шток, Др. М. Т. Лека, А. Г. Одавић, В. Димитријевић, Ј. Ж. Бурић, Вољ. Николић, Лазар В. Дамјановић, Р. Пуљевић, Љ. Јовановић, Сима Х. Маљковић, Н. Ј. Митинић, Ф. Г. Кирковић, М. Јосимовић, К. Д. Гавазовић, К. П. Михаиловић, М. Велимировић, К. В. Михаиловић, М. С. Денчић, Мих. Пантовић, Ј. Станковић, Ђ. Николић, М. Ј. Марковић, Н. Р. Поповић, М. Р. Марковић, Ј. Големовић, Фил. Вељковић, Р. Драгошић и Јов. Стапшовић.

I.

По прочитаку записника одлука од седнице од 17 Јан. т. г. протумачено како се има сматрити одговорност руковаоца општинских кеса, а за тим је записник усвојен.

II.

Према члану 19. закона о општинама, а према коју је за општинске зборове позвао господин министар унутрашњих дела, извршен је избор бирачких одбора за општински збор 28. Јан. т. г. (види бр. 5, „Б. О. Н.")

III.

Председништво изнесе овај реферат шеса грађевинског одељења:

„Општински одбор на своме састаку од 2 Септембра 1889 АБр. 208 одлучио је надарнпске и отказивање Крагујевачке улице за ову годину а тај рад треба ове године отпочети на време.

У Крагујевачкој улици има да се отказала 8900m² земље ну као има да се дигне надзида која је просечно 15 с. ш. висина, остаје свега земље 7000 m²

У Књеа Милошевој улици од „Лондона" до Академије 11800m² има да се касне до одређене висине. То би требало одмах учинити јер је макадам у истој улици тако искварен, да ће спрамна коштати врло много, а улица се нора због водопода одуже године макадамисати. Земља је јестинија да је одмах довлачимо из Крагујевачке у Књеа Милошеву улицу него да је после из других улица посимо где се мање отказала. Осталих 4800m² може се довести из Малутинове улице, јер ће время транспорту предузеког од цеие поштеније, пошто ту је ближе да носи земљу из Малутинове улице у Књеа Милошеву него у бару „Венецију".

Докле се оне две најглавније улице буду откопавале и насипало вора се у њима колски слободан забранити; али да се улице по зола нраћају а остала половина да се довоје прогиву. У Кагујевачкој улици ће се то лакше извести, јер нема ни дубоког одкопавања, а нагиб остаје као 2 : 1 и кола могу лакше пролазити. У Књеа Милошеној улици то је скоро немогуће, јер има места где се на 180m висина на је нагиб 3m широк и тако неби остало ни 5 метра на чисти колосеч, да би се кола могла нимошће. Кад се пак стане друга страна каснити онда не могу кола ни врло касуто стрели ни продавати, јер неће за колосеч остати ни три метра ширине. Према томе вора се слободњој другим улицама скрошести, док се оне улице не довриве. Најбоље је да се колски слободњај улице у књеа Милошеној улици и пресеке поред Академије на између касарни које заступа крушчарском улицом у крагујевачку улицу, која се неће отказивати а крагујевачком улицом поред куће г. Ј. Ристића и „Лондона" на Теразије.

До би се могло ово питање потребно је да се калдрма у споменичној улици од Академије до оружаонске улице претрсе или покрпи, јер је много искварена. За претрес калдрме неке од улотребени стари камен који ће се повадити на подлоге и ивњак у киви Милошевој улици. Неска треба 125 кубни метара и: 5·50 = 437·50 динара а за пароду 1250m³ по 0·50 = 625 динара. Овим тога треба ранпутнуть 15 куб. метара кулуварске песка по 6·00 = 90 динара. Цела оправка споменичке улице коштала би:

За песак — — — — — — — —	437·50 дин.
За пароду — — — — — — — —	625·00 дин.
За кулуварски песак — — — —	90·00 дин.
Сума	1152·50 дин.

Остаје још да се оружаонска улица калдрмише. Али како у овој улици неће после бити великих сиобраћај него ирло мали, то би за општину најбоље било, да се каменом из крагујевачке улице, — који је за крагујевачку улицу, где је сиобраћај колски врло јак скоро непотребан — калдрмише оружаонску улицу. Ово је нарочито за "дво разлога: Прво калдрмисање се улица, за који једнако стоимости трошк да се калдрмише и да се мора скоро калдрмисати, а друго дес буде у крагујевачкој улици потпуно нова калдрма, а кад се после неколико година исквари, моћи ће се поцкастом замонути.

Калдрмисање оружаонске улице са каменом из крагујевачке улице коштало би да се почне и одмах камење извести од здравог и нових камена:

За 534 куб. метара песка по 3·50	—	—	1869·00 дин.
За 5340 квадр. метара пароде	—	—	2670·00 „
За 536 куб. метара шиже	—	—	536·00 „
За 560 куб. метара одина по 0·50	—	—	280·00 „
За 60 куб. мет кулубр. песка по 6·00	—	—	360·00 „
Сиота			5739·00 дин.

Да би калдрма што пре у крагујевачкој улици била готова, да би се боље градила т. ј. у целини а не по кола, те тим иуд и камо дала и комплетнија била; требало би и из крагујевачке улице сирочете колски сиобраћај врло до београдске у пријеводску улицу. тим пре, што је пријеводска улица знатно године калдрмисана и у београдској нма да се сагради само половнй од 9 метра ширине. Овај коловоз, нормално што пре градити, јер је у београдској улици доста јак ход. подаци полиција неће сметати, те ће нам средину отворити, и у њој је већ и сада стари коловоз знатно на коришћу и мора се калдрмисати.

За калдрмисање ових нових 1600 квадр. метара по 3·30 чини 5280·00 динара и за тај износ имали би са свим нову лену калдрму јер је тротоар и по једно метар до новога већ калдрмисано.

Пошта томе ако би се затворио колски сиобраћај у улицама: крагујевачкој и киви Милошеој, потрошило би се 11891·00 динар сам за то калдрмисање ове улице, земљо ошевске употребила и насула киви Милошеи, која се и иначе ићуће године мора поправити због полагања подземних цеви. Иначе би ове године у залуд потрошили на калдрмисање 1800 динара, од којих новац неби до године никакве користи имали."

После подуле дебате о томе како ће бити најкорисније да се сада поступи, одбор је усвојио мишљење референта те је решено:

а) да се београдска улица до пријеводске (средиоп) калдрмише;

б) да се споменичка до оружаонске улице претрпе;

в) да се оружаонска до споменичке улице калдрмише старим камењем из крагујевачке улице;

г) да се направи каскадице киви Милошеој улице, од Лондона до соз. академије и то земљом која се у прагујевачкој улици буде отколила, а у колико не достане, да се напне и земљом из кулубрадне улице ако предузимач пристане да сиутри цене према жалбу дадоши преносење.

У свему осталом при овим родовима, усвојено да се ништа не реферату, па и у погледу забране сиобраћаја у улицама у којима се буде радило.

СПИСАК

УЛИЦА ВАРОШИ БЕОГРАДА

СА НАЗИВОМ ЧЕТВРТАСТОГ ДЕЛОВА ОДОБРЕНО РЕТУАЛИКОМ.)

Додатак студије техничке комисије о „новом калдрмисању."

Абаџиска улица од Балканске до Зеленог Венца, целокупна 5.500 квадратни метара пешачке стазе 2.200 квадратни метара.

Балканска улица од Теразијске чесме до Вишеградске и Скенделарбе улице, целокуп. 5.500 квадрат. мет. пешач. стазе 2.200 квадрат. мет.

Београдска улица (није калдр.) од Кнегињанске до Француске улице, целокуп. 11.300 кв. мет. пешач. стазе 4.600 квадрат. метара.

Васе-Јелићева улица (није калдр.) од Зеленог трга до Добрињине и Гроднске ноле до Сопске улице, целокуп. 7.600 квадрат. мет. пешачке стазе 3.040 квадрат. метара.

Велика улица (нова није калдр.) од Цезиљске до Поцајуске трга, целокупна 8.500 квад. мет. пешачке стазе 3.400 квад. метара.

Босанска улица од Сопског стопанства до Мадарске улице целокуп. 1.500 кв. мет. пешачке стазе 600 кв. метара.

Врачар улица од Великога трга до Добрињине улице, целокупна 2.500 кв. мет. пешачке стазе 1.000 кв. мет.

Булевар улица (није калдр.) од Гајњачке до Скадарске улице и поред куће Кољара, целокуп. 2.250 кв. мет. пешачке стазе 900 кв. метара.

Васина улица од Поморанског трга до Великог трга, целокупна 3.550 кв. мет. пешачке стазе 1.400 кв. мет.

Велики Трг улица од Васине до Узун Маркове улице, целокупна 3.700 кв. мет. пешачке стазе 1.300 кв. мет

Велики трг улица (није калдр.) сирем петровачке куће, целокупна 1.100 кв. мет. пешачке стазе 440 кв. мет.

Велики трг улица (нова није калдр.) кокошијска 14.500 кв. мет. пешачке стазе 1.700 кв. мет.

Видинска улица од Љубичке до Скадарске улице, целокупна 10.500 кв. мет. пешачке стазе 5.250 кв. мет.

Висока улица од Поп-Лукине пред малих бакалина до Сопске улице, целокупна 1.800 кв. мет. пешачке стазе 700 квадратни метара.

Зеленградска улица (није калдр.) од железничке станице до горњачког кола, целокупна 5.000 кв. мет. пешачке стазе 2.370 квадратни метара.

Ивањичка улица (није калдр.) од Милетине до Вилиповине улице, целокупна 3.600 кв. мет. пешачке стазе 1.450 кв. мет.

Јездетлаја улица (није калдр.) од Ратарске до Тешанске улице, целокупна 870 кв. мет. пешачке стазе 370 кв. метара.

Кнегињанска улица од Новаре до Милошеве улице, целокупна 6.250 кв. мет. пешачке стазе 2.500 кв. мет.

Војничка и Митровачка улица (нова није калдр.) од Водичог трга преко Душанове улице до Пантовчанпанца, целокупна 7.460 кв. мет. пешачке стазе 2.950 кв. мет.

Гаџмачка улица (ново није калдр.) од Југословенске до Видинске улице, целокупна 9.000 кв. мет. пешачке стазе 3.600 квадрат. метара.

Господска улица од Поп-Лукине до Зеленог венца, целокупна 4.200 кв. мет. пешачке стазе 1.700 кв. мет.

Горње градско поље улица (није калдр.) од Богојављенске до Нобјанске и поред Стојановића куће, целокупна 13.200 кв. мет. пешачке стазе 4.150 кв. мет.

Доње градско поље улица (није калдр.) од Нобјанске до Душанове поља, целокупна 19.650 кв. мет. пешачке стазе 6.700 кв. мет.

Грегданска улица (није калдр.) од Нобјанске до Душанове целокупна 3.650 кв мет. пешачке стазе 1550. квадратни метара.

Давидова улица (није калдр.) од Душанског до Душанског поља, целокупна 2.400 кв. мет. пешачке стазе 1.100 квадратни метара.

Два бела голуба улица од Кондине до Тиковне улице, целокупна 7.650 кв. мет. пешачке стазе 2.700 кв. мет.

Дра рбљана улица од Кастратовске до Младеновце и Марковце улице, целокупна 5.200 кв. метара пешачке стазе 2.250 квадратни метара.

Дворска улица од Краљ Милановог до Марковог трга, целокупна 1.550 кв. мет. пешачке стазе 600 кв. мет.

Дебровачка улица од Милостарске до Краљ-милановог улице, целокупна 690 кв. мет. пешачке стазе 280 кв. мет.

Дечанска улица (више калдрм) од Душанове до Душановог поља, целокупна 4.150 кв. метара. пешачке стазе 1.660 квадратни метара.

Добротинска улица од Васиног до Видинске улице, целокупна 8.200 пешачке стазе 3.300 кв. мет.

Десетињева улица од Југовићеве до Видинске улице, целокупна 5.100 кв. мет. пешачке стазе 2.080 кв. мет.

Дубровачка улица од Косанчићева венца до Новићеве улице целокупна 9.200 кв. мет. пешачке стазе 3.200 кв. мет

Душанова улица од Душанове до Душанског поља, целокупна 7.300 кв. мет. пешачке стазе 2.920 кв. мет

Душанова улица од Доњег градског поља до Љубичине улице, целокупна 22.900 кв. мет пешачке стазе 8.800 кв. мет.

Дурутова улица од Дурутовца до Краљевића Марка улице, целокупна 5.250 кв. мет. пешачке стазе 1.900 кв. мет

Жељезничка улица од Цветне до Сремачке улице целокупна 14.900 кв. мет. пешачке стазе 5.580 кв. мет.

Жичкова улица (више калдр.) од Краљ Милановог до Вршачког поља, целокупна 2.950 кв. мет. пешачке стазе 1.180 квадратни метара.

Зетска улица од Сварарске до Цетињске улице, целокупна 1.200 кв. мет. пешачке стазе 480 кв. мет.

Златарска улица од Вороњ капије до Тирола целокупна 850 кв. мет. пешачке стазе 350 кв. мет.

Зелени венац улица од Абаџиске до Призренске улице целокупна 2.200 кв. мет. пешачке стазе 450 кв. мет.

Ибарска улица (више калдрмисана) од Ужи-Мирошке до Лепеничке улице, целокупна 2.000 кв. мет. пешачке стазе 1.040 квадратни метара.

Изворна улица (више калдрмисана) од Ратарске до Лесковачке улице, целокупна 1.140 квадратни мет. пешачке стазе 450 квадрат. метара.

Јаворска улица од Мојдинске до Нов Лушице улице целокупна 1.440 кв. мет. пешачке стазе 580 кв. мет.

Јошанићева улица (више калдрмисана) од Т. Јошанице до Душанове улице целокупна 1.400 кв. мет. пешачке стазе 580 квадратни мет.

Јоворска улица од Душанове до Душанског поља, целокупна 3.850 кв. мет. пешачке стазе 1.540 кв. метара.

Јелењска улица од Топличког венца до Смедерске улице целокупна 1.760 кв. мет. пешачке стазе 700 кв. мет.

Јеремеева улица (поља више калдрм.) од Газиванске до Градске поља, целокупна 11.580 кв. мет. пешачке стазе 4.400 кв метара.

Јадровска улица од Смедеревске до Зеленог венца, целокупна 2.700 квад. мет пешачке стазе 1.200 кв. мет.

Дона Јованова улица (више калдрмисана) од Градског поља до Газиванске улице, целокупна 17.050 кв. мет. пешачке стазе 6.800 кв. мет

Горња Јованова улица (поља калдрмисана) од Град. поља до Газиванске улице, целокупна 12.080 кв мет. пешачке стазе 4.800 кв. мет.

Југовића улица од Видинског трга до Газиванске улице целокупна 3.700 кв. мет. пешачке стазе 1.520 кв мет.

Каменичка улица од Венецијске бре до Ломске улице целокупна 1.330 кв. мет. пешачке стазе 530 кв. метара

Кастриотова улица од Царинградске улице до назив Два Бела Голуба, целокупна 8.830 кв. мет. пешачке стазе 3.100 кв. метара.

Кнез Лазарева улица од Дубровачке до Љубљанске улице целокупна 1.850 кв. мет. пешачке стазе 740 кв. метара.

Кнез Михаилова улица (поља калдрмисана) од Лондона до Топчидерског друма, целокупна 45.850 кв. мет. пешачке стазе 17.850 кв. метара.

Кнез Михаилова улица од Теодосијске улице до Српске круне, целокупна 12.450 квадрат. метара пешачке стазе 4.800 квадратни метара.

Колубарска улица (више калдрмисана) од жел. станице до Кнез Милошеве улице, целокупна 3.700 кв. мет. пешачке стазе 1.400 кв. метара.

Кондина улица од Два Бела Голуба до Косовске улице, целокупна 1.900 кв. мет. пешачке стазе 760 кв. метара.

Коса улица од Градског поља до Ибарске улице, целокупна 400 кв. мет. пешачке стазе 160 кв. метара.

Котанчићев венац од Златарско до Нов-Лушице улице целокупна 3.500 кв. мет. пешачке стазе 1.400 кв мет.

Косовојева улица од Нов Лушице до Теодосијске улице, целокупна 6.400 кв. мет. пешачке стазе 2.600 кв. метара.

Косовска улица од Смедеревске ул. до Марковог трга целокупна 4.270 кв. мет. пешачке стазе 1.650 кв. мет.

Котеровца улица од Новићеве ул. до Душанове ул. целокупна 5.400 кв. мет. пешачке стазе 2.150 кв. мет.

Крагујевачка улица од Обренове ул. до Кругу. друма, целокупна 17.050 кв. мет. пешачке стазе 6.820 кв метара

Краљ Милошева ул. од Теодосијске до Обреновог и Царинградске улице, целокупна 27.400 квадрат. метара, пешачке стазе 6.900 кв. метара.

Краљевића Марка ул. од Мајданске до Савамалске улице целокупна 2.850 кв. мет. пешачке стазе 800 кв. мет.

Крунска ул. од Обреновог до Београдске улице, целокупна 5.400 кв. мет. пешачке стазе 2170 кв. м метра.

Локарска ул. од Абаџиске до Балканске улице целокупна 520 кв. мет. пешачке стазе 210 кв. мет.

Лазаревића ул. од Такозске до Кн. Михаилове улице, целокупна 1.400 кв. мет. пешачке стазе 580 кв. мет.

Лесковачка ул. (више калдрмисана) од Пољодељске капије до Мајор Мишино башче, целокупна 7.400 кв. метара пешачке стазе 2.970 кв. метара.

Липска ул. од Васове до Јагорске улице целокупна 2.050 кв. мет. пешачке стазе 820 кв. мет.

Љубљанска ул. од Ресавске до Уровске ул. целокупна 1.500 кв. метара. пешачке стазе 600 кв. метара.

Ломска ул. од Каменичке до Балканске улице, кол купна 4.200 кв. метара, пешачке стазе 1.700 кв. метара.

Љубљанска ул. од Топличког венца до балотоваца, целокупна 14.000 кв. метара, пешачке стазе 5.600 кв. метара.

Љубљанска ул. од Вороњ капије до Водинског трга целокупна 5.200 кв. метара пешачке стазе 2.080 кв. мет.

Мајданска ул. од Мало пијаце до Лимске улице, целокупна 1.400 кв. мет. пешачке стазе 560 кв. метара.

Мала начва ул. од Водинског трга до Љубљанске улице целокупна 2.100 кв. метара. пешачке стазе 900 кв. мет.

Мала Пијаца, целокупна 850 квадрат. метара, пешачке стазе 450 кв. метара

Мало Рудничка ул. од регулације отпада.

Марковић трг (више калдрм) целокупан 44.000 кв. метара, пешачке стазе 8.800 кв. метара.

Маркова ул. од Краљ Милановог до Два Јаблана улице целокупан 2.950 кв. метара, пешачке стазе 980 кв. мет.

Мишарска ул. од Љубичине до Пазаришног трга, целокупна 1.500 кв. метара, пешачке стазе 600 кв. метара.

Милешева ул. од Цетињске до Балканске улице целокупна 2.540 кв. метара, пешачке стазе 1.000 кв. метара.

Мишутинова ул. (више калдрм.) од Пријепољске до Фелишерске улице целокупна 7.200 кв. метара, пешачке стазе 2.870 кв. метара.

Министарска ул. од Балканске до кн. Милошеве улице целокупне 6.100 кв. метара, пешачке стазе 2.450 кв. метара.

Мирдитска ул. (више калдрмисана.) од Цигларске улице до банатокопривачке целокупна 3.950 квад. метара пешачке стазе 1.650 кв. метара.

Митровачка ул. (поља више калдрм.) веза у ратно са горњом улицом.

Младенова ул. од два Јаблана до косовске улице целокупна 1.280 кв. метара пешачке стазе 520 кв. метара.

Моравска ул. (поља више калдрмисана) од Железничке улице до Војничког поља целокупна 5.700 квадратни метара пешачке стазе 2.280 квадратни метара.

(свршиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Регулација. У седници 3. о. м. одбор је решио да се регулација „вишњичке“ и „милетине“ улице извршн на основу зак. о експропријацији, у колико није могуће учинити накнаду у земљишту.

Овом одлуком нимењено је раније решење, по коме је регулација ових улица била одобрена само тако, ако сви сопственици имања у тим улицама пристану, да им општина од своја земљишта даде накнаду за оно, што им се регулационом линијом буде одузело.

Промена. Да се ослободе од дужности чланови тутора молили су г.г. Никола З. Поповић јувелир, Васа Дучић банкаша, Димитр. Тодоровић кречар и Коста Димитријевић абаџија.

Уважни све ове четир молбе, одбор је у седници 14. о. м. за главног тутора у малолетској цркви изабрао Илију Савића гостионичара, и у исто време решио да се умоли г. Милија Карастојановић трговац да и даље остане главни тутор при Саборној цркви.

Остала два места попуниће се у идућој седници.

Торбарење. Торбарење је законом забрањено у свакоме погледу, а нама врло много разлога са којих је то оправдано.

Не може се допустити да грађани једне вароши, своје ће све терете, и државне и општинске, своју радњу воде по дућанима, докле други, махом странци, тако реће протурају „испод руке“ по кућама чак и ону робу која се не сме продавати без знања власти.

Исто тако има разлога да се и продавање пијачних намирница забрани по кућама, пошто се само на пијацама врше лекарски прегледи; да ли је што за потрошњу добро или по здравље шкодљиво.

Из ове главне побуде, општински Суд издао је наредбу да се од сада продавање намирница може вршити само на пијацама а никако по кућама.

Доносећи ту наредбу међу осталима у данашњем броју, обраћамо у исто време пажњу грађанства и на то, да је овај корак општинскога Суда потекао искључиво у корист грађанства, и да по томе и оно само не треба да допушта улазак у кућу онима, који намирнице натурају.

Варошки рејон. Општински одбор усвојио је предлог комисије, чији смо напоменули нтампали у прошлом броју, и донео одлуку о рејону варошком у седници 1 ов. мес. Одмах сутра дан одлука је санкционисана Г. Министру унутрашн. дела ради неизбежног одобрења.

Решење госп. министра следоваће без сваке сумње ускоро, пошто од тога зависи и ток рада комисије која има у задатак да изради ново устројство државне варошке управе.

Председник. У председништву пороског одбора није учињена промена. Целим радом, од почетка, руководи члан суда г. Милан Банковић.

Исправка. У прошломе броју штампарском погрешком међу комитовским помоћницима уврштен је Јевта Најдановић; а треба да стоји *Јевта Немаровић*. То се овим исправља.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА

Здравствене прилике у Бечу. Прошле недеље, одборник бечке општине г. Мајнгатер поднео је општинском одбору захтев управљу у њиној средини — Бечу.

„Весма важни предлози научаја моћи ће се само тако и у дело привести, ако општинске и државне власти, заједно са јавним удружењима која су позвана за то, свесрдно прихвате за посао.

„Онога ради општински одбор треба да уме иницијативу и да се обилато разлеже пита све нала и на какве начин предузети, те да сакупи напајштеда медицинске науке довеси ускоро стварне користи и општини и држави.“

Одбор бечке општине прихватио је предлог г. Мајнгатера, и одмах га упутио своме санитетском одсеку, како би се без одлагања могао приступити у брзо потребним мерама.

Овако у Бечу и његовој општини; а како ли ће, Боже мој, пасадо жило радити на небољшању здравственнх прилика у оним местима, где се са здрављем сто на сто горе стоји; где нема ни канала, ни воде, ни паркова; где се нови гаџе у блату а дести место часта права једнше густа прашина; где се живот проводи без жалости а умире тек кад треба?!!

НАШЕ СЛУЖБЕНЕ ВЕЗДЕ

Под врло оригиналним на и неуједним насловом, „Вечерње Новости“ донеле су пре неки дан белешку, како је нова општинска управа „замела у облаје“ да се нашоме, ако ба жедео крена у Земун или Панчево, не сме дати објава ако од општинског Суда нема дозволу.

Писац ове белешке зог знано је оба вентен. „Нова општинска управа“ није замела никаква облаја, него је државни власт од давна самоуправи општинске отворена врата ове што је прошлосно чл. 36. зак. о општинама и тако загранично нагове издавати само онима који покажу уредбену оцит. Суда.

Зна се на којих разлога зависи превезе да се загранично писмо не издаје без предаје општинском суду, ако што се може и морамо да данашња општинска управа издаје њих воље и потребе да безкорисним административним формама сужава слободу кретања својих грађана.

За то је бало, на сопствене побуде, председништво општине (пре белешке „Веч. Новости“) и учинило што је бало потребно, да државна власт у издавању заграничних пасоша остане још неко време при старој пракси, докле општинска управа не изведе своју организацију својих послова то нередзвета остаде удести и како ће се одобрена за писме давати без тешкоћа по грађане што се мораје и општинској власти давати.

ОЦЕЊИВАЧИ

Према акту гос. министра војног од 8. децембра пр. године Е. О. Н. 6332 у седници општинскога одбора 11. пр. мес. изабрани су ови грађани да у текућој години праве оцену материјала и израђевина што за војну потребу држана набавља.

За платно:

Ђорђе Неранџић, Настас Крстић, Петар Новаковић платнарски трговац, Стеван Марјановић ситничар и Фота Неранџић трговац.

За вуну:

Јован Ш. Симић и Видоје Марковић терзије, Видоје Витровић, Јосиф Стојановић и Васа Денић ројачи.

За кожу:

Милош Сазић, Илија Николић, Милош Дегенић, Љуба Мартић и Глиша Матић обућари, Димитрије Стојковић трговац кожарски, и Живојин Стојадиновић сарач.

За бедаț:

Милован Миладиновић и Радован Јованонић сарачи, Петар Марковић и Јован Петровић абаџије.

За металне предмете:

Сокорошје Јовановић, Душан Рајковић и Сима Цамнић лимари.

За дрвене предмете:

Петар Палић, Милош Обрадовић, Павле Павловић и Светозар Бојковић бравари.

За драгоцености:

Јеша Тошић, Панта Мићић и Радован Марковић стекари, и Живко Давидовић колар.

За израђено одело:

Матеја Туфегџић, Мијаило Шнтарац Марко Петровићевић и Видоје Витровић кројачи.

За опанке:

Милан Белчевић, Милић Тодоровић и Лука Кучевић опанчари.

НАЦРТ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗАКОНА
ЗА ВАРОШ БЕОГРАД

(НАСТАВАК)

Потребан план

Чл. 81. За поделу целокупног плаца на мање делове дужан је господар плаца да поднесе тачан ситуациони план од плаца у досадашњем стању и план како мисли поделу да изврши.

На захтев грађевинске власти дужан је господар плаца и план нивелације да поднесе.

Одобравање поделе плаца

Чл. 82. При одобравању поделе целокупног плаца има се на то пазити да поједине делови имају такав облик и величину, да се на њима могу удобне и у санитетском погледу здраве грађевине подићи.

Ако општинска власт нађе, да би се поделом једног плаца на више плацева и подизањем више засебних грађевина на истима са стране улице, јавиле или поједини локали тако стеснели да из тога у погледу санитетском или обзиром на могући пожар могу хрђаве последице за становнике произаћи, она парцелирање плаца неће дозволити нити ће господар плаца властан парцелирање плацева у овом случају од стране надлежне власти потврдити.

Најмањи простор, који при парцелирању треба за зелењу да остане одређивање грађевински савет.

Губитак права

Чл. 83. Ако се од добивеног одобрења у року од 3 године дана на одобреном подељеном плацу не почну у великом подизати грађевине, то се губи задобивено право и општина може, не дајући никакве накнаде притезањима, регулацију напрштати како за добро нађе и то министар грађевина одобри.

Пријава о започињању грађевине

Чл. 84. Сваки господар плаца који намерава што градити по овом закону, дужан је пре грађења пријавити се општинској власти.

Одузимање земљишта

Чл. 85. Ако се при подизању нове грађевине, дограде или преправке какве зграде, или при подизању ограда са стране улице, господар грађевине са линијом повлачи натраг из пређашње граничне линије, онда ће се поступити по §§ 13, 14 и 15. зак. о експропријацији за опште народну потребу од 15. марта 1866. год. с тим само разликом што ће, за процену и одређивање накнаде у место државне полицијске власти општински суд одређивати процењиоце.

Одређена процењиоци најпре ће оценити, да ли услед тога што улица постаје шира и грађевина боља изглед добија, да ли долази господар грађевине има штете услед одузимања земљишта или му на противредност имања скаче, и ако му се земљиште одузима.

Кад се то оцени, процењиоци ће им одредити накнаду у новцу или земљишту, ако општина има своја земљишта и на уступање истог пристане; или ће решити да накнади места нема.

Накнада за зграде

Чл. 86. Ако на одузетом земљишту за проширење или продужење улице и јавног отвореног места, постоји икаква грађела, онда ће се поступати на следећи начин:

а., ако општина сама наређи да господар плаца уклони своју зграду и на регулациону се линију изиче, онда ће се накнада притезаоцу дати за одузети део по процени;

б., ако пак господар грађевине сам своју грађевину или ограду уклони или преправку и оправку предузме и хоће нову грађење да изврши, тако да се на регулациону линију има повући; онда се неће давати никаква накнада"

(наставиће се)

НАРЕДБА:

Законом о општинама стављено је у дужност општинској власти да се у интересу опште безбедности стара и за редовно предупређивање пожара.

У напој варошки пожари се најчешће јављају из димњака, и за то се чишћење њихово као јавни посао повлашћује, и од толико година предаје у вршење најточитоме подузетнику, који је за тачност свога рада увек одговоран. Сем повлашћеника општине, нико други нема право да се чишћењем димњака бави.

Да се неби догађало да чишћење димњака по домовима грађанским нпак варошки врше и лица која на тај посао немају право, општински Суд обраћа пажњу грађанству да повлашћени димњачари имају при себи писмене оваштењ. Те су књижице потврђене од општинске власти а у њима су ради сигурности грађана уписане и такве за све врсте димњака и чишћења.

Књижице ове димњачари су дужни увек показати при уласку у кућу, и тек по том може им се чишћење димњака допустити.

Ко год противно овој наредби буде поступао, **казниће се по закону** и то како онај који је бесправно чишћење извршио тако исто и онај који му је чишћење допустио.

Од стране Суда општине вар. Београда 16. фебруара 1890. А. Бр. 226.

НА ЗНАЊЕ

До сада се готово редовно дешавало, да поједине парничне странке које имају суђење у општинском Суду, не долазе на време на суђење већ тек око 10—11 часова, а неке, и око подне.

Овакви поступци парничара не само штете интересе друге странке која благовремено дође Суду, већ спречавају и сам рад Суда, те се и дангубом одлагањем и чекањем на парничаре.

Да би се спречили у будуће овакви случаји, и да би се одржавао сталан ред у суђењу, овим се јавља грађанству да ће се у будуће сваки случај неуредног долажења парничара казнити према закону који се увек означава на сваком позиву парничара.

Из седнице Суда општ. вар. Београда 14. фебруара 1890. год. СБр. 2220.

ОБЗНАНА

На основу правила о слободоме клању и продаји меса у општини београдској, од 27. јуна 1887. АБр. 111, општинским Суд допушта је грађанима да за своју домаћу потребу могу клати и прунце грла без плаћања таксе.

Али како се је дешавало да су поједини злоупотребљавали одобрење (заклато грло удили на месо распродавали) — наређено је да се од сада дозволе на клање прунце грлади приватима дају под условом да контролор општинског трећег дана од клања (дана одобрења) изврши преглед: је ли заклато грло добста здравље и усољено за домаћу потребу.

Гостионичарима, механицијама и свима осталим која троше месо, у радњи, не могу се ни у коме случају давати дозволе без наплате таксе.

Из седнице Суда општине вар. Београда 30. јануара 1890. год. ЛБр. 94.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

На дан 23 тек. мес. од 9 до 12 пре и од 2—5 сати после подне, доћиће се у грађевинском одељењу Суда опе општинског дања усмена лицитација за набавку следећих количина тучаног шљунка за поправку општинских дурмова:

I.

За друм у обреновић улици . 60м³
За друм у свеначићој улици
ово стапиште и у бари „Венецији" 865м³
Свега 925 кубних метара.

Каупља 500 динара у готовом новцу или у државним папирима.

II

За друм у клеч милошевој ул. 650м³
За друм топчидерско-пашићев 1205м³
Свега 1855 кубних метара.

Каупља 1200 динара у готовом новцу или у државним папирима

III.

За друм царинградски и шесне огранке 1355 кубних метара.

Каупља 1000 динара у готовом новцу или у државним папирима.

IV

За друм пратурачки и шесне огранке 1500 кубних метара.

Каупља 900 динара у готовом новцу или у државним папирима и

V.

За шкадани у богословској улици и градском шкољу 280 кубних метара.

Каупља 150 динара у готовом новцу или у државним папирима

Ближи услови могу се видити у канцеларији жежељарског одељења сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији

Из седнице Суда општ. београдске 7. фебруара 1890. год. Г. Бр. 26.

ТАКСЕ

за забаве забаве у општини београдској

I

1. За свирање народних свирача од једног инсгара — — — — 2 д.
2. За стално свирање муз. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта — — — — — — 10 д.
3. За свирање са покаким инсгрима од 1 инсгрета — — — 20 д.
4. За свирање женских (Дамен-Capelle) — — — — — 30 д.

II

1. За 1 играчку или забаву са играчком у локалима I-ог реда 30 д.
2. За 1 играчку или забаву са играчком у локалима II-ог реда 20 д.
3. За 1 играчку или забаву са играчком у локалима III-ег реда 15 д.

III

1. За шанкирану на дан — — — — 10 д.
2. Разне представе и доказивање вештина, дневно — — — — 10 д.
3. Цирцус од представе — — — 50 д.
4. За свирке „Танец-Танцов" т. ј. (вечере, свирање и представљање) од забаве — — — 50 д.

НА ЗНАЊЕ

Никаква јавна забава у општине београдској не сме се давати без предходне дозволе општинског суда. Догодаи се да у коме локалу буде забава напикадно приређена или музика доведена, сваки од радње дужан је одмах сутра дан пријавити се надлежне општинске суду да такву казну; но ово паучене казне само тада и тако, ако одиста ниje биле преземи да се предходно пријави учење.

Ко год се не би овог правила придржавао пред наплате такси, подвргнуће се и казни

Од стране Суда општине вар. Београда 26. јан. 1890. Бр. 179.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а). за чишћење димњака (шалидера) без разлике на спратове		0,40 дин.
б). за вештачки шпорхерд		0,40 „
в). за ужидан „		0,80 дин.
г). за велики ужидан шпорхерд у гостионици		1,00 „
д). за чишћење димњака од два спрата		0,40 „
ђ). за чишћење простог димњака		0,20 „
е). за чишћење тунеова до 2½ метра уредно са чекена		0,20 „
ж). за чишћење тунеова од 2½ метра до више уредно са чекена		0,40 „
з). за чишћење димњака (шалидера) без разлике на спратове		1,50 „

II. ПЕКОВСКА ТУНЕЛА:

а). за собу и кујну или мању дућан са собом	0,20 „
б). 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом	0,60 „
в). 4 и више соба са кујном или гостионски са кујном без пећи	1,00 „

III. ПРАЊЕВИЋЕ ПОМЕЊАЧА И ЧУЊЕВИЋА:

а). од кубног метра	12,00 дин.
б). од жлеба	0 60 „

IV. ПЕКТАРИНА:

а). марка за шпице редном за свагда	3 дин.
б). марка за кућу	6 „
в) обикласке штубуљене марке стаје половину цене	

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 6. до 12. фебруара закључно проспло је пресо општинских контара:

ТЕКИНА	Чега	по 1 просечна цена
КИЛОГР.		дин.
21,400	Бранша пшеничпа	19·50
223	Бранша кукурузна	13·—
62,348	Пшеница	13·25
44,262	Кукуруз	10·50
	Раж	—·—
	Крупница	—·—
39,536	Јечма	13·—
2.8 5	Овса	13·50
	Кукуруз попи	—·—
5,317	Пасуља	24·50
3,855	Бронзиро	8·50
32,573	Арнаутка	22·—
878	Црни лука	8·—
567	Бела лука	30·—
	Лука праћаше	—·—
3,197	Јабука	20·—
4,490	Крушака	20·—
8,800	Орара	20·—
	Грожђа	—·—
	Шљива свропка	—·—
41,843	Сувих шљива пов.	26·50
38,520	Сина	5·50
4,610	Сланс	3·—
	Кожо брезово	—·—
45	Кајмака	115
1,176	Сира	85·—
405	Лоја товљева	—·—
	Лоја петолкина	—·—
557	Масти	105
	Сланине	—·—
116	Сува меса крнута	80·—
22 804	Свиња дебелих	80·—
	Кајгана	—·—
871	Кутура дрвена	6·50
10,440	Креча	5·40
	Кутура кесела	—·—
	Рено	—·—
Литара		
44,562	Вина црно	18·—
	Вина бела	—·—
8,931	Ракије вел. воће	25·50
	Ракије „ шуте	—·—

Приметба. Приход пијарски од 6. до 12 фебруара 1890. год. 891 дин. 35 пара.

У ПОЧАСТ
ПРОГЛАСА КРАЉ И СТУПАЊА НА ПРЕСТО
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.
СВОЈ ЧЛАНОВИМ ЗАИНТЕРЕСОВА
„КОЛО ЈАХАЧА КЊ. МИХАИЛО"
приређује 22. фебруара 1890. год. у Шишу
у просторијама гостионице „Европе"
СВЕЧАНО ВЕЧЕ
ПОЧЕТАК ТАЧНО У 3 ЧАСОВА У ВЕЧЕ

Уласе добровољни прилози, који ће се примати са особитом благодарношћу, у корист дела на којој ради коло јахача

Распоред забаве добиће се у вече при уласу

Предсе на Београда ирема почасни члан Кола јахача г. Мидоје Тадић трговац

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић.

БРОЈ 8. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕКОЛИКО ПУТА ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . . 9 дин.

Недеља 25. фебруара 1890.

Цена је огласним 6 дин. пора од врсте
Претплату ваља слати управници на општинском суду а сав преписивачки ма уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Нефранкована писма не примају се.

НАРЕДБА

Од неког времена све се више дешава да многи продавци зелени и других дневних намирница, не вршне продају на пијацама, него на штету оних пијачних продаваоца, који се тим занимањем стално баве, и као грађани снозе уредно све и државне и општинске терете, — залазе из куће у кућу, и тако продају чиње без плаћања пијачне таксе, а продају на недозвољеним начини и оне намирнице, које подлеже лекарском прегледу.

Тако исто, што се још више може допустити, догађа се да у дозвоне грађана на дана у дан улазе и разне варалице, које под именом пијара проводе често живот у препарама или у правом бесловичењу.

Продаја животних намирница може се вршити само по дућанима и пијацама, а свако торбарење, у вароши и по кућама, законом је забрањено.

Према овоме, Суд општине вар. Београда, позвав и тачком 13. члана 36. зак. о општинама, да и у овом погледу штити интересе општине и грађана својих

Обтанује:

Да продаваоци зелени и других живота х намирница, (пијари и пијарице) било да су оседелци грађани или да долазе са стране, од сада продају могу вршити само на пијацама.

Ко год противно овој наредби буде поступио, казниће се по закону.

Од стране Суда општине вар. Београда 10. фебруара 1890. год. ПВр. 141.

НА ЗНАЊЕ

До сада се готово редовно дешавало, да поједине парничне странке које имају суђење у општинском Суду, не долазе на време на суђење већ тек око 10 и 11 часова, а неке и оно подне.

Оваки поступци парничара не само што интересе друге странке, која благовремено дође Суду, већ спречавају и сам рад Суда, те се и дангуби одлагањем и чекањем на парничаре.

Да би се спречили у будуће оваки случаји, и да би се одржавао сталан ред у суђењу, овим се јавља грађанству да ће се у будуће сваки случај нередовног долажења парничара казнити према закону, који се увек означава на сваком позиву парничара.

Из седнице Суда општ. вар. Београда 14. фебруара 1890. год. СВр. 2226.

РАДЊА ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

V. РЕДОВНИ САСТАНАК

3. фебруара 1890. год.

Били — Заступник председника члан суда г. Милош М. Тодоровић, чланови одбора: г.г. Др. М. Ј. Бован, М. Ник. Јовић, А. Шпитл, Ђ. Николић, Р. Дрљевић, М. Белимарковић, С. Х. Михаиловић, К. П. Мутавџић, Д. Ј. Одавић, М. Јовановић, Л. Данковић, Н. Ј. Миланић, М. Цветковић, В. Настасијевић, С. Арнаутовић, К. Д. Гогошевић, М. Јанковић, Ј. Јовановић, М. С. Дачић, Ј. Спасојевић, К. Б. Михаиловић, В. Николић, Д. Недимовић, Н. Р. Гогошевић, М. Ј. Марковић, М. Р. Марковић, Ј. Гогошевић, Ј. Ж. Бурић, Ф. Васиљевић, И. Цветковић, Љ. Јовановић, Ј. Петковић, Р. Р. Боровић, Др. Л. Пачу и Ђ. Димитријевић.

I.

Прочитан и без имене примедби записник одлука последње седнице.

II.

Председништво саопштава реферат грађевинског одељења (Г. Бр. 64) да је регулацију „пијачице“ и „милетине“ улице немогуће извршити наказдом у земљишту; јер ако би се регулација вршила до пијаце Пијара Степановића и учинила подела плацева од општинског земљишта „баште пиганчаке“, не би тада остао никакав простор од Милетине улице, и тако би се та улица регулацијом сама затворила.

Према овоме, ако би се остало при раније одлуци, све што би се сада дало урадити било би известити зид опште дворишне зидине према земљи нове регулације.

По расмотрену поднесених му планова и раније одлука, одбор је решио: да се одмах приступу потребне мере ради регулације „пијачице“ и „милетине“ улице по закону о експропријацији; а за плацеве који се буду морали у њима, жесто у земљишту (по раније одлуци) учинити, решиће се доцније, кад се пропене сиране и одбору поднесе.

III.

Грађевинско одељење подноси предлог (Г. Бр. 58) да се у неизградњеном простору дворишта општинског здања наградне такве кадрове који ће моћи у будуће служити за обрнаде нових кадрова од доласког камена нису градити оне предузимачи који од општине примају грађење кадрове у вар. улицама.

По објашњењу председника техничке комисије за ове кадровисање њено је да предлог о градњи кадрове „за образац“ које ни потребно узимати у решење, али је одобрено да се може направити кадрова у новокадровисаном делу дворишта, и на то учинити потребни издатак.

IV.

Услед уложења управе вароши Београда (АБр. 220) да општина даде згради за пратворење агровине Суда, решено: да комисија од гг. М. Ј. Марковића, Мате Јовановића и Боже Новаковића даде мишљење када да се поступи и шта Управи одговори.

V.

Председништво позива одбор да извуче набор арбитража за кривичне претраге по квартовима.

Према акту управе колико је које кварту потребно одредити лица, наиђрани:

а.) за кварт варошки: г.г. Пера Радосављевић, Владисава Ђорђевић, Јов. Милошевић, Марко П. Марковић, Јакова Аџаврић, Јована Јовановић и Мијаила Милосављевић трговци;

б.) за кварт горњочаршијски: г.г. Урош Стевановић бакалин, Глиша Стојановић механџија, Сава Недељковић лебар, Пајца Димитријевић кафеџија, Васа Пајић рентијер, Васа Мијатовић кафеџија, и Никола Јовановић лебар;

в.) за кварт пашкулански: г.г. Благоје Милошевић берберин, Благоје Јовановић кафеџија, Сима А. Цветковић бакалин, Јован А. Живковић бакалин, Димитрије Наумовић кафеџија, и Јанаћ М. Јовановић кафеџија.

г.) за кварт вратарски: г.г. Сретенија Дабић лебар, Благоје Јовановић кафеџија, Сима Вукићевић пенсионар, Стева Радосављевић бакалин, Јованан Димитријевић кафеџија, Милоја Катанић пенсионар, Милан Анастасијевић бакалин, Михаило Протић апотекар, Александар Ђурић пенсионар, Димитрије Лазаревић пенсионар и Димитрије Миладиновић пенсионар.

д.) за кварт доњочаршијски: г.г. Димитрије Карамарковић, Никола Вуловић и Петар Радојловић пенсионари, Душа Дода кафеџија, Коста Николић трг., Мијаило Кр. Петровић бив. члан општин. Суда, Ђорђе Димитријевић кафеџија и Мика Мејухас трговац.

ђ.) за кварт сарајлијски: г.г. Димитрије П. Ђорђевић, Милан Обрадовић Аксеп. Тодоровић, и Сима Николић трговци, Димитрије Ђорђевић лекарџија, Никола Антула трговац, Марко Стевић кафеџија, Тома Делиманковић комисионер, Гаврл Дангубић трговац и Гаврл Пурић трговац.

VI.

Према акту протокрезнитерата (А. Бр. 269) да се извриш избор тутора државних за текућу 1890 годину, изабрани:

а) при саборној: за главног тутора Никола З. Новковић, за помоћнике Мијаило Цветковић, Божа Добошаревић, и Алекса Бића трговци.

б) при доњочаршијској: за главног тутора, Васа Николић бакалин; за помоћнике: Сава Ристић шпекулант, Тирра Петровић и Јован Дода кафеџије.

в) при пашкулинској: за главног тутора, Никола Мијатовић трговац, за помоћнике: Миленко Стевановић, Алекса Сашић и Јеврем Главинић трговци.

г) при вратарској: за главног тутора, Васа Дучић, бакалин, за помоћнике: Димитрије Тодоровић, Сретан Димитријевић и Јока Димитријевић земљодели.

д) при Ружици: за главног тутора Коста Јовановић бакалин, за помоћнике Коста Димитријевић амамција, Тодор Јовановић земљодели и Никола Дука бакалин.

VI. РЕДОВНИ САСТАНАК

9. фебруара 1890.

Били: Заступник председника, члан суда г.г. Милан Јанковић, чланови одбора: г.г. Ј. Гогић, К. П. Миљковић, И. Цветковић, Ј. Петковић, Љ. Јовановић, М. Јо ванић, С. Х. Мелайбеић, М. Николић, Ј. Стојановић, Ђ. Николић, Р. Петровић, М. М. Тирковић, А. Ј. Одавић, Р. Драгосић, И. Б. Миљковић, Ј. Дасковић, Ђ. Николић, П. Л. Миловић, М. Константиновић, М. Цветковић, Р. Пуловић, В. Петровић, И. Р. Николић, Р. Р. Ђорђевић, М. Вељковић, Г. Брајић и А. Шпица.

I.

Пре но што се прешло на дневни ред, положили су пред свештеником Марком М. Ерићем законом прописану заклетву поповски-изборни чланови Суда г.г. Светозар Каракешић и Љуба Ранковић, одборник г. Милан Калетановић и заменик г. Јован Симић.

Тако исто положио је заклетву у овој седници по обреду мојсијеве вере и заменик г. Соломон Ј. Аврајел.

После заклетве прочитан је и без имена крвници записник одлука из последње седнице.

II.

По прочитаној нити дражне лицитације за отпочињање „брагујевачке улице" (од „рекиске" и „ерушкогорске" до „београдске" и „шапарске") као и по расмотреној пројектима условна решено: да се лицитација усвоји и отпочињање устуни Живку Трешњу по 65½ дин. пара од кубног метра.

III.

Грађевинско одељење реферише да је предузимач Пантa Миладинић кажано да ће скупити по пет пара дин. од сваког кубног метра ако општина жели по одлуци одбора из седнице 25. пр. мес. да се отконача земља из „индустионог" каселл у „кназ Милошеву" улицу место у бару „Венецији".

Наложен да је пробитачније по општину ако се продужи но погобљено пеше насипање у б. комисија земљом из индустионе улице, одбор је одлучио: да се поверо П. Миладиновићу не прекид: него да се продужи насипање у б. Венецији.

Овим је изменова одлука из седнице од 25. пр. мес. у колико се односила на предузимача П. Миладиновића.

IV.

Предсједништво сходитиво да је лицитација за калдрмисање „ерушкогорске" улице (од „брагујевачке" до „споменичке") остала на Стевану Костићу по 44½ паре од квадр. метра а материјал да до општина Тако исто, да је друга лицитација за крстрес калдаре у „споменичкој" од „Кназ-Милошеве" до „ерушкогорске" остала на Ђорђу Л. Трпковићу, по 44½ дин. паре од квадр. метра.

По прочитаној условна и протокола лицитације решено: да се обе лицитације усвоје као повољне.

V.

На предлог одборника г. Косте Главинића одлучено: да се од сада могу држати по два наручита органа, који ће се плаћати на партије за грађење калдаре и васиљ а држати у дужност да по сво дневно и непрекидно врше надзор над сви што ради.

Они надзедаоци калдрме неће бити у сталној служби него узимати и држати над и докле буде потребно.

VI.

По саслушању реферата о држаној лицитација за грађење калдаре средином (на полозној) у „београдској улици" (од „брагујевачке" до „пријепољске") решено: да се лицитација усвоји и тај посао преда Јовану Трајковићу по 2·20 дин. од квадратног метра, с тим да материјал да сам предузимач.

VII.

Окитински суд реферише да су г.г. Св. Карапешић и Димитрије Ђирковић спречени од дужности у кореском одбору при изборон за члана ов. Суда, а други као поглавита у нар. скупштини, и да за то треба изабрати друга два лица за чланове у кореском одбору.

Према овоме решено: да се г.г. Карапешић и Ђирковић ослободе од дужности у кореском одбору а на њихова места ступе Драгомир Здравковић гимнаџар и Перикле Зако трговац.

VIII.

Комисија изабрана да предложи којом главном вољу одређена градиња нар. рејона поднела је писмена за данашњу седницу одборску, и

пошто је иста прочитан, водила се по дуже дебата после које је устрпен предлог г.г. Ј. Голубовића и Св. Карапешића те је одлучено: да се решење ове комисије одложи за идућу седницу а дотле да чланови одбора смотрено разговоре о предложена комисије и да одбор изађе и обиље линију коју је комисија пројектовала за градиња нар. рејона.

IX.

Свештенска молба управе друштва за погонење и васпитање сиротиње и напуштене деце, да се управнику дома и учитељу, поред новог кућу му окитинска уклоње на ње, награде за стан и огрев.

Из разлога што нити учитељ и од дражне врлине плату, као и друга учитеља, што од општине већ узима новоб од 400 дин. и што од друштва добија стан и огрев и најзад што они, предлог општине не допуштају увећавање писаних издатака, решено: да се молба управе друштва не може уважити.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Медаља. Управа друштва св. Саве предала је председништву општине 23. о. м. Светосавску медаљу, коју општини припада као друштвеном члану добротвору.

Медаља ова урамљена, биће изложена у дворишту општинског, да је грађани, који желе, могу разгледати.

Заступа. У седници 23. ов. мес. одбор општински продужио је одсуство председнику општине г. Николи Пашићу још за 15 дана.

До повратка Госп. Председника, дужност његову вршиће Члан Суда г. Светозар Карапешић.

Студија. Студија питања о преустројству администрације престоничке општине, поверена је нарочитој одборској комисији, и она ће одмах отпочети свој рад. Према новом положају и данашњем закону о општинама, потребно је свестрано проучити како да се организују свеколики послови — све гране општинске администрације, и по томе рад комисије не да се за дан за два свршити.

С тога је Одбор у истој седници 23. о. м. решио да се од Госп. Министра финансије замоли одобрење да општина још неко време може чинити издатке по прошлогодишњем буџету, а састану новог за ову годину преступити, пошто се претходно расправи питање о измени и допуни у особљу општинске администрације.

Слободна пијаца. Председништву општине поднета је молба за Одбор општински од 315 грађана који траже да се на „Зеленом Венцу“ отвори слободна пијаца без икаквог ограничења.

Молба ова упућене се Одбору на решење у једној од идућих седница.

Стечај. При општинском Суду има да се постави један дипломирста. Обраћамо с тога пажњу на стечај, који доносимо у овом броју.

Исправка. У прошле ступцу стр. 47. бр. 8. потрашла се погрешка коју треба исправити. Стоји да су грађани дужни платити калдрму испред свог имања за „три метра“ а треба: „три хвата или 3·75 метра.“

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА

Калдрмисање у Берлину. Од како је грађење калдрме и мостова од дрвене пренето на општину, од тога доба много је ново уређено, нарочито на калдрмисању. Цела калдрма (до 31. марта 1889.) износи 4,701.900 кв. мет. а од тога на калдрму од камен. коцака долази 1,445.900, на асфалт 574.000, на калдрму од дрвених коцака 63.300 кв. метара, а према томе 44·30% износи модерна калдрма.

По тврђењу једног новог техничк. дела, до сада се као најлошија показала калдрма од дрв. коцака, и за то се сваке године замењује каменом коцком. За последње 3 године утрошено је на калдрмисање кам. коцкама 2,545.080 марака или 3,182.475 динара. У рач. 1889. год. кварено је 82.668 кв. мет. коцкасте калдрме, и то 26.753 у општинској режији а 55.915 преко предузимача. Одржавање калдрме поплаће је за исту годину 620.000 динара.

Сем калдрмисаних улица има у Берлину и макадамисаних 424.031 кв. мет. На одржавање ових васпих улица троши се годишње до 450.000 динара.

СТЕЧАЈ

Суду вар. Београда потребан је један дипломирста, који ће се моћи и стално у службу надрнати, да води белешку при суђењу и да израђује пресуде као помагач судског секретара.

Сви они који би желели овај положај заузети, треба да се са документима обрате одмах председништву општине.

Првенство имаће они, који су ближе службе вршили, или лица са бољим квалификацијама.

Рок за пријаву до 5. идућег мес.

Плата најмање 100 дин. месечно или 1200 дин. годишње.

Из седнице Суда општине вар. Београда 24. Октобра 1890. год. АБр. 353.

НАРЕДБА:

Законом о општинама стављено је у дужност општинској власти да се у интересу опште безбедности стара и ће редовно предупређивање пожара.

У нашој варошн пожари се најчешће јављају на димњака, и за то се чишћење њихово као јавни посао повлашћује, и од толико година предаје у вршење нарочитом подузетнику, који је за тачност свога рада увек одговоран. Сем повлашћеника општине, нико други нема право да се чишћењем димњака бави.

Да се неби догађало да чишћење димњака по домовима грађанскимпак варалички прше и лица која на тај посао немају право, општински Суд обраћа пажњу грађанству да повлашћени димњичари имају при себи књижице овлашћења. Те су књижице потребне од општинске власти, а у њима су ради сигурности грађана уписане и таксе за све врсте димњака и чуњова.

Књижице ове димњичари су дужни увек показати при уласку у кућу, и тек по том може ми се чишћење димњака допустити.

Од стране Суда општине вар. Београда 16. Фебруара 1890. А. Бр. 208.

ОБЗНАНА

На основу правила о слободноме клању и продаји меса у општине београдској, од 27. јуна 1887. АБр. 111, општински Суд допушта је грађанима да за своју домаћу потребу могу клати и крупна грла бав плаћања таксе.

Али како се је дешавало да су поједини злоупотребљавали одобрење (наплато грло ушли на месо распродавали) — нарочито је да се од сада дозволе на клање крупне грлади приватима дају под условом да контролор општински треће дана од клања (дана одобрења) изврши преглед: је ли заиста грло доиста изубено и усољено за домаћу потребу.

Гостионичарима, механџијама и свима осталим који троше месо, у радње, не могу се ни у коме случају давати дозволе без плаћате таксе.

Из седнице Суда општине вар. Београда 30. јануара 1890. год. АБр. 94.

НАЦРТ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗАКОНА

ЗА ВАРОШ БЕОГРАД

(наставак)

Уступање без накнаде

Чл. 87. Ако се услед регулације одузима коме земљиште рад проширења улице или јавног отвореног места, онда му се на 5 дубљине неће давати никакна накнада; ако остаје још толико плаца како у дубљини тако и са стране улице да се удобна грађевина може подићи

и да дотадања вредност имања неће услед тога пасти.

Уступање земљишта

Чл. 88. Ако при подизању нове зграде, ограде, преправака или доправака господар плаца по одобреној регулационој линији и увођењем нар целарном плану налази напред од пређашње линије тако, да му се има један део земљишта приватног општинског или државног да уступа, то је он обвезан исти део да прими и општини — држави — по оцени заклетих процењиоца да плати.

Накнада за примљено земљиште

Чл. 89. При издавању напред на линију и при добивању земљишта, ниже уступљено земљиште у погледу цене сматрати као и остали плац са обзиром још и на вредност коју имаше тим добија.

Накнада у општ

Чл. 90. Ако услед проседања неке улице проширена или продужена улица господар плаца изађи са својом зградом или плацем на лице или угао улице, где пре регулације није био па ма да му се у овом случају што год од имања одузима или додаје, или нашта одузима нити додаје држави је да општини плати по оцени процењиоца онолико колико се нађе да је вредност имања услед регулације скочила.

Искористак на одређену накнаду

Чл. 91. Ако према члану 87. господар плаца или зграде није задовољан са процеиом и неће да плати одређену суму, онда ће се оценити вредност целокупног имања пре регулације и вредност имања онаког какво се има извести по плану регулације, па ће се оставити господару плаца на вољу или да плати тражену се вредност у колико му је имање по оцени процењиоца скочило услед регулације, или да му општина, процењену вредност целокупног имања онаквог какво је до регулације било исплати и имање на тај начин одкупи.

Арондирање — поправка — плацова

Чл. 92. Услед проширења и продужења постојећих улица или прокопања нових, општинска власт може у интересу санитета или угодности плацева извршити арондирање — неправку приватних плацева или таквих на којима су грађевине од свесим слабог материјала.

Противу регулационог плана и одобреног арондирала плацева не може бити спора, нити се измене у плану могу судским путем захтевати, но се мора у свему по одобреном плану извршити.

Суседи су обвезани да по процени заклетих процењиоца услед арондирања додато им земљиште праве или одузето уступе и одређену накнаду исплате.

Вршење арондирања и регулације.

Чл. 93. Регулација и арондирање према овоме закону извршиваће се одмах чим власт нареди, неченајући да се спорови о накнадама сврше. Изузимајући само случајеве која су овим законом предвиђени.

(свршиће се)

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

У грађевинском одељењу општине Београдске, дажиће се ове јавне лицитације:

I.

На дан 27. тек. мес. од 9 до 12 сати пре подне, за набавку 650 кубик метара дуварског песка.

Кауција 250 динара у готовом новцу или у државним папирима.

II.

На дан 27. тек. мес. од 2 до 5 сати после подне за набавку 500 кубик метара вапнког и 500 кубик метара одличног камена

Кауција 100 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видити у канцеларији грађевинског одељења сваког радног дана за време канцеларијско и пре лицитације

Из седнице Суда општ. београдског 23. фебруара 1890. г. у Београду Бр. 116. и 117.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I

1. За свирање народних свирала од једног вечера — — — — 2 д.
2. За стално свирање муз. оркестра по кафанама, биштама и т. д. од концерта — — — — — 10 д.
3. За свирање са вешљем вештала од 1 концерта — — — 20 д.
4. За свирање женских (Дивен-Сарсе) — — — — — 30 д.

II

1. За 1 играчку или забаву са играчком у локалима I-ог реда 30 д.
2. За 1 играчку или забаву са играчком у локалима II-ог реда 20 д.
3. За 1 играчку или забаву са играчком у локалима III-ог реда 15 д.

III

1. За напоравку на дан — — — 10 д.
2. Ранне представе и позоришне вештина, дневне — — — 10 д.
3. Циркус од преставе — — — 30 д.
4. За забаве „Тингл-Тангл“ т. ј. (женске, сваране и представљање) од забаве — — — 50 д.

НА ЗНАЊЕ

Имаоцима јавна забава у општини београдској не сме се давати без предходне дозволе општинског суда. Догодила се да у кою локалу буде забава напредак приређена или музика доведена, тада од радње дужне је одмах сутра дан пријавити се надлежно општинске суду да такву плати; но ово неуспеће казнице само тада и тако, ако одиста није било времена да се предходно пријава учини.

Ко год се не би овог прописа придржавао пред наплате такве, подвргнуће се и казни

Од стране Суда општине вар. Београда 26. јан. 1890. АВр. 179.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 13. до 19. фебруара закључено прошло је пред општинским пијацом:

тежина	Чега	100 к просечна цена
килогр.		дин.
	Брашна пшеничка	— —
	Брашна кукурузна	— —
79,276	Пшенице	15-25
67,187	Кукуруза	10-50
	Ражи	— —
62	Кромпира	13—
161.319	Јечма	12-75
17,473	Овса	13-30
	Кукуруз нови	— —
14,380	Пасуља	24-50
3,934	Бресквица	8—
41,562	Арнаутка	22—
	Црни лука	— —
191	Беле луке	30—
1,800	Лука арнаутке	6—
7,726	Јабука	25—
	Крушака	— —
8,981	Орара	20—
	Грожђа	— —
	Шљива сировик	— —
70,401	Сувих шљива вол.	28—
71,183	Сена	5-50
2,410	Сламе	3-50
214	Коре брезове	8-50
52	Воска	300
340	Сира	75—
	Лоја топљена	— —
762	Лоја нетопљеног	80—
1,154	Масти	105
	Сланине	— —
447	Сува меса пушена	100
35,267	Свиња дебелих	80—
	Катрана	— —
433	Кумура дрвена	5-50
15,175	Креча	3-40
	Купуса киселог	— —
	Рена	— —
Литара		
0,588	Вина црног	18—
	Вина белог	— —
52,020	Ракије ш.ј. меке	24—
	Ракије „ луте	— —

Примедба. Приход на општинским капиторима од 13. до 19 фебруара 1890. год. 1057 дин. — пара.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Сима Хаџи Ристић.

БРОЈ 10. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЈЕ СРБИЈИ:
за годину . . . . . 6 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за остале земље за годину . . . 9 дин.

Недеља 4. марта 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату моле слати уредницима за општинске ствари а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Необележена писма не примају се.

Радови статистичког одељења

Као што се у почетку сваког рада, морају прво саслушати природне техникоће сваког почетка, и статистичко одељење престоничне општине имало је своје техникоће.

Сналазећи те техникоће, до данас су иначе постигнути завидни резултати; а како ће од сада бити веће могућности да и општинска статистика иде јаче путем свога напретка, статистичке одељење од данас ће под горњим насловом редовно предавати јавности своје радове и студије.

Пре тога, да кажемо овде неколико уводних речи*).

* * *

У данашње време општинске власти израђују за државу толико статистичког материјала, да и само из тих података могу општине извлачити доста користи, долазити до сазнања појединих прилика и према томе своје послове рационално развијати.

Ове пак општине, које имају средстава да у напоменутим одељењима своје администрације, непосредно прикупљају податке по свима гранама живота и рада, у толико већој су добити, што су тиме у стању да редовно чине потпуна проматрања, да изводе позитивне закључке и да на тај начин предузимају и на сигурној основици спроводе нове реформе своје.

Без огледала статистике ни општине не могу имати верну слику свога стања, нити управа општинска бити сачувана од штетног експериментисања у раду, јер се експериментисање даје избећи само тада кад се познавањем прилика из прошлости и упоређивањем резултата, подиже зграда за будући живот.

Али не треба мислити да је статистичар испунио своју дужност, ако само прикупља податке. Он их мора прво сам да прерађа и објасни.

Објашњавање изложених бројева, које су за нечију читаоца заморавајуће и једнообразне, мора да је што објективније, не гледећи на то, да ли су ове повољне или не.

Служећи се као и друге науке бројевима, статистика може тек из сигурних података, да изводи општа правила и законе. За то се она и мора основати на релативно тачним бројевима, јер вредност њена лежи поглавито у томе, ако су изложена факта тачна и истинита. Која нам је пак ваљда од тога, што имамо прикупљен статистички материјал по разним гранама државне управе, над ван он не преставља оно стање, у којој је и да и предузето прикупљање. Узимимо само попише, који су код нас вршени, или података о кретању људства и т. д., од ма које године, па ћемо на врло корику у њима наћи на масу грубих погрешака, које су производ погрешног метода прикупљања и необазривости органа, којима су послови поверавани. Кад би сада, на основу добивених резултата из таке несигурних података, изводили закључке и употребили их као базис при каквом предузећу, онда би неминовно морале наступити хрђаве последице, о чему нам даје еклатантан пример нова пореска система, којој је за основицу узет попис од 1884. године.

Ми би могли навести више таквих примера, где су држава и општина имале штете од нетачних података, али то остављамо за другу прилику. Сад ћемо само у кратко навести начин, на који је ово одељење дошло до података и споменути техникоће, са којима се имало борити при прикупљању истих.

(Наставиће се)

*) Ми смо по разним обћама, били начели једном да оштампамо до сад сарађене радове, али смо држећи морали учинити услед техничких штампарских техникоћа и дужег одуговлачења тачке статистичког одељ.

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ УЛИЦА

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ КОЈОЈ ЈЕ ПОВЕРЕНО ДА ОДРЕДИ НАЗИВЕ ВАРОШКИМ КРАЈЕВИМА И УЛИЦАМА

Одбор београдске општине, у седници својој од 30 априла 1888. год. изабрао је потписане за чланове комисије, којој је стављено у задатак да одреди називе варошким крајевима и улицама.

Комисија је свој посао свршила, и част јој је да предложи општинском преставништву за варошке улице и крајеве називе, који су изложени у под 1 приложеном списку.

[1]Чланови комисије, надевајући имена улицама, делили су мишљење: да су називи градских улица врло подесни да се посредством њих одрже у успомени имена историјских или иначе за народ или сама град заслужних личности, имена историјских предела градова, река и т. д. Из данашњих назива многих градских улица види се, да је о овоме вођен рачун и при прећашњем именовању улица.

При давању имена, комисија је гледала да улицама једнога краја, да имена једне врсте, те је с'тога за улице једнога краја употребила имена предела, или градова и река, а за улице другог краја, узела је имена историјских личности и т. д. водећи рачуна у колико је било могуће и о томе: да веће улице и са већим саобраћајем добију имена знатнијих личности, градова или предела, а мање улице са мањим саобраћајем, да добију имена мање знатних личности

градова, предела и т. д. Чланови комисије налазе да би овако груписање имена јако олакшавало оријентирање странаца у нашему граду, и осим тога, згодно је и за наше писмоноше, разносаче телеграма и новина, возаче (кочијаше) а и за свако друго лице, које тражи кога свога познаника у нашем граду. Даље, комисија је гледала да имена оближних градова или места, добију ове улице, које својим правцем или положајем то највише и заслужују, и да једна улица, на целој својој дужини има само једно име а не два и три, као што је сад. Како, поред тога, што известан број улица београдских нема никаквих или сасвим произвољне називе, има знатан број улица, чији су називи нејасни, рђави, неусвојни или и бесмислени, то је комисија и ове прекрстила.

Комисија је у списку пред досадањих, по њеном мишљењу рђавих имена, ставила, нова, која она предлаже, а на преставништву је да обо усвоји или не.

Поред свога главног посла, комисија је слободна да овом приликом обрати пажњу општинског представништва и на то: да већи део београдских улица нема данас никаквих таблица са називом улице и броја дома, а и оне таблице што их још има, поред тога, што су доста скупе, и непрактичне су, јер се немогу ни по дану добро прочитати а камо ли ноћу; осим свега, тешко их је и заменити, кад се покваре; стога, комисија предлаже општинском представништву да се град у што краћем року снабде новим бројевима и таблицама са називима, и то на следећи начин: Табле са називом улица да дођу само на угловима, где се једна улица пресеца са осталима, које се с'нова укрштају. На оваквој табли било би само име дотичне улице а испод или поред њега римски број, којим би се обележавао крај у коме та улица лежи, поред његовог имена. На домовима, пак, да дођу само бројеви. Општина би имала да набави само таблице са именима улица, за угловe улица, а бројеве за домове требали би да набаве сопственици. На овај би се начин најзгодније подмирила и ова потреба, јер су овакви бројеви, који би били израђени на малим лименим таблицама, много јевтинији него данашње таблице.

На завршетку, комисија сматра за потребно да напомене да свој посао није могла пре свршити с'тога, што су сви њени чланови били равни, званичним и својим приватним пословима толико заузети, да поверен им посао нису могли пре довршити.

У Београду 5. Децембра 1889. год.

чланови комисије:

Јован Вошкопић Панта Срећковић Андра Николић Коста Д. Главинић Ргур Миленковић.

ИМЕНА

ПОЛА ЗА БЕОГРАДСКЕ УЛИЦЕ ПРЕДЛАЖЕ КОМИСИЈА

ДОСАДАЊИ НАЗИВИ:	ПРЕДЛОГ КОМИСИЈСКИ:
Абаџијска и Министарска	Нетакнута
Обе улице (Абаџ. и Министар.) да носе једно име.	
Београдска	Поповрдска
Болничка	Видинска
Бућурчко стоваришће	Царинско стоваришће
Саборничка и Вознесенска	Немањина
Фишекџијска	Смедеревска
Ратарска	Гročанска
Душанова и Видинска	Душанова
Од тврђаве до до мале пијаце.	
Дубровачка	Краљевића Марка
Ђурђева	Ђурђевска
Ђумрукџијска	Ђумрукџијска
Ђурђева	Ђурђевска
Ђурђева	Ђурђевска
Ђурђева	Ђурђев

Крајеви (квартови) :

Град (горњи и доњи)	Трифала (горњи и доњи)
Варошки	Стари град
Теразијски	Средњаџије
Саливаџијски	Сакси крај
Дорћолски	Дуњаџиски крај
Врачарски	Врачарски крај
Палилулски	Палилулски крај
Топчидер	Мишодол
Кнежевина	Загреб

Осим тога, комисија предлаже још за :

Калиновдан	Градски сад
Јалију	Дуњаџиска обала
Тиимајдан	Коњиловац
Будобудере	Славујлов до
Карабурму	Гребен
Чесме	Студенац
Фенере	Светлићени
Кварторе	Исправништва

У Београду 5. децембра 1889. год.

сталном комисије

За давање имена београдским улицама

Јован Вошкић. П. Срећковић. Андра Шикић. Коста Д. Главинић. Гргур Милићевић.

У Л И Ц Е

за које комисија налази да им досадање називе не треба мењати.

Балканска, Богоројићевска, Босанска, Будимар, Водени трг, Велика пијаца ул., Висока, Вишеградска, Вишњичка, Владетина, Газиманча, Давидова, Дворска, Девојачка, Дечанска, Доситејева, Железничка, Жетоочка, Зетска, Златарска, Јаворска, Јакшићева, Јеврејска, Јеврејска, Једрењска, Југовића, Каменична, Кастрозтова, Кнез Лазарева, Кнез Милошева, Кнез Михајлова, Колубарска, Коса, Косанчићев венац, Косовска, Косовска, Кругушачка, Краљ Миланова, Крушска, Лекарска, Лесковачка, Липска, Ломина, Љубошићева, Љубичина, Љубићева, Мајданска, Малајничко, Мала пијаца, Мало рудничка, Маркова, Михаилова, Милетина, Митровачка, Моравска, Надвођанска, Немањина, Новакова, Нешићева, Обилића венац, Обренова, Палилулски трг, Пећинска, Поповарнин трг, Пос лушна, Поречка, Пошгашска, Пожарска, Прилрежска, Прилрежолска, Ресавска, Рибарска, Рудничка, Сакска, Сакско стоварилиште, Сарајевска, Симина, Скадарска, Сњежањска, Соколска, Солунска, Спасовска, Сребрничка, Стрма, Суседолска, Такоовска, Текелина, Тимочка, Топчидерски трг, Топличка венац, Узун Миркова, Фрушкогорска, Херцеговачка, Хиландарска, Чардакланка, Школска, Царигродска, Цетињска, Ћурчина.

ВАРОШКИ РЕЈОН

дељата у седници одбора општинског од 14. фебр. ов. год. прошлом ревизијом : којом линијом треба одредите међе вар. Београда

Зорг. Продановића — Караџовић. Вама је познато господо, да је сада на реду изјештај о варошком рејону и да нам време тоже вала опоса чаш узета у решење ово питање, које је од толиког свога значаја. Пре свега, не ће ни корак моги разумљиво ићи у новом самоуправном роду наше општине, ако би и даље остало не решено питање : шта је прави варош. Нити би, тако исто, могли приступите изрирању великих послова и подизирању потреба ако се не буде раширило за овдашњи простор насељености у широј варошк. нкако сада, приликомсвеног да се постарамо и подизирање потреба успешнос. Но и сем овога морамо ово питање узети у решење одмах — из разлога : што једном нама одвста стани на пут даљем штетном и безнотребном напреку варошк, а и ради комплицирних послова пречистити одмах за сте крајње варошк.

Изјештај комисије читали смо прошле седнице, а и нитамнан је у општ. листу. Могли смо сви довољно размислити о питању, које позвасмо већ од неко годима. Будете ли нам желели нама још техничка објашњења, сиженер општинских даће их.

Коста Б. Мијајловић. Ја сам изазвао и видео данију већ комисија предлаже по овом изјештају. Она има својих мана. Али тако исто не каже ни данија границом старе варошк од Шумадијанића до Славије. А узета сас у варош дуж лаудонове пијаца — било би још горе.

Кад човек сас скуси на шаш, да од трк а за треба да бира ово које је наше. По мом мишљењу најбоље је да усвојимо рејон по предлогу комисије, јер то је најразе зло

Никола Милићић. Ја се сећам да је пре два месеца решено овде да се приђе а план за рејон Сад те овде уз изјештај не видим. Мени изгледа чудно, за што то није извршено. Могло би да се план накрани ка да се зна куда ће она ићи. Кад ово није, ја сам против изјештаја.

Мата Јовановић. Нисам био у одбору, не ов исљено ми је да је то ове дво месеца решено, да се план спреми.

Овакови радови : спремање плана и т. д. не могу се земи прикати и за што чека плана неки, није никакво чудо, јер само понекоме време дозволава да се на томе ради.

Никола Милићић. Ја мислим да одбор није прио за то, што је време било неповољно за праду плана. Ако је узрок ово, комисија и инжинер треба да поднесу о томе изјештај одбору зо што није урађено и кад одбор то неда одговарајуће средстаа због хрђавог времена.

Гавра Врић. Сад у недељу било сам означени рејоном са комисијом, и преседајући сас ни сам могао да видим, да је комисија рејон добро покупила, јер је много куће остављена ван рејона. Рејон иде преко неких њива, ма их пресека и пола уцима у рејон а пола остиша ван рејона. Тоже је и општини направљена штета а и људима.

Зора Димитријевић. Досета ја нисам нигде видио нарон онако разитрину, као што је учињено са Београдом. Ако се ономе не би стало на пут, Београд ће остао још сте година у овом малоспом стању.

Чуо сам, кад је комисија надавља, да су се многи жалили, што су изређене куће остале ван рејона. На то се госпоодо неморте обазирати. Те биа и кад се политичке границе никако дрвене обележавају. Ја знам један случај, кад је комисија одредавала границу између Србије и Турске, да је на Турској страни остало грооље једног села, а оле припало Србији. Не можемо се ни обазирати на жеље појединих који су непромишљено, пак их спекулативних обзира задали тако ваљано куће. јер тако радећи они би Београд упропастили.

С тога сам да се усвоји рејон по изјештају комисије.

Димитрије Најдановић. Ја сам да се уиме до Лаудановог плаца а да остане и оно реото што је обележено

Коста Б. Мијајловић. Ма како радили, опет ће бити незадоволства од појединих.

Дорћол је од памти вена и може се рећи да је то и био Београд, и сад због ове ранирокости с дана у дан опада. Немогуће се нигде обазирати на ово и оно. Рејон је и онако много обухватио и ја нрако да нам нажем, кад би и мој плац био тамо ва ширство на рејона, пиак би гласио за комисијски изјештај. Овет водим да рејон остане онако га је комисија обележила.

Ђура Јовановић. Ја сам за то да остане стари рејон — — — (нетује се даље)

Андра Одавић. У прошлој седници један т. одборник рекао је да је врло тугаљиво и неприличто решавати о овоме питању с тога што ће ово питање једно од врло великих и важних питања, које дубоко засеца у интересе Београда.

То је господо дела истина, и ја се потпуно слажем са тим господином, а мислим да бази због тога што је то питање од толике важности, не требамо допустити да се и даље проваљачи и одлаже него га решити што пре, јер будете уверени да сваки дан одложење са решењем тог питања ствара све веће и веће тешкоће.

У колико ми је познато ово је стари покретања још 1885. год. ван се је непрестано до данас проваљивао. Како лепе среће да је то питање решено још ове године кад је и покренуто, будите уверени да неби било тако рећи ни једног грађанина чије би се интереси штетили решењем овог питања на начин ако што данашњи накрт комисијски гласи.

Али сигурно се је та стварсамо зато до данас проваљивала да та срећа падне у део нама, да је ни данас решено.

Пошавши прошле недеље са целим одбором на лице места, видео сам да је по напрту комисијском изнестан број кућа остао ван рејона. Али видео сам и то да је грдан простор

улице у рејон. По моје мишљењу комисија је била и сувише либерална узевши толики простор у рејон Београда.

Господо, ја не говорим ни по бабу ни по стрицевима, већ онако као што требамо и морамо.

Условили смо рејоне као што нам комисија предлаже ми би досегли онетчали интересе неколицине грађана. Али исто тако господо штетили би интересе грађана ако их нашли рејон ми условили.

Ми смо сад у том положају да бирамо од два зла мање и над ствар тако стоји, онда мислим да је боље оштетити и закачити интересе 200—300 грађана а заштитити интересе 5000—6000 грађана.

Призивајући сваку стручну техничку способност чланова комисије и знајући да су они при том рађу имали пред очима само интересе опште тако и појединаца, уверен сам да су они одредили рејон онако како ће се најмање штетити интереси појединаца то најмањима да усвоји рејон по предлогу комисијском и гласићу да исти

Јован Петковић. Господо, нема се чиме да се све регулише, на као је коме узета и кућа у рејон, да му се каже да после видаси док недозиде регулацију. Ми не треба да се бојимо празних земље, нити то може шкодити општини, што ће у рејон ући и кафе. Нека он оде напе а само да не све плаче видаси.

Моје је мишљење да се рејон продужи и даље.

Коста Б. Мијајловић. Ја опет нашем да ако покушамо рејон и даље, да ће нас досадити и сама сопственица и дела проклињати, што смо тако уредили. За што да ова досади кавгу. Шта смо с тим учинили. Ништа другог него грађанству штету. Ја сам за то да се ово сад реши.

Мијајло Јанковић. Ако је тако, доста је говорено. Границе су доко обележене, за неке остане, као што је комисија нашла.

Мата Јовановић. Господо! Ми чланови комисије имали смо радости, који су нас руководили, да овакову дилему одстране.

Зашто, има великих техничких и опе из њина у два бизнеја сне веће, за неколико решење ово питања.

На сваки начин обележење рој на не може задовољити сво становништво, на ја ни ништа с рејоном чак до потока неопходнијег

Ја нисам мислио да говорим о овоме, али не ка то казна одборник г. Јован Петковић, који вели да истреба никакав рејон, него само да се регулишу шпеде: и који вели, да треба и ваше ући у рејон београдска.

Вала једном на чисто нашести да ваша остаје ваша, а да се знају власници и докле је последња граница варошки. Никако не могу да разумем то мишљење, да се остави произвољно стање како који хоће.

Нама је познато, да је Београд и сувише проширен и да треба много времена да се колико толико попуни.

Ми господо жалимо у сред варошки много празних плацева. Једни одборник рече, да су чланови комисије била и сувише либерална у одређивању рејона, и да су досегли отишли много даље, но што је одбор и очекивао, и да је много њина обухватио.

За мене признати, да нам заиста доста вала, које је рејон обухватио, али за што су оне ушле у рејон комисија има свој технички разлог. Она се обазирала на много што нто, а нарочито на то, да што мање вина у рејон уђе. У исто време гледала је да рејон неисеадне сувише малошле, него да буде што правилнији полигон.

То је узрок што је комисије закачила и по нека њина а на сваки начин, кад би било могуће и без штете, нежда би требало ту линију даље повући.

Комисија је гледала да рејон колико је могуће ма ње дотиче постојеће куће. Њихово је ако одбор и нашло линију и ја мислим да ће жало њих бити, који су са овом линијом незадовољни. (Тако је).

Милинеје Јовановић. Против овога рејона нам разних мишљења, које се могу дако кобити.

Једни од г.г. опозиционисаја у овоме питању заступа, да тако рекнем, неку врсту економског начела слободне трговине; јер би рад да пусти Београд да се шири докле год хоће, само захтева да ма водимо рачуна до то ширење буде правилније, на основу регулације, која би се исто тако морала ако и вала по једнака да од средњата варошки бегеље. Како сад сем других великих не може да буде већ ни с тога, што сам закон тражи да се варош ограничи и рејон повуче; то ја дрско овог мишљења као нисте без предмет ни морам да прећем.

Друга господа, која су говорила против рејона, својим разлозима сама су се зашла.

Једна господин трами да се ширимо вани. Вала у који ће се тај рејон завршио ако се ово начини како је и постеђен план израђен, а понимаће да је у њима правац да не тај план није такав, да би се по њему могло оријентисати како вала; јер није у њему означене све што треба, а поглавито нису уцртане поједине парцеле и зграде на њима, а још мање може бити реч о томе да би се отуда видело и какве су те зграде.

Кад би се ићуштао израдио такав план Београда, где би се све ауће увидело, то би коштало много више него што износе коштања за обележавање варошки по рачуну једнога од предговорника.

Другом једном господину које право, што рејон пресеца њине, те упрају на њихово говора не рачунси да ни му је крило што рејон не иде даље те да на тај начин више њина и других сопственика пресеца, или можда жели да рејон уђи те да сече ауће у место њина и т. д.

Моја заклада је целој овој скупи, да се је варош досад ширала једино у томе правцу као за то, што ово, које имају њине куће исте да ору, које ће да секу, а да знајућу у да знајућу куће, страћаре ка да их дају сретски по скупу кирију и на тај начин остварују интересе на свој начин, какав у варошн и од солидних грађана никада не би могли имати.

Сем свега је ја желио, да ми кажу господа — која хоће да се Еклезијом и Ново селиште уведу у сом пространству нашему у рејон варошки — где је Еклезијом и Ново селиште; докле се простиру, да ли до Крагујевца или Ниша или до Мокрог Луга, докле ли? Ја не знам. Господо! Њихови земаља у томе праћу и господини ауће ко којем мишљењу треба да су на чисто с тим, да њихово њине ни по каквом праву не може да ина су предвест, нашу му они приписују и колико се дотле простире то се зове квадратно метар земље по нормерији на 4 и 5 динара. То је неопходно и предвест тако ше земље мора у најкраћем року спасти можда по четвртину досашње вредности. Изгледа ми као да то и сами сопственици знају, но би само као ово чекат на смрти ради да продужо живот за који дан или као какав осуђеник да за који дан дуже остане на белом свету.

Шта је с тим људма што су тако правили куће. Они су видали куће с туђим парама и на пересцу. Сад су и онали. Немају прихода да плате интерес а камо ли главницу; и сад пропадају заједно са оним, што су им паре дали.

Београд господо пли мора бити варош какве треба, или село. Дакле Београд нигледа ако рећно велико село, а не као варош. То господо даље не може тако остати. (Чује се: и неће.)

Ко је био господо тако на лицу места он је сам видио и сам може са мирном савешћу да гласа за овај рејон пли против истог. (Врло добро.)

И ја од своје стране признајем да је заиста у рејон увео много више но што је требало. Но то је учињено само за то, да се колико је могуће мање штете учини. (Тако је.)

(свршиће се)

СПИСАК
УЛИЦА ВАРОШИ БЕОГРАДА
са њиховом квадратуром (штета одређена експлицира).

Додатак студији земљиште комисије о „новом плацирању.“

Надомадина ул. од Кр. Михаиове до Обренове улице пеловупа 1.360 кв. мет. пешачке стазе 500 кв. метара.

Каменица ул. (више квадрат.) од Душанове улице до Дунавског Педа, пеловупа 6.700 квадратни мет. пешачке стазе 2.700 кв. метара

Поћајска ул. од Великога Трга до градске цкле. пеловупа 1.100 кв. мет. пешачке стазе 750 кв метара.

Иванова ул. (више квадрат.) од Ратарске до Текачке ул. пеловупа 4100 квадратни метара пешачке стазе1650 квадратних метара.

Обилићев Венац. од Михаиове до киез Михаиове улице пеловупа 1.200 квад. мет. пешачке стазе 480 квад. метара.

Обренова ул. (пола више квадр.) од Краљ Миланове ул. до Мајданске трге пеловупа. 5.500 кв. мет. пешач. стазе 2.200 квадрат. метара.

Орловска ул. (више квадрат.) од Прнјепољске ул. до Ужупе пеловупа. 4.200 квадрат. метара пешачке стазе 1.670 кв метара.

Палилулска тур (више квадрат.) пеловупа 20.900 квадрат. мет. пешач. стазе 5.200 квадрат. мет.

Пећанска ул. (више квадрат.) од Призренске улице, поред бот. баште до Душанове улице, пеловуја. 3.700 квадрат. мет. пешачке стазе 1500 кв. метара.

Пиварска ул. од Сремичке до Ваинеспске улице, пеловупа 7.650 кв. мет. пешачке стазе 3.050 кв. мет.

Писарска ул. (више калдр.) од Крагујевачке улице, до Устине челезуи. 6.750 кв. мет. пешачке стазе 2.700 кв. мет.

Поморишни Трг од кнез. Булевара до раскрића Глумачке и Југовићеве улице, око споменика и око Позоришта до Цариградске и Кастротове ул. око споменика до Милошеве улице целокупна 14.800 кв. мет. пешачке стазе 1.600 кв. мет.

Пеп Лунина ул. од Варош капије до Краљевић Марка улице, целокуп. 5800 кв. мет. пешачке стазе 1.900 кв. метара.

Перчина ул. (више калдр.) од Лескоичке ул. до Дунавске пола целокупна 6.400 кв. мет. пешачке стазе 2.550 кв. мет.

Пештанска ул. од Мајданског Трга до Два бела Голуба, целокупна 1.500 кв. мет пешачке стазе 600 кв. мет

Пиперска ул. од Топличиног венца до Господске улице, целокупна 2.400 кв. мет. пешачке стазе 750 кв. мет.

Прека ул. од Светогорске до Школске улице, целокупна 1.200 кв. мет. пешачке стазе 450 кв. мет.

Преполичка ул. (више калдр.) од Високе и Лимске до Пап Лукине улице, целокупна 1.500 кв. мет. пешачке стазе 600 квадратни метара.

Призренска ул. од Терапијске чесме до Железног Венца целокупна 3.000 кв. мет. пешачке стазе 850 кв. мет.

Прилепска ул (више калдр.) од Кн. Милошеве до Београдске улице, целокупна 9.100 кв. мет. пешачке стазе 3.650

Приштинска ул. (више калдр.) од Беле Аџе до Шанца, целокупна 9.950 кв. мет. пешачке стазе 4.000 кв. мет

Рајићев Вопаг (више калдрм.) испред Шанца.

Ресторска ул. од Пазарџалског трга до Цариградске улице целокупна 14.800 кв. мет. пешачке стазе 5.900 кв. метара.

Росавска ул. од Крагујевачке до Фишекџиске улице, целокупна 6.800 кв. мет. пешачке стазе 1.200 кв. мет.

Рибарска ул. (више калдрм.) од Лескоичке до Дунавске улице целокупна 4.950 кв. мет. пешачке стазе 1.980 квадратни метара.

Рудничка ул. од Вилиповске до Краљ Милошеве улице, целокупна 1.950 кв. мет. пешачке стазе 780 кв. мет

Савамалска ул. од Краљевић Марка до Пиварске улице, целокупна 9 200 кв. мет. пешачке стазе 3.700 кв. мет.

Сакска ул. од Богојављенске до Лимске улице, целокупна 4.800 кв. мет. пешачке стазе 1.900 кв. мет.

Саборно Стоваришта од Лимске улице, до дрварница целокупна 5,100 кв. мет. пешачко стазе 2.050 кв. мет.

Сарајевска ул. (доли више калдрм.) од Војничког поља до Крагујевачке улице, целокупна 8.850 кв. мет. пешачке стазе 3.550 квадрат. метара.

Светогорска ул. (доли више калдрм.) од Тимочке улице до Трсканичке целокупна 10.000 квадратни мет. пешачке стазе 3.950 квадратни метара.

Сланчина ул. од Пиварске и Железничке до Мајданске улице целокупна 15.850 квадратни метара. пешачке стазе 6.350 квадратни метара.

Сокоска ул. од Краљевић Марка до Једренске ул. целокупна 850 кв. мет. пешачке стазе 340 кв. метара.

Скобчина ул. од Абаџиске до Телеграфске ул. целокупна 600 кв мет. пешачке стазе 240 кв. мет.

Смилна ул. од Брвнске до Глумачке улице, целокупна 5400. кв. мет. пешачке стазе 2.180 кв. мет

Скадарска ул. од Кастротове до Видинске улице, целокупна 4.800 кв. мет. пешачке стазе 1.950 кв. мет.

Скопљанска ул. од Кастротове до краљ Милошеве улице, целокупна 3.070 кв. метара, пешачке стазе 1.300 квадратни метара.

Соколанска ул. од Узун-Миркове до кнез Михаилове ул. целокупна 920 кв. мет. пешачке стазе 360 квадрат. мет.

Соманска ул. (више калдрм.) од Градског поља до Узун-Мирковог улице целокупна 930 кв. мет. пешачке стазе 370 кв метара

Солунска ул. (више калдрм.) од Градског поља до Дечанске улице, целокупна 1550 кв. мет. пешачке стазе 600 кв. мет.

Спасовска ул. од Градског поља до кн. Лазареве улице целокупна 2.700 кв. мет. пешачке стазе 1.000 кв. мет.

Споменичка ул. од кнез Милошеве до Топчидерског друм. целокупна 10.450 квадрат метара пешачке стазе 4.150 квадрат. метара.

Сребрничка ул. од Коњичићева венца до Златарске ул непросечена целокупна 540 кв. мет пешачке стазе 220 квадр. метара.

Сурмл ул. (више калдрм.) од Текиј. венца до Космајске ул. целокупна 370 кв мет. пешачке стазе 150 кв. мет

Суводелска ул. рачуната са Вишеградском улицом

Таковска ул. од Љубићке ул. до Топличиног венца целокупна 1 570 кв. мет. пешачке стазе 630 кв мет.

Тимочка ул. од Лесковачке улице, до гробљанског друма целокупна 4 560 кв. мет. пешачке стазе 1 800 квадратне метара.

Телеграфска ул. од Зеленог венца до кр. Милошеве ул целокупна 2.100 кв. мет. пешачке стазе 850 кв. мет.

Тимочка ул. од Мајданског до Палилулског трга целокупна 5.700 кв. мет. пешачке стазе 2250 кв. мет.

Тргшински Трг. поред Пиварске ул. и Топчидерске као. целокупна 5.860 кв. мет. пешачке стазе 2.300 кв. мет.

Топлички венац и један леви крак о Варош капије до Обилићевог венца целокупна 8.050 кв. мет. пешачке стазе 3.200 квадратни метара

Трнчина ул. од Спасовске до Равићеве улице, целокупна 750 квадратни мет. пешачке стазе 300 квадрат. метара.

Узун-Миркова ул. од Градског поља до Великог Трга целокупна 2.400 кв. мет. пешачке стазе 800 кв. мет.

Урошака ул. од Призренске до Фишекџиске улице целокупна 5250 кв. мет. пешачке стазе 3 000 кв. мет.

Фишекџиска ул. од Мајданског трга до Београдске улице. целокупна 20 750 кв. мет. пешачке стазе 5.000 кв. метара.

Фрушкогорска ул. од Кошутарске до Призренске улице, целокупна 13.600 кв. мет. пешачке стазе 5.050 кв. мет.

Херцеговачка ул. од Кирилске улице до Савског пристаништа целокупна 1.050 кв. мет. пешачке стазе 420 кв. метара.

Хиландарска ул. од Цетињске до Болничке улице, целокупна 4.500 кв. мет. пешачке стазе 1.800 кв. мет.

Чардакџиска ул. (више калдрмисана) рачуната са Мостарском улицу.

Шкотска ул. од Светогорске до Прске улице, целокупна 2.000 квад. мет. пешачке стазе 450 кв. мет.

Џаригградска ул. рачуната са Мостарском улицом.

Цветна ул. (више калдрмисана) од Железничке до Кнез Милошеве улице, целокупна 2.000 кв. мет. пешачке стазе 800 кв. метара

Цветни Трг (више калдрмисан) на Врачару целокупна 3.800 кв. мет. пешачке стазе 200 кв. мет.

Цетињска ул. од Кастротове до Болничке улице целокупна 5.300 кв. мет. пешачке стазе 1.800 кв. мет.

Цаглавска ул. (више калдрмисана) од Палилулског трга до цаглана целокупна 3.800 кв. мет. пешачке стазе 1 500 кв. метара.

Ћукина ул. (више калдрм.) од Ратарске до Лесковачке улице целокупна 1.800 кв. мет. пешачке стазе 700 кв. метара.

Ћумурчино стоваришто од Вел. базамака до Савске улице, целокупна 2.700 кв. мет. пешачке стазе 900 кв. мет.

Од кнез Милошеве улице до железничке станице (пола више калдрм.) целокупно 14.900 кв. мет. пешачке стазе 3.800 квадратни метара.

Ово жел. станице (више калдрм.) целокупно 16.200 кв. мет. пешачке стазе 3.900 кв. метара.

Од Станице до Карпошке улице (више калдрмисано) целокупно 5.700 кв. мет. пешачке стазе 1.400 кв. метара

Простор између Школске, Прске и Ратарске улице (више калдрмисан) целокупан 1.000 квадрат. метара пешачке стазе 250 квадратни хвата.

Ново просечена улица (више калдрм.) између Топличиног венца и Јелеиске улице, целокупна 1700 кв. мет. пешачке стазе 700 кв. метара.

Од Богојављенске улице (више кал.) крак на градску Сахатницу целокупан 3.400 кв. мет. пешачке стазе 1.280 кв. мет.

Сокоче између Заке и Дамља на Сави целокупно 2.600 кв. мет. пешачке стазе 1.050 кв. мет.

Прча паралелна Душанској улици Граиче Душанска и Давидова улица (више калдрмисане) целокупно 2.500 кв. мет. пешачке стазе 1.050 кв. метара.

Најблиска паралелна Душанској између Солунске и Рибарске улице целокупно 1.200 кв. мет. пешачке стазе 500 кв. мет.

Свега целокупне 206.760 кв. мет. пешачки стаза 324.210 кв. мет.

Примедба По погрешном обрачуну инжинирског одељења те су суме биле 961.400 и 334.160 те је према томе и квадратура калдриие у комисијском извештају рачуната, зашто је погрешке приметила тек ова штампана листа.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

—

Да буде спремни. У једној конференцији Одбора општинског, вођена је пре кратког времена реч и о продужењу поцнаете кадрме у другом делу „Књаз-Михаилове“ и у „Краљ-Милановој“ улици.

Том приликом нама је препоручено да обратимо пажњу сопственика имања у поменутим улицама на то, да ће бити дужни, кад општина изда наредбу, одмах отесати, и у року који се остави свршити грађење нових тротоара.

Могућно је да ће општина продужењу поцнасте кадрме још овог лета приступити, и с тога они који имају куће у напоменутим улицама, треба да су спремни, да једновремено предузму грађење тротоара испред свога имања.

—

Имена. На последњем своме седнању, Одбор општински уважио је молбу г. Илије Савићу гостионичару и ослободио га од дужности тутора. За главног тутора при малолетној црној надбрам је г. Младен Стојићевић, рентијер.

—

Присутници. За присутнике крвничним испитима у теразијском одељку варошке управе, наименовао су изабрани још и ови грађани:

Живко Тодоровић магазадија, Мијаило Мијаиловић бакалин, Младен Милић трг., Дим. Кнежевић трговац, Спасоје Илић механ., Мијаило Тодоровић магаз., и Билан Вуковић кафе.

Ослобођени су од те дужности: Сава Недељковић и Нико па Јовановић лебари.

—

Упражњено место: Одобрено је да се попуни место и шестог општинског лекара, за квартом савамалски. — Обраћамо пажњу на стечај општинскога суда о овоме.

—

Пододбори. Поред варошког одбора, образовани су и квартовима пододбори, да присуствују прилоге за Споменик Косовски Јунацима

У пододборе су ушли:

а) **за кварт варошки:** г.г. Лазар Дашковић кафеџија, Трпша Ђорђевић коскар, Драгутин Ђорђевић чиновник, Младен Томић трговац, Самуило Пијаде трговац, Мијаило Штрбић прогај, Јеша Мадеровић трговац, Драгутин Настић трговац.

б) **за кварт теразијски:** г.г. Илија Јаковљевић трговац, Мијаило Костић-Алабаст гостионичар, Вучко П. Илић трговац, Младен Обреновићевић конак, Тома Стојковић професор и Милан Вељковић благ. мин. просвете.

в) **за кварт вратарски:** г.г. Младен Д. Јовановић бакалин, Алекса Милошковић, Гаврп Брнић трговац. Коста Анђелковић трговац, Риста Вуденић кафеџија, Александар Д. Ђурић лепт. и Ана Борисављевић свеш. мин. пар. прикредс.

г) **за кварт доњовалски:** г.г. Риста Петровић кафеџија, Сава Ристић шпекулант, Јован Вукајл књижар у пензији, Владислав Ђорђевић бакалин, Јосиф Здравковић кафеџија, и Светозар Цветковић свештеник.

д) **за кварт савамалски:** г.г. Јова Шандоровић трговац, Коста Б. Михаиловић механџија, Пера Павловић пшеничар, Јова Антонијић чиновник, Васа Николић трговац и Перикле Зико трговац.

ђ) **за кварт палилулски:** г.г. Јован Ж. Ђурић бакалин, Васа Милић свештеник, Милош Трнковић кафеџија, Живан Бугарчић кафеџија, Љубомир Јовановић кројач и Светозар Ботерић кафеџија.

—

За предузимаче. По раније одлукама општинскога одбора, до сада су предузимачи могли на лицитацијама полагати за каушију 5%, у готовом с тим, да им се других 5% задржава при исплати прве рате зараде. Али како се таква практика показала по интересе општинске штетна, одбор је раншу одлуку укинуо, и тако ће од сада предузимачи имати одмах при лицитацији да полажу за каушију свих 10% било у готовом или у држ. папирима.

—

Обележавање улице. Извештај комисије о новим називима варошких крајева и улица, који доносимо данас, неће се одмах узимати у решење. Жели је одбора општинског да предложе комисије и грађанство усмо у оцену, и с тога ће се неко време почекати.

—

Последњи део. Решено је да се на распиштву: „јеврејске“, „дочанске“, и улице „градско поље“, отказна по напеланији и онај део који је раније остављен. Земља ће се носити на дунавску обалу.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА

—

Гостионице од гвожђа. Пре кратког времена у Бриселу се свечано друштво напивалисто у чаше да ће се главним трговима и пристаниште гостионице од гвожђа. Сутар ће до вечне биде и неперкатна да се Афеда није прекинало овијем гвозденим кулом на паријској изложби, и да друштво није већ свагодпно и у Азрику отварало врата гвозденој гостионици.

Зграда је направљена од галванисаног челика, а састоји се од гал. талпастог лима. Може чела да се раскопи и склопи. Њена висоп у дужину 52, у ширину 43 и у висину 12 метра. У приземном спрату су дућани и магазе, на првом кату кавана, трпезарије, канцеларије, либорница, перионица, купатило и т. д. На другом спрату, који се време кампатским прилазима сматра за најудаљенији, удешено је 12 лепих соба. И трећи и други спрат опкружени су свим балконима.

—

Нова палдрма. У Америци се често нека камена на прво великом дељинама, све се више реда палдрма од цигала, које се праве од чисте глине. Такве цигле не само не може нода никако изнаћи него се не дају ни самим телином бушити.

Глина за ове цигле претиаре се најпре у прах па се онда с водом меша у густо блато. Машином направљене цигле добро се сагоне и за тим на постувној топлоти до 209° С пуних 8 часова пеку.

Калдрма направљена од оваковпх цигала траје много више но и нода друга а има и те добре стране што се не може да ураља, и што се по њој нода не чује тако јако.

На скупу грађев. у Филаделфији, који је држан пр. г. ходила се је врло јаки и жива дебата у корист калдрмисања овакним цигалима. Тај систем усвојиле су многе америчке вароши.

На овом истом скупу проповедало о мишљење да за калдрмисање камепом поцнама није сметно узимати претежно тврд камен, јер се такав лакше и јаче глачи

—

НАШЕ СЛУЖЕЊЕ ИЗЛАВЕ

Поводом наредбе општинскога суда, којом је забрањена продаја пијачних намирница ко корони, „Мали Лист“ (бр. 54) тврди како „општина нема права интересовати грађане да сваки сам са пијаце своје потребе подирпје“, па у место да покаже по чему је наредба општинскога суда нетачна или бар законског основа свога, он тражи одговор на нека питања која немају никакве везе, и која су без сумње за то само постављена да дају повод стварп даљу нпше прикичан карактер.

Ми жалимо да је у наредби о којој је реч, за сваког јасно казано, да она не потпче на тежње општинске управе за неким новим приходом општине, него да се уједе у заштиту читав један ред грађана, и сем тога, што је сваком главније, да се спрече употребе оних намирница, које се без лекарског прегледа не смеју употребљавати, ако се хоће да се отклоне једна од опасности по јавно здравље.

Није ли онда за сваку осуду над једни орган јавног мњења непрпкладно даје места белешкама које могу бити само од опште штете; јер ни смо поводом наредбе наглашали да и само грађанство треба да сузбија продају пијачних намирница по кућама, и белешка „Малог Листа“ ствара само штетне забуне.

Нека се дакле „Мали Лист“ опане тога да у западно берегање глазити и мере општинске власти, тенденција којих заслужује да од сваке стране буде не само правилно схваћена него на општу добит и потпомогнута. За уједначавање читалаца широко је поље на сваку другу страну.

НАЦРТ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗАКОНА

ЗА ВАРОШ БЕОГРАД

(свршетак)

Приход

ав приход који буде која општина по овом закону имала од регулације, а исто тако и све новчане казне, које буду изречене и наплаћене по овом закону, уносиће се у касу општине и употребљаваће се искључиво за регулацију и улепшавање вароши.

А да неби отуд добивени новци бесплодни за време докле устребају за регулацију и улепшавање лежали, општина ће их предавати на руковање управи Фондова или другом каквом сигурном новчаном заводу у краљевини Србији.

Тор-Семаји

Чл. 95. При регулацији већег дела вароши или улица могу се према потреби и плану постојећи бор — сокаци затворити без икакве накнаде приватним лицима, ако иста по успостављеном плану или изађу или добијају улаз са стране ново-регулисане улице. Земљиште од бор-сокака може се према потреби уступити граничним суседима који су дужни да га приме и по оцени заклетих процењиоца општине плате.

Пројектовање и извршење грађевинских послова могу радити само следећа лица

Чл. 69. 1., архитекти и инжењери

2., варошки грађевинари

3., ђидарски мајстори и

4., предузимачи.

Пројектовати и извршивати грађевинске послове могу само они архитекти и инжењери, који пред грађевинским саветом доказу да имају квалификацију која се тражи за државне архитекте и инжењере.

Досадашњи варошки грађевинари могу решене послове радити, ако пред грађевинским саветом доказу да имају теоретичне спреме за те послове. На свани начин морају бити писмени у будуће и изд овај закон у живот ступи, варошки грађевинари могу бити само они који испитом доказу своју способност и с теориске и с практичне стране. Практиковање треба да је најмање од три године. Испит ће се овај полагати пред грађевинским саветом, једним државним инжењером или архитектом и двојицом варошких грађевинара, које сваки изабере, и који, варошки грађевинари, имају право саветујући а не и решавајући глаеа.

Уз молбу за полагање испита полагање 100 динара. Новац отуд добивени употребљаваће се на цељ коју грађевински савет у споразуму са општинским одбором буде одредио.

Ђидарски мајстори могу бити они који докажу да су три године практиковали и да су испит код ђидарског еснафа положили. По ове ће моћи грађевинске послове извршивати самостално или варошког рејона. У самом пак рејону вароши, они ће моћи ове послове вршити, ако план грађевине подигну, или доказна или привилни архитекта и инжињер или варошки грађевинар (т. 1. и 2. овог члана). У том случају ова лица, која свој подпис на план ставе, одговорни су за све послове такве грађевине по закону.

Мање оправке у рејону вароши ђидарски ће мајстора моћи вршити ако за те оправке није потребна законска дозвола.

Предузимач грађевина може бити сваки, ако за извршење намереке грађевине има према овом закону стручно и способно лице, ако се подписане грађевина лицитацион извршује, услове лицитације подписати; а иначе подписивање се на уговор о грађевини.

Казне

Чл. 97. Лица, која по овом закону немају право пројектовати и извађивати грађевинске послове у Београду, подлежаће за немарно и нетачно вршење својих дужности, поред материјалне одговорности и оних казни које су казнени законом прописане, још и овим казнама.

За свако неодобрено одступање од усвојеног већ плана као и за сваку радњу тога би била противна овом закону или грађевини, повезана лица казниће се новчано од 20 до 1000 динара У поновљеној кривици казна ће се удвојити.

Но ова лица, која буду три пута кажњена или због већих штета на грађевинама, или због проузрокованих јачих телесних повреда - тим лицима забрањене се дало упражњавање радње.

Чл. 98. Ако друга која лица, која по новом закону немају права да врше пројектовање и грађење грађевина, буду ове послове радили — њима ће се рад обуставити и она ће поред казни казненим законом предвиђених бити кажњени још новчано од 100 до 1000 динара.

Чл. 99. Који не испуни наредбу грађевинског савета, издату у уналашњу сметње или другом ком послу — казниће се новчано од 100 до 500 динара; и посао ће се извршити о трошку његовом, ако га он у остављеном року не уради.

Чл. 100. Закон овај ступа у живот по истеку три месеца од дана када га краљ подпише, а тада губе силу сва она законска одређења и наредбе, које би биле у противности са овим законом.

СТЕЧАЈ

При општини београдској управљено је место заједног општинског лекара — у кварту савамалском.

Позивају се сви лекари који желе ово место заузети, да се до 20. ов. м. са својим документима обрате општинском Суду.

Плата је буџетом одређена у 2000 динара. Првенство имају они који су родом из Србије и српски подавници.

Од стране Суда општине гар. Београда 1. марта 1890. АВр. 405.

ЗБОР НАРОДНЕ БАНКЕ

Управа Народне Банке објављује ово:

За шести редован главни збор Народне Банке, депоновано је довољан број акционара своје акције, и по томе се збор може држати заказаног дана, 7-ог Марта ове године.

Треба сада само и да дођу сви, који су акције депоновали, па да се збор заказаног дана може држати.

Управа банчина умољава све акционаре, који су своје акције за овај збор депоновали, да не пропусте доћи

7-ог Марта ове 1890. год. у 8½ часова пре подне у грађевску касину.

Отштампане измене и допуне у закону о Народној Банци и Статутима банчиним, о којима ће овај збор решавати, разаслате су акционарима, који су се за збор пријавили, међутим, ако има кога, да их није добио, може их добити у часовима рада у одељењу банчином за зајмове на залоге и оставе.

Од понедеоника, 5. Марта, моћи ће се у истоме одељењу добити и штампани извештај, што ће га управни и надзорни одбор поднети збору.

2. Марта 1890

Управа Народне Банке.

НАРЕДБА:

Законом о општинама стављено је у дужност општинској власти да се у интересу опште безбедности стара и за редовно предупређивање пожара.

У нашој вароши пожари се најчешће јављају из димњака, и за то се чишћење њихово као јавни посао повлашћује, и од толико година предаје у вршење нарочитоме подузетнику, који је за тачност свога рада увек одговоран. Сем повлашћеника општине, нико други нема право да се чишћењем димњака бави.

Да се неби догађало да чишћење димњака по домовима грађанским, ипак наралачки прше и лица која за тај посао немају право, општински Суд обраћа пажњу грађанству да повлашћени димњачари имају при себи књижице овлашћења. Те су књижице потврђене од општинске власти а у њима су ради сигурности грађана уписане и таксе за све врсте димњака и чуњова.

Књижице ове димничари су дужни увек показати при уласку у кућу, и тек по том може ни се чишћење димњака допустити.

Ко год противно овој наредби буде поступао, **казниће се по закону** и то како онај који је бесправно чишћење извршио тако исто и онај који му је чишћење допустио.

Од стране Суда општино вар. Београда 10. фебруара 1890. А.Бр. 206.

Српски технички лист дат је у штампу, и за који дан биће готова и разаслата дупла свеска, за Јануар и Фебруар. Л ет је осигуран. Умољавају се скупљачи претплатника, да што пре пошаљу списак оних, са тачном адресом. Све што се листа тиче ваља слати г. Миловоју Јовановићу, проф. Вел. школе, пошто је лист пренет у Београду.

Уредништво.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

На дан 15. марта тек. год. од 2 до 5 сати после подне, држаће се у канцеларији грађанитског одељења Суда ово општинског јавна усмена лицитација за грађење једног амбара за смештај хране за коње патроскаске чете.

Кауција полаже се при лицитацији у 100 динара у готовом новцу или у државним хартијама.

Ближи услови, плаћа и предрачуни могу се видити у канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Из седнице Суда општ. београдског 28. фебруара 1890. г. у Београду Бр. 257.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I

1. За свирање народних свирака од једног нечера — — — — 2 д.
2. За стално свирање муз. оркестра по кафанама, баштама и т. д. од концерта — — — — — 10 д.
3. За свирање са певањем певтаца од 1 концерта — — — — 20 д.
4. За свирање женских (Дамен-Capelle) — — — — — 30 д.

II.

1. За 1 играчку или забаву са играном у локалима I-ог реда 30 д.
2. За 1 играчку или забаву са играном у локалима II-ог реда 20 д.
3. За 1 играчку или забаву са играном у локалима III-ег реда 15 д.

III

1. За кавкорану на дан — — — 10 д.
2. Разне представе и показивање вештина, дневно — — — 10 д.
3. Циркус од престане — — — — 30 д.
4. За забаве „Тинта-Тангел" т. ј. (певање, свирање и представљање) од забаве — — — 50 д.

НА ЗНАЊЕ

Никаква друга забава у општини београдској не сме се давати без предходне дозволе општинског суда. Дозволи се за у које докладу буде забава знепадно прилежена или музика доведена, тада од радње дужан је одмах сутра дан пријавити се каплару општинском суду да такву плати: но ако изузме важне само тода и тако, ако одиста ниje било времена да се предходно пријава учини.

Ко год се не би овог прописа придржавао поред плаћате таксе, подвргће се и казни.

Од стране Суда општино вар. Београда 26. јан. 1890. А.Бр. 172.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО :

а). за чишћење димњака (шпиндера) без ракаље на стрехе . . .	0,40 дин.
б). за неуздан шпарерд .	0,40 „
в). за уздан „ .	0,80 дин.
г). за велики уздан шпарерд у гостионици . . .	1,00 „
д). за чишћење димњака од два спрата	0,40 „
ђ). за чишћење простог димњака	0,20 „
е). за чишћење чуњова до 2½ метра уједно са вешма .	0,20 „
ж). за чишћење чуњова од 2½ метра па више уједно са вешма	0,40 „
з). за пељење димњака (шпиндера) без радника на стрехе	1,50 „

II. ЗИДОВИЋА ТИТАРСТВА:

а). за собу и кујну или мали дућан са собом	0,20 „
б). 2—3 собе са кујном или веће дућан са собом	0,60 „
в). 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без шпала	1,00 „

III. ПРАВЉЕЊЕ ЗЕМЉАРА И НУЖНИКА:

а). од кубног метра .	12,00 дин.
б). од канта	0·60 „

IV. ПЕКТАРИНА :

а). марка за пиће једном за свагда	3 дин.
б). марка за кућ . . .	6 „
в). обнављање изгубљене марке сваке годишње цене . . .	— „

V. ТРОБАРИНА :

а). троб за децу . . .	7 дин.
б). троб за одраслс . .	12 „
в). кола гробљанска .	555 дин.
г). већа гробљанска .	967 „
д). велика гробљанска .	1207 „

VI. МУТВАРНА КОЛА :

а). мутварна кола стара са 2 коња	12,90 дин.
б). мутварна кола нова са 2 коња	26,90 „
в). мутварна кола нова са 4 коња	72,90 „

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 20. до 26 фебруара закључно вршило је преко општинске комисије :

ТЕЖИНА	Чега	10 г. просечна цена
КИЛОГР.		дин.
17,250	Бршља пшеничка .	19·50
	Брашно кукурузна .	—·—
41,951	Пшеница . . .	15·10
62,477	Кукуруза . . .	10·50
	Ражи	—·—
	Крупикова . .	—·—
20.093	Јечма	12·50
2,450	Овса	13·40
	Кукуруз пови. .	—·—
5,766	Пасуља . . .	24·40
5,881	Кромпира . . .	8·—
14,971	Арапчика . . .	21·—
3,297	Црни лука . .	10·—
341	Бела лука . .	35
	Лук аранџаме .	—·—
2,229	Јабука . . .	23·—
	Крушака . . .	—·—
1,038	Орија	21·—
	Грожђа . . .	—·—
	Шљива сувих .	—·—
32,463	Сувих шљива пов.	28·50
21,200	Сена	5·50
1,179	Сламе	3·—
901	Коре брезове .	11·50
	Воска	—·—
1.197	Сира	70·—
	Лоја топљена .	—·—
	Лоја нетопљена	—·—
686	Масти	100
	Сланине . . .	—·—
44	Сува меса свеж.	45·—
20,120	Вуне пране . .	200
14,906	Свиња дебелих .	79·—
241	Бућура дрвена .	6·50
9,405	Бреча	3·40
	Купуса кисела .	—·—
	Репа	—·—
Литара		
98,748	Вина црна . .	17·50
	Вина бела . .	—·—
26,355	Ракије њ.з. воће .	24·—
	Ракије „ луте .	—·—

Примедба. Пријод на општинским капиторима од 20. до 26 фебруара 1890. год. 946 дин. 10 пара.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Кадр Ристић.

БРОЈ 11. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . 5 дин.
за пола године . . . 3 дин.
за страно земље по годину . . . 9 дин.

Недеља 11. марта 1890.

Цена је одложена 6 дин. пара од врсте
Прописану плаћа слати унапријед на овогодишње број а за наредовање и тражење
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

Данашње осветљење

Пошошај комисије која је имала у задатак да проспиши правила за данашње осветљење

Општински одбор у седници својој од 5 новембра прошле године изборе је потпише за чланове комисије, којој се ставило у задатак да прегледа правила за данашње осветљење, која ће и по истеку уговора сарађивати на свакој измени за спорадске улице.

Комисија је свој посао тек сад свршила, и да би, пре но што приступи коначној редакцији резултата свога рада, дала објашњења о томе: зашто је од њеног избора па до подношења овога елабората протекло толико дана, сматра за потребно да напомене ово што ево:

Чланови комисије сазвао је општински председништво на први састанак 2 јуна ове год. па како нису били спремљени подаци, потребни за комисијин рад, умољано је одмах председништво за наредбу да се потребни подаци што пре прикупе и комисији на расположење ставе.

Други свој састанак држала је комисија 7. јуна ове год. али како ни овом приликом нису били прибрани и сређени сви тражени подаци, на основу којих би се рад могао отпочети, комисија је наставила да се то изналажење учини. У исто време учињен је потребан корак да се спази колико петролеума сагорева за 1 час редак уличне светиљке (фењер).

У другој недељи јуна, целоме јулу, августу, септембру и октобру, комисија није могла радити зашто што неки њени чланови у томе времену нису били у Београду, или су због приватних и званичних послова били толико заузети, да им није остајало потребног слободног времена и за овај посао.

Пошто су чланови комисије дошли до могућности да се и сами општинским послом баве, онако је сад српнем и новембра је часа да подноси свој елаборат:

Из података које је комисија добила на расматрање види се:

I. Да београдска општина има:

1.) По улицама	— — — — —	565 светиљника
2.) У згради општ. суда	— — — —	15 „
3.) „ мегерској школи св. Саве	— — —	17 „
4.) „ згради пожарне чете	— — —	12 „
5.) „ становима ноћних стражара	— —	16 „
6.) На капијама	— — — — —	8 „
7.) „ позорне гробљу	— — — —	5 „
8.) У Топчидеру	— — — —	5 „
9.) „ општ. расадницима	— — —	1 „
10.) На кумбари	— — —	1 „
11.) „ касгару код батал џамије	—	1 „
12.) У сеоској општинском	— —	2 „

Дакле општина има свега 648 светиљника.

II. Да су сви ови светиљници утрошили од 1. новембра 1888. па до 1. новембра 1889. год. 37.113,400 кила. Од чега долази само на уличне око 34.505 кила.

III. Да су уличне светиљнице горели у: марту, априлу и мају по 6¼ часова, у јуну и јулу по 5, августу и септембру по 6½ а октобру по 7 часова.

IV. Да свако фењерција пали последње светиљнице у своме кругу 2 часа доцније него ноћ, да је дакле једна улична осветљена 2 часа раније него друга.

V. Да на једнога фењерџију долази по 47 светиљника на што рачунајући само 2 минута, као потребно време за њихово једнолико и брзо кретање између два суседна онда је свакоме потребно најмање 94 минута или више од 1½ часа, док понади свих својих 47 светиљника. (Онолико, нпр. времена између једног и последњег светиљника не крећући нигде у свету, на неби требало ни код нас да остане онако и даље.)

VI. Да се пред изласка сунца светиљници пале од 5 до 8 а последњи од 7½ до 10 часова ноћи.

VII. Да се светиљници сами од себе гасе и то према месецима од 1 до 2 часа после поноћи.

VIII. Да светлост једнога уличног светиљника, са свима издацима, за петролеј, стакла, кандиоле, прне, остиле и послугу стаје општину годишње сво 47 дин. и 10 пара.

IX. Да су уличне светиљнице горели за годину дана просечно, по 2281 и ½, часова, из чега излази да 1 час горења стаје 2 пара. Конденовани број ових су се издали пре две године да осветљавају сваке улице светиљком сасом а спорадне петролеумом, трошили су за сваки 1 час осветљења петролеумом по 3 паре дин. из чега излази да би нама плаћали за 1888—89. год. за сваки светиљник 68 дин и 43 паре).

X. Петролеум се примо од лиферанта по тежини у цилиндрима, а фењерџијама се издаваго по напрстку по мерици. Дакле, до прве састанка комисијског, мерен је петролеум у општинској згради онако, и ако су петарске жене одавно уведене.

XI. Издавање петролеума фењерџијама бележило се нашалном у једноме протоколу тако, да је било врло тешко знати колико је у стварн издато.

XII. Нарочити општина плаћена је да једна уличка лампа сагорева у једноме часу 25 грама или 0,031 литру. Дакле, пођено је да у једну лампу стаје 420 грама петролеума.

С обзиром на све горе побројено комисија има част да предложи одбору:

1.) Да се број уличних светиљника повећа на 600, да се дакле набаши нових фењера 35. Где ће се ових нових 35 фењера наместити да одреди нарочита комисија у којој да ући три одборника, 1 општински помоћник и кадровик општинских добара.

2.) Како од наведе горе до наведе последњег светиљника у једноме кругу, не треба да прође више од 1½ часа, нужно је да се број фењерџија повећа са још 3 и да их буде дакле свега 15, те да на једнога, дође више од 40 светиљника.

3.) Светиљнице треба палити на следећа начин:

У јануару	пре у 5	часова последњи у	6½	часова	
„ фебруару	„ „ 5½	„ „	7	„	
„ марту	„ „ 6½	„ „	8	„	
„ априлу	„ „ 7	„ „	8½	„	
„ мају	„ „ 8	„ „	9¼	„	
„ јуну	„ „ 8	„ „	9¼	„	
„ јулу	„ „ 8	„ „	9¼	„	
„ августу	„ „ 7	„ „	8½	„	
„ септембру	„ „ 6¼	„ „	7¾	„	
„ октобру	„ „ 5	„ „	6½	„	
„ новембру	„ „ 4½	„ „	6	„	
„ децембру	„ „ 4¼	„ „	5¾	„	

4.) Петролеум треба издавати на следећа пала:

				литара:	врем. горења:
У јануару	на	једна	светла.	најмање 0,350	11 часова
„ фебруару	„	„	„	„ 0,330	10¼ „
„ марту	„	„	„	„ 0,240	8¼ „
„ априлу	„	„	„	„ 0,200	6¾ „
„ мају	„	„	„	„ 0,160	5½ „
„ јуну	„	„	„	„ 0,160	5½ „
„ јулу	„	„	„	„ 0,160	5½ „
„ августу	„	„	„	„ 0,200	7 „
„ септем.	„	„	„	„ 0,270	9 „
„ октобр	„	„	„	„ 0,315	10¾ „
„ новембр	„	„	„	„ 0,330	11 „
„ децембр	„	„	„	„ 0,330	11½ „

5.) Фењерџије треба да су у општинској згради на окупу на ¼ часа пре одређеног времена кад треба по горњем распореду упалити пред светилике како би у одређени час сваки био у своме кругу.

6.) За надзирање петролеума фењерџијама треба удесити нарочити протокол у који ће се уписати поред имена сваког фењерџије, колико светилника пали и колико му се пуна одређен код 4) даје сваког дана петролеума и колико остаткова материјала: као стакала, ситиље, кућа и палидрвца. У исти протокол треба бележити издавање петролеума и за остале лакше које општина пали. Протокол треба тако да се води, како би се могло знати сваког дана колико је дотле издато петролеума. У овај протокол треба издавање бележити хитилом.

7.) У овај протокол треба бележити кад год се која оправка извши или која светилика набави, како би се могло ухватити прави рачун или се оправка и колико су оправке.

8.) Треба одредити једну сталну комисију од два или три одборника, која ће од времена на време контролисати да ли се се осветљење ређуће онако како је прописано.

9.) Ради лакше контроле да ли се сви светилници пале, докле горе, кад се оправљају, фарбају и т. д. биће би врло добро да се кумерњиц сви са бројевима од 1 до 600 и то тако да се број удени красном масном бојом на једноме стаклету светилникову, како би се могао и ноћу прочитати, а ради тога нужно је да је број и довољно велики.

10.) Да би се у општини имао потпун преглед како су светилница размештене, треба сви уврстити у план Београда и то на тај начин: да се место сваког светилника означи поменом пројектом (цинкографом) тачком, уз коју ће бити написан и број који се на светилнику налази.

11.) Тек кад се ово под 10 извриши моту се светилници правилно распоредити по поједине фењерџије тако да сви буду у стању пословити сви своје светилнике у једно и исто време. На плану у коме су убележена светилници може се лако обележити круг сваког појединог фењерџије.

На послетку имало да напоменемо још: да је потребно, да се бар сваког месеца испита петролеум који се узима од дистрибутора, те да се види одговара ли условима.

У Београду 5. децембра 1869. год.

чланови комисије:

Коста Д. Томашић Др. Марко Т. Лазо Коста Петровић
Милан Ж. Марјановић.

РАДЊА ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

VII. РЕДОВНИ САСТАНАК

14. Фебруара 1870. год.

Биле: Заступник председника, члан суда г. Светозар Карапавић; чланови одбора: г.г. Ђ. Димитријевић, Ф. Васиљевић, М. Николић, Ј. Стојковић, А. Шпиц, М. Цветковић, Р. Петровић, Д. Недимовић, К. К. Михаиловић, В. Николић, И. Р. Поповић, Ј. Аврић, М. Константиновић, Р. Драгосић, К. Н. Михаиловић, М. М. Тороманић, М. Јовановић, Ј. Сикић, М. Јо поповић, Ј. Ж. Турић, К. Д. Главашић, Ј. Петковић, Љ. Јовановић, Н. Д. Матковић, Р. Г. Хаџијовић, А. Ј. Суботић, Ј. Дамјановић, Ђ. Николић, М. Јелисић, С. Х. Михаиловић, Др. М. Т. Лазо Др. Л. Пачу М. Вељковић, Ј. Ђ. Ђ. Јовошић, Р. Пуљевић, Г. Брећ и М. С. Дочић.

I.

Прочитано и примљено записник одлуке из седнице 8. о. м. с тим протумачењем: да се надзидани кладенци у других уличних редова имају плаћати из накнаде за грађење каланди и насипа, а не тако они ће бити оргиња која ће се држати у служби само кад и докле буде потребно.

II.

Одборник г. Никола Р. Поповић пита: зашто општински Суд не наплаћује одних по напријетну кладенце од шљунких трака но оно што на сопственике земља пада (3 хвата) него се наплата извршта и протеже и код шљунких тако исто као и код тврдих лошијег стања? За пример узима се наплаћену кладенцу испред имања г. Ник. З. Поповића дувеџије и кладиво Никанора. — Председништво је кажидо да ће одговорити у идућој седници.

III.

Поводом интерполације одборника г. К. Главашића: кад ће подаћи извештај комисија која студира питање о грађењу школских зграда, плавнице и кућа за кар. Суд, члан комисије г. Др. М. Т. Лазо реферише да је комисији отежан рад што су неки чланови њезини из општинске одборе престали бити и чланови комисије. Услед свега одлучено: да се идуће седнице попуне упражњена места.

IV

На питање одборника г. Дим. Недимовића: зашто се капетанија не наплаћује од сваког одних на време него после дуна лица дугују знатне суме но дуже време. — Председништво напомиње: да ће у идућој седници дата одговора.

V.

На предлог одборника г. Ђ. Димитријевића изабран г. Соломон Аврије за члана комисије која кресдеа рачуне општинске за 1869. год и у што време прегледању да комисија успори рад.

VI.

Председништво известава одбор да на лицитацији 13. о. м. није било лицитаната, и да ће се за то расписати друга лицитација за набавку потребне количине огућног и шљунког камења за направку кладенце у „крушиногорској“ улици — што одбор прима к' знању.

VII.

По саслушању акта о јавној лицитацији за набавку 650 m³ дуварског и 75 m³ колубарског песка — одлучено: да се Петру Димитријевићу уступи дуварског песка 75 m³ колубарског песка по 4,55 дин. од куб. метра. За набавку песка дуварског да се држи друга лицитација, у краћем року.

VIII.

Усвајајући решење главног школског одбора (А.Бр 1641) од 11. децембра пр. год. Одбор решава: да се учитељима и учитељицама београдских основних школа новчана додатак на стан и огрев са по 6 динара, месечно рачунајући.

Повишица ова тећи ће од дана одобрења буџета за ову годину.

IX.

Умољене су молбе за ослобођење од дужности тутора малолетних г.г. Никола З. Поповића, Васе Дучића, Димитрија Тодоровића и Косте Димитријевића. Од упражњених места попуњена су два наборник, г.г. Илије Савића гостион. за главног тутора вдиплудске црвне и решењем: да се за главног тутора при Саборној црвној гколи г. Милија Карастојановић, који је и до сада био главни тутор. Остала два места остављено да се попуне на прасме састанку.

X.

По довољној дебати и оцени свију предлога о томе којом би линијом требало обележити границе рејона варошког одбор је са 32 (гласа) против 4 гласа (а један се уздржао од гласања) — усвојио предлог комисије у реферату Г.Бр. 128 и решио: да се рејон варошки Београда утврди линијом од Саве и железничке пруге дуж мокролушког потока, до моста на другу тополчидерско-шабачком; дуж друга преко бивше тунела до раскрснице са цветном улицом; од раскрснице цветне улице поред бољнице за душевне болести и Лердоновог шанца преко врачарског поља и кривудавчког друма, вододелницом и путем који пролазе поред необрађеног Маленичиног земља, одвајајући зграде код десет кочарки ван рејона; прекида правне њене г. Милоша Симоновића свештеника и г. Милана Бакоњића и излази на кућу и плакче Луке Петровића; а од куће

Луке Петровића полази преко жита Влајка Калинића поред пића два гроба (које остају као рез ва) управо на сиверенски друм и тражиште до друга једна новом гробљу и ратарској улици; даље иде дуњом и новом гробљу до последње куће на десној страни, а одатле у праву линију, пајвише поред плотова последњих кућа у лесковачкој улици преко завода Павле Куровића и једнога дела Шеовићеве њиве, која у главном остаје као рерона на источној ули у краљеве непуштине; по том праћани преко краљеве пиаца на свештеничку улицу и иде истом поред Хаџи Томиног и општинског плаца до Дунава.

Гласали су за предлог комесијски г.г. Ђ. Димитријевић Ф. Васиљевић, Ј. Стаиковић, А. Ђитог, М. Цветковић, Р. Петровић, Д. Најдановић, К. Б. Михаиловић, В. Николић, Н. Р. Поповић, С. Аврић ев. М. Капетановић, Р. Драгомић, К. Н. Михаиловић, М. Терзибашић М. Јовановић, Ј. Свић, М. Јеси ковић, Ј. Ж. Ђурић, К. Д. Гађанић, Љ. Јовановић, Р. Р. Ђирковић, А. Одавић, Ј. Дашковић, Ђ. Николић, М. Јанковић, Др. Ј. Шапу, М. Белимарић, Ј. Голубовић, Р. Пуљевић, М. С. Дечић.

Против предлога комесијског гласали: г. г. Ј. Петковић, С. Х. Младеновић, Др. М. Т. Лесо. и Г. Ђркић; а г. Н. Л. Мишић уздржао се од гласања.

XI

На тражење г. Косте Главинића да се изнесе извештај о сумма калдрмије, коју општина од приватних лица палатила на време, председништво најављује: да ће се спремити и подноти извештај у једној од идућих (прох) седница.

VIII. РЕДОВНИ САСТАНАК

23. фебруара 1890.

Ради: Заступник председника чаи суда г. Светозар Јовановић, чланови одбора: г.г. Лепо М. Тадић, Младен М. Терзибашић, М. Јовановић, Ј. Голубовић, К. Б. Михаиловић, В. Николић, Соломон Ј. Аврић, Ј. Стаиковић, М. Цветковић, Р. Р. Ђирковић, Др. М. Т. Лесо, К. Н. Михаиловић, М. Капетановић, М. Јеси ковић, Ђорђе Јовановић, А. Ј. Одавић, Р. Драгомић, С. Х. Младеновић, К. Д. Гађанић, Риста Пуљевић, Ј. Дашковић, Д. Најдановић, И. Петковић, Ј. Ж. Ђурић, Јован Свић, Ј. Поповић, Н. Р. Поповић, А. Ђитог, Ђ. Димитријевић, М. Јеси ковић, М. С. Дечић.

I.

По прочитаној записнику одлука из прошле седнице, одборник г. Др. Марко Лесо учинио је примедбу код одлуке бр. 54 калдрмије да њеу изобрајени сви упроси због којих комисија није почела да ради.

Услед овога усвојено: да се комена мотивације учини допуном да је комисији поред осталога био отежан рад у главноме и с тога, што председништво није давало тражене податке на време, а што су поједини чланови комисије дуже време били ван Београда.

II.

Заступник председника општина да је председника општине послао акт којим тражи продужење одсуства још за 15 дана, што је једногласно и одобрено.

III.

Поводом питања одборника г. Косте Главинића: како стоји ствар рачуна благајне гробљанске управе, председништво примило, да у једној од идућих седница поднесе извештај.

IV.

На питање одборника г. Н. Р. Поповића: како иде са прибирањем прихода од аренда општинских, да ли се узак све суме наплаћују на време или и ту има чекања и нереције, председништво најављо: да ће дати одговор у једној седници од идућих.

V.

Заступник председника општина да је одмах по достави из седнице од 8. о. м. чиљен попиц и одеста се показало да је предузимач, који одкопава земљу, у „колективу" улази неправилно поступао и земљу на крајње плашење заносио. За ову злоупотребу кажњен је од стране општ. суда са 100 динара. Таке исто кажњен је тај предузимач но други пут са 200 д. што је за „сплошске" улице одвозио и изручивао земљу на другу страну а не на оном месту где је уговорено.

Оба ова саопштења примљена су у Одбору са задовољством што је Суд тако поступио, и изражен захвалности на оперативном раду председништва.

VI.

Поводом одговора председништва на питање из прошле седнице: зашто од браће З. Поповића није калдрмија направљена на време, изабрана комисија од г.г. Ј. Свића Радек. Драговића и Н. Р. Поповића са задатком да проучи решење и осталу радњу Суда. прикупа рада отежавајуће околности ове калдрмије, и да поднесе извештај с закључком својим.

VII.

Одборник г. К. Главинић управља питање зашто не сврши свој задатак комисија којој је поверено да испита досадање радове ради регулације, баре „Венецију" да даде своје мишљење за извршење регулације и он одели на коме би месту требало резервисати простор за проношење шљаку.

Председништво је на ово питање одговорило да је комисија била онемогућена да рад жели предузме из узрока што се није могао провући план снижених улица приватне својине, која граниче са општинским земљиштем у бара неопходно.

По изјави да ће председништво ипак настати да се ван оригинал плапље или комија израда, решено: да се на идуће састанку изабере други чланови у комисију, на место оних што су из ов. одбора ступили на тиме престали бити и чланови комисије.

VIII.

Заступник председника општина да је од Господина Министра унутрашњих дела чиљено корак да полицајна државна власт предузме надлежне исправе на иностранство као је то и раније рађено, докле општина не изведе организацију свих својих послова своје администрације по данашњем закону, и да је Господин Министар пољу уважио.

Тако исто саопштава и другим словима: да се по инкорпорисању од стране државних органа ино поверених општине, неће ући у поступ, а општинске Суд шаљу само на пресуђење — дотле, докле општина не организује правични одељак и од Управе не прими све послове, који по новом закону спадају у надлежност општинског Суда.

Одобравајући ове кораке општинске управе, Одбор је примио: к знању оба саопштења заступникова.

IX.

Заступник председника изнеси Светосавску медаљу коју је као двогодишњом члану добротвору, послао главни одбор друштва св. Саве.

По саслушању пореловдног акта, Одбор је одобрио: да се медаља уручи к у председничкој канцеларији чува са дипломом.

X.

Председништво обраћа пажњу Одбора на то да је по закону о општинама до сада требало већ имати сређен буџет; али како је у исто време, код је поч новом ступио у живот правац и избор нове управе: и Одбора и Суда, није по томе ни било могуће да се склапању буџета приступи и ако је нацрт одмах у главноме праћен.

Таке исто општински Суд није могао ни до данас подноти дефинитивни пројекат што се исра претходно да расправи питање: хоће ли се и колико умањити особље општинске администрације за ове нове послове, које по данашњем закону има да извршује општинска власт.

Из ових разлога општински Суд предлаже Одбору да се од Гос. Министра објављене ипте одобрење но коме би се још за неко време могли надати чланти во хронолошкедењем буџету, докле се не спрои с новом организацијом општинске службе.

Усвајајући предлог Суда, Одбор одлучује. да се код Господина Министра учини надлежан корак.

XI.

Заступник председника предлаже да се одмах повери једној комисији да проучи и предложи како да се учини подела послова општинског суда и како да се изведе организација свију одељака општинске надлежтва, који су од сада потребни за све гране општинске администрације.

Налазећи да је тако исто потребно да та комисија про-

више поред поједе и службених правила још и дужности из особље поједине гране општинске администрације. Одбор решава: да тај посао прими у задатак комисија од г.г. М. Јеленковића, Др. Лазе Поче. Мате Јовановића, Андре Одановића, Н. Р. Поповића, Јов. Сланка, Пере Миодојловића одборника и г. Љ. Романовића члана суда, који ће комисију саставити.

XII.

Председништво саопштава да су се долазећа правила о слободноме клану доказала у појединим својим одредбама доста непоседна и да их с тога треба изменити према досадањим искуствима; а једновремено с овим послом нужно је да се прошире и правила за вршење контроле клања.

Саветује се с мишљењем председништва, Одбор одлучује: да овај посао — измену и проширење правила извршн сам Суд и готов пројекат извесе одборској седници на претрес.

XIII.

Законом, који даје право општинама на експропријацију земљишног места такође, није учињена подела тих места према тежини, него је за целокуп бивша прописано 30 а за касаке 40 динара. Да би се отклонила ова несразмерица и по тежини плаћала наплаћивала, Суд је пре неколико година донео решење које ће се поступати, али пошто је исто по жалби члана од више власти укинуто, председништво обраћа пажњу Одбору да би ово питање требало унети у одлуку, и без одлагања поздати, да се на основу закона, који постоје, донесе накнадна измена во којој би експропријације за места такође по тежини биле и практичније и природније.

Одобравајући следиште председништва, Одбор је наређује комисију: од г.г. М. Р. Марјановића, Дим. Најдановића, Гаврс Вркића, Јована Бурића, одборника, и Љубе Романовића члана Суда.

XIV.

Како је у једној од прошлих седница одложено попуњење општинске комисије Одбор је на предлог заступника, изабрао: за чланове општинске комисије г. г. Ђ. Вајсфрта, Перу Миодојловића и Марка Белицарића.

ВАРОШКИ РЕЈОН

ДЕБАТА У СЕДНИЦИ ОДБОРА ОПШТИНСКОГ ОД 14. СЕПТ. ОВ. ГОДИНЕ ПРИЛИКОМ ГОВОРА: КОЈИМ ЛЕКЦИЈОМ ТРЕБА ОДРЕДИТИ ВАРОШ ПАР. БЕОГРАДА

(СТЕНОГРАФ)

Милисав Јосимовић *) Против овога рејона имао разних примедаба, која се могу лако избећи.

Један од г.г. општинских је овоме питању заступа, да тако рекнем, пену зрсту економског начела слободне трговине; јер би рад до пусти Београд да се шири докле год хоће, само захтева да ми водимо рачуна да то ширење буде проузилазе, на основу регулације, која би се исто тако имала као и воља појединаца да од средишта вароши бегају. Како ово сам других иеколода не може да буде већ ни с тога, што сам законом тражи да се варош ограничи и рејон повуче; то је нрско овог општења, као после без предмстно, морам да прећем.

Друга господа, која су говорила против рејона, својим разлозима сама су се запленла.

Један господин тражи да се шираи плац. Плац у који би се удрпно рејон, ширнно би се по начину како је и постојећи план израђен, а поимање је овде у томе предмсту да ни тај план није такав, да би се по њему могло оријентисати како кола; јер није у њему означено све што треба, а посланите шису унешене појединс вкрадне и зграде на њима, а још може бити речи о томе да ће се отуда индело и какве су те зграде.

Код би се међутим израдно такав план Београда, где би се све куће уписале, то би коштало много више него што нам коштају контакне за обележавање варош по рачуну једног од предговорника.

Другом једном господину није право, што рејон красива њиве, те указао на његовог говора не разумем да ли му је крпно што рејон не иде даље те да ни тај начин зоне њива и других општинских пресека, или можда жели да је тај рејон ужи те да сече куће у место њих и т. д.

Мени изгледа у једној овој ствари, да се је варош досад ширила једино у томе правцу баш за то, што они који имају њиве неће исте да оре, него хоће да спекулишу и да зидају куће, стрмарс, па да их дају странцима по скупу кирију, и на тај начин испеују интересе на свој конац, какви у варошн и од солидних грађевина никад не би могли имати.

Сем тога ја бн желео, да ми важу господа — који хоће да се Енглезовци и Ново Селиште увећу у свом пространству наложе у рејон варошки — где је Енглезовци и Ново Селиште; докле се простнру, да ли до Крагујевца или Ниша, или до Мо..ног Лугз, докле ли? Ја не знам. Господо! Имаоци земала у томе крају и господари кућа, по којих мишљењу, треба да су на чисто сетак, до њихово никакве ни по каквом врсту не може да има ту предност, какву му они приписују и којнко се даиас истеже то се неки квадратни метар земље по периферији на 4 и 5 динара. То је невероватно, и вредност тамошње земље мора у најкраћем року спасти можда на четвртину данашње вредности. Изгледа ми све да то и сами советници знају, па би само као ово знали на сметра рода да продуже живот за који дан пли као коиак осуђенпк да за који дан дуже остане на белом свету.

Питано о рејону господо нако узети са њиног гледишта и најкрајнијих тежиште његово, видети гарно у који се циљ тај рејон тражи, и за што је он потребан и користан. Према томе са нама и решавати. А да ли ће Енглезовцима и Новоселцима бити право, то није овде у питању.

Што се мене тиче, ја се овде питам шта је нрсче и коме треба ове ученине? Да ли Београду или неколицини залуталих газда на Енглезовцу? Ја мислим право, те се на то и одлучујем. (Врло добро.)

Коста Главинић. Господо, цео је одбор нашао на дане место. Ни сиеду скоро говора нпди се, да је њива, и то велика њива, задовољава с овим обележеним рејоном.

Питање се ово мора решити, и као што су многа господа напомснула, не може се овде гледати на интересе ових и оних, већ само на интересе варони Београда.

Господо, пођите по Београду, на као не пађете неколико стотина станова праини, рећите ми шта знате. Ко је нихо по Енглезовцу на посматрао куће, тај је морао видети куће прокалих штукатора, дућана врсалих. Ниje ли то истина и за људе и за Београд.

Шта је с тим људма што су тамо правили куће? Они су видали куће с туђим парама и на зеземљу. Сад су пропали. Немају прихода да плате интерес, и како ли тамнпу; и сад пропадају зарадно са оним, што су ни како дали.

Београд господе или мора бити варон како треба, или село. Данас Београд изгледа као једно велико село, а не као варош. То господо даље не може тако остати. (Чује се: и пеће.)

Ко је само господо тамо на лицу, места он је све видно и сад може са мирном савешћу да кажа за овај рејон или против исто. (Врло добро.)

И ја од свог стране примајем да је залеста у рејон узло много више но што је требало. Но то је учињено само за то, да се колико је могуће мање штете учини. (Тако је.)

Гавра Врвић. Састајао сам се оно неколико дана са њиме мештана, који тамо у новом селишту живе, и сви кажу да су незадовољни са оним рејоном. Они веле, да су се населили тамо услед Енглезовца, а сад се само у рејон узиљс Енглезовац. Сад веле нека ће и њима бити.

Како ми изгледа, ја овим рејоном захватамо само овај део, који је бољи, а неводимо рачуна нпи ће бити с онима даље.

Ово треба имати на уму.

Никола Милинић. Ја ћу само да примстим т. Јосимовићу на оно што каже да се ће обилазно на залутале господаре кућа. Његов се говор дотиче чисте појединих грађана. Мислим да г. Јосимовић неки доказа да су то залуталa лица.

То су господо грађани ове варони, а што су тамо отишли, то је с тога, што су принуђени да богаиу од варошке скупоће. Овде трпе скупу кирију, а при том још годе од кућа нко до чиновну жалост, увек приватницу кирнџију ема да деце и ако имају неке нико да им да квартир.

Нису то дакле залуталa лица, јер они плаћају порез. С

*) Говор г. М. Јосимовића дословно дајте по жели, што је у противном броју стенографом сасвим нетачно уредништво: опет интерпретира и поводу г. Јосимовића предлаже дан говора другог одборника.

тога би вољно одбор, да сматра мишљење г. Јовановића као пређашње.

Милинко Јовановић. Ако у мојем говору тим људе, ја сам готов да дам објашњење г. Милићу. (Чује се: Не треба о томе говорити.)

Јован Поповић. Г. Мата није мене разумео. Ја исказ какве да не треба рећи, но ја против сам да то да треба само би узет напре. Онима пак што остану ван рејона тешко сам да се само овакви регулација и да не могу куће правити.

Дошао, да сво ми дужни да подимо рачуна и од оних 40—50 пореских глава.

Главно је да ја кажем против рејона и вељи да је то требало учинити још пре 10 година, а не тек сад.

Никола Р. Поповић. Ја видим да ће решење овога питања вечерас у одбору изати 2—3 протинника, и да ће исто стећи противника и од мало доца нам одбора који су јако заинтересовани, на више цене свој интерес но интерес Београда.

Противника немају разлога.

Кад би изнели разлог, да ће се за кратко време намножити грађанство у Београду толико, да је оне обележје рејона врло мало, и да ће тим створити тешкоће, мозо би се још и о томе мислити: али ни један од њих не износи такав разлог. С тога и велим, да противника немају разлога.

Ја нам поспутрио, да овај рејон какога је комисија обележила има толико краткога земљишта, да се та ограничена неће испунити ни за 200 година у будуће. И даље ће бити у сред Београда доста њива и ливада, као и до сада. У томе ће убеђењу утврђује то, какво сам у Србији у општо врло мало намножана свет. У старим границама Србија је имала милијон и двеста хиљада душа. Тако и сад има, и због проширена граница једва има само 1,800.000 или 900 хиљ. душа. Сумњам да ће се и Београд пре од 20 година намножити.

С тога велим да противници рејона, између прана да се дуго на оне границе, него пре треба да се дуго на општинску управу, као и на друкчију, што није разлог на озоме што тану радила. Ио то је било са и прошло. Ми смо у 1890-ој години дошнели, да ово питање решимо, па треба и да га решимо с обзиром на све околности а без обзира на интересе појединих.

Ја ћу противницима само још ово да кажем. Ако ће се кроз врло неће нити је предложен, да они треба да имају на ум колико ће нове да кошта од саздаће рејона и осветлеж и водовод. И канализацију и друге најпре потребе; и кад то проведе и нађе, сами ће увидати.

Друго, има још један разлог, и то је овај. Београд сад и са оним, који плаћају неке врсноде општине и данаси, и са оним што не плаћају има око 40 хиљада душа. Кад би се узео неки рејон, онда је питање, да ли тих 40 хиљада душа неће да скоче терете кад ће граније Београда дуже биле? Сасвим је одговор лак, да није могуће.

И опанак рејон што је обележен, врло је незгодан, нарочито што се оне границе са житељства неће ни за 200 година моћи попунити (Чује се: врло добро.

Др Мариа Лапе. И ја се у главном сложим с мишљењем г. Николе. При решавању овога важнога питања требало бн рачуна, да нам служи за основу, по тих нужних рачунских података, који би нам имали олакшали решавање овога питања, немамо на жалост сад онде, и с тога сво предлози за тоноредно више из сопственог посматрања.

Са хигијенског гледишта врло је добро, да варош узима у зелено је могућно већу просторију, као би сказа кућа у варошки двала простране авлије, баште и т. д. Са тога гледишта ја би се сложио с предлогом више рејонске комисије. Питање је само, може ли се дела ова огромна просторија, коју комисија за варош предлаже, према материјалним приликама Београда, свакодневно сва оним потребама, које су са ничијенског гледишти неопходно нужне једној престоници.

И без ових грунтовних података, које мало час споменух, може се поуздано одговорити да према насељености Београда то се не може постићи.

И онда рачунајући на насељени Београд морао би и даље остати неуређена варош С тога писам да с границама варони идемо тако далеко, као што нам комисија предлаже, већ сам за старе границе које би се само у нешално нивле исправити.

Кад већ Београд иде у ставу да од Новога селишта напи и уједи састави део престонице, нисам да ниде нрано да грађани с Новога Селишта плаћају од београђана, да и Београд постаје Ново Селиште.

Јован Симић. Ово питање претресано је у прошлим седницама одборским и и ранице, па и сад.

Изгледа, да су овде истакнута три питања.

Прво о старом рејону, а то је да се искључи Калемдан и Новоселиште.

Друго је питање садашњ рејон по комисијским изменама и

Треће је питање, да ли овај рејон треба проширити

Ја треба да се заустављо на ово питање, да ли пре свега може рејон остати у старим границама Београда или не може?

Вама је господо стари познато а и т. називлог је ток рада разлог обичаја. Тада је жељена канда, да рејон остане у старим границама, сигурно за то, што се са приходима не могу да подмире све потребе варони. Министар ово нивлење жељене комисијске није времена. Узевд тога је нашла ова садања комисија која је рејон овај обележила, а написао је и рејон одбор на лице места и о свему се говорио.

По ово мишљењу рејон врло је требао би да остане као стали за Београд с обзиром на то, што у Београду не живи више од 30—40 хиљ. душа. Тај број није у стању да подмири све захтеве; које се траже за преустројство регулације и т. д. Но ово питање ова да оглађене само по себи с тога. што сам министар не пристаје да се одређује друга комисија.

Кад решење одбора које обележио за министра, онда ми морамо да се забавимо ово опет саздавет рејона и да довезмо нашо решење.

Као што сам напред казао, у Београду живи до 40 хиљ. становника. Ми са ре ином даље не можемо, јер са нокалима општинским не можемо да подмиримо све потребе варони.

Према томе ја држим, врл сиси том што је и овај рејон широко границе заузео, морамо се још и ослонити на жељење ове стручне комисије, и на саме захтеве и на праћу. И ослобођен се на све то, можаћу све то да сложите, да усвојимо овај рејон по комисијској комисијском.

У осталом, усвојили ми овај рејон или не, министру ће то служити као податци који ће му помоћи за сам пројект закона о овоме. По томе ја држим, да и једно и друго мишљење о старом раздем рејону а овим врло границе комисијом обележеном, мора да одпадне, те с тога сам да се усвоји овај рејон, као га је комисија предложила. (Чује се: врло добро.)

Др Лаза Пачу. Питање о ограничењу рејона варошког у најчешће је вези са питањем о подизању Београда као престонице. Све што мислимо чинити и радити, као: школе, подвод, канале, калдрму и т. д. да Београд учинимо уживљивим и да би престоницу подигли и удовољили, све то стаје познато. Све то јесте у непосредној сразмери са бројем становника и са њиховим богатством, имањем.

Кад упоредимо друге варони равне по броју глава са Београдом, са просторе који варони покрива и са имањем варошких грађана, уверићемо се да у том погледу Београд спори веома доше. Простор варони Београда огромне је, број становника мален је, а становници су просечно стања не баш богатог.

Ако сво, дакле, жбља нолаи да се Београд једном почне подизати, морамо га ограничити у ширину, обележити му рејон.

Кад погледамо шире се даље Београд шири, уверићемо се, да се он шири непрегледно, као не треба, на своју сопствену штету. Што је то тако, без сумње крнвда је старих општинских управа и у нарочито и државне власти што се још у почетку није састарало, да Београд добије као престоница свој варошки рејон, те да се може подизати и постати уређен. Одатле Београд опанак нашн је данас не може испоњати каквом — ни год од страница даље у Београд мора се одјета диватн — **р а п т р а в о с т и** Београда. Зло би прошло, кад би нас страшна судоја по престоници и жељу уређености.

Поито се није вољало на то, нити и у коме ће правну варош да се шири, Београд се шири као не једна варош —

становништво је почело бегати од центра варошн и зелених дворова, док се нарочито сегодње у другом смеру варош бши врхунила око тих својих стожера. Познате нам је, да је вредност имања непокретних на Сави опала, од кад је довршена железница, а у близини железнице зарасла, међу тим дунавски крај, који је такође поред реке као и савски, још је горе пострадао по свима условима непрекидног ширења Београда. У место да се варош чврсто око центра трговачког, затим дуж Саве и Дунава, варош је почела бегати у тоне и спуштати се са десног свога ивица у долину. Шта је дало повода тако безсмисленом кретању варошн? Знамо сви, то је свеопшта историја. Пошло је за руком једнозе странку да сретном спекулацијом претвори непокретне добаре у златна креда, а свако сво ни Срби добро познатори у том погледу, уследила сво се на њега. Но какве су, — тако је, на жалу, јестинаји живот, лакше је сиротиња добн до куће, и останите, на отуда је варош у последње време и расла само у тоне правцу. Произлази да док је Београд непрекидно и рашприкан и може још сиротиња налазити нове рачуна да живи на жалу, док варошн, ако чим се варош једном уреди, бићо у стварн јестинаји живот у варошн но пак ње. У варошн је све при руци и школа, и доктор, и што је главно — све што носао и лоб сиротињи даје, док и варошка сиротиња нма лоба и зараде само у варошн. Овде где со зарабује, подједнако је живети.

Кад узмемо на ово с једне стране градски простор варошн Београда и све ово устаноше, које мислимо засновати, и то не само установе саобраћајне природе, него и оне који иду на то да се Београд подигне као трговачко место и тиме остане богати варош, онда бих ја сложно с М. Леком, да је и овај о. комисије предложени рејон одвише велики. Уверен сам да и више још пространа површина простора, но што је обухваћено тим пројектованим рејоном, имамо у границама старе варошн, у дунавском крају, ако три клуча и у Палилулу. На грдан је то рејон и с погледом на безбедност. Но шак, сагласни радимо да је стари варошки рејон већ био предложен али не одобрен, морам пристати и на овај, но моме уверењу, одвише велики варошки рејон. Београд ће морао ће страховите за своју будућност само када бн остао у старим границама, јер је апсолутна финансијска немогућност, да општина као што треба уреди на подручју нечим ово предложени рејон т. ј. да спроведе водовоће, завеле питаће уличе, сазда школе и т. д.

Међ тим и ако је у зло доба тек пека се једном ставе са ширењем варошн, на на то било и онако равнакутним границама. За куће које остају зид рејона варошког. не треба се нашта плашити, ни и у другом смеру њих нан варошн, главно је да се једном ноше варошн дишати само у обележеним границама, а не нам оних.

Неки се плаше на каку, ако се неке од оваданих кућа остане нан нового рејона, проваљке стара варош Београд, јер ће „таво" бити јестинаје весо и све остале животне намирнице. То је са свим неосновано. На атару варошн Београда може бити свега једна општина, а та ће општина о в д е, у своме представништву, донети решење где ће бати клаоница на атару то општине, где пијаца и све остало. То је чисто и јасно, уј бојазни нема. Ако нам неко хоће рад јестинаја живота да се сели и нан атара београдске општине, то неће но тиме престаје и нама власт над њим и жегова над нама. Истина изотима неће бити нужно ово обележавање варошког рејона, али — тешко је постојби да се једним решењем задовоље баш сви, а затим да је рејон к ромка бно обележен још пре 10 година нити би сада било тако тешко на жао, нити би нам нарош у с т а р н м границама била пуста и непрелена. Што би нише чекала све би горе било

Предложени рејон поучен је доста удесно — подеднацијом, али је одиста толико нарок да, жорам признати, делим и ја мишљење г. Николе, да ће кроћи и 200 година док се он са свим насели.

Мосда би се новости реч о томе, да се варош подели у два рејона, у стари ужи, и у нови, од граница старог на до жеће новога, и да се за стари донесе одлука, да се све нарошке модерне установе имају на ирво место ширити у њему а за нови да се само донесу грађевске одредбе односно пресецања новнх улица, нахова праца и неке са широки улица, пиволацију, грађења тротоара и т. д. — али и то је по самој суштини стварн непотребно, пошто сноуде у сиету в а ј с т а р и ј и д е о в а р о ш н и м а п р е к и н с т в е н о п р а в о н а у т р е ћ е њ е.

На свега овога јасно се види, питање о рејону варошн чисто је и одређено: или ћемо једном одредити рејон варошн и тиме створити могућност да Београд постане модерна, уређена престоница Србије, или ћемо останите ширење варошн на милост и немилост личној спекулацији и тиме престонику Београда претворити у грдно неуређење слеа.

Коста Главинић. Г. Пачу је све јасновно, што треба имати на уму при решењу овога питања.

Ја само имам ово да кажем: да је садања комисија дуго имелала како да нађе рејон и преко сва решила, да предложи оиаку границу.

Предањи рејон, што је министар одобрио, а који општина није успела, обухватао је већи део селишта. Сад је комисија проширила рејон на Сави и Дунаву, де ова општинског и дунавског земљишта, које се неће парцелирати довде док се не јави нрава потреба за ширење Београда.

Досад нисмо имали грађевинског закон к сад над решено рејон можемо имати одних и тај нисмо који се можемо у многе нешеља нестодама нто дуже због овако нерстрое рејона.

Ја мислим да је стар ово довољно расветлена и сад може сваки сдасате како је намслено. (Чује се: да се реши.)

Заст. градског Сов. Карапшић Живојин ли да решимо? (Да се реши).

Пошто је ово важно питање то ћемо сдасати.

Ко је за комисијски предлог тај ће казати „да," а који је против нека каже „против" (Настаје гласање. После).

Гласало је 32 одборника „за," 4 „против." Једак се уздржао од гласања. И тако је усвојен рејон по комисијском предлогу.

Састанак је закључен.

Састанак је трајао до 9 часова у вече.

Радови статистичког одељења

(НАСТАВАК)

»

Имајући пред очима главну задаћу општинске статистике, изношење стања у каком се општина у истини налази, прва нам је брига морала бити да приберемо што тачније податке. У тој цељи, састављали смо биле обрасце за дата, снабдели их само разумљивим рубрикама и упустили, на смо их за тим разашиљали где је требало на попуњење. Но покрај све наше јасноће, тај нас пут није одмах жељеној цели. Материјал, који је долазио на разраду статистичкоме одељењу, није се могао употребити не само с тога, што није на време стигао, него и из узрока што на многа питања није одговорено на приближно у оној мери у којој се то захтевало. Већина прикупљачка бранила се да не располаже довољном спремом, али се нама чини да је прави узрок лежао у томе што се није имало воље вршити посао са потпуном марљивошћу. После овакових неуспеха, ми остајаше нашта друго, но да пођемо другим путем, да сам сакупљени материјал означимо као потпуно неупотребљив, и да, одустајући од прераде, приступимо непосредном прикупљању т. ј. да сами зајемо вадити податке из разних акта и протокола. Тиме смо себи натоварили огроман посао, који нам је задавао доста труда и одузимао много времена, али смо бар на тај начин добили тачне податке.

Но да би се подаци до којих смо на овај начин дошли, са корнпшћу употребили, нужно је претходно извршите једну већу статистичку операцију, којом би управо положили основану целокупној општинској статистици, а то је: да се у најкраћем року, предузме пон попис становништва и занимања. Такав

попис, имао би се извршити по најновијем начину, за један дан а помоћу изучених бројача.

Од користи је важности попис људства и занимања за познавање политичких и социјалних односа, држимо да је сваком познато. Но поред важних питања јавног политичког живота, која се решавају помоћу пописа људства, има иначе других питања од еминентне практичне вредности, која такође очекују да се реше на основу ексцерпираних цифара у попису становништва и његовог занимања. Да напоменемо само, како је потребно, да се зна број и године деце дорасле за школу, те да би се на основу груписања разних класа година старости, могао добити појам за будућу формацију и размеру јавне наставе.

Исто тако, на основу пописа сазнаје се у каквом односу стоје трошкови око настање, према броју становништва. Да ли расту код њих и становништво увећава, или се са његовим умањивањем и сами смањују — „Према величини утрошеног капитала на образовање и користи коју отуда добијамо, цени се богатство народа“ вели Енгел. Да ли ови елементи благостања расту или опадају, показаће нам пописи људства и подаци о физичким, душевним и социјалним особинама становништва, као и тачно воћење свију промена, које долазе услед непрекидног кретања његовог. Даље, помоћу пописа људства, даје се извести груписање становништва по годинама старости, а упоређивањем броја умрлих у једној години са бројем његовим у почетку године, долази се до вероватноће умирања. На овај начин, добија се врло важна и битна основица, за осигуравање живота. Најзад, помоћу комбинације резултата пописа људства, са бројем бољовања и смртних случајева, једино би се могла извести рационална санитетска политика с обзиром на лошалне прилике, које су изражена у бројевима. Пописа занимања, представљају нам социјални карактер целога становништва, јер најважнија народно-економна питања, скопчана су за бројеве, што их даје статистика занимања, а њихов одговор, мероданан је и за праведну политику државе.

Одвело бо нас и сувише далеко, кад би даље набрајали и образлагали значај о попису људства, као основици за целокупну статистику; за то смо и напели само неколико обичних примера, тек колико да се види, како резултати пописа, нарочито кад се упоређује са другим сличним пописима, могу да послуже као полазна тачка, при испитивању разних појава друштвених; и да се без њих, не може извршити са успехом ни једно воће предузеће, јер, предузећа која се отпочну једино на темељу општих уписана и нескустава, не испадају увек онако, како би ми то желели.

*

Према овоме што смо довде рекли, појамо је да се за сада и пре извршења пописа морамо ограничити, у излагању добијених посматрања, упустити се једино у напоменуће факата како смо их добили, истичући при томе само појаве, које јако падају у очи. У општина образлагања, и бланка испитивања узрока, не можемо улазити, јер нам за то, као што реносмо мало пре, недостају главни чиниоци, за упоређење и њихово. Дошиће нам, кад приштпо полне и тиме положимо баљо општинској статистици, моћи ће се тачним статистичким испитивањима подврћи све појаве и целокупно стање општине и њеног становништва.

*

Пре но што отпочнемо са публиковањем података, које смо прикупили непосредно са самог извора рекли смо се, прво да опитамања пописе људства од 1884. год., и ако он, као што смо и раније поменули, не представља право бројно стање одређеног становништва. — Због те своје непотпуности и нетачности не даје се с апсолутним успехом употребити за статистичке цељи, али за то опет може послужити, као историјски материјал, за студију развића пописа људства код нас.

(наставиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Дошао. Председник општине г. Никола П. Пашић вратио се с пута 6. ов. мес., у вече.

—

Водовод. Јуче је држао Одбор општински ванредни састанак, на коме је раније изабрана комисија стручњака поднела извештај о извршеном прегледу и оцени пројекта, који је за н. водовод, по уговору са општином, израдио г. О. Сирекер из Мангајма.

На овоме истом састанку поднео је и стални подводални пододбор последњи свој извештај с дефинитивним предлогом о начину за извршење н. водовода.

—

Пијаца. У седници Одбора општинског 7. ов. м. била је на дневном реду и молба 446 грађана, који траже, као што смо већ јавили, да се Зеленом венцу прокласи за слободну пијацу. Али пошто је 3. тачком чл. 69. зак. о општинама предвиђено да право захтева пијаце имају оне грађани који имају и право гласа на општинском збору, Одбор није могао узети представку у решење пре но што се и сам не уверн да ли сви потписници имају право гласа. — Преглед потписа стављен је у дужност двојици повереника одборских, г. г. М. Велизарићу и Р. Драговићу, и чим они свој посао сврше, поднеће извештај одбору, да би могао донети своју одлуку, по закону.

—

Комора. Споразумно са председништвом општине, окружна команда предала је „Српским Новинама“ на штампање набавке општске свију грађана, који дају помоћ за војну потребу.

Опитамање оних општска грађани треба да прате, јер се на други начин не може и неће саопштавати шта је на кога грађанина разрезано. Кад се штампање сврши, изаћиће у нашем листу објава у коме се року имају обратити с представком они, који разрезом нису задовољни.

Жалбе ће се узети на оцену комисија која је и разрезала комору.

—

Одликовања. Поред оних грађана, што их је Одбор општински изабрао да у текућој години прво оцену набавака и израђевина за војну потребу, одређени су од стране Управе војне одеће још и ови:

За **платне**: г.г. Вукован Милетић, Мирајло Мајсторица платнар, Младја Кара-Стојановић трговац.

За **чоју**: г.г. Милан Павловић, Новак Ђурић трговац, и Милош Вујић кројач.

За **кожу**: г.г. Андреја Одавић трговац, Младја Радовић и Сава Младеновић обућари.

За **металне ствари**: г.г. Макса Антонијевић, Зорија Поповић, златар, Димитрије Наумовић, Добросав Вешић и Ракта Вељковић кашиџије

Наредба

Према правилу за преглед стоке и меса од 7. фебруара 1883. год. Бр. 686. санитетски инџиниј II. сесина III забрањено је удување ваздуха испод коже код свих врста марве.

Пошто се примећено да се многи клачи не придржавају постојеће наредбе то ће овим поново најстрожије забрањује удување ваздуха испод коже, и сваки онај који поротиво уради, казниће се по закону.

Од стране Суда општине вар. Београда 7. марта 1890. год. АБр. 187.

С Т Е Ч А Ј

При општини београдској управљено је место за једног општинског лекара — у округу савамалском.

Позивају се сви лекари који желе ово место заузети, да се до 20. ов. м. са својим документима обрате општинском Суду.

Плата је буџетом одређена у 2000 динара. Првенство имају они који су родом из Србије и српски поданици.

Од стране Суда општине вар. Београда 1. марта 1890. АБр. 405.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

На дан 15. марта тек. год. од 2 до 5 сати после подне држаће се у канцеларији грађевинског одељења Суда ово општинског јавна усмена лицитација за грађење једног амбара за сменталј хране за коње потрошене чете.

Каушија полазне се пре лицитације у 100 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, који и предмету могу се видити у помињутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијске и пре лицитације.

Из седнице Суда општ. београдске 26. фебруара 1890. г. у Београду Бр. 157.

Војна наредба

Позивају се сва доле именовани обвезници I. позива да до 15. тек. мес. представу команданту I-ве чете VII. батаљона Краља Александра I-ог у великој касарни, ради одржања вежбе.

Који год од именованих у списку обвезника и овом трећем позиву ове команде не би следовао, неизоставе последице које прописује чл. 159 и 162 „правила и уредбе“ о војној дисциплини а то је: петнајест дана затвора.

Обвезници I. батаљона I. позива VII. пушкога округа који се још нису јавили.

Редови: Јеврем Миленковић столар, Димитрије Урошевић апотекарски помоћник, Хаџи С. Ајзер кројач, Божидар Бановић ђак, Андреја Шо, и калфа кројачки, Коста Ђорђевић пашуклија, Стеван Обрадовић, калфа трговачки,

Каплар: Мирко Константић бакалин.

Редови: Илија Ж. Ђурић, Петар С. Јовановић, Лазар Димитријевић, Јанићије Јанковић лебар, Анастас Илић млекарија, Љубисав Лукашић земљоделац, Петар Ж. Јовановић кујунџија, Петар Ј. Стевановић сварач, Војислав Икономић ђак, Светислав Остојковић кројачки Мијајло Достанић кројач. Јанко Димитријевић ђак, Коста Тавкаџовић кадиџар, Лазар Николић под калфе Чубрило кројачки, Илија Радовић млекар, Коста Глигоријевић млекарија.

Подкарадник: Владимир А. Рожановић практикант у окружном суду

Каплар: Лазар С. Буковић кафанџија.

Редови: Живко Ђорђевић чувар, Јосиф Алијас калеш, Тодор Мрковић бакалин, Никола П. Јовановић ђак, Владимир Јовановић ђак, Који Вилкели Сава трговачки калеш, Петар Јосиповић обућар, Стеван Обрадовић обућар, Крста Константић ђак, Давидо Илић бозаџија, Стеван Шиварџ хотеџи, Милош Божић трговачки калеш, Јеротије Дивић трговачки калеш Петар Зорић млађи економ, Арса Димитријевић помоћник апотекарски, Илија Аранђеловић пекар, Лазар Симоновић пекар, Сима Тодоровић пекар Христифор Ковачић келнер, Јосиф Калдерон трговац, Бошкидар Л. Трнавац слагач, Миленко Марковић кочиј, „Сима К. Наумовић касапин, Јанко К. Пиото трговац, Мијајло Јовановић мобил стражар, Гаврило Недељковић бакалин, Живојн Лазарић практикант, Младен Екегрић штампар, Јован Дреновић калеш банџиски, Никола Карапанчић син Стевана Карапанчића, Драгутин Стојковић подкивач Анђелко Гранић капџилџија, Сава Бошковић бивши практикант, Мома Демаје кројач, Александар Стојковић ђак, Драгутин Стевановић ђидар, Коста Нешић сатлер, Бока Т. Јовић дућџија, Димитрије А. Ђурић ђак, Драгутин Р. Стевановић ђак, Милан Вујић ђак, Лазар Димитријевић бакалин, Илија Васиљевић калеш банџиски, Илија Тројковић лебар, Давид С. Давичо ђак, Никола Радосављевић кластиџија, Алекса Јеанић слуга, Миша С. Стајевић калеш брзопарски, Бранислав Милићевић, Мијајло Николић пасецица, Владимир Вукосић, Мидорад Т. Павловић, Митар Јовановић Ветрењак млинар, Владимир Рашић Дашковић калеш спомаџијски, Гаврило Бојановић калеш трговачки. Илија Живковић, Владимир Бошковић, Добривоје Николић калеш брзопарски, Светозар Милошковић, Драгутин Стевановић приватник, Јован Соиановић, Асулаз Петровић, Давид Хаџи ђак, Драгутин К. Протић пресо кута двора ђак, Драгољуб Сашић слуга.

КБр. 1393. Из канцеларије VII. пуков. окр. команда 1. Марта 1890. год. у Београду.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 27. фебр. до 5. марта закључно пријало је пуско општинских кантара:

ТЕЖИНА	Чега	100% пристојна цена	ТЕЖИНА	Чега	100% пристојна цена
килогт.		дин.	килогт.		дин.
17,250	Бршина пшенич.	19.50	52,800	Сена	5·50
2,890	Бршина кукуруз.	12·—	5,200	Слама	3·—
38,050	Пшенице	15·20	783	Шпиварџ	45·—
59,599	Кукурузa	10·50		Воска	—·—
	Сиђи	—·—	147	Сира	70·—
	Крупница	—·—		Јоја тополена	—·—
22,843	Јечма	12·50		Јоја истопљена	—·—
2,011	Овса	13·50	231	Масти	102
	Кукуруз нова	—·—		Слапнице	—·—
11,368	Шпеула	24·50	246	Сува меса	60·—
8,200	Кромпира	8·50	15,834	Воће краће	200
55,112	Арнаџика	10·—	61,157	Сипа добелих	78·—
5,245	Црна лука	10·—	1 964	Бухура дивена	6·50
501	Бела лука	30	30,710	Креча	3·40
2 330	Лука врилаве	6·50		Кућска кисела	—·—
3,825	Јабука	24·—		Рена	—·—
	Крушака	—·—	Антарџ		
1,101	Орања	21·—	22,902	Вина црна	18·—
	Грожђа	—·—	4,330	Вина бела	20·—
	Шљива сирових	—·—	15,170	Ракије њл. меке	24·—
1.178	Сувих њл. пок.	30·—	624	Ракије „ јуте	70·—

Примедба. Пригод на општинска кантарина од 27. фебр. 5. марта 1890. год. 1126 дин. 40 пара.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић.

БРОЈ 12. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ ИЗВЕСНО РАДНИ ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . . . 8 дин.
за пола године . . . . . 4 дин.
за једно тромесечје . . . . . 2 дин.

Недеља 18. марта 1890.

Цена је огласима 6 дин. пора од врсте
Претплату нека свако упућује на општинско суд и све нерегистроване на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂЕЊЕ ВОДОВОДА

Последња студија техничког одељења о начину за извршење новог водовода

Пошто је и пројект за вод под београдски већ готов и претресен, технички одбор, који је ауе две године образован, да претходне радове изврши, сматра да је сад задатак његов готов, те је готов да Општини београдској преда све прикупљени стручни материјал и предлоге, а тиме да поднесе рачун о утрошку одобрених кредита за истражевање воде.

Овом приликом технични одбор хита, да извести Одбор општински и о неким новим наказдама водовода, који се у току израде самога пројекта морали предузети, и о којима до сада није имао прилике да реферише.

На ово, при израђивању пројекта показало се, да ово место, које је истина било предвиђено за смештај спољне инсталације, није најповољније за полазне пуних грађевина, а то поглавито с тога, што би беде потребне темље и скупшине фундације, а и остигравање од поплаве лето би тако са великим надзирима било спојено.

Тек поводом травне је пројектанат, писмом својим од 16/28 VIII. 1889., да се напомиљени садржаји у Машину одреда сапуњица и пробатинцији полазај за инсталацију спољних постројв.

Према одређеном уговора на израду пројекта, од 22. III. 1889. г., општина је била дужна да та напомиљена непланира предузме и техничка одбор, уколико ништа већега и новога пашао, приступи и одмах и извршењу. Материјалних техничких опи израђених тих радова није било, пошто је на одборских кредита за истраживање воде било ранте на расположењу колика, колико је за те напомиљене радове потребно.

По како се су чланови техничког одбора, који су у ово исто гово сам претходне послове за водовод руководили, у доба када је пројектант извршење поменутих радова завршио, на страни колико је те је тек по њиховом повратку било могућно, да се по лицу места, а у сарадњи са пројектантом, г. Сарајевом, утврди на којем месту и какве сводове нала напиадно предузети — те је то учињено тек 1-ог Септембра прошле године.

Сам рад трајао је више од месец дана и резултате истога морао је технички одбор пројектанту поверити тек 10-ог Октобра прошле године.

На тај начин протурновано је у свој израда пројекта задовење од 6 недеља; но оно је биле неизбежно, и у интересу сконовиће при градњу водовода. У исти мах тиме је поспешовала, да за то надокнеће неки накаде приноси самога пројектанта.

Овде је место да се истиче и обележа техничког одбора, које је он у више приказа у своме раднем рефератима чинио, а које се односи на израду опширног стручног елабората о извршеним претходним радовима.

Детаљисан елаборат о таквим последима, са свима прикљученим подацима и грађевинским прилозима, користан је, како у интересу наше, тако и за Општину моју је таква целокупаца предузела; јер ће и т ј ће се нами пред стручним светом показати, да ли су предходни радови извршени са потребном обазривошћу и према спређеним захтевима науке.

Такве инвестиције у водиће доба обично публикују све општине, које овакве зимишне радове предузимају и извршују.

Са обзиром на то и технички одбор обећао је, да ће сретству истражавања поднесе тако спређене стручни извештај.

Међу тим, пошто је то замашан и трудан задатак посао за који треба и времена и извесних трошкова, технички одбор да дође није могао до извући своје обећање. Тиме нам није речено да тај посао мора остати неуређен, нити у овом случају о ономе знали и остављено, и ми имамо примере где су такве радове наказдне публиковали и други људи, којима стоје на расположењу много већа средства и више стручних снага. Тако је и минхенска општина такви извештај штампала, пошто је нов водовод већ готов био

Технички одбор мисли, да је најпре најбоља начин за извршење и ове посла, стављајући га у дужност надзорној инспекцији, која ће у ово Општине руководити пословима за грађење водовода, а о којој ће мало шире бити опширније говора.

Даље пошто је технички одбор, поред извршених претходних радова, упућен спремно и неке податке, потребне за пројектовање канализације, а канализација нарочи такав је посао која треба упоредо са водоводом, као бар одмах за овим да се предузме; слободни смо на овоме месту да обратимо пажњу Одбора општинског и на то, да би зарад начелног решења питања о канализацији пазило што пре тај посао поверити једној стручној комисији од инжинира и лекара

Напред на овоме месту дужност је техничке комисије да Одбору Општинском и о следећем реферише.

Са обзиром на то, што Општина београдска мора да води, да послове око градења водовода и доклаје радове при употребе остати, крпи се могућност само једним људима: техничком је одбор 31.III. 89 подноо предлог Одбору општинском, да једнога од млађих и способнијих инжинера наших узути на рад код г. Сарајева, при градњу водовода у Лубљани.

То је Одбор општински на састанку својем од 3.VI. 1889., и решио; и послао је г. Јосу Јовановић, окружни инжинер свеђеренски, који се морално обвезао да при извршењу водовода као инжинер стани своје услуге Општини београдској на расположење.

Пети је г. јако о тромеу Општине београдске за време од бању 6 месеца, а пријно се из Љубљане опи вољење Октобра прошле године, пошто је грађење водовода у Љубљани у главноме довршено било, о ом ће пристао да по жељи нашој и даље остане на роду код г. Сарајева.

Г. Јовановић подиео је, као свој извештај братак опис њеног водовода у Љубљани, са ивне пријата таквима инструкција за ране радове при градњу истога, што со све овде под I. прилаже.

По увереју г. Сарајевом, и тако исто и председника Општине Љубљанске, г. Јовановић показао се као потпуно способљен и за сво време својега рада у Љубљани био је прилежан и ревностан, тако да ће и при градњу нашега водовода моћи бити корисно употребљен.

Сем помоћи од Општине београдске, прилазни износатка своје из Љубљане, добио је г. Јовановић поручај поглаву од г. Сарајева и од општине љубљанске, од прилог 100 а од друге 250 фор. аустр. вредности, што такође служи као доказ да је својим радом у Љубљани одговорио нашим очекивањима.

Одбор општински поступање према општ, тако у својем интересу, као при узимању потребног стручног персонала за грађење водовода има у виду и г. Јованавића, те га као једнога од својих инжењера заснива у то доба послу употребе.

Сматрајући овим свој посао као довршен, и полажући Одбору општинском у своје време дати јој наиђу, техничка комисија за извршење претходних радова за водовод, осећа уредно као свој моралну дужност, да напред своје мишљење и о самом начину грађења водовода.

У својем извештају од 12.II. 1889. год., технички одбор изнео је већ прилике до закупа мишљење, да ће за Општину београдску бити најкорисније, да грађење својег водовода предузме у сопственој режији. На може се учети и да је Одбор општине варошн Београда то начело и усвојио; јер је решењем својим од 15.II. 1889. год. општине председника Општине и техничке одбор да продуже преговоре са г. Смрекером, односно закључење уговора за руковођење грађењем, на тој основи да уговор коначно ни одобрење.

Технички одбор и данас стоји на истом земљишту, а противан је даљему целога посла у виду редовно предузимају поклањају слеђених разлога.

Најпрљубљи водовод нрско једног главног предузимата, општина губи много од своје непосредног утицаја на сам ток радова при грађењу водовода и скучава своју слободу диспонирање. А ово је нит тио с тога, што нигде није могућно, а напротно не за кроити као што је Београд, где знате ни ретуширања ни многа друга радови нису извршени, да се сва техничка питања са потребном детаљношћу у изради реше. На против много што нта има тех да се дочинитвно диспонује у тону радова, ва и сам обим појединих радова морање у оквиру укупног посла да се дељиније поспења пла смањује.

Грађење водовода нрсао једног предузимата стало би Општину много скуаље, но ако тај посао у својој режији изврши. То је с тога, што и генерални предузимач врше поједине послове нрсао иных предузимата; на тако често један посао врше врсо више руку, докле дође до правог извршења. При томе разуме се да и непосредни извршилац, и сви посредници до главног предузимач, односно са њима трпе своју добит. Примера о томе имали смо и ми при извршењу грађевинских послова на нашој државној железници. Дакле ако Општина буде непосредно давала у виду све поједине послове при грађењу водовода уштедиће велики процент од укупне суме за грађење, који би иначе као добит морала предузимача дати.

Даље, кад се укупни трсао дође појединог предузимач у виду, онда ниде могућно са истим тако детаљан уговор састанита, нрсао би се посао уиапред предвидети, као ни у којем погледу интереси општински не би дошли у опасност.

Куд и камо је јоште неповољнија случај, кад је главни предузимач уједно и концесионар или зајмодавац. Такви концесионари, а нарочито какві су се нама до сада са страве пудали, траже при свима непредвиђено велику добит, и за једну и за другу услугу; а поврх тога, на штету целе установе, обично теже они и неоправдано економију у своју корист, као нрс грађењу тако и доцније врс експлоатације. Ка томе долази и то, што ниде могућно довољно сигурно и успешно контролисање концесионира у вршењу њихових обавеза, нрсд златних трошкова за то и т. д. Све је то у великој несклоности интересно, јер где год су појединс нарочи своје потребе на тај начин подмиривале нема скоро случаја, да се нису обилано несоде и компликанције народне; на је то често пшло до тога степена, да би се појединс општине радије лишиле и користи од појединих установа својих, над би се само могле ослободити глобазија, што су их саме себи на врат натоварале. Уједно концесионари нрсд на „Пројекту“ у коју обично и нас рачунају, какве послове предузимају, траже претерану гаранцију залогом најмањих прихода: тако, да би Општина одузела себи могућност да доцније предузме извршење и других својих установа, које буду од потребе.

Напад бсло да Општина врши своје послове нрсо концесионара нла главних предузимача, бсло у сопственој режији, она мора подићи знатно трошкове за вршење нзора. Ти су трошкови истина већи при раду у режији, али је с тога и сигурност за правилну радњу много већа, а нитерсси су општински боље очувани. Уједно знатан трошкови ово надмоћи, при вршењу послова у режији, куд и како је жања од суме, која би се као добит морала самом главном предузимачу исдати; тако, да се може са сигурношћу рачунати, да ће Општина при грађењу употребити најмање 15% од укупне суме, ако водовод у сопственој режији извршн а то повесно ниде мало при овако великом послу.

Данас нта више ниде нсће-толика оскудица ни у струкним људима код нас, да би се морало приступити вршењу водовода на један или други од ова два, истина комотнија али и скупља и некорисија, начина. А прнсби посао у режији, Општина ће имати прилике и да обрати пажњу на довољну спрему својих људи, како ће их моћи са користи употребити при обављању и експлоатације новог водовода.

На на крају крајева, подижући нови водовод, Општина мора нрнсутствовати да ниа у виду небеланце санитетских прилика мора дакле да створи могућност, да трајањем даде што већу количину воде, но што мању цену. То се као у принципу већ не може да сложи са давањем водовода у концесију.

Одбор општине варошн Београда ниа дакле пуно основа и разлога, да дође досадашњему реше, да се грађење европског водовода нзврши у општинској режији.

Питање је сада, да ли је извршење водовода у општинској режији могућно, као и на који би се начин то сигурно и корисно извести могло.

Технички је одбор потпуно убеђен у могућност таквога рада, и надовиње овде како мисли, да ће бити најкорисније, да се нзврши организација целога посла.

Персонал данашњег инжењерског одељења у београдској општини и сувише је мали за редовни послованак толико пространи; да не може бити ни помена, да се са тим персоналом може нзвршити тако велики посао, ако нто је грађење водовода. Према томе Општина београдска мораће и у томе погледу следовати примеру многих других општина, које су такве радове прнкле: дакле мораће образовати нарочита грађевинска бирО, са потребним персоналом, зарад непосредног руководења свију грађевинских послова при грађењу водовода

(наставиће се)

СМРЕКЕРОВ ПРОЈЕКТ

Извештај комисије о прегледу пројекта по уговору израђеног за н. водовод.

Решењем Одбора општинског од 20. Новембра 1889. године, одређене су подписане у комисију на преглед г. Смрекеровог пројекта за београдски водовод, што га је нрадно по нарочитом уговору са Општином.

Комисија се састала прве дне 3. Децембра пр. год. и поднела је поверени јој посао у 14 састанака довршила, част јој је овим поднети Одбору општинском извештај о учињеном прегледу, са сводом оцена коментар пројекта.

Сходно уговору са Општином, г. Смрекер је поднео сва пројекта, који се састоје из 30 листова цртежа у формату 70 на 100 сант., јоште и извештај са 150 писаних страна, предрачуна са 104 писаних страна, и таблице о досматрањима прнмена нрсе предходних радова, са 50 писаних страна.

Пре него што пређемо на оцену поднесених радова нзложићемо у кратко дисноницију водовода по овом пројекту.

Цео водовод састоји се у главнноме из следећих постројења:

1., Постројење за прикупљање воде,

2., Постројење за пречење и подизање воде,

3., За спровод воде до резервоара,

4., Резервоар, и

5., Постројење за развод воде по улицама.

Сва ова постројења пројектована су, са обзиром на главни захтев у прописаном програму за израду пројекта: да водовод даје у прво време просечно 2000 куб. м. а у максимуму 3000 куб. м. воде дневно, а при дневном раду нзнпа од 20 сати.

1. Постројења за прикупљање воде

подељена су у пројекту на две групе и то:

а., пречтројења за пречење подземне воде из Макиша.

б., пречтројења за прикупљање воде са извора Беле воде и других, који подпоси нарочитим на погранну карнцу.

Општа дисноницнја ових постројења представљена је на листу 7.

За пићење водоводне воде, пројектовани су бунари са филтрима по систему Сиреженом, а за прикупљање изворне воде само је генерално наложен и описан начин, како би се те воде имале хигијенски.

За обзиром на то, што се по програму тражи за бунаре резерва од 25%, а што је бунар, који је у вези квантитативног покушаја за време претходних радова постављен, а који је истоветан са пројектованим бунарима, давао за време црпења преко 11¼ литара у секунди, при сниженом нивоу воде у њему за 3¼ м; пројектовао је г. Сиреженом пет таквих бунара, који ће се у извесном размаку један од другог поставити приближно у једној линији упоредној на ток подземне воде. Конструкција ових бунара представљена је на листу 9.

Од прилике у средини између ових бунара, а ближе другој радијални, дисконован је главни један бунар, на коме ће се вода црпити.

Вода из појединих бунара, долазиће у главни бунар цевима од ливеног гвожђа, које своје сакупље пиљу у њима заједничким бунарима, а другим крајем улазе у главни бунар. Конструкција главног бунара наложена је на листу 8.

2. Постројења за црпење и кидисање воде

пројектована су на следећи начин:

У близини главног бунара, постављена је зграда са свим потребним инсталацијом за црпење и кидисање воде.

Сва машинска инсталација извршена је са резервом од 100% и јачина за потребне машине, затворе и црпке израчуната је према потребној количини воде и висини резервоара у који ова вода да се истерује.

Сем ове зграде са машинском инсталацијом, пројектована је у близини зграда са становима за машинисте и једна шупа за угаљ, са колским вагом за мерење угља. Све ове зграде са целом машинском инсталацијом, представљени су на листовима 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. и 18.

3. Спровод воде до резервоара.

За спровод воде, од места где се црпе на до резервоара постављће се, дуж друма радијског и тангидерског, цеви од ливеног гвожђа, у провинсиар дубини испод површине земље.

Ситуација довода представљена је на листу 19. и 20., а уздужни профили на листу 21.

На за то потребним местима предвиђен је извесан број хидраната за потребе пожарне (искупљене видуле) цеви, као и извесан број затварача за искључење довода.

Исто тако предвиђене су и грађевине за прелаз тангидерске реке, жељезнице и контролишног потока.

4. Резервоар.

Задат резервоар, на коме ће се вода по варошки разводити, пројектован је на кису у близини цркве Св. Саве (Возарићев крст).

Део резервоара постављене је на коту 145 м. над радијалним морем. — Висина воде у резервоару износи 3,5 м., а резервоар је подељен у две једнаке потпуно одвојене коморе, свака са запремином од 750 кубних метара.

Резервоар ће се укопати у земљу и око њега засути за 1,5 м. земљом, ради одржавања сталне температуре у њему.

На листовима 22. 23. 24 и 25. представљена је конструкција резервоара у свима детаљима, и са графичким израчунавањем јачине сводова и зидова. Ради нетрпења резервоара предвиђени су до пинад пасина нарочити вентилатори.

5. Разводјење воде по варошн

Вода ће се по варошн разводити цевима од ливеног гвожђа. А цеви су то с једне стране у вези са црпена које скупљене воду у резервоар, тако да се вода може непосредно из довољних цеви по варошн разводити: са друге стране пак спојене су са резервоаром, из којега ће вода по варошн отицати, у време највећег потрошка и за време кад пиће прак не ради.

Разводјење је извршено комбинацијом система рачвања и циркулационог система.

За гашење пожара и поливање улица постављени су хидранти, а ради исправка цеви, затварања појединих огранака у случају оправке и иначе, предвиђен је потребан број затварача. Исто тако и за разделење воде по улицама пројектоване су чешме, у виду гвоздене стубчине а са нарочитим затварачем.

Највећи пречник цеви, које ће се у варошкој мрежи уполребити, износи 300 а најмањи 80 милиметара. Укупна дужина цеви по свима улицама износи 40½ километара.

Ситуација целе мреже цеви по појединим улицама, са назначењем места где ће бити затварачи и хидранти, као и са назначењем калибра појединих водоводних цеви, представљена је на листу 26.

На листу 27. наложене су нормалије цеви од ливеног гвожђа, са нагласком и са обедом, као и појединих специјалних делова цеви.

Типови предвиђених затварача, хидраната и чесама, представљени су на листовима 28. 29 и 30.

Напослетку, који је уз пројект послат, недељи је у два дела.

У првом делу описани су претходни радови и то: од 1. до 9. стране изложене је у кратко хидрографија околине Београда, а на листу 1. приложена хидрографска карта те околине. Од стране 9. до 27. изложена су хидролошка истраживања за време предходних радова;

Од стране 27. и до 41. споменути су недостаци за пројектовање потребне количине воде;

А од стране 41. до 89. изведени су захтеви о квалитету воде у опште, и описала је вода, која ће се употребити за будући београдски водовод.

У другом делу изнесене подробно је изложена на странама 89. до 147., диспозиција целога водовода, са детаљним описом и мотивацијом свију пројектованих грађевина.

Предрачун састоје се из следећа одељака, а сачињати сума дела се према томе овако:

1., Постројења за прикупљање воде	— —	232.500 д.
2., Постројења за црпење и дизање воде	— —	325.000 „
3., Довод до резервоара — — — — —		455.000 „
4., Резервоар — — — — — — —		70.000 „
5., Мрежа цеви по варошн — — — —		610.000 „
6., За откуп потребног земљишта — —		50.000 „
7., За надзор при грађењу и за непредвиђено		125.000 „
		1875.000 д.

Целокупна сума дакле по предрачуну износи 1,875 000 динара.

Као трећи радни пројекту додат је таблеарни преглед посматрања стања подземне и спасне воде, за време предходних радова, и то: на првих 7 страна посматрања у бунару опитнички код Тобдајровог плина; на странама 9 до 37. посматрања у шубуњеним рупама у Мањину бр. 1—12 у околини Бедих вода; од стране 38. до 53. посматрања у осталим рупама у Мањину бр. 13—25 и на Сави.

Као се укупни посао са грађење водовода може подделити на две врсте радова, на радове грађевинске или инжинерске у ужем смислу, и на радове машинске; то се и комисија водовода на две групе, ради детаљнијег прегледа укупних пројектних радова.

Г. Јосимовић, Стаменковић, Гавановић, Миланковић и Марковић предузели су преглед инжинерских радова, а г.г. Селесковић и Јорић прегледали су пројектовану машинску инсталацију.

Осталн члан ни комисије као ветеринари, нису редовно присуствовали састанцима комисијским; од техничара пак г. Анта Алексић каљано се за путу, а г. Милан Дамјановић мора да је на други начин спречен био, те ниje никаво дељано

Прегледи пројекту хронолошка, комисија је нета узела у оцену, т. ј. да ли у њима одговара условору и програму на основу којих је грађен, као и да ли је са опитног стручног гледишта потпуно и солидозно израђен?

Тим својим прегледом комисија је нашла, да је у колледу пројекат у програма за израду пројекта, г. Сиреженом одступио само у толико, што је за паре машине, у које трошење резерве од 50% пројектовао за исту резерву од 100%, — Ово увећање резерве међу тим иде само у прилог неке сигурности при раду, а потпуно је оправдан и с погледом на експлоатацију целокупне машинске инсталације под Бедих вода као и у опште с погледом на наше грађевинске прилике, према којима би и најмања оправка морала да проузрокује дугачку и према у употребљивости водоводе. Сем тога, машинска инсталација са једном резервом, дозволила у свако доба и даиде увећање укупног потрошка воде.

Остале такве програма испуњио је г. Сиреженом потпуно.

У погледу осните диспозиције и појединих пројектованих грађевина, зналаца је нашла: да ће према резултатима добивеним за време предходних година, пројектована 5 бунара бити довољна да врад заштитне резерве од 25% дају просечно 2000 и у максимуму 3600 куб. м. воде за 20 сати сваког дана; а тако исто и разлог: што бунари и њихов водовод такав је, да приме воде из родних жеће утицати на црпење из суседне бунара.

С погледом на што већу сигурност односно количине воде и лакше уклање нете дотицаја, увиђено је што се увода и вода са извора беле воде, а других сетиц ја извора који жаржковачком планином набијају

Систем бунара за примање воде, у погледу конструкционом за сада се сматра као најбољи, а нарочито за случајеве где се вода црпе на непчаних слојева, као што су слојеви у Моравину.

Бунари су потпуно описани од шеснаесте горње воде у Сави, те су на тој начин, као и све зграде за сталну инсталацију, осигурани од поплаве

Једи од најважнијих а и најскупљих дедова сталог водовода, јесу цеви за спровод и разношење по појединим улицама.

Према томе дакле и цена укупног водовода зависи у великој од тога, да ли су за све те цеви домаће разноврсне нарачунате, или не.

Претпоставка доводних цеви износи у главноме од количине воде, која се у резервоар дише, и од висине тога надземља. Што је пречник цеви већи истој количини воде веће је толико ће отпор при кретању воде у цевима бити мањи, те ће моћи дакле и машинска инсталација да буде јевтинија. друге стране опет цева са већим пречником неограничено су скупље од цеви мањега пречника.

Са обзиром на ова два супротна захтева, где се погледом на једну корист кала претпостављати већи а са погледом на другу мањи пречник цеви; т. Смрезер је постављо себи за задатак, да нађе тако звани економски најповољнији пречник за доводне цеви, т. ј. такав пречник, за који ће спецификовано у овом случају сума за трошкова за набавку цеви и за потребну моторну снагу, а са додатком капиталисаних трошкова око изградње воде, биће најмања.

Решењем овог задатка добио је г. Смрезер као најповољнији пречник за доводне цеви од 267 м.м., па је исти, са обзиром на већу сигурност, а нарочито на могућност спровођења и веће количине воде доводних цевима, увећао исти на округао број од 300 м.м.

(наставиће се)

РАДЊА ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

IX. РЕДОВНИ САСТАНАК
28 фебруара 1890. год.

Беше: Заступник председника, члан суда г. Светозар Кораћевић; чланови одбора: г.г. С. Х. Миљковић, М. Цветковић, Ђ. Димитријевић, Др. М. Т. Лека, М. Јовановић М. М. Терзибашић, Ј. Ж. Курић, В. Николић, Р. Петровић, Р. Р. Петровић, Љ. Јовановић, М. Николић, К. П. Младеновић, Ц. К. Михаиловић, Ј. Ђ. Голубовић, А. Шпиц, М. Костопавловић, Л. Дамјановић, Л. Стојковић, Р. Драгојевић, М. Јовановић, В. Вајтровић, Н. Л. Маленовић, Ђ. Николић, М. Ј. Марковић, К. Д. Главинић, Л. Поповић, И. Цветковић, М. Јовановић, А. Ј. Судник, И. Р. Поповић, Д. Недимовић.

I.

Најпре је прочитан и без икакве успреке завршен одељак из последње седнице од 23. ов. мес. а за тим је заступник председника хтео да даде одговор на питања из равних седница, али како на дневном реду сим питања која се не могу одлагати — решено: да се одговори председничтво одложе за напредни састанак.

III.

По достави одборника г. Николе Миленића да је кућа у којој станују поћи стражари веома ломна и по здравље шкодљива, председништво напомиње да ће наредити комисијски преглед и даље што буде потребно предузе.

III.

Одборник г. Др. Марко Лека износује да је ранија наређења да се средом и петком редовно сечаја комисији која прегледа прошлогодишње рачуне општинске, и како се рад не може да одлаже, дуже да би од сада требали или седнице одбора или састанак комисије у други дан, нежо средом, одређивати. Наиме да је среда и по неколико дан за седнице одборске, одобрено: да се састанци комисије на преглед рачуна не сазивају средом, него другог ког дана.

IV

Поводом доставе одборника г. Р. Драгојевића: да је задржано на врати од карписког пристаништа до железничког насипа доста камења, решено: да комисија од гг. К. Главинића Ј. Голубовића и А. Шпица одмах учини преглед и поднесе реферат, како би се оправка могла на време предузети и што пре спровести.

V.

Председништво саопштава да је комисија учинила преглед акта и исправа радећу оштинског Суда по кандати кадарније коју општина дугују браћа З. Поповић, и да ће општинске комисије дотле дати одговарајући члан.

По саслушању реферата известиоца комисије г Јов. Савића, Одбор је одлучио: да се предмет радећи општинског Суда по § 465. зак. о поступку судском подложи поступи.

VI.

Председништво саопштава да је по рашији одлуци одборској чињен корак код Г. Министра грађевина за одобрење да се за општину може у потребној количини црпсти моравски шљунак по цену по којој га и држава за своју потребу набавља. Али како се надаље има да коларци државна контроба општина је одговорна да жора сачувати најмање месец дана. Услед овога држава је 23. ов. мес. лицитација за набавку 5865 м³ тучког шљунка колико је потребно па да се ове године може направити општа шљунка.

На лицитацији није ни један предузимач хтео да лицитира што се у крајем реку траки велика количина шљунка па ни је исполуће обезвати се да шљунак лиферују по повољну цену.

Узимајући у обзир могућност да се због пролетње поплаве морских долина неће моћи лако знатно дуже чекати на морански шљунак, Одбор је одлучио: да комисија од гг. Р. Драгојевића, Мише Николића и Младена Цветковића обиђе све београдске камене кадаве и покупље све количине тучаног шљунка које се у најдаљини готове налазе, и које време тоже могу по јевтину цену добити За осталу количину обратити се овог Г. Министру грађевина молбом да се ослобађање морав. шљунка за општину колико је могуће више убрза.

VII.

Грађевинско одељење реферише да је друга лицитација за набавку 650 куб. мет. дунавског и сеоског песка држана 27 о. м. исвала је од прве скупље а остала на Петру Дмитријевићу, и то: дунавска по 2·80 а сеоска по 3·81 дин. од куб. метара.

Узимајући лицитацију Одбор је решио: да се тражи сва 650 к. мет. дунавског песка с тим да извођач предају изврши у року од 15 дана.

VIII.

Према реферату грађевинског одељења да и на другој лицитацији за набавку одучног и ломног камена није било лицитаната — одлучено: да општина сама набави камен и уме радовање да у режији грађевинског одељења да се изради потребна количина ломног и одучног камена — за кадарчу у ергушевској улици.

IX.

Председништво реферише да је до сада и у кароншом и у сламалишном кварту врано дужност један општински лекар г. Др. М. Хаџи-Јанић, али како су данас послови општинског санитета још већи, нашли да управљено место треба што пре попунити, те тако да сламалиски кварт добије свога лекара, који ће у тоне кварту и становати; а у ка. наронском Др. Хаџи-Јанић да може поред свију дужности ов. лекара обратита и што већу пажњу прегледима на пијаце.

Саслушља се е следштем предстаништва. Одбор одобрава: да се одмах расписе стечај за општинског лекара у кварту сламалишком.

X.

Према покладном тражењу Управе варошн, наборани за

преступним примјетним нечистима у ул. теразијском још и ова лица: Живко Тодоровић кафеџија, Мијаило Михаиловић бав. Младен Милић трг., Димитрије Кнежевић трг., Спасоје Илић механџ., Мирољуб Тодоровић кафеџија, и Видак Вукошић кав., а ослобођени Сава Недељковић и Шах. Јовановић добојџија.

XI.

Према молби и поднетим лекар. сведочбама ослобођава од туторске дужности г. Илија Сашић а за његово место за главн. тутора пољопривредне дирекције изабран: Младен Стојићевић рентијер.

XII.

Грађевинско одељење реферише (Т.Бр. 84) да су се до одлуке одбора из прошле године локалне лицитације и по интересу општине и штетне, и да их с тога треба укинути. При: да место 10% може лицитант при лицитацији полагати каушију 5%, у готовом а других 5% да му се у таквом случају задржава од прве рате акорде; а друга: да се у условима лицитације стиха да остала пашњаци остају својина општине.

На показаних разлога пашњаци да је следиште грађевинско одељ. увесно. Одбор је решио: да се ове ове одлуке укину а исто се тиче напоје при лицитацијама предвиђати се само залоге.

XIII.

Пашњу „јеврејске“ „дечанске“ и ул. „градско поље“ стоји поотпала један трогуао за који је по разумевању комисије отпадање одређено решењем о отк пашњу сама улица, па њиву се средњаци они трогуао пашњи. Али како председништво не жели да се без знања Одбора и тај делић улица у посе. жели да седница довеле закључак.

Делећи следиште комисије. Одбор одобрава: да се по изведеи отвори и ову део, који није до сада отварао, а земљу средњаци да односи.

XIV.

Заступник председника кмета нат Живка Кукановића трг., који моли да Одбор општински уваже у опсту: да ли би и по саку општину било корисније ако се прокопи линија регулације у ул. у колико је потребно дати друга пресеа на да он може подићи дућ целог свог плаца велику зграду са лепом фасадом.

Пошто молиоци најављује да ће земљиште које отпадне, не тражи накнаде, Одбор је решио: да комисија од г.г. М. Јасимовића, К. Гавриловића и М. Калезановића даде извештај шта би биле какве штете по суседе и по саку регулацију целе улице, ако одбор усвоји и Г. Министру грађевина препоручи што молиоци траже.

XV.

По прочитаку акта Управе друштва: „Кола Јахача“ који се од општине траже новчи на утакмицу што ће се приредити државном Стогодишњице Господара Јеврема, Одбор најављује: да општини није могућно давати новчи и на утакмице које друштва приређују: а у овом случају тим више, што је вредносна за утемељачки фонд општина учинила према „Колу Јахача“ и поглавиј цеће колико је могла.

XVI.

Председништво саопштава да је на дневном реду записнић комисије који је имао у задатак да изнесе поште овог улица које су после пожарне године и за варошке одежде.

По саслушању комисијског реферата (АБр. 363.) и објашњења известиоца г. К. Гавриловића усвојен: предлог г. Боже Димитријевића да се записнић комисије преходно изнесе на увиност у општинском листу да би се дала прилика да сте Одбора и грађанство уваже у опсту записнике комисијске. — Према овоме, решењу да се приступи после новог времена.

XVII.

По саслушању акта којима се траже затрена. — Одбор је жељно: да је г. Др. Никола Х. Николић лекар. добро владала и стања, Коста Гроздановић конџиџа доброг владања а строг стања, Никола Влајић жељезнџа непоснат: а Спас Павловић кафеџ. добрег владања.

X. РЕДОВНИ САСТАНАК

3. марта 1880. год.

Били: Заступник председника члан суда г. Светозар Арсенијевић, чланови одбора: г.г. М. Јасимовић, Л. Јовановић, М. Јасимовић, Соломон Ј. Аврамов, Ђ. Димитријевић, А. Ј. Одавић, М. Калезановић, М. Николић М. Цветковић, Ђ. Николић, Н. Р. Поповић, Р. Пуљевић, К. П. Матијевић, М. Јовановић, М. Ј. Мауровић, К. Д. Гавриловић, Др. М. Т. Лека, М. Шпитл, М. Вељковић, Л. Тадић, Л. Дидовић, И. Л. Младеновић, Ж. Цветковић, В. Вагнровић, Д. Видојковић, Р. Дунђерић, Ј. Ђ. Радовановић.

I.

Пре но што се пређало на дневни ред прочитан је и примљен записник одлука по последње седнице.

II.

Одборник г. Никола Миланић интерпелише председништво да ли му је познато да предузимач који отпошиља „крсгуједевић“ улицу не односи земљу у „Кнез-Милошеву,“ како је погодено, него њене пашње фрушкогорску улицу, која је њего ближа.

Заст. Председника одговара да је интересанте прсухитрено сконштење, које је председништво спремало за данашњу седницу; наиме да је општински Суд допустио да предузимач пашње у фрушкогорској улици пошеку подигну земље, да би улицу у њиом простору своме добила пашњу која је по шпељској потребна да се њене калдрмисати.

Обзиром на то што је у ранијој седници решено да се калдрмише фрушкогорска улица како би она служила за свобраћај кад се у „кнез-Милошеву“ улици пашњаке оправе и због тога свобраћај у њој заборави. — Одбор одобрава: поступак Суда основајући председништву да поштене јединицу преноше, онако је фрушкогорска улица ближе, и да желане да се ове калдрмиска добро набије земља која се сада буде насула.

У исто време председништву је препоручено да у идућој седници реферише хоће кравицом није раније код је фрушкогорска улица пивелисана, пошто земље колико је требало

III.

У одговор на питање г. К. Главашића о неизплаћеној калдрми од прошлих година, председништво подноси реферат рачуноводства с напоменом планираном колико ко дугује општини.

По саслушању реферата који показује да дерезија калдрмије износи 10.984,54 динара. Одбор је примио к знању подношење председника да ће општински Суд издавање настоја да се од свију дужника плаћати пређи што пре; а у будуће да се од свију дужника плаћати пређи што пре; а у будуће да се ове допустите инсине дуговање, најпаче ови без поузданог и несдомног обезбеђења општине.

IV.

Председништво даље одговор на интерпелацију г. Н. Р. Поповића из прошле седнице, којином: да се приход од прелог прибора уредно а само су два случаја била у пр. години где се без прибедних корака паплата није могла извршити — што је примљено к знању.

V.

По прочеку на прошле седнице да се поднесе инвентар о рачунима рушине нек. гробља, председништво саопштава да је благодарно њихово ово:

„Благоју новог гробља прегледа на крају сваког месеца пета комисија која врши преглед и других двеју благајна. Тој комисији по генералној одлуци Одбора сваки у дужност да подноси Одбору инвентар и о гробљанској благајни. Желећи ли пак Одбор да се састави преглед свију података од како је постало ново гробље па до данас, то би било лепо који ште времена и кроз он се поверити парочитом деку или рачуновођи, кад се овогодишње буде свршио. Што се тиче уписа од како је почетком прошле године пређена промена општинске управе па до данас, о томе се може одмах саставити извод — ако Одбор жели само тај део рачуна.“

Према овоме одговору Одбор препоручује председништву да на начин који најбоље, одреди да се састави целокупан извод о свима досадашњим издацима и примањима.

VI.

Према одлуци на прошле седнице да се поправи комисија која на основу раније решена има да предузи ред и даде мишљење о регулацији у бари пенезије. — изабрани за чланове комисије: г.г. М. Николић, Р. Драговић, А. Шпиц, Мијаило Јовановић с тим да се и он. поменуте комисији придруже.

VII.

Председништво саопштава да је двадрана комисија у про-

жилој годишњи дало мишљење да се може потписати Ж. Кумановић у трговачку кућу „Јанко резултирање дуванје у једној „београдској“ само би дуг износио свог имања добио и један без преласка те да може сагласити кућу са горњијом фасадом.

Мишљење комисије усвојено је допуном да за земљиште које отпадне проширењем улице, молилац нема права тражити какву накнаду; ово ће потписати под уљку.

VIII.

Према реферату председништва да се имају одредити још три поротника туторска, изабрани: за Саборну Цркву Риста Мијушић; за Палилулску Голуб Јанаћ; за „Ружицу“ Јанаћ Константиновић.

IX.

По саслушању саиу акта, који се односе на хомолско право Косте Ђукића, изјашњено: да у једној „Ужун-Мирковој“ где он жели отворити кафану није кафана никаке потребе, јер их има довољно, и да се не може отварање нових кафана ни сме допустити.

X.

Председништво саопштило да је подмлађена извештаја комисија, којој је поверено да дође мишљење: шта би требало учинити за поправу пропуса и ограда на кланце и продају свињског меса.

Извештај гласи:

„Комисија је најпре узела у оцену најновије решење од 23. нов. 1859. год. В. Бр. 5569. (Збор XII. стр. 91.) по којем су и друге општине ослобођене да наплаћују таксу као и београдска општина (по решењу од 10. нов. 1859. год. В. Бр. 1100) на свињско месо.

Према овоме комисија је нашла за треба предложити одбору: да преко суда општинског зарада код Господина Министра унут. дела да се изволи што најпре решење законодавним путем укинути, и односно општина београдска као и све варошке општине у Србији, да исте и за горење месо одређују таксу и начин наплаћивања.

Даље да се у овом законодавном решењу нарочито обрати пажња на пресађивање меса, места и склонице за њиме, потпомажући сам тај посао.

Сем свега да се укине сасвим најновије решење од 17. јуна 1861. год. В.Бр. 1331. (Збор XIV стр. 134.) којим је одређена такса за сланине.

Најзад пак решење од 30. јануара 1861. год. В.Бр. 218. (Збор XIV стр. 9.) да остане и даље, јер се наше даје право општини да може одобравати и давати под аренду сланине даље, да може у случају да јој сваки месу потребне, и забрањити дркање истих и таксе одређивати.

Са овим је комисија нашла да нема даље шта да ради, јер би само одређење таксе, дошло доцније на ред кад се законодавним путем ово питање реши.

Усвајајући мишљење комисије, Одбор оставља председништву да одмах од стране општине учини надлежном месту потребан корак.

XI.

Према реферату комисије (Л.Бр. 191) о преласку закупљене куће у којој станују поћни чиновници — решено: да се поново совставља да одмах предузме поправку по мишљењу комисије.

Не одлучивши ни о томе, оправка да се пренуси по уговору на рачун сопственика.

XII.

Председништво реферише да је дрварске плаћене потребно наступу у колико су и раније плаћу њих по извршеној испаљаници добило исто.

Према овоме одлучено: да предузимач који за „спасовске“ улице носи земљу у бару неповиђ под капаром, престане само носити земљу, па да продужи вршиле дрварских плаћена до потребе исте.

XIII.

По саслушању акта којима се уверава траже — Одбор је нашао: да је Младе син Јована Тодоровића добро владања: а Димитрије Вукдрагошић неповољ.

XI. РЕДОВНИ САСТАНАК

7. марта 1860. год.

Били: Члетун Председник чланови Суда г.г. С. Карапавић, чланови одбора г.г. С. Х. Милићевић, М. Јовановић, К. Н. Михаиловић, Н. Николић, М. Јовановић, М. Јовановић, Др. М. Т. Лекс. М. Калентовић, Л. Дамјановић, К. Н. Михаиловић, Р. Петровић, Љ. Јовановић, Р. Р. Карапавић, Ј. Симић, К. Д. Гавановић, А. Шпица, Ђ. Л. Миланић, Т. Брашк, В. Петровић, М. Вилимировић, Ч. Р. Поповић, М. С. Дамјић, М. Цветковић, Р. Дамјанић, Р. Пуљевић, Д. Недајлевић.

I.

По прочитању записника одлука за напредне године од 5. ов. мес. решено да се учине ово допуне:

а) код бр. 98. да се сопственику куће, у којој станују поћни стражари, учини отказ, ако не буде хтео извршити оправку по мишљењу комисије; и

б) код бр. 105. — да се Кости Ђукићу не може дати хомолско право у „Ужун-Мирковој“ улици и с тога, што се у близини налази школа.

II.

Према саопштењу председништва да је одборнику г. Мици Николићу не могуће због послова државне службе бити члан и у комисији за регулацију у бари неповиђ, одлучено: да се Мица Николић ослобађа чланства у реченој комисији, а на његово место изабран г. Мирослав Вујановић.

III.

Председништво саопштава да је конзисторија београдска (Т.Бр. 184.) сарадила на уклађ плана који је народно архитект Св. Ивачковић за цркву на новом гробљу — што ће је подиће г-ђа Драгиња удова пок. Стевидија Петровића.

Како је раније од стране општине најављен пристанак под условом да се крпи сарадња по плану који и Одбор општински буде усвојио — **решено:** да комисија од г.г. М. Вилтровића М. Ковентовића и А. Шпица уме у оцену поднесени план и даље мишљење може ли се исти прихватити.

IV.

Председништво реферише да је остао без успеха покушај да предузимач, који је дрвено основавање прилагођавање улице с тим да односи земљу у „Јован-Милошеву“ улицу, скупи цену за претходну ове количине земље које је по одлуци из прошле седнице потребно носити у „Врујаторској“ место у „Јован-Милошеву“ улицу.

Како се пасивање Врујаторске улице мора покварити одмах, да би се могла на време и калдрма сарадити — одобрено: да се предузимач може платити она цена која је уговорена за претходну у „Јован-Милошеву“ — 63[0], дин пара од куб метра.

V.

По прочитању извештаја комисије, која је имала у задатак да прочише правила за давање осветљене заједно **решено:** да се усвоје предлози комисијски с тим да по њима председништво поступи одмах; и у колико је потребно донети и специјалне одлуке, то да се учини у једној од ових седница.

VI.

Одборник г. П. Р. Поповић упућено је питање: је ли истина да су контролори општински ухватали код једног месара 3 грла бобичних свиња?

Поводом ове питања председништво је одговорило: да је истинит случај о коме је поменуто питање, да ће бити нарочито обавештен, а да је не само тај један случај ухваћен од које је дављена опит. управа предузела најстрожије мере да би се лекарски прегледи вршили најсавесније те у будуће стало ово пут протурању бобичног меса; него је било још и других сличних крупчарских поступака који покушај да је пре давање строгости контроле, тачности лекарских прегледа, протурање бобичног сл. меса све више ухватало маха.

VII.

Председништво саопштава да су преко 300 грађана подписали акт, којим траже да се на Зеленом Венцу отворе сподобна пијаца према чл. 69. чл. зак. о општинама.

Акт тај гласи:

„Имо више од 10 година како се у београдској општини упропашћује један од најзнатних прихода, јер је ова општина са преко 100.000 динара за толико исто време износили се је неправда једном знатном делу грађана, јер му се није хтело

дити оно, на што сви има право као и сваки други грађани. Општи задатак општине да се појединачни одговарајућа потребна имања, била је сагласна у разним овим којима је био најважнији циљ само свој лични интерес.

И такав рад — чисто лично преиспитање општинских интереса, такво изграђење права од грађана, које је општина дужна да појединачно заштити, неће се истина могао нечато продужити и даље да срећом не дођемо на управу општинску онај, којима је најпаднији циљ општински интерес, и главни задатак да појединачно задовоље потребе од грађана.

Доласком тих људи увећан је општински приход у 1889. год. са близу 10.000 динара годишње, које општина има сад од парије за плац на „Зеленом Венцу“ а грађанима је у неколико задовољена потреба.

И ако овом одлуком није учињено све што треба, иман тим људима предстоји велика благодарност од нас, јер су учинили оно а онолико, колико су могли по закону.

По сада, пошто је најновијим законом о општинама подкупљено општ. као и грађанско право од грађана на појединачно задовољење њихових потреба, ни се обраћамо с молбом, да остане в ово ограничење које нас тереши, и који може нанети штете и самој општини.

На те по тач. 3. чл. 69. закона о општинама имаће право, па ни основу тога и обраћамо се с молбом одбору да изволи решити: да на општинском плацу на „Зеленом Венцу“ за стовариште дрвне трговине, коњаџије, сеоске, обавијеске, зомпе и остале за своме крају имамо слободну, без никаких ограничења вожњу.“

После дуже дебате, решено: да г.г. Р. Драговић и Марко Вешпарић као поверници Одбора општинског напрве преглед и калкулу ресурат, да ли сви поднесени захтеви право тако на општинском збору, те да се према 69. чл зак. о општинама може престати њихова у решење узети.

VIII.

По следећему акта који се траже уверење, — Одбор је нађено: да су Алексије Кнежевић, Тимотије Павловић и Давид Ксинвић добро владања и сиротске стања; а непознати: Коста Павловић, Милан Премовић, Васиљије Гавдовић, Светозар Филиповић, Јован-Јоца Јовановић, Светозар Бурић, Лука Остојић, Васиљије Малајановић, Добривоје Радовановић, Лазар Дамњановић, Милан Ватаић, Милутин Стојановић и Ђорђе Петровић.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Усвојен. По мишљењу стручне комисије, Одбор општински усвојио је пројекту који је за извршење новог подводоја, по уговору са општином израдио г. О. Сирекор из Манхајма.

Извештај комисије о прегледу и оцени пројекта, доносимо данас.

—

Примље. Од сада ће председништво општине примати од 2—4 часа по подне *(свиког дана)* оне, који подносе молбе или имају да се што жале председништву.

—

Одбачена. Поверенице, којима је стављено у задатак да изврше преглед потписа на молби оних грађана, који су тражили да се Зелени Венац прогласи за слободну пијацу, нашли су да молба није снабдевена са довољним бројем тачних потписа, и да се по томе, као несредна, не може ни узети у решење.

Овако је и решено у седници Одбора 14 ов. м.

—

С напенама. Комисија којој је Одбор општински поверио да оцени може ли се и општина сагласити да црква на новоме гробљу задужбина г-ђе Драгиње н. Стан. Петровића буде подигнута по пројекту који је израдио г. Св. Иванковић, поднела је извештај: да је исти пројект раније већ био пред комисијом Господина Министра просвете и црквених послова и да је она нашла да се пројект г. Иванковића с неким изменама може примити.

Пошто су у тој комисији били: г. г. Мих. Валтровић и Драгиша С. Милутиновић, Одбор општински усвојио је предлог да се и од стране општине изјави пристанак под условом измена, које је г. министрова комисија поставила а с којима се и одборска сложила.

—

Седница. На јучерашњем ванредном састанку одборском прочитан је последњи извештај водовода нододбора о начину за извршење новог водовода а за тим је приступљено решавању.

С радошћу бележимо на овоме месту да су овим последњим извештајем пододбора за извршење водовода, свршени сви претходни радови. Питање о грађењу подовода приведено је дакле самим своме крају и по томе више нема никаких сметња да се може приступити и самом извршењу подовода; но о томе проговорићемо неколико речи у идућем броју.

—

Нема места. Из дана у дан општинска управа добија много молбе за службу општинску и ако је и раније објављено да управљених места нема.

Постављења се врше по претходно расписаном стечају, и по томе не могу се примати молбе за службу кад управљених места нема.

—

Нештампано. Оба извештаја, која доносимо данас, отштампана су као и ранији и у засебне књижице. Ко би желео имати те извештаје може их оба добити у деловодству по цени од 1 динара.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА

Јевреји за нужњаке. Парошка општинска администрација може да се поноси многим установама, којих нише ни у којој већој варони нема, а нарочу оних које доказују како се из године у годину администрација варошка све већма усавршава биће од интереса знати да у Варшу нико не може бити објавереста пре него ће — нанта жена по „дрожовима“ за објаверест.

Пропде године заведено је да сваки који жели бити објаверета и бавити се тим радом, мора прво положити испит пред сталном комисијом на свега онога што је прописано да један објаверест треба да зна. Испит је теоријски и практичан. У теорији слала топографија Варша, где се између свега осталога тражи нанађе које су из којих улица линије најкраће да се стигне пре тамо где се хоће; познавање полицајних прописа и правила за објаверсте; и какве које постављају оне који пеправном својом проузрокују несретне случајеве; водење књиге и т. д. У практичан испит иде: вредење и непредење кола, терање објавера по пропису са једним и више кола, познавање делова запрете и т. д. — Ко на практичког испита пређе а на теоријском падне, може после 2 месеца по њега полагати, а добије ли опет слабу оцену, не може за годину дана полагати испит нити бити објаверета.

За оне варошке, где ни много пре стварно нису посматране, ова установа варошка само је онолика више да не треба оставити да се објаверска радња прва у варони и без најмањеје тредбе која би уверила да објаверете знају бар улице и сва њима одаља.

И за нас корисно. У многим малим варошима на западу, где се улице не одржавају на свршени начин: морало се прибећи тромеђу парочитим средствао, да спаја на лак начин може поквареним траву која расте по калдрми, и пустиња улучини или у дворишту.

Најсветније и најбоље је средство гасна вода из фабрике шадунског оцетњака, или где тога нема, треба употребити

разбољевши неђ за грађење сапуна са 2—3%, карболне киселине. Ако је заиста новонастали случај са којим неђ за вршење сапуна, треба узети 5 нила карактеристике соли и помешати са 10 литра воде и у сваки дашак заливати овајом течношћу коју једнако утамањати. После неколико дневног заливања трава ће се опушити и уништи.

Код нас се чешаљ често пути експлозивни трговци, великих и друга срећна која су бољи и јевтинији.

НАШЕ СЛУЖБЕНЕ ПЛАВЕ

Није чудо што по кад-кад дође на ред да се пише у листовима и о „општинским контролорима", као је чудо и прекора заслужио кад не жели дест одмах осуде баш ону радњу коју би пре требало одобрити, ако не још и похвалити.

У таквој погрешној увиде су „Мале Новине" својом белешком „Општинска Контрола" у 41. броју, у којој је написано како је један контролор „пошао око на Вогољуба Рислена од кобасичара," што у радњу Жезову у пекари „дошао да му се огледа," и под наговором „да је млад неку сточу за које таксе није плаћена," карчило му сто пуната на сламарице да да су лежале 4 месеца.

Ако би нам у дужности било да узимамо у заштиту поступке појединих органа, кад се они нехотично или намерно с чије стране покажу, онако би само то да је поступак овог контролора толико потребно по њихо („огледе") колико се може мислити да и беденика „Малих Новина" није написала за добар новац. Али место тога, да доказујемо правилност контролорског поступка, ми истичемо само што је важније: у овоме случају није контрола хватала саме продужнице, без такве наплату стоку, нето је прешо санитетски преглед дан уморена пиа ли одиста и под Ресулеа бобичаног меса.

Јер на жалост од како је општинска управа предузела најстрожије мере у хватању оних који на бесброј начина крше исто кол и распрадају бобичаво месо, од тога доба откривено је већ више не само случајева обичног покушавања да се покрша наивиша строгост, него тако грозног поступања са протуреном неодређеног меса, да би крише место обичне потуше исте требало осудити готово на смрт.

Овога пута знамо разлоге задржати се од детаљног саопштења какве су од месарских злоупотреба последњих дана откривене, али толико можемо рећи захтевати од листова да одано, без тачнијега знања стварн, не узимају у заштиту бар оне продајне уређене меса, који су скоровиш досовљени, и чија солидност (у колико је законом прописано како свој радњу морају водити) чешо да се огледом.

Обседањем узалених злоупотреба дође се и доказа за которад овог старог неромаша да међу овима нису су дошели само зембол и за годину — док стекли читаве капитале, има често кућевих паралиша и злоупотребљавача окоаине у којој каре и живо.

Наредба

Према правилу за преглед стоке и меса од 7. фебруара 1883. год. Бр. 686. (санитетски зборник књига II. свеска III) забрањење је удаљање ваздуха испод коже заклане марве.

Пошто се приметило да се многи клачи не придржавају постојеће наредбе, то се овим поново најстрожије забрањује удаљење ваздуха испод коже, и сваки онај који поротивно уради, казниће се по закону.

Од стране Суда општине вар. Београда 7. марта 1890. год. АВр. 187.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

I.

На дан 5. априла тек. год. од 3 до 6 сати после подне држаће се у грађевинском одељку београдске општине јавна усмена лицитација за грађење ове касарне у крстарењачкој улици.

Каушеја 2700 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, ситуациони план, конечни предмер и предрачун, могу се видети у помоћној канцеларији сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

Из одељења Суда општ. београдске АВр. 233. 15. Марта 1890 год. У Београду.

II.

На дан 9. Априла тек. год. од 3 до 6 сати после подне, држаће се у грађевинском одељку општине београдске јавна усмена лицитација за грађење касарне — тротуара и колонада — у Милутиновој улици.

Каушеја се полаже при лицитацији у 1.400 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, предрачун, план ситуациона и попречних профила, могу се видети у помоћној канцеларији сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

Из одељења Суда општ. Београдско АВр. 233. 15. Марта 1890 год. У Београду.

III.

На дан 6. Априла тек. год. од 3 до 6 сати после подне, држаће се пред грађевинском одељку Београдске општине јавна усмена лицитација за претрес и израду касарне у Кастрењској улици.

Каушеја се полаже при лицитацији у 200 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови и предрачун могу се видети при помоћном одељку сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

Из одељења Суда општ. Београдско АВр. 233. 15. Марта 1890 год. у Београду.

НА ЗНАЊЕ

Штаб VII. (београдске) пуковске окружне команде преместио је у Горњи Град — о чему се известивају сви, којих се то тиче, којима је потребно знати

Бр. 1646. Из канцеларије штаба VII. (београдске) пуковске окружне команде 13. марта 1890 г.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 6. до 12. марта закључно пријало је пред општинске капетане:

ВРСТА	Чега	100 к. просечна цена — дин.	ВРСТА	Чега	100 к. просечна цена — дин.
КИЛОГР.			КИЛОГР.		
	Бравина кисела	—.—	69,545	Сена	5·50
	Бравина кукурузна	—.—	1,385	Сламе	3·—
15,757	Пшенице	15·35	788	Шпинарке	40·—
1,461	Кукуруза	10·50	183	Коре бресове	12·—
154	Раже	14·—	185	Кајсака	125
	Крупница	—.—	1,187	Сира	65·—
356	Јечма	12·50		Лоја неточљена	—.—
5,274	Овса	13·75		Масти	102
	Кукурузе пона	—.—		Сланине	—.—
11,996	Пасуља	24·50	176	Сува меса	42·—
17,321	Кромпира	9·—		Јуне прасе	—.—
71,982	Арнаутке	16·—	16,194	Свежа дебелих	78·—
19,208	Црног лука	9·—	175	Кумура дрвена	6·—
1,216	Бела лука	29	106,232	Креча	3·40
890	Лука врпљавог	8·—		Кутија шибица	—.—
7,675	Јабука	21·—		Рена	—.—
	Крушака	—.—	Литара		
1,092	Орања	20·—	21,938	Вина црна	17·—
	Грожђа	—.—	738	Вина бела	26·—
	Шљива сирових	—.—	34,330	Ракије пл. жене	27·—
22,163	Кувих пл. кон.	36·—		Ракије „ луте	—.—

Примедба. Приход на општинским кантарима од 6. до 12. марта 1890. год. 1190 дин. 50 пара.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Каћи Ристи\

БРОЈ 13. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за страно земље на годину . . . . . 9 дин.

Недеља 25. марта 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату шаље слати управници ак. општинске куће а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Необљављена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

ЦВЕТИ и ШЕСТИ АПРИЛ

и ове године падају на близо, и за то ће се по раније обичају општенародна светковина: ТАКОВСКИ УСТАНАК спојити са престоничном: ПРИМАЊЕ ГРАДОВА, и тако обе светковине прославити НА ЦВЕТИ.

Грађанство престонице није никад изостало а да у светковању ова два презначајна дана из новије прошлости народне, и видним знацима не покаже да је трајна захвалност потомства према великим делима својих предака С тога се и објављује, да је за опште светковање утврђен ниже изложени ред.

По закључку Одбора општине вароши Београда из седнице 20. Марта 1890. АБр 506.

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ
Никола П. Пашић

ДЕЛОВОЂ
Спасо Хаџи Ристић

РЕД
ЗА СВЕТКОВИНУ НА ЦВЕТИ 1890. ГОДИНЕ

1. У очи дана, и у зору светковине, оглашење се она топовима са бедема београдске тврђаве.

2. У саборној цркви биће свечана архијерејска служба.

3. После службе у Саборној цркви носиће се литија у Горњи Град и на трибини општинској одслужити благодарење.

4. Испред трибине, после благодарења, дефиловање војска.

5. Од трибине кренуће свечан ход до споменика неумрлог Кнеза Михајла, где ће Његово Високопреосвештенство архијепископ београдски и митрополит Србије Г. Михаил учинити црквени помен, представништво положити на подножје споменика венац а сва београдска певачка друштва отпевати Народну Химну

6. По подне народна играчка у Горњем граду.

7. У народном позоришту биће свечана представа.

8. По улицама свирање у вече војна музика.

Приметба: У очи дана светковине треба домове окитити народним тробојама а на Цвети у вече и осветлити их. Осветљење ће трајати до 10 часова у вече.

ГРАЂЕЊЕ ВОДОВОДА

Последња студија техничког одељења о начину за извршење новог водовода

(наставак)

Такав брзо мораће се ставити под јарам парочитог стручног лица та довољно јачине у извршењу грађевина ове врсте, које ће носити одговорност за све стручне послове при руковођењу грађењем.

И напад, да би Општинске послa од своје стране пришла потребан надзор, над радом тога бирои и над целим извршеном предузетог посла: вала поставити парочиту комисију од неспособне њихових стручњака, која ће у ime Општине све послове радити, неће интересе у свему чувати, и од неће стране неопходан надзор при извршењу уговора моћи водити.

Таквом би организацијом рада једино био потпуно осигурен успех целога предузећа, а као што рачун показује, такви начин рада не би никаквих ни претерано трошкове за реферу. А стварних тешкоћа или система, за отварање такве организације рада при грађењу водовода, нема никаквих.

На почетку су сви претходни рад за сигнисак, тако да се може извршењу водовода приступити; технички је одбор жељезка, да поневуши начин рада ваша успоритс, те и грађењу водовода одмах приступити; јер крајње је вођ време да се одмине са извршењем за које од необходних волних послова општинских.

Грађењу водовода вала још јаште овога пролета отвостити, а посао тако удестити, како ће се без задржавања и у што краћем року моћи и извршити.

Да би се то могло постићи, вала претходно и одмах решити и сва питања, која су тим у свези стоје. А та питања, сем руковођења грађењем и надзора код истога, о чему је мало ваше дало реча, односе се још: за одредбе и одобрење потребне суме за грађење; па напи, како ће се те суме набавити; и на уређење односа по томе послу, између Општине и државне надзорне власти, од које се мора тражити одобрење.

*

Што се тиче суме, која је потребна за извршење водовода, уважујући у то и већ одобрено и падате суме, техничке је одбор, на основу студије водовесног предузећа и свога осталог, нашао, да је потребан осетинак износи од 2 милијона динара, и то:

1.,	Претходни радови — — — — — —	55.000 дин.
2.,	Пројекат — — — — — — — —	15.000 „
3.,	Откуп потребног земљишта — — —	50.000 „
4.,	Трошкови за грађење улучног водовода	1,850.000 „
5.,	Грађевински биро и руковођење грађењем	150.000 „
6.,	Главни надзор — — — — — —	25.000 „
7.,	Руководац експлоатације за 1-гу годину	10.000 „
8.,	Сврема за експлоатацију и непредвиђено	45.000 „
	Свега динара	2,000.000

Толика сума мора дакле да је на расположењу за грађење водовода.

На почетку се тој надлежи ова учинити у року од 2½ година извршење, а сем тога Општини београдској предстоје и други велики радови; то нема другог начина, но да се та сума зајмом набави.

Као ван ваје још решено питање о томе, које ће се потребе зајмом за то ова набавити; то се питање о набавци потребног новца за грађење водовода мора за сада хризресно решити.

Укупна сума од 2.00.000 динара не мора да је одмах на расположењу, већ треба само постарати, да се сврема новац у ратама, како ће ова извршењу за поједине радове поступно и потребовати.

Стиар би се дакле имала у следећем смислу усвојити и пред збор грађана на решење изнети:

Да се грађењу водовода ова одмах приступити, и да се за то одобри укупни трошак од 2,000.000 динара. Та сума да се набави зајмом, једновременог хада се буде новац и за остале радове послове општинске узимао. За сада пак, да се Суд општинске области, да поступно потребне суме може узимати на привремени зајам, од наше Народне Банке, или другог који повољнот завода. На те суме да се плаћа уговорени интерес на паутиће на непредвиђене трошкове у буџету; а као интерес општинској каси, тако и главница узета од поменутог завода, да се поступи на укупне суме зајмом набављене.

Уверена сам међу тим, да у овој ствари можемо сигурно рачунати на готовост од стране наше Народне Банке и других завода, само да нам потребне суме новосадено за реасловљене ставе, биле да у томе посду посредују.

*

Када збор грађана питање о водоводу у томе смислу реши, онда пре свега остаје да Суд општински, на основу члана 2. тачке 2. закона о грађевинском савету, поднесе г. министру грађевина на одобрење цео пројект за водовод.

Уредно требаће да Суд општински свечаните г.г. министрима грађевина и унутрашњих дела, на који начин Општина мисли поднесено око грађења водовода да врши: те да за то замоли и генерално одобрење њихово. А тако исто према §§ 45. и 50 закона о подизању јавних грађевина, вала пазит известити и о томе, која ће лица у ime Општине водити надзор при грађењу, као и поредине грађевине по њиховом доношењу пронати.

У томе поморадиту, у којем ће се надзирати, да ће Општина све радове и набавке, потребне за извршење водовода, предузимати на начин, као што и држава при подизању својих грађевина поступа — добро ће бити да се нарочито јаште једном нагласи на то, да Општина у интересу своје каси назеаза водовод у сопственој режији да гради: те да ће се с тога поглавито користити преписима § 16. закона о подизању јавних грађевина да ће давао, где год буде могућно и ужесно, материјал неопходно набављати, а само за напад са поједине предузимачима погодбу хватати.

У зета мах, да ће би биле задржавања и одуговлачења у тому самога извршења послова; вала наносите од г. министра грађевина одобрење за укупни трошак за предратну за извршење водовода: за тим, да се ће мора доцније, према члану 4. члана 2. закона о грађевинском савету, слата нарочито г. министру грађевина на одобрење свака дипитација или погодба за поједине грађевинске радове, који пређу суму од 10.000 динара. Или, ако се правичног следишта ове неће могло да се дође у склад са законским прописима, онда да се надлежитаје од г. министра грађевина нарочена грађевинском савету, да сам предмете, које се на грађење водовода односе, решавао као хитне и без одлагања.

*

У самој Општини међу тим, имао би се посао око извршења водовода на следећи начин удешити.

Поштo је извршење тако велике грађевине, као што је нови водовод нарочит, за Општину београдску напредак посао и сем тога у интересу што брже и јефтиније извршена доле грађевина изако је да сви послови при грађењу теку не само сигурно већ и незадрвано; то је потребно, да се у овом одлучај времени прође § 69. члана 4. закона о општинама. Када дакле питање о водоводу буде на збор решено, Одбор општинска вала у интересу ствари да када Суд општинском такво генерално опљашњење:

Да Суд може у ime Општине, решавати сва детална питања, која се односе на грађење водовода, и то биле административне, или стручно техничке природе, као и да се падатке до суме од 10.000 динара може непосредно одобравати и односе дицитације сам потврђивати.

А напад извршења самога посла, као што је напред већ напомнуто, предаће се Суду нарочита стручна надзорна комисија, која ће у ime Општине београдске отправљати све послове, које се при грађењу водовода појаве, и који за правилно и сигурно вршење истога буде од потребе.

Суд ће сам решавати сва питања стручне и поетаке природе, која ну она надзорна комисија дужносно буде унућивала. Сем тога дужност Суда општинског биће, да се уверава кано о правилном и брзом раду надзорне комисије, тако и о правилности свију послова режије за грађење.

У интересу што брже вршења послова при грађењу водовода, неће бити нерасно ни надзорна комисија да се састоји из великог броја чланова; и потпуно су нивалена да ће најбоље бити, да се у ту комисију одреде 4 члана, од којих двојица грађа струке да су грађевинске инжињери, један машински инжињер и један архитекта.

Овако састављена комисија имала би сва она средства да имењује председника, који ће комисијске састанке сазивати, рад међу чланове делити и целом комисијском послом руководити, као и њихову преписку у име комисије водити.

*

Дежурну и дужности надзорне комисије, имале би се на следећи начин одредити:

Комисија ће се старати о томе, целисходном и економичном извршењу свију радова, који се на грађењу водовода односе. При томе она ће настојати, да се водовод гради једино по усвојеном плану и по правилима вештине и искуства, а на начин који потребама и интересима општинским одговара.

Комисија ће бити дужна, да настоји такво на извршење свију обвеза, које би појединци имали према Општини, за основу закључених уговора ово своме послу.

Њена ће дужност бити, да се стара о образовању грађевинског бироа за водовод, о његовом снабдевању свима нужним потребама и о ангажовању потребног персонала за исти, а за време грађења водовода водиће строгу контролу над радом тога бироа.

Она ће у име Општине са свима предузимачима и добављачима закључивати уговоре, за све поједине радове при извршењу водовода, а тако исто водиће и целу преписку, са свима надлештвима и са приватима, по послу грађења водовода.

У споразуму са стручним лицем, које општина буде узела као руководиоца грађевинских радова, комисија ће рачунити рачуну диспозицију после пре грађењу, па ће утврдити и преузет за извршење свију радова.

Комисија ће сва детаљна техничка питања у име Општине непосредно решавати. Само у случају, као у пројекту буде њене жеље имене, принципијелне природе, или које изискују за извршење радове веће издатке, но што је за њих предрачуном предвиђено, неће моћи комисија решавати доњена питања без споразума са Судом општинским и за одобрење Одбора општинског.

Комисија ће у име Општине прописивати све опште и специјалне услове и инструкције, односно напрема свију потребних радова и набавака.

Она ће прегледати, оверавати и на исплату упућивати све рачуне по послу и по уговорима, исто се на грађење водовода односе, и то како повремене тако и закључне.

Комисија ће, при примању појединих радова и набавака, водити бригу, да се тај посао правилно врши.

Најпод за све време грађења водовода, надзорна комисија биће дужна, да Одбору општинском сваког месеца подноси извештај, о току и напредовању свију послова за грађење водовода. А сем тога, она ће бити дужна и преко реда то чинити, кад год Суд или Одбор општински захтеју.

Осим свију наведених послова, који се односе чисто на грађење водовода, биће у интересу Општине, да се надзорној комисији стане у дужност и следећи посао, који ће она поред горњих моћи отправљати, а то је:

Да за време грађења водовода сваки детаљан стручан захтев о извршењу претходних студијама за водовод, са свима подацима и графичким радовима, како би га Општина могла предати јавности, по примеру других варошки, а у интересу исте своји тако и саме пауке.

Кад се таква стручна надзорна комисија за извршење водовода буде образовала, изаће она пре свега да прими, од досадашњег техничког одбора за извршење претходних радова, сав у тому погледу рад, набавке инвентар, прикупљене стручне податке и материјал, ако и кореспонденцију.

*

Што се тиче Одбора општинског, он по овом послу треба да задржи себи следећа права:

Да као главна надзорна власт у Општини, кад за потребно и умесно нађе, из своје средине одреди неколицину чланова, који ће се старати о уредности и правилности рада Суда општинског, надзорне комисије и грађевинског бироа, по свима пословима, што се на грађење водовода односе.

(свршиће се)

СМРЕКЕРОВ ПРОЈЕКТ

Извештај комисије о прегледу пројекта по уговору израђеног за в. водовод.

(наставак)

На тај начин одговорио је г. Смрекер потпуно захтевима економије у погледу трошкова машинске инсталације, набавне цени и будуће одржавања и експлоатисања водовода.

Расходи хидраната и затварача на довољна броја деоница добар је; а и употребљена хидранта за истрење доводних цеви, нашег су водовођа, од уобичајених знатно.

Знатна штедња постигнута је и тиме, што су доводне цеви тако постављене, да у исто доба служе и као разводне цеви у неки улицама кроз које пролазе.

Резервоар је постављен као варошки на толикој висини, да се вода из њега може спровести у највише сократове куће на свима деловима садашег Београда.

Облик резервоара, као и цела његова конструкција, пројектована су са обзиром на што већу уштеду материјала, а да при том стабилност зидова и сводова не трпи умањења.

Да би се у свако доба знало колике воде у резервоару, предвиђен је у пројекту електрични водовер, који ће стајати у вези са пумпом где се вода пумпи и са изводом у који ће бити баро за одржавање водовода.

Распоред појединих затварача за регулисање увођења, одводења и одпуштања воде из резервоара, учињен је веома практично.

Цеви за мрежу варошку, рачунате су по Дипиеним (Dupuit) образцима; но са обзиром на боље функционисање појединих делова мреже, као и на могућност, да се потрошња воде увећа, кад увиде уже цеви од 80 мм., но да се цеви краће дотичући воде и надаље, који на расположеној стопи, рачунат дозвољу и нами пречници цеви.

Цеви су положене кроз све улице, где је према досадашњој регулацији било могућно. — У свима деловима варошки, који су још нерегулисани, избено је међу тим рачуна о потпуној регулацији, те су према томе у довољним улицама пројектоване цеви веће дебљине, тако да ће се са сигурношћу моћи трошком моћи свладети водом и нове просечне улице.

Где је према само ситуацији цеви и појединих уличних комплекса, као и других месних обзира, било потребно, замештати, су хидранта на појединим улицу и ватрене пожара. Увуван број пројектованих хидраната износи 206 комада; међу тим у само, стварно требаће овај број улицама још бар за 60 комада. Место где ће се сви хидранти, који у пројекту нису предвиђени моћи ће са такво одредити тек потпуно се реше, у који ће се дозвољене ширине водоводне цеви на свима местима положити.

Исто тако, мрежа варошки свабдевена је са довољним бројем затварача, који су разместени тако, да ће се у случају сварне или каквог дефекта, на сразмерно малом деловима мреже моћи зратити, воде свима искључати, без осетања ко целог осталог дужини водоводних цеви.

Конструкција и хидраната и затварача пројектована је по типовима, који се данас нај најраспрострањ стварају.

Конструкција чесме таква је, да ће се вода на њој моћи брзо точити, а да се на најмања количина воде не расипа отичући у вазуд. Јер кад хоће да се точи, вала само славину придржати, а чим се пусти, чесма се сама затвори и вода одмах престаје тећи.

Места где ће се поједине чесме поставити, нису у пројекту означена. Међу тим, то се од пројектанта није ни тражило, пошто ће та места сама Општина према потреби одредити.

Што се тиче грађевине израде пројекта, комисија мора признати да су сви цртежи елегантно и у сваком погледу уредно израђени. — Једино што је комисија примећа, то је да неки листови нису довољно котирани, те је с тога тражила; да г. Смрекер накнадно поваље поједе листова 15. и 25. у којима ће бити уношене сте потребне димензије; а од последњег листа бр. 30. тражена су још и неки детаљи у већој размери. — Све ово обећао је г. Смрекер, прилажем свог последњег боравка у Београду, да ће у најкраћем року послати, на је то још и учињено.

У погледу прилажења прорачуна и нацртаја уз пројекат

*

може се рећи, да су оба она предлога сасма бришљиво и детаљисано израђена. На жао се најбоље зна: колико је труда г. Сиреекеров тложио, да дисконтиију водовода што рационалније изради, да укупни трошак сведе на минимум, и да уједно за сваку годе најнижу трафичину даде објашњења, да што је баш тако а не другачије пројектовао.

За некакву предрачунску цена, може се рећи да су велике: но у пројекту са сим је умесно у томе погледу сигурније рачунати, а код нас је тим пре изобилно неке цене предрачуном предвиђати, што су и стварне цене рада и материјала јаким променама подложене.

То је у главноме оцена грађевинског дела пројекта за водовод београдски.

Остаје још да кажемо оцену машинске дела.

Ради те оцене механски инжињер г. Селесковић дошао је у Београд 27-ог прошлог месеца, и задржао се овде до 31-ог прош. месеца, те је у том времену, у заједничком раду са г. Зорићем, прегледа пројекта израду.

Њихов извештај о томе гласи овако:

„Део водовода, који је намењен да прне воду и да је истерује на место одакле ће се по парони развод подмирена потребна делити, обухвата све оне машине, што припадају машинском инсталацијом водовода.

Главни делови те машинске инсталације јесу:

a.) Парне прике и

b.) Парни котлови.

Оба ова дела представљена су у пројекту г. Сиреекеровом цртежом на листовима бр. 10 11. 12 15. и 16., а описана су у писменом објасњу пројекта на странама 109—122. као и на одговарајућем месту у предрачуну.

На основу тих пројектованих радова, част нам је у следећем да дамо наше мишљење о машинској инсталацији за београдски водовод.

Редитишни положајем стања воде у бућарима на извору, према највишем стању ваздушноме воде, дат је у главноме већ по себи положај и систем парних прика за ту инсталацију.

Разлика у висини оба помекута нивоа воде, у нашем случају, отежава примену најраздоналније конструкције парне прике, а то је прика двогубог дејства (doppelwirkend) са клипом (плунжером) који је непосредно спојен са клипом, каква парне машине такође двогубог дејства и са замајком точком.

Употреба такве прике за београдски водовод условљава:

1.) Несразмерно велике издатке, који би били неизбежни зарад осигурања њеног од могуће попаше;

2.) Неправилну дужину пеш за сисање воде, а то је на штету правилног и сигурног рада прике, јер може лако да наступи кидање воденог стуба у сисаљама; или

3.) Употребу нарочитог парног апарата за дизање воде, са воденог огледала у бућару, до сисаље парне прике а така је инсталација и одиеђ скупа и по сигурност у раду нецелисходна.

Та тешкоћа, која долази од савих бућара у Малишу, сплашдања је по г. Сиреекеровом пројекту на добро смишљен и практичан начин.

За претакање парних прика пројектоване су комплауд парне машине са комденцијом цилиндрима, који су положени изнад највеће воде. Саме прике положене су вертикално, а показитиране непосредно изнад највише нивоа воде у бућару и изолисане су сигурним надом од поплаве.

Прике су доведене у везу са парним машинама краткоме трансмисијом.

Такође дисконцијом постигнуту је следеће:

1., Корисан ефект парне прике расте са висина приближно ефекту обичне прике, коју смо мало пре пао најраздоналнију означили, а то с тога:

a., што је висина прике сведена на минимум;

b. што је употребом двоју прика простога дејства, које су спојене баланскиром, замењена прика двогубог дејства; и

c., што је цилиндозног дисконцијом повећан, за сисање и истискивање (Saug — und Druck — Ventile) ово вертикалног плунжера, постигнута највећа редукција пентилних отпора, а тиме директно и учешање самог ефекта парне прике.

2. Волумнарни ефект прике доведен је до свог максимума, јер:

a., вертикални положај прике дозволава такову конструкцију плунжера, услед које може да се сведе на минимум ефективна брзина притицања у водовод стубу испод прике (Arbeitsgeschwindigkeit der Saugwasserseule).

b., вертикални плунжер омогућава перфектирања затвор (Abdichtung) стубљаче.

3., Сиом нижим дубином парне прике може лако да се приступи, те је лако и сваку окварку на њима поправити.

Двокомисионалне парне прике по пројекту, потпуно је сигурно кварење, јер је ирм томе предпостављати подмирени ефект од 0.95. док према рационалној конструкцији њеној може са сигурношћу да се рачуна и на ефекат од 0,98 0.99.

Систем парне машине, која је пројектована као комплауд регибор машина са средишњим кривцем, потпуно одговара захтевима правилног, сигурног и економног рада.

Кривостодних поделак парне спаге у два система и цилиндном конструкције, по којој оба цилиндра једног и другог система могу да се доведу у везу са парним котловима, отклоњена је свака могућност штетног упатња на кривцеве функционишуће водовода, који често пут да наступ а редовне оправке на парној машини.

Димензије парних машина утврђене су са обзиром на мања укупно и нормални ефекат прике и машина, но што је у стварн биће, као и на то, да се дејство парних котлова не форсира ни при максималном раду парних прика. А ово је сасим умесно учињено, са обзиром на ште већу сигурност у правилном раду прике, који зна да постоји и при нарочитој поправци воде.

Пројектом предвиђено је парно крилло (Steuerung) система Колмановог. Но поштоје сигурност функционисања на којег крепшновог кривца у главноме зависна и од тога, да ли је ово (учуно са парним прикама) израђено у фабрици који је сопственик истога, то неће бити корисно искати се у накред за известан патенат предлагатих кривца. На против, нама себи у томе погледу оставаги слободан избор, а сем Колмановог крепшновог кривца има и других принотах система, као што су Сулзеров. Фрикардов и др.

Предлажећи за другу део машинске инсталације београдског водовода, мораво да констатујемо, да су по пројекту г. Сиреекеровом чарни котлови сасим рационално дисконирани, под представом, да ће за њихово ложење бити на расположењу горино зеленог сената грађева, а по средњу цену.

(свршиће се)

РАДЊА ОПШТИНСКОГ ОДВОРА

XII. РЕДОВНИ САСТАНАК

10. марта 1880. год.

Биле: Председник г. Никола П. Пашић члан суда г. Светозар Керемковић, чланови одбора г.г. М. Јовановић, Ј. Спанић, Ј. Тадић, С. Аврамо, С. Х. Михаиловић, К. Б. Митковић, В. Петровић, Ђ. Мидутиновић, Р. Дамјановић, Ј. Ж. Турић, Ј. Стаиловић, Ј. Ђ. Голубовић, Др. Ј. Јакш, М. Цветковић, М. Ђ. Јовановић, М. Н. Павловић, Љ. Јовановић, В. Николић, М. Цветковић, Р. Петровић, М. Калитиновић, Др. М. Т. Лесо, К. П. Михаиловић, М. Јовановић, Ђ. Николић, Д. Недићковић, Р. Пуљовић, Р. Р. Ђорђевић, Ј. Дамјановић, А. Одавић, Ф. Весићковић, Н. Р. Пошовић, К. Д. Гавриловић, И. Л. Малишић, М. Велимировић, А. Шпов, М. С. Дамјић, Ј. Поповић.

I

По прочитању записника одлука на последње седнице, под бр. 115. примљено и примљено: да се као одлука одборска унесе уношења предлог председништва: да комисија економских декара с одборником Др. М. Лесом на челу, даде најпаље какве стварне норе треба завести ради редовног и потпуног контролисања не само неса него и свих осталих експлоатација које се на општина и по радњама продају.

II.

Председништво саопштава општу литературу песка да је до данас средно 307 куб. метара дунавског песка а осталих 352 норе у стању што је нода надошла и обалу дунавску попадила. Како му је остало било за преосшку 15 дана а на 8 дана је нода дошла, то нуди да реста нреда од сиског песка на лицитацију неса 3 81 дин. куб. метар.

Налазећи да би одлагање набавке песка могло каква на ње техничке, као попадина обале наше уже размере. Одбор је решио: да комисија од г.г. Р. Петровића и Нак. Р. Поповића нађе на дунавску обалу и како се унери да је одиста помогуће

продужити и довршити надење дунавског песка, онда да се утврђе понуда и од дневрната песка прими 352 куб мет. сасвског по 3·81 дин.

III.

Одборник г. Милан Капетановић као известилац комисије којој је поверена оцена клана г. Св. Илићановића за цркву на к. гробљу, реферише да је исти клан већ било пред комисијом који је Госп. Министар просвете и крај. поглоа састављао од г.г. М. Вујатовића и Драг. С. Милутиновића: да су они већ дали своју оцену по којој се клан може примити као са учше плоске камене, с којима се и одборска комисија слаже.

Према овоме, одбор је решио: да се и од стране општине прими приставни да прими на новом гробљу, коју жели подићи о своме трошку г-ђа Драгиња в. Стојадин Петровића, може бити сагрђена по пројекту Св. Илићановића ако унесе измене које је комисија условила.

IV.

Председништво саопштава да је на дневном реду извештај комисије, којој је решењем Одбора од 26 Нов. пр. год. поверено да изврши преглед пројекта, за пола београдски водовод, који је израдио г. О. Сиверс на Мапајима.

По саслушању целог извештаја комисије; и на основу њиног налажења, да је г. Сиверс потпуно одговорио својим обавезама по уговору закљученом са општином 22. Марта пр. год. Одбор је једногласно решио:

а) да се пројект г. О. Сиверса усваја као основа за ширење новог београдског водовода:

б) да се г. Сиверсу по §. 14. уговора може из општинске благајне исплатити 15.000 динара;

в) да се овај издатак има уплатити привременo из готовине општинске, како су исплаћени и остали претходни радови и

г) да се извештај комисије о прегледу и оцени усвојеног пројекта одмах отштампа у засебне књиџице заједно са извештајем техничке подобора о начину за ширење новог водовода, на онда сазове заједнк састанак и на истоме реду у решење предлози подобора о извршењу и подовода.

XIII. РЕДОВНИ САСТАНАК
14. марта 1890. год.

Беше: Председник члан Суда г. С. Карапешић, чланови одбора г.г. М. Јовановић, М. Јанковић, Д. Недељковић, В. Николић, Ј. Станојевић, М. Николић, Н. Р. Поповић, М. Цветковић, Ђ. Димитријевић, Р. Поповић, Љ. Јовановић, К. Ш. Михаиловић, Н. Ј. Миловић, М. Јовановић, Р. Драгићевић, Ј. М. Тадић М. М. Торомбовић, А. Шпиц, Ј. Сакић Ђ. Николић, Др. М. Т. Лесо, М. Капетановић, М. Вопицирић, Ф. Васиљевић, К. Гавриловић, С. Ј. одсуо.

I.

Пошто је отворен састанак — **прочитано**: да се прегледала на дневни ред следујући известиоци оних комисија које су имало у задатак да реферате прави седнице подносе.

II.

Одборник г. К. Главинић реферише: да је комисија испрегледа кадарне од паришког пристаништа до дунавских плацева са свима спојним и додатним улицама сваким, па је нашла да се у интересу трговине кадарка у тим улицама мора ове године поправити и то у неким одмах, а у неким до месеца јуна.

Према овоме **решено**: да инжињер општински за једну од ових година спреми предмер и прорачунов колико се у којој улици и како има поправити.

III.

Одборник г. Миша Николић реферише да је комисија обишла све мајдане и нашла само неколике поличне са неједнаким ценама, али и ако цене нису повољне, мисли да Суд треба да изврши куповину свих тих поличне, да би се тако колико толико подмирила потреба, обзиром на прешну потребу шљунка. **одлучено**: да општински Суд одмах покупује све поличне шљунка по цену, коју је комисија уговдила, ако ово буде могуће.

Да би се у будуће могао, кад устреба набављати и дрвени шљунак, препоручено одборнику г. Степану Чађевићу да приликом одласка свога на Дрину, по доласком послу, исшета и предмер реферат о ценама по којима би општина добијала дрвени шљунак.

IV.

Одборник г. М. Велимирић реферише: да он и г. Р. Драговић, као повереници одборски, нису могли извршити преглед потписа на молби грађана којом траже да се „З. Вешић" прогласи за слободну улицу.

Поред тога што је констатовано да 30 потписника немају право за тражење израде, већ је још: да се неки потписи никоме не дају прочитати, да су неписмени грађани потписани од других, али није назначено ко их је потписао; да има потписи без занимања, па се не зна ко је потпис дао, пошто у списковима нису — правих грађана има не више једнаких имена, и т. д.

Услед овога Одбор је **решио**: да се прилепни акт (А Бр. 374) не може по закону узети у решење због непотпуности саде.

V.

Одборник Н. Р. Поповић даваа да је по опланчењу Одбора из ранује седнице комисија одобрила да директор песка може место дунавског предати сиски песак, (по лиценцијону цену), пошто се комисија претходно уверила да је због надолаг воде одатле неизгубе прекупи дунавски.

Ово саопштење примљено је к знању.

VI.

Поводом жалбе одборника г. Ђ. Димитријевића: што је Суд општински надао уверење г. Јов. Марковићу начелнику мин. грађевина, над је раније Одбор њиме да му се не може дати уверење о слабом стању — препоручено: да председник што обрати пажњу општинском Суда те да се у будуће судска рашка не коси са одборском.

VII.

По саслушању претставке порезних надзорника (АБр. 415.) којом траже да им се признаде поноћна награда за прикупљање прирези општинског у колико им се тоном времена и сам рад увећао, — одлучено: да се у буџет за ову годину унесе и од дана одобрења шесторице порезних квартовних надзорника падаје по 72 дин. месечне награде што за општину напаљују прирез.

VIII.

Председништво даваа да су г.г. Младен Стојчевић и Никола Мијатовић жолили да се ослободе туторске дужности, први због болести и чланства у трг. Суду а други што не живи у општу у коме је црква.

По уважењу ових молаба — изабрани су: Фил. Стефановић бакалин за главног тутора крајс св. Марка а Јеремија Милојковић за главног тутора крајс илиндарске.

IX.

Улица другатка Св. Марковића моли да се једној улици даде име: улица Св. Марковића.

По саслушању молбе решено да се она придружи извештају комисије о назвима улица, нако би се у своје време узела у решење.

X.

Не одобравајући да се продају заговести који су општини у наследу кирије за земљиште остала од предузимача Сорге, Одбор је решио на данеши ред преко молбе Ф. Брила за откуп истих.

XI.

Председништво саопштава да је фирма Марко О. Марковић и ком. израдила да јој је земљиште пристате на све услове под којима јој се даје у службеност општинско земљиште да построји шине за вагонску везу своја млина са железничком и станицом. Компанија моли да се учине извеза у толико да јој припадне преимућство откупа имања, ако их општина буде продавала, по цену коју и други буду дали.

Налажени да до когда буду сазо од итете ко општину ако би се услови мењали. Одбор је преко молбе прешао на данеши ред.

XIV. РЕДОВНИ САСТАНАК
17. марта 1890. год.

Беше: Председник члан суда г. Светозар Карапешић, чланови одбора: г.г. М. Јовановић, И. Цветковић, Ф. Васиљевић, В. Вигњевић, Ј

М. Тадић, К. Б. Михаиловић, Р. Цуловић, М. Кангрговић, М. Нинковић, Др. М. Т. Лазо, М. Цветковић, С. Ј. Аврамо, Ј. Стошковић, Љ. Живковић, К. П. Милојковић, Р. Драгутиновић, М. С. Дамјан, Ј. Дашковић, Р. Р. Вајгановић, С. Х. Милићевић, А. Ј. Одовић, Н. Р. Петковић, Н. Ј. Миловић, Ђ. Димитријевић, К. Д. Гавриловић, А. Шпиро, Ј. Ж. Жугић, Ф. Николић, Др. Ј. Нолу, Ј. Свиној, М. Вељковић, М. Јовановић, М. М. Терзибашић Д. Недељковић.

I.

Председништво резервише да је Господин Министар грађевина претписом својим од 5. о. м. Бр. 1044, наредио да од сада општинска инжинерија дају регулационе и нивелационе планиј, и да тако исто врше оне и све премере које Управа харошо затражи. На како данашње особље грађевинског одељења неможе да на остале послове, предлаже да се решење стечај за још једног инжинера, тим пре, што се текући послови и данас из дана у дан све више растиру и што је једно инжинерско место упражњено од оног времена кад је г. Ст. Чађевић ступио на општ. службу.

Усвајајући предлог председништва, Одбор решава: да се расписе конкурс за још једног инжинера с платом до 3500 динара.

II.

Грађевинско одељење подноси реферат да је Господин Министар грађевина претписом од 5. о. м. Бр. 1044 наредио да му се до 1. априла о. г. пошаљу сви планови регулације и нивелације; а међу тим комисија, којој је поверено 3. јуна 1889. да изврши преглед систематске плана данашње регулационе ситуације и дође мишљење: би ли и какве измене треба данашњи и будући саобраћајни правац задржати у плану уврстити, и шта све даље за извршење предначења урадити — није ни до данас могла довршити свој рад, због недолазка чланова.

Како је председништво општине сазивало да је и сам председник комисије позвано не долазе на састанке, и да је по томе нужно другој комисији повернти тој посао, Одбор је решио: да поред досадашњих чланова комисије г.г. М. Андоновића и Гр. Младеновића уђу у комисију за регулацију још: г. М. Цветковић одборник и г.г. Јеврт Стевановић и Милан Мартиновић виђевци чл. грађевина.

Члановима ове комисије који нису одборници, да се плаћа на општинске касе по 5 дин. награде од састанка.

III.

Одборник г. Радовко Драгошић пита: да ли би се могла како отклонити или бар умањити ова силна прашина у кв. Малошевој улици који је од свих даља у толико већа што се прогања уз кут између њу предузимих из „крагујевачке" паноси у „кв. Малошеву."?

Поводом овог питања председништво саопштава да су већ предузете мере да предузимач у будуће ове прскиле земљу и просуте до сада да у назначеном року сакупи и дотле. Сем тога учињен је изводган корак и у тој ствари да се организује служба за редовно чишћење кв. поменуте улице овог дела — о чему ће Одбор бити извештен чим председништво буде на чисто с тим хоће ли и у колико и само становништво одазвати се и потпомоћи од своје стране чишћење и поливање ове улице.

Одбор је примио ово к знању.

IV.

Председништво саопштава да је надзорна власт надала налог да се грађење новог тротоара и спуштање по устројеној нивелети плане не сме одлагати, него се мора још овог лета свршити у улицама „Дубровачкој," Кн. Михаиловој," „Узун-Мировој," „Васиној," „Принцевој." „Краљ-Милановој," и „Крагујевачкој."

Према тоне Одбор решава: да се грађевство наредбом позове да 1. августа буде свршено овчини и до 1. новембра т. г. свршити нападну поред тротоара, а ови који су их направили да их сврсе по утврђеној нивелацији новелети.

У исто време одобрено: да се расписе лицитација и набави 2000 кв. метара прописног материјала за тротоаре, па ако се који од сопственика изјаве у рочишту улицама не одазове наредби општинског Суда, да грађевинско одељење напрему извршк, и ак тим принудним путем да се наплати оно што на грађење буде општина утрошила.

V.

На предлог председништва **одлучено**: да се од сада редовни састанци држе увек једног истог дана — понедељком, и да почињу тачно у 6½ час по подне.

VI.

По прочитању последњег извештаја техничког пододбора о начину за извршење к. водовода и нацрта за уговор са г. Сиркеџром — **решено**: да се за решење предлога пододборских ствари друга нар. састанак у уторак 20. о. м.

Радови статистичког одељења

(НАСТАВАК)

I.

Попис становништва вар. Београда у 1884. години.

Попис становништва од 1884. год., извршен је по парочитим упутствима, која је тадашњи министар финансије прописао, на основу члана 53. закона о попису људства и имовине за целу Србију.

О недостатцима тога пописа, говорили смо у више прилика на овом месту, а сада ћемо у кратким потезима изнети његове највеће мане.

Прва капитална погрешка учињена је при састављању прашла за извршење пописа, јер у њима није одређен рок за које би се време имало пописивање извршити; а од тога углавном зависи тачност пописа. Искуством је доказано, да су они пописи релативно најтачнији, који се врше за најкраће време, с тога се овакве операције врше у другим државама, обично за један дан. Ово парочито важи за велике вароши, где су леви саобраћаји и густа насељеност, па наравно и велике промене код становништва.

Пописивање је трајало у Београду неколико месеци и према томе, лако је оценити вредност таквог једног пописа, парочито кад се узме у обзир, да је за то време било непрекидног кретања усled рађања и доселавања односно умирања и одселавања.

Што се тиче метода пописавања, можемо рећи да није одговарао савременим захтевима, а и сам принцип, по коме се пописивање имало извршити, није био довољно јасно опредељен. Тако, неки мисле, да је се овим пописом хтело да сазна правно — законито — становништво (population de droit), а међу тим, опај се попис распростирао на целокупно становништво, које стално живи у Србији (résidence habituelle). Под именом правног — законитог становништва подразумевају се само домаћани а никако и страни поданици, док овим пописом и они су обухваћени.

Исто тако у погледу на место, где се који лице имало уписати, није се гледало на целисходност него се погледу нашло на то, да се избегне дупло бројање и одавна посао пописним комисијама, а тиме је учињено те су многа места представљена у неверној слици. Ово је парочито нашкодило угледу Београда, јер су на пописа изостала сва лица, која привремено живе у Београду или су им за другим и породице настављене с другим местима. Сва та лица сачињавају знатан део београдског становништва, о тога их је требало уписати у парочите рубрике. На тај начин, сазнала би се права величина породних места а постигла би се и друга цел, да се добију прегледи и о величини породице и задруге.

У следећим кратким наводима износимо резултате које смо црпели из нагомилане материјала у пописним књигама непушитајући се у опширна објашњавања њихове садржине, а за њим довешемо и детаљне прегледе.

1. Број становника у вези са годинама старости и полом на попису.
2. Становништво по год. старости и брачном стању.
3 Становништво по подацима у вези са годинама старости.
4. Брачно стање у вези са подацима и годинама старости.
5. Место рођења.
6. Матерња језик.
7. Вероисповест.
8. Писменост
9 Лица са телесним и умним недостатцима и најзад табела 10 и 11. обухвата сеоско становништво по подацима старости и брачном стању.

Преглед I. представља пре свега бројно стање становништва. Из њега се види да је у 1884. години било у Београду свега 35.446 душа. Ако упоредимо ову цифру са бројем житеља 1874. год. која износи 27.605; видиће се да се становништво београдско умножавало годишње са 784,, што значи да је приратај за 10 година био 7.841 душа. Но овај виших не долази од природног размножавања становништва, већ једино услед придошлица са страше У Београду сразмерно више умире него што се рађа! Тако бар говоре податци о крстању лудства покупљени из црквених протокола, који овде доносимо:

У г. 1875 рођ. је	827 а умрло	1103 више рођ. — умр.	276
„ „ 1876 „ „	889 „ „	1039 „ „ — „	150
„ „ 1877 „ „	785 „ „	1044 „ „ — „	259
„ „ 1878 „ „	867 „ „	1036 „ „ — „	169
„ „ 1879 „ „	874 „ „	1055 „ „ — „	181
„ „ 1880 „ „	949 „ „	1133 „ „ — „	184
„ „ 1881 „ „	1067 „ „	1160 „ „ — „	93
„ „ 1882 „ „	1071 „ „	1102 „ „ — „	31
„ „ 1883 „ „	1158 „ „	1205 „ „ — „	47
„ „ 1884 „ „	1193 „ „	1104 „ „ 45 „ —	
Свега за 10 година	9656 „ „	10981 „ „ — „	1345

Просечно годишње рођено је 963., а умрло 1098., годишњи виших умрлих 134,.

О овој појави говорићемо опширније код II. одељка о кретању лудства, а сада смо хтели само да изнесемо факт, који јасно показује, шшо ћрбаво стојимо у том погледу.

Од горњег броја 35.446 становника, припада мушком полу 19.640, а женском 15.806. Виших мушких износи свега 3.834 и према томе долази на 100 мушких 80 женских. Овај виших показао би се још већи, да је и цео гарнизон, изнесен извод и т. д. улазе у рачун.

Овди доносимо у процентном износу однос полова у годинама старости те да се види бројна разлика полова у самим годишњим класама.

по год. старости	Д И Ц А м.	ж.	свега	У процентима м.	ж.	свега
од 0—5	1945	1847	3792	9,,,	11,,,	10,,,
„ 5—10	1559	1534	3093	7,,,	9,,,	8,,,
„ 10—15	1807	1459	3326	9,,,	9,,,	9,,,
„ 15—20	2446	1767	4213	12,,,	11,,,	11,,,
„ 20—25	2057	1637	3694	10,,,	10,,,	10,,,
„ 25—30	2230	1730	3960	11,,,	10,,,	11,,,
„ 30—35	1629	1106	2735	8,,,	7,,,	7,,,
„ 35—40	1719	1405	3124	8,,,	8,,,	8,,,
„ 40—45	1117	808	1925	5,,,	5,,,	5,,,
„ 45—50	1054	935	1989	5,,,	5,,,	5,,,
„ 50—55	755	438	1193	3,,,	2,,,	3,,,
„ 55—60	510	485	995	2,,,	3,,,	2,,,
„ 60—65	321	232	553	1,,,	1,,,	1,,,
„ 65—70	232	217	449	1,,,	1,,,	1,,,
„ 70—75	97	88	185	0,,,	0,,,	0,,,
„ 75—80	54	64	118	0,,,	0,,,	0,,,
„ 80—85	20	14	34	0,,,	0,,,	0,,,
„ 85—90	12	23	35	0,,,	0,,,	0,,,
„ 90—95	1	3	4	0,,,	0,,,	0,,,
„ 95—100 и више	3	7	10	0,,,	0,,,	0,,,
Свега	19628	15790	35427*)	100,,,	100,,,	100,,,

Као што се види, највеће су заступљене класе од 15—20 год. — флотирајуће становништво. Поређивање са пописима из прошлих година није могуће пошто овакова груписања по добу до сада нису састављана, ма да грађе за то није недостајало.

(наставиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Усвојено. На сталашту своме од 20. т. м. Одбор је усвојио предлоге пододбора, о начину за извршење новог водовода, с том изменом да се од општинског збора не тражи засебно одобрење привременог зајма само за водовод, него да се изнесе на решење питање о потребном зајму, за све главније послове који се морају привентивно извршити.

Према овоме, финансијска комисија ускорише свој рад, да би се што скорије могао збор сазвати. По одобрењу зајма, грађењу новог водовода приступиће се одмах.

—

У режији. Нови подовод општина ће градити у својој режији, а руководење свију стручних послова, око грађења, уговором ће се поверити, госп. Оскару Смрекеру из Мапхајма.

Надзор над грађењем вршиће нарочита стручна комисија са општинским Судом.

—

Нова каларма. У седници 23. ов. мес. Одбор општински прочуо је студију т. хничке комисије, сграђењу нове каларме, а у *ступрштој* седници, донеће и одлуке, по свима предлозима комисијским.

Ми смо ову студију техничке комисије публиковали у своје време и тако дали пуиане грађанству, да се упозна са комисијским назорима. Данас запиљујемо само, да је и питање о грађењу нове каларме доведено до свога краја: јер после одобрења зајма, неће бити никаквих препона. да се отпочне грађење нове каларме, у великим размерама.

—

Време осветљења. И поред свега настојавања власти, да се пралином светковина, за време вечерњег осветљења, не дешавају никакви испади, разбијање неосветљених прозора, није се могло никад сасма спречити, на су се по кад-кад догађали и врло неспретни случајеви. Због тога од сада ће се увек објављивати, до ког часа има трајати осветљење — јер у појединим случајева, разбијање прозора потицало је отуда, што неки грађани пре, а неки позније гасе светиљке на прозорима.

Другог лека и поправ све воље власти нема сем, ако би се хтело, укинути осветљавања *прозора* при редовним свегковинама

—

С Т Е Ч А Ј

При грађевинском одељењу општине вар. Београда, има да се постави још један инжењер с годишњом платом од 3500 динара.

Који инжењер жели ово место заузети треба да се пријави са документима до 15. Априла.

Пречишћо нуждо они који су српски поданици и београђани по рођењу.

Од стране Суда општине вар. Београда 20. Марта 1885. АВр. 515.

*) У овој броју нису урачунате 12 м. и 7 ж. лица, за која се није могао добити доба старости.

Наредба

Према правилу за преглед стоке и меса од 7. фебруара 1883. год. Бр. 686. (санитетски зборник књига II. свеска III) забрањено је удување ваздуха испод коже живине марве.

Пошто се примећено да се многи клачи не придржавају постојеће наредбе, то се овим поново најстрожије забрањује удување ваздуха испод коже, и сваки онај који поротиви уради, казниће се по закону.

Од стране Суда општине вар. Београда 7. марта 1890. год. АВр. 187.

НА ЗНАЊЕ

До сада се готово редовно дешавало, да поједине парничне стране које имају суђење у општинском Суду, не долазе на време на суђење већ тек оно 10 и 11 часова, а неке и око подне.

Овакви поступци парничара не само штете интересе друге стране, која благовремено дође Суду, већ спречавају и сам рад Суда, те се и довлуби одлагањем и чекањем на парничаре.

Да би се спречили у будуће овакви случаји, и да би се одржавао сталан ред у суђењу, овим се јавља грађанству да ће се у будуће сваки случај неуредног долажења парничара казнити према закону, који се увек означава на сваком позиву парничара.

Из седнице Суда општ. вар. Београда 14. фебруара 1890. год. СВр. 2220.

НАРЕДБА

Законом о општинама стављено је у дужност општинској власти да се у интересу опште безбедности стара и за редовно предупређивање пожара.

У малој варошки пожаре се најчешће јављају из димњака, и за то се чишћење њихово као јавни посао повлашћује, и од толико година предаје у вршење нарочитоме подузетнику, који је за тачност свога рада увек одговоран. Сем повлашћеника општине, нико други нема право да се чишћењем димњака бави.

Да се неби догађало да чишћење димњака по домовима грађанским ипак варошчки прше и лица која на тај посао немају право, општинска Суд обраћа пажњу грађанству да повлашћени димњачари имају при себи књижице овлашћења. Те су књижице потврђене од општинске власти а у њима су рађи сигурности грађана уписане и таксе за све врсте димњака и чишћења.

Књижице ове димњачари су дужни увек показати при уласку у кућу, и тек по том може им се чишћење димњака допустити.

Ко год противно овој наредби буде поступао, **казниће се по закону** и то како онај који је бесправно чишћење извршио тако исто и онај који му је чишћење допустио.

Од стране Суда општине вар. Београда 15. фебруара 1890. год. А.Вр. 206.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

I.

На дан 26 ов. мес. у 3. часа по подне држаће се пред Тошкином дворанице у Душановој улици јавна лицитација за продају извесне количине општинске грађе (балвана).

Позивају се у овим путем сви они који желе ову грађу купити да дођу на лицитацију.

Од стране Суда општине вар. Београда 20. Марта 1890. год. СВр. 3624.

II.

На дан 5. априла тек. год. од 8 до 6 часова по подне држаће се у грађевинском одељењу београдске општине јавна усмена лицитација за грађење нове кадрме у прагујевачкој улици.

Кауција 2700 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближа услови, ситуациони план, поречни профил и предрачун, могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Из седнице Суда општ. београдске 5. марта 1890. год. у Београду Бр. 792.

III.

На дан 9. Априла тек. год. од 3 до 6 часова по подне, држаће се у грађевинском одељењу општине београдске јавна усмена лицитација за грађење кадрме — тротуара с колонада — у Макутановој улици.

Кауција се полаже при лицитацији у 1,400 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближа услови, предрачун, план ситуационе и поречних профила, могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

Из седнице Суда општ. Београдске АВр. 233. 16. Марта 1890 год. У Београду.

IV.

На дан 6. Априла тек год. од 3 до 6 часова по подне, држаће се при грађевинском одељењу Београдске општине јавна усмена лицитација за претрес и израду кадрме у Кастриотовој улици.

Кауција се полаже при лицитацији у 200 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови и предрачун могу се видети при поменутом одељењу сваког радног дана у време канцеларијске и при лицитацији.

Из седнице Суда општ Београдске АВр 231. 15. Марта 1890 год. у Београду.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 13. до 19. марта закључно протекло је преко општинске контроле:

количина килогр.	Чега	100 к. просечна цена дин.	тежина килогр.	Чега	100 к. просечна цена дин.
6,944	Бранша пшенич.	19·50	48.680	Сена	5·50
	Бранша кукурузна	—·—	2,665	Сламе	3·—
2298393	Пшенице	15·80		Шпиларке	—·—
112,723	Кукуруза	10·30	60	Коре брестове	20·—
	Раži	—·—	63	Богаза	3·40
	Крупница	—·—	1,820	Сира	65·—
914	Јечма	12·20	232	Лоја товљена	100
40,231	Овса	14·40	273	Масти	100
	Кукуруз нови	—·—	317	Слапине	110
10,396	Пасуља	24·—	412	Суве меса	80 —
5,742	Кромпира	9·—	40	Вуне непране	120
59,617	Арнаутка	19·—	10,381	Свиња добелих	75·—
2,112	Црна лука	8·50	853	Тућутре дувана	6·—
627	Бела лука	30·—	90,200	Креча	3·20
410	Лука аранџаше	6·—		Буџата шиндра	—·—
3,085	Јабука	21·—		Репа	—·—
	Крушака	—·—	Јануара		
440	Орања	21·—	32,217	Ниша прша	17 50
	Грожђа	—·—		Ниша бела	—·—
	Шљива сирових	—·—	43,787	Рашће вел. мекс	26·50
14.504	Сушк шљ. пок.	30·—	1,070	Рашће ком. мекс	36·—

Примедба. Приход на општинским пијачним од 13. до 19. марта 1890. год. 1728 дин. 20 пара.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ростић

БРОЈ 14. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ГЕЋИМ ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . . . 6 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за страно земље за годину . . . 9 дин.

Недеља 1. априла 1890.

Цена је огласима 6 дин. пора од врсте
Претплату плаћа сваки унутарњим на општинским суд и све кореспонденције ин уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
Неплаћена писма не примају се.

Наредба

Тротоаре у „Дубровачкој", „Књаз-Михаиловој," „Васиној", „Цариградској", „Краљ-Милановој" и „Крагујевачкој" улици, према наредбама Управе вар. Београда од 2. Дец. 1886 Бр. 12255, 17. марта 1887. Бр. 3407, и 11. маја исто год. Бр. 5683, многи сопственици зграда и плацева нису поставили по одређеној нивелети а већина није никако ни направила наредбу.

Општинском Суду спада у дужност, да се стара за безбедност и угодност пролаза у вароши, и да то се на основу § 326. кривичног закона

наређује:

да без разлике сви сопственици имања у улицама: „Дубровачкој," „Књаз-Михаиловој," „Васиној," „Цариградској," „Краљ-Милановој" и „Крагујевачкој", који су ноне тротоаре сградили, али их нису поставили по одређеној ширини и нивелацији, имају сада то накнадно учинити, а тога ради од општинског инжињера добиће нивелету, која је коначно утврђена од Господина Министра грађевина и Господина Министра унутраш. дела.

Они пак сопственици, испред чијих се имања и данас налази тротоар од сигала или ломљене камена, и који нису до сада набавили прописани материјал за ноне тротоаре, имају набавити плоче од топчидерског камена, или таквог, који је по изгледу и чврстоћи топчидерском камену раван, или боли и да сграде нов тротоар нао што је напред речено, у прописној ширини и по утврђеној нивелети, коју ће и њима дати општински инжињер. — Општински инжињер даваће обавештења свакоме, за који је камен констатовано да је по каквоћи топчидерском раван.

За грађење ових тротоара прописано је:

а.) да се земљиште има претходно јако набити;

б.) да се камење полаже на слој дунавског песка од 10 сантиметара;

в.) да фуге буду 5 милиметара широке и да се залију са цемент-малтером тек пошто се претходно очисте;

г.) да се за ивицу употреби камење дужине најмање 0·50 м; висине 0·35 м, а горње ширине 0·20 мет.,

д.) да плоче за тротоар не смеју бити свуда танке од 0,10 метра а површина плоче нити суседне дугачка, ни мања од 0·12 кв. мет.

Где се при грађењу тротоара услед промене нивелете буде показала потреба да се при улазу на места степени, ови се не смеју постављати с поља, на тротоару, сем једног степена и то ако се дуж целе зграде постави.

Ко од данас па за два месеца не би набавио прописани материјал и до 1. Јуна т. г. не почне грађење тротоара по овој наредби, томе ће сама општина (грађев. одељење) тротоар сградити по цени, коју за тротоаре испред својих имања буде плаћала, а суму коштања наплатити на осн. § 465 а. о судском поступку.

Од стране Суда општине вар. Београда 25. Марта 1890. год. ГВр. 65.

РАДЊА ОПШТИНСКОГ ОДВОРА

XV. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

20. марта 1890. год.

Били: Председник г. Никола П. Пашић, члан суда г. С. Кара поповић; чланови одбора: г.г. М. Јовановић, Ф. Васиљевић, К. П. Михаиловић, Ђ. Димитријевић, Ј. Ђ. Гашовић, Р. Петровић, С. Л. краљ. С. Х. Милићевић, Р. Вуловић, Љ. Јовановић, К. К. Михаиловић, А. Шпит Н. Вагнровић, М. Терзибашић К. Д. Гавановић, Д. Недељковић, Р. Дреновић, М. Цветковић, Ј. Ж. Богић, Др. М. Т. Јосе. М. Живковић, М. Р. Јовановић, Р. Р. Карловић, П. Р. Поповић, А. Л. Одавић, Ђ. Николић, М. Л. Марковић, Ј. Самић, С. Чађевић, М. Вајпарић, Н. Л. Малишић, М. Јовановић, Г. Буквић, М. Јовановић, М. Николић Л. Дамјановић.

I.

По саопштењу председништва: да је данашње ванредне састанак Одбора општинског сазван ради решења предлога које је за напрашење нових народних водовода поднело техничко пододбор, на који реферата свога од 30. Јан. 1890. г. прочитани су сви предлози пододбора, а за тим је приступљено дебати; и како је председање општине нашло нужно да би што целисходније и правилније било надзиравати предходно од збора општинског не само одобрење за зајам који је потребан ради напрашења водовода, него одобрење шире зајма колико ће бити потребно за напрашење и осталих предвиђених обележених великих послова, техничка се пододбор сагласне да се према томе и предлози његови у толико нашене.

Према томе и по одлуци сваког предлога пододбора засебно — решено је:

а), да се ради неодложеног грађења водовода и што скорије напрашења осталих предвиђених потребака вел. реферата у протоколи, од општинског збора издејствује одобрење задужење до 10,000.000 — десет милијона — динара општинског, које ће се (задужење) општина поступно кад се ноне послу приступи и у колико се приходи за отплату зајма буду рад пријали:

б), да се за зборском одобрењу зајма одних предузе напрашење нових водовода на основу пројекта које је набављен и успешно одлуком одборском од седнице 10. марта т. г. Кн. Бр. 121:

в), да се на потпуну нараду водовода заједно са напрашењем претходних радовања, са експропријацијом, надзором при грађењу и у опште свима пословима и надзирања може утрошити до 2,000.000 — два милијона — динара;

г), да се грађење водовода извршн у општинској режији и у свему на начин као што је у реферату техничког пододбора од 30. Јануара 1890. г. изложено, с додатком, још да изабрана у којима се надзорна комисији и општински Суд не би сложили, жалбе на решење Одбора општинског;

д). Да се стручно руковођење послова при грађењу водовода повери г. Оскару Сиверсеру, и тога ради са њиме општина неке уговор, за који се усвоја напрт техничког пододбора с тим да председник у име општине са г. Сиверсером потпише уговор одних ако комисија од т.г. М. Ј Марковића, Ђ. Поповановића, Ј. Свећа А. Одавића. Др. М. Т. Лека и Ј. Тадића још једним прегледом даде мишљење да је усвојена напрт уговора по општину у свему коректан;

4.) да комисија која буде изабрана да граћење водовода надзирана на начин како је у напоменту водоводора обезбеђено, у најскорије времену изради и изда за реконструкцију данашњега водовода: и —

е), да се образује стручна комисија која ће одмах хитно о канализацији узети у претрес те Одбору општинском у што краћем року поднети предлог како да се набоље пројекат за канализацију па и самој канализацији што пре приступи.

II.

Како Цвети и шесте Априла ове године падају на ближу — одлучено да се по раније обичају општепородна светковина Тајковски Устанак свеји са престоничким Празнике Градова и тако ове светковине прославе једног дана, на Цвети.

XVI. РЕДОВНИ САСТАНАК

23. марта 1900. год.

Било: Пр. председнуће чан Суда г. С. Карановић, чланови одбора г.г. Ђ. Ј. Голошевић, С. Д. Михајловић, В. Николић, Р. Ф. Кирковић, М. Цветковић, М. Јовановић, Др. М. Т. Лекс, Р. Драговић, И. Л. Милошић, Ј. Ж. Ђурић, К. П. Михајловић, Ј. Стојковић, Ј. Петковић, Ф. Васиљевић, К. Д. Главинић, Д. Недимовић, Љ. Јовановић, М. Ј. Марковић, В. Петровић, Р. Петровић, Ђ. Николић, М. Јовановић, М. Николић, М. Р. Поповић, М. Терзићевић, М. Калентијевић, В. Цветковић, А. Шпета, Ст. Чабровић.

I.

Поводом питања одборника г. К. Главинића: што се за тупање старог камена општинског не узме више радовина, председништво одговорило да се само један радовић крајњом услед тога — **одобрено**: да Суд према потреби и своме наћуђењу може повећати надницу.

II.

Одборник г. Радовић Драгомир казао што Суд не обраћа пажњу на одржање сада на пољској пијаци, него се он плаши у пуско сиване жеље запенаређеном стању као да се камерно које да утре.

По саопштењу председништва да је дакалица укрена спремила последњих дана предратну количо је потребно утрошити на да се исти сад доведе у ред, и да ће исти предстојећи бити изнесен на решење — одлучено: да општински Суд може учинити потребан надзатак с тим да бољитком општински одмах уреди што је могуће овог пролећа и председништво стави у дужност команди пожарне чете да над одржаном вел. ајдучког сада води несеђењење надзор.

III.

Услед питања одборника г. Мате Јовановића: што предложених на коме је остала лицитација, не отпочеће још грађење каљеве у улицама зак. Врачара, и ако је протекло више од месец дана дотог времена, у коме је могло да рађа — председништво одговорило: да је предузимач понаша да у року од два дана почне посао, иначе ће се применити тачка услова предвиђена за такав случај.

IV.

По напомени одборника г. Паље Цветановића — **решено**: да председништво нареди што је потребно да се код главне каце на мировом тргу отклони сметња коском предлеку у колико је потребно пасути шљокаре рупе а покадрмисти најпажније део простора.

V.

Председништво саопштава да су по расписаном стечају за општински лекара у кварту самаљском добивене три пријаве, да је по чињеном питању у смислу тач. 14. ча. 70. зак. о општинама министарство унутрашњих дела одговорило да сва тројица кандидата овају квалификације

Према овоме **решено**: да комисија од одборника г.г. Др. Л. Пачу, Др. М. Т. Лекс. и Ђ. Димитријевића са општ. лекаром Др. М. Хаџи-Лазићем предложи који од пријава треба претпоставити према расписаним условима пресеђа у стечају.

VI.

Грађевинско одељење подноси реферат да је приликом претреса каљеве у ерданичкој и споменичкој улице било пошка у послу с тога што је за 236 м³ било потребно изградити шпур каљеву на да се тако обезбеди од бујице која пашоси земљу и шесма решетке канала.

Одобравајући овај пошак посла учињен по лицитацији одборника г.г. М. Јовановића и К. П. Михајловића — решено: да се може одати 195.50 динара, колико стаје према горе додатог посла.

VII.

Према одлуци за последње седнице, грађевинско одељење подноси извештај (Г.Бр. 276) колико се ове године на поправку каљеве у самским улицама мора утрошити према мишљењу које је дала и комисија. Извештај гласи:

„Према нарећењу Суда, прегледао сам улице: Бумучко стоваришше, Саваку, Мајдањеку, Европску, Савако стоваришше, Босанску и Херцеговачку, и слободан сам поднети следећи извештај.

У свима помењутим улицама каљерма је тако поизарена, да се мора поправити и то без одлагања. На појединим местима камење је из каљеве повезидало, јер нема више никакве везе, и отворене се рупице које ће сие већа и веће бивати, да на послетку неће моћи ни теретна кола пролазити.

Каљерма у улицама: Бумучком стоваришту, савској и мајданској, не може се више претрестати а ни покрпити, што је у тим улицама највећа сметња; каље са обичним таком и са теретима колима, а камење од последњег претреса које је завршено 1887. год. тако се искварило, да се при новом претресу не може правилно сложити и натурбало је толико од приобалне чврстоће да се под точионима крши и претвара у прах ако каква мека камен.

За ове две улице треба направити нову каљерму и то по садањој нивелацији која ће 3—4. године трајати, а над се стане улица повећавати и косшаста каљерма градити, тај ће камен употребити за мокадам под каљерму.

Целокупна квадратура износи 5350. м ко 3. 90=17655.$_{00}$. Каљерма у доњој богољавленској улици од мокадама на до пеликих стопенаша, неможе се покрпити него се мора претрести и то у просечној ширини од 8.$_{00}$ јер је толика количина рупа да се неће које је шире каљерме добро а која нешаља.

Ово исто важи за европску улицу и савско стоваришше и те улице треба претрести у просечној ширини од 7.$_{00}$ м. Ово претрес каљерме у тим улицама са додатком новог здравог камена и песка шаће:

У богољавленској улици — — 800 м³
У европској " — — 1.400 „
У савском стоваришту — — 2.100 „

Свега 4.300 по 1.30=5590 д.

У улицама босанској и херцеговачкој где је сељани гаобрађај каљерма је тако исто поизарена, да се не може покрпити него се мора и она претрести и то у ширини 4.50 м а са каменом који ће се повадити из каљерме савске и каљавске улице а може се употребити за те улице.

Претрес у тим улицама са додатком општинског камена и потребног песка шаће:

Босанска улица — — 585. м²
Херцеговачка " — — 405. „

Свега 1080. по 0.90=972.$_{00}$ дин.

Целокупна окрпина и претрес каљерме у овим улицама шаће

У Бумучком стоваришту, савској и мајданској
улици — — — — — — — — 17655 дин.
У европском и савском стоваришту 5590 „
У херцеговачкој улици — — — 972 „

Свега 24.217.$_{00}$ дин.

Још ће бити тако слободан да при овој каљерми и по други пут скренем пажњу Суда, што се каље обичне каљерме у новије доба тако кваре да их не можемо у добром стању одржавати.

Што се наше каљерме брзо кваре, узрок су точкови од кола, која се у најновије доба код нас ређавила и која носе 2000—40000 кила шереша.

Ни точковима таким колима нема заштите — шина — ширине ни 5—6 сантиметара. Замислимо сада да такав ујак точак са шеретом од 1000 кила прелази међу 2 каљаста камена између којих је ауга од 2—3 сантиметара; такав шерет ће камен угнуши или преврнуши — што ређе бива — или га окренуши, али сигурно каиросиће браздуу која ће се по том све више дуљиши, а коју ми при свима нашим каљермама одмах после 2 године опажамо

Да би се ово избегло треба издати наредбу за ширину каналтака — шина — за терета кола према количини терета која вуче. Том наредбом требало би забранити да теретна кола имају уже каналтак — шину — од 8 сантиметара. Она кола која носе од 2000 до 3000 кила да морају имати каналтак од 8 сантиметара ширине, а она која носе више од 3000 кила да морају имати каналтак — шину више од 10 сантиметара ширине.

Ако би се оваква наредба направила нама би каздрми за годину пак 2 дана дуже трајала а била би боља и водоспаја."

Поште је у последњој седници начелно усвојено да се поправка каздрме у изложеним тачкама врло ове године у интересу тренутне поправити — решено: да се одмах расписе лицитација и све по реверату гр. одељења изврши, но с тим да тротоари буду сагађени према усвојеном пројекту.

VIII.

По саслушању студије техничке комисије о грађењу нове каздрме, одлучено: да се решавању комисијских предлога приступи приод редовног састанка.

ГРАЂЕЊЕ ВОДОВОДА

Последња студија техничког пододбора о начину за извршење новог водовода

(наставак)

Да у случају потребе траже објашњења, као и да када наредбу, да надзорна комисија сви редовних месечних извештаја, у датом случају поднесе нарочити реферат, во једном или по свима пословима, што се на грађење водовода односе; и напад

Да сва одобрена лицитације, изгодбе и уговоре за све набавке ван послове, који прелазе суму од 10.000 динара.

Као и да прегледа и одобрава веће нацне у пројекту и предрачуну, за које ће му се морати предлог поднети.

Грађење водовода у сопственој режији, а на начин како ито та ових техничких одбор предлаже, могућно је међу тим сигурно и економично извршити само у случају ако за целокупно руковођење грађевинским пословима при томе, Општина има или ваље заиког пронаћи и сигурног стручњака, са потребним искуством у послованма ове врсте.

За вршење тога посла видио се Општини сам пројектант београдског водовода, г. Оскар Смрекер инжинер из Мангајма, већ приликом закључивања уговора за израду пројекта.

Одбор је општинска тада, по предлогу техничког одбора нашао за умесно да одвоји питање о изради новога, од питања о руковођењу грађењем. Међу тим, на састанку својем од 15 II. 1889. год. на коме је Одбор општински усвојио уговор за израду пројекта, решио је уједно у начелу, да се и руковођење грађевим пословн г. Смрекер, па је овлашћио председника општине и техничан одбор: да ио тој ствари ступе преговоре са г. Смрекером, а по постигнутом споразуму састављени уговор да поднесу на решење. При томе је само тражено, да се такав уговор има закључити у границама тадашњих г. Смрекерових захтева и хонуре од стране техничког одбора, а под ито повољнијим условима за Општину бесградску.

Техничка је одбор поменутом приликом већ даде своје мишљење о томе, из којих би разлога било умесно и корисно да се и тај посао г. Смрекеру повери. При томе су поглавито били нередавши следећи обзири.

Г. Смрекер је до сада са успехом самостално пројектовао и извршио доста број водовода у разним европским варошима а дакле ужива светски глас као стручњак за такве грађевине.

А са друге стране овог и техничи одбор имао је прилике, при досадашњем раду својем са г. Смрекером, да се увери као о стручности, тако и о поштеној поузданости, солидности и лојалности његовој у послу.

Сем тога када је најкорисније при оваквим пословима да грађевни руководе што лице, које је и пројекат израдило.

У корист г. Смрекеровој говори и то, што и он сам жели, да води у споразуму са нарочитом стручном комисијом и под надзором исте, а поред тога, да нема личног учешћа у појединим питањима, као и при решавању, који ће се предузимачима и лицитантима појединих послова издавати.

Он је сем тога вољан, да потпомогне Општину у њеној намери, да при послу око грађења водовода прелиставе техничке доказе, те и сам свој труд узоже ако тога, да се употребљени инжинери довољно упознаће и за посао ово одређивања и употребе водовода

На напад неће бити без значаја ни то, што је г. Смрекер америком Словенац те можемо с правом очекивати, да ће наш посао много искреније вршити, но што би то други који страни чинио.

Проговорујући већ у својем извештају од 15. II. 1889. год г. Смрекер за руковођење грађењем водовода, техничан одбор изложио је, у чему и за што ноге да се слажи са тадањим захтевима његовим; а обележје је од које стране и услове, под којима би се могао уговор за руковођење грађењем закључити.

Г. Смрекер је на основу тадање своје понуде тражио за себе личан хонорар од 4% од укупне за грађење утрошене суме. А сем тога захтевао је, да Општина плаћа његовог стално, ног заступника, да подноси трошак за седиште овога, као и за његов (г. Смрекерове) долазак у Београд за време рада, а обојицу да ослободи од свију личних плаћања дажаја и општина.

Према тим захтевима, а према суми од 1½ милион дин. за чисто грађевинске радове, за које се 30 месеца времена предвиђа, износила би укупна награда г. Смрекерова:

1. За израду пројекта 1% . . . 15.000 дин.
2. За доласке г. Смрекерове у Београд, путни трошак и дневнице рачунате по највишем државном нижеверског дуговања, за 2 и по године, по 6 пута у години пређене, свега за 15 долазака по округле 1.000 дин. . . . 15.000 дин.
3. У име личног хонорара г. Смрекеровог 4 ¼ 60.000 дин
4. Плата његовом сталном заступнику, за 30 месеца по 750 дин. . . . 22.500 дин.
5. За седиште овога у Београду и натраг . . 2.000 дин.

Свега 112.500 дин.

или 7 и по ¼ од укупне суме за грађење у 1 и по милион динара.

Техничи одбор био је мишљења, да је личан хонорар г. Смрекеров много рачунат, а нарочито је био противу тога, да се тај хонорар одвојено рачуна од трошкова за његове долазке и за сталног заступника, као и да се ово двоје стане Општини на терет. Исто тако није био ни за то, да Општина узима на се за њиху обавезу, у погледу ослобођења г. Смрекера и његовог заступника од личних плаћања дажаја и општина.

Што се тиче величине укупне награде г. Смрекерове, техничи је одбор увео за основу приносе немачког инжинерског удружења; те је са обзиром, на врсту грађевине и на укупну грађевинску суму, предложио, да се тај хонорар може рачунати у 4,7% од последње. Према укупној суми дакле износио би исти 70.500 динара.

Наиадно продужења преговорима са г. Смрекером постигнуто је, те је исти пристао на захтеве техничког одбора, што се тиче нагодбе стране о састану уговора, као и начина на који ће укупан хонорар израчунати.

У току преговора пак са г. Смрекером, односно закључења уговора за руковођење грађењем водовода, технички одбор увидео је, да би за Општину веома корисно било, да се руковољу грађевим пословн уједно и организација експлоатације водовода и руковођење истом за врлу годину дана његове употребе, а разуме се у споразуму са самом Општином, односно под њеним надзором. Поводом свега напада је технички одбор томе што су и друге општине за тај начин поступале, а што би то нарочито потребно и корисно било за нас, који за послове оваке врсте немамо људи са довољним искуством.

На питање о овоме, г. Смрекер изјавио је, да би такав поступак од стране Општине био потпуно и у интересу пређашног пуштена експлоатације водовода, која нарочито у почетку нарочите врсте обазривости и искуство. Пристао је радо да се и тога посла прими, тражећи за то 10.000 динара у име укупне награде, где је урачунато 5.000 динара на путовања и остали трошкове, а 5.000 као личан хонорар.

(свршиће се)

СМРЕКЕРОВ ПРОЈЕКТ

Извештај комисије о прегледу пројекта по уговору грађевног за в. водовод.

(свршетак)

Господин Смрекер хоће да с правом од те предпоставке пође, јер је у програму казато, да ће се као гориво употребити угљ, а даје напоменуто специјално и која врста угља.

Међу тим са обзиром на наш домаћи угљ, било би можда корисније, да је у програму казато, да ће се за грејање котлова употребити врста њиког угља, дакле горива мањег ефекта грејања, поред сразмерно велике куповне цене.

Јер кад са ове и одвојене тачке посмо, онда ће се систем котлова у толико изменути, што ну ваља додати још нарочито задато огњиште (Vorfeuerung) или такви генератор (Gasfeuerung), те да употребом такове костреја и са нашим угљем испунемо, пројектованим системом котлова, највећи к о р и с н и ефекат грејања.

Но, апстрахујући од поменутих доцније на пројектованим котловима, подносити су жишљења, да у овите узев Галовејев систем котлова није најприкладнија, и да би можда целисходније била конструкција Корнвалских котлова са цилиндрском цеви од талласто гвозденог лима. Ма да су котлови овог последњег система у неколико скупљи, подносиоци држе да би они били бољи, с тога што не би изискивали тако комплицоване оправке, као што могу да се деснвају на Галовејевим котловима, а за које у Београду нема ни средстава.

Предложеном реконструкцијом пројектованих котлова за београдски водовод, остиже се истина доста економан рад парних пумпи; но подносиоци сматрају за дужност да обрате пажњу и на даља средства, којима може на основу поларног искуства у конструкцији парних мотора, да се још више уштеда ефекат коле машинске инсталације, те да се на тај начин постиже још и већа економија у раду.

Тако према коментуом искуству, за постизање највећег економног рада парне пумпе, мало је адиносно напон паре (Admissionsdampfspannung) од 6 атмосфера, на којем почива пројектовање парне једне пројектованог водовода.

Вољело би дакле примењена такве котлове, код којих може адмесиона напон паре да буде већи од 6 атмосфера. Таква би били парни котлови системе Штајнмилерове и др. комбиновани са Телфордовим или каквим пробитачним додатим оспштем.

Оваким котлови, поред највеће сигурности и економије у раду, нису изложени опасности какве са код нас не би могле извршити. Они неће тим дају могућност, да се истим парним крилима нарочито форсиран рад кроз јестинције, што то може да буде са котловима средњег притиска, као што су они у пројекту предвиђени. Шта више поменуто је, да би и набавка поменутих котлова великог притиска у неколико јестинја била, од набавке пројектованих котлова.

Због скруплозне штедње у целој машинској инсталацији, поред сталне пруге на парној машини, предвиђена је за њиховање котлова само једна једна нала пруга од 120 милим. у корану и 60 мм. пречника клина.

Међу тим, сем сталне пруге на напајање котлова, која је непосредно са парном машином свопена, ради веће сигурности у раду парних котлова, а за три таква котла, потребна је резервна бар од две исте пруге, два инјектора, или једне такве пруге и једног ајектора. Уредно обе резервне пруге за напајање котлова, треба да су неће од оне привидне. Тиме би се уклонили недатак за машинску инсталацију повећане снаге за близу 1500 декара.

Најзад подписани сматрају за дужност, да обрате пажњу још на једну ствар, која је у пројекту, по свој прилици из штедње, предвиђена и која је од највећости поглавито по трајности и сигурности парни котлова.

Тврдоћа воде, која је на расположењу за напајање котлова, није истина претерана, те и вођрошење талога и котленог камена неће рећи довољну мери. Но у интересу што мање оправке котлова, као и ради постизања што већег економног ефекта укупне машинске инсталације, неће бити излишно сетити се и разних средстава, која су предлагана за редуковање чврстих састојака у води, која се за напајање парних котлова употребљује. Средства ова, којима се варошке штетно дејство тврдоће тако употребљене воде, неоиа су уредила и знатно потпомажу правилан рад парних котлова.

У нашем случају то је од толико веће важности, што парни котлови морају непрекидно да раде, тако да и најмање талог може временом да буде од штетног дејства, скидајући дејство парних котлова директно, или изазивајући често чишћење котлова, што опет узрче на повећан утрошак.

Без сумње дакле биће корисно, да се и за машинску инсталацију београдског водовода предвиди нарочити апарат за таложење воде, а нарочито да би најпробитачнији био апарат као што га препоручује Др. Хаен.

Надаље за ово такав апарат, који се састоји из три резервоара и једне парне пешалице (систем Кертет), неће стати више од 1200 динара, а дневни утрошак за рад с тим апаратом, са обзиром на максималну потребу воде за напајање парни котлова, неће нанети више од 0,50 динара.

На пројекта види се, да је за машинску зграду пројектовано електрично осветљење. Потписани су мишљења, да је тај начин осветљења машинске инсталације београдског водовода најприкладнији, а то једно с тога, што непрекидно стоја на расположењу велика количина паре јакога напона, и друго с тога, што је пра истоме највећа сигурност од пожара, па и потребан ред и чистоћу најлакше је одржавати.

Пресек и знања дивљака који иде уз машинску и сталажу, потпуно одговара потреби исте за београдски водовод.

Према свему изложеном, потписани су мишљења:

1., Да је машинска инсталација за Београдски водовод, као што је у г. Смрекеровом пројекту предвиђена, коректно и према потреби београдског водовода пребачена пројектована; и

2., Да је могући да се такова инсталација остура највећи економни ефекат, који може практички да се постиже, поито се предузме извесна реконструкција предложених парних котлова и неке допуне у погледу њихове алиментације

30. Децембра 1889. год.

у Београду.

машинске вештаке је:

Тоша Селенковић (с. р.)

Светозар Зорић (с. р.)

Кад сведено сада све што је овде о поднетом пројекту за водовод речено, следује:

1., Да грађевни г. Смрекер сидрени све уговором и програмом тражене радове, као и да су они у прописаној оспзирности рађени;

2., Да је спољна израда састављих делова пројекта неока добра и уредна;

3., Да је главна дисповиција укупне грађевине економално и рационално изведена;

4., Да су све поједине грађевине пројектоване сигурно и економно; и

5., Да цео пројекат одговара у сваком погледу данашњем стању науке, технике и искуства.

Према овоме почињени су мишљења, да је г. Смрекер поштују одговорне своји обвезама према уговору, закљученом 22. марта кр. г. те да му се по § 14. тога уговора може исплатити сума од 15000 динара. Овој исплати ће с друге стране ништа не стоји на путу, поито је г. Смрекер напред поменуте докуне листова 15. 25. и 30 већ послао и притом додатне што су му на основу § 9. поменутог уговора, били стављени на расположење ради израде пројекта.

Предлажући ја овај начин Одбору окитинском, да водопт пројекат г. Смрекеров за грађење будућег парошког водовода усвоји комисија, пре но што овај коначно закључи, сматра за дужност да учини следеће напомене, које нала имати на уму при самоме извођењу водовода.

1.) У нас се још не гради тако добре цегље, да би се могле са сигурношћу употребити за грађевине, као што ће бити бунари и резервоар за београдски водовод. Да се дакле веће цегле не би са стране набављале, а и у интересу поштедности поменутих грађевина, треба јасно у опису: да ли неће боље и корисније бити, да се за грађевине, у жесто цигала, као што се у пројекту предлаже, употреби чист бетон?

2.) Са обзиром на сигурност при њиној експлоатацији, нала оценити, да ли према нашим приликама неће бити потребно, да се место, где ће доћи резервоар, огради а поред овога уједно да се сагради кућица за чувара, што у програму за пројекат није предвиђено било?

3.) У пројекту је предвиђен креч као материјал за покућење кречења на предстојећим зградама. — Како је тај материјал тежак, те захтева доста јаку конструкцију крова, то би требало испитати: да ли је, употребом другог материјала, неће постаћи уштеда у конструкцији крова?

4.) Како ће се по свој прилици за горње употребити ови девет ућа, а у пројекту је предвиђен највећи каљени ућа, то је питање: да ли је предложени систем парних потковица, и за тај случај најприкладнији? С тога, уже у обзир напред у овом напоменуто по тој страни поменуто, треба детаљитније решити ова тако важна питања, као што су: избор система потковица са једним односно и више једних, поседање резерве за највеће котлова калиа кречења, акират за редовне трошкове, за које ће се износ израчунати, и на који начин, и друге ствари.

5.) Одвојено система кречењског крилца за и ред мањег, не треба у се напред узети, јер сем Коларцовог крилца има приватни број и других система, који тако исто сигурно дејствују, а цена им износи од 30 ф., који систем употребљује дотична фабрика, за које ће се накнадно набавити.

Завршујући овим свој извештај, потписани благодарне Одбору општинском на указаном им поверењу.

18-ог јунгара 1890. год.

у Београду.

комисија за преглед водоводних пројеката

председник:	председник:
Н. П. Стаменковић	М. Јовановић
Чланови: Коста Д. Главинић М. Марковић М. Милашиновић	
Др. Марко Т. Лесо А. Алексић Др. Х. Пачу Св. А. Зорић	
Тоша Селесковић.	

НАПРЕДАК ДУНАВСКОГ КРАЈА

Истина је да постане најзад досадно, кад се че ето понављати једно исто, али нама се чини, да у разговору о напретку нашега града, не сме бити замерања ако је свакад пра реч потсећај: да усталачким радом треба не само свршавати што се може и што је данас потребно, *него и мимоилазити оно што је у прошлости промућтено*. Јер да се којом срећом увек правилно поглелало на опште интересе, до данас би у програму варошких потреба одавна биле пребисане бар оне тачке, које се од толиког времена непрестаце у јавности називају „превентивне потребе."

Овако данас, кад би требало ићи даље и даље, општина стоји пред извршењем тек првих малих и великих задатака својих, а о установама другога реда, и ако толико исто потребним и важним, није ни мислити ако се за дуже време не буде та своја страна настојавало и живо радило да градско уређење не тече само својим стихијним током, него и иницијативном општом а средствима и другим сем оних, која општина стоје на расположењу.

С овог гледишта удружења за унапређење појединих крајева, могу бити од знатне користи не само по дотичне крајеве, него и по цели град; а с тога истог гледишта и удружење које је ставило себи у задатак да ради на унапређењу дунавског краја, колико ће убрзати напредак свога краја, толико ће исто допринети и уређењу целе варошн.

Ево само две године дана на је младо и слабачко удружење дунавског краја могло извршити читав ред посвршаваних послова; а сваки овај грађанин, који промотри данас дунавски крај, признаће да је на унапређењу његовом више урађено од како је удружење постало, но споро за десет ранијих година.

С једне стране удружење је према својим средствима радило само а с друге опет умело је придобити и њ. помоћну акцију да се за развитак дунавског краја учини колико је могуће више.

У годишњим извештајима своји, Управа удружења овако је показала главне радове — досадашње успехе своје.

1889.

а) „Захтеви од колико је важности за подизање грађевина шпекулација, и од колике је важности и потребе лакша комуникација за промет — удружење је њиме радила на томе да се ускоро шпекулација; то је постигнуто", и тако се више неће толики новац затварати при подизању зграда, које после остају на броју као кануле или се затварају и пуседају као подруми. Од сада неће имати узрока да гледимо један број у разваљинама, пун јарута, рупа, бротова и других смећа. Управни одбор сматра за свој приватну дужност да на овом свечаном првом редовном главном збору нахвали, као општинској тако и државној власти на срећно изведеном овом нужном а врло деликатном послу.

б). „Да би, као дунавски крај био везан са варошким, варошком станицом и железницом, управо са сиским пољем, са тим, тако да колико живи Београдом, Управни је одбор поради под општинске власти, те је удиха доње градско поље отковања и теме створена могућност данашњу свеопћу везу између нашег и сиског краја, Дунава и Саве, реке, која су направљи пут у сви беле свет. Улица горње градске поље, Теразијска и Гроичанска улица тако ће се отковатати и до дродећа биће отковане.

в). „Да се брзо тако отковање и изједначење улица ређу пешачким стазом од тротоара једног до тротоара друге стране улице. Друштво је сградило да од општине добије сви овај камен који се нађе у земљи приликом одкопавања, кога до сада има у прилично количини, а кад се отковавање изврши, може се и томе поћи приступити.

г). „Ово две нужне а прене потребе нашега краја, које су стечене, пиаду свога такмичара. Што је инвалиднме, благи наговор, за сиоју везу, за уређивање и уљепшавање, за лакше прибављање средстава за живот у сиољашности своју, то је на одрађивао одрађа — општина, тај извор средстава противу болештина. О тешкоћама које сви трасеи намајући знотеку у средини сиоји не ћемо говорити, те ће свака од нас који сто ову потребу осећали оценити. И Управни одбор не престаје над њим, да је и отварање знотеке у овом крају велика задатка, знате се такође има захвалити и састава које су потребу ову уједеле и моћи управног одбора одобрале се.

д). „На низину главне улице овога краја, у радној башти, трпео је овај крај устојалу воду, у којој је и љубре бивало, зтода, која је нила на руку свима „ендемичним болестима за овај крај. И тога је остало изузимањем Управног одбора, код полицајских и општинских власти.

ђ). „Државно добро знано подигнуто, које ни мало није утицало на уљепшавање овога краја, порушено је, и уклоњена улица, која је дотле стојала прекинута, нагиа на Душанову улицу. Дакле брже слобрађај отворен, и нода одавно пропуштена да не плаи кише, а од дажда рада знаће се ти користи што ће се то земљиште распродата на плацеа то тиме да се и то парче насели.

е). Место „назнад дунавског краја" место на које се је дотле љубре бацало и друга отпатина, место које је било зарасло у коров, устуљено је да са другиме варошки и насади. То место за наш крај има ту важност, што ће се деца наша, ђаца, ту обучавати гимнастици и војничкоме вежбању а у исто време служити као мало шеталиште; и засађено, таставље пештерима вождух. За то је Управни одбор то тајчино место поровио и дошао у ред. да се сад с пролећа може засађивати и да у другој години друштвеној овај крај има од тога и здравствене користи. И за ово имамо заблагодарити г. министру грађевина, јер је уступио друштву сав камен који се на том месту нађе, те је друштво израчунало ни шу частни приходом од тог камена.

ж). Пут од града до почетка главне Д.чанске, који је био сав неравен, засут је. шљуна се има благодарити команданту града, јер је одборску молбу уважио и народно да се пут заравна. Тиме се олакшало овим стан-ницима нашега краја, којима је рад у граду. На исад те улице и на регулисаном зонда који је био заграђен, за жалу кирију дошао вод вакта и свеће

правој линији те улице регулисан је настојањем управног одбора.

з). „Недостребљена вода са таво звано мало чесме, и сва вода кишница и снеговница, која долази са великих пијаце — текла је отворењем другом до исход шкала. Тиме не само да је остављала талог и доносила нечистоће, која је жуљала вездух онога краја, но је вода узалуда и у подруже те тиме чинила грдне штете. Зарука је заузимањем одб ра проклапе, покривена него, и вода дат краиац и тиме отклоњене две мало час свеопште страшне опасности" и т. д

1890.

а). „Улице: горње градско поље, грошанска и Јеремова — отвезене су. Тиме је спојен овај крај са Савом пао са местом где се су станице и паробродска и железничка, одакле се, у све крајеве наше простеше, односе пуне животни намирнице, па и у наш крај. До сада је тај живи део Београда са нашим крајем био веза једином возом преко доњега града.

б). „Отказивањем именованих улица прибрано је и доста камена, које је општина уступила другима на своју употребу. И Управна је одбор тим добитком помиво-улицу за улицу, код је време допуштало, да сами местима где је ниже слабобрањ дио готово немогући

в) „Отказана земља у улицама: горње градско поље, грошанској и Јеремовој, нопели је у праћу тих улица. Управни одбор жељећи да колико толико подаће обезбеде од дувајне поклане бор оним власника, која су непосредно пазокена оваком опасношћу, учинио је у вековино. Што није одговорио потпуно тој потреби узрок се лежи на Управном одбору, но на предузимачу и уговору. На тога управа Управни је одбор морао из своје касе да нада потпуну суму новаца предузимачу одговарања, те да опај поправи улице, које шао уговором обухваћене а које су биле нарушено, те тиме опомогућен сваки слободњој у њима. То је све рађено у улицама, које су до Дунава. —

г). „На молбу Управног одбора још у претпрошлој години, да општина одреди комисију, која ће именовати неизвођене улице, то је учињено и комисија је свршала свој посао и предала га општини на дала рад.

д). „Да не би државни плац звани „Шалитрана" остао сам пркиа грудја, Управни је одбор молио министра грађевина да наређ, да именоване дрвеће место поједи на плацете а распреда. Г. Министар је уважио молбу Управног одбора, за коју ће се од скулптуре тражити, доколи да се могу распродати.

ђ). „Кубе т. Ландата, као и кућа г. Филипа Крстића, које су биле на путу регулисаних улица, порушене су заузимањем Управног одбора.

е). „Имања регулационог фонда, које постоје пред женском дорћолском школом и основном црквом, које је обухваћено коровом, биле је исходно склонште околних суседа за њубрење и другу нечистоћу. Управни одбор на молбу једног суседа избацио је корор, затрпао је поплаго равање и поравнио. Радећи то, Управни је одбор чинио надлежне али су надзи ти подвиреви тиме што је изнађен камен на тем плацу, а то је сводила друштвена.

ж). „Писато је суду општине београдске да се у овоме крају, а нарочито у овим улицама које су нарушене, умножи број ватера, како би се пролазећи сакупала од опасности. Од штива је молбу уважила и број ватера умножила

з). „Управни одбор радио је и на томе, да се школа, „дечије забавиште", колико може боље осигура, знајући колност такве установе у овоме крају, па је молио и општину и државу за помоћ. Општина се одазвала давши на именовану цел 300 дин., а да се кабао клупе а друга потребна средства а државна је одложила за сад, јер нема новаца т. ј. будуг је во тој ствари испуљен, а чим наставе могућност а држава ће потпомоћи ону установу. А да би ова установа школа и веће гарантије за опстанак, као и да одговара намењеној цели Управни је одбор правно код суду заштиту и надзор" и т. д.

Да су изворни удружења могли бити већа, не сумњиво је да би и рад овог младог удружења био куд и камо обилнији. Али баш с тога што су средства била и сувише незнатна, досадањи успеси су сјајнији а рад удружења као репутат добре воље и грађанског установљења, заслужан сваког признања. С тога и желимо удружењу сваки напредак!

ПРОТИВ ТУЂИНШТИНЕ

У последње време, од како су нашли и нарочити заводи за погребне спреме, све се већма почело одомаћивати обичај, да се на погребу носе пештачки венци. Као и многа други и овај обичај дошао нам је са запада и без сумње ако му се не би за времена на пут стало, он би ухватио толико корена, да би доцније било скоро немогуће одвићи се онога, што је дуговременом практиком постало то исто што и **правило**.

Нама не стоје на расположењу податци колико је на последњих десетак година грађанство издало уназад на погребне венце, али би се смели кладити да је толико новаца из земља отишло, да би до сада могли имати знатан фонд да је новац, место за венце, прилагран на добротворне цели. Ми ни данас немамо завод за издржавање старих и немоћних и за родовних извора својих општина не можда још за дуже време бити немогуће да таман дом подигне. И зар не би онда много и корисније и племенитије било, приликом смрти других нам покојника сећати се прилозима оних који живе у беди и невољи, место подавање се једној празној и бесмисленој форми и бацати паре просто у воду.

С ове тачке посматрања, похвално је у потпуној мери, што је архијерејска власт издала протојерејима расиће о пештачким венцима, који гласи:

Протојереју београдском

Примили смо, да се у народу нашем одомаћава обичај полагати „пештачке венце" на сандуке умрлих Хришћана и Хришћанки, као знак издавне поште и љубави према умрломе Хришћану и Хришћанки.

Обичај овај дошао нам је са запада. Он је туђинска и противан је духу православном; и и питетан је — јер се тим обичајем скида новац зрошит, а без икакве значаја и смисла, као и без икакве користи, било по друштво или породицу у којој је члан живио, било ко спасење душе покојнике.

Наша вера — света православна црква, не брани нама, дати свој, да издавши знаднма покојнику вештовање и хришћанску љубав према њиме умрлим родитељима и другима; али је науке њезиој противан обичај начин искажавања љубави и поштовања према покојнику — ни какав се даље искаже — с тога, што је то остатак незнабожачког претека — т. ј. опог времена — када народи не беху просвећени и озарени духом хришћанске науке, који основаством спознати Бога-човек Господ наш Исус Христос; када су се народи налазили у тами незнања, и када немајући истинске вере о бесмртној души и у опште о загробном животу, а готово никакве вере о Богу невидљивоме — Творцу и Вседржитељу васпоне; на не знајући како би и на који начин могли показати своју љубав према покојнику своме, они — многобожници — приређиваху свечане прагове на којима немилице трошили на украшавање мртвачки сандука, на бесброј траки и разноликог цвећа, којима је био украшаван сандук умрлог члана породице, па друге скупоцене ствари, на свакојаке крпаа и подивљале непристојности спомињена праху палшова и т. д. Како је код западних народа ово времењем хришћанском науком, као и после просвећења обичај оваког украшавања мртвачких сандука ухватио јаки корена, да се ни чим овоме није могло стати на пут, то су у томе за украшавање, о у недостатку природног цвећа, које су таворе за украс употребљавали — почели правити венце од вештачког цвећа, и ове или су полагали на сандуке умрлог члана, или су поседи пред њима. Обичај овај почео је се са завада увлачити у све ове покрајине, које су са својих граница у најближој близини са њима, па отуда дошао је и код нас у Краљевини Србији и почео је се одомаћивати.

Поште је дакле полагање венаца на сандуке умрлих хришћана и хришћанки — као остатак многобожачког времена — у опште противан духу православља, нашим ово се побудена путем овим скренути пажњу Свештенству Епархије Наше и

препоручити му, да у свима смртним случајевима изненадне напрасијавши својим, како полагање пепела на сандук умрлог рођака и пријатеља, као и вршење овакових пепела при сахрањивању умрлих, није православни обичај, и како је штетан, јер се у многим приликама велике суме новца дају само за пепео од којих ни породица умрлог, нити ма који другитов нпаде каква корист, до једино они, који те пепеле са страно за богатог набављају, а продају по скупе новце; и да напоминање своје сабратиме сваке, да пепел, који би за вечне дане — деце сиротиња, која тако ни са сокупне, а које нема чиме да отплате што нема за то средства, или пеки тај пепел набаљу каквом другитву које има хуману циљ, као другитву: Привоне врста, инвалидском фонду, другитву св. Саве; другитву за напуштену децу: на школе, болнице, прихо и т. д. Нећеју ли ни то, онда нека колодинки образују какву „лакш-су“ која ће носити име покојниково и из које — накладе, нако се надокнадити по који сиротиња, који се одако научавању било какве науке, или ти каквом другом корисном послу и занату, за нека средства за остварење намере свое.

Оваким радом, родбина и другови покојникови доказаће да их као хришћанима леже на срцу сиротиња и потпомагање онију оних другитва, која имају задатак, да рашним начинима и помоћима приведу у дело свете наредо Господа нашег Исуса Христа: оваким радом спасавају и душу покојникову, јер поред молитве за спасење душе његове, чине још у ме паколо и добра дела, а ова по учењу наше свете цркве, олакшавају и помажу да се душа умрлога може спасти; а најзад оваким радом доказаће да су и патриоте, јер не дозволавају да се новац износ иноси из земље и иде туђину у руке за набавку пепела.

Препоручујемо Вам, да сте ово саопштите подручном Вам свештенству, ради знања и управљања истога.

КБр. 159.

22. јануара 1890 год.

Архијепископска београдска и митрополит српски
Михаил.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Наредба. Пре кратког времена нагласили смо да ће општинска управа у скоро издати наредбу за грађење тротоара у важнијим улицама, и да с тога сопственици имања имају бити спремни да наредбу изврше на време.

Наредбу је општински Суд издао под 25. ов. м и објављујући је у овоме броју, обраћамо пажњу грађана, којих се она тиче на то да ће се двомесечни рок рачунати од данас.

Цена хлеба. У седници 26. ов. мес. Одбор је решио да се цена хлебу повиси са једном дин. паром, пошто је поскупило и жито и брашно.

Од 28. ов. мес. хлеб се продаје у тежини од 869 грама, за 20 дин. пара.

Нов лекар. За општинског лекара у кварту савамалском Одбор општински изабрао је г. Др. Едварда Михла.

С радошћу бележимо да је нови општински лекар г. Др. Михл не само наш поданик него и родом из Београда.

Клање. Чинимо пажљивим све продаваче меса да се по правилу о слободноме клању и продаји меса, од 1. Априла клање има вршити само на кланици, од 4 до 8 час. из јутра.

Ко год противно томе буде поступао, подвргаће се казни.

Ванредни састанак. У четвртак 5. ов. мес. Одбор општински држаће ванредни састанак, на коме ће се решавати предлози техничке комисије о грађењу нове кладрме, пошто се тај посао није могао извршити на састанку 26. пр месеца. — Намера је председништва општине да се грађење коцкасте кладрме што пре продужи.

Чишћење. Председништву општине пошло је за руком да организује привремену службу за чишћење „јавља-милошеве“ и „праћа-миланове“ улице два пута недељно. Посао овај стаће знатних жртава, али општинска управа мораља је да се на тај корак реши, те да се колико толико још овог лета становништву помогне и пражњина умањи, кад се без водовода не даје зло одмах и сасма искоренити.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА

Беда за Паризе. За тежу оних градова која немају добрих водовода, или их имају али недовољних, може служити то, што се и у новијоме Паризу за последњих неколико година вечитала недовољно питање и непресташе прорушна каква би воду ваљало довести у Пари, да сви крајеви буду подједнако задовољени са што више здраве а и за сваку потребу добре воде. Пре неколико година нагледало је да ће преовладати мишљење оних који су налазили да ваду ваља спровести из Најенбургког језера. Сад опет инжинјер Дивојер водиво је пројект да се вода увотрећи из женевског језера. Вода би се одвела из језера с француске стране и спровођала највише у огромна резервоар да се дестилише а одатле би отишла (на окуседу 24 а на дан 2,073,800 куб. жет.) подземно све до Париза (брда Шатало) где би се уздигла у 112 метара дубоки резервоар. Дужина овога водовода износила би 540 кмет. а грађење коштало 480 милиона динара. Толике паре само за водовод једног светског града, а читаве државе могле би мањом од те суме исказати све своје другове, на још и да претекне!

Пасоваљање градова. Статистичка тврда, последњег десетлећа у погледу градовима за је досељавање било све јаче и јаче. Сразмерно је да је у тоје десетлећу од 100 душа било доморођена у Лајпцигу 36[1/2] у Бечу 37[1/2] у Монакову 37[1/2] у Хановеру 39[1/2] у Франкфурту 41[1/2] Будимпешти 42[1/2] Бреслави 43[1/2] Берлину 43[1/2] и Хамбургу 54[1/2].

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Општинској благајни положили су г. Милорад Терзићевић трговац 50 и Тирја Петровић кафеџ. 30 динара за сиротињу општинску.

Изјављује се[1/2] у име сиротиње општинске најусрднија захвалност дародавцима.

Од стране Суда општ. вар. Београда 25. Марта 1890. год. Београд АВр. 527.

С Т Е Ч А Ј

При грађевинском одељењу општине вар. Београда, има да се постави још један сиџелџер с годишњом платом од 3500 динара.

Који сиџелџер жели ово место заузети, треба да се пријави са документима до 15. Априла.

Првенство имаће они који су српски поданици и београђани по рођењу.

Од стране Суда општине вар. Београда 30. Марта 1890. АВр. 515.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

I.

На дан 4. Априла т. год. од 3 до 6 часова по подне држаће се у грађевинском одељењу ове општине јавна лицитација за прекоп шљунка на обд. мајдана и са железничке станице.

Кауција 300 динара у готову или у државним папирима.

Ближи услови могу се видети у поменутом одељењу сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Из седнице Суда општ. београдског 21. Марта 1890. год. у Београду Г.Бр. 299

II.

На дан 5. априла тек. год. од 3 до 6 часова по подне држаће се у грађевинском одељењу београдске општине јавна усмена лицитација за грађење зоне каларе у прагуљевачкој улици.

Кауција 2700 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, ситуациони план, поопћени профили и предрачун, могу се видити у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Из седнице Суда општ. београдског 9. марта 1890. год. у Београду Бр. 762.

III.

На дан 9. Априла тек. год. од 3 до 6 часова по подне, држаће се у грађевинском одељењу општине београдске јавна усмена лицитација за грађење коларе — тротоара и колонова — у Милутиновој улици.

Кауција се полаже при лицитацији у 1.400 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, предрачун, план ситуациони и зопћетних профила, могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

Из седнице Суда општ. Београдског АБр. 233. 15. Марта 1890 год. У Београду.

IV.

На дан 6. Априла тек. год. од 3 до 6 часова по подне, држаће се при грађевинском одељењу Београдске општине јавна усмена лицитација за прегреч и крпеж калдрме у Кастриотовој улици.

Кауција се полаже пре лицитације у 200 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови и предрачун могу се видети при поменутом одељењу сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

Из седнице Суда општ Београдског АБр. 233. 15. Марта 1890 год. у Београду

V.

На дан 26. Априла тек. год. од 3 до 6 часова по подне држаће се у грађевинском одељењу ове општине лицитација за набавку 2000 кваратних метара ивочка за тротоаре од тоучедарског камена или по каквом њему равног, заредно са ивочки и одучни каменом.

Кауција је 2400 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видити при поменутом одељењу сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

Из седнице Суда општ. београдског ГБр. 303. 25. марта 1890. год. у Београду.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

1.	За свирање народних свирала од једног вечера —	2 д.
2.	За стално свирање мун. оркестара по кавапама, бапитана и т. д. од концерта — — — —	10 д.
3.	За свирање са дозволом између од 1 концерта —	20 д.
4.	За свирање женских (Dames-Orchestre) — — —	30 д.

II

1.	За 1 играоку или забаву са играном у локал. I-ог реда	30 д.
2.	„ 1 „ „ „ „ „ „ II-ог „	20 д.
3.	„ 1 „ „ „ „ „ „ III-ег „	15 д.

III

1.	За панораму на дан — — — — — —	10 д.
2.	Разне представе и показивање осетила, дневно —	10 д.
3.	Циркус од престане — — — — — — —	30 д.
4.	За забаве „Tanz-Tantze“ т. ј. (вожње, свирање и представљање) од забаве — — — — — —	50 д.

НА ЗНАЊЕ

Пијачка јавна забава у општини београдској не сме се давати без предходне дозволе општинског суда. Догодили се да у коју локалу буде забава пијачкога пиварења или музика дозвољена, тада од радње дукан је одних сутра дан пријавити се писаћедо општинске суду да такву плату: но ово изузеће важаће само тада и тако, ако одиста није било времена да се предходно крчма учини.

Ко год се не би овог прописа придржавао поред плаћене таксе, подвргнуће се и казни.

Од стране Суда општине вар. Београда 26. јан. 1890. АБр. 179.

РАЗНЕ ОПШТИНСКИ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а).	за чишћење димњака (цилиндра) без разлике на спратове	0,40 д.
б).	за исушдан шпарерд	0,40 „
в).	за уздан „ „ „	0,80 „
г).	за велики уздан шпарерд у гостионици	1,00 „
д).	за чишћење димњака од два спрата	0,40 „
ђ).	за чишћење простог димњака	0,20 „
е).	за чишћење чункова до 2½ метра удубо са пећима	0,20 „
ж).	за чишћење чункова од 2½ метра за више удубоса пећима	0,40 „
з).	за чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	1,50 „

II. ПЛОЧНА ЗУЛАРА:

а).	за собу и кују или жиће дућан са собом	0,20 „
б).	2—3 собе са кујном или већи дућан са собом	0,60 „
в).	4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без итале	1,00 „

III. ПРАМЕЊЕВИ ПРОМАЈАЛА И НУЖНИЦЕ:

а).	од кубног метра	10,00 „
б).	од шина	0,60 „

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 20. до 26. марта закључно прилив је пресо општинских пијаца:

ТЕЖИНА	Чега	100 к. просечна цена	ТЕЖИНА	Чега	100 к. просечна цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
12,900	Бранша пшенич.	19·80	21.045	Сена	5·50
102	Бранша кукуруз.	12·—		Слама	—·—
94,511	Пшенице	15·60	624	Шпанаре	48·—
71,819	Кукуруза	10·50		Кере брезове	—·—
130,000	Ражи	8·—		Воска	—·—
	Крупници	—·—	2.240	Сира	50·—
47.000	Јечма	12·30		Лоја тополена	
37,956	Овса	14·30		Масти	
	Кукуруз нова	—·—		Слапине	
4,437	Пасуља	23·—		Суха меса	—·—
4,131	Кромпира	9·—		Воће шеварне	
33,540	Арнаћких	19·—	12.048	Сапна дебелих	75·—
3,616	Црна лука	7·50	574	Кукурз дрвена	5·50
690	Бело луко	30·	57,300	Креча	3·—
	Лука крилане	—·—		Кукуса кокела	—·—
2.620	Јабука	25·—		Рева	—·—
	Крушака	—·—	Дитарг		
448	Орара	23·—	92,565	Вина црна	18 50
	Грожђа	—·—	23,811	Вина бела	22·—
	Шљива сирових	—·—	13,829	Ракије шљ. воће	26·50
27,845	Сувих шљива	30·—	3,051	Ракије ком. воће	36·—

Примедба. Прилив на општинским пијацама од 20. до 26. марта 1890. год. 1096 дин. 40 пара.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић.

БРОЈ 15. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . 6 дин.
за пола године . . 3 дин.
за страно земље за годину . 9 дин.

Недеља 8. априла 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Прописану казну плаћа уредништво на опомињање суд а све кореспонденције на уредништво
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

VII НАРЕДБА

Допунама закона о местима, од 21. Априла 1885. прописано је да се куће и друге зграде варошке могу подизати само према плановима регулације и нивелације, и да се мимо те планове вароши не сме распростирати, нити у и којем случају ширити ван простора, који је одобрењем планова од Господина Министра унутрашњих дела и Госп. Министра грађевина, одређен за зграде.

Сагласно овим законским наређењима, у планове вароши, по надлежноме одобрењу, обележено је да се куће и друге варошке зграде могу подизати на простору који се граничи линијом: од Саве и железничког моста дуж моцролушког потока, до моста на другу топчидерско-шабачком; дуж друма преко бившег тунела до раскрснице са цветном улицом; од раскрснице цветне улице поред болнице за душевне болести и Лаудоновог шанца преко врачарског поља и крагујевачког друма, ободељицом и путем који пролази поред необрађеног Макензијевог имања одвајајући зграде код „девет кочијаша“ ван рејона; пресеца празне њиве т. Милована Симоновића свештеника и т. Милана Вашковића и налази на куће и кафане Луке Петровића; а од куће Луке Петровића полази преко њива Влајка Каленића поред њива „два гроба“ (које остају ван рејона) управо на Смедеревски друм и тргалиште до друма идући новом гробљу и ратарској улици, даље иде друмом к новом гробљу до последње куће на левој страни, а одатле у правој линији највише поред плотова последњих кућа у лесковачкој улици преко њивала Пакте Куртовића и једнога дела Шоповићеве цигљане, која у главноме остаје ван рејона, на источни улаз; у краљеве конушнице; до том прелази преко краљевог имања на баштованску улицу и иде путем поред Хаџи-Томиног и општинског имања до Дунава.

Ван овога простора, и линије која је за међу престоничког града (вароши утврђена решењем Г. М. Уп. дела од 5. Априла ПВр. 2591 и Г. Мин. Грађ. 6. Априла т. г. Бр. 1445, никоме није допуштено подизати варошке зграде; и за то се овим

наређује:

да сваки онај који жели градити кућу или дизати какву другу грађевину, има претходно тражити од грађевинског одељења општинскога Суда регулацију и нивелацију линију; а нико и никако не сме подизати грађевину, ни ван ни у варошкоме рејону, ако претходно није тражио и добио линију.

Ван рејона вароши, по § 2. реченога закона, могу се подизати само летње куће за ужинање и зграде по баштама и виноградима, и за то ће се линије и одобрења ван рејона моћи давати само за такве грађевине, а не за какве друге.

Ко год противно овој наредби поступи, биће кажњен по закону, а зграда ће се без икакве накнаде порушити.

Од стране Суда општине вар. Београде 7. Априла 1890. ГВр. 353.

VIII. НАРЕДБА

По улицама градским (варошким) прави се велика нечистоћа и тиме што возари земље, песка, цемента, шљунка, ћубрета и других таких предмета, више превозњу кола, на којих се уз пут знатне количине просипљу.

Да би се овоме стало на пут, општински Суд с погледом на 1. тачку 36. члана зак. о општинама

наређује:

да се од сада земља, песак, шљунак, пао и други просипљу подложни предмети могу превлачити само у нарочито удешеним колима, из којих се не може ни најмање просипати по улицама; а цемент, ћубре и др. што ветар разноси, има увек бити и покривено.

Сандук (нанате) на оваким колима на превожњу, морају се тако учврстити да се ни у каквом случају не може угушти, искренити, и на тај начин покварити за време превлачења; а састанци појединих делова сандука, морају се при направи спојити тако, да се ни најмањи део возне садржине не може уз пут просипати.

Сви они који се превожењем баве, имају своја кола удесити по овој наредби до 20. а *21. Априла* т. г. довести их у двориште општинске куће, на преглед и жигосање.

Ко се овој наредби не буде одазвао, казниће се по закону. Наредба важи за сваког без разлике, па дакле и за оне, који својим колима за домаћу потребу, што дођоше или одвезе.

Од стране Суда општине вар. Београда 5. Априла 1890. АВр. 280.

Радови статистичког одељења

(НАСТАВАК)

Статистика о годишњим старости становништва, служи поглавито за израчунавање просечног виталитета становништва, а у комбинацији са подацима о брачном стању врло је подесна за оцењивање социјалних прилика. Осим тога она очито представља развитак и опредељење човекова од рођења па до смрти његове.

Таблица 2 садржи такву комбинацију т. ј. показује како су подељена лица, извесних годишњих класа, на неженене и неудате, у браку живеће и удове. Разведени бедевници су заједно са удовци, те тако сада немамо прави број ни једних ни других. Ради лакшег прегледа, послужила смо се и у овом погледу, процентима и груписањем класа:

Годишње старости и брачно стање*)

год. година	МУШКИХ				ЖЕНСКИХ			
	неженских	оби ве-	удоваца	свега	неудатих	удатих	удовица	свега
			и разведе				и разведе	
15—20	98·10	1·90	—	100·00	74·41	24·59	0·00	100·00
20—30	68·62	30·02	0·36	100·00	20·41	71·01	8·58	100·00
30—40	28·59	69·05	2·36	100·00	4·66	76·04	19·30	100·00
40—50	12·73	80·20	7·07	100·00	1·84	55·76	42·40	100·00
50—60	8·07	79·04	11·89	100·00	1·24	44·40	56·36	100·00
60—70	5·42	76·04	18·54	100·00	2·27	22·46	74·26	100·00
70—80	4·26	53·47	42·26	100·00	0·58	11·46	88·06	100·00

Из овога прегледа види се да опадање броја неженених и неудатих иде сразмерно са растењем годишњих класа, само што код женских ово раније наступа. Највећи број оженених пада на годишње класе 40—50, а код удатих 30—40.

У прегледима 3—6 изложено је становништво по подацима, месту рођења и народности. Тако, у Београду има подданика:

Српских — — —	27.551	или 77·07	% целокуп. станов.
Аустро-Угарских —	6.264	„ 17·67	„ „ „
Бедвијских — —	8	„ 0·02	„ „ „
Бугарских — —	63	„ 0·18	„ „ „
Грчких — — —	95	„ 0·27	„ „ „
Енглеских — —	10	„ 0·03	„ „ „
Немачких — —	182	„ 0·51	„ „ „
Француских — —	17	„ 0·05	„ „ „
Руских — —	11	„ 0·03	„ „ „
Талијанских — —	180	„ 0·51	„ „ „
Турских — —	1.002	„ 2·83	„ „ „
Уједињ. Сев. Амер. Држ.	2	„ 0·01	„ „ „
Француских — —	28	„ 0·08	„ „ „
Швајцарских — —	15	„ 0·04	„ „ „
Свега	35.427	„ 100·00	„ „ „

Према томе долази на странце више од 22% а од овога највећи део на Аустро-угарске и турске подданике.

Другу интересантну слику дају подаци о месту рођења. Тако, рођено је:

У Србији — — — —	21.030	или	59·37 %
„ Аустро-Угарској — —	9.680	„	27·32 „
„ Белгији — — — —	10	„	0·03 „
„ Босни и Херцеговини	9898	„	2·79 „
„ Бугарској — — —	213	„	0·60 „
„ Грчкој — — —	64	„	0·18 „
„ Енглеској — — —	9	„	0·03 „
„ Италији — — —	127	„	0·36 „
„ Немачкој — — —	196	„	0·55 „
„ Румунији — — —	82	„	0·23 „
„ Русији — — — —	42	„	0·11 „
„ Турској — — —	2.840	„	8·01 „
„ Француској — — —	22	„	0·06 „
„ Швајцарској — —	17	„	0·04 „
„ Црној Гори — — —	109	„	0·30 „
„ других држ. и непознатих	6	„	0·02 „
Свега	35.427	„	100·00 „

Дакле преко 40% београдског становништва по рођењу припада другим државама. Да нам је било могућно одвајати лица, која су у Београду рођена, (нарочито одрасла), видело би се да је врло мало број староседелаца. Но код података ове врсте, нарочито код оних, што се односе на народност, имале би се ставити примедбе односно њихове тачности, јер кад се узме у обзир позната индиферентност великог становништва према тачном давању одговора, а често и само неразумевање постављеног питања, онда је појмљиво да се потпуна тачност у њима не може ни постићи.

Крупније и очигледне погрешке, као н. пр. где је у место податка стајала вероисповест, или где су неправилно дена нетих родитеља сталања у разна подаништва, према месту њихова рођења и т. д., ми смо сваки исправљали. Исто тако уврстили смо сва лица из Босне и Херцеговине, која беху забележена као аустро-угарски држављани, у турске подданике, пошто, према одредбама берлинског уговора, лица из Босне и Херцеговине кад се налазе изван своје домовине сматрају се као турски подданици и подпадају под јурисдикцију отоманских власти.

За одређивање народности служили смо се поглавито подацима о матерњем језику и вероисповести.

По народности има:

Срба — — — — — — —	27.640	78·01	
Бугара — — — — — —	62	0·18	
Грка — — — — — — —	204	0·58	
Јевреја — — — — — —	2.223	6·28	
Енглеза — — — — — —	7	0·02	
Мађара — — — — — —	707	1·99	
Немаца — — — — — —	2.696	7·61	
Пољака — — — — — —	156	0·44	
Румуна — — — — — —	81	0·23	
Руса — — — — — — —	28	0·08	
Словенаца — — — — —	131	0·37	
Талијана — — — — —	154	0·44	
Турака — — — — — —	82	0·23	
Француза — — — — —	42	0·12	
Цигана — — — — — —	189	0·53	
Цинцара — — — — — —	228	0·64	
Чехо-Словака — — — —	778	0·19	
Других — — — — — —	19	0·05	
Свега	35.427	100·00	

О томе, како је распоређено становништво по кварговима, у погледу на пол, године старости, брачно стање, подаништво и т. д. Изложено је у већини досадашњих таблица. Пошто је поменута комисија ову поделу узела са свим произвољно, то је и њима немогућно да се упустимо у ближа разматрања.

(наставиће се)

*) Овде као у осталим таблицама, нису урачунати 12 м. и 7 ж. деца, о којима сва друга податци не достају.

РАДЊА ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

XVII. РЕДОВНИ САСТАНАК

26. марта 1892. год.

Биле: Председавао члан суда г. Светозар Живковић, чланови одбора: гг. Ф. Вукићевић, С. Х. Михаиловић, К. Б. Михаиловић, М. С. Дамјановић, А. Ј. Одавић, А. Шпек, К. Н. Михајловић, Р. Драгићевић, В. Димитријевић, Др. Л. Шчу, Др. М. Т. Лека, Р. Петровић, Ј. Стаменковић, Р. Р. Тирковић, Љ. Јовановић, Р. Пуљевић, М. Цветковић, М. Николић, М. Катанчевић, Н. Р. Поповић, В. Петровић, С. Чабулић, М. Вељковић, С. Ј.

Аврам, Ђ. Николић, Д. Недељковић, Г. Врсић, М. Тирнанић, К. Д. Глигорић, М. Јовановић.

I.

По саслушању реферата комисије о извршеном прегледу документата дечара, који су го врсмо расписном стечају завели — **изабрани:** за општинског дечара у кварту сахатлијском г. Др. Едвард Мизеј, као кандидат с прописаним условима, пошто је само српски подлазак него и београђанин.

II.

Есиаф хлебарски моли да се повиси цена хлебу, пошто је знатно поскупило и жито и брашно.

По оцени прикупљених околности, **решено:** да се од 28. ов. и новаци цена хлебу са 1 дин. паром по килограму тако да се за 20 дин. пара продаје хлеб у тежини од 869 грама.

III.

Председништво скупштина да је у једној од ранијих седница решено да се позиву комисија која је имала у задатак да проучи питање на којим начин да се подигну зграде за осн. школе, за клаоницу и за зар. Суд, па да за тим комисија доврши свој посао и што пре поднесе извештај.

По саслушању реферата председника комисије г. Др. М. Т. Лека, о томе докле је комисија дошла у своме роду и на којих тарока није могла сарушити посао тако да поднесе и завршни реферат — **решено:** да се број чланова комисије сазва на да она по воље уме у студију питање о подизању зграда за основне школе и клаоницу, а за зар. Суд да се причека докле се не доврши реорганизација судова те исходе и опазити какви ће зграда за Суд бити потребна

У комисију су изабрани г.г. Др. М. Т. Лека, Др. Лаза Цвеја и Милан Капетановић са г.г. Пан. Ђ Поповићем и Јов. Големовићем за школе, и г.г. Гаврон Брезићем и Дим. Најдановићем за клаоницу; а комисија је препоручено да усвори свој рад и да пре сирни један део задатак — о зградама за школе па онда други о клаоници.

IV.

Услед напомене одборника г. Саше Х. Миљковића да би општина могла на Врхарцу не новчану пову отворити извесно земљиште — **изабрани:** одборници г.г. М. Јовановић, Ц. Миланић и Ст. Чајкић да оглед где би на Врхарцу требало дадати основне школе и која би се клаоница могла за ту цељ купити.

Пијачно питање

(Како да распоредимо градске трговце)

I.

После толико година, питање о трговима у нашем граду стоји на овој истој тачки, на којој се налазило и много раније; а стање његово, смемо слободно рећи, није никада до сада задовољавало подједнако интересе свега становништва, као што на данас у самој ствари не одговара ономе, што би желела већина грађана. Сви знамо да скоро ни у једној пријици до сада није решавано лако и безпристрасно на коме ће месту бити главни трг животних намирница, него је одлука свакад зависила од већег или мањег заузимања грађана појединих крајева, и од просте већине зборских гласова.

Даје се појмити, на довољне и правдати, што при решавању пијачног питања свака страна своме снагом себи пуче. Не може се на од кога тражити да себи део својих иертује *својом* користима. Али за чудо је што се скоро увек забораваало, да су „убојна кола" своме жестином борбе често ломљена узалуд, пошто је само у непосредном интересу појединих крајева било то што ће главни трг ж. намирница с једног места прећи на друго, а велики већина становништва остајало је оно исто што је имала и пре новога решења и измештања трга.

Стање ово, у погледу на њу или њу, непосредну или посредну заинтересованост појединих крајева, у неколико се изменило од како је отворен Цветни Трг. Имајући у непосредној близини могућност да посведневно набављају оно што им је најпотребније пријатрица је данас мање стало до тога хоће ли други, на све ако и главни трг, бити пиљопоме крају што ближе; и на против, у противстављању интереса искључиво свога краја, врачарци сматрају да је по опстанак и развитак Цветнога Трга боље ако *главни трг* ж. намирница буде мало по даље. Исто тако и становништво палилулског краја налази разлога да се нада бржем отварању пијаце у своме крају ако главни трг остане удаљенији. У овоме треба тражити највећиии разлог који је могао склонити велики број грађана да приликом решавања пијачного питања прошле године даду глас: да главни трг и даље остане на истом месту.

За нас је свеа једно хоће ли главни трг постојати на Великој Пијаци, Зеленом Венцу или коме трећем месту; али како је данашњим законом о општинама измењен досадашњи положај и у погледу отварања нових тргова, чини нам се да је потребно узети у разматрање неке околности пре но што би пијачно питање ушло у нову фазу свога развитка, другим речима пре, но што би се приступило примени законске одредбе која се односи на отварање тргова.

Но о томе у идућем броју.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Моље Београда. У своје време саопштили смо коју је линију, као најподеснију, предложио Одбор општински за грађевинску међу престонице.

Линију ту извојели су одобрити и Господа Министри, грађевина и унутрашњих дела, и како је тиме утврђена грађевинска међа, више се ништа не могу подизати куће и друге зграде ван рејона варошке, и без претходног одобрења општинске власти.

Регулационе и нивелационе линије давање увек само општински Суд, према својих инжењера.

Обраћамо пажњу грађана на наредбу о овоме, коју доносимо на челу данашњега броја.

Усвојени. С неким малим изменама, у синоћној седници Одбор општински усвојио је предлоге техничке комисије, и тиме донео начелне одлуке о томе на који ће се начин у будуће пастосати улице и тротоари, и у коме року да се изврши направка ове калдрме по свима важнијим улицама.

Одмах ће се предузети пробе измена. нако би се и само грађење калдрме што пре могло започети.

Рибарнице. Дани су у велико отопљали, и за то је наређено да се од 10 о. м. риба не продаје више на и. пијаци него на Радичевом вењу — дунавском крају, како што је то и других година бивало.

Ради чистоће. Општинска управа нема данас још потпуне могућности да ради одржавања што веће чистоће по улицама градским заведе све оне мере које су друге напредније варошн усвојиле. Највећа је тешкоћа што се без водовода улице не могу поливати а дотле се не могу ни чистити добро и посведневно. Али што се данас даје урадити, предузето

је већ. Једна од мера јесте и она о којој говори наредба општинскога Суда у овоме броју, на другом месту — бр. VIII

Чишћење пажљивим возаре земље, песка и т. д. као и друге грађање којих од ова може тицати.

Наредба

Тротоаре у „Дубровачкој", „Кнез-Михаиловој," „Васиној", „Цариградској", „Краљ-Милановој" и „Крагујевачкој" улици, према наредбама Управе вар. Београда од 2. Дец. 1886 Бр. 12255, 17. марта 1887. Бр. 3407, и 14. маја исте год. Бр. 5683, многи сопственици зграда и плацева нису поставили по од њихној нашелети и већина није никако ни извршала ни дбу.

Општинскоме Суду спада у дужност, да се тара за безбедност и угодност пролаза у варони, и а то се на основу § 326. кривичног закона,

наређује:

да без разлике сви сопственици имања у улицама: „Дубровачкој," „Кнез-Михаиловој," „Васиној," „Цариградској," „Краљ-Милановој" и „Крагујевачкој", који су нове тротоаре сатградили, али их нису поставили по одређеној ширини и нивелацији, имају сада то накнадно учинити, а тога ради од општинског инжењера добиће нивелету, која је коначно утврђена од Господина Министра грађевина и Господина Министра унутрашњ. дела.

Они пак сопственици, испред чијих се имања и данас налази тротоар од шљала или лошијега камена, и који нису до сада набавили прописни материјал за нове тротоаре, имају набавити плоче од тончидерског камена, или тавиот, који је по квалиоћи и чврстоћи тончидерском камену равни, или боли и да сатраде нов тротоар као што је напред речено, у прописној ширини и по утврђеној нивелети, коју ће и њима дати општински инжењер. — Општински инжењер даваће обавештења сваком, за који је камен констатовано да је по квалоћи тончидерске равни.

За грађење ових тротоара прописано је:

а.) да се земљиште има претходно јако набити;

б.) да се камење полаже на слој дунавског песка од 10 сантиметара;

в.) да фуге буду 5 милиметара широке и да се залију са цемент-малтером тек пошто се претходно очисте;

г.) да се за ивицу употреби камење дужине најмање 0·50 m; висине 0·35 m, а горње ширине 0·20 мет.;

д.) да плоче за тротоар не смеју бити нигде тање од 0,10 метра а површина плоче нити суване дугачка, на мања од 0·12 m. мет.

Где се при грађењу тротоара услед промене нивелете буде показала потреба да се при уласу на места степени, ови се не смеју постављати с пола, на тротоару, сем једног степена и то ако се дуж целе зграде постави.

Ко од данас па за два месеца не би набавио прописани материјал и до 1. Јула т. г. не почне грађење тротоара по овој наредби, томе ће сама општина (грађев. одељење) тротоар сатградити по цена, коју за тротоаре испред својих имања буде платила, а суму коштања наплатити на осн. § 465 з. о судском поступку.

Од стране Суда општине вар. Београда 25. Марта 1890. год. Гвр. 65.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

I.

На дан 9. Априла тек. год. од 3 до 6 часова по подне, држаће се у грађевинском одељењу општине београдске јавна усмена лицитација за грађење калдрме — тротуара и ходника — у Мишутиновој улици.

Кауција се полаже при лицитацији у 1.400 динара у готовом новцу или у државним папирима

Ближи услови предрачун, план ситуационе и попречних профила, могу се видети у помоћној канцеларији сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

Из седнице Суда општ. Београдске АБр. 221. 15. Марта 1890 год. У Београду.

II.

На дан 26. Априла тек. год. од 3 до 6 часова по подне држаће се у грађевинском одељењу ове општине лицитација за набавку 2000 квадратних метара плоча за трот аре од тончидерског камена или по каквом њему равном, заједно са ивичним и ћошним каменом.

Кауција је 2400 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видити при помоћном одељењу сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

Из седнице Суда општ. београдске 26. марта 1890. год. у Београду ГВр. 303.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 27. до 31. марта закључне цене пијаце према одметичким кантарма:

тежина	Чега	10-а просечна цена	тежина	Чега	10-а просечна цена
килогр.		дин.	килогр.		дин.
9,750	Бранша кашеш.	10-80	41,795	Сена . . .	5-50
	Бранша кукуруз.	—·—	905	Слама . . .	3·—
35,467	Пшенице . .	13-30		Шпинаре . .	—·—
22,409	Кукуруза . .	10·50		Коре бресове.	—·—
	Раж . . .	—·—		Воска . . .	—·—
	Крупница . .	—·—	2,225	Сиро . . .	55·—
862	Јечма . . .	12·—		Лоја тополева	
3,515	Овса . . .	14·25	75	Масти . . .	105
	Кукуруз воли	—·—		Сланине . .	
2,883	Пасуља . .	24·50		Сува меса . .	—·—
5,571	Кромпира . .	9·—	38	Вуне неокране	120
2,778	Аронџика . .	22·—	30,461	Сиина дебелих	75·—
1,028	Црна лука .	7·—	574	Кукуруз дробна	5·50
656	Бела лука .	24	50,307	Креча . . .	3·—
	Лука врањанац	—·—		Кутуса хиосан	—·—
419	Јабука . .	24·—		Репа . . .	—·—
	Крушака . .	—·—	Литара		
236	Орија . . .	24·—	33,754	Вина црна .	20·—
	Грожђа . .	—·—	593	Вина бела .	24·—
	Шљива сувих .	—·—	14,195	Ракије шљ. мере	20·—
14,613	Сувих шљива.	36·—	643	Ракије ком. мере	45·—

Примедба. Приход на општинским кантарма од 27. до 31. марта 1890. год. 753 дин. 35 пара.

Књижевни оглас

По одобрењу Господина Министра финансије уређен је по службеним подацима и за штампу спремљен:

НАЈНОВИЈИ

РЕЧНИК МЕСТА

У

КРАЉЕВИНИ СРБИЈИ

варони, варошице, села и засеоца по новој административној подели општина, срезова, округа и т. д.

Цена 4 динара

Поручбине примају све књижаре, и књижара Велимира Валожића у Београду.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић

БРОЈ 16. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за страно земље на годину . . 9 дин.

Недеља 15. априла 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату пала слата унутрашњим на општинска суд и све вароскомандије на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ПОЗИВ ПОРЕСКОГ ОДБОРА

Порески одбор за варош Београд свршио је разрез данка за ову 1890 годину, и распореде, по члану 78 закона о порези, изложио на увид код порезника квартовних.

Ко би имао потребу да се о разрезу обавести, нека оде код порезника оног кварта у коме је и пријавну листу дао.

И преко свих позива, пореском одбору није се за порезу пријавила читава трећина оних, који плаћању данка подлеже, и за то се овим позивају да се од данас на за 15 дана пријаве порезнику оног кварта при коме падају. После овог рока одредиће се једна ревидирајућа комисија, и кога год нађе да се није пријавио, сматраће да је хтео избећи плаћање пореза, те ће се с њиме поступити по чл. 86. закона о непосредној порези.

14. Априла 1890

За Председника Пореског Одбора
Члан Суда
МИЛАН БАНКОВИЋ

VII НАРЕДБА

Допунама закона о местима, од 21. Априла 1885. прописано је да се куће и друге зграде варошке могу подизати само према плановима регулације и нивелације, и да се мимо те планове варош не сме распростирати, нити у и којем случају ширити ван простора, који је одобрењем планова од Господина Министра унутрашњих дела и Госп. Министра грађевина, одређен за зграде.

Сагласно овим законским наређењима, у планове вароши, по надлежном одобрењу, обележено је да се куће и друге варошке зграде могу подизати на простору који се граничи линијом: од Саве и железничког моста дуж монополушког потока, до моста на другу топчидерско-шабачком; дуж друма преко бившег тунела до раскрснице са цветном улицом; од раскрснице „цветне" улице поред болнице за душевне болести и Лаудоновог шанца преко врачарског поља и крагујевачког друма, вододелницом и путем који пролази поред необрађеног Македонијевог имања одвајајући зграде код „девет кочијаша" ван рејона; пресеца празне њиве г. Милоша Симоновића спекулисника и г. Милана Банковића и излази на куће и кафане Луке Петровића; а од куће Луке Петровића пролази преко њива Влајна Калезића поред њива „два гроба" које остају ван рејона управо на Смедеревски друм и тркалиште до друма идући новом гробљу и ратарској улици, даље иде друмом к новом гробљу до последње куће на левој страни, а одатле у правој линији највише поред плотова последњих кућа у лесковачкој улици преко имања Панте Куртовића и једнога дела Шопоњевине шикање, која у главноме остаје ван рејона, на источни улаз, у краљеве конушнице; по том прелази преко краљевог имања на баштованску улицу и иде путем поред Хаџи-Томиног и општинског имања до Дунава.

Ван овог простора и линије која је за међу престоничког града (вароши) утврђена решењем Г. М. Уп. дела од 5. Априла ПВр. 2591 и Г. Мин. Грађ. 6. Априла т. г. Бр. 1445, **никоме није допуштено подизати варошке зграде**; и за то се овим

наређује:

да сваки онај који жели градити кућу или дизати какву другу грађевину у рејону, има претходно тражити од грађевинског одељења општинскога Суда регулацијону и нивелацијону линију; а нико и никако не сме подизати грађевину у варошкоме рејону, ако претходно није тражио и добио линију.

Ван рејона вароши, по § 9. реченога закона, могу се подизати само летње куће за уживање и зграде по баштама и виноградима, но и ове не смеју се градити без претходног саопштења општинскоме Суду и од њега добивеног одобрења.

Ко год противно овој наредби поступи, биће кажњен по закону, а **зграда ће се без икакве накнаде порушити.**

Од стране Суда општине вар. Београде 7. Априла 1890. ГВр. 353.

ПРЕДЛОЗИ

ПОДОДБОРА ЗА ИЗВРШЕЊЕ Н. ВОДОВОДА

(Стенографске белешке са седнице 26 марта 189.. г.)

Председник Н. Пашић. Позвао сам је, господо одборници, да је данашњи напредни састанак сазван ради решења предлога, које је, о начину за извршење новог водовода, поставио технички водоДбор ке крају последње своје студије (реферата), а по завршетку свију претходних радова за грађење н. водовода.

Извештај је прочитан у целости на последњем састанку, а сем тога раније је штампан, и тако сво до данас могао сваштарно размислити о ономе што техничан пододбор предлаже. С тога сада можемо прочитати само предлоге, који гласе (Секретар чита):

„1., Да се одмах приступи извршењу варошког водовода на основу пројекта, који је Одбор општинска забавио и усвојио.

2., Да се за потпуну праоду водовода, изједно са извршењем претходних радовања, са експропријацијом, надзором при грађењу и у опште свима за то потребним пословима и пословима, одобри укупни утрошак од 2,000.000 — два милиона — динара;

3., Ова ефективно потребна сума новаца, да се добије набавк зајмом, када буде решено питање и о другим најпречим потребама општинским; а приврем., да се потребне суме позајму на погодне, из народне банке, или другог којег новчаног завода, плаћајући интерес по буџетске партије на непредвиђене трошкове;

4., Грађење водовода да се изврши у општинској режији а у свему по начин, као што је, у средњем реферату техничког Одбора, од 30. јануара 1890. године, назначено; и

5., Да се успоји предложени најпре уговора са г. Сиркеџом, односно стручног руководења пословима при грађењу водовода, те да се Председник општине области, да са у име ове потпише; и

6., Да се образује варочита стручна комисија, која ће питање о канализацији насеоно пространо, те одборе општинском у што краћем року поднети предлог, у којем смислу и на која начин да се пројекат за канализацију израде и како да се што пре до истога дође."

Као што видите, господо одборници, пододбор нам чини неке предлоге, те ће најбоље бити да редом прочемо један по један. Но само пододбор предлаже да се извршењу водовода приступи одмах, без икаквог чекања и одвојено од решења за остале радове, мени се чини да нам нала најпре узети у разправу начелно питање: да ли ћемо усвојити то, да се за водовод од збора траже засебно одобрење, или ћемо извести збор на одобрење целу суму са којом се општина мора задужити ради неодложног извршења не само водовода него и осталих хитнијих обележених и преко потребних целних радова.

Миливорје Јосимовић. При решавању питања, које је сада г. Председник изнео, мишљења сам, господо, да треба да имамо у виду ове свега водовод, који немо никако не смемо одлагати. Ми смо се надали да ћемо бити раније готови са укупним претходним пословима, те да ће се и грађењу водовода моћи рано с приступити, а када то нисмо могли, онда смо рачунали да ће се пасигурно моћи тоже грађењу овога пролеће приступити. Сада је запета сте спремљено и праве је време да се извршењу приступи.

Да је бело могућно, требало бе да је то већ раније формално и решено, јер и сада над решено, још има нисмо припремних послова кре- но што ће се приши будаком моћи започети.

Ми смо рачунали, да ће бити потребно бар још који месец дана времена, док се питање о укупном, општини потребном зајму за најхитнија послове тако расправи да се може пред збор на решавање изнети. На да по би питање о водоводу ваше одлагали, ми смо сматрали да та треба одвојити. На тај начин потекао је нам предлог у изнетом вам изменатају нашем, којим смислио да смо нашли пута да приступимо самом извршењу водовода, чинећи рипов ако нако припремено задужење на рачун зајма који се има учинити и за водовод и за остале потребе општинске.

Ми у одбору техничком мислимо то следеће и молимо господу одборнике, да о томе размисле и да донесу данас решење о томе за начин како би се могло приступити после по нашем предлогу. Јер ако би се данас задужило ма само и за месец два дана са деветнаестим решењем, онда би ово године врло неке могли радити и готово цела година била би изгубљена, којој се зима за грађевинске послове не броји.

Милован Марјановић. Питање о водоводу одавна се расправља и сваким члановима одбора т. ј. већини члановима познато је довле је та стоар саршена. Има одборника, који су непрестано у овом питању и родили, а за њих мало треба да се разговоре и да буду обавештени те да знају до је дошла дошло до овога. да треба оно питање коначно решити, т. ј да приступимо извршењу водовода.

Ова наша одборница, који нису учествовали у предњем реду општинског одбора, они су могли да сазнају све из извештаја, који су добили штампан у своје руке. па су могли видите како је прочитање тешко и како је задужење тога дуга сасвим дошло до тога, да данас морамо да донесемо последње решење. а у што време и да одобримо припремено задужење.

Мени се чини да никако не би требало другачије поступити, него да се водовод што пре отпочне градити. Тога ради ми слободно можемо узети у решење одлите ово што данас водовода пододбор предлаже, а што се тиче осталих послова, ова се неће одвајати: одлаз ћемо изабрати комисију за канализацију те и с њоме ускорити.

То је питање ужрад до тога доћи до ми данас прво морамо ово питање о водоводима да решимо, и ја мислим, да међу нама нема ни једнога члана, који неће сматрати да одмах овакво решење донесемо: да се приступи извршењу водовода и позајмици за исти. Та припремена позајмица да се за год. одвоји од општ општине задужење.

Међу тим припремено задужење не може трајати дуго. Оно мора да се сврши, те да се и остали општи послови могу извршите с тим општим задужењем, јер ми ни би имали од куд да дамо 2 милиона динара ако не њамо жирора одакле ћемо то покрити.

Дакле ја у начелу овоме примам ово што је предложено да се приступи извршењу водовода, и да се превременно задужило. Ако то неучинимо онда једно без другог не иде

И с тога другог неког пита да какви, него да а ово наше решење по замену о општинама мора да се подвргне збору; а да би то што пре било и да би се скратило време, треба вечерас да сприпамо.

Вена Димитријевић. Ја сам баш хтео да питам, да ли се мора изнети на одобрење пред збор?

Председник. Разуме се, јер ми но можемо задужити општину, док не добијемо одобрење грађанства. Јер кад би узели на се и донели сами решење, ја оттворили грађење водовода без претходног одобрења збора, онда би да тиме вређаемо збор да после мора примити оно што смо већ одлучили. Морамо дакле претходно тражити одобрење, во питање је хоћемо ли изнети пред збор само одобрење за водовод или заједи за све хитнијетеже послове.

Свет. Кораџинић. Сад није овде на дневном реду питање о водоводима. Сад је у питању хоћемо ли да позовемо збор само за водовод, за после за друге послове.

Никола Милинић. Ако се мисли нешто радити, онда нека се траже сте у једанпут. Прошати водовод без канализације не вреди. То би значило да се после на ново руше улице

Миливорје Јосимовић. По овом изнетоју техничке комисије пали би смо дан пут звати збор Ири пут за ово припремено задужење, к дошије за онај нели дуг, а ово последње место би се учинити тек нешто постороје комисије смеј посао у толико дотоле да се питање јасно пред збор изнети може. Ја мислим да ниже много, да се за овакве и овако важне потребе дашуут позвати збор. Кад се за добри одборника и частитата сазива збор више пута, разумем да се те грађанству досади те неће у потребном броју да дође; но за овакве послове као што сада имамо пред збор да изнесемо, држим да ће опет пута доћи потребан број одазива.

Што се тиче сазивања водовода са осталим родовима, напречито са канализацијом, о томе је наше пута било овде говора. А ми који смо дали о томе наше мишљење, немо га

дала у томе смислу, да треба одвојити канализацију од водовода, него сво канали, да сво за водовод могли градити и уредити све што треба, те да за то измирењу највећом делом одмах приступити, не обзирући се на остале послове.

Ово биле би боље, кад би могли да градимо у исто време водовод и канале, нити је ко од нас икачело противан томе: но пошто врема стању створи то није могућно, онда је потпуно оправдано и умесно отворити са водоводом. Овакав поступак не би нанета био ни једноставнее, јер велики број варошки предузимао је грађење канала после водовода. Истина је незгодно та два посла одвојити, али није то толика несрећа као што изгледа.

Кад сагледамо водовод, онда сво тиме фактички учинили много за општину здравственог стања наше варошн. Када би на водовод постали, не приступајући никако грађењу канала, онда би грешили а у месту да поправимо ми би само погоршали наше санитетске прилике, пошто би наше воде тровали а не би могли употребљену воду да одводимо. Међу тим размак времена у овом погледу од неколико дана није ни од какког значаја. Међу тим ми не имамо да одлажемо грађење канализације ни до довршења водовода, јер већ имамо пешто прикупљена материјала и за тај посао и надам се да за 2—3 месеца моћи ће већ имати и уговор са пројектантом за канализацију, тако да до године новембр и грађењу канала приступити. На тај начин биће могућно, када будемо готови са водоводом, да имамо већ изграђен и најважнији део канализације. Да се сво од једном уради у месец није могућно, и то не само да је то код нас тако, него није било могућно и у многим напредујућим варошима и општинама но што је наша. (Врло добро.)

Председник. Да овај хоћу да обратим пажњу г.г. одборника на ово главно питање: жели ли одбор, да ми ступимо у овај нечасни рад, и да учинимо једак зајам жаба само за водовод, па опет да сваковечно због доцније да осјећа одбор за зајам ради извршења свих претходних потреба.

Одавде су реферове наше општине тако врлина питања, као што каже г. г. Јосимовић, да би требало грађанство да се сваки пут одазва позиву; али бива често случаја и таквих, да једна идеја, која се прима у почетку врло одушевљено и врло радосно, после извесног рока нако одазва у грађанству.

За то мислимо да треба и ту могућност имати пред очима, и мислим неће бити неће тешкоће ако ми приносимо одмах грађанству питање о томе, да се може општина задужити 10 до 12 милијуна и то према томе, како општина буде у стању да свој приход увећа.

Ако ми добијемо то генерално овлашћење од грађанства, онда ћемо ми одмах на основу тога генералног овлашћења ступати у преговор са Банком да потера једну суму новаца као кредит општине, да ће отворено одмах водовод. Држим да ће мо веома чистије моћи ако добијемо овлашћење за цео посао и да ће грађанство тим одобрењем стаћи и одбор у такво стање да промисли озбиљније и о доношењу прихода општинских. Међу тим ми нећемо извршити у једној години задужење т. ј. неће бити потребно 10 милијуна да на једак пут у једној години узмемо, но ћемо задужавање тако расподредити, да нам узимамо према радовима, кад који предузмемо и у колико нам приходи за затупет буду коришћавали. На тај начин мислимо за 4—5 год. сво послове да предузмемо а дотле ће се и арходи развити.

На претпа ако сад учем: у прекрешем зајам, плаћам се да нама сверпца и наше одушевљење не зостуне на овоме једном послу, а други послови да застану.

Воле је дакле, но може мишљењу, да сачекамо још неја дан, а финансијска комисија да уложи своју студију, па тако да збор написемо пред пројект: колико нам треба новаца за сва хронственог послова и на чега ће не задужење отказивати за интересом. Но ако не желите да је згодније да тражимо прво одобрење 2 милијона за водовод, па доцније за остале послове, онда да приступимо томе путу.

Милинје Јосимовић. Ако се добро разуме наш предлог, ми фактичке сада нећи ништа зајам од 2 милијона за водовод. Ми имамо само да одобримо толики укупни утрошак за грађење водовода. А како ће се сав водовод градити бар 2 године дана, онда ће нама од те укупне суме од 2 милијона бити потребна за само овнесне рате. Може бити за прву годину дана, да ће требати по (1/4) милијона или највише милијон. Ми сад нашо дакле да се побринемо само за толику суму колико је потребно за плаћање интереса Банци, а то ће бити око 50—60 хиљада динара на годину дана, ако буде цео милијон узет, а ако та приморена позајмица не траје више него по године (1/2) године, онда нам треба само око 25 хиљ. динара за плаћање интереса. Толике суме ми можемо у свако доба да одвојимо на нашој редовној буџети.

На тај начин биће ће у стању грађане водовода одмах да предузмемо, а питање о укупном зајму, који је општини потребан, имало би успора за тим пред збор да се нанесе на решење.

Цело питање о зајму, у свој општирности његовој, мислим да не може доћи пред збор да се нанесе. Ми сво имали прилике да видимо — када су се овде у одбору, у појединим конференцијама и у заказаним јавним конференцијама дебате водиле — колике разних мишљења постоје о томе шта се сва рачунети под најпречим потребама општинским и колики зајам ваља учинити. Нико није био противан ни грађењу водовода, ни канализацији, ни осталим јавним уређења. Питање је било само како ће се све од једном предузети и кола ли одмах тражити 10—12 милијона, или нам зајмом набавити за сада много мању суму и само најпречее послове отпочети. Остаје је била остала на томе, да се поднети предлог и извештај економској комисије сматра као недовољно обрађен, да би се на основу њега питање о укупном зајму моглo пред збор на решење нанети.

Грађани су тражили, да се боље објасни, колико ће општинске потребе новаца и колико ће бити могући приход у опште за све то.

Дакле мислим ако се упутимо одмах у решење укупног питања, да се налазимо опасности, да због недовољног обавештења по свима питањима не одреку свој пристанак и они грађани, који би иначе одмах да ми свој глас за овако скромен и примерљен посао као што је водовод.

Радивоје Драгојевић. Ја мо грађанима имам да кажем мишљење свију грађана да су довста сви за то, да се гради и водовод и канализација. И кад се стави задужење од 2 милијона само за водовод, сви остали грађани кажна је неја потреба за канале, гласаће против. С тога ја ја бо мишљења да се за сре послове узима зајам, а не само за водовод.

Ј. Големовић. Ја сам мишљења да по тражимо одобрење само за водовод, нити да закључимо зајам само за водовод. Код њиег зајма тражиће нам се сигурно већи интерес, а код већег зајма биће и интерес повољнија.

Врло је важна разлог, да је неогледно често позивати збор. Треба од једном познати грађане и питати хоће ли водовода, канализацију, осветљење и т. д. или неће: на бор да се зна на чисто. Овај пак рад ово водовода може се одмах одпочети ако грађанство задужење одобри, а ако не, онда ће нађа ни почињати.

Милутин Ј. Марковић. Ја би имао да кажем неколико речи одбору и да га подсетим на раније решења одборска о ово ствари.

Поодавна се води већ то питање и прикупљене података за та општинска предузећа, и не томе питању општина је досада доста и података учинила. Сад је једном дошло до тога, да се може приступити самом раду.

У тој цели биле је наше комисија од стране општинског одбора: била је техничка комисија, била је финансијска, а биле су и друге наше комисије, које су имале да прочуе поједина питања за та предузећа.

У последње време ре набора по новом закону последњи резултат је у томе, да финансијска комисија која постоји, нарад надре на којем основима, да се општина задуже.

Она је имала још и изворе нако да се покраје отплата и интерес а зајам је одређен прибалкно крена општинску техничке комисије.

Према томе та сума коју треба узети јесте 12 милијона. Кад је комисијаподнела извештај одбору, онда се осетила потреба у томе да се сазна и мишљење грађана, и ради тога биле су две конференције. Мишљење грађана и мишљење одбора сведо се на то, да се у извештај детаљно означи колико је на који посао потребно и којим појединце изворо да се покраје отплата и интерес; а онај рад што је одбор прекренио с комисијама и конференцијама одбор, је узео и знаку.

Тада је одбор донео одлуку да се техничка и финансијска комисија у једно споје, те да направе један нацрт па да се све уредно шаље и онда изнесе пред одбор.

Ја нисам био у тој комисији због скупштинских послова али у колико сам сазнао, та комисија није приступала свршетку тога рада који јој је наложен од стране одбора

Закључак ово раније одборско решење, да ће да напомене још то, да су и раније одбори и комисије израђивале, да општина треба да направи: водовод, канализацију, осветљење каљаву, код болничког, школе, клонију, и ако је могуће и оборе. За сва та предузећа предрачунала је та сума од 12 милијона.

Мишљење се састојало у сазнавању у томе, да ниже није ни ово из то да треба поново општина да се задужује, него, да се у једанпут траже одобрење зајма за задужење по сим, ако је могуће да се тај зајам не узме у једанпут, него полако треба.

Према томе ја и закључујем мој говор, да ће можемо приступити овом почетном задужењу док не видимо, шта ће урадити она комисија, која има да направи нацрт и изнаће приходе за отплату и интерес.

Још нам је напоменем, да општина не би могла два улична посла да ради уредно исто време; али би могла да прави водовод и да осигура облу.

И за то ја сам био мишљења да треба комисија финансијска и техничка да се поклоне и да то изнесу на решење (тако је). То је моје мишљење.

Коста В. Мијајловић. Време је напокнети канализацију на онда водовод. Ово је с тога време, што је Београд пуран нечистоћом. Нужници су претпун и и помирање, ни је тешко сретити и платити 30—40 дуката.

Стоји та да су водоводи нужни или опет је време да се канали направе.

(наставиће се.)

РАДЊА ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

XV. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

6. јануара 1890. год.

Били: Председник г. Никола П. Пашић, члан суда г. Светозар Вукићевић, чланови одбора: г.г. М. Николић, В. Вигњевић, М. Вељковић, Ј. Стаменковић, С. Х. Младеновић, М. Константиновић, М. Цветковић, М. Јанковић, В. Николић, Д. Најдановић, Ј. Ђ. Гођевац, К. В. Матић, Ал. Јовановић, М. Јовановић, Р. Пузић, Р. Дреновић, К. П. Михајловић, Л. Дамјановић, Р. Р. Вирђинац, П. Л. Милошић, А. Шпет, Др. М. Т. Лека, М. Јовановић, Ј. Симић, Н. Р. Поповић.

I.

Пре но што се пређе на дневни ред, прочитани су записници одлука од седница од 20. 23. и 26. Марта и примљени с приведбом код одлуке бр. 141. под ђ): да је комисије дужност састарати се за њих по коме ће се реконструисати данашњи водовод и ко да га она сама и изради.

II.

Председник општине саопштило решења Господина Министра грађевина и Господина Министра унутрашних дела, којима је одобрено да се Београд нађе нарочи огранком овом линијом, коју је Одбор усвојио на састанку своме од 14. фебруара т. г. зав. бр. 623.

Сем овога — **примљено је и знању и друге** саопштење председништво: да ће општински Суд одних падати пареду о ограничењу, како би се стало на пут сеном подизању зграда ван њене паронице, према закону о местима од 15. априла 1885.

III.

Према решењу из седнице 23. хр. мес. да се на данашњем састанку донесу одлуке по предлозима техничке комисије које је о новој каљаминској постанака на крају изнетија свога од 18. маја 1889. год. — прочитани су сви предлози и по оцени сваког посебно одлучено је:

а.) Да се одмах предузму нужни покушаји са разним материјалом и различитим пустама каљаме, као што је техничка комисија у изнешћу своме од 18. маја 1889. год. предложила и то по удешавању бећег слободњака

б.) Да се катесаљу пешачких стаза неодложно приступи, на начин, као што је у овом изнетају предложено, као и да се извуче у исто доцнији нужни прелаз преко улица.

Напоменуће тога иосла да ће се и за рачун приватних, и да у тој цели учини потребан зајам, на да тромесечне за изнутет тога зајма, у годишњим ратама, наплаћује од појединих сопственика, уз остале прирезе. Грађење сиију тротоара да се изврши падаље за две године дана.

в.) Кад резултати напређених проба по тач. а) буду познати, да се одмах пристули каљдрисању $^2/_3$ улице поређење колонаса сиију улица, са каљдрином као што се у овом изнетају предлаже, у три категорије. Сав тај посао да се изврши за време од 5 година, од дана када се отпочне.

г.) За откопавање и пасипање улица од сада; за доње претресите тротоара, при наложи скидању или задрању на праву висиоети, где то устреба; као и за каљдрну ирве категорије (мешовита каљдрна од тесаног и дотераног доњежног камена) — да се учини паркм. За грађење остале каљдрне, као и за редовно одржавање, чишћење и поливање у лето, и одржање и чишћење свега и блата зими са улице поређене улица, да се потребне суме редовним буџетом подмирују.

д.) Да се умоли Влада Њег. Вел. за грађевинску уредбу вар. Београда која ће се израдити споразумно са општином и законодавном теду подлога што ире.

ђ.) Да се у интересу чистоте у варошн и здравља њених становника, не чека на напређење сиију нових установа, на на саме каљдрне, већ неодложно да се уме у штудију са каиал би се начин могао пронти чишћење и поливање улица.

IV.

По саопштењу председништва да је у околини Београда најбољи камен, који је од тесикарског бећи но тврдоћи али са га требаће испитати да ли има све добре стране за каљдрну, решено:

а.) да се до 2000 динара из партије за каљдрисање може узрошити на испитивање камена; и

б.) да се умоли г. Јов. Жујовић проф. В. Школе да уреди мишљење о камену а одборници г.г. К. Главинић, М. Николић Јов. Симић, и Радивоје Дреновић, са општинским инжењером и правоваспитачем, и да стиче у погодбу са доцнијом општином за закуп или откуп мајдана, ако се нађе да је камен употребљив.

V.

Како је на састанку 20. пр. мес. решено да се нападно изврши избор стално комисије која ће перманентно водити надзор над грађењем новог водовода у смислу одлуке Кн.Бр. 141 одлучено:

а.) да се за чланове ове комисије умоли г.г. Н. Стаменковић проф. В. Школе, К. Главинић одборник, Т. Силесковић инж. при окр. тех. заводу у Крагујевцу и Живко Миласављевић студент Вел. Школе с тим да комисија сама себи одреди председника.

б.) да се на општинске благајне издаје, председнику по 150 а члановима по 100 динара месечне награде, од дана, када се по одобрењу њима напређену водовода приступи, докле ће комисија ова имати поседовано да ради.

VI.

По саслушању протокола двогодишње дражбе 5. ов. мес. (Гбр. 328) Одбор решава: да се пређе и поправка каљдрне у каструтовој улици устуни Борђу Л. Трнковићу по 1·80$^5/_6$ дин. за претрес и по 0·99$^5/_6$ дин. за покрпку (крпење) од кв. метра. а точно по условима и с материјалом предузимачевим.

VII.

Грађевинско одељење реферише да је лицитација за грађење каљдрне у крагујевачкој улици остала на Ристе Крсићу по цени: 3·18 дин. за колосеч од каљдратике, а по 0·15 дин. за постављено олучног камена од куршумног метра

На предлог председништва решено: да се лицитација ако неповољна одбаци, на расписе друга с тим наменом услова, да се за 8 метара средина покладном дотерним (обрађеним), а остали део простора од тротоара обичним доњежним каменом.

VIII.

По саслушању извештаја грађевинског одељења (ГБр. 234) да се лицитација за грађење амбара у кући пожарне чете које било ни једног лицитанта — решено: да се услови понуда Новака Симића предузимача и месту повере надзорна амбара по одобреном плану за 861·33 динара.

IX.

Према молбеној оп. правобранилаца амбарада: комисија од г. г. Ј. Симића, А. Одавића и М. Кавгазовића да прочуи акта варошке коју је арогаса општине водно пов. Јак. Тудаковић за накнаду због извршене инкелације, и да поднесе извештај.

X.

Према тражења г. Милана Пировића да му општина прима прво наилазе због извршене инкелације испред њихова имања у улици „Доње градско поље“ — прими се на дневни ред с тим, да се изврши и откопавање тротоара, а ако сопственик не подноси плаће, да то учини грађевинско одељење општине, на рачун сопственика.

XI.

Поводом примедаба одборника г. К. Главинића решено: да се одреди и објави пријо он, дотле на коме се месту у 6. вечитим може вршити пијачата. Сем тога, да грађевинско одељење при откопавању или поправку улица увек остала сводбан прилаз кућама.

XII.

На предлог председништва и да се би општинско земљиште на обали дунавској остајало безобразно—одлучено да се оно ове године даје привременим под летњи закуп за пошљу стоке, а од од ће године да се претворе у баштованишке ове површине, који су за то подесни.

XIII.

Према акту Управе београдског гарнизона (ГБр. 277) одобрено: да се од њиве, која се отковања у крунгуревачку улицу уступа колико је потребно за општарске ограде нејаке и гард јеке касарне во под условом да управа гарнизона даде кола за превоз, а да општина ту земљу доцније узме за своју потребу, кад се ограда буде подигала.

XIV.

На предлог председника општине усвојено: да Суд општински од сада и њиове одељење које ће одборници присуствовати њеној лицитацији.

ГРАЂЕЊЕ ВОДОВОДА

Последња студија техничког одељења о начину за извршење јавног водовода

(свршетак)

Технички одбор нашао је, да је оваква пажња г. Сиркеров умерена и умесна, те се са њим и слаже.

Поред тога, што се тиче одређене укупног хонорара г. Сиркеров, нашао је одбором на жетоне ове пажње и на пређу поводу од страже техничког одбора, та би сума износила:

На г. Сиркеровом пажњу:

За грађевинске грађевине . . . . . 112.500 д.

За одређивање и ту експлоатације и руковођење истим . . . . . 10.000 д.

Свега 122.500 д.

А по поводу техничког одбора:

За грађевинске грађевине . . . . . 70.500 д.

За одређивање и ту експлоатације и руковођење истим . . . . . 10.000 д.

Свега 80.500 д.

Тако да укупна пажњу обе суме износе 42.000 динара.

На ту је пажњу поверио по тој страни, који су близо годину дана трајали, г. Мајдер пристао је напред на укупну суму хонорара од 90.000 ди нара. Тако да обезуставе од жетоне стране износи укупно 32.000 динара, а од Општине тражило би се, да од ових свијех пажња поврати за 9.500 динара.

Узрок овом обезуставе потражење је г. Сиркеру једино тиме, што му се у овој страни отвара зеља посао, а нарочито у јужној Аустро-Угарској и у Италији; те ће тако бити изложен жељи личних трошковима, те када би морао рачунати једино са нашим послом; а тако исто и тиме, што рачуна да ће своји радом на водоводу стећи толико поверење од стране Општине београдске, да ова и за извршење канализације неће имати основа да тражи другог стручњака.

Технички одбор није био у ставу, да постигне неће уступе од стране г. Сиркера. Према томе дакле сума за руковођење грађевим износи укупно 80.000 динара, заједно са сумом од 15.000 динара за народу пројекта, а то износи $5^1/_2$ уместо предвиђено утврђених $4^1/_{10}$% од суме за грађење. Но такој погледи технички одбор остао је дакле у границама, које је Одбор општински својим решењем од 15. II. 1889 г. поставио, и то знатно ближе доњој граници; јер разлика од доње границе износи $6^1/_2$ десетих процента, дакле ће нуне $7^1/_{10}$ % а од горње ће нуна $2^1/_{10}$ процента од укупне суме за грађење у 1,500.000 динара.

Међу тим за учињен уступак од стране Општине, у укупној суми од 9.500 динара нашли технички одбор следеће оправдања.

Што су грађевинске прилаке код нас много неповољније, но у другом свету, и то како у погледу грађевинског материјала, тако и са обзиром на радну снагу; те ће ја и надзор при извршењу посла много више труда стати, но што ће то иначе нужно било.

И друго поглавито с тога, што г. Сиркер за ово време извршена претходних радова, сем пута и подземна тровода, није никакав хонорар за себе тражио ни примио.

Сем тога, ако сравњено суму хонорара по нашем уговору са хонораром који је на другим местима г. Сиркер добијао, уверићемо се, да су у наше услови од прилике исти, као што су и друге општине имале.

Тако, ако сравњамо суму хонорара, са обзиром на време трајања обавезе по уговору, нашли да исто ни г. Сиркеру за руковођење грађевим и експлоатацијом каналати месечно по 1857.14 динара.

Та иста сума износила је у Љубљани 1785.75 дин.

Ми ће но дакле плаћати по 71,39 дин. месечно више. За сво време од 42 месеца, плаћаћемо дакле свега за 1999,62 или у округлој цифри 2000 динара. А толика разлика, са обзиром на мале ове изведене, није ни у колико претерана и несолидна.

На против ако израчунамо чист лични хонорар, г. Сиркеров за време грађења, преко свију трошкова писмих, наћићемо да износи 25.500 динара. Међу тим у Мађарској, где ово није дуже трајало но што је и код нас предвиђено, добио је он у име личног хонорара суму од 30.000 форина, или 37.500 динара, за 12.000 динара дакле више но код нас. Или ако рачунамо у процентима од укупне суме контаке водовода (без претходних радова и израде пројекта), онда хонорар г. Сиркеров у Мађарској износи 1.6% а код нас 1,4%, од помоћене суме.

Технички одбор сматра према томе, да је са г. Сиркером састављен уговор у свему тачан, да га треба примити, а на предложног ишрта тога уговора Одбор општински умолиће се у колико исти одговара интересима општинским.

*

Препоручујући собзиром напред, данашњег Одбора општинског, свој овај подношени предлог о начину за извршење будућег водовода; технички одбор сматра за своју пријатну дужност, да се и овом приликом заблагодари, као бившем Одбору на указаном му трајном поверењу, тако и Суду општинском на великој предусретљивости и помоћи, кад год је то у току радова потребно било.

Уједно слободан је изјавити своју наду, да ће данашње представништво општинско бити исто тако, да нагласе о водоводу без одлагања повољно реши; те да грађевина престоднице на тај начин даде довољно о томе, колику бригу води за унапређење ове као и за подмирење неопходних потреба њеног становништва.

Завршујући овај свој последњи извештај, технички одбор износи у следећем у кратко оформљени свој данашњи предлог о начину извршења водовода:

1. Да се одмах приступи извршењу варошког водовода, на основу пројекта, који је Одбор општински већ изучио;

2. Да се за потпуну израду водовода, заједно са пред-

ходним радовима, са експропријацијом, водором при грађењу и у опште свима за те потребним пословима и задацима, одобри укупан утрошак од 2.000.000 — два милиона — дин.;

3., Ова општинска потребна сума новаца, да се добије набави зајмом, када буде решено питање и о другим ванредним потребама општинским; а привремено да се потребне суме узимају на позајму, из народне банке, или другог које повољније завода, највећују интерес на буџетска напредне-ванредне трошкове;

4., Грађење водовода да се изврши у општинској режији, а у свему на начин, као што је у предњем реферату техничког одбора, од 30 јануара 1890. године, изложено; и

5., Да се упоредо предложеним нацрт уговора са г. Сиреком, односно стручног руководјења пословима при грађењу водовода, те да се Председник општине овласти, да га у име ове потпише.

А тако исто и предлог:

6., Да се образује нарочита стручна комисија, која ће питање о канализацији начелно претрести, те одбору општинском у што краћем року поднеси предлог, у којем смислу и на који начин да се пројекат за канализацију вароши како да се што пре по истога доће.

У Београду 30-ог Јануара (на трп јерарха) 1890. год.

тахничког одјела за изучавање претходних радова за водовод варошн Београда.

Деловођа: Председник:
Н. И. Стаменковић **М. Јовановић**

Чланови: Коста Д. Главинић Св. Зорић Др. Марко Т. Лазо
А. Аџијски Др. Ж. Пачу.

Радови статистичког одељења

(НАСТАВАК)

Многи аутора приписују велики значај подацима о вероисповести, у погледу на морал и економне прилике код становништва. Но овај утицај конфесија на социално-етичке односе, оспоравају неки статистичари, пошто они односи још нису статистички довољно испитани, те да би се могло тврдити да се морал и просперитет народа подиже под утицајем фактора религије. Из досадашњих статистичких посматрања религиозног живота, није се могао саставити општи преглед на неке периоде религиозног кретања (mouvement), а подаци у пописима људства, дају једино извешћа о подели становништва на разне вероисповести.

У таблици 7 налазе се резултати пописа становништва по вероисповести, детаљно за све конфесије. Овде износимо у процентима бројни однос између разних вероисповести у њима са поделом сексуалном.

По вери:

Православни	28.212	или 79.08	%	целокуп.	станов.	
Католици	4.349	„ 12.08	„	„	„	
Протестанти	541	„ 1.50	„	„	„	
Мојсијевци	2.223	„ 6.21	„	„	„	
Мухамеданци	96	„ 0.27	„	„	„	
остали	6	„ 0.02	„	„	„	
	Свега 35.427	„ 100	„	„	„	

По полу:

	православни	католици	протестанти	мојсијевци	мухамед.	остали	свега
мушки	16.052	2087	281	1.109	94	5	19.628
женски	12.160	2262	260	1 114	2	1	15.799
Свега	28.212	4349	541	2 223	96	6	35.427

Интересантно би било тачно испитати како се све разне конфесије распростиру на поједине квартове; нарочито што се тиче мојсијеваца, да се сазна њихово груписање у извесним кварговима и постепено ширење по осталим деловима вароши. Наши прегледи не дају поуздана дата о томе, пошто је као што смо напред рекли — подела на квартове не тачна.

Да би се дознало колико има писмених лица[4] у једном народу, те да се према томе оцени степен образовања тога народа, чине се испитавања у разним правцима, а најчешће сукцесивно се они подаци прикупљају пописивања људства. У пописима обично се деле писмени од оне, који знају писати и читати, и на оне, који само знају писати. У нашем попису разлика ова није чињена, него су и једни и други уписивани у исту рубрику.

У Београду има писмених лица свега 20.463 од којих су 12.963 мушки а 7.500 женски. Од овог броја писмених долаза на подаиике српске 9858 мушких и 5.435 женских — свега 15.293 а на стране 3.105 мушких и 2.065 женских — свега 5.170.

Да би се могао добити прави проценат писмених надовезали смо деду до 6 год. закључно. и нашли смо да од целог броја становништва — преко 6 година старости — има 65.86 % писмених и то: мушких 74.09 %, а женских 54.09 %.

Велики контингент писмених чине махом досељеници из суседних земаља, нарочито из Турске.

Испитивања која се предузимају у циљи да се дозна колико има лица са физичким и душевним недостатцима, најмање одговарају истини, јер ретко која фамилија хоће да покаже недостатке изнесног свог члана, особито ако је то лице умно не развијено или душевно болесно. С тога ваља податке о таквим недостатцима у опште примати са изнесеном резервом.

Испитивала у овом правцу предузимата су вод нас још у ранијим пописима, и у свима се износи број слепих, глуво-немих и душевно болесних.

Из последњег пописа види се, да у Београду има:

	мушких	женских	свега
Слепих — — — —	10	7	17
Глуво-немих — — —	6	4	10
Душевно болесних —	41	30	71
Укупно	57	41	98

На 10.000 становника долази дакле слепих 5, глуво-немих 3, душевно болесних 20; — свега 28.

У броју душевно болесних уписан је само један мали део (28 м. и 22 ж.) пашењата овд. завода за душевне болести, а остали уписати су код својих општина где су им мањала и породице.

Што се тиче односне размере полова, — и овде се види да је мушки релативно јаче заступљен. У погледу на годишне старости опажа се и код ових малих апсолутних бројева, да са годинама и недостаци расту.

Колико је пак лица рођено са недостацима, или код колико је њих ово дошније наступило, о томе није вођена прибележба у попису, као год што нису одвајати ни душевно болесни (сумашити) од умно неразвијених (кретена).

Руковођени том намером, да пописни материјал што је могуће више испрнмно, дало нам је повода да и податке о еврејској становништву детаљније разрадимо. Специјално испитивање односа еврејског становништва, изгледало нам је у толико нужније што је насељавање Јевреја у последње време, почело узимати велике размере — нарочито од прогласа наше независности, како је Јеврејима слободнор настањивања и куповине непокретности дато право у Србији. За Београд овај факт је од велике важности, пошто он као средиште трговине постаје сваким даном све већа привлачна снага за овај елеменат.

Јереја има у Београду свега 2.223, и то: 1.109 мушких и 1114 женских српских поданика 866 мушких и 872 женских — свега 1.738; а страних 243 мушких и 242 женских — свега 485.

(наставиће се)

Пијачно питање

(Које да распоредимо градско тргове)

II.

Чланом 69. закона о општинама, допуштено је да се од сада без икаквога ограничења трговци могу отварати на сваком тачци, за коју се сложе 300 пуноправних грађана.

Ако нам је у свежој успомени све оно, што се у разној пијачној питања за последних десетак година догађало; ако памтимо на какав се начин до сада решавало у нашој општини где ће бити трг животних намирница; ако немо поборавили вечиту несложност, препирање једног краја с другим, жалосне и бескорисне раздоре на често и праве сукобе грађана, — морамо признати, да се пијачно питање није смело оставити и на даље у неточе положају.

Вальало је дакле изаћи из досадањег стања и поћи таким правцем, који ће, подјемчујући равноправност за све крајеве града (вароши), једном за свагда спречити, да се трговци отварају и премештају по надмоћности својих гласача.

По томе могло би се сматрати, да је пијачно питање, законском одредбом, коју у почетку помењемо, не само скинуто са дневнога реда, него и уклоњено најбољим путем за будућност.

На први поглед тако и изгледа. Зборско решавање где ће бити тргови, имало је своје лоше стране. Већина гласача често може да буде тренутна, као што се сме слободно рећи, да је ретко кад била сасма чиста. Вечито је „утицање на гласање“ од стране заинтересованих грађана, одигравало своју улогу на корист једне а штету друге стране, и на тај начин ретко кад, да је задовољавана права жеља грађанства, тим мање, што је вальало гласати за трг на овом или оном, а не на сваком крају. То од сада не може да буде. Више неће збор решавати где ће постојати тргови, него ће се они праведно отварати по жељи самих грађана овде, где становништво кога краја буде захтевало.

Овако стварпосматрајући, одиста изгледа да је новим положајем створена могућност да интереси свију крајева подједнако буду задовољени, да нико не трпи штете због користи других, нити да једни грађани уживају неку угодност, докле се други опет с тога више ојлопате.

Али ако мало дубље загледамо у суштину ствари и узмемо у оцену шта се у будуће може догодити, нама се чини није тешко увидети да ће промењени положај питања о трговима у нашем граду одиста повећити досадање неправде, али врло лако уродити новим незгодама, на место веће користи појединим крајевима, нанети целини знатне штете.

Да расветлимо то гледиште.

Питање о трговима у нашем граду није никада до данас расправљено у потпуности његовој. Оно је вечито посматрано само с једне стране, па су по томе једностране схватани интереси и општине и грађанства. Све се сводило само на то, да ли ће главни трг ж. намирница бити на В. Пијаци или Зеленом Венцу, а ретко кад да се погледало, јели ваше радило, ивван уског круга што обухвата интересе само оног дела грађанства, које непосредно може бити заинтересовано према једном или другом од речених двају места.

Општина исо целина, пре свега мора стајати на земљишту опште користи, и према томе, у решавању сваког локалног питања, изналазити начина, да се колико је могуће штеде интереси појединих крајева градских, али тим интересима да се увек претпоставља општа добит

Исто тако мора се поступити и при решавању питања о трговима.

(наставиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Преминуо. Јевта Невиновић, кметовски помоћник више општине, трговац и општинарски грађанин београдски, преминуо је 13. ов. мес. после дужег боловања.

Други акт. Општинском Суду поднесен је по ново акт, потписан од 417 грађана, који траже да се Зелени Венац прогласи за слободну, „без икаквог ограничења“ пијацу.

Акт тај изнеће се на решење сутрашњој одборској седници.

Имењења. Наредбу о подизању зграде у и зак рејона градског (варошког), довољно и данас, али у неким појединостима превазиђену, да би било потпуније прешасности и за оно, о чему су ових дана појединн грађани тражили објашњења.

Кафанска права. Отварање нових кафана не престаје: у последњој седници одбора општинског било је на решењу 7 молаба за кафанско право (на место).

Ни по једној није следовало мишљење да је треба уважите, не с тога, да би се поштено то стало на пут сваком даљем отварању кафана, него из других прописних узрока, а што на тачкама где молиоци желе кафане да отворе, нема никакве потребе на таким радељама.

Ми ово бележимо ради оних, који говоре да им се „није хтело“ да дй кафанско право.

Последњи позив. Порески одбор за вар. Београд свршио је рекрез и по кварговима изложио расподелу данка за ову годину. Многи грађани нису никако ни подигли пријавне листе, те их сада Одбор последњи пут позива.

Треба прочитати позив пореског Одбора, који доносимо на првом месту.

Купатила. Комисија која је имала да одреди места за сакења купатила у овогодишњој сезони, нашла је да се морају (купатила) постројити мало даље од вароши, и одредила је на којим тачкама.

Места та класификарана су према даљини, и надаће се јавном лицитацијом. О томе доносимо оглас на последњој страни.

Одборски састанак Сутра у 6 часова по подне, Одбор општински држаће редовни састанак са овим дневним редом:

a.) Реферат грађ. одељ. о поправци неких каљужа.

б.) Реферат грађ. одељ. ради допуне плана пар. Београда према одобреном реону.

в.) Грађевинске лицитације.

г.) Акт општ. добровског да се дозволи пеци хлебу.

д.) Акт сеоског механско-кланичког да општ. органи, хватају ове које дођоше крчме неће.

ђ.) Акт грађана за пијацу на „Зеленом Венцу.“

е.) Накнадни избори трећих тутора.

з.) Молбе за помоћ

и.) Уверења.

НАРЕДБА

По улицама градским (варошким) прави се велика нечистоћа и тиме што возари земље, песка, шљунка, ђубрета и других таких предмета, преко превозну количину, из којих се по путу знатне количине просипају.

Да би се овоме стало на пут, општински Суд с последом на 1. тачку 36. члана зак. о општинама

наређује:

да се од сада земља, песак, шљунак, као и други просипању подложни предмети могу превлачити само у парочито уређеним колима, из којих се не може ни најмање просипати по улицама; а цемент, ђубре и др. што ветар разноси, има увек бити и покривено.

Сандук (каната) на оваким колима за превозњу, морају се тако учврстити, да се ни у каквом случају не може угнути, нагнути, и на тај начин покварити за време превлачења; а састанци појединих делова сандука, морају се при изради спојити тако, да се ни најмањи део возне садржине не може по путу просипати.

Сви они који се превозном баве, имају своја кола уредити по овој наредби до 20. Априла а 21. т. г. довести их у двориште општинске куће, на преглед и жигосање.

Ко се овој наредби не буде одазвао, казниће се по закону. Наредба важи за сваког без разлике, па дакле и за оне, који својим домаћим колима горе споменуте предмете извозе или довозе.

Од стране Суда општине вар. Београда 5. Априла 1890. Број 280.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

I.

Сутра у понедељак, 16. ов. мес. од 3—6 часа по подне, држаће се у рачуноводству општине Београдске лицитација да би се издала под закуп она места која је општински суд одредио за сваки ауштинак у овој години.

Кауција у 60 динара полаже се при лицитацији и услови могу се тога дана и пре подне у рачуноводству разгледати.

Од стране Суда општине вар. Београда 14. Априла 1890. год. Број 5368.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I

1.	За свирање народних свирача од једног вечера	— — 2 д.
2.	За стално свирање муз. оркестара из кавенана, биштока и т. д. од концерта	— — — — — 10 д.
3.	За свирање са позивом лентака од 1 концерта	— — — — 20 д.
4.	За свирање женских (Damen-Capele)	— — — — — 30 д.

II.

1.	За 1 прапису или забаву са играном у локал. I-ог реда	30 д.
2.	„ 1 „ „ „ „ „ „ „ II-ог „	20 д.
3.	„ 1 „ „ „ „ „ „ „ III-ег „	15 д.

III

1.	За заморану на дан	— — — — — — — — 10 д.
2.	Разне представе и показивање вештина, дневно	— — — — 10 д.
3.	Циркус од представе	— — — — — — — — 30 д.
4.	За забаве „Tingel-Tangel" т. ј. (певање, свирање и представљање) од забаве	— — — — — — — 50 д.

НА ЗНАЊЕ

Никаква јавна забава у општини београдској не сме се давати без предходне дозволе општинског суда. Догодила се да у коме локалу буде забава извикано прекршена или музика доведена, газда од радње дужан је одмах сутра дан врнути се писаћадно општинском суду да таксу плати; по ово здравље важиће само тада и тако, ако одмах није било времена да се предходно прибава уради.

Ко од ове не би своје времена придржавао поред плаћати таксе, подвргнуће се и казни

Од стране Суда општине вар. Београда 26. јан. 1890. Број 179.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМЕНЏИЈСТВО:

а).	за чишћење димњака (цилиндра) без разлике на спратове	0,40 д.
б).	за вештачки шпорхерд	0,40 „
в).	за ушдиња	0,80 „
г).	за велики ушдиј шпорхерд у гостионици	1,00 „
д).	за чишћење димњака од два спрата	0,40 „
ђ).	за чишћење простог димњака	0,20 „
е).	за чишћење ушњака до 2½ метра уредно са пећима	0,20 „
ж).	за чишћење ушњака од 2½ метра па више уредном пећима	0,40 „
з).	за чишћење димњака (цилиндра) без разлике на спратове	1,50 „

II. ПОЛИЦИЈА ЗГРАДЕ:

а).	за собу и кујну или мању дућан са собом	0,20 „
б).	2—3 собе са кујном или већи дућан са собом	0,60 „
в).	4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале	1,00 „

III. ПРАЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а).	од кубног метра	10,00 „
б).	од акова	0 60 „

IV. ПОСТАРИНА:

а).	марка за пашче једном за свагда	3,00 „
б).	марка за кућу	6,00 „
в).	обнављање изгубљене марке стаје половину цене	

V ГРОБЉАРИНА:

а).	гроб за дечу	7 дин.
б).	гроб за одрасле	12 „
в).	мала гробница	535 „
г).	већа гробница	967 „
д).	велика гробница	1207 „

VI. МРТВАЧКА КОЛА:

а).	мртвачка кола стара са 2 коња	12,00 д.
б).	мртвачка кола нова са 2 коња	36,0 „
в).	мртвачка кола нова са 4 коња	72,0 „

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 4. до 9. априла закључно пристао је пијачни и општински комесар:

ТЕЖИНА	Чега	100 к. просечна цена	ТЕЖИНА	Чега	100 к. просечна цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
6,000	Брашна пшенич.	20—	58,660	Сена	5·50
	Брашна кукуруз.	—·	1,140	Сламе	3 „
56,498	Пшенице	16—		Шишарке	——
50,250	Кукуруза	11—		Коре брезове	——
10,192	Раži	14·50		Вогља	——
	Крупника	——	4,296	Сира	40—
	Јечма	14·40		Леја теодесна	
3,011	Овса	14·25	484	Масти	102
	Кукуруз вощ	——		Сланине	
49	Пасуља	24—		Суха меса	——
2,702	Бромбира	10—		Вуне зеленке	
836	Арнаутка	12·50	14,044	Свежа дебелих	75—
1,124	Прш лука	8—	374	Кумуре дрвена	7 „
728	Бела лука	14 „	63,600	Креча	3—
	Лука врпљаве	——		Кукуса кисела	——
1,623	Јабука	30—		Рена	——
	Крушака	——	Литара		
	Орања	——	38,035	Вина црна	18—
	Грожђа	——		Вина бела	——
	Шљива сировиx	——	6,853	Ракије нај. жене	20—
692	Сувих шљива	38—		Ракије ком. меке	——

Примедба. Приход на општинским пијачарина од 4. до 9. априла 1890. год. 697 дин. 25 пара.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасе Хаџи Ристић

БРОЈ 17. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ ПОНЕДЕЉАК ЧЕТВРТАК СУБОТОМ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . . . 8 дин.
за пола године . . . . . 5 дин.
за страно земље за годину . . . 20 дин.

Ђурђев-дан 23. Апр. 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату моли слати уредништву на општинском суду а тек пристиглијеје не уважавају
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

IX. Наредба

(о кафанисању по тротоарима)

Изношење астала и кафанисање по тротоарима, у интересу слободног кретања становништва и јавнога реда, не може се никако допустити по улицама живог саобраћаја и нарочито у онима које нису довољно широке.

С тога Суд општине вар. Београда, на основу § 326 и 15 тачке § 329 крив. закона

наређује:

да кафеџије, гостионичари и механџије од данас не износе астале испред својих радња.

Они пак чије се радње налазе у широким улицама и који би према томе желели да им се изузетно допусти изношење астала, имају се обратити Суду општинском са молбом.

Из управне седнице Суда општине вар Београда 21. Априла 1890. АВр. 605.

X НАРЕДБА

(о захватању воде са чесама)

Да би се на чесмама одржавао ред и воду без дуног чекања захватали правилно они који подмирују потребу *за кабе*, не може се допустити да лебари, пекари и бозаџије преко целог дана и у свако доба захватају воду са чесама за своје радње.

Према томе Суд општине вар. Београда на основу § 326 крив. закона а позвав и тачком 6 члана 36 зак. о општинама

наређује:

да хлебари, пекари и бозаџије са чесама захватају воду за своје радње од 12 часова ноћу па до пред зору.

Ко год против ове наредбе поступи, казниће се по закону.

Из управне седнице Суда општине вар. Београда 21. априла 1890. АВр. 609.

XI. НАРЕДБА

(о пијачним прекупцима)

Показало се да у Београду има читав ред прекупаца, који по трговима купују и препродају разне продукте и ако нису грађани ове варошти пити подносе грађанске терете, и да се тако исто под именом прекупаца прикривају и многе варалице и беспосличари.

Услед тога и пошто је општинска власт позвана законом, да у сваком погледу штити како интересе само општине, тако и интересе грађанства — Суд општине вар. Београда на основу 7. и 13 тачке 36-члана зак. о општинама

наређује:

да од сада могу вршити прекуповање на трговима само грађани који имају отворене радње, и они који од општинског Суда претходно добију дозволу.

Казниће се ко преко ове наредбе поступи.

Из управне седнице 21. Априла 1890. АВр. 610.

ПРЕДЛОЗИ

ПОДОДБОРА ЗА ИЗВРШЕЊЕ И. ВОДОВОДА

(Стенографско белешке са седнице 20. марта 189[illegible] г.)

(наставак)

Милошак Р. Марјановић. Хтео сам само да допуним оно, што сам мало пре казао, кад сам говорио, и потпомогао предлог комисије техничке, да се морамо припремити задужити с тога, што су поједини техничари за водовод већ готови и они не треба да чекају.

Ја мало, оно што сам мало пре говорио и оно што је техничка комисија казала, не искључује овај предлог председников, да се неке транше одобрене за целокупно задужење. Само ја мислим да ми и после одобрења целокупног зајма не можемо одмах чинити што друго него припремити зајам код банке за почетне радове на пов. водовод[illegible] јеш ове године. Иначе, кад би чекали на закључење двадесетинног зајма прошашње или за водовод и ову годину

И ја сам члан финансијске комисије. Свега смо се једном у Новембру састали и тада сагласили, да најпре техничари сврше свој део па после да склопимо прорачун и водоснеси ценитаљ. Сећајно дужни смо пре тражења да се задужење одобри, познати грађанству колико је потребно да се утроши и откуда трошкови да се подмире.

Познати збор сада за 2 мил. па после познате ти и за другу суму и тражити овлашћење час за оно а час за оно, одвета прво је погледно. Дакле практичније је да тражимо целу суму; али ћемо бојим се теже успети, што ће грађани сталности питање: како ће и чиме зајам да се покрије, а ми то још нисмо спремили.

С тога ја мислим, да нас неволя наговори, да усвојимо овако припремљено задужење као што комисија предлаже. У једно време не може се све спремити, па ни мислимо онде решавали и радили. Ја дакле усвајам мисао да по неволи морамо прибећи припремљеном задужењу.

Још нешто. Осећајућ у води за пиће заповедничка нам налаже, да морамо водовод што пре извршити, јер још и данас немамо довољно воде, него се чекати сат чека на чесми, док се мало воде захвати.

Молим једанпут да се прекине ово било да се у осигуће задужено било само, што ово комисија предлаже.

Милутије Јовићевић. Ја велим, да се предлог техничке комисије не може добро.

Ми не предлажемо да се дакут чиза зајам. Што помножимо суму од 2 милијона динара, тим је казано то, у ком ће се обиму водовод градити. Овде се у предлогу нарочи каже „ова потребна сума да се свака новац зајмом". То је један пети пут, о чему је господа овде говоре.

Два пут ће да се говори о једном истом зајму, који је потребан и за водовод и за канализацију, а за све ово треба да се гради.

Ми не предлажемо да се сада учини зајам од 2 милијона, већ да се он учини те суме, која је за водовод потребна, привремено учини позајмица у суми која нам је за отклочетак рада стварно потребна, да се дакле на рачун тога учини „eine schwebende Schuld" као што Немци кажу. Нама ће требати редако одма 50 хиљ. динара. Узећемо од Банке толико, и на то ћемо плаћати интерес. После неколико месеца узећемо 100 хиљ. и т. д. Дакле нема дошут да се говори пред збором о зајму. Збор треба само да реши да можемо да градимо водовод. Нашто ће бити свега радити, јер свака кома грађанина, која предаши преко десет хиљада динара, мора да се изнесе збору на одобрење.

Али мислите да се чека са водоводом, сада у најбољем случају спојена комисија и техничка комисија, неће моћи поднети ни за месец дана свој извештај, а за тим тек настају преговори за зајам и т. д.

Ако сте послове поспешујемо тако да оне године можемо и земљечеву зајма прикупити, онда слободно можемо чекивати и себи и општини.

Ако сада питање о водоводу не решите по предлогу техничке комисије, онда слободно знајте да сте грађење водовода за годину дана одложили.

Председник. Према свему што смо до сад чули, ја држим да смо у томе сви сагласни, и да нема ни једног крупнога класа, да смо с' тим усвојили и предрачун за постројење водовода кад смо усвојили водоземне планове за водовод. Да смо дакле усвојили: да се може потрошити, по предрачуну, до 2 милиона динара на постројење водовода. Дакле да смо и у томе сви сагласни, да можемо са г. Сарајером уговор закључити да послом руководи, нашто је он дао доволно доказа о својој специјалности у томе послу, и по што је на задовољство свију нарочито све оно што је њиово било, па да општина може с' поуздањем предузети посао, на који грађанство тако дуго очекује једногласно: тако ја.

Сад остаје још у питању, да ли је корисније и за општину згодније, да трошк од грађанства одобрене за зајам само за тај један посао — с' ако за два милиона, или је много згодније, да више пред грађанство с једним утврђеним и свршеним планом за све најнужније послове, који општини предстоје и који се не могу без штете дизјата, па да траже одобрење да се општина може задужити за неку суму?

По моме мишљењу, ја држим, да је много рационалније и примеренје да изнесемо пред грађанство, отворено и јасно, да му кажемо све оне послове, који се морају извршити, да га обавештимо о целој суми, коју ће општина морати да утроши за неколико година, кад ће у тај посао — но да изнесемо са једним послом, да грађанство тако рећи немамимо да уђе у један посао, за који неће довољно обавештено бити, да сида хтело или нехтело мора и друго послове предузимати.

Боље је дакле обавестити грађанство о целом послу, нашети му све редове, који се редом морају предузети, казати му колико ће сваки посао коштати, објаснити му како се мисли са уклањањем шпора, и који су то шпори, који се извршају отворити, казати му цео план пословања, и шиети му план, како ће се ти послове извршити и како ће се уношени зајам отплаћивати.

Кад грађанство обавештено — онда треба њима с' питањем да ли ће одобрити да се општина може задужити, па да предстојеће послове изврши? Ако грађанство, у свему обавештено као што треба, одобре зајам, одобре предстојеће ресорне — онда смо ми свакуда за себе сваку одговорност, што је престоница опкољена, и одговорност свих грађанства и ве општинска управа.

Кад грађанству никако нта ће контаги све те говорне, онда треба да га обавестимо, да се оне ноту извршити са прилично мањим жртвама, са зеретима, које грађанство неће осетити.

Кад се све постројено у рачун тому, онда ће општини требати да се задужи 10 милиона динара, јер водовод, ако ито сте видели контаже до 2 милиона а канализација, каларни осветљење, исп. школе, интернати и касније до 8 милиона динара.

Но све те постројке неће се увести у исто једновремено, већ редом, и то у тој мери, у којој општина буде увећавала свој приход. Али је нужно опет да се одма пристави пројектирању тих постројака и да се одма чини расподел још сада, јер иначе биће после доцкан, и неће се моћи извршити за ово време, које се рачуна, ако се ти послови за доцније оставе.

Држим да нећемо погрешити ако изнесемо грађанству на одобрење: да ли се општина може задужити до 10 милиона за све изнешене послове, или не? — са питањем да тај одобрени зајам трошимо постепено, како послови захтевали буду — како будемо у стању да отплатну чинимо.

(наставиће се)

РАДЊА ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

XIX. РЕДОВНИ САСТАНАК

9. априла 1890. год.

Били: Председник г. члан суда г. Светозар Марковић, чланови одбора: г. г. Р. Петровић, С. Х. Михајловић, Р. Драговић, Д. Најдановић, М. Цветковић, Л. Дамњановић, М. Николић, А. Одавић, Ч. Чабровић, К. Д. Гавриловић, Др. М. Т. Лазо, Љ. Јовановић, Ђ. Димитријевић, Б. С. Нов ковић, М. Ј. Марковић, Р. Р. Вирковић, М. Јовићевић, М. Калетинић, Ђ. Ђ. Гелемовић, М. М. Терзибашић, М. Вилимировић, П. М. Живковић, Ђ. Вигњевић, А. Шпек, К. Ђ. Миљковић, Н. Цветановић, К. П. Михајловић, Ј. Симић.

I.

Председништво саопштава да је на дневном реду да се узму у решење предлози комисије, која је прочитала шта се може учинити да се дневне осветљење колико толико побољша. Пошто је изнештај комисије начелно усвојен у седници 7. пр. мес., Одбор је по специјалној оцени сваког предлога, одлучио:

а.) да се дакашњи број светиљника у старим границама варошн умеса са 35 на да их буде 600;

б.) да се у један варошки участак сви светиљници, и то тако да се место сваког светиљника означи бојом, општинским једном а приватни (које назначе и трајни пазе) другом;

в.) да се број светиљничара (осветљача) повеша са 3 на 15;

г.) да комисија од г.г. М. Терзибашића, Р. Петровића, П. Цветановића, Ј. Бурића, Ђ. Николића, Ник. Малинића и К. П. Михајловића определи на који начина таченка треба распоредити одобрених 35 светиљника;

д.) да нета комисија одреди и колико ниже светиљника да се постави за ноћи део варошки према границама рејона и колико за њих светиљничара да се дода;

ђ.) да се сви светиљници нумерисану великим бројевима од 1—600 а бројеви уђесе приватни нарочи бојом на једном од стаклета светиљника, како ће се видети; и

е.) да се осветљење врши у будуће онако како је означила комисија у извештају свом (Абр. 362); према чему да се саставе правила и о извршењу њихном стара предсеђништво општине.

II.

По прочитању акта којом је зонуђена општини на откуп кућа наследника пок. мајор-Мише, прешло се на дневни ред.

III.

Поводом извештаја комисије којој је поверено да накупи или откупи бачачки мајдан за кафене камен, и вишеина председништва да ће кадало напрашити пробе и другог камена у крањевини решено: да се одлуке кроиле седнице измене у толико да се из 2000 динара одређеног кредита могу чинити пробе камена где год председништво општине нађе за потребно.

IV.

Председништво јавља да су поднели молбе за место каљавско пред: Велко Антоновић за мајор Мишине баште. Милош Лаћановић за царигрдском другу, Живко Павић Свић за крагујевачком другу, Ђорђе Петровић у железничкој улици, Гаврл П. Николајевић за окгалевицу, Живко А. Ђорђевић за царигрдском другу, Врања П. Ђорђевића у варошкој улици. По саслушању тога ових молаба и узгредних аката, Одбор је изјавио: да се жељама прано не може дати ни једном од подносилаца пошто нема никакве потребе за казивања ни у општине у варошки ни за местима где би молиоци желели пекаре отворити.

Савска купатила

Вележном у прошломе броју споменули смо да је нарочитој комисији било поверено да одреди и по долини класеничара места, дуж савске обале, на којима се овога лета могу постројавати купатила.

Овај посао општинске управе дао је повода многим грађанима, који преко лета не одлазе у страна купатила, да дискутују о томе, је ли боље што се од досадање праксе одступило, што су места за купатила ради чистије воде одређена мало даље, и што је лицитацијом покушано да општина за заузете просторе добије на име закупнине веће суме.

До сада је надзорна власт одређивала места за купатила, а дуго година била је само једна плажа. Овога лета одређивање места за купатила Управа је предала општинском Суду као надлежном да води старање и о купатилима; а како се појавио и трећи конкурент, само се лицитацијом могло правично решити: које место коме да се уступи а да и општина добије за заузети део обале колико јој према таксе обаларинској припада.

Друге године прописане се и нарочита правила, како би и купатила била што угоднија и такса умеренија.

Ове године постигнуто је бар толико, да купатила не буду код канала, и да општини не пропада једна и ако не толико велика сума прихода.

Комисија, по чијем су мишљењу за ово лето места одређена, поднела је овај

ИЗВЕШТАЈ

о местима и условима за купатила на Сави

Поимене чланови комисије одређене према решењу Суда од 11. у. м. С.Бр. 5368, изашли су на лице места, дуж обале савске, од Бумбучког стокаришта па до међе општинске куће, и нашли су:

1., Да у интересу слободнијх трговачких, пошто има дуж целе обале до баре земаљске подигнутих магазина и разних отворених стоваришта, а тако исто и са санитетског гледишта не би требало дозволити водопаје плаже од града па до т. зв. „Костине" механе у бари земаљској.

Постављање нових плажа, да почне тек на 15 метара пред „Костином механом", како би остало довољно простора и за оне трговачке пловеве и радње, које истоварују своје еспапе на плажовима пред том механом.

То место да се одмах за „прво" место. Од тога места, колико буде то пред плажа простора заузела, па на 50 метара на ње, да се одреди „друго" место за пливу; а од овога опет тако исто на 50 метара одстојања, да се постави и „треће" место за пливу. — А ако би потреба била, из таком истом растојању, могла би се места и другима давати.

Подавање оних места да буде лицитацијом, која да се одмах обави.

Лицитација да се прави овако:

За „прво" место, за сваки квадратни метар и по 25 метара дубине зграде у Сави, да буде почетак лицитације од 4 динара на више.

За „друго" место да буде код истих условима почетна цена 3 динара.

За „треће" и остала места ако би их било, да буде почетна цена од 2 дин. па на више.

Сви плаћари да су дужни одржати чистоћу како обале тако и земљишта, које сваки поједе плаже леже.

Кад су велике врућине, да су дужни поливати пут према потреби.

Пре отварања плаже, којеју се претходно јавити Суду општинском, који ће извршити преглед плаже и издати дозволу за отварање.

Ово да уђе као неопходно нужно у услове лицитације.

2., Што се пак осталих обала од града па до наведене међе тиче, комисија је част предложити Суду, да одма буде наређбу, да се нигде више никако не подизају ни местима од града па до простора које ниже назначују, већ да се нигде одреди место, тек ван оних места, која се одреде за пливу.

Сем тога, која се сада налазе истоварена на обали испред ове плаже ка броду, да се поједе у року од шест дана, са свим одвезе са свог места, како би се и она обала месла-очистита и у чистоћи одржавати.

Овај посао не сме се нужно уклонити са одавних места ако у интересу трговине и слободњака, тако исто и у интересу чистоће и здравља.

Напослетку комисија је част, скренути пажњу Суда на потребу, да се кадрова сагради и продужи до моста постојећи пред општинском кућом, па пета се може употребити и приход од ових плаца.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Подмела. Комисија, којој је стављено у задатак да прочи и предложи колико би и каквих зграда ваљало подићи за основне школе, свршила је свој посао и поднела извештај, који ће се изнети на решење првој одборској седници.

Извештај комисије публиковаћемо у идућем броју.

Повишена. Одбор општински био је пришујен да у седници 16. о. м. повиси цену хлебу још са 2 дин. паре, пошто је последњих дана знатно расла цена и житу и брашну и дошла до те мере, да се хлебарима морало допустити да килограм продају по 0·25 дин.

Стечај. Данас објављујемо стечај којим ће општина уступити стручном лицу доњину нивелационог и регулационог плана.

Одлуку за ово Одбор је донео увелед повучене међе варошке, по којој има да се сними и у план градски унесу и они крајњи делови, којима се граничи рејон варошки, а које делове, као новоспаставше по ограничењу, не садрже планови Халачићеви.

У исто време Одбор је решио да се са целокупном ситуацијом сними и у план унесе и простор од 100 метара ван рејона.

Посао овај повериће се оном од стручњака који понуди најповољније услове.

На корист потрошача. У вези наредбе коју о ни јачним прекупцима доносимо данас, општински Суд издаће и другу, да прекупци не смеју куповину пружити по трговима за оно време кад потрошачи подмарују своје потребе. Тога ради за сваком ће се тргу посведневно истицати застава, и за време докле се застава не скине, значиће да је трг само за потрошаче.

Овој мери општинска управа прибегава у корист потрошача, пошто су прекупци дотле радили прекупновину, да је то не само знатно поскупљивало цене него су навале прекупаца на селаке често онемогућивале сасма да потрошачи непосредном куповином подмарују своје потребе.

О чесмама. У колико су дани топлији и воде је на чесмама мање, а кад наваљда већа оскудица у води, није ни право да због лекарских, пекарских и бозаџијских сака и кофа, по читаве часе на чесмама проводе сви који са кр ваљина носе воду само за пиће.

С тога је потекла наредба Суда општинског под бр. X. на чије извршење поворишта ће обраћати нарочиту пажњу.

Забрањено. Кафанисање по тротоарима ако се даје тргети по широким улицама, где то не смета пролазу грађана, не може се никако допустити по ужим улицама, нарочито у којима је велики саобраћај.

Код нас изношење остала по тротоарима, празилно је сваку мору. Општинска управа пређе није имала власт да у овоме погледу нада забрану, али данас би значило не вршити дужност ако би се и даље оставило да ило по старом, и за то је општински Суд и надао наредбу коју објављујемо у овом броју.

Одговор Поводом одлуке, коју је одбор општински донео ту скоро, многи грађани постављено питају када ће се сазвати збор за одобрење зајма „те да се једном отпочне грађење водовода и извршење других великих послова".

У сталу смо јавити да ће финансијска комисија у најкраћем времену довршити свој студију, а одмах за тим Одбор донети решење и о дану за сазив збора

Седница. Због сутрашњег празника, редовни састанак Одбора општинског држаће се у уторак, 24. о. м. а на дневноме су реду ови предмети:

а.) Грађевинске лицитације

б.) Акт среског механско-хаџиског, да општ. органи хватају оне који крашом крче киће

в.) Извештај комисије о ограђама које треба подићи за осовине воде

г.) Предлог општинског Суда о таксама за јавне забаве

д.) Акт грађана за њиву на „Зеленом Венцу"

ђ.) Накнадни избор кућних тутора

е.) Молбе за помоћ

ж.) Уверења

Стечај

За допуну регулационог и нивелационог плана вар. Београда, тражи се стручно лице, које може документима доказати, да је овај рад у стању извршити.

Цео простор за снимање износи 125 хектара; а услова могу се видети сваког дана у инжињеровом одељењу општине од 8—12 пре и од 3—6 сати после подне. Рок пријавама до 1. Маја т. г.

Од стране Суда општине вар. Београда 19. Априла 1890. год. ГВр. 389.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

I.

На дан 26. Априла тек. год. од 3 до 6 часова по подне држаће се у грађевинском одељењу ове општине лицитација за набавку 2000 квадратних метара плоча за тротоаре од тешадирске камена или по закључи њему равнице, ивично са ивичним и огњиш каменом.

Куцида је 2400 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближа услова могу се видети при помењутом одељењу сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

Из седнице Суда општине Београдске 20. марта 1890. год. у Београду ГВр. 303.

II.

На дан 3. Маја тек. год. од 9. до 12 часова пре подне за грађевне кадрове у Крагујевачкој улици. Куцида 3800 дин.

III.

На дан 3. М ја тек. год. од 3 до 6 часова по подне за претрес кадрове у Богоштовској и Кнежевој улици и Савском стокарнику. Куцида 600 динара.

IV.

На дан 4. Маја тек. год. од 9 до 12 часова пре подне за претрес кадрове у Савској и Мадјанској улици Куцида 1800 динара; и

V.

На дан 4. Маја тек. год. од 3 до 6 часова по подне за претрес кадрове у Босанској и Херцеговачкој улици. Куцида 100 динара.

Услови, предмери и планови, ситуационих и попречних профила, могу се видети сваког радног дана у грађевном одељењу, за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општ. вар. Београда ГВр 406. 19. Априла 1890. год. у Београду.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а). за чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0,40	д.
б). за неуредан изврекрд	0,40	„
в). за ужидак	0,80	„
г). за велики ужидак шпархерд у гостионици	1,00	„
д) за чишћење димњака од два спрата	0,40	„
ђ). за чишћење простог димњака	0,20	„
е). за чишћење чунова до 2½ метра удубо са пећњом	0,20	„
ж). за чишћење чунова од 2½ метра па више удубоса пећњи	0,40	„
з). за чишћење димњака (цилиндра) без разлике на спратове	1,50	„

II. НОВОСЕЉА ТАКСЕ:

а). за собу и кујну или жиљу дућан са собом	0,20	„
б). 2—3 собе са кујном или неки дућан са собом	0,60	„
в). 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале	1,00	„

III. ПРАЊЕЊЕ ПОМЕЊАРА И ЧУМИЋИ:

а). од кубног метра	10,00	„
б). од кола	0,50	„

IV. ПЕЧАТНИНА:

а). марка за пашче једном за сваки	3,00	„
б). марка за кућу	6,00	„
в) обавезаше изгубљене марке стоје половину цене		

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 10. до 16. априла закључно пристао је пресо и-матички кантарац:

ТЕЖИНА	Чега	100 к. просечна цена	ТЕЖИНА	Чега	100 к. просечна цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
13,750	Бравши пасиште	24·50	28,230	Сена	5·—
	Бравши кукуруз	—·—	1,280	Сламе	3·—
31,036	Пшенице	16·80		Шеварице	—·—
61,033	Кукуруза	11·—		Коре сремске	—·—
	Раји	—·—		Воска	—·—
	Крушака	—·—	4,662	Сира	45·—
376	Јечма	12·—	535	Која тошлена	95
14,435	Овса	14·50	901	Масти	105
	Кукуруз нови	—·—		Сланине	—·—
2,158	Пасуља	22·50		Соја меса	—·—
16,379	Кромпира	9·50	140	Вуне неопране	120
	Арнаутка	—·—	38,144	Свиња дебелих	76·—
202	Црни лука	7·—		Кукуруз дрвени	—·—
17	Бела лука	23·—	47,845	Крчка	3·—
	Лука црнилаш	—·—		Кутуса шкеда	—·—
359	Јабука	31·—		Репа	—·—
	Крушака	—·—	Дитарз		
159	Орања	25·—	28,572	Вина црна	22·—
	Грожђа	—·—		Вина бела	—·—
	Шљива сирових	—·—	27,174	Ракије ком. меке	26·—
6,420	Сухих шљама	46·—		Ракије ком. меке	—·—

Примедба. Приход на општинским кантарима од 10. до 16 априла 1890. год. 699 дин. 40 пара.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић

БРОЈ 18. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЈЕ:
за годину . . . 1 дин.
за пола године . . . 5 дин.
за страно земље на годину . . . 9 дин.

Недеља 29. Априла 1890.

Цена је огласима 6 дин. пиро од врсте
Претплату плаћа свако унапријед на општинској суд а сва преговарања за огласима
РУКОПИСИ НЕ ПРАЋАЈУ СЕ
Неплаћени писма не примају се.

XII. НАРЕДБА

(О ПРЕМЕРУ ПРОДАЈЕ НА ПИЈАЦАМА НА ПОТРОШАЧЕ И ПРЕКУПЦЕ.)

Пошто се од дужег времена опазило, да се на овдашњим пијацама поједини прекупци и инспекуланти не држе законом прописаног реда у куповању по појединих предмета са пијаца, чиме се не само изиграва то законско наређење, већ и руши ред на пијацама, а и чине штете појединим грађанима, који за своју домаћу потребу набавке врше, — то Суд општине варошн Београда, на основу чл. 23. зак. о општ. и § 383 казн. зак.

наређује:

1.) Да ни један од продаваца на пијацама не сме пре пући продају нити купац купити што, док се не дигне барјак општински за тој пијаци; а тако исто да не сме нико од прекупаца по путовима, у вароши и изван вароши пресретавати продавце и од њих што куповати, док не дођу на пијацу.

2.) За време дигнутог барјака пући куповину само потрошачи, а кад се скине барјак, тек онда могу и прекупци куповину вршити.

3.) Дизање заставе биће у 4 часа пре подне лети а у 6 зими, а спуштање у 9 часова, од кога времена могу и прекупци вршити куповину и продају.

4.) Кад општа продаја и куповина на марвеној пијаци наступи, купци су дужни купљену људску или сточну храну, крупну или ситну стоку, дрва и остале шаре или земаљске производи, који се на овој пијаци доносе, одма с пијаце кренути, осим случаја ако су са продавцем неко време задржавања на пијаци условили. Но за овај последњи случај вредиће погодба, ако су купац са продавцем општинском органу, који се код кантара налази, на протоколу ово изјавили.

Ко се ухвати да противно овој наредби поступа, казниће се по § 326 казн. закона.

Од стране Суда општине вар. Београда 26. Априла 1890. АВр. 635.

ПРЕДЛОЗИ

ПОДОДВОРА ЗА ИЗВРШЕЊЕ И ВОДОВОДА

(Стенографске белешке од седнице 20 марта 1890. г.)

(НАСТАВАК)

Живојин Јовановић. Да се не би разминули, те да не би дошло до тога да се и ј водовод не гради, ја ћу да поступим те да ова два различна питања сложимо. Ако дакле председник мисли, да се може сад да пређе на збор, те да се добије генерално опредељење за укупан зајам, онда приступам тако да се каже: Општина има велике послове да предузме. Ми знамо добро шта хоће и тиме, које ћемо послове жели сами да скршимо, а које не. Међу тим за све те послове нужно је да се општина задужи. Тај дуг неће се одма узети, али се морамо одмах споразумети са онима који ће нам њиме дати, на који начин ће нам постепено стављати суме на расположење. Да се то све довољно објасни и мотивише и да се каже, да ћемо за сваку од тих великих грађевина пре него што је отпочнемо изићи пред збор. Ако тако може, онда нећам ништа против тога.

Председник. Као што сам у ранијем говору рекао, мислим да можемо.

Коста Глишкић. Г. Јовановић као председник комисије казао је оно, што сам и ја хтео да кажем, а то је да гледамо да се врло ми овде сложимо, за који узмо трошити одобрење. Комисија је силом околности изгубила да предложи за сад 2 милиона. Комисија се бојн да збор пређе од 10 милиона не нађе за опор код збора те да и грађење водовода пропадне.

Често се чује приговор „како одбор општински непрестано одређује неке комисије, а никакав се посао не одлучи“ е тога смо ми мислили да треба што пре отпочети са грађењем водовода, па ће људи лакше пристати на задужење, кад виде да се заиста приступило извршењу великих општ. послова. Осим тога, ја мислим да грађани нису довољно ни обавештени о овим потребама и њиховом подкрепљу, с тога је неопходно нужно да се пре збора за питања у питања растеле к публика о њима обавести.

У конференцији која је држава у општ. дворани, једни су грађани хтели да се сви велики општински послови одједнпут или у најкраћем року изврше, а други су опет тражили да се сада изврше најпречи. Ви знате та се конференција у томе није могла сложити, за то морамо ми пре збора бити на чисто и са питањем: можемо ли све послове од једанпут свршити и морамо утврдити ред којим ће се шта градити.

Ја сам мишљења да неможемо све послове од једанпут свршити, већ их треба све одмах одвојити, јер би у томе случају морали много више материјала и радне снаге са стране довозити. За доказ овог што рекох да наведем дунавске магацине, за које је потребно биде много мање и радне снаге и грађевинског материјала, но што ће требати за општинске послове па су ипак предузимачи били приморани да добаве и материјал и радну снагу са стране, те да посао на време сврше.

Једни од г.г. одборника желе да треба канале градити у исто време са водоводом, а други опет, да треба канале пратити пре водовода. На ово имам да одговорим следеће: по моме нахођењу пре од мора сагредити водовод па за њим одмах канализацију; јер, ако градимо канале, грађевине их тако да у њих спроведене воде не могу испустити из наших домова, и онда је нужна вода за испирање канала, дакле треба да имамо и, сходно домаћо воде. Водовод може бити и две три године без канализације па да не буде велике штете за здравље грађанства, ал канали не смеју бити ни кола годину без водовода, јер би нас гушио смрад.

Према томе требало би грађење подовода отпочети још ове године а до године канала би приступити извршењу канализације. Осим тога, канализација се неможе извршити у целом Београду за годину или две, а тако није радила ниједна друга варош, него је пропустила више година док је

сие своје земљиште канализала, а водовод се може извршити у Београду за 2½ године.

Ја молим господу одборнике да објасне и грађанству у своме крају: да се мора прво градити водовод па онда канализација.

Ако интерполиш и добијемо од збора одобрење за задужење од 10—12 милијона, морамо се опет поступно задуживати. Немогуће ми узети сие на једанпут. Ко ће да плаћа интересе на то пире. То се не може ни замислити, него ћемо узети оволико, колико је потребно.

Ми смо зато и предложили за водовод онако, што можемо код Банке отворити „текући рачун,“ да нам даје, колико нам треба, па да плаћамо на оно што узмемо. После Бакић је казала преко меродавних лица да ће нам дати на мање интерес, да не можемо ни на страни боље добити.

Ја ћу желео да ми добијемо одобрење за сие у једанпут, јер се ми, као што је рекао г. председник, врло често јако одушевимо за неку ствар, па за тим у брзо, са сиом олакшицом прелазимо преко ње.

Ми морамо да кажемо пред збор са тачним предлогом и објашњењем.

Финансијска комисија није могла да изврши свој посао пре најбољег знања, за то, што су чланови те комисије у исто време и чланови техничке комисије, и док се једни посао није свршио, није се могао други ни одпочињати.

Ја сам дакле за то, да тражимо одобрење за 10 милиона ефективног зајма.

Стеван Чађевић. Сматрао господо боље је задужење од једанпут, нарочито за предузећа код којих немогуће да надзорник прсте од прстена. Сад су врло нужна.

Није сие једно, хоће ли се ефективна сад одмах задужити са 2 милиона па после неког времена опет тражити појединс суме за друге предузећа. Са стварна тим потрошилаштво морају да се свакодиеу двс технички пристални збора а тражење поновна иде не под јевтинијим а оно бар под истим условима као и рашни зајам. Сигурно је то из искуства познато, да кад се утрошн нека сума од једанпут, да је в интерес и амортизација јевтинија. Тада нам нсма са једном банкарском кућом а да и не помишљамо свест колективно вспрнпнке и берзанске спекулације. Цела сума која се утрошн, не мора се у једанпут узети већ постепено према сврсишом и напшљивом предузећу а интерес и амортизација плаћаће се на појсдину суму.

Не жели се ваша, да нашеи грађанству највећу брпгу задаје, што немамо чисте предрачуне за све предузећа. Грађанстве нма врло искуства да се до данас сменно руководило са општинском касом, па се неће ни сада бојп.

Данас кад би се човек напитао, свани неће умети да нам каже, које је од оних техничких извршена прсте од кеса.

Вода је нужна као залогај хлеба. Али ко сие рећи да и школе нису исто тако нужне. И школа неиамо као што треба. Немају нрпмптиих, неизбежних а ни осталс санитарне услове. Из школа излазе скоро сви слаботиие.

Друго ужасно зло. Ми гледамо на њпне очи да нам Сава узима кожу по кожа. Кад нскали непријатељ на нашу границу а ни одемо а ннчеио можда за највише дсдељ земље, а сада Сава нам отима најбољу земљу а ни гледамо да нам је Сава узима кожу по кожа. Ако ће да се тако настави, ми ћемо.

После погледајте клапицу, какна је и где је. Та се мора што пре удаљити из варошн, јер ће нас угушити свпрад.

И ако вам већ готови сие техничкн специјални планови за остале грађевине, опет се можемо послужити искуством и свакн пут приближно наћи предрачун и за школе и друге потребе; само треба приближно да се пређеднно оволико у томе какве нам требају школе, какво канализа, гасно или електрично осветљење, какве хоћемо пе, дали двс подаја, да ли од дрвета, ил да се доиекле каменом наслаге обала осигура и дакле да се зида.

Сви ови чинпоци врло битно утичу на величину којс треба тражити.

Дакле прибликно да се направе предрачуни за остала предузећа за која нс нема, и да се нстпнпдају с општинским повлашћ., те да види грађанство да то не иде задужење тек онако с неба на у ребра: и зад се сие то сумира, да се траже ли одобрење задужења за сво потребе. Сад хоће ли бити 10 или 12 милијона, то ће предрачуни показати.

Гавра Зрнић. Господо Глас само, који говори овде о зајму, немпо је сласт, и нпгледа као гроздића, кад се каже, да се задужујемо.

Но нпште се нпди, да је овде потреба а и само грађанство је нолно за воду да се задужи, јер није нелпко задужење — ни се неће нити имали ни бојати.

За постепено задужење не би ни ја бпо, већ треба тврдити сие и нзнети врсд збор из одобрено нелукупну суму, од 10 милијона, на онда нека од тих 10 милијона финансијска комисија тражи одобрење од одбора, да се може пзузети сума и то само у оволико, колико је потребно.

Ја желим да пиде у одбору нема никога против тога, само једнпо сад, стоји до грађанства како хоће да одобре или не.

Ја сам дакле да се траже одобрење за задужење од 10 милијона

Председник. Тако се упрсе и замишља, да кад општина добије одобрење, да се може задужити са 10 милијона, да се тај зајам постепено и врши. А колико ће се кад закључи, зависиће од тога, колико ће који од послова буде потребе новаца. О томе ће се Одбор старати, предрачуне сачинити и пројекте одобравати. И кад год нпте се кад ради са водоводом, тако морамо радити и са канализацијом, нарок. осветљењем и другим предузећима. Одбор ће одобравати — тему ће се кад приступити а колико коиаца узимати од Банке.

Андра Одаџић. Молим пре, да ми се каже, дали ћемо тражити зајам 10 милијона ефективно или номинално?

Председник. Ја мислим да ми тражимо ефективно. Просто 100 за 100, и на то да плаћамо интерес. Узећемо 10 милијона и на ту суму плаћаћемо интерес и отплату. (Врло добро.)

Марко Вељковић. Ја ћу бити кратак. Но нпкако немилу драгом, али нпкако пред збор са целокупним задужењем за сие послове, да ћемо прс добити одобрење збора, нег. само тражимо само за водовод. Ово нпје нпкакве основне на томе што нам, да нпсти нпду послс на хоће канализацију. Трговци неће бити задовољни, ако не направимо и њу — треће и сигурност лечења и нзвпна неће ја у Београду ако добијемо електрично осветљење, јер се на светлости ване злочинства дешавају него по ноћи. Стражара ће нас пнше коштати и опет нпсмо сигурни нстпнно.

Кад ми господо предузмемо сие у праду и кад се зна да ће нодо грађанство од тога уживати, онда ће радо свака одобрити задужење ухупно. То сам хтео да кажем.

Др. Марко Т. Лоло. Као члан техничке комисије, са сиим ја пређодо, да сам онога мишљења, као што је и у писмсиој исказано. Према томе не могу да се сложим са мишљењем г. председника.

Кад је комисија предложила да се овако одпосно зајма за водовод поступи, она је сие то нзнла у виду и о сиему томе подпла је рачуна што је сад овде говорено. На свани начин боље би било у једанпут решити о томе зајму и једанпут га пзвести збору на решавање, али кад сто пре решавала то финансијско питање у одбору, каншо се да га ствар још није сазрела и главни је узрок што ова финансијска пројект није успсла тај, што посмо била на чисто, како ће се учинити зајам отплаћивати. Кад се једном реши, на који ћемо начин доћи до нових општинских прихода, који су потребни за нодмирење планскога зајма, и нарочито кад се уверимо, да они неће бити одвећ терстна за грађанство, онда тек можемо решавати о зајму. Док финансијска комисија дакле, којој је повереие врочитавање тога питања, не подпесе свој извештај, не можемо онако на памет о целокупном зајму решавати.

А да ви би с грађевен водовода и даље оклевали, нпшалено сам, но што су по том предмету сви претходни одлони посвећивали, да се једном приступи послу.

Међу тим треба пазити да што пре и финансијска комисија повсрени јој посао сврши.

(наставиће се)

Радови статистичког одељења

(свршетак)

Да би добили што лакши преглед о најважнијим односима становништва, сумираћемо у кратко главне моменте из горњих излагања резултата пописа људства у процентима:

Умножавање становништва у периоди од 1874—1884 износи процената	28,46
или просечно годишње %	2,85
На 100 становника мушких, долази женских	89,43
На 100 српских подавника, долази странаца	28,59
На 100 становника рођених у Србији, долази рођених на страни	98,44
На 100 становника српске народности, долази странаца	28,47
На 100 становника источне православне, долази становника других вероисповести	25,87
На 100 лаесених, долази неписмених	73,52
На 100 ствеп. београдских, долази Јевреја	6,38
На 100 становника београдских, долазе Јевреји који су српски подавници	5,03
И напад. на 100 становника београдских, долази Јевреја страних подавника	1,46

На завршетку остаје нам још да учинимо поређење бројног стања становништва из разних година са оним од 1884.

Пописивање људства вршено је код нас у више прилика. Још за време Кара-Ђорђа пописивано је становништво, а доцније — од 1820 до 1833. год. — пописи су се понављали сваке друге, треће године. Но сви ови пописи вршени су у једној јединој цељи, да се добна број пореских глава и способних лица за војену службу. Тек после 1833. год. чињени су општи пописи, који су обухватили и остало становништво Србије. Од свих раније, штампан је у целости у III св. „Државописа", само попис од 1866. у компарацији са резултатима од 1846. године.

Из тога пописа надимо следеће податке, који се односе на становништво вароши Београда:

Године 1866. било је у Београду свега становништва 24.768, а 1846 свега 14.768. Вешан за 20 година износио је дакле 10.397 или 72,46 процената, што ће рећи, да је се становништво просечно умножавало годишње са 3,62 процента. И ови, као и горњи проценти о умножавању становништва, показују редовно знатан прираштај, што је у осталом, обично појава код свију већих варошн, које су раније биле средишта у која се прикупљају радничке масе.

Пописи ови вршени су на исти начин и трајали су редовно по неколико месеци, као и попис од 1884., те с тога и бољима податци, што се тачности тиче, исто толико сагурни као и ови последњи. Међутим има нешто што све досадашње пописе карактерише, а то је, што у главноме показују за цели период од 1846 1884 извесан стабилитет у прираштају, са малим одступањима. Само попис од год. 1863. чини изузетак у томе, јер између њега и пописа од 1846. цела бројна разлика београд. становништва износи свега 389 душа! Но по свој прилици биће да је при поичињању учињена замашна погрешка, и да је у истини морала постојати већа разлика, иначе се овај факт неби могао никако објаснити.

Осим овога што смо до сада напоменули о односима становништва, не даје се из оних података готово ништа више навести. За опширнију студију, нужно је пре свега имати сагуран материјал, на из њега поводити и потанко испитати све елементе, који утичишу на опадање или растење становништва — као рађање, умирање, досељавање и обратно, тако исто и густину насељености, начин становања, занимање становништва и т. д.

Стварне користи од пописа становника видиће општина тек онда, ако што скорије приступи извршењу новог пописа и то на начин, који је у осталом свету одавно усвојен.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Од када Наредба, коју за пијачне прекупце и потрошаче објављујемо данас, важиће од 2 Маја. Тога дана ће се први пут питати заставе, а у будуће чинити то редовно, као што смо у последњем броју јавили.

Општинска управа издала је налоге да органи општински најстрожије надзиравају да се наредба потпуно извршује; а грађанство на овај начин имаће могућности да у сопственоме интересу води и само контролу, и да ступе, ако би их било, доставља.

Контрола мерила. Поред других корака, које ће општински Суд на основу 7. тачке чл. 36 зак. о општинама предузети, да би се по свима продавницама уједнако тачно мерење, решено је да се на трговима удесе напротив контрола мерила (до 15 килограма), која ће бити приступна сваком грађанину кад год зажели уверити се лично да ли је добио тачну меру. Такса се неће плаћати никаква.

На велико пијаци ова контролна мера биће намештена у Среду, 2. Маја.

Таблице. У овоме броју свршава се прво излагање статистичког одељења, које обухвата попис становника од 1884, а отпочињемо доносити таблице статистички разрађеног пописа — докле их, као прилоге уз лист, не оштампамо све редом.

Седница. Одбор општински имаће редовни састанак сутра 30. ов. мес. са овим дневним редом:

а.) Лиадитације.

б.) Извештај комисије о продаји које треба подићи за основне школе.

в.) Избор повтрдног одбора за управу фондова

г.) Акт грађана за акцизу на „Јелинов Венац"

д.) Предлог општинског Суда о таксама за јавне забаве

ѓ.) Молба хлебара суд. да се забрани продаја хлеба ван хлебарница

h.) Молба становника сенчке улице да им се начини калдрма о њиховом трошку

ж.) Да се изабере један коротиик

з.) Молбе за помоћ

и) Уверења.

Стечај

За допуну регулационог и нивелационог плана вар. Београда, тражио се стручно лице, које може документима доказати, да је овај рад у стању извршити.

Цео простор за спитање износи 125 хектара; а услови могу се видети свакога дана у инжињерском одељењу општине од 8—11 пре и од 3—6 сати после подне. Рок пријавама до 1. Маја т. г.

Од стране Суда општине вар. Београда 19. Априла 1890. год. ГВр. 389.

Наредба

(о кафанисању по тротоарима)

Изношење астала и кафанисање по тротоарима, у интересу слободног кретања становништва и јавнога реда, не може се никако допустити по улицама живог саобраћаја и нарочито у оним које нису довољно широке.

С тога Суд општине вар. Београда, на основу § 326 и 15 тачке § 329 прив. закона

наређује:

да кафеџије, гостионичари и механџије од данас не износе астале испред својих радња.

Они пак који се радње налазе у широким улицама и који би према томе желели да им се изузетно допусти изношење астала, имају се обратити Суду општинском са молбом.

Из управне седнице Суда општине вар. Београда 21. Априла 1890. АВр. 603.

НАРЕДБА

(о захватању воде са чесама)

Да би се на чесмама одржавао ред и воду без дугог чекања захватали приличено они који подмирују потребу *за кабе*, не може се допустити да лебари, пекари и бозаџије преко целог дана и у свако доба захватају воду са чесама за своје радње.

Према томе Суд општине вар. Београда на основу § 326 прив. закона а нарочито и тачком 6 члана 36 зак. о општинама

наређује:

да хлебари, пекари и бозаџије са чесама захватају воду за своје радње од 12 часова ноћу па до пред зору.

Ко год против ове наредбе поступи, казниће се по закону.

Из управне седнице Суда општине вар. Београда 21. априла 1890. АВр. 609.

НАРЕДБА

(о пијачним прекупцима)

Показало се да у Београду има читав ред прекупаца, који по трговима купују и препродају разне производе и ако нису грађани ове варошки нити подносе грађанске терете, и да се тако исто под именом прекупаца прикривају и многе варалице и беспосличари.

Услед тога и поито је општинска власт позвана законом, да,ју сваком погледу штити како интересе саме општине, тако и интересе грађанства — Суд општине вар. Београда на основу 7. и 13 тачке 36. члана зак. о општинама

наређује:

да од сада могу вршити прекупљење на трговима саме грађани који имају створене радње, а они који од општинскога Суда претходно добију дозволу.

Казниће се ко преко ове наредбе поступи.

Из управне седнице 21. Априла 1890. АВр. 610.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

I.

На дан 3. Маја тек. год. од 9. до 12 часова пре подне за грађење кладире у Крагујевачкој улици Каџија 3800 дин.

II.

На дан 3. М ја тек. год. од 3 до 6 часова по подне за претрес кладире у Богословској и Европској улици и Саском стовариште. Каџија 600 динара.

III.

На дан 4. Маја тек. год. од 9 до 12 часова пре подне за претрес кладире у Саској и Мајданској улици Каџија 1800 динара; и

IV.

На дан 4. Маја тек. год. од 3 до 6 часова по подне за претрес кладире у Босанској и Херцеговачкој улици. Каџија 100 динара.

Услови, предмера и планови, ситуационих и поперечних профила, могу се видети сваког радног дана у грађевинском одељењу, за време канцеларијске и при лицитацији.

Од стране Суда општ. вар. Београда ГПр 426. 19. Априла 1890. год. у Београду.

V.

На дан 11. маја тек. год. од 3—6 часова по подне, држаће се у грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда јавна лицитација за издавање општинских мајдана под наредбу и то:

I. Тиш — мајдан на 3 одељка или рукаво.

II. Мајдан испод болнице за душ. болесте и

III. Мајдан Беда Мараша.

Каџија је за сваки одељак у тиш — мајдану по 200 динара или укупно 600 динара.

За мајдан испод душ. болнице и мајдан Беда Мараша по 300 динара.

Ближи услови могу се видити при грађевинском одељењу сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда ГПр 426. 20. априла 1890. год. у Београду.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 17. до 24. априла текућег протекло је преко пијачких констања:

ТЕКЋИНА	Чега	100 к. просечна цена дин.	ТЕКЋИНА	Чега	100 к. просечна цена дин.
КИЛОГР.			КИЛОГР.		
151	Пшенич.	21·50	45.880	Сена	5·—
12.139	Пшенична кукуруза	13·50	1,550	Сламе	3·—
275,508	Пшенице	12·—		Шпинаџе	—·—
55.820	Кукурузa	11·—	269	Коре брезове	8·—
109	Раж	15·—		Воска	—·—
	Крупшика	—·—	5.229	Сира	45·—
132	Јечма	14·—	621	Која товљена	95
52.912	Овса	14·50	1,518	Масти	105
	Кукуруз нови	—·—		Сланине	—·—
2,735	Пасуља	22·—		Сува меса	—·—
9,500	Кромпира	9·50	30	Вуне перане	115
151	Арнаутика	15·—	27,586	Свиња дебелих	78·50
2,061	Црна лука	9·—		Кукуруз дунсва	—·—
	Бела лука	—·—	55,140	Креча	3·—
	Лука аранџасте	—·—	2,344	Катрана	19·—
410	Јабука	28·—			
	Крушака	—·—	Литара		
908	Орија	25·—	60,516	Вина црна	19·—
	Грожђа	—·—		Вина бела	—·—
	Шљива сирових	—·—	34,977	Ракије шљ. меке	26·—
8,259	Суших шљива	35·—		Ракије ком. меке	—·—

Примедба. Приход на општинским кантарима од 17. до 24. априла 1890. год. 930 дин. 65 пара.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Прва штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић

БРОЈ 19. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ ЈЕДНОМ ПУТА НЕДЕЉОМ
ЦЕНА ЈЕ СРБИЈИ:
на годину . . . . . 6 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за страно земље за годину . . . 9 дин.

Недеља 6. Маја 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату као сама умртвица се шаљу
сва суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ОБЗНАНА.

Општина је расписала уговор са закупцем који је наплаћивао обалорину, и тако је од 1. ов. мес. прибирање обалоринских такса прешло на општинску управу.

Привремено, докле се не пропишу и утврде наређења правила, наплаћиваће се:

а) За послугу савеског обалом истоварињем песка, од плаћи општинског на коме је дрварa браће П. Ђорђевића па до Ђуприје ваше куће п. Косте Димитријевића, по 2 дин. од лађе која носи до 70 куб. мет. песка, а од велике лађе по 4 динара.

б.) За послугу савеског обалом од речене Ђуприје па до на крај општинског атара; као и дуж дунавске обале, по 1·20 дин. од мале и по 2·40 дин. од велике лађе.

в.) За послугу обалом савеском (од Ђуприје на ниже до краја општин. атара) или дунавском обалом по 6 дин. месечно за простор до 150 кв. метара а од 150 до 360 кв метара по 12 динара месечно.

Ову таксу не плаћају, мале лађе за 5 а велике за 10 дана, ако се истоварање не чини. него из лађе врши одмах пренос.

Из седнице Суда општине Београдске 2. маја 1890. год. у Београду СБр. 7214.

Војна наредба

Према наређењу команданта дунавске дивизијске области од 3. текућег месеца Бр. 2228 одређена комисија поверава ће исправку списковa I. и II. позива народне војске а досадањег II. и III. позива.

С тога се овим позивају доле именоване јединице да у ниже означене дане неизостављено у горњи град у 6 сати пре подне предстану дотичној комисији и то:

А) I Батаљон досадањег II позива

а,* 8. Маја тек. године батаљонски штаб и I чета са својим особљем, комором и коњоводицима.

б, 10. Маја тек. године II чета I батаљона са комором и коњоводицима.

в, 12. Маја тек. год. III чета I батаљона са комором и коњоводицима

г, 14. Маја тек. год. IV чета I батаљона са комором, коњоводицима и сва преконбројни I батаљона II позива досадањег.

Б.) I Батаљон досадањег III позива

а, 16. Маја тек. год. батаљонски штаб и I чета са својим особљем, комором и коњоводицима.

б, 18. Маја тек. године II чета I бат. са комором и коњоводицима.

в, 20. Маја тек. год. III чета I батаљона, са комором и коњоводицима

г, 22. Маја тек године IV чета I батаљона са комором, коњоводицима и свима преконбројним целога батаљона III позива досадањег.

Коморције и коњоводици имају доћи напред означених дана, са прописаном половином и стоком.

Који од обвезника неби овом позиву следовао искусиће последице чл. 140 и 163 Уредбе о војној дисциплини.

Бр. 2702 Из канцеларије VII Пуковске окружне команде 4 Маја 1890 год. у Београду.

НОВЕ ШКОЛСКЕ ЗГРАДЕ

Извештај комисије за прегледање радова око подизања нових зграда за основне школе у Београду.

Када се у половини овога века почеле у Немачкој, као данас код нас, радити на подизању школских зграда, које би одговарале хигијенским и педагошким захтевима, констатовали је факт: да су робијаши по казненим заводима, по речима Др. Петенкоферa, имали више ваздуха за дисање него деца у школама.

Слична је факт констатован сад и код нас у Београду.

Пошао четири учионице на источном Врачару, — и ако ни једна од њих није подесна за школу, опет су оне кабиле, које су видане, не за људе но за стоку! То су ове данашње учионице, у којима су пређе биле штале.

Познато је и то да су код нас прошле казне претварање у школе, па и оне нису најгоре школе.

И тако имамо да констатујемо ову жалосну истину: да с хигијенског гледишта међу кабиле школе, у које грађани претежне краљевине Србије шаљу своју подмладак на васпитање, спадају вечданње штале и прошле кабиле.

Кад би хтели да набројимо све недостатке садашњих школских зграда, дошли би до закључка: да би одмах требало готово све београдске основне школе коначарати.

Ради примера да наведемо само неколико таких крупних недостатака.

Правила о грађењу школа, која је прописало наше министарство просвете и црк. наставе, траже да висина учионице буде 4—3·5 м највише, француске и Немци траже за најмању висину 4 метра

Учионица I раз. осн. школе за женску децу на Дорћолу има 3·00 висине.

Учионица II раз. осн. школе за женску децу на Дорћолу има 2·60 висине при дужини собе од 9 метара.

Учионица III. и IV. раз. осн. шк. за женску децу на ист. Врачару има висине 2·75м а дужина је исте собе 9·30м

Учионица I раз. осн. шк. за женску децу на ист Врачару има 3·40м висине.

Учионица II. раз. осн. шк. за женску децу на ист. Врачару има 3,00м

Учионица II. и III. раз. осн. шк. за жен. децу на зап. Врачару има 3·45м.

Учионица I. раз осн. шк. за жен. децу на Теразијама има 2·80м.

Из свега се види, да ни једна од оних учионица нема прописану висину.

Непрописно погледа, да дању у једној престоници, у којој је министарство просвете, може да има школе за 50 ђака од 9м дужине а да јој је висина само 2·60м, међу тим околности је такви учионици II разреда основне школе за женску децу на Дорћолу.

У оните учионице су тако мале да деца често немају ни довољно онога простора, која прописи као најмању мери траже.

*

Да видимо даље каква је осветљење и вентилација у садашњим школским зградама.

Правила за грађење школа у Немачкој и Француској траже да свака учионица има што више прозора из једноме зида.

Учионице I. и II. разреда основне школе за мушку децу на источном врачару налазе се у предањим кућицама на које су му ђачку. то су добиле прозоре с две стране; тако у једној од оних учионица три су а у другој су два прозора учитељу иза леђа, а ово се код школа сруда законом најчешо забрањује.

Учионица IV раз. осн. шк. за жен. децу на Теразијама има три прозора на три зида тако, да и ђаци и учитељ морају да гледају у прозор.

Као најмању количину светлости одређују аустријска, а за њима и наша правила, да површина прозора буде у средњу руку равна $\frac{1}{5}$ површине патоса.

У I разр. осн. шк. за жен. децу на дорћолу површина прозора износи $\frac{1}{6}$ повр. патоса

У III и IV разр. осн. школе за жен. децу на источном врачару једну $\frac{1}{6}$, а поред тога и засебно дечије, које је пред прозорима, довољна и то мало светлости.

Од површине потоса износи површина прозора:

у II раз. осн. школе за жен. децу на ист. врачару $\frac{1}{6}$;

у II раз. осн. шк. за жен. децу за зап. врачару $\frac{1}{6,5}$;

у II раз. осн. шк. за мушку децу на зап. врачару $\frac{1}{6,1}$;

у III и IV раз. осн. школе за женску децу на Сави $\frac{1}{6}$

у II раз прног одељења осн. шк. за женску децу на теразијама око $\frac{1}{7,5}$.

Правила даље траже да зид између прозора не буде шири од 1·30м и у

I раз. осн. школе за мушк. децу на дорћолу има 2·40м

у I раз. осн. школе за жен. децу на дорћолу 1·80м.

у I раз. осн. школе за женску децу на дорћолу 2·45м.

Исто учионице на теразијама имају прозоре на комшијске авлије. Комшија том треба ли да подигне зајуу и он ју је такво направио, да је затворио готово цела од једног прозора II разр. прног одељења, поред свег тог, што у учионици нема ни једна трећина светлости, оне најмање мере, коју правила документу!

(НАСТАВЉЕЊЕ ЋЕ)

РАДЊА ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

XX. РЕДОВНИ САСТАНАК

16. априла 1920. год.

Били: Председник члан суда г. Светозар Марковић, чланови одбора: г. г. Ф. Васиљевић, Р. Петровић, М. Јанковић, М. Јовановић, К. Б. Николајевић, В. Николић, С. Ј. Аврамов, Р. Пуљевић, Ђ. Николић, М. Николић, Ј. Петковић, В. Вигорски, Ј. Симић, Д. Недељковић, Ђ. Димитријевић, А. Шпек, К. П. Михајловић, Ђ. С. Ненадовић, Ј. Ж. Курак, Р. Драговић, Г. Брзак, Р. Р. Бирчанин, Ј. Спасојевић, К. Д. Гавриловић, Др. М. Ђ. Лека, И. Цветковић, С. К. Милићевић, И. Л. Милојевић, Ј. Ђ. Гаџовић, Н. Р. Поповић, А. Ј. Одавић, М. Ј. Марковић, Ј. Даниловић.

I.

Пре но што се прешло на дневни ред, прочитани су и без примена — примљени записници одлука из седнице од 6. и 9. овог месеца.

II.

Како је г. М. Терзибашић, члан комисије за расподу спеталишта, отпутовао из Београда на дуже време у иностранство — **решено:** да га у комисији заступа г. Лаза Даниловић.

III.

Одборник г. М. Ј. Марковић реферише да је комисија завршила преглед предложеног нацрта за уговор са г. Сирекером, па је нашла да се ко томе нацрту може уговор потписати с неким малим изменама и допунама.

Усвајајући мишљење комисије, Одбор **о в л а ш ћ у ј е**: председника општине да са г. Оскаром Сирекером потпише уговор по нацрту, који је предложило поменуто повереништво а усвојила одборска комисија, но с тим да:

а.) код члана 10 дође алинеја по којој ће г. Сирекер моћи да прима да је њему сопствено све оно што буде са општином жељном изменити у време кад он буде оде;

б.) код члана 25 председништво дискутује са г. Сирекером реди скраћења рока које је нацртом опредељен од 2 месеца.

в.) код члана 24. да се предвиди што треба и за случај трајне болести.

Што пређа овоме овлашћењу у ком Одбора председник утврди, ова се увети у уговор, који ће председник потписати за општину.

IV.

На предлог одборника г. Др. Марка Лека — **решено**: да чланови комисије за надзор над грађењем и подизања г.г. К. Гавриловић и Н. Н. Стаменковић, одмах предузму потребне радове, које је потребно извршити ради што скорије законстрисаће данашњега подизања.

Према томе њима дневници рачунаће се хонорар од дана и да отпочну овај рад.

V.

Председништво саопштава да је услед повећања које варошког рејона, остао као варошки један део овог земљишта које је општина уступила држави на послугу за опсерваторију; а како је за грађење опсерваторије држава већ и дадатације, нисам да би одмах требало према плану оцепити с које би стране додао потребан простор у околини у колико се опсерваторијом варошки одсеци у ужиће они земљишта које је одређено одлуком из пр. год. Абр. 142.

По саслушању акта који је о томе Одбору упутио Господин Министар просвете и црквених послова (А.Бр. 591) — **о в л а ш ћ е њ е**: председник општине да са одборницима г.г. К. Гавриловићем и Матом Јовановићем, и општинским инжењером, одреди колико заиста да се за потребу опсерваторије дода околики простор земљишта, односно је поменуто међом градском остао као рејона.

VI.

Грађевинско одељење подноси овај реферат о потребној окрајци калдрме:

„Данске године је једна комисија од одборника предложила, које се улице због хрђаве калдрме морају претрести и поправите. Од тих улица неке су већ поправљене, а неке ће се ове године оправљати.

Осим тих улица у тону од једне године и друге се улице исквасиле да се морају окрајати, а одбор је већ окрајку и одобрио у „сквасо, маџанској, јеврејској, српској стоварипту, босанској и херцеговачкој" улици. С оним није скривено, јер у улицама „кнез Михајлово, краљ Милајлово, Васиној, Узун-Мирковој, цариградској, господској, месницпја на „зел. пијацу" и „поп Лукиној" поред „златног крша" коловоз је тако исквасен, да је Сгд бно принорам да калдрму поправи, али начинок који није најбољи, јер је калдрма тако хрђава да се њена шта треба поправати, а шта останити као што се надало ни рада у Босиној улици.

Да Општина не жели да сворим у тим улицама отворене грађевине конкасте калдрме, која је у току од 50 година деатинција и куд и како бољи од садашње калдрме, ја би предложио

да се у овим улицама сва калдрма претресе од олука до олука; ну поред ће се скорим одмет ти градити комплетна калдрма, чим се опити са комплетна добрим; то имамо да ће најправилнији било, да се сва ширина од 5·60 м. у средини колосека претресе, колико је неопходно потребно за двоја кола, да могу једно поред другог продавати.

Овакви радови добили би дух целе улице добре калдрме, колико је нужно за водиво, и са мање трошка него кад би продужавај рад овим начином кое ито је относета оправка у васкоју улицу.»

Према овоме реферату и на предлог одборника г. К. Главинића решено:

а) да се у улицама: „кнез-михаиловој,“ „краљ-милановој,“ „краљевој,“ „краљ-петровој,“ „краљградској,“ „господској,“ „Зеленом Венцу“ и „кнез-лазаревој“ (изузев „златног крша“) поправи калдрма у колико је најпотребније а с највећом штедњом;

б.) да се у летњој сезони да над. како би водокотлиле; и

в.) да грађевинско одељење на њему седници поднесе реферат које ће калдрме ширењем из овог реда, што је утврђен одлуком пр. год. (Г.Бр. 241) и колико је из буџетске партије на грађење калдрме ове године утрошено.

VII.

По саслушању молбе дебарског еснафа и арнаутских џепчијских брашна и хита — **одлучено**: да се цена хлебу повиси са 2 паре тако, да се од 18. о. м. продаје килограм (хлеба) по 0·25 дин.

VIII.

Председништво сломштана да је Суд решио да се лицитацијом и условима, које је прописала комисија, издају под летњи закуп за синска купатила ова места дужобље, где је одређено да се могу купатила постројити. Даље, да је лицитација држана 16. ов. мес. али сем понуде Јосифа Р. Талии (С.Бр. 5776) други нису хтели лицитирати, већ изјавили, да неће места за 3 крајцара, како је Суд по предлогу комисије одредио.

Одобравајући поступак Суда и услове, које је комисија одредила — Одбор **решава**: да се држи по ново лицитација а почетна цена другом и трећем месту да се одреди са 25% (друго) и 50% (треће) јептиније од прошл.

IX.

Грађевинско одељење поднеси овакав реферат:

„Г.г. Министри грађевина и унутрашњих дела одобрили су предложени рејон вароши Београда. Пошем општина према „Допуни закона о местима у Србији (од 21. Априла 1865. г.)“ треба у најкраћем року да поднесе регулационе и нивелационе план предложене варошу, а који седећи план није израђен до саме границе рејона, то молим Суд да одобри, да се овај део варошу спиши, која још до сад у садашњем плану није ушао, и да се у организационом делу за сва нарочи регулација и нивелација.

„Ово треба одмах нарочито. По пошем персонал инжињерског одељења због текућих послова није у стању да то нарочи, то молим Суд да се ранијим конкурс за нарочење овога рада по предлогу још ште је комисија решила од 21. Септембра 1889. год. Г.Бр. 921. са додатком, да се од предложене линије рејона и обе стране спише још на 100 метара у ширини с потврдом парцеларним планом, да би се земљиште за рејон могло експонати и регулисати.

Кад би се ово закључно имали би потпун регулациони и нивелациони план Београда.“

Сазнајући се са изнашењем председништва, Одбор **одлучује**: да се расписане стечаја за израду посла како се у реферату грађевинског одељења (Г.Бр. 3098) предлаже, и како је комисија обележила 21 Септембра н. г. Г.Бр. 921

X.

По саслушању акта држане лицитације 10. ов. мес. за израду калдрме у „индустиновој“ улици — **одобрено**: да се иста усвоји и Стојану Настасијевићу преда грађење калдрме у индустиновој улици по 2·39 дин. за калдрмисање средње и по 2 дин. за тротоаре од кв. метра

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Школе На последњем састанку Одбор је саслушао извештај комисије за предходне радове око подизања нових зграда за основне школе, и после дуже дебате одлучио: да се извештај штампа и разда одборницима а на идућем састанку предложи комисијски уму у решење.

Извештај комисије доносимо данас, а изашао је и у брошурама.

Предлози комисијски решаваће се на сутрашњем састанку Одбора.

—

Зелени Венац. Јавили смо да је општински Суд добио по ново молбу од великог броја грађана, да се Зелени Венац прогласи за слободну пијацу.

Да би се могло донети решење, Одбор је поверио г.г. Др. М. Т. Леку и Рад. Драгошићу да направе преглед потписа и уверс се има ли на молби толико потписа, колико је по 69 чл. зак. о општинама потребно.

—

Контролни одбор. У седници пр. мес. општински Одбор кандидовао је, по тражењу Господина Министра нар. привреде, ова лица за у контролни одбор при Управи Фондова: г.г. Петра Милушића трг. Милорада Стевановића рентијера и Јована Јелинића занара, и чланове; а за заменике: г.г. Глишу Јосиповића гвожђара, Петра Радовановића трг. и Милана Ж. Марковића бакала.

—

Пресао. Општински лекар за кварт савамалски г. Др. Едвард Михал пресао је од 1. ов. мес. са станом у кн. савамалски — *лемина улица бр. 36.*

Тако сада сви кварто ви варошки имају општинске лекаре, и сваки од њих станује у своме кварту.

—

Исправка списокова. Наређено је од стране надлежне војне власти да се у току овога месеца изврши ревизија списокова I и II позива нар. војске, ради потребних исправака.

Доносећи о томе наредбу окр. команде на челу листа, обраћамо пажњу грађана којих се она тиче.

Распоред за једнице прописан је да би посао брзо и лакше текао; а остављајући на страну то, што ће изостанак сваког обвезника без разлике, бити најстрожије кажњен, нама се чини да је у личном интересу сваког појединог обвезника да наредби следује, и да комисији дотичног дана представе.

—

Одборска седница. Сутра у 6 часова по подне одбор општински држаће редовни састанак.

На дневноме су реду:

а.) Лицитације

б.) Извештај комисије о грађама које треба подићи за основне школе

в.) Реферати председништва о њиним лицитацијама и поспрашавања пословима

г.) Извештај комисије о акту грађана за пијацу на „Зеленом Венцу“

д.) Предлог општинског Суда о таксама за јавне забаве

е.) Казне за потрице

ж.) Молба хлебара онд. да се забрани продаја хлеба ван хлебарница

з.) Реферат о калдрми у каструпетовој улици

и.) Молба сталожника сеничке улице да им се начини калдрма о њиховом трошку

ј.) Да се изабере један поротник

к.) Молбе за помоћ

л.) Молбе за мех. право.

м.) Уверења

XII. НАРЕДБА

(о времену продаје на пијацама за потрошаче и прекупце.)

Пошто се од дужег времена опазило, да се на овдашњим пијацама продавци прекупци и шпекуланти не држе законом прописаног реда у куповању појединих предмета са пијаца, чиме се не само изиграва то законско наређење, већ и руши ред на пијацама, а и чине штете појединим грађанима, који за своју домаћу потребу набавке врше, — то Суд општине варошн Београда, на основу чл. 23. зак. о општ. и § 383 казн. зак.

наређује:

1.) Да ни један од продаваца на пијацама не сме пре пуцњу пушке купити куповину што, док се не дигне барјак општински на тој пијаци; а тако исто да не сме нико од прекупаца по путовима, у варошн и изван варошн пресретавати продавце и од њих што куповати, док не дођу на пијацу.

2.) За време дигнутог барјака пренде куповину само потрошачи, а над се скине барјак, тек онда могу и прекупци куповину вршити.

3.) Дизање заставе биће у 4 часа пре подне лети а у 6 зими, а спуштање у 9 часова, од кога времена могу и прекупци вршити куповину и продају.

4.) Кад општа продаја и куповина на марвеној пијаци настуни, купци су дужни купљену људску или сточну храну, крушну или сиску стоку, дрва и остале израде или земаљске производе, који се на овој пијаци доносе, одма с пијаце кренути, осим случаја ако су са продавцем неко време задржавања на пијаци уговорили. Но за овај последњи случај предње погодба, ако су купац са продавцем општинском органу, који се код пантара налази, на протоколу ово изјавили.

Ко се укаже да противно овој наредби поступи, казниће се по § 326 каз. закона.

Од стране Суда општине вар. Београда 26. Априла 1890. АВр. 635.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

I.

На дан 11. маја тек. год. од 3—6 часова по подне, држаће се у грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда јавна лицитација за издавање општинских жидова под кредуц и то:

I. Таш — жидан на 3 одељења или укупно.

II. Жидан иевод болнице за дуп. болести и

III. Жидан Беда Маркма.

Купиоц је за свако одељење у таш — жидану по 200 динара или укупно 600 динара.

За жидан иевод дуп. болнице и жидан Беда Маркма до 300 динара.

Ближа условн могу се видити при грађевинском одељењу сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда ГВр 436 22. априла 1890 год. у Београду.

II.

Општина београдска издаваће на дан 15. маја сее год. својих четрдесет кланица дућанских у бари венецији, под бројевима од 1 до 13 и број 16.

Она ће се лицитација држати пред канцеларијом пок. Косте Димитријевића од 9 до 12 сати пре подне и од 3 до 6 после подне, у које ће се време и извлачити

Сви они, који желе на који од оних кланица под закуп уђоте, позивају се да означеног дана дођу на лицитацију.

О Бр. 6937 од Суда општине Београдске 2. Маја 1890. год. у Београду

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а). за чишћење димњака (цилиндра) без разлике на спратове	0,40	д.
б). за вешалицу апарерд	0,40	„
в). за ускиду	0,80	„
г). за велики ускиди шпарерд у гостионици	1,00	„
д) за чишћење димњака од два спрата	0,40	„
ђ). за чишћење простог димњака	0,20	„
е). за чишћење чушкова до 2½ метра уредно са кећама	0,20	„
ж). за чишћење чушкова од 2½ метра на више уредноса пећима	0,40	„
з). за пељење димњака (цилиндра) без разлике на спратове	1,50	„

II. ПОСЕБНА ТАКСЕТА:

а). за собу и кујну или мали дућан са собом	0,20	„
б). 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом	0,60	„
в) 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале	1,00	„

III. ПРЕХРАМБЕНЕ НАМИРНИЦЕ И ПУЋИЊА:

а). од кубног метра	10,00	„
б). од литра	0,50	„

IV. ШПЕКУЛАНТИ:

а). марка за пиће једном за свагда	3,00	„
б). марка за ракију	6,00	„
в). обновљење изгубљене марке стаје половину цене		

V. ГРОБЛАНСТВА:

а). гроб за дете	7	дин.
б) гроб за одрасле	12	„
в). мала гробница	555	„
г). већа гробница	967	„
д). велика гробница	1207	„

VI. МРТВАЧКА КОЛА:

а). мртвачка кола стара са 2 коња	12,90	д
б). мртвачка кола нова са 2 коња	36,-	„
в). мртвачка кола нова са 4 коња	72,	„

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 25. до 30. априла закључне премере је ово општинске комисије:

ТЕКИНА	Чега	100 к. просечна цена	ТЕКИНА	Чега	100 к. просечна цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
11,700	Бршна пшенич.	22—	29.130	Сена	5—
	Бршна кукуруз	—-	1,890	Слама	3—
191,742	Пшенице	17—		Шпинарке	——
63,302	Кукуруза	12—		Коре брезове	——
599,686	Раж	15—		Воска	——
	Брашнина	——	3,726	Сира	47—
528	Јечма	13·50		Лоја топљена	
12,593	Овса	14·75	185	Масти	115
	Кукуруз кош	——		Сланине	
1,070	Пасуља	21·75		Суха меса	——
3,206	Кромпира	8·50		Вуне неопране	120
174	Арапчица	9—	3,019	Свиња дебелих	80—
1,524	Црна лука	9·50	352	Кукуруз дрвена	5·
	Бела лук	——	42,990	Креча	3—
	Лука врапчара	——		Катрана	——
514	Јабука	26—			
	Крушака	——	Литара		
	Орара	——	75,104	Вина црна	20 —
	Грожђа	——	173	Вина бела	32—
	Шљива сирових	——	23,233	Ракије нљ. воће	26·50
	Сушн шљива	——		Ракије ком. воће	——

Примедба. Приход на општинским картарима од 25. до 30. априла 1890. год. 1188 дин. 05 пара.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Парна штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић

БРОЈ 20. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗЕ ВАКАКВЕ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . . . 3 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за страно земље за годину . . . . . 9 дин.

Недеља 13. Маја 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати унапредак на општинске суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

Обзнана

(КОМИСИЈА ЗА КОМОРУ)

Разрез коморе на грађане београдске, који је раније и споразумно са општинском влашћу извршила војна комисија, објављен је преко „Српских Новина“, те се тако могло видети шта ко из Београда има на име коморе за војну потребу да да.

Да би сада комисија накнадно учинила исправке, према изјавама грађана чије имовно стање или није погођено или се до данас изменило, позивају се сви они грађани из Београда, који са разрезом коморе нису задовољни, да до краја овога месеца општинском Суду учине пријаву и поднесу доказе о своме имовном стању.

После овога рока неће се ничије жалбе ни примати ни расматрати

Из седнице Суда општине вар. Београда 12. Маја 1890. АВр. 743.

XIII. НАРЕДБА

(ЗА ПРОДАЈУ ХЛЕБА).

Таксу за продају обичног хлеба одређиваће и на даље општински Одбор заједно са назначавањем мере (тежине) према цени; а за бели хлеб — Суд општине вар. Београда, на основу 13 тачке члана 37. зак. о општинама

наређује:

да се од данас продаје (бели хлеб) увек у потпуној тежини килограма.

Такса за бели хлеб за сада се неће одређивати, и по томе хлебари до даље наредбе продају белога хлеба могу вршити по цени, коју сами одреде.

Ко се не буде ове наредбе придржавао, и бели хлеб продавао у непрописној тежини, казниће се по закону.

Од стране Суда општине вар. Београда 12. маја 1890. год. АВр. 750.

ГРАЂЕЊЕ КАНАЛА

СТУДИЈА ТЕХНИЧКЕ КОМИСИЈЕ КАКО ДА СЕ ИЗВРШИ КАНАЛИЗАЦИЈА У БЕОГРАДУ.

Као што је важно питање о водоводу, исто тако важно је и питање о *канализацији Београда*. Јер, као год што је за одржавање нашега здравља потребна чиста вода, исто је тако, ако не још и у већој мери, потребно чисто земљиште и чист ваздух околине где станујемо.

Да ли је пак земљиште у Београду чисто, показаће нам прост рачун.

Просечно се може рачунати, да сваки становник избаци из себе до 500 килограма, које мокраће које тврдог ђубрета.

Ако рачунамо Београд са 35.000 становника, то годишње износи само људског ђубрета (екскремената) 17 милиона килограма.

Ова грдна количина ђубрета, у нас већином пропире у земљу, а гризморно мали део одлази постојећим каналима или се износи.

Но сем овога напаја се земљиште наших авлија, с дана у дан, помијана и већ употребљеном водом у кући. Нерачунајући више од 10 хектара дневно те воде на самог становника, то годишње пропире у земљу испод наших авлија до 130 милиона литара нечисте воде.

Даље *огромна количина нечистоће* напори у Београду годишње најмање *137 милиона килограма* или дневно близу 400.000 килограма.

Што значи: кад би хтели спречити да сва ова нечистоћа не иде у земљу, морали би за навлачење исте наше паропе, сваког дана имати по једна железничка воз од 400 кола. Или, кад би се сва нечистоћа скупљала у добро озиђане пропирке и за навлачење ђубрета на њих плаћало по садањој такси 10 динара од 1 куб. метра, плаћало би Београд на то годишње близу милион и по динара.

Међу тим ми сви знамо, да се сразмерно мали део поменутог ђубрета уклања из паропи, а већи део гомила се испод наших кућа, авлија и улица тако, да кад земља не би имала ту особину да ђубре прерађи и постепено преобрати у минералне неоксидоване састојке, земља би испод наше паропи ускоро постала тако нечиста, да се човек не би на паропи ни осврнуо, а камо ли у њој становао.

Ну и моћ земље, да ђубре прерађује, има своје границе.

Чим количина ђубрета постане толика да се земља неће засити, онда је сва сувишна нечистоће подложна трулежи, те се тиме кужи с једне стране земљиште паропно и подземна вода, а с друге и ваздух у самој паропи.

Последица тога су учестана појава и брже ширење разних заразних болести, и у опште постаје становништво незадовољно.

Ова засићеност земље нечистоћом, најпре се и најочекиваније појаве у бунарима, јер подземна вода упијући постепено непрерађене делове ђубрета, постаје неу-

потребљена за пиће. Као што је то у Београду већ тако често случај, да се овај или онај бунар, који је давао изврсну воду „покварио."

А да су доиста воде у нашим бунарима покварене, нарочито у насељеним крајевима, најбоље се види из хемиске анализе вода, које је прошле године извршио члан ове комисије др. Марко Леко.

Тај је извештај, поднет одбору општинском и штампан у увеличаној техничке комисије о квалитети воде за будући водовод, и из њега се веома јасно види, како је нечисто земљиште на коме обитавамо.

Како нам постоји непрестана комуникација квадука у земљи са спољним ваздухом, то је очевидно, да ни вадук који удишемо, није много чистије од воде у поменутим бунарима.

Кад би санитетска полиција и у нас била онако развијена, као у другим европским државама, нека сумње да би, ако не иначе, оно на основу резултата поменуте анализе вода, натерала или општину или појединце, да у што краћем року укидају све бунаре из варошн.

Време је дакле, и то крајње, да општина београдска предузме мере против загађивања бунара у земљишту варошком, те да тиме отклони један од главних узрока, због којих је Београд нездрав.

Данашња хигијена захтева, да се у погледу одржавања чистоће у каквој варошн, испуне ова четири услова:

1., Спречити загађивање бунара и у опште отпадака, на земљишту варошком, а исто тако спречити и њихово понирање у земљу или подземну воду.

2., Што брже уклонити из обитавишта све бунре и отпатке.

3., Спречити да се загађивањем бунрета и одпадака ван варошн, не окужи земљиште, ваздух и подземна или текућа вода, што значи учинити бунре неискодљиво било дезинфекцијом, било прекидом рада гнојења земље.

4., Одвести што брже ван варошн сву метеорску воду, која на варошко земљиште падне, јер и та вода, спирајући улице и дворишта, садржи известан процентат и нечистоће.

Поред ова четири услова, увек се постављају још и овај услов:

5., Да се одреди висина до које се сме подземна вода пењати, јако би с једне стране одклонили утицај мењања стања те воде на заразне болести, а с друге стране ослободили зграде од стално или периодичне влаге.

Да се они хигијенски захтеви испуне, нка више научна, према томе како се кад и где овом или оном од поменутих захтева, даје већа или мања важност.

Од свег бунрета, које треба што пре уклонити из наших станова, на *првом* месту долази *људско бунре* и то пренесено тврди делови. Јер то бунре већ из нашег тела излази готово у трулом стању, а често са клицама разних болести.

За тим, на *другом* месту, долазе *помије* и вода која се у кући и при разним занатима троши.

На последњу нам долази одвођење метеорске и подземне воде.

С друге стране опет, узев по количини у којој се поменуте материје појављују, долази на прво место метеорска вода. Јер, док за Београд количина унутшног бунрета износи дневно близу 4000000 килограма, дотле за време јаких киша, треба из варошн за време од једног сата, одвести до 200 милиона литара воде.

Како се онако велика количина воде, која собом носи сву нечистоћу са површине улица и авлија, не може, без штете по здравље, одвести другојаче до подземним каналима, то је јасно да, не обзирући се ни на шта друго, свака варош мора бити снабдевена што потпунијом мрежом канала, у које се одма обично одноди и сва вода која се у кући и разним радионицама троши.

Постављањем оних канала у дубини до испод натоса подрумских, даје и могућност, да се дренажом спусти и ниво подземне воде, до испод подрумских натоса, те тако у што доба задовољи и последњи хигијенски захтев.

(наставиће се)

НОВЕ ШКОЛСКЕ ЗГРАДЕ

Извештај комисије за прегледање радова око подизања нових зграда за основне школе у Београду.

(наставак)

Наша правила пописују малу висину од 3·5m до безусловно траже (чл. 11.) да свака учионица има вештачку вентилацију.

У већини школа нема никаке вештачке вентилације.

Тако на Сави у III и IV раз. осн. школе за женску децу долази око 9·5m³ површине натоса на једно дете, а од вештачке вентилације нема ни трага, правила пак траже око 1·5m³, још и вент. вентилацију. Ако се овоме дода, да се у предсобљу сеска несносна сирад из пушнице, онда није тешко закључити какво загушљиви и покварени ваздух мора да је у овој и сличним учионицама.

У опште међу приватним зградама, за које општина граду кирију плаћа, најгоре су оне учионице, које су постале од 2 или 3 мале собе избијањем зидова.

Тако мале собе низају и мале висине и мале простране, па кад се претворе у велике учионице, поред свег тог што често имају доста велику површину натоса, оне ни приближно не одговарају захтевима једне добре учионице.

Далеко би нас одвело над би набрајали све недостатке сваке поједине школе. Једном речи, у данашњим основним школама деца немају довољно ни светлости ни простора за кретање, ни ваздуха за дисање, а ово, по себи се разуме у највећој мери упропашћује здравље и дене и њихових учитеља и учитељица.

Према томе и сувише је јасно да садање школске зграде никако не одговарају захтевима добрих школа, и да у оваком стању немогу више остати, но се нове школе морају и то што пре зидати.

*

Нису само хигијенски обзири који захтевају да се нове школе што пре зидају; већ и из самих економних обзира требало их је још давно наградити, само да је било колико толико усталитета, код надлежних.

Ако се и даље у општини буде радило као и до сада, онда се не треба чудити што општина има у скоре будуту новцу од око 30.000 динара годишње само за кирије за прик. зграде.

Данас општина држи све зграде под кирију:

1.) на дорћолу	4	учионице	3744	дин. годишње кирије
2.) на	2	„	1800	„ „ „
			5544	
3.) Јелиџи	2	„	1080	
4.) „	3	„	938	
			2018	
5.) на терез.	4	учионице	2760	2760
6.) у палиј.	5	„	2304	
7.) у „	2	„	1440	
8.) у „	2	„	1728	
			5472	
9.) на вет. пристану	2	учионице	1728	
10.) на „	1	„	960	
11.) на „	1	„	1080	
			3768	
12.) на зап. пристану	2	учионице	1296	
13.) на Сави	6	„	4800	

36 свега 25658 дин. год. кирије

За оних 13 кућа (36 учионица) општина данас издаје огромну суму од 25.658. динара. Али када се 1 и II разр. основне школе за жен. децу на дорћолу наласе у једној општ. кући, која ће због регулације морати можда још овога лета да се руши (што би велика срећа била, јер се кућа налази у најнеподеснијем стању), те ће општина морати и за ове две учионице узети приватну зграду и за њу плаћати око 2000 дин. год. кирије, и тако ћемо у будући бити имати износиду од 27.653 дин. на кирије за школе ако не буде још и више

И на послетку сада се издаје много више но што би требало. Један мамак може лако да се стара за 4—5 учионица. А данас због распарчалости школа има и по један омладус за једну једину учионицу.

Тако, данас се плаћа у халидуи:

За први и други разред осн. школе за жен. деку на послугу месечно — — — — — — 44 дин.
За III и IV раз. осн. школе за жен. деку — 44 „
За I и II одељ. I и III раз. за муш. децу — 64 „
За II и IV раз. за муш. децу — — — — 50 „

4 фамулуса 202 д. м.

Кад се изградају, а тиме и трећинар школе, онда ће овај посао моћи принити 2 фамулуса по 60 — 120 дин.

Даље само за овој једној школи биће уштеде на 82 динара месечно.

На зап. врачару издаје се за послугу месечно:

за I и III и IV разред 70 динара
„ I и IV „ 40 „
за II и III „ 40 „

За 3 фамулуса 150 динара

а треба 2 за 120 дин. дакле уштеда 30 дин. месечно.

На дорћолу има 3 фам. за 160 дин. а довољне ће бити 2 за 120 уштеда 40 дин.

На источном врачару издаје се у ове послуге за

I раз. осн. школе за мушку деку месечно 24 дин.
II „ „ „ „ „ „ 36 „
III IV „ „ „ „ „ „ 40 „

За 3 фамулуса 96 „

а треба 1 за 60 дин. те би уштеда била 36 дин. месечно.

Месечна уштеда на само послузи код нових школа износи 202 дин. а год. 2424 дин.

Место садашњих 13 фамул. требаће само 7, дакле мање 5.

Не подећи рачуна о уштеди на огреву, који троше фамулуси, када се она састоји само на послузи, дода целој суми која се издаје за кирију (27.658+2424) онда излази, да годишње имамо на расположењу суму од 30.082 динара или округло 30.000 дин.

Ако ову суму од 30.000 дин. сматрамо као интерес, онда бисмо под Управе Фондова имали за 2½ год. исплатити зајам од 377.000 дин. и небн требало грађане приморати ни са пет кара интересите за овај зајам. Иако, поштo у општ. каси, као што је комисија приметно спомена, има само 200.000 дин. готова новца, који за бедава живи, то бн се тај новац можао употребити те да се одмах престуни подизању нових школа и. пр. у Палилули и на Дорћолу.

Тиме би годишња уштеда била:

од паделајске кирије — — — — — — 5.472 дин.
„ дорћолске „ — — — — — — 5.544 „
на послузи „ — — — — — — 1.344 „

Свега 12.360 дин.

Дакле годишње уштеде било би само на овим двема школама у палилули и на дорћолу 12.360 дин. а уза у обзир и уштеду на горњој (за њиву послузи) било би уштеде ово 12.500 дин. годишње.

Ако ових 12.500 дин. сматрамо као интерес, то би тим новцем могли за 2½ год. да исплатимо капитал од 156.000 дин., а толико ће од прилике и коштати ове две школе.

Општина има и своје зграде, у којима су сада школе, тако:

Код саборне цркве	2	зграде	8 учионица
На теразијама	2	„	7 „
У министарској ул.	1	„	3 „
На дорћолу	1	„	2 „
„ зап. врачару	3	„	6 „
„ ист. „	3	„	4 „

Свега 12 зграда 30 учионица

Од ових зграда неке би још за неко време могле остати као школе, а неке у којима неће могле и даље школе остати, могле би се употребити као становн за учитеље, или би се издавале под кирију, и одатле би општина имала приходе. Тако н. пр. зграда у којој је сада основана школа за женску децу на ист. врачару могла би бити врло лен пријатан стан, а за њега би се могао добијати год. најмање 1000 дин. кирије.

За зграде код саборне цркве 2500 дин.

За зграде на запад. врачару 2500 дин.

Дакле за зграде, где су плаћени општински тако велик да би старе зграде и даље остати могле, и кад се нове школе изнађу, добијало би се преко 6.000 дин. год. кирије.

Ако се ово дода горњој суми од 30.000 дин. као интерес за школе, онда имамо годишње на расположењу суму од 36.000 динара.

Број ђака редовно сваке године све већа расте, и тако општина ће бити принуђена, ако не буде изградила нове школе да још приватних кућа узме под кирију, јер су многе школе и сада прегужве, а за 4—5 година мораће још најмање 6.000 дин. год. плаћати више за кирију.

Ако се сва сума дода овој од 36.000 дин. излази да ће имати годишње на расположењу суму од 42.000 динара.

С овим апутетом општина би могла за 23½ год. исплатити управи фондова зајам од 525.000 дин. а много више и неће требати, па да општина изнађа нове школе какве данас наука захтева.

Кад би се за 23½ године исплатиле ове школе, онда би се и будуће општинском имањаше за 42.000 дин. год.

Из свег приближеног предрачуна види се, да према садањем приликама за подизање једне тако важне потребе нема наша општина готове никакве жртвама да поднесе; али, и кад би било каквих, без сумње нема никога, који би се томе противио.

(свршиће се)

ПРЕДЛОЗИ

ПОДОДБОРА ЗА ИЗВРШЕЊЕ Н. ВОДОВОДА

(Стенографске белешке од седнице 20. марта 1890. г.)

(наставак)

Никола Ђ. Поповић. Ја сам, господо, изванредно саслушао предговорнике, који су доказивали доказивали корист од тога да се добије генерално одобрење од стране збора народа београдских за задужење од 10—12 милијона динара, и ко може замислити баш сви ти разлози предговорника иду на то, да су противни томе општем, генералном, одобрењу за задужење а ево зашто? Прво тражити генер. одобрење за задужење од 10—12 милијона динара у овој 1890. години, а да се тај новац утроши на разне и најхитније општинске потребе, и то тек у течају од 5—6 година у будуће, ја мислим да не би било оправдано ни с једне стране: ни према закону, нити пак према грађанима гласачима. Друго, сви изборни гласачи, који воде рачуна о свом гласу који решавају овако важну и крупну ствар — задужење од 10—12 милијона динара, зар би дошли на збор кад немају у исто време пред собом плана и предрачуна шта ће да поиста једна или друга установа или грађевина општинска за коју се задужује општина, а нпт ће сазнати све потребе скупа тако. Ја држим да неби дошло ни један такав гласач. У таком нашем гласачке можда и да сиадам, и ја сам не бн могао да гласам да се задужи општина са 10—12 милијона динара, који би били употребљени у течају 5—6 година доцније. Ја мислим да није ни право да се од садашњих одборника општинских, и од садашњих гласача траки одобрење ових издатака који имају да се изврше тек после 5—6 година. У том погледу најпаше разлога дао је сам председник техничке комисије кад каже, да сне ове радова не могу да се врше једновремено, у течају једне или две године, него да ће требати дуги низ година; чак и за све претходне радове треба више година. Кад је то тако, и кад техничка комисија то каже отворено, да се водовод не може свршити пре него за 30 месеци, т. ј. за две и по године, ако се сад, одмах одлучне на њему радити, и кад се зна то да се у томе времену не може ништа више радити него само да се претходна питања о канализацији, осветљењу, грађевинама, каларисању и т. д. прогутопољавају за будући наредај, онда не знам какна би била оправдана потреба да се још сад траки одобрење за задужење и за та друга питања, и за канализацију, каларисање, осветљење, клапицу, школе, варошки суд, интернате и обилна утврђења. Како може да се за те потребе траки генерално одлучење за зајам, кад се не каже ни како ће се покрити отплата и интерес тога зајма, и кад се зна да гласачи траже да су уложили се тим т. ј. да се упознају како са плановима према којима неће општина да изводи извесне потребе, тако са предрачуном коштања, као и са начином који мисли општина да подмирује нужну отплату и интерес, како да окончирају у овим издацима, који износе толику суму задужења. На овај начин, мени се чини, да би се само збуњали и омели

Ако се ово дода горњој суми од 30.000 дин. као интерес за школе, онда имамо годишње на расположењу суму од 36.000 динара.

Број ђака редовно сваке године све већа расте, и тако општина ће бити принуђена, ако не буде изградила нове школе да још приватних кућа узме под кирију, јер су многе школе и сада прегужве, а за 4—5 година мораће још најмање 6.000 дин. год. плаћати више за кирију.

Ако се сва сума дода овој од 36.000 дин. излази да ће имати годишње на расположењу суму од 42.000 динара.

С овим апутетом општина би могла за 23½ год. исплатити управи фондова зајам од 525.000 дин. а много више и неће требати, па да општина изнађа нове школе какве данас наука захтева.

Кад би се за 23½ године исплатиле ове школе, онда би се и будуће општинском имањаше за 42.000 дин. год.

Из свег приближеног предрачуна види се, да према садањем приликама за подизање једне тако важне потребе нема наша општина готове никакве жртвама да поднесе; али, и кад би било каквих, без сумње нема никога, који би се томе противио.

(свршиће се)

ПРЕДЛОЗИ

ПОДОДБОРА ЗА ИЗВРШЕЊЕ Н. ВОДОВОДА

(Стенографске белешке од седнице 20. марта 1890. г.)

(наставак)

Никола Ђ. Поповић. Ја сам, господо, изванредно саслушао предговорнике, који су доказивали доказивали корист од тога да се добије генерално одобрење од стране збора народа београдских за задужење од 10—12 милијона динара, и ко може замислити баш сви ти разлози предговорника иду на то, да су противни томе општем, генералном, одобрењу за задужење а ево зашто? Прво тражити генер. одобрење за задужење од 10—12 милијона динара у овој 1890. години, а да се тај новац утроши на разне и најхитније општинске потребе, и то тек у течају од 5—6 година у будуће, ја мислим да не би било оправдано ни с једне стране: ни према закону, нити пак према грађанима гласачима. Друго, сви изборни гласачи, који воде рачуна о свом гласу који решавају овако важну и крупну ствар — задужење од 10—12 милијона динара, зар би дошли на збор кад немају у исто време пред собом плана и предрачуна шта ће да поиста једна или друга установа или грађевина општинска за коју се задужује општина, а нпт ће сазнати све потребе скупа тако. Ја држим да неби дошло ни један такав гласач. У таком нашем гласачке можда и да сиадам, и ја сам не бн могао да гласам да се задужи општина са 10—12 милијона динара, који би били употребљени у течају 5—6 година доцније. Ја мислим да није ни право да се од садашњих одборника општинских, и од садашњих гласача траки одобрење ових издатака који имају да се изврше тек после 5—6 година. У том погледу најпаше разлога дао је сам председник техничке комисије кад каже, да сне ове радова не могу да се врше једновремено, у течају једне или две године, него да ће требати дуги низ година; чак и за све претходне радове треба више година. Кад је то тако, и кад техничка комисија то каже отворено, да се водовод не може свршити пре него за 30 месеци, т. ј. за две и по године, ако се сад, одмах одлучне на њему радити, и кад се зна то да се у томе времену не може ништа више радити него само да се претходна питања о канализацији, осветљењу, грађевинама, каларисању и т. д. прогутопољавају за будући наредај, онда не знам какна би била оправдана потреба да се још сад траки одобрење за задужење и за та друга питања, и за канализацију, каларисање, осветљење, клапицу, школе, варошки суд, интернате и обилна утврђења. Како може да се за те потребе траки генерално одлучење за зајам, кад се не каже ни како ће се покрити отплата и интерес тога зајма, и кад се зна да гласачи траже да су уложили се тим т. ј. да се упознају како са плановима према којима неће општина да изводи извесне потребе, тако са предрачуном коштања, као и са начином који мисли општина да подмирује нужну отплату и интерес, како да окончирају у овим издацима, који износе толику суму задужења. На овај начин, мени се чини, да би се само збуњали и омели

гласаче, а то би могло имати за последицу да се смету и ова претходна радова на подозиду која већ општину коштају доста новаца, јер су падали виногради, новац у неколико десетак хиљада динара је већ на расходу, утрошен. Да се оваке дање рад на водоводу, који нам је пуњени и потребнији од свију осталих потреба. За неке је од ваше кашнести канали, тако исто подземне нарочите суде, клапице, ватрогота и т. д. али је водовод на крајње жеље и од највеће важности: јер ита вреди канализација, ита клапица, кад нема воде, која ће пругите кроз канале и носити нечистоћу, као и на канализ. Ето сад је тек март месец а већ готово немамо воде у чаршији, а шта ће бити месеца јуни и јула то сви знамо, ако се сетимо само ита је било прошлога лета и кроћних година. Зато ја мислим да треба да нам буде највећа брига да начнемо систему рад техничке комисије, која је већ две године радила на овоме водоводу, и која је готова са свима претходним радовима тако да сад од ових радова зависи само да ли ће се после месец дана отворити главни ров на водоводу, јер и председник ове комисије рече, ако се не начне пред месец дана највише два да ради на овоме водоводу, онда се на њему у овој години 1890.ој више неће моћи много да уради.

Дакле с тога ми изгледа рад да се одбор у један глас изјасни да се напорене свију потреба општинских које имају да се напуне тек после 5—6 година; с тога, што се и гласачи неће моћи за то да изјасне у ред између ин планова, ни прибавити одвор комтаба свију крајних потреба, као што не знају ни за начин који ће општина покрпати интерес и отплату на позајмљену суму, што и ја као одборник за то нијам ни знам; а што мислим да би овај пут могао да овете брзо извршење водовода, ја сам за то: да се прави предлог техничке комисије да се општина задужи до 2 милијуна динара за водовод и да се за то задужење траже одобрење збора.

Ако би пак комисија финансијско-техничка која има у задатак да уреди и сва остала питања као и питање о водоводу, и о комтабу и финансијању свију предузећа општинских, о начину исплате интереса и отплате дуга, ако би хтела та комисија бити готова са својим радом сир за половину сноса задатка, онда би сада за нашо да такође може бити и за то да се траже говорљиво одобрење за целокупну суму дуга: али, кад та комисија у ствари није ни почела да ради на томе и нарочито на финансирању, и кад се зна да ће тај рад не моће ни за два три месеца бити да сврши ма како на томе радила; над знам да ће се још рад те техничко-финансијске комисије наћи тројица чланова из те комисије не могу доликати својим на рад, онда остаје водовод са тим осталим радовима, знати да му обустављено рад за неку ову годину, а ја сваком мислим, да му обустављено рад за неку ову годину, а ја сваком мислим, рад да то буде и да ни сметамо томе раду, јер потпуно неодређен људима, који су да сада на овоме послу неуморно радили и ствар довели дотле да се може довољитино решити, да се отворене само грађење. Поред тога мени да начем да кад Одбор реши нешто, да се општине задуже до 2 милијона динара искључно за водовод, да у овој години неће добити могућност да може збор попова да решила о задужењу канализацију и другим предлозима, јер као што реких, комисија која о тим питањима треба да траже претходне радове, није још ни отворено са њима да ради, а да сврши све као што треба требаће још може бити и више од године дана за тих да можемо приступити радовима за канализацију и друге установе. И ја сам чак једне комисије, која треба да разматра о подизању школа и ни сад нешто радила; али сам стали што нелазе сад у потребних података и по томе се ради да се подигне набаве, но док то буде иоида ће проћи још по године дана на тек да најмање пред Одбор.

Дакле сте то исто сам поновио говори у корист онога посебного задужења само за водовод, а не за генералне задужење, и ја би рад чуитао госп. председника да ли ће у овој години ка која од других комисија моћи да буде готова, а нарочито комисија за канализацију ако ито је била она за водовод т. ј. да ли ће моћи спремити све што треба да се неко отвори рад на канализацији — ја држим да не може; к тад не може, кад се зна да за народу самих планова треба дуже времена, онда исто би сад тражили одобрење за оно што ће требати да се траже после 2—3 и више година!

Председник. Канализација једнако зна је исто потребан у другом обзиру, колико и водовод — управо једно без другог неда се ни замислити. Водоводом недодбор нашао је такође, у своме извешају, да се канализација мора исто пре предузети, дакле одмах за водоводом: а поклоно је и у горње, с којих нам је немогуће да једновремено градимо и водовод и канале. Према томе чим отпочемо градење водовода, одмах морамо приступите претходним радовима за канализацију и и расписати стечај за израду планова. Упоредо као са претходним радовима за извршење канализације, предузећемо потребне израде како би за време свршиле припремне техничке послове и за друге, приместимо обележење реперне, то ће тај начин да будемо спремни кроћи и само извршењу чим се приходи радовој у потребној мери, као што сам раније поменуо.

Илк. Р. Поповић. Ја имедам да за претходне радове није нужно одобрење збора; као што то одобрење није тражено ни онда када се приступило претходним радовима за водовод. До 15 и 20 хиљада динара држим да се нашла општина може да задужује и да наређује издатке на претходне радове за канализацију као што сам то напређивали и за водовод. То није противно закону, јер се општина задужује, чим неке нужне издатке, који ће се доцније подмирити из партије, и ја је одређена на детаљну потребу. Дакле мислим да не стоји да је с тога потребно какво генерално опхављење од стране збора и за радове осталих потреба. Новоселетну и ја бих волео да можемо што пиме потреба што брже намирити; али ја не рејем техничкој комисији поглавито, и кад би она могла радити и на водоводу и на канализацији, то би било најбоље; но она је већ ангажована на водоводу, а за канализацију не немамо других довољно стручних људи да могу надзедати и послове канализације у исто доба, кад се водовод градио буде. С тога ће тој посао канализације бити нешто успорен.

Дакле та комисија има и друге дужности, као што је дужност финансијска, и онда сумњам, да ће моћи имати времена за да и те послове тако брзо поширима у течају ове године. У томе имамо и искуства. За то ја опет остајем при томе, да сада решимо само питање о водоводу, које треба што брже и у дело привести.

Председник. Пројект за канализацију израдиће људи специјалисте за тај посао, и ми ћемо за то расписати конкурс, као што је и за водовод г. Сирмер израдио пројект; комисија техничка ће имати само да разметри тај пројект; а тако исто сад неће бити дужна да се стара о извршењу водовода на начин да сама ради на грађењу, него ће бити за то друге, контролне комисије. (Тако је.)

Милут. Марковић. Из говора г. председника и предговорника видим ако да би се могло поставити одређење за задужење једнако од 10 милијуна. Ја мислим да је за то задужење потребно претходно учинити све оно што се чини и при грађењу општинских добара; треба т. ј. сначини тачно зашто се и колико се општинске зграде, и за то треба добити законског одобрења. Међутим ја бих имао у овој предмет да напоменем и то, да према изјављеном мишљењима и у одборској седници и у конференцијама које смо држали о овој ствари, требало би се бар нешто одређено задужење наше ако се у исто време не би у кратко бар назнаком зашто се задужујемо, чиме се покрива интерес и ако се не би именовали извори за то покриће. С тога сви мени чини оправдано ово мишљење да не можемо приступити задужењу док комисија финансијска и техничка не скрпи свој посао, која ће је наложен од стране општинског одбора на основу мишљења надзелених и у самом одбору и у државним конференцијама. Што се тиче мишљења г. Н. Поповића, ја сам се одлебао да ће да се сагласим са њим, али кад сам боље размислио, увидео сам да ме је он својим разлозима више разубедио и нисам хтеће да то не може до буде и дело је г. Веданрић поменуо, да имамо крајева у нашој народи којима треба неда а има крајева је потребнија друга установа, као нпр. антрополи нашли и т. д. и кад се уме у рочуи целокупан број заинтересованих пор. глава онда, со може задати да ће бити одређено све што се буде тражило. Ако се у томе не би усвојило, нарашно прошло би све што се досад радило и тровало, а грађанство мислим да ће од тога водити рачуна. Тако исто знамо да их има који држе да је нужна канализација него водовод, а има их који мислу да је боље да се укупно глава за једно задужење, а не посебно. С тога сам за предлог г. председника.

И. Гавазић. Ја сам хтео г. Поповићу само да напоменем односно жеље пријеђе да неће бити право да се гласи сада за 10 милијуна кад ми у прави годишњи фактичке неће

бити потребна толика сума. Сваки комисије кад је предложила ово привремено задужење од 2 милијуна, имала је то исто у виду, да ван за прве године неће бити више потребно. Али ми смо знали да хтели нехтели и остале грађевине предузети и сада је само питање да ли да у једно тражимо одобрење за све грађевине или само за водовод. Решили ми то сад у један пут или тражили одобрење због за сваку посебну потребу, излази на једно: само што ће ово друго бити терет више за грађанство кад се чешће буде тога буду звали на одазване. Према томе ја мислим да можемо са свим хранити и овај и одлог г. председника, да сада тражимо генерално овлашћење за цео зајам.

М. Јовановић. И ја умјам господо, да би било боље да водовод грађанство да од једном главно селокупно задужењу; само, у том случају би се морало задјети такав рачун о свима грађевинама и целом економијом тога зајма. Ја сам слушао, кад се прије о овоме водила реч, да се тражило од стране грађанства, да му се каже шта ће коштати све ове грађевине, и то је заиста оправдано тражење. Дакле прије него се одлучимо за једно или друго, т. ј. да ли да тражимо генерално, или да тражимо само потпуно задужење, ми треба да се добро размислимо и да нидаље једне ни стремам да изађемо пред главаре за доволним предрачуном и образложењем за сва задужења или само за једно — као што је водовод. Нема сумње да нам је водовод најпрекији, јато је и оправдано што се на њему нешто радити, и што сад из записнике те потребе можемо лакше стремити пред грађанство. Ја мислим да бази сада, ових дана сви грађани имали су прилике да увиде ту потребу јер куда се год машемо тиме прашина да нас угуши. То је једна околност, која нас жури да се што пре ово питање изнесе на решење, јер у другим приликама може да се и заборави на ту потребу и сад дужан да би се ово питање о водоводу тако рећи једногласно прихватило и решило. Нека од господе рекне да има краћена у варени где нема више потребна." Ја видим напротив да и сами Сплањани, који су поред Сене, ове да удаси прашина, ако год и кас на Врачару. Ово је питање завета врло хитно, и не би требало ни часа да се задоцњава његово решење. Г. Милутин Марковић напоменуо је са гледишта законског да то задужење треба да добије и потврде од више власти, и кад је то тако, онда са обзиром што је нама најкраћа потреба да што пре добијемо воду, и са обзиром на то што ово одложно тога питање у свему сигурно да нећемо пред збор са предрачуном, ја нисам противан да се од једном реши за целокупно задужење, ал се бојим да тако стављено питање не омоги извршење водовода који нам је толико потребан.

Г. Брнић. Ја бих желио за мало објашњења. Ако би одређено збор да се задужимо 10 милијуна динара, било код наше банке или код другу банкарс, би ли онда мо могли плаћати интерес одмах на свих 10 милијуна?

Председник. Не, него на ону суму коју би евентуално узели, на ту би интерес плаћали.

Г. Брнић. Кад је тако, онда зашто би одлагали питање о овом задужењу да се не реши сад одједном. Онда ће пословни ићи и боље и брже, и што ће после две три године звати поново збор да решава о томе. Ми исто тражити одобрење за то, да се можемо задужити до 10 милијуна на колико треба толико исто узети и на то исто будемо узели дакако хранозину и плаћати интерес. (Тако је.) Ако нам треба 100 хиљада, толико исто узети, ако 200 толико — и на то плаћати интерес. На кад је тако, онда зашто да одлажемо ствар на више пута и да не спрашно од једне кућ?!

Председник. Ми исто објаснити грађанство о свему што је потребно да скупина предузме, и сигурно ја мислим да ће начин задужити, т. ј. колико нам кад потреба, толико исто се и задужити и само на ту сумарно узету суму, плаћати интерес; и онда кад то тако учинимо, нећемо се бојати да грађанство неће то да одобри; јер довести, што нема решење, једна ће бити на водовод, другу за канализацију и т. д. те исто на тај начин лакше добити ово одобрење од грађанства.

Ј. Симић. Ово питање дакако господо, да је већ спремо за решење. О њему не треба више доказивати. Сваки грађанин у Београду зна, да Београд нема довољно воде и да му је ова врло потребна. Осим тога сваки зна да Београд потребује канализацију, да Београд потребује школе, да Београд потребује антрпоте и т. д. Дакле, сваки београђанин и то врло добро зна, да се ни једна од тих потреба лесовно неможе да намири без новца, а зна и то да општина тога новца нема него да се задуживати мора. Без зајма то се општа извршити не може. Истина ми смо добили у врло повољан положај због тога што наши пројекти за све ове послове већ готови. Готови нам је само пројект за водовод. Но ми треба да поспешимемо целу ову ствар. Комисија техничко-економијска, која је одређена била да све то изради и спреми, она није могла бити с тим радом готова. Али пошто се сада зна да реши једно начелно питање, да ли треба да се задуми општина са 10 милијона динара или само са 2 милијуна то би било заиста непријатно, кад би она комисија за кратко време изродила све ово што јој надлежи, јако би се могло знати толико општина може имати прихода, колика ће подношати ове издатке који су нужни за отплату и интерес. Према томе ја кисли да ће бити нужно за отплату и интерес. Према томе ја кисли да ће бити најцелисходније и најподеснији да ми комисија у кратком времену за месец или два, бар приближно изнесе издатке и рачун о тим приходима и трошковима, па да с тим пићемо пред збор и да му објасним: да су то рачуни стручњака, људи, који су познати с тим пословима и да ми се може вероват да је нужно да се учини оволико задужење, задужење од 10 милијуна место 2 милијуна за сам водовод. Ја мислим да за тај начин место 2 милијуна за сам водовод. Ја мислим да за тај начин више нема сумњата да збор не ће прихватио и одобрио то задужење, пошто зна да су сви ове потребе заиста неодложне, и да Београд треба створите ово услове, које нису и остале престонице у свету.

Према томе ја бих само мој предлог на то, да ова комисија техничко економијска спреми за кратко време, за месец или два највише, све што треба за збор, а ми дотле да прочеставо са водоводом, пароните и с тога што можемо прочеставо са водоводом, пароните и с тога што можемо прочекати и два месеца више. Нетиње је на свани начин врло важно да ли ће се одобрити цела сума од 10 милијуна или само 2 милијуна, јер кад би добили зајам од 10 мил. са том би само 2 милијуна, јер кад би добили зајам од 10 мил. са том би самом водовода не напримо целог пројектрајство које је тако поспешено, да ће ми за 2 године моћи имати готова цела ова водовода. Но тоже мислим

Рад општинског одбора

XXI. РЕДОВНИ САСТАНАК

24. априла 1890. год.

Беше: Председник члан суда г. С. Карапанић, чланови одбора г.г. М. Јовановић, А. Штеи, Р. Петровић, Ј. Симић, К. П. Михаиловић, Н. Р. Поповић, Ђ. С. Николајевић, С. Х. Милићевић, К. Б. Михаиловић, В. Николић Ј. Ђ. Голубовић, М. Вељковић, Ј Стојковић, А. Ј. Одавић, Ј. Ж. Ђурић, И. Прокопијевић, И. Ј. Михаиловић, М. Јанковић, М. Капетановић, М. Ј. Марковић, С. Ј. Анђелић, В. Вигњевић Л. Дамњановић, М. Р. Харишановић, Љ. Јовановић, Ђ. Димитријевић, Др. М. Т. Лазо, Р. Р. Вајкић, Р. Драгићевић, Ђ. Николић.

I.

Прочитан и примљен записник одлука из седнице од 16. ов. мес. с протумачењем код одлуке бр. 181 да председник са одређеним одборницима може определити земљиште за потребу експлоатације како за сходно буде нашао, а не да само даде замену за део који је међом рејона остао ван паркиши.

II.

Рачуноводство слоништава да је 18. о. м. држана лицитација оних места, која су одређена за кућатлија, али да се почетна цена није могла определити са 20 и 50% за друго и треће место јемчиоце од процеса, пошто је цена врло месту нашла с огромном разликом — знатно нижа — то су се друго и треће место морала слободно лицитирати по цени, коју су лицитанти дали.

Оваком лицитацијом нашла је цена од метра: врло месту 20·10 дин. другом месту 6 дин. а трећем месту 4 динара.

Налазећи да је лицитација во све коноска, Одбор је **сматрао:** да се успоје и тако врло место уступи Нестору Миосављевићу кланару, друго Јосиф Талић трговац и треће Владимиру Димитријевићу кланару, с тим, да сваки од њих има заузети за своје кућатло најмање оволико простора, колико је условима лицитације предвиђено.

III.

Председништво реферише да је општински Суд решио да се лицитацијом по ново издају под закуп водоводски кладенци на којима су продавнице месд. Лицитација је држана 20. ов. мес. и од 7 кладенца за продавнице говеђег меса падало је шест, а кладенац са св. месарнице уступљени су сви 11. Годишња закупнина за прва 6 оних лицитацијом нашла је 7140 а до сада је била за сих седам 5040 дин. Других 11 падало је садашњом лицитацијом за 6288 а до сада је приход био 4398.

Како је оним кораком општинског Суда постигнуто 3990 дин. више крајцара годишње, — Одбор **решава:** да се лицитација као неповољна успоје с тим да рок закупа буде од 1 маја ове до 31. децембра 1891. год.

IV.

Рачуноводство подноси извештај да је држана лицитација да се уступе под закуп 14-ти и 15-ти дворски плац у 5. вечерње, и да су оба плаца остала на Луки Ђелошићу за 1032 дин. годишње закупнине.

Пошто је оном лицитацијом постигнута већа од досадашње закупнине за 28 динара, одлучено: да се лицитација успоје а рок закупу буде 3 године дана.

V.

Председништво износи акт сеоског механско-кафанског одбора тражи да општински Суд држи надзорне органе за хватање оних који крчмом крче пиће.

Акт сеоски гласи:

„Општина београдска редовно сваке године издаје под закуп акциз механски, и од њега има прихода 30 до 40.000 динара како од лицитације тако и

Овај приход без сумње био би већи, да дистерције и бакали макар не крче пиће, протумачили, чиме се на сваки начин и цена закупу умањује, пошто се акцис једанко по закону од механција и посетија наплаћује, а код и бакала и дистерције крчме пиће, онда је и много механџијама немогуће да плате већи акциз, који би без овога разуме се више плаћале.

Ради овог кријумчара, и да би се очували интереси члана сеоског механско кафанског сеоске је држао и плаћао хватаче, који су хватали кријумчаре пића и достављали их власти, да их ма на какву прописану опсуду, — но од овога није никакви резултат постигнут, пошто хватачи нису били органи општинске те је и у самом хватању врло био тежак и ретко постигнута, да се доказима ухваћени кријумчар преда Суду или власти.

С тога, да би општина која је и иначе законом позната, — заштитила своје грађане од једне противзаконе радње а удобо да би заштитила своје властите интересе којима јој се оваквим радом општина штета наноси, пошто се фактички услед оваквог кријумчарења и прихол општински који зна од акциза и који би требао да је знатнији , — сваке године умањава, то сеоско механско-кафански одбор моли општину, да она заведе општинске контролоре и хватаче нескупчине за кријумчарење пића, а сеоске ће им са своје средине бити на руци ради лакшег хватања кријумчара.

Сеоско је рада, да ће општина увиђајући и само ову потребу учинити ита треба за овој стварн правилном преустројства своје администрације."

По саслушању акта сеоског, **решено:** да општински Суд предузме потребне мере да се што већма контролише продаја пића и стаје на пут кријумчарењу; а комисија, која ради на преустројству службе општинске, да уме у вид молбу сеоског и према своме похођењу и у своме поседу предлоге учини.

Општинска мерина

Прибирање кантарије по закону од **1846** за последње две године имало је нарочитих тешкоћа, које су потекле услед познатога расцепа Господина Министра народне привреде од 1. Септ. 1888. Представништво ни'е никако могло пристати да се расцепом мења законско право општине, да се оно сужава и цифра једног основног буџетског прихода знатно умањује без икакве накнаде на другој страни. Тежња пак да се извозној трговини учини олакшица, што ће извоз бити ослобођен од плаћања кантарије, у расцепу је била само наражена, али није имала правилну основу, пошто је расцепе с друге стране остављено широм отворена врата за злоупотребе оних, који би стремељене количине продуката за извоз протурали у самој вароши с већом добити, а на штету других, који су плаћање кантарију на ово што су за домаћу трговину донели.

Али и да је расцепом могао бити обезбеђен потпуно успех патриотске му намере, ипак не би се никако дао предати поступак да се ради једне и сувише незнатне олакшице земаљском извозу, нанесе много већа и изненада штета престоничној — по финансиорима слабачкој — општини, која и онако нема ту срећу да је држава субвенцира ни приближне ономе како то чине, и у ближем и у даљем суседству, друге државе према својим престоницама. Представништво општине било је дакле научно тражити да се расцепе не примењује.

Кораци представништва имали су само релативне успехе, у колико је питање отајало отворено све дотле иницијативом дамашњега председништва и добротом Владе није на Ванредном Сазиву Нар. Скупштине донесен нов закон о мерини општинској. Тај закон ступио је у живот 25. пр. мес. и можемо се само радовати што је њиме изведена из дугогодишњег хаоса једна практично важна службо општинских власти, те ће тако у свима општинама, за исти начин, бити уједначено тачно мерење продуката по тржиштима и престати са тешкоћама у прибирању мерине а и извоз земаљски имати једну олакшицу више.

Закон о мерама општинској гласи:

Члан 1. Све што се у разном свобраћају продаје по тежини или по запремини, на било то по тргиштима, пијацама, дућанима и другим местима, мора се мерити на општинским мерама и напалените мерила у корист паше месне општине по одредбама овог закона.

Ова ће се мерила напаљивати и на оне количине, које би продавци, по одобрењу општине, сносили мерилима мерио. Мерину плаћа продавац.

Члан 2. Свака је општина обавезна држати довољно тачних мерила према величини њеног промета.

Члан 3. Општине су дужне држати довољно сигурних мерача, који ће пре ступању у службу положити заклетву, пред судом за општинске званичнике, и кајцији за тачно вршење своје службе.

Ово преди и за закупца, ако општина то право да под закуп.

Члан 4. На све што се у кругу које општине продаје на количину већу од 25 кгр. или теглиле, на мерило се то на општинским мерилима, или не, напаљиваће се на ње мерине и то:

На тежине од 25—50 кгр. по 5 пара дин.

На тежине од 50—100 кгр. по 10 пара дин.

Преко 100 кгр. од сваких 50 кгр. по 5 пара динарских.

Пример правне кола на полским мерилима ради одређивања дара вршиће се бесплатно.

Члан 5. На клепета и врхи угаљ, креч, цемент, земљу, руде у непрерађеном стању, сено и слачу, напаљиваће се на ње мерило родовска такса у средњем члану.

Члан 6. Неће се напаљивати мерила на предмете који се са стране увозе, а намењени су:

а. За потребу Краљевог Двора;

б. Дипломатских и конзуларних агената, акредитованих код Краљевог Двора;

в. За потребу државну, над државна сама непосредно врши надзору.

Произвођ роба таквје не плаћа мерину.

Члан 7. Продавци који не пође одредбе овога закона казниће се са 10—100 динара у корист општинске касе.

Члан 8. Кривице кажња и суда општинска суд.

Члан 9. Жалбе против суда на овако закону разматрају у последњем степену „стални окружни одбори“ а у Београду и Нишу управе варошке.

Члан 10. Правила за вршење овога закона прописаће министар народне привреде.

Члан 11. Овај закон ступа у живот од дана, кад га Краљ потврди и онда престаје важити закон од 25. Јула 1846 год. (Збор. III. стр. 151.) и његова допуна од 18. Маја 1867. год. (Збор. XX. стр. 22.)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Усвојени. Предлози комисије (чија се извештај у овом броју продужује) о подизању нових зграда за основне школе, усвојени су с неким малим изменама у седници Одбора 7. о. м. На тај начин начелно је решено још једно од најважнијих питања наше општине, те ће се по закључењу зајма моћи неодложно приступити подизању нових школских зграда.

Градиће се 10 школа а стечај за план модел-зграде расписати одмах.

Комора. У своје време јавили смо да ће комисија, која је прошле године разрезала у Београду комору, накнадно узети у оцену жалбе грађана, чије се имовно стање изменило, или који иначе нису са разрезом задовољни.

Данас доносимо, на челу листа, службену обавештају о томе, на коју обраћамо пажњу заинтересованих читалаца.

И за саке. Наредба општинског Суда, у 17. броју листа, о захватању воде са чесама, распростире се и на оне, који су имали обичај да и саке на чесмама пуне. Кад се не може због, оскудице воде на тиме, допустити да хлебари, пекари, бозаџије за своје радове воду преко целог дана захватају, по себи се разуме да се још мање може допустити да ко и саке на чесмама пуне.

Ово најављујемо ради оних, којима се наредба чини нејасна, и то по службеном опхављењу општинског Суда.

Стечај. Упражњено је место бабице општинске за квартсавамалски. Оно ће се попунити стечајем, који објављујемо данас.

Седнице. Одборски састанци држаће се чешће од сада. Прошле недеље било их је три.

На дневноме реду сутрашњега редовног састанка биће предмети, који нису спрнени у синоћној седници, а сем тога још и ови:

а.) Извештај комисије како да се изврши канализација.

б.) Извештај комисије о преустројству администрације.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА

Водовод у Пловдиву. Ту скоро једодневска општина закључила је са бугарском нар. банком зајам од 1½ милиона динара, који ће се употребити неглавито на вршење водовода.

Вода ће се довести из сеирске изворе који далеко са подбрежја родопских планина.

Регулација у Софији. Последње године софијска општина предузела је регулацију доле варошице тако да ће Софија из основа добити други вид и у брзо постати лепа варош. Начин на који се врши регулација запиша и страни свет. „Ketne de l' „Orient“ доноси ову белешку:

На Софије јављају да је ове кратког времена у општинском двору обављено нарочење по коме ће бити порушене куће у 12 улица ако се сопственици не одазову наредби. Та мера општинске управе вршена је одиста врлином брзином помоћу чете пијонирја, који на силу порушене кровове са кућа оних сопственика који се не поштовање наредби општинске власти не приступљи на оцену експропријационе комисије. Резултат ове нечувене делатности општинског кметa г. Д. Петкова тај је, што је једна половина града у разваљивама а друга је већ подигнута сасвим из нова.

Читава кућа молба за прекрајање града подноси је сва пловдивска општинској власти на разгледе и одобрење.

Оваква рад и експропријације имања, без сумње, није по вољи великоме броју сопственика; али со не може порећи да начин који је Софија изабрала за регулацију улица, највише води томе да се она развије у прво лепу варош.

Стечај

При општини београдској упражњено је место бабице са кварт савамалски.

Пријаве с документима примају се до 20. о. м. а првенство имају Српкиње.

Од стране Суда општине вар. Београда 12. Маја 1890. год. АВр. 676

Јавна захвалност

Г-ђа Драгиња пок. Станојла Петровића б. дрм. саветника, приложила је општинској благајни 150 динара да се поделе сиротиња приликом годишњег помена њеног мужа, који ће бити 15. ов. месеца.

У име сиротиње београдске најављује се племенитој приложили најтоплија захвалност

Од стране Суда општ. вар. Београда 12. Маја 1890. год. БВр. 1561 у Београду.

Наредба

Тротоаре у „Дубровачкој“, „Кн.-Михаиловој“, „Узун Мирковој“, „Васиној“, „Цариградској“, „Кр.-Милановој“ и „Крагујевачкој“ улици, према наредбама Управе вар. Београда од 2. Дец. 1886 Бр. 12255, 17. марта 1887. Бр. 3407, и 11. маја исте год. Бр. 5683, многи сопственици грађа и плаценъ нису поставили по од ње њој навелети а већина њих никако ни направила ни доби.

Општинске Суде спада у дужност, да се стара за безбедност и угодност пролаза у вароши, и за тое се на основу § 326. кривичног закона

наређује:

да без разлике ових сопственика имања у улицама: „Дубровачкој,“ „Кнез-Михаиловој,“ „Узун Мирковој“, „Васиној,“ „Цариградској,“ „Крал-Милановој“ и „Крагујевачкој“, који су нове тротоаре саградили, али их нису поставили по одређеној ширини и нивелацији, имају сада то накнадно учинити, а тога ради од општинског инжењера добиће нивелету, која је коначно утврђена од Господина Министра грађевина и Господина Министра унутраш. дела.

Она пак сопственици, испред чијих се имања и данас налази тротоар од шљала или ломљеног камена, и који нису до сада набавили прописани материјал за нове тротоаре, имају набавити плоче од тончидерског камена, или таквог, који је по квалобли и чврстоћи тончидерском камену раван, или боља и да саграде нов тротоар као што је напред речено, у прописној ширини и по утврђеној нивелети, коју ће и њима дати општински инжењер. — Општински инжењер давање обавештења сваком, за који је камен констатовано да је по квалобли тончидерском раван.

За грађење ових тротоара прописано је:

а.) да се земљиште има претходно јако набити;

б.) да се камење полаже на слој дунавског песка од 10 сантиметара;

в.) да фуге буду 5 милиметара широке и да се заливају са цемент-малтером тек пошто се претходно очисте;

г.) да се за ивицу употребе камење дужине најмање 0·50 m; висине 0·35 m, а горње ширине 0·20 мет.;

д.) да плоче за тротоар не смеју бити нигде танје од 0,10 метра а површина плоче нити суседне дугачка, ни мања од 0·12 кв. мет.

Где се при грађењу тротоара услед промене нивелете буде показала потреба да се пређе улазу на месте степени, она се не смеју постављати с пољa, на тротоару, већ једног степена и то само се дуж целе зграде поставе.

Ко од данас па за два месеца не би набавио прописани материјал и до 1. Јуна т. г. не почне грађење тротоара по овој наредби, томе ће сама општина (грађев. одељење) тротоар саградити по цени, коју за тротоаре испред својих имања буде платила, а суму ће општина наплатити на осн. § 465 а. о судском поступку.

Од стране Суда општине вар. Београда 25. Марта 1890. год. ГВр. 65.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

1.

Општина београдска издаваће на дан 15. маја ове год. својих четрдесет плаценъ дућанских у бара пиперији, под бројевима од 1 до 13 и број 16.

Ова ће се лицитација држати пред касовом пок. Косте Димитријевића од 9 до 12 сати пре подне и од 3 до 6 после подне, у које ће се време и закључити.

Сви они, који желе ма који од ових плаценъа под закуп узети, позивају се да означеног дана дођу на лицитацију.

О Бр. 6887 од Суда општине Београдске 2. Маја 1890. год. у Београду

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I

1.	За свирање народних свирача од једног вечера — —	2 д.
2.	За стално свирање мушк. оркестара по кафанама, биртијама и т. д. од концерта — — — — —	10 д.
3.	За свирање са пехарем певачица од 1 концерта —	20 д.
4.	За свирање женских (Дамен-Капеле) — — — —	30 д.

II.

1.	За 1 игрању или забаву са играњем у локал. 1-ог реда	30 д.
2.	„ 1 „ „ „ „ „ „ „ II-ог „	20 д.
3.	„ 1 „ „ „ „ „ „ „ III-ег „	15 д.

III

1.	За илумину на дан — — — — — — — —	10 д.
2.	Ранио представе и кошаркашке вечитиња, дневно —	10 д.
3.	Цирцуе од простаке — — — — — — — —	30 д.
4.	За забаве „Ушпил-Тантеа“ т. ј. (вешање, свирање и представљање) од забаве — — — — — —	50 д.

НА ЗНАЊЕ

Никаква јавна забава у општини београдској не сме се давати без предходно дозволе општинског суда. Догодили се да у коме локалу буде забава никаквопо приређена или јавна доведена, гсда од редње дужан је одмах сутра дан пријавити се накнадно општинском суду да такву плати; но ово дирекне важне само тада и тако, ако одиста није било времена да се предходно пријава учини.

Ко год се не би овог прописа придржавао напред наплате такве, подрљиве се и казни.

Од стране Суда општине вар. Београда 2ог. јан. 1890. АВр. 179.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМЕНЗИЈЕ:

а).	за чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове — — — — — — — — — — —	0,40 д.
б).	за ноћурдан шпархерд — — — — — — —	0,40 „
в).	за ушдан „ — — — — — — — — —	0,80 „
г).	за велики ушдан шпархерд у гостионици —	1,00 „
д).	за чишћење димњака од два спрата — —	0,40 „
ђ).	за чишћење простог димњака — — — —	0,20 „
е).	за чишћење чушкова од 2½ метра уједно са кећима — — — — — — — — — —	0,20 „
ж).	за чишћење чушкова од 2½ метра на више једнаког кећима — — — — — — — —	0,40 „
з).	за њихове димњака (цилиндера) без разлике на спратове — — — — — — — — —	1,50 „

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 1. до 7. Маја заклучно времена је врсно и-тематских квинтара:

ТЕЖИНА	Чега	100 к. просечна цена	ТЕЖИНА	Чега	100 к. просечна цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
25,120	Бранша пшенич.	22—	31,025	Сена	5—
	Бранша кукуруз.	—· —	1,290	Слама	3 —
282,555	Пшенице	15·80		Коре брезове.	—·—
107,742	Кукуруза	12·25		Воска	—·—
598,891	Раж	14·50	141	Кајмака	110
	Крупница	—·—	4,872	Сира	40—
63	Јечма	12—		Лоја топљена	
11,972	Овса	14·25	577	Масти	115
	Кукуруз пова	—·—		Слапине	
4,404	Пасуља	21·50		Суха меса	—·—
5,661	Кромпира	8·50	192	Жуте пеперане	114
	Арнаутина	—·—	10,370	Свиња дебелих	80—
1,154	Црна лука	12—	10,000	Угљена камена	—·—
	Бела лука	—·—		Кумура дрвена	—·—
	Лука врпљаше	—·—	60,175	Креча	3—
	Јабука	—·—			
	Крушака	—·—	Литара		
	Орара	—·—	75,410	Вина црна	20—
	Грожђа	—·—		Вина бела	—·—
	Шљива сувих	—·—	15,460	Разпе шљ. воће	26—
	Сувих шљива	—·—	1,108	Разпе ком. воће	32—

Примедба. Промет на општинским квинтарима од 25. до 30. априла 1890. год. 1188 дин. 65 пара.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Парна штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић

БРОЈ 21. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ ВТОРНИКОМ ГЈЕВ ПЕТ
ЦЕНА ЈА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
на страно поштс на годину . . . . . 9 дин.

Недеља 20. Маја 1890.

Цена је оглашења 6 дин. пара од врсте
Предплату ваља слати управництву на општинском суду а све кореспонденције на уредништво
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

У седници својој 18. тек. месеца, Одбор општине вар. Београда донео је ове одлуке:

„1.) Да се општина београдска за грађење зграда за основне школе, за грађење водовода, кеа, клавиче и канализације, за суделовање у грађењу антрпоа и за грађење модерне калдрме, задужи са 10 милиона динара ефективних, и да у најкраћем року изнесе збору грађана ово решење на одобрење;

2.) Услови зајма да буду ови:

а) Интерес и отплата на ефективни капитал не смеју бити већи но што је то одобрено законом о варошкој трошарини у Београду, од 13. јуна 1884. год. која у своме 3-ћем члану каже: „но услови овога зајма немогу бити тежи него што су од управе фондова;"

б.) Да рок отплате не сме бити краћи од 23½ нити дужи од 50 година;

3.) Да би се осигурало уредно плаћање интереса и отплате на овај зајам, и за време грађења као и после, одбор решава, да се на основу закона о варошкој трошарини у Београду, од 13. јуна 1884. године, у споразуму са владом Његовог Величанства уведе у најкраћем року трошарина на оне предмете који је могу подпети без штете за сиротиш сталеж београдског грађанства, и за које се може трошарина лако и без великих издатака наплаћивати. Предмете на које ће се така трошарина ударити, одредиће одбор општински.

4.) Осветлење вароши Београда, да се да у концесију.

5.) Чим збор грађана одобри предложено задужење, одбор општински изабраће *контролни одбор* за контролисање употребе и трошења овога зајма, и то на следећи начин: изабраће за тај одбор из своје средине 3 члана, из најугледнијих грађана ван одбора 6 чланова и умолиће Владу Његовог Величанства и Управу Народне Банке да и они од своје стране одреде по једно лице, те да се према томе цео контролни одбор састоји на 11 чланова."

Да би се извршењу, у првој одлуци побројаних великих реформа, могао без одлагања приступити, а грађење водовода одмах отпочети, Одбор општински у истој седници, на основу тачке в. у 13. чл. закона о општинама, решио је: да се ради потребног одобрења по 8-ој тачци чл. 70. реченога закона сазове збор општински на дан 29. ов. мес. према трећем ставу чл. 18-ог закона о општинама.

Предајући одлуке одборске јавности, Суд општине вароши Београда позива грађане београдске, да

29. Маја ове, 1890. године дођу на

општински збор

и гласају, *да ли одобравају или неодобравају*:

1.) Да се општина београдска за грађење зграда за основне школе, за грађење водовода, кеа, клавиче и канализације, за суделовање у грађењу антрпоа и за грађење модерне калдрме, задужи са 10 милиона динара ефективних.

2.) Услови зајма да буду ови:

а.) Интерес и отплата на ефективни капитал не смеју бити већи но што је то одобрено законом о варошкој трошарини у Београду од 13. јуна 1884. год. који у своме 3-ћем члану каже: „но услови овога зајма немогу бити тежи него што су од управе фондова;"

б.) Да рок отплате не сме бити краћи од 23½ нити дужи од 50 година.

Право гласања на општинском збору имају сви пунолетни чланови општине, који плаћају 15 динара годишње непосредне порезе, а који нису под старатељством, или који по пропису чл. 16. и 17. овог закона право гласања немају или су га изгубили. У задругама имају право гласања на збору сви задругари, ма сви скупа неплаћали 15 динара непосредне порезе, ако нису чланом 16 и 17. изузети. Тако исто имају право гласања и она лица која су ослобођена од плаћања порезе по чл 61. тачке в. и г. закона о непосредномој порези, што су постала неспособна за рад, или су инвалиди, или ако који примају милостињу из државне касе.

Немају право гласа на општинском збору:

1., они, који су осуђени због злочинства, докле своја права не поврате, или који су лишени грађанске части, за време пресудом одређено, као и они који су осуђени због преступа, који бесчашће и јавни морал вређају, док не прође година дана од дана издржане казне;

2, који се налазе под судским истрагом за дела под 1 наведена;

3, који су пали под стецајите за време док стецајите траје;

5, који на колико дугују у име порезе осим текућег полугођа.

Општински и варошки стални кодри не учествују по 16-ом члану закона у састављању општинскога збора.

Доказ за доказано и уредно плаћени порез само је потврда пријављена или оверен извод из књига, у које се заводи плаћање порезе.

Збор овај почеће у 8 часова пијутра а бирачи могу долазити на изборно место до 6 часова у вече тачно, у које ће време престати пуштање гласачк на биралиште.

Гласање ће се вршити по одељцима пароњима, и то на овим местима:

за округ варошки — у основној мушкој школи код саборне цркве (Дубровачка улица);

за округ тарашански — у тарашској м. школи (улица 2 јула);

в). за округ дербеџански — у основној мушкој школи (Душанова улица);

г.) за округ палилулски — у основ. муш. школи (сиска улица преко пута касарне);

д.) за округ чукарички — у основној мушкој школи (школска улица) и

ђ.) за округ врачарски — у основној мушкој школи средњој вој. болнице (приморје улица.)

Састав бирачких одбора одредиће се накнадно.

Од стране Суда општине вар. Београда 18. Маја 1890. год.

XIV НАРЕДБА

Законом о замени у параграфу 364 казненога закона, који ступа у живот 17-ог ов. мес., прописано је:

а.) да се у недељне дане, као и на први дан Божића, на Богојављење, на Велики петак, на Спасовдан, на Преображење и о свима народним празницима, који су у шематизму обележени, – не смеју држати отворене радње и дућани, нити у њима радити и пазаривати,

У остале празничне дане, који су у шематизму црвеним словима означени, не смеју се радње отворене држати нити у њима радити и пазаривати за време службе божје.

Кафеџије, механџије, хлебари и месари, не могу држати отворене радње нити у њима радити за време службе божје.

Објављујући ово, Суд општине вар. Београда

каже буде

да се од сутра грађанство београдско управља по горе изложеним законским прописима.

Ко год се томе не буде одазвао, казниће се по закону.

Од стране суда општине варошки Београда 16. Маја 1890 год. АВр 787

ПРЕДЛОЗИ

ПОДОДВОРА ЗА ИЗВРШЕЊЕ Н. ВОДОВОДА

(Стенографске белешке са седнице 30. марта 1890. г.)

(свршетак)

Радивоје Драгићевић. Ја на против држим, да ће лакше ићи ако се ово питање најседлаџу реши. Ако гласовимо пред сбор само питање за водовод да се задужимо са 2 милијуна, онда ово људи, који су поред Саве и Дунава и они можда неће то одобрити а бар десети неће гласно за сам водовод; а ако се уједно гласи и за друге потребе, као за касарне, за касарне, за интересе, онда ће сви бити интересовани и лакше ће се одобрење добити. Зато сам и ја за предлог председника.

П. Р. Поповић. Ја кад сам мало час говорио, нисам саопштио за ум ово што и ова техничка комисија. Вечерас је ић дневном реду ово нетолико тачака које је техничка комисија сада изнела, да би се још ове године приступило реду на водоводу; вечерас је реч само о томе да је за ту цељ потребно да се одобри до 2 милијуна динара. Ја молим и предлажем да се пита одбор прилаже ли да одобри суму за водовод до 2 милијуна динара; па кад то решење донесе, онда можемо да разговарамо и о другим потребама и другим сумама које су нужне за напредне других општинских потреба.

Ј. Синић. Оваква стилизација питања, каже ми, Поповић изнеће, ради је погодан. Кад би се питало: ко је за то да се сад гради водовод и да се за то задужимо са 2 милијуна, ја држим да против тога нико од нас не би могао да гласа. Али онде се обрнуло са свим од седнице на друго прво важно питање, на које на питање: да ли сад треба решити то да се за напредне цељи потреба задуж општина са 10 милијуна. И кад се цела дебата о томе водила, онда треба претходно ставити то питање да се реши: да ли прилаже одбор да се нешто пред збор да се задужимо са 10 милијуна или да се задужимо с ми за водовод са 2 милијуна?

Председник. Дебата је исцрпљена, хоћете ли нешто рећи? Ја ћу само да вам прочитам неколико речи из записника, сматрам за дужност и ово да напоменем: у свих сита нашега дедања записи од свакога нашег рада. Ми овде можемо да се позивамо у важности који путем треба поћи, кад смо сви сложни у томе што подједнако желимо да општинске потребе подмиримо — да их напримо онако, како захтева интерес целог грађанства и целе општине наше. (Тако је.) Према томе ако се реши да тражимо од грађанства одобрење за задужење од 10 милијуна, онда треба сви сложно да грађанство обавестимо о потребности тога задужења, и ако се реши, да се тражи одобрење за два милијуна за водовод, опет треба сложно да потпомогнемо то решење и да нарочито да се од стране грађанства врши. (Одобравање). И једно и друго пишта се не разликује у самој ствари, него је разлика просто у тактици — да ли онако као онако да поступимо. Једни кисле да треба од редова тражити одобрење збора за све, а други само за једну потребу општинску, која је већ до тога дотерана, да се сама напредне може одмах да предузме. Међу тим један од оних говорника, који су заступали мишљење да се тражи одобрење за 2 милијона, није признано сказивали раздеље, који говоре за друго мишљење. Обраћам пажњу на ово што сам рекао у прошле говору, и поновљам да пред збор нећемо изнети просто питање одобравања задужење од 10,000.000, него ћемо га уколико тачним и подробним рефератом о свима потребама, које морамо у извесном броју година спровести; ред који ће напредна тећи; казати колико ће која посао коштати, по прибављеном прорачуну; објаснити како ћемо уређати послове — једном речи изнети све нашим напредне послове и закључивајући њима. Грађанство у свакој случајности да има јасан рада, треба да буде што боље обавештено да се шта које ради, средстава читаво ово реформа, које треба што пре остварити, дакле грађанство може водовода, канализација, подизање зграда за осн. школе, него кадгрновске, осветљење напоји, грађење касарне и збора, осигурање обале (ке), подизање антипожарнијих зграда за ред. Суд итд. По томе, ако би се усвојило мишљење да се за сваки од речених послова тражи засебно одобрење, онако би изнесени грађанству да сваки посао реши једном наводно а други пут да дошао и десетинашно одобрење, што ће рећи да сазивамо 20 збора.

Тиман пут мислим да је немогуће уверити, јер би потрошак грађанства на такве и толике зборе морало му најзад досадити, онаће интересовање би попадало и цела ствар — отворено рећи — обдатавала. Ваше од свега овог кала нам увиси на ум још и то, да би изношење сваког посла засебно пред збор било о несистематска рада, а изнад општих потреба да у границама могућности, по извесном основном плану, напред прављали и у краћем року све предвиђене реформе, што ће се и најбоље и најкорисније постићи само тако ако не будемо повлаћи један посао од другога, него за све укупно тражити једно зборско одобрење на основу којега би даље живо и успешно радили.

После ових напомена, ја вам дам питање на

таксеног: не пре тога, молим да г. Јосимовић поднита писо би требала гласити ова тачка нашег решења?

М. Јосимовић. Ја сам рекао већ да је пододбор одвојио грађење водовода од осталих питања само за то, што водовод можемо одмах отпочети, пошто смо претходне послове свршавали. Али ове одбор жели да од збора нашег претходно одобрење за задужење, које ми је потребно за све послове укупно, онда, морало напоменути у основу ову тачку предлога, које смо учинили на крају извештаја, да одбор да доноси одлуку да се од збора тражи одобрење за 10,000.000 и чим се исто добије, да одмах христуљно приступ и напредни посао, напишемо водовода.

Председник. Према томе постављу онако питање: ко је за то, да се ради неодложног грађења водовода и што скорије напишена остала, проистекло потребних великих реформа у престоници, од општинског збора надлежеће одобрење за задужење до 10,000.000 динара ескептивних, које ће се задужење чинити постепено, кад се коме послу приступи и у колико се појединде за отклоњ зајма буду разницали, тај ће казати: за, а ко је да се тражи сада одобрење само за водовод и задужење до 2,000.000 дин. тај ће казати: против.

Гласиће: Мата Јовановић за, Филип Васиљевић за, Коста Б. Михаиловић за, Јова Димитријевић за, Јакоп Големовић за, Риста Петровић за, Соломон Аврајел за, Сима Милићевић за, Риста Павловић за, Љуба Јовановић за, Јан. Големовић за, Адоље Шток за, Вид. Ватровић за, Милорад М. Терзибашић против, К. Главинић за, Дим. Најдановић за, Радеско Драгићевић за, Мих. Цветковић за, Јован Ђурић за, Марко Лесо не гласи, М. Кавгановић за, Милован Р. Марковић за, Р. Кипровић за, Инж. Р. Поповић не гласи — али да се записе у протокол да не гласи с тога, што не зна да ли ће 10 милијуна ескептивног зајма подмирати све потребе које ће у течају новембра године да се покаже; што нисам обавештен ни мало о томе, на који ће се начин напишавати друге потребе, као и на који ће се начин покривати интереси и отплата. — Андра Одавић за, Милут. Марковић за, Ст. Чабрић за, Н. Миланчић за, Мијаило Јанковић за, Гаврв Бркић за, Милив. Јосимовић за, Мијаило Николић за, Лаза Данковић за, Св. Карапешић за, Јаков Свинић за.

Пристуно је било са председништвом свега 36 чланова, и гласали су сви за, осим једнога који је гласао против и доцније који су се од гласања уздржали.

Решено је дакле да се од збора тражи наводно решење за све проистекле послове средно, и тога ради добрење: да се општина може за напријед тих расхода задужити до 10 милијуна дин. ескептивно.

Сад нам остаје специјално питање о водоводу, и ја желим чим се реши ово главно питање да можемо да се задужимо, онда може да се одмах отпочне сва посао око водовода, који је овде у овом извештају техничке комисије изложен.

М. Јосимовић. Према томе одлуци, коју смо донели, долазе место праг тачке пододборске: предлога а сада да пређемо на остале тачке предлога пододборских, да их прочитамо и за тај нам века г.г. одборници кажу своје примедбе. (Секретар прочитао све тачке предлога)

Инж. Одавић. Ја бих имао да учиним једну малу примедбу код тач 3. и 4. извештаја. На страни 13 овога последњег извештаја, казано је да суд може у ове општине, кад се грађење предузме, решавати сва детаљна питања која се односе на грађење водовода, а то исто питања административне тако и питања стручно-техничке природе. Дакле и да све издатке до суме од 10 000 динара може непосредно сам одобравати и односе лицитације сам потврђивати.

А даље на страни 14. вела се: Суд ће сам решавати сва питања стручне и поучне природе, која ми ова надзорна комисија дужношће буде указивала.

Дакле, ако што се види, Суд општински ограничен је да на сва тим питањима сам решава и његова су решења ауторизована, и даље, Суд ће решавати ове да се по предлогу комисије нита учинити или неће. За господо и ако имам потпуно поверења у садашњи Суд општински, ипак не могу одобрити да сам Суд све то ради. То не могу да учиним нарочито зато, што може да наступи случај да стручна комисија предложи нешто што треба да се уради, а Суд каже: „не одобравам“ и о томе тако решење донеси, које ће према општем генералном законодавству било меродавно, или ће можда бити и штетно по интерес саме општине и против г. надзорне њених грађења. С тога ја предлажем да се овде унесе такви одлука, да Суд наређивши и спроводећи са техничких комисијом, која ће радове недзирати, сва она решења доноси а ако наступи случај да Суд и комисија не могу да дођу споразумно решење, онда се ствар износи на решење пред одбор општински. (Врло добро.)

Председник. Устаје ли одбор довољу г. Одавића (Устаје).

Ја мислим досадо да нађу говорника, који комисију предлоге прочитам, и за то сад не мосу друго нашта да примећим, ако садржавам право да ако буде што год унето у уговор, са чиме се ми не бисмо сложили, онда да то питање напесем поново пред одбор пре него бих потписао уговора преступио. Ми ћу онаким уговорима треба сагледа да чујемо мишљење правника пре, него што дефинитивно закључимо уговор.

Ј. Симић. Уговор је ствар погодбе и последња ову претходних радова и споразума између уговорача.

М. Јосимовић. Ми смо имали овлашћење одбора од прошле године да састављено уговор са г. Сиркером на да га одбору подасемо на одобрење. Ми смо то и учинили на основу преговора, које смо годину дана водили са г. Сиркером.

Председник. У главноме уговор њемо потврдити онако како комисија, пододбор, предлаже, пошто се и г. Сиркер на таким уговор сагласио. Но ја задржавам право да ако поднесе учинити примедбе у томе случају, ако у напису будем нашао да имам што примећити.

М. Јосимовић. Пошто смо имали формално решење одбора да можемо са г. Сиркером уговарати о условима и копорару за који ће се он времно да буде руковалац ове грађевине, који је предвиђено: то смо се са њим споразумели на ове услове, који су у овом уговору наложени. А ако ипо решех то је резултат нашег једно-годишњег преговарања и споразумевања. Сад само можете одредити неколико крајина, да разгледају ова ли што неуесено у овим уговору, са економске стране, па то да се исправи, у споразуму са уговорачем; а иначе начелно треба да кажете да је онакав уговор усвојите.

Др. Марко Лесо. Ово је врло важна ствар, а не би требало да се тако журимо. Кад је и сам г. председник казао да уговор, о коме је сад реч, није прочитао, то треба оставите ову ствар нерешену за другу седницу, пошто је већ и доцкан; а и ја бих имао да учиним неке напомене.

М. Јосимовић. Мени је врло мило што г. Лесо, који је као члан с нама заједно радио у комисији, где смо у много састанака ову ствар претресали, сада налази са одређеним мишљењем, које нам до сад није познавало. Ако хоћете тако да редимо онда нећемо никада свршити ово посао.

Председник. Ја мислим да би могли сад прочитати тај уговор, пошто није дуголак.

Мил. Марковић. Ми ни иначе нисмо имали овај уговор потписати док се не реши зајам од стране збора. Само можемо у начелу да га примимо, а над збор одобри зајам, довде немо имати времена да видимо ако ли је још што да се унесе у тај уговор или да се што год измени.

Мил. Јосимовић. И у самом уговору стоји то да он нам од дана кад се почне да ради. Само уговорач није хтео да остане без икакве обавезе с наше стране. Уговор нам кад се зајам одобри и рад отпочне. (Чита дотичан члан). Дакле по овоме за нас је обавезу ту одмах чим потпише уговор, а за нас од дана кад га збор одобри и државна власт потврди. Има ту дакле извдан услова — пошто, пошто, пошто... Нпита дакле не смета да се уговор усвоји, нити ће бити ужесно противно учинити.

Председник. За успокојење свију нас да кажемо тако: ми овај уговор усвајамо, но ако имамо да учинимо још какву примедбу или довуну у њему, онда немо то изнети пред одбор да реши. (Врло добро).

Дакле сложе ли се одбор с тим нашим објашњењем да се тако овај уговор усвоји. (Слаже се.)

Мил. Јосимовић. Обраћам пажњу на тачку предлога по којој ми да се изберу надзорна комисија.

Председник. Не морамо данас приступити избору надзорне комисије али усвајамо у начелу предлог да се нарочитој сталној комисији преда надзор над грађењем водовода с тим да она прими и претходне послове за канализацију, као што и пододбор предлаже. Прима ли то одбор? (Прима.)

Др. Марко Лека. Пре свега хвала да одбијем пресуд како да сам са овом отпочетном напоменом о уговору нисо комисије да одступамља решење овога посла и да уносим нову забуну. Овај уговор, кад је прављен, правиле су га ове, који те најсвоје најбоље разуме, и ни остали чланови комисије, који тим стварима нису толико питни били, дошли смо више мање на готов посао одавсно састао овога уговора, и с тога, ако је који нам могући да би имали још нта о њему рећи кад би га пажно читали и увек у претресање. — По несумњиво је у то питање, пошто је напоено већ једном тај уговор, ја на сад нам да кажем да би овде, код предлога комисије, требало додати још једну тачку, која би по реду била 7-ма и која би сласила: да се исте комисије поверн претходни рад за реконструкцију (поправку) садашег водовода. О томе истина нема спомена у уговору, за требало би о томе довести и нарочиту одлуку.

Мил. Јосимовић. То сам и ја сам хтео да напоменем, а кад је онако нижа ствар на решењу, ако остаемо овде и до ноћи, неће бити много. С тога ја сам мислио да комесије још нпре кредит но што је г. Лекин, а тај је да се овој комисији, коју руководи овим послом, повери и старање о целом садашем водоводу и о његовој реконструкцији.

Председник. Да се власти дакле комисија да изради план реконструкције садашег водовода и да тај план поднесе одбору на решење. Ја мислим да то можемо примити (Прима се).

Г. Јосимовић ми рече да би сад требало изабрати два три пречника и ако хоће још која од одборника, који ће председнк водоводора именити или довукати („Нема нико“).

Онда остаје изабрати пет шест лица за тај посао. (Вирују.)

Изабрани су: Милутин Марковић, Јован Стаић, Бока Новаковић, Марко Лесо, А. Одавић Д. Тадић и М. Јосимовић.

Председник. Молим г.г. одборнике, ако још со има да учини какве примедбе или напомене, према којима би хтели предлозе водовдора изменити или допунити („Нема нико“).

Онда остаје да је дебата закључена и у свему нреме приступи овакву редакцију за одлуке неке по свима предлозима комисијама и ономе што смо нисали и додали данас у седници (Секретар чита):

а.) да се ради неопходног грађења водовода и што скорије извршења остаих пројектовано потребних великих реформа у престоници, од општинског збора надлежство одобрење за задужење до 10,000.000 динара ефективно, која ће се (подужење) извити поступно, кад се које послу приступи и у колико се прихода за отплату зајма буду реализали;

б.) да се по збором одобрењу зајма одмах предузме извршење новог водовода на основу пројекта које је набављен и усвојен одлуком одборском на седнице 10. марта т. г. Бр. 121;

в.) да се на потоњу нарелу водовода зарадо са извршеним претходним радовима, са експлоатацијом надзор при грађењу и у опште свимаословима и надзирања може утрошити до 2,000.000 — два милијона динара;

г.) да се грађење водовода изврши у општинској режији и у свему на начин како што је у реферату техничког водоводора од 30. јануара 1890. год. изложено с довољном још да питања у којима се надзорна комисија и општински Суд ни би сложили, изаше на решење Одбору општинском;

д.) да се стручно руковођење послова при грађењу водовода повери Оскару Сиреекеру, и т. да ради исте уговор, за који се усваја нацрт техничког водоводора, с тим, да председник у име општине са г. Оскаром Сиреекером потпише уговор одмах ако комисија од г.г. М. Ј. Марковића, Б. Новаковића, Ј. Стаића, А. Одовића, Др. М. Т. Лека и Ј. Тадића још једним прегледом даде мишљење да је уговором нацрт уговора по општину у свему поштен;

ђ.) да комисија која буде изабрана да грађење водовода надзирана на начин како је у изветају водоводора обележено, у најскорије времену народа и план за реконструкцију данашњега водовода, и

е.) да се образује стручна комисија, која ће одмах питање о канализацији узети у претрес, те одвору општинском у што краћем року поднети предлог како да се најбоље пројекат за канализацију на и самој канализацији што пре приступи.

НОВЕ ШКОЛСКЕ ЗГРАДЕ

Извештај комисије за претходне радове око подизања нових зграда за основне школе у Београду.

(СВРШЕТАК)

Распоред школа по крајевима доста је добар, јер су се оне онако отварале, како је потреби наставала. На предложеном плану нам Београда означена су места кроз која круговима где се садање школе налазе, а то

1.) Код саборне цркве
2.) На теразијама
3.) На сави
4.) На дорћолу
5.) На зап. крајару
6.) На ист. крајару
7.) У палилули
8.) Код општинута (земљоделца) и
9.) На јатиј.

Комесија мисли да би се горњи распоред с малим памена могао задржати.

Тако:

1.) Код саборне цркве да остане и где је на општин земљишту.

Исто тако:

2.) На теразијама
3.) На дорћолу
4.) На зап. крајару
5.) У палилули
6.) Код земљоделце.

За остале 3 школе општина неће своја земљишта, или неће за школе подесна, и за тм би се требало што пре набавити.

Тако на ист. крајару, досадање место за школу неодговара, јер се не приближује средини тога краја, но је на самој периферији, а најодговарајће место било би на размеђи између ист. крајара и средовића, јер онима рејонов обухвата је и онај велики у напону, па и у том крају треба дати школу. За тај крај требало би дакле купити један плац за школу, а то нарочито у београдској улици, ако Грантовог плаца.

Даље у споменути требало би купити плац за школу, и то на страни која је бара окренута, или најути један део баре, а место би се и један део опит. земљишта на Јелеком Венцу за то употребити.

Напослетку за палилску школу треба на земљом месту купити земљиште или би се могло употребити један део дорћолске њиве.

Према броју дака и развијености Београда, комисија мисли да је потребно да се поред подизања девет школа подигне још једна, по броју дакле десета школа.

На како се крај железнице нечео рачи настављати, то би се и у том крају могла подићи једна школа, и то на тобџијској њиви, где је место довољне простране и за школу и за њиву.

Плац општински над до краљеве пешчарице, за које је комисија прво и помишљала да га за школу узме, не би био угодан, јер је земљиште врло страно.

Поређај оних десет школа означен је на предложеном плану кластним круговима

Према овоме распореду и предложеном броју школа, комисија налази, да би и за неколико година била подмирена потреба у школским зградама.

Но пошто становништво у Београду све више расте а и рејон је утврђен, то ври најдаљу нових школа добро би било водити рачуна и о будућим онатицама умножавању становништва београдског, и с тога, ври подизању нових школа, треба задове да буду толико дебели, да се може доцније још један спрат подићи.

Да би општина доиала што пре и до што бољих плацова за школе, треба расписати стечај

Програм но коме би се стечај расписао оно би био:

Општини требају плацови за подизање једне школе и, ер у палилули за мушку и женску децу.

Плац је на општинск м земљишту у палилули доволно велики, и прода ће бити са свију страна слободна.

У згради треба да има 9 учионица, од којих ће једна

имати бар 70м² а могао би бити и нешто већа (ради Светосавске прославе.)

Веће ученице (5—6) биће двојаште 65 до 70м² (приближно размера 3 : 5), а мање 3 до 4 на броју 40—50м², треба да су више квадратног облика.

Поред сваке учионице мора да има мала гардероба. Даље 2 собе за учитеље и учитељке, које могу да служе и за библиотеку и учила. 2 собе и две куће за гимнастику. — Потребан број нужника. Један посао за женску децу да су одвојени.

Зграда мора да је од тврдог материјала и да одговара: санитетским, хигијенским економским и естетичним захтевима модерних основних школа.

Пројекат — Србиа — треба да се у главноме држи пројекта, који је прописао г. министар просвете за грађење школа: од ових може да се одступи само ако би нагло осложа у појединим приликама за грађење школа, какви постоје н. пр. у Аустрији, Немачкој, Француској и т. д.

Тражи се:

1.) Ситуациони план 1 : 200

2.) Потребан број основа 1 : 100

3.) Два гледала (фасаде) 1 : 100

4.) 1 пресек 1 : 100

5.) 1 перспективни изглед

6.) Кратак опис пројекта

7.) Затворен коверат у коме ће бити име и адреса пројектанта, а на куверти какав мото.

Потребни обавештења о ситуацији даће инжењерско одељење општине.

Димензије треба да су такве, да се доцније још један спрат подићи може.

Награде су I. 1000 дин. II. 800 дин. III. 600 дин. Општина може да откупи и друге планове који дођу на стечај а не би добили награду.

Чим се награде исплате, планови предаће у општ. својину.

Изнуђене ће добити онај, чији се пројекат усвоји; а водиће може приватни исто грађевински надзорна комисија, коју је одбор општински из својој средине, и који ће имао да се додаје још један стручњак (архитекта.)

Општина може овај посао у режији да ради, а може да га преда предузимачу путем објављене лицитације.

Чим се добију планови, који се овоју подвели најдаље до 1. октобра о. г. одмах ће се приступити оцени. Резултат оцене треба саопштити одбору општинском што пре а најдаље до 15. октобра ов. год.

Плазове ће оценити комисија, који општ. одбор изабере и коју би по мишљењу стручњака требало изабрати пре расписивања стечаја.

У исто доба, поменио би овде умолити г. министра грађевина да одреди комисију за преглед планова и једнога члана грађевинског савета, како би овај грађевински савет могао одмах резервисати своје мишљење о резултат комисијског рада.

По усвојеном плану могле би се подизати и друге школе за које има довољно простора са свију страна као што је у палилули, тако на дорћолу, код саборне цркве, на зап. и исг. вчлучар, тобџијској касарни а може бити и на сави и на јалији.

Комисија мисли, да би од користа било како за општину тако и за учитеље и учитељке, да се подигну за њих и станови. Но само под тим условом, да ти станови буду сасвим одвојени од школа. У расправљање питања о становима, комисија није се упуштала, јер држи да је вул за како претежније питање о школама, које не трпи одлагања и каза та одмах решити.

Из свега већ што је досад казано и суише јасно подин се, да је за општину београдску од врло велике користи како с хигијенског тако и с економског гледишта да се што пре почну подизати нове школе, и према томе комисија има част предложити одбору да исти реши:

1.) Да се одме у варошн за 10 месеца, као што се у овом изветају предлаже, подигну нове зграде за наше основне школе; и да се за ту цељ, што је нужно, употребе уштеђена готовина из ранијих буџета која се у општ. касн налази, а недовољ ареко тога буде требало, да се набави путем зајма.

2.) Да се одмах за израду плана школ. зграде за Палилулу расписе стечај, као што је у овоме изветају предложено, и

3.) да се председништво ове општинске постара, да у што краћем року буде нужног земљишта за подизање школских зграда и у осиш приградским варошн, где за сада општина нема свога земљишта; а то је на сиш. пст. трећарс. и на јалији, на да о резултату тога рада, а према напоменама, које се односе тоса питања у овоме изветају налази, најдаље до 1. Августа ов. год. изнести општ. одбор како би се и то питање на време решило.

ГРАЂЕЊЕ КАНАЛА

СТУДИЈА ТЕХНИЧКЕ КОМИСИЈЕ КАКО ДА СЕ ИЗВРШИ КАНАЛИЗАЦИЈА У БЕОГРАДУ.

(НАСТАВАК)

Тиме, што се морају градити канали за одвођење метеорске воде, изгледа као да је у опште решено и питање о канализацији једне варошн.

Међу тим у самој ствари није тако, јер често другн обзири утичу јако на решење овога питања и услед тих обзира, а у изложене и услед локалних прилика, постаје су разне системе канализације.

Најлаћу тешкоћу, при решавању овог питања, чини *уклањање људских екскремената* из варошн.

Докле једни, с обзиром на то што се канали већ граде морају да одводење метеорске воде, траже: да се у исте канале, заједно са помијама, пушта и садржина из нужника, дотле други, нешто из обзира на велику нечистоћу те садржине, а нешто са обзиром на вредност исте за ђубрење поља, траже да се она, или нарочитим каналима или свакодневним изношењем, из варошн уклања.

Према ставу у коме се сада налазе питање о канализацији варошн, не може се рећи ни за једну систему да је призналша за *свако* случај; већ, при решавању овог питања, треба увек узети у обзир локалне прилике, положај варошн коју треба канализати, техничку и финансијску могућност извршења и на послетку и пољопривредну корист.

С тога дакле, да би се могли што сигурније одлучити за једну или другу систему, не треба се плашити ни рада ни трошка ако испитивања поменутих прилика и ситуације, јер уколико се претходни радови и ситуације изврше пошгуније, у толико ће одлука бити тачнија и решење питања савршеније.

Сем тога, треба имати на уму да ће, у случају неисправног решења овог питања, имати становништво да поднесе не само златне повлаке врсне, већ ће морати дешевидно да трпи све непријатности и санитарне незгоде, које могу наступити услед хрђаво изабране системе канализације.

Да би и одбор општински могао познати суштину појединих система канализације, ми ће мо у главним потезима изложити све, за сада, примењене системе, а на завршетку расправу ће мо изложити, која би система према нашим приликама, најподеснија била за Београд.

Све постојеће системе канализације, с обзиром на начин како се из варошн уклањају људски екскременти, могу се поделити на ове три групе:

I Система изношења.

и то:

1.) *Скупљање екскремената у рупама*;

2.) *Скупљање екскремената у судовима.*

II. Система сепарације или одвајања.

По овој системи одводе се екскременти из дућа нарочитим цевима или сами за се или заједно са водом која се у куће троши, а одвојено се одводи метеорска вода и подземна вода.

У ову групу долазе ове системе:

1.) *Лирмудрова* система;

2.) *Берлинрова* система;

3.) *Вирмеова* система;

и 4.) *Сонеова* система.

III. Система спирања.

По овој системи не задржавају се људски екскременти ни једног часа у обиталиштиу, већ се одма водом из нужника спере у што скраћене канале, одакле или:

1.) одвајање непосредно, са свим осталим водом из канала, у најближу реку, или;

2.) вода се из канала пушта у реку тек онда се претвати, било филтрацијом, било хемијским средствима, било разливањем по њиви.

Да у главноме описемо ове побољшане системе.

I. Система извожења.

По овој системи мора свака зграда имати или ругу или судове, где ће се екскременти скупљати и дуже или краће време држати, док се или куће не одвезу.

За тим моћи, или појединци или општина, имати средстава за извожење екскремената, и на последку мора се одредити место куда ће се екскременти или варошки истоварати и да ли ће се предузимати какве мере за дезинфекцију или пречишћење њихово.

1.) *Скупљање екскремената у руге.*

Најпростији начин скупљања екскремената је у просто исковану рупу, која се затрпа, кад се напуни, и друга копа.

Овај начин, може се рећи, био је до скоро код нас најобичнији, а и данас има у Београду доста кућа са таким рупама, које се, шта више назад пити исправљају, пити запремају, јер сва течна нага из тих рупа пониче у земљи, кужећи сво околно земљиште, подземну воду и ваздух.

Да би се помирању нечистоће у земљу стало на пут, као и да би се становницима наговило, да од времена на време изводе нечистоћу из вароши, прописује санитетска полиција, готово у свима европским варошима, да се моју градити такве руге, на којих ни крај ни крај дно, ни крај стране, но може садржина њихова одавати у околно земљиште. Полиција у исто доба одређује и запрежину таких рупа, како би се осигурало уредно чишћење истих.

(наставиће се)

ИЗВЕШТАЈ

техничко-финансиске комисије одбора београдске општине.

Има већ и више година како се питање о извођењу великих варошких реформама у београдској општини никако не скида са дневног реда. За све то време општинска одбори, претресајући га, покушавали су да га на своје начине и реше; али сви ти покушаји остали су до данас мање више безуспешни. Замерало се што одбори општински нису збиљски радили на унапређењу Београда, већ су вечито решавали само о томе како би га требало уредити, непознајући ни једно своје решење.

Како се пак, за све време, од кад је у општем поведен говор о реформама у Београду, запета није скоро ништа стварно урађено за извођење тих реформа, није чудо, што се са многих страна и данашњем одбору чине пребацивања, како све своје време проводи у бараву непакних комисија за штудирање питања о напрегњу великих општинских послова, а не приступа извршењу ни једног од тих послова. Али те су замерке неоправдане, јер су за извесни претходни радови, без којих се не може ни приступити извођењу великих реформа, извршени тек под садашњим општинским одбором, што најбоље сведоче: извештај техничког одбора за извршење претходних радова за водовод вароши Београда, од 26. маја 1888. год., од 14. јула 1889. године, и од 30. јануара текуће 1890. године; извештај техничког одбора о калдрмисању вароши Београда од 18. маја 1890. године; извештај комисије о проучавању питања за грађење зграда за основне школе од 15. априла 1890. год.; извештај техничког одбора о будућој канализацији Београда од 11. маја 1890. год. на последку, и овај извештај техничке финансијске комисије.*)

Непуштајући се у даље доказивање: да су замерке чињене данашњем општинском одбору неоправдане, јер он жељена да вредо питање изнесе на решење, морао је радити са извесним планом: онако, како је и радио, ради само да учињемо неке напомене сад, над је одбор спремно све што је претходно требало спремити, пошао да приступи и извођењу великих реформа и кад је настао тренутак да грађани српске престонице дођу своју решавајућу одлуку о томе: које ли Београд и даље остати онакав какав је сад, или ће што пре подмирити своје неодложне потребе, те постати уређена варош, права престонина Краљевине Србије и дична и поносе целокупног српства, на коју ће се угледати и остале варошн наше отаџбине.

Мало има београђана, који нису већ стекли уверење: да се Београд но своме уређењу и подмирењу варошких потреба, у многоме чему не може мерити ни са малим суседним паланкама, а камо ли са другим престоницама, на ни са онима које су као престонице куд и камо млађе од Београда. Има их доста који увиђају, да је већ крајње време, да се приступи подмиривању оних општинских потреба, без којих данас ни једна уређена варош не може постојати, и које нам истичу за углед: Загреб, Темишвар Софију и друге варошн; зла, биће их врло мало, који знају, шта те уређеније варошке троше годишње на подмирење својих општинских потреба.

Да би заиста, већ и код нас сво грађанство било на чисто с тим, да се велике и животне потребе једне уређене варошке општине не могу подмиривати овакним и овољним средствима колико београдска општина данас располаже, навешћемо на овоме месту приходе и расходе неколико страних општина, које су по броју становника са Београдом или приближно једнаке или и мање од њега. Износимо званичне податке, које смо извадили из парочитог добивених буџета тих општина.

Тако:

		Има је прихода	Има је расхода
1.) Београд 40.000 становн.)		сита:	сита:
	1884 год.	око 567.000 дин.	567.000 динара.
	1887 „	„ 694.897 „	694.897 „
	1889 „	„ 778.588 „	778.588 „
2.) Загреб (25.000 становн.)			
	1882 год.	1.010.504 „	1.169.183 „
	1883 „	1.076.675 „	1.155.739 „
	1884 „	1.065.498 „	1.119.357 „
2.) Софија (30.000 становн.)			
	1888 год.	877.475 „	771.602 „
	1889 „	1.742.965 „	2.616.555 „
	1890 „	3.160 420 „	3.001-616 „
4.) Берн (40.000 станов.)			
	1888 год.	1 539.213 „	1.511.134 „
	1889 „	1.458.725 „	1.520.429 „
	1890 „	1.541.328 „	1.570.663 „
5.) Женева (48 000 станов.)			
	1887 год.	2.354 661 „	2.456.214 „
	1888 „	2.271.084 „	2.366.097 „
	1889 „	2.449.789 „	2.465.147 „
6.) Ерфурт (48.000 станов.)			
	1889 год.	3.580.854 „	3.321.202 динара.

Из овога табеларног прегледа, види се да је Загреб, који је са 15.000 становника мања од Београда,

*) Сви ови извештаји штампани су у општинском шематизму, и интересантни и у погледу цифарном.

1884 године имао око 287.000 дин. више прихода, а око 341.000 дин. више расхода но Београд 1889 г. Софија, пак, која је од Београда са 10.000 становника мања, имала је у 1889 год. скоро један милион динара више прихода, а 1.800.000 динара више расхода него Београд исте године. За 1890 год. предвиђено је у софијском буџету прихода 3.160.000 а расхода 3.001.610 дин. У каквој размери стоје ови приходи и расходи београдске општине, надамо се да види свако.

Кад се по овим подацима сравња, колико у којој варошци плаћа једна душа за подизање варошки потреба, излази годишње да плаћа једна душа у Београду око 19 динара, у Загребу око 45 (1884. год. а сада више) а у Софији око 100 динара.

Па кад загребчани и софијанци могу да поднесу оволике жртве за уређење и унапређење својих вароши, онда треба и београђани да пристану, а ми се надамо да ће и пристати, на много мање жртве од горњих, ако су ради да подигне бар своје неопходне варошке потребе, јер то од њих захтева заиоведничи, на пр. оне месту њихово здравље, а за тим њихово благостање и њихов углед.

Из горе изложених бројева може се свако очигледно уверити, да се велики општински послови не могу извршивати без већих новчаних средстава а таква средства, београдска општина није у стању да одвоји од својих редовних, данашњих прихода, јер су ови недовољни и за подмиривање досадашњих редовних потреба. Због тога је, држимо, и већина грађана сагласна у томе, да за извршење великих варошких реформа, које су на дневном реду, морамо начинити нарочити зајам.

(наставиће се)

ИЗВЕШТАЈ

КОМИСИЈЕ ОДРЕЂЕНЕ ЗА ПРЕУСТРОЈСТВО АДМИНИСТРАЦИЈЕ И ОСТАЛИХ ПОСЛОВА У ОПШТИНИ БЕОГРАДСКОЈ.

Комисија, одређена у седници одборској од 23. Фебруара т. год. од потписаних, ради преустројства администрације и осталих послова у општинској управи, довршила је поверени јој посао, и сада га износи Одбору.

Пре него што ће комисија изаћи Одбору целокупан рад, који се односи на преустројство, сматра за дужност да упозна Одбор у томе, какве је погледе имала комисија на ову ствар, и шта је за неопходно сматрала завести или преустројити у општинској управи.

Нов закон о општинама, основан у главноме на начелу самоуправном, изазива неопходну потребу у оваком преустројству, према чему подписани сматрају овако решење Одбора као таково, којим се условљава правилан развитак општине и њеног рада по новом закону.

Овим законом, проширен је и сам делокруг рада општинског, те по томе и потреба захтева, да се администрација у нечему преустрои а у нечему и допуни, као и да се нове установе заведу.

Комисија у своме послу пратала се једино у домаћају пројеса закона о општинама, а у вези са буџетом.

Зна се, да свако преустројство, и завођење нових установа, тражи и потребује материјалних средстава.

Без сумње, и ово преустројство, које предлажемо, потребоваће материјалних средстава — издатака.

Зна се, да је Општини Београдској, која није у најбољим финансијским приликама, потребна и неопходна штедња. Но кад се узме у обзир то, да се у многим општинским пословима до сада није радило онако као што треба, да је било застоја у многим гранама општин. управе и послова њених, да се није поклањала довољна пажња прибирању општ. прихода онда држимо, да је за уређење општин. послова неопходно нужно жртвовати колико се год може, те да општина београдска, као општина престоничка, својим уређењем служи за углед и осталим општинама у земљи.

А кад се овоме дода још и то, да је новим законом проширен делокруг рада општин. власти, са чим се у неколико осигуравају и самоуправне слободе, онда је ван свако сумње, да за све ово општина потребује већих жртава, но што је до сада у буџету предвиђено било.

Комисија, која се је подуже забавила на овоме послу, и свестрано испитала све околности и прилике, и оценила важност оваког једног преустројства — није пропустила из вида те да се не предвиде и нови извори, које ће општина имати у делокругу свога рада по новоме закону, са чиме ће се знатно олакшати издатци који ће бити предвиђени завођењем нових установа.

Ово је комисија сматрала за дужност Одбору да напомене пре, него што изложи своје мишљење о преустројству.

(наставиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Збор Ово што се толико година очекивало и са свих страна од општинске управе изискивало, ето једном и да се оствари.

Одбор општински, као што се види из објаве на пред страни овога броја, решио је да се од збора општинског надлежству одобрење за потребно задужење, а одмах за тим да се у име божје — једном у истини приступи извршењу великих реформа.

Ко год од грађана који имају право гласа на збору, жели упознати се ближе са овим питањем може бесплатно добити у деловодству општине штампани извештај техничко-финансијске комисије. У идућем броју проговорићемо коју више о овоме тако важном кораку општинске управе.

Канализација. Предлози комисије, која је поднела извештај како да се изврши канализација у престоници усвојени су на састанку одборском 18. ов. мс.

Претходним пословима за грађење канала приступиће се одмах како би и канализација могла бити извршена у што краћем року.

Остале исте. Одбор општински решио је у седници 14. ов. мес. да казне за пољске штете остану оне исте које су важиле прошле године.

Данас први пут. Према наредби општинског суда а на основу закона данас је почело затварање радња и дућана у празничне дане.

Обзнана

(КОМИСИЈА ЗА КОМОРУ)

Разрез коморе на грађане београдске, који је раније и споразумно са општинском влашћу извршила војна комисија, објављен је преко „Српских Новина", те се тако могло видети шта ко из Београда има на име коморе за војну потребу да да.

Да би сада комисија накнадно учинила исправке, према изјавама грађана чије имовно стање или није погођено или се до данас изменило, позивају се сви они грађани из Београда, који са разрезом коморе нису задовољни, да до краја овога месеца општинском Суду учине пријаву и поднесу доказе о своме имовном стању.

После овога рока неће се ничије жалбе ни примати ни расматрати

Из седнице Суда општине вар. Београда 12. Маја 1890. АВр. 743.

НАРЕДБА

(ЗА ПРОДАЈУ ХЛЕБА).

Таксу за продају обичнога хлеба одређивање и на даље општински Одбор заједно са назначавањем мере (тежине) према цени; а за бели хлеб — Суд општине вар. Београда, на основу 13 тачке члана 37. зак. о општинама

наређује:

да се од данас продаје (бели хлеб) увек у потпуној тежини килограма.

Такса за бели хлеб за сада се неће одређивати, и по томе хлебари до даље наредбе продају белога хлеба могу вршити по цени, коју сами одреде.

Ко се не буде ове наредбе придржавао, и бели хлеб продавао у непотпуној тежини, казниће се по закону.

Од стране Суда општине вар. Београда 12. маја 1890. год. АВр. 750.

Стечај

При општини београдској упражњено је место бабице са квартом савамалском.

Пријаве с документима примају се до 20. о. м. а присуство имају Српкиње.

Од стране Суда општине вар. Београда 12. Маја 1890. год. АВр. 676

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

1. За свирање народних свирача од једног вечера — — 2 д.
2. За стално свирање муз. оркестара по кафанама, биртама и т. д. од концерта — — — — — 10 д.
3. За свирање са пењером вечитали од 1 концерта — 20 д.
4. За свирање женских (Damen-Capele) — — — — 30 д.

II.

1. За 1 игранку или забаву са играњем у локал. I-ог реда 30 д.
2. „ 1 „ „ „ „ „ „ II-ог „ 20 д.
3. „ 1 „ „ „ „ „ „ III-ег „ 15 д.

III

1. За напорану ва дан — — — — — — — — 10 д.
2. Ране представе и покладне вечитали, дневно — 10 д.
3. Прекуе од преставе — — — — — — — 30 д.
4. За забаве „Тинга-Тангел" т. ј. (пењење, свирање и представљање) од забаве — — — — — 50 д.

НА ЗНАЊЕ

Никаква јавна забава у општини београдској не сме се држати без предходне дозволе општинскога суда. Догодили се да у коме локалу буде забава ноћивано прекршена као мушка довођења, газда од радње држи је одмах сутра дан пријавити се накнадно општинском суду да таксу плати; но ово плаћање казнице само тада и тако, ако одмах није било времена да се предходно пријава учини.

Ко год се не би овоме аронима предложено пред наплате таксе, подробније се и казни.

Од стране Суда општине вар. Београда 26. јан. 1890. АВр. 179

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а). за чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0,40 д.
б). за кецандан шпорхерд	0,40 „
в). за уздал	0,80 „
г). за велики уздал шпорхерд у гостионици	1,60 „
д). за чишћење димњака од два спрата	0,40 „
ђ). за чишћење простог димњака	0,20 „
е). за чишћење чуњова до 2¼ метра уредно са ледима	0,20 „
ж). за чишћење чуњова од 2¼ метра на више уредноса ледима	0,40 „
з). за палење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	1,50 „

II. ПОСЕБНА ТУРЕЊА:

а). за собу и кујну или мању дућан са собом	0,30 „
б). 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом	0,60 „
в). 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без пића	1,00 „

III. ПРАЊЕЊЕ ПОМЕЋАЈА И НУЖНИКА:

а). од кубне метра	10,00 „
б). од квона	0 50 „

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 8. до 15. Маја закључно пренето је преко аутоматских кантара:

ТЕЖИНА	Чега	100 к. пренесена цена	ТЕЖИНА	Чега	100 к. пренесена цена
килогр.		дин.	килогр.		дин.
	Брашна пшенич.	—	10,360	Сена	5
	Брашна кукуруз.	—	4,630	Сламе	3
287,139	Пшенице	15·75	90	Коре брезове	7
61,132	Кукуруза	12		Воска	—
20,500	Раж	14	97	Кајмака	110
	Крупника	—	4,980	Сира	45
63	Јечма	12	219	Лоја товљена	100
20,757	Овса	14·25	669	Масти	115
	Кукуруз пова	—		Сланине	—
1,499	Пасуља	21·50		Сува меса	—
4,769	Кромпира новог	17	264	Вуне опране	110
	Арнаутка	—	16,539	Свиња дебелих	82·50
508	Црна лука	18		Угљена камена	—
	Бела лука	—	1,194	Кукуруз дрвена	5
	Лука врпљаве	—	90,845	Бреча	3
	Љубка	—			
	Крушака	—	Литара		
458	Грожђа	22	95,405	Вина црна	19·50
	Шљива сировик	—	150	Вина бела	30
	Сувих шљива	—	11,060	Ракије шљ. меке	26
				Ракије ком. јутре	—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Парна штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић

БРОЈ 22. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 5 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
на страни земље на годину . . . 9 дин.

Недеља 27. Маја 1890.

Цена је огласима 6 дин. плаћа од врсте
Претплату ваља слати унутрашњем одељењу среског суда а све кореспонденције на уредништво
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

Према тачци В) прописа о изборима, Одбор општине вар. Београда у седници 24. ов. мес. образовао је квартовне бирачке одборе за

ОПШТИНСКИ ЗБОР

који ће се наћ што је објављено под АБр. 821 држати

29. МАЈА 1890. ГОД.

Ти бирачки одбори састављени су овако:

а.) у кв. варошком

Председник: Андра Одавић, одборник општине.
Чланови: Соломон Азар јел трговац, Коста Аврамовић сарач, Сретен Новановић трговац и Милош Милошевић ликерција.
Заменици: Младен Лубинковић трговац и Аврам Нахмиа индустријалац.

б.) у кв. дорћолском

Председник: Јован Симић, одборник општине.
Чланови: Сава Ристић шнеи., Никола Д. Кенк трг., Спира Јановљевић каф. и Милан Младеновић ковач
Заменици: Јанко Дамњановић предузимач и Тавасије Савић кројач.

в.) у кв. теразиском

Председник: Илија Цветановић, одборник општине.
Чланови: Гавра Брњић трг. Милош Обрнежевић ковач, Милан Величић опанчар и Радоица Шолајић сарач
Заменици: Илија Јановљевић бакалин и Радојица Радовић кафеција.

г.) у кв. савамалском

Председник: Риста Петровић, одборник општине.
Чланови: Јоца Шандоровић трговац, Миша Банковић шпедитер, Јев. Најдановић месар и Мил. Ж. Марковић бакалин.
Заменици: Лука Ђеловић трговац и Антоније Борђевић бакалин.

д.) у кв. палилулском

Председник: Видоје Витровић, одборник општине.
Чланови: Тома Лазаревић каф., Бока В. Вељковић земљоделац, Јеврем Марјановић земљоделац и Бока Јовановић шпекулант
Заменици: Спира Петровић кафеција и Риста Крстић кадрмција.

е.) у кв. врачарском

Председник: Мата Јовановић, одборник општине.
Чланови: Бура Милојевић проф., Милан Поповић месар, Ђорђе Грбић каф. и Трајко Стојковић каф.
Заменици: Настас Димовић лебар и Алекса Миловановић кафеција.

Сем ових лица изабрани су, опет кошком, одборници општински г.г. Марко Велизарић, Бока Димитријевић и М. Терзибашић за замснике председника квартовних одбора на случај да који од горе одређених председника буде спречен примити своју дужност на збору.

Обнављујући овај састав бирачких квартовних одбора, у вези објаве од 18. ов. мес. АБр. 821, Суд општине вар. Београда у исто време, а на основу протумачења госп. министра унутрашњих дела од 11. јан. т. г. АБр. 238, ставља на знање грађанству да ће на овоме збору **29. маја**, имати право гласа сви они грађани који су плаћали данак до 1. новембра прошле године.

Од стране Суда општине вар. Београда 25. Маја 1890. год. АБр. 860.

XV НАРЕДБА

Пошто све већма наступају топли дани, то се на основу 1 тачке 36 зак. о општинама

наређује:

да продаваци пићачке од 1. Јуна т. г. могу на пијацама само до 11 час. пре подне држати оне произволе који лако труле, а после тога доба морају их одмах са пијаце односити.

Ко се не буде повиновао наредби, одговараће по §. 365. каз. законика.

Од стране Суда општине вар. Београда 16. Маја 1890. год. 5А Бр. 369

ИЗВЕШТАЈ

ТЕХНИЧКО-ФИНАНСИЈСКЕ КОМИСИЈЕ ОДБОРА БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНЕ.

(НАСТАВАК)

Да би пак знали колики ћемо зајам правити, нужно је да претходно утврдимо, шта хоћемо да градимо и шта ће све то стати. Али пре но што приступимо израђивању послова, које треба овом приликом што пре извршити, и сума, које су нам за то потребне, имамо да напоменемо, како се ти послови деле:

1.) На послове, које општина према постојећим законским прописима мора у најкраћем року извршити, као што су: школе и клинике;

2.) На послове, који се из здравствених обзира морају што пре извршити, јер не трпе одлагања, као што су: подовод, канали и опет клинике;

3.) На послове, који се у интересу трговине, а тиме и у интересу унапређења целе вароши, морају што пре извршити, као што су: утврђење обале, трговачка слагалишта и сточна пијаца;

4.) На послове, који се морају што пре извршити у интересу угодног саобраћаја, удобности и сигурности грађана, као што су: нивелисање улица, калдрмисање и осветљење, и напослетку

5.) На послове, које општина у интересу својих редовних прихода и свога угледа треба да изврши, где спадају: клиника и зграда за варошки суд.

1 Школе.

Да зграде, у којима су основне школе сад смештене, не одговарају ни приближно прописаним правилима, биће познато скоро свима грађанима, који шаљу своју децу у школе, или који су имали прилике да у њих и сами уђу. Што више дне су од њих и паду силоне, и само се има благодарити трпељивости господе министара просвете и црквених послова, што нису до сад већ и затворене. Да опасне школске зграде не служе на част и повоз престоничке општине, признаће нам сваки.

По закону о грађењу зграда за основне школе, општина мора у најкраћем року саградити удобне школске зграде.

Одбор општински желећи да испуни своју дужност и у погледу подизања нових прописних и удобних школских зграда, изабрао је нарочиту стручну комисију за проучавање питања о подизању нових зграда за основне школе, ставив јој у задатак: да она одреди колико ће се и каквих зграда подизати, на којим местима, и да поднесе приближан предрачун.

15. Априла тек. год. комисија је поднела о томе извештај са предлозима које је општински одбор са малим изменама и усвојио. *)

Према томе извештају одбор је решио да се гради 10 школских зграда и то на овим местима:

1) код саборне цркве,
2) на теразијама,
3) на дорћолу,
4) на западном врачару,
5) у пашлуци,
6) код женскињске више женске школе,
7) на источном врачару,
8) у савамали,
9) на дунаву (на јалији) и
10) на топчидерском тргу.

Како општина има своја земљишта за 7 школа, потребно је да се купи земљиште само за 3 школе, и то у самом крају, на вет. врачару и на Дунаву.

Са обзиром на прописе о грађењу зграда за основне школе, које је издало министарство просвете и црквених послова, са обзиром на потребни број учионица према броју ђака, и на величине тих учионица и осталих потребних просторија, са обзиром на потребну резерву у учионицама, са обзиром на то, пошто се код нас грађевине зидају и колико су стале сличне грађевине у другим европским варошима, и, на послетку с' обзиром на то: да се мора куповати земљиште само за три школе, комисија је нашла, да ће нам за зидање 10 нових школских зграда у Београду, и куповање три плаца, требати 900.000 дин.

Ако рачунамо на овај капитал, годишње 6% интереса и 2% отплате, требаће нам годишње 64 до 72 хиљаде динара, па да добијемо школске зграде какве долеиују једној престоници и да их са свим исплатимо за 23 и по године.

Пошто школе долазе у ред оних установа, које не дају никакав приход, мора се сума од 64 до 72 хиљаде динара подмиривати из општинског буџета.

(наставиће се)

Рад општинског одбора

XXII. РЕДОВНИ САСТАНАК

30. априла 1890. год.

Били: Председник чине суда г. С. Карапанић; чланови одбора: г.г. Ф. Вукићевић, Р. Петровић, Ј. Стојковић, К. Б. Михаиловић, М. Јовановић, М. Кашетановић, Др. М. Т. Лека, К. П. Милошевић, М. Николић, А. Шпиро, И. Пресићевић, М. Пилиповић, Р. Драгојевић, Н. Л. Маленић, М. Р. Корошковић, К. Д. Гогошевић, М. Протић, Ђ. Ј. Аврамовић, С. Х. Мелнковић, М. Јанковић, Н. Р. Пенезић, А. Одавић, Ј. Ђ. Гавановић, М. Ј. Марковић, Љ. Јовановић, Ђ. С. Новаковић, В. Виторовић.

I.

Пре прелаза на дневни ред, прочитан је записник одлука из седнице 24. ов. мес. и усвојен без измена.

II.

Председништво саопштава да је на дневном реду извештај комисије која је имала у задатак да проучи питање о подизању потребних зграда за основне школе, и да је дање добивен и акт од Господина Министра просвете којим се општина моли да даде зграду за основну школу у Топчидеру, пошто и она спада под Београд.

По саслушању изјашњења комисије о и акта Господина Министра, претресено је да ли треба одмах ући у решење предлоге комисијске, пошто је за последњих неколико година питање о грађењу школа довољно свестрано, а какве толике

*) Види штампани извештај комисије за предлагање радова око подизања нових зграда за основне школе у Београду. — од 15. Априла 1890 године.

пренио, да се одатле не треба ни у колико да одваче; већ је потребно да се претходно извештај комисије публикује на потом узме у решење. Како је само друго мишљење преовладало на седници што је радња одборска са великим предузећима тек до сада предавања јавности а извештаји штампани пре решавања — Одбор је одлучио: да се извештај комисије одних капитала и затим самог састанка, па које ће се предложи комисарска мнења у решење.

N. B. До седнице данашњег председништво да спреми извештај о стању благајне општинске и потпише колико се имали стварне готовине.

III.

Према акту Госп. Министра нар. привреде (АБр. 620.) кандидовани: за чланове контролног одбора управе фондова г.г. П. Мелентић, Милорад Стојковић и Јован Јелић трговци и за заменике: Гавила Јосимовић, Петар Радовановић и Милан Ж. Марковић трговци.

IV.

Председништво саопштава да је општински Суд добио други акт та преко 3.50 потписа којим грађани траже да се Зелени Венац прогласи за слободну пијацу, без икакког ограничења. У исто време износи и изјаву закупца „Зеленог Венца" који пристаје на расход уговора са општином, на случај да Одбор нађе, да ће се општина штетити тиме што Зелени Венац буде проглашен за слободну пијацу а закупац остане у краду докле уговор не истече.

Поседом на законски кроасе који нити да сиази ед потписника буде пувиправки грађанин, с правом класа са збору — Одбор је решио: да г.г. Др. М. Лесо и Радеско Драговић изврше преглед потписа и као повереници одборски констатују имали на њима довољан број пувиправних грађана, да би се моло могли уважити.

Према овоме нијаи закупца Зед. Венца није се могла ни узимати у решење.

ГРАЂЕЊЕ КАНАЛА

СТУДИЈА ТЕХНИЧКЕ КОМИСИЈЕ КАКО ДА СЕ ИЗВРШИ КАНАЛИЗАЦИЈА У БЕОГРАДУ.

(НАСТАВАК)

Како се доказало, да и проз цементом опидане руне, нечистоће иаак у околно земљиште пролази, то једно с тога, а друго и због непријатног и штодљивог испаравања из тих руна, а нарочито због смрада и непријатности за време испражњавања истих, данас се у многим варошима и граћеве таквих руна, дозвољава само изузетно.

У оним варошима пак, где такве руне постоје, обраћа се нарочита пажња, на начин испражњавања садржине из тих руна.

Најраспрострањенији, а у исто доба и најгори начин испражњавања, јесте нами добро познато прилење шављивима и преуређивање у бурад, која се, чести отварена, колима извозе ван варошн, остављајући по улицама не сумњиве доказе о извршеном послу. Да би се ове непријатности отклониле, као и да би се чишћење могло и даљу вршити, данас има разних машина, помоћу којих се садржина из руна црпе, или нарпоп сисаком у потпуно затворена кола, или да би се уопштедио транспорт црпље и нарпоп канала, испрне се из кола ваздух ван вароши, и така га разређених ваздухом кола, доведу цревима од гуме у вези са рупом, из које услед притиска спољашег ваздуха, покула садржина у кола.

И овај је начин, као што је познато, вод нас опробан, али са каквим успехом, нади се из извештаја бившег председника општине г. Др. Владина Ђорђевића.

2. Скупљање екскремената у судове.

Да би се екскременти што краће време задржавали у кући, као и да би се избегле тешкоће и непријатности око навожења истих, заведено је, у неким варошима скупљање екскремената у свакој кући, у нарочито за то начињену бурад или канте. Такви се судови или сваког дана или сваког четвртог дана шаљу и замењују празни. У прпом случају узимају се канте од 40 до 50 литара запремине, а у другом бурад од 100 до 150 литара.

За извожење судова имају нарочита кола.

При свем том што је овај начин много бољи од прног, ипак има са њиме заједничку ману, која чини и један и други начин неупотребљив за веће вароши. Та мана је у томе, што и за испражњавање руна и за извожење судова, треба, готово по све дневно, велики број кола. Како је пак транспорт кодина на већа отстојања скуп, то је и сама система извожења скупа, а нарочито у оном случају где се екскременти не могу продавати у ближим варошн или преносити железницом у удаљеније крајеве. Но и том случају потребни су нарочита вагони за транспорт, за тим машине за пречуривање у вагоне и на последњу велики резервоари у ближим станице, ради прикупљања за оно време кад се кола не ћубре.

Ако додамо још, да поред ових редовних издатака за извоз, морају се чинити издатци за зидање руна у којима ће се екскременти скупљати, као за зидање простора, где ће се судови држати, као и за зидање канала, којима ће се одвозити нечиће и истерсна вода, онда је очевидно, да је ова система не само скопчана са многим непријатностима већ и скупа.

Тако на пример за Београд, ако рачунамо да једна сандина познаја кошта 300 дин. и да има до 5000 кућа, коштало би Београђане на 1500000 динара, поред издатка за грађење канала и поред плаћања сваке године до $1^{1}/_{2}$ милиона, испражњавање помјара. Зидање келиџе за бурад, са извожењем стале би још скупље.

Они који ову систему препоручују, тврде да се не само знатан део трошкова исплаћује, већ и навесла добит има, продајом екскремента за ћубрење.

Ну у том случају трошкови постају још већи, јер се екскременти морају предаити т. ј. ослобађањем од сувише воде удесити за ћубрење. Јер тврди екскременти имају до 75%, а мокрађа до 95%, воде, а само 25 односно 5% материја за ћубрење.

(наставиће се.)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Ко има право. У грађанству, као што смо с више страна извештени, различито се тумачи и погрешно схвата ко има право класа на збору 29. ов. мес.

Обраћамо пажњу на завршну реченицу данашње објаве о саставу бирачких квартовских одбора, у којој је реченици дато објашење ко има право гласа на овоме збору.

—

За пијаце. Наредба за пијачне продавце, коју данас објављујемо, важиће све дотле докле се не обавити да је престала потреба да се продавци по њој управљају.

Сува рана, која се продаје на пијацама, може остајати и преко наредбом одређеног времена, али се мора склонити и покрити онако како је то раније прописано.

Распоред

одмитих испита у београдским осн. школама

I У Палилули.

25 Маја у IV разр. мушке школе
4 Јуна пре подне у III разр. мушке школе.
по подне у I разр. I одељ. муш. школе.
6 Јуна пре подне у II разр. мушке школе.
по подне у II разр. II одељ. мушке школе.
7 Јуна пре подне у I разр. женске школе
по подне у II разр. „ „
8 Јуна пре подне у III разр. „ „
по подне у IV разр. „ „

II На Дорћолу.

1 Јуна у I разр. мушке школе
4 „ „ III „ „ „
5 „ „ IV „ женске школе
7 „ „ III „ „ „
8 „ „ II „ мушке школе
9 „ „ I „ „ „
11 „ „ II „ женске школе
12 „ „ I „ „ „

III На Јалији.

18 Јуна у преправном разр. муш школе
19 „ „ III и IV разр. женске школе
20 „ „ I и II „ „ „
21 „ „ II разр. мушке школе
25 „ „ I „ „ „

IV На зап. Врачару.

29 Маја пре подне у IV разр. I одељ. мушке школе
по подне у I разр. II одељ. „ „
4 Јуна у III разр. I одељ. мушке школе
5 „ „ II „ I одељ. „ „
6 „ „ II „ II одељ. „ „
7 „ „ I „ I одељ. „ „
8 „ „ IV „ женске школе
11 „ „ III „ „ „
13 „ „ II „ „ „
14 „ „ I „ „ „
15 Јуна у топчидерској школи

V На ист. Врачару.

11 Јуна у I разр. женске школе
13 „ „ II „ „ „
15 „ „ III и IV разр. женске школе
17 „ „ III раз. II одељ. мушке школе
19 „ „ IV разр. II одељ. „ „

VI. На Теразијама

5 Јуна пре подне у I разр. I одељ. мушке школе
по подне у II разр. I одељ. „ „
6 Јуна пре подне у II разр. II одељ. мушке школе
по подне у I разр. II одељ. мушке школе
7 Јуна пре подне у I разр. женске школе
по подне у II „ „ „
8 Јуна у III разр. мушке школе
14 Јуна у III разр. женске школе
15 Јуна у IV разр. женске школе
20 Јуна у IV разр. I одељ. мушке школе
21 Јуна у IV разр. II одељ. мушке школе

VII На Сави и земљанини В. Ж. Школе

26 Маја у IV разреду мушке школе
11 Јуна у II разр. мушке школе
12 „ „ III „ „ „
13 „ „ II разр. женске — земљанице
14 „ „ I и II разр. женске школе
15 „ „ I разр. мушке школе
16 „ „ III и IV разр. женске школе
18 „ „ I разр. земљанице
19 „ „ III и IV разр. земљанице

VIII Код саборне цркве

28 Маја у IV разр. мушке школе
30 „ „ I „ „ „
31 „ „ II „ „ „
1 Јуна у III „ „ „
18 „ „ I разр. женске школе
19 „ „ IV разр. „ „
20 „ „ II „ „ „
21 „ „ III „ „ „

Испити ће почињати пре подне у 7 а после подне у 3 часа.

Моле се чланови школских одбора и њихови заменици, да школе тачно долазити на испите.

Из седнице Т.г Шк. Одбора Бр. 42. 24. Маја 1890. год. у Београду.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а). за чишћење димњака (цилиндера) без разлике по спратове	0,40	д.
б). за жељездан шпоркерд	0,40	„
в). за ужадан „	0,80	„
г). за велики ужадан шпоркерд у гостионици	1,00	„
д). за чишћење димњака од два спрата	0,40	„
ђ). за чишћење простог димњака	0,20	„
е). за чишћење чункова до 2½ метра уједно са њеним	0,20	„
ж). за чишћење чункова од 2½ метра па више уједно с њеним	0,40	„
з). за кишење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	1,50	„

II. ПРОДАЈА ЧУТУРЕ:

а). за собу и кујну или мали дућан са собом	0,20	„
б). 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом	0,60	„
в). 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без ината	1,00	„

III. ПРАЊЕЊЕ ЈОРГАНА И ЧУШЕЊЕ:

а). од кубне метра	10,00	„
б). од аршна	0 50	„

IV. ПЕЧАТАЊЕ:

а). марка за пасте једном за свагда	3,00	„
б). марка за кућ	6,00	„
в). обавезне житељске марке стоје половину цене		

V ГРОБАРИНА:

а). гроб за децу	7	дин.
б). гроб за одрасле	12	„
в). нова гробница	555	„
г). већа гробница	967	„
д). велика гробница	1207	„

VI. МРТВАЧКА КОЛА:

а). мртвачка кола стара са 2 коња	12,90	д.
б). мртвачка кола нова са 2 коња	36,30	„
в). мртвачка кола нова са 4 коња	72	„

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 16. до 23. Маја закључно прошло је преко и-тумачких колтара:

ТЕЖИНА	Чега	10 о. просечна цена дин.	ТЕЖИНА	Чега	10 о. просечна цена дин.
КИЛОГР.			КИЛОГР.		
	Врешка пшеница	—.—	9.140	Сена	5—
	Врешка кукуруз	—.—		Сламе	—.—
182.963	Пшенице	15·50	2,995	Жеро брезове	9—
71,457	Кукуруза	12—		Воска	—.—
1,341	Раже	10—	122	Кајмака	115
1,026	Орнизана	2·50	7,481	Сира	42—
783	Јечма	12—	360	Јоја ветовлека	75—
22,597	Овса	14—	333	Масти	114
	Кукуруз нова	—.—		Сланине	
2,301	Пасуља	19·50		Суве меса	—.—
5,598	Кромпира нова	14—	123	Вуне неправе	110
	Арнаутика	—.—	22.993	Свиња дебелих	80—
3,864	Црна лука	18—		Угљева камена	—.—
	Бела лука	—.—	215	Кућура дрвена	8·50
	Лука аргилане	—.—	64 350	Креча	3—
	Јабука	—.—			
	Крушака	—.—		Јитарџ	
35	Орајо	30—	86,695	Вина црна	20—
	Грожђа	—.—	577	Вина бела	26—
	Шљива сирових	—.—	17,556	Ракије вл. меке	26·50
	Сувих шљива	—.—	360	Ракије ком. јаке	50—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампа штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасе Хаџи Ристић

БРОЈ 23. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЧЕТВРТКОМ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . 5 дин.
за пола године . . . 3 дин.
за страно земље на годину . . . 8 дин.

Уторак 29. Маја 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату плаћа слати уредништву на општинском суду а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ОПШТА КОРИСТ

Од онога доба, кад је први пут покренуто питање о извршењу принципијелно потребних реформа у Београду, па до последњих дана, било је и у јавном грађанским круговима и у штампи, сувише прекора, што представништво општине једном у истини не прилази стварним радовима, изводећи тако названих «великих послова.» На првоме месту лоше здравствене прилике, које су истина понајвише из раније, али у којима смо без нужде проживели ако не више оно читао деценијум, одавна су императивно налагале да се не губи ни часак, него што пре извршењу бар онога што је најпотребније. Тако није урађено, а данас је од споредне важности говорити о томе јесу ли и какви узроци стојали на путу да представништво општине развије своју радњу спазмично и брзо. Место тога, да се задржимо на једноме другом факту.

Два су пута којима су се у извршивању својих реформа служили други, до сада уређени европски градови. Једним, радови су предузимани лако и брзо, без великог претходног испитивања: да ли ће корисније бити да се посао сврши на један или други начин. Пошто — пошто, хтело се што пре доћи до користи од установе, па се није губило време, као што се није ни бојало предвати радове у повлашћицу силандним предузимачким удружењима на несравњено већину корист њихову. Другим путем, радовима се приступа тек тада, кад се посвршавају претходни послови, кад је ма у најужем обиму испитано што је било нужно, и на тај начин постављено основно уверење, да ће између проучаваних, изабран пут бити рационалнији, стати мањих жртава а донети већих и сигурних користи.

Нема сумње да први пут брже циљу води, и њиме се донекле оправдано морају служити градови, који теже, или којима припада право, да постану културно-националне или економско-трговински центри.

С овог гледишта требало је данас и представништво нашега града реформе што пре да предузме и што скорије их изведе; али када тако није урађено, ваинаду ваља гледати у томе, што се данас у извршењу реформа неће улетети, него ће се изводењу њихове приступити на основу претходних довољних студија, и то не посредством повлашћених друштава или појединих лица, него у сопственој управи.

За сваког грађанина ово може бити само пријатан фанат, у толико више, што је на овај начин створена могућност да се реформе изведу са што мање жртава, данас и са мање терета на грађанство.

*

Ми се добро сећамо колико је много замерања било „што представништво с реформама оклева“, а исто се тако сећамо да је партијска тесногрудност врло често спречавала да се дође до опште сагласности чак и у решавању често општинских питања, подједнако важних за све кругове грађанства.

Данас представништво престоонице излази пред грађанство са предлозима да и збор општински одобри, да се извршењу реформа може приступити на основу изведених студија, посвршавања претходних послова, пројектованих сигурних финансијских извора, и по реду и плану који је начелно утврђен.

Пут је овај на који се и грађанство на раније држаним конференцијама најсагласило, али независно од тога са колико више сагласности на данашњем збору буде донесено решење, значиће да је толико већа грађанска готовост, да се у решавању локалних питања, подједнако значајних за све нас, иде једино за једним: **општа корист.**

ИЗВЕШТАЈ

ТЕХНИЧКО-ФИНАНСИЈСКЕ КОМИСИЈЕ ОДБОРУ БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНЕ

(наставак)

2. Клаоница.

Да садања клаоница не одговара ниуколико потреби Београда, и суременим здравственим захтевима, како по њеном уређењу, тако и по месту где је подигнута, знају добро сви Београђани, а најбоље становници дунавског и палилулског краја.

Из опрадданих санитетских разлога, надзорна власт наредила је, да се садања клаоница измести, и на згоднијем месту сагради, с тога београдска општина хтела не хтела мора градити нову клаоницу, а кад је већ гради, треба да је сагради тако, да она одговара свима модерним захтевима једне уређене клаонице.

Грађење модерне клаонице стаће општину прилично новаца, али поред тога што ће сви касапи добити прилику да заклану стоку уреде и прераде (као што треба, а јевтиније но данас, потребне суме на плаћање интереса и отплате, неће пасти на терет општинског буџета, јер ће клаонице своди, где год су подигнуте, саме својим приходима исплаћују; а осим тога и приход од касапске аренде биће знатно већи, кад се сагради модерна клаоница, јер ће тада бити са свим

забрањено клање стоке по варошп, па ће се аренда много тачније и савесније наплаћивати, и неће моћи бити овољског прикривања колико га данас има.

Како немамо израђен план и предрачун за нашу будућу кланицу, то да би одредили суму која ће нам требати за њу, употребићемо званичне податке о томе: шта су стале кланице у другим европским варошима, које су по броју становника и осталим приликама са Београдом сличне. Из следеће таблице, у којој су изложене цене обухватиле све суме издате за набавку земљишта, за зидање зграда, набавку и намештање свог прибора са машинеријом, равнање земљишта и грађење потребних путова, види се колико су стале кланице у тим варошима, тачно:

БРОЈ	МЕСТО	ГОДИШЊА СТОКА ПРЕМА ПОПИСУ	ЗАЗИДАЊА ЗАЈЕДНО СА ОПРЕМОМ	Коју су годишње			УКУПНА ЦЕНА ЗА ЗГРАДЕ
				крупне стоке	ситне стоке	свега	
1	Бохум	29000	64·8	2616	7837	4722	283875
2	Лигниц	31000	56·2	2203	13653	7205	235000
3	Ерфурт	48000	93·8	6000	25000	12000	436621
4	Бајел	52000	140·0	5819	9710	6444	462000
5	Диселдор	80700	92·0	7491	15361	11288	592500
6	Штрасбург	100000	75·25	9700	29020	20000	321997
8	Београд	40000	?	694	29574	16311	?

Како је при грађењу једне модерне кланице од решавајућег утицаја на величину и цену њену број стоке, која се код нас коље сад, и која ће се клати доцније, можемо рачунати са довољном сигурношћу, да ће нам за београдску кланицу, постављену на најподеснијем месту са источном пијацом, за сада за сам Београд требати највише 600.000 дин.

За ових 600.000 динара потребно је годишње ако рачунамо 6% интереса и 2% отплате, 48.000 динара, а толику ће суму кланица врло лако дати из својих прихода.

3. Водовод.

Питање о водоводу свршено је потпуно, јер већ имамо пројекат и тачан предрачун, по коме ће водовод стати 2,000.000 дин. *).

Чим се набави новац, водовод се може одмах одпочети. Сумњамо да у Београду има грађанина, који није на чисто са тим, да се водовод мора градити, јер се данашња оскудица у води не може више трпети и да ће потрећа у доброј и довољној води, за све приватне и јавне потребе, моћи подмирити само модерним водоводом.

Ако и овде рачунамо 6% годишње на име интереса и 2% одплате, онда нам за 2,000.000 треба 160.000 динара. Ова сума са сумом потребном за одржавање водовода, неће пасти на терет редовног буџета општинског, нити ће грађење оптеретити, јер Београд и данас плаћа само за савску и дунавску воду на 200.000 динара. Свуда у свету водоводи исплаћују сами себе, па се по себи разуме да ће се морати и београдски водовод сам исплаћивати.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

*) Види штампане мотиване извештаје отклоном одбора на покрајинска претходних радова на водоводу варошп Београда.

ГРАЂЕЊЕ КАНАЛА

СТУДИЈА ТЕХНИЧКЕ КОМИСИЈЕ КАКО ДА СЕ ИЗВРШИ КАНАЛИЗАЦИЈА У БЕОГРАДУ.

(НАСТАВАК)

За ово прерађивање има више метода.

По једнима се додаје експерементима печатен креч и прах од угља или торфа, те тиме добија густа маса, која на ваздуху губи велики процепат воде и тиме постаје удеснија за ђубрење.

По другима, мешају се ексременти као варошки заједно са ђубретом из кућа и са улица, па онда остави да на ваздуху што већи део воде испари.

Трећи опет снабдевају сваку кућу са нарочитих песама у које ексременти долазе и кретн делови сагору а мокрања испари.

Неки опет кланицу ексременте дестилацији и тиме добијају светлени гас, са осталим споредним продуктима, као: амоњак, тер, одај и др.

На овај је начин оспособљена гостионица код Париза у Бреслави.

Напоследку има их, који мешају ексременте са пражњном од торфа, са струготинама и сличним отпацима, па их те масе траде у форми цигала горило, а пепео од тога, употребљују за ђубрење.

Да ли се и којом од тих метода добија постилала какав приход, нема поуздалих извештаја. У опште нам може се рећи, да се једна исплаћују и трошкови ово прерађивања, а као ни остали трошкови.

У кратко дакле, с обзиром што по овој системи остаје људски ексременти, дуже нам праће време у самом обиталишту, те тиме пуно простере наших станова, школьшпи и непријатним гасовима, као и стога што је зидање руна или ћелија скупо, изношење ђубрета непријатно, скупо и за сабраћај по варошпма неугодно, и што се поред тога поредју градити канала за одводење пошла и метеорске воде, неможе се ова система изложена препоручити ни са хигијенске, ни са финансијске стране.

II. Система сепарације

У намери да се уклоне наше системе изложена, као и у осим случајевима где, из буди којих узрока и разлога, није могуће извршити систему сепарпа, поникле су разне системе за одводење нечистоће, метеорске воде и подземне воде свако за се.

Да укратко изложимо те системе.

1. Лирунрова диференцијална система.

Ова система, која до сада није још нигде потпуно извршена, састоји се на три врсте цеви по самим улицама.

Једна врста ани група цеви служи специјално за одводење садржине из пушпица, друга за одводење метеорске воде и воде која се по кућама употребљује, и напоследку трећа за одводење подземне воде.

Сем тога, особена је ове системе и у самом начину одводења експеремената из појединих кућа и из варошп, у намери да се они одраве у једном стаку и са што већом вођом продају за ђубрење поља.

То одводење врши се пнеуматичним путем на овај начин:

Цела се варош подели на неколико квартова или одељака, и у сваком квару, обично на раскрсници главних улица, постави један кадарме по један потпуно затворен гвоздени резервоар, од тих резервоара границу се, с једне стране по појединим улицама, цеви, у које улазе цеви из појединих зграда, односно ањихових пушпица; с друге стране, од сваког таквог резервоара иду шире цеви као варошни у један велики резервоар, који је такође потпуно затворен.

Помоћу ваздушне дрике, која се код главног резервоара пали и коју покреће пара машина, прпе се и разређује ваздух у главном резервоару и у цевима, које у исте улазе. Отварањем и затварањем у одговарајућих главна на улицним и кућним цевима, разређује се ваздух и у појединим улицним резервоарима и у сама поменутим цевима тако, да услед притиска спољног ваздуха, кроз сединта у пужницима, пођуни сва садржина из кућних и улицних цеви у улични резервоаре, а одатле у главни резервоар.

На овај начин чисте се сваког дана сва нужници, као што изгледа без икакве досаде, и садржина њихова уклања брзо из вароши, одакле се или товари у кола и по њима расипље или се прерађује.

Ну, овај у принципу веома чист начин одношења екскремената има таквих недостатака, због којих се ретко где и то само делимице примењује. Тако, пре свега захтева се код овог начина брижљиво снађање појединих цеви и потпуна извесност и сазесност при пријему каздуха и отварању и затварању славина, јер и најмања повреда цеви или небрежење у раду, може учинити, не само цео начин изузетно зо, као што се већ дешавало, може садржина из нужника узети обратан правац, па у место да иде у резервоаре, да дође кроз сеџинце у сам нужник.

Даље овај начин одношења захтева читаву озбиљну за прерађивање екскремента и известан број лица за продавање прерађених екскремената.

Сем тога, потребне су још две мреже цеви, једна за одношење метеорске воде а друга за одношење подземне воде.

С једне стране дакле, сувишност самог начина одношења екскремената, а с друге стране потреба још две мреже цеви и скупо одржавање истих, чини те ова система није ни са хигијенске ни са финансиске стране пробитачнија од осталих а нарочито не за оне вароши, које неби после рачунати на какву продају прерађених екскремената.

2. Берлирова пнеуматична система

Ова система основана је на истом принципу на коме и Лирпурова, с том само разликом, што овде отпадају резервоари по појединим кварговима, али се зато тим сваки зграда снабдева са два апарата, од којих један служи за пречишћавање или управо за пропуштање садржине из нужника, а други за аутоматично испражњавање те садржине у цеви, из којих се каџдих пут и кроз које се сва садржина одводи ван вароши.

Тиме већ, што поред осталих трошкова Лирпурове системе поред, по овој системи, сваки зграда набављати још и поменута два апарата, и што, бар сваки осам дана, мора нарочита послуга пропуштати садржину из нужника, не може се ни ова система као ни Лирпурова препоручити за канализацију целе вароши.

(наставиће се)

РАДИ ОБЈАСЊЕЊА.

20. Мај 1890.

Питали су нас неки грађани: мисли ли општина да своих 10,000000 дин. потребног зајма узме од једном и то одмах?

Из отштампаних стенографских бележака одборске радње и запажења одлука одборских, и из раструбених извештаја техничко-финансиске комисије, сваки је грађанин имао прилике да се детаљно обавести о начину на који ће се зајам правити и употребити.

Сваки се реформама не може једновремено приступити и по томе није потребно да општина цео зајам 10.000.000 од један пут дигне.

Не треба даље ни мислити да ће општинска управа дизати непотребне суме на да јој новац безкорисно лежи.

Одлука одборска из седнице 20 Мар. т. г. гласи:

„Да се ради неодложног грађења водовода и што скоријега извршења осталих преконстеног потребних вел. реформа у престоници од општинског збора надлежствује одобрење за 10,000.000 динара ефективних, које ће се задужење) чинити над се коме послу приступи и у колико ће приходи за отплату зајма буду развијали.“

Ова одлука одборска даје сваконе најболе објашњење.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Изворн. Којим ће се изворима општина послужити за амортизацију зајма, који ради извршења великих реформа буде учињен, показало је у извештају техничко-финансијске комисије.

Поводом питања, које су нам учинили неки грађани напоменемо и на овом месту, да се троцарина неће заводити у целокупном пространству, него само за наведене предмете, на на тај начин прибирање њено стаће незнатних сума, пошто се не морају установљавати станице и троцаринска материјала граница дуж градске међе.

На наведене предмете наплаћиваће се она у самом граду, по радњама и стоваришима.

—

Разаслан. Извештај техничко-финансијске комисије ш ампан је у 5000 примерака и разаслат свима редакцијама, надлештвима за чиновнике и осталима за све чланове. Исто тако растурен је и у грађанству.

Читаоци добијају тај извештај као прилог, пошто до дана збора цео није могао изаћи у листу.

—

Зборишта. Гласање на данашњем збору, врши се на овим местима:

а) *за кварт зарожки* — у основној мушкој школи код саборне цркве (дубровачка улица).

б) *за кварт теразијски* — у теразијској м. школи (улица 2 јабланд).

в) *за кварт дорћолски* — у основној мушкој школи (душанова улица).

г) *за кварт топчидерски* — у основ. муш. школи (савска улица преко пута кварта).

д) *за кварт палилулски* — у основној мушкој школи (школска улица) и

ђ) *за кварт врачарски* — у основној мушкој школи пријепољска улица спрам војне болнице).

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА

Зајам вароши Букурешта. Општина букурешког потребан је зајам од 16,000.000 дин. Упис је веома огромно већи. Тако успешно је у самој општини 12.000.000 динара, код Народне Банке 120,700.000 дин., код енглеске Народне Банке 10,000.000 дин., код Румунске Банке 119,000.000 дин., код Банке Ејлиг 84,000.000 код Банке Јердената 90,000.000 дин., код енглеске Румунске Банке 3,500.000 дин. Свега 430,200.000 дин. Уписи, који не могу да се сваке, износе само једаи милијун динара. Према томе, удео, који припада другим уписивачима, износи само 3½ % од уписаних сума. Гаранције од 5% биће уписци имаће да положе при упису, износиће би до 22 милијуна, т. ј. до 6 милијуна више него уписани зајам, ако би то јемство било стварно осигурано. „Либерте Румен“ тврди, да је јемство положено само од оних, који су се јавили у „Народној Банци“ и у општини. Друге куће задовољиле су се са гаранцијом од ½ %, а примљени су уписници и без гаранције.

—

Зајам Софије. Општинске новине у Софији објављују у свом 46. броју од ове године уговор закљученога зајма од 10,000.000 динара, са лондонском банком „Anglo-Foreng.“

Зајам ће се употребити на подизаи канализацију и подизање купатила приватнога.

Јавна захвалност

Г. Едиџ Буш, трговац овдашњи, поклонио је 200 дин. општинској благајни с налогом да се поделе сиротињи београдској приликом венчања његова сина Венцијона.

На овом лепом дару и племенитом помагању невољних, изјављује се г. Буш најсрдачнија захвалност.

НАРЕДБА

Законом о замени у параграфу 364 казненога закона, који ступа у живот 17-ог ов. мес., прописано је;

а.) да се у недеље дане, као и на први дан Божића, на Богојављење, на Велики петак, на Спасовдан, на Преображење и о свима народним празницима, који су у шематизму обележени, – не смеју држати отворене радње и дућани, нити у њима радити и пазарити,

У остале празничне дане, који су у шематизму црвеним словима означени, не смеју се радње отворене држати нити у њима радити и пазарити за време службе божје.

Кафеџије, механџије, хлебари и месари, не могу држати отворене радње нити у њима радити за време службе божје.

Објављујући ово, Суд општине вар. Београда

наређује:

да се од сутра грађанство београдско управља по горе изложеним законским прописима.

Ко год се томе не буде одазвао, казниће се по закону.

Од стране суда општине варошн Београда 16. Маја 1890 год. АВр 787

НАРЕДБА

Пошто све већма наступају топли дани, то се на основу 1 тачке 36 зак. о општинама

наређује:

да продавци пијачни од 1. Јуна т. г. могу на пијацама само до 11 час. пре подне држати оне производе који лако труле, а после тога доба морају их одвоз са пијаце односити.

Ко се не буде повиновао наредби, одговараће по §. 365. каз. закона.

Од стране Суда општине вар. Београда 16. Маја 1890. год. АВр. 389

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I

а. За свирање вуч. оркестара по кафанама, биштама и т. д. од концерта до — — — — — — 5 д.
б. За свирање са покретн. кентика од 1 концерта — — 5 д.
в. За свирање женског оркестра (Damen-Capele) — — 20 д.

II.

а. За I играчку у локал. I-ог реда — — — — — 30 д.
б. „ 1 „ „ „ II-ог „ — — — — — 20 д.
в. „ 1 „ „ „ III-ег „ — — — — — 15 д.

III

а. За напорану за дан — — — — — — 5—10 д.
б. Разне представе и показивање зенитна, дневно 10—50 д.
в. за манекенџије и мушице — — — — — 5—15 д.
г. Циркус од престане — — — — — — — 10—20 д.
д. За забаве „Tivoli-Tantzd" т. ј. (пењање, свирање и представљање) од вечера — — — — — — 50 д.

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решиће општински Суд посебно.

НА ЗНАЊЕ

Никаква јавна забава у општини београдској не сме се давати без предходне дозволе општинскога суда. Досадани се да у коме локалу буде забава пиценадзо пријефоква газда од радње дужан је одмах сутра дан пријавити се надлежно општинскоме суду да таксу плати; но ово пријављење важиће само тада и тако, ако одмах није било пречено да се предходно пријава учини.

Ко год се не би томе пропису придржавао поред напште таксе, подвргнуће се и казни.

Од стране Суда општине вар. Београда 26. маја 1890. АВр. 839

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а). за чишћење димњака (цилиндера) без разлике за спратове . . . . . 0,40 д.
б). за пушидим инкарред . . . . . 0,40 „
в). за ундиђи „ „ . . . . . 0,80 „
г). за једни ундиђи инкарред у гостионици . . 1,00 „
д) за чишћење димњака од два спрата . . . 0,40 „
ђ). за чишћење простог димњака . . . . . 0,20 „
е). за чишћење чукова до 2¼ метра једно са шећма 0,20 „
ж). за чишћење чукова од 2¼ метра на више једнога шећма . . . . . 0,40 „
з). за чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 1,50 „

II. ЗИДОВИЋА ЧУВАРЕТА:

а). за собу и кујну или само дућан са собом . . 0,20 „
б). 2—3 собе са кујном или сем дућан са собом 0,60 „
в) 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без шпалс . . . . . 1,00 „

III. ПРАЖЊЕЊА ПОМЕЈАРА И МУЖИЦА:

а). од пуног метра . . . . . 10,00 „
б). од хлова . . . . . 0 50 „

IV. ПИЋАРИНА:

а). марка за пиће једном за свагда . . . . 3,00 „
б). марка за кућ . . . . . 6,00 „
в). обнављање изгубљене марке стоје половину горе

V ГРОБАРИНА:

а). гроб за децу . . . . . 7 дин.
б) гроб за одрасле . . . . . 12 „
в). жала гробница . . . . . 555 „
г). зелена гробница . . . . . 967 „
д). родина гробница . . . . . 1207 „

VI. МРТВАЧКА КОЛА:

а). мртвачка кола стара са 2 коња . . . . 12,90 д.
б). мртвачка кола нова са 2 коња . . . . 36,— „
в). мртвачка кола нова са 4 коња . . . . 72 „

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампа штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић

БРОЈ 24. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЧЕТВРТОМ ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 5 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
на страно земље на годину . . . . . 9 дин.

Недеља 3. Јуна 1890.

Цена је огласима 6 дин. пора од врсте. Претплату ваља слати управници на општинском суду а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

На збору грађана вар. Београда, који је држан 29. ов. мес., није дошло онолико гласача, колико се чланом 13. зак. о општинама пахтена, па да радња зборска може бити пуноважна.

Према томе Суд општине вар. Београда, на основу наређења у поменутоме члану зак. о општинама, позива грађане београдске на

ДРУГИ ОПШТИНСКИ ЗБОР

који ће се ради решења истога питања држати

У НЕДЕЉУ 3. ЈУНА 1890.

И на овоме Збору Грађани ће гласати да ли одобравају или не одобравају:

1.) Да се општина београдска за грађење зграда за основне школе, за грађење водовода, кеја, клапаца и канализације, за суделовање у грађењу антропа и за грађење модерне касарне, задужи са 10,000.000 динара ефективних.

2.) Услови зајма да буду ови:

а.) интерес и отплата на ефективни капитал не смеју бити већи но што је то одобрено законом о варошкој трошарини у Београду од 13. јуна 1884 год. који у своме 3 ком члану каже: „но услови овога зајма не могу бити тежи него што су код управе фондова;"

б) Да рок отплате несме бити краћи од 23½ нити дужи од 50 година.

Збор ће почети у 8 часова из јутра а бирачи могу долазити на изборно место до 6 час. у вече, у које време престаје даље пуштање гласача на Збор.

Сваки грађанин, који жели уверити се јели у забучни списак уведен, може то учинити до дана збора. — Списокови гласача за све кварторе изложени су у благајном одељењу општинскога Суда.

Гласање ће се вршити по одељцима варошким и то у овим зградама:

а) *за кварт варошки* — у основној школи код саборне цркве (дубровачка улица);
б) *за кварт теразијски* — у теразијској м. школи (улица два јаблана);
в) *за кварт дорћолски* — у основној мушкој школи (душанова улица);
г) *за кварт савамалски* — у основ. муш. школи (савска улица преко пута кварта);
д) *за кварт палилулски* — у основној мушкој школи (шкодска улица) и
ђ) *за кварт врачарски* — у основној мушкој школи (пријепољска улица спрећу војне болнице)

Бирачки одбори остају исти, који су били и на првоме збору, 29 ов. месеца. Одлука, која се донесе на овоме другом збору сматраће се за пуноважну ма колико гласача буде на збор дошло, према четвртом ставу тачке в.) члана 13. зак. о општинама.

Од стране Суда општине вар. Београда 30. Маја 1890. АВр. 887.

XVI. Наредба

(о чишћењу улица)

Позван и од стране надзорне власти, Суд општине вар. Београда, у интересу јавнога здравља а на основу 1. тачке 36. члана зак. о општинама

наређује:

да се од данас све улице без разлике чисте редовно два-пут недељно и то сваке *Среде* и *Суботе*.

Чишћење ће се вршити од 10. час. у вече па до 6 најутра сутра — дан, кад је које уговљено.

Према томе грађанство ће се у будуће управљати по овој наредби, а кућне старешине биће и одговорни за свако невршење њено.

Од стране Суда општине вар. Београда 2. Јуна 1890. год. ЛВр. 404.

ИЗВЕШТАЈ

техничко-финансијски комисије одбору београдске општине

(наставак)

4. Канали.

Као год што су скоро сви грађани сложни у томе, да се водовод мора што пре градити, дрзнимо да су још сагласнији и у томе, да Београд не може више опстати без модерне канализације, па макар нас ова стала и знатнијих жртава. Ако немамо добро канале, сам водовод неће нам много побољшати здравствене прилике, јер варошко земљиште због многе нечистоће, која се ту уноси, постаје сваким даном све нездравије. Простим рачуном налазимо, да се ужичке јаме у Београду пуне сваке године са преко 20 милиона килограма људских измета, а у помијаре и по авлијама просипа се годишње преко 146 милиона килограма помија, те према томе, целокупна нечистоћа која куми београдско земљиште, износи годишње више од 166 милиона килограма. Ово је пак огромна количина, која је у стању да за неколико година окужи сво земљиште. Како вагло напредује у Београду оно кужење, најбоље вам показују многа београдски бунари, који су до пре неколико година давали добру пијаћу воду а сад више нису ни за пиће.

Да би и питање о канализацији решено што потпуније, одбор општински, поверио је проучавање истога сталноме техничноме одбору за извршење претходних радова на водоводу вароши Београда, коме је ставио у задатак да одреди систему канализације и приближну суму, која ће се морати утрошити за израду канала.

Одбор је свој посао свршио и 11. ов. мес. поднео је извештај који је општински одбор и усвојио *).

Са обзиром на систему канализације коју је технички одбор предложио, на дужину београдских улица, на то, шта је стала канализација на 1 м. дужине, у варошима које су канализацију већ извршиле, и на послетку, са обзиром на то, што су се 1887. године нудили нивесни предузимачи да канализацију Београда изврше за 2,750.000 динара у злату, технички одбор е са довољном сигурношћу нашао: да ће нас цела канализација стати око 3 милиона динара.

Ако и овде рачунамо годишње 6 на сто на име интереса и 2 од сто на име отплате, требаће нам за канале годишње 240.000 динара.

Свуда у свету, грађани једне вароши плаћају нивесну годишњу таксу за то, што своје нужнике и помијаре спроводе у канале, па ће то по себи се разуме, и Београђани морати плаћати за употребу канала, те услед тога и канали не могу доћи на терет општинскоме буџету.

Да пак Београђани неће плаћати за канализацију више но што сад плаћају за изношење нечистоће из нужника и помијара, доказаћемо доцније, а сад да пређемо на ке и антрное.

5. и 6. Ке и Антрепји

Кад Београд утроши велике суме на своје уређење, онда се мора побринути и о томе: да одржи, и још више подигне свој значај, пре свега варошки трговачки. На развитак трговине у једној варошки која лежи на пловној реци ја Београд их има двоје: пре свега јако утичу удобности које се трговини стављају на расположење, а те су, на првоме месту утврђена обала подесна за пристајање, истоваривање и утоваривање лађа, и антрепји или трговачка смештишта. С тога Београд мора што пре набавити нужне суме и за грађење кеа и антрепоа.

Како је држава воља да у најкраћем року при ступи утврђивању савске обале и грађењу антрепоа, само ако је општина у томе подмогне, то је Београд у своме сопственоме интересу дужан да у најкраћем року набави потребну суму и за овај посао. По плану који је грађен у министарству грађевина са грађењем кеа одпочело би се одмах, чим се новац набави, а од антрепоа сад би се сградили најпотребније, а остали би се дизали поступно према потреби.

Према доста тачноме предрачуну, за грађење ових антрепоа и кеа, треба општина да има на расположењу $1^1/_2$ милион динара и то 1 милион за ке а $^1/_2$ милиона за суделовање при грађењу антрепоа.

Кад се једном обала људски утврди, онда ће и приход од обаларине, који је данас са свим незнатан бити много већи, а за употребу антрепоа, мораће сваки платити нивесну суму кирије, те ће према томе ке и антрепји из својих прихода плаћати годишњи анунтет од 120.000 динара, који је потребан за горњу суму.

(наставиће се)

*) Види истоимени извештај техничког одбора о канализацији Београда, од 11. Маја 1880. год.

Рад општинског одбора

XXIII. РЕДОВНИ САСТАНАК

7. маја 1890. год.

Били: Председник г. Никола П. Пашић, члан суда г. Светозар Карапанић, чланови одбора: г. г. Р. Драгићевић, К. Ђ. Михаиловић, Ђ. Николић, Р. Петровић, Ј. Стаменковић, М. Цветковић, Љ. Јовановић, М. Велимировић, М. Катанићевић, К. Н. Милојковић, М. Ј. Марковић, Н. Ј. Мајсторовић, Н. Р. Поповић, Др. М. Т. Лека, М. Јовановић, Ђ. Димитријевић, С. Х. Малбашић, Д. Недимовић, А. Ј. Ђурић, С. Ј. Аврамов, Л. Јаковљевић, А. Шпиц, Ј. Симић, Ђ. С. Николајевић, Ј. Поповић, Ђ. Николић, М. С. Дачић.

I.

Пре дневнога реда прочитан је и без примена усвојен записник одбора од седнице од 30. пр. мес.

II.

Председништво саопштава да је лицитација за набавку плоча и ивичног камена и израду тротоара, дражана 4. ов. мес. и остала на Мијаила Стевановића предузимача из Ниша овако:

а) набавке плоча по 13·70 дин. од кв. мет.
б.) набавке ивичног камена 6·05 од кубн. мет.
в.) постављање тротоара по 1·80 од кв. метра.

Услед овако неповољних цена, председништво је сазвало предузимаче и захтевало да учине повољније понуде, те да општина не буде приморана да посао у својој режији ради.

Понуде су тада поднели предузимачи: Себ. Роић, М. Стевановић, Миша Дамић и Ф. Токито; али сликом се са мишљењем председништва, да ни једна од тих понуда није нипошто довољно повољна — Одбор о п л а њ у ј е: председништво, да или расписане нову лицитацију, или продужене друге погодне да би се повољније посао постигао.

III.

Грађевинско одељење подноси реферат, да 3 о. м. на лицитацијама за грађевне кладране у улицама: „крагујевачкој", „савској" и „мајданској" није било лицитената, и после лицитације добивене су понуде:

а.) За грађење кладране у крагујевачкој улици од Ристе Кртиња из Београда и Младена Пандића из Јагодине. — Прва нуди да кладрану роди са доторавом камењем по 5·50 и са обивчи по 3·18 од кв. метра, а друга по 5·50 са обрађеним и по 2·80 са обичним ломљеним камењем.

б.) За грађење кладране у „савској" и „мајданској" улици од Милана Пандића и од Ристе Кртиња. Први нуди да по условима кладрану са обрађеним каменом ради по 6·40 од кв. метра а други пристаје са 40 пара јевтиније.

Сматрајући да су цене ових понуда доста добре, Одбор оплаљује председништво да или покуша постаће још више јевтине, или, ако то не буде могуће, понуђачима посао уступи

IV.

Грађевинско одељење подноси реферат да су дражне две лицитације за претрес кладране ових улица:

а.) „савске стоваришта" „еврејске" и „богојављенске"
б.) „херцеговачке" и „босанске."

Прва лицитација 4. о. м. остала је на Стојана Анастасијевића по 1·13 дин. од кв. метра. — После лицитације понуђени: Милан Пандић 1·00 и Ђорђе Петровић 0·95 дин.

Друга лицитација 5. пр. мес. остала на Настаса Кртиња по 69¾ н. дин. — После лицитације понуђено Ђорђе Петровић по 65 н. д. од кв. метра.

Налазећи да су цене реченог понуда, које су добивене после лицитације, повољне — Одбор оплаљује председништво да према споме наређењу даље поступи и послове понуђачима уступи.

V.

Председништво саопштава да је после дуже преговарања са оплаљеницима општине бакалче назад потписан уговор о вакуу трошитског камења мајдана, према раније решењу и поште се чињеним пробама показало, да ће камен бити употребљив. Београдску општину уговор везује од дана одборског одобрења, а на две годишње закупнине општина београдска плаћаће бакалчеј општини годишње 1440 дин. с тим да за 20 год. има права по године у годину продужавати уговор а да за то време нико други сем београд. општине не може мајдан експлоатисати.

По саслушању уговора, Одбор је решио: да се исти усвоји, да се забуну камена одмах приступи, и још овог лета са пет кладрању новолико раскрчиште, да би се у крактиди уладела колико је надражајност камена.

VI.

Председништво саопштава да је на дневном реду ваше ићи комисије о претходним радовима за подизање нових зграда за осн. школе.

Како је извештај штампан и свима одборницима на преме раздат, а у прошлој седници по саслушању извештаја у дословности вођена шкоћена дебата, то се прешло на оцену предлога комисијских, а за тим одлучено:

а.) да се на 10 места, као што је у извештају комисије предложено, подигну нове зграде за београдске основне школе;

б.) да се одмах за зиоду једна школске зграде за дунавски крај, који ће бити обрасца, расписане стечај с овим наградама: прва 1600 дин. (1000 за план и 600 кад се општини подпесу и детаљи) и други 600 динара, а општина задржава право да може откупити и друге планове, који не буду награђени; и

в.) да се председништве наше општине постара, да у што краћем року паће изашлога земљишта за подизање школских зграда и у онима крајевима варошки, где за сада општина земљишта своја немаће; и то је на Сави, кеј. крамару, и на Јалији, па да о резултату тога рада, а према напоменама, које се односно тога питања у овоме изнетшју налазе, поднаље до 1. августа ов. год. извести општ. одбор како би се и то питање на време решило.

VII.

По саслушању акта упр. команде о наредби за исправку пољих спискова и превођење обвезника у нижије према новом војном закону — решено: да се у комисију изнишају одборници по картонима и пажимачко.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Зелени Венац. Као што смо у своје време јавили, преко 300 грађана београдских изнаша су да Одбор општински одобра на Зеленове Вешу слободну пијаку.

Пошто се тачним прегледом забучних спискова истеклило да више од 300 потписника подписане молбе имају право гласа на општинском збору, то је Одбор општински у седници својој од 9. ов. мес. донео закључак да је молбом грађани испуњено ово што прописује трећа тачка чл. 79. зак. о општинама, и да се по томе тражење грађана има уважити.

Према овоме, Суд општине прогла: ће Зелени Венац за слободну пијаку, чим се са закупом сериш што је по уговору потребно.

Измена. У распореду годишњих испита но основним школама, који смо објавили у претпрошлом броју, учињене су две измене за испите јавијских школа. Тако: 4. Јуна држаће се испит у *пријаном* а 18. Јуна у I разреду *мушке* школе. Према томе 25 Јуни отпада.

Наредба. Недавно смо јавили да је општинска управа намерна да за редовно одржавање чистоће по улицама заведе што потпуније мере, каквима се служе друге, напредније општине; али за неко време још, мора се остати при досадашњем начину: да за чистоћу испред приватних имања воде старање па и одговорност они који у дотичним домовима живе.

Доносећи данас наредбу општинског Суда о чишћењу улица, обраћамо пажњу на време у које се од сада чишћење има вршити.

Допустити да се и даље улице чисте пред вече на над је кротавље становништва скоро неће но преко дан — значило би не спасти се једнога зла, које је одавна било могуће отклонити.

Таксе. Одбор општински изменио је и у неколико допуњио таксе, које је за забаве по јавним локалима одредио општински Суд.

Те ново прописане таксе доносимо и данас.

Лицитације. Прва лицитација којом су 15. пр. м издавани под закуп плаћени општински у 6. вечерији за дрварнице, није испала повољно.

С тога је Одбор општински решио да се држи друга лицитација, и плаћени издаду под закуп онима, који дају највише цене, без погледа на то ко данас држи плаћене под закуп.

Чинимо пажљивим данашње закупце: објављујући ли цитацију на четвртој страни.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

У понедељак 4. ов. мес. држаће се друга јавна лицитација којом ће се издати под закуп она плацеви општински у бари венецији; на којима су дућанчићи.

Лицитација ће се отворити у 9 и трајати до 12 а по том продужити у 3 и закључити у 6 час. по подне.

Услови се могу разгледати на лицитацији, која ће се држати испред кафане н. Косте Димитријевића

Од стране Суда општине вар. Београда 1. Јуна 1890. СВр. 8845.

НАРЕДБА

Пошто све већма наступају топли дани, то се на основу 1 тачке 36 зак. о општинама

наређује:

да продавци пићачни од 1. Јуна т. г. могу на пијацама само до 11 час. пре подне држати оне производе који лако труле, а после тога доба морају их одмах са пијаце односити.

Ко се не буде повиновао наредби, одговараће по §. 365. кзк. закона.

Од стране Суда општине вар. Београда 16. Маја 1890. год. АВр. 369.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I

а. За свирање вул. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до — — — — — — 5 д.
б. За свирање са певачем певачка од 1 концерта — 5 д.
в. За свирање женског оркестра (Damen-Capelle) — — 20 д.

II.

а. За 1 игралку у докал I-ог реда — — — — 30 д.
б. „ 1 „ „ „ II-ог „ — — — — 20 д.
в. „ 1 „ „ „ III-ег „ — — — — 15 д.

III.

а. За панораму на дан — — — — — — — 5—10 д.
б. Ранге представе и показивање певачица, дневно 10—50 д.
в. за жонглерије и музеуме — — — — — — 5—15 д.
г. Циркуз од престане — — — — — — — 10—20 д.
д. За забаве „Tanz-Tanzen" т. ј. (вожање, свирање и представљање) од вечера — — — — — — 50 д.

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општинске Суд засебно.

НА ЗНАЊЕ

Имајући јавна забава у општини београдској не сме се давати без предходне дозволе општинског суда. Дозвољава се да у коме локалу буде забава највећедо приређена тада од радње дужан је одних сутра дан пријавити се надлежно општинском суду да такву плаћа; но ово изузеће важиће само тада и тако, ако одвета није било времена да се предходно пријава учини.

Ко год се не би овог прописа придржавао поред напалате таксе, подвргнуће се и казни.

Од стране Суда општине вар. Београда 26. маја 1890. АВр. 330

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а). за чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0,40 д.
б). за пушдиак изнеред	0,40 „
в). за тундак	0,80 „
г). за велики тундак изнеред у гостионици	1,00 „
д). за чишћење димњака од два спрата	0,40 „
ђ). за чишћење простог димњака	0,20 „
е). за чишћење чунова до 2½ метра уредно са вешом	0,20 „
ж). за чишћење чунова од 2½ метра на више уредног пећења	0,40 „
з). за палење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	1,50 „

II. ПИВОВАЛА БУГАРЕ:

а). за собу и кујну или жаћа дућан са собом	0,20 „
б). 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом	0,60 „
в). 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале	1,00 „

III. ПЛАЋЕЊЕ ПОМЕРАЧА И МУЗИЧКЕ:

а). од кубног метра	10,00 „
б). од лакта	0 50 „

IV. ПЕКАРНИЦА:

а). жарка за пшеч једном за свагда	3,00 „
б). жарка за кућу	6,00 „
в). обезаљење шпурлева мање стаје половину цене	

V ГРОБЉАЊА:

а). гроб за децу	7 дин.
б) гроб за одрасле	12 „
в). мала гробница	555 „
г). већа гробница	967 „
д). велика гробница	1207 „

VI. МУТВАЧКА КОЛА:

а) мртвачка кола стаго со 2 коња	12,00 д.
б). мртвачка кола нова са 2 коња	36,00 „
в). мртвачка кола нова са 4 коња	72 „

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 24. до 28. Маја заклучно пригнало је прекоштимске количине:

ТЕЖИНА	Чега	100 к. просечна цена	ТЕЖИНА	Чега	100 к. просечна цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
	Брашна пшенич.	—·—	2.300	Сена	5—
10,000	Брашна кукурус.	14—		Сламе	—·—
15,924	Пшенице	13·50	631	Коре брашне.	8—
21,429	Кукуруза	12—		Воска	—·—
10,303	Раже	13—	26	Кајмака	115
	Овшнака	—·—	2,508	Сира	45—
179	Јечма	12—		Лоја петролеума	—·—
414	Овса	14·25	868	Масти	110
	Кукуруз кош	—·—		Сланине	—·—
895	Пасуља	19·50		Суве меса	—·—
2,198	Кромпира нова	13—	142	Вуне невране	112
	Арнаутка	—·—	7.080	Свиња дебелих	80—
342	Црног лука	18—		Ужасна замена	—·—
	Бело лука	—·—		Кукурца дивова	—·—
	Лука аранђаве	—·—	31.490	Креча	3—
	Љубука	—·—			
	Крушака	—·—	Литара		
	Орора	—·—	8,160	Вина црна	20—
	Грожђа	—·—		Вина бела	—·—
	Шљива сирових	—·—	2,010	Ракије ил. меке	26—
	Суших шљива.	—·—		Ракије ком. лутке	—·—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Вљасник Општина Београдска. Парна штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Рзтић

БРОЈ 25. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ ЗИМЊИ ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . 6 дин.
на пола године . . 3 дин.
за страно земље на годину . 9 дин.

Недеља 10. Јуна 1890.

Цена је огласима 6 пар. ред за чврсто
Претплату плаћа свако уговором са општинским суд а ван варошанским на годину
РУКОПИСИ НЕ ПРАЋАЈУ СЕ.
Неплаћени писма не примају се.

XVIII Наредба

(за држање нашчади).

Да би се отклонила опасност и спречили несрећни случајеви од уједа бесних паса, *који је ових дана било немало* — Суд општине гр. Београда према тачци 6-ој чл. 36. зак. о општинама

наређује:

1., да од данас на за три дана, сви сопственици паса, и који имају прописе марке, набаве марке за своје псе и не пуштају их по улицама без истих.

2., Које год се псето на улици нађе без марке, па имало марку или не, ухватиће се и убити, а сопственик подвргнуту и кривичној одговорности.

3., Исто тако казниће се и сваки онај који на и возило псето, па макар и са марком, буде поред њега кажњаван, бићемо и другим јавним доказима.

Од стране суда општине гр. Београда 8 Јуна 1890. Лбр 424.

XIX. Наредба

(за држање предмета по улицама)

Пошто је законом забрањено да се по улицама и тротоарима дуже предмети који отежавају саобраћај. Управа в. р. Београда познала је општински Суд да у томе погледу предузме потребне мере.

С тога се на основу § 229. изм. закона

наређује:

да у будуће грађанство не износи и не држи на улицама и по тротоарима никакве предмете који отежавају саобраћај.

Ова наредба односи се и на радње које износе и на тротоарима дуже сандуке и робу дућанску робу а исто тако важи и за оне који испред домова отежавају бурад, сандуке, дрва грађевински материјал итд.

Ко год се ове наредбе не буде придржавао, казниће се по закону.

Од стране Суда општине гр. Београда 7. Јуна 1890. Лбр 142.

ИЗВЕШТАЈ

техничко-финансијске комисије одбора београдске општине

(наставак)

7. Калдрма

Да је досадашња калдрма испод свако критике, признаћемо сви исто тако, као што увиђамо исто лошију потребу, да се Београд једанпут снабде калдрмом која ће одговарати нашим економским приликама и бити добра.

Питање о модерном калдрмисању Београда, претресано је у општинском Одбору врло често, и 4. септ. 1866. год. извратa је наручита стручна комисија којој је поверена студија тога питања.

Та комисија на Сиксов дан прошле године поднела је опширан извештај, који је одбор општински са малим изменама усвојио за основ свију радова, који се односе на калдрмисање. По тога извештаја види се да од целе извршене београдских улица $7_{/8}$ имају калдрму а $5_{/8}$ немају је никако.

По предлогу комисије*) калдрмисање Београда има се извршити у року од неколико година, а за шпедисање и калдрмисање улица требаће за сада 2,000.000 динара. Потребни интерес за ово је суми од 160.000 динара годишње, добићемо нешто из саме калдрмије, која ће се одсад напајавати и и на све оно што се друмовима у варош умеће, јер није ни наш право да београдску калдрму плаћају само београђани, и они који своју робу доносе ноћом и железницом, а да је користи сва околина Београда и тако рећи сва Србија. Ако штогод недостане, подмириће се из осталих прихода.

8. Осветљење.

После дужег озбиљног студирања питања о будућем осветљењу Београда, комисија је дошла до закључка: да ће општину београдску, са обзиром на то, што ће скоро све довде побројане морати преузети у сопствену режију, бити најкорисније да модерно осветљење Београда уступи приватним путем концесије.

9. Варошки суд

Како је варошки суд за сада смештен у државној згради, у Васиној ул. која је врло неподесна за тај посао а општина плаћа за њу кирију, — комисија је разматрала и о томе, на који би се начин могла подићи подесна зграда за суд, па је нашла да ће се она, за време докле се и остали послови врше, моћи поуздано подићи из уштеда од повећаних општинских прихода, и то у толико пре што општина сад плаћа кирију 4500 динара годишње а та сума већ представља интерес на капитал од 55000 динара.

*) Види штампани извештај техничког одбора о калдрмисању Београда од 18. маја 1889. год.

Пошто смо у досадашем говорили о свима великим пословима које општина жели и треба да изврши, то да их сада овде напоменимо једни за другим, заједно са потребним сумама капитала и амортета, тако:

	КАПИТАЛА	АМОРТЕТА
1) За шљаке треба	900.000 дин.	70.000 дин.
2) „ клоаку „	600.000 „	48.000 „
3) „ водовод „	2,000.000 „	160.000 „
4) „ канале „	3,000.000 „	240.000 „
5) „ ке „	1,000.000 „	80.000 „
6) „ оптрошке „	500.000 „	40.000 „
7) „ кадрму „	2,000.000 „	160.000 „
Свега нам треба	10.000.000 дин.	800.000 дин.

Из овога се види, да нам је за плаћање интереса и отплате, на зајм од 10 милиона потребно годишње 800.000 дин. с тога је нужно да будемо начисто с тим: хоће ли услед овога г. министар имати да поднеси неке терете по до сад, и хоће ли општина моћи правилно приходе за које ће плаћати а без штете за грађанство. Мн смо овде предпостављали да ћемо плаћати максималн интерес и одмазду које нам је законом одређено, и узет је рок за одплату дуга од 23½ године; ако се пак рок за одплату продужи, може се интерес и отплата спести бар на 7%, и онда би нам требало 700.000 дин. Али и ако рачунамо са 8% интереса и одплате, опет треба да одбијемо од горњих 800.000 ове суме, које неће ићи на терет општинског буџета већ ће се исплаћивати из прихода самих установа Тако н.пр.

1) Водовод ће плаћати својих	160.000	дин.	
2) Канали „ „ „	240.000	„	
3) Ке „ „ „	80.000	„	
4) Антропои „ „ „	40.000	„	
5) Клаоница „ „ „	48.000	„	
и над наберемо све ово добићемо	568.000	дин.	

као суму коју треба одбити од 800.000 дин, те нам остају 232.000 динара, али од ове суме, треба даље одбите још суму од 31.500 коју ми и данас плаћамо по општинском буџету у име кирије за основне школе, а која ће се дотичне трошити за интерес и отплате на зајам за зграде основних школа, те нам остају 200.500 дин, као сума, коју у најгорем случају морамо годишње прибавити нарочитим општинским приходима.

Приходи они добрће се:

1) А кадрмеље за све предмете који се уносе у варош на колима и коњима;

2) Од таксе на свињско месо, које досад по старом закону није плаћало сиоро општа

3) Од трошарине, која ће се уларити на такве артикле, који ће је лако сносити, и од којих ће се моћи са извнатним издатцима наплаћивати, а да при томе сиротиа сталеж нашег грађанства не буде оптерећен. Даклс, неће се наплаћивати на неопходне дневне намирнице.

*

Пре но што би општи даље у овом нашем предлагању, сматрамо за потребно да напоменемо: да се цео зајам неће употребити од једанпут, него поступно, према потреби и развитку послова, и да би при наплаћивању зајма требало условити, ако се може да се за првих пет година плаћа само интерес, а тек од пете године да се отпочне плаћати и одплата. Осим тога, ради смо да овде на овоме месту изложимо лоста тачне податке о томе, шта Београд данас плаћа за овако жалосно подмирнвање нашсних својих потреба, стављајући у исто време поред данашњих издатака и издатке које ће Београд имати доцније за стварно и потпуно подмиривање тих истих потреба ако се варошке реформе изврше.

(НАСТАВИЋЕ СЕ.)

ГРАЂЕЊЕ КАНАЛА

СТУДИЈА ТЕХНИЧКЕ КОМИСИЈЕ КАКО ДА СЕ ИЗВРШИ КАНАЛИЗАЦИЈА У БЕОГРАДУ.

(НАСТАВАК)

3. Варингова система.

И по овој системи одводи се садржина из кућнина са помијама засебно, метеорска вода за се и подземна вода за се. Разлика је једи од прве две системе у томе, што се по овој системи одводење врши природним падом, дакле без икаквих вештачких средстава.

Грађење овакве канализације извршено је прво у неким мањим енглеским варошима а за тим је инжењер Варинг, по овој системи извршио канализацију Мемфиса у северној Америци.

Принцип ове системе је, да се метеорска вода, као главна маса, која утиче не дозвољује канала одводи где год то положај улица дозвољава, одузима по поврпини улице, као што је то већим делом данас у Београду. Где пак положај улица или величина слободњих не дозвољава одузимање воде по површини, ту се граде испод кадрме одузи од земљаних цеви и најпрактичнијим путем метеорска вода одводи у обližnju реку.

Како се по овој системи цели цели ирригирају варошка на ниже области и са свим такве области одводи вода за се, то су и димензије цеви сразмерно мале, па према томе и знатно јефтиније од зидних канала.

Исто тако, пошто се ђубре и садржина из кућнина одводи се са појединих области за се пречистим цевима у један општи канал који такође, услед мале количине помија и експресната, добија мале димензије и може се градити од земљаних цеви.

Да би се спречило напуњавање ових цеви, дакле осигурало правилно одлажење њихове садржине постављају, се у извесним размаку резервоари за воду, којом се свакога дана испирају цеви. Они се резервоари пуне водом из водовода.

За одвођење подземне воде постављају се треће мање цеви и вода из њих одводи непосредно у најближу реку.

Ова, може се рећи доста проста система канализације, има више добрих страна. Пре свега таке што су експресити одвођени од метеорске воде, дакле је могућност, да се у овим случају, где је то потребно, могу исти са овим трошка прерадити, или на који друга начин учинити нешкодљивим.

За тим, подземне цеви варошке на ниже области и одвођењем једног дела метеорске воде по површини улица, знатно се смањују димензије канала, а тиме у још већој мери смањују и трошкови око канализације поје варошн.

Мане пак ове системе су: што је потребно градити у разним дубинама и одржавати три мреже цеви, које су све три непрактичне тако, да се у случају какве оправке жора кадрма покрити, а тиме с једне стране увећавају трошкови око одржавања, а с друге стране стварају често спасење слободњу по улицама. За тим, као друга такође мана, жана може узети отицање метеорске воде по површини, јер се тиме варошто у улицама са јачим падом, каква јако кадрма, а при већим пљусковима може се десити, као што то код нас бива, да цела улица за неколико сантиметара буде под водом

4. Система Соисова.

Ова система разликује се од Варингове у главноме само у томе, што се по овој системи употребљују тако звани Ејектори и компримовани ваздух за одвођење помија

и експропријати из куће. Према томе, ова система је компликованија и скупља од Варингове и с тога само можда у специјалним случајевима, могла би се Варингова претпоставити.

Да пређемо сада на трећу групу.

III. Систем Спирања

Напред је напоменуто да ради одвођења метеорске воде мора свака варош имати нарочите канале. И доиста ретко ће се наћи која варош да још од старине нема подземне канале. Природно је дакле, да се поред метеорске воде пуштали местимице у канале и вода са помијака из кућа, па и садржина из нужника, остављајући да вода спира и односи ову нечистоћу као варошки.

И о томе имамо примера код нас у Београду.

Услед тако простог, а грамзивог и деструктивног начина одвођења експрецената и помија из појединих зграда, сасвим је природно да се ова система морала узети као најпрактичнија и с тога су је највише у Енглеској и за тим и у другим државама усвојили.

По овој системи садржина из нужника и помије одводе се или увијек каналима или једнима из куће у најближи уличан канал, у који се такође слива и сва метеорска вода из авлија и са улица. Сва та садржина из уличних канала, отиче према води и великим каналима брже или лакше, у један општи канал по обичну варошком, из кога се или природним падом или пумпама напомаже одводи ван вароши у најближу реку.

Ну, како све вароши нису тако срећне да у својој близини имају тако велику реку, да би се количина садржине канализе, могла изгубити према количини воде у реци, то се почело умишљати, да ни ова система није применљива на све случајеве. Јер, где год је ова система примењена а количина воде у реци није била велика, заразила је пре свега воде из канала реку воду тако, да није ни за какву другу употребу била, и за тим се известан део садржине канализе таложио на дно обале реке и пресавећи у трулеж, нужно квари и реку воду. Уз све санитарне мотиве, које су долазиле или услед самог положаја домаћих вароши, или услед хроничног напуштања сабирних канала, предузимане су се и жалбе нељопоредивања што се тако корисне материје за њубрење поља, безобзирно упропашћују, губе, без икакве употребе.

Све ово, као и напомињање многих пропалазећа разних система, учинило је, то се створила јака опозиција овој системи, захтевајући да се сем доброг испирања канала, садржина из њих пречишћава пре но што се у реку пусти.

Ну при свем том, данашња техника успела је да већи део мана, које су напоменуте на ову систему, отклони.

Тако, данашњи канализа доводно воду и сољаци, јављају облик, постигнуто је правилно отицање воде канализа и отклоњено таложење на дно и стране канала. Устањена, које се у каналима рашчу постањају и запомињем енглеских нужника, врши се поткуно спирање и чисто одржавање канала. Употребом добро печених стаканских цигала и најбољег цемента, гарантовано је продирање садржине из канала у околно земљиште. И на последку уведено распоређење вентилаторима, одржава се спатда довољно јака пропија и циркулација ваздуха, тако да је немогуће трулење у каналима и развијање непријатних гасова.

Ако овоме још додамо да се поделом вароши на више области могу знатно смањити и дименције канала а тиме и трошкови око грађења истих, онда с обзиром још и на просто обрађивање наслова, ова система надмашује све до сада поменуте, па с тога и видимо, да се и у најновије доба, све веће вароши, које су у далеко неповољнијем положају но што је Београд, каналишу по овој системи, не плашећи се ни наше ни грађих свако дневних трошкова око пречишћавања садржине канализе.

(свршиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Код Државног Савета. Одлуке општинског Збора о задужењу, послате су Државном Савету, коме по 8-ој тачки 70. члана зак. о општинама припада право највишега одобрења.

После одобрења Државнога Савета, представништво општине моћиће одмах да приступи коначним за закључење зајма.

—

Осветљење. Као што смо јавили, Одбор општински у седници 18. пр. мес. решио је да се осветљење изврши путем концесије.

У скоро ћемо објавити и сам стечај.

—

Нема празних места. Председништву општине посведневно се обраћају мноштва лица која траже општинску службу.

За сада упражњених места нема, и с тога се молбе не могу ни од кога примати; а кад буде које место упражњено, објавићемо овим путем.

—

Тарифа. За наплаћивање обалариних такса, Одбор општински, на предлог председништва, прописао је тарифу, за сада привремену тарифу. Сем тога направљен је и распоред на који ће се местима у бари венеције моћи истоваривати робе, а на којим опет истоварење дражати.

Тарифу и распоред објавићемо чим се од државне власти добије трајно одобрење.

—

На послугу. Одбор општински у седници 28. пр мес. одобрио је да се повлашћеном руском наребредском друштву може дати на послугу 3000 кв. метара од оп. земљишта у б. венеције да на њему сагради резервоаре за петролеум.

Земљиште ово одредиће се с оне стране савског моста — код држ. магацина.

—

Услед чега. Наредбу о држању пашчади, коју данас доносимо, изазвала су два несрећна случаја, која су се догодила 7. и 8. ов. месеца.

Могућно је да у вароши има више бесналом оболелих паса, и с тога је потребно да се најстрожијим мерама стане на пут сваком даљем несрећи, а и отклони болест од здравог пашчади.

Стрпимо се нарочито и он је већ одавно наређено да сваке ухватиће паса који се на улицу нађу без поводе.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

На дан 18. тек. мца. од 3—6 сати после подне држаће се јавно у грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда јавна лицитација за издавање под закуп „Ташмајдана" на три одељења или укупно, и мајдан „Бела Марава".

Кауција је за свако одељење у Ташмајдану по 200. динара или укупно 600 динара, а за мајдан „Бела Марава" 300 динара у готовом новцу или државним папирима.

Ближи услови могу се видети при грађевинском одељењу сваког радног дана, у време канцеларијско, и при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда Г'Но 346 8. Јуна 1890. год. у Београду.

НАРЕДБА

Пошто све већма наступају топли дани, то се на основу 1 тачке 36 зак. о општинама

наређује:

да продајни пијачни од 1. Јуна т. г. могу на пијацама само до 11 час. пре подне држати оне производе који лако труле, а после тога доба морају их одмах са пијаце односити.

Ко се не буде понашао наредби, одговараће по §. 365. каз. закона.

XVI. Наредба

(о чишћењу улица)

Позван и од стране надзорне власти, Суд општине вар. Београда, у интересу јавнога здравља а на основу 1. тачке 36. члана зак. о општинама

наређује:

да се од данас све улице без разлике чисте редовно два-пут недељно и то сваке *Среде* и *Суботе*.

Чишћење ће се вршити од 10. час. у вече па до 6 пијутра сутра — дан, кад је које угодније.

Према томе грађанство ће се у будуће управљати по овој наредби, а кућне старешине биће и одговорни за свако непоштење њено.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а. За свирање муз. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до	— — — — — —	5 д.
б. За свирање са шоњом вечтака од 1 новембра	—	5 д.
в. За свирање женског оркестра (Damen-Capele)	— —	20 д.

II.

а. За 1 играчку у Аскал. I-ог реда	— — — — —	30 д.
б. „ 1 „ „ „ II-ог „	— — — — —	20 д.
в. „ 1 „ „ „ III-ег „	— — — — —	15 д.

III

а. За пантиру за дан	— — — — — — —	5—10 д.
б. Разне представе и показивање вештина, дневно		10—50 д.
в. за панорерије и музеуме	— — — — — —	5—15 д.
г. Циркус од преставе	— — — — — —	10—20 д.
д. За забаве „Тишл-Таител" т. ј. свирање и представљање) од вечера	— — — — — —	50 д.

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решавао општински Суд особито.

НА ЗНАЊЕ

Никаква јавна забава у општини београдској не сме се давати без предходне дозволе општинског суда. Догодили се да у коју локалу буде забава написаног упрегења газда од радње дужан је одмах сутра дан пријавити се писаћанско општинском суду да такву клати; но ово нарочито важиће само тада и тако, ако одмета ове биле времена да се предходно пријава учини.

Ко год се не би овоме кроника придржавао поред плаћате таксе, подвргнуће се и новчи

Од стране Суда општине вар. Београда 29. маја 1890. Абр. 930.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а). за чишћење димњака (шиндијера) без разлике на спратове	0,40 д.
б). за зидани шпорхерд	0,40 „
в). за зидани	0,80 „
г). за пећни зидани шпорхерд у гостионици	1,00 „
д). за чишћење димњака од два спрата	0,40 „
ђ). за чишћење простог димњака	0,20 „
е). за чишћење тушкова до 2½ метра у једно са пећима	0,20 „
ж). за чишћење тушкова од 2½ метра па више удаљености пећима	0,40 „
з). за мерење димњака (шиндијера) без разлике на спратове	1,50 „

II. ПИЋОЊИЦА ТУРЕТИЋА:

а). за собу и кујну или мању дућан са собом	0,20 „
б). 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом	0,60 „
в). 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без вина	1,00 „

III. ПРАЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И ПУЊИЦА:

а). од кубног метра	10,00 „
б). од лопа	0 50 „

IV. ПЕКАРНИЦА:

а). марка за пшенчи једном за свагда	3,00 „
б). марка за кују	6,00 „
в). обнављање пређашње марке стаје половину горње	

V. ГРОБЉАНИЦА:

а). гроб за децу	7 дп
б). гроб за одрасле	12
в). мала гробница	555
г). већа гробница	97 „
д). велика гробница	12607 „

VI. МРТВАЧКА КОЛА:

а). мртвачка кола стара са 2 коња	12,90
б). мртвачка кола нова са 2 коња	36 „
в). мртвачка кола нова са 4 коња	72

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 29. Маја до 4. јуна закључно пристигло је пречо и житомских плодова:

ТЕКЋИНА	Чега	100 к. просечна цена дин.	ТЕКЋИНА	Чега	100 к. просечна цена дин.
КИЛОСТ.			КИЛОСТ.		
	Брашна пшенич.	——	16.470	Сена	5—
	Брашна кукурус	——	1.160	Слама	3—
132.409	Пшенице	15-75	1.655	Коре брестове.	8—
31.817	Кукуруза	12—		Воска	——
	Раж	——		Кирнца	——
	Овсења	——	3.988	Сира	50—
124.252	Јечма пола	12-10		Лоја неполивена	——
1.015	Овса	14-25	726	Масти	110
	Кукуруз нови	——		Сланине	
2.217	Неспља	20-50		Суве меса	——
3.022	Кромпира нова	11—	1103	Вуне неопране	112
	Арнаутка	——	12.813	Сланка дебелих	80—
698	Пуна лука	15—	29.000	Угљена камена	——
	Беда лук	——		Кукуруз дрвена	——
	Луча крмадаче	——	58.030	Крчка	3—
	Јабука	——			
	Крушака	——	Литара		
	Орада	——	71.491	Вина црна	19—
	Грожда	——	1.037	Вина бела	20—
	Шљива сирових	——	15.187	Ракије шљ. меке	27—
1.072	Сувих шљива.	40—		Ракије ком. јаке	——

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Излазиће Среда и Субота. Цена је Београду. Цена штампарија НародниРадикалне Странке. Уредник Сваки Хаџи Ристић

БРОЈ 25. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЈЕ У СРБИЈУ:
за годину . . . 5 дин.
за пола године . . . 3 дин.
за страни земље за годину . . . 8 дин.

Недеља 17. Јуна 1890.

Цена је: огласима 6 дин. пара од врсте. Претплату као оним рекламом за саопштења суд а исто преузимодавцима не урачунава. РУКОПИСИ НИЋЕ ВРАЋАЈУ СЕ. Неплаћена писма не примају се.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божјој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог Нашег министра финансије, а у договору са Државним Саветом, решили смо и решавамо:

Одобрава се општини варошн Београда, да се за грађење зграда за основне школе, за грађење подвода, кеја, кланице и канализације, за суделовање у грађењу антирва и за грађење модерне калдрме, може задужити са 10,000.000 динара ефективних.

Услови зајма да буду ови:

а. Интерес и отплата на општински капитал не сме да буде већа но што је то одређено законом о трошарини у Београду од 13. Јуна 1884. год., који у своме 3. члану каже: „по условима овога зајма не могу бити тражи нетго што је код Управе Фондова."

б. Да рок отплате не сме бити краћи од 23 и не дуги од 50 година.

Наш министар финансије нека ово реши и изврши.

У Београду 14. Јуна 1890. год.

Јов. Гершић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

НАРЕДБА
Управе Варошн Београда

По улицама и другим јавним местима, на и по приватним кућама, грађанство се узнемирава од мањих који на продају носе и нуде разне ствари, свиле, књиге на и новине. Они, који на овакав начин нуде ствари и новине, не само што чине досаду, већ овом својом ремете тишину, ред и спокојство како пешацима на које се обраћају, тако и осталом грађанству, а они опет, што продају новине, овом по улицама и јавним местима приносе разне непријатности којима се житељство обеспокојава и узнемирава.

У интересу спокојства грађана а и да би се спречило торбарење што је кажњиво по §. 378. кривичног закона, управа варошн Београда на основу § 326 истог законика

Наређује:

1. Да се забрани продаја ствари у опште а и новина по улицама и јавним местима, као: кафанама, гостионицама, пиварницама и у опште где се публика окупља.

2. Да се они, који би противно овоме поступили подвргну казни по § 326 и 327 кривичног законика, и

3. Да се наредба ова објави грађанству преко „Српских Новина".

Бр. 7984. Из управе варошн Београда, 8. Јуна 1890. год. у Београду.

ИЗВЕШТАЈ
КОМИСИЈЕ ОДРЕЂЕНЕ ЗА ПРЕУСТРОЈСТВО АДМИНИСТРАЦИЈЕ И ОСТАЛИХ ПОСЛОВА У ОПШТИНИ БЕОГРАДСКОЈ.

(наставак)

Пошто је комисији овај задатак, — само да преустроји администрацију, а не и да поднесе мишљење о целокупном преустројству Суда и општине, које небн могла ни родити према постојећем закону, то ће она пажпти Одбору оно, што мисли да треба преустројити, или ново записти, према новом закону општинском.

Ради лакше прегледности и упоређења садашњег стања и уређења општинског Суда са оним, које мисли ови изменама увести, комисија је част најпре изложити постојеће стање.

Садашњи општински Суд састоји се из ових одељења, и има овај персонал:

I. Председништво

Председник
1 члан
1 секретар
1 писар
2 стенографа

II. Суд (заседање)

1 члан суда
4 кметовска помоћника
1 секретар
1 помоћни — днжурпста

Поред овога персонала постоји и један правозаступник општински.

III. Архива

1 архивар
1 протоколиста (орач.)
1 приписач.

IV. Пријемница

1 пријавни
1 експедитор.

V. Кривични одсек

1 кметовски помоћник
1 писар

VI. Девето одељење

1 кметовски помоћник
1 практикант
7 извршитеља (од којих пет извршују набране и пресуде; један је у рачуноводству.)

VII. Писарница

1 писар за саслушања по увереньима, набранама, за гробове и кола кад ко бесплатно тражи.) Он руководи и са написатом пештарине.)

VIII. Кореспонденција

1 надконтролор
2 преписача
6 контролора за касапе

IX. Благајна

1 члан благајник
1 писар
1 књиговођа (за прикупљање порезе)
1 практикант

X. Рачуноводство

1 рачуновођа
1 практикант
1 извршилац

XI. Статистика

1 статистичар шеф
1 помоћник

XII. Санитет

6 лекара
1 марвени лекар
6 бабица

XIII. Инжињерско одељење

1 шеф инжињера
7 инжињер
1 цртач
1 водовођ
1 општински надзорник
1 писар

Поред ових одељења постоја у засебној општ. згради пожарна чета са командиром, двадесет пожарника и 7 ноћњака.

Сем побројеног службеног особља, постоји чета ноћних стажара, који су под командом жандармерије а на плати код општине, а поред ових постоје још:

1 контролор при бумруку
4 контролора кантарска:
1 контролор водоноша
10 мерача при кантарима
1 прикупљач такше пијачне
1 баштован општински
14 слугинтоља
2 добошара
12 фењерџија
3 пољака
2 служинча баштована
1 служитељ водоводе
2 служитеља на клапици
2 чувара сеньака
2 чувара за парк
1 машиниста пумпе
2 чувара мајдана, и
2 чувара друмова.

Сем ових, на плати је деловођа школског одбора, уредник општ. новина и служинчи школски.

Морамо са чуђењем доставити Одбору, да у буџету нисмо нашли нигде ни на приход ни на расход гробља, док међу тим зна се да како издатци тако и нагнан приход, постоји од гробља и прибира се, а као што смо извештени, постоји засебна гробљанска каса. По мишљењу комисије овај би приход требало боље уредити, а нарочито да се у буџету предвиди.

Комисија је, пре но што је приступила своме раду, замолила поменутим одељима и напила је на много неуредности у појединим одељењима и затражност у послу.

Архива је неуређена и деловодне књиге неводе се уредно, јер се ништа не разводи у решења, што причињава много штете у томе, што се немогу акта да нађу, или неможе одма да се сазна шта је по ком акту решено.

Извршено је одељење најзатрпаније. Код појединих извршилаца налази се по 250 осуда на извршењу а код деловођа има до 2000 осуда, које се имају дати на извршење.

При оваком великом броју пресуда апсолутно је немогуће са оним бројем извршилаца остати.

Главна благајна и рачуноводство постоје до сада свако за се.

Комисија налази, да би требало ово обоје састанити у једно одељење, које ће према постојећем закону а правилима заједничка вршити послове тога одељења.

До сада није постојало засебно одељење за прикупљање прихода општинских и управе са изузећем општинских, већ су ово вршили појединн органи, чиме су приходи општине злоупотребом и немарношћу пропадали.

Инжињерско одељење са досадашњим недовољним персоналом и услед неправилне поделе рада, може се рећи, да је једно од најслабијих одељења општ. суда, које би по својој важности требало да дође на једно од првих места.

Санитетско одељење са досадашњим персоналом десета је тешко вршило своје послове, па како је законом о општинама делокруг рада санитет. полицији увећан, то се и ово зна у нечему допунити.

Поред ових има једно одељење, које је према мишљу комисије од врло велике важности, како по државне општ. непосредне изнозине, тако и за већење рачуна о прикупљању општинских прихода.

То одељење до сада се састојало из једног надзорника општ. добара. Овај надзорник нема свога делокруга тачно обележеног, и његов садашњи положај и посао мало је нешто више од једног служитеља.

Са тога комисија мисли, да би нужно било да се на место овог овако неуређеног садашег одељења, које није ни умело у напред изложени распоред, установи ново: *економно финансијско одељење* са 1 кметов. помоћником као шефом.

Установом овог одељења, приходи општ. тачније би се регулисали, а прикупљање њихово, и контрола над њим, могла би се потпуно осигурати, а тако исто и потребе грађана лакше би се подмиривале.

Под ово одељење имала би доћи сва чувари, служитеље, пољаци, фењерџије и т. д. као и надзор над пословима који ови врше.

Законом о општинама у духу самоуправе, проширен је делокруг рада општин. власти и по закону о општинама, сада вла т Општ. Београдске има се сматрати као прва непосредна месна власт у престоници. Она има да извршују законске прописе о на

њима основане наредбе власти, као и да извиђа и суди иступа дела из III. части крив. законика, изузимајући дела предвиђена у чл. 18. зак. о петрол. судијама, што је до сада вршила Управа варошке Београда по квартовима. Са тога је неопходно потребно, да се заведу одељци општински као састанци дилова Општ. Суда, који ће као прва непосредна власт вршити оп. власт по закону.

Ова се потреба оправдава нарочито и са тога, што је Београд варош распрострањена тако, да централна општ. власт неможе свуда доспети са својим органима, пати ће моћи непосредно да врши све ово послове са једнога места, који су јој данашњи у дужност стављени, а тиква је нета уредба постојала и код управе вароши Београда.

(наставиће се)

ГРАЂЕЊЕ КАНАЛА

СТУДИЈА ТЕХНИЧКЕ КОМИСИЈЕ ЗА ОД ВАРОШИ КАНАЛИЗАЦИЈА У БЕОГРАДУ.

(наставак)

Да почнемо прво са водоводом: 1886 год. наредило је надлежна власт на саслиу оправданих санитетских обзира, да општина поставе на сваској обали пумпу, којом ће се вода за сакупље пити даље од обале. За употребу ове пумпе, општина је наплаћивала од сакупља по 5 пара динарских за сваку саку, и у 1887. и 88 год у којима је вођен тачнији рачун о тој такси, наплаћено је 14.000 динара, из чега излази да је тих година напуњено на општинској пумпи 280.000 сакупља, а како узимамо да је просечно за сваку саку плаћано 0·05. дин. онда је само ва ту воду плаћено нај мање 140.000 дин. а кад овоме додамо суме, које су плаћене за воду захватану из Дунава, из Чубуре и макрољушког потока, и урачунамо воду коју су грађани својим приватним сакама доносили, онда можемо узети да Београд троши годишње мутне и непречишћене речне воде до 63.000 кубних метара, а смемо тврдити да за тоју и толику количину воде плаћа сигурно бар 200.000 динара, из чега опет излази, да Београђани данас плаћају за 1 кубни метар мутне непречишћене речне воде 3.20 дин. Поред свега овог, треба имати на уму, да ми данас нисмо у стању да полизамо ни једну улицу, те нас пранишк дани и упрашњује из године у годину, и кад би горњој суми од 200.000 дин. додали и у новац претворене предности београдских становника, који се побољевају и умиру просто за то, што нисмо у стању да одклоњемо ову нездраву пранину са Београдских улица, и кад додамо томе суму коју многи београђани морају годишње да издају само зато, што су принуђени да држе по једног нарочитог мајћер, који ће да се отима око потребне воде на београдским чесмама, наћићемо да београђани данас фактични плаћају за овако жалосно подмирење своје потребе у води преко 300.000 дин.

Да ће нам овима, који сумњају да Београд може издати оволику суму новаца само за воду, дати доказа, да он и за најнижије ствари издаје и много веће суме, напоменимо: да Београд по званичним подацима, плаћа годишње само за дуван 1,200000 динара.

Поним водоводом стављене се београђанима на расположење годишње најмање 730·000 до 1,100.000 кубних метара добре и здраве воде, дакле 12 — 18 пута више но што је сад имају, и плаћали би за 1 данашњу саку 1 пару.

Каква је разлика између онога што данас имамо и плаћамо, и онога што ћемо имати и плаћати, лако ће увидети сваки овај, који уме и хоће да рачуна, а да и неговоримо о користима које ћемо новим водоводом добити у здравственом погледу.

Да видимо сада шта плаћају београђани данас, за чишћење нужника и помијара, а тај се рачун може доста тачно уватити, па ад ср ишно то за издатцима које ће Београд имати ако добије дерну канализацију

Тачним, а може се скоро р ћи апсолутно тачним рачуном, налазимо да се Београдски нужници и помијаре пуне сваке године најмање са 166.000 кубних метара људских излета и помија. За изношење 1 кубног метра ове нечистоће плаћа се данас стародеру просечно 9 дин. Ако предпоставимо да се годишње чисти само један пети део нужника и помијара, онда се износи на варош годишње 33.200 кубних метара нечистоће, што стаје 298.800 динара. А кад би се чистили сви нужници и све помијаре, Београд би за то плаћао годишње 1,494.000 дин. и опет би иначе ту непријатност да људски излети и помије целу годину дана труле у непосредној близини станова. А кад на горњој суми додамо и вредност људских живота који у Београду пропадају, поред осталог нарочито и с тога, што немамо никакве канализације, онда ће она бити много већа.

И ако је за сваког увиђавног човека очигледна корист коју има варош од добре канализације, не можемо а да не напоменемо тог да немећу односећа нужничке нечистоће ван вароши помоћу подземних канала, и помоћу пола — у буradима — постоји онака а и већа разлика, нама постоји између превоза те рета железницом и рабацијским колима.

Вредно је пак, да београдско грађанство мало озбиљније проучи десетодневне извештаје о рађању и умирању у Београду, на којих може да нашу нерешу и ужас, врло лако да се увери да се становништво Београда одржава на истој мери, или нешто расте придошлском са стране и ако устранимо утицај овоме за нас непријатноме факту, наћићемо га на прворе месту у рђавим здравственим приликама, на које врло јако утичу вода и канали.

У свима пак варошима где су сграђени водоводи и канализације, број умрлих из године у годину све је мањи, што нам најбољи докази дају: Манхеп, Лондон, Берлин и друге вароши.

Неће бити згорег ни то да на овоме месту напоменемо, да ће држава, која је дужна да се брине о здрављу својих држављана, бити принуђена да натера београдску општину путем закона — као што су то већ и друге државе за своје вароши чиниле — да у што краћем року изврши водовод и канализацију или да све нужнике и помијаре редовно чисти а издатке за чишћење бели би тада куд и камо већи од оних који су потребни за канализацију.

Као што се из напред наведеног предрачуна види, годишњи излатци за канализацију ванске у најгорем случају 210 до 240.000 динара а уз то ће се сва нечистоћа одводити одмах из вароши; неће бити оних данашњих реки по улицама, преко којих се морају правити читави мостови за прелаз, у времену бујних и других киша; и што је врло важно, знатан део Београда која је подводан, неће ће се канализа при-

дично исушити, јер канали врло јако утичу на смањивање влаге по зградама које су подигнуте на подводном земљишту, а тиме утичу и на побољшање здравља становништва, јер је кућна влага једна од најјачих непријатеља људскога здравља. Па поред свега тога, издатак за канализацију биће мања од онога за данашње једно и жалосно чишћење $^1/_5$ београдских шумника и помијара.

(наставиће се)

Рад општинског одбора

XXIV. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

9. маја 1890. год.

Беше: Председник г. Никола П. Поповић, члан суда г. Светомир Карапанчић, чланови одбора: г. г. А. Одавић, Р. Драговић, К. Б. Михајловић, Ф. Николајевић, Д. Недељковић, Ђ. Николић, Љ. Јовановић, Ч. Н. Михајловић, М. Р. Арсенијевић, Н. Цветковић, Ђ. С. Новаковић, М. Вопикоћ, Др. А. Шкиљ, К. Д. Гавриловић, Д. М. Т. Леко, Р. Р. Перишић, М. Јовановић, и А. Шпиц.

I.

Пре дневног реда, одборско да се одах питања извештај инжењерске техничке и начелу како да се поправи канализација (Абр. 778) и за тим пређи су уверења о владању и стању.

После овога прешло се на дневни ред.

II.

Грађевинско одељење реферише да је дошао број пређена ула апштинација (писмо г. Ристића и М. Шпанића) на владајућеме „Кнегиневачки", „Сивско" и „Мајданско" улице, као се које могла донати, пошто је Шпанић телеграфисао да је од дозвола спречио.

По саслушању акта београдских владајућих који претпоставља да у решењи општине владају граде, Одбор остаје при одлуци своју које је прошле седмице донео: да општина: да граћење владају у „Кнегиневачкој", „Сивској" и „Мајданској" улици уступи концесију, који плаћање плаће, ако с тим да општина владају право да у истој улицама може и сама (у решењи граћени владају у колико то буде у стању.

III.

Грађевинско одељење реферише је да ће пристрес владају у улицама „Богојединској", „Сивској стопаништу", „Кнегиневој", „Босанској" и „Херцеговачкој" дошао биће пређена ула лицитација шиљу поступка који су по прво лицитација дали најповољније цене.

Пошто на ову ову лицитацију није дошао Ђорђе Петровић, не нашао да остаје при учињеној понуди; и како други понуђачи нису дали никаке од жељених цена, одбор решава: да се Ђорђу Петровићу предлажу на Арнађелова које уступити пристрес владаре у улицама: „Сивском стопаништу", „Богојединској" и „Кнегиневој" по 0·95 а у „Босанској" и „Херцеговој" по 0·65 дин. од кв. метра, према одлуци прошле седнице.

IV.

Председништво саопштава да је на дневном реду извештај повереника одборских којима је у задатак стављено било да направе преглед потиска на акту којих градани траже да се Зеленој Венци прогласи за слободну пијацу.

Повереник г. Др. М. Т. Леко реферише да преглед потписа (сравњење са бирачким списковима) није извршено од узрока што општински суд није водило повереницима набављене списоке грађана с правом гласа на збору који су састављени у овоме поводу, него је дао списоке гласача од последњих збороза на којих — пошто су — није могуће уверити се: да ли потписници молбе на пијацу имају право гласа далије, према члану законитоме који доказује дугоношке данка само на подлоге у коме се збор држи.

Друга повереник г. Р. Драговић поступа гледиште: да су списоке, које је суд предао, исправни, јер су по њима у протекту ове године, давале овог поводом, вршени избори чланова општинских, па чему ти списоци није за ово подлоге, а свако друго умовање он сматра да је намера одуговлачити решење које грађана подписом молбе иницију, јавите из молбе има преко 350 способних гласача, и чему се прегледом уверио.

После дуже дебате: да ли се молба може узети у решење, пристрасно је гласању, — са је одлучено: да је молба с грађана (Абр. 576) и пуноважно што испоручује чл. 6. ст. 69. општ. закона, према чему Зелени Венци има се проглашити за слободну пијацу.

XXV. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

12. Маја 1890. год.

Беше: Председник члан Суда г. С. Карапанчић, чланови одбора: г. г. Ј. Гавриловић, Р. Драговић, М. Ј. Николић, М. Константиновић, Ђ. Димитријевић, Д. Недељковић, Ж. Р. Поповић, Ј. Д. Милићевић, Г. Петровић, К. Б. Михајловић, В. Николић, Р. Р. Перишић, С. Ј. Аврић, К. Б. Михајловић, Л. Дамјановић, Р. Ђурковић, М. Ј. Дорић, Љ. Јовановић, Ј. Гутовић, Е. Д. Главинић, Др. М. Т. Леко, Ђ. Николић, М. Ј. Марковић, М. Р. Милићевић, Ј. Пејовић, В. Богдановић, Г. Ђуков, М. Јовановић.

I.

Пре дневног реда прочитан је и без примедбе примљен записник са седнице од 7. тек. месеца.

II.

У вези одлуке (бр. 202) на протарошке седнице које је усвојен уговор о закупу бакалског каваног мајдана — решено да се закупница има плаћати на парице на грађење калдрме.

III.

Председништво шаље акт Господина Министра народне привреде (Абр. 725) који се тражи да општина одреди земљиште на коме ће руски подданствене пребивалце дућутен Косма Гаврилов моћи да сагради потребне му резервоаре за петролеум.

Акт гласи:

„На предлоге ⅓ од моће окружјенска руског народног друштва Косма Гаврилов издаће управа, како се прека закон, о повластици од 27. Марта т. г. тражи потребно земљиште до 3000 кв. метара за подизање резервоара и других зграда, које земљиште треба да је близу железничке станице и реке Саве и да је пристаниште лађама и пловилима.

Пошто у околини ове места нема државног земљишта, које би се поклањивати могло дати, препоручује се управи, да ова ову молбу спроведе општини београдској и замоли је, да ова прописаним путем реши и одобра да се ова повластичарј од општинског земљишта уступи потребно земљиште за наведену цељ, напомиња јој да ће то бити у интересу саме општине"

Управа ће управи напоменути општини и то да ће се у противном случају, ако ова уступило земљиште спорољно не уступи, морати изузети од основу закона о експропријацији од 15. Марта 1895. год.

Шта се буде по овоме уредило, управа ће ми у најкраће року известити о горњу молбу поштати.

По саслушању акта, Одбор је решио: да се концесије од г. г. Др. М. Т. Леко, И. Р. Поповића и М. Јовановића замоли да ли се резервоари морају постројити крај Саве или је могуће и на Дунаву, па да прво седнице поднесе реферат.

IV

Председништво саопштава да је расписат уговор са закупцем крчме на шљунчишне обалашчених такса и да је општински Суд умо у свиде у ње приборове тога крчмеда, те би требало крчми ста сташе такође, ко и њима ће се у будуће напаити крчми.

Саслушав се с гледиштем председништва и одобравајући поступак Суда и расписај уговора за закупнике, који обвезнике није одговарао — Одбор је решио: да председништво састави и поднесе пројект правила за наплаћивање обалаврских такса у будуће.

V.

Председништво јавља да је грађевинска сшест плаћао да обе кандидата, који су се пријавили за општинске пословере по расписаном стечају ћиду кваљификације

Према томе Одбор одлучује: да се за другог свирача оперског оркестра прими Коста Н. Јовановић са 3500 динара годишње плате и трећи свирач да се постави са златом као председавајући одреда.

VI.

Општински Суд реферише да је комисија вршила поправку на згради артилеријске касе (дворе) са потребним прибором и претходним извршењем потребних окречења на износу од 5000 динара. (СБр 8207)

Одобравајући поступак, као и је комисија учинила, Одбор решава: да се дувачима одмах сврши и за тим поздрављи када коредбе нађу се у будуће према општинским прописима забрањене јавне артилеријске касе приватним лицима.

VII.

Председништво поноси акт грађанина Николе Антуле, којим јавља да му је брат Јованчић Антула описао обалом, и да ако благајник општински одбори жели предати ротине и готовину немогућно да и даље држимет оставља.

Примајући ово к знању, Одбор је наложио: г. г. Н. Р. Поповићу и Милоју Р. Марковићу да од г. Антуле прво рачуне и готовину и од стране Одбора даљу разматрителину.

VIII.

По предлогу председништва решено је: да се комисија, која је наложена за подзор над грађевим радовима преда пет Стаке Марјана Марковића с тим да она осени колико ће може плаштити за земљаште које је потребно за водоводни резервоар.

IX.

Грађевинско одељење поднеси реферат комисије (Бр. 402) која је прегледала завршени чистрес каљдрме у Костуровом улици и нашла да се у тој длици мора претрести још 854 кв. мет. а исто тако да треба претрести на раскрсницама „Хаџи-Дворине", „Дрв. бела годба", „Бошдине" и „Цетињске" 456. И ова улицу хладрме покрити 15 кв. метара.

Усвајајући напељене комисије, Одбор решава: да се по истоме одмах поступи.

IX.

Председништво јависа пређе Суда општинског какве такве треба прошинити за јавне забаве.

По прегледу одлеске пројекта, Одбор је решио: да се за јавне забаве установе ове таксе:

I.

а). За свирање м. оркестра из кавалина,		
балтана и т. д. из концерта до. .		5 дин.
б). За свирање са лепшим вештаком од концерта	5	„
в). За свирање ж. оркестра (Дамски Сарсће)	20	„

II.

а) За играчку у локалима I. реда		15 дин.
б) „ „ „ II. „		10 „
в) „ „ „ III. „		5 „

III.

а). За запорске ва зид.		5 - 10 дин
б). За разне представе и показивање нешто		
чина дивлоо.		10 - 15 „
в). За жонглерације и музуре.		5 — 15 „
г). За прикле		10 — 20 „
д). За забаве „Тиваса-Тангед" т. ј. певаље,		
свирање и престављање од осеора		50 „

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решавање Суда општинског забавно.

XI.

По саслушању кавентара (Бр. 503) грађевинског одељења, а по вели понуда (Бр. 504, 505, 507 и 508) Одбор је решио: да председништво општине стуна у дефинитивне преговоре са понуђачима и погодбу закључи на основу жижнадних цена појединих понуђача.

XXVI. РЕДОВНИ САСТАНАК

14. Маја 1870.

Седи: Председник г. Н. П. Пашић, чла нови г. г. Св. Карамитић, чланови одбора: г. г. М. Ј. Марковић, М. Јовановић, Ј. Стевановић, П. П. Михаиловић, К. В. Милошевић, Т. С. Вукићевић, Ј. С. Симић, И. Протић-ћић, М. Калетановић, Р. Р. Петровић, Т. Р. Петровић, Љ. Јовановић, Р. Драгићић, Ј. Ж. Жугић, А. Одовић, И. Ј. Миловић, Д. Пајдашевић.

I.

Пре но што се прешло на дневни ред прочитан је и примљен без примедбе записник одлука од седнице од 9. ов. м.

II.

По прочитању реферата општинског Суда (АБр. 593.) о казнама за мање штете — одлучило: да остану исте казне које су прошле године одређене, на основу 5. чл. закона о чувању јавног здравља.

III.

Према акту суда варошке Београда (АБр. 445) и по уважењу оставке, коју је на коронашњо подне Мита Ђорђевић оставио, изабран: за коронашња у овој години Јова Ристић, бирушја.

IV.

По саслушању акта (АБр. 694.) решено: да се породици пок. Јевте Пешкиревића бив. кметовског помоћника и многогодишњег уредника грађанска београдске падаје на општинске благајне и повлаје за помагање породица умрлих чиновника општинских, по 60 динара месечно сталне помоћи.

Ова помоћ падаваће се од дана кад је кметска посмртна плата.

V.

Грађевинско одељење подноси молбу становника Средње улице, да им се наградна каљдрма, о пристају да одмах плате што се њих каже.

Пошто је парцела за грађевне каљдрме у овој години окречених, решено: да се каљдрмисању средње крајства доње, као на ред „Средња" улица доње, а ако становници неће да одмах и парцелиран о своме трошку наградне тротоаре, грађевинско одељење да им даде потребне лапије и укаже осталу њихову помоћ.

VI.

Председништво саопштава да је општински Суд добио већи број молаба од сиротних болесника из грађанства, која траже помоћ из банке.

По обичају из ранијих година, Одбор је одлучио: да се на основ сиротних и болесних грађана, који потребују жижне ране, може ове године издати до 1200 — хиљаду и двеста — динара, а више се може помоћ падати за одлуке г. лекара општинских комисија која одређује седмично издавање. — У ту комисију да уђу и г. г. Тока Николић и Сидонон Д. Аврамел.

VII.

Саслушала молба Павла Лучића пашиниште, за каснијско право на плату више сеоска општинског и пијаћевно: да се не може допустити молбу отворене кавне пред осталога и за то што је њихе молиочево казан пороми.

VIII.

Председништво јавља: да је г. Др. М. Т. Лепо, услед смртног случаја у породици, био спречен од састанка у комисији, која има да подноси реферат о земљишту што се од општине траже за реширење поплашеног руског народног друштва.

Да би комисија могла задатак свој одмах свршити, решено: да г. Д-р М. Т. Лепа заступи одборник г. М. Калетановић.

IX.

Прочитала понуда браће Кр. Петровића (АБр. 804.) и изабрана г. г. М. Вашковић, А. Одовић, Мата Јовановић, А.

Шток и Д. Надзиновић да са ов. инжењером направе преглед постојеће за отпуст вина, и поднесу реферат са својим мишљењем.

ИЗВЕШТАЈ

техничко-финансијске комисије одбора београдске општине

(свршетак)

Све мање које се овој системи приписују, могу се свести у главноме на ове две:

1. Знатни трошкови око пречишћавања и црпења канализ. садржине у оним случајевима где се она не може непосредно у реку одвести, и

2. Ако ове потребе нема, већ се садржина из канала може непосредно у реку одвести, онда губитак корисне материје за земљорадњу.

Прва мана отпада, чим је по најмањем стаклу реке, у коју се канализ. садржина одводи, количина воде у њој толика, да се према њој губи она количина, која из канала долази, т. ј. над се она толико разреди да са свим нестане количина шкодљивих органских и анорганских материја.

Ако пак у близини нема тако велике реке, онда се мора садржина из канала пречишћавати, па или тако пречишћена пустити у најближу текућу воду или се употребе за њубрење поља. Ово пречишћавање знатно поскупљује и градњу и одржавање канализације, па при свем том су многе варошке извршене или даље извршују канализацију по овој системи. Што се пак тиче друге напоре овој системи односно губитка корисних материја за земљорадњу, то ми колико она да изгледа значајна, и на колико да се тим питањем још и данас у Европи баве, за сада у нашим случајева далеко су већи трошкови око прерађивања и одношења тих материја, од користи, која се њубрењем добија.

Пропаље ли се доцније збиља канал мана да се пречишћавање и прерада садржине канализ. може јептино прићи и ако се појави таква потреба за њубрење поља увек ће бити и средстава и начина да се то овој системи прилагоди.

Кад је пак, који варош у тако срећном положају као што је Београд, да поред не веће но велике реке, које и при најмањем стаклу имају толико воде, да би се према тој количини губила нечистоћа и из пређених канала, а камо ли београдских, то је јасно да за такву варош и не постоји пред мана ове системе. А ни друга мана нема важности за Београд, јер ће прођи више деценија, докле се можда осети у околини Београда та потреба да се садржином из канала њубре поља. У нас се још и данас најбоље њубре из штала баца у Саву и Дунав а не износи се на околна поља.

То су у главноме системе које се данас узимају у обзир при решавању питања о канализацији какве варошн.

Кад сравњамо напеђене системе међу собом, над узимајући у обзир топографски положај Београда, са његовим јаким падовима, према дужи великим рекама, ми смо нашлели да ће за канализацију Београда бити најудеснија система спирална са девизом „све у канале."

Може бити да ће канализација по овој системи услед великог простора који Београд заузима бити, и за читав милион динара скупља, но кад ће усвојили коју другу систему, ка пр. Варингову, али с погледом на сигурност у функционисању канала, с последом на то, што се канализ. варошн по овој системи цела варош у тесто доба најбоље дрешира и напоследку с погледом на то, да ће се на садашем простору Београда временом број становништва увећавати, боље је, по нашем мишљењу, одма направити канале са већим димензијама, који ће бити према ступању, да их њихово градење и скупље стало.

Напоследку уговориће је, а и јептинције обдржавати једну приступачну мрежу канала, но две или чак и три неприступачне.

Као главна мана систему спирала поменули смо у томе је, што се садржина канализ. мора пречишћавати, да ако се не ће смела не пречишћена пустити у најближу текућу воду.

Међу тим овде специјално за Београд, и ти мала отпада, јер Дунавом при најмањем стаклу његовом пролази свако секунде до 1500 метара куб. или за 24 сахата близо 130 милиона кубних метара, доле укупна мала нечистоће изнеси дневно само 400 куб. метара. Дакле однос, између количине воде у Дунаву и количине нечистоће, тако је мали, да се без икакве бојазни може садржина из канала у Дунав одводити.

Сена код Париза, у коју иллазе парески канали има само 45 куб. метара воде за секунду, при најмањем стаклу, а Париз има недесет пута више становника од Београда.

Да би одбор општински могао донети бар начелно решење, да се приступи канализацији Београда, потребно је да има приближно шта ће коштати напрнење те канализације, као и колико ће времена свако напрнење трајати.

Претпостављајући да се све улице у Београду без оних делова варошн, који још нису спипљени, канализу по системи спирала, и рачунајући да се са тим канализ. под нормалним приликама ће у дубину од 3 до 6 метара испод површине калдрме, може се према сличним радовима у другим варошима устн да ће напрнење свију канала коштати до 3 милиона динара.

За Петроград рачуна Линдлеј да ће коштати канализација по 45 марака — 56 дин. од сваког становника, а то је највећа цена која се узимље. Јер према коштањима у варошима, где је канализација извршена, варира та цена између 25 и 56 динара од становника.

Дакле ако рачунамо Београд са 40000 становника и рачунамо по 60 динара од сваког становника, иллаза 2400,000 динара или у округлој суми 3милиона.

Што се пак времена тиче за које ће се њоћ напрнети канализацију Београда, комисија је мишљења да ће најмање требати пет година. Обично пак напрнење канализације за све делове варошне траје 10 и више година.

Тако у Франкфурту на Мајни напрнено је за 20 година 184 километра канала, што је у округлој суми коштало 12,5 милиона динара.

Исто тако Манхен има више од 10 година како на канализацији ради, а у Берлину није канализација још довршена.

За напрнетку дужност има је да речено коју и о набавци новца за напрнење овог посла.

Потребан новац за све радове мора ће општина набавити зајмом, који ће отплаћивати таксама, које се буду наплаћивале од појединих зграда и плаценa.

Ако се, по примеру неких варошн у Немачкој за сваки метар дужине фронта плаћена појединих кућа један пут са сваца наплати 20 динара на име таксе, за право, да се дотична плаћ. сме спојити са каналом варошким, а осим тога ако се још рачуна за сваки нови спрат од прилике, по 5 динара од сваког метра дужине фронта, онда ће се горе наведена сума од три милиона моћи готово са свим исплатити. Јер, ако има 60000 метара дужине улице у Београду, то чини 1200000 метара дужине фронта, по 20 динара један метар, чини:

24000000 динара без оних 5 динара од зграда са више спратова.

У Франкфуртуу, где је такође напрнена канализација по системи спирала плаћа се за спајање појединих зграда са варошким каналом 3750 дин. од сваког метра дужине фронта.

У Амстердаму плаћа свака кућа годишње таксу за канале од 16 динара.

У Берлину плаћа на име таксе за канале свака кућа по 1%, годишње напрте.

Према овоме дакле одбору општинском стоји да доцније бира и утврди, коју ће од ова три начина наплаћивања такса усвојити т. ј. да ли да се плати извесна такса једном за сваца или да се одреди од сваке куће извесна годишња такса, или да се годишње наплаћује такса у процентима напрте.

Напоследку, комисија је мишљења да требало одма приступити напрнењу претходних радова за канализацију као што су: бушења у разним деловима варошн ради скапања подземних слојева и стања подземне воде, снимање посто-

јених канала, поплављивање нижележећих појединих улица са изливањем подрумске воде у појединим кућама и наношењем оних прљавштина које од кише и подојене воде пате. Даље, продужити и по могућству и проширити поставрања о стању воде у појединим бунарима, која се већ две године крше, и продужити стална постављања стања воде у Сави и Дунаву, као и прикупити податке о количини кише и снега.

Сав овај радове треба поверити једном техничком бироу, који може бити и састављен део општине, инжењерског бироа.

Сем тога, да се израда пројеката за канализацију, пошто ова претходна радови буду готови, повери једном, или двојици од признатих стручњака у овом питању.

Према свему до сада изнесеном, комисија је слободна предложити одбору да донесе ово одлуке:

1. Да се канализација Београда приступи у што краћем року.

2. Као система за канализацију Београда да се усвоји тако звана система спирала.

3. Да се одма приступи извршењу претходних радова који се у овом изјављају комисију.

4. За извршење тих радова да се ангажује, који од наших стручних инжењера и до му се даду за то два помоћника.

5. Пошто претходни радови буду готови, да се израда пројекта повери двојици у овој струци признатих техничара, остављајући избор тих лица председништву општинском.

6. Потребан новац за извршење канализације да се набави зајмом, који ће се отплаћивати таксама, које ће се доцније утврдити.

7. За извршење претходних радова за канализацију одлучује се Суд општински да може утрошити до 10000 динара, из прирезе за непредвиђене трошкове, која ће се сума доцније покупити из зајма, који се за канализацију узима.

У Београду 11. Маја 1890. год.

Чланови техничке комисије.
Н. Н. Стаменковић. Др. М. Лазо, Др. Л. Пачу. К. Главинић и А. Алексић.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Одобрено. С радошћу јављамо да је о „Државни Савет одобрио да се општина београдска ради извршења великих послова својих, може задужити са 10.000.000 динара, а под условима које је одлукама Одбора и Збора општинског одређено.

Указ Његовога Величанства доносимо на челу листа а у Српским Новинама он је објављен у 131 броју.

Комисија за комору. Ових дана отпочеће рад комисија, коју је Одбор општински изабрао да са војном влашћу — опр. командом, уме у оцену жалбе, поднесене на раније извршени разрез коморе, и да прегледа своме надлежењу учини измене у разрезу у колико томе буде било места.

У комисију ову изабрани су одборници из сваку квартова, да би се тако што тачније могло оцењивати стање грађана који дају комору. Чланови су комисије из Одбора општинског: г. г. Анђра Одавић, Соломон Ј. Аврије, Бока Николић, Јован Станковић, Мата Јовановић, Милорад Терзибашић, Коста П. Михаиловић, Димитрије Најдановић, Коста Б. Михаиловић, Јован Петковић, Љубомир Јовановић и Раста Петровић.

Прилог. У седници 31. ов. мес. Одбор општински решио је да се „Српском јахачком друштву“ изда из општинске касе прилог од 200 динара за издавајућу трку.

Корак овај само је израз жеље да рад младога удружења буде истрајан и плодан.

Трошарина. Одлуком са седнице од 11. ов. мес. финансијско-техничној комисији поверено је да проучи и предложи, на које артикле ваља завести трошарину и на какав начин прибирати је:

Рад овај комисија је већ отпочела, да би се у скоро време приступити и самом уређењу трошарине — од које приход служиће за амортизацију зајма.

Коцкаста калдрма. Раније смо споменули да је општинска управа намерна продужити грађење коцкасте калдрме што скорије и у већим размерама.

Пошто је задужење општине одобрено од стране збора, Одбор је решио да се расписе одмах лицитација за продужење коцкасте калдрме у улицама „Краљ Миха“ „Васиној“, Позор. тргу, „Царигр.“, „Краљ Милановој“ и делу „Крагујевачке“ до Цветнога трга.

Лицитацију објављујемо данас.

Ванредни састанак. Судски Одбор држао ванредни састанак на коме је решавано о сазиву збора за избор 4 кметовска помоћника, који ће бити старешине одељака овог виског суда.

Општинске лицитације

У грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда, држаће се следеће усмене лицитације и то:

I

На дан 25. тек. мца. од 9 до 12 пре подне за откопавање „Обренове“ улице

Кауција 300 динара у готовом новцу, или држаним папирима.

II.

На дан 25. тек. мца. од 3 до 6 сати после подне за откопавање шанца на „видин — капије.“

Кауција 250 динара у готовом новцу или у држаним папирима.

III.

На дан 26. тек. мца. од 9 до 12 сати пре подне за откопавање II гог дела „београдске“ улице.

Кауција 1200 динара у готовом новцу или у држаним папирима.

IV.

На дан 26. тек. мца. од 3 до 6 сати после подне за грађење калдрме у делу „Вишничке“ улице, између „Душанове“ и „Доње Јованове“ улице.

Кауција 250. динара у готовом новцу или у државним папирима.

VII.

На дан 13. Јула тек. год. од 9 до 12 сати пре подне за грађење калдрме у „Узун-Мировој“ и „На синој“ улици до „Љубичице“ од коцкастог камена.

Кауција 12.000 динара.

VIII.

На дан 13. Јула тек. год. од 3 до 6 сати после подне за грађење калдрме у „Васиној“ улици од „Љубичице“ до „Позоришног трга“. преко „Позоришног трга“ и у „Царигр адској“ улици.

Кауција 12.000 динара.

V.

На дан 19 Јула тек. год. после подне од 9 до 12 сати, за грађење калдрме у Краљ Милановој улици од коцкастог камена.

Каушја 15.000 динара у готовом новцу или у државним папирима.

VI.

На дан 12. Јула тек. год. после подне од 3 до 6 сати, за грађење калдрме у деловима Кнез Михајлове и Крагујевачке улице од поцкастог камена.

Каушја за део у кнез Михајловој улици 9.000 динара, а за део у Крагујевачкој улици 5.500 динара, у готовом новцу или у државним папирима.

Ближа услови по којима лицитација, могу се видити при грађевинском одељку сваког радног дана у време канцеларијско.

Сваки лицитант који жели, да се изроде поцкасте калдрме прави, нека најдаље до 4. Јула тек. г. поднесе неколико комада од камена, да би се могло камен испитати дали се за калдрму употребити може.

Од стране Суда општине вар. Београда 14. Јуна 1890. год. Г. Вр. 696.

НАРЕДБА

Пошто све већма наступају топли дани, то се на основу 1 тачке 35 зак. о општинама

наређује:

да продавци пићачки од 1. Јуна т. г. могу на пијацама само до 11 час. пре подне држати оне производе који лако труле, а после тога доба морају их одмах са пијаце одношити.

Ко се не буде понашао наредби, одговараће по §. 355. каз. закона.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I

а. За свирање жиг. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до	—	5 д.
б. За свирање са писаћим лентама од 1 концерта	—	5 д.,
в. За свирање женског оркестра (Damen-Capelle)	—	20 д.

II.

а. За 1 пратњу у локал. I-ог реда	—	15 д.
б. „ 1 „ „ „ II-ог „	—	10 д.
в. „ 1 „ „ „ III-ег „	—	5 д.

III.

а. За панораму на дан	—	5—10 д.
б. Разне представе и вожашење општина, дневно	—	10—50 д.
в. за циркорије и атракције	—	5—15 д.
г. Цирцус од преставе	—	10—20 д.
д. За забаве „Тамла-Тангел" т. ј. (вожање, свирање и предузимање) од недеље	—	50 д.

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решавање општинског Суда посебно.

НА ЗНАЊЕ

Никаква јавна забава у општини београдској не сме се давати без предходне дозволе општинског суда. Догодили се да у коме локалу буде забава напредно прорачена газда од радње дужан је одних сутра дан пријавити се накнадно општинском суду да такса плати; но ово вршиће само онда и тако, ако одмах није било времена да се предходно пријава учини.

Ко год се не би овог пропса придржавао поред плаћене таксе, подвргнуће се и казни.

Од стране Суда општине вар. Београда 26. м/а 1890. А.Бр. 930.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а1. за чишћење димњака (шалидара) без радања на спратове	0,40	д.
б1. за петнаест инпарсер	0,40	„
в1. за тридаст „ „	0,80	„
г1. за водени ундан инпарсер у гостионица	1,00	„
д1. за чишћење димњака од два спрата	0,40	„
ђ1. за чишћење простог димњака	0,20	„
е1. за чишћење чушака до 2½ метра удубо са пећима	0,20	„
ж1. за чишћење чушака од 2½ метра па више удубо пећима	0,40	„
з1. за пећење димњака (шалидара) без радања на спратове	1,50	„

II. КОЛИЧИНА ПУШКИ:

а1. за себу и пушку или више дубан са собом	0,20	„
б1. 2—3 собе са пушком или више дубан са собом	0,60	„
в1. 4 и више соба са пушком или гостионица са пушком без ватиле	1,00	„

III. ПРАЊАЊЕ ПОСТЕЉИНА И ПУШКИЦА:

а1. од кубног метра	10,00	„
б1. од комо	0,50	„

IV. ПИЈАЧАРЕЊА:

а1. марва за клање једном за свагда	3,00	„
б1. жирад за суу	6,00	„
в1. обновљење изубљене марке стаје новонову пове		

V. ГРОБЛАЊЕ:

а1. гроб за децу	7	дин.
б1. гроб за одрасле	12	„
в1. мала гробница	555	„
г1. већа гробница	97	„
д1. велика гробница	12997	„

VI. МРТВАЧКА КОЛА:

а1. мртвачка кола стара са 2 коња	12,00	„
б1. мртвачка кола нова са 2 коња	35	„
в1. мртвачка кола нова са 4 коња	72	„

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 5. Јуна до 11. ово недељно пристало је пресо и житарски конгрес:

ТЕКИЊА	Чега	100 к. просечна цена	ТЕКИЊА	Чега	100 к. просечна цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
752	Бракина пшенич.	22·10	10,200	Сена	3—
10,980	Бранина кукуруз	— —	5,100	Слама	2—
132,400	Пшеница	16·10	2,600	Кора брезове	2·50
31,817	Кукуруза	12—		Вошка	——
	Раж	——		Коњина	——
	Овсиљаа	——	8,004	Сира	50—
17,737	Јечам пона	7·40		Хоја житодерка	——
16,976	Грах	14—	720	Кестен	110
	Кукуруз пона	——		Слапине	
1,158	Пасуља	20·50		Сува шеса	——
3,022	Кромпира пона	11—	1103	Вуно шопарно	112
	Арнаутка	——	12 813	Свиња дебелих	80—
636	Црни лук	15—	20 000	Јагњи кашеи	——
	Беле луке	——		Кучура дуванд	——
	Лука црнлаке	——	53 650	Кречи	3—
	Љубка	——			
	Кртњако	——	Дитарс		
	Орнја	——	71,491	Вина црна	19—
	Грожђа	——	1,957	Вина бела	20—
	Шљива сирових	——	15,187	Ракије нај. воће	26—
1,072	Сушок шљива	40—		Ракије кол. дуте	50—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Парна штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Сима Хаџи Ристић

БРОЈ 27. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ У ДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . . . 6 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље за годину . . . . . 9 дин.

Недеља 24. Јуна 1890.

Цена је оглашења 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати унапредак за књиговође суд а све нарочито за уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

На основу другог става члана 26. закона о општинама, Одбор општински, у седници 26. пр. месеца, донео је одлуку: да се установе четири одељка општинског Суда, а на старешине тих одељака изаберу кметовска помоћници.

Према томе Суд општине вар. Београда позива грађане београдске, да 1. Јула т. г. дођу на

ОПШТИНСКИ ЗБОР

и изврше избор 4 кметовска помоћника, и то по један за кварове: врачарски и палилулски, и по један за спојене кварове: варошко-дунавски и теразијско-савамалски.

Збор ће се држа и по одељцима варошким а почеће у 8 часова из јутра.

Бирачи могу на збор на места долазити до 12 сати пре и од 2 до 6 часова по подне, у које доба престаје пуштање гласача на бирање.

Списковн бирачки наложени су у благајноме одељењу општини кога Суда, те их грађани могу разгледати све до дана избора.

Изборна места за овај збор биће:

а) за **кварт варошки** — у основној мушкој школи код саборне цркве (дубровачка улица).

б.) за **кварт теразијски** — у теразијској м. школи (улица 2 јаблана);

в.) за **кварт дорћолски** — у основној мушкој школи (душанова улица);

г.) за **кварт савамалски** — у основној мушкој школи (савска улица, преко пута кварта);

д.) за **кварт палилулски** — у основној мушкој школи (шишеска улица); и

ђ.) за **кварт врачарски** — у основ. мушној школи (пријепоска улица, спрећу вој. болнице).

Бирачки одбори састављена су овако:

а) у кв. варошком

Председник: М. Капетановић проф. Вел. школе.

Чланови: Мих. Кандис трг. Димитрије Ђорђевић трг. Милош Милошевић лимерс. Сима Вајдановић јеврејин.

Заменици: Младен Љубишковић трг. Аврам Нахман индустријалац.

б) у кр. дорћолском

Председник: Лаза Дашовић кав.

Чланови: Перa Манојловић кав. Милан Миладиновић ковач, Спира Јаковљевић кав. Прока Радевковић бав.

Заменици: Јаков Давидовић предуз. Тапасије Сазић кројач.

в) у кв. теразијском

Председник: Никола Милићић бав.

Чланови: Гвера Бркић трг. Милан Белчевић опанч. Стеван Мијатовић ситничар и Жив. Тодоровић трг.

Заменици: Илија Јаковљевић бав. и Радојица Радовић кавеџ.

г) у кварту савамалском

Председник: Андра Одавић трг.

Чланови: Таса Данчевић трг. Живко Т. Јовановић трг. Јоца Шандоровић трг. и Мил. Ж. Марковић бав.

Заменици: Лука Ђелошић трг. и Антоније Ђорђевић бакалин.

д) у кв. палилулском

Председник: Сима Д. Миличевић кројач.

Чланови: Јевrем Марјановић земљедел., Бож В. Вељовић земљед. Настас Крстић трговац и Јока Јовановић шпекул.

Заменици: Спира Петровић кафеџија Риста Крстић кадрџија.

ђ) у кв. врачарском

Председник: Видоје Ваторовић кројач.

Чланови: Стеван Миљковић бакалин, Ђорђе Петровић бав., Милан Поповић месар и Ђорђе Стојановић шпекул.

Заменици: Настас Дивовић лобзр, Алекса Миловановић кав.

Сем оних лица изабраја су, опет кошем, одборници општински г.г. Илија Цветановић, Р. Ђирковић, М. Р. Маринковић, Р. Драгошић, Ф. Васиљевић, Мил. Денчић, за замснике председника кварговних бирачких одбора на случај, да који од горе одређених председника буде спречен примити своју дужност на збору.

Од стране Суда општине вар. Београда 20. Јуна 1890. год. АВр. 1009

НАРЕДБА
УПРАВЕ ВАРОШИ БЕОГРАДА

Наредба управе варошн Београда од 8. т. м. Бр. 7084. о продаји ракија свих, пића и пенића, пића се гласисти овако:

Забрањује се продаја стварн у оним кад се то врши у виду трговачки, јер је то казниво по §. 380. ш. зак. а продаја ракија сва, свака и растварање пенића може се вршити по улицама и другим јавним местима, само тако, да се то не

чина вулеци и каком, и-говорењем свакидашњих места, у опште радње законом и која би била на дачаји публици и са чије би се грађанство узнемиравало и рушио јавни мир и спокојство. И које би протавно овоме поступио, биће казнен по §. 326. крив. закона о у томе случају неће му се допустити да и даље крши продају поменутих списа или новина, на овај начин.

Од стране Управе варошн Београда 10. Јуна 1890. год. Број 8154.

ИЗВЕШТАЈ

КОМИСИЈЕ ОДРЕЂЕНЕ ЗА ПРЕУСТРОЈСТВО АДМИНИСТРАЦИЈЕ И ОСТАЛИХ ПОСЛОВА У ОПШТИНИ БЕОГРАДСКОЈ.

(свршетак)

Њихов делокруг рада био би у главноме, да као прва и најближа местна власт прво полицијску и санит службу, одржавају ред, непосредно или шиљу нарецбе које буду добијали од општ. Суда, било његове или друге власти, и у опште да раде све оно што је зак. општинском Суду у дужност стављено.

Поглавито да спада у дужност ових одељака да прво:

а) Судеку власт по грађан. делима у споровима до 10. динара по аналогији допуне и измене §. 6. гр. суд. пост.

б) Сва исељења по привич. делима из части III. крив. зак. које ће по исељењу спроводити Суду Општ. на надлежни поступак.

в) Полицајску, из чл. 23. и чл. 36. зак. о општ. у колико би у надлежност самог општ. суда спадало, као и по тач. 1. 2. 4. 5. 6 7. 8. 10. 13. и 14. истог закона.

г) Управну из чл. 23. под 3. у колико у надлежност општ. суда спада, и

д) Да извршују све наредбе Општинског Суда и друге власти које из Општ. Суд на надлежност спроведе буде.

Ови одељци према мишљу комисије имају се образовати овако:

У сваком одељењу да буде по један кметовски помоћник као старешина одељка, са нужним бројем персонала. Овај персонал састојаће се поред помоћника кметовског и писара још и једног испрашника).

Одељака ових да буде свега три, и то за квар варошки и доњоградски да буде један, за квар теразијски и савамалски један, и за врачарски и палилулски један.

Персонал у варошко-доњоградском кварту да буде овај:

1 кметов. помоћник
2 писара
1 практикант
1 испрашник (кварталник)
12 позорника
1 вратар
2 позивара.

За теразијско-савамалски одељак да буде исти персонал са два позорника више.

За врачарско-палилулски одељак да буде такође исти персонал са једним писаром више, 1 позиваром и са двадесесет позорника свега.

Економно финансијско одељење, које се има као ново установити образовало би се овако:

За старешину — шефа — 1 кметовски помоћник.
1 надзорник општ. добара
1 писар
1 практикант
10 контролора касапских
4 контр за хватање крзумчар пијаца
4 „ кантарска
8 мерача кантарских
2 привилујача таксе пијачне
1 благајник
1 контролор — подконтролор
15 фењерџија
3 пољака
2 служитеља баштованима
3 служитеља на клањици
1 чувар сеника
2 чувара парка
2 „ мајдана
2 „ друмова.

Управа над гробљем треба такође да дође под ове одељење.

Ово су нове установе, које би требало завести.

Што се тиче осталих одељења која постоје, комисија сматра да би требало:

1. Судном одељењу додати још потребног персонала, и то у наседању 1 мањег секретара, једног писара и једног практиканта.

2. У привилеји једног практиканта, и у архиву једног.

3. У деловодном одељењу извршитељима додати још три, дакле свега 10 да буде.

4. Рачуноводство и благајна да остану за сада овако како су, само да се дода један рачуноиспитач, а да се одмах састави стручна комисија од лица нашних двогубом књиговодству, те да спреми све што треба, да се од 1. Јануара 1891. год. заведе двогубо књиговодство у рачуноводству наше општине.

5 У санитетском одељењу да се дода један писар, који ће водити засебне послове тога одељења, а поред њега да се узме још један марсени лекар, јер са једним лекаром није се до сада могло поштећи ово, што се по закону санитетском тражи, и што се сами интереси општински захтевају. Поред тога једну бабицу више за Енглезовац, поито је он удаљен од вароши, и једног хемичара који ће у д главној либараторији вршити анализе пића и хране.

6. У санитетском одељењу треба да буде сталан персонал и то само један статистичар.

7. У инжењерском одељењу да буду три инжињера, два цртача, један писар, и један практикант.

8. За правобранилачко одељење поставити сталног правобранилаца, који ће се у одређеним часовима налазити у суду.

Према напред поменутом, комисија је нашла за нужно да се са обзиром на већу штедњу, и на праву корист, коју има од расадњице, ова укине.

Ово комисија налази да треба учинити нарочито још и због тога, што за суму од преко 10.000 динара, која се на расадницу годишње троши, може општина снабдети своју потребу за неколико година, колико се до сада само за једну годину трошило, чиме се очигледно утврђује тај факт, да ова и овака расадница и ако има своју цел, одвећ много кошта општину.

Комисија, да би оправдала своје назоре о предложеном устројству у општини, ослања се и на буџетско стање општине, да се оно не оптерети.

По предложеном преустројству, као и са обзиром на оно што се има уштедити, имао би се буџет општински оптеретити:

Али, како по новом закону о општинама као и осталим законима, који су на прошлој скупштини донесени и ступили у живот, приходи општински знатно су појачани тако, да је сума са којим би се имао потпретити буџет незнатна и одвећ мала, према приходу који ће општина сада имати, то према ов ме комисија сматра да је најпо мишљење у овоме коректно и корисно по општинске интересе, нарочито са тога, што ће се и сами досадањи приходи боље прикупљ ти.

Комисија сматра да би општина овим и оваким уређењем одговорила потпуно своме позиву као у духу самог закона у општ, тако и потребама своје општине као једне престоначке општине.

Од колике је пак важности и какву улогу врши у држави једна добро уређена општина, о томе неби било нужно ни говорити, само би тек довољно било да се напомене то, да се с правом има очекивати добро уређење и правилан рад свако општине и њене управе, над грађани од целокупне своје порезе више од четвртине плаћају своју општину.

Комисија предложивши ово и овако преустројство Одбору које се има у Општини увести, сматра да је тиме поверен јој задатак потпуно на корист Општине и грађанства свршила, и нада се, да ће Одбор у целости предложено преустројство примити.

13. Маја 1890. год.

у Београду.

Чланови комисије:
Дуб. Ў. Романовић, Мита Јовановић, Н. Р. Поповић, Андрија Ј. Одавић, Јов. Д. Симић.

Рад општинског одбора

XXVI. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

16. Маја 1890. год.

Били: Председник г. М. Н. Павић, чани суд. г. Св. Карапанић, чланови одбора: г. г. М. Ј. Марковић, Н. Р. Поповић М. Николић, К. Н. Михаиловић, Ђ. Петровић, С. Ј. Аранђел, И. Цветановић, К. Б. Михаиловић, В. Николић, Р. Драгојевић, Ђ. Димитријевић, М. Терзибашић, Ф. Вукосављевић, М. Јовановић, В. Петровић, Г. Тирнанић, К. Д. Гавриловић, И. Д. Милићевић, Ђ. С. Новаковић, М. Калетандић, А. Ј. Одавић.

I.

По прочитању записника одлука прошле седнице учињена је примедба под бр. 221. да записник из седнице од 9. т. мес. није прављен без присадства, поште је одборник г. Андра Одавић интерполовао председништво о акту грађана који је тражио да се „Зелени Венац“ прогласи за слободну пијацу.

Поводом ове примедбе председништво је новошшо најаву, да ће општински суд ради потпуне исправности рада, нарочито да се учини још један потпуно тачан преглед потписа на акту грађана и да се по извршеном спровођењу ове потписивања који имају дакле право гласа на збору, и само у случају ако се и сада наћи довољан преседан потврди да на акту има 350 таких потписа грађана постојеће се по одлуци (бр. 308) и „Зелени Венац“ прогласи за слободну пијацу.

И јаву ову Одбор је врлине к знању.

II

Одборник г. Милоши Р. Марјановић реферише да је у другоме са одборником г. Н. Р. Поповићем и према одлуци одбора (Кбр. 216) примио ручне и готовину школске благајне, којом је као благајник школског одбора руковао г. Јов. Аврамовић да су рачуни важни у потпуној исправности и да је према томе буџет год. Јове, г. Николе Аврамовића, издата разрешителница, којом је потврђена тражена предаја благајне школске.

По мишљењу председништва да је готовина благајне школског одбора са приложеним рачунима предата судској депозитној каси, докле се други благајник школског одбора не изабере, Одбор одлучава разрешителницу одборника г. г. М. Р. Марјановића и Ник. Р. Поповића на знање.

III.

Председништво општинска да је на реду извештај техничке комисије о канализацији и да по предложеној комисијским треба донети извесне одлуке како би се на њиховом основу могао што пре отпочети претходни неделовај а и самом извршењу канализације ранце приступило

По саслушању извештаја која је по одређеној ранце седници поштампан у засебне књижице, Одбор је узео у опширно предлоге комисијске и слажући се са истим одлучио:

1. Да се канализација Београда приступи у што краћем року.

2. Као система за канализацију Београда да се усвоји тако звана система сепарата „све у канале“.

3. Да се одма приступи извршењу претходних радова који су у извештају обележени.

4. Да да се извршење тих радова ангажује, који од наших стручних инжењера и да му се дају за то два помоћника.

5. Пошто предходни радови буду готови, да се израда пројекта осталих дводила у овој струци призетих техничара, остављајући избор тех лица председништву општинском.

6. Потребан новац за извршење канализације да се набави зајмом, који ће се отплаћивати таксама, које ће се доцније утврдити.

7. За извршење претходних радова за канализацију одазибује се Суд општински да може утрошити до 10 000 динара, из партије за непредвиђене трошкове, која ће се сума доцније покрити из зајма, који се за канализацију узме.

IV.

Председништво општинска да је техничко - финансијска комисија свршила свој задатак и поднела извештај како да се извршење предложене ствари у предложици и какви изворима општина послужи за финансирање потребно.

По саслушању извештаја комисије (Кбр. 890) и по одсеци предлога који су у њему постављени, Одбор је одлучио:

1). Да се општина београдска за грађење зграда за основне школе, за грађење водовода, кеја, канализације и канализације, у суделовању у грађењу интернов и за грађење модерне кладрске задуми са 10,000.000 динара ефективних, и да се ово решење у најкраћем року изнесе одбору грађана на одобрење.

5). Услови зајма да буду ови:

а). Интерес и отплата на ефективни капитал не смеју бити већи но што је то одобрено законом о варошкој трошарини у Београду, од 13. Јуна 1884. год. који је сад 3-ћени члану каже: „по услови овога зајма не могу бити теже него што су под управе фондова“;

б). Да рок отплате не сме бити краћи од 25 и но нити дужи од 50 година;

3). Да би се осигурало уредно плаћање интереса и отплате на овај зајам, а за ће ме грађева као и новац одбор решава, да се на основу закона о варошкој трошарини у Београду, од 13. Јуна 1884. год. у сврсисуву са владом Њ. Величанства уреде у најкраћем року трошарина на оне предмете као и количина уреде у најкраћем року трошарина на оне предмете као и количина уреде у најкраћем року трошарина на оне предмете као и количина

мес. седнице општинскиј збор и њему по 8 тачка чл. 79. закона о општинама поднесе на одобрење питање о задужењу према одлуци коју је одбор донео под Кбр. 233.

XXVIII ВАНРЕДНИ САСТАНАК

24. Ма'а 1870. год.

Били: Пр. председник г. Ђ. П. Пантић, члан Суда г. С. Карановић, чланови одбора г. г. А. Ј. Одавић, Р. Драгојловић, Р. Тирковић, М.Ј. Марковић, Ђ. Николић, Р. Петровић, С. Ј. Лорајић, М. Константиновић, М. Терзибашић, Д. Недељковић, Ђ. Јовановић, М. Јовановић, Ј. Стошковић, М. Марковић, Р. Пуљевић, М. Ј. живковић, Др. М. Т. Лазо, Т. Брзић, Ф. Васиљевић, Ђ. Димитријевић, Л. Дамњановић, Ј. Г. јовковић, И. Л. Јовановић, И. Цветковић, К. П. Михаиловић, П. Р. Поповић, Ј. С. Симић, К. Д. Голубовић.

I.

Одборник г. Ђ. Димитријевић, пре но што се прешло на дневни ред, чини доставу да би много подесније но грађанство, која улице продиру, било, кад би команда жандармерије са улице премештала стражаре у самој ноћној кампње, пошто се њоју врло често дешавају непријатне грађанима, који не знају за ноћне о чувању стражаре. — Председништво је примило: да код команданта жандармерије, ће жељи Одбора, учини потребан корак.

II.

Одборник г. Милорад Терзибашић, приноси да би општинска управа требала да подсетује код које власти да се барутана са вратарског поља помести даље, пошто се варом знатно разширио, те околним кућама прети опасност.

И по овој напомени председништво је изјавило: да ће предузети потребан корак.

III.

Према изборном правцу који постоји за државне изборе општинских, — изабрани: (жокеом) за председнике бирачких одбора на изору 29. ов. мес. у кварту варошком А. Одавић, у кварту теразијском И. Цветковић, у кварту врачарском, М. Јовановић, у кварту доњодворском Ј. Савић, у кварту саламанском Р. Петровић и у кварту палилулском В. Витровић; а за замењке њихове, за случај потребе, одборници: Ђ. Димитријевић, М. Недељковић и М. Терзибашић.

Исто тако жокеом су изабрани за чланове бирачких квартових одбора: у кварту варошком Сретен Новаковић, Содомон Аврије, Милош Милојевић и Коста Авраимовић, у кварту теразијском Радонја Шошић, Милан Белимећ, Гавра Вујић и Милош Обрадовић; у кв. доњодворском Никола Кази, Милан Младеновић, Сима Ристић, Спира Јовковић, у кварту саламанском Јеша Најдановић, Милан Ж. Марковић, Мика Вашковић, Јеша Шандоровић; у кварту палилулском Ђока Белимећ, Тома Лазаревић, Јеврем Марјановић, Ђока Јовановић; у кв. врачарском Ђорђе Грбић, Тројче Стојковић, Бура Младеновић и Милан Поповић.

IV.

Председништво саопштава да је на дневном реду извештај комисије о преуређењу администрације општинске и да решењу треба што пре приступити пошто ће од тога зависити кад ће се и буџет моћи склопити.

После дуже начеље дебате — одлучено да се ради решења предлога комисијских, које је поставила у напомену, сазове ванредна седница.

ИЗВЕШТАЈ

ТЕХНИЧКО-ФИНАНСИЈСКЕ КОМИСИЈЕ ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ.

(свршетак)

За онако једне основне школе, које су смештене само по приватним зградама а које ни у колико не одговарају ни хигијенским ни педагошким прописима, плаћамо сад годишње на име кирије и других сувишних трошкова 3150 динара; кад овоме додамо интерес и одплату на капитал, који представљају и општинске зграде, у које су школе по нужди смештене, имаћемо бар још 31.500 динара, што са горњим чини 63.000 динара годишње.

Колику ли пак суму представљају млађани животи наше подмлатка, који свакодневно проводе по данашњим школским зградама — тешко је сачунати, али сигурно баше већи од горњих 63.000 динара, јер нам данашње школске зграде имеорују сваке године знатан број туберкулозних, крвотоцивих, слабуњавих и погрбљених будућих грађана, чије нас лечење и дангуба сваке године стаје грдних сума. Ми се њећемо упуштати у сачуњавање тих сума и ако се то може да учини доста тачно, јер држимо да је ово што реконо за свакога свесног грађанина и очигледно и лако схватљиво, и да има врло мало грађана који нису опасност зле утицаје оваквих школских зграда на здравље њихове деце. Одборници се ових зграда и траљење зграда за основне школе требаће нам годишње 63 до 72.000 динара за интерес и одплату, а кад се то сравни са оним што нас данас стају зграде за школе, излази: или да нас у будуће неће стати ништа више или да ће нам требати у најгорем случају годишње само 9.000 динара више но сад.

На реду је класница. Ако се сагради модерна класница, са модерним тргом за сад само за Београд, требаће нам за интерес и отплату капитала годишње 42 до 48 000 динара. Тешко је ухватити праве рачуне колико је данас тропак наших касапа, који имају око уређивала и преграђивања зидане стоке, али се еме скоро тврдити да данашње мање од горњега, јер свани који воле свиње мора имати за грејање воде нарочита огњишта, корита за шгрење и остали прибор, а осим тога свани мора држити звечеви, ватру. Исто тако и они који кољу врлину и ситну стоку морају имати свани изнесене алате и стаје за прераду а они који тоне лој морају имати нарочита огњишта, и мора свани држити зрео бачу ватру. Код модерне класнице све то нма касапин на расположењу у самој класници, и то себи се разуме да ће за употребу зреле воде нарочта оранија, за топљење, и остали прибор, платити само незнатну такеу, а да ће услед тога јевтиније сам тај посао свршивати, јер је на пр. сваком позната ствар да ће много јевтиније бити загревање воде у једном великом казану него у 10 и 20 малих казана и т. д.

Осим тога морамо обратити нарочиту пажњу и на то: да је за здравље грађанства неопходно нужно тачно контролисање за клање одређене и пакање стоке једино могуће, кад будемо имали модерну класницу, и да само уређена класница може за здравље штетна. Исто тако и контрола над општинским приходима од касапске зреде може бити тачна само у модерној класници.

Што се тиче кад имамо да кажемо ово: да чак општинске истина нема велики приход од обављање јер тај износи само 2300 дин., али како лаће и народброја нису до сад имали апсолутно никакве удобности за пристајање уз нашу обалу, није општина имала право пити је могла да наплаћује велике таксе обалске које се наплаћују у другим варошима са утврђеним обалама, а кад се једном зграда ке, онда ће општина имати права да наплаћује таксе за пристајање свију лађа бе. разлике, и приход од тих такса

биће потпуно у стању да плаћа потребан интерес и отплату у 70 до 80.000 дин. годишње.

У грађењу антропоа општина треба да суделује са 500.000 динара. Интерес и отплата у 35 до 40.000 годишње на овај капитал, подмиривање се са свим сигурно кирајима, које ће плаћати сви они трговци, чија роба буде лежала у тим антропоима, дакле како београдски, тако исто и они из Србије и са стране. И београдски и страни трговци плаћају данас велике кирије на приватне магазе, у којима своју робу смештају, и које су им далеко, и од воде и од железнице, а немају никаквих удобности и олакшица, без којих и нема трговачких смештишта.

И ако држимо да је сасвим излишно доказивати: да ће се подизањем кеја и антропоа, како извозна тако и увозна трговина још више концентрисати у Београду; да ће Београд од тога имати користи у сваком погледу, и да ће трговачка роба са јевтинијом кирајом лежати на антропоима, него што данас лежи по приватним магазама и да трговачки сталежи неће плаћати за смештање своје робе у смештишта више но што данас плаћа, опет морамо нарочито ударити гласом на то: да богате трговине, којом се добро зарађује, не може бити без концентрације трговине, а те опет не може бити ако нема потребних трговачких смештишта. Где је пак трговина јака, ту имају добру зараду и сви остали сталежи.

Да би Београду у што краћем року дали добру калдрму, бар по главним улицама, и да би споредне улице снабдели калдрмом која одговара величини њиховог саобраћаја, потребно нам је за сада, као што се види из напред наложеног предрачуна: 2,000.000 динара; за који нам је суму потребно годишње 140 до 160.000 дин. на име интереса и отплате

Из буџета наше општине, за последњих 10 година, види се, да приход од калдрмије, која се на бумбуку наплаћује, из године у годину расте, са развитком и саме трговине, јер док је 1882 год. износио 51.000 дин., порастао је у прошлој години на 80.000 дин. и то је калдрмија која је наплаћена само на робу која је код Б ограског бумбука експедирана. Овај ће приход посегнуте и у идућим годинама растити а осим тога на основу закона о трошарини од 13. Јуна 1884. год. општина ће ускоро отпочети наплаћивање калдрмије на све оно, што се колима или коњима у Београд унесе. Сви су изгледи да ће од ове калдрмије бити приближно исто толико прихода, јер кад друге мање варошице имају од калдрмије по 100 и више хиљада динара годишње, имаће вакда и Београд бар још 70.000 динара.

Од две године на овамо стања се у буџет општински по 120 до 125.000 динара на грађење калдрме. Ова цифра нам мора остати и у будућим буџетима за оправке и прегравање садање калдрме; с тога поред оних 70.000 дин које ће нам дати нова калдрмија, требаће нам још за интерес и отплату оних горњих 2.000.000 дин. још 70 до 90.000 динара.

Неће бити згорега, да још једном покупимо уједно све издатке, који ће се морати подмиривати из општинског буџета и да их сравнимо са издатцима, које чине друге од Београда мање варошице, и које се врло често износе Београду као углед.

За школске зграде требаће нам нових 31.500 до 40,500 дин., за калдрмију 140.000 до 160.000 дин.

Требаће нам даклe свега: 171.500 до 200,500 дин., који ће се по завршетку свију послова морати трошити из општинског буџета.

Код ове неке суму од 200.500 динара додамо ка суми од 778.000 динара која се по садањем буџету троши, онда ће расходи који по буџету београдске општине износили 978.500 динара годишње, или, подељено то на 40.000 становника, падаће да би на једну душу у Београду изнели расходи у округломе броју 24·5 динара док су у Загребу још 1884. год. износили оно 45 дин. и у Сплету за 1890. год. изнеће 100 динара. Па и кад би жртво, које се од Београђана траже, биле веће од жртава које чине Загрепчани, (а како што се види то није случај.) треба добро имати на уму: *да су здравље и трговина најглавнији извори за благостање и благостање једне варошн, и да Београд поред осталих предностн кеја и антропоа може постати оно, за чим је самом природом одређен, а то је: да буде кључ целе балканске трговине.*

Завршавајући овај напомену, у коме мислимо да смо изложили све оно што је од нас захтевано, част нам је предложити одбору београдске општине да изволи решити:

1.) Да се општина београдска за грађење зграда за основне школе, за грађење водопода, кеа, плављење и канализације, за суделовање у грађењу антропоа и за грађење модерне калдрме задужи са 10 милиона динара, ефективних и да се ово решење у најкраћем року изнесе збору грађана на одобрење.

2.) Услови зајма да буду ови:

а). Интерес и отплата на ефективни капитал не смеју бити већи но што је одобрено законом о варошкој трошарини у Београду, од 14. Јуна 1884. год. који у своме 3-ћем члану каже: „по услови овога зајма не могу бити тежи него што су код управе фондова;“

б). Да рок отплате не сме бити краћи од 23½ пуна пуна од 50 година;

3.) Да би се осигурало уредно плаћање интереса и отплате на овај зајам, и за време грађења као и после, одбор реши, да се на основу закона о варошкој трошарини у Београду, од 13. Јуна 1884. године у споразуму са владом Његовог Величанства уведе у најкраћем року трошарина на оне предмете који је могу поднети без штете за сиротиње сталеж београдског грађанства, и за које се може трошарина лако и без великих издатака наплаћивати. Предмете, на које ће се трошарина ударити одредиће одбор општински.

4.) Осветљење вароши Београда, да се да у концесију.,

5.) Чим збор грађана одобри предложено задужење, одбор општински изабраће *контролни одбор* за контролисање употребе и трошења овога зајма, и то на следећи начин: изабраће за тај одбор из свога средине 3 члана, из најугледнијих грађана ван одбора 6 чланова, и умолиће Владу Његовога Величанства и Управу народне банке да и они од своје стране одреде по једно лице за члана тоне одбору, те да се према томе цео контролни одбор састоји из 11 чланова.

На завршетку имамо да напоменемо, да су сви наши предходни радови, који су за извођење варошких реформа били неопходно нужни, и да је комисија најозбиљније проучавајући

ничине, по којима би се оне реформе могле извршити а да варош Београд то тако рећи и не осети, нашла да је начин, који је у овом извештају одбору општинском предложен, једини могући начин, и према томе налази даље, да се одбор општински, решавајући о горнјим предлозима, ограничава не само о тим предлозима, него у опште и о томе: да ли ће питање о реформама вароши Београда остати и даље на дневном реду или ће се овом правцем поводом решити.

Познавајући пак готовост којом је данашњи одбор прихватио све предлоге односеће се на извођење великих реформаца вароши Београда, комисија се у тврдо нада, да ће одбор и ове предлоге томе прихватити, те тиме оправдати и повереном грађанства, које та је изабрало.

Последњу реч у овоме крупном питању имаће само грађани српске престонице, јер ће они својим гласањем на збору донети коначно решење о томе: хоће ли се велике реформе вароши Београда извести или не.

Нема сумње да ће грађани Београда, којих се највише тиче и који се тако живо интересују питањем о његовој будућности, својим гласањем на збору утврдити: здравље, напредак и богатство Београда. А здрав, напредан и богат Београд биће дика и понос целокупног Српства.

17. Маја 1890. год.

У Београду.

Техничко-санитетска комисија:
Председник,
НИКОЛА П. ПАШИЋ, с. р.

Делови:
Коста Д. Главинић, с. р.

Чланови:
Никола Н. Стаменковић, Др. Лаза Пачу, Светозар Зорић, Анта Алексић, Др. Марко Т. Лазо, Милутин Ј. Маленчић, Јован Петковић, Пера Малобабић, Милош Р. Марковић, Марко Великовић, Св. Марковић.

ИЗЈАВА

ГЛАВНОГ ТРГОВАЧКО-ЗАНАТЛИСКОГ ОДБОРА

Главни трговачко-занатлијски Одбор држао је 21. овог месеца у општинској дворани састанак, на коме је узео у претрес питање о тешкоћама које Аустро-Угарска у последње време ствара извозу из Србије.

После дуге и бурне дебате, у којој су учествовали не само чланови одбора него и знатан број гостију, угледних трговаца ван одбора, донесена је једногласно ова

РЕЗОЛУЦИЈА:

„Познат да је интересна земаљске производње и трговине непрекидно бригу води; а сматрајући да су тешкоће, које у последње време чине Аустро-Угарска извозу из Србије, опасне једног од најважнијих економских интереса наше домаће — Главни трговачко-занатлијски одбор

Решава:

I.

Да се као једногласна одлука Главног трговачко-занатлијског одбора жељи Влади Његовога Величанства Краља Србије општа жалба: да у економском суноби, који противне јасним одредбама трговачког уговора од 1881. године између Аустро-Угарске, Влада стане чврсто и одлучно на браник српских интереса; да захтева тачно и савесно испуњавање обавеза трговачког уговора, и да тим путем и даље настоја за осигурање економске независности Србије.

Сне последње, које на такове мере Владе пристаје, земља ће примити једнодушном готовошћу свију редова грађанства, да се за економску независност и достојанство Краљевине принесу све потребне за то жртве, а само онако, као што је и политичку независност своју Србија вековима пуном снаге жртве народне.

II.

Да се повери једном ужем одбору да врати непрекидно ток овога економског сукоба са Аустро-Угарском, и ако буде стаклонен: да предузме све и ре које за сходно нађе, а што тако да може сазвати и јавни збор трговаца и занатлија из целе земље који ће ову радњу и одлуку Главног трговачко-занатлијског Одбора и скренуте пажње сагласности свеколиког грађанства Краљевине.

У овај су одбор изабрани:

Вока Илк. Арсић-Хаџи, трговац, Пера П. Јовановић трг. Јован Аћимовић кујунџ., Мића Петровић трг., Илија Цветановић сапунџија, Живко Леонтић трг., Милош Обреновић конак, М. пеја Кнеже трговац, Стеван М. живковић трговац, Стеван Краљевић трг., Милан Ж. Марковић трг., Никола Б. Миладиновић трг., Јован Обрадовић трг., Мајко Марковић столар, Мајка Вранковић трг., Рака Миленковић столар.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Одељци Као што се види из објаве, коју о овоме Збору доносимо на првој страни, Одбор општински одлучио је да се за сада установе 4 одељка општинског Суда. Ови ће одељци као прва непосредна власт:

а) судити у грађанским споровима до 10 динара, по аналогији допуне и измене §. 6. грађанског судског поступка;

б) полагивати кривична дела из части III. кривичног закона;

в) вршити полицијске и управне послове, у колико је за то по чл. 23. и 36. зак. о општинама надлежна општинска власт, и

г) извршивати све наредбе општинског Суда, као и наредбе домаћих власти.

Сваки од ових одељака имаће за старешину кметовског помоћника и потребно писарско особље, а за спољну службу сем ошправника (квартлајника) још и по 12—14 уличних посредника.

Оваком организацијом одељака добиће се могућност да се олакшају односи грађанства према локалној власти; да послови општинске управе теку лако и уредно, и да се у целој варошн, по свима крајевима и улицама, подједнако и потпуно одржава и од стране грађанства тачно извршује све оно што се наредбама општинске власти буде прописивало како у санитетском тако и у сваком другом погледу на локалне потребе и прилике.

Ко плаћају данка. Приликом последњега Збора општинског, многи су грађани код кварговских бирачких одбора улагали протест што су уврштени у забучни списак другога кварта а не онога у коме станују.

Законом је протумачено да бирачи припадају кварту у коме порез плаћају. По томе чиновници и сва службена лица, к-ји за дужношћу и јавним благајнама дугују плаћају, не могу се сматрати у списку другог него онога кварта у коме је дотично надлештво.

Међу тим наређено је да се учине измене са оним надлештвима која су се из о Ђурђеву дну једног пресељала у други кварт.

Допуштено. Управа монопола дувана допустила је да кафеџије могу од малопродаваца узимати и у недеље и празничне дане гостима препродавати дуван и цигаре.

Поправка. Погрешком слагача у прошлом броју на наставак извештаја финансијске комисије о плаћању за извршене велике послове, стављен је погрешан наслов. Исправљамо тиме погрешку.

НАШЕ СЛУЖБЕНЕ ИЗЛАЗЕ

„Мале Новине“ (бр. 165) погрешиле су у својој предлетошњи, да смо ми пренели другу наредбу Управе вар. Београда о продаваљу стварн, књига, списа и новина на улицама и јавним местима, и да смо „измислили“ наредбу коју је укинута.

И саме „Мале Новине“, у белешци своју, кажу, да је управа варошке другом наредбом „управо објавила“ како се ова схватати има у погледу продавања новина. Јесмо ли требали онда да донесемо само поменуту наредбу, а не прво једну, равну, па онда другу? — Другој наредби основа лежи у праву, а права није изгубила своју важност у ономе што другом није измењено.

По томе нам је поступак правилан, кад смо у прошлом броју донели равнију, и кад данас објављујемо поменуту наредбу управину.

Оволико објашњења биће без сумње довољно за поштену схватљивост „Малих Новина!“

Општинске лицитације

У грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда, држаће се следеће усмене лицитације и то:

I.

На дан 25. тек. мес. од 9 до 12 час. пре подне за отпочињање „Обреновог“ улице.

Кауција 300 динара у готовом новцу, или државним папирима.

II

На дан 25. тек. мес. од 3 до 6 часова по подне за отпочињање шанца на „Водопаџији.“

Кауција 140 динара у готовом новцу или у државним папирима.

III.

На дан 26. тек. мес. од 9 до 12 час. пре подне за отпочињање другог дела „Београдске“ улице.

Кауција 1200 динара у готовом новцу или у државним папирима.

IV.

На дан 26. тек. мес. од 3 до 6 часова по подне за грађење калдрме у делу „Вршачке“ улице, између „Душанове“ и „Доњо-Јованове“ улице.

Кауција 250 динара у готовом новцу или у државним папирима.

V.

На дан 13. Јула тек. год. од 9 до 12 час. пре подне за грађење калдрме у „Узун-Мировој“ и „Васиној“ улици до „Љубичине“ од коцкастог камена.

Кауција 12.000 динара.

VI.

На дан 13. Јула тек. год. од 3 до 6 часова по подне за грађење калдрме у „Васиној“ улици од „Љубичине“ до „Поморавског трга“ преко „Поморавског трга“ и у „Царградској“ улици.

Кауција 12 хиљада динара.

VII.

На дан 12. Јула тек. год. од 9 до 12 сати, по подне за грађење калдрме у „Краљ-Милановој“ улици од коцкастог камена.

Кауција 15,000 динара у готовом новцу или у државним папирима.

VIII.

На дан 12. Јула тек. год. после подне од 3 до 6 сати, за грађење калдрме у деловима Кнез Михајлове и Крагујевачке улице од коцкастог камена.

Кауција за део у кнез Михајловој улици 9.000 динара, а за део у Крагујевачкој улици 5.500 динара, у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови по свима лицитацијама, могу се видити при грађевинском одељењу сваког радног дана у време канцеларијско.

Сваки лицитант који жели, да се изради коцкасте калдрме прими, нека најдаље до 4. Јула тек. г. поднесе неколико коцака од камена, да би се могло камен испитати дали се може употребити за калдрму.

IX.

На дан 6. Јула тек. год. од 3 до 6 сати после подне, држаће се у грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда, усмена лицитација за оправку свију оданашњих основних школа.

Кауција 750 динара у готовом новцу или државним папирима.

Ближи услови могу се видети у грађевинском одељењу сваког радног дана у време канцеларијско.

Од стране Суда општине вар. Београда 20. Јуна 1890. год. Г. Бр. 713.

X.

На дан 28. тек. мес. од 3 до 6 часова по подне држаће се при грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда усмена лицитација за оправку коњушарнице у ватрогасној згради.

Кауција 100 динара у готовом новцу или у државном папирима.

Ближи услови могу се видети при грађевинском одељењу сваког радног дана у време канцеларијско.

Од стране Суда општине вар. Београда 22. Јуна 1890. ГВр. 724.

Наредба

(за држање предмета по улицама)

Пошто је законом забрањено да се по улицама и тротоарима држе предмети који отежавају саобраћај. Управа в. р. Београда позвала је општински Суд да у томе погледу предузме потребне мере.

С тога се на основу § 929. казн. закона

наређује:

да у будуће грађанство не износи и не држи на улицама и по тротоарима никакве предмете који отежавају саобраћај.

Ова наредба односи се и на радње које имају и на тротоарима дрвне сандуке и разну дућанску робу а исто тако важи и за оне који испред домова стоварају бурад, сандуке, дрва грађевински материјал итд.

Ко год се ове наредбе не буде придржавао, казниће се по закону.

Од стране Суда општине вар. Београда 7. Јуна 1830. Лвр 142.

Наредба

(о чишћењу улица)

Познав и од стране надзорне власти, Суд општине вар. Београда, у интересу јавнога здравља а на основу 1. тачке 36. члана зак. о општинама

наређује:

да се од данас све улице без разлике чисте редовно два-пут недељно и то сваке *Среде* и *Суботе*.

Чишћење ће се вршити од 10. час. у вече па до 6 најутро сутра — дан, над је коме угодније.

Према томе грађанство ће се у будуће управљати по овој наредби, а кућне старешине биће и одговорни за сваке непрописе њено.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а. За свирање кућ. оркестара до кафанама, балатама и т. д. од концерта до — — — — — — 5 д.
б. За свирање са певањем вештака од 1 концерта — 5 д.
в. За свирање женског оркестра (Damen-Capelle) — — 20 д.

II.

а. За 1 играчку у локал. I-ог реда — — — — 15 д.
б. „ 1 „ „ „ II-ог „ — — — — 10 д.
в. „ 1 „ „ „ III-ег „ — — — — 5 д.

III.

а. За пикорану на дан — — — — — — 5—10 д.
б. Разне представе и вежањање вештица, дневно 10—50 д.
в. за менажерије и музеуме — — — — — 5—15 д.
г. Циркус од преставе — — — — — — 10—20 д.
д. За забаве „Tinta-Tantzel" т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера — — — — — 50 д.

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решавање општински Суд засебно.

НА ЗНАЊЕ

Ниједна јавна забава у општини београдској не сме се давати без предходне дозволе општинскога суда. Досадпи се да у коме локалу буде забава извандредно приређена гледа од редње дужан је одмах сутра дан пријавити се надлежно општинском суду да таксу плати; но ово напоље важиће само тада и тако, ако одјеста није било прежена да се предходно пријава учини.

Ко год се не би овог прошта придржано поред наплате таксе, подвргнуће се и казни.

Од стране Суда општине вар. Београда 28. ма'а 1830. АВр. 330.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДЕМИЏИЈАТСТВО:

а). за чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0,40 д.
б). за ноћидан шпархерд	0,40 „
в). за дандан „	0,80 „
г). за велики дандан шпархерд у гостионици	1,00 „
д). за чишћење димњака од два спрата	0,40 „
ђ). за чишћење простог димњака	0,20 „
е). за чишћење чушака до 2½ метра уредно са цеђима	0,20 „
ж). за чишћење чушака од 2½ метра па више уредноса цеђима	0,40 „
з). за палење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	1,50 „

II. ВОЗОВИМА ВУЋЕНО:

а). за собу и кују или мали дућан са собом	0,20 „
б). 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом	0,60 „
в) 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без шпала	1,00 „

III. ПРАЊИВЦИМА ПОМОЋАРА И КУЋЕВИНА:

а). од кубног метра	10,00 „
б). од хвоза	0 50 „

IV. ПЕКАРНИЦА:

а). марка за пекаре једном за сваги	3,00 „
б) марка за кују	6,00 „
в) обнављање изгубљене марке стаје половину цене	

V ТРОШАРИНА:

а). гроб за децу	7 дин.
б) гроб за одрасле	12 „
в). мала гробница	555 „
г). већа гробница	97 „
д). велика гробница	12607 „

VI. МРТВАЧКА КОЛА:

а). мртвачка кола стара са 2 коња	12,00
б). мртвачка кола нова са 2 коња	36 „
в). мртвачка кола нова са 4 коња	72 „

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 12. Јуна до 18. „ закључно пристиле је пуско и натоварене количине:

ТЕЖИНА	Чега	100 к. просечна цена	ТЕЖИНА	Чега	1 кгр. просечна цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
21.000	Брашна кинеск.	22—	12.000	Сена	5—
4.706	Брашна кукуруз.	13·50	2.100	Сламе	2·50
89.773	Кинеше	15·75	2.669	Коре брестове	0·50
28.821	Кукуруза	11·50		Коса	—·—
43	Ражи	12—		Коњска	—·—
	Овсењака	—·—	3.004	Сира	50—
46·906	Јечма пеза	7·20		Дод петољетна	—·—
820	Овса	14—	795	Масти	110
	Кукурус пони	—·—		Сланине	—·—
1,158	Пасуља	20·50		Сува меса	—·—
3,022	Кромпира жена	11—	1103	Вуне неопране	112
	Арнапица	—·—	21.387	Свиња дебелих	75·—
636	Црна лука	15—	20.000	Угљ на пиљеви	—·—
	Бела лука	—·—		Кукуруз дрвена	—·—
	Лука аранџаве	—·—	53 630	Креча	3—
	Лабука	—·—			
	Кромпша	—·—	Литара		
	Орања	—·—	19,570	Вина црна	18—
	Грожђа	—·—	1,037	Вина бела	20—
	Шљива сирових	—·—	11,117	Ракије шљ. нова	27·50
1,072	Суших шљива	40—		Ракије кош. Аутс	50—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народне Радикалне Странке. — Уредник Савез Хаџи Рачић

БРОЈ 28. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЈЕ СРБИЈИ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље за годину . . 9 дин.

Недеља 1. Јула 1890.

Цена је оглашења 6 дин. пора од врсте
Претплату нека шаљу уредништву за општинске ствари суд а тек наредбодавцу на уредништво
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

XX. НАРЕДБА

Пошто има плацева у варошн, који никако нису заграђени, то се на основу § 326. прив. закона

наређује:

да од данас па за 20 дана сопственици незаграђених имања подигну око истих ограду од плетена, цигала или дасака, и то тако, да свако имање добије и затворене улазе (капије).

Казнаће се по не буде за време извршио наредбу.

Од стране Суда општине вар. Београда 30. Јуна 1890. АБр. 1845.

Обзнана

Да би се за време топлих дана могли грађани у реци купати и ван приватних купатила, општинска управа наредила је те је заграђена и потпуно обезбеђен највећи део дунавског корита, и то један део за мушкиње, а други, одвојен за женскиње.

Ван тога заграђеног простора не сме се нико у реци купати.

Од стране суда општине вар. Београда 8 Јуна 1890. АВр. 424.

ПРИВРЕМЕНА ТАРИФА

прописана за наплаћивање обалариие (калукарине) и кирије на земљиште које се ради заузима

I. ОБАЛАРИНА

1). Пароброди, просте лађе, пропеле, шлепови, сплавови, пентарице или шпицарице, дрварице, певрати, шајке, дереглије и друге пловеће справе, које пристају уз обалу Савску или Дунавску у атару општине београдске, а ради истоваривања или утоваривања робе, подлеже без изузетка плаћању таксе и то:

а, оне који су дуже од 28 метара плаћају	10 — дин.
б, које су од 20 до 28 метара .	6 — „
в, које су испод 20 метара . .	4 — „

2). а, чамци, барке, чунови, који су дужи од 8 метара, за свако пристајање уз обалу са товаром или насалером. . . . . 0·50 „

ослобађају се они, који су на дајама ради случаја:

б, чамци, барке, чунови, који су краћи од 8 метара . . . . 0·20 „

Члан 1.

Све горе поменуте пловеће справе могу пристати уз обалу само на она места, која су нарочито за поједине предмете означена; пловеће справе, које би стајале ван означеног места, плаћају тријо горе означену таксу.

Члан 2.

Пловеће справе поменуте под 1. а, б, в, могу стајати само четири дана уз обалу, кад су обаларину за пристајање платиле, а после тога рока плаћају за сваки дан по 1 динар.

Чамци, барке, чунови били дужи или краћи од 8 метара, плаћају осим обаларине, за сваки дан стајања уз обале, 10 пара дин.

Члан 3.

Све пловеће справе које су побројане под бројем 1 и 2 могу стајати бесплатно, пошто су обалариву (калукарину) платиле, само на Дунавској обали испод Дунавске улице и Савској обали не више моста гвозденог, и то на оном месту, које је нарочито за то опредељено.

Члан 4.

Рибарске барке грађана београдске општине, које морају носити име сопственика и нумеру, и стајати на нарочито за то одређеном месту, плаћају годишње 3 динара.

Члан 5.

Воденице и друге зграде на води могу се подићи на основу закона о водама и само по предходном уговору, са одобрењем општинским.

Члан 6.

Забрањено је најстрожије свима који уз обалу пристају, да на обали копају путеље, или на што друго праве.

Члан 7.

Док се не плати обалариина, не може се роба изкрцавати или укрцавати.

Члан 8.

Лађе локалне и путничке плаћају по погодби са општином Београдском.

Члан 9.

За српске државне лађе и оне које су по међународном уговору изузете од плаћања, опредељене се нарочито место за пристајање.

Члан 10.

Све ове таксе за обалариву вреде од савског моста до доњег града, а по више савског моста и испод града на дунавској обали у пола су мање.

II. КИРИЈА НА ЗЕМЉИШТЕ КОЈЕ ЈЕ РОБОМ ЗАУЗЕТО

Сва роба, која се не истоварује непосредно у кола, или која се не утоварује у лађе из кола, већ се за неко време смешта на општинско земљиште, подлежи плаћању кирије, по извршеној царинској експедицији.

Месечна кирија за земљиште, у првом рејону, који се протеже највише до 50 метара од обале плаћа се унапред и то на 10 кв. мет. месечно I. реон 4 дин.

20	„	„	„	6 „
30	„	„	„	7 „
40	„	„	„	8 „
50	„	„	„	9 „
60	„	„	„	10 „
70	„	„	„	11 „
80	„	„	„	12 „
90	„	„	„	13 „
100	„	„	„	14 „
200	„	„	„	28 „
300	„	„	„	42 „
400	„	„	„	56 „
500	„	„	„	70 „
600	„	„	„	84 „
700	„	„	„	98 „
800	„	„	„	112 „
900	„	„	„	126 „
1000	„	„	„	140 „

Члан 11.

1. У другом рејону, који лежи од 50-ог па до 160 метара од обале, плаћа се $\frac{1}{3}$ мање.

У трећем рејону, који лежи између 160 и на даље до 220 метара од обале, плаћа се половина мање.

2. Осим горе наведене таксе може се земљиште издати на годину дана под кирију по погодби са општином београдском.

Члан 12.

Најмање се плаћује кирија за 15 дана на макар заузеће и мање трајало. Пређу ли 15 дана кирија се плаћа за читав месец.

XXIX. РЕДОВНИ САСТАНАК
26. јануара 1900. год.

Били: Председник г. Н. П. Пашић, члан суда г. Св. Карапанић, чланови одбора: гг. Ј. Ј. Свиња, Р. Петровић, Р. Цуканић, Ђ. Ј. Милетић Ф. Васиљевић, В. Вишњевић, С. Ј. Анђелић, М. Цветковић, М. Вељковић, Ђ. Јовановић, К. Ђ. Михајловић, М. Р. Мијаиловић, Р. Р. Вирсавић, С. Д. Миловановић, Ђ. Димитријевић, К. Д. Гавански, М. Јовановић, К. Ц. Марјановић, В. Николић, Др. М. Т. Јовић, М. М. Терзибашић, Д. Недељковић А. Шпов, А. Одавић, Г. Брисић и М. С. Дечански.

I.

Прочитан и примљен записник одлука на седнице од 18. овог месеца.

II.

Председник саопштава да су му неколико грађана изјавили жељу да се на општинском збору изврши избор чланова за одбор који ће водити контролу над употребом зајма, што се за извршење реверзала општинских буде тражило, и да је тим грађанима дао одговор да председништво неће ништа противу тога, да се ово жељи пријави гостуши, и контролни одбор састави тако како ће за убудуће бити потпуне гаранције, али баш с тога следиште држи да је много згодније избор контролног одбора не вршити на збору, пошто збор не може у довољној мери гледати на то, да контролни одбор буде састављен од стручних људи из своју струке, који ће моћи вршити Одбор општински — који ће и донети одлуку на какве ће начин изабрати одбор за контролисање употребе зајма.

Саглашавајући се са њиховом, који је дао председништво — Одбор оставља да у своје време донесе потребне решење.

III.

Рачуноводство реверзале да су 15 ов. мес. јавном лицитацијом подавали под закуп кланице општинске у бори пенезији и резултат се показао тај да су плаћени остаци на додатним закупцима а закупцима изнела већа сва по дочетак дивара код сваког клања.

По следујући протокола лицитације — Одбор је решио: да се држи друга лицитација и клаоце вадају онима који дају највеће цене.

IV.

Председништво саопштава да су на дневне реду предложи комисије о преустројству администрације општинског надзирања.

Пошто је на прошлом састанку искључена начелна дебата, Одбор је прешао одмах оцени појединих предлога, па је за тим решио:

А). Да се заведу одељци општински као саставни делови Општинског суда који ће као прва непосредна власт вршити у дужности да прве:

а). Судску власт по грађанским делима у спорошима до 10 дин. по анализи дозиве и изнесе у §. 6. грађанског судског поступка;

б). Сва изјашења по приватним делима из части III. прва закона које ће се изјашењу спроводити Суду општ. за надлежни поступак

в). Полицијску из чл. 28 и чл. 36 закона о општинама у колико би у надлежност самог општинског Суда спадали по тач. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13 и 14 истог закона.

г). Управну из члану 23. под з, у колико у надлежност општинског суда спада, и

д). Да површе све наредбе општинског Суда и других власти које им општински Суд на надлежност спровео буде.

Б). Да одељака свих буде свега четири и то: један за квар широко-дунавски, један за квартове терзијско-сахаларски, и по један за кварове: врачарски и калиладски.

В). Да старешине одељака буду кметовски помоћници а персонал остали овај:

а), у кварговима калиладском и врачарском: по један писар, два практиканта, два исправника, 14 поверника, један вратар и један возитар;

б), у кварту широко-дунавском: један писар, два практиканта, један исправник, 12 поверника, један возитар и један вратар;

в), У кварту терзијско-сахаларском: један писар, два практиканта, један исправник, 14 поверника, један вратар и један возитар.

Г). Да се установи економско-финансијско одељење у коме ће моћи бити кметовски помоћник, а персонал нека је у надлежности контроле какво са новим органима: један писарац, једа-

ним практикантом и једним приправљачем такође пијаће, а контролу крпења пића да врше органи чварошких одељака.

Д). За рачуноводство и благајна остају како су за сада а одмах образује стручна комисија која ће прописати како да се од 1. Јануара 1892. када даљубно књиговодство; и да се установи место рачуноисправа одмах.

Ђ), да се санитетском одељку дода још један жарени лекар, један хемичар, бабица за енглезовицу, један писар за администрацију и један практикант:

Е), да се деловодном одељку додаду још три писарчића,

Ж), да у статистичком одељку поред помоћника буде стални статистичар;

З), да у грађевинском одељку буду три инжењера, два цртача, писар и практикант;

И), да се у прекобројачком одељку постави стални правобранилац, који ће се у одређеним часовима налазити у суду;

Ј), да се у судском одељку установи место вишег секретара и да се дода у архиви и у пријавници по један практикант; и

К), да се равније установљено место члана суда, помоћника, председника са по хиљаду динара годишње плате укине у буџет; а за избор помоћника кметовских, који ће бити стварање квартовних одељака — залиже да их се изабере — решиће се накнадно.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Збор. Данас је општински збор за избор 4 кметовска помоћника.

Гласање се врши у истим школским зградама, у којима су држани и ранији зборови.

—

Такса. За пуњење буради водом на савској општинској пумпи, наплаћује се: по 5 пара динар за буре до 3 акова, по 10 пр. дин. до 6 акова и по 15 пр. дин. до 9 акова.

—

Бесплатно. Управа новог савског купатила „Ориент“ молила нас је да објавимо ово:

Боци свију мушки и женској школи београдских, који су сиротног стања, могу се у тоне купатилу бесплатно купати сваког понедељника и четвртка од 11 пре до подне, један сат по подне.

Да су сиротног стања треба да имају код себе уверење — школско

—

Отрађено. Општина је и ове године оградила један део дунавског корита да се могу купати без опасности грађани којима стање не дозвољава плаћати таксе у приватним купатилима. Види на првој страни.

—

Два стечаја. У овом броју објављујемо два стечаја. Један за набавку водоводних цеви, а други за израду планова по којима ће општина градити нове зграде за основне школе.

СТЕЧАЈ

Општина варошн Београда потребује планове за подизање основних школа за мушку и женску децу.

Зграде ће се предузетати са два боја, од којих ће се сада само један бој подигнути.

У згради треба да има 9 учионица, од којих једна мора бити бар 70 м. □ али нешто већа, 4—5 учионица са 65—70 м. □ (правилног размера 3:5) а више 3—4 на броју од 40 до 50 м. □ и треба да су више квадратног облика.

Поред сваке учионице мора бити гардероба, 2 собе за Учитеље и учитељице, које могу да служе за библиотеку и учила, 2 собе и 2 кујне за 2 домућуса, потребан број нужника и један локал за гимнастику.

Улази за мушку и женску децу морају бити одвојени.

Зграда мора да је од тврдог материјала и да одговара: статистичким, хигијенским, економским, естетичким и педагошким захтевима модерних основних школа.

Пројектант (Србин) треба да се у главноме држи правила која је прописао Госп. Министар просвете за грађење школа: од оних може да се одступи само ако би нешто особито у новијим правилима за грађење школа било боље и. пр. у Аустрији, Немачкој, Француској итд.

Тражи се:

1. Ситуациони план 1 : 200.
2. Потребан број основа 1 : 100.
3. Један изгледа (фасаде) 1 : 100
4. Један пресек 1 : 100
5. Перспективни изглед
6. Кратак опис пројекта
7. Затворен коверат у коме ће бити име и адреса пројектанта, а на коверти какво мото.

Потребна објашњења о ситуацији даће инжињерско одељење београдске општине.

Награде су, према 1600 динара, (1000 динара за план и 600 динара кад се општини подпесу детаљи) и други 600 динара. Њ општина задржава право да може откупити и друге планове који не буду награђени.

Рок пријаве је до 1. Децембра тек. год.

Планове оцењује комисија од стручњака, а резултат оцене саопштиће се општинском одбору најдаље до 15. Децембра тек. год. Досуђене награде исплатиће се одмах а планови прелазе у општинску својину.

Од стране Суда општине варошн Београда А Бр. 841. 29. Јуна 1890. год. у Београду.

Стечај

Општина варошн Београда потребује су за реконструкцију постојеће водоводе

ЦЕВИ ОД ЛИВЕНОГ ГВОЖЂА

потребно са потребним обрађењем и необрађењем деловима (Façonstücke), и то:

до 1050	метара	дужине	са пречником	од 125	м. м
до 750	„	„	„	„ 100	„ „
до 3525	„	„	„	„ 80	м. м.
до 550	„	„	„	„ 50	м. м.

Цеви треба да су од сивог квалитет ливеног гвожђа, да су успешално ливене, а да су, још док су биле вруће, свода и изнутра асфалтисане.

Исто тако и за исте цеви потребне су тешке

Водоводне вучкоштне цеви од ливеног гвожђа.

Заједно са потребним деловима за спајање, и то:

до 268	метара	дужине	са пречником	од 38	м. м!
до 1430	„	„	„	„ 25	м. м.

Ове цеви морају бити израђене од најбољег материјала, подједнако дебеле и потпуно једнаке дебљине дуварима. Прелази од једне мере морају бити тражавина и свода подједнака. Тежина цеви од 38 м. пречника и 1 метра дужине треба да износи 5 к. г., а оних од 25 м. м. пречника 2·9 к. г.

Како за цеви од ливеног тако и за све од кованог гвожђа дозвољава се толеранција у тежини од 4 од сто, с тим, да се више од нормалне тежине неће доплаћивати.

Сав материјал имаће се примити у Београду. Детаљне цени стављају се одмах лиферанту на расположење.

Испитивање ливеразних цеви вршиће под руковођењем г Директора водовода Сиреева и суд те комисије обавезан је за лиферанта.

Општина београдска задржава себи право, да испитивање цеви и осталих делова кварни или одмах при пријему, и то на пријему, од 15 атмосфера, или пошто се цеви положе у ров на притиску од 8 атмосфера. Цеви и појединн делови, који се при испитивању покажу дефектне, дужан је лиферант заменити новим и исправни деловима.

Пошуде за ливеразне оних цеви треба да су писмене и у затвореним писмо: треба их слати београдској водоводној ко-

живци. У погледу кола да се воткачи, за сваку од појединих врсти њих, цена од 1 метра дужине, а за поједине делове (Facon-stücke) одређене или погодјене цене од 100 килограма, и то без здрапе, франко вагон на железничкој станици у Београду.

Рок до кога треба поћуде слати је ст 20. Јули т. г.

Сваки погодак стоји у обвези са својом понудом до 8. Августа тек. год., а дужан је са депозирањем отвореног видаље за 6 недеља од дана када буде пашитом да је његова понуда прихваћена. Исто тако дужан је од почетка за видаље за 4 недеље сву напред поменуту количину цева општини продати.

Општинске лицитације

У грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда, држаће се следеће усмене лицитације и то:

I.

На дан 13. Јула тек. год. од 9 до 12 час. пре подне на грађење калдрме у „Узун-Мирковој“ и „Васиној“ улици до „Љубичине“ од поцкастог камена. Кауција 12.000 динара.

II.

На дан 13. Јула тек. год. од 3 до 6 часова по подне на грађење калдрме у „Васиној“ улици од „Љубичине“ до „Позоришног трга“ преко „Позоришног трга“ и у „Цариградској“ улици.

Кауција 12 хиљада динара.

III.

На дан 12. Јула тек. год. од 9 до 12 сати, по подне за грађење калдрме у „Краља-Милановој“ улици од поцкастог камена.

Кауција 15.000. динара у готовом новцу или у државним папирима.

IV.

На дан 12. Јула тек. год. после подне од 3 до 6 сати, за грађење калдрме у деловима Кнез Михајлове и Крагујевачке улице од поцкастог камена.

Кауција за део у кнез Михајловој улици 9.000 динара, а за део у Крагујевачкој улици 5.500 динара, у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови по свима лицитацијама, могу се видити при грађевинском одељењу сваког радног дана у време канцеларијско.

Сваки лицитант који жели, да се изради поцкасте калдрме прима, нека најдаље до **4.** Јула тек. г. поднесе неколико поцкаја од камена, да би се могло камен испитати дали се може употребити за калдрму.

V.

На дан 6. Јула тек. год. од 3 до 6 сати после подне, држаће се у грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда, усмена лицитација за оправку свију овдашњих основних школа.

Кауција 750 динара у готовом новцу или државним папирима.

Ближи услови могу се видети у грађевинском одељењу сваког радног дана у време канцеларијско.

Од стране Суда општине вар. Београда 20. Јуна 1890. год. Г. Бр. 713.

X.

На дан 28. тек. мес. од 3 до 6 часова по подне држаће се при грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда усмена лицитација за оправку ћумбушарнице у ватрогасној згради.

Кауција 100 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видети при грађевинском одељењу сваког радног дана у време канцеларијско.

Од стране Суда општине вар. Београда 23. Јуна 1890. ГБр. 724.

Наредба

(да се државне предмета по улицама)

Пошто је законом забрањено да се по улицама и тротоарима држе предмети који отежавају саобраћај. Управа в. р. Београда познала је општински Суд да у томе погледу предузме потребне мере.

С тога се на основу § 922. нали. закона

наређује:

да у будуће грађанство не износи и не држи на улицама и по тротоарима никакве предмете који отежавају саобраћај.

Ова наредба односи се и на радње које износе и на тротоарима држе сандуке и разну дућанску робу а исто тако важи и за оне који испред домова стоварају бурад, сандуке, дрва грађевински материјал итд.

Ко год се ове наредбе не буде придржавао, кажњене се по закону.

Од стране Суда општине вар. Београда 7. Јуна 1860. ЛВр. 142.

Наредба

(о чишћењу улица)

Позван и од стране надзорне власти, Суд општине вар. Београда, у интересу јавног здравља а на основу 1. тачке 36. члана зак. о општинама

наређује:

да се најстрожије све улице без разлике чисте редовно два-пут недељно и то сваке *Среде* и *Суботе*.

Чишћење ће се вршити од 10. час. у вече па до 6 изјутра сутра — дан, над је које угодније.

Према томе грађанство ће се у будуће управљати по овој наредби, а кућне старешине биће и одговорне за свако невршење њено.

НА ЗНАЊЕ

Никакво јавно забавл у општини београдској не сме се давати без предходне дозволе општинског суда. Догодила се да у коме локалу буде забава извршене прерђеска газда од радње дужан је одмах сутра дан пријавити се надлежно општинском суду да такву платн; но ово пријаве важиће само тада и тако, ако одмах које буде времена да се предходно пријава учини.

Ко год се не би овог прописа придржавао поред плаћате таксе, подрлиће се и казни.

Од стране Суда општине вар. Београда 26. маја 1870. АБр. 930.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Парна штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Жарк Ристић.

БРОЈ 28. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ ЧЕТВРТАК ЗАЈАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . . . 6 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за страно земље за годину . . 9 дин.

Недеља 8. Јула 1890.

Цена је огласима 6 дин. пора од врсте
Претплату нема слати уплатницом на општинском суду а сва преписивања на уредништво
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ОБЗНАНА

Према члану 25 зак. о избору народних посланика. Суд општине вар. Београда изложио је у своме благајном одељењу бирачке спискове, по којима ће се извршити избор народних посланика на дан 14. Септембра ове године. те их тако грађани могу разгледати и на време уверити се јесу ли спискови исправни.

Посланике имају право бирати само они који су у бирачке спискове уписани. кад добију бирачку карту; а исправке спискова могу се по закону чинити до 19 Августа. После тога дана нико нема права да тражи исправке спискова. па макар у њих не био уписан ко треба или био уписан ко не треба.

Од стране Суда општине вар. Београда 1. Јула 1890. АВр. 1007.

ОГЛАС

За одељење општинског Суда, општине београдска уреће одмах под закуп 4 куће, од којих сваки мора имати 5 до 6 локала.

Куће ове треба да су по једна у средини квартова: палилулског и врачарског, а по једна на средокрајима својених квартова: варошко-дунавског и теразијско-саборнаског.

Ко има подесних зграда и жели их издати под закуп, треба да одмах, а најдаље до 12. ов. мес., поднесе конду општинском Суду са ценом.

Од стране Суда општине вар. Београда 6. Јула 1890. год. АВр. 1118

Рад општинског одбора

XXX. РЕДОВНИ САСТАНАК

26. Маја 1890.

Беше: Председник г. Н. П. Пашић, члан суда Св. Карапанић, чланови одбора: г. г. М. Николић, Р. Жарковић, Р. Петровић, Др. М. Т. Лека, М. Ј. Марковић, М. М. Терзибашић, Ф. Васиљевић, Р. Пуљевић, М. Калезић, А. Ј. Одавић, М. Јовановић, Р. Дугошић, Ђ. Јовановић, М. Јовановић, Ђ. Димитријевић, В. Пашић, К. В. Михајловић, В. Николић, К. П. Михајловић, Д. Најдановић, А. Шпиц, Н. Р. Пашић.

I.

Прочитан и без измене примљен записник одлуке из седнице 24. овог месеца.

II.

Грађевинско одељење реферише да је 11. тек. мес. биле расписане лицитације за закуп општ. каменог мајдана. На лицитацији за таковмадан дошли су сви они који воде камен даље, али нису хтели лицитирати, него су дали акт којим моле да се остане при досадашњој прастоји, пошто су њима услови за закуп тешки.

За мајдан испод болнице за душевне болести било је четири лицитанта и најповољнију цену две је Риста Крстић предузимач. Тако је на-ме остало да годишње имала најмање 2037 куб. метара по 2·05 дин. што за три године закупа износи 12.527 дин. и 55 пара дин. Ова лицитација сврховна је лепо и тако исто дана није се могла вршити и треба за мајдан „бела паракса.“

По саслушању протокола лицитације и акције ГВр. 527 о таковмадану,

решено:

а) Да се одмах спомити онима који данас иду каменом у таковмадану да престану с даљим радом, с тим, да поклоне количине у најкраћем року одмесе, и да се за тим расписе друга лицитација, и може изда таковмадан под закуп онима који дају најбоље цене.

б). Да се камени мајдан испод болнице за душевне болести уступи Ристи Крстићу према лицитацији за 3 године и с тим да изнади годишње најмање 2037 кубних метара по 2·05 дин и да општина има право одузети му мајдан без икакве накнаде у свако доба, ако би се показала потреба да мајдан у своје руке узме.

III.

Председништво шаље молбу АВр. 906. Лазе Ђорђевића бив кројача на Свеларева, којом тражи да му се од општинске благајне издаду накнадно још 434 дин. израђених од Суда народног на мосе ком. К. Хранисављевића, пошто је Одбор општински 1885. решио да му се издаду 10 дин. на име помоћи, а међу тим издато му је свега 600 динара.

По саслушању реферата одлучено: да се председништво преко Суда општине свеларске изволи о стању молиоца, па за тим стварно нашесе на одлучење.

IV.

По саслушању акције Алексе Сазића (АВр. 937) о ротувалчењу: да је за новчк тутора изложеноме лице изабран Алекса М. Сазић дрв. трговац.

V.

Председништво саопштава да су Обрен Кесерић и Радисав Матровић из Б. Баште тражили (АВр. 597) да им се исплати још 1239 динара, колико ће уговору са општином из 1887 године примити за израђену и предату грађу.

По саслушању реферата општинског грађевинског АВр. 929 и акт о пасиву израђа АВр. 930. Одбор је одобрио: да 929 и акт о пасиву израђа АВр. 930. Одбор је одобрио: да се из партије за непредвиђене потребе новчо исплатити Обрађу Кесерићу и Радисаву Матровићу још 600 динара по уговору са општином, и с тим, да може дати и узета сву грађу општинску ако је и у колико на грађевој области буде.

VI.

Поводом питања одборника г. Ђ. Николића, председништво је изјавило: да ће учинити корак код господина Митрово-

дати да се питање о туторима налазиште пре него према новоме закону о прекопима властима.

VII.

Председништво предаје да општина подигне парочиту пажу код железничке станице, којом би се служили трговци који товаре сиње и имају потребу да се пре товарењу у пагоне увере о тежини.

Усвајајући предлог председништва, Одбор одлучује: да се на железничкој станици код ранже за утоварање свиња, намести декласна вага најобичнога система (која је за такве циљеве удешена) о издатак на то учини из партије за непредвиђене послове.

VIII.

Према реферату председништва, решено: да се из партије за непредвиђене потребе учине издаци:

а). На куповину мртвачких кола, која су сад остала прибором газда од Бољана Вуковића, по одлуци АБр. 50.

б). На награде члановима комисије која ради на члановима регулације по одлуци ГБр 238.

IX.

Председништво саопштава да је извршен још један потпуно начин преглед: шта да доносаи број вотиса на молби грађана АБр 530, да би се по 3. тачци чл. 69. закона о општинама могао за Зеленом Венцу одобрити слободна пијаца. Набројавајући имена по азбучноме списку показало, се да су молбу потписали преко 300 грађана који данас имају право гласа на збору.

Према овоме Одбор, према к шаљу саопштене председништва: да ће се Зелени венац проглашити за слободну пијац, чим се са закупцем сврши што је по уговору потребно.

XI.

По саслушању молбе хлебара, којом траже да се забрани продаја хлеба ван дућана, остављено председништву да исшто колики је број оних који нису хлебари по основу, а исте и продају хлеб на пијаци, па ак тим да се у једној од пијачних средина донесе решење.

XII

Према мишљењу комисије а трговину господина министра народне привреде (АБр. 7295), одлучено је: да се повлашћеном руском пробродском друштву устави на поклону 3000 квадр. метара општинског земљишта у бари женицији, и то с оне стране савског моста; а који дов, то да обезбеди општински инжењер.

XXXI. РЕДОВНИ САСТАНАК

4. Јуна 1890 год.

Били: Председник г. Н. П. Пашић, чла суд г. Св. Карамихаиловић, чланови одбора: г. г. Д. Недељковић, Ф. Косовљевић, К. Б. Михаиловић, М. Капетановић, Г. Брајић, Ј. Стаменковић, С. Аврића, М. Цветковић, М. Јовановић, Р. Хаџиванић, Р. Петровић, К. П. Михаиловић, М. Велимировић, Др. Л. Пачу, Ђ. Димитријевић, Д.Јовановић, А. Одавић, Ј. Ж. Бурић, М. Теофановић, М. Р. Марковић, Р. Драгосављевић, А. Шпиц, М. Ј. Марковић, К. Д. Гавриловић, Др. М. Т. Лого Ђ. С. Поповићевић, Р. Пуљевић.

I.

Прочитан и примљен записник од седнице 28. Маја без примена.

II

Поводом протеста одборника г. Алдре Одавића, што се одбачени г. Јован Сикић није одазвао председничкој дужности на зборовима 29. пр. мес. и 3. овог мес. него обе друге морао други да га замењује — председништво изјављује: да ће поступити по закону.

III.

Председништво саопштава да је збор општински држао 29. пр. мес. и 3. ов. мес., усвојио предлог општинског одбора о задужењу, и да ће се решење његово упрошћеној Државном Савету на коначне одобрење — што Одбор прима к знању.

IV.

По саслушању предлога председништва, Одбор је решио: да се за прикупљање обавезних такси, усвоје тарифе које је председништво састављо по одлуци АБр. 809 с тим да се оне смотре за привременог и претходно питате и одобрење од стране Господина Министра народне привреде.

XXXII. РЕДОВНИ САСТАНАК

11. Јуна 1890. год

Били: Председник г. Н. П. Пашић, чла суд г. Св. Карамихаиловић, чланови одбора: г. г. М. М. Терзибашић, Д. Недељковић, Ј. Стаменковић, М. Јовановић, А. Ј. Одавић, К. П. Михаиловић, К. Б. Михаиловић, В. Николић, Ђ. Петровић, С. Д. Милојковић, М. Јовановић, Ђ. Пољић, Н. Д. Миловић, Ј. Четковић, А. Шпиц, Др. М. Т. Лого, Ђ. Јовановић, Ј. Ж. Бурић, Ђ. С. Поповићевић, Р. Драгосављевић, С. Аврића, К. Д. Гавриловић.

I.

Прочитан и без примене усвојен записник одлука од седнице 28. Маја и 4. Јуна.

II

Према реферату грађевинског одељења, да су за Београда отпуштала и тиме на регулационе комисије иступили два члана г. г. Милан Марковићевић и Јелта Стевановић изабрани за чланове регулационе комисије г. г. М. Дамњановић гвм. инжењ. грађевина, Јосиф Шпит професор и Антх Аленсић цивилни инжинер.

III.

Председништво реферише да је по правилима о новоме гробљу, потребно да Одбор општински изабере 4 одборника који ће бити чланови контролног одбора гробљанске управе.

Сходно тачци Б.) правила гробљанских, за чланове поменуте одборе потоги гробља изабрани су: г. г. Ј. Бурић, Ј. Сикић, Ђ. Димитријевић и Коста Ш. Михаиловић.

IV.

Председништво саопштава да је потребно изабрати нарочиту комисију, која ће узети у оцену жалбе поднете од појединих грађана на раније извршени разрез новчар, и према изложеној своје учињати измене у разрезу.

Да би сви квартови били заступљени, Одбор је изабрао за чланове ове комисије г. г. А. Одавића, Соломона Аврића, Ђ. Николића, Јов. Стојковића, М. Јовановића, М. Терзибашића, К. П. Михаиловића, Дим. Недељковића, Косту Ђ. Михаиловића, Јов. Петровића, Љубу Јовановића и Ристу Петровића.

V.

Председништво предаје да се расписе лицитације за продужење конкасте квадрне у „Кнез-Михаиловој улици и дуж тераније до Цветног трга, како би се то грађење ове квадрне могло извршити једновремено са квадрном тротоара, по њој извелето.

Усвајајући предлог председништва, Одбор решава: да грађани, одељење одних разгоне лицитацију за продужење конкасте квадрне у главницама: „насеној,“ „цариградској,“ „поморишном тргу,“ „Кнез-Михаиловој, Краљ Милановој и крном делу „прагуљевине“ до Цветног трга.

VI.

Према реферату грађевинског одељења — одобрено: да се расписе лицитација и изврши отповљење „Обреновић“ и „Београдске“ улице крма утврђеној линијели и с тим, да се отпадним земље употреби за насип „Кнез-Михаилове“ улице.

VII.

Према мишљењу комисије у реферату 1 Бр. 68 — решено: да се са овом поч. Јакова Тушаковића обнови паришан оборен услед грађење пакнаде за извршење пивилације у улици „сопрјевској.“

VIII

По саслушању молбе Дарнице Малишићеве, да јој општина одреди помоћ за довршење медицинске науке, с обзиром да рон одељења као лекар општине београдске — позе-

реше је комисија од г. г. Др. Л. Начу, Др М. Т. Лекс и Бозе Новаковића да опеки кисељаковаче молиле, умоле се о њихов материјалан стање, и доде колико да је општина има могућности у потребе да се могли одазове.

IX.

На предлог председника — решено: да се умоли техничко-финансијска комисија да прегледа и предложи на које предмете да се заиде трошкарина, ради увођења општинских прихода, који ће према одлуци Хбр. 890 служити за амортизацију зајма.

X.

Поводом примедаба одборника г. К. Гаковића, председништво изјавило: да ће грађевинске одељење у најкраћем року учинити што је потребно да се у улицама које су отворене омогуће снабдевање и отклоне опасност напрасном нарочитих удара.

XI.

На предлог члана суда г. Св. Карапанђића — решено: да се „Српској задружној штедионици" за накнадашњу трку плати на благајни општине 200 динара помоћи.

ИЗВЕШТАЈ

санитетског комисије о контролисању промета хране, зачина и других предмета од утицаја на здравље људске у општини варошн Београда

Одбор општине варошн Београда у седници своју од 7. Марта ове год. изабрао је комисију од потписаних чланова, ради прегледања питања о начину вршења санитетских прегледа у нашој општини а нарочито према новим одредбама члана 36. тачке 6-те закона о општинама.

Члан 36. закона о општинама гласи:

„Као полицијска власт, општински суд врши ове послове:

1. Стара се о чистоти у месту и околини; . . . .

. . . . . .

6. Стара се о одржању здравља људи и стоке у општини. Али обраћа нарочиту пажњу и контролише промет хране, зачина и других предмета од утицаја на здравље људско, и стара се да спречи држање и продавање фалсификоване и укварене хране и зачина и у опште свију предмета, који би својом употребом могли школовно утицати на човечије здравље.

У свима овим случајевима, где се није неуредност, примењује се одредбе привичног законика . .

8. Надзирава над касапницама, механама, кафанама, гостионицама и шумама да ли се извршују прописана правила и т. д.

Према томе потписани прочули су питање, које им је горњом одборском одлуком стављено, и част им је поднети одбору општине варошн Београда следеће извештај.

Да би се у колико је могућно потпуније одговорило одредби чл. 36. тачке 6. закона о општинама, и тиме што успешније стало на пут продавању и држању фалсификованих, укварених и школовних средстава за живот, као и свију других предмета, који би својом употребом могли школовно утицати на здравље људско, нужно је да се поред досадањих санитетских ревизија а по могућству и у вези с истима, уведе и код нас опширно контролисање промета горимениованих објеката, како се то у другим напреднијим земљама већ од подужега времена прши.

Да ли је који предмет заиста фалсификован, или садржи ли каких по здравље школовних материја, као и да ли нанесени предмети својом употребом могу школовно утицати на здравље човечије, то се може једино на тај начин познати, ако се сва сумњива предмети подвргну хемиској анализи.

Од колишнога су великог значаја по здравље становника такве хигијенско-хемиске анализе, није потребно овом приликом нарочито говорити, у толико пре, што је већ одбор општине варошн Београда решио, да се тога ради установи у општини звање једнога хемичара.

На исти начин даље као и досад, а према одредбама закона о уређењу санитетске струке и о чувању народнога здравља имају се и у будуће вршити у нашој варошн санитетски прегледи, но поред истих а по могућству и у вези с истима, контролисање општинскн лекари специјалније промет хране, зачина и других предмета од утицаја на здравље становника и том приликом одузимаће се од свију сумњивих предмета пробе, ради хемиског испитивања.

За то хемиска испитивања треба од појединих проба одузимати следеће количине:

Млека	пола литра.
Масла	50–100 грама.
Сира	50 грама.
Масти	50—100 грама.
Хлеба	250 грама.
Бибера	50 грама.

Пластичарских ствари неколико комада или до 50 грама.

Воде за пиће или другу потрошњу 2 литре.

Вина пола или 1 литар.

Пива 1 литар.

Ракије и ликера четврт литра.

Сирћета четврт литра.

Зејтина 100 грама.

Посуђа, сигрнача за децу и других сличних предмета 1 комад.

Воска или воштаних свећа 20 грама.

Петролеума $\frac{1}{2}$ литра.

Сурогата кафе (шигурање) 1 пакет.

Меда 50 грама

Кафе непржене или пржене 100 грама.

Тапета и тканина 1 □ дм.

Штирка 50 грама.

Шећера 100 грама.

Кобасица 1 комад

Чаја 50 грама

Чоколаде и какао 100 грама

Содне или какве мине алне-воде 1 флаша

Разних конзерва 1 кутија или 1 флаша.

Одузете пробе где год је могућно, треба да представљају просечну пробу целокупне количине предмета и над се шиљу ради хемиског анализања, морају бити под печатом општинским, а где се може и под печатом сопственика пробе.

На захтев сопственика, може му се од одузетог предмета оставити ради контролног опита једна проба такође под печатима као и одузета проба.

Приликом сваке извршене ревизије поднеће се дотичном општинском кварту тачан извештај о извршеном санитетском прегледу. На том извештају потписаће се лекар и општински орган који је истој ревизији присуствовао. Ако је приликом ревизије одузето каквих предмета ради хемиске испитивања, онда ће се поред поменутога извештаја одмах написати и спроводни акт, којим се одузете пробе шиљу на анализу, такође с потписом лекара и поменутог општинског органа. У том спроводном акту неће се означавати име сопственика од кога су пробе одузете, но само знак или број,

који ће и на послатом предмету бити, затим стављиће се у колико је могућно детаљније питање шта се жели да сазна хемиском анализом, и напоменуће се који су основи сумње дали повода, да се одузета проба подвргне хемиској анализи. —

С установом звања општинскога хемичара стоји у вези питање о општинској хемијској лабораторије, т. ј. да ли је потребно и може ли наша општина одмах да приступи оснивању општинске хемиске лабораторије.

Односно тога питања потписани мишљења су да кад би општина и хтела на то да троши, било би за сада најпшто поред постојеће добро уређене и довољно простране државне хемиске лабораторије, основати овде у Београду нарочиту општинску лабораторију. Према члану 6-том „Закона о уређењу санит. струке и о чувању народнога здравља“ дужност је државних хемичара поред осталих и та, да извршују и „санитетско полицијске хигијенске хемиске анализе“.

За што се до сад те анализе нису ни приближно у овој мери вршиле, колико то потребе изискују, главни је узрок тај, што приликом досадањих санитетско полицијских прегледа, нису сумњиви предмети одузимати ради хемиског анализања, а после тога не би ни могућно било да државни хемичари свега њих двојица, без икакве помоћи сами, све те послове на време и као што треба отправљају.

Но сад поред свршењења начина вршења санитетских прегледа, кад још општина београдска стави г. Министру унутрашњих дела, под чијом је управом државна хемиска лабораторија, једнога хемичара на расположење по себи се разуме, да ће се онда хемиско-хигијенске анализе у далеко већој мери извршивати но до сад, и г. Министар унутрашњих дела без сумње одобриће, да се на основу санитетскога закона, у државној хемијској лабаторији а под управом државнога хемичара врше све нужне хемиско-хигијенске анализе за нашу општину. —

За општинскога хемичара треба тражити таквога стручњака, који је свршио школе на политехници или универзитету и који се већ занимао пословима, који ће му се поверити и то не само у нашим новинама већ и у неколико страних стручних листова.

Општински хемичар, који би претходно имао да положи заклетву, да ће савесно вршити поверена му посло, отајао би под непосредним управом једнога државног хемичара, кога би за тај посао г. Министар унутрашњих дела одредио.

Општински хемичар дужан би био, да се у одређеном одељењу државно хемиске лабаторије, занима за сво прописано канцеларијско време, у које не би смео никакве друге послове за свој рачун у лабаторији да ради.

О свима послатим предметима из наше општине ради хигијенско-хемиских анализа, има да се води нарочити протокол са следећим рубрикама:

1. Текући број уведених предмета
2. Ко шиље (који кварт и од кога лекара)
3. Датум и нумера спроводног акта
4. Назив послатих предмета
5. Питања
6. Датум кад је предмет узет у рад.
7. Резултат
8. Датум експедовања
9. Напомене.

Сви хемиско-хигијенски радови наше општине уношени би се за појединих кварова непосредно дежурном хемичару, који би опет достигнив кварту саопштавао резултате анализа, које му се на извршење буду шиљале.

Хемиско-хигијенска испитивања узимала би се у рад хронолошким редом, како су уношени, но иначе у првом реду узимала би се у рад она испитивања, која би се ради извесне крајности истраге имала раније извршити а исто тако узимала би се у рад што је могућно пре и они предмети, који се дужим стајањем лако кваре.

Да се не би послови у државној хемиској лабаторији сувише нагомилали, а тиме отправљање њих јако се отежало или можда и осујетило, да не би такав случај наступао, државни хемичар редовно би извештавао лекаре појединих кварова, кад би се имале приликом ревизија одузимати пробе ради хемиског испитивања.

По себи се разуме, да кад би се приликом редовних санитетских прегледа а и иначе нашло на какав одвећ сумњив предмет, у таквим случајевима без одлагања имао би се послати државном хемичару.

У каквим судовима и на који начин ће се слале пробе извесних предмета на анализу, то би имао да пропише општински суд у договору с државним хемичаром.

Исто тако нужно би биле ради правилнијег отправљања ових послова, да се напомена извесан број формулара о одузимању и шиљању проба ради анализања, вођењу протокола, о подписивању извештаја и т. д.

Како судове за помињуту циљ, исто тако те формуларе имао би општински суд у договору с државним хемичаром благовремено да спреми. —

Поред ових ревизија вршио би и даље општински мирски лекар све оне санитетске прегледе који су му «Законом о уређењу санитетске струке и о чувању народнога здравља», стављена у дужност.

Да би се ти прегледи у нашој општини могли као што ваља вршити, неопходно је нужно, за време док се не подигне стална општинска клаоница, подићи привремену клаоницу за клање свиња.

Даље нужно би било у општ. а нарочито механицијама, кафеџијама, гостионичарима, апчијама и. т. д. најстрожије забранити клање стоке ван клаоница, а и приватима требало би дати приликом да могу на клаоницама стоку клати. –

О начину како да се спречи продавање млека од болесне стоке и у општ. о појењу надзора да у локалима где се држе за продају средства за живот, не влада каква заразна болест, о свему томе нужно је такође да се предузму извесне мере, како би се с те страше. у колико је могућно, спречало ширење заразних болести.

На послетку, разматрајући ово питање и у општ. о унапређењу санитетских прилика у нашој општини, потписани дошли су до закључка, да би врло корисно било организовати једну сталну санитетску комисију за општину варошн Београда.

Чланови те сталне санитетске комисије били би:

1. Сви општински лекари
2. Мирски лекар
3. Три општинска одборника
4. Државни хемичар и
5. Општински хемичар.

Главна дужност те стално санитетске комисије била би дакле та, да непрестано и у сваком погледу мотре на здравствене односе становника ове варошн, и да општинском одбору или општинској власти кад год се укаже потреба, предлаже нужне мере, које су потребне за одржавање здравља а и отклањање свега онога што је по здравље становника опасно и штетно.

Организацију и пословање ове санитетске комисије имала би да изради та комисија сама себи.

На завршетку овога извештаја потписани имају част предложити одбору општине вароши Београда да изволи решити:

1. Да се поред досадашњих санитетских ревизија у нашој општини, а по могућству и у свој с истина, у будуће врше и такве ревизије, приликом којих ће се од продаваца узимати пробе појединих сумњивих предмета, и слати да се хемиски испитују на начин који ће у овом извештају назначен.

2. Да се одмах распише стечај за општинскога хемичара, и то не само у овдашњим новинама, већ и у неколико страних стручних листова а с роком пријаве од 2 месеца.

3. Да се умоли г. Министар унутрашњих дела за дозволу, да општински хемичар, под управом државног хемичара, може радити у државној, хемиској лабаторији.

4. Да се подигне привремена кланица за клање свиња и да се уопште а нарочито калеџијама механицијама, гостионичарима, запчијама и т. д. најстрожије забрани клање стоке ван кланица а и приватницима дати дозволе да стоку могу на кланицама клати, и

5. Да се, као што је у овом извештају предложено, установи стална санитетска комисија у општини вароши Београда, и да се тога ради одмах изабере три општинска одборника за чланове те комисије.

У Београду 25. Јула 1899 г.

Председник санит. комисије:
Др. Марко Т. Леко

Чланови санит. комисије:

Др. М. Х. Лазић Др. И. Керп. Др. С. Пош Др. П. К. Николић, Др. К. Мих., Др. Рибенбар, Франц Гец.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Изабрани. На избору општинском, који је по други пут држан 4. ов. мес. изабрани су за кметов. помоћнике г. г. Драгутин Илић књижевн., Андра Наделић и Данило Чованић чиновници и Никола Малешић бакалин.

Увешће се у дужност 9. ов. месеца, а до 20-ог отпочеће и одељи општинскога Суда свој рад.

—

Стална комисија. Одбор општински решио је да одсада наочита, стална комисија, као варошки савет, перманентно води старање о свему оном што је у здравственом погледу потребно вршити у престоници.

У комисији су тој: шеф општинских лекара, сви кварговни општински лекари, марвени лекар, хемичари (државни и општински) и три одборника општине.

Извештај комисије по чијем је предлогу ово усвојено, доносимо данас.

—

Полагање темеља. Сутра у 9 час. пре подне положиће се темељ први, који на новоме гробљу, као задужбину своју, подиже г-ђа Драгиња п. Станојла Петровића б. санетарка државног.

Полагање темеља извршиће се на свечани начин, а чину томе присуствоваће и представништво престонице.

—

Трошарина. Комисија, која саставља трошаринску тарифу, на завршетку је свога задатка, и тако ће трошарина кроз најкраће време ступити у живот.

У последњој седници Одбора општинског, вотиран је кредит од 20000 динара на подизање 4 трошаринских станица, дуж мање градске а украј самих насипа, који воде у варош.

Послу томе приступиће се одмах, да би зграде биле подигнуте што пре.

—

Реконструкција водовода. Грађење новог водовода стаће доста времена, а дотле се никако не би могла трпети данашња оскудица воде за пиће.

С тога је Одбор општински усвојио предлог водоводне комисије и одобрио привремени кредит од 60000 дин. из општинске касе, да се одмах може предузети реконструкција данашњег водовода а једновремено и отпочело грађење новог водовода — без чекања на закључење зајма.

На овај начин оба ће се предузећа моћи завршити знатно раније, но кад би се одлагала докле претходно буде направљен зајам. Позајмица, коју по овој одлуци одборској учини благајна општинска привремено из прихода за родовне потребе, вратиће се по закључењу зајма из суме одобрене за водовод.

—

Калдрма. У последњој седници Одбора општинског решено је да се награди нова калдрма у Балканској улици, и тога ради да се расписе одмах лицитација.

Калдрма у овој улици одиста је у врло рђавом стању, а свакојаки веће но велики; али се раније није могло грађење нове калдрме предузети што се није могло предомити питање о инвелацији исте улице.

—

Азбучни спискови. Спискови бирача, за избор посланика на дан 14. Септембра, састављени су највећом пажњом да не изостане из њих нико, ко има право гласа. Али и преко свега настојавања, могуће је да спискови ипак нису савршено потпуни.

Једна од највећих тешкоћа при састављању бирачких спискова у томе је, што је скоро сасма немогуће тачно наделити грађане на кварторе.

Толико исто отежан је посао и с тога, што при разрезивању пореза нису поднели пријаве сви они који су то тада требали учинити, него су дошље у распоред данка пријављени.

Бирачке се карте неће још издавати, а дотле сваки бирач има времена да се лично, или преко другог, увери је ли у спискам уведен или није, јер кад протекне рок праву жалбе на неисправност спискова, увалуд ће бити свалићати кривицу на администрацију општинску.

Стечаји

I.

Општина варошн Београда потребује плаћене за подизање основних школа за мушку и женску децу.

Зграде ће се пројектовати са два бора, од којих ће се сада само једна бој изградити.

У згради треба да има 9 учионица, од којих једна мора бити бар 70 м. □ или нешто већа, 4—5 учионада са 65—70 м. □ (приближно) размера 3:5) а може 3—4 са бројем од 40 до 50 м. □ и треба да су више квадратног облика.

Поред свих учионице мора бити гардероба, 2 собе за учитеље и учитељице, које могу да служе за библиотеку и учила, 2 собе и 2 куће за 2 намајдуса, потребан број мушких и женских клозета за гимнастику.

Један за мушку и женску децу морају бити одвојени

Зграда мора да је од тврдог материјала и да одговара: статичким захтевима, економским, естетичким и педагошким захтевима модерних основних школа.

Пројектант (Србин) треба да се у главноме држи правила која је прошлог Госк. Министар прописе за градење школа; од њих може да се одступа само што би нешто особина у којим правилима за градење школе нама постоје н. пр. у Аустрији, Немачкој, Француској итд.

Тражи се:

1. Ситуациона план 1 : 200.
2. Потпун и број основа 1 : 100.
3. Два пресека (уздуж) 1 : 100.
4. Један преглед 1 : 100.
5. Перспективни изглед.
6. Кратак опис пројекта.
7. Затворен коверат у коме ће бити име и адреса пројектанта, а на коверти један мото.

Потребне обавештења о ситуацији даће инжењерско одељење београдске општине.

Награде су, прва 1000 динара, (1000 динара за план и 600 динара над се општини подноси детаље) а друге 600 динара. На општина задржава право да може откупити и друге планове који не буду награђени.

Рок пријаве је до 1. Децембра тек. год

Пала одређује комисија од стручњака, а резултат своје сполштиће се општинском одбору најдаље до 15. Децембра тек. год. Достојне награде исплатиће се одмах а планови предаће у општинску својину.

Од стране Суда општине варошн Београда 22. Јуна 1890. год. АБр. 941.

II.

Општина варошн Београда потребне су за реконструкцију постојеће водоводе

цеви од ливеног гвожђа

заједно са потребним обрађеним и необрађеним деловима (Façonstücke), и то:

до 1050 метара дужине са пречником од 125 м. м
до 750 „ „ „ „ 100 „ „
до 3525 „ „ „ „ 80 м. м.
до 550 „ „ „ „ 50 м. м.

Цеви треба да су од сиво-зрнастог ливеног гвожђа, да су управљено ливене, и да су, још док су биле вруће, сполља и изнутра ваваљчасане.

Исто тако и за исте цеви потребне су течне

Водоводне цевчице цеви од кованог гвожђа

заједно са потребним деловима за спајање, и то:

до 260 метара дужине са пречником од 38 м. м
до 1430 „ „ „ 25 м. м.

Ове цеви морају бити израђене од најбољег материјала подједнако истезање и са потпуно једнако добрим дуварима. Привлака од шипка мора бити тријанка и свуда подједнака. Тежина цеви од 38 м. м. пречника к 1 метре дужине треба да износи 5 к. г., а оних од 25 м. м. пречника 2·9 к. г.

Како за цеви од ливеног тако и за оне од ковалога гвожђа дозвољава се толеранција у тежини од 4 од сто, с тим, да се више од нормалне тежине неће доплаћивате.

Сав материјал имаће се примити у Београду. Девизитне цене сталиће се одмах литерату на расположење.

Испитивање литерованих цена вршиће комисија под руководством Директора водовода г. Стрекера и суд те поносиће обавезан је за литерате

Општина београдска задржава себи право, да испитивање цени и остьих делова извриве или одмах при примању, и то на притиску од 15 атмосфера, или пошто се цеви полоше у ров на притиску од 8 атмосфера. Цени и појединн делови, које се при испитивању покажу дефектне, дужан је литерант заменити новим и здравим ценима.

Пошуде за литеровање ових цени треба да су писмене и у затвореном писму; треба их слати београдској водоводној комисији У понуди нала да се назначи, за сваку од појединих врсти цеви, цена од 1 метре дужине, а за поједине делове (Façonstücke) одређене или неодређене цена од 100 килограма, и то без царине, франко напон на железничкој станици у Београду

Рок до кога треба по уде слати је ст 20. Јули т. г

Сваки понуђач стоји у обвези са својом понудом до 8. Августа тек. год., и дужан је са литерованим отповети најдаље за 6 недеља од дана када буде извештен да је његова понуда примљена. Исто тако дужан је од почетка на најдаље за 4 недеље сву напред поменуту количину цеви општини предати.

Од стране Суда општине варошн Београда. 1 Јуна 1890 год АБр. 1072.

УСЛОВИ ЛИЦИТАЦИЈЕ

ЗА НАБАВКУ КАМЕНИХ КОЦАКА ЗА КАЛДРМУ

1. Лицитација ће се држати на дан 12 и 13. Јула тек. године. (Види и остале лицитације).

2. Сваки лицитант позвике с ово акударе:

а) За „Кнез Михаилову“ улицу 6.000 динара;
б) За „Краљ Миланову“ улицу 11·000 динара;
в) За „Кнегињачку“ улицу 3.300 динара;
г) За „Узун Мирковој“ и „Васиној“ до „Бубочине“ улице 8.000 динара;
д) За „Васиној“ од „Бубочине“ преко „Позоришног трга“ и „Царигрздску“ улицу 8,000 дин.

3. Коцке ће се лицитирати за сву улицу, а цена ће се дати за 1000 комада коцака нормалних и вапнормалних.

4. Камен за коцке, који није опробан с испитан, мора дицанат подвести на испитивање. Кад се квалитет камена, према захтевима науке, испита, да ли је за калдрму постојан и добар, онда ће се тек лицитација одобрити.

5. Коцке су следећег облика;

I. Нормалне дужине 18, ширине 18, висине 18 с. м
II. Нормалне дужине 24, ширине 15, висине 18 с. м.
I. Вапнормалне 16—18-18 с. м.
II- „ 22—14—18 „ „

Осим означених облика има још коцака које се морају израдити због неза. Оне су трогласте дуже или краће од означених мера, а плаћају се као и обичне друге. Њихов облик и полагање означене се према ин прилици улице кад се стане каменн надзирати.

7. Одступање од горњих мера дозвољено је само по (1) један центим. и то у једном правцу, тако, да при нормалној коцки I. облика, може бити дужине 17—19 с. м. а ширине и висине по пропису. При другој коцки нормалног облика ширина између 14—16, дужина и висина по пропису, и т. д.

8. Одступања од прописаних мера при свакој лиценцији не сме се квадратура коју треба израдити ни мање бити него што је назначена при правој мери коцака. Дакле вишина не сме се никако од горње границе спустити у морала

9. Горња и доња страна коцке мора бити равна са чистим управним угловима, према којима могу бити само 3 к. м. страпја. Остале стране морају бити управно обесане без јаке обливе, тако, код се једна до друге стоје, да за друге остане само по 1 сантиметар.

10. Коцке се доносе и праиају где ће се употребити. Сваки коцка која не одговара условима, пратиће се предузимају. Он је мора одмах с улице уклонити и расположите с коме како хоће

11. Комисију за вршење конкса образоваће два одборника, од којих један мора бити стручњак, кметовски помоћник и општински пољочувар.

12. Испашта је конкса после сваке диверзације од 10000 комада, и то најчешће за седам дана а понајвиша, колико се у касе општинској издавало буде.

13. Прва диверзација је од 10000 конкса до конца Августа тек. год. Свака друга после 2 месеца, опет од 10000.

За време месеци Новембра и Децембра ове и Јануара и Фебруара идуће 1891 год. неће се ништа примати. Конкси Март 1891 г. примаће се количина од 10000 и идући сваког месеца по 10000 комада.

14. У случају на какког спора, овај ће пресуђивати изабрани Суд који ће уговарна састављати по закону из три судије који морају бити стручњаци и београдски становници. У случају, да једна страна не хтеде бирати судију, избор ће учинити надлежна власт.

15. Лицитација је обавезна за предузимача одмах чим се закључи, а за Суд тек онда кад је одбор општински одобри.

16. За квалитет конкса одговара предузимач још једну годину дана са целом каucијом, а са пола кауц је још две године, свега три године. За то време дужан је предузимач све конксе и мењати, које се буду рђаве показале.

17. Ако одбор општински одобри а предузимач неби ни једне надлаке конкс, казниће се приватно са 250 динара, други и сваки идући пут са по 500 динара. Ако до Новембра т. г. не би почео конкс вадити прошао му кауција у корист општинске касе без икаквог парничења.

18. На основу ових услова написаће се сва равноласна уговора и потврдити код полицијске власти но такси за потврду плаћа сам предузимач.

Општинске лицитације

У грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда, држаће се следеће усмене лицитације и то:

I.

На дан 12. Јула тек. год. од 9 до 12 сати, по подне за грађење кадрме у „Краљ-Милановој“ улици од коцкастог камена.

Кауција 15.000. динара у готовом новцу или у државним папирима.

II.

На дан 12. Јула тек. год. после подне од 3 до 6 сати, за грађење кадрме у деловима Кнез Михајлове и Крагујевачке улице од коцкастог камена.

Кауција за део у кнез Михајловој улици 9.000 динара, а за део у Крагујевачкој улици 5.500 динара, у готовом новцу или у државним папирима.

Ближа услови по свима лицитацијама, могу се видити при грађевинском одељењу сваког радног дана у време канцеларијско.

Сваки лицитант који жели да се израде конкасте кадрме прими, нека најдаље до 4. Јула тек. г. поднесе неколико коцака од камена, да би се могао камен испитати дали се може употребити за кадрму.

III.

На дан 13. Јула тек. год. од 9 до 12 час. пре подне за грађење кадрме у „Узун-Мировој“ и „Васиној“ улици до „Љубичине“ од коцкастог камена. Кауција 12.000 динара.

IV.

На дан 13. Јула тек. год. од 3 до 6 часова по подне за грађење кадрме у „Васиној“ улици од „Љубичине“ до „Позоришног трга“ преко „Позоришног трга“ и у „Цариградској“ улици.

Кауција 12 хиљада динара.

V.

На дан 28. тек. мес. од 3 до 6 часова по подне држаће се при грађевинском одељењу Суда општине вар. београда усмена лицитација за оправку коњушарнице у ватрогасној згради.

Кауција 100 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видети при грађевинском одељењу сваког радног дана у време канцеларијско.

Од стране Суда општине вар. Београда 22. Јуна 1890. ГВр. 724.

О Б Ј А В А

Општина београдска даваће под закуп један део земљишта у „Бари Венецији“ на дан 9. овог месеца, на коме се могу градити бараке, за зидану радионицу, која граде нови железнички насип.

Ко жели закупити земљиште нека одређеног дана дође на лицитацију, у рачуноводство општине.

Лицитација ће трајати од 8 до 12 пре подне, у које ће се време и закључити

Из седнице Суда вар. Београда 7. Јула 1890. СВр. 11.229.

Обзнана

Да би се за време топлих дана могли грађани у реци купати и ван приватних купатила, општинска управа наредила је те је заграђен и потпуно обезбеђен извесан део дунавског корита, и то један део за мушкарце, а други, одвојен, за женскиње.

Ван тога заграђеног простора, не сме се нико у реци купати.

Од стране Суда општине вар. Београда 28. Јуна 1890. АВр. 540.

Наредба

(за држање предмета по улицама)

Пошто је законом забрањено да се по улицама и тротоарима држе предмети који отежавају слобађај, Управа вар. Београда позвала је општински Суд да у томе погледу предузме потребне мере.

С тога се на основу § 322. казн. закона

наређује:

да у будуће грађанство не износи и не држи на улицама и по тротоарима никакве предмете који отежавају слобађај.

Ова наредба односи се и на радње које износе и на тротоарима држе сандуке и разну дућанску робу а исто тако важи и за оне који испред домова стоварују бурад, сандуке, дрва, грађевински материјал итд.

Ко год се ове наредбе не буде придржавао, казниће се по закону.

Од стране Суда општине вар. Београда 7. Јуна 1890. АВр. 947.

НАРЕДБА

Пошто има плаћева у варошн, које никако нису заграђења, то се на основу § 326. крив. закона

наређује:

да од данас па за 20 дана сопственици неизграђених имања подигну око истих ограду од камена, цигља или дасака, и то тако, да свако имање добије и затворено улазе (капије).

Казниће се ко не буде на време извршио наредбу.

Од стране Суда општине вар. Београда 30. Јуна 1890. АВр. 1845.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ЗЕМИЧАРСТВО:

а). за чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0,40 д.
б). за неуздан шпархерд	0,40 „
в). за уздан „	0,80 „
г). за зидни уздан шпархерд у гостионици	1,00 „
д). за чишћење димњака од два спрата	0,40 „
ђ). за чишћење простог димњака	0,20 „
е). за чишћење чуркова до 2½ метра уједно са пећњом	0,20 „
ж). за чишћење чуркова од 2½ метра на више уједно с пећњом	0,40 „
з). за пећење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	1,50 „

II. ПЈЕСКОВИТА ЗЕМЉИШТА:

а). за собу и кују или мали дућан са собом	0,20 „
б). 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом	0,60 „
в). 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале	1,00 „

III. ПРАЖЊЕЊЕ КОМПЛАСА И КУЋЕНИКА:

а). од кубног метра	10,00 „
б). од акова	0 50 „

IV. ПЕКАРНИЦА:

а). марка за пошће једном за свагда	3,00 „
б). марки за кајгу	6,00 „
в) обавезане потрбљене марке стаје половину цене	„

V. ГРОБАРНИЦА:

а). гроб за децу	7 дин.
б). гроб за одрасле	12 „
в). мала гробница	555 „
г). већа гробница	97 „
д). велика гробница	12997 „

VI. МИТНИЧКА КОЛА:

а). митничка кола стара са 2 коња	12,80 д.
б). митничка кола нова са 2 коња	36,9 „
в). митничка кола нова са 4 коња	72 „

VII. ЗА РЕДУ НА САВСКИ ПУМПИ:

а). буре од 3 акова	5 пр. дин.
б). буре од 6 акова	10 „ „
в). буре од 9 акова	15 „ „

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а. За свирање мун. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до — — — — — — — 5 д.
б. За свирање са певањем хонтака од 1 концерта — 5 д.
в. За свирање женског оркестра (Дамен-Капеле) — — 20 д.

II

а. За 1 играчку у локал. 1-ог реда — — — — 15 д.
б. „ 1 „ „ „ II-ог „ — — — — 10 д.
в. „ 1 „ „ „ III-ег „ — — — — 5 д.

III

а. За напорину на дан — — — — — — — 5—10 д.
б. Разне представе и локалисање хонтина, дневно 10—50 д.
в. за жонглерације и курсеје — — — — — 5—15 д.
г. Циркус од представе — — — — — — — 10—20 д.
д. За забаве „Тинга-Тангел" и т. д. (певање, свирање и представљање) од петера — — — — — — 50 д.

IV.

За друге врсте забаве које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 19-ог до 26. Јуна закључно протекло је пијачких састанака:

ТЕЖИНА	Чега	100 к. просечна цена	ТЕЖИНА	Чега	100 к. просечна цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
21.000	Бршка пшенич.	22—	5920	Сена	4·50
4.700	Бршка кукуруз.	11·50	2.430	Слама	2·50
59.444	Пшеница	12—	1229	Коре бресове	7—
22.000	Кукуруз	12—		Восак	—·—
503	Раж	10—	19	Кајмак	100
	Очмалац	—·—	2040	Сир	55—
62.800	Јечма цела	7—		Лој нетопљен	—·—
829	Овса	14—	298	Маст	105
	Кукуруз вели	—·—		Сланине	—·—
715	Пасуља	22—		Сува меса	—·—
1991	Кромпира нова	5—	326	Вуне непрање	115
	Арнаутка	—·—	84.100	Свиња дебелих	70—
684	Црна дуња	5—	28.600	Уљена камена	3·50
300	Бела дуња	26—	459	Кувура дрвена	6—
	Дуња арнаутке	—·—	33.105	Креча	3—
	Јабука	—·—			
6800	Крушака	20—		Литара	
	Орах	—·—	9.570	Вина црна	22—
	Грожђа	—·—	1.037	Вина бела	20—
	Шљива сирових	—·—	7.704	Ракије шљ. жеже	30—
1.072	Сувих шљива	40—		Ракије ком. јуте	95—

*Од 26 Јуна до 2. Јули**

59.444	Пшенице	12—	3.556	Разне сеоске	10—
22.000	Кукуруза	12—	7.460	Коже јагњеће	—·—
503	Раж	10—	92.590	Раз. дрвењарије	—·—
62.800	Јечма	7—	70.310	Комота	4—
280	Овса	12—	107	Дашке говеђе	15—
715	Пасуља	22—		Камена простог	—·—
1991	Кромпира	5—	63.000	тесања	—·—
684	Црна дуња	5—	36	Рибе	80
300	Бела дуња	26—			
6.800	Крушака неје	20—			
5·920	Сена	4·50		Литара	
2·430	Сламе	2·50			
1.229	Коре бресове	7—	9.570	Вина црна	22—
19	Кајмак	100	7.704	Ракије шљ. жеже	30—
2.040	Сира	55—			
326	Вуне непране	115			
84.100	Свиња дебелих	70—			
28.600	Уљена камена	3·50			
459	Кувура дрвена	6—			
33.105	Креча	3—			

* Данас доносимо преглед за две седмице, пошто је из прошлог броја изашао преглед погрешно.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Парна штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасе Хаџи Ристић

БРОЈ 30. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЗЕЛЕ ГОД.
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . . . 6 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље за годину . . . . 9 дин.

Недеља 15. Јула 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Пречишћу ваља слати уредництву за општинске суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не преузму се.

ОБЗНАНА

Господин Министар финансије претписом својим од 2. т. мес. ПВр. 7295, наредио је да се на основу чл. 4. измена и допуна зак. о непосредној порези и чл. 5. зак. о пореској управи, још ове године отпочну на неколико места катастарски премери.

С тога се овим позивају сви они из Београда који желе да им се плаћа катастарски премер да се тога рада пријаве општинском Суду до краја овог месеца.

Од стране Суда општине в.гр. Београда 14. Јула 1890. АВр. 1174.

П О З И В

СходноРедњему команданта дунавске дивизијске области од 26. протекле месеца Бр. 275. има се извршити преглед вод целом општинском конором, као вод редовне, тако и вод 1-ног и II-ног позива народне војске на своју дужност.

Преглед вод целом конором вод I-ног батаљонског среза, а из вароши Београда, извршиће се на дан 20. тек. месеца на „Тразвенту."

С тога се сими позивају сви они којима је одређено да дођу на сакупљање конора, и да најкасније пошто, да на дан 20. тек. месеца у 8 сати ране подне буду са одређеном опремом на „Тразвенту", где ће се преглед вршити.

Бр. 6480. Из канцеларије седме пукавске окружне команде 12. Јула 1890. год. у Београду.

Рад општинског одбора

XXXV. РЕДОВНИ САСТАНАК.

20. Јуна 1890. год.

Били: председник г. М. П. Шапић, члан Суда С. Кораћевић, чланови одборни г.г. М. Јовановић, М. Вељковић, Ф. Васиљевић, С. Д. Малобабић, М Николајевић, Др. М. Т. Леко М. М. Терзибашић, А. Ј. Орловић, Л. Ж. Ђорић, Ђ. Пантелић, Ђ. Димитријевић, Р. Драговић, М. Цветковић, Љ. Јовановић, А. Шпиц, К. Д. Гавриловић, А. Дашковић, Р. Пуљевић, Г. Бунић, Р. Петровић, Р. Р. Тадић, К. Ђ. Михајловић, М. С. Дамић, В. Николић, Д. Недимовић.

I.

Прочитан је записник седнице одлука из седнице 10 т. м. с примедбом да је у броју 29 седнице г. Р. Дамјанић тражио да се идуће седнице стави на ред и решавање о такси хлеба.

II.

Председништво подноси пројект буџета за ову, текућу годину, подељен у два дела, за прво полугође по сторн и за друго према новом устројству.

По саслушању реферата председништва — изабрана комисија од г. г. М Вељковића, М. Терзибашића, Ђ. Димитријевића, В. Цветковића и Др. М. Т. Леко да прочи пројект буџета и да даде своје мишљење.

III.

Председник саопштава да је водоводна комисија поднела акт којим тражи да се одобри прекорачење кредит од 6000 дин. како би се без одлагања могли отпочети неки радови на грађењу нове водовода и исто тако и предузела реконструкција данашње водовода према одлуци одборској која је о томе донесена.

Пошто је потребно да се реконструкција данашње водовода изврши у што краћем времену, како би се што пре отклонила данашња оскудица воде за пиће, и како је због општински одобрио да се општина може задужити, Одбор одлучује: да Суд општински отворе комисији водоводној кредит из општинске касе до 60000 дин. за реконструкцију данашњег и почетак градења новог водовода.

IV.

Председништво реферише да је општински Суд узео у саслуху поречене лице на прикупљање облапарских такса од овога дана над је раскинут уговор са г. запуштен облаг, и да ће бити потребно да се постави још један зеленчик за ту службу, како би се могла уредно вршити наплата облапарских такса и на дунавској као и на сајској обали, пошто ће посао према новопримљеној тарифи као и сам приход од сада бити много већи. Одобравајући до сада учињени издатак на плату прописана постављеног прикупљачима облапарских такса — Одбор решило да се исто држати стално два зеленчика за наплаћивање облапарине, једног за сајску обалу с годишњом платом од 1200 а другог за дунавску с годишњом платом од 960 динара.

У исто време препоручено је председништву да прочита да ли би се могло наплаћивање облапарине вршити преко паришких органа, или ипак се чини за наплаћивањем општинске корине.

V.

Председништво саопштава да је општински Суд био прошао молити Главну Контролу да она одреди једно или два стручна лица која ће извршити преглед општинских рачуна за равних година, пошто ће зависно због велике огромности толико времена ипак могли скрипити ранији одређена комисија.

Слажући се с мишљењем председништва да се не сме никако даље одлагати преглед ревених рачуна. Одбор одлучује да се из општинске касе може учинити издатак на два рачуноиспитача који ће извршити преглед општинских рачуна, за 1884 1885, 1886, 1889 и 1887, а тако исто прегледати и рачуне за последњу 1889 год. и кад их је комисија одборска прегледала.

Досадања овим рачуноиспитачима да буде 6 динара а осталим учини на терет партије за непредвиђене потребе.

VI.

Председништво подноси општинској санитетске комисије, којој је било поверено да прочи и предложи какве сталне мере треба завести ради редовног и потпуног санитарнога свију кантунација.

По саслушању изјављења одбор је усво ј претрес поједине предлоге, а за тим решио: да се усвоје сви предлози у изјављењу учињени (види бр. 29 „Оп. Нов“).

За чланове сиве сталне комисије изабрани одборници г. г. Бока Новаковић, Мања Николић и Ђ. Димитријевић.

VII.

На захтев појединих г. г. одборника да се на данашњем састанку донесе решење о такси за продају хлеба, приступљено сложеној дневној расправљању изјављења а за тим одлучено: да се такса хлебу смањи са 2½ пара дин. тако да се сваки продаје по 22½ пара дин.

XXXV РЕДОВНИ САСТАНАК

2. Јуна 1950 год.

Били: председник г. Н. П. Пашић; члан суда, г. С. Карамитић; чланови одбора: г. г. Р. Дунђерић, И. Јовановић М. Јовановић, Ј. Ж. Бурић, Р. Петровић, Ст. Аврић, М. Р. Марковић, Мо В. Јовић, В. Вигњевић, К. Б. Михаиловић, Др. Н. Т. Јовс, И. Цветковић, Љ. Јовановић, А. Шпет, Ђ. Димитријевић, М. М. Торбошић, Ст. Д. Милићевић и Д. Најдановић.

I

Пре но што се прешло на дневни ред, прочитан је и без измене усвојен записник одлука из седнице од 26. прошлог месеца.

II.

Грађевинско одељење реферише да је дражава у ужа јавнитација за откопавање „Обреновс“ улице између Ристе Кретића и Живка Трошића и да је остала на овој другој

По саслушању изјављења и услова државних лицитација (Бр. 764) решено: да се Живку Трошићу предузимачу уступи откопавање обреновс улице по 0·74½ дин. од куб. метра с тим, да откопавање врши по условима лицитације.

III

Грађевинско одељење реферише да на лицитацији за откопавање „Београдске“ улице (Бр. 765) није било лицитаната. После лицитације добијене су две понуде, прва од Живка Трошића, друга од Ристе Кретића. Према томе држана је између њих двојице ужа лицитација и пета остала на Живка Трошића по двојаку цену:

а) да откопану земљу до 3000 куб. метара носе у кнез-Милошеву улицу по 0·84½ дин. и

б.) да откопану земљу носила у б. Немањину више жел. станице по 1·24 дин. од куб. метра.

Надзорни да су они више пута неисправне. Одбор одлучује да се расписне нова лицитација.

IV.

Грађевинско одељење реферише да је лицитација за претрес каларне у улицама: „сталном стоваришту,“ „босанском“[2] и „европској“ дужина 30 др. сес. и остала на Ђорђа Л. Трнковића по 0·60 дин. од кв. метра. После лицитације председништво је понудило добити од пет предузимача и нижу цену на да му посао одмах уступи. Предузимач је на то пристао и од лицитирање неће захтевао још 0·05 дин.

Одобравајући поступак председништва, Одбор решава: да се Ђорђу Л. Трнковићу уступи претрес каларне у реченим улицама по 0·55 дин. од кв. метра и по условима лицитације

V.

Грађевинско одељење реферише да је 26. пр. мес. држана лицитација за грађење каларне у делу „војничке“ улице између „доње зграде“ и „лугарнице.“ Остала је на Ристу Кретића и то:

Грађење каларне на колосеку по 2·90 дин., и тротоара по 2·30 дин. од квадр. метра. После лицитације недовољ је молбу „другова за унапређење атлетског крода,“ тражећи да се цела војничка улица каларише, пошто није поплочана, сматрајући је опасно и ако сколика шкода причином будуће велике шкете трке. По саслушању акта лицитације (Бр. 747) као и молбе друштва душевног кроја (Бр. 748), Одбор је одлучио: да се лицитација усвоји а Ристи Кретићу уступи, ако прихвати, каларисање неће војничке улице по планирању цене, а за откопавање земље да се држи лицитација.

VI.

На предлог одборника К. Б. Михаиловића решено: да грађевинско одељење поднесе за једну од идућих седница предрачун колико ће коштати да се канал код чешме клетиште Љубице продужи, и одлучи про тор уреди.

VII.

Председништво саопштава да је на дневном реду избор комисије која би имала да предложи за ком месту да се сатраде привремена клаоница и обори.

Како се подизање привремене клаонице има извршити што пре, одбор је изабрао комисију од г. г. А Шпета, Дим. Најдановића, М. Јовановића и Н. Р. Поповића с препорудом да одмах приступи своме задатку.

ИЗ. Комисије да се придружи: шеф ов. лекара, једна ошишчер и ветерин лекар.

VIII.

Поводом предлога г. К. Гавазовића на прошле седнице, изабрана комисија од г. г. А Одавића, Солом Аврамеја, Ђ. Поповановића, Н. Р. Поповића и К. Гавазовића да изврши преглед пијаца регулационог фонда и поднесе реферат да ли их има и таквих који би општини за своју потребу требали да падоли

ИЗ. Комисије да се придружи један општин. инжинер.

IX.

На предлог председништва, одобрен привремени предрачун од 20,000 динара из општинске касе, да се може приступити претходним радовима на уређењу тротоарине и тога ради сградити 4 тротоарске стапице укуп. пасипа који воде у пиреон.

X.

По саслушању молбе становника балканске улице (Бр. 630) одлучено: да се расшири лицитација за откопавање и каларисање балканске улице.

XI.

Поводом доставе г. Дим. Најдановића, решено: да грађевинско одељење поднесе мишљење на какве начин има да се олакша слабљај у каменичкој улици, и с направом јоп које решетке канализо отклони будући плакалење околних имања.

XII.

Председништво обраћа пажњу Одбору, да би, према тешњени ранје предложеним техничке комисије о поправку канализације, требало одредити предмет и расписати стечај за послове. После дуже дебате одлучено, да се техничкој комисији упуте питање о предмету који је за ово (на награде плановима) потребан

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Примили дужност. Новоизабрани кметовски помоћници положили су законом прописану заклетву у седници Одбора општинског 13. ов. мес. и тиме примили дужност.

Буџет. Према данашњем закону општинском и новоодобреним изворима, буџет општине за ову годину није било могуће саставити одмах у почетку њеном. С тога су издаци, с одобрењем више власти, чињени за прва 6 месеци по прошлогодишњем буџету.

Решавању буџета за ову годину, Одбор је приступио у седници 13 ов. мес и предрачун прихода усвојио у главноме по предлогу буџетске комисије. Прорачун расхода садржи два дела: издатан прво-

полугоди по старом и предрачуни за ово друго полугође по новом устројству.

—

Бирачке карте. Спремљене су бирачке карте за грађане који имају право гласа за избор народних посланика. О извршењу пописног извршење и нарочита објава општинскога Суда, опет у листу.

—

Такса хлебу. У синоћној седници одборског већа одлучено је о цени хлебној. Пошто је знатно појефтинило и жито и брашно, Одбор је одлучио да се такса хлебу спусти од 22 на 20 дин. пара. Тако ће се од 17. ов. мес. хлеб продавати у потпуној тежини килограма и то по 20 дин. пара.

—

Премер земљишта. Обраћамо пажњу грађанства на обзнану Суда општинског о премеру земљишта. Рок за пријаву неће се продуживати. Ко из наше општине жели премер земљишта, треба да се (до одређеног дана у обзнани) јави Суду општинском.

Пријаве ће се примати у благајном одељењу.

—

Хемичар. Одбор општински одлучно је да се што пре узме у службу хемичар који ће као орган општине редовно вршити анализе виктуалија и свега онога што подлежи санитетском прегледу.

Стечај за то место доносимо данас.

Из страних општина

Пожар у Цариграду. Пожар, који је пре неко време да узме сразмере оног ужасног пожара од 1870. год., уништио је претпрошле суботе наше од петнаест хиљадама цариградских. О тој грозној катастрофи казу за Цариградске ово:

Ватра се појавила око шест час. у вече у једној дрвари у Јасмак-Кашу (у кварту Керестеџилер) која је спојена неке Шерпе Али сокаџије. И као ватра по бешењској ваљда, оваше куће, које су махом од дрвета, и узеше убише учеваше су, те се ватра раскрестрла тако брзо, да је за неколико тренутака обузела цео кварт тако звани „Мехмед-паша“, који се налази на вису. 15 минута даљеко од места где се пожар појавио. Рад ватрогасаца био је скоро немогућан, пошто је ватра продирала у шест разних правца. До петнаест кварто беху обузети пламеном у једно и исто време, а то је отежавало ватрогасцима и спречавало их да здраве на кадаву горевину. Ветар је могао да се погоди тек око 2 и по сата не познато. Много је труда стало да се сачува Шеик-Уд-Ислам која је сва од дрвета. Претходна процењена штета проценује штете на 400.000 турских лира. Велики број дућана, која су звали своје радње у Јасмак-Кашуеј, изгубили су до 150.000 турских лира. Већина оних радника не беху осигурали своје радње.

Још се не зна број погорелих кућа. Међу тим полицијски гласник доноси ове цифре: 148 кућа, између којих има лепих великих кокака, 4 механа (мале кафане), 1 школа, 1 џамија, 1 механе, 1 турска богословија, 2 одељка гарде, 4 ћумрук за улаз дрва за грађење, 4 хана и 346 дућана.

Од погорелих кокака вала споменути кокак Галеб-паше, сазидан гувернера египатског, Ишета-сокаџије, без гла. директора поште и телеграфа итд. итд. Многи великодостојници цариградски остали су без кокака својих

Да се колико толико пожар увиди и задржи од ширења све је предузимано, али и поред свега и овакве ужасне спопешавости у ватрену, вало је помоћи. Тако данас сво ново запрште дође још једну ужасну елику страхоте огња! Поред толике штете у погорелим вградима и кавилама, још и маса осталих материјално угрожавајућих лица свештена ко туђа домовина.

—

Нове палате у Букурешту. Леву румунску престоницу у скоро ће красити још две нове палате, које је ту скоро решено да се предузме грађење једне за скупштину и друге за државни са-вет. Скупштинска зграда подићи ће се на Дединеотинском булевару, близу државне штампарије, а дом државног савета у близини црквице Ставропелеос, иначе два лика, једно оближњу улице Ватораја и друго улици Стаиоволеос. Румунска влада расписала је већ стечај за израду пројеката за задатке оних двеју палата. Архитекти свију народности могу да судеђују у овоме стечају. Сваки од оних пројеката биће предмет засебног стечаја, а за сваки се одређују три награде, и то за прву 15.000 дин., за другу 7000 дин., и за посљедњу за трећи 3000 дин. Програм и услови стечаје предаће се од 15. Јула ове год. по новом стилу архитекти који уђуте своју понуду биће секретару министарског савета у Букурешту било наступањима румунска при страним дворовима. Стечај ће се без новонаног расписивања закључити 15. Новембра ове год. по новом. Говори се да ће у овоме учествовати велики број француских и немачких архитекта неће изостати. Рачунају на г. г. Мишка, Соволеска, Сакулеска, Штерјака, Монтуролза и Газриелса. Извршење радова моћи ће се отпочети у пролеће идуће године.

СРПСКА ДРЖАВНА ТРГОВИНСКА АГЕНТУРА У СОЛУНУ

Јавља да је одлучила ради рад и да се ставља на расположење српским трговцима и произвођачима. Сваки налог, који према обнародованим правилима агентуре (з. 128. бр. Српских Новина од ове године) спада у њен круг рада, извршиће се тачно и савесно, а уважена писмена и упутства даће се тражиоцима брзо.

Адреса агентуре је: Agence consulaire du Royaume de Serbie à Solonique: за писма, а за телеграме: Agence Serbe Solonique.

Из канцеларије српско краљевске трговинске агентуре у Солуну 10. Јула 1890. год.

Стечај

При општини београдској отворено је место за хемичара, који ће као орган општински у државној хем. лабораторији вршити анализе виктуалија и свега осталог што подлежи санитетској контроли.

Ко је вољан ово место заузети, треба да се обрати суду општинском до краја овог месеца и да поднесе документа о својој спреми.

Плата је 3000 дин. годишње. Првенство имају Срби.

Од стране Суда општине вар. Београда 14. Јула 1890. год. АВр. 1215

Општинске лицитације

А) Грађевинске.

—

При грађевинском одељењу Суда општине варошн Београда, држаће се следеће јавне лицитације:

I.

На дан 23. тек. мес. од 9 до 12 час. пре подне за отказивање „Војничке“ улице између „Душанове“ и „Рајићеве“ вешпа.

Кауција 110 динара.

II

На дан 23. тек. мес. од 9 до 12 час. пре подне, за отказивање и калдрмисање „Болканске“ улице.

Кауција за отказивање 330, а за калдрмисање 1200 дин.

III.

На дан 23. тек. мес. од 3 до 6 час. после подне за отказивање и калдрмисање „Лесковачке“ улице.

Кауција 360 динара.

IV.

На дан 26. тек. мес. од 9—12 час. пре подне за кладрмисање „Обреновић" улице

Каунција 2100 динара.

V.

На дан 26. тек. мес. од 3 до 6 час. после подне за отесивање и кладрмисање „Каменичке" улице.

Каунција за отесивање 35, а за кладрмисање 200 динара сие у готовом новцу или у државним вапирима.

Ближи услови, предрачун, нлановн ситуациони и попречних профила, могу се видети у грађевинском одељењу сваког радног дана за време канцеларијско.

VI.

На дан 30. тек. мес. од 3—6 час. после подне за отесивање другог дела „Београдске" улице.

Каунција 1200 динара.

VII.

На дан 18. тек. месеца од 3—6 час. после подне за полагање тротоара у „Краљевачкој" улици.

Каунција 400 динара.

Од стране Суда општине варошн Београда ГВр. 830. 12. Јула 1890. год. у Београду.

Б). О закупу земљишта.

Општина Београдска издаваће под закуп следећа своја земљишта, путем јавне лицитације, и то:

I.

Земљиште стара Сењак на друму Топчидерском. Простор 24.000 м². Лицитација 18. Јула, целог дана.

II.

Земљиште иснод горњег сењака, крагујевачког друма и пута пред Вишњичкнм млином. Простор 117.200 м². Лицитација 21. Јула, целог дана.

III.

Земљиште у бари Венецији нзмеђу Краљеве Ваште, железничког пасека, Саве па до мнина код горњег магацина. Простор 74.000 м². Лицитација 23. Јула, целог дана.

Сви они који желе закупити ма које од набројаних земљишта позивају се, да одмах дана дођу у рачуноводство где ће се лицитација држати. Ближи услови могу се сазнати у рачуноводству.

ОБЗНАНА

Према члану 25. зак. о избору народних посланика, Суд општине вар. Београда изложио је у своме благајном одељењу бирачке спискове, по којима ће се извршити избор народних посланика на дан 14. Септембра ове године, те их тако грађани могу разгледати и на време уверити се јесу ли спискови исправни.

Посланике имају право бирати само они који су у бирачке спискове уписани, кад добију бирачку карту; а исправке спискова могу се по закону чинити до 19. Августа. После тога дана нико нема права да тражи исправке спискова, па макар у њих не био уписан ко треба или био уписан ко не треба.

Од стране Суда општине вар. Београда 1. Јула 1890. АБр. 1007.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДЕМИЏАНСТВО:

а). за чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0,40 д.
б). за вештачки шпоретер	0,40 „
в). за гвозди	0,80 „
г). за велики гвозди шпоретер у гостионици	1,00 „
д). за чишћење димњака од два спрата	0,40 „
ђ). за чишћење простог димњака	0,20 „
е). за чишћење чункова до 2½ метра уједно са пећима	0,20 „
ж). за чишћење чункова од 2½ метра па више једнога пећима	0,40 „
з). за кађење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	1,50 „

II. ЗИДОВИМА ЧУВАЊА:

а). за собу и бању или мали дућан са собом	0,20 „
б). 2—8 соба са кујном или већи дућан са собом	0,60 „
в). 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без механе	1,00 „

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМЕЋАЛА И ЧУВЕНИКА:

а). од зидног метра	10,00 „
б). од лаова	0,50 „

IV. ПОЗИВАЊА:

а). марка за позиве једном за свагда	3,00 „
б). марка за кућу	6,00 „
в) обавезање општинске вароши свако годишњих пенз.	„

V. ГРОБЉАНИЦА:

а). гроб за дечу	7 дин.
б). гроб за одрасле	12 „
в). жида гробница	555 „
г). зелена гробница	07 „
д). водена гробница	12007 „

VI. МРТВАЧКА КОЛА:

а). мртвачка кола стара са 2 коња	12,00 д.
б). мртвачка кола нова са 2 коња	36 „
в). мртвачка кола нова са 4 коња	72 „

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 3. до 9. Јула закључено пријало је према и митарским квитама:

ТЕКЋИЋА	Чега	100 к. прос. чиста цена дин.	ТЕКЋИЋА	Чега	100 кгр. прос. чиста цена дин.
КИЛОГР.			КИЛОГР.		
753	Бршљан пшенич.	71-50	5920	Сена	4-50
	Бршљан кукуруз	— —	2.430	Сламе	2-50
25.165	Пшенице	11-50	328	Коре брезове	9—
20.750	Кукуруза	12—		Веска	— —
	Раже	— —	70	Кајмака	108
	Овшаина	— —	11778	Сира	70—
13.979	Јечма нова	7-50		Јоје истопљена	— —
	Овса	— —	282	Масти	105
	Кукуруз нови	— —		Сланине	— —
412	Пасуља	2-50		Суве меса	— —
2062	Кромпира нова	6—	12928	Вуне прљане	200
	Арнаутака	— —	38.816	Свиња дебелих	70—
382	Црна лука	7—	20.910	Угљева камена	3-50
997	Беда лук.	26 —		Кукуруз дрвена	— —
	Луча крмадаче	— —	32.500	Кречо	3—
270	Јагода	15—			
8230	Крушака	20—	Дитарја		
	Орија	— —	9,570	Вина црна	21 —
	Грожђа	— —	27416	Вина бела	20—
	Шљива сировнх	— —	11100	Ракије јак. жеш.	50—
1.072	Сувих шљива.	— —	300	Ракије ком. дуге	85 —

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГ СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампа штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Стаса Хаџи Ракић.

БРОЈ 31. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . . . 5 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за страни земље на годину . . . 9 дин.

Недеља 22. Јула 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату нека шаљу стални чиновници на општинском суду и они кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

Позив

Пошто се приближује време, кад се врши регрутација обвезница за сталан кадар, то се овим позивају сви мушкарци из Београда, који су се родили 1870. године и који до томе регрутацији пређе у овој години да се до краја текућег месеца пријаве у благајном одељку општинског Суда.

Пријава је потребна ради извесних претходних објашњења, како би рад регрутне комисије могао тећи лакше.

Ово важи и за оне који су се родили ван Београда али се сада налазе у Београду.

Од стране Суда општине вар. Београда 21. Јула 1890. АВр. 1304.

Рад општинског одбора

XXXVI. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

13. Јула 1890. год.

Били: председник г. Н. П. Пашић; члан суда г. С. Марјановић; чланови одбора: г. г. М. Р. Марковићевић, М. Тодосијевић, К. И. Милојковић, Д. Недајковић, В. Николић, Др. Ј. Пачу, М. Јовановић, М. Николић, Р. Р. Кораћевић, М. Цветковић, Р. Петровић, Р. Пуљевић, К. Б. Милојковић, Ј. Ж. Ђурић, Р. Драгутин, Г. Аврамовић, Ј. Милошић, А. Шпов, Ј. Јовановић, М. В. Јовановић, А. Одавић, И. Г. Поповић, К. Д. Голубовић, Ђ. Николић, Л. Јовановић, Ч. Д. Милићевић и М. С. Дамјан.

I.

Пре дневног реда, положили су заклетву новоизабрани чланови комбинији г. г. Драгутин Ј. Пашић, Андра Недељић, Данило Чопић и Никола Малешић онако, како налаже 35. члан зак. о општинама. Заклетву је извршио протојереј г. Никола Лазаревић.

II.

Председник напомиње да је данашњи састанак сазван искључиво у тој цели, да се чује и реши реферат одсека за ову годину и поднн реферата комисије да поднесе извештај.

Известилац, одборник г. Марко Вељаћић, саопштава, да је одређена комисија у ранијој седници прочитала прорачун који је од стране Суда општинског предложен за оногодишњи буџет. Између, што ак је учинила комисија, Суд је држано и тако је кре-ент пантажиме онако како је у комисије усвојен, докле са измепама немине. Па опет је злога није било потребно да комисија подноси одвојити извештај, пошто су се Суд и буџетска комисија потпуно сагласили и усвојили један исти прорачун, као заједнички предлог.

Према овоме реферату известилца комисије, Одбор је одмах узео у решење прво део: **Приходи**, па је по претресу појединих позиција — одлучио: да се за ову 1890. годину предвиде у прорачуну прихода ове партије и позиције:

I. Непосредна дотеза.

I. и II. дућан испод читаонице	1050	дин. —
I. II. и III. дућан у главној чаршији	963	„ —
Кућа у којој је читаоница	288	„ —
Кућа у Абаџиској улици	870	„ —
„ до богословије на калиморану	432	„ —
„ општински на дорћолу	360	„ —
I. дућан у Фишекијској улици	360	„ —
II. „ „ „ „	360	„ —
III. „ „ „ „	360	„ —
IV. „ „ „ „	360	„ —
V. „ „ „ „	360	„ —
VI. „ „ „ „	360	„ —
VII. и VIII. дућан у Фишекијској улици	720	„ —
IX. дућан у Фишекијској улици	360	„ —
X. „ „ „	360	„ —
XI. и XII. дућан у Фишекијској улици	945	„ 10 п.
Њива до Ушћанлића капиграда	170	„ —
Подруч и леденица код Савације	20	„ —
Леденица под Српске Крупе	11	„ 75 п.
„ „ Малодолије	11	„ 75 „
„ „ Чачка	11	„ 75 „
„ „ Фидака Марковића	12	„ —
Плац више чесме Клепине Љубице	900	„ —
Плац у жељезничкој улици	106	„ —
I. и II. плац дрварски на Зеленом Венцу	288	„ —
I. и II. „ „ у Бари Венецији	2190	„ —
III-ћи „ „ „ „	1601	„ —
IV. VIII. IX. X. и XI плац дрв. Б. Венец.	1870	„ —
V. плац дрварски у Бари Венецији	612	„ —
VI. „ „ „ „	783	„ —
VII. „ „ „ „	611	„ —
XII. и XIII. плац дрвар. у Бари Венец.	709	„ —
XIV и XV. „ „ „ „	1050	„ 80
XVI „ „ „ „	1503	„ —
Корија за подруч код Саборне цркве	300	„ —
„ за земљиште дато Варошету	30	„ —
„ за њиву испод клапице	750	„ —
„ за плац у Савсовској улици	96	„ —
„ за њиву Зелени Венац	8451	„ —
„ за земљиште на брду тополадер	48	„ —
„ „ дато опанчарима	300	„ —
„ „ „ Јос. Тадић	144	„ —
„ „ „ друш. за шалад.	1000	„ —
Корија за земљ. за I. сваш. жегарицу	1610	„ —
„ „ за II. „ „	736	„ —
„ „ за III. „ „	368	„ —
„ „ за IV и VI „	736	„ —
„ „ за V. сваш. „	368	„ —
„ „ заVII и VIII „	736	„ —
„ „ за IX сваш. жегарицу	368	„ —
„ „ за X. „ „	368	„ —
„ „ за XI. „ „	368	„ —
Корија за I. гоњеђу жегарицу	920	„ —
„ „ II. „ „	920	„ —
„ „ III. „ „	920	„ —
„ „ IV. „ „	920	„ —
„ „ V. „ „	920	„ —
„ „ VI. „ „	920	„ —
„ „ VII „ „	920	„ —

Приход од Баре Вевеције (обалкрива. дуцитела и даузове земљишта истокориавањем робе) . . . . . 5000 „ —

Свега 0154 дин. 15 п.

II. Аренда и разна права.

Од аренде гоњеће, ватре и воде.	270000	дин. — п.
„ „ пубова гоњених месарница	28000	„ —
„ свињских месарница.	56000	„ —
„ чишћења димњака	5410	„ —
„ механе механског.	35410	„ —
„ аренде за употребу дубрета.	231	„ —
„ кантара и децимала.	80000	„ —
„ водопоја и сајмиште	7000	„ —
„ прихода за таниће.	3000	„ —
„ прихода за пијачевске дубрета	2855	„ —
„ прихода за чишћење улица	4091	„ —
„ прихода за литарину	200	„ —
„ прихода такси пијачних	32000	„ —
„ прихода такса од сеџиџерста	3000	„ —

Свега 527107 дин. —

III. Калдрмија.

Калдрмија од одавде: паривце. 100000 дин. —

IV. Ванредни приходи.

Од камених мајдана.	5500 дин.
„ пешеградских плацова	2000 „
„ продаје дела.	600 „
„ продаје песка	1000 „
„ продаје траве у сењаку.	80 „
„ продаје траве у старом тробоју	214 „
„ чувариие сена у сењаку.	1200 „
„ разних забата и спирала по каскинама	5000 „
„ попаше на утрини општинској	2000 „
„ мртвачких кола	10000 „
„ казни због неиспуњавања разних обавеза	2000 „
„ казни кривичних	25000 „
„ казни санитетских	10000 „
„ за кријумчарење меса и пића.	6000 „
„ интереса при разним каплатама	2000 „
„ такса добошарских	2000 „
„ такса канцеларијских.	10000 „
„ прирева за трошкове варошке	183000 „
„ добровољних прилога за нед. сиротињу	1500 „
„ Пет. Петровића на службеност неде 9 мес.	225 „
„ ванадишње општинске.	650 „
„ претходне од Општинске Новине	1000 „
„ разног и непредвиђеног прихода	9000 „

Свега 280569 дин.

НЗ. Овде је решавање прекинуто и одложено за други састанак.

XXXVII. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

14. јула 1890. год.

Били: председник г. Н. П. Пашић, чланови Суда С. Кириковић, чланови одбора: г. г. К. Б. Михаиловић, В. Николић, Ђ. Јовановић, М. Вопварски, М. Јовановић, Р. Петровић, Х. Аврамо, Ђ. Николић, Ст. Д.Миладиновић, М. Николић, Ј. Ив. Журић, К. Ђ. Гавриловић, Ј. Дамјановић, Р. Драговић, М. Р. Марковић, Н. Цветковић, Р. Р. Вировић, М. Цветковић, А. Штет, А. В. Михаиловић, Д. Недељковић, А. Одавић, М. М. Тодосијевић.

I

Пре дневног реда прочитан је и без примена усвојен записник одавле из седнице 2. ов. мес.

II.

Како је у прошлој седници саршен прорачун прихода за буџет ове 1890. године, то је на овом састанку приступљено прорачуну расхода, па је ако престо наложених позиција у нацрту предлога Судско-комисијског —

одлучено:

да се у прорачун расхода за ову 1890. годину предиде ове нацрте и позиције:

I. Плата вишег персонала.

Плата председнику	12000	дин.
„ помоћнику председника	5000	„
„ члану благајнику	4000	„
„ члану судском.	4000	„
„ за петорицу осталих чланова (5000 × 4) по четворицу	22500	„
„ главном књиговођи	3000	„
„ деловођи одборском	2500	„
„ секретару судском.	2400	„
„ помоћнику књиговође	2400	„
„ књиговође пореског	2000	„

Свега 60490 дин.

II. Плата осталих званичника

Један пијмшер плата.	4500	дин.
Два млађа пијмшера по једна 3500, друга 3000	6500	„
Два пријава пијмшера по 1800	3600	„
Плата правоступнику општинском	3912	„
Двојица стенографа по 900 дин.	1800	„
Водоводи општинском	2004	„
Надзорнику општинском	1440	„
За десет контролора касанских	13380	„
Контролору квартирком при Дунарку	1500	„
Четворици контролора квартирских	6000	„
Десеторици мерача	10560	„
Прикупљачу такси пијачне за Вел. Пијаку.	1200	„
Прикупљачу такси пијачне на Зел. Венцу	400	„
Болничкоју општинском плата	1440	„
Контролору дуиде на Сави	960	„

Свега 58296 дин.

III. Плата писара и вирпшона

Плата на десет вирпшона	11000	дин.
Плата на 12 писара	13340	„
Плата на шест пореских надзорника	4752	„

Свега 29092 дин.

IV. Санитетско одељење.

На плату шест лекара.	2750	дин.
На 5 лекара плата са додатком дин по 2500 један 2200, један 2000	11250	„
На 2 ирпвна лекара по 2000 1 за 6 мес.	3000	„
На 7 бабица плата	4200	„
На једног хемичара	1500	„

Свега 22700 дин.

V. Плата дифурнита.

На постављање дифурнита према потреби 1000 дин.

VI. Плата практиканата

На плату практиканата 15400 дин.

VII. Плата свију служитеља

На двадесет и три служитеља	17460	дин.
На два добошара	1440	„
На шеснајест ноћурција, четири коња	10080	„
На четири кочија по 600 динара	2400	„
На једног старешину над Циганима	600	„
На два служитеља болничкоју по 600 дин.	1200	„
На једног служитеља водоводи	780	„
На три служитеља на капији, један (са 6 мес.) 360 и два логодана по 720 дин.	1800	„
На два чувара сењака.	1200	„
На 3 чувара вирпа 1 (шин.) са 360 а 2 по 720	1800	„
За једног машиниету зуиде	1080	„
За два чувара мајдана по 780 дин.	1560	„
За два настојника за каларму по 1080	2160	„
За два чувара друмова по 720 динара.	1440	„
За 2 чувара обала (један 100 други 80 мес.)	2160	„

Свега 45600 дин

Код ове 50-те позиције, прекинуто је решавање, с тим, да се на идућем састанку продужи.

Из. Код позиције 2) у партији: „1. Плата лицит. персонала“ предлаже је одборник г. Андра Одавић да плата главу помоћнику председника буде као и осталој двојици чланова 4000 дин., а сем тога да му се даје додатак од 1000 дин. на личност, као што и чак-благајник прима додатак за проваљама о новоме тробољу. Предлог овај није усвојен, али се увели у записник по усвојеном трећем предлагача.

III

На предлог неколико г. г. одборника пошто је у решење питање о цени жита и брашна за ње — одлучено: да се спусти цена хлебу са 2 и по пар. тако, да се од 16. ов. месеца продаје хлеб у потпуној тежини калотрама по 20 пара дин.

IV.

Председништво скупштини да је водоводна комисија саставила потребу за откуп земљишта за које ће се спровести експропријација новог водовода. Земљиште је купљено од Стоје Марјана Марковића и то за 11.824, 11 кв. хетара за 4000 динара, а исплате ће се учинити из одобреног кредита за отпочетак водовода.

Скупштине ово Одбор је примио к знању.

V.

Грађевинско одељење реферише да је 7. ов. мес. држала лицитацију за оправку зграда у којима су данас смештене општинске власти. Лицитација је остала на Литовоју Глигоровићу и то за 4158 динара, да изврши све оправке које су предвиђене условима. После лицитације дао је понуду Лука Ј. Радосављевић да ће се оправке извршити за 4000 динара.

Неодобравајући да се оправка даје лицитацијом, већ непосредним — грађевинар. Одбор је решио: да се устопи лицитација и оправка и устопи Јов. Глигоровићу за лицитирану цену.

VI.

Одобрено председнику општине г. Николи П. Пашићу месец дана одсуства од дужности.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Отпутовао. Председник општине г. Никола П. Пашић отпутовао је 18. ов. мес. на одсуство.

—

Биричке карте. Поводом питања неких грађана: зашто с њима не издају биричке карте, јављамо да ће издавање карата почети 1. Августа а трајати до 12. Септембра закључно.

Законом је истина допуштено да се карте могу и раније издавати (чим их Суд општински добије) али се до 1. Августа то не даје чинити због домаћег подгоња.

—

Продужено. До данас се није могао свршити закуп потребних кућа за судске одељење с тога, што понуђене зграде не одговарају довољно свима постављеним условима.

Ко се до сада са понудом није обратио а желео би то учинити, треба да пожури.

—

Комисија. Услед извесних сметња до данас није могла почети рад комисија, којој је стављено у задатак да уме у оцену поднесене жалбе на раније извршени разрез нормере. Комисија ће послу своме приступити крајем овог месеца.

Седница. Одбор општински држаће сутра 23. ов. мес. своју редовну седницу са овим дневним редом:

1). Лицитације.

2). Избор кравених одбора

3). Акт Удружења дунавског краја, на коме месту да се зида основна школа за тај крај.

4). Акт Управе вароши Београда о регулацији шпица Алексе Матића.

5). Изложај који зграда осн. шк. истиче рок закупу.

6). Молбе и уверења.

—

Такса хлеба. Последњом одлуком Одбора скупштина је хлебна такса са 2 и по дин. паре. Али како цена житу сваког дана бива мања, у сутрашњој одборској седници по ново ће се решавати и изменити такса за продају хлеба.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА

Трамвај у Софији. Известан број софијских капиталиста удружио се и тражио од општине софијске повлашћај за Трамвај. Трамвај би се имао сагодити не само за варош и железничку станицу, него још нешто са Софије и ода Княжине и Горња-бања.

Понуда је начелно примљена и одмах уведена техничној комисији на специјалан претрес.

—

Изложба у Загребу. Идуће године у Загребу биће приређена велика земаљска изложба. Већ су предузете припреме да изложба буде приређена што боље и потпуније. На чело је приређивачког одбора, као председник већег, Г. Вукотиновић председник земаљског Сабора.

—

Трговачки музеум. Као што јављају из Италије врло кратко време у Београду ће се отворити музеум у коме ће бити представљена талијанска индустрија. Мисију ову време је г. Спалаи, а тога рада у скоро ће се крећути за стално.

С поуздане стране дознајемо да је и белгијска влада наверна да потпомогне отварање белгијског трговачког музеума у Београду.

Ако се и тај глас обистини, рада ће то бити трећи трговачки музеум у нашој средини.

Стечаји

I.

При општини београдској отворено је место за хемичара, који ће као орган општински у државној хем. лабораторији вршити анализе виктуалија и свега осталог што подлежи санитетској контроли.

Ко је вољан ово место заузети, треба да се обрати суду општинском до краја овог месеца, и да поднаше документа о својој спреми.

Плата је 3000 дин. годишње. Првенство имају Срби.

Од стране Суда општине вар. Београда 14. Јула 1890. год. АВр. 1215.

II.

При општини Београдској отворено је место за још једног марвеног лекара.

Плата је 2000 дин. годишње.

Ко је вољан ово место заузети треба да се обрати са документима до краја овог месеца.

Од стране Суда општине вар. Београда 20. Јула 1890. АВр. 1321.

Јавна захвалност

Мијаило Костић овданњи гостионичар поклонио је општинској каси 20 динара на помоћ сиротиње.

Изјављује се прилагачу најусрдније захвалност.

Од стране Суда општине вар. Београда 21. Јула 1890. СВр. 11507.

Општинске лицитације

А) Грађевинске.

При грађевинском одељењу Суда општине варошн Београда, држаће се следеће јавне лицитације:

I.

На дан 13. Августа тек. год. од 9—12 часова пре подне за грађење калдрме од коцкастог камена у „Ужи-Мирковој" и „Васиној" до „Љубичине".

Кауција 12000 динара.

II.

На дан 13. Августа тек. год. од 3—6 часова после подне за грађење калдрме од коцкастог камена у „Васиној" улици од „Љубичине" до Посоринице тога и у „Цариградској" улици.

Кауција 12000 дин.

III.

На дан 14. Августа тек. год. од 9—12 часове пре подне за грађење калдрме од коцкастог камена у „Краљ Михаиловој" улици.

Кауција 15.000 динара.

IV.

На дан 14. тек. мес. од 3—6 часова после подне за грађење калдрме од коцкастог камена у деловима „Краљ Михаилове" и „Крагујевачке" улице.

Кауција за део у „Краљ Михаиловој" улици 6000. дин. а за део у „Крагујевачкој" улици 5500 динара.

V.

На дан 5. Августа тек. год. од 3—6 сати после подне за отказивање „Југовићеве" улице између „Брашне" и „Љубичине" улице.

Кауција 120 динара.

Ближа условиј, планови ситуациони и попречних профила и предрачуна, могу се видити у грађевинском одељењу сваког радног дана за време канцеларијско.

Од стране Суда општине вар. Београда 21 Јула 1890. год. ГВр. 841

VI.

На дан 23. тек. мес. од 9 до 12 час. пре подне за отказивање „Војничке" улице између „Душанове" и „Рајићеве" улица.

Кауција 110 динара.

VII

На дан 23. тек. мес. од 9 до 12 час. пре подне, за отказивање и калдрмисање „Балканске" улице.

Кауција за отказивање 330, а за калдрмисање 1200 дин.

VIII.

На дан 23 тек. мес. од 3 до 6 час. после подне за отказивање и калдрмисање „Детинске" улице.

Кауција 360 динара.

IX.

На дан 26. тек. мес. од 9—12 час. пре подне за калдрмисање „Обреновс" улице

Кауција 2100 динара.

X.

На дан 26. тек. мес. од 3 до 6 час. после подне за отказивање и калдрмисање „Каменичке" улице.

Кауција за отказивање 35, а за калдрмисање 200 динара све у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, предрачун, планови ситуациони и попречних профила, могу се видити у грађевинском одељењу сваког радног дана за време канцеларијско.

Б). О закупу земљишта.

Општина Београдска издаће под закуп путем јавне лицитације земљиште у бари Возенеји између Краљеве Баште, железничке пруге, Саве па до пруге код зајечег магазина. Простор 74.360 м². Лицитација 25. Јула, целог дана.

Сви они, који желе закупити ово земљиште позивају се, да одређених дана дођу у рачуноводство где ће се лицитација држати. Ближе услове могу се сазнати у рачуноводству.

ОБЗНАНА

Према члану 25. зак. о избору народних посланика, Суд општине вар. Београда изложио је у своме благајном одељењу бирачке спискове, по којима ће се извршити избор народних посланика на дан 14. Септембра ове године, те их тако грађани могу разгледати и на време уверити се јесу ли спискови исправни.

Посланике имају право бирати само они који су у бирачке спискове уписани, кад добију бирачку карту; а исправке спискова могу се по закону чинити до 19. Августа. После тога дана нико нема права да тражи исправке спискова, па макар у њих не био уписан ко треба или био уписан ко не треба.

д стране Суда општине вар. Београда 1. Јула 1890. АВр. 1007.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 3. до 9. Јула закупно пречило је пресо а-штинске канторе:

Врста	Чега	100 к. прес. тежина	Врста	Чега	100 кгр. пре прописа цена
килогр.		дин.	килогр.		дин.
	Брашна најсвеж.	—	2.350	Сланс	2·50
	Брашна кукуруз.	—		Коре брашне.	—
165.215	Пшенице	10·75		Вошка	—
118	Кукуруза	11 —		Кајмака	—
278	Раси	38 —	2616	Сира	73 —
	Осталих	— —		Доја нетољева	— —
54 427	Јечма вона	8·30	1057	Масти	105
4 542	Овса	11·75	5555	Вуне пране	240
	Кукуруза шоки	—		Суха меса	—
92	Пасуља	20·50	93	Вуне непране	107
5565	Кромпира нова	6·50	30.087	Свиња дебелих	70 —
	Арнаутка	—		Угљена каменя	3·50
1.079	Црна лука	6·50		Кукуруз дрвена	—
	Бела лука	—	68.740	Креча	3 —
	Лука аризлике	—	7,640	Вина црна	20 —
6710	Крушака	16 —		Вина бела	—
4610	Воћа разна	10 —	10284	Ракије нљ. меке	31 —
11.566	Зелена разне	—	41.830	Јечмена	4 —
	Шљива сировнх	—	10.043	Коже јагњећих	—
	Сушн шљива	—	211.700	Камена просте	—
19610	Сена	4·20	50	Сочива	20 —

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Прва штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић

БРОЈ 32. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ ЈЕДНОМ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . 6 дин.
за пола године . . . 3 дин.
за страно земље за годину . . . 9 дин.

Недеља 29. Јула 1890.

Цена је оглашима 6 дин. пара од врсте. Претплату моле слати уредницима за општински суд а све преписке управи на уредјење
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
Неплаћена писма не примају се.

ВОЈНИ ПОЗИВИ

I.

Сходно решењу Господина Министра војног, од 16. тек. мес. ФВр. 352. и претпису команданта дунавске дивиз. области од 22. тек. мес. Бр. 341. имају се позвати сви обвезници пешади II позива народне војске са припадајућом комором (сем прекобројних) на тро-дневно вежбање на батаљонским збориштима.

Обвезници напред означеног позива са комором, за чете и батаљони штаб пописаком, позивају се овим да 11 Августа тек. год. у 8 часова пре подне буду на „Тркалишту“ ради вежбања.

Из канцеларије VII. пуковске окр. команде 25. Јула 1890. Бр. 4819.

II.

Према проклами о регрутовању обвезника за стални кадар, од 15. Јуна 1884. ФВр. 4226., и претписа команданта дунавске дивизијске области, од 16. овог месеца Бр. 3966., регрутовање ће се ове године предузети 5. Септембра.

С тога се овим позивају, да у речено доба у 7 часова изјутра дођу у општински збор и представу регрутној комисији:

1. Сви момчари који су рођени 1870. год. и то: како, они који су се родили овде у месту, тако и они који су се доселили у Београд.

2) Неспособни задржани појединих обвезника, чија неспособност даје регруту права на скраћени рок: а могу доћи и други из задруге ради објашњавања задружног стања.

3. Привремено неспособни регрути од прошлих година која имају собом повести и уверење којим су ни привремено неспособне била оглашене.

Из канцеларије штаба VII. београдске пуковске окружне команде 20. Јуна 1890. тек. Бр. 4726.

Обзнана

Од 1. Августа па све до 14. Сеп. т. г. закључно, издавање се бирачке карте свима овим грађанима који имају право бирати народне посланике.

Карте ће се издавати у благајном одељу општинског Суда, и то од 8—12 пре и од 3—6 по подне

Карте се могу издавати само овим грађанима, уписаним у забрани списак, који су претходно испунили и предвиђени услов у чл. 34. изборног закона.

Од стране Суда општине вар. Београда 28 Јула 1890. АВр. 1393.

РАСПИС
МИНИСТРА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

Данас је потписан и у службеним новинама објављен закон о уређењу округа и срезова

У циљу уређења у живот истог закона, прописујем полицијским и економским властима следеће, ради њихове управљања:

I.

Овај закон ваља од данас, а у живот има ће ући у току године дана, дакле до 1. Јула идуће 1891. године (чл. 111. зак.). И ако тај дакле одредби, а према стању ствари и службеним односима, одма су ступила у живот пређеним члановима, 1-ог до 7-ог, 9-ог и 10-ог, 12-ог и 13-ог, 16-ог до 20-ог закључно, 22-ог до 27-ог закључно, 57-ог и 102-ог па до краја.

II.

Одредбе о самоуправним властима (оружне ситуштине и стални одбори), па ипе чланова закона: 11. и 14., треће одељ. чл. 15-ог, 21-ог, 28-ог до 56-ог закључно, 58-ог до 101-ог закључно — ступиће се у живот поступно, на време одређено у члану 111-ом.

III.

Досадне управне власти, помињане се среским старешинама, у данима случајева, кад ће затребо промена чланова 11-ог, 24-ог и 31-ог, јер је она установом, по дојакошњем обичајном реду, задржала и осталим, те јој је тиме законај утврђен и уздигнут.

IV.

Досле се законом, који је наглашен чланом 22-ом не промене досадашње среске власти, вреде до 1. Јула идуће године уредбе и уређења, која се укидају чланом 111-ом закона; а на даље, до изласка новог закона, окружна начелства у питањима административним, која нису спецификована поменутим регулисана, — кретаће се и поступаће доносити у смислу чланова: 12-ог, 16-ог, 19-ог и 22-ог закона овог.

V.

Поменуте привремене отпуштање окружних начелника, а министру повентај подносите, а што се тиче постављања, чинише начелника предлог за одобрење када увиђате, да треба при срезу или начелству које место попунити, и то само за ову годину, због неудесности предмета овог рода у буџету, а доцније, када се буџетом регулише за свако место нуждан број оних службеника, — неће бити нужно ни предлоге чинити, већ само нарасто јављати.

VI.

Пред извештај по члану 17-ом закона, начелници окружни подноће за ову годину најдаље до 15. Јануара, али тако, да обухвате целу ову годину, и о обиром на други став члана 22-ог закона.

За уговред пак, одређује се: да се сваког пред Јула и пред Јануара полугодишња извешћа подносе.

Досле се не пропише: каква и о чему та извешћа имају начелници подносити, придржаваће се дојакошњих прописа о

покретним изметајем, , уз казну на прописе чл. 17-ог пов-ог истог закона.

Среска начелства нису дужност подносила изметаје по чл. 23-ем. Обрада им се казна за ово пређење, прочито у односу казнали у срез, да би за сваки казнији посао они лично казнали, и само кад су спречени, да послове пошаљу.

VII.

Прописи закона о чиновничким грађан. реда, у односу службеног реда и дисциплине остаје у снази, уз допуну пређења чл. 21-ог истог закона.

VIII.

Обнародовање закона или општих наредаба државних, а по потребе и окружне власти, — среска ће начелници редовно обављати на среским скупштинама, по члану 25-ом овог закона. Тада ће срески начелници законе послате за општине, раздати кметовима са наредбом да обавештене овде законе и наредбе објаве одређу за општинским зборовима.

IX.

Срески начелници долазиће са својим властима посредно, преко својих начелстава у свима редовним обичним пословима. Долазиће им се непосредна преписка са министрима и другим вишим надлештвима, у случајима:

а, хитним, важним, где им је брза пут нужан, и

б, кад им виша надлештва сама непосредно нашу (члан 19. и 26 зак.)

X.

Према трећем одељку закона овог. начелства престаје дотичати као:

а. полицијско судске власти;

б, непосредно управне власти:

в, непосредно-водорне власти.

И по томе, оне ће одмах предати у надлежност дотичним среским начелницима послове:

1. Полицијска суђења, у колико она нису пређена по општине, по чл. 23-ем и 36-ом општ. закона;

2. Послове по кривичном поступку;

3. Послове по грађанском поступку, са пређењима суда: судских и административних;

4. Непосредне пређене санитетске полиције, по санитетском закону и правилима;

5. Послове по казнарничком поступку и његовим правилима;

6. Пријаве и потпис слугу и слушкиња;

7. Непосредан надзор над општинама окружних места. (чл. 18. закона овог);

8. Све у опште, што сада у делокругу непосредне управне и надворне власти:

9. Надзирање пасоша за Србију, задржавајући за себе издавање заграничних пасоша; и

10. Вишеране исправа и пасоша у опште.

XI.

А задржавање за себе послове по:

1. Закону о водама и њиховој употреби;

2. Механичко-хемијској уредби;

3. Закону о мањутима;

4. Шумској уредби;

5. Закону о удружењима и зборовима;

6. Закону о заузимању некретних добара за јавну потребу (Збор. 19. стр. 190);

7. Закону о јавним грађевинама (Збор. 18. стр. 82);

8. Закону о експлоатацији шумама (Збор. 17. стр. 125);

9. Закону о грађењу пруга (Збор. 16. стр. 38);

10. Закону о заузимању некретних добара за потребу грађења железнице (Збор. грађев. стр. 143-);

11. Правила о грађењу школа (Збор. 36. стр. 270.);

12. Закону о трошковима управних власти;

13. Закону о пријавним властима:

14. Расписивање тражења пријава и др. по дезертерима, разбоја да срески начелници општ. властима свакидашњу и да су строго мотри на скитање и сумње без исправе, и

15. По свима другим специјалним законима и прописима, изузев само полицијско-судску власт, а у свему осталом, задржаће за себе послове, који су им тим законима и прописима одређени.

XII

Мисао наложено, што буде ноше начелству јоши нејасно и сумњиво, нека одмах траже.

ПБр. 12380 1. Јула 1890. год. у Београду.

Министар унутрашњих дела
Ј. Ђаја с. р.

Рад општинског одбора

XXXVIII. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

16 Јуна 1890 год.

Били: председник г. Н. Н. Павић, чланови одбора гг. М. М. Тодосијевић, А. Одавић, С. Ј. Аврамја, М. Пантић, А. Шпић, М. Р. Марковић, Б. Николић, Н. Б. Михаиловић, Др. Л. Пачу, Н. Д. Глишић, М. С. Дечић, М. Вељковић, Л. Данковић, М. Јовановић, Р. Драгојић, Н. Цветковић, В. Петровић, Г. Вредић, и Р. Р. Вирковић.

I.

Прочитан и примљен записник одлуке по седнице 14. ов. мес. без примедабе.

II.

Пошто је у седници 14. ов. мес. прекинуто решавање буџета код 50. позиције, то је председник Одбор рад и решено да се у прорачун расхода за ову 1890. год. унесу даде ове партије и позиције:

VIII. Плата чете пожарне.

Командиру чете плата	1800	дин.
Двојици старешина плате по 840 дин.	1680	„
Двадесет пожарника плате по 744 дин.	14880	„
Осам кочијаша плате по 720 дин. . .	5760	„
Свега	23760	дин.

IX. Плата ноћних стражара.

На плату ноћних стражара.	72000	дин.

X. Плата и други трошкови за 4 кварта.

Плата за 54 полорника по 360 дин. (за 6 мес.)	19440	дин
„ „ 6 испрежника по 720 (за 6 мес.)	4320	„
Кирија за 4 кварта са другим потреба	3000	„
Свега	26760	дин.

XI. Набавка пожарних справа.

На набавку и оправку пожарних справа. .	3000	дин.

XII. Храна коња чете пожарне.

На храну коња чете пожарне	1300	дин.

XIII. Коњ коња чете пожарне.

На нов коњ чете пожарне	179	дин.

XIV. Издржавање задашње сиротиње.

На издржање задашње сиротиње у општ	50000	дин.
На издржање породица умрлих чиновника	2720	„
Свега	52720	дин.

XV. Дечије задашње сиротиње.

За набавку лекова за задашњу сиротињу	3600	дин.

XVI. Издржање ванбрачне деце.

На издржање ванбрачне деце	105000	дин.

XVII. Интерес и отплата Управи Фондова.

У име интереса и отплате Управи фондова	28400	дин.

XVIII. Разне општинске грађевине.

На прошлогоду општинску кланицу . . .	5000	дин.
„ грађење и оправку општ добара .	32000	„
„ оправку канала и бунара . . .	6000	„

На одржање друмова у општ.	30000	„
„ грађење и оправку кладрми	100000	„
„ дуготет за грађење нов. кладрме	20000	„
Свега	173000	дин.

XIX. Водоводи општински.

На оправку чесама и водовода	3000	дин.

XX. Осветлење варошн.

За набавку гаса за осветлење варошн	21150	дин.
За набавку шајдарица и платна	300	„
Свега	21450	дин.

XXI. Фењери општински.

За набавку и оправку фењера	2488	дин.

XXII. Школско и друго потребе.

Награде учитељима за стан и огрев	55300	дин.
Плата служ. нижеских	16200	„
Књиге за основне школе	28000	„
На школске потребе	5800	„
„ потпомагање сиротих ученика	3000	„
„ књижицу у основ. школама	2000	„
„ набавку и тестерисање дрва	10400	„
„ плату дежурне главне нижо. одборе	500	„
Свега	121200	дин.

XXIII. Разне потребе општинске.

На светковине	1500	дин.
„ набавку и тестерисање дрва	8300	„
„ канцеларијски материјал и штампу	5500	„
„ чишћење шајне	5100	„
„ оправку лопова конч. колар. послова	1869	„
„ „ „ сатлер. сарачких посл.	1500	„
„ утамањивање кана	1000	„
„ разне потребе за кланицу	1200	„
„ разне потребе капларске	1300	„
„ књигу за стан кодших страшара	2040	„
„ разне потребе за ракедницу	600	„
„ порез државни	5000	„
„ књигу за варошки суд	4500	„
„ итинкање разних плаката и објава	1500	„
„ подвоз разних комисија	2000	„
„ куповину и крпу новокупљене стоке	7000	„
„ разне ситне трошкове	10000	„
„ помоћ друштву Св. Саве	1000	„
„ благодејање пок. Вука Караџића	600	„
„ награду за 2 темата (од 15. Јуна 1890)	600	„
Свега	62709	дин.

XXIV. Одржање паркова.

На одржање паркова	6000	дин.

XXV. Штампање новина.

На штампање Општинских Новина	2800	дин.
На награду уреднику	1000	„
Свега	3800	дин.

XXVI. Статистичке одделења.

На плату лица одделења	2200	дин.
На плату помоћника лица	1200	„
Свега	3400	дин.

XXVII. Непредвиђени трошкови.

На разне и непредвиђене трошкове	86.889·15	
Свега	956,889·15	

НЕ Пре решавању прорачуна расхода, одобрено је код партије VII да се замени 36. Суд одреди на 12 дин. месечно додатка дворпи служитеља, који разноше општинска акта; а друго, да на терет стеге одређене за дворишта (V партија) дође исказата издатка, које је општински Суд привремено чинио пре одобрења буџета на дворишта, које је био прикупљен у току прве половине године дрвета.

II.

Прочитана је оставка г. Караџићева, којом моли Одбор, да му је ушвали, пошто му је, због слабости брата нужно, да своје време посвети радње. Председник је после кратковрсте седнице у конференцији, и после дуже објашњења и претреса прилика, које наилазе жртве од стране чланова на да се одазову конверсу грађанства, и онима недавним реформама, које су на дневном реду, донео је следећа закључак: Узимајући у обзир, да је општински Одбор садашњи са радом и искреном одавношћу сирам општинских послова. Господина Караџићева, и тако исто да је неуредно, да се грађанство неспка на зоно на избор, и да је потребно да сви садашњи чланови остану и даље у дужности, док се отпочети послови не уреде тако, да ће моћи новолан сарадник остурак — Одбор не може уважити оставку г. Караџићева, и умољава га, да и даље, и као со жртвама дотим, отправља посао, који му је поверен.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Такса хлеба. У седници 20. ов. м., као што смо јавили, Одбор општински решавао је да ли треба по ново спустити таксу за продају хлеба, почем је појевтинило жито. Мишљења су била подељена, и докле је половина присутних чланова налазила да према шајчној цени жита таксу треба спустити, дотле је друга половина са једним гласом претегла, да се такса, од 20 дин. пара килограм, задржи до 1. Августа.

Главни разлог већине био је тај, што нагло појевтињавање жита не утиче одмах на цену брашна, те, према томе, такса хлеба не може се спуштати истом, чим падне цена жита, но тек кад се ниска цена жита дуже задржи.

Одобрени послови. Из записника одборске радње, наредба оп. Суда и редовно објављивање лицитација, могло се видети, да је општинска управа, почетком овог л. та, живо настала да се направи нова кладрма у што већем броју од оних улица, у којима је то привенствено потребно, а исто тако да се до јесени посправљају и нови тротоари у улицама за које је то нађено.

У последњој седници, Одбор општински одобрио је још 6 лицитација за нивелисање и кадрмисање улица, и сви ти послови свакако ће се свршити пре мочарних дана.

—

Црквени одбори. Новим законом о црквеним властима укидају се тутори црквени, и они од 1. ов. мес. престају вршити дужност. При сваној парохијској цркви од сада ће постојати црквени одбор од 10 чланова. Чланове за црквени одбор бира Одбор, општински а за председника свога, црквени одбор узима једног од свештеникадотичне парохије.

Први избор оних црквених одбора извршен је у седници 27. ов. мес.

—

Седница. Одбор општински држаће редовни састанак, сутра у 6 час. по подне. На дневноме су реду ови предмети:

а). Лицитације.

б). Акт Управе варошке о ноћним туварима.

в). Извештај којим зградама основних школа истиче рок закупа.

г). Реферат водоводне комисије о предходним пословима за извршење канализације.

д). Акт водоводне комисије о другој партији потребног кредита за отпочете послове новог водовода.

ђ). Извештај комисије о регулацији вод. шкиља Д. Форше у „Весној“ улици.

е). Акт уређења дунавског краја, на коме шесту да се одреди основна линија за тај крај.

ж) Акт уређења нар. Београда о регулацији шкиља Алексе Матића.

з). Молбе и уверења.

Услови

под којима ће општина београдска издати, путем јавне лицитације, земљиште своје, које постоји осим поднос сеоима, пространице друга и пута поред Ваистеног, за време од 1. Новембра 1890. г. до 31. Децембра 1896. године:

1. Општина београдска издаје земљиште своје земљиште за горе означено време под закуп и уступиће га лицу, које највећу своту буде дало; земљиште ова простора 117 290 м², шпадр. мет.

2. Закупац даје се оно земљиште до ће истоме моће подаћи бошпановљењу или га употребити на другу какву цељ, но за закупном земљишту не сме никакве руше или јаме копати чиме би се земљиште кварило.

3. Најповољнији годишњу кирију дужан је закупац општини у тромесечним ратама унапред плаћати, што ако буде не чинио плаћање и 12 од сто на име интереса, од дана протекле рока па до наплате. Но ако би закупац у плаћању кирије био неуредан, општина задржава себи право, да уговор са закупцем без суда или каквике расправе, и ово та штету закупца другоме ће лицитације изда, у коме случају општина задржава себи и право, да своје кривице из имања закупчевог наплати, или исто под надзором суда обезбеди.

4. Ако би у тому закупног времена ово земљиште општина или државна потребе, закупац је дужан исто у сваком стању предати, у коме га је од општине примио, а до дана предаје истога дужну кирију заједно са интересом, ако би овај општини припадао, платити, у коме случајувлачан нема права ни на какву одштету од општине.

5. Сваки онај, који жели ово земљиште под закуп узети, дужан је претходно положити 2000 дин. на име кирије, ове услове потписати да су му познати и да на и те пристоје, на онда лицитирати; а на коме она остане, положена кауција задржаће се за цело време трајања уговора, а свима осталим вратиће се она, чим се лицитација закључи.

Стечај

За израду катастралног плана у атару општине Београдске, а за допуну плана варошн Београда.

Сваки конкурент моро да поднесе до 18. Августа тек. год. документа, у доказ да ће моћи извршити овај рад према захтевима науке.

Ближа услова јесу ће видити сваког радног дана у грађевинском одељку Суда општине варошн Београда.

Од стране Суда општине варошн Београда ГВр. 389. 25 Јула 1890. год. у Београду.

Општинске лицитације

При грађевинском одељку Суда општине варошн Београда, држаће се следеће јавне лицитације:

I.

На дан 13. Августа тек. год. од 9—12 часова пре подне за грађење калдрме од коцкастог камена у „Узун-Мировој“ и „Васиној“ до „Бубетинов“.

Кауција 12000 динара.

II.

На дан 13. Августа тек. год. од 3—6 часова после подне за грађење калдрме од коцкастог камена у „Васиној“ улици од „Бубетинов“ до Позоришног трга и у „Царинградској“ улици.

Кауција 12000 дин.

III.

На дан 14. Августа тек. год. од 9—12 часова пре подне за грађење калдрме од пиначастог камена у „Краљ Милановој“ улици.

Кауција 15.000 динара.

IV.

На дан 14 тек. мес. од 3—6 часова после подне за грађење калдрме од коцкастог камена у долонаја „Крез Михаилове“ и „Крагујевачке“ улице.

Кауција за део у „Кнез Михаиловој“ улици 6000. дин. а за део у „Крагујевачкој“ улици 5000 динара.

V.

На дан 3. Августа тек. год. од 3—6 сати после подне за отковавање „Јутовићеве“ улице између „Врбиног“ и „Бубетинов“ улице.

Кауција 120 динара.

Ближа условања, плановн ситуациони и попречних профила и предрачуна, могу се видити у грађевинском одељку сваког радног дана за време канцеларијско.

Од стране Суда општине вар. Београда 21. Јула 1890. год. ГВр. 841.

VI.

На дан 7. Августа тек. год. од 9—12 час. пре подне за отковавање земље до ноше изведене и грађење калдрме у „Болничној“ улици, између „Цетињске“ и „Милешне“ улице.

Кауција за отковавање земље 100. а за грађење калдрме 1400 динара.

VII.

На дан 7. Августа тек. год. од 3—6 час. после подне, за грађење калдрме у „Бубетинној“ улици, између „Горње Јованове“ и „Дунавске“ улице.

Кауција 600 динара.

Ближа услова, предрачун, плановн ситуациона и попречних профила, могу се видити у грађевинском одељку сваког радног дана за време канцеларијско.

Од стране Суда општине вар. Београда 27. Јула 1890. ГВр. 912

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 17. до 23. Јула закључно пријављено је пречо пијачкоме комисару:

ТЕКЋИНА	Чега	По 1 м. просечно нова	ТЕКЋИНА	Чега	По 100 кгр. просечно нова
килогр.		дин.	килогр.		дин.
86	Пшеница пшенич.	12·—	2.190	Сланс . . .	2·—
—	Бронша кукуруз	—·—	1576	Коре брезове.	6·—
201.441	Пшеница .	11·—	—	Весна . .	—·—
110	Кукуруза	10·—	—	Орахових трупаца	—
3228	Раван . .	8·—	2953	Сиро . . .	72·—
—	Овсикача .	—·—	215	Лоје тонјема	100
50.941	Јечма нова .	8·20	572	Масти . .	105
43 755	Овса . . .	9·75	42	Вуне пране .	110
—	Кукуруз нови	—·—	7283	Вуне зелене	10·—
105	Пасуља . .	19·50	93	Вуне неиране	107
4338	Кромпира нова	6·50	31.596	Свиња дебелих	65·—
—	Арнаутика .	—·—	59.400	Јелена живих	—·—
3.640	Црна дуда .	6·50	122	Кутура дрвена	7·50
929	Дуда дуво. .	28·—	—	Крчка . .	3·—
—	Дуда прилавне	—·—	—	Вина црна .	—·—
3731	Крушака . .	14·—	—	Вина бела .	—·—
1582	Јабука. . .	13·—	—	Ракије пл. воће	—·—
—	Зелени разне	—·—	—	Цемента . .	—·—
9582	Шљива сирових	10·—	—	Кеча јагњећих	—·—
—	Воде пиване.	—·—	—	Камена проста	—·—
13530	Сена . . .	4·—	—	Сечина . .	—·—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Парна штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Жаја Ристић

БРОЈ 33. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . . . 6 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за страно земље на годину . . . . . 9 дин.

Недеља 5. Августа 1890.

Цена је огласима 6 дин. пора од врсте
Претплату земља плаћа унапредак на општинска суд к ове корисницима на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Незапечатена писма не примају се.

НАРЕДБА УПРАВЕ ВАР. БЕОГРАДА

По решењу Господина Министра војног, од 16. тек. мес. ФВр. 352. и претпису команданта Дунавске дивиз. области од 22. тек. мес. Бр. 341., позивају се сви обвезници пешаци II. позива народне војске са припадајућом комором (сем прекобројних) на тро-дневно вежбање на батаљонима изборним местима.

Услед горњег наређења Управа вароши Београда позива све обвезнике и комору за чета и батал. штаб из Београда, да неизостанно, на дан 11. Августа ове године, у 8 сати пре подне, дођу на изборно место на „Тркалишту“.

Сви су обвезници из I-вог батал. пар. Београда.

Обвезници и коморије имају собом понети храну за 4 дана. Сиромашнима, по доказу, даће општина. Сем хране, сваки обвезник пешак има понети себи и покривку.

За изостанак никаквог напићење неће продити, но ће сваки поред двогубе вежбе добити и најстрожију казну.

Од управе вароши Београда 28. Јула 1890. Бр. 10 485.

НАРЕДБА ОКР. КОМАНДЕ

Према правилима о регрутовању обвезника за сталеж тадар, од 15. Јуна 1884. ФБр. 4226., и претпису команданта дунавске дивизијске области, од 16. овог месеца Бр. 3366., регрутовање ће се ове године предузети 5. Септембра

С тога се сви позивају, да почетком дана у 7 часова најпре дођу у општинску кућу и представну регрутну комисију:

1. Сва мушкарци који су рођени 1870. год. и то: како, они који су се родили овде у месту, тако и сви који су се доселили у Београд.

2) Неспособни задужени појединих обвезника, чија неспособност даје регрути права на скраћени рок; а могу доћи и други из калуре ради обједињавања задуженог стања.

3. Привремено неспособни регрути од прошлих година који имају собом повести и уверење којим су за привремено неспособно били ослобођени.

Из канцеларије штаба VII. београдског пуковског округа команде 30. Јула 1890. год. Бр. 4716.

Рад општинског одбора

XXXIX. РЕДОВНИ САСТАНАК

23. Јула 1890 год.

Беше : Зам. Председника С. Каралејић, чланови одбора: Коста Милојковић, Р. Дрењовић, С. Аврамов, Живко Цветковић, М. Јовановић, Алекса Шпит, Љубомир Јовановић, Јов. М Танић, Р. Ј. Марковић, Риста Петровић, К. Н. Михајловић, Милов. Р. Марковић, Л. Дамњановић, В. Вечерковић, Гав. Врањ, Јов. Бурић, Коста Д. Гавановић, Јанко Петковић.

I.

Председништво саопштава, да је на дневном реду избор пробених судија по новом закону о пробним пластима.

Пошто за овакву варошицалну врсту треба изабрати одбор од 10 лица, то је одређено, да сваке каделарије за идући систакат, одборнице: г. г. Лаза Дамњановић (за Саборну цркву), К. Н. Михајловић (за Вождовачки), Јов. Бурић (за цркву Св. Марка) и Риста Петровић (за цркву св. Александра Невшког).

II.

По саслушању прикључених извештаја о цени жита и брашна, решено: да остане цена хлебу 20 дин. пора издотом до 1. Августа, а тада стави питање опет на дневни ред. А у будуће, шат, над год се буде решавало о тачни хлеба. Суд општински да подноси и преглед цена, по којима је ранија тачси била одређена, а тако исто и таблу по којој ће се, према цени жита и брашна, расходни које имају хлебари и проценту зарада пекове, израчунавати и одређивати цена хлебу.

III.

Председништво резервише, да је, према одлуци одбора из седнице 28. Маја т. г., добављен извештај о стању у коме се налази Лаза Ђорђевић, бив. пројат и да се по томе може донети и дефинитивна одлука: хоће ли му се дати повоћ, коју је тражио из суже што је општинак накнадити за трошење по погребу и. К. Хранисављевића.

Прибављени извештајем с нарочите стране (ДБр. 1168) потврђено је, да је молилац у времешњој беди: удовац кашљом и ко сте скротног стања и без икаквог издржања; па с тога, и пошто је општини и. Хранисављевић завештао читаву гуњу, Одбор је решио: да се Лаза Ђорђевићу, продуж по општинске касе ученик повоћ за који је молио, и према томе да му се одда на терет парције, за непредвиђене трошкове још износ који му је мање додато по одлуци Одбора од 18. Јула 1885. г. СБр 8794.

VI.

Председништво износи глас, по коме би се имала извршити регулација у „Васиној“ улици (код имања Д. Фирића), ако би се и одбор са уврштеном линијом стекло.

По разговорењу подвезеног питања. Одбор је наиграо комисију од г. г. М. Николића, Милов. Р. Марковића, Мат. Јовановића и А. Шпика да дође мишљење.

XXXX. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

27. Јула 1890. год.

Беше : Заступник председника С. Каралејић, чланови одбора: гг. Л. Дамњановић, М. Марковић, А. Обрић, Ј. Танић, М. Цветковић, М. Јовановић, А. Шпик, С. Михајловић, Р. Ђорђевић, Ј. Бурић, Живко Николић, Риста Петровић, М. Дончић, Бор. Николић, С. Ј. Аврамов, Л. Јовановић, В. Цветковић, К. Н. Михајловић, Р. Дрењовић, К. Н. Михајловић.

I

Прочитан и примљен записник одлуке из седнице од 16. тек. мес., бех примедбе.

II.

По саслушању протокола и услова лицитације (ГВр. 760) решено: да се Јов. Трифуновићу предузимачу уступи окрајак коловшине (у кући пожарне чете) и себе за потпуне за укупну цену 800 дин., а тачно по условима.

III.

По прочитању записника и услова лицитације (ГВр. 913) одобрено: да се Стевви Костићу уступи грађење каларме у „Обреновој“ улици и то само по средини (колови) по 2 дин. и 30% паре; а за грађење тротоара, а то од каменних плоча, почев је улица важна, да се изда наредба грађанству одмах.

IV.

Грађевинско одељење реферише, да су хронике две лицитације, једна за откопавање (ГВр. 898) а друга за калдрмисање „Зетске“ улице (ГВр. 899). Прва је остала на Петки Белковића по 1·20 дин. од кубног метра а друга на Ристу Крстића а то калдрмисање коловоза по 2·57 а тротоара по 1·72.

По саслушању услова, одлучено: да се услови лицитација за грађење калдрме и посао Ристи Крстићу уступи; а лицитација за откопавање да се одбаци, па председништво или да да во јектинду дону од лицитирање и тај посао уступи Ристи Крстићу, почем је њима количина земље која ће се откопавати, или да преда то другоме лицу које даде јевтинију цену.

V.

По саслушању изјештаја о лицитацији за откопавање дела „Војничке“ улице, од „Дунавске“ до „Рајићевог трга“ (ГВр. 895), решено: да се исти усвоји и откопавање преда Живку Трнинићу предузимачу по 87 пара дин. од кубног метра и по условима.

VI.

Грађевинско одељење изјештава, да су и за балканску улицу дражане две лицитације: једна за откопавање а друга за грађење калдрме (ГВр. 896 и 897). Обе су остале на Стојана Настасијевића и то откопавање по 99½ паре дин. од кубног метра, а калдрмисање коловоза по 2·66⅔, а тротоара по 2 дин. и 9½ паре.

По саслушању услова, одлучено: да се Стојану Настасијевићу уступи откопавање земље и калдрмисање средине, по калкулатор-ној цени, а за грађење тротоара да се изда одмах јав. наредба сопственицима плаиља, да тротоаре нарогде од каменог плоча, поплоча.

VII.

Грађевинско одељење изјештава, да је услед пзарчене изненадне у „Милутинову“ улици потребно да се одмах отпочне по пиљелети и један део „Француске“ улице, испред плаиља Ј. Ристића, како би се омогућило слобраћај.

Узета је пазиња од предузимача Карла Шмита, који је отпочапо и „Милутиновој“ улици, и он је дао две цене: 0·95 пин би земљу посло у бару Венецији, а 0·85 како би земљу пзенице у „Краљ-Милановој“ улици.

Пошто је потребно да се овај посао што пре уради, одобрено: да суд сам поступи како за сходно пађе и отказивање уступи, пко је жељо по 0·80 дин. од куб. метра с тим, да се земља пося у „Краљ-Милановој“ улици.

VIII.

Грађевинско одељење реферише, да се у неким отказаним улицама на Врачару, које су одавно изкопане, нису сасграђене тротоари, па пошто сели у „Сарајевској“ улици довршује калдрму Пакта Македонић, предлаже да се ови попуди истом предузимачу да и ревне тротоаре прави по 2·10 дин. пад да се расвоје кривца лицитација.

Да бп се што пре и грађење тротоара могло предузети и на време свршити, Одбор решава: да се не расписује лицитација, ако Пакта Македонић пристане да тротоаре у сим улицама града по 2 дин. ко. метар, у коме случају да му се посао уступи.

IX.

Грађевинско одељење реферише (ГВр. 706) да су на лицитацији 18. Јуна издавши вод закуп „Ташмајдан“ и „Бела варошка“. За „Ташмајдан“ било је више лицитаната а други више него лицитирао „Ташмајдан“ је подељен у три дела и сваки је лицитирао за се. Први део остао је на Карла Шмита по 0·56 дин. од куб. метра а да буде обезен изградити најмање 1025 куб. метара камена; други део на Петра Јовановића по 0·68 дин. и да изнади за годину дана 1060 метара; а трећи део на Сану Радепковића по 0·77⅔ дин. с тим да изнади до 1036 куб. метара.

После лицитације добивене су четири покуде. Од Карла Шмита (ГВр. 922) да плаћа за сваки куб. метар по 0·80 дин. пли да се не одређује количина који мора надети, него да изнади колико му буде потребно Од Петра Јовановића (ГВр. 854) па која је лицитација остао други део надања по 0·68 дин. покуди да плаћа по 0·90 за куб. метар. Од Љубисава Ивановића и Јордана Антоновића (ГВр. 844) да плаћају по 0·80, а да изнаде год. до 1060 куб. м. за другог дела надања. Од Саве Радепковића за кога је остао трећи део надања, да плаћа по 0·9. д. више давље по 80 п. и да изнади за годину је лицитацијом прописано.

Сем ових покуда ж. „Ташмајдан“, добивена је од Живка Трнинића покуда за надзор „Беле варошке“ (ГВр. 921) Нуди 500 дин. закупнине годишње и да о своме трошку отвори надзан зато му се он уступа на две године.

По прочитаној овој покуди и услова лицитације, одлучено: да се уступи:

а) Петру Шмиту уступи први део „Ташмајдана“, ако прида годишње нали најмање 800 куб. метара.

б) Љубисаву Ивановићу и Јордану Антоновићу други део п. с условом да годишње изнаде до 1060 куб. метара.

в) Сави Радепковићу трећи део с тим да годишње изнади до 1036 куб. метара.

Сваки од ових закупаца да плаћа за куб. метар по 0·80 и да камен који и надзан одвоза онако како суд буде прописао.

Пређо покуде Ж. Трнинића, као некорисне, прешло се на дневни ред.

X.

Према акту протопрезвитерата београдског (АВр. 1223) и члапа 44. закона о црквеним властима, изабрани за чланове црквених народних одбора:

За Саборну цркву:

1. Никола Стевановић, свештеник.
2. Димитрије Петровић, гостионичар,
3. Милија Кара-Стојановић, трговац.
4. Милош Милошевић, апотекар.
5. Миленко Стевановић, трговац.
6. Љубомир Стојановић, трговац.
7. Бока Тобошаревић, трговац.
8. Аделка Бибић, трговац.
9. Сима Костадиновић, трговац.
10. Јован Ђорђевић, трговац.

За Вазнесенску цркву:

1. Петар Лазаревић, трговац.
2. Никола Вошкоњић, абаџија.
3. Јован Петровић, абаџија.
4. Коста Тодосијевић, трговац.
5. Милан Марковић, апотекар.
6. Риста Петровић, бакалин.
7. Јован Христић, кафеџија.
8. Аделка Сапић, дрварска трговац
9. Тиса Дабовић, трговац.
10. Милорад Стевановић приватпк.

За цркву св. Марка:

1. Иса Георгијевић, свештеник
2. Стевап Ивковић, трговац.
3. Стевоје Павлић, учитељ.
4. Бока Б Вољковић, земљедела.
5. Богосав Марјановић, кафеџија.
6. Тома Лазаревић, кафеџија.
7. Милан М. Ђорђ. земљедела.
8. Милап Цветковић, бакалин.
9. Мита Ристић, трговац.
10. Мирадин Мирадиновић, трговац.

За пијацу код Дорћола:

1. Никола Кнез, трговац.
2. Аврам Тирић, трговац.
3. Јанко Константиновић, локалиа
4. Светозар Николић, штампар.
5. Нестор Ристић, добар.
6. Мијаило Јовачић, пивар.
7. Сава Ристић, пензионар.
8. Ђура Петровић, кафеџија.
9. Пиета Бодг, кафеџија.
10. Лаза Радовић, трговац.

Пијачно питање

(Како да распоредимо градске трговце)

III.

Као што смо на крају другога члапка поменули, про решавању локалних питања, која су од општег интереса, не сме се ни у коме случају ићи за користима једнога или другога краја више, него се мора изналазити начин, који ће што већма задовољити правичност, и тиме стећи општу сагласност.

Пијачно питање нарочито, и сувише је деликатне природе. У малим градовима оно има својих особитих тешкоћа, са којих га је теже решавати но и које друго локално питање. Тешкоће те дају се сасвим лако савладати само тада, кад се с меродавне стране на време правилно схвате: локални односи, стварне потребе и општа корист, и над се на томе основу озбиљно прегне да се установи не оно, што ће моментано задовољити гласачку већину, него што ће с тачке вашег посматрања најприближније одговарати општим локалним интересима. На свакн други начин пијачно питање може само привремено бити скидано са дневног реда, да врло кратко или дуже време површе за собом још веће последице често на штету баш оних грађана који су најмање тражили да им тр доће испред имања, и који с тога највећма осећају штету, кад због промештаја пијаце на други крај, падне она закупна цена њиховом имању, коју су дотле имали те изгубе знатан приход који су једном уклп.

Што се пијачно питање у нашем граду развијало у прошлости на скоро јединствен начин, тако, да смо сви из реда могли увек бити само незадовољни, узрок је лежао, по нашем немогућавом мишљењу, само у томе, што је с надлежне стране и сувише мало пажње поклањано тежени свију оних околности, које је ваљало не превидети на да се створе нужне олакшице Ко може тврдити да није било излазе да се стане на пут слепом распалавању борбе грађанстка једног дела града са другим; да се узбуђене страсти сузбијају а личне користи не истављају пошто по то на први место?

Свега грађанства не тиче се само то да ли ће главни тр животних намирница бити на овом или оном крају. Међу тим пијачна борба, и целокупно решавање и у Одбору и на Збору, сводило се увек само на то једно, на питање *о главној пијаци за сваковрсне намирнице*. О пијаци за производе, о дрварском, сточном и др. већим трговима ннпад ништа. Нама се чини да је одавна било потребно да се о трговима у нашем сеоспранијем суди, да се за времена, пре и самог пројекта будуће регулације, не само расправи ди ће остати за увек главне и на којим ће се другим тачкама моћи отварати мање *споредне пијаце* за животне намирнице, него, што је претежније, на којим тачкама треба у интересу трговине, а и из санитетских обзира, поставити производну, марвену и дрварску пијацу; наиме ред прописати, и шта све уредити на да се с једне стране уједчи равномерни развитак свију трговa према природи сваког од њих, а с друге опет да на трговима потрошачи налазе све то више од оних користи на које имају и право.

О свему овоме или се није ни мало мислило или је по кад-кад просинула тек каква мисао до брзо угасне без икаквог трага за доцније То доказује најбоље законска одредба која о пијацама данас постоји.

(Наставиће се)

ДОПИСИ ГРАЂАНА

1. Августа 1890. Београд.

Весг, да је Одбор општински решио да се још ове лета у „балканској“ улици направе чека каздрма, одлета могла је обрадовати скоро сваког становника београдског, јер ја мислим да нема нигде у Београду, који бар једном недељно не мора да прође тим улицом. Мене пак, који у тој улици живим више од 20 година, не само да је глас о одлуци обрадовао него ме је још и изненадио. И тим сам потакнсао молбу, коју су за скраћну каздрме недовољне подлеки становници из те улице, или ја се — нећом приписати — писали надао никаквом успеху. Те за Бога није то да смо ми један пут мислили да се општинска управа сиђе баш и да једном каздрму у бал канској улици доведе у ред. Дасађавали смо и досађивали, али никад никакве користи! У толико можеће данас бити захвалнији општинској управи, нарочито још и с тога, што је донета одлука равнце но што смо поднели последњу молбу.

Овог пута нека ми је допуштено рећи неколико речи.

Разумем, да стокара под нас не могу тећи тако лако, као то иде по већим и великим градовима. Где је више средстава, где више има новчаних изворн и где је више и знатнпје особља на расположењу, ту природно, радови морају ићи и брже и боље. Али ипак, и код нас одавна је много што-шта могло бити другчије. Ето н. пр. балканска улица. Она ће се инведетати и боље каздрмисати, па и чешће (плочасту) тротоаре добити тек сада: а зар није требало и код ње као и код многе уредити, то много раније? Каздрма је у најлошијем стању одавна, улица страна, а доцније и прнча, тротоара нема никаквих, а свобраћај, од како је отворена железница, преко свако је мере велики. И заиста, поред свега тога, остала тако стање у тој улици читавих десет година да би но пустим окрајцима могла градити и тротоаре и каздрме и бадге наново.

Ето зато ја и данас морам се жалити овде, а ја данас чак и своје приседе из радова што би желео да се у будуће тако не ради, него да се по реду и разумно спроводи оно што је прете и важније.

Још на нашто да обратим пажњу.

Балканска улица има врло јак над, а то је улица, по моме схватању, једна од најважнијих београдских улица. Чим буде каздрма готова, биће у њој и колски саобраћај живо већи, а и треба да буде јер одиста то је најкраћа крпва да се брзо са железнице дође у варош и обратно С тога би ваљало да се обрати ште већа брига да се пивелација потпуно и правилно изведе. Бићу искрен ка признати, да се код нас туда да ће се пивелација окрнати за дуба дуљше богатима него нпје јан улици. Ми се надамо, да председништво општине то веће не ће на чију дубаи допустити. Правда и општа потреба иште, да се одлама саобраћај у „балканској“ улнци, а то ће се постићи ако се што већма нста улица отвори.

—вђ.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Допао. Председник општине, г. Никола П. Пашић вратио се с пута 1. ов. мес.

Платили данак. Законом изборним предвиђено је да само они грађани могу добити бирачку карту за избор посланика који су платили сав данак до полгођа, у коме се избор прави.

*) Нида 16. броj листа од ове године.

До 1. ов. мес. добили су право на бирачку карту:
а). У кварту врачарском 731 грађанин.
б). „ „ варошком 549 „
в). „ „ дорћолском 351 „
г). „ „ теразијском 315 „
д). „ „ савамалском 304 „
ђ). „ „ палилулском 164 „

Свршено. Многа лица обраћају се општинској управи за службу. Особље за одељке општинског Суда постављено је а других празних места нема. С тога је наређено да се више молбе за службу не примају.

Ко жели да прими своја документа натраг, може то учинити у деловодству од 5—6 час. по подне.

Чланови одбора. У записнику одборске радње, који данас доносимо, налазе се имена оних грађана који су изабрани за чланове црквених парохијских одбора (страна 104. ступац 2-ги.)

Ради знања. Управа за грађење новог водовода, образована је и отпочела свој рад.

Канцеларија њена смештена је у кући пок. г-ће Томанције, на бошку „Обреновац" и „Крунске" улице, куда треба слати сва акта и сва шнема упућена њој на **Управу**, било на **Надзорну комисију** за грађење новог водовода.

ИСПРАВКЕ У бр. 31 и 32. поткрале су се нисене штампарске погрешке, које је потребно поправити.

Тако

У приходу

у партији на непокретна добра, стоји 19.154.15 треба 49.154.15

У расходу

	стоји	треба
у I. партији, ради главног књиговође	3600	1800
„ IV. партији на 7 бабица плата	4200	3920
Свега. . .	2270	22420
у VII. партији на 23 служ̌ења плата	17460	17760
„ VII. партији за 3 кувара кирја	1800	1080
„ „ „ 2 кувара обада	2160	1080
у VIII. партији свега.	33760	24120
у XII. партији на храну коња чете пожарне	1300	13000
„ XVI. партији на надзирање забрач. дела	105,000	10·000
у XVIII. партији свега.	173·000	183000

Обзнана

Од 1. Августа па све до 14. Сеп. т. г. закључно, издаваће се бирачке карте свима оним грађанима који имају право бирати народне посланике.

Карте ће се издавати у благајном одељку општинског Суда, а то од 8—12 пре и од 3—6 по подне

Карте се могу издавати само оним грађанима, уписаним у забучни списак, који су претходно испуњали и продужењем услов у чл. 34. изборног закона.

Од стране Суда општине гр. Београда 28. Јула 1890. Бр. 1393.

Стечај

За израду катастралне плана у атару општине Београдске, и за добијање плана варошн Београда,

Свима конкурент може да поднесе до 18. Августа тек. год. документа, у доказ да ће моћи извршити овај рад према захтевима науке.

Планн условн могу се видити сваког радног дана у грађевинском одељењу Суда општине варошн Београда.

Од стране Суда општине варошн Београда Гр. 389. 25 Јула 1890. год. у Београду.

Општинске лицитације

При грађевинском одељењу Суда општине варошн Београда, дражће се следеће јавне лицитације:

I.

На дан 13. Августа тек. год. од 9—12 часова пре подне за грађење кладнре од коњастог камена у „Узун-Мирачној" и „Васиној" до „Бубачкие".

Кауција 12000 динара.

II.

На дан 13. Августа тек. год. од 3—6 часова после подне за грађење кладнре од коњастог камена у „Васиној" улици од „Бубачкие" до Позоришног трга и у „Призренској" улици

Кауција 12000 дин.

III.

На дан 14. Августа тек. год. од 9—12 часова пре подне за грађење кладнре од коњастог камена у „Краљ Милановој" улици.

Кауција 15.000 динара.

IV.

На дан 14 тек. мес. од 3—6 часова после подне за грађење кладнре од коњастог камена у половина „Краљ Михаилове" и „Краљевићеве" улице.

Кауција за део у „Краљ Михаиловој" улици 6000. дин. а за део у „Краљевићевој" улици 3500 динара.

V.

На дан 7. Августа тек. год. од 9—12 час. пре подне за откопавање земље до нове изведене грађење кладнре у „Богоначној" улице, између „Цетињске" и „Младенске" улице.

Кауција за откопавање земље 100. а за грађење кладнре 1400 динара.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 24. до 31. Јула закључно пристало је пред а-штинским контуром:

ТЕЖИНА	Чега	100 к. прос. цена	ТЕЖИНА	Чега	100 к. прос. цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
	Бршка пшенич.	—.—		Слане . . .	—.—
	Бршка кукуруз	11·20	2215	Коре брешно.	7·—
479·523	Пшенице . .	—.—	17	Кајмака . .	105
	Кукуруза . .	—.—		Орахова трушка	
2137	Раже . . .	8·—	3121	Сира . . .	68·—
244	Сотина. . .	50·—	1737	Јоја товљена	95
65.319	Јечма нови	8·20	406	Масти . .	104
94.603	Сиса . . .	9·75	28300	Воће пране	200
	Кукуруз нови	—.—	10.500	Трешака варошких	—.—
1471	Пасуља . .	21·50		Воће шварано	—.—
4849	Кромпира нови	5·50	70.667	Свиња дебелих	75·—
	Арнаутка . .	—.—	50.400	Угљена земена	—.—
4 649	Прца лука .	6·50	466	Кутура дрвена	7·50
40	Бела лука .	26·—	102.200	Креча . . .	3·—
	Лука прилапе	—.—	22.329	Вина прца .	—.—
5442	Крушака . .	14·—	510	Кожне меке .	32·—
438	Јабука. . .	14·—	8881	Ракије нал. меке	30·—
3564	Зелени разне	5·—	59.200	Цемента . .	4·—
2574	Шљива сирових	10·—	10.000	Кожа јагњећих	—.—
	Воде шпеле.	—.—	67.000	Камена проста	—.—
53620	Сена . . .	4·20	319	Куделе у повез.	65·—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

В. земан Општина Београдска. Напш штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић

БРОЈ 34. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ВИЂАЈУ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЈЕ СРБИЈИ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за страно лишак на годину . . . 9 дин.

Недеља 12. Августа 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати уредништву ил општинском суду а сва нарочедисдиције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ПРАЋАЈУ СЕ.
Неплаћена писма не примају се.

Грађанству вар. Београда

Да би послови општинскога Суда текли брже, и да би се грађани могли лакше обраћати првој месној власти, установљена су, по одлукама Одбора и Збора а на основу чл. 26. закона о општинама, четири одељења Суда општине вар. Београда.

Одељци су установљени овако:

а). **Одељак варошко-дунавски** (за кварове „варошки“ и „дорћолски“.)

б). **Одељак теразијско-савски** (за кварове „теразијски“ и „славијански“).

в). **Одељак врачарски** (за део „врачар.“ кварт, и

г). **Одељак палилулски** (а део „палилулски“ кварт).

Сва су ова одељци отпочели потпуно свој рад 10. ов. мес., и тако ће она од сада:

а). Судити у грађанским опорокама до 10 динара, по аналогији дотуже и измене §. 6. грађан. суд. поступка;

б). Истраживати кривична дела из части III. кривичног закона;

в) Вршити полицијске послове, у колико је за то по чл. 23. и 36. зак. о општинама надлежна општинска власт; и

г). Извршивати све наредбе општинскога Суда, као и наредбе државних власти.

У сваком од ових одељака старешина је кметовски помоћник, а за снољну службу одељења су придодати неправници и униформисани општински позорници.

Предавајући ово јавности, Суд општине вароши Београда чини напомиње грађане београдске, да се у будуће обраћају одељењима општинскога Суда за послове који њима припадоше; да позивима одељака следују, и да наредбе њихове, као наредбе општинскога Суда, уважавају и тачно извршују.

Од стране Суда општине вар. Београда 12. Августа 1890. год АВр. 1526

ПРИМЕДБА. Одељци су за сада размештени овако:

а). **Варошко-дунавски** у „котороју“ улици („Зерек“) кућа Влад. Борђевића трг.

б). **Одељак теразијско-савски** на „Зеленом Венцу“, кућа маси пок. М. Симића.

в). **Одељак врачарски** у „Крагујевачој“ улици, кућа г. Стеве Павловића трг. крсто пута „Велос Орда“.

г). **Одељак палилулски** у „Тимочој“ улици, кућа г. Наподе Симића кантина, до пијаце кварта Управе вароши.

ВОЈНА НАРЕДБА
(за прву позиву нар. војске.)

По решењу Г. Министра војног од 25. Јула тек. године ФЂБр. 375 и предлогу команданта дунавске дивизијске области од 6. тек. мес. Бр. 380, — имају се позвати сви обвезници пешади I. позива народне војске са припадајућом комором (сем прекобројних) на десето-дневно вежбање, на пуковском зборишту.

С тога, се оним позивају сви обвезници — пешади I. позива народне војске са комором и целом спремом описаном за пуковски и батаљони штаб и чете, да на дан 20. Августа текуће год. у 8 сати пре подне буду на пуковском збориом месту на Бањици.

На вежбање има доћи и персонал пуковског штаба I позива народне војске.

Сви обвезници имају са собом понети суд за воду, кашику, порцију или чанак, пошкрт, пресобуку, пошљану за покривање и потребне им сатнице.

Бр. 5342. Из канцеларије VII. пуковског округа 10. Августа 1890 године у Београду.

Рад општинског одбора

XLI. ВАНРЕДНИ САСТАНАК
4. Августа 1890 год.

Били: Председник г. Н. Пашић; Чланови одбора: гг. М. Вемковић, Коста Д. Таковић, А. Одавић, Милов. Р. Марковић, С. Аџапја, К. П. Михајловић, К. Николић, Р. Пузовић, Риста Петров.ћ, Ђ. Дреновић, Коста П. Михајловић, Лефосир Јовановић, М. Марковић, М. Јовановић, С. Д. Михајловић, Т. Р. Кирковић, Ђ. Н. Николић, Ј. Петковић, Јов. Ж. Ђурић, Адолф Шпиц, М. С. Дечић.

I.

Најпре је прочитан записник одлука из седнице 27. пр. мес. и усвојен са прибодом одборника г. Раденка Драгомића: да се у записник ове седнице унесе, да је, поводом жеље доставе у последњој седници, одбор решио, да председништво општине препоручи надзорној водоводној комисији, да испита за што је затворена „Табак-чесма“ и какви је воде на њој, па ако воде има и ако је добра, да се по ново отвори.

II.

Поводом протеста одборника г. Андре Одавића, што не дођоше одборници у седнице тачније, препоручено председништву, да, крајњом самом пре идуће седнице, учини звоњењу г. г. одборницима да на састанке одборске долазе тачније, а они које буду од долазка спречени да се на време извине.

III.

Поводом интерелације одборника г. Косте Михаиловића решено: да се на дневни ред прве седнице стави и пројект жених правила, која је за слободно клање и продају меса пре неколико месеци израдила перотата судом избрана комисија

IV.

По саслушању реферата о државној лицитацији 31. пр. м. на отклањање другог дела „београдске“ улице (Вр. 935) решено: да се лицитација, као непотпуна, одложи, за разлике друга.

V.

Грађевинско одељење реферише да на лицитацији 19. пр. мес. за грађење тротоара у „Краљевачкој“ улици (Вр. 872) није било лицитаната.

Како се грађење тротоара не може одлагати ни у колико, одлучено је: да се не расписује друга лицитација, него да Суд општински спреми потребан материјал и да погоди радознике, који ће постављати тротоаре, но тако да се у режији општине грађење изврши.

VI.

Грађевинско одељење реферише, да је Риста Крстић зидарски мајстор, који жели, да му се одобри да грађење каљдрме са дотеранim каменом у „савској“ и „мајданској“ улици одложи за пролеће идуће године, а за сада да само учини најнужнију поправку о своме трошку.

По саслушању акта предузимачког (Вр. 942), Одбор је одлучио: да грађевинско одељење у идућој седници поднесе реферат о томе, колико је прикладно да се да каљдрму у „краљевачкој“ улици у режији општине гради; и да, сем тога, од предузимача одмах уме изјаву: је ли у стању да посао у говореном року изврши или не, па и ту изјаву истој седници поднесе.

VII.

Грађевинско одељење реферише да је председништво одобрило да се Борђу Трнковићу уступи грађење каљдрме у „београдској“ и „херцеговачкој“ улици по исту цену (0·95 дин. од кв. метра и с општинским материјалом), за које му је одлуком одборским предата и направљена каљдрма у улицама „српском споменику“, „богојављенској“ и „сеничкој“.

Према овоме (Вр. 709) решено: да општина да предузимачу Борђу Трнковићу, пак материјал за каљдрму оних улица по погодби, пошто није сигурно, да ће се моћи направити нова каљдрма, овог лета, у улици „Савској“ и Мајданској“, од дотераног камена, те да би се камен сваком каљдрмом могао употребити за „Босанску“ и Херцеговачку“ улицу, као што се наредило.

VIII.

Председништво износи акт Управе варошке АБр. 1483. о чођеним чуварима, који гласи:

„Још писменим решењем од 28. Децембра 1861. године ВБр. 2553. прописано је, да, ако би која општина, у интересу свога спокојства, реда и боље сигурности, личности и имања, хтела и могла поставља средства полицајској власти на расположење стојим, да полицајска власт уђима поће стражаре, који ће код њених непосредних надзорника стојати. Даље је у §. 3. ном. решења казано, да ће близка наређења и упутства за ове страже, према околностима и потреби, прошастих живописаство упутницима дела. Правила за образовање поћених стражара крошкасна су доцније.

Од тога доба, па до данас, престоница нам много се раширила, становништво је знатно увећано, велики број странаца населио се, једном реч, наша престоница стуна у ред савременских европских престоница. Код овако решених граница наше престонице, увећаног становништва и т. д. овакна поћка страна доје врло мало гарантије за одржање реда и личне и имовне сигурности у престоници.

Оваја поћна страже, који је у своје време потпуно удовољавала и обезбеђивала сигурност у престоници, данас врло слабо користи даје, тако, да се може рећи, да се прекинула. О овоме је најбољи доказ, што су од неколико година на овамо почињене безобразне крађе и друга кажњива дела, и поред најсавеснијег заузимања полицијске власти, да се томе зло на пут стане. Крађе и друга кажњива дела доњавају се у средини варошн и на најзгодњим местима, и врло често и у самој непосредној близини поћног стражара, који је у том времену или наслоњен уз кућу нашту или седи и спава на каквој клупи.

Јавна сигурност и безбедност у престоници, поћу, која потпуно удовољити и обезбедити, поред најбоље воље општине београдске, која неуморно ради на томе, да наша престоница буде оно уређена, као и остале европске престонице, и поред највеће и најбоље савесне полицајне власти, да се ој песпутности на дуг стане.

Сему овоме, такође је узрок рђава поћка страна. Поћни стражари, које општинска касна и прима полицајска власт, осим у ретким случајевима, за ону службу неупотребљиви, нарочито ако су млади стари, за ону службу неупотребљиви, нарочито ако су млади стари, за ону службу неупотребљиви, нарочито ако су млади стари

надзорна комисија за грађење водовода, у седници својој од 24. тек. мес., претресала је питање о извршењу предходних радова за канализацију Београда, и за тај посао потребног кредита.

Узев у обзир раније решење одбора општинског од 10. Маја тек. год. Бр. 232., по коме је Суд општински овлашћен, да за извршене претходних радова за канализацију може утрошити суму од 10.000 динара, комисија је мишљења да би за израду два генерална пројекта од два разна стручна лица, и за израду једног детаљног пројекта требало тражити од одбора општинског одобрење кредита од још 30.000 тридесет хиљада динара.

У истој седници комисија је претресала и ова питања:

Који су претходни радови потребни за канализацију, на који начин да се ти радови изврше; којим лицима да се повери израда генералног пројекта; колико ће времена требати да се сви ти радови изврше, и коме да се повери израда детаљног пројекта.

Пошто су најпећи претходни радови, као што је нивелисање улица, несматрала о стању подземне воде већ извршени, комисија је мишљења да би требало што пре приступити и извршењу осталих потребних радова, који су у штампаном извештају комисије, од 11. Маја, назначени.

Извршење пак тих радова, да се повери Управи за грађење водовода, која је већ образована; а за израду генералног пројекта, да се умоли пре свега г. О. Сиркер, руководилац грађења нашег водовода, као стручно лице, коме су најбоље познате све локалне и теренске прилике у Београду.

У исто доба, да се општина обрати писмом господину Хобрехту, инжењеру из Берлина, као једном од најкомпетентнијих немачких стручњака у питању о канализацији, и замоли га, да, према подацима, који ће му се послати, изради генерални пројект за канализацију.

На основу та два генерална пројекта, саставила би једна мешовита комисија из техничара и лекара програм, по коме би се имао израдити детаљан пројект за канализацију.

Сама израда тог пројекта могла би се такође поверити господину Сиркеру.

Ако одбор општински још у тоју идућег месеца одобри напред поменути кредит од 30.000 динара, пре већ одобрених 10.000 динара, и реши, да се извршењу тих радова приступи, моћи ће се на овај начин сви поменути претходни радови, заједно са израдом два генерална и једног детаљног пројекта, извршити са сумом од 40.000 динара, најдаље до Јула месеца идуће године, тако, да се у јесен идуће године може већ приступити грађењу канала.

Према потреби, да се Београд што пре снабде каналима, и да се сви радови, који захтевају откопавање улица и калдрме, у колико је могуће, једновремено изврше, комисија се нада, да ће одбор општински усвојити мишљење коми ије, и што скорије довети решење, да се извршењу претходних радова приступи.

На завршетку, комисија је слободна скренути пажњу општинског Суда и на ту околност, да би, у колико је год могуће, требало обуставити откопавање, насипање и калдрисање улица све донде, докле се не изврши полагање цеви за водовод и канализацију јер ће се овако још ове јесени и зиме копати улице ради полагања цеви за постојећи водовод на пролеће и лето, идуће године, полагаће се цеви за нов водовод, а на јесен исте године вршиће се канализација, тако, да ће калдрма која се буде ове јесени или идуће године градила, после извршења тих радова бити у неупотребљивом стању.“

„Према овоме реферату и предлогима комисије, одбор је решио:

а) да се умоли водоводна надзорна комисија, да ова руководи и претходне послове за канализацију;

б) да се, поред раније одобрених 10.000 динара из општинске касе употребити још 30.000 дин., дакле свега 40.000 дин., на набавку два генерална и једног детаљног пројекта за канализацију;

в) да се набаве два генерална плана, а за израду њихову умоле г. г. Оскар Сиркер, руководилац грађења водовода, и Хобрехт, саветник из Берлина.

г) да се доцније напред избор чланова комисије од инжењера и лекара, која ће, на основу генералних планова, саставити програм за израду детаљног пројекта.

XII.

Председништво саопштава, да је водоводна комисија водила акт о другој партији кредита који јој је потребан за даље радове на реконструкцији данашњег водовода.

Акт (АБр. 1198) гласи:

Према одлуци Одбора општинског, да се одмах приступи реконструкцији постојећег водовода, надзорна комисија за грађење водовода умолила је г. Сиркера да изради генерални пројект, и предрачун за ту реконструкцију, што је г. Сиркер одма и учинио.

По том пројекту и предрачуну г. Сиркер је обухватио не само постојеће цеви гвоздене по вароши, већ и грађење два резервоара од по 100 м³, запремине, као и нужна хватаљке постојећих и нових шахти, и довођење њихово до вароши, те да се на тај начин и овај водовод потпуно осигура Београд.

Укупан предрачун за извршење свију тих радова износи у округло суми 240.000 динара.

Ну како је комисија мишљења, да је за сада најнужније извести водовод из приватних кућа у варош и снабдети га гвозденим цевима, тако, да се у свако доба варош не може одсећи од друге стране струје воде, као и начинити резерв ире, којима ће се изједначавати потрошак воде, у разно доба дана, и услед којих ће бити искључене оне садање чешме са резервоарима, то је комисија част предложити општинском Суду да се за сада само ови радови изврше, и за њихово извршење тражи од одбора општинског одобрење кредита од 160.000 динара, а остали радови као: варош, да се постепено довиње попуњу из редовних трошкова на одржавање водовода.

Комисија је част замолити Суд, да одобрење тражет кредита, што пре надлежније код одбора, како би се исте део радова могао још овог лета и ове јесени извршити, и тиме за идуће лето имао воде за Београд осигурало.“

У вези са питањем о овој другој партији потребног кредита председништво саопштава, да је надзорна водоводна комисија поднела извештај, које је поводе по расписаном стечају за набавку цеви, које су потребне за реконструкцију данашњег водовода, успешна.

Одбор је, по саслушању и овог извештаја водоводне комисије о успешним погодбама за набавку цеви (АБр. 1422) донео ове одлуке:

а) да суд општински одобри надзорној водоводној комисији, поред одобрених 60.000 динара (у седници 26. Јуна т. г. АБр. 1061), и другу партију кредита од 160.000 динара за предузеће радова на реконструкцији данашњег водовода, и

б) да се набавка цеви за реконструкцију данашњега водовода (стечај АБр. 1082) изврши оним понуђачима које је оберте успешна надзорна комисија са Судом општинским; а исплата ове набавке да се узме на одобрени кредита на реконструкцију данашњег водовода (АБр. 1061 и 1198).

XII.

На предлог председништва, изабрана комисија од г.г. А. Штока, М. Јовановића и Ђ. Николића, да даде мишљење: да ли би било корисно, да се откупи плаше Наума Николића, код Миле пиваре.

XLII. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

9. Авг. 1890. год.

Били: председник г. Н Шапић; чланови одбора: М. Јанковић, И. Цветковић, Р. Кораћевић, Б. Николић, А. Одавић, С. Милетић, М. Јовановић, И. Р. Шошкић, Мих. Пантовић, Јов. Вујић, М. Јовановић, К. Ђ. Михајловић, Ј. Петковић, К. Ђ. Михајловић, В. Јовановић, Дим. Недимовић, Р. Драгојевић, М. Дукић, М. Вељковић.

I.

Грађевинско одељење реферише, да су дражане две лицитације 7 ов. мес., једна (ГБр. 971.) за откопавање а друга (ГБр 972.) за калдрмисање „болничке" улице од „четвиске" до „малетине". Обе су остале на Стојана Настасијевића, и то прва по 1·12 дин. од куб. метра, а друга по 2·86⅔ дин. за коловоз и по 2·36⅔ дин. за тротоар.

Полазећи, да су обе лицитације повољне, Одбор решава: да се Стојану Настасијевићу, предузимачу, уступи отк опавање и калдрмисање болничке улице, са обичним дољењем камења и на средину и за тротоаре, и то по једноставној цени и условима лицитације.

II.

По саслушању реферата о дражној лицитацији 7. ов. мес. (ГБр. 970.) одлучено: да се Ристи Крстићу уступи калдрмисање „дубровачке" улице, од „сарске јоваловог" до „дунавске", по цени за калдрмисање средње 2·64½ дин. а за тротоаре 2·54½ дин. под условима лицитације.

III.

Поводом реферата грађевинског одела, да је откопавање II. дела „београдске" улице потребно што скорије предузети почем се шинска колачина земље може сада наћи у „кнез Милошевој" улици, оналшњево: председништво да нареди крају лицитацију и да откопавање уступи коме и како за сходно буде нађе (ГБр. 935)

IV.

По саслушању прибраних комисија о пијачној цени жита као и о цени брашна за мар. продавницама, решено: да остане и на даље дванаеста цена хлебу, почем нема места да се мења.

V.

Према одлуци из последње седнице. ГБр. 977 грађевинско одељење подноси о калдрмисању „шпеске" и „жидинске" улице овај реферат:

„Одбор општински, у седници од 23. Марта тек. год, Бр. 150., ГБр. 276, решио је, да се у улицама „Спеској" и „Жидинској" сагреди нова калдрма, и, према тој одлуци, држата је лицитација за калдрму са обичним и за калдрму са дотеканим камењем.

На лицитацији 4. Маја тек. год. није нико дошао. После лицитације пријавио се предузимач Риста Крстић из Београда и Милан Шекић из Јагодине, да изради те калдрме. Први са ценом од 6 динара а други од 6·50 дин. од квадратног метра. 7. Маја пријавио се калдрмиџија Тодор Остојић као устаљени калдрмиџија, и све калдрмиџе одлучише — сем горе именованих понуђача, да ће да изради калдрму са дотеканим камењем по 1·30 дин. од квадратног метра, а општина да нађе потребан камен и песак. — За горе тих понуда општина је отпочела да ради калдрму у режији.

Одбор општински, у седници од 9. Маја т. год. Бр. 200 а ГБр. 499 одлучио је госп. председника да покуша да постигне још ниже цене, или ако то не буде могуће, да понуђачима посао уступи (ГБр. 499). На тозе основу, председништво је поновило предузимаче да даду нове понуде и добивене понуде поднело овог одбору Одбор је у седници 9. Маја т. г. ГБр. 552, остао при оналшњој које је пропше седнице дао председништву да грађевне калдрме у „Спеској" и „Жидинској" улици, уступи понуђачу који учини најниже цене, но с тим, да општина задржи право да у истим улицама може и сама (у режији) градити калдрму, у колико то буде у стању.

Према последњем оналшњу, председништво је поновило Ристу Крстића да изврши калдрму у „Спеској" и „Жидинској" улици, али да остани један део да општина сама у режији ради. Тако исто учињено је и с „Крагујевачком" улицом.

Калдрма у „Спеској" и „Жидинској" улици потребна је за 5·80 дин. а у „Крагујевачкој" 5·40 дин. са дотеканим камењем, а са простим по 2·70 дин. (види ГБр. 565 и ГБр. 564).

Тодор Остојић и компанија примили су да изврше калдрму са дотеканим камењем у „Жидинској" улици а једном делу „Крагујевачке" по 1·30 дин. од квадратног метра и то: за дотесавање камена по 60 п. д. са полагање по 60 пара и за кварење калдрме старе по 10 п. дин. од квадратног метра. За просту калдрму по 60 п. дин. од квадратног метра а са општинским материјалом. Али Остојић и компанија нису били у стању да граде калдрму, ма да их је виконарско одељење звало више пута да под отвором, као што се нада из зита Гбр. 536. Осталo је, дакле, да све изврши Ристи Крстић, поито општина у своју режију није радила ништа.

По саслушању овог реферата, одложено решење до рока, док је предузимачу Крстићу остављен тротоар од калдрмг сирши, а тада да се изврше до воло.

VI.

По саслушању жалбе (АБр. 1509) одобрено: 15 дана одсуства члану суда г. Љуби Романовићу.

VII.

Према акту господина министра просвете и црк. послова (АБр. 1096), да се питање: од кога дана, до одлуци одбора АБр. 164 т. г., прикада учитељима повишице наснаде за стан и огрев, има расправити на основу члана 22. зак. о осн. шкодама — решено: да председништво за идућу седницу поднесе реферат о разлици издатка ако се буде рачунало од дана решења.

VIII

На предлог председништва одобрено: да се другом просветском савету у Београду шаља 300 дин. из општинске касе а нарочите непредвиђене потребе, ради одлакшице трошкова на стапове.

IX.

На тражење пекопшине г.г. одборника, решено: да се одмах питања пројект непогрешивих правила за слободан клање, а у идућој седници изнесе и сва решење.

ОДРЖАВАЊЕ ЧИСТОЋЕ
ПО УЛИЦАМА ВАРОШКИМ

По изгледу какве вароши може се закључити и ступањ цивилизације не само њеног становништва, већ и оне околине, којој та варош служи, било као трговински, управни или други какав центар. Правилне улице, лепе зграде, и друга томе подобна уређења, без сумње утичу повољно на изглед сваке вароши али исто тако и чистоћа улица има врло велику важност. Питање о одржавању чистоће у толико је још и претежније, што је од знатног утицаја и на здравствене прилике у сваком месту.

Будући данашњих већих и мањих вароши у зап. Европи па и у северној Америци показују, да се поједи део рада и знатне суме новаца троше на обдржавање уличне чистоће; а судећи по напорима реченех вароша у томе правцу, може се извести чудноват закључак, да у колико човек више у цивилизацији напредује, у толико је у исто доба приноран да све већу и већу борбу води са ђубретом, које упоредо са цивилизацијом расте, и човеку не само у непосредној

досађује већ скоро прати да га или угуши или са места становања отера.

Природно је дакле што одржавање чистоће задаје доста бриге и посла управама насељенијих градова.

Остављајући на страну остале врсте нечистоће, као што су садржина из нужника, помије, ђубре из куће итд., ми ћемо овде изнети на који начин општинске управе у немачкој одржавају чистоћу по улицама варошким.

Ма колико просто да изгледа ово питање ипак оно задаје и данас још бриге мал те не свима и већим и мањим варошима Немачке, Француске, Енглеске и других држава.

Инжењер *Кајзер* из Штутгарта, да би што потпуније решио питање о чишћењу улица у Штутгарту, упутио је на више варошких општина у Немачкој она питања*:

1., Ко је дужан да чисти улице и ко води контролу над чишћењем?

2., У које се доба чисти и износи ђубре?

3., Рађали се у режији или под закуп?

4., Како је варош подељена за чишћење и колики је број радника?

5., Шта кошта чишћење?

6., Да ли се и на шта употребљује ђубре и колики је приход од тога?

7., Како се поступа при поледици и шта се са снегом ради?

8., Да ли се и како уклања ђубре из канала?

9., Каква је конструкција кола за изношење ђубрета?

10., У колико суделују у трошковима за чишћење улица, тротоарска друштва?

11. Како се врши поливање улица?

На ова питања одговориле су ове варош и: *Ахен, Берлин, Бремен, Бреслава, Касел, Дрезда, Диселдорф, Франкфурт, Хамбург, Хановер, Хајделберг, Карлсруе, Келн, Лајпциг, Мајна, Минхен, Нирнберг, Штрасбург и Виртбург.*

Величина тих варош и по броју зграда, становника, и улица као и укупне дужине и површине улица изложена је у следећој таблици:

ТЕК. БРОЈ	Име варош и	БРОЈ СТАНОВНИКА	БРОЈ ЗГРАДА	БРОЈ УЛИЦА	УКУПНА ДУЖИНА УЛИЦА У КМ.	УКУПНА ПОВРШИНА УЛ. У КМ.
1	Ахен	88522	7724	191	45	—
2	Берлин	1192200	—	—	—	721
3	Бремен	117560	18000	600	—	—
4	Бреслава	286000	10578	247	—	85
5	Касел	62532	2638	177	—	—
6	Дрезда	229500	—	378	—	—
7	Диселдорф	104000	8700	259	130	170
8	Франкфурт	143300	8878	321	—	98
9	Хамбург	435960	—	—	—	153
10	Хановер	128500	—	—	—	68
11	Хајделберг	25500	1800	134	—	43
12	Карлсрухе	52000	5200	32	—	47
13	Келн	148640	10733	—	46	—
14	Лајпциг	160300	—	—	—	—
15	Мајнц	63220	6000	220	—	—
16	Минхен	240000	12764	450	—	104
17	Нирнберг	103255	6900	395	61	131
18	Штрасбург	108700	3500	—	—	51
19	Штутгарт	109465	14314	216	63	100
20	Виртбург	54135	3500	177	—	34

*Ch. Kaiser, Zur Frage der Strassen Reinigung. Stutgart, B. Kohlhammer 1885.

Сравњења ради упућујемо овде и Београд, који има *35000* становника, до *5000* кућа, до *160* улица, са укупном дужином од *60* и површином до *130* комада (без енглезована)

(наставиће се)

ДОПИСИ ГРАЂАНА

7. Августа 1890.

Мисли, које сте под овом рубриком изнете у Бр. 33. „Београд. Општ. Новина“ дају ми повода да и сам изговорим неколико речи и да обратим пажњу на једно, тако да речем, дошље зло, које се из одања све то већма шири, место да му се на пут стаје.

По строгом општинском закону, општинска суд у престоници није простакло никакву власт у погледу наређивања оних мера, што су у општем интересу у свакој варошн потребне. Чудно одиста, кад се узме на ум, да баш у главној варошн, где у представништву седе образовани и научени људи има више осетљивости да се разумно и самостално ради. За што је овда требало тутористичка?! Поглавица вели: „туђе руке свраб не чеше“. Није то баданј речење. Никада други неће уредити твој посао тако као ћеш ти сам. Природно је дакле, да ће домаћин своју кућу најбоље уредити. По томе простом и природном начелу, да држим да би наша општинска данас била у руд и камо бољим приликама, да је општинска управа одавна нашла одређене руке, да је могла самостално управљати. Ето за ово кратко време, од како је ступио у живот закон о самоуправи општинској, на већ се осећа извесан полет, више живахности, бољи, потпунији и савршенији рад. Међу тим општина још није ни нашла потпуно своје устројство; још одељак чису не почиње свој рад. Кад то буде, онда ће се, држим на сигурно, много што шта стећи и надокнадити, много непгода отклонити, као тамањита, а и здравствене прилике одржавањем наредаба у важности, побољшати.

Пре је пак другачије било. Управа варошн наређује што сматре. Општински Суд наслања се на њу па предузима тек што се сети. Отуда је трпела општа стварн. Кад и над ако се јављало глас јавног протеста, из грађанства, општинаје скалављала кривицу на доказу, држала на општину. — Ово сам и сам кратко време одборника општинског и знам како се радило. Најлепше жеље пропадале су, јер се нису даље известа.

Што год је одбор општински хтео да уведе, требало је на то најпре да изволи стотину одобрења од „надзорних власта“ Онима пак није бела бона толико велика бриге колс ако се нешто сада или после толико и толико времена урадити. Да наведем неке примере. Знам да је још пре нешо година општинска власт заштекла од надзорне, да забрани извођење стопова по тротоарима; да забрани трговање по сокацима; да не дозвати заузимање улица истоварањем дрва, грађе и сиделе разних предмета. Ни је ли се надзорна власт одазвала? Никада; ер и ако је потекла каква наредба, та се у практици није ирнцала. Исто тако општина је често покушавала да се изведе строго каквљање оних, који крше мере, који праве кућне по двлазма. који вездране памирнице продају. На и ту је слабе помоћи било. Контролисање и хватање таквих злоупотреба спадало је у дужност општинске власти, тако је Управа говорила на наше пријатне доставе и жалбе) а општински Суд изказивало се опет увек тиме што надзорна власт неће да казњена она лица, која јој се од стране општинске контроле доставе а општински Суд није ништа ту власт, да каже. Тако је често сме записало од воље најмањега лепиничка у кварту, који је ко зрнцала „надзорне власте“ могао слободно да чини шта и како хоће. Д.

(свршиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Повећана такса. Законом је на последњем ванредном сазиву Народне Скупштине проширено право општине да на свињско месо може повећати таксу

На томе основу Суд општ учињено је измену и таксу од 1. о. м. повесно али како се за ово питање заинтересовао приличан број грађана, изнеће се оно на решење одборској седници уз пројекат нових правила о слободноме клању.

И пре но што је законом регулисано питање о такси за свињско месо, које се у основи не може одлуком одборском измењивати, општинској управи саветовано је са разних страна: да је и правично и оправдано повећати таксу, почем је свињско месо и сувише мало било опорезовано према ономе што плаћају клачи за говеђе месо. Што је још горе, по староме закону није било никакве сразмерне за разно тежине, него је за прасе до 25. кил. плаћана такса од 0·40 дин. а за брава ма колике тежине само 0·80 д.

—

Калимегдан. С радошћу завлачимо да је после толиког дугог чекања најзад општина добила Калимегдан на руковање, те ће од сада моћи она да ради на његовоме унапређењу.

У оногодишњем буџету Одбор је потврао много већу од досада одобраваних сума на подизање паркова.

За ово лето, не може се скоро ништа урадити на калимегдану, сем мало поправке клупа, али с јесени већ предузеће се потребна радови како би калимегдан могао на пролеће бити у много бољем стању. О примању калимегдана и унапређивању његономе у будуће, говорићемо у скоро опширније.

—

Канализација. На какав је начин у почелу усвојено да се изврши канализација у Београду, о томе смо дали обавештења оштампаним техничке комисије и одлукама одборским. Данас обраћамо пажњу оних, који се интересују за ово питање, на одлуке одборске, које у овом броју доносимо о претходним пословима канализације а које показују да ће се и грађење канала моћи у скоро предузети те главне партије радова водоводних и канализ., по улицама варошким, свршити једновремено.

—

Школске зграде. Поводом питања неких грађана, одговарамо да се ове године неће закупљивати никакве куће за основне школе. Нове школске зграде градиће се у скоро, од идуће године, па с тога је одбор општински и решио да се продужи уговор још за једну годину са сопственицима оних кућа, које су раније закупљене а закупу ове године рок истиче.

—

Није промењена. У седници 8. о. мес. Одбор је решавао и о хлебној такси. Према ценама жита и брашна, нађено је да нема места мењању таксе и за то је решено да се и на даље хлеб продаје по 20 дин. пара килограм.

—

Седница Сутра, 13. ов. мес. дбор општински држаће редовну седницу. На дневноме су реду: *пројект новог правила о слободноме клању* и *продаји меса* и предмети који су у последњој седници били на дневноме реду али нису свршени.

Из страних општина

Зграде у Москви. Куће у Москви су за право узидане, јер су у великој већини једноспратне.

Статистички је сакупљено да 70 од сто становништва седи у једном спрату ма. Докле у Берлину ⅔ кућа имају по 4 и 5 спратова, у Москви долазе само 1 од сто на куће са 5 спратова. Суперсених станова има 7258 (10·4 од сто) а од овога броја 40 од сто имају под само за 2 метра више од уличне површине.

За оволи повољни економност становања у Москви, у опште погледу, може само удаљати становништво оних великих западних градова, које живи на четвртом и петом спрату.

Скандал у Риму. У једним странама новинама читамо да је ове месеци дала Одбор општински у Риму једногласно до останку. Повод останке био је законски предлог који је влада хтела да увргне самоуправу општине. Тај владин садржавао је увреде и за само представништво, кад се општинској управи одреће самоуправна способност. Седница, у којој се расправљало то питање, била је преко свако мере бурна, узрујаност духова прешла је све границе, па пристојност се свима заборавила, па и на последњег такта изашло. Дан одборника, жртвадисте, нашто беху изабрали сву решитост и све разлоге својих супротних назора, летеше се њиме мастила и гађане дипломе као балистичким оружјем у опште ноге врсте дивљег парламентарном.

Ова парламентарна противника морали су здраво лепо наглодати, кад су на седнице пимали!

Мере против колере. Узроком новоновљених вести из Херакла (Мала Азија), у Цариграду су ге одмах забрањали да се ни једна колера. С тога је под председништвом Мунир-паше, министра унутрашњих дела, образована врховна санитетска комисија, којој је стављено у задатак да нарочитим предузме све потребне мере, како би се спречила њена зараза.

Држава је предвидела оволиком цариградској 32 лекара, добро плаћених. Извршен је санитетски преглед по свима радилама и свима кућама и наређене су најстрожије мере за одржавање чистоће у свима квартовима. Сем тога, очистиће се обе обале Златиога Рога, клаонице градске покатарати, а клање стоке вршити ноћу градског рејона. Мегдања која неделе се, а тако исто изметене ће забрањити и све родне које би могле ушћивати зло, на случај да се епидемија појави.

РАЗНЕ БЕЛЕШКЕ

Уштеда времена. Тамо, где људе тачному време као новац, потрудили су се да уштеде ручи колико се нар. железницом употребује времена и колико тиме друштво користи. У Лондону и. пр. по приближноме рачуну, дневно се вози најмање 500.000 душа, дакле ½ свеколиког становништва.

Према њој пак малој дужини пожне, неће се посрећити ако се узме да ложном свака личност у Лондону употребује најмање 2 часа преко недеље, а годишње 5 дана, што значи да 500.000 душа употребује 2,500.000 дана. По обичној цени таквих надница и награда људских ова ствара представља предмет 10,000.000 динара.

Женинке у апотекама. Много даме, које су у Бечу и Цириху училе фармацијску школу подпеле су лекарском одељку руске министарства унутр. дела молбу да им се допусти да практикују по апотекама. Министарство је издало одобрење под условом да се претходно положи испит пред надлежном комисијом

Разне брзине. Пре кратког времена штампана је физика од Др А. Виледелана у којој наводимо ове брзине означене у метара у секунди

Пуж	0·0015
Човек обичним кораком	1·25
Најбржа река	4·00
Ваздушна лопта при тишини	6·40
Човек у највећем трку	7·10
Мува	7·60
Најбржи пастород	8·50
Поветарац	10·00
Човек на коњу	11·00

Ков пиперки	12·60
Брдски поток	14·20
Брзи влак	16·70
Голуб писмоноша	27·50
Бура	45·60
Ласта	67·00
Зора у колуту	200·00
Буле топовско	500·00
Експлозија	580 „
Струја мор телеграва	4.000·00 „
Струја вазд. телеграва	11.690·00 „
Електрицитет	36.000·00 „
Светлост	3.00000·00 „
Помисао људска	?

НАРЕДБА ОКР. КОМАНДЕ

Према признанима о регрутовању обвезника за сталан кадар, од 15. Јуна 1884. ФБр. 4226, и прописа команданта дунавске дивизијске области, од 16. овог месеца Бр. 3966. регрутовање ће се ове године предузети 5. Септембра.

С тога се овим позивају, да речености дана у 7 часова пијутра дођу у општинску кућу и пред сталну регрутну комисију:

1. Сви мушкарци који су рођени 1870. год. а то: како, они који су се родили овде у месту, тако и они који су се доселили у Београд.

2) Неспособни задругари појединих обвезника, чија неспособност даје регруту права на скраћени рок; а могу доћи и други из задруге ради објављивања задругиног стања.

3. Припремно неспособни регрути од прошлих година који имају собом потпи и уверење којим су за привремено неспособне били оглашени.

Из канцеларије штаба VII. београдске пуковске окружне команде 30. Јула 1890. год. Бр. 4715.

Оглас

За нов београдски водовод потребно је да се сагради једна *службена зграда, код Белих вода*, испод Жаркова, и с тога се позивају сви они, који би били вољни да се грађење ове зграде приме, да најдаље до *25. т. м: 6 сати у вече*, поднесу своје *писмене* понуде адресоване Господину председнику надворне комисије за грађење водовода. Писмо треба да је затворено и запечаћено а отго — на коверти да стоји „понуда за службену зграду код белих вода“.

Планови, прорачун и услови могу се, почев од 13. т. м., видети сваког дана од 8 до 12 сати пре и од 3 до 6 сати по подне у бироу за грађење водовода (крунска улица кућа пок. гђе Томанић).

Сваки понуђач мора, пре но што понуду преда, донети уверење, да је каси општине варошн Београда положио најмање од 1000 (хиљаду) динара у новцу или српским државним папирима од вредности, а понуду снабдети са таксеним маркама прописаним за државне лицитације.

10 Августа 1890.
у Београду.

Управник грађења водовода.
О. СМРЕКЕР.

НА ЗНАЊЕ

Управа за грађење варошког водовода образована је, и овим известава свакога, кога се тиче, да је њена канцеларија смештена у кући господе Томанић, на ћошку „*Обреновић*“ и „*Брунске*“ *улице*, куда треба слати сва акта и сва писма упућена било на управу, било на надзорну комисију за грађење водовода.

Ово се предаје јавности ради знања.

Број 7.

30 Јула 1890. год.
у Београду.

УПРАВА
за грађење београдског водовода.

Обзнана

Од 1. Августа па све до 14. Сеп. т. г. искључно издаваће се бирачке карте свима оним грађанима који имају право бирати народне посланике.

Карте ће се издавати у благајном одељку општинског Суда, и то од 8—12 пре и од 3—6 по подне

Карте се могу издавати само оним грађанима, уписаним у набучни списак, који су претходно испунили и предзнаћење услов у чл. 34. изборнога закона.

Од стране Суда општине вар. Београда 28. Јула 1890. А Бр. 1393.

Стечај

За израду катастралног плана у атару општине Београдске, и за дођу плана варошн Београда.

Сваки конкурент мора да поднесе до 18. Августа тек. год. документа, у доказ да ће моћи извршити овај рад према захтевима струке.

Ближе услови могу се видити сваког радног дана у грађевинском одељењу Суда општине варошн Београда.

Од стране Суда општине варошн Београда ГБр. 339. 25 Јула 1890. год. у Београду.

Општинске лицитације

При грађевинском одељењу Суда општине варошн Београда, држаће се следеће јавне лицитације:

I.

На дан 13. Августа тек. год. од 9—12 часова пре подне за грађење калдрме од коцкастог камена у „Узун-Мировој“ и „Васиној“ до „Љубичине“.

Кауција 12000 динара.

II.

На дан 13. Августа тек. год. од 3—6 часова после подне за грађење калдрме од коцкастог камена у „Васиној“ улици од „Љубичине“ до Позоришног трга и у „Дорћолској“ улици.

Кауција 12000 дин.

III.

На дан 14. Августа тек. год. од 9—12 часова пре подне за грађење калдрме од коцкастог камена у „Краљ Милановој“ улици.

Кауција 15.000 динара.

IV.

На дан 14 тек. мес. од 5—6 часова после подне за грађење касарне од кондектог камена у деловима „Кнез Михаилове“ и „Краљевачке“ улице.

Кауција за део у „Кнез Михаиловој“ улици 6000 дин. а за део у „Краљевачкој“ улици 5500 динара.

V.

На дан 18. тек. мес. од 9—12 час. пре подне држаће се при грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда јавна лицитација за грађење макадама у „Кнез Михаиловој“ улици.

Кауција полаже се у 300 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближа услови могу се видити при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда ГБр. 905. 10. Августа 1890. год. у Београду

VI.

На дан 20. тек. мес. од 5—6 час. после подне, држаће се при грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда јавна лицитација за грађење касарне у „Југовићевој“ улици.

Кауција 850 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближа услова и предрачун, могу се видети при грађевинском одељењу сваког радног дана за време канцеларијског и при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда ГБр. 997. — 11. Августа 1890. год. у Београду.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а). за чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0,40 д.
б). за неуздан шпорхерд	0,40 „
в). за уздан „	0,80 „
г). за велики уздан шпорхерд у гостионици	1,60 „
д). за чишћење димњака од два спрата	0,40 „
ђ). за чишћење простог димњака	0,20 „
е). за чишћење чуркова до 2½ метра уредно са пећњка	0,20 „
ж). за чишћење чуркова од 2½ метра на више уредност пећњка	0,40 „
з). за кељење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	1,50 „

II. ЗИДОВИЊА ЗГРАДЕ:

а). за собу и кују или мању дућан са собом	0,20 „
б). 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом	0,60 „
в). 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без шпале	1,00 „

III. ПРАЗНИЊА ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а). од кубног метра	10,00 „
б). од лопа	0·50 „

IV. ПЛИТАРИНА:

а). марка за пашче једног за спагда	3,00 „
б). марка за кују	6·00 „
в). обнављање потребљене марке стаје колонику пеће.	

V ГРОБЛАНИЦА:

а). гроб за дете	7 дин.
б). гроб за одрасле	12 „
в). мала гробница	555 „
г). већа гробница	97 „
д). велика гробница	12607 „

VI. МРТВАЧКА КОЛА:

а). мртвачка кола стара са 2 коња	12,90 д.
б). мртвачка кола нова са 2 коња	36,90 „
в). мртвачка кола нова са 4 коња	72,90 „

ТАКСЕ

за јавна забаве у општини београдској

I.

а. За свирање муз. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до	5 д.
б. За свирање за целим општина од 1 концерта	5 д.
в. За свирање женског оркестра (Дамен-Капеле)	20 д

II.

а. За 1 играчку у локал. I-ог реда	15 д.
б. „ 1 „ „ „ II-ог „	10 д.
в. „ 1 „ „ „ III-ег „	5 д.

III.

а. За пакеровку на дан	5—10 д
б. Разне представе и концертне општина, дневно	10—50 д.
в. за кантарије и музеуме	5—15 д.
г. Циркуе од престане	10—20 д.
д. За забаве „Тинел-Ташгал“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера	50 д.

IV.

За друге врсте забаве које овде нису предвиђене ремашење општински Суд засебно.

VII. ЗА ВОДУ НА САВСКОЈ ПУМПИ:

а). буре од 5 акова	5 ср. дин.
б). буре од 6 акова	10 „ „
в). буре од 9 акова	15 „ „

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 1. до 7. Августа закључно пријављено је пред тржишним комитетом:

Врсткна	Чега	100 к. кроме. цена дин.	Врсткна	Чега	100 к. кроме. цена дин.
килогр.			килогр.		
281	Бранша пшенич.	15·—	8950	Сланс	2·—
	Бранша кукуруз	—·—		Коре брезове	—·—
469 014	Пшенице	12·50		Кајмака	—·—
256	Кукуруза	10·—		Орахових трупаца	—·—
17.519	Раж	8·50	1190	Сира	67·—
514	Сочива	25·—			
56 267	Јечма нова	8·25	141	Масти	110
111,156	Овса	9·60		Вуче краве	—·—
	Кукуруз вани	—·—		Трупаца орахових	—·—
1495	Пасуља	23·50	54	Вуче воларне	110
4801	Кромпира нова	5·50	31.924	Свиња дебелих	75·—
	Арнћнка	—·—	19.500	Угљева камена	—·—
5.558	Црна лука	5·—			
382	Бела лука	35	46.220	Крча	3·—
8.076	Крушака	15·—	16.485	Вина црна	22·—
413	Грожђа	60·—		Коњске меке	—·—
	Јабука	—·—	9847	Разне мљ. меке	32·—
1901	Зелења разне	4·—	38.070	Цемента	—·—
1782	Шљива сирових	10·—	3.625	Коже сирових	—·—
5 298	Воће киселе.	—·—	37.600	Калења проста	—·—
20310	Сена	4 40	319	Кудеље у повос.	65·—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Парна штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић

БРОЈ 35. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ ПОНЕДЕЉКОМ ПОСЛЕ ПОДНЕ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ
за годину . . . . . 6 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за страно земље за годину . . . . . 9 дин.

Недеља 19. Августа 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату моле слати управништву ових општинских новина. Рукописи се не враћају.
Необележена писма не примају се.

* * *

Приликом овогодишње светковине рођен-дана Његовога Величанства Краља Александра I, председник престоничке општине честитао је данашњи у име општине.

Његово Величанство благоизволео је одговорити:

ПРЕДСЕДНИКУ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
Благодарим на пријављеним жељама.
Александар

Честитка општине гласи:

ЊЕГОВОМЕ ВЕЛИЧАНСТВУ
КРАЉУ АЛЕКСАНДРУ I.
и т. д.

Престолонаследнику народне династије; поклонику славног дома Обреновића, с којим су свопчане успомене најдичнијих дана у новој српској историји; носиоцу нове ере, срећније и сјајније будућности, — када верна престоница шаље најтоплија честитања, желећи своме узвишеном и омиљеном Господару, о данашњем Му рођен-дану, дуг и срећан живот, увенчан славом и бесмртним народним тековинама и увек скопчан с напретком и успесима Краљевине Србије и Србства.

Живеле удавница Србства и престонице Београда, Краљ Александар I.

У име општине београдске
председник
пик. п. пашић.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Њено Величанство Краљица-Мати изволела је послати 1000 динара да их Суд општине кар. Београда подели београдској сиротињи приликом Њеног име-дана, 26. т. м.

На своме племенитом дару изјављује се најдубља захвалност.

Од стране Суда општине кар. Београда 15. Августа 1890 Бр. 2800.

Војна наредба

По решењу Господина Министра војног од 25. Јула тек. год. ФЂБр. 375 и претпису команданта дунавске дивизијске области од 6. тек. мес. Бр. 380, позивају се сви обвезници — пешади — I-ог позива народне војске и персонал пуковског штаба, са припадајућим комором (сем преособрених) **на деветодневно вежбање**, на пуковом збориштy.

Обвезници имају **непремено** бити на пуковом збориштy **20. тек. мес. у 8 сати пре подне**, **на Ваљевци**. Никакови изговор за оправдање изостанка неће се примити, но ће сваки за свој изостанак најстрожију казну искусити.

За време овог вежбања, обвезници ће се хранити у команди, која ће се од Суда општине варошн Београда издавати. Онима пак, који би желели о свом трошку хранити се, дозволава се, и од њих храна у команди неће се наплаћати.

Сваки обвезник има собом понети: суд за воду, кашику, порцију или чанак, пожањ, преобуку и покрив за покривање.

Позната комора, биће само један дан, док се пропове и поврх, на ће се распустити, а четно водопоше и пуковска комора остаће за сво време вежбања.

На случај, да је који од обвезника на путу, гдн на страни и т. д. дужна ће бити фамилија или познаник **одмах** известити га да се благовремено врати и на вежбање одо.

Од управе варошн Београда 11. Августа 1890 год. Бр. 11.100. у Београду.

Војни позив

По решењу Господина Министра војног, од 8. т. м. ФЂБр. 410, и претпису команданта дунав. дивиз. области, од 10. тек. мес. Бр. 396. вежбање се:

а) Пешадија редовне војске од 25. Септембр т. г. до 5. Октобра наолучке; а

б). Дивизијска коњица редовне и народне војске од 25. Септембра до 15. Октобра исте године.

Резервни официри пешадије и коњице, који су ушли у овај састав, имају се снабдети оделом и доћи на ово вежбање у обичном оделу.

Бр. 5379. Из канцеларије VII. пуковске округ. команде. 11. Августа 1890. год. у Београду.

XXI. НАРЕДБА

Општинске Суд сазда у дужност, да се стара за безбедност и угодност пролаза у варошн, и за то се на основу §. 326. кривичног закона

Наређује:

да без разлике сви сопственици кућа у „Обреновој" и „Балканској", уђоја која нове тротоаре со одређењу нарези и канделаџија сагради нису, сада то учине, а тога ради од општинског водоизвођеног добоље инкелету, која је коначно утврђена од госп. министра грађевина и госп. мин. унутр. дела.

Они пак сопственици, осиред чијих се кућа и данас нађу плани тротоар од дућана или ловљеног камена, и који нису до сада набавили прописни материјал заново тротоаре, имају најдаље до 1. Септембра ове године, исте по прописаној нарези и канделаџији сагласно направити.

Ако који сопственик ово не учини, биће му по §. 326. кривичног закона, казна 5 до 25 динара.

Ово наређење ступа у живот 8 дана по објављењу.

Председник Суда
Ђ. Ђорђевић.
Секретар
Ђ. Ђурић.

банети плоче од тончидерског камена или тамног који је по квалѣи и чврстоћи тончидерском равни или бољи, и да сагради нов тротоар, као што је напред речено, у правцу нових шина и по утврђеној нивелети, коју ће и њима дати општински инжењер. — Општински инжинер дужне обавештене сваконе, за које је власник констатовано, да је по квалѣи тончидерском равни.

За грађење ових тротоара прописано је:

а). Да се земљиште претходно тим јако набије.

б). Да со камене подлоге на слој дукатског песка од 10 сантиметра.

в) Да фуге буду 5 милиметра широке, и да се заливају са цементо-кал'ером тех пошто се претходно очисте.

г). Да се за ивицу употреби камење дужине најмање 0·50 м., висине 0·35 м. а горње ширине 0·20 м.

д). Да плоче за тротоар у „Обреновој" улици не буду нигде тање од 0·10 м., а површина плоче нити сувише дугачка ни жука од 0·20 квадр. метара.

Да плоче за тротоар, за „Балканску" улицу, која је стрма, не буду тање од 0·12 м., а морају имати у ширини 0·15 до 0·20 м., а дужини од 0·18—0·30 мет.

Где се при грађењу тротоара, услед промене нивелете, буде показала потреба, да се при улазу кавете степенице, оне се не смеју постављати с поља, на тротвару, сем једног степена, и то ако се дуж поље зграде поставе.

Становници шина у „Обреновој" и „Балканској" улици дужни су у овој наредби напрвити тротоаре испред својих кућа, најдаље до 15. Октобра, јер ће напротив кући бити подигнути спаки без разлике, ко год се наредби не буде одазвао.

Од стране Суда општине вар. Београда. 14. Августа 1890. Гбр. 927 и 913.

Рад регулационе комисије

I. Састанак — 5. Априла.

На позив г. председника општине Београдске, од 4. Априла тек. год. Гбр. 238, састала се данас комисија од г. г. Милана Андоновића, професора велике школе, г. Григ'а Милетића, књижевца уједно, г. Михаила Цветковића, ресторатера, г. г. Михаила Марковића и Јеврема Стевановића, инжинера министарства грађевина, и г. Јоце Спасојевића, општинског инжинера, конституисала се и изабрала за свог председника г. Милана Андоновића, за подпредседника г. Јоцу Спасојевића и за деловођу г. Михаила Марковића.

На овом састанку присутан су били сви чланови.

За тим је комисија приступила реду у овом:

1). У „Кнез Михаиловој" улици, узимајући фронт парцеле где су зграде „Слоге" као основу, комисија је нашла, да би се њома несметано и непрекидно извршила регулација неправилна, тако, да се прикаш Слоге ка Калимегдану продужи, и задржи као основа, додирујући до велике липове алеје Ручедолск, и текући овог до велике липове на згради Марка Стојановића, али с тим, да се тај добивени простај продужи до испред крајнег бонета „Круне", и ту обрезује фронт, који је са приказом пројектованим линијом између „Круне" и „Краља" на плану нацртан.

Овим се добија једна улица од 25 м. ширине, која иде у продужење „Грделског вола", за коју је тако исто ширина од 25 м. одобрена.

У улици „Кнез Михаиловој" на противној страни, комисија је нашла, да се од бонета калимегдапског неће прећи, који је земном бојом уцртан, секући гостионицу „Круну". Вероватно ломље, заједно са овим грађевинама између Кумалудине куће и Лазаревце.

Комисија је при овом пројекту одступила од нарталовог правца у толико, да се на „Грделском волу" суви удара на 18·75 м. а тако на горњем крају код бонета непројектоване улице „Малобранчке", има та улица 19·0 м. ширине.

2). „Кор сокак" између „Слоге" и Спасића, да се продужи и пресече, задржавајући ширину од 9·0 м. Овај би се сокак имао продати до у „Кнез Лазареву" улицу.

3). Исто тако, да се „Малобранчка" улица пресече и даље до „Кнез Лазареве" улице са ширином од 10·0 метара.

4). Соколска, Соланска, Рајићева и Дубровачка улица да остану по до сада одобреној регулацији.

5) „Малобранчка" улица између „Кнез Михаилове" улице и велике липе, да се прошири и регулише по источној линији са ширином од 8·00 метара.

6). „Капарићева" улица да остане по одобреној регулацији.

(наставиће се)

ОДРЖАВАЊЕ ЧИСТОЋЕ
ПО УЛИЦАМА ВАРОШКИМ
(наставак)

Резултат одговора из поменутих општина, на постављена питања, у главноме је овај:

А. Из се стара за чишћење улица.

У Аахену, Бреслауи, Кислу, Дрездн, Дисселдорфу, Хајделбергу, Карлсруху, Келну, Лајпцигу, Штутгарту и Виршбургу дужни су сопственици куће чистити тротоаре, улице и до половине улице, ако је улица шпасовима каменом. А у свима варошима, сем Берлина, ако су улице шпасоване тако звани макадамом, врши општина чишћење коловоза а сопственици куће само тротоара и одука.

У Берлину општина чисти и тротоаре и одуке и у опште се она брине и за одржавање чистоће и за поливање улица. Само снег и лед дужни су сопственици куће да чисте са тротоара, као и да их, за време поледице, пепелом посипљу.

У Бремену, Хамбургу и Мајнцу тако исто сама се општина стара за чишћење и тротоара и одука и целог коловоза.

У Минхену сопственици куће воде бригу о чистоћи улица. Само на већим отворепим местима, сопственици куће чисте тротоаре и по 5 м. од улице, а остали чисти општина. — Макадамом шпасоване улице чисти општина.

У Нирнберту каменом шпасоване улице, које нису шире од 16 м. чисте сопственици кућа. У ширим улицама општина чисти средину улице за онолико колико је шира од 16 м., макадамом шпасоване улице чисти општина.

У Штрасбургу чишћење врше сопственици куће, ако улица није шира од 8 м; остали део чисти општина и на то напада̀ује по 0,30 динара годишње од квадратног метра.

Б. Изношење ђубрета.

Ђубре како са улица тако и из кућа износи општина у *Бремену, Бреслауи, Келну, Лајпцигу, Дисселдорфу, Франкфурту, Хамбургу, Карлсруху, Штрасбургу, Штутгарту и Виршбургу.*

У Аахену општина износи ђубре само из оних улица и места, која она и чисти, дакле испред општинских зграда, отворених места и т. д.; иначе су сопственици кућа дужни и да износе ђубре.

У Берлину, сем докле се не напрви канализација, дужност је сопственика кућа, да износе ђубре са улице и из куће.

У Хајделбергу и Дрездн ђубре са улица и из кућа износе сопственици кућа.

У Хановеру општина износи ђубре са улица, а сопственици куће ђубре из кућа.

У Мајнцу уступила је општина изношење ђубрета са улица једном предузимачу, за што му и плаћа извесну суму новца.

У Минхену свака кућа има рупе за скупљање ђубрета, које о свом трошку сопственици, од времена на време, испразне.

У Нирнберту исто тако, само што је сопственицима кућа дата привилија, да се код општине претплате на из-

ложење ђубрета и тада општина о свом трошку извози. Од 6300 кућа, претплаћено је било до 1886. год. 3300.

Претплати се полаже на пола године унапред.

В. Контрола.

У Ахену, Хајделбергу, Карлсруэу, Минхену, Нирнбергу, Штутгарту и Вирцбургу полиција води контролу над приватима, и грађевинско одељење над општином о чишћењу улица.

У Берлину постоји нарочити одбор који води надзор о чистоћи улица, а састоји се из 4 општинска члана и 8 општинских одборника са једним инжењером општинским.

У Франкфурту и *Бреславу* води надзор директор ватрогасаца.

У Хамбургу, Келну, Дрездену и Лајпцигу, надзирана полиција.

У Хановеру и Мајнцу грађевинско одељење општинско.

Г Доба чишћења и извожења ђубрета.

У Берлину нажи као најпогодније, да се чишћење и извожење врши ноћу. Изузетно само, кад су велики снегови или мразеви, дозвољено је дању чистити, и тада се ноћу не чисти.

У свима квартовима почиње чишћење радницима у по ноћи, а капиџијама за чишћење по сати раније. Рад капиџијах траје 6 и по до 7 сати.

Чишћење а тако исто и извожење ђубрета, зими се по свима улицама довршити до 8 сати ујутру. Само при рђавом времену, сме чишћење трајати до 9 сати.

Просечно чисте се улице три пут недељно и сматра се као довољно.

У Ахену чишћење улица и извожење ђубрета, врши се три пут недељно, лети од 6—7, а зими од 7—8 сати. Исто тако у *Берлину, Касселу, Дрездену, Хамбургу, Карлсруэу и Лајпцигу.*

(наставиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Азбучни списковн. И поврх све пажње са којом су састављени бирачки списковн за избор нар. посланика, жалосне је да они нпак не садрже имена свију грађана који имају право гласа. Тешкоћа да се списковн састане одмах савршено тачно, лежи у томе, што нека многа грађана који давачину примају нису учинили на време, кад је расподељен данак пршен, него су се доцније пријавили.

Обраћамо пажњу грађана на ову околност да би се сваки бирач благовремено уверио да ли је у азбучни списак уписан.

Исправке списковна могу се чинити само до 8. Септембра и с тога је најбоље да се сваки бирач до 1. Септембра пријави за бирачку карту.

Регулација. Као што смо у своје време објавили, Одбор општински поверио је 3. Јуна пр. год. нарочитој, стручној комисији, *да „изради предлог* састављене плана целокупне данашње варошке регулационе ситуације и да у исти уђуто лишње предложена регулације, како би се она имала и требала по њеном мишљењу извести према данашњим свеобраћајним прилакама и техничким захтевима.“

Комисија је завршила свој посао ових дана и уз извештај приложила и записнике својих састанака, у којима је детаљно изложен цео рад.

Одбор општински жели да у овом важном питању, пре решавања, саслуша и друга мишљења, ако би их било у грађанству, и с тога је одлучио да се записници комисије публикују у листу.

Данас доносимо први записник, обраћајући пажњу оних, које ово питање може интересовати.

—

Успојења. Нова правила о слободном клању и продаји меса. Одбор је 17. ов. мес. усвојио у начелу. Специјалном претресу приступиће се у идућој седници.

Из страних општина

Изложбе у Будо-Пешти. У угарској престоници отворена је 2. Августа по нов. и трајаће до 15. Октобра изложба земаљске индустрије; а у дворани трговачког музеја приређена је засебно изложба *кожне индустрије*. За ову другу изложбу послане су и многе стране куће мануфактуре и многе који припадају овој врсти индустрије.

Изложба у Одеси. Једна од јачих градова велике Русије, који се врло брзо развија у све њу и све краснију варош, јесте Одеса. Она ће 1894. год. славити стогодишњицу свога постанка, и тим поводом и, одстављајући општине прекорачило је мисао да се ради свечаније прославе приреди велики изложба разних земаљских производа по примеру оних изложаба које су раније приређиване у Петрограду и Москви.

На овој изложби нарочито ће моћи да суделују пољопривредни производа из Бесарабије, Мале Русије, Крима и Кавказа. Суделовање пољопривредног и воћарског пољопривредног пића је тешкоћа због дальине. У тако пространој земљи, каква је царевина руска, у једном, крајњем пределу, ниже ни воћарске приређени изложбу производа тога земље, и с тога одеска изложба без сваке сумње имаће знатан успех, нарочито с погледом на производње богатство покрајина које помењемо.

Атлас Москве. Општинска управа старе руске престонице издала је атлас у коме је представљена Москва и њени разитак од 1882. год. на овамо, у сразмеру са другим великим европским градовима.

Разне општинске лицитације

Општина београдска надаље путем јавне лицитације следећа своја непокретна добра, набавке и рада врша и то

22. августа

Десет дућана својих у јавној. улици на— лицу места.

25. августа

Извожење ђубрета са вароши — у рачуноводству.

26. августа

Чишћење шљака, — у рачуноводству.

3. септембра

Набавка хране за коње чете пожарне. — у рачуноводству.

9. септембра

Кола коња чете пожарне — у згради пожарне команде;

10. септембра

Набавка дрва за огрев, — у рачуноводству

12. септембра

Набавка гаса за осветљење вароши, — у рачуноводству.

16. септембра

Набавка одела за мајсторске меса. — у рачуноводству.

17. септембра

Набавка и окивање фељера, — у рачуноводству.

20. септембра

Кућа општинска на дорћолу — на лицу места.

22. септембра

Аренда јавног механског, — пред Пандиловом кавалом.

25. септембра

Цубок од гомиље месарница, — у рачуноводству.

27. септембра

Набавка канцеларијског материјала, у рачуноводству.

Услови свих од оних лицитација, могу се видети у рачуноводству до дана лицитације и к на овој.

Из рачуноводства Суда општине вар. Београда 15. Августа 1890. год. у Београду. АБр. 1021.

Грађанству вар. Београда

Да би послови општинскога Суда текли брже, и да би се грађани могли лакше обраћати пред месној власти, установљена су, по одлукама Одбора и Збора а на основу чл. 26. закона о општинама, четири одељка Суда општине вар. Београда.

Одељци су установљени овако:

а). **Одељак варошко-дунавски** (за кварто ве „*варошки*“ и „*дорћолски*“.)

б). **Одељак трговачко-савски** (за кварто ве „*трговачки*“ и „*савамалски*“).

в). **Одељак врачарски** (за цео „**врачар.**“ кварт), и

г). **Одељак палилулски** (за цео „*палилулски*“ кварт)

Сви су ови одељци отпочели потпуно свој рад 10. ов. мес., и тако ће сви од сада:

а). Судити у грађанским споровима до 10 динара, по аналогији допуне и измене §. 6. грађан. суд. поступка;

б). Истеривати кривична дела из части III. кривичног закона;

в). Вршити полицијске послове, у колико је за то по чл. 23. и 36. зак. о општинама надлежна општинска власт; и

г). Извршивати све наредбе општинскога Суда, као и наредбе државних власти.

У свакоме од ових одељака старешина је кметовски помоћник, а за сплаву службу одељења су приодата исправници и униформисани општински позорници.

Предајући ово јавности, Суд општине вароши Београда чини пажљивим грађане београдске, да се у будуће обраћају одељењима општинскога Суда за послове који њима припадоше; да поштивања одељења следују, и да наредбе њихове, као наредбе општинскога Суда, уважавају и тачно извршују.

Од стране Суда општине вар. Београда 12. Августа 1890. год. АБр. 1526

ПРИМЕДБА: Одељци су за сада размештени овако:

а). Варошко-дунавски у „поточкој“ улици („Зерек“) куће Илије Ђорђевића трг.

б). Одељак трговачко-савски на „Зеленом Венцу“, куће исте пок. М. Савића.

в). Одељак врачарски у „Крагујевачој“ улици, куће г. Стеве Павловића трг. преко пута „Белог Орла“.

г). Одељак палилулски у „Тимочној“ улици, куће г. Николе Симића капетана, до пијаце кварта Управе вароши

ОГЛАС

За реконструкцију постојећег водовода београдског, потребно је, да се сагради два резервоара сваки од по 100 кубних метара запремине, један за водовод будимградски, други за водовод варошки. Оба резервоара градиће се са свим од бетона.

Понуђаји се сви они, који би били вољни да се грађења резервоара приме, да најдаље до 27. тек. мес. у 6 сати у вече поднесу своје писмене понуде, било за оба уједно или сваки за се, адресоване „Господину Председнику надзорне комисије за грађење водовода“.

Писме треба да је затворено и запечаћено а оно на куверти да стоје: „**Понуда за резервоаре.**“

Свака понуда да је свабдевена таксеним маркама као што је за државне лицитације прописано.

Плакони, предрачуни и услови могу се, почев од 15. тек. месеца, видети сваког дана од 8 до 12 сати пре и од 3 до 6 сати по подне у бироу за грађење водовода (Крунска улица).

Сваки понуђач, пре но што понуду преда, мора донети уверење да је код Општине вароши Београда положио најкиу од 1000 (хиљаду и шест стотина динара) за оба резервоара или 800 динара за један резервоар, у новцу или грпским државним папирима од вредности.

Бр. 93.

11. Августа 1890. г.

у Београду.

Руководилац за грађење водовода

С. СМРЕКЕР с. р.

НА ЗНАЊЕ

Управа за грађење варошког водовода образована је, о чем навештава сваког, кога се тиче, да је њена канцеларија смештена у кући поч. госпође Томаније, на ћошку „*Обренове*“ и „*Крунске*“ улице, куда треба слати сва акта и сва писма упућена било на управу, било на надзорну комисију за грађење водовода.

Ово се предаје јавности ради знања.

Број 7.

30. Јула 1890. год.

у Београду

УПРАВА

за грађење београдског водовода.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 8. до 14. Августа закључно протекло је време пијачне контроле:

ТАКСИНА	Чега	100 к. прописана такса	ТАКСИНА	Чега	100 к. прописана такса
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
	Брашна пшенич.	— —	86240	Сламе	2 —
	Брашна кукуруз.	— —	959	Коре брезове	6·50
848 867	Пшенице	11·50	14	Кајмака	140
	Кукуруза	— —		Орахових трупаца	
14.094	Раже	8·50	1 438	Сира	66 —
269	Сочива	22 —			
45 258	Јечма нова	8·30	181	Масти	118
168.429	Овса	9·80	11.090	Вине пракс	200
	Кукуруз нови	— —		Трпшадраповах	— —
647	Пасуља	24·50	165	Вуне непране	117
6005	Кромпира нова	5·20	84,781	Свиња дебелих	75 —
	Арнаутака	— —	19.500	Угљена камена	— —
6.582	Прса лука	4·50			
28	Бела лука	50 —	55.883	Креча	3 —
16.160	Крушака	11 —	16.485	Вина црна	22 —
1837	Грожђа	75 —		Кожне меке	— —
	Јабука	— —	6547	Ракије ил. меке	32 —
4569	Зелена ражне	4·50	20.000	Цигласто	— —
3867	Шљива сирових	9 —	28.200	Кожа сировах	— —
5 298	Воде пиеће	— —	20.000	Камена проста	— —
182.600	Сена	4·40	810	Кудеље у повес.	65 —

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампа штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасе Хаџи Ристић

БРОЈ 36. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗЕ ВАЉКАДО СВАКИ ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . 6 дин.
на пола године . . . 3 дин.
за страно земље за годину 9 дин.

Недеља 26. Августа 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату сама слати управништву општинског суда и све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Некњижена писма не примају се.

ВОЉНЕ НАРЕДБЕ

I.

(ПОЗИВ ЗА ПЕШАДИЈУ РЕДОВНЕ ВОЈСКЕ)

На основу решења Господина Министра војног ФБ№ 410. од 4. тек. месеца и предлога Команданта дунавске дивизијске области од 11. тек. мес. Бр. 402., вежбаће се сва пешадија редовне војске, од 25. Септембра до закључно 4. Октобра тек. године.

На ово вежбање имају доћи и сви резервни официри, који припадају и који су већ распоређени у пешадији редовне војске, и то у службеном одељу.

Од овог вежбања ослобађају се сви они обвезници овога позива, који су били употребљени на вуку и разноврсне оружја, или су ове године одслужили у сталном кадру или условно отпуштени.

На ово вежбање позива се и сав персонал пуковских и батаљонских штабова, са детачном комором, а тако исто и све четне коморе.

Обвезници редовне војске, а тако и коморџије, било да имају комору или не., да се неизостављено јаве 24. Септембра у своју команду, у логор испод „Ваљиде".

Од вежбе неће се нико (сем болесних) ослободити, нити ће се жалба за ослобођење примати.

За неприходан поступак биће свака најстрожије кажњен.

Обвезници ће понети храну како за себе, тако и за стоку, за одлазак и повратак.

Сваки обвезник општина ће по постојећем закону са трошком снабдети.

Обвезници при поласку поћеће собом: торбу, преобуку суд за воду, кашику, нож, кајлушку и ситнице; а коморџије доћи са прошираном спремом.

Сви обвезници допунског батаљона редовне војске са припадајућом комором морају бити 5. Септембра на мочвару у логору испод „БАЊИЦЕ".

Сви преображени редовне војске морају бити 6. Септембра на мочвару испод „БАЊИЦЕ".

Обвезници допунског батаљона и комора распустиће се 6-ог а преображени 7-мог Септембра тек. год.; с тога ће понети храну за себе и стоку за одлазак, повратак и дан бављења у логору.

Од Управе вароша Београда 21 Августа 1890. године Бр. 11.616 у Београду.

II.

(ПОЗИВ ЗА РЕЗЕРВИСТЕ КОЊИЧКЕ БРИГАДЕ)

Сходно решењу Господина Министра војног Бр. 388. и предлогу команданта дунавске дивизијске области од 8. Августа тек. године Бр. 379. имају се позвати на **10-то дневну вежбу у Ћуприји** резервисти коњичке бригаде сталног кадра.

Према овоме позивају се на 10-то дневну вежбу резервисти и то:

А). За штабове коњичких пукова:

а). Комесари; б). Професијанска комора само за III-ћи активни коњички пук — и в). Комора за воду.

В). Из ескадрона:

а). Све старешине; б). Комесари; в). Зидари, г). Редови и д). Подкивачи.

Као резервисте, тако и комора, има се скупити ради преузма и смотре на дан 18. Септембра тек. године у 6 сати пре подне у доњем граду, одакле ће се упутити у Ћуприју.

На канцеларије седмог пуковског округа, 20. Августа 1890. год. Бр. 5759. у Београду.

III

(ПОЗИВ ЗА ДИВИЗИЈСКУ КОЊИЧКУ РЕДОВНЕ ВОЈСКЕ)

Решењем Г. Министра војног Бр. 5334 и предлогом команданта дунавске дивизије Бр. 4063. позива се на десето-дневно вежбање: *дивизијска коњица редовне војске* од 25 септембра до 5 октобра, и *комора* I *пешке редовне војске* од 6 до 16 октобра закључно.

При треба да дођу на конак у Београд на збориште место: *Западни орашар* 24. септембра, а друга 5 октобра такође на конак у Београд, на исто збориште место.

На ову вежбу, имају доћи позвани обадва позива са припадајућим персоналом, резервним официрима, старешинама и комором и са потпуном ратном спремом.

Са дивизијском коњицом редовне војске имају доћи 24. Септембра на конак у Београд и сви обвезници допунског ескадрона редовне војске са својом комором.

Бр. 5897 На канцеларије VII пуковског округа 20. Августа 1890 године.

ОБЈАВА

(С ИЗДАВАЊЕМ РАТНИХ СПОМЕНИЦА)

На основу расписа Господина министра војног од 7. Августа тек. год. ФАЉр. 5431. и претпоста команданта дунавске дивизијске области од 12. тек. мес. Бр. 4908, дозвољу се сви они, који су на какву ратну службу откомандовани за време прекида другог српско-турског рата у 1876-7-8 год., и желе имати спомењицу на те ратове, да се јаве команди VII. пук. округа, где ће се разлагати спомењице како онима који их нису добили раније и онима који су их изгубили.

Право на ове спомењице имају и женске, које су за време рата отправиле болничарску, домаћинску и томе сличну дужност; а исто и породице умрлих и погинулих ратника; но ови последњи само с тим, да их могу тражити а не своју косати.

Спомењице ће се разлагати само до краја ове године, а за сваку ће се наплаћивати 0·50 дин. таксе.

Од стране команде одсног пуковског округа 20. Августа 1890. год. Бр. 5474. у Београду.

Рад општинског одбора.

XLIII. ВАНРЕДНИ САСТАНАК.

17. Августа 1890 год.

Били: Зам. предс. Члан Сп. Карапанац; Чланови одборни: Ј. Ј. Ђ. Димитријевић, М. Марковић, Ј. Петковић, М. Марковић, С. Николајевић, М. Цветковић, С. Аврамов, М. Вељковић, Д. Ињићевић, Н. Р. Поповић, Р. Петровић, К. Н. Николајевић, В. Николић, Јов. Ђурић, М. С. Дончић, Г. Бурић, В. Пантелић, Ђорђе В. Михајловић, Љубомир Јовановић, Ј. Симан, Г. Драгићевић, М. Јанковић, Алекса Шпеа.

I.

Пре дневног реда прочитани су и без имена усвојени записници одлука од седница 4. и 8. Августа тек. год.

II.

Грађевинско одељење реферише, да је 13. тек. м. Држави експлантација за накладничке „Кнез Милошеве" улице и да је остала на Ђорђа Л. Трпковића око 0·84 дин. од квадр. метра.

По саслушању протокола (Гбр. 1012), решено: да се експлантација усвоји и посао Трпковићу преда по експлантираној цени и тачно по условима

III.

Грађевинско одељење реферише, да за експлантацију 26. овог мес. за отказивање земље и калдрмисање „Каменичке" улице није било експлантата. Пошто су предузимачи изјавили, да се тога посла никако не могу да приме: и Ђорђе Л. Трпковић једино је вољу (Гбр 1017) да:

а). Дванаест калдрму распоса и земљу до коте нивелете отвози према условима експлантације, плану и профилу по 0·85 дин. од куб. метра, а да отказану земљу односе у бару „Венецији"; и

б). Нову калдрму, са додатком свога камена, да сагради по 3·30 дин. од квадр. метра, а песка да употреби ¼ колубарског и ¾ тапшанданског.

На разлоге, што је ова ранија ирше стрма и по све увиђа, због чега ће рад у њој знати великих тешкоћа, Одбор је нашао за ће може уважити понуду Ђорђа Трпковића, па је решио: да му се уступи и отказивање и калдрмисање по условима који су изложени и у понуди

IV.

Председништво саопштава, да је отказивање другог дела „Београдске" улице уступљено Живку Тришићу погодбом Гбр. 922. по 0·85 дин. од куб. метра и да ће се са овда отказати само онолико, колико је потребно да се насипе у „Кнез Милошеву" улицу, до 3000 куб. метара.

Почек је одлуком у последњој седници председништво било на ово овлашћено — Одбор прима к знању доказане саопштење.

V.

Грађевинско одељење износи молбу становника доњег дела „Војничке" улице (Гбр. 1041) да се отказивање продужи до последње куће у тој улици.

Молба гласи:

„Пређа одлуци одборске седнице Суде општине београдске, одобрено је, да се „Војничка" улица сва отказа и калдрмише, до краја тако звани „Рајићеве ненси". Предузимач Тришић отказао је само до куће „Рајићеве ненси", а не до краја, где је последња кућа.

За то потписани молимо, да се до краја „Рајићеве ненси", где је последња кућа, продуже отказивање и калдрми-

ПОДИСТАК

НИЈЕ ХТЕО ЖРТВУ.

— с продужењем —

Да искрчам нешто на 1882. . .

Успевши у загон који беше прављен, и закључе седиште у њиову, надајући се да ћу и остати сам; али се врата од једном нагло отворише и свима се њих нешто глас:

— Пашите, пашите, надзиноће се управо на раскрсница пруга: пред загона је врло висок

Други неко крупнијим гласом одговори:

— Не бој се, Дорине, придржаћу се за гвожђе.

На притиску загона усиса се само глава с округлим шеширом; две сиване руке дочекане коване капије, исто су написали с обе стране врата, и с тешком муком у загон се скоро потрбуше неке крупна глад, чије неке чудно залуцање на прагу. Погледам и — ужаснух се: човек, који на тако чудан начин ући у загон, немајући ноге; у љубаво затегнутим потаљцима пријевих дво — дрвене штуле. »

Као овог бодника глава се на противна другу неке дице. Оно пита:

— Јесте ли се известили господине?

— Јесам момче, не брига!

Слуга, по изгледу полужени војник, поче се у загон с пуним нарчјем стварн, завијених у прну и шуту артију и брижљиво повезаних. Пореда све на мрежу иша глаче путнице, на протеки:

— Оди је све. Има нет напустака. Слатчина, дуга, добра, пушка и колачи с пиперином!

— Доно, момче.

— Срећан пут, господине!

— Хвала. Дорене. У здравље!

Слуга се поклони и оде, залупив врата за собом.

Погледам на саиутника. Могао је имати око тридесет и пет година, ма да му је коса скоро сасма бела; на прсима читав низ одликија; велики брковн, врло пуни човек, гојазан и снажан — од чега обично пате уравнени људи, који се не вреју.

Обрнса човек, одаву и гледајући право пута ме:

— Сметам ли вам дим, господине?

— О, не, не жели!

Очи, глас, лице — све ми дође од једном познато. Познао сам ги одмах оног човека, говорио, разговарао се са њиме. Али где, кад? . . . Морало је бити давно . . . врло давно.

Залуд се мучих да растресем успомене. Неопредељено сећање . . . слаба сенка . . . нешто да сећам слика! . . .

И он мене посматраше непитујући погледом, као кад се човек сложене нечег, али слабо, непотпуно. Окретосе очи на другу страну, но после неколико секунда погледа нам се опет суретосе, и ја отворих:

— Извините, али се жели чини да се обојица мучимо у сећању. Хајде да размислимо заједно где смо се и када познали.

ске, јер ако се по нашој молби не продужи још у дужини за 78 метара, ми немо бити са нашим нижим материјално онтерећени. Земља која се буде отказивала треба да се у продужењу нашим насипа јер ће јентинације по кубику коштати и ми немо са нашим нижим бити потпуно онтрећени, јер нижне наше нижње до сада је било у опасности због поплаве воде кад буду наши надзе због брда (нашпа), зато и треба да се до последње куће отпочне и кадрирање.

По саслушању министрова грађевинског одељка, Одбор је једнобро помешао: да г. г. Н. Г. Поповића и Бошк Дмитријевића да са овим инжинером нађу на лицу места и за једну седницу поднесу министрове нита би казало урадити.

VI

Грађевинско одељење реферише, да је јентинација 7. г. м. за отказивање „Југословенске" улице остала на Ристу Крстића до 1·18', а дан. од куб. метро јен је после тога покушавано да се другом кратком јентинацијом добије јентинија цена, пошто је изненадно где ће се земља наспивати те предвиђено да се 2650 к. нагаи на дунавско поље а 450 у „Југословенску" улицу.

По саслушању реферата ГБр. 969 и 1011, Одбор је одлучио, да се Ристи Крстићу устави отказивање „Југословенске" улице по напшитарној цени, и с условом да насипање нарши као је предвиђењем нарезбено.

VII.

Грађевинско одељење реферише да је истекао рок у коме је предузимач Риста Крстић имао сприпио нову кадрму у улицама „Савској" и „Мајданској".

Према ранијој одлуци (Бр. 977) Одбор решава: да правобранилац општинске даде своје мишљење и да се од предузимача узме изјава: да што посао није сприпио по уговору, па да се изнесе у седницу.

VIII.

Председништво реферише, да је регулациона комисија (по одлуци од 8. Јуна пр. год. Бр. 434) извршила у здањеном чретежу ситуационих планова и дала своје мишљење какве измене у регулацији треба предузети и у планове их унети. Није поднела извештај, али су ту овамо председника комисије г. Андоновића (Бр. 788) предложени записници комисијских састанака у којима је детаљно изложен рад комисије.

По саслушању писма, Одбор је одлучио: да се записници комисијског рада прибацају у општинском листу, па нека кратко време да се сваки да би и грађани који одбора (који би желели) могли нанети своје назоре или учинити примедбе на тек онда да се приступи решењу.

IX.

Председништво јавља, да је комисија за надзор над грађењем новог водовода поднела извештај: која је земљишта код извора потребно откупити за експлоатацију водовода.

По саслушању извештаја (АБр. 1025), Одбор је изабрао: г. г. Мар. Великарака, Солом. Ј. Дмитријева, Радивоја Драговића, Т. Дмитријевића и опит. правобранилца, да са водоводном комисијом извиде откуп у извештају побројаних имања ако се погоди; у противном да поступе по 28. чл. зак. о подима.

X.

Поводом питања одборника г. Гавре Брнића: како је сад могло бе Одборске одлуке да подиже таксу на свињско месо, и друге: за што пред Одбор нису изнесена она и оновна пронађена како их је комисија пројектовала, него су нестала.

На прво питање председништво је остављало да у једној седници поднесе одговор, а на друго питање дало је одговор: да је комисију Суд био састављен, а не Одбор, према чему је могло чинити питање у оном са чим се није сложио.

Задовољава се одговором, Одбор је саслушно правила о слободном клању и продаји меса, која подноси Суд општине као предлог, а усвојив их у начелу одлучио да се у једној седници приступи претресу истих и специјалном решавању.

Рад регулационе комисије.

II. Састанак — 6. Априла.

Присутни су сви чланови осим г. М. Цветковића.

1). У „Кнез Михаиловој" улици за се учини још и сеоски извршак, а за исте: да се исто конструише Стевићеве пруге, које леже у „Кнез-Михаиловој" улици, које се налазе Поповићеве куће, које леже у „Кнез Михаиловој" улици.

2). У „Угао-Марјанов" улица за се измени на тај начин, да се из Кнезе господине „Ирца" на „трговски пољу", које се задржава, које до крове Кнеза мање ширине, за тим да се задржи сеоски осовно-правац, а друге Кнеза редове нисам, да се може правац линије са Кнезом код „Дворишта" у „Вилину" улицу. „Вилина" улица за добије праву тај утврђену линију широку од 18 метара, и иста тако у „Угао-Марјанов" улица, при чему ако регулација за се поврати сеоском до једне линије у „Угао-Марјанов" улица.

3). Трећу кажу „Младенов" и „Дубачки" улиц, за се кажа са сеоском сокраном, која је потребна за се доће у крош „Дечанске" улице по планској линији.

— Шкате право, да никаде до се опоменем!

Каких му сиде лице:

— Хоћеш Бекелар, судија.

Заседе за трпезом; замисли се, и рече:

— Аз... нијко сам зас под Пожешлонах, пре рата. Ето од тога доба већ двадесет година!

— Дакле поручик Ревелијер?

— Да. Био сам ја онда и капетан Ревелијер до онога дана, када ми топовско куле обе ноге одасе. —

Заћутасмо. Сада сам се сећао окрепног гибог младића, који дано и хросне управља коњаником и осећа срца доброг коња. Знаху га — тако га зрезаше — „шохор."

Шта сте јасне слике дедоше ми у памет још онито, чега се не могах да сиомеием. Сећао сам се да сам пано неку причу, једну од оних историја, којој се не можаше нелаза пажња, и која се увек лако забораваја.

Знам ја је у тој причи било и дубаха. Но дух њезина мирног ни се опет није уснокоио. Мало још и пред сам вечер ми лак једне девојчице, а у памети ирескну и ше весо...

То је била лаква дубока историја, обична, без оригиналности али и чести. Млада девојка вољела је натрезо поручика. Говорило се и о скором венчању среских нерезова. —

Погледа ме се од једном ону ишне глане мога сапутника. Заварили ноје мало час поредо сдуа, конешаку се од потреса говорише. Дубоке ми не помет реча што их при поласку изговори служитељ Лорен:

— Овде је сво. Има нет књеутака: сладкиша, лутка, добош, пушка и капитете с шкерпином."

Крио главу ни сиду пина месно: сладких читав роман у памети. Роман, какве читаше посредновно. Води верених, али кинеладан обрт стаиој неогода, несладајна ирекина! Или је онај официр и ако нагребе у рату, нашао и после рата нересет своје зарученице. Одржала веру и поклда за-в.

Кад слушамо, или у књигама читамо о свиштреперећењу, незакодљиво налазимо да је и лепо, и племените и оправдано жртвовати се. Често човек добије вољу да се и сам са задовољством жртвује. Али се мајурлук незакодљивости брзо разгони а доследна остаје: торлина живота... Завршени и на историјци и у књигама су разволини. — Дођох на другу мисао. Можда се поручик оменио ове ноге, пре ове сјајног часа и страшне случаја, кад је остао без ноге... Једна жена мораја је тужна и жалосна да нрави, нестре тешн и крени унесрећеног мужа. Отишао здрав и дан и нратно се — богаљ!... Да ли је Боже тај човек утешен, срећан? —

Нека неодољива жеља обуже ме да сазнам што-год, ono што је главно, шчета би после нико што не буде хтео рећи.

Говорисмо по нову али о случајностима. Седно сам по стварима које носи, да је родитељ трое деце. Састанци су за жижу, дутне за берсеју, добош и пушка за свичице а капитете за шта сами. — Учитах тад:

— Ви сте и отац калотино? —

— Не, господине, — беше нетом кратак одговор, који ме ни сме збуни, као да сам учинио недотушану погрешку.

— Не замерате мене дубоштитељу, али сам судио по речима слуге, који нам стиаше доноси.

Он се осмеја, за тих проговори:

— Не, писам се ни женио: остао сам — тако да нисам — на зрговорима.

4). „Љубичаста" удица да остане по предањској регулацији крвном боју, са осталом боменом у „Лисичју" удицу.

5). „Маленом" удица да остане по предањској регулацији, са крвном бојом.

6). „Полурина чет" са смеђавином, да остане по предањској регулацији.

7). „Обалбено момче" да остане на предању.

7). У сокетну „Гаузичке" удице под тимпанита, да се имају дизаја Коларетовог пиљка у удицу „Обалбено момче" и „Гаузичке" удице, и између Пилипе и једна једноставна свила, да се образује нова парцела, као што је то једном бојом показано.

III. Састанак — 7. Априла.

Присутни: г. г. Аћимовић, Маленовић и Марковић.

1). Не одређа између „Парипрасне" удице и „Обалбеног момка" на једне коморској линији, да се остане крупе до једног дизаја, већ је на једну удицу то се тако добро производе удице које веће на Пожаревцу и да се на удицама прилаз полагане више пара за једне сметанке.

2). „Тенџитни момак" да се у једнолетне загреб на предању не да се учини поправка између „Обалбеног момка" и „Љубичасте" удице за удицу једног дизаја, које би се добила на дно „Тенџитни момак" једна нова удица сврака.

3). У „Парипрасној" удици, да се задрни прбат где је кука Андрејевића и Ристе Маленовића, по предању, а да се противан страна те удице предузме по једног дизаја, тако, да се од прилика под Бумбашевића, на једне врло на Јелен Ђокића.

4). „Крви Маленог" удица од „Обалбеног момка" да после тога дизаја, по 4 једе за остане по предању, но да се врши закалемање дна на најновијем прилазу од стране онамо зовуће Шкољарска, Два забавиа и Кленска до остану по предању, против дизаја.

V. Састанак — 10. Априла.

Присутни г. г. Гугу Маленовић, Спасојевић и Марковић.

1). Крви Маленог и Парипрасна удица, да се регулишу по једног дизаја, те да се задрни прбат постоји Балкана

2). Телеграфска удица да се регулише по предању, са изменом, као што је по једном бојом уцртано.

3). Сребрена удица да се регулише по уцртаној једној дизаја задржавајући нагиби од 5:7 пет.

4). Да се нарочити Крви Маленог једне почи од Шкољарске са оба крвна корекција), прикаже се крвна једном бојом.

5). Балканска, Абаџијска, Манастирска и Пашеоска удица, да остану по наведеној регулацији крвном бојом означеној.

6). Сваваканска удица да остане као што је крвном бојом регулација, само крв крвју свако и удицу у Балканску удицу за корекцију по једној посебној линији.

7). Домића удица да се регулише по плаво уцртаној линији.

VI. Састанак — 11. Априла.

Присутни г. г. Аћимовић, Маленовић, Спасојевић и Марковић.

1). Уре Јелени ноћи, да се регулише задржавајући страну Абаџијске удице, док је кука моје Стеве Маленовића, бивша и дубоја Филипа Крстића и да се по крвном крвни Јелени ноћи регулише по изнутреној једној линији, с тим, да се на овом месту где је међани Јелени ноћи, регулација нокрви тако, да се вистрани већ поменуте линије образује крви угао, образујући удице Јелениног удица и Сорелог у Јелени ноћи у висини од 19 метара.

2). Сорелна удица да се регулише по уцртаној крвној линији, а Јеремићева у свом лобеи делу, по крвној и у горњем по једној линији.

3). Парипрасне Јелени ноћи где је окопа, да се од једне једном тако самом удицом од 10 метара ширине, која ће прибавити сваки у прилаз Домића удице за једној горној и по другој страни се од Петровића удицом крви нуке Мокрањевића.

4). Канонарска удица, од Домића удице по Пенезији, да се задрни крвна уцртаној крвној линији.

VII. Састанак — 13. Априла.

Присутни г. г. Аћимовић, Маленовић, Спасојевић и Стевановић.

1). Пашарска удица да остане по предању крвном линијом.

2). Свемилетска удица, да се крвнари до Кнежевића са ширином 10 метара.

3). Тебајска тргг да се регулише по једној линији тако, да се крвт Железничке удице продужи до Стевановића удице, т. ј. да крвном линијом између Стевића и Стевановића удице.

4). Железничка удица по предању да остане.

5). Кнез Михаилова да остане по предању.

6). Сремчица, 7). Мостарска, 8). Кадуборска, 9). Виногралска, 10). Цветна удица, 11). Фрушкогорска, 12). Сарајевска, 13). Охридска, 14). Пиротска, 15). Мајурска, 16). Прокупачка, 17). Београдска, 18). Крагујевачка, 19). Цветна про, 20). Урошева, 21). Малетинска, 22). Врлинска, 23). Зубоварска, 24). Филозофска, 25). Рудничка, 26). Девојачка, да остану по предању. —

27). Удица Ресавска да остане по предању, а да се продужи до прилаза по једној линији, задржавајући свуд ширину од 12 м. с тим, да се утврди са Ресављанском удицом крвном по оном у ново.

28). Између прилаза и шеталишта паркова, да се крвном линијом удица од 10 м. ширине, која ће водити на Трешњицу, а за удицом да се између крвном линије од крвнарице и крвни одређени водени.

Исто тако, да се тако исеклу паркови поред удице.

29). У продужењу Уровске.

30). У продужењу Малутинске пруге да се спомену осталих прилаза.

31). Обрежена удица да остане по предању.

Али ако се не варам, ни сте била и заручени са г-ђицом Мандал, код сво се познала.

— Нијате право добро памћење!

Беџах ене шине радознао

— Мислим да сте нам доцније говорили и то, да ће г-ђицу Мандал узети госпођа... госпођи...

— Господин од Фајерел, додаде он обрнувши гласом.

— Да и то сам — сећам се — слушао, и нита више, мислим да сте тада свенчивали и ваше име, строднике у рату нита ли ? —

Погледах ги право у очи.

Он се заклаби. Његово уџо, пакалом крви надинено лице поцрвене још јаћих. Брзо и патрено он ми одговори као човек, који и даље води поприште у некред изгубљену, изгубљену у духу и у срцу, али коју с повесом нове да добије пред јавним мњењем.

— Нар право, господине, што помињу поред мога имена и име г-ђе Фајерд. Кад сам се братио за рата без ногу, нисам никако хтео престати да моја буде моја жена. А јесам ли и могао другчије чинити? — Кад се девојка удаје, пријатељу, не удаје се ради нараде, него да жени да ваше сваког дана, сваког часа, сваког минуту, сваког секунда поред човека; а кад је тој човек калаш, као што сам ја несрећан мајој — ја, сме ли он да осуди и другу своју на патњу, на вечито тровање, на трајање до смрти ? О, ја нрао добро разумем свако покрштавање: ја сс дакле сваког великодушности, али само до границе могућности. Да се једна жена одрече ништа у коме се подвлачи срећа; да се одрече сваке радости, свију спона, да би само задовољила публику — то ја. не, никако, нисам могао дотућити! Такву и толику жртву ја нисам хтео да приниш; ја сам је одбио сво и решношћу разуми и ако с бодом судо! — Чуј ме да дуду мога питаш по воду себе, долази ваши себе, да бих удовао служитељ могао нар надаште онда да сам могао престати да моја жена трпи сво што ја сам не могу да подносим ?...

Он ућуте — ја по знајах шта да кажем. Да ли сам требао да тврдим противно? — Не, касни могао и ако не бејах задовољан. Моја појетска осећања бунише се. Та ако ово дуги, овај пљесак за отцубнеј лако је право да не одбије, ако је окрадања да прими жртву љубљеног суда..

Стиснах се и запитах:

— А има ли ћи Фајерд деце ?

— Да. Жерку и два сина ! Њима и посим ове играчке. Она и њен муж увек су врло добри према мени — њих и њиној деци само и жнам ја...

Плак се и ћаше уз Сен-Жермен. Пребројих тужне, стиже до стаиице и стаде. Хтедох запетиру допудити моју помоћ да себе, код се ка отворином протима узнаше две руке и чуч сродатак повдрах:

— Добро дошао драги мој Гевелијере!

— Боље нашао, Гредеру!

Ина жуки лучно се осмејавање жена, весела, радосна, још млада. Девојчица једна скакуташе покрај жајо, а два мушкарца гледаху радосни очима пушку и добош, што ни отац додаде.

Када бедан Ревелијер сиђе на перон, сва га деца радосно загрлише, и у очима пстовни мајци се крушна суза.

Да ли то беше суза бола ил' радости ?...

VIII. Састанак — 16. Априла.

Председник Јов. Чанковић или М. Шестаковић.

1). Хајдучарска улица, за ов са страна ов која је ћуба Др. Л. Лазаревића, задрва до краја кућа Јанајловићеве. Имаће радове ову деоницу: вршиће поправу кућа и плаца интересенти, да ће отварати јаркове од 12 окт. нарадне, по осталој деоници, тако да ударе на Јовин Јаков извор, Хајдучарска улица да добије ширину од 15 м. са два тротоара. Пред кућом код Лазаревићеве куће, другог ов праћу интересенти баште, а дате противан пример према новом регулацији на осталу деоницу.

2). Пашићева улица да се подиже по пројекту, но с тим, да се преко једног Дел Бона тодуба, на једна пропусни до задњег зидног ивица ов ширини од 12 м тако.

3). Наследници пор. да се извуку до два хвата, једног дел 120 кв. м. да остане код сеоника, а другог да се парцелира и да се употреби по општинску корист.

4). Да се Рагарска улица продужи са пресецањем на раскршћу са Јаковском улицом по задњој линији.

(наставиће се)

ОДРЖАВАЊЕ ЧИСТОЋЕ
ПО УЛИЦАМА НАРОЧИТИМ

(наставак)

У Хановеру чисте се само живље улице трипут, где је кола слободнији данчут, а у осталима једанпут недељно.

У Франкфурту ноћу се чисте само живље улице и то трипут недељно, од 9 сати у вече до 6 или 6 и по сати у дутро. Дању чишћење траје од 6 у дутро до 7 у вече. Изношење ђубрета биза у исто доба.

У Штрасбургу ноћно чишћење у 4 сата на дутро и свршава се у 9 сати. Ђубре са улица и из кућа износи се између 6 и 9 сати пајутра.

Дневно се чисте улице у *Бреслави*, *Диселдорфу*, *Хајделбергу*, *Келну*, *Мајнцу*, *Минхену* и *Штутгарту* и то у *Бреслави* лети од 4—8 и по сати пре подне, или од 1 и по до 4 и по по подне, а зими од 6—11 или од 1 до 5 сати.

У *Диселдорфу* пора се чишћење и изношење довршити до подне.

У Келну лети од 7 сати, а зими од 8 сати најутра почиње чишћење и траје док се не доврши. Исто тако и у *Мајнцу* и у *Минхену*.

У Штутгарту лети од 5—7 траје чишћење, зими од 7—9 сати најутра.

У Нирнбергу дужни су сопственици кућа сваког дана почистити тротоаре до 8 сати пре подне, а до половине улице три пут недељно, и то лети пре 8 сати у вече, а зими пре 5 сати по подне.

Исто тако и у *Вирцбургу*, само што тамо чишћење лети бива пре 7 сати а зими пре 8 сати најутра.

Д). Радови у режији и под акорд.

У Аахену оне улице које је општина дужна да чисти, а то је сразмерно мали део свију улица, даје општина предузимачу на три године под акорд, за шта ју плаћа износну суму новаца. Исплата се врши на крају сваког месеца. Предузимач је дужан и ђубре да износи.

У Берлину врше чишћење улица надничари, које општина плаћа. Изношење ђубрета даје општина под акорд предузимачу на 5 година, с тим, да је предузимач дужан давати посуду, осветљење и запрегу за машине за чишћење улица, као и за кола за поливање улице.

У Бремену издаје се чишћење улица — изношење ђубрета и поливање улица, предузимачу.

У Бреслави, *Касељу*, *Дрездену*, *Диселдорфу*, *Франкфурту*, *Хановеру*, *Хајделбергу* и *Лајпцигу* поступује се одржавање чистоће по улицама, које је општина дужна чистити, у режији.

У Хамбургу уступа се чишћење улица, изношење ђубрета са улица и из кућа, предузимачу на 5 година. Укупани су дужни ђубре напети у судовима на улицу.

У Кенигсбергу чишћење врши општина у режији, а изношење ђубрета са улице и из кућа издаје се предузимачу на 3 године. Ђубре се мора најмање трипут недељно износити и то у сваком улици одређено дана у одређено време.

У Келну издаје се и чишћење улица и изношење ђубрета предузимачима на шест година. Цела је варош подељена на 4 дела и сваки део уступљен по једном предузимачу, који су дужни сваког радног дана улице чистити и ђубре износити, а сем тога зими уклањати лед испред општинских зграда и чесама.

У Мајнцу чишћење врши општина у режији, а изношење ђубрета издаје под акорд.

У Минхену чишћење врши општина у режији, а изношење ђубрета са улице издаје се на три године предузимачу под акорд, који је у исто доба дужан извести и ђубре из кућа, ако укућани исто напесу у судовима на улицу.

У Нирнбергу, чишћење улица накадамом патосаних, као и пешачких стаза, поред варошу, врши општина у режији. Изношење ђубрета и чишћење осталих улица, уступа се предузимачима, који су дужни дати улице и поливати, а зими тротоаре пешедом посипати.

У Штрасбургу чишћење улица и изношење ђубрета врши се у режији. Потребна кола и коња узимају се под кирију на 6 година.

У Штутгарту издаје се чишћење улица и изношење ђубрета под акорд предузимачу, који је дужан накупље улице дневно да чисти, а тако исто и дневно да износи ђубре из кућа, које се на улицу напесе.

Поливање улица врши општина у режији.

У Вирцбургу дато је чишћење улица и изношење ђубрета, како са улица, тако и из кућа, под акорд предузимачу.

Ѕ). Шта кошта чишћење улица и изношење ђубрета.

У Аахену само за сразмерно мали део улица плаћа општина предузимачу 6000 динара: за чишћење оних тротоара и делова улице, које општина нема да чисти, као и недељно једанпут чишћење одушака у које се слива кишница са улице. —

У Берлину нак троши општина на чишћење улица годишње близу два милиона динара, и то (за 1883. год.):

а),	на плате и наднице	860.741 д.
б),	на одело	7.309 „
в),	на алат за чишћење, материјал, запрегу и послугу, за машине за чишћење	197.615 „
г),	на изношење ђубрета	660.967 „
д),	за поливање улица	185.625 „
ђ),	на чишћење општинских пљувења и депоа	7.784 „
е),	чишћење јавних пушионица	6.185 „
ж),	разни други издатци	9.081 „
з),	непредвиђено	18.435 „
	Свега динара	1,954.492 д.

Обично нак годишње се издаје на чишћење улица више од 2 милиона.

(Наставиће се).

КОРИСТИ
ЕЛЕКТРИЧНОГ ОСВЕТЉЕЊА

Наган напредак које је у сразмерно кратком времену постигло електрично осветљење на пољу практичне примене, нижу се пришедта једино разним користима које даје то осветљење. Те користи чине данас, да за године у годину електрично осветљење све снажније крчи себи пута и већ незнатно градова и на самом Балкану, који још нису заиели централно осветљење вирили, претпостављене електрично осветљењу осветљену са ваздушних гасом.

Данас не постоје више разлози са којих се у прво време порицало да ће електрично осветљење имати већег успеха. Све поставке противника електричном осветљењу потрвене су научним доказима и истинитим рачунима, те ће тако у будуће све више градова заводити електрично осветљење. Градови пак, који су раније већ издали, на дуги низ година повлашћене извесним друштвима, или уложили огромне капиталне у инсталације осветљења ваздушним гасом — нема сумње — поради тога што ће дуго још остати при томе осветљењу. Али ови градови, који модерно осветљење нису раније увели, усвајање електрично и само за то, што запођење тога осветљења много мање стаје, лакше се повређује, и релативно потребна реактивије комити.

Противници електричног осветљења могу данас бити само они заинтересована удружења, у чијем интересу лежи да се осветљење ваздушним гасом дуго још у животу задржи: поја, тако рећи, са тим осветљењем раде и на осветљавање градова ваздушним гасом повлашћене на све стране траже.

Питање о осветљењу на дневноме је реду и у нашем граду, и ми да напазимо да осветљење није најнеопходнија потреба, иако се извршењем не би требало оклевати на с тога, што општинска са извршење осветљења нису потребни неки нови извори, нити нарочити зајам. Осветљење ће се, по већ донесеној и од стране Збора усвојеној одборској одлуци, извршити средством концесије.

*

Да поређамо сада у кратко какве користи пружа електрично осветљење:

I.) Електрично осветљење заводи се већ одавна по млиновима, ваздавима и скоро свима вође већим створовима (фабрикама) с тога, што се помоћу њиховог броја добро расподређених електричних кандова може осветлати сваки простор тако, да светлост на све стране буде потпуно подједнако расподељена.

То се не да постићи на тако потпуно начин ни једним другим до сада познатим начином осветљења, сем ако би се употребио огромни број свећа или гасних кандова, која би трошкови у великој надмашила оно што износи употреба електричног осветљења, које је много једноставније и много већег дејства. Према томе, електрично осветљење нарочито се препоручује за канцеларије, радионице и т. д. које морају да се осветљавају потпуно и са подједнаком и благом светлошћу.

II. Електрично осветљење даје светлост, коју можемо назвати здравом и чистом, јер у потпуном тако и у појединим случају, јер производи мање топлоте а не ствара сагорине гасове, — те тиме мање кваре ваздух но остали осветљења, а нарочито мање него гас.

Лампе са волтиним луком дају чисту светлост, која се приписује хемијским и пентилаторским особинама, које најбоље карактеришу ову врсту осветљења. Дејство светлости са волтиним луком на длану или у општи на угљеној киселини, састоји се у томе, што се ваздух луком од угљене киселине, и угрејан пламеном, неће на више; тиме је принуђен да излази код отвалита електричне лампе, где се растворе у киселини, који постоје слободан, и у угљен, који се издваја на електроду (угљеној писаљци). На тај начин, — и ма да и нема попољеног ваздуха с поља, ваздух једног локала растваја се непрекидно, и кисеоник се непрестано пропољава у одређеном стању. Тиме се и објашњава она чудновата свежина, што се осећа у локалима, који су осветљени електричним лампама, снабдевеним са волтиним луком.

III. Електрично осветљење даје бољу светлост. Није нужно много указивати на ту корист електричног осветљења, нарочито у погледу бојадисања, радионица, млинова и осталих фабрика, у којима се морају разликовати и сравњавати боје при њиховом раду. Познато је стварно, да свака друга светлост нагиње жуће или више каквој боји, и да је често врло тешко распознати боје под лажном светлости. Те рђаве стране нема код електричног осветљења, пошто је ту светлост најприближнија светлости дана тако, да нам све предмете представља у њиој природној боји, какву нам представља сунчана светлост.

На послетку ово осветљење даје врло добру светлост у салама за пријем, за играње, за концерте, певања итд. те за то, све оно што се у таким приликама сматра као неопходно, да се да снега боја лицу и уљепша тоалета — непогрешно је при електричном осветљењу, јер блага и јасна светлост, коју распростире овако осветљење, показује сваки предмет у природној боји.

IV. Електрицитет даје потпуно чисту светлост, која не производи никакав непријатан мирис, као што је напред већ напоменуто. С тога се електрично осветљење већ у опште рађе употребљава у галеријама слика и скулптуре, као и по радњама рубља и белих материја у опште. Корисно је употребљава данас у локалима у којима су изложени бели предмети, који би гас или друга средства за осветљење гарантно и жарко. Додајмо да се та светлост исто тако корисно — употребљава и за осветљење подземних ходника — лагума. Кад су осветљени електричним осветљењем, ходници изгледају као посред јасног дана.

V. Нарочито при њиховим радовима од већег размера који теку под ведрим небом, електрично осветљење се особито истиче. Тако, стратегија је одавно већ начин осветљења приграда са успехом при извршењу великих радова око напављања, служећи се у њима светлошћу електричних лампи; а у данком животу грађевинарстав и пољопривреда пред су прихватили ову нову светлост. Ова осветљена као дан простирања радилишта, где се рада под отвореним небом, као н. пр. вршење жита и. т. п. који ће се радови све то више и у будуће радити ноћу, при електричној светлости. Управљање са динамо-електричном машином врши се независно од машине млатилице и непосредно са мотором, без употребе другог чекрка.

Што се тиче коштања параде овог електричног осветљења, то се због незнатности моторске снаге која је нужна при поради, трошкови рачунају на 15 пара, по сат и на један пламен, што чини толико колико коштају угљене писаљке, које горе у лампама.

VI. Једна од најзначајних користи електричног осветљења, то је потпуна лична безбедност, јер је под електр. осветљења свака могућност експлозије искључена, пошто осветљење не развија никакве експлозивне гасове. Исто тако нема опасности за пожар, јер електричном пламену није нужан ваздушни кисеоник, те се може запорати херметички, што потпуно чини немогућом сваку експлозију и сваки пожар. Она је, дакле, корист електричних лампи од највећег значаја за мајдане и жлинове, јер осветљење, које нема ништа заједничког са економијом ваздухом, чини à priori немогућим сваки случај који би могао произвести експлозију подземних гасова и т. д. Д.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Седница. У четвртак, 23. о. м. Одбор општински држао је редовну седницу ради специјалног претреса новог правила о слободном клању и продаји меса у Београду и вару општинском.

Донесена је одлука да се и такса на говеђе месо наплаћује по тежини заклатог грла а не од грла на живо, па је с тога решење о количини таксе одложено за другу седницу, докле Суд општински не изнесе предлог за такву по тежини.

За телећину, јагњетину и свињетину прошнена је такса.

Свопштићено је у вдучеи броју, у коме ћемо публиковати усвојена правила о слободном клању.

—

Ради шпања. Поводом погрешне вести коју је донео један београдски лист, многи нас грађани питају: је ли истина да ће општина радити прво и само школе на тек дошлје подовод?

Нама долазе чудна ова питања. Објашњења одлукама, као и штампања извештајима комисијских дата је прилика свакоме да се обавести и о реду извршивања великих реферата.

И реконструкција данашњег и радова на грађењу новог водовода отпочети су већ у велико. О канализацији смо јавили у претпоследњем броју, а стечаји о изради планова за подизање школских зграда публиковали смо пре толико времена.

Вест да ће се прво и само школе градити, измишљена је тенденциозно.

—

Вирачке карте. До 25 тек. мес. узели су вирачке карте:

У одељку	врачарском	207.	грађана
„	доњодомском	290.	„
„	варошком	211.	„
„	палилулск.	184.	„
„	савамалск.	181.	„
„	теразијском	176.	„

Свега 1249. грађана.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА

Галац. Општина галачка у последње време живо ради на томе, да се у надлежном року напреди многа уређења, која ће корона дати прилу и особиту лепоту, а ушшита, да већ уређења и знатни градовима Галац изгуше оно место, које му при нади по величини, важности положаја и трговинском значају његовом. Напредње се и прича крупа између Брајле и Галца, што је данашња због терезних тешкоћа и сувише дуга. Поручено коробродско друштво добиће пловатеру на ковку између Галца и Брајле. У средини самог града подигнут је већ прекрасан парк, по најлепшем обрасцу западних градова, у коме се по сие дневно скупља мноштво света а сезоном дана од 5—7 концертује војна музика. Сем ове „народне бапе“ у скоро ће се отворити и парк са великим алејама за вешање, кола и јахање. — На пропорцијама истина мањим, али и Галац ће у скоро имати своју „bois de Boulogne“. У средини овог великог парка направиће језеро, са водоскоцима и водоскоцима, које ће зими служити и за тошљење. Уведено је електрично осветљење. — Општо одобравање што је електрично осветљење претпостављено газлушном раду ако дотле. Да се у истини већ бележи како је електрично осветљење бити человека осталим уређењима.

Још једно дакле знаке од градова на балканском тропоју, који ће оклена да заведе све што је могуће, само да се створе повољнији услови, што више угодности за живот!

Софија. „Revue d' Orient“ редовно доноси општинске новости о Софији и бележи све што општина само ради. По најновијим њеним коштма, показљеним 10,000.000 динара утрошиће општина врло брзо да би се само што брже посправљали предстојећа посдова. Сем регулације старих и отварања нових улица, живо се ради на каменама пута и доградњи водовода и на што скорије паравњу електричног осветљења. У току оне године поручено је 455 старих кућа и у новом кварту сагрђено нових 450 сем 203 каменог зграда у средини варошн.

Од напређеног износа утрошено је до сада преко 4,500.000 динара, и тс 1,500.000 на путеве 400000 дин. за водовод, 350000 за један камени мост; 2,4 0.000 на експропријацију.

РАЗНЕ БЕЛЕШКЕ

Новинарско удружење. У Букурешту су новинари састављи друштво, које по статутима има три врсте чланова. У врсту су сви новинари и коректори који живе у Букурешту, а то су „активни чланови“. У другу врсту су: „чланови допописници“ — новинари који живе у унутрашњости или на страни. У трећу врсту спадају „почасни чланови“ — власници листова, књижари и у опште списатељи. Циљ је друштва основање једног фонда за узајамно помагање, и другог, за потпору породица умрлих чланова. Управа је састављена од 9 чланова, од којих је један благајник (поглаве и најнужнији један главни уредник и један библиотекар. Друштво је добило одобрење да приреди једну луторију у корист свога фонда.

Отако исто друштво основано је 1882. у Будимпешти и његов фонд данас већ износи 300.000 динара. Ово је ових дана отворило своју дворану у дому који је себи за друштвене циљ саградило.

Вела часовника. У Гетингу пала су на једну оригиналну али и врло корисну мисао — цивилне начина да се покажу великог главног часовника доведу у исту сво часовнику у варопи, те да се сви за ред клањају и раде по томе главном, регулатору. На свакодневна постављене су једна велика часовника, којим ће управљати особље звездарнице.

Од тога великог часовника спровешће се врста жица по целој варопи и ставиће у вези најпре часовници универзитета и јавних зграда, а доцније и часовници који се налазе по јавношима тања за општу, јавну потребу. Дежурпике се и приватним лицима да своје кућевне уларско часовнике вежу са регулатором.

Од сад начиње сви ће часовници у Гетингу на секунде показивати тачно и исто преше, те тако ролавце у времену и часовницима само неће бити.

Средство за брисање. Врата, прозори и намештај, прљави масном бојом, чисте се доста лако и често се и најзе употребом школјашких средстава. За ту цељ врло је добро употребити — на праше — растор шпиндера у хладној води и то на један део шпиндера, 20 делова воде. Ова и други, с неколико замешаја која и боља пачин. Искупа се нола количина вешања у 5 литара воде и дода се четвсто 50 грама сапуна за праше. Кључали растор процеди се кроз платно и остави да се охлади, па се после тако вер прозори, врата, кућна дрворарија итд. Кад се охлаи опере дотичан предмет, треба га прећи јелком кожом. За праше полатирапог намештаја не треба у растор трипа метати сапуна, али такав намештај треба брисати сувом пажљивим у ређеном раствору и за тим га истрти сувом кожом.

Земља и становништво. — На најновијим статистичким подацима указана је сразмера земље према броју становника у различитим државама у свету. По тим рачуну пада дапас на једну душу овољно земље:

У Белгији 0,50 хектара, у Енгеској (без насеобина) 0,80, у Италији 0,90, у Холандији (без насеобина) 1,15, у Француској (без насеобина) 1,40, у Аустро-Угарској (с Босном и Херцеговином) 1,60, у Португалији (без насеобина) 1,90, у Румунији 2,45, у Србији 2 50, у Кини 2,80, у Бугарској с Румелијом 3,30

у Грчкој 3,40, у Црној Гори 3,60, у Шпанији 3,70, у Турској (европској) 3,70, у Данској с острвима 10,70, у Русији (европској и азијској) 22,40, у Америчким Државама 18,20 хектара.

Од укупне земље на свету сету пада на једну душу: у Европи 2,20 хектара. Од укупне земље пада на једну душу: у Европи 2,90 хектара, у Азији 5,50, у Африци 14,90, у Америци 33,80, у Аустралији 100,30, а с подарком пра[в]ница 5461,40 хектара.

КЊИЖЕВНОСТ

Штампана је и може се добити нова књига

КРИВИЧНА ОДГОВОРНОСТ

У

СВЕТЛОСТИ ДАНАШЊЕ НАУКЕ

Написао Др. Жив. Вешић. Београд, Краљ.-српска држ. штампарија, 1890. Цена 2 дин.

*

Нашој пучко-правној књижевности дело ово може бити само драгоцена придодица: а питање које оно обухвата, од онитног је значаја у модерном друштву. С тога, и што је боната грађа разрађена врло удесно, жалимо да је ова књига не само потребна свима, који се баве правном науком, него заслужује да се тоже препоручи и сваком другом образованом читаоцу.

*

НАСТАВНИК, лист просветског удружења. Садржај за Јул-Август, садржи: 1). Једна начин поделе села или лука на три једнака дела, од Св. Обрадовића; 2). Од Калдона до Костопа од П. С. Павловића; 3). Питање о Ћирилу и Методију у словенској филологији од В. Јагића, преко X. Ајлер; 4). Књижевни језик од В. П. Ђорђевића; 5). Школска реформа; 6). Школско читање; 7) Просветни записи; 8). Библиографија.

*

ХИГИЈЕНА или НАУКА о ЗДРАВЉУ за народне учитеље написао Др. Милан Јовановић проф. Цена 2 дин.

*

МАКЕДОНСКИ СЛОВЕНИ (отворено писмо редакцији „Руске-словјанског календара за 1890. год.*), написао Јован Драгашевић. Цена 50 нар. дин.

*

ШКОЛИЦА за грађанска права и дужности, уредио М. Ђ. Малбашић. Цена 1 дин.

Разне општинске лицитације

Општина београдска: назначује путем разне лицитације следећа своја непокретна добра, набавке и радње краја и то

20. августа

Чишћење шахти, — у рачуноводству.

3. септембра

Набавка хране за коње чете пожарне — у рачуноводству.

6. септембра

Коњ коња чете пожарне — у згради пожарне команде.

10. септембра

Набавка дрва за огрев — у рачуноводству.

12. септембра

Аренда кашиса механског — пред Вондиловом кафаном.

12. септембра

Набавка гаса за осветљење варошн. — у рачуноводству.

XXI. НАРЕДБА

Општинске Суду стала у дужност, да се стара за безбедност и угодност пролаза у варошн, и за то се на основу §. 328. кривичног закона

Наређује:

да без разлике сви сопственици кућа у „Обреновој" и „Балканској", улице који поље тротоаре по одређеној варошн и напедашње сагрдали нису, сада то учине, а тим ради од општинског надзиквача добију квалету, која је потпуно утврђена од госп. министра грађевина и госп. мин. унутр. дела.

Они кад сопственици, којима нису ни кућа ни дворе направили тротоар од шљука или доњалског камена, и који нису до сада набавили прописани материјал за тротоаре, имају израдити плоче од тврдичерског камена или такође који је по квалнтн и чврстоћи тврдичерском равна или бољи, и да сградо пов тротоар, као што је напред речено, у прописној ширини и по утврђеној висини, који ће и њима дати општински инжињер. — Општински инжињер дужан обавештења свакоме, ко који је њиме конституисане, да је по квалнтн тврдичерске равни.

За грађење ових тротоара прописано је:

а). Да се земљиште претходно ма јако набити.

б). Да сечакамење полаже на слој дубинске песка од 10 сантиметра.

в). Да ауге буду 5 сантиметар широке, и да се залију са цемент-малтером тек пошто се претходно очисте.

г). Да се за кашу употреби камење дужине најмање 0·50 м., висине 0·35 м. а горње површине 0·20 м.

д). Да плоче за тротоар у „Обреновој" улици не буду нигде ниже од 0·10 м., а попречна плоче нигу сувише дугачка ни нова од 0·20 квадр. метара.

Да плоче за тротоар, за „Балканску" улицу, која је страна, не буду ниже од 0·12 м., а попреку ширини од ширини 0·15 до 0·20 м., а дужина од 0·18—0·30 мет

Где се при грађењу тротоара, услед промене нивелете, буде показала потреба, да се при улазу излазне степенице, они се не смеју постављати с вола, на тротоару, сем једног степена, и то само од дуж леде зграде постави.

Сопственице кућа у „Обреновој" и „Балканској" улици дужни су во овој нарелби направити тротоаре пред своје куће, најдаље до 15. Октобра, јер ће напротнвно њима бити подигнута свака без разлике, ко год се наредбе не буде одазвао

Од стране Суда општине вар. Београда, 14. Августа 1890. Гбр. 307 и 913.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 16. до 24. Августа закључно пренло је врсте и количине следеће намирнице:

ТЕЖИНА	Чега	100 по просечним ценама	ТЕЖИНА	Чега	100 кир. по просечним ценама
килогр.		дин.	килогр.		дин.
	Бршна пшенич.	— —	4690	Сланс . . .	2·50
	Бршна кукурун.	— —	138	Коре брезове.	5·50
904·291	Пшенице .	11·50		Кајмак . . .	— —
233	Кукуруза .	9 —		Орахови трупци	— —
27.228	Раже .	8·70	1265	Сира . . .	50 —
37	Сочива. .	20 —			
78·17	Јечма пеак	8·15	16	Масти . . .	117
171.713	Сиса . . .	10 —		Вуне пране .	— —
	Кукуруз шиш	— —		Трешња орахова	— —
1799	Пасуља . .	23·50		Вуне кваране	— —
3150	Кромпира нова	5·50	26.766	Сенна добелих	73 —
	Арнпнца . .	— —		Угљена камена	— —
7099	Црна лука .	4·80			
	Бела лука. .	— —	75.480	Креча . . .	3 —
1504	Крушака . .	10 —	13.183	Вина црна .	23 —
6023	Грожђа . .	27 —		Кочине мокс .	— —
1092	Јабука. . .	9 —	2283	Ракије нај. жеке	35 —
	Зелени разне	— —	10.000	Цигнота . .	— —
4592	Шљива сировнх	9 —	13.200	Кожа сирових	— —
5.298	Воће кисело.	— —	16.000	Камена простн	— —
18.420	Сена . . .	4·50	319	Кудеља у конос.	65 —

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Прва штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Жаја Ристић.

БРОЈ 37. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ УТРАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за страно земље на годину . . . 9 дин.

Недеља 2. Септембра 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати управном на општинска суд а сви поротивдавнице на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
Неплаћена писма не примају се.

ВОЉНИ ПОЗИВИ

I.

(ЗА КОЊИЧКЕ ТРУПЕ)

Решењем Господина Министра војног од 7. тек. мес. ФЂБр. 388 и 5344. и претпису команданта дунавске дивизијске области од 8. и 15. тек. мес. Бр. 379 и 403. позивају се на

двонедно-дневно вежбање:

1. Резервисти коњичке бригаде сталног кадра и то:

а), *За житобоње коњичких пукова*: коњезари и комора за воду.

б), *Из осталих*: сви старешине, коњезари, значкри, редови војници и подкивачи.

Како резервисти, тако и комора, имају се неизостано на дан 18. Септембра тек. године у 6 сати пре подне скупити у доњем граду где ће се преглед — смотра — над коњима, прибором, као и пропи извршити, а идући дања у Кумрију упутити.

Коњаници имају предстати са прописаним јахаћим коњима и прибором, а комори је са комором и осталом спремом. Никаквих изговора неће се примати, но ће свако за пропатнике кажњен бити.

Резервисти, као и коморије, поноће трошка за одлазак и повратак како за себе тако и за стоку.

II. Дивизијска коњица редовне војске и коњица обе осталрона прве позива народне војске.

а). Дивизијска коњица редовне војске вежбаће се од 25. Септембра до 5. Октомбра тек. год. — а коњица пак I. позива народне војске од 6. па закључно до 16 Октобра тек. год.

Обвезници дивизијске коњице имају неизостано бити на коњи 24. Септембрђ тек. год. у Београду, а коњица I. позива народне војске од 5. Октомбра тек. год. у Београду. За обоје сборно место је „*Западни Врачар*"

На ову вежбу имају доћи коњаници оба позива горња са припадајућим пасторалом, резервним официрима, старешинама и комором, у потпуној ратној спреми.

Са дивизијском коњицом редовне војске, имају доћи 24. Септембра на коњи у Београду и сви обвезници дунавске осадарона редовне војске, са својом комором.

Од овог позива нико (сем болесних) изостати неће, нити ће се икаквом изговор примати, но ће свако за своје неопходаши изостанак најстрожије бити кажњен.

Од Управе пар шп Београда 24. Августа 1890. год. Вр. 11.695 и 11 696. у Београду.

II.

(ЗА ЂАКЕ КОЈИ СУ ПОЛОЖИЛИ ИСПИТ ЗА ПОТПОРУЧНИКЕ)

Сходно претпису командита дунавске дивизијске области од 26. Августа тек. год. Бр. 5.376. имају доћи на

двогодишњу вежбу, а у већ одређено време, они ђаци, који су положили испит са чином резервних потпоручика, и то: као пешадијски, тако и артиљеријски и коњички редовне војске.

Исто тако имају доћи на вежбу и сви курсисти, који су слушали курс официрски, на који су овај произведени нису, а обвезници су редовне војске, на ив у којем чину војске били.

Из канцеларије седме пуковске окружне команде 28. Августа 1890. год. Вр. 5889.

III

(За обвезнике који дају коње и комору).

По наређењу г. Министра војног од 6. тек. мес. ФЂБр. 393 и претпису командита дунавске дивизијске области од 7. тек. мес. Бр. 401. позивају се:

1. Сви обвезници, који дају јахаће, теглеће и товарне коње и комору за редовну војску брдског артиљеријског пука и допунску брдску батерију истога пука.

2. Сви обвезници, који дају јахаће, теглеће и товарне коње и комору за редовну војску дунавског артиљеријског пука, и допунску полугу батерију истог пука, тако, да они коње дођу и доведу своју стоку 22. Септембра тек. год. најпре рано у горњи град, да се стока прегледа и оцени, да ли је способна за намењену јој, и за тим стоку преда одређеним комисијама, који ће стоку сутра дан 23. Септембра поднети и предати је командиту брдског артиљеријског пука у Београду.

Они други, да дођу 24. Септембра најпре такође у горњи град, да се и њихова стока на исти начин прегледа, оцени и за тим упути командиту дунавског артиљеријског пука оде у Београду.

Сопственици упућене стоке дужни су лично привести своју стоку оно-окружној комисији и то: јахаће коње са прописним прибором и товарне са самаром. Исто тако, сопственици ових дужни су снабдети комисије, који њиову стоку воде и пуним трошком од Београда до Врагуљице и обратно.

Из канцеларије седме пуковске окружне команде, 30 Августа 1890 год. Бр. 5933.

Рад општинског одбора.

XLIV. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

23. Августа 1890.

Били: Заст. пресе. Чаја Св. Вариђевић; Чланови одбора: г. г. М. Ј. Марковић, Ђ. Николић, А. З. Одавић, Љубомир Јовановић, Коста Б. Михајловић, В. Николић, Ф. Васиљевић, Г. Ђурић, Р. Пуљевић, Ј. Петковић, С. Д. Младеновић, М. Простовић, М. Јовановић, К. В. Михајловић, В. Простановић, М. Недимовић, С. Аврамов, Др. М. Т. Лека, Л. Дамјановић и М. Р. Марковић.

1

Најпре је прочитан и примљен записник одбора из седнице 17. тек. месеца без примедбе.

II

Председништво надлежне да је у прошлој седници дало обебење да ће пред састанак одговорити на интерполацију одборника г. Ђорђе Брашића о томе на каквоме је основу Суд општински повећао таксу на свиње. Тога ради изнеси одлуку седнице општинскога Суда, које гласи:

„Законом од 19. Априла ове год. пређено је да се и наплаћивање таксе за месо има вршити онако, како је прописано за остале робеле и остале стоке.

„Према томе, и почам је одбор општински слободном потврдом (бр. 43) у опходишњем буџету начелно усвојио да се такса на свињско месо повеша од 1. Јула тек. год. то Суд општине вар. Београда **решава**: да се од 1. Августа, па докле се у Одбору општинском не одобре нова правила о слободној класи наплаћује:

а), во 10 дин. за брава тежине од 25 килограма; и

б), по 2,50 дин. за свиње тешке до 25 килограма."

По саслушању овога акта и личног реферата председништва, Одбор је закључио: да се пређе на дневни ред, наиме да Суд нађе умесно писмено направљеност нове неопходности, већ и само по томе, што је решењем својим Суд таксу одредио до нових до дана, докле Одбор не изнесе правила о слободној класи, у која има ући и тачка о новој такси за свињско месо.

III.

Председништво саопштава да је за данашње ред специјални протест пренела о слободној класи и продаји меса, која су предале годишње узнојени начелно.

По саслушању ове тачке, решено: да се ни речено: **решења** од 22. Фебруара 1884. (Збор. XXII стр. 14.)" додо: „данима од 19. Априла тек. год." на тако да се узнојн цела ова тачка.

За онима је прочитана друга тачка правила, и одлучено: да се такса на говеђе месо од сада наплаћује по тежини, меренем, према чему је решење о такси за то месо одложено за другу седницу с препоруком Суду да поднесе предлог колика треба да је такса кад се по тежини буде наплаћивала.

Даље су у истој тачки усвојене ове таксе: за 1 овна, јарца, овцу или козу 2 динара; за 1 свињу, од кад почиње клање до целимог пстка 1·50; а од целимог пстка док трпо 4 динар; за јелено месо до 10 килогр. 1 динар; а од 10—20 килогр. 2 дин; од 20 по више од кила 0,10 дин.; за родове јелена, вепутку, срну, срндаћа и дивље свиње, ноје се по дужности продаје 0·50 лип.

IV.

Поводом предлога одборн а г. Мите Јовановића да се названи у „Кнеза Милошевој" улици не изграђује нао што треба, председништво је изјавило, да ће учинити потребан корак.

САДРЖАЊЕ ЧИСТОЋЕ
ПО УЛИЦАМА ВАРОШКИМ
(наставак)

Радници су у већином стални, са дневницом од 3 до 3·80 динара. Надзорници имају годишњу плату од 2.700 до 3.400 динара. Осим тога и радници и надзорници добијају од општине одело за рад.

Бренек плаћа годишње предузимачу 81.250 динара, који је дужан за ту суму не само улице да чисти већ и ђубре из кућа и са улица да износи и да сваки 8 дана чисти и уклања ђубре из клука и одушака, у које се канцоша са улице сливи.

Изношење ђубрета биша неђу од 10 до 5 сат., и становништво је дужно ђубре у судовима пред кућом нанета. Исто тако је нети предузимач дужан за време поледице, улице, општинске тротоаре око чесама и прелазе преко улица, да посипље песком. Лети ни дужан је улице да полаже и тога ради примљен је да ни најмање 14 кола за поливање улице, заједно са потребним запрегом и људима.

На наследству у дужности предузимача спада да јавне улице у чистом стању држи, и да их дезинфикује, као и да у случају потребе и изнапредна чишћења улице праи без икакве накнаде.

У *Бреслави* је општина сама организовала паросити персонал за чишћење улица, које врши у режији.

Тога ради подржава општина штаду од 98 коња, од којих су 27 у патрогасној служби.

Просечно надржавање једног коња износи дневно 1·64 динара.

Персонал се састоји из:

1 Инспектора,

1 Контролора

5 Надзорника, са годишњом платом од 1275 до 1425 динара.

15 старијих радника са дневницом лети од 2·20 дин. зими од 2 динара.

Обични радници добијају дневно 1·85 лети, а зими 1·75 динара.

Радници у канализиа добијају додатак од 25 пара: а они, који канале испирају, имају дневницу од 2·80 до 3·20 динара. Даље има 79 радника што чисте улице, са недељном платом од 12·5 до 13 динара и за ове квартирине 1·50 динара.

Главни надзор врши директор патрогасаца.

Просечно дневно раде на чишћењу по 186 радника а у Новембру 1882. године изнесено је једног дана број радника 826. — Укупан трошак годишњи износи преко 300.000 динара.

Касел троши годишње на чишћење улица до 27.000 динара и тога ради сви потребни кола има редовно 26 до 28 радника.

У *Дрездо* општина чисти само 28 хектара површине улице, и за ту површину има 4 надзорника, 27 радника, 2 машине за чишћење и троје кола са по два коња. Укупно годишње троши 57.500 динара.

Дисселдорф троши годишње на чишћење 36.250 дин.

Франкфурт троши годишње до 213.000 динара за чишћење и тога ради плаћа 7 надзорника, са платом од 1250 до 1500 динара и надржава штаду са 80 коња.

Хамбург плаћа предузимачу годишње 200.000 динара за чишћење.

Хановер издаје редовно на чишћење до 160.000 динара годишње, а сем тога је за изношење снега до 25.000 динара увек у буџету предвиђено.

Главни надзорници имају плату 1500 до 2250 динара; 3 остала надзорника по 1125 до 1500 динара годишње.

У *Хајделбергу* плаћа сваки кућа по 1 до 1·25 дин. ирочего за изношење ђубрета са улице и из куће. За чишћење пијаца, као и накладнијих улица, издаје општина годишње до 40.000 динара.

У *Карлсруху* плаћа општина за изношење ђубрета са улице и из куће 16.250 дин., а сем тога још 25.000 за чишћење и изношење ђубрета са оних улица које општина чисти.

Келн плаћа годишње за чишћење улица и изношење ђубрете и из куће и са улица 115.000 динара.

Лајпциг издаје годишње до 212.500 динара и то према буџету за 1883-4 годину, на воду за поливање 32.500 дин., на воду за испирање канала 3.100 дин., на воду за испирање писоара 3.000 дин., на посипање песка зими 6.250 дин., за изношење ђубрета 55.000 дин. за чишћење 111.500 дин.

У *Мајнцу* за редовно чишћење свију улица издаје општина годишње у 34.000 дина, сем тога за поливање улица 15.000 и за чишћење снега 20.000 дин.

У *Москову* за изношење ђубрета из надзиданих улица плаћа општина годишње де 11.000 динара. Трош-

ници ово чишћења и изношења љубрета са хаваджијских улица нису наведени.

У *Нирнбергу* за 60,7 хектара површине улица, које општинска чести, троши општина годишње до 32.200 дин.

Штразбург издаје годишње 175.000 динара за чишћење свију улица. Потребни коњи се улицају од предузимача и плаћа се дневно за једног коња 6.60 динара.

Штутгарт плаћа предузимачу годишње 101.500 динара, који је дужан изношти не само љубре са улица већ и из кућа, као и да изнесе снег и лед из улица које нису канализане и да чисти тротоаре пред државним зградама. Тога ради предузимач задржава 22 кола са по два коња и до 20 кола за чишћење улица.

У *Нирнбергу*, за обављање 177 улица са 34 хектара површине, троше годишње до 35.000 динара.

(Наставаће се)

Рад регулационе комисије.

IX. Састанак — 27. Априла.

Присутни: г. г. Анђелић, Миљковић, Мариновић и Стевановић.

Г. Новосадовачки вароши између предузети Палилулске улице. Два бела подзида и Тиковске улице, и у правцу и упоредо са поменутом улицом, да се земља једном улицом од 7,50 м. широкошћу између правих углова Аврамовића, који се налазе на Дан бела подзида поклон, и управо на тај правац подземље на Тиковске улице и код њене куће Младена Павловића, да се овоме улица од најмање од 12 м. и да се продужи до нове предузете поменуте улице. Другу Бар-ранку да се затвори. Ово су улице предложене на обавном том, да се не отме ни једна врата од тврде материјале.

2). Марковић тре да се измести на тротоаре, а за каријске колоне у овоме дом, као што је поднет Зорин уређен.

3). Подземље између Косовске, Поштарске, Два бела подзида и Кнежеве улице, да се пречишћава земљу новом улицом подзид на четири мерила, да се овај уређено и да имају ширину од 12 метара.

4. Нову предложену улицу у правцу парцеле која је уписана на улице Два бела подзида, да се продужи док не пречице и парцелу новцу Но, између и Тиковске, задржавајући ширину од 12 м.

5. Нову предложену улицу у правцу парцеле која је уписана на прекат Два бела подзида, да се у исти правац продужи према Хајдучкоме улице и Кошутове до у Младенову са ширином од 12 м.

6). Нову уобичајену парцелу између предложене Поштанске, Хаџиџорџе и улице Два бела подзида, да се колико по две куће кораче, пропуштањем исте улице, која сваке предложену Поштанску и Хаџиџорџеву улицу и до њих ширину од 12 метара.

X. Састанак — 13. Априла.

Присутни: г. г. Анђелић, Стевановић, Свиларевић, Цветковић и Милосављевић.

1). Мајстори, Вождовца, Вождовачка и вароши које сваја Вождовцу и Младенцу улицу до њихову по предузети.

2). Цветковић по пројекту, исто тако и Лесковац.

3). Свиларевић улице до од улице по пројекту, као само ову зеч, која улази у Електрорску улицу поврстио свој зеч, која води на Вождовца са тог потеза.

4). Парцелу између Цветковића, Лесковца, Електрорске и Свиларевић улице, да се подели на две парцеле једном улицом, која одлази продужење Младенске улице и води на електрану, са ширином од 12 метара.

5). Између улице да се продужи преко Таушанске и улице до Свиларевић улице, у истом правцу и са истом ширином од 15 метара.

6). Да се Лесковачка улица задржи по пројекту и продужи преко Свиларевић у Цветковићеву улицу.

7). Да се измакнуће у нову улицу: Вождовца, Вождовачка, Цветковића, Вождовца и Свиларевић парцелу са Дебо-Јовановом, регулишу по новоме плану, задржавајући пројектовани правац Дебо-Јовановог и Свиларевог, на томе месту за пројекту.

8). Дебо-Јованова улица, 9). Горњо-Јованова, 10). Лесковачка, 11). Сенна, 12). Зуталовска, 13). Гарманска, 14). Досићеева, 15). Добрунска, 16). Бојчинска, да остану по пројекту.

17). Вождовачка улица, да се регулише по пројекту, који је одобрен од г. Министра Грађевине 28. Јуна 1898. год. са малом изменом, а по другу страну да се по пројекту Досићеве улице регулише само парцелација између регулације.

У продужењу Свиларевић улице до се тако тек улице нове праве Вождовачке улице, између улице Вождовачке.

21). Вождовачка улица да се задржи по пројекту и продужи до Душине у истом правцу.

(1). Јаковљевић улица, која излази Горњо-Јованову и Душанову, а која задржава предложени у истој парцели, која је отварањем Горњо-Јованове, Вождовачке, Душановом и Вождовачке улице, да се не изиђе, а место тога, да се Буквић улица продужи у Душанову. Комисија је мишљења да се Буквић улица продужи и скрати и у равномерној ширини сообрађај.

4). Шборска улица да се задржи по пројекту у ширини исте као до Дебо-Јованове, а одатле у постојећем правцу да се продужи до Пореске, и од Пореске до се задржи по пројекту.

(Наставаће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Треба достављати Грађани из појединих крајева и улица жале се да повлашћеници за изношење љубрета по кад-кад не износе љубре из свију домова уредно, него поједине куће прескачу и остављају да нечистоће дуже леже.

Општинска управа поновила је наредбе, и преко одељака судских пристава се од сада још строжије надзор, али ипак сваку поједину неуредност тешко ће бити одмах констатовати. С тога треба и сами становници да учине достану општинском Суду или Одељку свога краја чим се неуредност догоди, јер се повлашћеник у таквоме случају одмах и поучно кажњава.

*

Предузеће. После одборске одлуке о отказивању и грађењу нове завојне у „Балканској“ улици, општинско Суд подносеће су две молбе од становника те улице: *једно*, да се отказивање и калдрисање одложи за на пролеће, а *друго* да се сада одмах изврши, као што је и решено.

Одбор општински цењно је обе молбе, па је нашао, да се одлагање не може допустити не само с тога, што је већ донесена дефинитивна одлука, којом је лицитација усвојена и посао предузимачу наређен, него из разлога, што је у „балканској“ улици јак сообраћај, а калдрма таква, да ју час пре пала помоћ захемити.

После је отпочет 27. пр. мес. а сад рад у тој улици свршиће се до 15. Октобра тек. год.

*

За прекупце. Суд општински уважио је молбе, које су му поднесене од стране сеоског пиларског и решио да се од сада допусти на пијаћима дневних пазарница прекупљивање од 8 часова пијутра. Решење ово важи од данас. Према томе ће се и настава у 8 час. спунтати.

*

Бирачки спискови. Председништво општине наредило је да се општинарју забучни спискови свих грађана који имају право гласа за избор нар. посланика, а по том да се растуре бирачима.

Још једном опомињемо пажљивим грађане београдске да се до 8. ов. мес. могу допуњавати спискови, према чему до тога дана сваки бирач треба да узме своју карту.

*

Седница. Одбор општински држаће редовну седницу сутра у 6 час. по подне. На дневноме су реду предмети који нису свршени у последњој седници, и извештај комисије: из каких извора да се пакнади сума предвиђена буџетом од таксе на саписко месо, — према одлуци о обустави наплаћивања те таксе.

Разне општинске лицитације

Општина београдска позналце путем јавне лицитације следећа своја непокретна добра, набавке и радња права и то

3. септембра

Набавка хране за коње чете пожарне — у рачуноводству

6. септембра

Бех кова чете пожарне — у згради пожарне команде

10. септембра

Набавка дрва за огрев — у рачуноводству

22. септембра

Аренда ашина механичког — пред Начелством касапин.

Грађевинске лицитације

На дан 3. Септембра тек. год. држаће се у грађевинском одељењу Суда општине варош Београда следеће усмене лицитације и то:

I.

Од 9—12 час. пре подне за грађење кадарме преко велики пијаце, од „Небојше" до „Војничке" улице, поред гвап полиције. Кауција 850 динара.

II.

Од 9—12 час. пре подне за грађење кадарме у „Доњој Јасиновој" улици, између „Војничке" и „Дубровачке" улице. Кауција 800 динара.

III.

Од 3—6 час. после подне за грађење кадарме у делу „Поморске" улице, између „Краљевачке" и „Споменичке" улице. Кауција 700 динара.

IV.

Од 3—6 час. после подне за грађење кадарме на „Булевару" између „Газиманске" и „Скадарске" улице. Кауција 550 динара.

V

Од 3—6 час. после подне, за откопавање земље до нове нивелете, на „Булевару", између „Газиманске" и „Скадарске" улице.

Кауција 100 динара.

Све поменуте послове се у готовом новцу или у државним папирима.

Бливи услови, цртежи, предрачуни и планови ситуационе и појединих објеката, могу се видети у грађевинском одељењу, сваког радног дана за време канцеларијског и при лицитацији.

VI.

На дан 11. Септембра тек. год. Позивају се под казну 7 дуката у „Финансијској" улици, под бр. 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 16 поново прва лицитација није одобрена.

VII

На дан 4. Септембра тек. год. од 3—6 сати после подне за оправку канала на састанцима „Вишњичке", „Скадарске" и „Цетињске" улице.

Кауција 60 динара.

Од стране Суда општине гар. Београда, ГБр. 2137. 30. Ав уста 1890. год. у Београду.

Огласи водоводне комисије

I.

(Отчај за грађење два резервоара за нови водовод)

Пошто на одређени дан за подношење оферата за грађење два резервоара за реконструкцију постојећег водовода београдског, нису поднесене довољно понуде, то управа водовода овим новом расписује лицитацију за грађење два резервоара сваки од по 100 кубних метара запремине један за водовод будућег дела, другог за водовод варошки. Оба резервоара треба се на свом од бетона.

Позивају се сви они, који би били вољни, да се грађења резервоара приме, да најдаље до 7. Септембра тек. год. до 6 сах. у исто подносе своје писмене понуде, било за оба једно, или свако за се, адресоване: „Господину председнику водоводне комисије за грађење водовода". Писмо треба, да је затворено и запечаћено, а на њ на пуњутак да стоји: „Понуда за резервоаре". Сваки понуда, да је снабдевена таксеним маркама прописаним за државне лицитације.

Планови, предрачун и услови могу се видети сваки дан почев од 30. ов. м. од 8—12 пре и 3—6 сах. по подне, у бироу за грађење водовода (Врунска улица).

Сваки понуђач мора пре но што понуду преда донети уверење, да је сваки општине варош Београда половину купцу 1000 хиљаду динара у новцу или у српским државним папирима од вредности, а понуде снабдеће таксеним маркама прописаним за државне лицитације.

Београд, 30. Августа 1890. год.

Руководилац грађења водовода

О. СМРЕКЕР с. р.

II.

(Отчај за грађење куће н. водовода)

Пошто на одређени дан за подношење оферата за грађење нове службене зграде код Белих вода није поднесено довољно оферата, то управа водовода поново расписује лицитацију за грађење службене зграде код Белих вода поред Жаркова, и с тога се позивају сви они, који би били вољни да се грађења ове зграде приме, да најдаље до 7. Септембра тек. год. до 6 сах. у исто, подносе своје писмене понуде, адресоване: Господину председнику надзорне комисије за грађење водовода. Писмо треба, да је затворено и запечаћено, а на њ на куверат да стоји: „Понуда за службену зграду код Белих вода".

Планови, прорачун и услови могу се видети сваки дан почев од 30. т. м. од 8—12 пре и од 3—6 час. по подне у бироу за грађење водовода (Врунска улица, кућа бив. Томанија).

Сваки понуђач мора пре но што понуду преда донети уверење, да је сваки општине варош Београда половину купцу 2000 хиљаду динара у новцу или у српским државним папирима од вредности, а понуде снабдеће таксеним маркама прописаним за државне лицитације.

Београд, 26. Августа 1890. год.

Руководилац грађења водовода

О. СМРЕКЕР с. р.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 24. до 30. Августа месечног протекло је преко недељне пијаце:

ВРСТА	Чега	по ц. кр. просечна цена	ВРСТА	Чега	по ц. кр. просечна цена
количст.		дин.	количст.		дин.
81	Бршљан кисели.	14·50	11290	Сламе . . .	2·50
	Бршљан кукуруз	—·—	1044	Коре бр. воће.	8·—
565.406	Пшенице .	11·50	144	Дикке тополе	14·—
37.622	Кукуруза .	13·50		Орахова трупца	—·—
22.983	Раж . .	9·—	2035	Сира . .	55·—
	Сочива . .	—·—			
26.830	Јечма новог .	8·50	611	Мести . .	117
17.360	Овса . . .	10·40		Буке праве .	—·—
191	Проса . .	11·50		Трешња орахових	—·—
3275	Пасуља . .	24·50	3.405	Разне земен	8·—
0574	Кромпира нова .	5·50	69.264	Сапња дебелих	70·—
	Арнаутка . .	—·—	5000	Утљева камена	—·—
19711	Црни лука .	5·—			
568	Бели лука . .	28·—	47.870	Креча . .	3·—
1064	Кртњака . .	12·—	32.371	Вина црна .	25·—
17.037	Грожђа . .	25·—	71.565	Дрвећа разне .	—·—
966	Јабука . .	10·—	6775	Разне вид. меће	35·—
3.373	Шљива сувених	10·—	30.000	Цигама . .	—·—
98.852	Шљива сувих	50·—	2.553	Кожа сирових	—·—
	Воће шпекле .	—·—	31.000	Камена простог	—·—
118.280	Сена . . .	4·25	1572	Будеље у вишс.	65·—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Парак штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић

БРОЈ 38. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ПЛАЋА ПРЕПЛАТУ ЗЕМАЉСКИ ПУТ
ЈЕДНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . . . 8 дин.
за пола године . . . . . 5 дин.
за страни земље на годину . . . . . 20 дин.

Уторак 4. Септембра 1890.

Цена је огласима 6 дин. пора од врсте
Претплату нема слати уредништву на објављивање ни оглашавање ни уредништво
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Необљавена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАРОШИ БЕОГРАДА

Другим ставом чл. 56. зак. о избору народних посланика, предвиђено је да се у Београду гласање има вршити на шест места, по квартовима.

Према томе и последњем ставу истога члана изборнога закона, Суд општине вароши Београда објављује грађанству, да ће се на дан избора народних посланика, 14. овог месеца гласање вршити:

а) за **кварт варошки** — у основној муш. школи код саборне цркве („Дубровачка“ улица);

б.) за **кварт теразијски** — у теразијској м. школи (улица „2 јаблана“);

в,) за **кварт дорћолски** — у основној муш. школи („Душанова“ улица);

г.) за **кварт савамалски** — у основној мушкој школи („савска“ улица, преко пута кварта).

д.) за **кварт палилулски** — у основној мушкој школи („школска“ улица).

ђ.) за **кварт врачарски** — у основној мушкој школи („пријепољска“) улица, спрочу вој. болнице.

И овом приликом напомиње се грађанству да се до 8. ов. мес. могу чинити допуне бирачких спискова, а после тога дана бирачке ће се карте издавати само онима који су до 8. тек. мес. у азбучни списак уписани.

Из седнице Суда општине вар. Београда 3. Септембра 1890. год. АВр. 1319.

Рад регулационе комисије.

XII Састанак — 21. Априла.

Присутни: г. г. Антонијевић, Младеновић, Марковић и Стојановић.

1). Јовичина, Дивљана, Дубовска, Поречка и Малоселска улица да остану по пројекту.

2). Доња-градска улица да остане по пројекту, но да се замени на означеним местима нивелан по новом уздужној линији.

3). Цветкова улица да се задржи по пројекту, но да се продужи према бившој богишићевој башти.

4). Улица Н. да се задржи по пројекту, но да се продужи сва до раскрса.

5). Скадарска по пројекту и продужи по осовној линији до раскрса, а тако исто и Рибарска улица да се продужи према бившој богишићевој башти, а улица III. да остане по пројекту.

XIII. Састанак — 24. Априла.

Присутни: г. г. Антонијевић, Стојановић и Марковић.

1). Теразијска улица у новом облу сама са Великом степ. улицом да се пресече на широту од 31. метара.

2). Косоварска улица по пројекту.

3). Поп-Лукина улица да се пробије између Гагарина и Косоварске до на 12 метара.

4). У Гагариној улици, полазећи од улице Поп-Лукине, да се задржи дели кроз и продужи преко сокачета докле треба, пошто нарадници да се регулише дели кроз, тако, да широка улица буде 12 метара до пресека са кровом дворја. Ова да се задржи по осовој до краја њене, а широка и ту да буде 12 метара, т. ј. дели кроз да се повуче колико буде потребно до пресека са кровом дворја. Ова сад да се задржи до краја њене, а дели кроз да се повуче нарадно са њом 12 метара ширине до пресека са постојећом кровом Гргуревог куће. Овај да се задржи и даљу нарадно да те повуче дели кроз, са ширином од 12 метара до пресека са кровом господе „Бока“ дели кроз нарадно продужи до пресека са постојећом тако да сву да буде ширина улице од 12 метара.

5). Поп Лукина улица, од Косоварске новом у горњем делу свом, да се регулише тако, да се дели кроз задржи по пројекту, а дели да се повуче тако да кроз росна кадиву у правцу Јовичине улице. Она пошла да се до са постојећом улицом Господе улице. Доња кроз дели кроза да се задржи по пројекту, а нарадом да се њима са раскрсе на Теразијски венац и Зеленгорску улицу да да буде дели кроз.

Овај део Поп-Лукине улице, који сада спаја Јовичину с Сарајевом да се развије до на 17 метара. А овај део између улице Поп-Лукине у Јовичину да се регулише по осовој линији.

6). Завојска и Јовичи да остану по пројекту.

7). Краљевић-Маркова улица, да се, задржавајући у главноме постојеће стање у свима пирати делу, регулише по осовим линијама.

8). Херцеговачка, Босанска и Мајданска да остану по пројекту.

9). У регулацију свесне пристаништа нагиб се улицама по пројекту, осим тако и њима дел кроза са Сава.

10). Доња-Београдска и савска улица да остану по пројекту, осим тако и њима дел кроза са Сава.

11). Да се измакне гвоздена ограда између пивнице будућег мола, поред целог другог, пристаништа друг за доња трећ, који би имао ширине од горњег дела доње београдске улице и остао, колико за потребу, а улазе у горњо-доњи мол.

XIV. Састанак — 28. Априла

Присутни г.г. Антонијевић, Стојановић и Марковић.

Ништа је детаљно није решено по регулације плана.

XV. Састанак — 2 Маја

Присутни г.г. Антонијевић, Стојановић и Марковић.

Учињени је детаљан план пројект по регулације плана.

XVI. Састанак — 3 Маја.

Присутни г. г. Антонијевић, Младеновић и Марковић.

Учињено је детаљан план нову регулацију између Великог, Великог, рејон Душана и продужење Војводе улице, тако да се све то улице, почев од Гагариног као основ, између дел правам улаза, те да широки буде што правилији.

XVII Састанак — 4 Маја

Присутни г. г. Младеновић Стојановић и Марковић.

Продужен рад у истом смислу као и прошлог састанка све нових редова.

XVIII. Састанак — 5 Маја

Присутни г. г. Антонијевић, Младеновић, Стојановић и Марковић.

1.) Окретна улица да се оријаше по 60 метара као што је Кнез Михаилова и то са стране Министарства војног.

2.) Најнижих улица да не заостаје.

3.) Поворска са Београдом да се прошире на 30 метара. На тргавину у продужењу Београдске улице, да се образује улица од 30 метара до у Светогорску. Светогорска улица са спрам Електрицитета да се прошире на 30 метара.

4.) Поводу склопа „прекој" и „полупрек" улица, а сходно њиховој, да се просеке улица са ширином од 20 метара и тако овде по подацима тре. На изласканом тргу да се образује тргасак и просеке улица од 20 метара која ће пролаз у Београдску улицу.

5.) Београдска улица да се уравни на 30 метара сечући по страни бољшој, а такође и Видинска улица да се прошири на 20 метара све до просека са Душановом улицом а Душанова да остане по пројекту.

XIX. Састанак — 7 Маја

Присутни г. г. Аксентије, Стојадинац и Марковић.

1.) Београдска улица да се регулише по новој уличној линији, а за дотадашњу кућни власници становиште и преварат на 15. м.

2.) Да се светогорска улица у пролаз по регуле и одреди грађевинска ширина на 20 метара.

3.) Од комисије улице, уверити се продужењем београдском улицом и уређењу по комисијску, одвоји део улица на 30 м. ширине и тако обрасцује тргасак а да по дело одвоји засебна површина од 3 трга и опште свим јавним за зарезни трг.

4.) Душанићева улица да се продужи преко грађевинца до у синиорску улицу, но с тим да се на самом правцу прошири на 30 метара обрасцујући јавних широка од 30 метара сврха опште корисне.

XX. Састанак — 8 Маја

Присутни г. г. Аксентије, Младеновић, Стојадинац и Марковић.

Председник је поздравио одсек на детаља вову регулацију од грађевинца вдуж Ежакоцију.

XXI Састанак — 9 Маја

Присутни г. г. Аксентије, Младеновић, Стојадинац и Марковић

Председник отвори бори уређење нове регулације и вакоп.

XXII Састанак — 10 Маја

Присутни г. г. Аксентије Стојадинац и Марковић.

Председник отвори бори уређење нове регулације и вакоп.

XXIII Састанак — 11 Маја

Присутни гг. Младеновић, Стојадинац и Марковић.

На данашњем састанку тежиди штудије за нову улица со железничком станицом.

Прим. Поводе предсједнику зар. Београда да се одреди друга два дна дана на месте г. г. Јосе Стојадиновића и Младена Марковића, ко ја се у недано сврсити рад дневни потпуно.

XXIV. Састанак — 26. Јуна.

Присутни г. г. Мане Аксентић, Грегур Младеновић, Јосиф Шиит врш. решдее и Анта Адамић.

1.) Кленетичка улица између Скадарске улице и „Вождовца" да се проширн на 20 метара по одвоју данаји.

2.) Кленетичка улица у горњем свом делу до Јовине улице да се проширн на 15 метара, изузев онај део Вождовце између сранка овелне (северне), изложеног стазиште да се поравнање и то тако да се од средине поменутог онога дела улица од 24 метра ширине у правцу ове кленетичке улице, а од кленетичке улице до вде прави на њиову ширину.

3.) Кировска улица да се проширн на 24 метра.

4.) Нагиа вирел изворе онако кленетичке стазиште да продужи до Саве са ширином од 40 метара.

5.) Она вода пирелом да се уклоните са њиву.

6.) Да се Београдска улица проширн на 12 метара по одвоју у вастоку дивиђе.

XXV Састанак — 26. Јуна.

Присутни г. г. Анта Адамић, Јосиф Шиит и Грегур Младеновић.

На овом састанку читана су протоколи седница ове комисије од посетка до закључног седања.

Приведбо о овом досаду ће на вишеком предмету свиђу протоколи појних седница.

XXVI. Састанак — 27. Јуна.

Присутни г. г. Анта Адамић, Грегур Младеновић и Јосиф Шиит.

На овом састанку довршено је читање протокола разних састанака. Приведба о овом досаду у идућој седници.

8. Јуна 1890. год.
у Београду.

Рад општинског одбора.

XLV. ВАНРЕДНИ САСТАНАК.

26. Августа 1890 год.

Били: Вист. председник чан Суда г. Св. Карапсић, чланови одбора: г. г. М. Р. Марковић, С. Д. Младеновић, П. Р. Поповић, Д. Недић, Ст. Вељковић, М. Вељковић, С. Аџаџа, Ф. Николић, Н. Цветковић, Ч. Дамјановић, А. Ј. Одавић, Ј. Стаменковић, Ј. Давидовић, В. В. Михаиловић, К. Николић, Ф. Брош, Р. Дринић, Ј. Петровић, Р. Пуљевић, Ђ. Јовановић, Д. Ј. Марковић, М. Јовановић, Ђ. т., Поповић, Др. М. Т. Лесс, Ј. М. Тасић и Ј. Сими.

I

Читање записника одсловљено за друге састанак.

II.

Председништво саопштава да је на дневног реду прелузимање специјалног претреса нових прописа о слободном пољу и продаји меса у Београду и изару општине.

Пре но што се приступило свом раду, одборник г. Јоца Тилић учинио је предлог: „да се, последом на тешкоће, које се од стране суседне државе чине нашој земљи за наше земље, за које време обустави накалавање свако такве на кашне и продају сточког меса, да се стока може слободно клати и продавати свежило месо, а општини да не плаћа никакву такву.

Одлука одборнић да се обавиши и да струк у њиној одмах 27. Августа; а саопштени предлог под свежило и месом да се врши као и до сада."

Предлог овај дао је основа дугој дебати, која се је водила сво тога на каква друга начина да се подмири губитак који ће у предлогу буџетског одржи од такве по свежило меса 56.000 динара имати општина. Одборник г. М. Р. Марковић предложио је да се повиша потрошачи порез у колико је потребно; а председништво сматрало за потребно да се претходно то питање о накнади губитака расправи, па онда да се донесе одлука о обустави такве на свежило месо да изнесно време.

По изврпљању дебате предлог г. Тилића стављен је на гласање, на је са свим гласовима присутних г. г. одборника одлучено: да општински Суд обустави накалавање такве на свежило месо за исто време, а да општ грађанству да од 27. ов. мес. свако може без плаћања такве, клати и слободно продавати свежило месо. Саопштени предлог да се прими и као, пао обично.

У исто време изабрани комисија од г. г. Ј. Тадића, М. Р. Марковића, М. Вељковића и Т. Николајевића са задатком да прочи и предложи којим начином да се осигура општина за никаду сума која ће ће на таки свежило меса изгубити.

Председништво је изјавило, да ће ову одлуку о напаченом да је хитна, спровести најпре Господину Министру финансије, но чиме је одобрену у буџет стављена позиција прихода 56.000 дин. од такве на свежило месо, и тек сво се добије наложено одобрење одлуке, онда ова произвести и увести у живот — што је Одбор примио к знању.

XLVI. РЕДОВНИ САСТАНАК.

27. Августа 1890.

Били: Вист. председ. чан суда г. Св. Карапсић, чланови одбора г. г. М. Р. Марковић, М. Вељковић, П. Р. Поповић, Ф. Николић, Д. Стаменковић, В. С. Николајевић, Г. Брош, Д. Петковић, Ј. Јовановић, Р. Пуљевић, Р. Петровић, К. П. Михаиловић, К. Б. Михаиловић, М. М. Терзијевић, А. Одавић и Др. М. Т. Лесс.

I

Пре но што се прешло на дневни ред прочитана су и без имање примљена записника одлука од седнице 23. и 25. т. м.

II.

Поводом примедбе поједнице г. г. одборника, да састанци општински не горе уредно него се тако и пре 11 час., препоручено председнику да изнеси чијем се кривном доказују неуредности, да надлежно поступи и о подносе извештај седници.

III.

Грађевински одељење доноси да је поднеја молба у кајмачку улицу ради сиђе: да је треба отворити земљу само до „Радичеве вопје" или до последње куће, и подноси је овај извештај:

„Према решењу одборном од 17-VIII. Гр. 1041. поднесити комисија састала се на лицу места, прегледала улицу „војничку" од „хајдучке" од њиве Дунаку и нашла следеће:

а) Да треба проточите улицу по инсеницији, од кавше „Радичеве вопје" на до последње задње куће;

б) Да треба коларнисти улицу до последње старе куће а од исте коларнисти ољук широке 4 метра ширине, и протегао

позу по обе стране калдрме до у висину, да неби вода носила земљу рекла. Поред ове куће сазидати тротоар колико је нова дугачка.“

По саслушању овог извештаја (Бр. 1061. Одбор је решио да се исти усвоји и по њиме поступање наступи.

IV.

На предлог председника г. г. одборника решено: да грађевинско одељење дрва лицитацију за кадарнисање дела „ове Јованове“ улице, између „вељичке“ и „дубочице,“ и да се та исте дрва лицитација за кадарнисање и дела пијачке улице, до „крстуџанске.“

V.

Председништво општинска (Сбр. 14.330). да је 25 ов. мес. држана лицитација којом је уступљено извожење шубрета по појединим кварговима, и то:

а) кварт варошки Атанасијевићу и Ђорђевићу за	1701·40 д.
б) кварт теразијски Ристи Домазетовићу за	920·95 „
в) кварт соколарски Атанасијевићу и Ђорђевићу за	631·00 „
г) кварт врачарски Томи Стаменићу за	660·00 „
д) кварт дорћолски Војеву Лазаревићу за	1602·00 „
ђ) кварт палилулски Томи Стаменићу за	870.00 „

Почем је овом лицитацијом постигнуто 3467·75 дин. више према, од пређашње закупне суме, то је решено: да се лицитација уговора и по њој уступи право на извожење шубрета од 1. Нов. ове до 31. Дек. идуће године.

VI.

По саслушању извештаја о држаној лицитацији 22. ов. мес. за закуп 12 општинских дућана у ешенџијској улици (Сбр. 14.145) одлучено: да се држи лицитација само за 4. 5. 11. и 12. дућан и по томе да се иди под закуп од 1. Нов. тек. па до 31. Дек. идуће године:

а.) четврти дућан В. Г. Којову за	482·00 д.
б.) пети дућан Хаиму Б. Авраму за	501·10 „
в.) једанаести дућан Алеки Матићу за	660·00 „
г.) дванаести дућан Рикели Ј. Пијаде за	925·05 „

За остале дућане да се расписе по новој лицитацији, пошто њихе извиша почетна цена

VII.

Председништво саопштава да су станоници балканске улице поднели ли акта. Једак број саопштења и жалба жели да се грађење калдрме одложи за пролеће, а други опет, да се скрше сада до предвиђеног рова са запуштем.

По саслушању и једне и друге жалбе, Одбор је нашао: да се но може земати одлука која је донесена, него да се калдрмисање изврши како је опређено и по утврђеној лицитацији с предузимачем уговорено, почем је калдрма у балканској улици таква, да се исто не може изменити новом

VII

На предлог заступника председника г. Св. Карановића, решено: да се из благајне општине (партије на непредвиђене потребе) изда београдској сал. стрелачкој дружини 800 дин. за награду приликом светковања двадесетогодишњице.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Рекрутовање. Сутра 5. о. м. почиње свој рад војна комисија, која ће да изврши рекрутовање обвезника за стални кадар. Сви ови мушкарци, који су се родили 1870. године, дужни су предстати комисији, и то како они који су се родили овде, тако и они који су се доселили у Београд.

О овоме раније смо донели и нарочиту објаву, која је од стране надлежне војне команде изашла и у „Српским Новинама“.

Комисија ће радити у згради општинског Суда, при приземном спрату. — Њој ћемају предстати и они, који су прошлих година ослобођени као привремено неспособни.

*

Чланови одбора. По чл 58. зак. о избору нар. посланика, Одбор општински бира по једног од својих чланова за члана бирачког одбора у свакоме поједином изборном месту — свагда новоме.

Избор овај извршен је у седници 3. ов. мес. овако:

а.) за кварт варошки: г. Андра Одавић;

б.) за кварт врачарски: г. Коста П. Михаиловић;

в.) за кв. дорћолски: г. Бока Димитријевић;

г.) за кв. теразијски: г. Јова Николић;

д.) за кв. саиамалски: г. Коста Б. Михаиловић;

ђ.) за кв. палилулски: г. Јован Бурић.

За заменике њихове, на случај потребе, одређена су ова одборници: г. г. Солом. Ј. Аврије, Јов. Стаменковић, Видоје Ватровић, Љуба Јовановић, Димитрије Најдановић и Ђорђе Кираковић.

*

Раздаје се. Азбучни списковн бирача за све кварторе београдске, пантамани су и раздаће се сутра по разним локалима.

*

На знање. Од 5. ов. мес. канцеларијско време у Суду општинском биће пре подне као и до сада (од 8 до 12) а по подне од 2—5 часова.

Ово треба да имају на уму парочито они, који се обраћају Суду општинском за забране и хитна уверења.

ВОЛНИ ПОЗИВИ

I.

(За обвезнике који дају коње и колору.

По решењу г. Министра војног од 6. тек. мес. ФБр. 393 и препису команданта дунавске дивизијске области од 10. тек. мес. Бр. 401. позивају се:

1. Сви обвезници, који дају јахаће, теглеће и товарне коње и колору за редовну војску брдске артилеријског пука и допунску брдску батерију истога пука.

2. Сви обвезници, који дају јахаће, теглеће и товарне коње и колору за редовну војску дунавског артилеријског пука, и допунску пољску батерију истога пука, тако, да они прва дођу и доведу своју стоку 22. Септембра тек. год. изјутра рано у горњи град, да се стока прегледа и оцени, да ли је способна за наименову врсту, и за тим стоку преда опређеним комисијама, које ће стоку сутра дан 23. Септембра водити и предати је команданту брдског артилеријског пука у Крагујевцу.

Они други, да дођу 24. Септембра изјутра такође у горњи град, да се и њихова стока по исти начин прегледа, оцени и за тим упуте команданту дунавског артилеријског пука даље у Београду.

Споменути ученике стоке дужни су лично пратити своју стоку ово-сарајској комисији и то: јахаће коње са пуним прибором и товарне са самаром. Исто тако, споменути стоке дужни су снабдети потковати, који ће стоку водити с пуним трошком од Београда до Крагујевца и обратно.

Из канцеларије седмо пуковско окружне команде, 30 Августа 1890 год. Бр. 5023.

II.

(За баке који су положили испит за потпоручике)

Сходно претпису команданта дунавске дивизијске области од 26. Августа тек. год. Бр. 5.376. имају доћи на овогодишњу вежбу, а у исто одређено време, они баџи, који су положили испит за чинове резервних потпоручика, и то: као пешадијски, тако и артилеријски и коњички *редовне војске*.

Исто тако имају доћи на вежбу и сви курсисти, који су слушали курс официрски, па још у овој произведени

пису, и обвезници су редовне војске, па ни у којем чину војске били.

Из канцеларије седме пуковске окружне команде 28. Августа 1890. год. Бр. 5889.

III
(ЗА КОЊИЧКЕ ТРУПЕ)

Решењем Господина Министра војног од 7. тек. мес. ФЕБр. 388 и 5344. и противна команданта дунавске дивизијске области од 8. и 15. тек. мес. Бр. 379 и 403. позивају се на десето-дневно вежбање:

I. Резервисти коњичке бригаде сталног кадра и то:

а), *За штабове коњичких пукова*: комесари и комора за воду.

б), *Из ескадронâ*: све старешине, комесари, занатлије, редови војници и подвалачи.

Као резервисти, тако и комора, имају се *непосредно* на дан 18. Септембра тек. године у 6 сати пре подне скупити у доњем граду где ће се преглед — смотра — над коњима, приборима, као и прозив извршити, а идућег дана у Кумодиј упутити.

Бољанџије имају представити са прописаним јахаћим коњима и прибором, а комоџије са комором и осталом спремом. Никакови изговори неће се примити, по ће сваки за извесним казнен бити.

Резервисти, као и комоџије, поносе трошка за одлазак и повратак како за себе тако и за стоку.

II. Дивизијска коњица редовне војске и коњица обе ескадрона прве коњице народне војске.

а). Дивизијска коњица редовне војске дужна се од 25. Септембра до 5. Октомбра тек. год. — а коњица прве I. пешија народне војске од 6. па закључно до 16 Октомбра тек. год.

Обвезници дивизијске коњице имају *непосредно* бити на коњи 24. Септембра тек. год. у Београду, а коњица I. пешија народне војске од 5. Октомбра тек. год. у Београду. За обоје збориште место *„Зеленгора Врачар“*.

На ову вежбу имају доћи коњаници обе пешија горњи са припадајућим персоналом, резервним официрима, старешинама и комором, у потпуној ратној спреми.

Са дивизијском коњицом редовне војске, имају доћи 24. Септембра на коњи у Београду и сви обвезници дунавске ескадрона редовне војске, са својом комором.

Од овог позива нико (сем болесних) изостати неће, нити ће се каквим изговор примати, но ће сваки за свој неопраздњен изостанак најстрожије бити кажњен.

Од Управе варши Београда 24. Августа 1890. год. Бр. 11.695 и 11.696. у Београду.

Разне општинске лицитације

Општина београдска позива путем јавне лицитације следећа своја непокретна добра, набавке и разна права и то

6. септембра

Кок коња чете пожарне — у згради пожарне команде

10. септембра

Набавка дрва за огрев — у рачуноводству

12. Септембра.

Набавка сена — у рачуноводству.

13. Септембра

Осам дућана у „Фишекџиској“ улици — лицитација под јавне Косте Лазаревића на вероват пијац.

22. септембра

Аренда јавних механског — вред Пандиловом механом.

Грађевинске лицитације

I.

На дан 12. Септембра тек. год. одложене се под закуп 7 дућана у „Фишекџиској“ улици, под бројем 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10 поче врло лицитација неће одобрена.

Од стране Суда општине зве. Београда, ГВр. 2123. 90. Августа 1890. год. у Београду.

Огласи водоводне комисије

I.

(Сточај за грађење два резервоара за пиће водовод)

Пошто на одређено дан за подношење оферата за грађење резервоара за реконструкцију постојећег водовода београдског, није подношено довољно понуда, то управа водовода опет поново расписује лицитацију за грађење **два резервоара** сваки од по 100 кубних метара садржине, један за водовод Врачарски, други за водовод варошки. Оба резервоара грађено се са свим од бетона.

Позивају се сви они, који би били вољни, да се грађења резервоара приме, да најдаље до 7. Септембра тек. год. до 6 сах. у вече поднесу своје писмене понуде, било за оба уједно, или сваки за се, адресоване: „Господину председнику надзорне комисије за грађење водовода“. Писмо треба, да је затворено и запечаћено, а отго на коверти до стоји: **„Понуда за резервоаре“**. Свака понуда, да је оправљена таксеним маркама прописима за државне лицитације.

Планови, предрачун и услови могу се видети сваког дана почев од 30. т. м. од 8—12 пре и 3—6 сах. по подне, у бироу за грађење водовода (пругова улица). Сваки понуђач, ако по што понуду преда, мора донети уверење, да је код општине вароши Београда положио најмање од **1000 (хиљаду и шест стотина) динара за оба**, или **800 динара за један резервоар** у новцу или у српским државним папирима од вредности.

Београд, 30. Августа 1890. год.

Руководилац грађења водовода
С. ВАРЈАШКИР с. р.

2.
(СТЕЧАЈ ЗА ГРАЂЕЊЕ КУЋЕ И. ВОДОВОДА)

Пошто на одређени дан за подношење оферата за грађење једне службене зграде код Бели воде није подношено довољно оферата, то управа водовода поново расписује лицитацију за грађење службене зграде код Беле воде испод Жарнова, и с тога се позивају сви они, који би били вољне да се грађења ове зграде приме, да најдаље до 7. Септембра тек. год. до 6 сах. у вече, поднесу своје писмене понуде, адресоване: Господину председнику надзорне комисије за грађење водовода. Писмо треба, да је затворено и запечаћено, а отго на коверти до стоји: **„Понуда за службену зграду код Бели воде“**.

Планови, предрачун и услови могу се видети сваког дана почев од 30. т. м. од 8—12 пре и од 3—6 час. по подне у бироу за грађење водовода (Брунска улица, куће пов. Томашића).

Сваки понуђач мора пре но што понуду преда донети уверење, да је код општине вароши Београда положио најмање **1000 (хиљаду) динара** у новцу или у српским државним папирима од вредности, а понуду снабдети таксеним маркама прописане за државне лицитације.

Београд, 30. Августа 1890. год.

Руководилац грађења водовода
С. ВАРЈАШКИР с. р.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Парна штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић

БРОЈ 39. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЈЕ СРЕМЕЊУ:
за годину . . . . . 5 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за страно земље за годину . . . . . 9 дин.

Уторак 11. Септембра 1890.

Цена је објављена 6 дин. пара од врсте
Прекидају нема нити умањења на објављене суд и све заинтересоване на уредника
РУКОПИСИ НЕ ПРАЋАЈУ СЕ
Незалепљена писма не примају се.

ВОЉНЕ НАРЕДБЕ

I.

Сходно решењу Господина Министра војног ЕБ. 71. 72 и 73 од 27-ног прошлог месеца, сви резервисти а тако и стока брдског артиљеријског пука и допунске брдске батерије, транспортоваће се од Београда до Крагујевца железницом.

На основу тога решења, резервисти имају доћи и стока бити доведена 23. тек. месеца на конак, а 24. тек. месеца у 8 сати пре подне морају бити у горњем граду, ради прегледа, прегледа коња и прибора. Овим се допуњује одлук ове команде од 28. прошлог месеца Бр. 5933.

Из канцеларије VII. пуковске окружне команде 7. Септембра 1890 год. у Београду.

II.

Сходно решењу Господина Министра војног ЕБр. 71, 72 и 73 од 27. прошлог месеца, резервисти коњичке бригаде сталног кадра имају се пренети из Београда до Кубрије железницом, — на на основу тога преписа резервисти коњичке бригаде сталног кадра имају међустално доћи 21. тек. месеца у 8 сати пре подне у доњи град ради прегледа и смотре над коњима, прибором и комором.

Из канцеларије седме пуковске окружне команде 7. Септембра 1890. год.

III.

По решењу Господина Министра војног од 6. прошлог месеца ФЂБр. 393 и претпису команданта дунавске дивиз. области од 16. пр. мес. Бр. 401, позивају се:

1-во. Сви обвезници дунавског артиљеријског пука редовно војне по формације из резервног официрског, коњичког стоком за артиљеријске потребе, са припадајућом комором.

2-го. Сви они обвезници брдског артиљеријског пука са поменутом тегљачом и товарном стоком и комором, тако да сви **при дођу 25. Септембра ове године на конак у Београд**, у састав дунавског артиљеријског пука, а сви други истог дана **25. Септембра у Крушевац** у састав брдског артиљеријског пука, наредно на резервисте официрима. Осим тога, позивају се да у горенаређено време дођу.

3-ће. Сви обвезници и поднети стока допунске пољске батерије поћи ће у **Београд** а они обвезници са поменутом допунске батерије брдске у **Крушевац**. Брдски мушкопних коњи за јашу се.

Они ће остати по вашбаду у својим кућним радионицама до 5. Октобра текућ. године, осим они из допунске пољске и брдске батерије, који ће се по уређењу с пропису расцутати кућама.

Сопственици стоке под бр. 2 и 3 само брдског артиљеријског пука имају довести своју стоку, заједно коња са прибором пропасним, и товарне са самаром 10. Септембра ове год. рано изутра **у горњи град**, где ће се стока оценити и 20. истог у Крушевцу уништити.

Сопственици стоке под бр. 1. имају довести стоку 24. Септембра такође **у горњи град**, где ће се прегледати и уништити командантом дунавског артиљеријског пука у Београд. Јахаћи коња имају бити за прописани прибором, а товарни са самаром.

Обвезници који стоку дају, а ослобођени су од личног служења, дужни су своју стоку лично да приведу окружној комисији овде у Београду која ће је прегледати и оценити да ли је способна за наменску цељ, а тек тада одређеном обвезнику на руковање предати. Сопственице стоке дужна су водити тропасну своју стоку до места где ће се вршити вежбања и повратак у окружну команду, где ће сопственик по свршеном вежбању исту од команде натраг примати.

Од овог позива нико од обвезника (осем болесни-) изузетак неће, јер ће се никаквим изговор за одређено време неће, но ће свака најстрожије за неоправдан изостанак казнице бити. — болесна подноће благовремено за одређење лекарску уверу нотарјему од стране општинског Суда.

Резервисти пољске артиљерије имају предстати 25-тог, а брдске 24-тог јутра, иако би се они последњи могли наћи на дан железницом изутра за Крушевац.

Обвезници поноће собом: храну или пропак до места вежбања и повратка, торбу за хлеб, пробушу, суд за воду, пашину, нож, сигнице, опасне, појасу или ћебе.

Од управе варошн Београда 3. Септембра 1890. године Бр. 12.095. у Београду.

IV

По основу претписа команданта дунавске дивиз. области од 27. прошлог месеца Бр 5452 а у смислу расписа Господина министра војног од 16. Јула тек. год. ФЂБр. 3738; сви обвезници коњаници редовни и народне војске који су сопственици стања, прилином позива на ово-годишњу вежбу, имају поднети са собом уверење од општинске власти да су држали сировог стања и да су јахаће коње примили или не примили од својих општина, иако би се могло подвести поступити на строж прописа, — само општине које нису дале за спремање коњанике (обвезнике) ове, — или обвезнице коњанице доброг стања који на вежбу са својим јахаћим коњима не буду дошли.

Они који за сте коњанице резервисте, бригадне и дивизијске коњице стоју позна.

Од управе варошн Београда 3. Септембра 1890. године, Бр. 12.019. у Београду.

ВОЉНА ИСПРАВКА

Обвезници допунског батаљона резервне војске за пријављење комором као и преговорење, имају доћи 5 и 6. Октобра на коњу у логор испод „Бомбоне“, а не као што је јављено у Бр. 185. „Српских Новина“. Што се овим исправља.

Бр. 6150. Из канцеларије седме пуковске окружне команде. 4. Септембра 1890. године у Београду.

Рад општинског одбора.

XLVII. РЕДОВНИ САСТАНАК

3. Септембра 1892.

Били: Зст. председ. члан суда г. Св. Карамихаиловић, чланови одбора: г. г. М. Ј. Марковић, Ј. Тодић, В. Ватровић, М. Јовановић, С. Д. Максимовић, М. Р. Марковић, М. Вељковић, Б. Б. Михаиловић, Ј. Ж. Ђурић, Р. Петровић, Љ. Јовановић, Р. Дреновић, В. С. Николић, М. Димитријевић, Б. П. Михаиловић, А. Оланић, А. Шпов, Т. Николић, Т. Ђорић, Др. М. Т. Лека, Ј. Сикић, Д. Надаждинић.

I.

Пре преласка на дневни ред, прочитан и без измене усвојен записник одлука из седнице од 27. ов. мес.

II.

На питање одборника г. Р. Драговића: но је допуштено да предузимач, који гради школску зграду, узима општинску земљу за надзиђање — председништво одговара: да ће у идућој седници дати одговор.

III.

Поводом примедбе одборника г. Косте П. Михаиловића: да нека грађана који су наши поданици од много година, а нема их у списку бирача, председништво објашњава: данашњи се упросом могло то допунити и појединци да јесу учинили што је потребно да у списак бирача уђу и ти грађани.

IV.

Према чл. 36. чл. зак. о избору нар. посланика, изабрани за чланове бирачких одбора:

а) за кварт варошки, Андрија Одовић;
б) за кварт чаршијски, Коста П. Михаиловић;
в) за кварт терзијски, Бока Николић;
г) за кварт пазарџијски, Јован Ђурић;
д) за кварт доњоградски, Бока Димитријевић;
е) за кварт сиџималски, Коста П. Михаиловић.

За замењење, на случај потребе, одређени: г. г. Соломон Алрајел, Јован Стаиковић, Ђорђе Ватровић, Лука Јовановић, Дим. Надаждинић и Ранђе Борисовић.

V.

Према писму одбора цркве Св. Марка, изабрани за чланове црквеног одбора: г. г. Коста С. Вујатовић, попор, Дима Вељковић бакалин, Живко Тодоровић мутавција, на место г. г. Ног Георгијевића свештеника, који је изабран за председника црквеног одбора и Милана Цветковића и Мише Ристића, којима су уважене оставке.

VI.

Грађевинско одељење реферише:

Ристи Крстић предузимач и власник мајдана испод Аудине изнашао је поред пиро-плавог камена и меко-белог, и тражи да се нека премера, ну почем у лицитацији није било заинтересовано и за бели камен, и нити се не може употребити за кадарму него само за надзидани рад, то ће требало за меко-бели камен да плаћа као што се зна камен у таванициму по 0,80 дин. пара а за њиме због волакања, који је проширена, упућено изнашање да му се рачуна 2,50 м³ белог камена, та један метар плаћа.

По саслушању реферата ГБр. 1054, решено: да се по њему поступи.

VII.

Грађевинско одељење реферише (ГБр. 1160) да је дошао дражањ лицитација за грађење кадарне и одношење земље на булевару, између „Златиборске“ и „Сталаћевске“ улице. Остало је са Петак Великоноћни, и то:

а) откопавање земље по 1 дин.
б) кадарњење средње (поломљ) по 2·93 дин. и
в) грађење тротоара по 8·13 дин. од ск. метра.

По саслушању услова, одлучено: да се лицитација усвоји.

VIII.

По саслушању реферата шеф. депонатног одељења г. Јоце Илића (АБр. 1822 и 1823), решено: да благајна општинска изда депонатном одељењу 2571·80 дин. на партије за непредвиђене потребе и за покриће дефицита, које су почињене приликом Живко Јелић у 1892 и писар Андра Николић у 519·80 динара. И то поводом депонатног пописа да се напишу суме које нису приватни од општинског суда за време, докле се судски путем не распореде ко је општини накнадити тај издатак.

IX.

Рачуноположено реферише (СБр. 14514) да је 28. пр. мес. држана лицитација, којом је чишћење шрина и дна шарина од 1. Новембра ове до 31. Дец. 1891. год. остало на Руку Табановића и Лазара Стаиковића за 4979 дин. и 50 пара.

По саслушању услова, одлучено, да се лицитација усвоји; али Суд да нађе најстрожији надзор да повлашћени чишћење врши поседовано и потпуно по условима и да га редовно плаћања за сваку неуредност. Казнице да допуњена новчаних у казнено казнама буде умањена.

X.

По саслушању молбе (СБр. 14114) о држању лицитације за годишњу закупу кожни, решено: да се лицитација ово непоподна одбаци, на разлоге друга.

На основу чл. 31. закона о чувању народног здравља и §. 5. тач. 2. општег уредбе, министар народне привреде и министар унутрашњих дела прописују ово:

ПРАВИЛА

о

ПРЕГЛЕДУ СУВИХ ШЉИВА

Чл. 1. Да би се само одрасле и здравило печење шљиве трешње у земљи и извозиле на страну, а тиме чувало здравље трошача и интереси трговине, прегледаће се све суве шљиве које се извозе продаје и спремају за извоз.

Чл. 2. Преглед ових врши се извозним местима наручити контролни одбори, а где они нису постављени, председник општинског суда са два одборника или грађанина које општински одбор за то одреди.

Чл. 3. Ове године имаће се основати контролни одбори у Шапцу, Лебрежју, Ваљеву, Чачку, Смедереву, Крагујевцу, Јагодини, Аранђеловцу и Београду.

Чл. 4. Ови контролни одбори раде годину дана, почињући од 15. Августа једне до 15. Августа друге године.

Чл. 5. Контролни одбор састоји се из пет чланова и то: среског или месног лекара, полицијског чиновника и три стручна економа или трговца који су способне ћуди и три стручна земљана.

Чл. 6. Лица за контролни одбор постављају у среским местима среска власт по предлогу општинског суда: у варошима, начелство, по предлогу трговачко-занатлијског одбора или подприврелне задруге у месту, а где ови нема по предлогу суда општинског.

У Београду поставља их министар народне привреде.

Чл. 7. Чланови контролног одбора, који нису једним заклете на савесно вршење своја посла, прекладно пословање заклетву пропишено за поштарске (в. грађ. поступак).

Чл. 8. Контролни одбор ради пад су за окупу четири члана или стручна земљана. Он сам решава о начину рада у сваком поједином случају: у сваком случају решава се већином гласова.

Чл. 9. Сваки члан контролног одбора у местима изложеним у чл. 3. који нема од своје дневне награде, а нема плате државне или општинске, добиваће из касе министарства народне привреде за рад око прегледа дневну награду од 10 динара; за мање пробљавне време сразмерни део. Ратује ће оверавати полицијска власт и исплати прибиће се на нашу ревизионе године.

Чл. 10. Прегледа члана врши се:

а, над год контролни одбор ти за сходно нађе, биће код продаје било код трговца;

б, у свакоме случају кад ма о које стране постоје жалбе противу квалитета, било кад се њима приповеда противу тргова, било тражењ противу произвођача.

в, и где нема жалбе но се налази сумња да је где тој или робе мање;

г, у свакоме случају где се сазнају њихове за мане.

У свакоме овоме случају, контролни одбор, односно председник суда са два одређена одборника (в. чл. 2.) дужни су одмах чим се дознају, а најдаље сутра дан отићи и прегледе извршити.

Чл. 11. Контролни одбор по свршеном прегледу, издаће свакоме њима законито уверење, у коме ће означити: које и врсте сопственика, место одакле је, количина прегледана, са које су године вина, у чему су запакована, да ли су правилно паковане и у доброме квалитету по потрошњу. То исто заводиће се и у протокол контролног одбора с додатком колико је времена трајао преглед.

У овај протокол уводиће се сваки преглед, и уз њега ће се прилагати под печатом власника контролног одбора и мустре прегледаних вина у тозине од једног килограма. Протокол овај са мустрама биће се концем године министру народне привреде.

Чл. 12. Пре потпуне зрелости не смеју се вина употребљавати за сушење.

Ко јесење вине почне брати пре 16. Августа казниће се по §. 333. казненог законика; сем тога да му се те вина одузму и баце у воду.

Ако контролни одбор буде да су вина прегорела (со много дурена) нелегирање (са много пареница), да су вина стара са новим, или квашено грожђе или вино неправилно спремљене — онда о таквим вином саставиће одбор протокол, који ће потписати сви чланови одбора, и прилагнити му мустру под печатом, но неће се издати уверење по предложеном члану, него ће се наредити да се вина баце у дубру.

Ко би покушао да опет вина донова прода, да се казни као парница по 252. казн. законика, а вина одузму и баце у воду.

Чл. 13. Прегледана вина добиће пломбу или печат контролног одбора и помењу уверење.

Чл. 14. Без уверења контролног одбора ни једна парница вина не сме примити суве вине за извоз у иностранство.

Чл. 15. Министар народне привреде одређиваће парочите власнике, који ће од времена до време контролисати како контролни и општински одбори врше свој преглед.

Бр. 3145.

6. Јула 1890. године.

Сбр. 5232.

6. Јула 1890. године

у Београду.

Министар народне привреде
К. Ст. Такшанкић с. р.

Министар унутрашњих дела
Ј. Ђаја с. р.

ОДРЖАВАЊЕ ЧИСТОЋЕ
ПО УЛИЦАМА ВАРОШКИМ
(наставак)

Х). Приход од ђубрета и вештачка употреба.

У *Атени* општина не води бригу ни извежном ђубрету, већ с обзиром на малу цену, коју предузимачи плаћа, жора бити да он ђубре добро продаје.

У *Берлину* је ђубре својина предузимача, који парочито ђубре са улица при сувом времену добро продају. — Обично пак даје које Шпреом и Хавелом плове, узимају у повратку ђубре, плаћајући за једну лађу (од приме 80 кола) 20—25 динара.

У *Бремену* предузимач води бригу о ђубретуу.

У *Бреслеом* општина издаје ђубре под закуп и има годишње од тога приход до 18.000 динара.

У *Каселу* се све ђубре извози на општинска добра ван вароши, где се употребљује за гнојење поља.

У *Дрездн* ђубре са свих улица које општина чисти поси се у општинске баште, за што се од управе башченске годишње наплаћује 1000 динара.

У *Диселдорфу* употребљује се ђубре за насипање терена варошког.

У *Франкфурту* је ђубре својина општинска, која годишње плаћа 750 динара за одвајање из ђубрета; камена, парчад од судова, шљаку и др. — Месечно се тако пречишћеног ђубрета скупља до 5700 куб. метара, за које се добија до 32.500 динара.

У *Хамбургу* је ђубре својина предузимача.

Хановер има од ђубрета приход од 6.250 динара.

Лајпциг има годишње приход од ђубрета до 10.000 динара годишње.

У *Минхену* продаје општина ђубре од пажења и др. пречишћено по 0.65 дин. једна кола са једним коњем.

У *Штутгарду* продаје се ђубре општим пољопривредницима и општина има од тога годишње приход од 22.500 динара.

Ж). Чишћење снега и поледице.

Готово у свима варошима је дужност сопственика кућа, да са тротоара чисте снег, а при поледици, да исте песком посипљу.

У *Берлину* кад су јаки снегови, општина издаје знатне суме за чишћење и изношење снега. Тако године 1879. издато је само на то преко 850.000 динара.

У *Бременн* је дужан сваки пред својом кућом да скупи снег у једну гомилу, и онда општинска кола лађу и товаре тај снег у кола. За једну пуну лађу плаћа се 400 кола.

У *Дрездн* се наручито нази да се главне улице што брже снега ослободе.

У *Диселдорфу* се снег одма по улицама скупи у гомиле и за тим изнози, са сталним општинским радницима.

Минхен троши годишње на чишћење снега преко 20 хиљада динара.

У *Минхену и Нирнберги*, сваки пред својом кућом редовно чисти снег у најдрмисаним улицама, а са најдаљенијих, кад полиција нареди.

З). Уклањање нечистоће из канала и писоара.

У *Атени* општина са својим радницима чисти канале и извози ђубре.

У *Берлину* чишћење јаламе из канала врши се уједно са чишћењем улица. Писоари су снабдевени са довољно воде, која им нечистоћу спира, тако, да наручито чишћење није потребно.

У *Бреслеом* чишћење канала врши се у режији од 4—11 сати пре подне и од 1—5 сати, по подне сваког дана, а поред тога једанпут недељно од 9—4 сата ноћу. Ђубре које се из главних канала добија, употребљује се за ђубрење поља.

У *Бремену*, *Каселу*, *Дрездн*, *Диселдорфу*, *Франкфурту*, *Хамбургу* и свима осталим варошима чисте се канали дневно и ђубре извози у зато наручитим каналима ван вароши. Општина у свима варошима чисти канале по улицама и трошкове за то сноси по пола општина са онима сопственицима, чија су имања у вези са каналом.

(Свршиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Морају показати. Поједини грађани дођоше често у општинску кућу, да се известе о таксама, које важе за пловидбу Дубрете, чишћење димњака и т. д.

И раније сво напоменасмо, па и овог пута напоменасмо, да су појединчевима општинска дужна показати књижицу, у коју су уписане и обрачене таксе, кад год то затраже онај који такву плаћа.

Што пре учинити. Има већ више времена како је по завршеном санитетско-полицајском прегледу зграда варошких у свима кварговима, окречено, да се у најкраћем року исправе оштећења и поправе где год је комисија нашла да је то нужно учинити.

Ускоро ће се предузети други преглед, а какви подврси сопственици, за које се каже да по наредби нису поступали.

Уверења. Они, који се обраћају Одбору општинском за уверења и сиромашини, да би им деца могла ући школско благодејање, нека у молби да назначе, поред свега осталог што је прописано, још и чији *су подложни*; а уз молбу и пореску књижицу да приложе. Наводе у молби треба поткрепити доказима да потребе најмање два грађанина.

Из страних општина

Лондон. Колос звану градовима, Лондон превазилази и читаве државе по свом по броју становника него и по осталим односима и потребама својим. Ту скоро један тиквовик лист општинско је много статистичке податке, који дају праву и најбољу слику шта је то Лондон и колике су и какве потребе његове. По томе листу, Лондон је 1866. године имао само 40.000 становника а 1890 већ 300.000. За само 8% досадњих година нарасло је становништво на 4,425.000 и до краја ове године рачуна се да ће Лондон имати пуних 5,000.000 становника. По народности среди зватх да у Лондону има више Шкота но у Единбургу, Ирца више но у Дублину, Католика више но у самом Риму и т. д. Не рачунајући трговце, становништво лондонско износи на 10.000 свињара и 2500 оминбуса. На Темзи има 48 мостова; у граду је 36 позоришта, 2200 појединих и телеграфских одељења установљ са 35.000 чиновника на ту службу; 347,410 кућа; 2100 болница и добротворних завода; 1600 пивница; 3100 ресторација са 32.000 служитеља разног пола. Сваке године Лондон троши: 2,200.000 џакова брашна; 200.000 свиња; 450.000 рогате стоке; 2,600.000 телади; 8,500.000 комада дивљачи и малих птица; 220,000.000 комада рибе.

У Лондону је смрт 1800 кажња, и тако овог пута нешто по чему је Лондон од других градова (н. пр. од Београда — Прим Слагачи хвастао!

КЊИЖЕВНОСТ

У књижари В. Валожића у Београду и у свима књижарама у Србији може се добити:

ГРАМАТИЧИЦА
ЗА III. РАЗРЕД ОСНОВНИХ ШКОЛА
од
Жив. П. Симића
Цена 50 пара дин.

(Одобрена од главног просветног савета и г. министра просвете за ручну њижу књигу).

МАКЕДОНСКИ СЛОВЕНИ (одговор нашем редакцији „Руско-словенског календара за 1890, год.*), написао Јован Дучићевић. Цена 50 пар. дин.

Разне општинске лицитације

Општина београдска одлучила је путем јавне лицитације следећа своја непокретна добра, набавке земљане и разна друга и то

10. септембра

Набавка дрва за огрев — у рачуноводству

12. Септембра.

Набавка гаса — у рачуноводству.

13. Септембра

Осам дућана у „Финансијској" улици — лицитација код кавване Косте Лазаревића, на мировној општини.

22. септембра

Израда јавних механских — вред Пандилом плаћа.

18. Септембра.

Оправка општинских зграда — у рачуноводству.

Грађевинске лицитације

I.

На дан 17. тек. мес. од 2—5 сати после подне држаће се у грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда усмена лицитација за отказивање земље до нове ограде у Которској улици.

Казација полазе се при лицитацији у 400 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Бинен услови и план поларчених прочеља могу се видети у грађевинском одељењу сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда, ТВр. 2200. 7. Септембра 1890. год. у Београду.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 1. до 6. Септембра закључно пренео је преко општинска пијаца:

ТЕЖИНА	Чега	ЦЕНА	ТЕЖИНА	Чега	ЦЕНА
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
	Брашна пшенич.	—.—	2.460	Слано	2 —
	Брашна кукуруз.	—.—	1.932	Меда	50 —
207.982	Пшенице	11·50	96	Жижака	120
87.532	Кукуруза	14 —	751	Ране зелена	12 —
20.857	Раже	9·50	2427	Сира	65 —
	Сочива	—.—	383	Јаја животињска	80 —
29.586	Јечма пива	9·25	282	Масти	110
39.072	Овса	10·50	75	Длане говеђе	14 —
	Проса	11·50	360	Кукуруз дрвена	8 50
2770	Наслаа	24·50	3.405	Ране зелене	8 —
5607	Кромпира воће	5·50	27.686	Свиња дебелих	70 —
197	Арнаутака	20 —	10.000	Угљена камена	—.—
15541	Црна лука	5 —	3514	Зоба рашк.	15 —
72	Бела лука	30 —	65.290	Креча	3 —
1845	Орија	25 —	23.696	Вина црна	2·50
11.375	Грожђа	20 —	13312	Дрвен разне	—.—
35 4	Воћа разна	15 —	14074	Разне вел. меш.	35 —
25.399	Шљива сирових	10 —	10.000	Цигала	20 —
208.000	Шљива сувих	48 —	300	Купрз каселе	20 —
540.947	Јечмена	38 —	10.000	Камена прота	—.—
93 630	Сена	4·40	10350	Месовита стара	05 —

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампа Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Рикић

БРОЈ 40. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ПЛАЋАЊЕ ПОЛОВИНУ ПЛАЋА ПТТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . . . 6 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за страни земље на годину . . . . . 9 дин.

Недеља 16. Септембра 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату која плаћа унутрашње ак општинске суд и све кореспонденције за уредника
РУКОПИСИ НЕ ПРАВДАЈУ СЕ.
Неваљала писма не примају се.

ОБЗНАНА

У последње време дешавало се да поједини грађани уносе у варош месо од стоке која се коље у околини Београда, ван варошког рејона.

Правилима о слободном клању и продаваху меса, забрањено је клати стоку на другим местима сем клаоница, а по закону не сме се продавати месо које није прегледао дипломисани марвени лекар и нашао да је здраво и за употребу нешкодљиво.

Према томе јавља се грађанству и овим путем, да ће се сваки онај, који буде уносио месо у варош, од стоке заклане у околини, сматрати за крађучара и као такав кажњен по закону.

Од суда општине вароши Београда 10. Сепг 1890. АВ. 1912.

ОБЈАВА

У смеси наредбе ове Управе од 24. и 31. пр. месеца и 3. Септембра тек. године бр 11695, 11696 и 12085 и на основу протокола Господина Министра војног од 27 Септембра тек. год. ЕБр. 71, 72 и 73. позивам обвезнице брдског артилер. пука допуске батерије као и стока, нижу предстаи непрезјено команди у горњем граду у место 22-ог, 23-ег тек. мес. на поиак, где ће се 24-ог пијутра поина и преглед учинити а из тих исленицом до Крагујевца пренети.

II.

Сви резервисти коњичке бригаде позвати за 18 тек. мес. нмају се непосгано јавити команди 20. тек. месеца тако, како ће се 21. истог наприти прохна и смотра над коњима у доњем граду а затим жељезницом до Ћуприје као одређено место жежбања пренети.

III.

Обвезници команди I позива, хранише се за све време жежбања из казана, а за стоку примаће из прерирант сламаша и учитељи издатак наплатиће се од дотичних општина.

Свима онима који би хтели да себе и своју стоку издржавају о своје трошку, дозволава се.

IV.

Резервисти који се позивају на жежбу. 22 и 25. тек. мес. понеће собом и војничку испрам, јер су исте од прек потребе.

Све остало што је горњим наређењима ове Управе грађанству објављено остаје у важности.

Од Управе Вароши Београда 9-ог Септембра 1890 год. Бр. 12.798. 12.769, 12.861 и 12.863 у Београду.

Рад општинског одбора.

XLVIII. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

12. Септембра 1890.

I.

Пре поднева реда прочитан је и примљен записник одлука на седнице од 3. ов. м.

II.

Грађевинско одељење реферише да је по налогу председништва обустављен рад на одређивању баланске улице. Личном оном ситуације и нивелационих планова, председник општине нашао је да је према важности баланске улице и пресечном саобраћају у њој, потребно да рад буде што ближи. А почем је план за нивелацију те улице већ усвојен и од најаше користи, Одбор би имао одредити поверену комисију да још једном сама, када је отпочињање у једном делу поверено, изађе на лице места и оцени да ли неће бити целисходно отклањање, ако се оно покаже као је планом нивелације предвиђено, и да према томе даље своје мишљење Одбору.

Усвајајући мишљење председништва, Одбор је наложио у комисију г. Косту Гавриловића (или ако он не може — Милоша Дамјановића) А. Шпитка, Р. Драговића, Мић. Цветковића, с тим, да се и сп. инжињ. комисији придружи. Комисија да изврши свој задатак одмах и извештај да поднеси првој седници, како би се даље рад могао предузимати што пре.

III.

Грађевинско одељење реферише да на лицитацији, које су било расписано за надзидавање „Јовановог“, „Јаковог“ и „Митрофановог“ улице, није дошао ни један лицитант. Узрок томе налази да је тај, што због раније предузетих општинских радова, предузимачи немају ни капитала ни довољно радне снаге, да би по обичну цену посао могли и све улице сарпити на време.

Примајући ово к знању, Одбор одобрава: да Суд може у у реонима општине питодати шљунку у речним улицама, на основу одлуке које су о томе донесене, и то чим се сврше радови које данас грађев одељење у реонима општине ради.

IV.

По саслушању извештаја о дражној лицитацији за годишњу набавку хране, која је потребна за стоку поједине чете (Сбр. 14854) као и понуда (Сбр. 14829 и Сбр. 14866) добивених после лицитације — одлучено да се за време од 1. Новем. ово до 31. Дек. 1891. године:

в) набавки 130.960 килогр. сена, под условима лицитације, Драгомиру Марковићу трг. из Обреновца, и то по 5 динара од 100 килограма;

б) набавки 20.000 килогр. јечма Ђорђу Николићу трг. из Београда, под условом лицитације, по 10.38 дин. од 100 килогр., и

в) набавки зобе 24.000 килогр. под условом лицитације и цени 12.50 дин. од 100 килогр.

V.

Председништво саопштава да је подносилац надзорне комисије о стечају за грађење два водовода резервоара реферисао овај предлог:

„На њ. други пут расписани стечај за грађење два резервоара, за предстојеће водоводе на Билибајдеру и мореграту, поднесе су три понуде и то:

1., Понуда од Марчинића и Пихлера предузимача;

2., Понуда од Пере А. Јовановића наступника београдске фабрике цемента, и

3., Франца Неквасила, предузимача.

Пошто је комисија прегледала све три понуде и сравнила поднете цене за поједине радове, нашла је, да би најпа два једног резервоара по ценама:

1., Марчинића и Пихлера коштала, дин: 9530,74.

2., Пере А. Јовановића „ „ 8936,50.

3., Франца Неквасила „ „ 8820,10.

Како је понуда Франца Неквасила од свију поднетих најповољнија, а сем тога и 33 од сто јефтинија од предрачунске суме, то је комисија мишљења, да треба усвојити понуду Франца Неквасила и предати му у најпа оба резервоара по ценама наведеним у његовој понуди.

Напоменућу још о овоме суду, комисије је част замолити га, да одобри овај предлог комисије, и да што пре о томе извести управу водовода, како би се са предузимачем могао уговор закључити и одмах раду приступити".

Према овоме изјављује (АБр. 1898) и сагласношћу Суда општ. са мишљењем комисије. Одбор одобрава: да се грађење два резервоара водовода уступи Ф. Неквасилу по цену 8820. дин за једно и под условима, који водовода управа предрачуном и плановп буде предвидела.

VI.

Председништво подноси другу изјављај водоводне комисије, о стечају за грађење службене зграде на извору новог водовода, који гласи:

„На по други пут расписани стечај, за грађење службене зграде за пов водовод код белих вода, поднете су три понуде и то:

1., Од Данјана Спасића предузимача.

2., Од Антона Чиголе предузимача, и

3, Франца Неквасила.

Пошто је комисија сравнила цене за поједине радове, у свима трима понудама, нађено је, да би најпа целе зграде по ценама:

1., Данјана Спасића коштала дин. 33795,38.

2. Антона Чиголе коштала дин. 29790,00 и 3. Франца Неквасила коштала дин. 27542,55.

Према овоме је од свију поднетих понуда најјевтинија Ф. Неквасила. Ну како је и ова само за 81,75 дин. јевтинија од предрачуна, и како се из поднете понуде види, да многе позиције у предрачуну није рачуњено, и с тога на многим местима као и остала понуђачи, остано непопуњене цене, то је комисија мишљења, да се понуда Неквасилова, као најјевтинија, у начелу усвоји, и да се у исто доба комисији овласти, да са Неквасилом преговара о ценама за позиције, које није рачуњео а евентуално и да о преговорима извести Суд општински, како би се за тим могла донети дефинитивна одлука и учинити погодба са Неквасилом.

Изјављујући о овоме Суд, комисија моли, да Суд, усвоји са решењем овог питања, како би се још у току овог месеца погодба закључити могла, и грађевина отпочела радити".

По саслушању овога извешћа (АБр. 1899), Одбор је одобрио да се по мишљењу комисије поступи и понуда Ф. Неквасила начелно усвоји, како је у извештају предложено.

VII.

Према реверату рачуноводства (АБр. 1918) одлучено: да се новчаница накнаде учитељима за стан и огрев рачуна од 1. Јануара ове године па тако и код на основу одлуке (АБр. 164) од 14 фебр. т. г.

Сума од 320 динара, која недостаје у сувишној новчаници, на коју годину одређеној на накнаде учитељима за стан и огрев, да се исда по партији за непредвиђене потребе.

VIII.

Према овоме одбори прима напомене (АБр. 1881) и моли члани одбора А Сашића (АБр. 1911) умољене су остале чланови одбора г. г. Николе Бошковића, Ристе Петровића, Косте Теодосијевића, Јоце Христића и Алексе Сашића и на њихова су места изабрани за чланове одбора ци не напомене: Јеремија Малиновић, Јован Обрадовић, Јовица Гаћиновић и Јоца Шапардовић.

IX.

Према реверату председништва решено: да се члан одбора прве Ск. Марија Коста Вратовић ослобађа од те дужности а на њезино место да дође г. Никола Трајковић свештеник.

X.

По саслушању молбе г-ђе Анне удове Стојадиновића, решено: да јој се из епитичке касе и партије за помагање сиротиње издаје за четири месеца по 60 дин. помоћи да би могла изучити бабичлук, с тим да се после тога дин. њено не издаје више издајање које примају из епитичке касе.

XI.

Председништво напомиње да је на данашњем реду избор комисије којој би се имало повјерити да према изложеној регулацији и предлозима о изменама које је учинила регулациона комисија, дадо одбору мишљење како да се поступи, те је одбор према томе донесе одлуке и за тим на одобрење надзорној власти поднесу планови целокупне регулације.

Саобража се са мишљењем председништва, Одбор је изабрао за чланове ове комисије: г. г. М. Ј. Марковића, К. Д. Главашића, Др. М. Т. Лепо, Мај. Цветковића, Мишу Николића, Ст. Чађевића, М. Вилићевића, А. Одановића, М. Капетановића, А. Штоша и из квартова: М. Теровићевића Мај. Јанковића, Р. Драгомића, Љубу Јовановића и И. Р. Поповића.

ОДРЖАВАЊЕ ЧИСТОЋЕ
ПО УЛИЦАМА ВАРОШКИМ
(свршетак)

Ђ). Конструкција и величина кола за изношење ђубрета.

За изношење ђубрета људевног и са улица готово се још искључиво употребљују отворена кола, под условом да не буду претоварена нити да из њих може ђубре да време транспорта испадати.

Ну, у многим варошима примећено је, да при сувом времену, или са ветром, ветар истерује ђубре из кола, и при влажном времену, кад је ђубре са улица још житко, испљускује исто из кола, те тако у оба случаја попова ђубри улице. —

Једино у Берлину и Хамбургу има прописа за затворена кола. Тако, у *Берлину* је прописано да су кола за два коња, на федерима, са запремином од два кубна метра, заклопљен, који добро пантара, да су пунерегана и да се увек чисто држе.

У *Хамбургу* су прописи слични.

У *Хајделбергу* су пробе рађи, начињена једна кола од два и по куб. метра запремине. Заклопац је из три дела од којих се два дела откланју на десну, а један на леву страну.

У новије доба, у Берлину се почињу увођити двоосна затворена кола од 4 кубна метра садржине, у место драсних.

У *Франкфурту* и *Штутгарту* имају кола (отворена) запремину од 3 кубна метра а једна таква кола коштају 600 марака.

У *Штразбургу* су кола са једним коњем и запремином од 1,3 куб. м. Коштају 336 марака.

У *Минхену* су кола са запремином од 2 куб. мет. и коштају 700—800 марака.

Као што се из овога види, питање о конструкцији, облику, величини и коштању кола још је не решено.

J.) Одношавање трамваја у трошковима за чишћење улица.

У *Алтону*, друштво трамвајско плаћа годишње за сваки метар дужине трамвајске пруге 0·50 динара, за рачун обдржавања калдрме; а за чишћење улица не плаћа ништа.

У *Карлсруху* плаћа друштво општини 2000 марака

У свима осталим варошима, чишћење трамвајске пруге, врши само друштво трамвајско.

K). Поливање улица.

У *Алтону*, *Берлину*, *Бремену*, *Бреслау*, *Каселу*, *Дрездн*, *Диселдорфу*, *Франкфурту*, *Хановеру*, *Хајделбергу*, *Карлсруху*, *Келну Лајпцигу*, *Нирнбергу* и *Штразбургу*, врши се поливање улица само водом. Тако у Берлину закључен је уговор за 5 год. и општини плаћа годишње 148.500 марака, и поред тога даје 130 кола за поливање, од којих су 70 са 1500 литара а 28 са 1250 литара. По истеку уговора предузимач праћа општина кола у добром стању.

Франкфурт има у своме годишњем буџету, за поливање улица до 42.000 динара.

Лајпциг троши за поливање улица годишње до 93000 динара.

Минх, до 16000 динара.

Штразбург, до 75000 динара.

Штутгарт, до 12500

* * *

Као што се из овог кратког извода види, питање о одржавању чистоће по улицама није ни у већини варошима на зададу решено баш на свима задовољавајући начин.

По нашем мишљењу, много боље у сваком погледу би било, кад би чишћење улица заједно са тротоарима пришла општини, било у режији. било под јавор, и на рачун тога, од дотичних сопственика кућа, наплаћивало извесну таксу. Тиме би се пре свега избегла она нечиста кубура, коју становништво поред осталог, има са жалбама услед чишћења улица; за тим би се чишћење сигурно редовно и боље вршило, дакле нека чистока била, предпостављајући наравно, да општина има довољно воде на расположењу, како за поливање за време чишћења, тако и за поливање улица у опште.

Како ће Београд кроз годину две, добити свој водовод, то ће се и питање о одржавању чистоће улица моћи тек онда решити у овом или оном правцу кад би сваколико требало још сад приступити проучавању овог питања.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Ради знања. У овоме броју доносимо обзнану општ. Суда да ће сваки онај бити кажњен као кривичар који буде у вароши доносио месо од стоке заклане у иностранству. Клање у Београду допуштено је само на клаоници општинској, а законом је забрањено да се пронутра месо које није прегледао мародни декар и нашао за здраво.

Регулација. Питање о изменама регулационих линија у колико се буде нашло да ће измене пре или доцније бити неминовне, захтева да се довољно размисли, и пре решења, једним ће регулациона планова бити детаљитично утврђена, свестрано оцена и прими ово, што је најцелисходније.

С тога је општ. одбор у последњој седници изабрао већу комисију, од стручњака и грађана на своју пројекта вароши, и ставио јој у задатак: да узме у оцену предлоге регулационе комисије (чије смо записнике предлаз јавности) и да према њима и плановима ситуације даде своје мишљење.

Комисија ова примаће на оцену и мишљења знаоца из грађанства ако их у скоро добије.

У првој седници. Свеципална претрес правила о слободноме клању одложен је услед одлуке одборске којом је било усвојено да се такса на свако месо са пеке време не наплаћује.

Тај рад продужиће се у првој седници у којој ће се и такве дефинитивно утврдити.

Није потребно. Окружење смо јавити да је престала потреба да пашчад носи корпе, према чему је и наредба општинског Суда, која о томе постоји, обустављена.

Раније ово је било објављено и преко добоша.

Из страних општина

Лондонски трамваји. У последње време све се већма и на све строже чине покушаји да се и при трамвајима за моторну снагу употреби електрицитет, као најпрофитоноснији. Последње, успешне пробе чињене су недавно у Лондону, у коме трамваји има свој прави значај, па се понашало врло очигледно да ће електрицитет добити превасходно над другим врстама моторне снаге, као што су пара, бешенз ваздух и т. д.

Што је главно, застрашавање кола трамвајских удешено је тако, да се то може вршити сваког тренутка и без икакног поврека, а могу се употребити и обични трамвајска кола са додатком потребних акумулатора. Држи се за сигурно, да ће, лондонско трамвајско друштво убрзо применити овакво електрицитет на трамваје, почев ће се на тај начин само годишње штедети преко 600.000 динара, поврх ове ће ове доње троше, као се на трамвајску службу употребљује посао дневно 5000 коња. Електрично моторно стање имаће још ту корисну и то предност, што парни трамваји по ноће увек узалуд производи велико дим којега се не може позволити.

Осветљење у Бостону. С правом се Бостон може да хвали особитом уређеношћу, за којима ће дуго још изаћи многи други уређени градови. О новој установи, електричном осветљењу сних до

мово, јавили смо недавно а данас безжично да ће се у Бостону ускоро чекати и механичко централно паљење и гашење свију светиљака градских. Инжинтор одметљив у Бостону, г. Ален, помислио је нарочити апарат, са којим ће сва светиљки градски моћи упалити и угасити у истом часу.

— У самом светилишту условио се две справице, једна на форму чекићића а другу свиђењем са 400 шпица. Чим скакаља прво справице дође на обележје кад треба светиљки упалити један мали чекић удара напротив, замах је ау исто доба отвори се и слапина гаса, која се такође од самог замахује. На исти такав начин прави се и гашење светиљка. Справа је удешена тако, да садржи и разлику не само за разно доба године, него и за саме месечне мене, по календару. Сва ће труд бити у томе, да један светиљичар свиђењем 8 дана плаће једну справицу, а никуде траду читаву годину. Справа је удешена у свакости и механизам је прост и сигуран да се не може лако квари. Г. Ален је нарочито да ће се овим начином остварити нова годишња уштеда од 60.000 долара на 10.000 фетера, докле по свиђењем по 6 долара.

А „ченерације"? — Сирота ова, трпиће на другом послу, кору хлеб, јер сто сигда не може тако да за дубак „вечерује", — да би свиђењем хлеба — треба остати при примитивном осветљењу.

РАЗНЕ ВЕЛЕШКЕ

Жељезнице. Статистика је израчунала да је дужина жељезничке пруге у целом свету пирасла од 1884 до 1888. г. са 107.899 километара, тако да је почетком 1889 свиђењем дужина светске жељезничке комуникације 577.731 километ. што представља 14 дужина екватора или више од половине предње дужине месеца од земље. Овом нагломе напредовању жељезнице највише је допринела Америка а нарочито ново северне државе. Европа је прилала за то време 24.419 км. а од европ. држава на Француску долази 4048 и на Немачку 4647 милом. Иза њих долазе Русија и Аустро-угарска. У Италији је такође напредан жељезнице био знатан, долазе на Енглеску нада најмање.

У погледу дужине жељезничке пруге премашеличина појединих разних држава, у прво јавља долини индустријска Белгија, затим краљевина Саксонија, Енглеска, Елзас, Лотарингија.

Обзиром на шпесељене прме дужине на прво је место Шведска; затим Швајцарска, Данска и Француска.

О филозофу. У својој новој књизи „Дела и мени паразити" чувени француски еволог Пал. Серес тврди да се прва клица у бордоској универзитета појавила оно полошине XV столећа. Безбрижо, буба у спаконе чекоту, учиоци се за кратко време толико, да почамаки читаве универзите. Прво средство (која на жалост без успеха) бекут: литије и молитвама Богу да спасе ипи-ку дозу одлазити. Кад литије и молитвама не помогоше новостарије се датиме прајмет средства: тимигавања заражених универзита, после чега сећају на дуго време вукарца. На тај начин за 50 година успиу сасма отаја буђица, те се могаше по нове на место кукурузу садити пиоиа дела.

Та буба, коју данем пиеном тада по знаху, утиру врх крају истог века, да је у наше доба доволо јаки и — добије име „филозофа".

СТЕЧАЈИ ВОДОВОДНЕ УПРАВЕ

I.

Управа водовода расписује овим стечај за набавку потребних данених цеви са прикључцима дакопа како за довод воде од Белих вода до варошке, тако и за целу мрежу цеви по варошке.

Писмене понуде треба слати управи водовода у запечаћеном писму најдаље до 15. Октобра т. г. 6 сати у вече са назначењем на коверти: „Понуда за данене цеви и потребне дакопе."

Опште и специјална условна по овој набавку могу се у свако доба добити код потписане управе, која је готова давати на захтевање објашњења о свему што спада.

Београд
8. Септембра 1890. Управа за грађење
Бр. 189. београдског водовода.

Управа водовода потребно је 1000 до 1200 метара дужине пилех већ употребљавања пиипа од 4, 5 до 6 кгр. тежине 1 метар дужине, а тако исто 6 пиипа пола (Rollwagen) за ува водовод. Они који би имали такво пиипе и пола на продају нека се са назначењем цене пријаве управи водовода најдаље до 20. т. м.

Београд
9 Септембра 1890. Управа за грађење
Бр. 181. водовода београдског.

Разне општинске лицитације

22. септембра
Аренда јавиица механске — пред Начелством вароши.

19. Септембра.
Окрпења општинских зидова — у рачуноводству.

Грађевинске лицитације

I.

На дан 17. тек. мес. од 2—5 сати после подне држаће се у грађевинском одељку Суда општине вар. Београда усмена лицитација за отказивање земље до које припада у Которској улици.

Каушија полазе се при лицитацији у 400 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови и план потребних радова могу се видети у грађевинском одељку сваког радног дана у време канцелариско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда, ГПр. 2300. 7. Септембра 1890. год. у Београду.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 7. до 13. Септембра пиједено времена је врло а пазарска цапатра:

ТЕКЋИНА	Чега	100 кгр. просечна цена	ТЕКЋИНА	Чега	100 кгр. просечна цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
	Пшеница пиенич.	—·—	1.000	Сланс . . .	2·—
	Црвенка кукуруз	—·—	875	Меда . . .	45·—
253.583	Пшенице . .	11·30	796	Сарамо . . .	120
105.409	Кукуруза . .	14·—	3239	Разне зелени	13·—
12.763	Раж . . .	10·—	1083	Сира . . .	20·—
	Сочива . .	—·—	—	Леја пиголевина	80·—
27.156	Јечма пола .	9·50	180	Масти . . .	110
97.658	Овса . . .	11·—		Јаљае гомиље.	14·—
877	Проса . . .	6·—	632	Кукуруз дробна	9·—
5773	Пасуља . .	27·—		Разне зелени	—·—
7628	Кромпира пола	5·50	52 750	Свиња дебелих	77·—
	Арнаутка . .	20·—	10.000	Услужна живина	—·—
11707	Црни лук . .	5·—		Вока разна.	15·
56	Беда лука . .	30·—	82.610	Кречка . . .	3·—
2150	Орара . . .	18·—	14.262	Вина црна . .	27·—
19.094	Грожђа . . .	18·—	20235	Дрвен разне.	—·—
	Воћа разна .	15·—	5279	Разне вел. живе	38·—
18.136	Шљива сирових	12·—	20.000	Цигаета . . .	—·—
133.689	Шљива сувих	45·—		Дуван писала	20·—
500 522	Јетмеча . .	38·—	52 200	Камена простог	—·—
60.380	Сена . . .	4·—		Месина стара	65·—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Парна штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спиро Хаџи Ристић

БРОЈ 41. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЈЕДИНИ НЕЗВАНИ ЛИСТ ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за страно земље на годину . . . 9 дин.

Недеља 23. Септембра 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Прекидају мала слова уступцима за општинска
места и све преговарање са уредима
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Незапечаћена писма не примају се.

Рад општинског одбора.

XLIX. РЕДОВНИ САСТАНАК

18. Септембра 1890.

Били: Председник г. Св. Вараклић, чланови одбора: г. г. М. Ј. Марковић, Ј. К. Бурић, С. Д. Младеновић, К. Б. Михаиловић, Р. Р. Жарковић, Р. Петровић, К. П. Михаиловић, Л. Стошковић, Ђ. Димитријевић, М. Богдановић, М. Р. Марковић, Ф. Васиљевић, Г. Драгићић, Ђ. Јовановић, В. Павловић, Ђ. Ђ. Одавић, Т. Брзић, М. Јовановић.

I.

Прочитан и примљен записник са седнице 12. т. мес. с примедбом да у овај записник уђе обавезан одбора да се може једно део земље из горње „пашњаке“ узети употребити за изсипање доње каменчане улице.

II.

Поводом приспелога одборника г. К. Б. Михаиловића, да појединца грађани обилазе записано нарочито с затварању дућана у прописане доне, предложено изрично: да ће обратити најстрожију пажњу и контролисаће испуњавање прописа законитог.

III.

Председништво саопштава да је жалилац и сиромах свој задатак комисије, коју је поверено пр. седнице: да оцени је ли потребно мењати висилету балканске улице. Имењају није поднела још, што је чан комисије г. К. Гавришић био одсутан.

Примљује к знању ово, одбор налаже да се комисијски поменути за пред. дуђу седницу сарени и изнесе на решење.

IV.

Грађевинско одељење реферише (Бр. 1249): да је дражена лицитација за отказивање „котореке“ улице. Остала је на Живка Тришића по 1·12 и три четвртине дин. од куб. метра.

Напомиње да је дана и сувише велика, одбор решава: да се лицитација одобри а изнимно нека одмах за их зиму ради предузме радње ако се добаје поменути износ.

V.

Рачуноводствено одељење реферише да је 18 ов. мес. држана друга лицитација о закупу дућани општинских у „вишњицској“ улици. Овом другом лицитацијом постигнути је већа закупнина са 24·90 дин. Дућани су остали на истим лицитантима, јер други нису ни хтели лицитирати. Тако је остао:

Први дућан на Мијића Мијановића за 375,20 дин.
Други „ „ Сару Рухо „ 361·00 „
Трећи „ „ Јаранда Рухо „ 405·00 „
Шести „ „ Хаима Шалома „ 370·00 „
Седми „ „ Аврама Р. Леви „ 365·00 „

Осми дућан остао је неиздат.

Девети „ „ Кузмана Војановића „ 362·00 „
Десети „ „ Ође Оаћоку „ 432·00 „

Почем је закупна цена овом лицитацијом постигнута већа од оне која је била на прошлу годину, Одбор решава: да се лицитација усвоји; а за дућан осми сплашњен је суд да га по могућој цени под покуп.

VI.

Председништво напомиње да је на дневном реду да се продужи претрес правила о слободном клању и продаји меса

Пре но што се прешло на III члан, почео је с прави и другим сарасно у ранијој седници, поврнуто је њихово питање о томе да ли да се у будуће наплаћује такса на говеђе месо по тежини нарезом, или да остане и на даље такса од грла. Поштто је председништво охтевало: да се решење о томе одложи докле Суд не поднесе потребне податке и не изјави хоће ли се и даље моћи удесити манипулација и контрола ако се такса буде наплаћивала по тежини, — прешло се на III тачку правила, која је усвојена по предлогу и без измене у пројекту. Исто тако без измене усвојене су и и ово следеће тачке: IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI и XII. У XIII-ој учињено је примедбене и закључено да та тачка гласи овако: „Сваки овај, који без благовремене пријаве и надзирано добивене уступице, кланље на коју врсту стоке; исто тако и онај који такође нам општ. кланице, па да би и ако уступицу; напоследку и онај, код кога се нађе месо без прописаних знакова или пубон, казниће се прво пут са четворогубом, други пут са десетогубом таксом, а трећи пут ће му се забранити разва за годину дана.

Поступак при пријављу казне да буде исто и при осталим прописима из III части ових закона.

VII.

Тачка XIV усвојена, без измене но са примедбом да Суд унесе објашњење да се под речју „кавеџије“ (у то тачки) имају разумети она лица која и кућу уз кавану, а не и она лица која нађу само за своју кућу и своје мајсе.

Кавеџије која ситу стоку купују ради своје сопствене потребе, сматрају се као и приватна лица.

Сем тога да се увесоно као други став те тачке ово:

„Ко противно овој одредби поступи, казниће се прво пут 4-губом а за сваки поновљени случај 10-губом таксом.“

За сваки је прописут рад решењем: да се по XV тачку пређе клуће седнице.

XV.

Приватни за своју потребу могу клати само свиње, јунад, телад и ситну стоку као овце, козове, јагњад и т. д. од своје куће и без таксе. За клање јунади и телади морају прибавити и добити дозволу од општ. Суда.

Ако се донаде да приватни купљену стоку није за своју потребу употребио, но је са истим на у ком облику шверцовао, па и дело, плаћаће преда готове таксе и казну и то по чл. XIX ових правила.

ПРАВИЛА
ЗА СЛОБОДНО КЛАЊЕ СТОКЕ И ПРОДАЈУ МЕСА У ВАРОШИ БЕОГРАДУ
И БЕОГРАДСКОМ АТАРУ.

ПРВИ ДЕО
Чл. 1.

Општина вароши Београда, на основу уредбе од 8. Априла 1839. год., ВВ. 997 (збор. I. стр. 219), решена

од 22. Фебруара 1869. год. (збор. XXII. стр. 14.) зак. од 6. Авг. т. г. о наплаћивању таксе за клање свиња и клање стоке по сеоскима, и члана 37. закона о општинама, прописује ова правила за клање стоке и продају меса.

Чл. II.

Сваки, који коље стоку, у цели препродаје меса, било сировог или прерађеног у шунјака, кобасицама, сувом месу, или изготовљеном у једу и т. д., плаћаће општини *на име аренде ове таксе*:

а) за једног вола, бивола или биволицу	27	дин.
б) за једну краву	18	„
в) за теле, јунца, јуницу до 8 нала, од кале	0·20*)	„
г) за једног овна, јариа, овцу или козу	2·00	дин.
д) за једно јагње, од кад почиву до недиког петка	1·50	„
а од недиког петка док траје . .	3·00	„
ђ) за једно прасе до 10 кгр. . . .	1·00	„
а од 10 до 20 кгр.	2·00	„
од 20 кгр. на више од кале по .	0·10	„
е) за једног једења, комуту, сриу, срндаћа и дивље свиње, које се по дућанима — деликатесама — продаје од кале по	5.40	„

Тесиа се мере са кожом и без ње.

Чл. III.

Сем ове повћане аренде, плаћа робите стоке дажаће општини, у корист општинске касе, сав цубок.

За цубок се сматраћу ова једења:

Код говеда: глава и бела интерица, ноге, слезина, глава без мозга и језика;

Код оваца и коза: глава, интерица и ноге;

Код јагњади и јариће до Петрова дана нема цубока, а одатле до краја године сматраће се за цубок глава и интерица.

Чл. IV.

Нико не може заклати ни један комад ни од које врсте стоке, док у општинском суду, код општинског контролора, не нокаже уплаћену и исплати прописну таксу, која ће уплаћена предети само за онај дан за који гласи, а ако тога дана не закоље, пропада му плаћена аренда.

Чл. V.

Општински чиновник (мајчинић) за давање ових уплатница и наплаћивање аренде радиће у својој канцеларији од 1. Маја до 1. Септембра од 5 до 7 и од 10 до 12 сах, пре подне, а после подне од 3 до 6: а од 1 Септембра до 1. Маја од 6 до 12 пре подне, а после подне од 2 до 5 сах.

VI.

Код клач клаоди уплатницу и плати прописну таксу, он ће тада, заједно са стоком на коју уплатница гласи, отићи на општинску клаоницу, показати општинског контролора, који врши дужност на клаоници, предати му уплатницу и показати стоку, коју хоће да коље, како би се контролор уверио да ли је та стока заиста она, на коју гласи уплатница, или није, па, ако нађе да јесте, одобриће клање, по прегледу лекарском, а, ако нађе да није не ће одобрити. Овај контролор мериће и месо од ове стоке, на коју је уплатница издата по тежини, што што су: телад, прасад назимад и т. д.

Чл. VII.

Крвне стеоне и телад млађа од месец дана не смеју се клати.

Чл. VIII.

Контролор општински на клаоници, поито одређени лекар стави свој жиг и остави месо за здравно, мирисање место.

Месо ода свиње стоке и говеђе у пределима маркирање се општинским штемпилом и одовом плумбирата тако, да на сваки черек дође по два и више а на груди једно олово.

Чл. IX.

Облик штемпила и знаке на олову прописаће председник општине и наредиће пеиљене ових.

ДОПИСИ ГРАЂАНА

15. Септембра 1880.

У броју досадњу моме, од 27. пр. мес. дотакао сам се питања због које, по старом закону о општинама, у Београду није ни било могуће да се дође и систематски регулишу ова послови доњане власти, које се односе на одржавање чистоће, и реда по улицама: дакле у погледу прављења мостова по пијацама и продавницама, као и у спречавању свега онога што нема може на општу штету чинити у јавном месту. Доњани односи у овако насељеној варошн и сувише су неуређени, и баш с тога дође се дано и примета да се ти односи никако не могу правилно и рационално средивати, када власт није централизована, над једној ни пр. правила само дужност, а а другој широко право. С тога ако разлога самоуправи општинској не може бити противно мано, коме год је стало до тога, да се општинска господа развијају правилно. Власт самоуправе општине је тд исто што и старешинство у задруги; а она по изборној системи, има одиста могућности да правилно и наредне за све односе уделавања тако, како ће у самој стварн увек бити заступљен и осигуран општи интерес у свакоме случаји и у сваком посебном питању.

Ми смо, у нашој општини, за дуги низ година морали по самој природи ствари, да опазимо велике недостатке, да трпимо многе непогодности у одржавању оних мера које уређењу, као што реноси општи интерес. Могао је на пример неко бити врло тачан и обзирни према пародбом појаву је налагано да се буквре уредно изнесу, да се испред домова редом по чисти, да се на тротоаре и на улицама ништа не истоварује што свобрађају отежава и пролазу смета. Али каква је нађа бивала од тога што ће неко, на све да је и вешта грађани, испуњавати тачно и побољшо ово што је наложено, ако дотална власт није прибављала комисет својој заповести и изводљивост свему грађења без разлике. Општинска власт погађала се са дрвљаком. Она је нешто и, пр. хтела учинити: тешко је се на је и покушавала, али није била у стању да код друго „дилетанта" дрвљане нађе стално готовости да се заведена мера одржава без престанка.

Али ако што је пређе било тешкоћа, због тога, што општинска власт у своју стварн није имала власт нмала, тако исто и данас моју се развили други тешкоће и друге неголе, са којих ће мо ого што нта опет бити ирнлаћно и на време несриљавно. Јер ако тол што је пређе наложи власт сва власда на општину само што она није предузимала и што је ној у дужност спадало, због чега је трпило штету само становништво тако исто штете ће бити ако се не нађе начин још сада у почетку новнх устројства општинског, да се послови комотерају и сис ужнно сриљава на време.

Устројство одељења општинског Суда биће од користи у Београду тако, дано ни Суд преузе у дужност све оно што је

*) Ове таксе под ад. б.) и в.) прокрежене су доцније те се реши које да се наплаћују напаћивање таксе по решењу (затворени) или и у будуће од тога.

на који начин помоћи да чиви локална класа. Реће ће ми се „ни то је одељења већ у дужности стављено.“ Мени се нема чему да пиће, које бар по томе што не видим да је и отпочело примене снега више што је потребно.

У прво време ратује се и тај претпоста, што со одних не могу окончати до доведу у потпун ред и систематски прикази. Сам с тога у доброј техници, да и обрасци нашему општинске управе на то, да год одељења што њима систематише, да би све стране биле подједнако заступљене и обрађивање; и друго, да одељи и ревносно и строго ће ће ће

„ Шапцу „ „ пуковнику окружне команде
„ Пожаревцу „ „ „ „
„ Неготину „ „ „ „
„ Пироту „ „ „ „
„ Алексинцу „ I коњичког пука
„ Београду „ II „ „
„ Крагујевцу „ III „ „

Ако се за време издржавања 10-то дневног вежбања не појави на пуковском збору више него што је горе наведено, већ сваки, који се буде јавио, биће одмах ухапшен, доведен у лулиш, саслушан, а онда ће му се одмах судити и по ратном суду строго казнити.

Ово се нарочито напомиње свима онима, који мисле да ће моћи да се вежбања ослободе, јер ће сваки, који се буде јавио, бити ухапшен и строго кажњен.

Ово се нарочито напомиње свима онима, који мисле да ће моћи да се вежбања ослободе, јер ће сваки, који се буде јавио, бити ухапшен и строго кажњен.

Ако се за време издржавања 10-то дневног вежбања не појави на пуковском збору више него што је горе наведено, већ сваки, који се буде јавио, биће одмах ухапшен, доведен у лулиш, саслушан, а онда ће му се одмах судити и по ратном суду строго казнити

БРОЈ 42. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЈАВНИ ЛИСТОВИ ОВАЈ ПУТ
ЦЕНА ЈЕ СРЕЋНУ:
за годину . . . . . 3 дин.
за пола године . . . . . 2 дин.
за страно земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 30. Септембра 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Прописану плаћа плаћи уступилом на одштампани суд а ван варошанског на уредника.
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ВОЈНИ ПОЗИВ

(за оне који су ове године регрутовани)

Велики број обвезника, који су у овој години регрутовани за стални кадар на в. Београда, а неки из других општина, који стално овде живе, нарочито Цинци, нису предстали рекрутној комисији ради лекарског прегледа.

С тога се овим позивају сви они, који су у овој години рекрутовани, а то како рекрути из општине београдске, тако и они из других општина, који су овде у Београду, да на дан 30. Октобра у 7 сати најутро, престану ради лекарског прегледа, окружној команди у горњи град, где ће се преглед рекрута вршити.

Бр. 7093. Из канцеларије VII. нук. округа 28. Септембра 1890. г. дине у Београду.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Познати добротвора г. г. Филип Ла Репозијер Ферари и Едуард ла Репозијер Булвизе изволели су подарити преко г. Николе Капетановића овд. адвоката 200 динара с тим, да се та сума подели сиротиња.

На овоме племенитом поступку, изјављује се најтоплија захвалност.

Од Суда општине варошн Београда 28. Септембра 1890. Еbр. 3721.

Рад општинског одбора.

I. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

21. Септембра 1890.

Били: Председник тада суд. г. Св. Караџић, чланови одбора: г. г. М. Ј. Марковић, К. В. Михаиловић, Ђ. Николић, С. Ј. Аврића, Р. Петровић, Н. Цветковић, Ф. Константиновић, Р. Пуљезић, М. Јанковић, Ј. М. Тодић, Р. Драгојевић, Др. М. Т. Лесо, Р. Р. Вапцаровић, М. М. Терзибашић, А. Ј. Оцокоља, К. П. Михаиловић, Е. Д. Таковић, М. Вебловић.

I.

Пре дневног реда прочитан је и без измене усвојен записник седнице од 18. ов. мес.

II.

Председништво саопштава да је надзорна комисија учинила још две набавке водоводних цеви за хватање водовода, од којих је једна стала 8336 а друга 16244 динара без износа за спајање који се још не тражи. О томе је поднела овај извештај:

„Пролазом отпочињања канала који спроводе воду из Булбулдера и мокролушке долине, за Београд, констатовано је да се канали булбулдерског водовода налазе у рђавом стању, и да се морају с тога заменити цевима и то од појединих извора до места где се сутиче вода из свију извора у једини спровод, да се уаму цеви од печене земље, а од тог места до резервоара, који ће се на тргалишту поставити, да се употребе гвоздене цеви од 1·25 мет. ширине. За нарошни водовод пак, задржаће се постојећи канали, који спроводе воду од појединих извора до места где се сутичу у главни спровод; а одатле пак, услед тога што сада спровод пролази кроз приватна имања у новом селишту и Енглезовцу, мора се цео довод воде до резервоара, који ће се поставити на западном врачару, извршити такође са гвозденим цевима од 1·25 мет. ширине.

Како су у извршеној поруџбини за цеви од ливеног гвожђа, узете у обзир само оне цеви, које су за нарошн потребне, то је управа водовода, по споразуму са надзорном комисијом а у интересу бржег рада, поручила код исте фирме, која је примила набавку ливених цеви, још 1400 м. цеви од 1·25 м. ширине, за Булбулдерски водовод, а 3140 м. цеви исте ширине за нарошни водовод; заједно са потребним деловима за спајање.

Исто тако је управа водовода, по споразуму са надзорном комисијом, поручила код фирме Ледерер и Несенија 1000 м. цеви од печене земље 100 м. ширине, заједно са потребним деловима за спајање.

Како ове поручбине нису трпиле одлагања, то је надзорна комисија слободна изволити Суд општински да изволи одобрити поступак управе водовода."

По саслушању извештаја (Бр. 1868. Одбор је одобрио поступак комисије с тим, да се и та исплата учини из привремено одређеног кредита.

III.

Грађевинско одељење реферише да је поднела извештај комисија, која је претходно седнице одређено да узме у оцену да ли је могуће и потребно извести шљунчење од отпадака балканске улице. Извештај (Бр. 1755) гласи:

Одбор је у седници од 12 т. м. изабрао комисију да прегледа поново шљунчење балканске улице, и поднесе извештај да ли се може шљунчење балканске улице наставити.

Комисија се састала 13 тек. мес. осим г. Косте Главинића који је био на путу, на лицу места и прегледала улицу али није се потпуно споразумела, него је одредила 17. септембра у понедељак да се састане и поднесе извештај.

У понедељак доцније је само Г. Милош Дамњановић, прегледао је поново целу улицу и дао је писмене следеће.

Кота код терасије да остане по одобреној изведацији т. ј. 114.057. На правој прелому да се спусти још 0,805 испод одобрене коте и то на коту 107,661; тим би на овом делу био 4%. Од другог прелома, да се свеже кота са одобреном котом у абаџиско-шиваторској улици 98.299 тим да поставе код 8·775, доста блажија него пре са 9·75, до Ломине улице. Од Ломине улице до Вазнесенско-сапкалеске, да се над сквиза од 9·75% на 9,3017%, с тим што ће да се издвоје средња кота за 40 с. м. те да буде 82,195.

Та средња кота, да се тако изведе, да од ње иде нивелета и нада са 2% од балканске према шиваторској улици а од шиваторске према сапкалеској (види слику).

У Вазнесенској улици, да се веже кота 82·295 са одобреном котом 102·016 у Кнез Милошевој улици. У сапкалеској улици, да се веже кота 82.095, са горњим предлозом регулације код тачке 27 са котом садашег одука 89.650 а та кота да се веже са одобреном котом 77.920 код тачке 23. У шиваторској улици да се веже кота 82,095 са котом одобреном под тачке 7 са 80,245.

Кад сво се утом сагласили, рекло ни је г. Дакићановић, да сачекам г.Косту Главинића на ако се и он са тим сагласи, да напишем извештај.

г. Коста Главинић дошао је јуче са пута, и ја сам ујутру отишао к њему да се спорazумемо због извештаја. Одмах смо ше пошли на лицу места прегледали улицу, и он је усео план да га прегледа, па ми је после подне писао следеће:

Он се не слаже са мишљењем нашим него да остане изведета од терасије до Ломине улице, као што је одобрена, а код сапкалеске може се нета надићи за 40 с. м. по нашем предлогу. У опште он је противан измешана.

По саслушању обе странке, а већине и мање комисије. Одбор је усвојио разлог одвојеног мишљења т. Главинића и решио: да се отказивање бележке улице продужи по горње печатницо утврђеној одлуке.

IV

Рачуноводство поднеси нам Алексе Матића тежала (СБр. 16005) који нуди њену запушину за 12 дуката општини у вашингтонској улици да ово исте, за које је општинском шти дуван остао за Хаџиа Пајаде, а пресуде и за ову општинску.

Почем је акт поднесен последње одлуке, које је општинска одобрено, решено: да се прво ката пређе на дневни ред.

V.

На реду је продужење цјавила о слободном клању и продаји меса. Прошле седнице одређена је XIV тачка, али како је председништву остављено да допуни ову тачку одредбом за шиваторе који не дуже кују, усвојено на предлог председника, да се ово други пут унесе у ту тачку ово:

„Кафеџије, које ситу стоку кољу, ради своје потребе сматрају се као и приватна лица".

За ово је прочитана XV. тачка из пројекта али како се одбор није могао сложити с њом, то је предмет представљен решено: да XV тачка гласи овако:

„Приватни за своју потребу могу клати само свиње, јунад, телад, и ситну стоку као овце, овнове јагњад и т. д. код своје куће и без таксе. За клање јунади и телади морају пријавити и добити дозволу код опш. Суда.

Ако се докаже да приватни кућљену стоку није за своју потребу употребио, но је са истом ма у ком облику шпекулисао, на и дело, плаћаће поред потпуне таксе и казну и то по Чл. XIV. ових правила".

Тачка XVI усвојена је с додатком да се код одредбе под а.) дода о кошници: „или у сигурном јемству за годину дана".

LI. РЕДОВНИ САСТАНАК

20. Септембра 1880.

Беше: Председник чан Суда г. Св. Корчевић, чланови одбора г. г. Д. Дамјановић, М. Ј. Марковић, М. Јовановић, М. Р. Марковић, А. Шпиц, Р. Петровић, Ј. Ж. Тегић, Ф. Николајевић, И. Р. Николић, Др. М. Т. Лека, К. Д. Главинић, К. Б. Михајловић, К. П. Михајловић, М. Вељковић, Ђ. Јовановић, М. М. Терзибашић, Р. Вулетић, С. Аврамов, Ј. Спасић и А. Одавић.

I.

Председништво саопштава да је данашње састанак сазван ради тога поглавито, да се доврши претрес правила о слободном клању и продаји меса. — Прошле седнице свршено је са чланом XVI и тако се данас прешло на члан XVII., који је усвојен без измене.

Даље су учињене ове измене у пројекту:

а.) У чл. XVII одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

б.) У чл. XVIII. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

в.) У чл. XIX. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

г.) У чл. XX. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

д.) У чл. XXI. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

ђ.) У чл. XXII. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

е.) У чл. XXIII. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

ж.) У чл. XXIV. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

з.) У чл. XXV. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

и.) У чл. XXVI. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

ј.) У чл. XXVII. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

к.) У чл. XXVIII. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

л.) У чл. XXIX. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

м.) У чл. XXX. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

н.) У чл. XXXI. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

о.) У чл. XXXII. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

п.) У чл. XXXIII. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

р.) У чл. XXXIV. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

с.) У чл. XXXV. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

т.) У чл. XXXVI. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

ћ.) У чл. XXXVII. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

у.) У чл. XXXVIII. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

ф.) У чл. XXXIX. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

х.) У чл. XL. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

ц.) У чл. XLI. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

ч.) У чл. XLII. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

ш.) У чл. XLIII. одбачени последњи алинеја према чл. XIII, у коју је он напидано унесе и то, да у случају када забрањене радње на годину дана, изнашла губи и кућицу из чл. XVI прилаза, која ће припасти општинској каси.

Почем је ово једини последњи алинеја, који је одбачен, то је председник ставио на гласање, да ли се прими или не, и пошто је већина гласала за то, да се прими, то је и примљен.

ПОДЛИСТАК

ШТА ИХ ЈЕ СПАСЛО

— С пешачког —

Пловио сам неки време у Нерји, граду, на Ривијера ди Levante, овој красној приморској обали, што се од Генуезког залива простире до Специје. — То је обала, у којој се одмара тамјанска ружина слатка.

Далеко од тога, да се тамјани са разноликом Ницом, или пруза изненађења увијена какве изобиљује Монако, Нерји привлачи посетиоце својом особитом природном красотом.

Погледаш ли наше себе, ено ти опет плавог талијанског неба, што се огледа у мал да не свакој мирној води, по коме једре и дубкаџу се безбројни чамци равноликог пореклa. Пред тобом се пружа висорната обала, начичкана пастухе, шибљем и дрвећем, а позади простране се читаве шуме мирисних нерина и лимуњака. Лепоти крајолике и сама тишина места, тек ураво нагледа да је Нерји створен да човек у њему може одмора и спокојствија после бурног и позивног живота у великим центрима.....

С времена мога стана посматрајући вечерње појаве и утрошене весламе, често ми се погледи отимао на једним чамцем, у коме су се увек налазила два друга. Један преко својих 20, а други испод тога броја година, а налични као рођена браћа. Крај обале прекину весламе да загрлена вичноч песму која ми изгледаше као химна творцу, похваљена васиони што им је увек дарovала срећан лиот. Расплтах за њих и од ушљања дознадох да су одиста браћа: Јеронимо и Пиетро Гранцини; за немању њиног свога: да су пре неколико година, по смрти своје баба, дошли из Ламоље, и да у једној рибарској кућици крај обале а ван града, живе скоро на капиљини ничега. Околина их добро познаје, па их људи и зову именом: „добра браћа"...

Случај учини да се с њима упознам пре но што сам и мислио.

Једнога дана затече ме изненадно олуја у пустој далеко од варошн, и цела њена околина. Да стигнем до најближе беше немогуће. Потрожих у близини склоништа и крај онуне обалско спасим два рибарска чуна — зна, да у близини мора биги и куће. Покушам прном сталом и на радост нађем се брзо испред лепе кућице, коју већма украшаваше башчица и у њој необично цвеће. Кроз подизнуте мисленице гране те ми је изгледало да се овде рођи нина.

У пуни сам бади спазили мој долазак, јер тамни отупач у башту и с кућних врата изађоше ме добродошлицом — Пиетро Гранцини. Уђемо у кућу. Вапредна чистоћа задиви ме; то се не налазну свакој талијанској кући.

Сви Пиетро спазим и неку старицу. — Доцније сам дознао да ме је она своји и да нод њих живе од кад ни је умрла рођена баба. Вашим поклоп по кући и приметих Пиетру, да младо његова мајка имати много да приврати и уређује.

б.) У тачци б.) чл. XX уместо речи: „потрошена домаћина“ још и „по могућству.“

в) У тачци в.) члана XXII иза прве реченице: „Ако би остало меса преко требовања“ додато је ово: „и то више од једног килограма“.

г.) У тачци г.) чл. XXII последња реченица: „и одредити на четворогодишњу таксу“ измењена овако: „и наплаћивати по чл. XIV ових правила“.

д.) У члану XXIII додато као други део: „али не постоји ни чл. XXVIII а ни остали прописи таксу“.

ђ.) У члану XXIV учињена измена, те да тај члан гласи овако:

„Заклана живина и очуцана дивљач може се по лекарском прегледу продавати само на пијацама и у продавницама, и то онако се претходно клати прописана такса“.

е.) У чл. XXV изостављена последња реченица: „прописану у члану“, и

ж.) У члану XXX да изостане реченица: а и органи управе вар. Београда.

Почеи је овим горњим претресе правила, пресе свега је покренуло питање да се такса на волове и краве по члану II. и даље наплаћује од грла, докле Суд не буде могао изнети предлог за измену и наплаћивање по тежини.

Одобрив ово, Одбор је предузело Суду да што пре отпочне пробе мерењем ради предлога и у исто време и усвоји ове таксе:

а.) за једно теле, бивола или биволицу 27 дин.

б.) за једну краву 18 дин.

в.) за теле, јуница, јунице до 80 кила од кило 0,20 дин.

II.

Како у седници није било довољно чланова за решавање ових предмета, то је председништво предложило за даљи рад по њима следеће предмете:

а.) Решење да се њушке за трошарину граде у решетки општине;

б.) Избор комисије за питање о грађењу кеја;

в) избор комисије да прегледа добивене понуде за зајам, да прими и друге и да ступи у преговоре;

г.) Избор комисије за прегледање питање о трговцу и повлашћењу њиховом;

г.) Избор комисије која ће прегледати питање о трговцу и повлашћењу њиховом;

д.) Решење да се огради општ. плац.

III.

Председништво саопштава да је возводила, комисија одређена и девинитиву погодбу са Ф. Новаковом за грађење службене зграде на жичару која возводила и том погодбом поставља уговорну цену за 1436 динара.

Пуска овоме и по писменом извешћа (Абр. 1965) Одбор је решио: да се дозволи мешање утопа и грађење службене зграде на жичару уступи Фрањи Новаковом за погодбену цену.

ПРАВИЛА

ЗА СЛОБОДНО КЛАЊЕ СТОКЕ И ПРОДАЈУ МЕСА

У ВАРОШИ БЕОГРАДУ

И БЕОГРАДСКОМ АТАРУ.

ПРВИ ДЕО

(наставак)

Чл. IX.

Одлаз штекила и знаке на олову прописује председник општине и нарочите жигосе истих.

Чл. X.

Да би се клала добра стока и месо било довољно добро и здраво, постављен је сталан мајсторски декар на општинској кланици, који ће прегледати стоку, која се доведе на клање, и одобрити ако је довољна и здрава, а ако није одбацити.

Но и после клања мајсторски декар мора вршити по нови преглед заклане стоке и том приликом уништиће или поједине делове, који су нездрави, и који се, према томе, не смеју употребити за храну; а искључиће од продаје и уништити читаво вршиће, у случају, када се болест дотичног мајсторичета тек после клања констатовати. Ако се, на потицну цену клану, читаво мајсторичета уништи, мајстрове се дотичном клачу такса положена за клање дотичног поврда стоке.

— А то неће скоро бити, докле се одних обилазо. Не бар докле се Лорендо не буде решио да уведе домаћицу. А што би се и он пустио журио? Ми смо и онако прво срећни, у оном сировом, мирном и задовољном животу.

Лорендо у кући баш пред ове речи братољубе.

Чим Пиетро довршио реченицу, настави без икакног чекања и устезања:

— Дуги година, ја не тајим да моја љубав пропала само Пиетру, и ове зрелим да и над отићем за женидбу, неће ни ни сада ова на ум пасти. —

Лорендо није изговорио своју течно реч, но онако као говорио они који имају органску ману у језику.

— Није тако брате, рече му Пиетро. Један мора одлучити свој дуг природи. Кад тебе оне буде изабрало, другачије беш мислити. А за мене то ће и бити највеће радост, да у срећи тебе породице видим и своју срећу.

— А ко, Пиетро, зар ете ти сматра одбацити месо лоше-ћи — уштих га. Ви ете врло добар брат, имао сам прилике да чујем, а ја то нашта не сметам да будете и добар муж и добар отац? —

Јест то би је могао бити, Signore! рече Пиетро. Али коју да нађем и увидем у кући, да буде сестра моме брату? Ове ли га ова пажња, колико ове заслужује? Да се са њима слажу, као што ми један за другог чинимо? Вајкада је љубав женска, то сам непусно; и ја Лорендо другом тешко да ће бих смео рећи неке сумњиве поредице пробе да зарадим слику и заједницу нашу. И зар не би на тако осећале према своме брату, кад би му дугачки вечат захваљивао да ове части скоре?

— Signore! Пиетро претерује. На против, сами ја њему могу остати верно благодарен јер захваљност моја — захвалност је на живот!

Њихов ниво лако да разумеи ово високо надпићање. Ониште да су се одвали преко страшу ниже не што је требало. Кашо је била престало, али Пиетро ни он даде до одем и про но што бих му се могао захвалити, попуди ме да седнемо за трпезу, на којој сеоница бене пореклаи тањире и жлице рело а то покатила и бутелом барбериског вина. Њихов се дво пуцати. Седнемо, а добро вино брзо изазва врло расположење. Од је пом Пиетро прекида нешто Лорендо, па отвори:

— Слуша је учини, Signore, да ово се ја и Лорендо мало час пред вама дотакли једне наше породичне тајне, коју жели требало да откријемо. Али баш с тога да на ово нема гледала чудним очима допустите да испричам у чему је. Ми смо домаћици у Лавању. Наше ово нису кашо ми с дугима пошет ред. Ми их и не трошимо много, а кама да откријем вашу породичну историју у толико ми је жалије, што сте сутпак. Нећу ли ова бити позвани ли причам? —

— О, на против, врло ће рад — одушеве беше мој одговор, и Пиетро продужи:

Пагубан рано родитеље расли смо у кући наше старе-чајке. Добра старица старала се да ја одрасли што пре да бих могао Лорендо прекратити бриге. Бала је осећа добра као и прво строга ја, но може бити неправедна. Вишеградне жене лакшу предледа

Да је стока здрава или месо здраво, лекар ће ударити свој жиг.

Лекар је дужан надзирати се на кланици за све време кад се стока дотерује на кланицу и поље.

Ситна стока клаће се одмах, чим је лекар или комисија огласи за добру и здраву: а крупна: волови, краве, биволи, биволице и т. д., која се прегледа, не сме се натрат пражити у варош, но ће остати под надзором општинским у зато нарочито одређеним шупама, и клаће се после 24 сахата, од кад је лекар прегледа и огласи за добру и здрову.

Ова стока, за тих 24 сах., не сме добити ни хране ни воде.

У случају, када клач посумња у савесност и рад лекара, суд ће, на његову молбу, одмах одредити комисију од 1-ог судије суда општинског, једног општинског лекара доктора медецине и другог марвеног лекара.

Чл. XI.

Крупна стока клаће се од 1. Маја до 1. Септембра од 4—8 часова по подне, а од 1. Септембра до 1. Маја од 10 пре до 5 по подне.

Ситна стока, као и свиње, клаће се на општинским кланицама од 2—6 часова изутра и то од 1. Априла до 1. Септембра а од 1. Септембра до 1. Априла од 10 пре до 5 часова по подне.

Чл. XII.

На сваком страћењем череку од ситне стоке истаћиће се парче с пуном ће да се види, да ли је месо јагњеће или јареће, овчије или козије.

Чл. XIII.

Свака овај, који, без благопрезене пријаве и надлежно добивене упутнице, заколе на коју врсту стоке, исто тако и онај, који заколе ван општинске кланице, па да би и њиво упутницу; напослетку и онај, код кога се нађе месо без прописаних знакова или цубов, — да се казни прва пут 4-губи таксом: други пут 10-губи а трећи пут да му се забрани радња за годину дана. и да му пропадне кауција по чл. XVI.

Чл. XIV.

Механџије, кафеџије, гостионичари, ашџије, печењари и сви они који ради шанкулације стоку колу, плаћају исту аренду као и месари по чл. II. правила, и клаће је на општинској кланици. Ко противно овој одредби поступи, казниће се први пут и-губом а за сваки поновљени случај 10-губом таксом.

Кафеџије који ситну стоку колу ради своје потребе, сматрају се као приватна лица

Чл. XV.

Приватни за своју потребу могу клати само, свиње, јунад, телад, и ситну стоку као: овце овнове, јагњад итд. код своје куће и без таксе. За клање јунади и телади морају прибавити и добити дозволу код општинског суда.

Ако се докаже да приватни кућевну стоку није за своју потребу употребио, но је са истом ма у коме облику шикулисао, на и дело, плаћаће поред потпуне таксе и казну и то по чл. XIV. ових правила.

ДРУГИ ДЕО

О дужностима месара и продавацима

Чл. XVI.

Сви месари и продавци подлеже овим дужностима.

а.) Сваки месар, пре отварања радње, дужан је поднети суду општ. уверење да је способан радњу месарску управљавати. Он је дужан пре отварања радње за сваку продавницу или дућан положити суду кауцију у новцу или у средствима предвиђеним правилом или у сигурном јемству за годину дана, и то:

за продају говеђег меса		300 дин.
„ „ телећег „		100 „
„ „ овчијег и јагњећег		100 „
„ „ свињског меса		100 „

Ова кауција служиће општини као обезбеда ради испуњења ових правила и плаћате казне.

У случају казне, дужан је клач одмах допунити кауцију у колико је суд за наплату изузео.

б). Сваки месар на своје продавнице ставити ће ћирилицом „месарница“, са именом и презименом чија је радња.

доколан, да сво могли безбрижно и дело вршити. Зидови нас једном пеерећа: грм удари близу куће и Лорецо изгуби свету. Зидај се трудише лекари, помоћи не би, он остаде нем. Проћаше је година за годином и — Богу хвала доће дан који нам опорати среће. Кад пварених 16 година здружише се у Лакиши са нашим Томазом. О њему се није говорило баш добро, али и њиво није могао доказати да је учињо што рђаво. Мене се није тицало што свет говори, ја нисам ни бабу слушао ни да ме они скитљању да га се нажем. Њиво сам ужасно изобоју и бобо ми није бранила никада да обилазим сеоницу, да проводим по облозима селима па и да се задржавам у друготу. Али често, кад ми се враћао дому, у поседу Лорецановом могао сам примотити прекор, који ми кланиоце да ну је тешко што га остављам свиње. То ме је мучило и поред се решио да се повучем на другога и да живи дан поштеним дому, тим пре, што и Лорецо постаде одвалсја. Али једног дана дође Томазо и замоли ме да са њиво одем у Њеу, одавде је њиво да дошрата њеу своју ћошку — рођаку, из Сењалије. Не знам за што, али нисам могао одбити молбу његову. Радознаност нека обузе ме те се реших да с Томазом пођем и да се упознам с том из његовом причаћу лепом девојком. Пренебрегох што сам се Лорецу баш обећао да се нећемо до село ђ., но пађ пођох с Томазом, Лорецо ме — нити ми се и сад гледам — испрати таном последом сузом пекиног срца, као да ме хтеде спомоћи „знам се, брате, не иди.“ Нешто ме је куло да не останем и ја одох. Тада, Signore, још нисам њоо шта знали то љубав и ако сам радо поклодао на сваку лепу девојку!..

У Њеи нисам дуго чекали њиво, а чим стиже, почеће из једног његова рођака Томазина Магдалена, —тако се звала. О, да њега само нађо је изгледали лепа! Танка и висока, већа од мене за читаву шаку; крвних и других плетеница, затрешно црних очију. Кад ме поздрави својом звонком гласом, кад ми оруки своју меку, меку и топлу руку, пребујне ми жилари пеног особито осећаја. Од тога часа као да ме очрло — чувај остиви, а њој дуку жесто шета дочеко пакости дежом у виду те лепе моме!

Да вам не досађујем дугим причањем како су ме Томазо и шесора породица свако лепа одвојила од брата и бобе. Изузев да је увлек за жену. А они, питаћете! Они ме не одбили и не дале своју реч: утекали се да би ме баше спуљала.

Не прође много а ја заиадем у дугове, које сам правио да би одговарао расношним жељама моје љубавнице. Зеленаши хоћеше новац, али можете мислити с каквом интересом! Срећним се нисам могао осећати а да бих побегао од грађе свакости, тошто сам запосредсдне у кошаг. Од куће сам пострајао; но тада ми и жеља, ће до набеспеи задужење уворе од бобе, ако што не могох до полиосни прекоре Лорецове пеге мој страст хтеде ни срца да ми га остане. Не знам јесу ли Магдалена и Томазо опазили у каквом се стању налазим; да ли су познали да у жељи грудима моје бобу сакеет и страст, страст која се могла и угасити! Нисам су увек поне жеље моје мајо лако задовољити, и ја падах све више у дугове. — Може да се поверам да олакшах срцу? Бабо? Нисам могао, нисам хтео ни одвикности. Лорецу? Ах, он и по бепо још за то. Томазо и

в), Сваки жора имати стално место, дућан, у коме продаје месо, а о промени дућана жора известити суд. По улицама не сме продавати биле сирово, суво или прерађено месо. Тако исто забрањено је пред продавницама месо сећи, мерити и продавати, а низање и вјешање строго је забрањено. Месо се сиола дућана не сме вешати.

г), Сваки жора она правила пажљивана жестита у рад под стакло и положити их на уредно место, тако да их може свака читати.

д), У продавницама жора бити највећа чистоћа, како таван, дућарони, тезге, пањеви, шипос тако и сва жерзља и алати те радње, а нарочито жочци и они који се ту послом баве жорају бити обучени у чисто одело и имати прописане беле кецеље.

ѓ), За доношење меса са клапице у продавницу сваки жора имати нарочито за то начињена кола на којима ће бити израђен сандук, који треба да је од растовог дрвета у најмањој дужини од 2 жетра, рендисан и сладак. На истом удесен капак обложен са жушењем, тако да се месо не може видети ни најмање, и сиола црвеном бојом обојадисан. Сандук се жоро одржавати у највећој чистоћи.

При утоваривању меса, сандук жора бити чист и у њему прострта асура или чаршав. На сандуку жора бити и с једне и с друге стране записата почетна слова имена и презимена жирне. Донешено месо у дућан жора се одмах очистити од прљавштине ако их буде било.

е), Сваки је дућан да цену меса истакне на једној таблици и обеси је на видно место пред дућаном, како може свако видети цену а тако исто вад се цена меса изиоставе се одмах из уплед.

ж), Месо жора бити добро, свеже и дебело, а тако исто жера жоро бити тачна.

з), Сваки жора имати у својој продавници контролне жере са потребним тегонима, и те жорају бити тако начињене, да су сиалоше прастуше, да купљено месо премере, и о тачној се жери увери.

ј), Сваки је дужан дати меса купцу оволико оволико овај затражи да купи, и шарче које закупе.

к), Начињена кола за превоз меса контролише декар и контролор ради чистоће. На оним колима не сме се шишта друго носити до само чисто месо. Пре преласка не сме се месо у кола утоваривати.

л), Сваки клач жора на клапици месо у свему чисто нарадити, одвојити га и убрзати од крви, очистити га од пљувотина и на месу не сме остати никакав остатак од тајних органа и делова који су за људску храну неупотребљиви, као остаци од уста, грлића, једњака, главне крвне жиле, унутрашњих грудних кожица и т. д.

љ), Сопственик радње дужан је биволско, и кошје или јареће месо одвојено иетути за продавнице и на истом прилепити артиј и на њој написати да је биволско, које или јареће месо како би се разликовало од говеђег, овчијег и јагњећег.

Суд општински прописаће довољне у домуну оних дужности месара — продаваца, уговне за рад у општ и одржавају чистоте како у продавницама тако исто и за сва она места где се стока коље и жего прерађује.

Члан XVII

За тачно вршење оних правила постоје општински контролори, који воде непосредан надзор а као виша контролна власт постоји општински Суд који је одговоран за свако небрижљиво контролисање, и за сваку штету коју би општина каса претрпила због неправилног надзора.

Онима који искључено и право грађана, да могу доставити Суду неправилности, како од клача тако и од контролора, на у ком погледу било, коју ће доставу Суд одмах изиудити и решити.

Члан XVIII.

За сваку повреду горњих дужности спапраће се дело засебно и тако колико је дужности повређено, толико је дела извршено и за свако то дело општински Суд осуђује сопственика фирме, радње, по 20 динара у корист општинске, па макар та дела и не извршио сам лично сопственик радње већ његови млађи или ма ко други у његовој радњи.

Решење којим општински Суд осуђује сопственика фирме — радње — на горњу каззаду, одмах је извршно пред самом законом.

Магдалено, рашуе се, иоле су за моје очајно стање. — Једне вечере, пошто ме затресше питом и дивном спиелиранском песмом, Магдалена без икаквог околишења попуди ми њену поноћ пио дотле неограничене љубави.

— Једним завештањем, рече ми, пао ми је у део скупоцени накит. И пао је времена скончи, родо ћу са крчмарицама се сложити брата, и ниши ран другове. Али продати у Лондон те наките, било би непрактично. јер ти знаш да овог сада ни који Тоскани и покупци тај жогао би зрочуровали невеселе. У Флоренцији ће то ипи мнозо лакше и боље. За овај једног ђувелира који ће родо купити ио добру цену.»

После оних речи почуо ми цела новоју путују, отворе је и ја ио ће ирову скинн свој. Благодаре тих бриљантата узеи ме да је пакет и сувише скупоцен — читаво богатство. У мени се ирои пут зачи неки мотивенте сумња.

— Магдалено! рекох јој без околишења, у прошлост дево́јке, која ће моје ине носити, треба да сам потпуно уверен! Напиши ти будућу ме. Њихова предност мора бити и сувише велика. Ко ће дарови сто то? —

— Лакомислене једне, прихвати она, мој сумњом плами неограничену љубав и покајновање? — Ти ћеш ме сад иратити у Флоренцију, да тамо продамо наките. Ја их потребам, нека то буде мерзи коју ти доносим. За тим ћемо отпутовати у Неаполь мојој мајци, да те она само уверн да су пакити заиштење њене мајке и моје себе. Тражићемо и благослов њен; стари иоиа, моја ујак, спасиће нас невольем. Тада ће можемо срећни крити

творио које ће меки исто тако бити драги као тебн. Треба ли и даље да сумњаш, драги мој?

Реч Магдаленине ласе су ме на душу, као и медец. Ко ли ни се противи? Осетих се пресрећан, очаран. Пристанем и одлучимо се што ире ноћи.

Вољало је и ми пре за ући и ја умирити посетиоце. Тако је и чинида. Да нашем куће о путовању писан, кнез. Рекли се да остаћемо само недељу, с обзиром да ће се ускоро ипи пре вратити. Да, то је добро и лако, нам ноћи? — У сваку ми сику чудна мисао. Баба наша зове је свакодневно по моју сумњу и шпијуна за мене и Лорецију. То беше бабина тајна, али ја сам ју знао; у сандуку њеном лежале су две кеце. Колико је стакљана у којој но оним, али сам знао за једна меса натиме „Пеиер» а друга „Аромо». Сандук је лежао у ћумаонкој соби. Да напитак од ње извесну сумњу, било ми је тешко, али нечасних куће Стрезеће најмаљи заносио је и рисок да сам погрешио на кратан пут, од кога ће зависити можда моја будућност. Баба ме запрешће, она врлаз и одлучно одби моју молбу и ноћи сиов, дуго уздржавши глов на Магдалену, коју је сматрала за узрок моје промене. Ја осетих сада ирви пут у срцу своме мржњу, и с болом пођем из куће. Лоренцо је био у другој соби: беше чуо све и плакао. Изађе преко ме и баци се ја ме, по стоме обичаји загрли, али га је отрпи од себе изађем на улицу и несвесно пођем Томазовој кући.

(Свршиће се)

Питање о овој накнади Суд ће сваки решавати за свако дело посебице.

Овај се члан не односи на крајишаре, пошто за њих постоји особито наређење.

Члан XIX.

Кад грађанин или контролор достави прекршајарску и прекршајчар се осуди на накнаду, подношну те досуђене накнаде приходиће томе грађанину или контролору, која ће се исплаћивати одмах, чим је Суд од прекршајара наплатио. Од пенсара наплаћивање се не кашуње.

КАЛИМЕГДАН

(Покушаји удружења и предлози на општину)

Као што смо недавно јавили, председништво општине успело је да од више власти прими Калимегдан на управљање. Акт предаје и примопредаје потписала је у име државне градске команде а у име општине одређена комисија — 23. Јула т.г. Абр. 1512. У седници 27. овог мес. Одбор општински одредио је комисију, којој је поверио да расправља састављени пројект за уређење калимегдана и да определи новчи је кредит потребан на да се још ове јесени могу предузети послови за украшење парка калимегданског.

Тежка је општинске управе да се у што краћем времену уради на калимегданском парку колико је могуће више, те да калимегдан, и као јавно шеталиште, и као место од војнског историјског значаја, добије ускоро овај вид и углед, какав одавна заслужује.

Ми не сумњамо ни најмање да ће и само грађанство, ако се то устраси, притећи у помоћ предлозима, да би радови на уређењу калимегдана пошли тим што брже и сигурније. Буде ли се при том водило и добровољне помоћи од појединаца имања у околини на приоме месту, а за тим и од осталога становништва, не мора проћи много па да калимегдан постане уређено и лепо шеталиште.

Од онога времена, када је по нужди грађанство покренуло питање: да парочито удружење узме на се старање за уређење калимегдана, и када је одмах и организовано такво удружење, на све до скора, продирала су на јавност различита питања: шта је са калимегданским удружењем: за што се ништа не ради: хоће ли се једном што почети" и т. д. Управа удружења ћутала је, јер у стварн није ни могла говорити. Бављо је отклањати многе превоне на да се добије одобрење, а поред све предусретљивости, која је управи удружења указивана, ипак се није могло постићи успех да се удружењу нада одобрење од више власти да може калимегдански парк уређивати самостално. У томе је лежао „узрок одуговлачења. Управа удружења морала је најзад обратити се општини за посредовање, и благодарећи увиђавности председништва не само да је скоњено то питање за хатно него је волно примљено да се Калимегдан пште под условом да општина њиове рукује и да ова води старање за унапређење Калимегдана.

На овај начин питање о уређењу Калимегдана прављено је на природни пут; престала је потреба да удружење постоји, и како је ово тиме од задатака својих решено, не треба овде пустити сасо преписку управе удружења, из које ће се видити шта је удружа четона радила и на каквих уврока није могла да отпочне рад.

Удружење је организовано Јула 1888., а правила његова одобрила је Управа пар. Београда 8 Августа исте год. под Бр. 9993.

Приступила одлах своме раду, у прави одбор донео је одлуку, по којој је председника удружења г. *Мијаила М. Богићевић* 15. ист. мес. поднео овакав акт:

„Господину Министру војном.

Као што је познато Г. Министру војном познато је настојута у јавности жалба да бо парочито удружење требало да прими на се бригу за украшавање калимегданског парка, пако би се овај што скорије могао појавити на вечну углед, који Калимегдан заслужује и по положају — природној лепоти, а нарочито и по историјском значају.

Мисао та прихваћена одмах општим одобравањем, шпала је још сналнији одмах вод свију редова београдског становништва у последње време, кад је један месни лист готово ексклузивне предмет за основано удружење.

Услед тога 24 пр. мес. држан је у општинској дворани збор грађана и грађанки, на коме се је конституисало удружење со задатком да ради на:

а). украшавању калимегданског парка:

б.) повременом подизању других шеталишта у варошн: и

в.) засађивању дрвећа по улицама и око вароши.

На жалост скупу нарушен је и избор управе, пошто је одмах прекорочено да предузме мере, како би удружење добило сва потребне гаранције, од чега у стварн и зависи хоће ли оно моћи да преузме остварење задатака, којих је у општем интересу колико да се одрани. Тако је стављено управи у дужност да извештује:

а). од полицијске месне власти одобрење статута:

б). од Господина Министра војног основано одобрење да дотичне може узети у своје руке дање уређивање калимегданског парка и на њему предузимати и извршивати такве своје задатке:

в) од Господе Министра прир. и правде привољење, у ми тојишту и од београдске општине у њему, уколико се у колико је могућно и за напредак калимегданског парка и до сада прилагано.

Управа нарочи на основу писмен о удружења изволела је одобрити (8. ов. мес. Бр. 9994) подношења јој правила калимегданског удружења, и по томе молимено председништво нека нас молите и Г. Мин. војног за потребна одобрења, после којих тек моћи ће удружење фактички да ступи у живот. Удружење молимо молите Г. Министра војног да нам:

а). слободно пружати са калимегданом у погледу уређивања његовог ранног шеталишта, и то на целокупном простору, у прописаном обсегу:

б.) да се може користити сама дозвола потоком рада стварања потребних приходи; и у тој цели подизати грађевине које би водиле под закуп:

в.) планирати земљиште, просецати нове и затварати непотребне од дадашњих стаза; преправити дадашњу и подизати друге нову;

г.) градити водовод, резервоаре, подземне ресторације, кућице за изнеране воде, сладолед, млеко и т. д. подаћи споменике, скулптуре и друге украсне предмете, само нам се остало што је обавезно у правилима удружења. — Под тачком б.) удружење моли да му се одмах начини одобрење, за све у опште што би предузимало и парочно за сада само то: да на сваке стране може направити лагуме за изнерене створивање ради вађења под такуо с условима обавеза да вишковски фонду не саме обавези и редовно вишковске приналлежеће му суме дневнога прихода од калемегданских магазина, него и да му поред ту у новчано уведе.

По себи се разуме, ако неса је вама допуштено израдити да удружење овај пиш одобрења, ве права у корист општине која би искључила свако даље право више власти, односно градске команде, да суделује контролни рад а нарочито што се по Калимегдану буде предузимало и градило, као да и иначе задржи право реда и чувања и правог забране на случај, да удружење изађе на границе одобрења, које му се буде дадало. — Основано једино у циљи да се стави у службу једног општег интереса, удружење ште право самосталног управљања и одржавања Калимегдана у виду и ради свога у напред обезбеди потребну сигурност, и сталност, те тако буде у стању да

се од уговором опште с интересом може послужити и тужби општином, ако удружењу то устреба на случај покључи. Да се подижу потребних грађевина што пре приступи. По том сво и да се ње условв, удружење ће пазди неговати готовост да со у раду своме руководи практичном теоријом и стручним саветима са свих страна на ће у тошко више увек спремно бити да пределоже пловиа соображиво захтевима власти под чијом управом стоје Калиметан као државно земљиште.

Код се узме у обзир да је више но потребно изити у напоша бар једно уређење шеталиште; да су за колиметан неке толике уживаоне народне, и да та за то његов пара треба да доприноси и своме а и угледу престонице; да ни општина ни градска команда сама неће моћи за унапређење калиметана учинити толико, колико је у стању учините једно удружење ако у себи концентрише потребну снагу, и назад код се узме у обзир да ће сво оно што се уради и подигне на Калиметану бити и остати у стварн државна својина — онда удруженье има слободе и дата се да ће Господин Министар врло рано прихватити ову жалбу удружења и издати му одмах повољно одобрење са све оно што је горе набројано. Међу тим управа ће се обраћати лошије и засебно за свако потребно дефинитивно одобрење, чим му по постављском року буде могуће приступити остварењу својих задатака.

Пролазу се два примерна правила с жељом да Г. Министар изволи једно задржати а на другоме назначити своје ело-бење.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Да се јаве. Сва предузимача, која би желели примати на се грађење кућица за потрошњику, треба да се јаве грађевинском одељку.

Лицитација, која је тога ради држана, пошала је скупа и с тога је Одбор решио да Суд може или посао извршити у режији општине, или уступити грађење појединих кућица иным предузимачима.

Осветљење. У последњој својој седници Одбор је наложио парочиту комисију са задатком да поднесе извештење колико осветљење треба у престонице завести, да ли електрично или гасно.

У комисију ту одређени су: г. г. Др. М. Т. Леко, М. Веденаревић, К. Главинић, Ђ. Димитријевић, Ђ. Новаковић Мата Јовановић и Јоца Тадић одборници, и решено да се узоли за члана комисије и г. Ђока Стаиојевић проф. Војне Академије.

Трамвај. Питање о грађењу трамваја било је 1887. приведено своме крају, па и састав уговора са представничком конзорцијумом извршен, али се није ништо потписати што је налазо најпре надлежношти условљене одлашиће о плаћању пореза и прирева. На тоје је цела ствар остала до данас.

Ту скоро општина је добила још једну обиљну понуду и с тога је у седници 27. ов. мес. наложена парочита комисија, којој је стављено у задатак да поднесе реферат о раније понуди и пројектованом уговору а и нишљење о новој понуди.

Грађење која. Предузето су мере да се и грађењу кеја може што пре приступити. Одбор је у последњој седници поверио комисији да учини што је потребно одмах да се расправи питање: какав је однос потребан између општине и државе на извршење овога посла.

На знање: За одељак паровно-дунавски суд општински уклоне под закуп од 1. новембра т. г. ову зграду, која буде на наредној јавној лесту.

Који би имали тиху зграду на средопрашки паровног и дунавског краја, треба да поднесу понуду, ако су вољни ћели зграду општини под закуп.

Зајам. Општина је добила неколико обиљних понуда за зајам. У седници 28. тек. м. Одбор је наложио парочиту комисију и стављено јој у дужност да прочи добивене понуде, да прима друге и да ступа у преговоре за закључење зајма.

У комисију ту изабрани су г. г. Петар Мавојловић, Мил. Терзибашић, Андро Одавић, Соломон Ј. Азриел, Ј. Тадић, Мил. Ј. Марковић, Ђ. Новаковић, Др. М. Т. Леко, К. Главинић, Др. Л. Пачу и Бура Вајсерт и решено, да се узоли за члана те комисије и г. Радивоје Предић, управник држ. дугова.

Под закуп. Државним лицитацијама није постигнут повољан успех, и с тога је Одбор општински одобрио да Суд може извесне делове утрине издати под закуп онима који буду дали највећу цену.

Понуде ће се примати у рачуноводству.

РАЗНЕ БЕЛЕШКЕ

Прва ватрогасна пумпа уделала су свет у Сасонској 1521. под владом Кнеза Георгија. Она су пумпа нарочито за предавања општине са невољно одобрила дао пута у години прегледа целу варош и да отклони све оно што би могло проузроковати пожаре. Сама варош била је подељена на 4 шварта, и у сваком кварту било је по два ватрогасца.

У шварту где би са пожар појавио више није смео доћи ватрогас руку, морао је имати собом спрему за пожарне вреће и сеницу. У осталим шкартовима, пред сваком кућом, стајао је један грађанин со оружјем и опаковим нарећем свога шварталина. У сваком кварту била су спремна једна кола, 4 лествице, 4 чанове и два бурета за воду. Које општина није дркала, него је ће стала ко ина које морао плаћи кад се пожар појави довести и упрегнути своје коње. Ко наби доцније бивао је строго кажњен, а пра тре која би дошла коњима, добивала су награде.

О трговини у средњем веку. Дакле изгледа чисто невероватно, готово се много трговином зарађивало у средњем веку. У оно доба светкла је трговина била концентрисана под малог броја великих трговачких кућа, који су по своме веку, дакле веку сељаштва, ва имајући никакве конкуренције.

У једној старој књизи стоји забележено, да је год. 1511. у Аугзбургу неки Бартоломеус Рау удомио, „на добит и губитак" под великог трговца Амброзијуса Хохштетера 500 форинта у злату, а да му је овај год. 1517. дакле само после 6 година, вратио огромну суму од 24.500 динара, која је ово доба престављале прежи данашњих економистима десет пута већу вредност.

Да наведемо још један пример. Шеснаест другова морепловца Магелана, кушаше на могућном отпочно за 213 дуката разних сувих ствари: бисер, шпанета и т. д. што продадоше на европском пазару за 100.000 дуката.

Најбољи доказ о богатству ових трговаца, даје нам речи Карла V. који француском краљу, кад му је овај показао своју ризницу, рече

„Имам једног колицајанству који ће све ово могао да купи и одмах исплати!"

КЊИЖЕВНОСТ.

У допуну своје књиге „Криминална Психопатологија". Др. Миленко Весник штампао је брошуру

ДРУГИ МЕЂУНАРОДНИ КОНГРЕС
ЗА
КРИМИНАЛНУ АНТРОПОЛОГИЈУ.

Извештај г. министру просв. и верс. послова. Из „Просветног Гласника".

Београд, Краљ. срп. двор. штампарија 1890. год. Цена 50 пара дин.

У овој делиће Весникова заслужује да га најтоплије препоручимо нашим читаоцима. Може се добити код писца.

У књижари В. Валожића у Београду и у свима књижарама у Србији може се добити:

ИСТОРИЈСКЕ ПЕСМЕ
С ОПИСОМ НАЈВАЖНИЈИХ ДОГАЂАЈА

ради читања

За I, II и IV разред основ. школа

састављено

Мих. Јовић.

Цена 50 пара динарских.

О Б Ј А В А

I.

Командант дунавске дивизијске области прописом својим од 17 тек. мца Бр. 5889. наредио је: да се прекобројена обвезница у пешке и коњице из позива одмоване одмах по спровођу вежбања редовне војске.

Према овоме сви обвезници као редовне војске тако и I и II позива народне војске спаду једанпут, који су неспособни, имају предстати Команданту VII. пукове позиване *најкасније 7. новембра тек. године ради лекарског прегледа.*

Фамилије дужне су подности спаса у своме округу најдаље до 5. октобра тек. год. и то:

Умрлих обвезника изван умрлих: — за осуђене навести на колико је осуђен, а за одселене тачно куда се је одселио, село, срез, округ; досељени пак одакле се је доселио, где се је пасланио са назначењем године старости.

II.

Сви инвалиди и полу-инвалиди који стално овде у Београду живе, имају предстати VII пуковој команди у Београду *26 октобра* тек. год. ради лекарског прегледа.

Сваки инвалид као потпун тако и полу, има са собом поћети на увиђај решење инвалидског суда, који је отпашен за инвалида, јер само на основу овога, подвргнуће се лекарском прегледу и узимати инвалидску пенсију.

Који не следује овом позиву одређеног дана и при издавању пенсије не поднесе уверење на увиђај да је лекарским прегледом отпашен и даље за неспособног, томе ће се обуставити даље инвалидске подворе.

Од Управе вароши Београда 22. Септембра 1890 године Бр 13.433 и 13.618. у београду.

Разне општинске лицитације.

Јавним лицитацијама издаће се:

1. Октобра

Под јавну јаван општинску у Јелачићевој улици. Лицитација у рачуноводству.

6. Октобра

Аспиде механска. Лицитација пред Пандиџиском механом.

12. Октобра

Право на дубок од стене која се на клицици општинској коле. Лицитација у рачуноводству.

Услови се могу видети у рачуноводству.

Од Суда општине варошн Београда 25. Септембра 1890 СБр. 16052.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИВИЗИОНАРСТВО:

а) за тканичке дивизије (пионирски) без разлике на стратеше . 0,40 д.
б) за осталим коњицу . . . . . 0,01 „
в) за артиљ. . . . . 0,80 „
г) за возаре уколике припадну у коњицима . . . . . 1,00 „
д) за тканичке дивизије на два стрета . . . . . 0,40 „
ђ) за тканичке пратеће дивизије . . . . . 0,20 „
е) за тканичке чуваре од 2 и по метра уједно са возаром . 0,20 „
ж) за тканичке чуваре од 2 и по метра на коме уједно са возаром . . . . . 0,40 „
з) за коњичке дивизије (пионирске) без разлике на стратеше . 1,50 „

II. ПОЗИВНЕ ПУРЕТА:

а) за сопу и труп или коња једне са собом . . . . . 0,20 „
б) 2—3 коња са куршом или коњ једне са собом . . . . . 0,60 „
в) 4 и више коња са куршом или гостионица са куршом без кола 1,00 „

III. ПРАЗНЕЊЕ ПОМЕЋАЈА И НУЖНИКА:

а) од кубног метра . . . . . 10,00 „
б) од кола . . . . . 0,50 „

IV. ПЕВТАЊЕ:

а) парца за кашне једног од стопала . . . . . 3,00 „
б) парца за куће . . . . . 6,00 „
в) обавезаоци изгубићете парце ако се не позовну нове.

V ТРОШАРИНА:

а) пуно за дечу . . . . . 7 дин.
б) пуно за одрасле . . . . . 12 „
ц) кола грубљака . . . . . 555·02 д. з.
г) кола грубљака III реда . . . . . 466·18 д. з.
д) кола грубљака II реда . . . . . 1000·22 д. з.
е) кола грубљака I реда . . . . . 1084·47 д. з.

VI. МУТВАЧКА КОЛА

а) мутвачка кола стара са 2 коња . . . . . 12,00 д.
б) мутвачка кола нова са 2 коња . . . . . 36,00 „
в) мутвачка кола нова са 4 коња . . . . . 72,00 „

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 21. до 27. Септембра закључно времло је врло неповољно.

ТЕКЋИНА	Чега	10/1 н. просечна цена	ТЕКЋИНА	Чега	10/1 н. просечна цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
	Бранша пшенич.	—	7160	Слане	2 —
	Бранша кукурузна	—	4016	Меда	50 —
310.963	Пшенице	11·80	5782	Зајмача	105
94.127	Кукуруза	10·50	13055	Разне зелени	14 —
58427	Раж	10·80	1573	Сира	80 —
	Сочива	—		Леја истоплена	—
158.334	Јечма пољ	10 —	166	Маста	110
74.473	Овса	11		Дакле говеђе	—
	Проса	—	157	Кукуруза дробна	8
7458	Пасуља	23·50		Разне зелени	—
7082	Кромпира пољ	5·50	54458	Свиња довезих	80 —
1468	Араприка	10 —	10000	Уљана камена	—
9895	Прва дука	5 —		Вода разна.	15
12	Беда дуке	70	69987	Креча	3 —
4554	Орања	20 —	56.549	Вина пива	28 —
22.509	Трешња	25 —	41570	Дрва разне	—
30731	Воћа разна	12 —	9977	Ракије вид. жеже	40 —
1960	Шљива сирових	15 —		Дезента	—
615.476	Шљива сушк	52		Кукуруз шпелен	—
486.775	Пекмеза	52	10.000	Камења проста	—
10.7100	Сена	4 —		Месница стара	—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампа штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић

БРОЈ 43. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . . . 5 дин.
за пола године . . . . 3 дин.
за страно земље за годину . . 9 дин.

Недеља 7. Октомбра 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату моли плаћи унапред на општинском суду а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ПРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

О Б Ј А В А

(О преседању обвезника у позиву)

I.

Командант дунавске дивизијске области претпоном својим од 17 сек. ш.а Бр. 5889. наредио је: да се преседња обвезника у позиве и исше из позива одсеке одмах по свршеку нежбања редовне војске.

Према овоме сви обвезници како редовне војске тако и I и II позива народне војске своју јединица, који су неспособни, имају представи Команданту VII. пуковске команде *непосредно 7. новембра тек. године ради лекарског прегледа.*

Фамилије дужне су поднети сваки у своме кварту најдаље до 5. октобра тек. год. и то:

Умрлих обвезника извод умрлих: за осуђене начести на колико је осуђен, а за одседнте тачно куда се је одселио, село, срез, округ: досељени пак одакле се је доселио, где се је пастанио са назначењем године старости.

II.

Сви пивалиди и полу-пивалиди који стално овде у Београду живе, имају представи VII пуковој команди у Београду *26 октобра.* тек. год. ради лекарског прегледа.

Сваки пивалид нако потпун тако и полу, има са собом поћети на увиђај решење пивалидског суда, којим је отлашен за пивалида, јер само на основу онога, подвргнуће се лекарском прегледу и указати пивалидску потпору.

Који не следује овом позиву одређеног дана и при надлежну потпоре не подносе уверење на увиђај, да је лекарским прегледом отлашен и даље за неспособног, томе ће се обуставити даље пивалидске подпоре.

Од Управе вароши Београда 22. Септембра 1890 године Бр 13.433 и 13.618. у Београду.

ВОЈНИ ПОЗИВ

(за оне који су све године регрутовани)

Велики број обвезника, који су у овој години регрутовани за стални кадар на в. Београда, а неки из других општина, који стално овде живе, царочиће ћаци, нису представи регрутној комисији ради лекарског прегледа.

С тога се сви позивају сви они, који су у овој години рекрутовани, и то како регрута из општине београдске, тако и она из других општина, који су овде у Београду, да на дан 30. Октобра у 7 сати изјутра, престану ради лекарског прегледа, окружној команди у горњи град, где ће се преглед регрута вршити.

Бр. 7093. Из канцеларије VII. пук. округа 28. Септембра 1890. г. дине у Београду.

РАДОВИ НА ВОДОВОДУ

Извештај надзорне водоводне комисије

26. Септем. 1890

Одбор Општине варошн Београда у седници својој од 18. Априла 1890. год. изабрао је потписане за чланове надзорне комисије при грађењу новог водовода за Београд, а доцније решењем својим одбор је такође стално — истој комисији у дужност и надзор над реконструкцијом постојећег водовода. Чланови комисије, изнешени и тиме изборе писмом председника општине београдске г. Н. Пашића, примали су се посла који им је поверен, и у првој седници својој 22. Априла т. г. комисија се конституисала, изабравши себе за председника г. Николу И. Стаменковића професора ист. Школе.

На томе првом састанку на коме су присуствовали осим потписаних чланова комисије још и председник општине београдске г. Пашић и Министар Грађевина г. Милојо Јосимовић, претресана су поједина претходна питања, што се односе на почетак радова на водоводу. — После тога прнога састанка, комисија је држала своје редовне седнице према потреби, и о раду свом част јој је поднети општинском Суду овај извештај.

Придржавајући се правила о раду на водоводу, која је пред општ. одбор нашо технички одбор у своме извештају од 30. јануара т. г. и која је општ. одбор у начелу одобрио, комисија се претходно побринула за грађевинска биро на водоводу, као и да исти снабде са свима нужним потребама. За сти бирои узета је под закуп кућа Његовог Величанства Краља (Томанијина кућа), у коју се комисија уселила 1. Маја тек. год. Закупина је цена куће 264 динара месечно а закуп је утврђен на две године. — О овоме закупу постоји нарочити уговор између тутора Његовог Величанства Краља и општине београдске. У исто доба према решењу одборском закључен је и потписан уговор са г. О. Сиверкером односно руковођења грађења новог и реконструкције постојећег водовода:

На седници својој од 14. Маја, којој је присуствовао и руководилац извршења водовода г. О. Сиверкер, претресана су питања о организацији водоводног бироа у погледу потребног персонала и осталих потреба за исти, кад и које радове треба предузети.

На тој седници донети су ови важни закључци:

1., Да се од сваке седнице воде записници на српском језику, а од оних седница, којима присуствује г. Сиверкер или његов заступник, да се поред српског записник води и на немачком језику.

2., У својој кореспонденцији и у опште службене се управа водовода даљумом старога календара.

3., За првог инжињера да се одмах ангажује г. Радован Петровић, који од неколико година ради при грађењу разних водовода у Банарској, и с којим је већ и техничким одбор ступио у преговоре. Г. Петровићу да се понуди као плата месечна за рад три месеца по 350 динара а доцније по 400 динара, с тим, да му се плати путни и селидбени трошак од Пасаже, као места где је г. Петровић сада на раду, до Београда, без икаквих других додатака, сем водовоза у натури кад год то служба захте;

4., Као други инжињер да се — над потребно буде ангажује г. Јован П. Јовановић окружни инжињер, са месечном платом у почетку 250 а доцније 300 динара.

5., Да се одма узме један пртач са платом месечном од 150 динара.

6., да се одмах узме један књиговођа и кореспондент са платом месечном до 250 дин.

7., да се доцније узме један преписач са платом месечном од 80 до 100 динара.

8., да се одмах узме један послужитељ са платом кес. од 80 до 90 дин. а доцније други са платом од 60 дин.

9., рад управе водовода почиње од дана чим збор грађана одобри тражења кредит за грађење водовода;

10., г. Смрекер да одреди свог заступника, који ће одмах у Београд доћи, чим преха уговору општина усвоји предложено лице за заступника;

11., г. Петровић чим стигне у Београд, да предузме неведене, до извора постојеће водовода;

12, Госп. Смрекер да одмах у Мајској паради пројект и генерални предрачун за реконструкцију постојеће водовода;

13., да се реконструише, билбалдерски и зарошки водовод, тако, да сваки има по један загребан резервоар од по 100 куб. м. запремине и ако је могуће да се оба та водовода, један с другим вези тако — да се могу допуњавати у случају — да један или други изакаже. Ривски водовод који даје воду само за две чесме у општинској чаршији, да се остави у стању у коме је, јер би само за две чесме трошкови за реконструкцију били нерасходно велики.

14., набавка цеви за реконструкцију да се што скорије кратким путем. Услове за набавку да изради г. Смрекер и комисија на преглед поднесе;

15., да се одмах набави нагонштај, и све остале ствари потребне за биро за грађење водовода;

16., да г. Смрекер сарони и комисија поднесе опште и специјалне услове како за лицитације, које ће се држати, тако и за набавке, које ће се вршити.

17., да се откупи земљиште за главни резервоар новог водовода.

Према овим закључима, комисија је пре свега ступила у преговоре[ња] са г. Радованом Петровићем и по пристанку истога на подношење му услове поднет је у Београд. Г. Радован је своју рад отпочео 15 Јуна т. г. и с њиме је закључен парочити уговор са уважавањем отказом на три месеца, а платом, као што је горе поменуто.

За другог инжињера пријавио се сам г. Јовановић писмом својим од 21. Маја т. г. али под овим условима:

1. да му општина плаћа путни и селидбени трошак од Смедерева до Београда;

2. да му општина издејствује од Г. Министра Грађевина за сада шестомесечно осуство са платом;

3., да му општина плаћа поред тога по *три стотине педесет динара месечно*;

4. Ако општина не би могла да му издејствује осуство са платом, да му онда општина плаћа *пет стотина динара месечно*.

Како је комисија одредила прави инжињеру у почетку плату од 350 дин., а г. Јовановић би се усео као други инжињер, то се ова молба г. Јовановића није могла уважити и за сада треће остало је место другог инжињера непопуњено.

Комисија је даље ангажовала за књиговођу и кореспондента г. Љубара Крајчиновића, књиговођу железничке дирекције са платом од 2000 динара годишње, и једног пртача са платом 150 дин. месечно, као и потребне послужитеље. При крају прошлог месеца узет је и један преписач са дневницом од 2 динара.

Докле се комисија бавила уређењем техничког бироа и ангажовањем потребног персонала израдио је г. Смрекер у Мајској паради и послао комисији генерални пројекат и

ПОДЛИСТАК

ШТА ИХ ЈЕ СПАСЛО

— С немачког —

(продужење)

Нисам још дотле ни затворио Магдалину љубавницу, пити ме оца зад поноћи једним вечером, по овог вечера. Растали смо се договорен, да се сутра даље причамо.

Већ је била тамно, кадно Корчино сам лагано замицен у собичице иселе о себи, о забијеној жалби, о Магдалинине, путу, вечерњу . . . . . Кроз главу ми секу једна мисао. Уберем кораце, да што пре стигнем и да не сандучка бабина сам узмем поште, ја бих путно трошка имао.

Повећ давно преваљали. Баба и Лорепцо спавали су у великој. Поновљ се лагано по голи спрат. — Баке мој! и овај мир кубе ово данас да уништите! — повиках. Из куће да бежим као....? — Ударатао сам: страх ме онимао свега обузе, али у томе трентуку пред очи ми искрсне слика Магдалинина, и ја час за речи на сам.

Узам у моју собу да узмем од ствари што ми је потребно. Огрнем се огртачем, набијем на очи шешир и журим у ходник. Кроз полуотворена врата видох Лорепца како спава. Месечина беше обрачила целову постељу. Ах како ми је тога часа било! Још је имало времена да се тргнем, да бацим поклоне ствари, да загрлим Лорепца и да се узалуд у несрећу; али ме домон гонаше напред, и ја подиђох.

Попењем се и полако отворим врата собе. Застадох! Чиниало ми се као да неки тајанствени глас нечу: лопов! лопов! и да ме сваки парче намештаја прекорно погледа. Собу је осветљавао месец. Кроз подерану завесу пружао једни врак баш на слику Виктора Емануела, кога уважавани пред мало доне: „Ил Ре галантоми-ђе" („Поштени краљ"). И то ме слика гледаше строго и прекорно! Сроз ми замуца силно... Но могу, Бадоро, да вам опишем ту моју кашњу, која ја истина трајала само неколико тренутака али мени је изгледала вечност! За чиник ништа нисам радио. Напрх се пред сандучом, отворим га нагло, дрхтуће поључем кесу, подигнем ју и очима, и срчућам: „Лорепцо"! Препаднух се: то не беше моја; моје кесе није било у сандуку? — Да ли је баба предвидела шта ћу учинити, па оставила само Лорепцову кесу, да ме стави на искушење?.. Требао је само још тренутак, да ја постојеће праву предљавај!..

Дрхтао сам још дуговно кобну кесу, кад врата иза мојих леђа затворене. Окрем се напанено.

У бекој дугој кошуљи, као живо паван, стајаше на вратима Лорепцо, с погледом преплашеним и с пуном у нас.

Дуук ни се оте из грудн; хтедох да бацим кесу, да му полетим у сусрет, да га загрлим, али се остах немодан и прикован. Удоми ми опадоше главу постигнуте...

предратну за реконструкцију постојеће водовода, као и услове за набавку потребних цеви за ту реконструкцију; тако, да је комисија већ пре краја Јула расписала стечај за набавку тих цеви.

О резултату овога стечаја комисија је већ у своје време известила суд општински.

Исто тако за то време откупљено је место за главни резервоар и набављене најнужније ствари за канцеларију управе водовода.

Сем тога комисија је узимала у претрес све молбе о чесмама и водопоју у општ, које су јој од стране суда општинског на знањење или поступак упућиване, а исто тако обратила је пажњу на то, да за време суше која је трајала у Јуну, Јулу и Августу осетила, колико је год могуће, више воде по варошким чесмама, те су тога ради предузете све могуће мере, да се злоупотреби са водом на водовода стане на пут. 20. Јуна т. г. дошао је у Београд г. Сирезер са својим заступником г. Куртом. Пошто су прегледали понуде за набавку цеви за реконструкцију постојећег водовода, комисија са г. Сирезером у више седница утврдила оку диспозицију за даљи рад:

1. За реконструкцију постојећег водовода:

1. Да се откопају постојећи наврти, а по могућности и нови ухвате;

2. Да се одреди место за стоваришне цеви, на које да се подигне једна шупа за пробање цеви;

3. Да се по одобрењу одбора општинског изврши поправљања потребних цеви;

4. Да се полагање цеви још до зиме изврши, и то у режији;

5. Да се ове јесења општине грађење резервоара, а завршење њихово да се преда оферталном лицитацијом.

(Свршиће се)

Рад општинског одбора.

LII. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

28. Септембра 1870.

Присуствовали чани суда: к. Сп. Кораћевић; Вида чланови одбора: г.г. Ј. М. Тадић, Н. Цветковић, Ф. Живадиновић, М. Р. Марковић, Ђ. Дамјановић, Ј. Ж. Бурић, Ј. Јовановић, Ј. Стојковић, М. Вељковић, Р. Петровић, М. Константиновић, М. М. Гершковић, А. Дошковић, А. Одавић, П. Р. Павловић, К. Б. Михаиловић, Др. М. Т. Лечић, Ђ. П. Михаиловић, К. Д. Таковић, М. Јовковић, Р. Дуговић.

I.

Пре но што се прешло на дневни ред, прочитани су и примљени записници одлука од седнице 21. и 25. тек. мес. с тим, да одборник г. Милован Р. Марковић сравни јесу ли тачно унешене имене и доцније у пројекту правила о плаћу стово и продаји меса (Абр. 1991) и да правила изврше

II.

Одборник г. Коста Б. Михаиловић уложи протест што се поједини сватови по вешбању, по решењу од стане механа у вароши на препођавање, него се тако прозвоном интерес механе на прочацу, у сватовима и у шталели, улици, а тако исто се и за коње заузеће штало само у тим механама.

Овим поводом поднета је дужа дебата, после које је усвојено по предлогу председништва да се према поднеу механа и гостионица, које је општински Суд већ предузео, одмах стадне распоред колико у коме дозвољ може на случај потребе, кад се драже вежбања, бити смештено војника и у осталима кућа.

О свему, препоручено је председништву, да се општински Суд с којом влашћу споразуме.

III.

Грађевинско одељење реферише да је дражба лицитација за грађење трошарињских станица, али је цена мала сувише велика.

Према томе, и пошто су тај посао не може одлагати — одлучено: да Суд општински моли вли у решење општине сагласити потребне зграде за трошарињске станице, или уступити њима предузимачима грађење појединих кућица или се добију повољне цене.

Грађење да се изврши штабом и не од бимбашка.

IV.

Рачуноводство саопштава да је лицитација за 14-то месечну сирћаку воска пошаран четврт дршава 19. т. мес. по други пут и том лицитацијом комичко-полиција посао остао на Алексу

Путе Лоренцове познанству неку страшну унутрашњу борбу: пред му се дивљу и подлу и од којом из његовог се гласа проба мушко и неспретан глас:

— Брате! Не — чуваш то:

Нем — противоречи! Глас му одузео говор, други — стушан осећај, проузроковао силну унутрашњу борбу, која му је осетљиво:

Беспа ни мешање ни руке са њеном пијатном садржином. — Шта је било благо за њене, шта Магдалена пред овим чудом?! Бацих се у наручја Лоренцу, загрли га жарчено и плачући од радости писом могао пошаста друго рећи до:

— „Спашен“! — у којој речи је мислио: спашени обојица!

Пробудено брзо бабу, коју обасипа загрљајима и плачући од радости исправљано шта се и како се збило. И баба је плакала. Она сиротица била је узела к себи несу да не зорси образује и даде познајницу коју сам тражио. Али ко сва трује благонаклоности што је тако исказао!

О, да знате, Signore, како сам с разлогом очекивала зору! На пашњи наше куће од једном се чују пуна луча. Зачујем пајтрамо прозору и доле пред пашњом спазимо пешадију карабинера, чије се пушке блистају на месечини. Отворимо пашњу, командујући уђе и позна мене у ме закона. Задуг баба и Лоренцо протестовање. Морадох поћи. Командант ме предала страже и ја сам за час међу у затвору. Сутра дан истражни судија ме на одговор пао оптужбом за судоловље у вршби пакети, који су у Палерму упућени сватовану С.

Полиција је дуго трајала док није пошала прави трог у Лаваки. —

Мене пустише после три дана, почем бе доказано да је Магдалена љубавница страшног разбојника Бепа, и да је сва са пајатима умала по извршеној смрти пресуде над љубавником ој.

Признала је све под изведена, па и то, да сам ја њима да подузмем само за безбедну пролазу пајата. Осуђене ју на 10 год. робије.

*

С дном тишном жуком испаћавао моје дугме, а Лавица постаде ме врсна. Једно, претрпљени страхота, а друго сиротиње добре баба, учини да се решимо на одлазак. Продадосмо тијо кућу па се доселисмо амо, да у овом лепом месту, у овој красној питомини живимо мирно и скромно. Мени је требало да заборавим прошлост а Лоренцу за мно и срећнији живот. Нерад му је ако нам сте!

Ето, Signore, шта је учинила да бисмо нашу заједницу и слоган живот претворили у рај.

Свршено.

Петровића за 1177 динара, и сарачко-седларски на Косту Нешића за 1880,50 дин.

По саслушању акта (Сбр. 15,885) решено: да се лицитација за ковачко-коларски посао усвоји, а за седларско-сарачки за Суд покупца жељкића цењанију цену.

V.

Рачуноводство саопштава да је 6. т. мес. државна лицитација за гоблиће ков њива покошене сене и да је остало на Алексу Петровића за 376. динара.

По саслушању протокола (Сбр. 15632) као и понуде Филипа Васиљевића, решено: да се ков конак од 1. Новембра ове год. до 31. Дек. ид. г. уступи Филипу Васиљевићу за 346 дин. за потпишање полози које ће општина дректа, да му се плати по 28.80 дин. од сваког пара на 14 месеци.

Више, који се има утрошити преко партије одређене у буџету за ков општ. стоке, до нађе на тарет партије за непредвиђене потребе.

VI.

Председништво износи предлог да се поручној комисији поверу да даде мишљење шиво је опходљиве за Београд боље, да ли електрично или ваздушно јаче.

Усвајајући предлог Одбор је мишљено за чланове те комисије г. г. Др. М. Т. Леко, М. Великовића, К. Д. Гавановића, Ђ. Димитријевића, Ђ. Поповића, М. Јовановића, Ј. Талића и решено да се за члана комисије умоли и г. Ђ. Станојевић проф. поз. академије.

VII.

Председништво реферише да је општина добила једну нову понуду за трамвај, и да би важно и њу прочитати и а распитати питање о раније понуди по којој је прокитовић и уговор.

Према овоме решено: да комисија од г. г. М. Ј. Марковића, К. Д. Гавановића, А. Штица, Р. Драговића, М. Терзибашића, Милов. Р. Марковића и Вик. Р. Поповића прочи акта и поднесе мишљење о раније понуди и реду представљајући по њој, а и да даде мишљење о новој понуди.

VIII.

Председништво напомиње да би рада што спорије грађења која хвалило разрешити питање о томе на какве ће начини се предузети грађење која и у каквом односу бити општини према држави при томе предузећу.

Усвајајући гледиште председништва, Одбор је решио да се стави у задатак комисији, да на надлежном месту поради да се питање о њој пречисти, како би се и грађење могло што пре отпочети.

За чланове комисије изабрани: г г.М. Капетановић, А Штит, М. Цветковић, К. Д. Гавановић, Ј. Талић, М. Великовић, Н. Р. Поповић, Ст. Чађевић и да се умоли и г. Мишо Марковић инспектор мин. грађевина.

IX.

Председништво напомиње да је потребно саставити комисију која би имала у задатак, да прочи понуде које је општина добила за зајам, да са понуђачима ступа у преговоре и да прима и нове понуде, које општина буде добила.

Слажући се са мишљењем председништва одбор је изабрао за чланове ове комисије г. г. В. Мапојловића, М. Терзибашића, А. Одановића, Сол. Ј. Аврејаса, Ј. Талића, М. Р. Марковића, Др. М. Т. Леко, К. Д. Гавановића, Др. Л. Пачу-а и Бруц Бијеварта, а да се умоли и г. Рад. Прелић управник дек. дугова.

X.

На предлог председништва изабрана комисија од г. г. К. Д. Гавановића, Ђ. Димитријевића, М. Р. Марковића И. Р. Поповића, Ил. Цветановића, Сол. Ј. Аврејаса, Мил. Капетановића, Др. М. Т. Леко, Мил. Терзибашића и Андре Одановића, да прочи поднесени пројекат и одреди предмет за уређење Кадимеђдана.

XI.

Пошто се није успело са државним лицитацијама, сплашћен Суд општински да може издвоити под закуп појединс делове општинске утрине, која лежи бесповрсно.

XII.

Према реферату председништва одобрено: да се може утврдити додатак на партије за поправку добара на огради оних њива општинских и плаџова, која су неизграђене!

ПРАВИЛА

ЗА СЛОБОДНО КЛАЊЕ СТОКЕ И ПРОДАЈУ МЕСА

У ВАРОШИ БЕОГРАДУ

И БЕОГРАДСКОМ АТАРУ.

(наставак)

ТРЕЋИ ДЕО

О дужностима контролора

Члан XX.

У дужност контролора општинских спада:

а.) Да контролишу месаре, кафеџије, механџије, гостионичаре, пиваџије, печењаре, и сва она лица која се клањем стоке, продајом и прерађивањем меса, занимају — да ли се тачно придржавају прописа оних правила и да у опште воде строг надзор, над сиком, те да не би ко од горе наведених недопосљешним начином општинске приходе штетио.

б.) Сваки достава њихова мора бити истинита, непристрасна и потврђена по часу доласка.

в.) Да би се контролори могли уверити да ли се сваки тачно прописа ових правила придржава, сви у опште продајни месе, било сировог, прерађеног или у једу готовљеног, дужни су да општинског контролора пристојно примају, и дозволити му да прегледа као продајницу, радионицу, тако и кућу, те да се о непрашности увери.

Ако би се ко показао упоран или би спречио прегледе том општинском контролору, исти ће се онда казнити по одредбама крив. закона.

г.) Контролор може, над посуђа у неправности да није где што прикривено, прегледати поред продавнице, радионице или куће и сва побочна одељења, која припадају истима, као собу, подрум, таван, шталу, шупу итд. но такве општи преглед не могу вршити без присуства два одборника или два грађанина.

д.) Исто тако и општински контролоре, дужни су према спика показати се удубно, и вршити своју службу без икакве вике и ларме

ЧЕТВРТИ ДЕО

О плаћању за војску, официре и остало државне заводе.

Члан. XXI

И они клачи за војску и остале државне заводе, дужни су клати стоку на општинској кланици.

Да би се знало колико и какве је стоке заклато за државне заводе, дужан је општински контролор над клаиицом записти у нарочиту књигу, коју ће сваког дана потписати и он и клач. и о томе сваког дана Суду извештај подносити

Члан. XXII

Клачи за државне заводе подлеже још и оним дужностима:

а.) Дужни су да покољу стоку и однесу месо пре него што се почне клати стока за народ;

б.) Месо за официрске месарнице по требовању изнеће се и наплатити од диверанта по 10 пара динар.

на овоју кожу, то ће се месо маркирати, особеним жигима и отиском, за разлику од меса које се за варош прибавиња продаје.

в.) Ако би остало меса преко требовања, и то више од 1 вола и одговара количини прописаној овим правилима, то ће се прегледати и палпирати по 15 дин. пр. од килогр., и исто маркирати као и остало месо за варош. Овај ће приход од овима општински контролор завести у ону књигу у коју је завео стоку заклану за државне заводе.

г.) Ако би се код ових државних лиферената нашло у дућану нехаркирана меса, или цубова, од стоке клане за војску и остале државне заводе, то ће се сматрати као кријумчарско, и казнити по чл. XIV.

д.) И они државни клани дућани су да плаће општини за осветљење и чишћење клаонице ону таксу као и остали клани.

Члан XXIII

Добакљање меса сировог, сувог и прерађеног и масти са стране и продавање у варошп забрањено је, док се не поступи по чл. XXVIII и не плати претходно прописана такса.

Чл. XXIV

Заклата живина одрта длакав може се продавати само на пијацама и у продавницама, и то пошто најпре лекар изврши преглед и прописана се такса плати општини.

Чл XXV

Кад се год нађе месо у продавницама, било сирово или прерађено *или готовлено у јелу*, које не би одговарало опој каквоћи која је нужна за здравље т.ј. ако не би било свеже, добро и дебело, одмах ће се одузети од продавца и поништити а продавац осудити на казну.

ПЕТИ ДЕО
Општа наређења

Чл. XXVI

Сва жива стока која се довређује у Београд ради продаје, продаваће се само на оном месту, где буде одређено општинским суд. По улицама забрањено је стоку продавати. Ово је нужно за то, да би општински жарвени лекар могао прегледати стоку и жигосати ако је здрава.

За лекарски преглед плаћа се следећа такса:

За једног вола или краву, бивола или биволицу 40 пр. д. За једно теле или свињу 10 пр. д. За једну овцу козу, јагње или јаре 0.5 пр. д.

Ову таксу плаћаће, како они који кољу стоку на клаоници, било за продају или приватну потребу, тако и они који кољу за војску и остале државне заводе.

Ову таксу продајци који кољу на кланици плаћаће га упутницу и лиферанти на кланици.

У цели контролисања ове посла штампаће се књига која ће се дати лекару и он ће у исту заводити број и каквоћу прегледане стоке и прикупљену таксу и у исту књигу записаће своје име и презиме овај, чија је стока прегледана и такса наплаћена ако ли писати а ако не зна потписаће га други, или овај онда стакла да га је он потписо и на то се потпише.

Форму ове књиге прописаће општински суд.

Чл. XXVII

У жтару општине варошп Београда, козаре — салаше, не могу постојати.

Чл XXVIII

Месо сиро, сирово, сланина и маст унесена са стране мора имати лекарско уверење да је од здраве стоке. Унесено месо сирово и прерађено, као и маст и сланина у реон општ. вар. Београда, мора се пријавити општинском суду, где ће се поново подврћи санитетском прегледу од општинског лекара и кад буде оглашено за људску храну као добро и здраво моћи ће се продавати само у дућанима и такса наплаћивати, и то према овим правилима.

Чл. XXIX

Ова су правила обавезна за сваког ове који коље стоку у атару београдске општине и у цели препродаје било као сирово или готовљено у јелу или прерађено итд.

О овоме известиће се грађанство наредбом а сваки који коље ради препродаје мора се на ова правила потписати да су му ова правила саопштена и сваки мора имати у радњи уверење од општинског суда и ова правила наложити у својој радњи на угледном месту.

Чл. XXX

Право надзора да се ова правила тачно врше има општинска власт. Преступнике правила у кругу своје власти узимаће на одговор и казнити општинска власт.

КАЛИМЕГДАН
(Дужности удружења и правила на општину)

(наставак)

На нат Управе удружења, који смо у прошлом броју саопштили, добинен је овакав одговор:

Председнику удружења за украшавање Калимегдана

Предлог и молбу удружења за украшавање Калимегдана од 25 Августа ове год. бр. 3. а по најновијем овлашћењу одобравам под следећим условима:

1. Друштву се не уступа у руковање простор градског рејона, који је између тока Сиве и друга који води на градску Сиво-капију.

Са овим простором, руковаће и даље Командант Града, онако како је то и досада чињено.

2. Дуж гробља ганеције, на периметру од сиване до видиковца капије, има остати слободан простор за комуницирање, 10 мет. широк, који не може бити ничим — ни дрвима ни зградама — заузет ни ограђен.

3. Ганеција на целом овом простору периметра градског, не сме се ограђивати.

На њој се могу уоштте стазе и путови у правцу најкраћем ценом, но никако у правцу паралелном гробљу ценом или близ према њему.

4. За сва ова се хоће да гради на целокупном простору калимегдана, има се поднети предходно Комисијету, града на преглед план зграде које се намерава да гради са техничким описом цењени, која ће Командант града послати Министру војном, са своји мишљењем и оценом, за увиђај и дефинитивно одобрење; и, тек ако се, и из ње, ово одобрење добије, моћи ће се приступити градњу дотичног објекта.

5. Удружења је дужно, да редовно, сваке године, напаћује наши војног Министарства целокупни годишњи приход, који је она до сада имала са Калимегданског простора и његових дворова и које износи, просечно за последњих 5. година, 4500 динара годишње.

6. Војна власт, задржава себи право, да у случајима и приликама када она нађе да је потреба, порушп све зграде друштвене које је ово сагралило на простору Калимегдана без икакве за то накнаде другоме, и да у опште радова било чега простор Калимегдана или неке део његов.

Никоме се не допушта никакво право својствености, како на земљиште Калимегдана тако и на све оно што друштво на њему сагради буде.

Према томе, друштво не може ни одобравати ни дозвољавати да ма ко, у име евентуалног поседног или на какав — зајам друштву учињеног на његова предузећа, стаиља интабулације на зграде друштвене — или у опште ма на каква уређења његова — које ово буде сагралило на простору Калимегдана.

8. Војна власт, односно команданте града у цром реду, задржава и даље своје право командовања и надзора у опште,

над заинкујшим просторот каликмелина као рејоном градским; и по томе, Друштво и сви учесници састава на овом простору, дужни су одмах следовати свакој наредби комисионта града, коју би он надао у односу на поступак и ред на том простору, било по свој иницијативи, било по наредби или одобрењу више војне власти.

9. Решења Моји трг војног:

од 29. сент. 1886 год. ПФбр. 2242 и од 29. априла 1887 год. ПФбр. 1128 — односно расадника Општинског и стављене банте између;

од 10 фебр. 1887 год. ПФбр. 304. — односно уклањања Перишковачког;

нстоју у свиу, и према томе, Друштво не може ништа чинити, што би спречавало рад Општине и Перишковца, које ни је поменутим напред решењима дато.

Предпазећи свештеника се Председнику, са тим, да ће за себини актом изволи известити, шима ће удружење за управљање Калемегдана, на руководње, по својем правилима „Калемегдан, под условима напред изложеним.“

*

Овакав одговор Господина Министра војног, Управа удружења није могла сматрати да садржи ово што је њиме дато да се утврди претходно јасно, те да рад удружења може тећи сигурним правцем. Ограничења, збијена у двосмислене услове, с којима се једне стране нешто допушта а с друге у ствари забрањује, једном руком даје а другом одузима, морала су управу довести у потпуну сумњу. И с тога је по решењу управнога одбора подисан други акт:

Господину Министру војном

Удружење за украшавање парка калемегданског проучило је акт Гос. Мин. војног од 12. пр. мес. ПФбр. 1634, којим се даје одобрење да удружење може употребити Калемегданом у правцу својих, статутима постављених задатака.

У службн једног сталног интереса престонице, удружење је дубоко захвално како премишљотиној пажњи најпшљих места, тако и предусретљивости Гос. Министр-а војног, којом је пријатно и решно молбу удружења. Али изнајвећа оправдану потребу да пре отварања праћака своје раду, буде потпуно извесно да ће тако у колико ће удружење имати права на самостално протиче у погледу употребљења „Калемегдана“ као јавног шеталишта, управе удружења изгледа да постављени услови горе-речене одобрењу Господина Министра на противују до потпуности све оно за чим је удружење мслило.

Тако у главноме:

а.) тачком 6-ом не помиње се о случајеви, у којима би настало потребе за рашнрење и рушење онога што буде настрањено на „Калемегдану“;

б.) тачка 7-ма не допушта не право обезбеђења, које ваше своја зграда (као грађа — покретни материјал), нити се одобрава одвојено гарантије овлашћених приходи зграде, до случаја потребе поруше̂ња; и

в.) тачком 8-ом резервисано право градској команди као непосредној и надлежној надзорној власти, у очиглед удружења или његовог као рашнрење и рушење онога што буде настрањено на „Калемегдану“;

б.) тачка 7-ма не допушта не право обезбеђења, које ваше своја зграда (као грађа — покретни материјал), нити се одобрава одвојено гарантије приходи зграде, до случаја потребе поруше̂ња; и

в.) тачком 8-ом резервисано право градској команди као непосредној и надлежној надзорној власти, у очиглед удружења или његовог као рашнрење и рушење онога што буде настрањено на „Калемегдану“;

Ово свиу, удружења је слободно молити да Господин Министар војни изволи узети у обзир 2. тачку статута, које наводи задатке удружења, и према њима изрећи да ли се удружењу начелно одобрава рад у правцу постављених циљева. — То би по себи било основно одобрење, на темељу којега би се удружење још имало предузимати IV. тачке услова те редовно тражило и специјална одобрења, над наступи потреба.

Уверено да ће Господин Министар војни изволи доброте да уважи и ову простоиу удружење учтиво моли за што скорије решење, пошто би одмах прешло потребним спремама, те врем дана продета већ искључно што радите на Калемегдану.“

На овај други акт Управе удружења, добивен је овакав одговор од Господина Министра војног:

„Председнику удружења за украшавање Калемегдана

У одговору на вашу Дописа од 1 Децембра пр. године Бр. 5., који је вама предати Министарству 9. Фебруара 1889 год. Председнику се саопштава свиење, у свиу решења и наређења мог од 12. Новембра прош. год. ПФбр. 1634:

1. По себи се разуме, да ће војна власт употребити право које је себи резервисала у тачки 6 горепомнутог мог решења, само у врлинама напредног, ратног и томе подобног стања, ако и кад потреба настане да се реши да се пари калемегдански поништи — сасвиено или делимице.

2. Друштво је властно, по себи се разуме, расподагати шако зид, шако са прикодима од игара која ово буде сарадило на Калемегдану по добивеном одобрењу за то, тако и са материјалом тих игралиша; но у случају, кад настане потреба да се те зграде дижу по вахтеру и наредби војне власти, свакако уговори које друштво буде имало са приватним лицима односно тих зграда и прихода житеље, не могу задржавати извршење наредбе војне власти о уклањању тих зграда, нити ће друштво имати права да захтева на њему накнаду за евентуалне штете на материјалу тих зграда које би се учиниле, ако војна власт буде принуђена да се лично интересује у уклањање штете на тај начин осигура благовремено извршење наредбе за то.

3. Осма тачка у решењу и наређењу мом од 12. Новембра прошле год. ПФбр. 1634. можете се и останите. А, такође по себи се разуме, да комиеија градска, нити ће хоће имати може, у својој дужности, изаћити из круга пропнсаних правилима градској службн. О проиошљима и безопасности двотоваља и запрешења не помаже, ја држим да нешто бити ни говора.

На крају овог наређења, саопштава се предсиедшику, да је немам ништа противу тога, да Друштво рада и измирује све оне додатке, које су побројана у тачки 2. друштвене штатуте, на простору која је тачно обележено у решењу и наређењу мом од 12. Новембра прошле године ПФбр. 1634.

— свршиће се —

ДОПИСИ ГРАЂАНА

(Мењена трг раздвоја печатошка)

21. Септомбра.

Има више година, од како сам први пут приметио да је мењени трг, тако звани „батал-џамија“, не само прво легло него и истина и расадница печатошка за велики број улица варошких, ако не и за цели Београд.

Ми смо свикли да гледамо печатоше улице и да не усклањамо лако шако се печатошка прави и како гомила. То није у осталом непознашно. Јер кад би се тек чистила стварно варошкога, кад би и само класт заводила мере које су тога ради потребне, било би нешто чистије, но бе се сваки изгледа, опасно зачс. Онако сад, кад се само два пут недељно чисте најглавније улице; од осталих неке само једанпут недељно и много — само тврдити — ни у месец дана, онда је природно да је печатошка по јавним шеталиша и улицама много већа, а ми се по њу свикли па и не опажамо колико је велика.

Општина истеже плаћа предузимача гошпође да сво зајме уредно чисти, или ће иначе да се то и ради. „Тобожњу зајаст“ „мирови трг“ и „шљакулску пијацу“ ово ћеш ти да дигне предузимач. За што се онда то и ствара у успомоз, ако није ради чистоће чистота ?! —

Разбирао сам о овоме по мерадинском мосту, и добио одговоре да је за награду, воју општина плаћа, немогуће ни трајања да предузимач сте зајаце чиста. — То најбоље локалује до је потребно нови начин, како ће се чишћење вршити.

Врло је добро уређењство од листа урађено што је изустило ову чланка о томе, како се чистоћа одржава по немачким варошима. Ти чланци од несумњиве су користи како за Београд, тако и за остале наше варошице општином за пр. Ниш, Крагујевац итд.

Грађење водовода у престоници отпочето је, и за то мислим да ће за прве доцне траје грађење, колико скрпити и с тим: на какви ће се начин у будуће одржавати чистоћа по пијацама и улицама. Прва услов и потребо јесте вода, али други тако исто важан, јесте сам начин чишћења као и вера да се чистоћа одржава без престанка и свуда подједнако.

Да се вратим на ово што прво поменух и чега ради пишем овај дописе.

На мерадинске трг продаје се не само стока, него и разни производи, па и сено и слама. Бубре од стоке, разнашена земља, сено и слама свакој дан остају на тој широки у великој количини: слама се једно на друго и меша. Преко сламе и сена нанесе се земља и сточко бубре, да се све то утапка. Тако остане, шчем шшо не чисти и не окупи. Али чим после дан, два и више, дуне ветар, онда се бубре са нарасло најпре растреса и нало по мало вреће. Највеће један део, на други итд. Ветар баци на сваку широки скоро и сву нечистоћу суструкло до тврде земље. Онда, кад ветар дува, шшо и не гледи шта се ради, шета ко призивље како се ваљо бави по обилазним улицама растурајући нечистоће шша је лежало на мар. пијаце.

Ово што тврдим, може нагледати по коме и непријатно али ја обраћам пажњу сваког свога, који седи у близини мар. пијаце, да нема ветя у будуће. И најјачи ветар нанеси ситну сламу, сено и бубре ситно не сиима улицама, до је немогуће чистити их.

Уколуд је нужа становници то улице у чишћењу. Није скоро ништа поправило тиме, што чистимо улице. Треба отклонити узрок нечистоће. Јер велико значило би допустити да се у Београд унесе бубре до та после по улицама чистимо и на пијаце не ново износимо.

Да се поновим своме злу лек је: чистити мари. трг сваког дана. Али почеи би то прво сваке мари иного стало, и нако се у самој ствари не да ни прити због надлежних органа, нашло би марвена трг изместити даље од варошн на пр. на тркалиште. Имаће лепо сваког дана трпети сву ову нечистоћу и нечиго имати правог улице, док ја тврдим стечених уверењем, да са марвеног трга ронилог ветар и колк сву нечистоћу по ономе делу варошн.

Кад сваки грађанин достави сво што умља, може се имати обилно варошних наполена и добрих сонота, па за то чини по-жалења ни. упрану, и дине ништа да би нетао о овоме разговарали сви они у чијем интересу лежи да варошн трг не остане нечисто у најсвомом праду варошн, поред дасја и свуда у суседине простонице. То вобављује и хигијенски прописе, ако се води о томе обзир шта је мари. трг зоти.

— кђ.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

На нишњеве Управа удружена дунавског краја поднела је предлог Одбору општинском, да се основна школа за дунавски крај не градя на ономе простору под „Сава-чесме,“ него да се на то земљиште изнесте права, а школска зграда да се подигне где је данас црква св. Александра Невског.

Предлог овај Одбор је упутио на нишњеве комисији, која је проучавала питање о грађењу школа.

Молбу неких грађана дунав. краја да се откупи приватно земљиште за школу тога краја, Одбор није могао уважити; што им се опет даје на знање.

Први извештај. Према закључку последње одборске седнице, доносимо у овом броју извештај надзорне водопводне комисије, који садржи нешто рад до данас.

—

Изабрани. На упражњена места изабрани су за чланове Одбора саборне цркве г. г. Витохир Младеновић пројач свешт. одела, Риста Атанацковић агент и Лаза Аџаџић трговац.

—

Стечаји. Општини је потребан још један инжињер, а исто тако и стручно рачунско лице за главног књиговођу.

Обраћамо пажњу на стечаје које о томе доносимо данас.

—

Седница. Сутра, 8. ов. мес. Одбор општински држаће редовну седницу, са овим дневним редом:

а). Дивитације;

б.) Молба грађани запод. врачара да их општина ослободи плаћања напорног отказивања улица;

в.) Акт царинарнице београдске о додатку благајнику за грашевине пандурима и мерачом,

г.) Молба учитеље дечије забавишта на Врачару за помоћ ради набавке школ. потребе;

д.) Акт управе удружења душевног краја за помоћ рада основавања душ. обаве;

ѓ.) Извештај комисије о предлогу управе удружења душевног краја где да се подигне зграда за осм. школу;

е.) Извештај о закупу зграде на коно одељење осм. школе душевног краја:

ж.) Акт г-ђице Јелене Краљевачке, учитељице, о устаношљену школе за малу децу;

з. Акт османо механичко-механичког каква да се регулише питање о закупу; и

ј) Уверења и молбе.

Из страних општина

Лајпциг. Овај лепи велики бољшевски град ланије броји преко 146,000 становника а 1903. имао је само 46.500. За цело 90 година број становника нарасао је дакле са 100.000 душа. Тако сјајан порашта произлази се једино строгим хигијенским мерама, којима се општина стално морталитет (умирања) од онога времена кад је општинска управа отпочела заводити хигијенске установе!

Растење становника тешко је сваких десет година овако:

1803	—	45.000	— било је становника
1810	—	46.500	— (више 1.500).
1820	—	50.000	— („ 3.500).
1830	—	58.000	— („ 8.000)
1840	—	68.000	— („ 10.000).
1850	—	82.000	— („ 14.000).
1860	—	98.000	— („ 16.000)
1870	—	112.000	— („ 14.000).
1880	—	174.000	— („ 12.000).
1890	—	146.000	— („ 22.000).

Поченком овога столећа, број родених и умрлих био је скоро подједнак, али одтах досиже, нарочито када се у вла-дале заразне болести, превисивало је знатно умрлих. Много умрлих обог епидемичних болести, нарочи. и др. биле је 1832, 1833 1849, 1854, 1855 и 1866. У години 1883 вашло је опет време у Лајпцу такође у великим мерама. Од тога доба до данас зараза није било у Лајпцу — а међу ју Бог не у другим градовима.

Наше службене изјаве

Питаше сам од неких грађана: је ли истинита она белешка у 255. броју „Малих Новина,“ у којој је представљено као је неко лоју на поводе пробу куршумима пређеташко прет бр. 314.“

Поводом тих питања изјављујемо: да је нест „Малих Новина“ по све неоснована. — Није нико решетво крст пакарно, него је неки лопов у ближини гробља потрешно испалио пушку те су сачме пресле и преко ограде гробља и једна једина удариле и у крст.

У томе је цела ствар.

*

Ми смо истина ову рубрику установили да у њој дајемо исправке, али мислимо да је непотребно да обавештавамо оне неке које је и прва лика познала да нису написане ради истине, него као неке измишљотине публиковане тенденциозно; у каквом смеру — зна се.

КЊИЖЕВНОСТ.

Трговина Сим. **Тодора Мрамовића**, која од наше дана постоји под „Варош Капија“, поверила је од 1. ов. мес. кароучки лист „Градски“, да у њему даје обавештења о семењу, цвећу, воћу итд. и да ће то публикује сваке недеље. — Лист ће излазити према потреби а биће сем тога бесплатно.

*

Код нас се одавно осећа права потреба за радњама које набављају и продају разноврсно семење и с тога је за препоруку ово предузеће г. Мрамовића

Без цвећа као не без воћњака, не може да буде скоро ни једна њива а поготово је куповати семење тамо где не можемо знати за најмање јемства о валаквости гуљеног семења нити добити бар неке мања уверења. С тога и најлакше да предузеће г. Мрамовића: поверавши наручбине лисго за обавештавање публике, колико може бити дуварадњу ах саму радњу његову, толико осигурава и општу корист.

СТЕЧАЈИ.

I

При рачуноводству општине београдске установљено је место главног књиговође са платом од 3600 динара годишње.

Они који желе овај положај заузети, треба да до краја овога месеца поднесу молбу са документима о својој стручној спреми.

II

При грађевинском одељењу општине београдске потребан је још један инжињер.

Који би инжињер желео примити се службе општинске, треба са поднесе молбу са документима до краја тек. месеца, и да означи месечну плату.

Од стране Суда општине вар. Београда 1. Октобра 1890. АБр. 2962.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ.

Г. Јулијус Стејдл овд. аптекар, приложио је општинској благајни за сиротињу београдску 20 а г-ђа Ана Миједраговићка, овд. гостионичарка, 2 динара.

На овим прилозима изјављује се дарователима топла захвалност.

Од стране Суда општине вар. Београда 1. Октобра 1890. АБр. 3091.

Грађевинске лицитације.

Одбор општински у седници својој од 18. Септембра тек. год. Бр. 389, на законих узрока није одобрио лицитацију за отковање „Которске“ улице, с тога ће се на дан 8. тек. мес. од 2 до 5 сати после подне, у грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда, поново држати лицитација за отковање поменуте улице.

Кауција 400 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови и план поменутих послова могу се видети при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда 4. Октобра 1890. год. ГБр. 1249.

Разне општинске лицитације.

12. Октобра

Пред. на пубов од стене која се на главној општинској школе. Лицитација у рачуноводству.

13 Октобра

Плац у железничкој улици. Лицитација пред Банковином зградом.

20. Октобра

Подрум у згради Техији, за велики пијаца лицитација у рачуноводству.

Услови се могу видети у рачуноводству.

Од Суда општине варошн Београда, 25. Септембра 1890 СБр. 16652

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИНИЧАРСТВА:

а). за чанџијске дизалица (кантарице) без разлике на сиротиње	0,60 д.
б). за неуредан инвентар	0,40 „
в). за уредан „	0,80 „
г). за велики уредан инвентар у гостионици	1,60 „
д). за чанџијске дизалице од два стрта	0,40 „
ђ). за чанџијске простре дизалице	0,80 „
е). за чанџијске тезнице до 2 и по метра уредно са теглом	0,30 „

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 28. Сент. до 4. Окт. закључно пренело је пијачно статистичко повереништво:

ТЕЖИНА	Чега	100 к. просечна цена	ТЕЖИНА	Чега	100 кгр. просечна цена
килогр.		дин.	килогр.		дин.
10000	Бранша пшеница	16—	10140	Сланс	2·50
65	Бранша кукуруза	12—	657	Меда	40—
2205,714	Пшеница	11·60	208	Хајмака	160
87.521	Кукуруза	8·50		Ране зелени	14—
10446·2	Раж	11·	968	Сира	54—
	Сточна	—		Лоја истопљена	—
1·1,858	Јечма нова	10—	38	Масти	10
70 822	Овса	11·50		Длаке товарне	—
	Проса	—		Кућерс дрвена	8.
4790	Пасуља	25·		Разне зелени	
9539	Кромпира нова	5·50	7170	Сланс дебелих	75—
	Арнаутка	10—	3000	Угљена камена	—
10714	Црна лука	4·50		Воћа разна	15·
107	Бела лука	61	76 390	Креч	3—
15345	Орија	20—	101.139	Вина црна	28.—
18.502	Грожђа	25·—	41570	Дрвеће разне	—
23318	Воћа разна	15—	7474	Разне ил. мешт	45·
	Шљива сирошка	15—		Цвећета	—
609,707	Шљива сувих	51		Купуса кисела	—
467.800	Печенеза	52—		Камена проста	—
93·190	Сена	4—		Месната стара	—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдске. Парна штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Сима Хаџи Ристић

БРОЈ 44. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛИ НЕДЕЉУ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЈЕ ОВДЕ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за страно земље на годину . . . 9 дин.

Недеља 14. Октомбра 1890.

Цена је огласима 6 дин. пера од врсте
Прекуцану плаћа свим унутрашњим од окитског суда а све вароши-ондашње на средини
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

НАРЕДБА

(О ПРИЈАВЉИВАЊУ МЛАДИЋА)

Ради одржања потребног надзора над вођењем Управа варошке Београда на основу правила Господина Министра унутрашњих дела од 1. Априла 1887 године Шир. 4037 издаје следећу наредбу:

1. Од објаве ове наредбе па за 15 дана дужне су сви странци своје неупослене младиће пријавити и уписати код својих кварто-ва под буквицу, коју ће они код себе држати и чувати док су год млађи код њих у служби.

2. Сви млади који до сад нису напали службу од дана објаве па за 5. дана, дужни су наћи себи службу.

3. При свакој промени или одласку младић, гледе су дужно пре одпуста о том известити свог кварт и младић су дужни одмах престати дотичном кварту и известити га о овоме одласку и где ће бити на сталну док службу не нађе.

Онди се не искључује пропис, по коме су гледе дужне и у опште младић напустити његово владање, проводење пре службе и узроп одласка.

4. Млади су дужни, који пре нут у службу ступају, подаћи при упису уверење од Општине или од два трговца одласку потврђено о свом досадашњем понашању и о том да до тада нису служили и да нису служитељску исправу водили; или прошета да градјанина да то усмено изјаве, јер се иначе неће моћи уписати.

Деца испод 16 година морају још задности и власнику потврђено одобрење родитеља или старања да могу у службу ступити, ако ови нису у месту да могу сами власти престати.

5. Сваки млади при упису од власти добиће билет пребивања, утврђен значичним жигом и подписом чиновника, у коме ће бити означено име и презиме његово, као и завод код кога служи, и тај билет млади мора увек уза се носити, како би у свако време и у свакој прилици могао дати коме треба рачуна о своме занимању, јер без билета сматраће се да је без занимања.

6. Млади који дође из другог места ради службе, мора се појавити за 24 сата по одласку, пријавити свом најближем кварту, који ће му одредити рок у коме мора службу наћи.

Управа обавезујући ову наредбу, позива грађанство да се по строго придржава, јер ће сваки који се неће њом придржавао, бити кажњен, и те гледе по допуни §§ 354 под б. прис. зак. затвора до 30 дана или новчано до 150 динара а млади ситнорим и протоством.

За извршење ове наредбе, шартовима је надзор сходан упут њима ће у овоме и гледе и млађе непријатељи.

Напомена: под младићима се имају разумети: посушаји, кочијаши, забавиште берберске, механичке момци, келнери, кувари, собарице, лаборе, лимаре, служитељи при банкама и другим приватним заводима; а тако исто и возари, сеоски, лабари и плаћи, ако су под жиго зогођени или домаћу самосталне радње.

Од Управе вар. Београда 3. Октобра 1890 Бр. 14 474

Рад општинског одбора.

LIII. РЕДОВНИ САСТАНАК

3. Октобра 1890.

Председава члан суда г. Св. Барловић; биле чланови одбора: г. г. М. М. Терзибашић, Ј. М. Ткалч, М. Вељковић, М. Јовановић, М. Ј. Марковић, Ђ. С. Поповић, Ђ. Димитријевић, Др. М. Т. Лесо. И. Р. Поповић, М. Р. Марковић, Р. Р. Бакаловић, С. Д. Маловић, Р. Пудевић, Р. Петровић, Р. Драговић, Љ. Јовановић, В. В. Михајловић, Д. Недељковић и К. В. Михајловић.

I.

Пре писмено реда прочитао је и без примедаба усвојен записник одавка седнице од 28 пр. мес.

II.

Рачуноводство реферише да је 19. пр. мес. дражна и друга лицитација за набавку сена и да је остала на Симона Лекају по 46 а по дин. пара килограм.

Налазећи да је цена повољна и по одслушању протокола лицитације (Сбр. 15886). Одбор решило: да се усвоји лицитација и Симону Лекају да се уступи материјално сена од 1. Нов. тек. до 31. Дец. 1891. г. по 45 и по дин. пр. од кгр. — У уговор да се унесе поред осталих услова и захтеву сена још и тај, да ни пре истеклог неће имати могућнаг задах.

III.

Рачуноводство подноси реферат о дражној лицитацији за набавку хартије и повртва.

По саслушању изветаја (СБР. 16.582) Одбор одлучује: да се повери г. Др. М. Т. Леку да изутре подврће хемијској анализи и претходно констатује да ли је хартија доброг квалитета и тако, да се може усвојити лицитација, ако онда да се напише на решење.

IV.

Председништво саопштава акт управе удружења дунавског краја (Абр. 1176) којим се предлаже одбору за се потпуне две школе за јалију и дорћолску пошто једна и то на јалију апсолутно прво, а одмах до се помогла на плаш где се хтеле школе градити од „своје“. Акт гласи:

„Из општинских новина види се, да ће општина ускоро и то приступити подизати зграде за основне школе пошушај на овоме крају, и то две зграде једну јалијску а једну дорћолску.

Колико је одбору управном за уређење и унапређење дунавског краја познато, за дорћолску школу општина има земљиште негде ово садање сакаћење, а за јалијску нема, но ће да тражи.

Управни одбор овога друштва имајући у задатак, да се брине о уређењу и унапређењу овога краја претресао је то питање пошто је важно за овај крај, и у седници својој од 22 тек. мес. одлучио је, да општинском суду, за подизање ових школа изнесе своје гледиште као корисније и практичније за овај крај и њено становништво.

Одбор мисли: а) да се обе те школске зграде своје уједно и сходају за садашњем црквеном плану, и б) да се праве између на онове плану код сакаческе, где се мисли подићи дворјолска школа.

Побуде, које су управни одбор руководиле, да на оку мисле дође јесу: што је црквени план на самој средини целога квартa, дакле подједнако удаљен свима, који ће ову школу посећивати, а посећиваће је редовно и сваког дана деца од 7 до 11 година па је и потребно, да је за све подједнако удаљена. Што он има око 2200 квадратних метара простирње и има три лица, дакле могу се обе зграде уједно спојене или једна до друге саздати. Што је ту у близини и школа Свето-Сисоског друштва, а одмах у близини те школе на осталеном простору за трг, биће подигнут пара, где би деца за време одмора могла на чист ваздух. Што би једна таква зграда заклила и целу Душанову улицу на овој раскрсници као највећу у целом Београду, и која би пала у очи са сваке стране и улица.

За праву пак, потребну њихов за одрасле и од времена на време, користиће би било, да се премести код сакаческе: јер није потребна велика пространа; што се постојећа и иначе мора рушити због регулације и и склона је паду; и што би на том указаном месту дала леп изглед из даљине и ту.

Управни одбор износећи своје гледиште о горе споменутом, моли Суд, да и он овај предмет узме у оцену и ако се сагласила и налази да је доиста предлог умесан, учини шта треба од своје стране и и код надлежних власти, те да се ова жисно оснажи и изврши у корист овога краја.

Јер на што дадати две зграде и делити их на Јалијску и дворјолску, кад је боље спојити у једно на њихи два одвојена само; на што сада за јалијску школу тражити плац и по ова где ће се наћи и колико ће ће платити; а црква се мора рушити то мора, и онда тим прилком ће се неосетно и без трошкова парочених мови и преместити а за цркву је сне једно хоће ли бити ову стотину метара ближа нам дала од средишта квартовског.

Са горе наведених побуда и разлога, управни одбор се и усуђује молити суд да ну ову молбу уважи и даље учини да се задовоља изложена потреба".

По саслушању овога акта (АБр 1079) ако и молбе неких грађана који предложу да се откупи за школу други плац. Одбор је мишио; да се преда акт управе удружења комисији која је проучавала питање о градњу школа, да дале своје мишљење: а цјено молбе грађана (АБр. 1079) ирешио се на доснех рел.

V.

Председ пешић: саопштава акт одбора Саборне цркве АБр.1924) којим се јавља да је подиео оставку на чланство у одбору г. Милош Милојевић лимарија, и да су управљења места г. Никол Стевановића свештеника који је изабран за председника и пом. Милоја Карастојановића.

Према предлогу одбора прилеког изабрани су на управљена места г. г. Ватомир Марковић, кројачк цкол. одељ, Ристо Атанацковић агент и Јаша Адарић трговц.

VI.

Председништво саопштава да је надзорна подовница подмисаонитељ (АБр. 2025) о досадашњем раду свом од како су одвеени послове на реконструкција данашњег и грађевну новога водовода.

Примајући то с знању, Одбор одлучује да се извештај преда јавности преко ов. листа.

VII.

По саслушању молба којима траже плаћо на дадање на ваше г. г. Јања Поповића лимер. Вик. Д. Кнеж бак. и Данил Фарки мешан. (АБр. 1080, 1685 и 2025). Одбор је одлучио: да ле не може допустити молиоцима да граде ваиже, пошем нити су потребне на тачкама где их желе градити нити у каронак у општ има потребе за ваиже.

VIII.

По саслушању реферата о молби Хате Алексића грађевнара да му се исплати реста сума што јој је ирнмио за њену кућу је небаиво општина и наместо ње ову сведу још 1886 год. — одлучио:

Да се према решењу АБр. 123 и СБр 9700 од 1886 исплата Акта Алексићу још дапорак ни партије на непредвиђено потребе.

ПРАВИЛА и УПУТСТВА

ЗА ИЗВРШЕЊЕ ПОПИСА ЉУДСТВА И ДОМАЋЕ СТОКЕ.

I

Општа наређења.

Чл. 1. На сваку пак годину извршење со попис људстаа и домаће стоке у једно исто време у целој земљи. Овај ће попис извршити општинске власти помоћу нарочитих повласлачи, а под својим надзором и контролом.

Чл. 2. У сваког варошн, варошица, села и засеока попишаће се сва становишта, који ту стално живе, па ма се неко од њих тада и не десио ту, но неће у другом месту, на каквим послом и уласком: на пр, у војсци, у школи на занату, у приватној служби, у болницама, на путу (у земљи или иностранству), на робији, заточеку, у затвору, у приватоу кол: просвећених судова, полицијских и општинских власти и т. д. Чиновници, свештеници, учитељи и учитељице пописују се у месту, у коме су со службом.

А тако исто попишаће се и сви они, који се у поме месту привремено затекну до по ноћи 31. децембра 1890 године, ма од куд они били и на коју послом и уласком у то место и ма на кратко време ту дошли. Дошле у сваком месту попишаће ти и приком и заиитчко државно. Које рећи: и ово које ту стигне и ово које се ту нађе.

Према томе они, који се тога дана не деси у месту свога сталног пребивања, него у ком другом месту у Србији, по ће каквом послу, биће пописани и у месту стално пребивања и у месту где се буду бавили на краћем или дужем времену, на пример у војсци, у школи на занату, у приватној служби, у болницама, на путу, у приватним домовима, заводима (државним и приватним), у казненим заводима, на робији, заточеку и затвору, у судском полицијском и општинском притвору; гостионицама, рудницима (ако нису рудници у месту), railway-ма и т. д.

Уз попис људства попишаће се одмах и домаћа стока, каквој и колико је ће буде неко до по ноћи 31. децембра. Домаћа стока попишаће се под надлештвом, којих општина и планета, који ће поме рећи.

У исто време попишаће се број дома (кућа).

Чл. 3. Попиоци овим треба тачно да се сваки људство које се затече до поноћи 31. децембра 1890. год. а исто тако и број стока и кућа; а да би се то тачније извршило, општински ће судови позвати своју општину на попише пре тако, да у једном општем пругу не буде више од 150 на више од 50 домова, и за свако такав круг наћи ће по једног поклисара који ће попис вршити.

Попиени пругови у свакој општини морају се одредити најдаље до 1. новембра ов. године. При одређивању броја домова за појелне пругове у сеоским општинама општински су судови дужни узимати у обзир колико су домови удаљени или разбрани као и друге природне ако би отежавале попис, па према томе да не одређују велике пругове много веће од 50 домова, и за свако такав круг наћи ће по једног поклисара који ће попис вршити.

У варошима пак општинска нарочито у Београду, Нишу и другим већим варошима, кад се одређују ови пругови, треба узимати не само број домова (становања) но и број породица у њима; на ако су неке улице сразмерно густље насељене, у њима пописне пругове треба одредити с мањим бројем домова. У сваком пак случају, пописне

круговa морају бити тачно обележена, како се неби десило да неки дан остане неупамћен, или да га уопште неби пописивачь.

Чл. 4. Чим се одреде поједини кругови, општинским ће Суд одмах наћи и одредити пописиваче за све те кругове и о томе известити своју надлежну власт. Пописивачи за сваки појединi круг морају бити одређени најдаље до краја месеца новембра ове године.

Чл. 5. Пописивачи одређене општинским судовима из свога особља и у општ из других својих писмених моћника, који се за тај посао могу употребити.

Где општински судови не би могли наћи потребан број пописивача у својој општини, оне ће се најдаље до 10 новембра ов. год. обратити својој надлежној власти и тражити, да јој их ово њене и у своје време упути у општину. Ако надлежна власт не би могла да њене у своме кругу потребан број уништила по своје општине, оне се најдаље до 20. новембра ове год. обраћа за то преко своје окружне власти окружном статистичком одбору, који даје потребне чиновнике из разних струка и у случају да тај род и овај не би могао подмирити сву потребу за општине у своме округу, окружно начелништво ван његовог управа обраћа се одмах министру народне привреде и трговине да он одреди потребан број пописивача.

Чл. 6. Кад се тако у свима местима одреде пописивачи, поднеће поједине општине општине својих потписаних надлежним властима, а оне ће их са својим мишљем достављати окружним статистичким одбору, најдаље до 10. децембра ов. год. Из тих списака треба да се види, како су поједине општине подељене на општине кругове и за који је и колико врз више пописне записнике одређен.

Окружна статистичка одбори контролишу и исправљају те списокe, ако нађу да у чему нису подесни, и о свему томе извештавају министра народне привреде до 15. децембра ов. г. Приводећи окружних статистичких одбора обавезне су и општине.

Чл. 7. Сви пописивачи морају бити у свима одређеним општинама 27. децембра у вече, како ће се моћи 28. децембра одмах упознати са својим пописним круговима и прочути сва најважнија и упутства о вршењу посла.

Чл. 8. Лица, која се уосталом за пописивање нам места свога становања, имају право на награду и општинска судова, исплаћује им ту награду одмах оне општине одређени посао.

Чл. 9. Пописивање ће се вршити пописним листама по обрасцу А, који се овде под 1. прилаже. Од ових пописних листа послаће министар народне привреде надлежним властима потребан број за сву општину. Ако број општина потреба више листа но што је ју је послато, она ће тражити одмах преко своје надлежне власти, да јој се што пре пошаље још колико јој треба.

Уз пописне листе послаће се за пописивање и потребан број контролних списокова по обрасцу Б под 2. Пописивачи ће добити од општинских судова потребан број пописних листа и контролних списокова.

Чл. 10. Окружна статистичка одбори руководе и надзиравају у стручном погледу сваки рад у својим округима, па с тога су она надлежне и за сва обраћања, те се на њих треба и обраћати; и у колико би ван њега у том погледу што нејасно, оне се за обавештење обраћају министру народне привреде.

Чл. 11. За сваку поједину породицу, задругу, као и за сваког појединца, који има своју самосталну радњу и који одвојено од своје задруге, одређује се по једна пописна листа, на којој ће пописивач пописивати лица и домаћу стоку (ако је дотична породица, задруга или самосталан појединац има). Но за породице и задруге с већим бројем лица — чељади, доколе се и но две и по потребе и више листа, које ће, из колико их се за једну породицу и задругу дало, сви бити означене једним истим бројем контролног списка, а редни бројеви пописне листе продужаваће се с једне на другу, трећу и т. д. листу. Исто тако болнице једне болнице, њени једне школе, (интернати) општине једне комуне, путници једне гостионице, осуђеници једног завода и притворници једног полицијског, пописиваће се редом у једној пописној листи или у околико листа, колико их треба да се сви пописују; но све те листе бићe означене једним истим бројем контролног списка.

Војничке старешине када пописивају у општине листе само своје војске, којима ће потписни општински суд дати потребну контролну листу према надлежном војном старешине у месту.

Старешине војних надлештава и завода пописаће сва лица која у тим надлештима и заводима стално обитавају на начин како се и остали упућују.

Описивши све породичне радионице и занатске радионице, пописују се код својих кућа, као и остали грађани.

Странске и странствене и остале радионе на железничкој пруги пописиваће у своразуму са надзорним инжењером дотичне пре железничке станице у свом округу, коме ће општински суд пресе свога пописивача дати потребан број пописних листа.

Чл. 12. Сваки старешина мора упознати не само свој народ и остале средине, који с њим у заједници живе, но и сва друга лица, који су под његовом влашћу, као што обичне слуге, било као шегрти, калфе, рукописи радње, надзорници и томе подобно, било као ђаци на стану и храни било да се дуже у кући на молоштине, но за сва ова лица, која нису чланови породице мора се назначити шта су домаћину — старешини — и место одакле су. Ако као које од њеколико лица, као што су рукописи радња, шегрткиње, калфе и други, ће би становали у кући господиновој где служе, онда добијају за се пописну листу и пописују се као засебни породични у оној кући где станују.

Чл. 13. Попис ће се вршити на дан пред почетак јануара 1891. год. тако, како ће се на дотични сватати стање, које је постојало у ноћи ноћи 31. децембра 1890. год. Да би пописивачи могли тачно и на време овај посао извршити сви ће отпочети записивање — раздавање — пописних листа по домовима још 29. децембра.

При овом разношењу листа сви ће попуњавати одређене рубрике у контролном списку. Лицима која су довољно писмена да своје листе могу сами попунити, пописивачи ће оставити пописне листе на попуњење, а код неписмених ће прибележити у пописној листи приврeмено ако што се о дотичном лицу, односно задруги и породици зна да победнеди, да ће нада прелазјућу ноћи повео од куће до куће у своме кругу и од оних који су пописне листе сами попуњавали, примите листе и са свима контролним списком поредити и исправити, ако што за исправљање има; а код остаих породица извршиће по своме пребележеним коничка шипке и бележке своје у пописним листама и контролнику исправити, према стању које је било у ноћи 31. децембра 1890. год.

Чл. 14. При почетку вршења општинци ће суд јавно објавити, који су пописне пописивачи и за који круг одређени. Давши своме пописивачу, у што време и писмено уверење, које ће она на захтев старешине показати. Општинске судови дужни су сваком пописивачу дати у ноћи по једног свог одговарајућа која ће с пописивачем ићи из куће у кућу.

Чл. 15. Код пописивач ночи пописивање једне породице он ће најпре у свом контролном списку записати име и презиме старешине породичног или задружног, и ставити у трећу рубрику контролног списка број мушких у њих заједно) а у четврту број женских душа те задруге или породице; у петој рубрици записаће чиди је дом (кућа) ли ће сеоа пописе на листа постављати и свршити. Онај исти редни број, под којим је старешина написан у контролном списку, долази и на пописну листу његову.

Под једним домом или кућом разумеваћу се све зграде, које у једној авлији и под једним бројем постоје, па ма оне и не биле под једним крошом.

При пописивању цигана чергара и у опште лица, која не живе у њихово него у земуницама и под чергама, ставиће се „лишни у земуници“ или „лишни под чергом.“

Чл. 16. Код пописивач при пописивању дође у једну породицу, где је старешина већ толико писмен, да може сам попису листу попунити или има која писменог у својој породици он ће му предати толико пописних листа, колико му буде требало, према броју задругара, те да их, као што је речено у чл. 13. он сам и попуни. У свој контролни списак забележиће име и презиме старешине, број женских мушких и женских лица, и обележаће пописну листу, коју ће попуњене остављи, оним бројем под којим је старешину породице у своме контролном списку уписао. Тако остављене листе прибираће се и контролишу при завршају, када пописивач извршује коначно пописивање свих који нису били у стању да сами своју листу попуне. И једне и друге листе пописаће сам пописивач.

Чл. 17. Неке болесника у болницама њена у школама који у самим становљу, осуђеника, притворених као и путника

у гостионицама, прече старешине односно руководиоца тих завода и надлештава, којима ће пописивачи достављати потребан број пописних листа. Поменути ће и у том случају захтевати у свој контролно списак име и презиме руководиоца односно назив надлештва или завода као и гостионице, а чији је дом (кућа) и обележење предаје пописне листе овим редним бројем, под којим је руководиоц завода, односно надлештво, у контролном списку записано. И ове се листе прибирају прот јануара.

Управитељи завода и старешине надлештава и завода, ако станују у школи, надлештву или заводу, као и ђаци, служитељи и гостионичари, зашто су се за засебним пописним листама. Исто тако пописивање се на засебној листи и свако ђак који живи у стану, који је сам узео, а није код каквог породице уђило и их хранио.

Чл. 18. Ако би пописивач при пописивању наишао на какве сметње и пречине од стране породице или појединца, које попишује, или би пречетао да му се не пружа право бројно стање лица или стоке, он ће одмах известити о томе општинску суд и тражити да се те сметње отклоне, што је суд дужан одмах и учинити. Исто тако и суд ће рад својих пописивача непрестано контролисати и ако примети на каке неправилности он ће их одмах одклањати или о томе известити своју надзорну власт, ако их сам не уможе отклонити.

Чл. 19. Кад пописивач не нађе старешину породичног, пити које друго пописно чељаде, које би му могло дати обавештење за попуњење пописне листе, тада ће по најближу суседа записати име и презиме тога старешине у контролни списак и редни број станите на пописну листу истог, па по тим и саму пописну листу поднуће онет по домаћим обавештењу суседа, познаника његових, или општине.

(Настаће се).

РАДОВИ НА ВОДОВОДУ

Известај надзорне водоводне комисије

25. Септем. 1890.

— свршетак —

6. да се набаве од разних фабрика нормалије за затварање и чесме, па за тим да се од изабраних типова поруче оволико, колико за реконструкцију водовода буде потребно;

II. За грађење новог водовода:

1. да се откупљено земљиште за резервоар прими од општине;

2. да се извади откуп земљишта у Макишу;

3. да се на свима овим местима где су пројектовани бунари у Макишу и где ће се подизати зграде, изврше бушења;

4. учињати све нужне припреме за повољније попуњаја о количини воде, која се може добити из једног бунара;

5. отпочети грађење зграда за машинисте;

6. набавити потребну телефонску везу, бирош управе водовода са Макишем и општинском зградом;

7. спровити све, што је потребно за расписивање лицитације за набавку цеви, тако, да се исте до јесени расписати може.

Према овој диспозицији одмах је приступљено раду, како на реконструкцији постојећег, тако и на грађењу новог водовода, и до сада су они послови извршени.

Откопавања је глава главног изворa у Билбалдеру и шестинице поваи изнади, који сада воду спроводе. Како су ти канали већим делом рђаво зидани, тако да се знатан део воде уз пут губи, то ће се цео спровод извора начинити, и то у целини од печене земље. Тога ради већ су цеви поручене и рок за полагање цеви ископан. Поште пак билбалдерски водовод добија воду са више страна, али се није знало где су главе тих извора и којим путем иду спроводи од тих извора, то је прво задатак био, да се пронађу главе тих извора и цут, којим су они уведени у главни спровод. До сад су попаљем нађена два стара извора и дедицине односаваше њихови спроводи. Међу тим се на отвопавању још и даље ради.

У исто доба покушавано је, да се копањем пронађу пови извори, који би појачали постојећи водовод. Досадашњим истраживањем ископан је један појачи извор, који се према свом подожају може без тешкоће увести у постојећи водовод, и који ће унећати количину воде са близу 10.000 литара за 24 часа.

Сад се само чека на долазак поручених цеви, те да се тај нови набор украти и цео стари спровод реконструише.

Исто су тако откопавани спроводи и извори нарошког водовода и како су њихим делом извора добро ухваћена и спровод се налази у добром стању, то ће се на том водоводу чинити само местимичне поправке.

Односно жеста за стопанрште и испитивање цеви, увет је један део општинског сокака, као место, које је близу и жељезнице и сталске обале а на том месту већ се подиже шупа, у којој ће се вршити испитивање цеви.

Саже пак гвоздене цеви поручене су и према уговору — при крају овог месеца отпочеће пристизати истих, тако да ће се почетком Октобра моћи приступити и самом полагању цеви у изворе.

За грађење два резервоара од 100 куб. мет. запремине, расписана је била лицитација, 27. пр. м.; ну пако је само једна понуда поднесена, то је понова лицитација расписана за 7. т. мес.

И на послетку набављене су нормалије затварача и чесама и поручбина истих извршена је.

Према овоме до сада је све спређено, што је било потребно, те да се реконструкција билбалдерског и нарошког водовода може још ове саме довршити.

Односно пак радова на нов водовод ирше се ови послови

Предузето је бушење на оним местима, где су бунари пројектовани. Бунар, који је за преже предходних радова приређено начињен, изкучен је копљуо из земље, тако да ће се моћи поставити као један од дсевнатинских бунара.

Расписана је лицитација за подизање службене зграде, али због тога, што је стигло само два оферта расписана је за 7. тек мес. друга лицитација. Спређена су сви општи и специјални услови, како за извршење грађевина тако и за набавку цеви, и за грађење главног резервоара, тавода ће се још ове јесени моћи расписати лицитације за све потребне набавке и грађевине.

Тражена је дозвола од Г. Министра нар. привр., да се подигне линија за телефон.

Вођени су и преговори за откуп са сопственицима земљишта, на којима ће се подићи бунари и зграде у Макишу и до сад је са већином извршена погодба, као што је суд парочитим писмом о томе известио.

Сем оних радова комисија је према захтеву одбора општинског узела у претрес и питање о канализацији Београда, и тога ради већ се средују до сада прикупљени подаци нужни за израду пројекта.

То је у главним потезима рад комисије и управе водовода до почетка овог месеца.

25. Септембра 1890 г.

Београд.

Председник надзорне комисије за водовод

Н. Н. Стаменковић

Чланови:

Коста Д. Главинић,

Живко М. Милосављевић.

КАЛИМЕГДАН

(Покушаји удружења и прилози на општину)

(наставак)

На овим другим актом свога протумачења, г. Министар војни није пуно одобрење у овој потпуности и онако шпате, како је удружење најкланло да једнотребно нако и жељело да одобрење буде написано. Али, после дужег разнишљања о свему што би се над могло дешавати између удружења и градске команде, Управни је одбор нашао да Калимегдан зала примити под прописаним условима, али само умолите Господина Министра да се учини неправна 5-те тачке у колико су оне прорачуњени приходи Калимегдана, почем је у предност траже узето и оно што се носи по роновима и у самом граду и што и даље остаје у властитост градске команде. Према томе управа удружења управила је 10. Маја исте год. и трећи акт:

„Господину Министру војном

Преписом Г. Министра војног од 12. Новембра пр. године ИФбр. 1634, који је удружењу ви украшавање Калимегдана да то одобрење на руковање Калимегданом, захтевано је да удружење изјави прима ли Калимегдан на управу.

Другим својим преписом од 18. Февр. т. г. ИФбр. 220, Господин Министар наплаше је ну молбу удружења протумачити оне тачке постављених услова у односу противно, које управи нису биле довољно јасне.

По тим двема актима добивеного одобрења, удружење је одмах предузело и до сада посакрашавало и све остали претходне мере, на како је данас спремно да започне стварни рад у правцу постављених задатака, управо удружење на основу одлуке управног одбора има част изјавити Господину Министру војном да је удружење готово примити Калимегдан на руковање под условима који су обележена у речима преписима.

У исто време, управа има част молити да Госп. Министар изволи изменити 5-ту тачку услова, у колико она садржи оиашку рачуна. Иконе је удружење обезбеди да годишњ. најмање за цивилизацију која толику суму, колико је за последњих 5 год. просечно узет, фактичан било прихода од Калимегдана. У израчунавању те цифре без сумње узете су не само Калимегданска него и градска приходи, која признајеш ипиадеј. зовну јер са Калимегдана градска комуна прима:

а) 2106 дин. од закупа; и

б.) 600 од пиљарица. Траже, а све остале суме прибирају се са простора градских и са дунавске обале, што ће и даље прикупљате град. комуна.

С обзиром на то што ће друштво морати дуже време, кад предузме проширење закупа, остати без прихода од дашњих, и да ће цео приход од проширених закупа ни и од тада, слушати не увећење самога закупа, управа је уверена да ће Г. Министар изволети поредати да се од удружења не тражс суме које сво овде моји плаћати, и да ће у корист увећења Калимегдана који треба да буде уређен не само да би одговарао усавду престонице него из толиких других патриотских обзира, да ће Г. Мин. одлучити се и овој молби и дозволе из спасиоше побуде поклоните под нар. Скупштине да се Калимегдански приходи не дају инвалидске зонду те да се тако сној историјски парк који је сопственост државе, могне даиме украшавати.

С изменом изнесом 5 тачке увоне услова, удружење моли да последњи акт одобрења Г. Министарског председништву среда поклоните града на Цара Константина и цар. Јелену, јер је удружење уверено да се тога дана изврши свечано примање Калимегдана.

Што се тиче услова о дан. закупу закупа, имало би се напомено између градске команде и удружења утврдити како ће се напрашти отако закупи или продре уговора на удружење.

*

На ово писмо Управе удружења калимегданског, Г. Министар војни изволео је овако одговорити:

Председнику удружења за украшавање Калимегдана

Захтев изложен у писму вашем од 11 маја ове год. Бр. 6. да се тачка 5. услова изложена у решењу претходника мог од 12. Новембра прошле год. ИФбр 1634 измени, није основан јер је прорачун у овој тачки, и по томе, ја немам разлога, да 5. тачку услова изложену у напред поменутом решењу мењам.

С тога, ако удружење прими Калимегдан у овоме по условима изложеним у решењу од 12 Новембра пр. г. ИФбр. 1634 и обзиром од 18 фебр. ове год. ИФбр. 221 нека председник изволи известити ме о томе те да народни да се предаја Калимегдана изврши.

— свршује се —

ДА НЕ ПРОПУСТИМО

(једна реч о регулацији)

У сваком граду без сумње једно је од најпретежнијих питања: регулација улица. Јер, да једна народ у истини буде лепа варош, да се може брзо и спектарно развијати, и да у њој сем других угодности буде више услова и за саму здравственост, у многоме све то зависи од тога, да ли је питање о регулацији изведено како ваља.

У минулим деценијумима овога столећа, не само да су непотодно на све стране трошене паре на откуп земљишта за нове улице у новим градовима, него се на даље у дан све то нешма изађу сваки инвалиде на што потпуницу регулацију и најстарајих келких градова у којима и саме поједине зграде представљају вредност читавих милијуна.

Питање о регулацији Београда, у толико је данас претежније, што ако је у недавној прошлости пропуштено да се уради оно, што се без по муке могло учинити, још ће већих тешкоћа на и право немогућности бити ако се и даље остане сапртаних руку и на времена не буде размишљано и предузето оно што је у томе погледу потребно и што се пре или после и мора учинити, ако нам је стало до развитка Београда.

С тога је са свим било на своме месту кад је грађевинско одељење прошле године поверило питање о регулационим намењама у планковима ситуације. Публикацијом нак самих записника комисије, која је проучавала какве су њене потребе, широј јавности није питање изнесено у довољној светлости, почем из самих записника није било могуће разумети у колико се праваџ које улице има изменити и како нова регулација пројектована. За то без сумње и није било инвалиде одавва од стране стручњака из грађанства, на које се рачунало. Али то се најзад не мора ни да очекује, и општинску управу и представништво не треба нашта то да буни, јер само бутале мора се тумачити као знак општег одобравања. Но томе над и друга комисија одборска дале свој суд: и кад се за тим обе заједно предстане грађевинском савету, те и Министар грађевина нареде своју, несумњано је да ће то бити оно што је најподеснује.

Толико нам се чини да је било боље проговорити о регулацији у опште, но упуштати се у повинарско излагање својих назора о регулацији данашњих улица, и просецању неких нових — о чему ће писац ових редака имати прилике да на другом месту своје гледиште изнесе.

Данас је још цела стварпред одборском комисијом, чији ће рад зависити од одлука одбора општинског, на баш за то и ударамо гласом: на Одбору је општинском да питању о будућој регулацији поклони најособитију пажњу, јер то данас може наследити да није тако важна ствар, али с погледом на оно што иде, на оно што ће бити, и што треба да буде Београд некада, питање о регулацији, које се сада проучава, јесте од најпећег значаја.

Они који су неразумно били пропустили да откуп вакупских добара узме општина у своје руке, те да ре-

гулацијом од прилика дана почне самостално решавати, трпеће вечито оправдане прекоре. Али ће тако исто и сви фактори који данас решавају питање о регулацији заслужити и веће осуде, ако се не пође путем који је пре или после неизбежан, што се дакле још сада не предвиде у плановима ситуације такве какве, које ће бити неизбежне у ближој или даљој будућности Београда.

Кад је у питању један тако животан интерес нашега града, ни потребне жртве, ма колико, једнике не могу бити скупе!

И.

ДОПИСИ ГРАЂАНА

1. Октобра 1899.

Има врло много питања која би решење морало дуго чекати и само с тога, што је општинска управа ситуацијом преуређена за претресавање сличних њених послова. Коренашње прописе и главни захтеви, нужних санитетских и грађевинских реформа. За то ми се и чини да би вало било одштампа ићи напред, да са радом на основним и главним пословима, тече упоредо и расправљање малих питања, оних поправака, која се односе на уређење јавних пролаза. Ствар, на пр. поседа мале наследства и немогућа. И пошто ако се овоју пуне руке посла а мало радно снаге и предстаока остварење свега оног што је потребно, не можи се ни изнаћи да нам све одмах буде потопно, мора се дакле подносити многи недостатак или трпети прибогно стање све, дотле се не постарите могућност т. ј. дотле просто речено не дође ред да се може ово или оно уредити. У свакој створи ово тако питање, међу тим има лаког посла

Послови општинска и рада општинског представништва и управе општинске, више у прошлости рамала само за то, што се није могло уредити више, него што се ни мало пак бар врло мало обраћало пажња на то, да се послови систематичну, и на тој начин да тиху извесним поретком.

Једна од главних мана у општ у уређивању послова административних у њиној држави, биће је у томе, што се с никоје стране није гледало да се постави извесни ред. На против, администратавне реформе вавек су замењене од неке или мање енергије оних који су код решавали судбином земље, и мање — више од периодичне могућности да се један или други успех постигне. Међу тим није тешко увидети да се у општине једу многа наша даје постави, код се по сталноме реду изводи једна реформа за другом, код за коју зна могућност и код је која пажиња. Тако се у прошлости није радило и с тога су и морали послови много више да рамају.

Напомене ове чиним у тој намери, што бих желео да данас управа општинска центрашње што је могло више све општине своје и да представништво своје законе у стално стављање да се извршује једак по једак и од оних малих задатака на решавање којих нама на путу никаких препрека.

Поједначне поменидама да ово или оно проуче, колико је потребно, толико је и нагледно. Као сваки комисија проучава други предмет засебно, свака одвојено, онда није могуће доноситн поглове у поштују органиху возу. С тога и јесте много недоследних да се перманентном удом одбору пажном, почашном или нагледном, осеора стална брига на уређивању свега онога што се односи на административне реформе.

Ову тему ја сам и као бих, замени у одбору општинском, нимо зрачење да говорим, на је једно време бало готовости да се у томе погледу што и учини; али према нашој организацији редна техничка деки и у томе, што се одборници бирају само на две године. Кад би рок те служе био већи, онда би општинска управа имала трајније послова од појединих одборника; но овако би се редова према структама, могли назначити моји одбори, са специјалном групом послова.

Пошто сам се дотакао овде у општ како бе по може мишљењу звалим уредити извођење административних реформи, да кажем сада неколико речи о једној ствари, решење које сматрам да не треба одлагати; но о томе послову други допис.

Д.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Први кредит. Комисија, којој је било поверено да прегледа светашњи пројект за уређење Калимегдана, поднела је Одбору реферат у седници 8. ов. мес. Према поднесеној мишљењу, одобрено је да се одмах предузму радови за уређење Калимегдана, и да се на то за сада може утрошити до 15000 дин. У комисију, која ће водити надзор над уређењем Калимегдана, одређени су одборници г. г. Милорад Терзибашић, Коста Д. Главинић и Милан Капетановић.

Одбачен. Одбор општински није могао уважити ону коју су становници неких улица приградских поднели тога ради, да трошкове за поправљење отклопљене тих улица подноси општина и за трговарске просторе.

Одбор је остао при решењу које је о томе и раније донесено, на основу чл. о грађењу калдрме и тиме прело молбе прешло на дневни ред.

Примање. Од 10. ов. мес. утврђен је ред примања оних који долазе предсједништву општине. Председништво прима уторником и петком по подне.

Седница. Сутра 15. ов. мес. држаће Одбор општински редовни састанак. На дневноме су реду предмети који су остали нерешени на последње седнице.

Из страних општина

У Кијеву електрично осветљење. И ако во броји више од 7000 становника свега, бављећи варош Кијева уједа главно осветљење и вароши место њега електрична што много боље.

Осветљење варошки врши се са 120 светиљака од којих ће свака имати јачину од 25 свећа, и биће снабдевена са реостатом од емајлираног гвозденог бакра. Фабрика је већ изграђена и моћи ће снабдевати са сталношћу 1000 светиљака јачином од 16 свећа. Приватна кијевске електрична светлост по 9 пара динарских 100 ват-часова, над приватном од 110 волтних елемената. Она је цена постављена од сата, за који се по часком плаћала по 32 п. дин. куб. метар, за тим опало на 24, 22 и напослед на 18 п. дин.

Општина, жељезница станица и болница узимаће нарочито општинско осветљење.

У фабрици ове нове осветљења налазе се два генератора од 30 пов. покретне, које загревају две машине Белиновске системе, са разводником (Steuerung) Радерсовог система и са кондензатором од двадесет квадратних свати; дакле налазе се две машине система Сименсовог од 16 800 ват-ча и две батерије акумулатора Тиндр, који могу сама да снабдеву своју 800 светиљака највише од 6 часова. Ове батерије служе у исто доба и као резервна справа, и као регулатори. Оне се дому пуне а нову прекидају струју електричну у разводни круг. У случају кад ће се струја прекинути, батерије ће одмах аутоматично саме собом постаје у нормално претање, тако да се тој трошутни прекид не даје ни приметити. Спроводне жице — које имају у пречнику 3 до 5 мм. нешто су за нормалисане изолаторе, који се налазе на бронзаним стубчицима.

Ову мрежу жица снабдеваће пет надзора (feaders) који се пружају изнад вуће, а утврђени су на жељезним полутама по крову. Разводни рејон пружа се, за сваки надзор, преко 800 метара од сваке стране изборице.

Фабрика је изграђена још обзе реке Данепе а на општинском земљишту.

РАЗНЕ БЕЛЕШКЕ

Обележавање улица и кућа. У последње време занимају се многе западне општине питањем: како је најпрактичније обележавати улице и куће, а један француски лист каже је ту скоро и довршење закључно. Мала, која су учинила у многим градовима, у томе је, што се бројеви стављају на малешне таблице, које се причвршћују по најзгоднијим местима где се лако дају уочити. Те врпузорске дугиље и дугуљице, те се често догађа ко зна колике зарошине да и очајер и пешак иду ближе и даље што се не може да види број. Предложе тај лист усвоја ово: да се у место белих таблица намештају таблице црно обојене с бројеви да буду бели, јер бели бројеви на црној таблици боље падају у очи. Таблице да се не праве вело мале него ове и да се намештају једнообразно, по једним начелима и не у мрачним кошковима. За обележавање улица предлаже је да се не само постављају вело велике таблице на почетком кућама, него и иследа малих улица на таблици да се назначи од ...бр. до броја...". Такве таблице да се стављају на свима предом зло је улица дуга, да би тако лакше било видети који део улице садржи број који се тражи. Таблице ове не зала постављати сувише високо, због кратковвдних и не треба да су удаљене од светиљака, на чијем стаклетима ће такође (по њиховима) вало метати имена улице, да се вому лакше чита.

Питање ово има предности и за наше вароши, па с тога и доносимо овај кратки реферат.

Хигијенска перионица. У Лајоку отвара се скоп дана новоподигнута хигијенска перионица. Она је свршена у вело великим размерима а тврди се Августа Рацки који је уједно и директор тога завода во преко рубља. — „La Mesure" не може довољно да нахвали ову нову установу, која ће, по њему, бити од вело велике користи становништву лајечком.

Сем тога што ће задовољавати све хигијенске захтеве, она ће бити и с економског гледишта добро дошла, јер ће цено прања бити много нижа него под најсретнијим прилог | изгубиће рубља стаклењо је к само прање биће много лепше од ручног. За прање ће се употребљавати само водя и марсељски сапун. Овој установи пророчу велики успех.

Борба за снопе. Ни у врлинама основима нису једне безазлене снопе могле железа нарно. С једне стране гоњене с друге браћене, дајући повода разним сукобима у градовима скандинавским у 15. и 16. веку. Тамо је од некоје вило допуштено да снопе могу слободно зумарити по варошким улицама, да но њима траже опалине и да се тимо храме, крпећи на тај начин и чишћење улица, као што то и данас чини пашчад по најразданијим општинама. Али једнога дана, нарочно на тужбу многих грађана, почели оних, која по данашу и не трговачу са снопама, вала би прокуђена да уведе строге мере против „снопске слободе". Наредбе пладеви беху узалудне, јер заинтересовани не хтедоше се повиновати и хуктаху даље снопе по улици. То учини да управа града Кристијанса издаје чудну наредбу, по којој стражари хватаћа бели су опкопљени да отпану уши свакој снопе коју бу нашли на улици.

То у велико огорчи шатин део становништва, те сви опет стаде гонити стражаре, а великом вином пашићи снопе као вод нас деца пашиод спречавају вршљавање наредбе.

Видећи да стражаре или нису моћи у ход тању, или се боје грађана, управна власт предаде вакрпљи, градском палату и неговом органима, којима бони одобрено, да стоју тих коју ухвате смотрају као снопу.

То побуни целу варош. — Ристало се, док су се снопе чувале дому правље; али сада кад се вишао и на врлинах, то је било сувише. Руље оружаних људи, великом грајом и вином окупљају се пред управом, тражећи да се престану гонити сирота снопе.

Власт би принуђена да попусти, и снопе задобише поново своју слободу, то ли да допуштено као пре да се по улицама могу слободно шетати, грлатити и у блатишто звлати се на велику радост сиопих госпо.

Почетком 17. века заступљене поново изгреване снопе за увек своју слободу, јер сувишништво само увиди немогућност тога обичаја и поче само да снопе затвара у оборе и томе их храни.

Да очистим бољу. Најпростија начин да се очисти сопа, пеће у томе да се трљају у влажну сочив и земљу, пего треба мешати на ситно једнаке тежине количине сумпора, по том усути за четири пута и пеко време мућкати све то. На овај начин вадјање се сва дна и са страна сиопе све оно што се налегало на стакло изутра, али вала по другу пут усути нешто воде и добро мућкати.

КЊИЖЕВНОСТ.

Можемо се само радовати што је угледао света први део знаменитог списа г. Спира Гопчевића:

„СТАРА СРБИЈА и МАКЕДОНИЈА"

Без сие изворне књиге но бе требао да истине ни једне док, у коме се српски дише и српски осећа, нарочито данас, кад је македонско питање тако рећи на дневном реду. Али бе се само још нека морали радовати кад бе дело ово, ма и потребном потпором, углавало што пре свету и на сим језицима, на које још није преведено: енглески, француски и талијански. Јер ко Срби и без ове књиге знамо наше покрајине, на бемо ако устреба умета и да се повучемо грлатичко кавани са свима који хоће српску недовољу: али бојати се хоће ли без обавештења бати у страпском свету довољан број наших пријатеља, да вобили за земљом чакон и дипломатски столом, одбране наше старосетавно право.

СТЕЧАЈИ.

I.

При рачуноводству општине београдске установљено је место главног књиговође са платом од 3600 динара годишње.

Они који желе овај положај заузети, треба да до краја овога месеца поднесу молбу са документима о своју стручној спреми.

II

При грађевинском одељењу општине београдске потребан је још један инжињер.

Који би инжињер желео примити се службе општинске, треба са поднесе молбу са документима до краја тек. месеца, и да означи минимум плате.

Од стране Суда општине вар. Београда 1. Октобра 18 0. АВр. 2062.

ДОПУНА НАРЕДБЕ.

Управа вар. Београда, нашла је и ону досадну наредбу, коју доносимо на врху страни овога броја:

У свези наредбе за млађе управа вароши Београда овим објављује: да ита наредба важи и за *трговачке помоћнике, кафеџије, шегрте, шегртаре и остале млађе, који под платом служе*, но за помоћнике и касе с тим разликом, што њихова пријава и упис под власти има бити по уговору под којим су у службу ступили, а за остале вреди обична буквица.

Бр. 14.474. Од управе вароши Београда, 10. октобра 1890. год. у Београду.

О Б Ј А В А

(О пресељењу обвезника у поиши)

I.

Командант дунавске дивизијске области претписом својим од 17 тек. ица Бр. 5889. наредио је: да се пресељења обвезника у поиши и исиши из поиша односно одмах по скрпотку вежбања редовне војске.

Према овоме сви обвезници њако редовне војске тако и I и II позива народне војске свеју једпицпја, који су

неспособни, имају представити Команданту VII. пуковске позиције *недељом 7. новембра тек. године ради лекарског прегледа.*

Фамилије дужне су поднети сваки у своме кварту најдаље до 5. октомбра тек. год. и то:

Умрлих обвезника изнад умрлих; за осуђене навести на колико је осуђен, а за одселене тачно куда се је одселио, село, срез, округ; досељене као одакле се је доселио, где се је настанио са назначењем године старости.

II.

Сви инвалиди и полу-инвалиди који стално овде у Београду живе, имају представити VII пуковој команди у Београду *26 октобра* тек. год. ради лекарског прегледа.

Сваки инвалид као потпун тако и полу, има са собом понети са увиђај решење инвалидског суда, којим је оглашен за инвалида, јер само на основу овога, подвргнуће се лекарском прегледу и уживати инвалидску пензију.

Који не следује овом позиву одређеног дана и при издавању потпоре не подпесе уверење на увиђај, да је лекарским прегледом оглашен и даље за неспособног, биће ће се обуставити даље инвалидске подпоре.

Од Управе вароши Београда 22. Септембра 1890 године Бр. 13.433 и 13.618. у Београду.

ВОЈНИ ПОЗИВ

(за оне који су ове године регрутовани)

Велики број обвезника, који су у овој години регрутовани за стални кадар из в. Београда, а неки из других општина, који стално овде живе, варочите ђаци, шиу представи регрутној комисији ради лекарског прегледа.

С тога се сви они позивају сви они, који су у овој години регрутовани, и то као регрути из општине београдске, тако и они из других општина, који су овде у Београду, да на дан 30. Октобра у 7 сати изутра, престану ради лекарског прегледа, округлој команди у горња град, где ће се преглед регрута вршити.

Бр. 7093. Из канцеларије VII. пук. округа 28. Септембра 1890. г. дине у Београду.

Разне општинске лицитације.

Јавном усменом надметању подаће се ови запуси:

15. Октобра

Подрум у кући поред на великој пијаци. Лицитација у рачуноводству.

15. Октобра

Подрум у кући Тешић, на великој пијаци лицитација у рачуноводству.

17. Октобра

Пријо са „Акције" Механски. Лицитација пред Калоном Надзиратеља.

19 Октобра

За оправку поокна, само зидарско-ситнарски посао; Лицитација у рачуноводству.

Услови се могу видети у рачуноводству.

Од Суда општине варошн Београда 25. Септембра 1890 СБр. 16952.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

II. ПОЛОВИЧНЕ ТУЧЕРИЦА:

а) за собу а кућу или ако имају дућан са собом	0·20 „
б) 2—3 собе са кућом или ако имају дућан са собом	0·60 „
в) 4 и више соба са кућом или гостионица са кућом без механе	1·00 „
г) механа са кућом	1·50 „
д) механа са кућом и собама	2·00 „
ђ) механа са кућом и собама и дућаном	2·50 „

IV. ПИЋАРИНА:

а) марва за клање једном на годину	3·— „
б) марва за кућу	6·— „
в) обвезници изузимају марве од ње сопствену кућу.	

V ГРОЋАРИНА

а) прва на лету	7 пар.
б) прва на одреске	12 „
в) мала пробијача	352·52 к. з.
г) велика пробијача III реда	998·30 „ „
д) велика пробијача II реда	1000·52 „ „
ѓ) велика пробијача I реда	1684·57 „ „

VI. МУТВАЧКА КОЛА

а) мутвачка кола стара са 2 коња	12,00 „
б) мутвачка кола нова са 2 коња	36,00 „
в) мутвачка кола нова са 4 коња	72,00 „

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање при представи по позоришту, биоскопа и т. д. од музичара до	5 „
б) За свирање са певачем најмање од 3 музичара	5 „
в) За свирање женског оркестра (Дамен-Капеле)	20 „

II.

а) за 1 музикају у дућа. I-ог реда	15 „
б) за 1 музикају у дућа. II-ог реда	10 „
в) за 1 музикају у дућа. III-ог реда	5 „

III.

а) за свирању на дан	5—10 „
б) за разне представе и позоришне комедије, дневно	10—50 „
в) за менаџерије и куглане	5—15 „
г) Циркус од приликом	10—20 „
д) за забаве „Тивол-Ентре" т. ј. (певање, свирање и представљање)	
од петора	50 „

IV.

За друге просте забаве које овде нису предвиђене решењем општинског Суда одређен.

V.

За вожу на тежењ кучки.

а). буре од 5 акова	0·05 дин.
б). буре од 6 акова	0·10 „
в). буре од 8 акова	0·15 „

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 5. до 10. Октобра закључно пристало је преко и штинских контура:

ТЕЖИНА	Чега	100 к. прос. чена цена	ТЕЖИНА	Чега	100 кгр. просечна цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
	Бранна пшенич.	16·—		Слане . .	2·50
120	Бранна кукуруз	12·—	502	Меда . .	60·—
160.431	Пшенице .	12·—	682	Јајица .	110
34.679	Кукуруза .	8·50		Разне зелени	14·—
51.964	Ражи .	11·	980	Сира .	80·—
	Сочива.	—		Леја потковица	—
43.964	Јечма поки	10·20		Масти .	10·
15.612	Овса . .	11·25		Дахие говеђе.	—·
	Проса . .	—		Тумура дрвена	8·
2975	Пасуља .	25·		Разне зелени	—
10839	Кромпира нова	5·50	17708	Сиова дебелих	75·—
1130	Арнаутица .	10·—		Угљена камена	—·
6978	Црна лука .	5·—		Боба разна.	35·
	Бела лука.	11·	38.890	Креча	3·—
2349	Орија. . .	20·—	71.333	Вина црна .	20·—
5003	Трешња .	40·—	572856	Дрвен разне.	—·
19437	Боба разна	35·—	3666	Гвожђе ков. мекс	48·—
	Шљива сировиц	15·—	30.000	Цемента . .	—·
408.638	Шљива сувих	54·		Кутуса кисела	—·
38 275	Печмеза	55·—		Камена простa	—·
23·090	Сена . .	4·—		Мешина стара	—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Парна штампарија **Народне Радикалне Странке.** Уредник Сима Хаџи Ристић

БРОЈ 45. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ТРИ ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 8 дин.
на пола године . . . . . 4 дин.
за страно: земље на годину . . . . . 9 дин.

Недеља 21. Октомбра 1890.

Цена је огласима 6 дин. пеш. од врсте
Преплату као огласи примају се у администрацији суда а све дописе уредништву на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Недовољна писма не примају се.

XXII. НАРЕДБА

(За оне који држе фијакере)

Да би се могао прописати ном ред за фијакеристе у варошн, потребно је претходно да се сваки фијакерист, који се данас бави тим радњом у Београду, јави општинском Суду, ради пописних обавештења.

С тога се овим наређује: да се сви они, који се занимају фијакерском радњом, и то како гаде чија су кола тако и коњици што су од другога употребљени, фијакеристе до 27. ов. мес. јаве у благајну одељења Суда општинског.

Ова наредба односи се и на оне који не изводе на станице своја кола редовно, као и на гостионичаре који држе фијакере за возњу гостију — дакле за све без разлике који не држе фијакере само за своју кућу.

Ко се не буде одазвао овој наредби, казниће се по закону.

Од Суда општине вар. Београда 15. окт. 1790. АВр. 2130.

XXIII. НАРЕДБА

(За риђоре који држе чамце и барке)

Према тарифи, коју је за наплаћивање обалариских такса прописао одбор општински на основу закона о томе, потребно је да се општинском Суду јаве сви они који раде са чамцима на савској и дунавској обали у опару београдске општине, а тако исто и они који држе барке.

С тога се овим наређује: да се до 27. ов. мес. пријаве у рачуноводство општине сви они који имају чамце или барке, да би чамци и барке добили своје нумере.

Ко се не буде одазвао овој наредби, казниће се по закону, а сем тога одузеће се и изложити продаји сви чамци и барке, које се нађу дуж савске и дунавске обале београдског атара, ако се њихов сопственици до одређеног не пријаве по овој наредби.

Од Суда општине вар. Београда 18 Авг. 1890. АВр. 2137

НАРЕДБА

Да би се одржавао потребан надзор и над надничарима и прољама, Управа вар. Београда издаје следећу наредбу:

1. Од објаве ове наредбе па за 20 дана дужни су сви надничари без разлике рада и прале пријавити се лично од општинском Суду и тамо сваки доћаити, да се стално запиша надничарем или перачем. Поред тога ваља пријавити улицу и кућу где станује.

2. Како ће сваки при овој пријави од Суда добити билет записника и пребивања, то нора сваки исти увек уза се носити, да би га могао сваки од њихов показати власти, иначе без њега сматраће се да је без занимања и подлажће под прописе за скитнице.

Управа вар. Београда обавештава ову наредбу, познав сне, којих се ова наредба тиче, да по њој благовременоураде шта треба, јер ко то пренебрегне, казниће се најстрожије по закону, а казна је по §§ 343 и 342 под а' кривичног закона затвор и прогонство.

Онде се напомиње да је управа издала и квартионима нужне наредбе, те ће се најбодрије потрудити, да нико испод законске казне не избегне, који би ову наредбу пренебрегао: а за најбољу контролу, после рока овом наредбом остављеног, вршиће се и повремена ревизија над свима надничарима и прољама у варошн.

Да би се ова наредба одржала у својој важности, позива се грађанство, да од сада сваког од надничара и прља које би напили за радове, тражи напре да им покажу своје билете записника, и само оне, који исте имају да приводе своме кварту, који ће уредити даље шта треба.

Небрежење грађана у овоме сматраће се за непослушност према полицијским наредбама, што ће се строго казнити.

Од Управе вар. Београда 11 окт. 1890. Бр 14931.

Рад општинског одбора.

LIV. РЕДОВНИ САСТАНАК

8. Октобра 1890.

Председнико чланова суда г. Св. Марковић; њих чланова одбора г.г. М. Р. Марковић, Ф. Николајевић, М. Јовановић, Ј.М. Тајић, Ј.Ж. Ђурић Р. Р. Вешковић, К. В. Михајловић, К. П. Михајловић, Р. Петровић, Т. Николић, М. Јовановић, А. Огњевић, М. Вељковић, Т. С. Николајевић, С. Д. Михајловић, И. Р-Ђ Павловић, Др. М. Т. Лека, Т. Дмитријевић, С. Ј. Аврамја, А. Штох, К. Д. Гавазовић, Д. Сенић, Д. Дамјановић, Ђ. Недељковић, М. М. Глушчевић и М. Кнежевић.

I.

Пре дневног реда прочитан је и без примедаба усвојен записник одлука из седнице 2. ов. месеца.

II.

Према мишљењу одборника г. К. Д. Гавазовића усвојено да се у будуће штампају у општинском листу сви извештаји и акта надзорне надзорне комисије за која она налази да је то потребно учинити.

III.

Поводом напомена неке г. г. одборника препоручено Суду да пази да се у будуће одржавна хемијској анализи петролеум који завозе трговци на општини, и то сваког месеца, па и по двапут месечно, а ако треба и чешће.

IV.

Председништво општинско да је према одлуци на прошле седнице, г-ђица Даринка Маленићева студ. медицине поднеле уверење о здрављу и њиној пристаности на све услове које одбор постави

Пошто осим, и одлучује се са чињењем комисије да је општини потребно да има и једног женског лекара, а и почем је комисија нашла да су квалификације молиоца повољне — Одбор решава: да се Даринка Маленићева студ. медицине на београдском универзитету, прима за питомца општине београдске, са стипендијом од 200 дин. месечно и правом на путне и подјемне трошке, а писменину ће имати само да плаћа. Услови пеше обавезе према општини да буду исто онако као је прописано за државне питомце, с тим још да је дужна по свршетку њеових студија, изучени порочић у женске болести.

Обавезу да систи одборнік г. Др. М. Т. Лека са шесто општинских лекара и правобранилаца општинских. Обавеза која се преузима подвргли одбору на увиђај па по том потврдити.

До краја ове године издати по овој одлуци чашове ги из партије по непредвиђене потребе, а за у будуће, предвидеће потребна сума у буџету.

Стипендија ће се рачунати и исплаћати од 10 ов. мес.

V.

Одборник г. Др. М. Т. Лека реферише да је писмено конкурсну оглашу хартија, од којих су му лицитационе мустре по одлуци одборској из прошле седнице на анализу послате. Пошао је да у опште ни једна од испитаних хартија није квалитета потпуно доброг, али почем је прописано да се таква хартија може употребљавати, констатовао је и према изложеној цени, да се могу усвојити мустре, које је обележио са I., III и IV а она под II да се одбаци.

Према овоме изменталу одлучено: да се усвоје лицитације, које је држана 25 пр. мес. (Сбр. 16582) за набавку хартије и поверити по изложеним ценама и за све врсте сем оне што је мустра обележена са II.

VI.

Рачуноводство општинска да је 6. ов. мес. држана по други пут лицитација (Сбр. 13165) почем на прву није било лицитаната, а овом другом лицитацијом право на закупљење општи механике од 1. Нов. ове до 31 Дец. ов. год. остало је на Антонија Павловића за 33010 дин. дакле за 7391 дин. мање од поготовљене аренде.

У што време председништво општинска да је и ова механичко-кафанска подиже жал (Сбр. 16709) који моли да се ова њова задата уђени на друге начин, пако би се наплаћивање прешло даље и по наредне годиште.

Жал гласи:

„На данашњој лицитацији 22 ов. мес. за издавање под закуп механске, није било довољно лицитанта, те би по томе имала се одредити друга лицитација.

Еснаф кафанско-кафанских, поштен дужношћу, да штити интересе чланова свога Еснафа, и да се стара о унапређењу истоимох, сматрајући би се сам да узме под закуп механе механски, те тиме да заштити чланове свога еснафа од учење појединих закупаца — шинкулиста — који механе узимају под закуп и свођењем од ова разређују појединим шинкулистима колико који има да му плати, да био овај у стању или не, прима постројки пића, које у току године у радње потроши.

Но пре, него што би и еснаф коначно решио, да узме под закуп, он је држао једну одборску седницу, у којој се је посаветовао, како и на који начин било би и по чланове еснафа и за саму општину најкорисније, да се плаћата овог акциса врши, те да се и општинска интереси поштеде, и да се овај терет примичније на грађане на и саме шинкулије распореди.

У тој својој седници еснаф, је дошао одлуку, да се Суду општинском учини предлога, да ова досадашња начин исплаћивања акциса као предређени свој изнор по буџету напусти, и приступи практичнијем, лакшем и примичнијем, чиме ће уједно и овај свој изнор појачати као не више, а оно са данашња више, него колико га је до сада имала.

Еснаф мисли на овај начин:

Пошто је већ као што је познато одобрен и утврђен рејон вар. Београда, и пошто ће општина, да би осигурала и увеличала своје приходе, морати, да уведе „Јеврем" куда се имају узнати сви потрошачки производи у варош и тим правилом наплаћивати на име варошке потрошарине по постојећем закону извесне таксе у корист општинске касе — то еснаф мисли, да се и ради олакшице и ради већег прихода, наплата акциса наплаћује и врши правилом увоза пића у варош.

Овим би се не само златно поспешио приход општински од ове буџетске позиције, но би се и равномерно распоредио овај терет: на све грађане ове варошн, који више троше или са њим тргују, а не би га као до сада подносио извесан број грађана — само механције и кафеције, који су памећима и дицијама тако оптерећени, да нису у стању обстати по пропадају сваким данон један за другим, остајући без капитала и радње.

Овим би се уједно од стране општине указало више признања према њеној равноправности, које је, можемо се поносити, прогласо кроз наше законе.

Еснаф чињећи ову преставу општини београдској, нада се да ће и сама општина прихватити овај и овакав предлог, чиме ће се интереси и приходи општинска знатно унећати, а уједно ће се тиме скинути један велики терет са извесне класе наших грађанства који сразмерно највише порезе плаћају и чијем опстанку преги на сваки начин опасност, ако се не наће начин, да му се ма с које стране олакша."

По саслушању ових лицитације, као и ових еснаљске управе, — одлучено: да се лицитација не усваја; а решење по жалу еснафа да се донесе доцније кад се односне прибрати трошарина, почем је у њима са њом.

VII.

Рачуноводство општинска да је лицитација за набавку дрва до 650 куб. метарских ваги, за огрев лошали општинске администрације и школских зграда, држана 10 пр. мес. Али како је протекла од прошле године знатна количина неутрошених дрва, која потребно више него 200 мет. куб. хвата. По саслушању акта и протокола лицитације (Сбр. 17449) решено: да се лицитација усвоји с тим да се узме свега 200 куб. мет. хвати и да одборници Р. Дреновић и Н. Р. Поповић напред прегледа дрва и одреде колико ће се од којих узети према лицитацији.

VIII.

По саслушању писмене Николе Димитријевића за сарачко-седларску израду возова општинских Сбр. 17448 решено: да се расписе друга лицитација, а пошто се не може установити шта се тиче, што потпујачи ваге од тог захтева.

IX.

Одборник г. Др. М. Т. Лека реферише у ime школске комисије којој је прошле седнице стављено у задатак да оцени може ли се уважити тражење управе удружења дунавског краја, да се школа за тај крај подигне на земљишту где је данас школа Св. Александра Невског.

Пошто даље дебате остављено комисији да узме у оцену и величину земљишта предмет и према њему даље поднесе своје ли се саградити нова школа уједно за дунавски крај а Јалију, но у другој седници да се изнесе на решење.

X.

Председништво општинска да су становници крајпутских улица поднели опет молбу да се трошком општинска сразмерно

поделе, докле да их пела општина подиже, а не само сопственици земља у оним улицама које се отковавају

Акт тај гласи:

„Становиште „Западног Врачара“ благодари су општини београдској, што се одазвала њеховој молби од 22. Априла 1886. године, те је у неким улицама начинила тротоаре, а у неким улицама, које су раније о трошку Врачараца средином калдрмисане беле, као што су: „сарајевска,“ „брушкогорска,“ „сјеничка,“ и калдрму обновила. Они ће бити још више благодарни општини, кад буде подигла калдрму и средином осталих улица, у којима су направљени тротоари.

Корист је велика што је „Западни Врачар“ у неким улицама добио тротоаре и у неким и обновљену калдрму. Но становници овог краја варошн Београда, претрпели су и велике трошкове, што други крајеви нису те трошкове имали, над су добијали калдрме и тротоаре. На ове: општина је, пре него што је по молби становника „Западног Врачара“ отпочела грађење жељених тротоара, најпре извршила жестоичну нивелацију њених улица с погледом на цео Београд. Услед ове нивелације отковавала је земља у улицама „Западног Врачара,“ и пошла за тим, да попуњавање улица у другим крајевима вароши. Од овог попуњавања имала је само општина користи, јер је подизањем једну велику потребу, насипајући поједине друге улице. Ну становници „Западног Врачара“ нису од овога отковавања грађе штете и трошкове. Редак је становник имања на овоме крају вароши, а да није платио по 2000 динара, само за подизање своје куће, које је отковавање улица довело. Неки су куће са свих и упропашћена, те су тражили од општине накнаду штете, па су је и добили на судовима.

Сопственици добара још нису одужили што су узимали за подизавање, које су морали извршити услед извршене нивелације, а општина их позива да јој плаћају не само за подигнуте тротоаре, него и за извршену нивелацију за отковавање земље од чега су имали само штете и велике трошкове. Сопственицима „Западног Врачара“ ја свим је драго, да плате општини, што је она платила за подизање тротоара испред њихових добара, и они ће јој те трошкове напкадити по неки одних, а по неки у роковима. У осталом било их драго или не, они су дужни по закону од 14. Априла 1861. год. (зборник 14. стр. 34.) плаћати калдрму испред њихових добара по 3 хвата.

Но да се тражи и наплати од њих и за нивелацију, за отковавање улица, које нису њихова својина, но општине, нити је право, нити за то има основа у ма каквој законској одредби. Нивелација је општа потреба, па се трошкови ово тога имају да подижу само из општинске касе, а не на касе оних сопственика, који су нивелацијом још и општећени у својим добрима. Испред наших кућа отковавала је општина земљу и попуњавала друге улице, онамо чинила само штету, а онамо корист, па тражити од оних, који су штетовали да плате за ове, који су само корист имали, није право нити има закона за то.

Господине председниче! Подносећи у име сопственика своју добара на „Западном Врачару“ моле вас и као председника и као стручног човека у овој ствари, да изволите увети у обзир ово:

1.) Да се нигде у свету не плаћају трошкови око нивелације улица од сопственика добара у тим улицама, него те трошкове своси цела општина.

Шта више, да се из општинске касе надокнађују онима, који се општете услед нивелације, што се нама до сада није био случај.

2.) Да ни у нас нема закона, да сопственици сносе трошкове око нивелације, него има само закон за подизање калдрме; и

3.) Да су становиште добара на „Западном Врачару“ имала великих трошкова за утврђење својих добара због одвлачења земље испред истих, те да се поступе друге улице ове општине.

Молимо вас, господине председниче, да све ово изволите узети у обзир: па да наредите, да се рачуни, по којима се од сопственика добара на „Западном Врачару,“ траже наплате не само за тротоаре него и за отковавање земље, кажете тако, да се од њих траже и наплате само тротоари, а отковавање земље односно трошкови око нивелације, да падне на терет општинске касе. А ако ни, буде на којих разлога, не би могли таку наредбу издати, онда вас молимо, да изволите ову нашу представку изнети на решење општинском одбору, кога молимо да ослободи „Западни Врачар“ од плаћања трошкова око нивелације његових улица.

Уједно молимо господина председника, да што пре надлежствује, да и општина одговори својој дужности на ме: да што пре калдрише средину оних улица у којима су подигнути тротоари; јер ако то она не учини у што краћем времену, покварише се и сами тротоари. Напречите је нужно да се што пре калдрише раскрснице на „писарско-спасовићској“ и „спасовићко-орловској“ улици, с тога, што у тим улицама, кад пада јака киша бива сметња и поплава, те становници оних улица имају грдне штете.

По саслушању овога акта, одбор је решио: да се молба не може уважити, ни према закону о калдрмисању улица ни према раније одлуци одборској.

XI

Одборник г. К. Главинић реферише у име комисије, која је имала да прегледа состављени пројект за уређење Калемегдана и одреди колики је издат потребан да се исто још ове јесени отпочете поднети на уређену вазни, парк.

Комисија се у главном изјављава да не треба много мењати лепшће стазе проспављене дрвеће, него главније прошетати а оне пак посуте и иначе довести у ред; даље спабдети Калемегдан бољом клупама а и електричну другу што је најпречи за његово уређење, на што да се за сада може утрошити до 15.000 дин.

Усвајајући мишљење комисије, одбор је одобрио: да Суд општински предузме уређење калемегданског парка одних и да за сада може утрошити на партије на непредвиђене послове до 15000 динара.

На подношења ово уређивања Калемегдана да поде налог одборници г.г. К. Д. Главинић, Мајор. Д. Теровшић и Милан Капетановић.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Предавање. Прошле среде, 17 ов. мес. држао је у општинској дворани предавање о електричном осветљењу г. Бока Стаповићић проф. војне академије, као члан комисије којој је Одбор поверио да каже какво је осветљење за Београд подесније да ли електрично или гасно.

Предавање је држало у конференцији одбора општинског и комисије за осветљење, али је на предавање дошао и приличан број грађана, који су сазнали за предавање.

Није било времена да се може објавити предавање, али је штета што је то пропуштено; јер популарно и упоредно излагање г. Стаповићића о електричном и гас-

ном осветљењу дало је слушаоцима не само дрогоцено сазнање о успеху што га је електрично осветљење до данас постигло, него и свима особинама његовим предним над гасним осветљењем.

Предавање је стенографисано, па ћемо га у идућем броју донети.

—

Да се јаве. Окружној пуковској команди треба да се до 27. ов. мес. јаве ради лекарског прегледа инвалиди који у Београду живе, и то како они који примају пенцију пензију, тако и други који добијају половину. — Била са собом да поднесу решења инвалидског Суда са којим су одликовани за инвалиде.

По извршеном прегледу, даће се сваком нову увереље са којим ће се у будуће примати помоћ. Ко се не буде јавио и истине без увереља, неће моћи добијати даље потпору.

—

Седница. Одбор општински држаће редовну седницу сутро, 22. ов. мес. у 5 час. по подне

На дневноме су реду несвршени предмети у последњој седници.

—

Опомена. Обраћамо пажњу на паредбе које за фабрикенте и рибаре доносимо данас, на пред страни.

Рок за пријаву није седмак и ко не похита, него пропусти одазвати се паредби, претрпиће штетне последице.

ГРАЂАНСТВУ ВАРОШИ БЕОГРАДА

Порески одбор за варош Београд обрашњио се и отпочео свој рад, да расподели порез на грађанство за 1891 годину.

На основу чл. 62-ог закона о непосредном порезу, позива се овдашње грађанство, да поднесе пореском одбору пријавне пореске листе до 31-ог ов. мес.

Да би се пријав оних листа олакшао и убрзао напредује се, да свака своју листу преда порезнику онога квартa у коме станује.

Свака пријавна листа треба да је снабдевена таксеном жигном од 30 пара динарских. Оне ће се примати сваког дана од 8 до 12 пре и од 1 до 5 сати по подне.

Сваки грађанин треба за се да поднесе пријавну листу, коју ће тачно према своме имовном стању попунити.

За жене — пошаље и банкротске — дужни су да учине пријаву њихови старатеље:

За оне, који нису овде, њихова пуномоћници;

За правне личности, — управници установа;

За жену или децу, муж, односно отац.

Газде и мајстори одговарају за своје својих калфи. С тога се на основу члана 58-ог поменутог закона позивају, да своје калфе: слуге, слушкиње, кадне и т. п. особено пријаве пореском одбору.

У чл. 86-том закона о непосредном порезу прописана је казна за оне, који се у остављеном року не би пореском одбору пријавили.

Уједно обраћа се пажња грађанству на законска наређења о савесности пријаве. Тешке су законске последице за оне, који неби истинито своје стање пријавили. А за случај, да се у истинитост нечије пријаве посумња одбор је властан, да сам даје оцене о стању сваког таквог пријавника.

Тога ради умољава се грађанство да својој дужности савесно одговори, јако одбор неби био принуђен да према сумњивим пријавницама употреби право, које му прописи закона дају.

Да би се пријавне листе што тачније попуњавале овде се, поред упута који је издао господин министар финансије 10-ог фебр. пр. год. ПРБр. 2910, следеће објављава.

1.) Трговци, занатлије и индустријалци, поред осталих облика пореза, плаћају још и порез на капитал уложен у радњу.

У чл. 49-ом закона о непосредном порезу прописује се, да за оцену величине капитала, који је у радњи уложен, нека извод из књига, које су уредно вођене и судом потврђене. С тога сваки који плаћању овог пореза подлежи, треба да уз пријавну листу поднесе потврђени извод из својих књига, као доказ за величину свога капитала. Ко то не учини а одбор посумња у истинитост пријаве, тога ће се стање капитала у одбору оценити.

Као капитал рачуна се не само сопствени новац, већ и поучени кредит; па с тога нека сваки при стављању свога капитала има и ово у виду.

2.) И готовина која се не улаже у радњу, нити се даје под интерес — порезује се по закону као капитал који је у радњи уложен. С тога сваки онај, који се готовина затекла у каси, нека исту у дотичној рубрици пријавне листе тачно означи.

Као на све тако и на овај облик пореза, обратиће се одбору нарочита пажња.

3.) Апотекари плаћају не само порез на капитал уложен у радњу, већ и на заради — приход од радње, — по наређењу члана 51-ог закона о непосредном порезу. С тога са ови позивају, да и свој приход од радње у пријавној листи назначе. А за доказ њиховог прихода може послужити потврђени извод из њихових прошлогодишњих књига, који треба уз пријаву да поднесу, ово важи и за банкаре, шпенаце, комисионаре, агенте и сенаје.

4.) Они који би имали законског основа, да се плаћања на каквог облика пореза ослободе, треба да се са доказима о доказима пријаве пореском одбору.

На седнице пореског одбора 16. октобра 1890 године, у Београду.

За председника пореског одбора
члан суда
Милан М. Банковић.

Примедба: Порески одбор ради у општинској кући, при пријемном одељу, доле.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 11. до 18. Октобра закључно прошло је врло живахне вашарске кантаре:

ТЕКИЋА	Чега	100 ока кроз чега износе
КИЛОГР.		дин.
10000	Бранша пшенич.	16·50
123	Бранша кукуруза	12·—
215.475	Пшенице . .	13·—
77.380	Кукуруза . .	8·40
85.434	Раж . . .	11·40
30	Сочива . .	21·—
53.394	Јечма . . .	10·70
28.776	Овса . . .	11·35
	Проса . . .	—
3747	Пасуља . .	25·50
28884	Кромпира . .	4·—
1664	Орехова . .	8·50
9154	Црна лука . .	5·—
46	Бела лука . .	10·—
23109	Орања . . .	20·—
5476	Грожђа . . .	35·—
22100	Воћа разна . .	40·—
	Шљива сировог	15·—
350.490	Шљива суших .	61·50
	Пекмеза . . .	55·—
69.820	Сена . . .	4·—

ТЕКИЋА	Чега	10 ока кроз чега износе
КИЛОГР.		дин.
686	Слане . . .	2·—
150	Меда . . .	80·—
607	Сирака . . .	110·—
	Разне семена	14·—
879	Сира . . .	80·—
	Јаја житељена	—·—
	Масти . . .	100·—
	Длаке тканске	—·—
1015	Кукуруз дробна	8·50
	Разне зелени	—·—
19067	Сламе доносиц	75·—
10000	Угљена камена	5·—
	Воћа разна .	40·—
46.900	Креча . . .	3·—
27.499	Цигета . . .	12·—
560836	Кукуруз кисела	—·—
10126	Камена простог	44·—
30.000	Мешавца стара	—·—
	Дрвен. разне .	—·—
	Вино црна .	—·—
	Разне ил. меле	—·—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Печат штампарије Народне Радикалне Странке. Уредник Сима Хаџи Ристић

БРОЈ 43. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЦЕНА ЈЕДНОМЕСЕЧНОГ ЛИСТА
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . . . 5 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за страни земље за годину . . . . . 10 дин.

Уторак 30. Октомбра 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Преплату нека сваки уплаћује на општинском суду а све кореспонденције на уредништво
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

НАРЕДБА.

Кад се коме грађанину ове вароши догоди која крађа, то се обично иде у дошка, на отворених вашара, шуша и других згода, у којима стоје стварн.

Да би се с једне стране осигурали грађани од оваквих крађа, а с друге стране и властима помогло у хватању рђавих лица, управи ова на основу § 826. казненог законика.

наређује:

1, да сви становници вароши Београда редовно воде своје авлије, подруме, шупе и остале зграде затварају;

2, да сваки старешина своје куће и његови чланови дану обраћају пажњу на долазак страних лица њиховим кућама, и ако опазе какво сумњиво лице код својих кућа или оболине, да га с места пријаве хајдарду, позорнику, који ће за тим, према таквом лицу, даље учинити што треба; и

3, да дотична становник који се догоди краља, најбрже јаву ову дотичној власти, како би се за времена могла наредити потера и истрага за крадљивцем, јер се догађало да опљачкани не јави ни преко утањену крађу, те се отуда и траг крађи изгуби и крађа остане непроваљена.

Бр. 15482.
19. Октобра 1890. год.
у Београду.

Управни
Секретар, варошки Београда,
Вукд. Т. Милошављевић. **В. Тодоровић.**

РАСПИС О ПОПИСУ

У свеси расписа Г. Министра нар. прекр. од 1. Октобра ове год. Бр. 1309. односно пописа дудстава и домаће стоке, издао је и Госп. Министар унутр. дела расписе о попису од 3. Октобра ове године Бр. 17188 који гласи:

„Према одлуци Министарског Савета од 12 Јануара ов. год. има се извршити у целој земаљи попис дудстава и домаће стоке на крају Децембра ове год.

Сматра нашим досадашњим пописима дудства, био је цео низ недостатака, о тога су и проузроковали на начин који није одговарао потребама јединог управо и још живо заинтересо вале.

Пошто администратвна надлежа земље и економска потреба да се тачно сазна број становника, називали су попис дудства, који се сада има извршити.

Поред домаће стоке потребан је за то, што од 1866 год. стока није никад пописивана, са чега се данас и не зна колико и какве стоке у земаљи има, а без тога не може се ни приближно оценити њен овога најглавнијега приређене извора. Само краће познање овога би тарифа, да се попис стоке предузима ради увођења какве нове порезе, над таквим порезе постоји досадашње само у Турској и нигде више.

Као што ми Госп. Министар нар. прекр. јавио, он је прописана правила и упутства за извршење овога пописа, донесао актом својим од 3. тек. мес. СБр. 1809 свима начелствима и упознао.

Ближе одредбе о начину овога извршења стављене су у пројект закона, који ће се народној скупштини поднети на редовне одмах у прам њеном седницом.

Одобрени формулар за попис дудства и домаће стоке, штампа се сада у државној штампарији и разаслаће се од стране Госп Министра нар. прекр., свима општинама, чим буде готов.

Али како се међутим, по правилима и упутствима, која су Начелствима и управама достављена од стране Госп. Министра народне привреде има много шта још извршити и приготовити, те да се она велика статистичка операција нашле како треба, — то Министар унутр. дела узлед писма Госп. Министра Нар привреде од 30. Септембра тек. год. СБр. 1802 препоручује управи следеће:

1). Да председнику вароше општине одмах саопшти наредбу о попису дудстава и домаће стоке, а при том да им разложи потребу оних пописа и да со они по њима у циљу какве нове порезе.

2. Да њима пописи општински суд, да одреди пописне другове и потребне пописиваче и да списак оних пописивача достави у својим рукама до краја новембра ове године.

3). еде општине не би могле саме њима пописивање, онде да их даде надзорни одсек од својих чиновника и пописивача осталих струка и од пољопривредних стручних лица, обраћајући се за то старешинама надлежних и најужима команда;

4). да у опште непрестано и највећом енергијом настоја и строго мотри, дабоје све што је прописано правилом и упутством као и наредбом Господина Министра народне привреде од 1. Октобра ове год. СБр. 1809 најтачније у свему и у одређено време изврши.

РАСПИС
Министра унутрашњих дела
(О давању општинске утрине сиромашима).

Од неког времена учестали су чешћења окр. Начелствима о шкољењем министарству народне привреде на одобрење одборске и зборске одлуке разних општина и села за поделу општих утрина и шума међу поједине своје пореске главе на сиромашко издавање пачине и сеч у њима себичног грађења и самоначелног присвајања земље, ма да постоје јасне законске одредбе како се и колико може уступати од општинске или сеоске земље на уживање.

Овиме одлуке почели су општински и сеоски одбори и изборни доносити једино са погрешне мишљења, као да су они власни по свом спиналистичном нахођењу неограничено располагати са и делити међу своје становнике сеоске и општинске имовине без обзира на то, да ли су они оскудни сиротиња земљом или нису.

Такав појам о праву вакооног располагања са општинским имовинама не само да је погрешан него но све и незаконит према закону о општинама и пумској уредби. Јер сеоске и општинске шуме, утрине и пољски чукаљ се из двојаких заједничких обзнова у нас, ради заједничког узимања, а само се изнимно и по тачно уступају по извесне делове од тих заједничких имовина, сиротиња нарочитима оскудним у земљи, по одређена шумске уредбе, а остала мора се непрестано чувати за заједничко узимање и будућих поколења.

Према томе државне власти нашле су у првом реду да стану против закона покушај од стране општинских власти са имовином општинском и сеоском стицају и неодобравају накакав рад у томе смислу, а још више да по њима чине своје предлоге земљи властима за одобрења, као што је до сад било случајева по поменутим одлукама за добу утрина и шума.

У овоме ћемо напред изложеној, ја сам се нашао побуђен скренути пажњу те упране а преко ње и општинској власти у свом подручју на све ово и препоручити још да ми у будуће не само ове ствари предлоге за одобрење поменутих незаконих одлука одборских и зборских, већ пазно и да не допушта да се оне и доносе, водећи строго старање, да се сваки имовина општинска и сеоска не скрива одрази и чува у потпуној стању, јер ће у противном случају сва одговорност па то паста на саму ту управу.

Овај мој распис упраза ће доставити подручној општинској власти и нарадити да га публицирањем путем народу обзнани у свој земља и управљању.

ШБр. 7409. Министар нар. привреде
10. Октобра 1890 год. К. С. Таушановић.

РАДОВИ НА ВОДОВОДУ

Извештај водоводне подзорне комисије

Ф. Октобра 1890.

Први извештај о радовима на водоводу до месеца Септембра, публиковали смо у бр 43. и 44. од ове год. Данас доносимо други кожисијски извештај, који садржи радове на водоводу у току прошлог месеца, и који је одбору поднесен у седници 22. ов. мес. Извештај гласи:

Суду Општине варошн Београда

Надзорној комисији за водовод част је поднети Суду општинском извештај о радовима на реконструкцији старог и за грађење новог водовода, извршених у месецу септембру т. г.

I. Реконструкција постојећег водовода.

На водоводу на Бабибарама извршени су ови радови:

1. Продужено је потрошивање главе ових изворе, који улазе у стари водовод, али им се не зна почетак;

2. саздан је бунар над главним старим извором и исто поправљен сводом од бетона;

3. саздан је бунар над једним споредним, старим изворе;

4. саздан је бунар над новопронађеним изворм;

5. саздана је једна суточница за сва три поменута извора и цевовод од пчене земље спојена су ти извори са суточницом;

6. отворено је потребно главног спровода са цевима од пчене земље и положено је до 1. октобра 250 метара, колико је до тог дана од поручених цеви стигло;

7. продужено је копање рова за спровод воде до главне суточнице.

Поштo је према одлуци одбора општинског уступлено грађење ове резервоара, предузимачу Фрицу Неквасилу, то је предузимач одмах рад отпочео и за резервоар на западном Врачару већ је до 1. ов. мес. исколио земљу и део рова за резервоар, ако и спремио сав потребан материјал за бетонирање. А за резервоар на Тркалишту, довукао је само потребан материјал.

Нивелисања је и обележена траса за главни спровод воде до главне суточнице у Београду и за спровод воде до резервоара на Тркалишту, а тако исто и од главне суточнице кирошког водовода до резервоара на западном Врачару.

Подигнута је у општинском сеоском шуми, у којој ће се пробати тврдоће цеви, као за постојећи, тако и за нови водовод. У шуми су опкопани потребни темељи за две машине за пробање цеви, једну ваљу, коју општина већ има и другу нову, коју је поручена. Мала машина је већ монтирана. Сем тога су почишћени канали за спровод употребљене воде при пробању цеви, а начињени су и потребни разводници за потребну воду при испитивању цеви.

II. Нов водовод

У Мокошу продужено је бушење на оном месту где ће се бушити постаните тако да је до сада избушено свега 9 руна, свака од 20 до 25 мет. дубљине.

На тих руна пронађена је вода по неколико дана и за тим на свим узета земља количина воде и послата државном хемичару г. Др. Леку на анализирање.

Исто тако бушено је неколико руна на месту где ће доћи службена зграда, зграда за машине и главни бунар, који ће постићнаша земљаната за темеље.

ПОДЛИСТАК

МАНСАРДА*)

приповеткя Жила Лемитра

I

— Пасионе су мансарду опевали, прогонили капикали. С једне стране нема довољно шећа да ју опитамо, с друге опет мајоре прних боја да је можемо нешто наслимати. Ја ће волим мансарду, али ју поштујем.

У њој се врло често очајно пати: у њој сиромаштво води борбу са тешком и поменутом бедом, која се пре но ли је сиротиња исто што и порок.

Нисам никад могао погледати у мансардне прозоре, пред које светлост увек трепери као да плаче, а да ни сузе не обузме туга. Та светлост изгледа као звезда, као висио, као душа је-дне ауке. Ова без сумње осветлава упорно напрезање сиротиње која се нашла бесчашна и трпељиво подношн сиромаштво. Молда осветлава и неуморни труд напор лијестог ошшивог слободољца коме се успех све више помиче!

*) Ова приповетка сакла у ред бољих приповедака лаитеких. — Мансардом називају ону таванске собе намештених кућа.

Љубав? Она је ретко код становника малене мансарде. Они не желе да се осиве на шесте спратове: одвећ пешко чело, више воле да одн по мокри балконима. Зато бежите од мансарди, избегавајте ту гушгерицу што је зими студена а лети прежи топла. — Ваш љубавничин вид не ће тражо ни толико колико цвет од ружа. Али са који тврдио рашто, и која се напреките жељом да створите „венеп-љубав", чујте ју: чујте ту свету химну, која вам је и са нашо тако мила.

Мансарде су мисионе, једнога града; у њима борави душа на мождо и будућност читавог покољења ..

Све то лепо говорише, драги мој, ва полетку шали, да је твоја судбина то што и неког другог, и да не спашујеш само ти једа крова. И што, зар треба очајавати? Та стешење су придатак сиромаштва: ја сам свет. Стављен на шесто спрату, па шта. Остаће нама пролази време; ради и трпи. Моји савети не значе ништа, ви пису ме потребни, јер ко зна нађа (као су та таке појаве) ти би се можда и пријавио у каквоме расположеном стању за прво спрату....

Поштo је све ово изговорио, Луј Верне ућута и погледа свога пријатеља Бернарда, који га је пуне слушао са обореним очима и погнутом главом.

— Пријатељу, рећиће му после кратке почивке, Бернар, узе га за руку — нађимо ли ово каквоме, на ходе да проштимо. Време је лепо и то ће ти чашита дабро. Ти си блед...

— Рећи: болестан, додаде Бернард.

Луј Верне осмеху се на пресорно примети:

Сем тога у прошлом месецу извучене су потпуно како дрва тако и обе бачварске фактуре из бунара, који је за време претходних радова био постављен ради испитивања количине воде и сад се само чека на потребан материјал, да се исте фактуре и исте цеви уздрже за дефинитивни бунар.

За службеног вршиоца, коју ће према одобреној дислокацији предузимати Фрања Новакова, одређено је предузимач да предложи материјал.

III. Канализација.

У току прошлог месеца копирани су потребни планови за израду пројекта за канализацију, и прикупљани су и сређивани остали потребни подаци за израду пројекта

IV. Одржавање садашњег водовода.

Да би се у овој сушној доба, када су сви извори са свом надвлакли, тако да водовод из Балбалдера даје једва 800, а захтеваних 1500 грама воде за секунду, што је могуће више сачувати воде од злоупотребе приватних, као и да се би ма на који начин на водоводу учињене, веће се части односи цевног водовода и предузимање су мистимације потребно опрезне.

Персонал управе водовода, сем заступника г. Спиридоновог, инжињера г. Куртз, састојао се из једног инжињера, једног каптажера, једног цртача, једног архивара и 3 надзорника (један Мухамед, један у Балбалдере и један индиј).

Издања у прошлом месецу утрошено је:

у Балбалдеру са конаке, индије и пензионерима	512 $^1/_2$
у Мајдану	320
у Сењаку	9
на одржавање садашњ водовода	12
Свега	873 $^1/_2$

Сем ових послова вршени су и сви други, које је Суд општински сало надзорној комисији на поступак, као што је то суду на дотичан акта познато.

6 Октобра 1890 год.

Београд.

Председник комисије

Чланови комисије:

за надзор при градњи водовода

Коста Д. Главинић.

Живко М. Милосављевић.

П. Н. Огњановић.

Рад општинског одбора.

LV. РЕДОВНИ САСТАНАК

15. Октобра 1890.

Председава г. председник П. Н. Пашић, биће чле. одб. г. г. Ђ. Рокановић, чланови одбора: г. г. М. М. Терзићанић, А. Олкић, Ђ. Димитријевић, И. Р. Поповић, К. П. Михаиловић, Ј. Ж. Трпић, Ј. Стојковић, К. Б. Михаиловић, Ђ. Николић, Р. Петровић, М. Вељковић, Др. М. Т. Лесо, Љ. Јовановић, С. Х. Мидићевић, Р. Р. Борисовић, Р. Пузовић, М. Ј. Марковић, Р. Дуњовић, Ђ. С. Николић, Ц. Д. Главинић и М. Р. Мирашковић.

I.

Пре дневног реда прочитан је и усвојен записник одлуке са седнице од 8 ов. мес. с протумачењем:

а) да се код одлуке бр. 439 — виђу разумети путне и подносна трошкови само за одласк и повратак; и

б.) да се — код одлуке бр. 442 — увоси: још 1000 куб. метара дрва.

II.

На предлог одборника г. М. Р. Поповића одобрено да се дечијем заклоништу дужинског краја дозу сене дрва та огрев, као помоћ општине; а иста помоћ да се не одређе на другим тајним школама које буду установљавали под надзором удружења осталих кварова.

III.

Председништво саопштава да је благајник општински поднео реферат који је тражио да се у одборској седници протумачи и донесе одлука о томе, како се има по будуће рачунати плата члану Суда г. Сп. Карапанџићу.

По саслушају реферата благајника општ. и мишљења председништва решено: да се буџетом предвиђена плата има рачунати од дана кад је г. Карапанџић ушао у дужност.

IV.

Председништво напомиње да ће се одмах чим прилике буду готове, моћи приступити увођењу трошарине, и да је по томе нужан установити место управника трошарине, који ће имати и за организације службу за прикупљање тога главног прихода што ће служити за амортизацију зајма

Иалази да би најбоље било ако би општина поручила по прво време мола у оку ниској служби ангажованих лице које је било организатор трошарине на другоме коме месту и на чију се ће само способност него и многе моће имати довољна гаранција. Из тих је разлога општински Суд стушио у преговоре са извесним лицем које зиме на страни и које је познат и као знатан трошаринске администрације а и иначе заступано повољно.

— Верујте, пријатељу мој, да исто тако немам ни мало разлога да поштом неким захваљујем за његова „скупљанија добра“. Ако се подједе приликама и подносим их трезвено и мирно ће вероватно доћи тренутак када ћу и ја моћи да ужијам у свему што ми је Бог дао. Ја сам још млад, имам снаге и воље, имам и неке способности, а ако ми је Бог ускратио богатство, дао ми је здравље, снагу и вољу, а ја ћу се трудити да и ја будем срећан човек. Ја сам још млад, имам снаге и воље, имам и неке способности, а ако ми је Бог ускратио богатство, дао ми је здравље, снагу и вољу, а ја ћу се трудити да и ја будем срећан човек.

—

ресна. Ако би се и одбор општински сложио са тим, онда би се имала одредити плата и изабрати помоћна која ће заступити учитеља, почем је дотичан најзад да се се свако с учењем на 3 године може примити.

После дуже дебате одлучено да се неизвестано решење нашег сео питање повиси, у другој седници.

V.

Прочитана молба г-ђице Јелене Краљевачке учитељице привремене школе за малу децу. (АБр. 1189) којом се моли за општину указе помоћ. Почем општина не може одредити помоћ и привремена школа, то се преко молбе прешло на дневни ред.

ПРАВИЛА и УПУТСТВА

ЗА ИЗВРШЕЊЕ ПОПИСА ЉУДСТВА И ДОМАЋЕ СТОКЕ.

I

Општа наређења

(настављ)

Чл. 19. Кад пописивач не нађе старешину породичног или кога другог легално чељади, које би му могло дати обавештења за попуњење пописне листе, тада ће по изјављу суседа записати исто и приметит тога старешине у контроли списка и редни број ставити на пописну листу његову, па за тим и свиу пописну листу пошунити онет то законитом обавештењу суседа, познаника његових, или општине.

Чл. 20. При контролисању и исправљању пописних листа, што пописивачи вршиће до вакрше прошла јануара, кад и листе прибирају од оних, који су их само попуњали, они ће контролисати поред осталог и то, да ли се број лица, које је заведен у попуљном списку, нарел каким дотичног старешине породичног, сакрп с бројем лица у пописној листи, па ако буде какве разлике, држеће обавештења за то и према томе исправити и попису листу и контролни списак.

Чл. 21. Ко упре до по поћи 31. децембра 1890. год. тај се у листу и не напомиње, или ако је већ записан, он се одмах при контролисању (1. јануара) брише из пописне листе; а што се рода и у опште приноси речног дана до по поћи, то се накнадно записује у пописну листу. За дечу која још нису крштена, стављаће се место имена „дете некрштено“.

Чл. 22. Чим пописивачи попуне и потпуне све пописне листе, сиће ће сабрати бројеве лица и домова (кућа), који су изведени у контролном списку и одмах обе те укупне броја (домова и лица) записати у тањиру, која је на крају контролног списка. Затим ће потписати и контролни списак и свиу пописну листу, и све то предати до 3. јануара 1891. године општинском суду.

Чл. 23. Кад општински суд прима од пописивача пописне листе с контролним списком, он одмах у одељак списак с одбором и пописивачима прегледа, да ли је свуд у општини писано што сами попидом треба да се пописа и да ли је свако старешина тачно пописао сву своју чељад и стоку, па ако нађе на какве грешке, одмах их исправља и у пописним листама и у контролном списку. Пошто се овај преглед изврши, пописивач ће састанити на позиву начелника општ. суднога на обрасцу В. и извод стоке на обрасцу Г, и сва иаједа предати општинском суду, а општински ће суд потписати контролне списковс, пронаћи пописне листе сваког пописног круга па по се, и придружити их својим контролницима.

Чл. 24. Пошто општински суд прегледа и исправи пописне листе и контролне списковс свих својих пописивача, он онда на основу тога пописног материјала саставља према своју потребе за се тачан и стални списак чланова своје општине и списак страшица, па за тим пописне листе с њиховим контролним списковима и изводима шаље са својим изјештајем надлежној власти, да их она достави министру народне привреде. Пописне списковс за потребу општина имају бити готови до 16. јануара 1891. год. а сви пописни материјал морају надлежне власти послати министру народне привреде до краја јануара 1891. године.

Што од пописних листа и контролних списковс цртеже општинске ће суд приити у особеиом пакету заједно с пописним материјалом.

Чл. 25. Надзорне власти стараће се под одговорношћу, да се свакі попис у свима подручним им општинама тачно и на време изврши. Оне ће преморучити свима општинама, да своју годишњу радиоке потребе и корист свога пописа и да општинска судови одмсиу свакога, да у пописну листу само истините података стави и компликацију право своје стање исказе; јер ће иначе сваком постићи прописана казна.

II

Упутство за попуњавање пописне листе и контролног списка

А) Упутство за попуњавање пописне листе

Чл. 1. Пописна листа има 15 рубрика:

У прву рубрику бележи се редни број за свако лице у породици — задруге, које се пишше. Ако дакле у једној породици има свега 25 душа, онда ће толики и бројеви бити, а ако је само сама, онда ће и редни број то листе бити само један.

У другу рубрику обележи се име и презиме породичног старешине, па за тим имена осталих укућана. Где је удовица старешина породице, онде се опред њеног имена записује претиме њеног покојног мужа. Само се дакле старешина породичан записује са именом и презименом, а остали чланови у породици записује се само име. С именом и презименом записују се још: слуге, шегрти код, познавница рода, пајемници, који на храни и стану и сва друга лица, која се у кући хотеву при попису, а не иако приноше задружног старешине.

Исто тако записују се с женом и презименом: жупници, њена у школама, путници у гостионицама, болесници у болницама, осуђеници у заводима и притворници у општинама надлештвима.

При пописивању чланова у породици треба памта на известан ред, по коме ће се они записивати. Тако ако је старешина оженен, за њим се уписује његова жена, па онда њихов порол и то најпре мушки, по реду рођења, па онда женски. Ако је који од синова старешинин оженен, онда се одмах за њим одмјеује жена му и њихов порол, па онда остали деца старешинина. Ако је жив старешинин отац и мати, онда се они записују одмах после порода старешинног, за тим браћа са својим породом, шко га имају, после њих сестре, па стрићеви са својим породом, братучеди и остали сродници с њиховим породом и на посдетку остала чељад и друга лица.

У трећу рубрику записује се шта је ко старешини, п. пр. жена, син, кћи, унук, унука: отац, мати, брат, сестра, стрић, стрина, гост, слуга, шегрт, слава кућаци, кућар итд.

У четврту рубрику бележе се године сваког записаног лица и то мушких у подрубрику „мушких“, а женских у подрубрику „женских“.

У пету рубрику бележи се брачно стање. Ако је које лице оженено, ставаће се у рубрику „оженен“ „1“ (једиицу), ако је удовац, онда се та једиица ставља у подрубрику „удовац“, а

устоса некоћ приносује за столицу. Ја хоћу да будем богат. Тако је некоћ цвь нову заиилам. Требаће ми ушће, али ћу одмах прочити ни стоницу и онда — напред сиано! Нека ме сада упрашњују у недостојне и немарне — ваш! Али узалуном ми се и по свему бестидности изађи из ове скучене и пустоте сеоре, покушаћу — заклаћем се. Ти ми се верујеш, је ли Дује? Ваз сумње, јер ти ве познајеш цео мој мучни живот, шкпуљен тешком борбом и горчином, и неиаци за које бесове пољи, много дано без мрве хлеба и смрљене ноћи. Сраг, које то претрпи нелако је, и човек који дошао до ове тачке или је прао рђав или је морао некада бити добар!

— Зиши ли та мора пта оборити? упаде Дуј умешуте.

— Одамо су ови јадиикиви постали, утарђени пиви у мојој глави. И шта ти хоћеш. Нашли ли ја безбожнике, и вер ја верујем у царство небеско! О, не; видим ово моје само желно лепо царство, које треба сотворити: земљу! То ми царство треба. Слушај, ној шкупиш. Ја те остављам. Хоћеш ли да ме пратиш ову пријатељу?

— Јеси ли ти при себи? повика Дуј.

— Имаш потпуно право да одбијеш.

Пре но што ће се растати, Дуј му рече још један пут:

— Бернаре, остани се људима!

— О! одговори Бернар, још мало пазећу знаиако ни мислити на њих.

ако је рађено, онда једнима додаси у подрубрику „повеле“. Овамо се неће чини и код неписмених, које је у сваком стању

У шесту рубрику бележи се занимање или само од чега лице живи и пр. земљодилац, ковач, пачар, зидар, дунђерин, терзија, бојаџија трговац, учитељ, учитељица, чиновник, пенсионар, писмоноша, калиграф и т. д. Кад је неко више но једним чиновник, за њега се мора написати главно и у којој је струци. Код њих но које лице било бележи се само „дан“. У сеоским општинама, где ни једно од мушких лица нема никаког нарочитог занимања, онда се само под старешине забележе реч, и. пр. земљодилац, а код осталих се ништа се неће писати но код мушараца преко 15 год. ако нису њихи и немају занимање одређеног занимања. Код женскиња не пише се у опште ништа, осим онде, ако које нако одређено занимање, као: учитељица, конобарица (гувернанта), глумица, свирачица, шивиља, бабица и т. под.

Но ако би које лице поред свога главног занимања имало и какво споредно, онда ће се то исто споредно занимање назначити у рубрици: „споредно занимање“, као и. пр. земљодилац, био би може бити још и пачар, ковач, дунђерин, тргован и обратно.

У седму рубрику пише се место рођења свога лица, које се није родило ту, где се попис прави. Према томе код лица, које су у једном месту рођена па ту и живе, но пише се у овој рубрици ништа, но само код оних, која су с друге стране дошла се ту стално настанила, или су ту у то исто време као слуге, калфе, шегрти, или иначе на који се другом послом ту бавиле, било ако путници или гости.

У осму рубрику записује се шта је по народности, ако који је лице српски, јер ако је српска неће се ништа ни писати, но само ако је које друге народности, као: црногорски, турски, грчки, бугарски, румунски, руски, пуерторајски, угарски (мађарски), њемачки, француски, талијански, енглески и т. д. А ко лица која су из Босне и Херцеговине треба назначити да су из тих земаља.

У девету рубрику бележи се које је ко вере, ако није источно-православне и. пр. војеџијеве, мухамеданске, католичке или протестантске. Према томе ако је ко лице источно-православне — вере, онда се у ту рубрику не пише ништа.

У десету рубрику бележи се материни језик, ако није српски, него је какав други и. пр. њемачки мађарски, румунски (влашки), грчки, турски, француски, талијански, енглески и др.

У једанаесту рубрику бележи се писменост. Ако које лице зна читати и писати, онда се у подрубрици: „зна читати и писати“ ставља „1“ (једнинци); а ако зна само читати, онда се „1“ (једнинци) бележи у подрубрику: „зна само читати“.

У дванаесту рубрику бележе се толесни и душевни недостатци. Ако је које лице слепо, онда се (једнинци) „1“ бележи у подрубрику: „слеп“, за тугановом рођ рубрику: „глуховем“, а за дугога уписује се (једнинци) „1“ у подрубрику „луд“.

У тринаесту рубрику записује се место одакле је ово лице које се случајно затекло овде, где се попис прави.

У четрнаесту рубрику бележи се место где је ово лице које се случајно за време пописа није дошло под своје кубе.

Петнаести је рубрика за примедбу.

*

На четврту страну пописне листе уписаће се сва домаћа стока свога лица, чиј је пописна листа, а то: по врстама, роду (полу и старости (старости) нашег и колико је ко буде имао. А ако нема које врсте стоке, онда ће у подрубрици ставити „нема“.

*

Ову и у опште драгоцену стоку пописују надзегатаји, која ће доле рећи.

Б) Упутства за попуњавање контролног списка

Контролне списконе попуњавају само пописивачи.

Контролни списак има само шест (6) рубрика.

У прву рубрику бележи се редни број пописне породице, задруге, и главног самосталног лица. Ако дакле редни пописних броја буде имао списка 150 породица, онда ће бити и у контролном списку последњи редни број 150

У другу рубрику записује се име и презиме старешине породичног. Ако је удовица старешина породични, онда се она записује с презименом свога покојног мужа. Ако је лице самостално — самац, онда се уписује његово име и презиме.

У трећу рубрику записује се број мушких, а

У четврту рубрику број женских лица у породици са осталом челади (види чл. 2. општег пописног правила).

У пету рубрику уписује се име и презиме свога лица, које има своју кућу о у њој и станује.

У шесту рубрику записује се име и презиме газде у чијој кући станује старешина породични, који се пописује.

Код имена и у опште лица, која живе под чиргама или у земуницама, записује се у шесту рубрику: „живи под чергом“ или „живи у земуници“.

При попису лица у државном надзелатних и заводима — зграда се записује на име онога, који је њихов притежалац (сопственик), на било то држава општина или приватно лице.

Чим пописивач сврши лице у своме кругу, он ће собрати број душа, како мушких тако и женских, на сваку и једних и других забележити у дотичних рубрика контролног списка. Тако исто сабрање и сопственоје куће у 5 и 7. рубрици и сву забележити на крају тих рубрика.

Сбр. 1745. Министар
20. септембра 1890. г. народне привреде
у Београду. К. С. Таушановић с. р.

(наставиће се).

КОНФЕРЕНЦИЈА

17. Октобра 1890. године у дворани општинској

на којој је г. Ђока Стаиојевић професор ове академије држао предавање о теми: којим би — електричним или гасним осветљењем — требало осветлити Београд.

Председник г. Н. П. Пашић: Господо! Сматрам за потребно да вам ја ствар изнесем да ово није седница одборска, него само конференција у којој ће г. Ђока Стаиојевић професор и члан конзиље ове, предавати о електричној светлости и нашем своје мисле да би београд или електричним осветљењем требало осветлити Београд.

Ви знате да је одбор решио да се изабере једна комисија која ће нам дати мишље односно тога питања о осветљењу. Комисија радећи на томе задатку, нашла је за умесно, да умоли г. Стаиојевића, као стручњака и члана свога које се бавио с електр. осветљењем, да изнесе своје назоре о томе, те да приложене што је више могуће правилним решењу тога питања.

Изволите, дакле саслушати г. Стаиојевића.

Ђ. Стаиојевић: Господо! Још као ђак у нашој пол. школи нарочиту сам пажњу обратио ако једној врсти грозни физичких појава, којој је без сумње пало у део да преобрази цео наш друштвени живот, а то су електрична појави.

С којом сам пажњом, с водећим интересом пратио разне електрицитета, показује то, што сам одма, чим сам сврши велику школу, а свом трошку походио праг електричну изложбу прирећену у Паризу 1881. год.

На том месту имао сам прилике да видим примену електрицитета у малом и великом, а нарочито примену његову при осветљаву зграда и локала у опште.

Две године доцније, 1883., г. Министар Просвете посало ме је у Беч, на другу електричну изложбу а том приликом дошао сам своје студије о електрицитету.

После тога времена највећи део пробавио сам на страни, у Берлину, Паризу и Лондону, те сам имао прилике и могућности да проучим осветљења: како тамо тако и електрично, па ако мојим да ми дозволите да вам у најкраћим потезима изнеситам резултате до којих сам дошао тим путем.

Још одавна се опазило то, да је немогуће посвршавати све текуће послове за време дана. Ма колико ми у раду хитали, нпак нам остаје пешто несвршено те морамо да заиалимо своју да би сво урадили оно што нам је остало недовршено. То осветљење је краће или дуже — према доби године и обрасиости дотичног народа. Има места у којима оно траје дуго у ноћ, а пих народи у којима траје целе ноћи.

Нама је стало да лађемо један начин помоћу кога би после да продужимо оно дневно осветљење које нестане над нам сунце по заласку не може више да сватли својим зрацима. И зато кад већ морамо да имамо

осветљење и преко ноћи, није све једно имати га како ну друго, већ треба га имати што боље.

Неће да говорим о осветљењу лојаница и стеаринских свећама, уљем и т. д., која су се преживеле.

Пред нама стоје две у неколико само сличне, али међу тим у стварн врло различне врсте вештачког осветљења: гасно и електрично. Прво је много старије, познатије на и прокламније; друго се појавило тек пре врло кратког времена, доста је ретко, нарочито код нас, у већем размеру употребљено, на што и непознато.

Кад би се тицало осветљења само улица београдских, ми бн врло брзо били готове, јер је осветљење Београда сада само зато толико важно, што је заиздрза у врло рђавом стању. Ми дакле, идући унапред на поруши, хоћемо непрестано да гледамо пред ноге, да не загазимо у какву бару, да се не спотакнемо на какву гомилу камења или цигала испред куће, које се виђају, и т. д. Кад ни будено били сигурни да можемо отићи из оштинске куће до на Енглезовац с тротоара на тротоар, и без икакве бојазни, интересоване за осветљење ноћни спашће за 50 процента, и онда се међу њене привилегије толика важност, каква му се сада приписује. Али ја видим поред сваког сенера на улицама београдским још стотине других жижака у собама и радионицама, према којих се боду и капљу толике очи, и ове нас се стотине иного више тичу но они поједини сенери; ја видим да ће удично осветљење Београда бити капија кроз коју ће у наш јавни и нарочито приватни живот ући и одомаћити се ели гас или електрицитет. С тога не треба ону ствар олако схватити и узети ма које од та два осветљења, под изговором, да ћемо та лако избацити ако не буде; у томе баш и јесте сва тешкина тога питања, што се не може тако лако једно осветљење заменити другим, што се та два осветљења разликују и у производњу и у употреби и ничега појединичног немају, што би се могло употребити код другог, ако прво није добро.

Све нас то опомиње, да сада, при решавању тога врло важног питања, будемо прво обазриви па да узмемо у обзир све што се ма и о једном и о другом осветљењу, да упоредимо међу собом разне особине једнога и другог осветљења, да станемо на један час најосетљивије теразије једно и на други друго осветљење, на које претеже, пена ли ће ли коцка пасти. Теразије нека нам најпре буде хигијена, на онда материјални обзири: на првом месту наше очи, на које ће та светлост деловати, на онда и јентиноћа; на првом месту здравље онда очију, којима ће та светлост да светли, на онда тек здравље њихових целова, на тек онда питање, „шта ће то да кошта?“ Јер хоћеш да преко ноћ замислимо дневну сумрачну светлост, спремајмо се да та замена буде најлепша замена, учинимо такву светлост која ће утицати на цело наш организам онако исто као и сумрачна светлост, која ће учинити да осветљена ноћ, не буде нашта друго но продужена дан.

*

Неколике пробе са електрич. осветљењем чињене су и под, нас и од сваког ове нашег грађанина могли чути да је електрична светлост „врло јака, несносна и да боли очи од ње.“ На сваки начин, *ако је тако*, онда би претпоставе био основан, јер заиста јака светлост шкоди очима.

Ви знате да је се у старо време веома јака светлост употребљавала да се осљепе они који су на то осуђени. Онај који је осуђен да изгуби два своја очнја изгорен је на дуже време у мрачни простор па је после изведен и прикучен да гледа у сунце. Тако исто има примера да се може ослепити и од муње.

И светлост одбијена са снегом снежне површине изазвала болести у очима. Од очију пате и радници по стакленим фабрикама, лавиницама, коксарницама и т. д.

Сви ови примери показују да светлост може штетно утицати на очи, али ни видите у исти мах и начин како то бива. *Кад се очима непосредно гледа у светлост, на њима оно исто као слабо, зрак ће оно бити штетно по очи*: као год што вам од сунца засвуд очи, тако исто неће моћи видети ништа и над будуће избацио гледали само једним мутит у облачну непрозрачску лампу или у гасни пламен. И сви они, који су се овде код нас жалили да је електрична светлост јака, сви су они, зато, што је та светлост била њима огнар, гледали у лампу која ни је правилно засенила очи. Кад електрична светлост постане обична ствар, никоме неће падати на памет да у њу пази и сваке ће опасности да нам нестати. Кад би се сутра запалило на небу као пово сунце, сви би у њ' упрли своје очи и врло би велики део осленио; ово као што наше сунце, каза да за то што га сви знамо нико неће ни да погледа, за што се нико на њ и не каже, а оно је куд и како јаче од сваке електричне лампе.

Ви видите да утицај светлости на очи, зависи од начина како се гледа, и електрично ће осветљење бити у неколико штетно док буде ново, јер ће сваки гледати пре у лампу него у предмете које она осветљава. Кад електрична светлост постане обична ствар, онда се нико на њу неће пожалити.

Међу тим да видимо какве су то болести које долазе од осветљења електричном светлошћу?

Ја сам сам имао прилике да нагим од ње прошле године на земљорадњи; сам сам имао прилике да видим у чему са састоји та болест. Она се добија онда, кад се ни близине гледа електрични пламен, који има јачину од једне, даје или више хиљада свећа; пламен с којим сам имао посла имао је између 3—4000 свећа. За сто времедок се у њ гледа, не осећа се ништа, али кад се наспи и проспава један или два сата, онда човека пробуде жестоки болови у оку, очи зацрвене и отеку, на ношто тако стане потрпје неколико сати, сви болови прођу. Према томе биш и кад би била јака светлост, односно не неби пазили они који удином прођу него они који би имали да изнитују или гледају светлост избијам *јер се до сад нико не зубљаке није разболео од електричне светлости, а од оних који су морали избијати да гледају у електричну светлост нико није до сад осленио.*

Ви видите да је то болозање од кога страхују наши сугрђани, ако би било електрично осветљење, релативна ствар. Од ње ће боловати они који су и до сад боловали, а то су они који су због осцитљивања саме светлости принуђени да по неколико сати гледају јак електрични пламен; а за сваког другог, који рада поред тог пламена, нема никакве опасности.

Да видимо сад какав је опасност од сувише слабе светлости, која би наступила кад би се успоставо гасно осветљење.

*

Истина ово је наше тако направљено да може да прима и сувише слабу и сувише јаку светлост тиме, што се зеница скупља и шири, по регулише количину светлости, али и то регулисање има извесне границе.

Кад нимо потребе да радимо са снегом, која је сувише слаба, ми ћемо предмет који гледамо, приближити нашем оку. Кад то учинимо онда се у око изврши извесна промена — сочиво се исцрчи.

Ако то траје мало, онда тим престане, очно се сочиво поврати како је и било, и нашта ну не шкоди. Но ако то траје дуже и поновн се сваки дан по више сати, онда ће око остати у том напрегнутом стању, а то значи да ће сочиво остати исцрчено, и на око остали кратковидн. То су последице слабог осветљења. Од тога пате сви они који раде спрам слабог осветљења. Доказ да се доиста нати од недовољног осветљења кажују статистични подаци који се најбоље могу да покупе по школама.

Ви знате да ђаци дох су у школи тамо мање уче, главно учење предмета врше се у вече, код куће, при светлости ла ше, при вештачком осветљају, које је у највише случајева врло недовољно.

На статистичких података покупљених на таквим школа, показује се да то мнопо учење узрокава број случајева кратковидости. Проф. Кох исписао је 9400 ђака на 24 немачке гимназије и нашао је, да процент кратковидости износи 22% у првој, 27% у другој, 36% у трећој, 46% у четвртој, 55% у петој и 58% у шестој години школовања, дакле више од половине ђака постаји су кратковида. Из тога дакле јасно видите, како је штетно по очи над је осветљење слабо, што ће бити случај ако успоставо гасно осветљење. Истина ми можемо да увећамо гасно осветљење, увећавши бројева лампи. Али ви ћете видети мало час други разлог који

нам не допушта знатно увећавање броја лампи те за то кад по јачини светлости упоредимо гасно и електрично осветљење, налази да прелаз остаје на страни електричне светлости. Кад ма какво тело горе и даје светлост, онда се поред светлости, и у исто време, развија и топлота о којој нора хигијеничар да води рачуна, јер онај који је близу такве пред лампе остаће загрејане главе, носа и очију, услед тога је неизбежне очне боле, јаче, очи се суше и запаљене очију јављају се као последица.

*

С тога треба да видимо какво у погледу температуре стоје гасна и електрична светлост.

Врло је много оним чиљено у томе погледу да се зна које је њеи извор топлоте: да ли гасна, или електрична лампа исте јачине и сазда се нашло да је температура гасне светлости два пут њеа од електричне светлости исте јачине.

И ако дакле овоме да подимо рачуна и о температури оба светла извора, онда смо принуђени да са тог гледишта усвојимо само електрично осветљење, као мање штетно по газду и очи.

*

Чувени хигијеничар Петенхофер из Минхена, који је познат са својих испитивања гасног и електричног осветљења, после многобројних и дугогодишњих оцита закључио је да у том погледу нама увек претпостављати гасном осветљењу електрично.

Ја сам још у почетку мога говора напоменуо, да светлост, којом обично да претпоримо ноћ у дан, треба да буде што је могуће сличнија дневној сунчевој светлости, и да онтрина њења на тавој светлости знато не опада. Да видимо у каком односу стоје обе врсте осветљења у том погледу.

И у том су праћу чињена врло многа испитивања: њима су се бавили професори; Кон, Мајер, Сиелен и Бушар и ево до каквих су резултата дошли. Ако су очи здраве онда оне у опште теже виде спрам гасне светлости него спрам дневне и то за $^{8}/_{10}$ до $^{9}/_{10}$. Кад се гасна светлост упореди са електричном, онда се спрам гасне светлости за $^{7}/_{10}$ до $^{10}/_{10}$ слабије види. А то значи да се два пут боље види спрам електричне светлости него спрам гасне.

(наставиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

—

Позив. Има прилични број грађана, који општини нису измирили суме за калдрму коју је општина сградила испред њиховога имања.

Предузеће су већ потребне мере да се наплата у најкраћем року изврши. Ко не жели да до законске принуде дође, треба да одних измири оно што још дугује.

—

Рок. За оне који ни до данас нису положили такиску таксу, коју дугују општини, остављен је рок до 5. новембра т. г.

После тога дана наплата ће се предузети принудним путем.

—

Попис. Као што се види и из расписа, који на првој страни доносимо, крајем ове године извршиће се попис у целој земљи на дакле и у престоници.

Да би овај попис могао бити изведен у потпуности и у што већој правилности, Суд општински образовао је пароктну комисију и ставио јој у задатак да предузме и среди све претходне послове.

Комисија је рад свој отпочела.

—

Стечај. Упражњено је место једног општинског лекара.

Обраћамо пажњу на расписани стечај, који данас објављујемо. — Дужност је општинског лекара у главноме: да лечи оне, којима Суд општински даје карту на бесплатно лечење: да прави преглед умрлих и санитетске прегледе по родљака и домовима — све у своме кварту и без друге награде, сем плате.

* **Др. Мгьат Хирш**, дугогодишњи лекар општине београдске у кв. теразијском, преминуо је напрасно 21. ов. мес. при самом послу, а сутра дан је сахрањен.

Последња почаст покојнику је указана и од Одбора општинског, присуством неговим чланова при погребу; а часништво општинскога Суда и чиновници општине положили су и венац од свежег цвећа.

Својом неуморном лекарском службом Др. Хирш заслужио је да га искрено ожалимо и да непеду његовом пожелимо вечни мир!

ГЛАСНИК
ОДЕЉАКА ОПШТИНСКОГА СУДА

—

(Нађено). У Стрмој улици нађена је једна плехана фурула. У поп-Дукиној улици нађено је неколико метара платна за сликање.

Сопственици нека се обрате одељку теразијско-сквамалском.

—

(Опомена) Извештени смо, да се грађанство врло слабо одазива позивима власти.

Опомињемо, да ће се од сада према сваком најстрожије поступити по закону.

Казна је од 1—15 дана затвора.

Ко не дође на позив казниће се по одредби §. 21. пол. уредбе.

—

(Нечистоћа). На више места баца се ђубре тамо, где је то забрањено. Тако дуж целе саске обале просипа се редовно ђубре.

У будуће нека се то више не ради, јер ће се сваки строго казнити.

Нужници и помијаре на многим местима препуни су, што се констатовало последњим комисијским прегледом. Опомињемо грађанство да све одмах да очисти, те да их неби сустигла казна.

И дворишта су на многим местима нечиста. Поглавито тамо, где у једној кући има више кирајција. Опомињемо господаре од кућа, да они контролишу своје кирајције односно чистоће, јер ако буде какве одговорности, они су ту.

—

(Изношење ђубрета). Многи се ненадлежно жале на неуредност закупаца за изношење ђубрета, а властник о томе ништа не јављају.

На сваку неуредност закупцу жалба се подноси одељцима, који ће поступити с њима по закону.

—

(Нађено). У улици 2 бела голуба нађен је један њесов по-годишњи кнежевине Бугарске који гласи на Ивана Стајчева градинара.

На жарвеној пијаци ухваћена је једна крава и на палилулској пијаци једно јагње које бело-црне.

Налазе се у општинском обору.

Из страних општина

Општински аудитор у Француској. Р. Лаво дошао је на мисао у париском медицинском друштву интересантно предлагање о општинску службеничку у Француској, и тим је привукао велику пажњу наше статистичке политике, којима објављује и налаже уроке овој законодавној власти.

Службене бројке у Француској показале су знатне крупне мане за среду. У год. 1888 закључено је нових бројки за читавих 12.767 лица, што у год. 1884. На 1000 душа долазе бракова 7.25, у место 8 што што је то било до тада. На и само закључивање бракова била позније него пре.

Врло је карактеристично за наше доба, што и муши и женске не стоје у браку као нигда док су још млади, него обично неожи и у старијим годинама. Данас су младенци француски просечно за четкој 1 и по год. старији од оних у Енглеској и тој муши од просечно од 29 год и 9 месеци, а женске од 25 година. Пре седесет година било је друкчије: лица је просечна старост закључења износила 27,5 а код женских 23 године. Поречиће се у великим паросима врлинето осиха бројно склапање бракова и знато стуније у исте. Хуфеле последње пет последњег пола се показују код парижких родилика, који лоста зарађују и правоно поносилиа живот. Њихови деца знаком су слабуњаци и долазе већином са наследни болестима на свет. Исто тако и прекомерно исељавање у велике паросе, много доприноси опадању становништва и неплодности бракова у Француској. Тако у год. 1888 било је само још 21 од рођених на 1000 становника према 26 у год. 1866 и према 32 у Енглеској и 48 у Русији за то исто време (1888 год.) На против, број ванбрачне деце непрекидно расте и то: 8 од сто на целу француску, према 4 за Енглеску и — 28 за Париз. Фактички посленњих година на 10 бракова 1, тако, да сада на основу оних података француска народна статистика, дако могу да објасне стерилитет француске нације кога ни толико боја у другу.

Преглед меса у Берлину. По једном извештају главног надзорног лекара Др. Хертанг-а, персонал за преглед меса на Берлинској клаоници састоји се из 18 надзорних лекара, 6 надзорнолекарских помоћника, 8 стручних лица за преглед трихинозног меса, 48 контролора, 16 лица што уздржају житове, 1 секретара и 2 инвалидске за биро, а осим тога осећни број радника и радница. Као прегледчици употребљене су и 92 женске. На стицања за преглед меса по варошн, има стално постављених 15 надзорних лекара, 53 прегледача, 22 контролора, 8 шетајућих 2 у контролној комисији и 7 контролних надзорника. Преглед живе стоке по нталијанн клаоници, врши се дневно на пислано путу, те је усвед тога могућно свакога здравственог стања сваког појединог грла пред сам клање. У бироу за преглед меса када се тачна прибележња у свима појединостима за сва клата пренијаре. Преглед ране 184 прегледача појединих у месту и 48 контролора у четврт одељења. Ако се при прегледу нађе да је неки број трихинозан, односно се ово свиње, од којих је извршен „сумлива" док се однова закључни прегледатачно не испитају. Трихинозне свиње обезлаве се водећи приписи законом, а затим се униште

СТЕЧАЈ

за једног лекара општинског

При општини београдској упражњено је место једног лекара. Годишња је плата 2000 динара. Рок пријаве до краја Новембра.

Од Суда општине вар. Београда 25. окт. 1890. АБр 2169.

КЊИЖЕВНОСТ

— „Учитељ" број учитељ. удружења, стоји за Август и Септембар — излазе је са овом садржином: 1. члановима учитељског удружења. 2. Говор В. Р. Поповића при отварају у VII учитељске скупштине. 3. Беседа по пријатељу пок. Јовану Гавриловићу. 4. Постојање пристава и порота. 5. Свештар и Кант о моралу. 6. Збориште. 7. Правила учитељског удружења. 8. Извештаји контролног одбора VII-ој учитељ. скупштини. 10. Прегледа наше учитељског удружења Сима Камењина члановима учитељског удружења и свима „учитељима. 13. Постављања и премештаја наставника основних школа. 14. Одлуке. Окружнска мудрост се дуже задржати обе премештаја наставника. У „Учитељу" је унесен сама рубрика постављања и премештаја учитеља

Од идуће — октомврске године, „Учитељ" ће редовно излазити: „Симе за учитељске живите" од Јов. М. Вовановића. У октомврској свесци наћи ће прва слика „Кр.е". „Учитељ" стоје на годину 10 дин., на пола год. 5 дин., а за четврт год. 2·50 дин. За стране земље на годину 12 франака. Претплата се шаље: Главном одбору учитељске удружења".

Разне општинске лицитације.

Суд Општине вар. Београда даваће под јавну на више од дани сва своја имања:

1. Новембра

Земљиште у бари „поповици" између Краљеве Јанте железничког пута. Свеч. по ло шанца војске сељана које има простор од 75.850 квадратни метара;

5. Новембра

Земљиште „стари сеник" и утрину поред пута источне ноја износи 24.000 квадратни метара;

10. Новембра

Земљиште између војске сељана пругујовичког друма и пута поред Вишетичког, које износи 117.900 квадр. метара; и

14. Новембра

Земљиште које лежи између Дунава и старе Ботанићке баште, и новог пута и износи 95.000 квадратни метара.

Лицитације ће се држати у рачуноводству Суда општине вар. Београда. Услови ноје се разгласити у рачуноводству пре и на дан лицитације.

Из седнице Суда Општине вар. Београда 20 октобра 1890 год. СБр. 11.500.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

ОД 19. до 24. Октобра заклучно продато је преко пијачинска контрола:

ТЕКЛИЋА	Чега	По 1 к. грама чиста јемства	ТЕКЛИЋА	Чега	По 100 кгр. чиста јемства
килограм.		дин.	килограм		дин.
	Бразна пшенице	16·50		Слане . . .	2 —
82	Бразна кукуруза	12·—	145	Меда . . .	45·—
69.787	Пшенице . .	13·20	1802	Јаднка . .	170
24.515	Кукуруза . .	8·75		Ракије јестве	14·—
32.395	Ражи . . .	12·50	892	Сира . . .	70·—
	Сочива . .	21·—	—	Лоја непознена	— ·—
35.285	Јечма нова .	10·50	334	Масти . .	112
7.803	Овса . . .	11·80		Длаке говеђе.	— ·—
1004	Проса . . .	10·—	600	Кукуруза дранза	8·
6262	Пасуља . .	20·—		Ракије јестве	—
15488	Кромпира нова	8·—	16054	Сиена дебелих	75·—
	Арнаштка . .	9·50		Утробна кишена	4·—
4845	Црни лука .	5·—		Вопа рипла.	40
44	Бели лука .	40	23450	Креча . .	3·—
11187	Орања . . .	25·—	10.000	Цемента . .	32·—
900	Грожђа . .	50·—	169	Кутуса шпенза	—
16815	Воћа разна .	35·—	98 90	Кожета проста	44 —
	Шљива сировних	15·—	30,000	Месница стара	—
322.839	Шљива сушна	63·50	766 190	Дрвна разне .	—
	Печенета . .	55·—	16325	Вина црна .	—
28.520	Сена . . .	4·—	455	Ракије шљ. меке	14

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Нарна штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Симо Хаџи Ристић

БРОЈ 47. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ И НЕДЕЉОМ ЗАЛАЗ ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за страну земље на годину . . . . . 9 дин.

Недеља 6. Новембра 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату плаћа свака уплатница на општинска суд и све књижевницаре на уредима
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Некашњена писма не примају се.

О Б Ј А В А

Порески одбор за разрез пореза за наступајућу 1891. год. отпочео је свој рад 1. новембра ове године у суду општинском.

Одбор ће радити сваког радног дана до подне, а од подне ће г.г. пореznици радити на другим пословима пореским.

Ово се јавља грађанству, да сваки са пријавном листом што пре дође, јако не би порески одбор у раду двогубио

Бр. 4260. Од пореског одбора, 29. октобра 1890. год. у Београду.

Рад општинског одбора.

LVI. РЕДОВНИ САСТАНАК

22. Октобра 1890.

Председава г. председник Н. П. Шапић; беше присутни одборници г. г. А. Одавић, Р. Дрљачић, К. П. Михаиловић, М. Јовановић, М. Ј. Марјановић, М. Вељковић, И. Цветковић, С. Д. Михаиловић, Ф. Васиљевић, М. Р. Марјановић, Ј. К. Чурић, К. Б. Михаиловић, Р. Петровић, А. Штос, М. Јовановић, К. Д. Гавриловић, Ђ. Николић, И. Р. Шапић, Др. М. Т. Лесо, С. Аврамја, Ј. Сенић, М. М. Терзибашић и Ђ. С. Николић

I.

Пре дневног реда прочитан је и без примедаба примљен записник од седнице 15. ов. мес.

II.

По саслушању извештаја о дражбеној licитацији за набавку алова (Сбр. 1-752) решено да се licитација ово неповољна одбаци па расписно друга; а Суд да се обрати и министарству народ. привреде за ово по којој држава уступи алово.

III.

Рачуноводство поднеса извештаје о дражбеној licитацији за набавку новца и опрему јавних светиљака уличних.

По саслушању реферата (Сбр. 15.885) — решено: да се licитација ово неповољна одбаци па расписмарута.

Сем тога да се поднеси одбору и извештај колико је светиљака прикључено и колико је и каквих остало на старим у току прошле године.

IV.

Рачуноводство реферише (Сбр. 18.240) да и на трећој licитацији дражбеној 19. т. мес. за сарачко-сатерску опрему општинских ниje ово licитовао. Подвела су после licитације поводу Радовановић и Радивојевић спрачи да тај посао држане за годишњу награду од 1400 дин.

Почев је поводу растанија од прилогодишње, а и од изнитирање ове за пред licитација, решено: да се усвоје поводи и сатерско спрачи држана посла од 1 Новембра тек. до 31. Дец. идуће године уступи Радовановићу и Радивојевићу сарачима за 1400 дин. годишње рачунски. У исто време препоручено Суду да се заведе поречита књига и у исту редовно у будуће уписују све оправке возова, како би се из исте године могла предност проценити.

Сваког месеца да прегледа стање возова комисија, у којој да се поднеси и одборник г. Ђ. Николић.

V

По саслушању извештаја о licитацији 20. ов. мес. за закуп врака општинског на пубок (Сбр. 18231) и поводе Јевте Најдановића (Сбр. 18271) решено: да се одбаци и licитација и понуда, као неповољне, па да се држи ново licитација.

VI

Председништво саопштава да је комисији водовода поднело извештај о резултату овогодишње licитације, која је држана ради набавке цеви за нове водовод.

По саслушању тога извештаја комисијског од 22 тек. мес. (Абр. 2159) одлучено: да се извештај водоводне комисије узме к знању и по њему у свему поступи.

VII

По саслушању извештаја о licитацији за закуп врака на накладничке вешта (Сбр. 18067) решено: да се licитација одбаци и расписно другу, а кочино стави да се licитира за годину и два месеца.

VIII

Председништво саопштава да је управа удружења за потпомагање и васпитање сирота и напуштене деце, поднела акт којим изјављује пристанак за пријем у свој дом оне деце, коју општина издржава, по цени која се приватним лицима.

Решење одложено за другу седницу.

IX

Председништво предлаже да се повери редовној комисији да изврши преглед досадашњих поклона из задужбине Томе Вајгановића и компаније и Алексе С. Поповића из Годуших.

Према томе, одбор је решио да се умоли г. Ј. Жујовић проф. Вел. Школе да са комисијом од г. г. Ст. Чађевића, А. Штоса и Мите Јовановића изврши преглед и своје оцену о вредности камена.

КОНФЕРЕНЦИЈА

17. Октобра 1890. године у дворани општинској

на којој је г. Пока Станојевић професор воље академије држао предавање о теми: којим ће — електричним или гасним осветљењем — требало осветлити Београд.

(наставак)

Свака светлост, била дневна или вештичка, није проста; она је сложена из неколико других светлости које се зову боје. На заго, кад хоћемо да замењемо дневну светлост вештачком, треба да видимо какво стоје боје код вештачких светлости према дневној. Ево како стоје у бе-

лој електричној светлости: два дела црвене светлости и један део зелене, 810 плавичасте и један део љубичасте. Код петролејумских лампи 3 дела црвене, зелене 6·10, плаве 0,10 дела. Код гасне светлости има 4 дела црвене 0·6 црвене, 0·2 плавичасте и 0·10 дела љубичасте.

Кад упоредимо те три светлости онда нахи да се електрична светлост по боји најзише приближује дневној, јер је електрична светлост исто тако бела као и дневна, а у петролејумској светлости и нарочито у гасној светлости, преовлађује црвена.

*

Али најзанимља ствар која нас треба да интересује у овом питању са хигијенског гледишта јесу хемијски процеси које изазивају код обе светлости.

Ви знате да светлост као и топлота, постаје једначењем кисеоника из ваздуха са угљеном оних материја, које горе и светле. Том приликом развија се водена пара која није штетна за наша плућа и угљена киселина (CO_2, угљен диоксид) који је за плућа врани отров. Јер у обичном ваздуху има 4 на 10000, угљене киселине. Ако се она увећа на 7 на 10000 или на 1 на 1000 онда постаје опасна за живот. Угљену киселину производе не само пламенови који горе (свећа, лампа светлећи гас и т. д.) него и људи својим дисањем, јер и дисање није ништа друго до један врста горења. Отуда долази, што многе особе налазе да је ваздух загушљив и добију главобољу кад дуже седе у локалима где има много снега, где нема угљену киселину и посебно ваздух. Кад један човек дише, онда он производи на сат 20 литара угљене киселине; за исто време, један гасни пламен производе 80 литара угљ. киселине и то значи 4 пута више него што производи један човек. Кад неко ради у соби а светли му једна обичан гасни пламен, онда се производи толико угљене киселине као кад би у соби било пет петорица. У том погледу стоји са свим другојаче са електричном светлошћу. Електрична светлост може да постане сигурношћу угљена на ваздуху, ту долазе такозване „пламене лампе“ и „електричне свеће“), али усијавати угљене или платинске жице у безваздушном простору (то су лампе „сијалице“) Прве се узимају искључиво за осветљење улица и врло великих локала, а за обично њубење осветљење служе сијалице. И ево како стоји гасно осветљење према електричном у том погледу:

Један гасни пламен од 10 свећа утроши 127 литара светл. гаса на сат и произведе 86 литара угљ. киселине, потрошивши на то још 182 куб. метара ваздуха.

Једна електрична пламена лампа од 100 гасних пламенова утроши 44 куб. метара ваздуха и произведе 22 литара угљене киселине. Дакле *100 пута јаче светлост електрична утроши 4 пута мање ваздуха од гасне светлости.*

Што се тиче лампи сијалица, о трошењу кисеоника и производњу угљенске киселине не може бити ни говора, пошто је угљена нит платинска жица херметички затворена у безваздушну стаклену куглицу, те у њој спојам сијалом светли. Као што видите у хемијском погледу је велика разлика између те две врсте осветљења. Докле гасно осветљење троши кисеоника, т. ј. оно што нама треба за наш живот, дотле електрична светлост светли без ваздуха. На што је дакле са хемијског гледишта, електрична светлост далеко намилја пред гасном те јој се зато пора дати и пренесство над гасном светлошћу.

*

Врло се често у публици говори о опасностима које би наступиле, над би се усвојило електрично осветљење; често се чује како је неко тамо у Америци посинуо од електричне струје на би зато требало забећи електрицитет. Та је ствар врло важна и за то ћу о њој да говорим, и то у толико пре, што ако и у ком другом погледу а оно у погледу опасности по живот, светлећи гас најпре стоји.

Ја нећу да говорим о опасностима које се свакодневно дешавају по нарошита осветљења гасом, усled малих експлозија и утуривања тим опасним гасом, што долази или усled пакашње отворених или пеотпне непотпорених славина на гасним цевима. Такви су несрећни случајеви већ тако постали обична ствар да се о њима у новинама и не говори. Имајући сви много посла са гасовима у опште, ја вам могу рећи до вама *славно, ко и би на какво год на и дање светлећи гас могао потпуно заштитити.* С тога ће свака она кућа, у којој се светлећи гас узеде, удирати на гас и ничим се тај сирад не да из куће истерати. *Употребом светлећег гаса биће опасности по живопиње и атмосфери у којој ће редовни састанци моћи бити светлећи гас.* Ко се до сад о томе није узорао нека само оде преко дана (кад лампе не горе) у наше позорипте, на чим преко прага ступи, гасни задај опшћеупће га, да ниће више на чистом ваздуху.

Ја ћу да говорим о опасностима, друге врсте и то на првом месту о пожарима које могу произвести светлећи гас и електрицитет. Са тог гледишта ни не можемо да правимо упоређење о палежинама у Европи. Јер је у Европи електрицитет још врло мало употребљен; права електрична земља може се назвати Америка, где се чак и хлочници убијају електричном струјом.

Године 1888. биле је 1783 пожара којима је узрок био светлећи гас. За исто време десило се 49 пожара усled електричне струје. Док су електрична пожара направили штету од 789.000 долара, дотле гасни пожари коштају 4,089.000 долара. Ове цифре и сувише јасно говоре да ће ми требало какват коментара!

*

Да видимо сад, како стоји са опасностима за живот од стране електрицитета; јер опасности које долазе од гаса, свакоме су добро познате.

Профессор Thomson вели да напземаична електрична струја од 10000 волта, ни у колико није опасница од обичне парне тестере која водена пара неколико десетина пута окрене у минуту. Сирт ће наступити онда ако несмотрено ухвати за спроводнике електричне, било да склапне или да ваздине под тестеру. Сиза је пак опасност престала, кад електричним машинама рукују људи вичан своме послу, као што је то у осталом правило и са свима другим пословима. Мени се чини да је много већа опасност повити се један сат на железницама него руковати исто толико време једном динамо — машином.

Ни у колико није мање опасно руковати парним машинама, водоничним каменолома, ветрењачама, отровним стварима, барутним и динамитским хаурани и т. д. и т. д. на шта су то постала обична занимања, а нико не познаваја на опасност којој је изложен у свима тим радовима.

(наставиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Отпочео. Пороски одбор отпочео је свој рад 3. ов. мес. и чује седнице држи сваког дана пре подне.

Предата. Друштво за несовање и напитање сироте и напуштене деце, по споразуму са председништвом општине, поклонило је да се дому друштвеном предају деца коју општина надржава по приватним кућама с условом, да општинска благајна плаћа друштву по оволико волико се за свако дете давало приватним.

Одбор општински прихватио је радо понуду друштвену и одлуком са седнице од 29. пр. мес. одобрио да суд општински може одмах предати друштву сву децу коју општина надржава.

Једни број деце управа је од суда примила 1. ов. мес. и она су данас у дому друштвеном.

Изабрани. За чланове пороског одбора, на упражњена раније места г.г. Свет. Карамешића и Дим. Киркосића, изабрани су г.г. Илија Антоновић и Влад. Чотамовић.

Електрично осветљење. Комисија, којој је одбор општински поверао да оцени како је осветљење боље: да ли електрично или гасно, одлучила је у седници ов. мес. да се најбоље за електрично осветљење.

Извештај комисије подноси се одбору у једној од првих седница, а после дефинитивних одборских одлука, расписаће се и стечај, почем је раније ни и на збору решено да осветљење општина не напушта сама него да даде повлашћену.

Добивене су већ две озбиљне понуде за осветљење.

—

Још једном. И по други пут опомињемо оне грађане, који општинској благајни имају још плаћати на име кадармаје, такмиса, обављање итд. да у најкраћем року новце подноше, и да на тај начин отклоне непријатне последице: принудно наплаћивање.

Мешранка. Рок је стечају за попуњење управитељског лекарског места до 15. т. мес. У прошлом броју погрешно је дакле јављено, да је рок остављен до краја ов. месеца.

ГЛАСНИК
ОДЕЉАКА ОПШТИНСКОГА СУДА

(**Торбарино**). По кавгама и другим јавним местима продају се, поред књига и новина и: безвезице, шпорети, плаштани, сиве, пољчице, џепер-сатир и други предмети, који се не смеју ни оними начин продавати. Сви продаци таких предмета сматраће се као торбари и с њима поступиће се по закону.

—

(**Лутрије**). Нема скоро јавног и до се на јавним местима не виђу на лутрије разне ствари: те таблагера, те сат. те канта рибе и т. д. То је законом забрањено и казна је до хиљаду предмета до три стотине талира. Они, који су с тиме до сада радили нека се уиу на ум, јер их казна може изненадити чим се узмете.

—

(**Непристојности**). Неки странци неправилно поступају када цигу туђе за бесплатну радњу. Која чиаа управе јавиште обичну доставу, пишиште себе место устабине, па је пошаље одељку, не ставивши на њој ни печат општине — такве доставе одељак не прима. Сваки достојан мора имати обзира једним убудуће неће више примати. Сваки достојан мора имати обзира звањивости. У њој мора бити назначено где тужена станује; јели му већ једном бесплатна радња забрањена и каза; и за поједине случајеве морају се и докази подвести. Из тр њих нема отворену радњу, него на њиху руку ради неки весео. Кепеа га тужи до рада, али не наилази код њега. Онтужени када се га тужи до рада, али не наилази код њега. Онтужени када се тужене на одговор питовара се да ли сам стално не ради, већ да ради код кога и тога. Нрема таквим стварима тужени се не може казнити, јер нема доказа. а тога доставе једнака нема никакову силу доказа.

Дешава се и то, да неки странац из једне исте врсте радњу онтужи код неколиких пајстар. То се исто може бити и достављачи могу одговарати. Јер неки за једну и исту ирвицу не може бити више пута кажњен, а тога може бити, када искази кога бити више пута кажњен, а тога може бити, када искази кога онтужке свако оделење или квартовима. У будуће неки такво више не радје.

—

(**Пађено**). У Савчанди, пред кав. код „Златнобоје“ пађено је туце четкица за косу. Код великих босанских сајмова сајмиште капаи од говедске струже. Пред општином Др. Бурића једна женска јопка. И на многи босанским пијацама служитељке, које сиеси на ниво Гиро Малетића из ноше Градишке.

Синетичеиа имају се прајовити одељку терапеско свакодневном.

Из страних општина

Сефијске осветљење. У Сеанији је усвојено да се заведе електрично осветљење и сад ће израђују услови конкурсије. Предрачунено је да ће постојаница коштати 1.500.000 динара. Завођење има се извршити у што је могуће краћем року

—

Цариградски кај. Врло вратко време износиће се градити кај на „Златном рогу“ христианиту пограничном Пројекат је израђен и предрачун састављен, и оба начелно усвојени прошлог месеца. За грађење ове расписаће се стечај.

Кеј ће бити широк 20 метара. Већи део саграђене се на самој води а за ноге отворене се пристаиа нижа за воју ће бити и тротоар за пешаке и нижа дуж целог кеја. Мост који се налази у Карнеје остаће, само ће се проширити тако да се може расплавити и дизати, те да лађе прође. По кеју ће ићи и железничка пруга, а трамај ограничиће превоз путника и предмета.

С тога подиниће се и нова велика стоваришта (питаота) грађеви којих већ је и отпочето.

Грађење кеја и стоваришта поштаће близу 3 милијона турских лира, али ће нови кеј и стоваришта дати знатно већег турговинском промету.

—

Појектиране електрично осветљења. Г. Мандарт, инжинер из Живорне торги, ако што јавља „La Meuse“, да је напашио начин како ће се електрицитет производити веома јевтиније, те ће и осветљење електрично бити јевтино до багателе. Машина, коју је пројектовао г. Мандарт са појединим снаге једнога коња, састоји се из једне бакарне кугле 40 см. широке у пречнику, која се пушта у другој кугли од гвожда, широкој 50 см. у пречнику. Обе ове кугле врсбу се противним правцима са бројем од 600 окрета у минуту. У простору између обеју кугли пушта се водена пара под притиском 6 атмосфера, и тиме се производи врло јака електрична струја која бива сва јача у колико је већи притисак паре и брже кретање кугли.

Пробе, које су са овом новом справом чињене прошлог месеца у Лондону, показале су резултате врло сваког очекивања, те се сада стручна штампа хвали у велико овим проналаском који ће знатно појевтинити електрицитет, и напокон осветљење електрично бићи много јевтиније.

РАЗНЕ БЕЛЕШКЕ

Тамних инсеката. Један од добрих страна електричног осветљења у томе је, што томине електрично инсекате, који лете у ваздуху. Један професор иратиуо је и публиковао да свиће неки ови једне електричне лампе утиче до 100000 разних инсеката, и да у те инсекте спадају најпиће ове врсте које су шкодљиве за усеве и воће.

—

Електрична железница. „Bulletin International de l'Electricité“ доноси вест да је одређен пројект и предрачун за грађење једне електричне железнице од 800 километара дужине. Ова електрична пруга везивала Петроград са Св. Архангелом великим пристаништем на Белом мору. Електричне струје снабдевале географске станице које ће бити постављене дуж целе линије. Грађење ове пруге коштаће 46.500 динара, по километру.

ВОДОВОДНИ СТЕЧАЈИ

I.

Управа водовода београдског, овим објављује „пис ману лицитацију за копање ровова и полагање цеви“ за нов водовод београдски.

Писмене понуде ће се примати до 18. Децембра т. г., б сати увече подносити у запечаћеном писку адресоване „Председнику надзорне комисије за грађење водовода“ са назначењем на куверти:

„Понуда за полагање цеви“

Понуде које дођиње стацу, неће се узимати у обзир.

Услови под којима се овај посао у виоду даје ногу се добити од потписане Управе, која је готова и свако друго објашњење дазати.

II.

Управа водовода београдског овим објављује писмену лицитацију за набавку потребних „Запирача (Absperrschieber) и хидраната“ за нов водовод београдски.

Писмене понуде ће се најдаље до 18. Децембра т. г. 6 сата у вече, подносити у запечаћеном пису адресоване „Председнику надзорне комисије за грађење водовода“ и назначеном на куверти:

„Понуда за Затварач и Хидранте“

Понуде које доцније стигну неће се узети у обзир. Услови под којима се ова набавка уступа, могу се добити од потписане управе, која је готова и свако друго објашњење дати.

Од Управе вар. водовода 23. окт. 1890. Бр. 330. Београд.

НАРЕДБА.

Кад се коме грађанину ове вароши догоди која крађа, то се обично њоју дешава, на отворених авлија, шупа и других зграда, у којима стоје стварн.

Да би се с једне стране осигурали грађани од опасних крађа, а с друге стране и властима помогло у хватању рђавих лица, управа она на основу § 326. казненог законика. —

наређује:

1, да сви становници вароши Београда редовно њоју своје авлије, подруже, шупе и остале зграде затварају;

2. да сваки старешина своје куће и пословођа чланова дању обраћају пажњу на долазак страних лица њиховим кућама, и ако опазе какво сумњиво лице код својих кућа или околине, да та с места пријаве жандарму, поморнику, који ће за тим, према таквом лицу, даље учинити што треба; и

3, да дотични становник ком се догоди крађа, најбрже јављу ону дотичном кварту, када би се за времена могла наредити потера и истрага за крадљивцем, јер се догађало да општењи не дали на време учињену крађу, те се отуда и траг врлина изгуби и крађа остане непронађена.

Бр. 15482.

19. Октобра 1890. год.
у Београду.

Секретар,
Влад. Т. Милованчић.

Управник вароши Београда,
В. Тодоровић.

СТЕЧАЈ
за једног лекара општинског

При општини београдској управљено је место једног лекара. Годишња је плата 2000 динара. Рок пријаве до 15. Новембра.

Од Суда општине вар. Београда 25. окт. 1890. АДр. 2169.

Разне општинске лицитације.

Суд Општине вар. Београда држаће под јавну на више-годишња ова своја јавна:

5. Новембра

Земљиште „стари сеоски“ и утрину поред њега источно које износи 24.000 квадратних метара:

7. Новембра

Набавку нових и справку старих фењера за осветљење вароши Београда.

10. Новембра

Земљиште поред њојзе сеоска, пругујевачког друма и пута поред Вишњичке, које износи 117.200 квад. метара;

14. Новембра

Земљиште које настоје између Дунава и старе Ботанићке баште, и новог пута а износи 96,000 квадратне метара.

17. Новембра

Право на продају леда са Дунава и Саве;

19. Новембра

Право за продају песка са Дунава за време од 1. Новембра 1890. до 31. Децембра 1891. годину.

27. Децембра

Права на „Тамиш“: тушење и продужење тушење њове. — За време од дана одобрења лицитације до 31. Децембра 1891. год.

Из седнице Суда Општине вар. Београда 25 октобра 1890 год. СДр. 11.920.

ТАКСЕ
за јавне забаве у општини београдској

I.

а). За свирање муз. оркестара за кавезане, биоскопе и т. д. за концерте до . . . . . 5 д.
б). За свирање са певањем певачка од 1 извођача . . . . . 5 „
в). За свирање великог оркестра (Дамен-Капелу) . . . . . 20 „

II.

а). за 1 игранку у дворан. I-ог реда . . . . . 15 „
б). за 1 игранку у дворан. II-ог реда . . . . . 10 „
в). за 1 игранку у дворан. III-ег реда . . . . . 5 „

III.

а). за позорину на дан . . . . . 5—10 „
б). за разне предстаоне и акробатске вежбања, дневно . . . 10—50 „
в). за вежбаонице и кугљане . . . . . 5—15 „
г). Циркус за представе . . . . . 10—20 „
д). за забаве „Тиволи-Типа“ т. ј. (певање, свирање и представљање) на месеца . . . . . 40 „

IV.

За друге просте забаве које овде нису предвиђене решењем општинског Суда посебно.

V.

За воду на сеоској пумпи.

а). буре од 5 акова . . . . . 005 дин.
б). буре од 6 акова . . . . . 00·10 „
в). буре од 9 акова . . . . . 00·15 „

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 25. до 31. Октобра званично време је према астрономске конторе:

ТЕКИЋА	Чега	100 к. просечна цена	ТЕКИЋА	Чега	100 кгр. просечна цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
	Пшенице . .	—·—	1 850	Сланине . . .	2·—
	Пшенице кукурузне	—·—		Меда . . .	—·—
294.7 4	Пшенице . .	11·30	1156	Јаребица . . .	120
55·08	Кукурузе . .	8·50	644	Боре брезове .	9·—
92.508	Раже . . .	12·70	1719	Сира	55·—
	Крушака . .	—·—	531	Лоја топљена .	100
88.466	Јечма пољ. .	10·50	8714	Коже сирове .	—·—
56 875	Овса . . .	12·—	899	Кучине . . .	65·—
5 000	Јаглуга . . .	14·—	1239	Прави грађени	—·—
2342	Пасуља . . .	26·—	1801	Шаприце алоје	90·—
21127	Кромпира поља	8·40	12456	Сопља дебелих	75·—
1 571	Крушака . .	16·—	10,000	Орахових трун.	—·—
6199	Пива лука . .	5·—		Суха меса. .	—·—
	Вода лука . .	40·—	16099	Креча . . .	3·—
11826	Орља . . .	25·—	10.000	Цемента . . .	32·—
401	Грожђа . . .	50·—	149	Кутуса кисела .	—·—
8263	Боба разна .	40·—	10020	Камена простог .	—·—
	Шљива сирових	15·—	384 700	Дрвен грађе .	—·—
473.558	Шљива сувих .	54·—	125819	Вина пра . .	35·—
	Печинога . .	—·—	421	Ракије дом. меке	50·—
19.540	Сена . . .	4 50	12033	Ракије вељ. јаке	48·—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Парна штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Харн Ристић

БРОЈ 48. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЈЕДАН ПОЈЕДИНАЧАН ПРОЈАВ ДУЖАН ДА ПЛАТИ ЗА ОГЛАСЕ:
ЦЕНА ЈЕ ОВОЈЕ:
за годину 6 дин.
за пола године 3 дин.
за четврт године 1 дин.

Недеља 11. Новембра 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Прописану таксу плаћа уредништво на општинском суду и све кореспонденције на уредништво
РУКОПИСИ НЕ ПРАЋАЈУ СЕ.
Нежалбена имена из броја ду ет.

НАРЕДБА.

– о кажњавању робе изнете дућана. –

Која трговца и других дућанџија који противно раније наредбама износе робу испред својих дућана и тиме на штету свакрвајја закрчују тротоаре, и тиме отежавају пролаз.

С тога се овим

наређује:

да од сада нико не држи робу на тротоарима, испред дућана, нити да је неће испред дућана тако ниско ће бити да сметња овима који пролазе.

Ко се не буде овог наредбе придржавао казниће се по § 326. крив. закона.

Од Суда општине нар. Београда 10. Новем. 1890. г. АБр. 2953.

Рад општинског одбора.

LVI. РЕДОВНИ САСТАНАК

29. Октобра 1890.

Били: Председник, И. П. Павић, чле. суда, г. Св. Карапешић, чланови одбора: г. г. М. Јанковић, Б. Б. Михаиловић, В. Ветровић, К. Д. Гавриловић, М. Вемковић, Ј. Ж. Вуић, Р. Петровић, Љ. Јовановић, С. Д. Младеновић, В. Р. Поповић, М. Константиновић, Др. М. Т. Лека, Р. Драговић, А. Шпиц, А. Оланић, М. М. Торбицајић, и Ђ. С. Николајевић.

I.

Извеје је прочитан и без измене усвојен записник одлука из седнице од 22. ов. мес.

II.

Поводом преписке одборника г. Р. Драговића, председништво је изјавило да ће општински суд наредити својим општинским докторима, да наиђете испред својих кућа тоћиште, на којима ће писати: „општинска јежа за кварт. . . .“

У исто време одбор је одлучио да у будуће општински доктори подносе општинској управи свако седмице извештај о своме овоме раду преко недеље, у општинској служби, и да се та извештаји редовно публикују преко општинских новина.

III.

Председништво према одлуци из последње седнице саопштава да је прикупљене године извелени књиги за уништавање отпадака општинских кокоши, да су сва отпадне редовно извођене, и да је наређено да се исте књиге стави на увиђај г.г. одборника.

IV.

Председништво саопштава шта управа „друштва за заштиту и васпитање сиротне и напуштене деце“, којим јавља да је проширен дом друштвени и да је управа друштва решила да прима 20—25 од ове деце коју општина издржава по приватним кућама. Услов ове понуде јесте да општина за сваку дете плаћа годишње по сведено нето, колико даје и приватним лицима за издржавање и одевање.

Наименја да је понуда друштва (АБр. 2354) врло корисна, и да ће се зена телесно и морално неупоредиво боље о тијети у дому друштвеном, одбор је одобрио: да суд општински моли друштву за потврдан и васпитање сирота и напуштене деце предате оку лицу коју општина по приватним кућама издржава.

V

Грађевинско одељење реферише да је, према одлуци од последње седнице (Збр. 1501) комисија поправила предлог комисије који је на обзиру самом доволи на Меделовиће и на Врачар на међаду Томе Благојевића и комп. и Алимов С. Поповића на Гочкућа. Комисија је нашла:

а) да је трошлина стена на Меделовиће за кладину добра, као за коловоз тако исто и за тротоар;

б) да су више израђене прописно и ако их разних облика и димензија у количини коју комисија није описивала;

в) да трошлина стена на Врачаре не изгледа повољно за праву коловоза те морала би се дуже време испитивати њена издржљивост у самој кладини, и

г.) да су више прибрано прописно, те би се могле опробати.

Према оваковом закључку одбор је одобрио да се купи од спомињана камен која је комисија прегледала на споменој обали и да суд општински сем те количине може узети још 1000 кв. метара каквог (или од трошлине стене), па да се са њима изврши кладирање одмах да би се још за време сне зиме, до пролећа могао радити издржљивост камени.

VI

Рачуноводство саопштава да је 27. о. м. држана лицитација за закуп права на пијак од 1. новембра т. ј. до 31. децембра идуће године и да је исто остала на Косту Пашћуру за 35.000+10 дин. годишње рачунећи.

По саслушању дата (Збр. 18.716) одбор је решио да се лицитација усвоји.

VII

Рачуноводствене реферише (Збр. 18.717) да је држана 27. о. м. лицитација за закуп права на наплаћивање акциза, и да је остала на Нестора Милосављевића кафеџију за 29.021 динар годишње рачунећи.

Код овако повољног резултата и после четврте лицитације, одбор изјави да општина мора узети наплаћивање акциза у своје руке, али пре но што би се донела одлука за то, решило је да се држи још једна лицитација,

VIII

Према реферату да су из општег одбора иступили г.г. Св. Карапешић и Дим. Карловић, изабрани за чланове пореског одбора г.г. Ил. Антоновић и Ва. Чортановић трг. из сваког краја.

КОНФЕРЕНЦИЈА

17. Октобра 1890. године у дворани општинској

на којој ће г. Лека Стаповић професор лепе академије држао предавање о теми: шта је — електричним или гасним осветљењем — требало осветлити Београд.

(наставак)

У Америци се често дешавају несрећни случајеви од електрицитета, али она имају своја утрока. Сви ви треба да знате, да је у Америци свака варошка улица испрелетана хиљадама жица; ту су стотине жица, а кроз њих пролазе и жице за осветљење.

И радници, намештајући телеграфске или телефонске жице, овог доњалио обазрива према жицама за електрику светлост, јер је у њима струја врло јака, и несреће се онда често дешавају. Међу тим код нас, где њено нигде само неколико жица, које може ово лако једну од друге одвојити, о опасностима не може бити ни говора, па за то их неможемо ни упоређивати са опасностима у Филаделфији, Њу-Јорку, Чикагу и другим великим варошима америчким. Та је опасност код нас само за то тако велика, што су спроводници за електричну светлост проведени кроз кадуке. Кад би она све те спроводнике спустили у земљу, онаке би опасности нестало.

Да вам наведем један случај, како је у Техницару једно дете погинуло од електрицитета. Жица, која је била спроведена за електрично осветљење, била је неправилном намештена близу прозора те је ју дете дохватало и на жесту остало мртво.

Ево како стоји статистика смртних случајева од електрицитета и осталих узрока:

На један случај смрти од електрицитета долази 9 случајева од загушења, 34 од тровања, 44 од паљења, 78 од предозка постоји, а бојброј случајева има од дављења, експлозија парних казана, од судара железничких возова итд.

Др. Вернер Сименс, члан фирме Сименс и Халске у Берлину, великим предузећима како за гасно тако и за електрично осветљење, пише у „Centralblat für Textil-Industrie“ ово: „Гасно осветљење и поред најбрижљивије израде још је у прво великом степену опасно и не водећи рачуна о опасностима које могу наступити, над се елакша случајно остави отворена или добро не затворена. На против солидно и како треба изведено електрично осветљење, готово са сваи је безопасно“.

Из свију упоређења гасне и електричне светлости са хигијенског гледишта можемо извести само један закључак: *да има само једне врсте вештачке осветљења, које даје довољно јаку светлост, која нити то загрејава тријем; која не загрева јако ваздух соба светла, нити то загрејани од соиче светлости ваздухе; која нам готово исту боју као и дневна светлост, те дакле и нета хигијенски увличе на човечије организам и психичку моћ; која својим пастварањем не квари ваздуха „и не одузима му ово сасшојке која су човеку за живот најпотребнија — и та је светлост* **електрична.**

При решавању овога питања нама да имамо на уму и индустријску страну питању, треба да решимо да ли њено за домаћу индустрију усвојити рад на електрицитет. Пошто ће електрично машине, које нам праве електрицитет, даљу бити без посла, то ће оне лоше, ако раде, дакати електрицитет за поједине приватне индустријске радње врло јевтино, те ће наравно улицати на разиће приватне индустрије много јаче него сте. Јер се гасни мотори рентирају за приватна предузећа тек онда, ако су велики, иначе су за њиу сиру тако скупи и надкрадање њиховог кошта тако много да ће се ретко ко решити, нарочито код нас, да њима замени рукин рад. Пошто су електрични мотори много простије конструкције од гасних, њиу наложени капар, јевтино коштају а и надкрадање њиховог много мање стаје, па за то ће се они много лакше одомаћити код нас но гасни мотори.

Пошто са кладионицом, водоводом и осветљењем Београда стоји у вези и подизање варошког тровања, то се прављење електричног тровања, као много лепшег, чистијег и сигурнијег, само собом препоручује. Електрицитет, који се даљу не може трошити на осветљење, можће београдски тровања и крстаће радње которе у приватним индустријским радњама.

Као што видимо, на хигијенским на и на индустријском тервазијама претеже је електрицитет. Да видимо како ће проћи на економским?

Да говоримо о коштању електричне и гасне светлости у опште, не води никаквом циљу; ја ћу да наведем неколико конкретних случајева и то таких, у којима је већ било употребљено гасно осветљење, па је оно замењено електричних. Коштање једног и другог показаће нам економску предност једног осветљења над другим.

Навалиће ју вам најпре цетирати нама предузећа, јер ће знате, што се год нека стнар предузимље у већем размеру у индустрији, у толико се она боље рентира. Цетираћу вам на прнов месту осветљење грчинске радње „Louvre-а“ у Паризу, која свада у вести нас и међу прве радње која је гас заменила електрицитетом.

Један француски лист „Bulletin de la Compagnie internationel des Telephons“ донеси овај рачуна за прошлогодишње осветљење париског „Магазів de Louvre“-а.

ПОДЛИСТАК

МАНСАРДА

приповеткя Жюла Лафорга

II

Бернар је стајао у ствој улици „Хорел“, у малој, мрачној и узној мансарди автократе атеје. Дес столице, кревет на кашице, сто од белог дрвета, путничке сандуке, одело обешено овде, онде по зиду, једно гипсано полтрово попрсје — то беше цео намештај. Светлост је долазила са прозора, које је гледао на кровни олук; а прозорчић отвала дрвена су се још благовремена јачани артије, која их је спајала.

Свакојаке немогуће ортеје у највећем нереду прегледаху брњарон сто. Ту је ни радио често очајно, трошећи, истављајући на картији хиљаду исправљања мисли; своја надања, опгубљене наште, боле и мрзње своје.

Бернар не беше од оних, који желеко са спромештом и опадалом покажу свету у што доба и докле своје оклопсти и своје осећаје.

Може се рећи, да је то био пре једни усамљеник, него колективац. Његови родитељи, који спромашни но имућни, дадоше му средстава за добро образовање, које је ин више сам својим трудом употрпио. У своју рану младост осећао је велику наклоност ка лепој књижевности.

У њиној је ушао пун поуздања и надања и над му умрене родитељи. остаде сам, без потпоре и без вина. Али нита се то нога тицало! Он се осећао спасан и борао одлично. Радио је без одмора; као при свем томе, остајаше непомат, дапас као пуне, сутра као данас. Стрпљење је какво, које време долази глава с трона. Бернар чекаше увек. Његов сност и његова будућност остаде сама мансарда, та тужна тапинција, пропуна слободљубних сања. Више пута је покушавао и њиу корнјеру. Једно време са појевним успехом учио је мелодиозној школи. Хтео је њима да се послужи, али је њихово узорно чеком о скрозначно и о дл. Служба су биле шпијуњење, мести каузета, и пљоснички кап лепер. Бернар не прилагоди никако бити једна Бернар! То трајање дозе година. Тешко покушење! Десет година напрезања и рада, која остаде само тежина, и напрезања. Човек, који роди у пољу, гледа небо, па он зе зна нити је усамљен. Али рудар, који нурноо буше камен и иде за њиом своје руде, зар се по пекад не осећа самацан, и зар му жесто неки глас над што не доднје? Не мари што је њиот драги, кад се само има доста слободе. На Бернара — није се осетао пито.

Очајне га нарад обуче, и он се једнога дана поети свега и сруши.

Уже своје сенсе, мотивала их на сто, и поново их прочита.

— Свршено је! рече he у себи. Сад је то лак и обмана!..

Опет прочита своје руконине. Насловно чело на руке, ло-

У тој трговини, зели, горе: 4 *Бержеттови* регулатора на плаћену електричну светлост, 133 *Јабло-кољевих* свећа, и 58 *Едисонових* сијалица. Јаблоскољеве свеће замењују 1249 пређашњих гасних пламенова или једна свећа долази у место 9·5 гасних пламенова (тачно 9·39), једна Бержеова регулатор замењује 50 гасних пламенова а свака Едисонова сијалица долази у место једног гасног пламена. Свеће је дакле било 1507 гасних пламенова, који су замењивани са 195 електричних лампа већих и мањих. Све те електричне лампе троше сад за један сат 8 кубних метара ваздуха док је пређе гасно осветљење трошило 5060 куб. метара. У тоју прошле године горење са Јабланскољеве свеће свега 204,578·5 сати на што је утрошено 33.246 ком. свећа. Свака свећа коштала је сат 0·124 фр. покретна снага и послуга за сат коштала 0·124 фр. 10% годишње амортизације и интереса на уложени капитал износи на сат 0·145—0·393 франака.

Бержеовим регулатора горели су 2452 сата и издатак на уљем за један сат износи 0·221 фр. За покретну снагу и послугу 0·620 франа., за амортизацију 1·001, свега 1·842 фр.

Едисонове лампе гореле су 26205 сати. Кад се узме да једна лампа траје 800 сати, онда цена за један сат износи 0·0094 фр., издржаће и послуга 0·0248. амортизација 0·0101 — свега 0·0533 франака.

Пре него што је уведено електрично осветљење плаћало је друштво 0·3 фр. за кубни метар гаса који је са осталим трошковима и амортизацијом коштао 0·324 фр. Једна гасна плавен коштао је на сат 0·07092 фр. Упоређен трошак за оба та осветљења овај је:

1. Једна Јаловлоскољева свећа (која замењује 9·39 гасних пламенова) коштала сат 0·393 фр. а 9·39 њених пламенова 0·674 фран.

2. Једна Едисонова сијалица коштала 0·0533 франа. а једна гасна плавен 0·0709 франа.

3. Један Бержеотов регулатор (који замењује 50 гасних пламенова) коштао 1·842 фр. а 50 пламенова 3·5460 фр.

Те ним цифре саме показују, за колико је концесионарсима, па дакле не растурена употреба електричне светлости јевтинија над гасом.

Да видимо како стоје цене кад се гас замени електрицитетом на улици? Напишћу као коштаће осветљења Лајпцишке улице у Берлину, која је пређе била осветљена гасом а сада електрицитетом.

Дужина Лајпцишке улице осветљена електричним дифференцијалним Сименсовим лампама износила је 820 метара и осветљена је с 25 лампи. Улица је широка 22 м. а фењери су били далеко један од другог по 75 мет. и подигнути 5·5 м. високо. Поздамска пијаца, на крају Лајпцишке улице, осветљена је с 11 таквих лампа; свега је дакле употребљено 36 лампи.

Као мотор узете су Отове хлапне које се ложе светлећим гасом. Електрицитет за све те лампе давале су три двопло-машине које су биле на 250 метара далеко од најближе лампе.

(наставиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Допис. Члан суда г. Светозар Карапешић хратио се с одсуства 1. ов. мес.

Опомена. Многи грађани нису још поднели пријавне листе, и ако је пореска одбор одлуке потребне обавиле.

Кога пустарну штетне последице, што се није на време одазвао, нека криви после само себе.

Коже да се обрађују. Појединци понуђани материјала за грађење водовода, у непошту обрађају, се општинском суду за обавештења.

Дајемо на знање свакоме, ког се то може тицати, да упутства и потребна обавештења о грађењу водовода даје *управа водовода.* (Кућа *г-ђе Томовић*, крушева улица.)

Рок. Судра истиче рок који је објављеном наредбом управе пароши, одређен да се надничари, праће и друга лица нестална занимања, пријаве суду општинском и добију бидет стапоњаца.

Има их који се наредби нису одазвали; а ако то још и сутра не учине, према њима ће се поступити, како је у наредби казано, као са лицима која немају занимања.

За господаре. Досиало се да има грађана који своју слушкиња нису уписали, него их имаће драге противно прописима за младе, и наредби управе пароши од 3. пр. мес. Бр. 14.474.

Наређено је да се предузме контрола, па ће се казни подврћи сви они који наредбу нису испунили.

Седница. Одбор општински прошле недеље није држао седницу, због комисија, које на својим задацима раде.

тицу се, и тако, преди своје кићења, остао је дуго, дуго, и, но шао, можда је и плакао. Ноћ је одавна наступила. Било је касно.

— Ово ће ми калуг подарити, рече и од једном баци све своје ствари у одвајају, и ватри их брзо прогута.

Берзар је био стварно јарошан. Његова дуга борба са постојеће животни нила, јасно је то показивала. Али над пламен прокута ватри, он може тлачу и отворе горко до једа. У исти час, кад се пламен неизданим рупцима претварају у пепео, чинило му се, као да и у њему нешто изумире! То је била пепела прошлост, што се *сагуби* у диму и пламену.

Од тога дана, Берзар постаде сасма други; његов се карактер преобрази, па и само лице доби нов израз.

До тада је подносио све без мрмље. — Мрмља је болест, јер је она борљиви. Некада одавали Берзар, није се ни чета борио. Али над на посљетку видо. да се тако дуго и очајно бори безнадежно, пуче онај отровни плик, што га свани човек носи у срцу, те изли своју отровну течност.

Берзар постаде куморан и напрасит, и свако које отрпљење и попребљења путаш, пођи га је баш сумње водо његовој промпети.

Мрзња свима биће човечности... Тако се и ова пламената душа предаде пороку, и сав пламен, који је бухтао у души Берзаровој, окрену се против самог њега.

Од тада није имао друге мисли, осим једне: кога је упошљено, кад со добро поднса, а каткада, кад се преварени, Берзар је хтео успети. Нимало успеха, ма со коју ствар и на каквом пољу, постало је његовим начелом. Чекао је само на згодан час, да се тим начелом послужи.

Покушати своју предстваку, да се успе, на умрети ако се нимало не буде могло, то постаде правац целоју берзаровом.

Осећао је да је доста јак, да створи пријатељ, па да дође до богатства; осећао се доста моћан да се користи згодним часом свога живота, те да не мора ничега жалити. Чекао је.

Несретан! Ја само је да је сам, и није ни ништа да врат себе има и једног одветника, странног самопитања, ниже је — *случај.*

Случај му од једанпут баци пред ноге ужасну прилику и показаћу му богатство, које је лежало пред његовим носом рече му:

— Ето ти! узми!

— Да се то подигне лежало је само: покупити се до— злочина.

Берзар, који је до тада стајао у једном ноге сасвим тамнавоне кварта, баш се нежало тада дижаше у скрвењу улицу оку малоуму мануфар, о којој смо већ говорили. Јалине мислио је да плаћа стан и рану прилозом од многобројних и тешких радова, који је предузео у последње време: пуно пребијања и сребрнине рупцима. И чим се настимо, отпочне је рад са њом, који је личан на смртничка хапсе, само да изберате бедни полозај овај, као што роб, који је за увек осуђен окреће до спонајетка марно точак свога јада и беде.

(наставиће се)

Сутра, у 5 часова по подне биће редовни састанак одбора општинског, на коме ће бити ови предмети:

1. Записник;
2. Реферат о лицитацији зеленишних цена;
3. Реферат да се расписе конкурс за грађење кланице и обори, и одреди кредит за награду пројектанта;
4. Да се одреди кредит за довршење сондирања обале Саве, ради грађења кеја, и за награду детаљног пројекта, који ће по инспекторским пројектима састављен за цео обалу, од свакога места до града;
5. Да се одреди плата управнику трошарине;
6. Молба дечије забавишта за потребе школске;
7. Одредити кредит за дозиду пикет. плана уколико је онолико потребно сишмати;
8. Читање правила о слободном плову;
9. Понуда о куће г. Лазаревића;
10. Акт пуковске команде о накнади за храну обвезника I. позива народне војске;
11. Предлог о измени такса за забаве;
12. Условн за питомцу општинску г-ђицу Даринку Маленићеву;
13. Комисија за ред кадровисања;
14. Молба удружења дунавског краја за помоћ ради осигурања обале од поплаве;
15. Реферат о „Зеленом Венцу";
16. Уверења.

ГЛАСНИК
ОДЕЉАКА ОПШТИНСКОГА СУДА

(Пољско). 6. ов. м. код „соња чесме," нађене су једне половне чизме и једно стари шешир.

Сопственик нађених ствари јавиће се одељку пароходарском.

Грађевинске лицитације.

У грађевинском одељку суда општине вар. Београда, држаће се следеће усмене лицитације:

I

На дан 29. тек. мес. од 9 до 12 сати пре подне, за грађење кадрме од коцкастог камена у „Узун-Мирковој" улици.

Кауција 12.000 динара.

II.

На дан 29. тек. мес. од 2 до 5 сати после подне, за грађење кадрме од коцкастог камена у „Васиној" улици, од „Љубичице" до „Новорпшког трга" и у „Цариградској" улици.

Кауција 12.000 динара.

III.

На дан 30. тек. мес. од 9 до 12 сати пре подне за грађење кадрме од коцкастог камена у „Краљ Милановој" улици.

Кауција 15.000 динара.

IV.

На дан 30. тек. мес. од 2 до 5 сати после подне за грађење кадрме од коцкастог камена у деловима „Кнез Михаилове" и „Крагујевачке" улице.

Кауција за део „Кнез Михаилове" улице 9000, а за део у „Крагујевачкој" улици 5500 динара.

Ближа условија, планови ситуационни и попречних профила, као и предрачуни, могу се видети у грађевинском одељењу сваког радног дана за време канцеларијско.

Од стране Суда општине вар. Београда ГБр. 841. 10. Новембра 1890 г. у Београду.

Разне општинске лицитације.

14. Новембра

Земљиште које постоји између Дунава и старе Ботаничке баште, и новог пута а износи 95.000 квадратни метара.

17. Новембра

Право на продају леда са Дунава и Саве;

„ 19. Новембра

Право на продају земље са Дунава за време од 1. Новембра 1890. до 31. Децембра 1891. године.

23. Новембра

Право на „Темиш" тушење и продавање тушне каже. — За време од дана одобрења лицитације до 31. Децембра 1891. год.

Из седнице Суда Општине вар. Београда 25 октобра 1890 год. СБр. 12.220.

СТЕЧАЈ*)

I

(за управника трошарине)

При општини београдској установљене се место управника трошарине и исто поверити лицу које је или већ било где управник трошарине или иначе служило у овој трошаринској дирекцији.

Ко је вољан ово место заузети, треба од 15. Новембра т. г. да се обрати документима, и да сазна услове.

Од стране Суда општине вар. Београда 31. Октом. 1890. г. АБр. 2251.

II

(за једног лекара општинског)

При општини београдској упражњено је место једног лекара. Годишња је плата 2000 динара. Рок пријаве до 15. Новембра.

Од Суда општин вар. Београда 30. окт. 1890. АБр. 2160.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 1. до 6. Новембра закључно пуштао је кренс пијачнички комитет:

ТЕЖИНА	Чега	100 к. прет. тка плаћа	ТЕЖИНА	Чега	100 к. прет. тка плаћа
килогр.		дин.	килогр.		дин.
	Брашна пшенич.	—.—	3.640	Сланс	2—
121	Брашна кукурузн.	14—	24	Јосна	3.50
220.891	Пшенице	11.30	2109	Кајмак	170
45.217	Кукуруза	9.30		Коре брешно	—
32.135	Ражи	12.5.	1106	Сира	70—
	Крупника	—.—		Лоја товљена	100
15.288	Јечма пива	11—	3477	Коже сирове	—.—
170.456	Овса	12.20	238	Кантара	150—
3.935	Јабука	20 —		Прева грађена	—.—
3247	Пасуља	2.50		Памучни хлопе	90—
184.6	Кромпира пова	8.50	17140	Свиња дебелих	75—
1.382	Крушака	21—		Орашених труп	—.—
5453	Прса дука	5—		Суха меса.	
335	Бела дука	50	23650	Кресе	3.40
31292	Орања	28—	20.990	Пушетки	—.—
284	Трешња	50—		Кукуса киселе	—.—
23117	Воћа разног	35—		Кајсија проста	—.—
	Шљива сировпх	15—	155.006	Дрвета разне.	—.—
226.692	Шљива сувих	57—	192.218	Вина црна	30—
24	Масти	155		Рашке кол. меш	—.—
13.460	Сена	4.20	4897	Рашке пл. меса	44—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампа штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасе Хаџи Ристић.

БРОЈ 49. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЈЕ ОГЛАСИМА 6 дин. пара од врсте
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за страно земље на годину . . . 10 дин.

Недеља 18. Новембра 1890.

Претплату ваља слати управнику на општинску кућу а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ОБЗНАНА

— О прилепљивању таксених марака на објаве —

Расписом господина министра финанције од 3. тек. мес. ПрБр. 11.704 објављено је да се на сваку објаву за издавање под кирију, било написану било штампану, мора од сад прилепити марка од 5 пара динарских.

То се овим, а према наредби Управе вароши, даје грађанству на знање

Од Суда општине вароши Београда — 15. новемра 1890. АБр. 2255.

ОБЈАВА

(ПОРЕСКОГ ОДБОРА ЗА ВАРОШ БЕОГРАД)

Пореска одбор позвао је својом објавом од 16. октомбра 1890 год. све грађане да поднесу пореске пријаве за 1891. годину, до 1. новембра тек. год. па пошто велики број грађана још се није тоне одазвао.

За то одбор на основу члана 86. закона о непосредноме порезу позива позвани грађане, да сваки, који до сада није своју пореску пријаву поднео, исту најдаље до 20. овог месеца поднесе.

Ко до тога дана не поднесе, на њему ће се применити чл. 86. стке II. закона о непосредном порезу, па ће се и порез распоредити по нахођењу самога одбора, опде, где се не могне применити чл. 68. поменутог закона.

Из седнице пореског одбора за вар. Београд 12. Новембра 1890. год. број 7.

Председник
пореског одбора
М. М. Балкански

ВОЈНИ ПОЗИВ

(за обвезнике редовне војске)

Према налогу команданта VII пук. округа, потребно је да се сви ниже именовани обвезници редовне војске образе одмах суду општинскоме ради извесних објашњења, а то од данас па за 10 дана најдаље. Ко се овоме позиву не буде одазвао, казниће се.

Позивају се из:

а.) Батаљонског штаба

Стојан О. Вељковић, кројач. Петар Дивић, кројач. Владимир К. Грбић, слуга књижев. Ђорђе Ристовић, кадар бакалски. Ђорђе Илић калеф. Светозар Радосављевић, Петар Сотировић кафеџија. Мијаило Јовановић, Јован Николић, Стеван Петровић, Илија Јанићевић, Милош Петровић, Стеван С. Дивић лимар, Иван Грбић, Милош Тапавељевић.

I Чета.

Илија Ж. Ђурић бив. прип., Јован Дреновић калеф бакалски. Лазар Матејић дуванџијски калеф. Јован Вилотијевић молер Светозар Милошевић, Љубомир Ристић тесар, Сава Божовић надничар, Живота Вељковић, Васкрсије Поповић, Антоније Лукачевић молер, Коста Гавриловић месарџија, Светозар Чолић Светислав Давидовић столар, Фрања Иванович бравар, Добросав Николић практикант, Пера Антић практикант, Сретен Томић калеф, Коста Милосављев. Матеја Сидић-Паунопић надничар, Тапасије Милошевић бравар, Никола Сивић, Коста Тапасијев молер, Јован Стојановић калеф абаџијски, Драгољуб Костић дуванџија, Зарија Томић надничар, Марко Ковачевић бакалин, Димитрије Богдановић молер, Јован Ђорђевић бозаџија, Јаков Митрић надничар Васа Чалић докуџар, Тихомир Николић, Љубомир Петровић пом. дипломиски, Мијаило Ц. Сикић слушалац Мијаило Дапић.

II. Чета.

Никола Милошевић калеф бакалски, Јанићије Стојковић Љубомир Бојичић обућар, Лука Јованович надничар, Петар Нешковић, Младен Гајић молер, Наум Трајковић молер, Васа Сланшанац молер, Мијаило Д. Ђорђевић бравар, Обрен Дучић молер, Борисав Гаврилович тиач, Глиша Ђурић практикант, Антоније Тасић молер, Светозар П. Сашић месар, Јован Наумовић надничар, Радован Дупуровић надничар, Милош Вучићевић месар столарски, Стеван Трнавчић столар, Григорије Богуран обућар, Миленије Миловановић, Јанићије Јанковић, Јефрем Миленовић столарски калеф, Тодор Стаменовић бравар, Анастас Илић месарџија, Љубомир Малетић калеф обућарски, Мијаило Младеновић ариџански калеф, Милош Богићевић лебарски калеф, Јона Цинцаревић ноћњак, Ристо Трнавчић месарџија, Коста Нешић пом. трговач., Јефрем Ђорђевић столар, Ватрослав Ивановић кафеџија, Мијаило Лазаревић, Јован Павловић бравар, Душан Живковић калеф столарски, Бока Милојковић кројач. Драгутин Таушановић бравар. Сава Вучковић бравар. Милован Ђорђевић Светислав Стаменовић бравар, Бошкидар Миловановић.

III. Чета.

Благоје М. Николић медицинар, Никола Ђорђевић бакалин Јован Михајловић шесар. Стеван Белчевић, Димитрије Михаиловић молер. Богољуб Алимовић практикант, Михаило Милошевић слуга, Димитрије Сидић слуга, Фердинанд Косич молер, Петар Брестјански кројач, Стеван Недељковић пекар, Јова Јовановић калеф столарски, Тома Д. Фрић бравар, Владимир Илић бравар, Мирутин Милошковић бив. чиновник. Светозар Ђурковић обућарски момак, Павле Стојановић ауџијација, Велимир Ђорђевић

Петар Живковић пасеција, Љубомир Кузмановић столар. калеч, Тоша К. Јанковић практикант, Живуне Благојевић лебар, Христифор Поповић келнер, Стеван Милородовић дућанџија, Јован Ђорђевић, Благоје Поповић трговац, Алекса Спасковић калеч дућанџијски, Кузман Марковић надничар, Јован Ж. Ђурић бив. бандов, Мирајло Поповић лебар, Димитрије Спасић надничар, Бранислав Младеновић, Душко Николић обућар, Димитрије Живковић, Милош Поповић слуга механицки, Никола Шпилер, Живадин Дапчевић келнер, Димитрије Вељковић калеч бријачки, Крста Филиповић келнер, Ђорђе Николић келеџинар, Димитрије Пешић момак, Радивоје Петровић калеч обућарски, Јован Петровић иконар, Алекса Јовановић ролмотар, Милан Арнаутовић надничар, Душан Трипковић раленик, Драгољуб Спасић надничар, Богдан Јовановић слуга, Дамјан Стевановић бакалин, Ђорђе Вуковић у Русији емигрант, Вахлимир Хаџићанин тапицирски калеч, Никола Спасић обућарски калеч, Добривоје Николић калеч браварски, Јован Ђорђевић механицки слуга, Живко Живановић, Светозар Ј. Марковић каменорезац, Адам Тасић обућар, Тимотије Радивојевић келнер, Љубомир Милетић обућар. калеч, Милош Трајић трговац, Сима Јованицки столар. калеч, Светозар Илић калеч обућарски, Димитрије Ђорђевић млекарац, Лепта Г. Митровић пасеција, Живко Младеновић конобар, Стеван Крстић слуга, Драгољуб Ђорђевић двориште, Милован Вацић трговац, Илија Јанковићевић столар. Сима Недељковић практикант, Стеван Каличић трговац, Васа Стојановић млекар, Алекса Стојковић калеч, Коста Бадић кириџијски слуга, Марко Дапчевић бакалин калеч, Живко Живановић машинџијант, Младен Јовановић калеч обућарски, Коста Димитријевић дућанџија, Трајко С. Младеновић пројекат калеч, Димитрије Митровић, Мирајло Атанацковић, Јосиф Дамић, Андреја Б. Павић Јован Стевановић, Владимир Марковић, Аурумас Петровић, Живота Петровић, Милан Јанковић, Фрања Игњатовић, Ђорђе Јовановић, Коста Недељковић, Драгутин Протић, Миливоје Миленковић, Реиа Косовац, Милош Тодоровић.

Допуска чета

Андреја Ђорђевић практикант, Антоније Ристић слуга, Ђорђе Димитријевић слуга, Лазар Стевановић послужитељ, Никола Алексић про.. Владимир Вељковић, Сима Секулић, Светислав Симић трговац, Спира Симић келнер, Коста Гаврилровић млекар. Марко Јакшић практикант, Михајло Вуковић пројект, Светозар Чалић, Иван Стошић, Павле Јовановић столар, Јакоп Гершовић слуга, Лазар Сазић бакалин, Павле Бошковић слуга, Матија Николић келнер, Никола Николић надничар, Павле Миленковић слуга, Живко Ђ. Пиперковић калеч бакалски, Јовановић Милодановић посједник, Трифун Дамјановић келнер, Јован Петар лицемонети, Симеун Лазаревић бакал калеч, Илија Стевковић, Бошко Петровић практикант, Лазар Павловић, Никола Марковић, Димитрије Спасић, Антелко Миленковић, Димитрије Стамјановић, Никола Андрејевић, Мирајло Н. Петровић бријар. калеч, Радоми Цветковић бакалин, Ђорђе Мирковић.

ПРАВИЛА

ЗА СЛОБОДНО ПЛАЊЕ СТОКЕ И ПРОДАЈУ МЕСА

У ВАРОШИ БЕОГРАДУ

И БЕОГРАДСКОМ АТАРУ

ПРВИ ДЕО

Чл. I.

Одлазом вароши Београда, на основу уредбе од 8. Априла 1859 год. 3Н. 397 (збор. I стр. 219), решена од 22. Фебруара 1860. год. (Зб. XXII стр. 14) Законом од 6 априла 1880 о ослобођењу плаћа на кланје стоке и кланје стоке на клаоници, и члана 37. закона о општинама, прописује ова правила за кланје стоке и продају меса.

Чл. II.

Свака месар, механџија, пасеција, тапицирџија, ћаџија, пекмезџија и у опште свако предузеће које кланје стоку, ради препродаје меса, дужно је приносе или прерађевине, у пушници, кобасичари, сувом месу, или потрошеном у рату, и т. д. наплаће општини на ове приносе ове таксе:

а) за једнога коња, бивола или биволицу	27	дин.
б) за једну краву	18	„
в) за теле, ждрал, ушљеу до 80 кила на к. 0·20		„
г) за једног, овна, јарца, овцу или козу	2·00	„
д) за једно јагње, од кога месења до пола-		
ког тегла	1·00	„
а од великог тегла док трају . .	1·20	„
ђ) за једно прасе од 1 кил.	1·60	„
а од 10 до 20 кил.	2·00	„
а од 20 кил. до свиње на свиње по	0·10	„
е) за једног рогатог говеда, кошуту, суву, грлећину		
и дивље свиње, које се не дућанима		
— пекмезџијама — продаје на к. по 0·40		„

Таксе се имају на каквом а без плаћа.

Чл. III.

Приносити меса могу плаћи без такве ако своје куће, а за своју потребу само свиње, јунад, телад и овцу своју, као: овце, овнове, јагњад, прасад. За плаће јунади и телади морају се приложити ветеринарске књиге и добити дозволу.

Благоајке, које нису своју стоку сами рала своје потребе, не плаћају ову таксу, већ се сматрају као приватна лица.

*) **Примедба.** Ове таксе под а), б) и г) прописане су доцније те се оне неће ни се заводити ветеринарске таксе по тежини (мерењем) већ и у будуће од прв.

ПОДЛИСТАК

МАНСАРДА

Приповетка Жилл Клартија

(Наставак — 3)

Пазило је само онда, кад је требало да се прихвати, а одавно би у чађаво мешање, где су се рашле родбини.

Тада се више није сматрао неспособан, пошто је био зависеси у роду, који га је тровао. Изненада заливала ђему ретострено, као и овдуне, те чине да човек умно самосвлаи: за то и Бернар више није ништа жалио.

Срећни Бернар! Да се разбуди из тог дугог сна, требало је какав звук, какво „имита“... — Шта, једно имита! Та за писаница само стих из песмице пустог заочаја, из ето му доле домовине! Један крајичак плавога неба кроз тешке решетке, за сужња је слобода.

Оно што је Бернар чуо једнога вечера, то беше више него домовина, беше исте слобода то беше живот.

Бернар чу како звоне злато о злато, и свети. Конрона, која му од неколико дана поклоњене ђид и спречавање га да види свој ђид, подеже се, и Бернар чуче страшну истину. Једним једним погледом убуквиса он све своје ништавне снове богаства и сласе, и као опојен спусти се на постељу.

То беше прва пут, кад је чуо мамни звук злата. Поделе тога слушао га је сваке ноћи, док му се чинило да је то само уображење. Та у једним новинарима, за стварју занимања. На шта он се није спремо. То беше злато, што га неко зарбрија с ове страше тамног ђида.

На ио је стаиовао тр? Какви окрени мотори ђаџија, плашљив и гадан, који је очекивао ноћ, да на светлости своје дивљење свемаље посматра своје благо. Бернар посмаше. Он је живео од тога дана у непрекидној грозничи. Отуда се од рада, је живео од тога дана у непрекидној грозничи. Отуда се од рада, разуми му се имути. Предао неканом чудноватом уобразељу, Бернар је осећао како га обузимају жиоси чудне жеље.

Сваке ноћи зиди би почео своју нитоса часа. а свршавао би се тек пдљег дана, у зору.

Бернар није спавао; он је ариљушкивао.

Сапуњајући тај металични дражећи звук, осећао је како му непрекидно дрхтавица пролази кроз тело.

И онда уобрзен в разорен ноћаше по себи.

Песнице му се тресше.

Изговарао је животно непрекидних реча без икакве везе, промишљаја и грдећи

Звук се шкрабало колдиново, редовно и методично. Без сумње, златаши се слажу на широкоме гомиле.

— Матора дуда! говорше Бернар.

Бошко би се на постељу без сплашења. Али увек исто ноћашње. Запушаваше уши само да не чуја. Али, брзо би опет

Сви такве у пијац не иде кромпир, јагоде рогачке, стоке јагње извлачи, у корито пливање коју сам кубе.

За цубок се сматрају ова дечица:
Која говоре — кући и бољи материнска, мисе, сложна, јака без мокра и чиста једница:

Која окоја и лагу јако, дечурлија и мега:

Која јагњила и грудка до Петрова дана пева цубока, а пијац је краја галопу сматрање се за цубок јагња и шпигера.

Чл. V.

Нередна клау не може издати ни једно јагње ни од које врсте стоке, док у општинском суду, код општинског повереника, не изведе уредницу и потврђену такву. Уредница ће предата таке за сваку дан, за које таксена ако тата дана не плаћа, прекида му плаћена времена.

Чл. VI.

Општинске чиновнике (повереника) за полицајнике времена, и за јагње уредница са јагње стоке, радиће у свему комисарима од 1. Маја до 1. Септембра од 5 до 7 и од 10 до 12 час. пре подне, а после подне од 3 до 6, а од 1. Септембра до 1. Маја од 8 до 12 час. подне, а после подне од 2 до 5 часова.

Чл. VII.

Нико клау немаће уредницу и дати пропасну такву, опићаће пријаво ов стоком на воду уредница јагња, за општинску клаоницу, полицији општинског повереника, који ће одмах дужност по клаоници пропасти му пропашку и показати му стоку, коју хоће да клао, ако се то за ов ће се пропадор уверио, да ли је та стока здрава или да није клау уредница, или није. Ако нађе да јагње, пропадне клаоје, да прекида дежурном, ако нађе да није неће одобрити. Ову контролну мерабу и исто од ове стоке ће воју је уредница подата по повереника, као што су: теоља прасад, кошмад и тако даље.

Чл. VIII.

Прасе стоке и телад млађа од месец дана не смеју се клати.

Чл. IX.

Нико одређени дежур одмах да је месо здраво, и нико стоке свој ако, општинском повереник на клаоници пропадне месо.

Месо од ове стоке и јагње у пропалом мерабу со општинском изгледом и одмах пописаћете такв, да дође на свако трсје по дан и мало а не преко једне недеље.

Чл. X.

Одмах пописан и јагње на месу пропадне пропадени општинск, и пропадање месу пропису ако уредба.

ДРУГИ ДЕО

Мере за клање добле и здраве стоке. Време кад ће се клати и шта ће се поступати са стоком.

Чл. XI.

Да би се клао добро стока и месо било добро и здраво, општина ова сталних мерених дежура ко спеја клаоница.

Њихове су дужности:

1. Да пропада стоку, која се доводи на клање;
2. Да одобрава да се може само кирмон и добро стока;
3. Да прикаже стоку пао вештерој, и у свиме сај вештерој стоку одбаца и не дозволава да се коло.
4. Да се водоси на клаоници за све време, када се стока доводе на клању и кад се коље.
5. Да прописа начине клању стоку и да упитава поредно дежурне који су дежурни и који се вештерој употребити за клау. Дежур ини према дужности да упита и читако мерените, у свом слугају, ако се дежет

устао искружења врагом као да хоће да дочепа у дету звука — дуваче, који бројаног грамзива рука држаше.

Чињаше му се као да гледа седог, сгрбљавог, мршавог старца са гвозденим, бледожуће лицем, светлим очима, погнутог над благом, као зверка дивља кад се устрежује над својим пленом.Мршави прсте тога човека дрхтаху док додиру са златом. Његов поглед шкрипе десно и лево, кочарне му се ширише од радости, а сузе би му јевиле дивно загасе такве и бледе усне.

— Луда, трострука луда! помишљао је Бернар.

И шта би се опет срушио на своју постељу, као оно изљубљени у заносу, и са обе руке стискавши главу да не одо крик очајне жудње своје.

Већ је хтео да пагао устане и да њима пошаје: „Ја сам ту! . . Ја те слушам! . . Чујеш ме моје! . . .

Али, за цело беше њихово ужасање слушати оно лево шепкање, умом гледати ону златну гомилицу, и, бар у мислима, загрлити у њу своје грозничаве руке.

Тутво је, сада му дуваше, крв му пијући у лице. Ужасне мисли обузеше му дух, а он се је непрестано одбијао. Али зита злата непрестајаше, као одни пакленог звона а рој небеских умишљаја непрестано је, све више и више, обузимао његов разум.

И тада би Бернар у себи говорио:

— Па је ли то право? Он је без сумње стар и умрће. Пропашћаја, старост и смрт, те две речи неразделиве су. А јаг Ја ћу да живим за који сам сирома; ја, чија је будућност од сала

маркантна воља видети год хоће клања. Ако се ко потпуно клаоници итоту умишљена читако мерените, крстиће се клању одмаком таква на клање.

6. Дежур је дужан пазити ако, када ће удирити на стоку одобрају за клање, а други пак на одређено месо.

7. Контролише пазљиво клаа за време меса. На клању се месе не смеју никако другу сем меса. Ако се која не пропадају, но сме се месо утоварити.

Чл. XII.

Сиеки стока клаће се одмах, чим је дежур пао пописаће одмах за собу и здравље у времена: подне, крмс, биковаш, бикошиво и т. д., ако се пропадне, не сме се изнети у мерен, но ће остати под надзором општинским у одређеном одмаку, и клаће се после 24 часа, са кад је комисија пао дежур пропадо и одмах на собу и здравље.

Ова стока, за тих 24 часа не сме добити ни крмо ни воде.

Чл. XIII.

На одуку, да клаа несумње у самосвести и рад дежура, суд ће на њеному мећу одмах одредити помоћну ов једне судије општинске суда, једног општинског дежура, једнога вешалице и другог, мирског дежура. Комисија решава свор комитет.

Чл. XIV.

Крупна стока клаће се од 1. Маја до 1. Септембра од 4—8 часова ов подне, а од 1. Септембра до 1. Маја од 10 пре до 3 часова ов подне.

Ситна стока, као и свиње, клаће се ов општинским клаоницама од 2 до 6 часова вечерње и то од 1. Маја до 1. Септембра и од 1. Септембра до 1. Априла од 10 пре подне до 3 часова ов подне.

Чл. XV.

На самом сеоском дому од сиеке стоке клаа ће останата пред с нужи те да се клаа, да ће у месо јагњеће или јарећи, овчије или козије.

ТРЕЋИ ДЕО

Казнаје за преступање ових правила

Чл. XVI.

Да се сваки пред пут четворогубом таксом, други пут двогубом таксом, а трећи пут да се забрани рада за годину дана и да врховна власт ће одаку XVIII. ових правила дата, — сваки клач, који одмах на коју врсту стоке без благопрописа прописа и без одређене дозволе уредницке.

Исто тако да се клаа и овај клач, који месо ов добро месо општинске клаонице на и ако да нема уредницу.

Најпосле да се нашим пеће тако и овај клач, који месо ов добро месо без прописаног знака и штампља, или под који месо се добро кубе.

Чл. XVII.

Да се клаче прва пут четворогубом таксом и за сваки понављени случај десетогубом таксом — месарице, кошнице, гостионичари, јагњеће месарци и сви они трговци, који воле стоку рада сеоску дажије.

Исто тако да се клаа и сваки приватно, као се доказе, да продаје стоку која употребно за сеоју потрошу ов је о свом свакодневно ов у кои општину, на пијац и једно.

ЧЕТВРТИ ДЕО

О дужностима месара и продаваца

Чл. XVIII.

Сви месари и продавци имају ове дужности.

а) Проповедника ревне дужности општинског суду умрежене, да су способни управљавати радњу месарску. Ово оправдава радња за сваку продавницу или дућан, одмах су власници суду подвиду у коју год у трговци продајни месарски или у сопственом јемству за годину дана и то

устао искружења врагом као да хоће да дочепа у дету звука — дуваче, који бројаног грамзива рука држаше.

Чињаше му се као да гледа седог, сгрбљавог, мршавог старца са гвозденим, бледожуће лицем, светлим очима, погнутог над благом, као зверка дивља кад се устрежује над својим пленом.Мршави прсте тога човека дрхтаху док додиру са златом. Његов поглед шкрипе десно и лево, кочарне му се ширише од радости, а сузе би му јевиле дивно загасе такве и бледе усне.

— Луда, трострука луда! помишљао је Бернар.

И шта би се опет срушио на своју постељу, као оно изљубљени у заносу, и са обе руке стискавши главу да не одо крик очајне жудње своје.

Већ је хтео да пагао устане и да њима пошаје: „Ја сам ту! . . Ја те слушам! . . Чујеш ме моје! . . .

Али, за цело беше њихово ужасање слушати оно лево шепкање, умом гледати ону златну гомилицу, и, бар у мислима, загрлити у њу своје грозничаве руке.

Тутво је, сада му дуваше, крв му пијући у лице. Ужасне мисли обузеше му дух, а он се је непрестано одбијао. Али зита злата непрестајаше, као одни пакленог звона а рој небеских умишљаја непрестано је, све више и више, обузимао његов разум.

И тада би Бернар у себи говорио:

— Па је ли то право? Он је без сумње стар и умрће. Пропашћаја, старост и смрт, те две речи неразделиве су. А јаг Ја ћу да живим за који сам сирома; ја, чија је будућност од сала

за	прасад	говеђег меса . . .	200	дин.
„	„	телећег „ . . .	100	„
„	„	овчијег и јагњећег меса	100	„
„	„	свињског меса . . .	100	„

Ово наређење служиће општини као обавезно ради контролисања свих продаја и пијаца разне.

4) На случај нагиба, дужан је свако као одмах доносити наређај 5 комада је суд у кући за кантар.

5) Свако као мора да своју продавницу ставити ниже „месарнице“, са местом и приносом у ред и ниже.

6) Свако као мора имати стално место, дубок у коме продаје месо и о одређена дубока мора известити суд. Ко удаљава се ове прописане баше скрива, суво као продајеног меса. Тако исто забрањено је пред продавницом меса сећи, нарезати и продавати.

Вешање и дарење строго је забрањено. Месо се с поља дубока не сме возити.

7) Свако као мора ова продаја општинском интересу у рам под стално и пословите их на уређено место, тако да их може сва и читати.

8) У продавницама мора бити одређена чистоћа. Као такав, дубарски тезге, пањеви, кантар тако и сва опрема и свуда то радно морају бити потпуно чиста. Нарочито комаи и ова лица, која се ту послом баве, морају бити обучени у чисто одело и имати прописане беле кецеље.

9) За живинске меса са кашице у продавници свака као мора имати нарочито за то намењена кола, на којима ће бити продати сандуци од рогожине јачине у најмањој дужини од 2 метра, решеткаи и гвоздени. На сандуку у унутрашњи дно да буде обложен са најмање 5 слоја, да се месо не може видети по њима. С кола мора бити прописи дирен обезјашњен. Сандуци се морају одржавати у најчешћој чистоћи.

При утоварању меса, сандуци мора бити чист и у њему преступа нечиста или чарапа. На сандуку морају бити и с једне и с друге стране написана потпуна имена лица и презимена њихова. Дозвољено месо у дубока мора се одмах очистити, од нечистоће као на брзе баше.

10) Свако је месар дужан за кашице у продавницу меса по једној таблици и обеси на њима место пред дубан, како може видети свако купац, и тако исто над се дати жељи, назначивши се умет на утврд.

11) Месо мора бити добро, свеже и добродо, и тако исто кора мора бити чиста.

12) Свако месар мора имати у својој продавници контролне мере са потребним теговима. Ове морају бити тако намештене, да су свакоме приступне, да купац мало времена и о тачној се мери увери.

13) Свако је месар дужан дати мера кућу сваком, ономо ако ју тражи да куп и напро, ако захтеће.

14) Свако као мора по кашицама меса у своју чисто продаје, одредити за и обрисати од прљавштине и од прашине. На месу по ове остала никакве остатке од дроца, која су за другу храну потребовала, као: остаци од рата, прашка, удвајка, главе ране жиле, унутрашњи продајни комади, комади, тајни органи и т. д.

15) Сопственик радње дубан је бацовски, који или јарће меса одређено истиче за продавање и на исто пропасти прије и по ког наплаћена, да је бацовски, који ни јарће меса, као би се разликовало од говеђег, овчијег и јагњећег.

Суд општинска пропасће дозвоје као дозвоје ових дужности месара — продавца, усвоје на рад у опште о одређају чистоће као у продавницама тако исто и за ова ова меса, као се слова воље и месо пропасће.

ПЕТИ ДЕО
општинска надзорница (контролори). Мере против кривичара

Чл. XIX.

Да би се тачно вршила ова правила, општина ће своје надзорнике, који ће вршити стални надзор над кантарима, над ваљама стоке свих врста и осретама у свом погледу у свакој порези. Најмање је надзорара (контролора) њихов општинског суда, који одговара за свако неправилно надзирање и за сваку онтету, коју би општина због погрешака њен претрпала.

Право надзора имају и пореални правни. Они могу — ако хоће — достављати суду потрошилости, како код кантар тако и код надзорника (контролора) општинских, на бољу у корм погледу. Достављ ће суд одмах разматрати и решити.

Чл. XX.

Свако потрудо месарских или продајних дужности сматраће се као дело злочино и тако, колико је дужности повређено, толико је дела починчено и за свако дело општинске суд осудиће сопственика радње, на 20 динара у корист општинске касе, за шкоду те дубе и не извршно сам општинске радње већ заложи какво лице на ко друго у његовој радњи.

Учесће, који осуђује општинска суд сопственика радње на плаћају, плаће је извршно према свима солидарно.

Питање о овој новчаној суд ће свима решавати на свако дело посебице.

Овај се члан не односи на кривичаре, који за то нестоје особито наређење.

Чл. XXI.

Над трговцем или надзорник (контролор) постоји кривичарије и кривичар се осуди на новчану, повишено је осуђене општинске тоне трговину или контролору. То ће се подразумевати између, чак је суд на кривичара показала. Од месара подразумеће се ни кантаре.

ШЕСТИ ДЕО
дужности надзорника (контролора) општинских јесу:

Чл. XXII.

а) Да контролишу месаре, пекаре, механџије, гостионичаре, кантарџије и све оне лица која се каквом стоке, продавницом и пресрдјивањем исте занимају — да ли се тачно придржавају прописа свих правила и да у свима овим стоке надзор над свима, те да их би по од горе напоменутих недозвољених поступака општинског прекорце опомене.

б) Сваки достава бубокој мера бити истинита, непогрешена и потврђена по надлежној доказници.

в) Да би се контролором могао умерити да ли се свако тачно прописа ових правила придржава, сви у свима продајни места, дако стрелци, прерађеног као у једу опомињени, дужни су да општинском контролору стварно пријаве и доказати му да претпаза како продавницу, радионицу, тако и кућу, те да о неправилности стварно.

Ако би се ко против горе као би стрелца пријаве тим општинском контролору, исти ће се одма казнити по одређена прав. законо.

г) Контролор зима, као поступак у истраживат да ли се ко ових прописа, претходити пород продавницу, радионице или кућу и ова побочна одређена мера прикладну потпуно, ако сиду, купују, итлаз муду и т. д. за таква места пређеће ће могу имати без прикупа ова одређена или ова грађанина.

д) Нити као и општинским контролорам, дужни су према свима показати се радљиво и пријати сиду слушају без икакве мито и дарове.

СЕДМИ ДЕО
О казнама за војску, официре и (друге) остале државне заводе

Чл. XXIII.

И казне за војску и остала државне заводе, дужни су казне стоку на општинској казници.

Да би се знало колико и какве је стоке заказне за државне заводе, дужан је општински контролор над казнама казнете у протоколу пазиту, који ће стално лица потписати и он и казн, а о томе свакој лици суду известиј подносити.

Чл. XXIV.

Казне за државне заводе одређене јесу и овим дужностима:

а) Дужан су да новцу стоку и одреси месе ове исто што се ког казне казне стоке за нарам.

б) Месо за општинску потрошњу по прибавку потребну се и напаштата од депозита за 10 пара динарских на сваку кицу; но ће се исто напримерс особитим списима и оправ. за увлаку со меса које се за нарам продајемо прокаже.

в) Ако би остало меса преко требовања и то само мало од 1 кила а одговара казнећи преписаној свим прописима, то ће се преносити и исплатити по 20 пр. дин. од килограм, а исто поврћати као и остало месо за нарам. Ово ће прилоси од казне општинској контролор новости у тај, сваку у кућу је исто стоку заказну за државне заводе.

г) Ако би се ко под овим државним заводима нашао у дубоку непрописана меса, или нуболи, од стране казне за нарам за исте прописе месо, те ће се сматрати као прекршајеног и казнити по чл. XVI ових прописа.

д) И ове државне казне дужни су да казне општине за остављање и чишћење казнене ову такву на и остали казни.

Чл. XXV.

Добављање меса сировог, сувог и потрављеног и меса са стране, и продавање у нарам, забрањено је, док се не сметује по чл. XXX. а не казне предходно прописа тако.

Чл. XXVI.

Заказне живине, коју дакле мора се продавати само на пијацама и у продавницама и та исто дакле коју ће продати, ако је сирова или у продавницама и та исто дакле коју ће потрављена и прокопана се тако исто општине.

Чл. XXVII.

Кад се ко као у продавницама меса, било сирово или прерађено или потрављено у ју, ако ће би потврђено ово казнећи која је нужна за државне т. ј. ако се ће биде стоке, добро и добила, одмах ће се одузети од продавца и поништити и продаја остаје на казну.

ОСМИ ДЕО
Општа наређења

Чл. XXVIII

Ово жива стока која се доторује у Београд ради продаје, прилазаће се само на овом месту, где буде одређен општински суд. По удаљени забрањено је стоку продавати. Ово је дужно за то, да би општинским чиновни дакле лако претходити стоку и напасти ако је кривна.

За дежурна чувара казна се одређена такса:

За једног коња или крупу, говеда или биволицу 40 пр. дин. За једно теле или свињу 10 пр. дин. За једну овцу или јагње или јаре 05 п. дин.

Ову такву казнићу казне они који стоку за казнили, биће за продају или приватну потребу, тако и они који коју се којима и остале државне заводе.

Ову такву врлавши који коју за казнили казнаће за дисциплину и дежурати на казници.

Ако контролишна ког лица општинске се ћита која ће се дати дежури и ће ће у ову лицима број и казнићу прописано стоке и прописану такву и у ову такву казнићи свиње ако и прописе ову, чаја је сирова претходна и таква казнићи ако ће ако се ће ако ће ако потврђене за друге, ако ову лица стоке да ће је се потврђе и ће то се потврђе.

Форму ове казне прописаће општински суд.

Чл. XXIX

У овоје општине нарочи Београда, казнаре — свиње не могу заступити.

Чл. XXX

Месо сирово, сувп, прерађено, одмах и нису ужасна се сирово нарочи ових лицарски ужурбат за ју се ој одраз стоке. Ужасно ако сирово, сувп и прерађено, као и мес и одмах, у ову општине нарочи Београда,

мора се пријавити општинском суду, где ће се одмах водити општинском протоколу од општинског дохара и од њега одмах за дохару књигу или добро и здраво, док ће се продавати само у дућанима и тако називаним и то: за сирово масло од 1200 к. дин. и за сухо, пржено, маст, сланину од 1600 дин.

Чл. XXXI

Ова су правила обшивна за сваког свог, који неће стоку у општу безгранице општине, а у делу пропрелије меса, биће само сирово, сухо, пржено или топљено у њу ита.

О свима општинске су прибављене наредбе, а свако које неће моћи да пропрелије мора се на она правила котрољи, да су му извршена. Свако мора имати уверење од општинског суда да је радњу прегледао и на њу дозволу добио. Уверење и ово правила мора пословити у своју радњу на увидном месту.

Чланк XXXII

Ирако надзора да се ова правила тачно врше сва општинска власт. Преступнике правила у другу своју власти увиђаће на одговор и казнити општинска власт.

Рад општинског одбора.

LVI. РЕДОВНИ САСТАНАК

12. Новембра 1890.

Председник чаи суда г. Ов. Кораћевић, чланови одбора: г. г. М. М. Тормбашић, М. Р. Марковић, К. Н. Михаиловић, Ј. Ж. Бурић, Др. М. Т. Лека. М. Калетинић, Р. Драгосав, А. Ј. Одавић, Ф. Васиљевић, Ђ. Дмитријевић, С. Аврејов, М. Вељковић, Ј. Ст. Јаковић, Р. Пуљевић, Б. Б. Михаиловић, Р. Петровић, Р. Г. Зарковић, В. Петровић, Д. Недељковић, М. Ј. Марковић, А. Шпиц, В. Ст. Поповић, М. Јовановић, Ђ. Јовановић, Н. Р. Поповић, С. Д. Милићевић и Г. Бурић.

I.

Пре но што се пређоо на дневни ред, прочитан је записник одлука во седнице од 29. пр. мес. и усвојен са оним изменама:

а) **код одлуке кн. Бр. 463.**

да се рани пробе има сагодити калдрма само од оне количине камена, која је већ пренесена и приложена на обали сиесној о за предају осталих 1000 кубних метара да се довуцати реи до пролећа; и

б) **код одлуке кн. Бр. 466.**

да се изостане речи „све“ и „редовно“ шочем ниже референсано да су у њиову спрамка прошле године заложене тачно спрамне према одлуци која је о томе постојала.

II.

Поводом предлоге одборника г. Косте Б. Михаиловића, председништви је изјавило да ће грађевинско одељење предузете најотребније мере да доводит камена за тротоаре крагујевачке улице што већма успори предају камена.

III.

Рачуноводство реферише (СБр. 19240) да је за 31. пр. м. била расписана к У лицитација о закупу прова на напајивање јавног механизог, али на лицитацију није дошло нико.

После лицитације добивена је понуда (СБр. 16.877) од Антонија Павловића, којом даје 30041·67 дин. јавне годишње а пристаје да прано прими за 14 мес. — до 31. дек. 1890.

Надаодна да је и понуда неповољна, почем би општина имала до 5000 дин. више приходи од прошле године; и сходно одлуци из последње седнице, одбор — одлучује: да општина узме напајивање јавног у своје руке, па пошто начни да се врши прибирање тога прихода, то да прошиве коморџија, поју да састави општински суд и тим, да од стране одбора уђу г.г. Коста Б. Михаиловић, Рад. Драгосав и Мијаило Јанковић.

IV.

По саслушању реферата да је на другој лицитацији за напајању и оправку бедера (СБр. 19349), држаној 7. ов. мес. само једна лицитанта свела, и о њих дво цену 238·— дин. Симон Јанкову, пошто које није ниво други ни за лицитира — решено: да се уступа Симону Јанкову, према условима лицитације, напајања јавних и оправка јавних светиљки уличних, од 1. јан. ове до 31. дек. од год. за 2380 дин. годишње рачунски.

V

По саслушању понуде (СБр. 18975) доваљивања за перманентне сенирске и помирје, решено: да се понуда усвоји и продужи рок уговора и закупа до краја ове године; а рачуноводство да расписне лицитацију да се право изда пиново под закуп од 1. Јануара 1891.

КОНФЕРЕНЦИЈА

17. Октобра 1890. године у дворани општинској

на којој је г. Јован Стамојевић професор велике академије држао предавање о теме: којим би — електричним или гасним осветљењем — т.ребало осветлити Београд.

(са стенографским бележењем)

(наставак)

Један пар угљенова у свакој лампи трајао је од прилике 9 сати а више пије ни требало. Кад светлост свике лампе проће кроз куглу која је направљена поклоњен онда има јачину од 880 свећа (којих иде 4 у фунту). За ложење свике махине троши се на сат 11·5 куб. метара светлећег гаса, дакле за све три 34·5 куб. мет. *Напоменуто је, да кад би се гас ове лампе загнавао, ме притворајући за у електричност, онда би се добила светлост која би била слабија од ове електричне светлости, коју добијамо кад тај гас претворимо у електричност.*

Јер, господо, најбољи рачунски, да код лампа сијалица прелази 5% а рад пламених лампа 10% електричне енергије у светлост а сва остала 95% односно 90%, утроши се на споредне радње. Кад се још помисли да од енергије која се на лампи у угљеву, који се прави пара за опретање електричних машина прелази у најбољем случају сама 10% у електрицитет, онда излази да од енергије које има у угљеву прелази у електрицну светлост код лампа сијалица само $1^{1}/_{2}$ а код пламених електричних лампа само $1^{0}/_{0}$. Тај је процепат код лоја, зејтина и светлећег гаса још мали и за то је увек најскупље да светлост кад се енергија из угљена најпре претвори у електрицитет пи тек онда у светлост.

Још се ипа да је добијање електрицитета похоћу парних машина јевтиније но помоћу гасних; у примеру који оде цитирамо употребљени су гасни мотори ма да су скупи, јер је таква била погодба.

Лајпцишка улица почев од раскрснице са Фридриховом улицом па даље осветљена је Сименсовим регенеративи лампа које троше 80 к. м. гаса за сат и дају светлост од 120 нормалних свећа. Лужни део Фридрихове улице осветљен је гасним плиновима лакеровим који троше 120 к. м. гаса за сат и дају светлост 105 свећа. Северна пак део исте улице осветљен је тропламеним цевима Брејовим које такође троше 120 куб. мет. на сат и дају светлост од 105 свећа. Самсеје и Халске тражили су за подзидање осветљена (т. ј. за 1900·5 сати) тога дела лајпцишке улице електричном светлошћу. 26.040 марака или 38 фенига (47·5 пр. дин.) по сат. Кад се уже да свака електрична лампа замењује три гасна фењера и да један куб. мет. гаса кошта 13·3 фенига (16·63 п. дин) волико је плаћено за ложење машина, онда ово како стоје све те врсте осветљења за 1 сат:

гасним регенеративним лампама	0·32	марке	= 0·40 дин.
„ Лакеровим	„ 0·48	„	= 0·60 „
„ Брејовим	„ 0·48	„	= 0·60 „
електричним	„ 0·38	„	= 0·475 „

Међу тим ово како стоје јачине појединих осветљења те површине жерене под углом од 30 степена са хоризонтом:

Регенеративне лампе давале су светлост од			360 свећа
Лакеровске	„	„	315 „
Брејове	„	„	315 „
Електричне	„	„	880 „

Дошло ми је до руку неколико позива разних општина на уиће приватних за електрично или гасно осветљење, на којих ћете видети како стоје цене обе те врсте осветљења.

Друштво које експлоатише гасно осветљење у Вел. Кикинди, позива приватне на упис и пуди гасна плакети 10 нормалних свећа за 1·82 крајцаре на сат. У исто време, друштво које осветлава Шибрух електрицитетом пуди електричну лампу од 10 свећа за 1·75 крајцара на сат, и то још под овим околностима: ако лампа гори 1500 на годину онда је цена јединица за 6%, ако гори 2000 сати онда 8%, а ако гори 3000 сати цена опада за 12%. Код гасног осветљења, горело се више или мање, цене су исте.

На послетку да вам наведем још један пример који је без сумње најпрецизнији у питању које нас занима:

У варошки Теплицу у Чешкој постоји данас гасно осветљење; пошто оне године истиче рок уговору између друштва које гасни осветљава варош и општине, општина је одредила једну комисију која је имала да испита да ли је корисније по општину да задржи гасно осветљење које постоји, или да у место њега уведе електрично осветљење. У августу оне године комисија је поднела свој извештај општини из кога вам цитирамо само ова места:

Продужење уговора са друштвом за гасно осветљење коштало би нашу варош, округло 11.000 форинта на годину.

Осветљење општинских зграда коштало би 1950 фор. на годину, а цена осветљења за приватне потрошаче износило би 2·88 крајцара за сваку лампу и за сат.

Кад би се саградио варошко осветљење одмах са 60 Вешанових лампа, онда би варош коштало осим горе поменутих 11.000 фор. и осим 5175 фор. за набавку материјала и намештање оних нових лампа, још 2500 фор. годишње.

Свега би дакле коштало општину мало одмало гасно осветљење, 15450 фор. годишње.

На конкурсу за електрично осветљење Теплиц-Шенау-ско друштво пуди се својим актом од 9. Јула 1890 (по нов.) да осветли варош према одређеним условима за 88,594·30 форинта на годину.

Ово би осветљење било за 33·3% јаче од гасног.

Приватне би коштало електрично осветљење према пријави: ако приватна пријава у варошки буде мања од 4500 лампа, онда ће коштати једна лампа од 16 свећа $3^1/_4$ крајцаре на сат; ако пријава буде од 4500 до 7000 лампа, онда $2^1/_2$ кр. а ако је већа од 7000 онда 2 кр. на сат; у сваком случају рачуна се 5 фор. основне таксе за сваку лампу.

Ако би се саградило гасно осветљење помбиновано са електричним, уређивши садашње гасово осветљење са 30 планских лампа од по 10 ампера, онда би варошко осветљење стало, 21500 форинта на годину.

На друге једне понуде (Furst Clarysches Güter Inspectica) коштало би електрично осветљење (као и горње,) 19.078·30 фор. годишње.

Приватни би плаћали $3^1/_2$, односно $2^1/_2$ или 2 крајц. на сат и на лампу, поред основне таксе од 6 форинта.

Кад би пак сама варош о свом трошку извела електрично осветљење са 5000 лампа сијалица од по 16 нормалних свећа, и сама га експлоатисала, онда би електрично осветљење улица и најпа коштало годишње 12000 форинта; и било би $5^1/_2$ пута јаче но садашње гасно осветљење.

Осветљење варошких зграда и позоришта рачунајући да осветљење буде за 33% јаче но на улици коштало би, 2000 односно 4000 форинта годишње.

Ако се одма јаве приватни са 3000 електричних лампа, онда ће чиста добит капитала, 12000 фор. годишње, то значи да би се приходом од приватних исплаћивало варошко осветљење.

Поред тога, општина би давала приватнима у Теплицу, струју за једну лампу сијалицу од 16 нормалних свећа за 2 крајцаре на сат, а то значи да би приватно коштало осветљење електрицитетом скоро у пола јефтиње но садашње гасно осветљење. Због тога коштао један гасни пламак од 16 нор. свећа кад гори 1000 сати за годину, 38 фор. 40 крајц. годишње, а кад гори 450 сати онда 17 фор. 28 крајц., док би на против једна електрична лампа исте јачине коштала у првом случају 23 фор., а у другом 12 фор. на годину.

И на основу тих података, комисија предлаже општини да постојећи уговор са друштвом за гасно осветљење даље не продужује већ да у место гасног осветљења уведе електрично. —

Ја мислим, да вам ће бољи пример са економског гледишта не може навести, који би одговарао приликама у којима се ми налазимо. Као што видите и он као и сви напред наведени примери говоре у прилог електричне светлости и са економског гледишта.

Ви ћете можда запитати, над су тако повољне околности на страни електричне светлости, зашто и остале велике европске вароши не усвајају то осветљење него остају при гасном? — Одговор је врло прост: све те вароши већ имају гасно осветљење и да су са друштвима која их осветљавају направиле уговоре на 50 и 100 година и да све док тк уговори постоје, не могу завести никакво друго осветљење. Весма је поучан пример са Манхестом у том погледу: општина манхеска закључила је уговор са друштвом за гасно осветљење, за врло дуги низ година и за сво то време не може се у Манхесту завести електрично осветљење; на против предлоге манхеско Шишбине, у коме више било гаса, осветљено је електрични. Шта више, општина је манхеска тако себи везала руке да не може никакво друго на гасно осветљење да уведе.

Исти је случај и са Генфом. Општина је те вароши пре неког времена пред постојећег гасног осветљења увела електрично. Друштво које вароши осветљава гасом подигло је паницу против општине и општина је нарочиту на спина судовима изгубана, те је морала, тек заведено електрично осветљење да напусти.

Кад би дакле на која варош у којој већ има гасно осветљења, хтела да заведе електрично, она би морала прека постојећем уговорима да плаћа за гасно осветљење и онда над би увела електрично; ако општине саме експлоатишу своје гасно осветљење, онда би требало упрошћати и напустити део уложени капитал за гасно осветљење, и утрошити поле исто толике суме на заведење електричног осветљења. Ви ћете признати, да се на таве општинске жртве по једна општина не може тако лако решити.

Ето то је главни разлог, зашто све европске велике вароши с места не уводе електрично осветљење, ма да је оно боље. На и поред тога, видимо где богатије општине, као што су париска, берлинска, лондонска, римска и т. д. осветљавају по цену једну електрицитетом, плаћајући у исти мах и гас, који у тим улицама не уроше.

Код нас стоји та ствар са свим другојачије. Ми немамо никаквог осветљења, и за то је нама лако да усвојимо ма које. Наша општина нити има обавеза спрам икога нити је уложила сама какве капитале које не би могла жртвовати.

Пре него што завршим, оћу да сирочем вашу пажњу на једну околност на коју сваки за сад не почиваља. Усвојила ли гасно или електрично осветљење, немојте очекивати да вас оно ослободи кошта, исто на пример у Паризу, Берлину, Бриселу итд. Замислите да је врло улицу између Мријала и Теразије, проведена или главна гасна цев или главни електрични набеђ; ако ће такве цеви или кабела одвајај се на једну и другу страну споредне цеви или жице за појединс куће. Трошак који се око тога учини пеће је, па било да су куће од једног или два спрата било да су од пет или шест спратова; то значи, рачунаће гаса или електрицитета коштаће исто толико на било да се у приватним кућама заиђали по две или три лампе (било гасне или електричне) ако што је то махом код нас случај, било да их у свима спратовима горе 50 или 100. Ви сте жељу тим видели да је осветљење у толико јефтиније у колико је број лампа већи па за то ће код нас и гасно и електрично осветљење поштени скупље, но у вашој другој већој, и варочито жиле развијенеј и насељенијој варошн.

Кад и ту ствар узмемо у обзир изгледа *да електрично осветљење мора код нас коштати јефтиније од гасног*, јер највећи трошак под гасног осветљења падо на остале цеви, које се морају полагати у земљу, а код

електричног осветљења сво грађање струје кроз широки може се извршити жицама, које се као и обичне телеграфске жице могу проводити кроз ваздух. А свака ће признати да много мање стаје ваздушно спровођење две жице са Калемегдана на Енглезовац но што стаје велика металних цев и цело каменитање кроз земљу. —

По свему досадашњи уверењима господе и електричне светлости са економског гледишта, можемо изнети само један закључак: *да је над нама једнаким условима електрично осветљење јевтиније од гасног.*

Хватајући је од свију предложених врста вештачког осветљења изабрала електрична; и избор економије нас је на електрично осветљење. Према томе знам, да ћу с мирном савешћу одговорити и свршеној науци и напретку за који треба сва да жежимо и коме треба сва да спремамо терена и у нашој општини и у нашој држави, ако вам препоручим електрично осветљење за широки Београд.

(Збор се одмах са: Живео говорник).

ДОПИСИ ГРАЂАНА

14. Новем. 1880.

У допису од 5. окт. о. г. изнесене су прилике наведене о томе да би нешто обратити пажњу нашу да се без овлашћа трећу ону односи домаћи, којима ће стоје кроз широке на путу. Даље да се дотичноме друге стране кажиће, које је повод допису.

Од како је истакнута на данини ред потреба предмећена основе, прошло је већ много, али на жалост ни до данас није још урађено ништа да се то питање, које је несумњиво од врло великог значаја, редом и правде своме крају, те да чиртеви рада: зидања и тротоара, добију спецификације основе на којима ће се радње моћи правилније ревидати.

Вама признати да питање о прегрђењу основа има својих особитих тешкоћа, и да је потребно одиста свестрано изучити постојеће односе, доносити их у складност и водећу рада извести тако, како ће нови поредак донети све оне користи за које се рачуна.

И баш за то не би требало ни мало оклевати да се приступи тој одавна захтеваној а толико потребној реформи.

На злак, пробу ће можда још дуго, доле се не скине са данашњи ред основне питање. И у колико се може мислити да ће рок тој бити дуже, у толико је потребније да се бар привременим које постоје, повлаци нужна пажња и да се не допушта ово што стоји у противности са законом опредељења који данас важе.

Економско питање на прошле је месту поводом трговачко-занатлијског одбора. Њему хрватска да се бриже за очување интереса трговачко-занатлијских, и да предузима све оно што би могло бити од користи. Али исто тако и домаћа класа не сме комешарити и допустити да се избегава овај поредак који природа стварн одређује. На прилике сваке јој у дужност да се стара, и има начина уредити, да се бар извесне разне воде онако како је анцијатересја, често карактеришу, најпре нису, о коме неће читави редови грађана трпети штету само с тога, што немају потребне заштите.

Да узмемо за пример основе каленско-механске. Грађани која прокладају њему и воде своје разне прошено, трпе огромне штете с тога, што други крајњи јасним прописима, чине злоупотребе и крше њихо и ако на то немају права. Они пред подносе огромне каленске кирије и напокате пореске, а друга — по дубовима крше њихо.

Такви је вели случај са гостионицама и механицама. Место да се у оним последњим продаје само мезо, сир, кукуруз и т. д., они су механице постале гостионице. Међу тим њихо је пројите да је прилагође и кажетиње да механ продаје мезо, а кумарице да продају јело.

Тада би број механа, разуме се, био мали али би се прегледао боље мезо, и лако би било контролисати и одржати општинске мере. Други пак биле би кухаре и готовали би јело, те би се на тај начин појединце кухарице, у којима би се могли на храме они која данас посећују механице.

Ништа као ни то трећи штете. Једни би радили с једнеи, други с другим, у добро би се, што што је речено, те, што би ове прсто радње биле боље и морале би се придржавати санитарних прописа, на које се данас не пази много по нама. Нека се лакше зна ко продаје пиће, ко мезо и сир, ко јело итд. Само на тај начин мислим ће скабонати сваке радње добрим мезом, кувари ће пазити како је јело, а механије неће тражити ноћне него прими пиће овај који не може ту радње, но идаће велику кирију и у толике више кафеџије на шету другог.

Нова основа уредба без сумње ће садржавати тачно опредељена шта које особе трпиће на ће и ово, чега се дотакосмо, регулисати. Али дотле и данас зашто само од локалне власти, које ли и дале остати немешане и по оним радњама, за које би се то најмање смело допустити.

Д.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Засебно издање. Предавање о електричној светлости, које је у конференцији одбора општинског држао г. Тоша Станојевић, отштампаће се по стенографским белешкама и у засебне књижице, заједно са целом дебатом, која се је водила у тој конференцији.

Ово дављање ради оних који су нападно тражили бројеве од како у листу изласи стенографски извештај са конференције.

Треба доставити. Услед промене повлашћења за изложбу дубрета догодиле су се многе неуредности, и по појединим домовима није изложено дубре на време.

Да се отклоне у будуће неуредности, предузете су мере, али на случај да се опет догоди да повлашћењци који дом пресеоче, треба одмах чинити доставу одељу, као што је објављено у беленици рубрике „*Гласник суда и одељака општинских.*“

До краја године. Повлашћења за испражњавање сеирубка и помијара остаће исти, до краја ове године, јер је дотле продужен уговор са данашњим повлашћењком.

Нису ни такве жеље; и повлашћењци дужни их је показати, у овереној књижици општинског Суда, кад ко затражи.

Седница. Одбор општински држаће сутра, у 5 час. по подне своју редовни састанак, на коме ће се решавати преостали предмети из последње седнице.

(Акцис). У последњој својој седници Одбор је решио да општина само у своје руке напламљује зицица механско-занатске, почем је и нама лицитација испала неповољно.

Извршити је комисија од одборника и грађана да одреде начин како ће се напалта вршити, па да буде олакшица и за Суд и за оне који ниме плаћају.

ГЛАСНИК
ОПШТИНСКОГА СУДА И ОДЕЉАКА

(Дозвола). До сада продавао је по улицама и јавним местима пиваго, воћиво, бозу алу, шећерлеме и друге ирчиће, ко је хтео. Од сада то више не може бити. Сваки продавалац мора се обратити суду онако за дозволу. Ко се усуди да без одобрења на ита продаје биће кажњен по закону. И господари биће одговорни, с тога их опомињемо за што пре своје људе пријаве и да њих пошиту дозволу.

(Вожење улицом забрањено). Продавцима сољеног, воћа, млека сиреарке, пошива итд. забрањено је вожење улицом, јер сводом виком досађују грађанству. Иступисци кажиће се према тач. 7. § 360 крив. закона затвором од 1—3 дана или у новцу до пет талира.

(Нова закупница) Од 1. Новембра о. г. узели су под закуп пивницу Дубрета ова лица:

за кварт варошке Атанасијевић и Борђевић;
за кварт теразијски: Рајта Давидовић;
за кварт савамалски: Атанасијевић и Борђевић;
за кварт врачарски: Тома Спасић.
за кварт доћанлијски: Тодор Јанкаревић; и
за кварт палилулски: Тома Спасић.

За сталну сигурност закупца подизање се тужбе дотичним одељења

—

(Отпочео радити) Истражни судија за варош Београд отпочео је радити. Све жалбе против процеса одељења управљаће се од сада њему.

Ово се јавља грађанству ради знања и управљања.

—

(Опомена) Много и многе њихове и моје новајлије с пола вечер, него пољу у пролору свештају када пријава лампиција која се брзо утеже. То нехаљ бити. Пређо постојећој изрекли сваки имања, постиница или никаква мора имате с пола вечер на трећи, као што су општински вечара. Ко неће да буде казнен нека поступи по овоме

—

(Најбоље) једно праве бело, женско, два месеци стар, најбоље је у парку на великој пијаци. Сопственик истог има се пријавити одељку варошки дућанским.

У савамали нађена је једна дозвола за продавање сеница, која гласи на име Рахела Силвановића из Качера.

Обратите се овом одељку теразијско-савамалском.

Разне општинске лицитације.

Путем јавног надметања, подаће општина београдска:

19. Новембра.

Право на продају пива са Дунава за време од 1. Новембра 1890. до 31. Децембра 1891. године.

22. Новембра.

Права на „Тамиш“: тучење и продавање тучене каве. — За време од дана одобрења лицитације до 31. Децембра 1891. год.

24. Новембра.

Земљиште у Венецији између Краљеве баште, железничког пута. Сајм, за до пијаца код воденог магазина, за време дана одобрења лицитације до 31. дек. 1896 год. које има простор од 74360 квадратних метара.

27. Новембра.

Земљиште између појног сењака, прагујевачког друма и пута поред Вишњачка, за време од дана одобрења лицитације до 31. децембра 1896 год. које има простора од 117.200 квадратни мет.

29. Новембра.

Плац постојеће у железничког улици спрам Болгарашке, за време од одобрења лицитације до 31. децембра 1895 године.

4. Децембра.

Набавку овога потребног за хранарење меса на општинској кланици за време од дана одобрења до 31 дек. 1891 год.

9. Децембра.

Право на чишћење нужника, одвожења и стрвоперски посао за време од 1 јануара до 31 децембра 1891 године.

Кауција у 800 дин. новцем се у новцу или државним папирима.

Све ове лицитације држаће се у рачуноводству суда општине београдске, од 8 до 12 пре. и од 2 до 5 сати после подне у које ће се време и закључити. Услови сваку ових лицитација могу се видети у рачуноводству, пре а и на дан лицитације.

Из Суда Општине варошки Београда 15 новембра 1890. СВр. 141.10.

Грађевинске лицитације.

На дан 28. т. м. од 2 до 5 сати после подне, држаће се у грађевинском одељку суда општине варошки Београд, јавна усмена лицитација за изградњу зграде у „Каторској“ улици.

Кауција 400 дин. у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, предмачун и план потребних прорада, могу се видети у грађевинском одељку сваког радног дана у време канцеларијско.

Од стране суда општине вар. Београда 13 новембра 1890 године ГВр. 1402.

Београдске лицитације.

а.) **Управа вар. Београда** (кварт савамалски) држаће лицитацију 26. новембра т. г. за сечу дрва.

Услови у кварту.

Кауција по закону.

—

б) **Дирекција срп. држ. железница** Потребује 4000 кубиктоезет лоја за ићу у 1891. год.

Писмене понуде примаће дирекција до 22. нов. т. год. са пристајањем на услове прописане за то у „Српским Новинама“ бр. 246, (у прилогу).

—

в.) **Поштанско-телеграф. одељење мин. нар. дрв.** одредило лицитацију за 20. нов. тек. го. ради набавке 1500 комада телеграфских стубова.

Услови у „Срп. Нов.“ бр. 246 у прилогу.

Кауција 100 дин.

—

г.) **Дирекција срп. држ. железница** Потребује 40.000 килогр. истрошеног за 1891 год. Писмене понуде примаће дирекција до 24. нов. тек. год. са пристајањем на услове прописане за то у „Срп. Нов.“ бр. 246 у прилогу.

—

д.) **Крал. срп. држ. железница** Потребује 100 вагона. Писмене понуде примаће дирекција до 10 дек. т. г. са пристајањем на услове прописане за то у „Срп. Нов.“ бр. 244.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 7. до 14. Новембра закључно пренело је трговачко-општинска контрола:

ТЕКИЋА	Чега	100 к. просечна цена	ТЕКИЋА	Чега	100 кгр. просечна цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
	Бранина пшенич.	—.—	650	Сланс . . .	2.—
135	Бранина кукурун	11.—		Шоска . . .	
80.813	Пшеница	13.40	1457	Хајвања .	122
24.085	Кукурун	9.60		Коже брезове	
16.149	Раж . . .	12.5.	189	Сира . . .	80.—
	Крупница . .	—.—		Лоја товљена	100
11.378	Јечма пива	11.20	12299	Коже сирове .	—.—
66.780	Овса . . .	11.20		Катрана . .	—.—
4.670	Јабука . . .	20.—		Пчела грађена	—.—
3088	Шљива . . .	24.—		Пшарске кошне	90.—
199.2	Кромпира пова	4.50	41171	Сушена дебелих	75.—
	Брушака . .	—.—		Орашових труп.	—.—
3754	Црна дуња .	8.—		Сува меса . .	—.—
128	Бела дуња .	5.—	23960	Креча . . .	3.40
59148	Орија. . . .	29.—	10.900	Цемента . . .	—.—
	Грожђа . . .	—.—		Кутија кисела	—.—
24714	Воћа разна	30.—		Кожина прогта	—.—
	Шљива сирових	—.—	309 828	Дрвен угаље.	—.—
103.140	Шљива сушех	56.50	170.216	Вина црна .	30.—
4.0	Масти . . .	115.		Ракије пом. меко	—.—
25.840	Сена . . .	4.50	8.444	Ракије шљ. мека	45.—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Пароб штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић

БРОЈ 55. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
за годину . . . . . 6 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за страно земље на годину . . . 9 дин.

Понедељак 26. Нов. 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату нада слати уредништву за општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ОБЗНАНА
(СА КЛАЧЕ И ПРОДАВАЧЕ МЕСА)

Нова правила о слободној клању и продаји меса у Београду и атару (види 49. број „*Бегр. Општ. Новина*") ступила су у живот 20. ов. мес. и по томе сви клачи и продавци меса, као и остали грађани београдски, имају се у будуће управљати о свему онако, како је за клање и продају меса прописано правилима.

У исто време стања се на знање клачима свињског меса, да ће се 1. Децем. т. г. отворити привремена клаоница за клање и сређивање свињског меса, и да се по томе од тада клање свиња може вршити само на клаоници.

Ко год овоме противно буде поступао, као и ко преступи одредбе правила о клању и продаји меса, сматраће се за прекућмарца и казниће по закону.

Од суда општине вар. Београда 22 Новембра 1890. АВр. 2164.

ВОЈНА ОБЈАВА
(ЗА ОБВЕЗНИКЕ РЕДОВНЕ ВОЈСКЕ)

Сви обвезници редовне војске VII активног пука Краља Алекрандра I. као и сви прекобројни, који се као такви у спискама обвезника воде, позивају се да одмах дођу у благајно оделење суда београдске општине, ради извесног саопштења.

Ко се овоме позиву не одазове, и до краја овог месеца најдаље, не буде се јавио, казниће се према закону.

Од суда општине вар. Београда 23. Новембра 1890. АВр. 2319.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА.

LIX. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

14. Новембра 1890.

Били: Председник г. Н. Н. Пашић, чан суда г. Св. Карић-Шљивић, чланови одбора: г.г. М. Марковић, М. Јовановић, В. Петровић, Љ. Јовановић, Ј. Петковић, А. Дамјановић, Р. Петровић, Р. Р. Карамата, А. Шпиц, Н. Р. Павловић, К. П. Михајловић, Н. Цветковић, С. Ј. Аџића, М. Константиновић, А. Ј. Одавић, Р. Драгомир, Ђ. Николић, К. Ђ. Михајловић, Ду. М. Т. Јанк.

I.

По саслушању записника седнице од 12. т. м. решено: да се исти усвоји с протумачењем под одлуци кн. бр. 474, да се рок „до пролећа" има разумети до краја марта, као дотле буде посадба Дунавом отворена.

II.

Одборник г. Бока Николић уложе протест, што поваљивања не чисти уредно жарковски трг, и што се према њему од стране Суда и дотичног одсека, не поступа по уговору.

Председништво је изјавило да ће поштрити налоге и преко огног што је већ учинило.

III.

Пред дом приседе одборника г. Р. Драгомирка, председништво је изјавило да ће грађевинско оделење настати да се кладионице спеке улице предузме што пре.

IV.

Поводом приседе г. Ил. Цветановића, председништво је изјавило да ће се састати комисија у најкраћем року да испита распоред светиљника према одлуци коју о томе постоји.

V.

Председништво пошаље акта пуковског оружног команде (Бр. 3585, 3086 и 4474) којим се тражи исплата 1351·37 динара, колико је утрошено на праћу војника за време општинских избора.

По саслушању акта, решено: да благајна општинска исплаће одмах пуковској команди хиљаду триста педесет и један дин. и 37 пара дин. на терет дотеранта — краће обвезника, а Суд општински да по поднетим списковима предузме и у најкраћем року наплати од сваког обвезника, колико на кога пада.

VI.

Председништво наложење да је на дневном реду да се одреде потребни кредити за награду грађења, за грађење нове зелене клаонице и обора, а тако исто и за претходне радове око поштивања обале сапске и израде пројекта за кё од сапског моста до града.

Пре него би се донела одлука о овоме, решено: да комисија за клаоницу и оборе и друга за ће, подвеси потребне исправке, према којима би се могле донети одлуке и о реченим предметима.

VII.

Подноси се нацрт који је састављала раније одређена комисија за уговор са г-ђицом Дворком Маленићевом закупом шпижењем.

По саслушању нацрта (АВр. 2304) решено: да се исте може усвојити и по њему уговор потписати.

VIII.

Председништво саопштава да је одборник г. Милош Р. Марковић поднео задатак свој и поднео прегледана правила о слободном клању стоке и продаји меса, која би још и одбор имао саслушати према раније, одлуци и пре но што се као усвојена проглазе и ступе у живот.

Ради боље контроле и прегледа — усвојено: да се правила публикују цела у једном броју и до идуће седнице у којој, ако нико не учини приседе, да се сматрају правила за усвојена.

IX.

По прочитању акта управе удружења за унапређивање дунавског краја (АВр. 2305) и приложеног предрачуна — одлучено: да се из општинске благајне а нарочито из непредвиђене напредне потребе може издати 3500 динара на уређење дунавске обале према пројекту који је за то састављен, но с

тим да надзор над послима воде у име одбора општинског г. г. Н. Р. Поповић, С. Ј. Аврејса и Ђ. Димитријевић.

X.

Председништво сплоштава акт подношење надзорне комисије (АБр. 22502), којим тражи да јој се јаве које ће се улице одмах продећи калдрмисати новом, конвексном калдрмом.

Према томе, и с погледом на раније доношење одлуке о новоме калдрмисању — решено: да се умоли нека техничка комисија, која је прегледала питање, и чији је извештај успешан да се по њему гради нова калдрма, да она и класификује улице, одреди какви каквидациони који улица по важности својој треба да се калдрмише, и саставни ред по коме би се имало ново калдрмисање улица напрвити. Комисији да се придруже као нови чланови за овај задатак г. г. Мата Јовановић, Вик. Р. Поповић, Рад. Драговић, Тоша Николић, Мил. Теровићевић и Буда Јовановић.

XI.

По саслушању молбе пролазарског дечијег забавишта (АБр 1954) да општина укаже помоћ и набави сирове, одобрено да се набавку потребна вода до 300 динара ако управа ЗДРУжења пролазарског пристаје да потребе набави и о њиховоме чувању другу воду.

XII.

Председништво сплоштава да дели потичне рок расписаном стечају за попуњење упражњеног места једног општинског лекара, на предавање да одбор изабере комисију која ће између пријављених изабрати једнога, коме би место требало поверити.

Према овоме — решено: да кандидацију направи исто комисија која је поднела исти задатак имала: г. г. Др. Лаза Пачу, Др. М. Т. Лесо, Тоша Димитријевић апотек. и Др. Мих. Хаџи-Лазић мед. опит. лекара.

LX. РЕДОВНИ САСТАНАК.

19. Новембра 1890.

Председништво чине суд. г. Св. Карапешић, председник одбора и: Ј. М. Тадић, А. Шпиц, Ф. Бакалевић, М. Јовановић, С. Ј. Аврејса, Е. П. Михаиловић, Др. М. Т. Лесо, Ђ. Димитријевић, Р. Драговић, Ђ. Јовановић, Р. Р. Марковић, Р. Петровић, М. Р. Мирковић, Ч. Николић, Ј. Сиђић, Б. Д. Гавриловић, Д. Недановић, М. Константиновић, А. Одавић и М. Марковић.

I.

Пре дневног реда прочитан је и примљен записник одржан од 22. ов. мес. без измена.

II.

Поводом говора г. Рад. Драговића о калдрми сваке улице, решено: да општинска управа учини корак код надзорне власти да се према закону не дозвољава подизивање трошних зграда, које су ван склопе.

III.

По саслушању акта државне лицитације (СБр. 19.909) о уступању права на вађење леда из Саве и Дунава за време ове зиме, решено: да се дати још једна лицитација од 1200 дин. на више, а ако ће се добије нека цена, онда да се уступи њимо г. Јосифу Тајси, трг., према његовој понуди.

IV.

По саслушању акта државне лицитације за набавку 4 волоских вола (СБр. 19855) решено: да се лицитација укиди и набавка уступи Живку Давидовићу кириџији, као пристане да се уколишна накнадно пронађе нека кола њему бити, — а једне да достави писмено општинској.

V.

Председништво сплоштава да је расписаном стечају за управника трговарине истекао рок, и да се према томе и сам избор има извршити, пре тога пак да се и одреди плата.

По предлогу председништва решено: да плата управника трговарине буде од 300 де 350 динара.

VI.

Председништво сплоштава да је раније, према одлуци одборској од 16. Јануара т. г. нашр. 185. Гл.р.398. био расписан стечај за попуну шивилационих и регулационих плановa, према поличеју; неки кандидат и у колико крајње делове варошки није раније скицирао. Почев добијене понуде нису повољне, и

Како је дошлије подноо понуду проф. Вел. Школе г. Милан Андоновић, да исти посао прима на се и изради га у размаји општине уз хранозчи Јања Велике Школе, председништво предлаже да се услови оно понуда (Г Бр. 1591) и одреди потребан предмет.

Усвојена предлог председништва, одбор је одобрио: да се на партије на непредвиђене потребе може утрошити до 7000 дин. на топографско снимање и дошуну плана београдског, у колико нису раније снимљени прегледи делови који су унили у рејон, и да се тај посао повери г. Милану Андоновићу проф Вел. Школе.

VII.

Председништво предлаже да се отвори место још за једног сиђеневара општинског, пошто се показала потреба за то.

Усвојивши предлог одбор је одобрио: да се уме још једна четврта сиђенвер са платом од 240 динара.

XIII.

Председништво сплоштава да је према жалбеној комисије, која студира питање о кеју, потребно да се одмах од-

ПОДЛИСТАК

МАНСАРДА

ПРИПОВЕТКА

ЖИЛА КЛАРТИЈА

(наставак — 4.)

Тада Бернара обузимаше убојавање. Понекад га спопадне нагло очајање, па би често са жудном гледао ону цркву коју, што је отворила испред његових очију. Нагибао би се над реку, говорећи самом себи да му је живот бесмислен, да је сама нада пропала и да нема врети. Без сумње, он би у тим очајним тренутцима задао себи смрт, али га тада опањкиност нагло жалостраности. Презирао је себе и проклињао, али га и страх обузимао.

Да ли се икада видао други четвртак, у поноћи вечерња, кад нагло притисне целу варош, и кад се сваки жури да што пре стигне своме дому; — да ли си видао, колми, јадне дуже, бледих лица, како се као призидани заустављају пред призидалима изгледом накнада продаја гостиз? Гдеј госпођице у њиховим полудним осветама неку чудну светлост. Њихова рука дрхће, а изгледала уста у лица отварају се. Ето, тако је Бернар слушао своје поћи своју тешм злата, које је пребијало стари тврдина.

Једног дана он се срете на ходнику са једним општинским погетуом старцем, који га сумњиво погледа.

Бернар га обухвати једним погледом. Он погоди да је то његов сусед — стари тврдица. На лицу погледа, нарочито лицу старченог имао је нешто привлачивог. Чело високо, иоси сиви, нос прав, усне танке, а обучена кожа лепила се о испупчене и вонтуљаве јабучице као покутеан пергамент. Долаз томе округле, увучене и упале очи, са продорним погледом, и пуне неке магистичке силе.

Имао је на себи широку црну кабаницу, која му се спуштала до стопала; беше бела, и жуте испученке дубоке, а вертуглена површина коса, састављала му се.

Стари тврдица нешто је приметио Бернара, неким инстинктивним покретом, умота се у кабаницу, стао отворе врата и уђе у свој стан, не рекав ни реча.

Бернар чу само шкрипину реза, коју тврдица затвори, пошто је ушао.

— Нем као мермерна каса, помисли Бернар у себи.

Ово се догодило истога јутра, кад почиње ова прича.

III

Одавна је Бернар увиђао потуњавао да се бори против онога клетог газда, који му по сто пута у једноме сату напутање на ум:

— Ено у њега злата да поставеш богат!

Дошао је дотле, да је на посветку готово избегавати свој

реда кредит за радове на осветљењу обале савске и заради пројекта за ке

На предлог председничтва одобрено: да се на благајне општинске може привремено утрошити до 6000 дин. за испитивање обале и зараду пројекта, за грађење кеј-а од сталног моста до тврђаве београдске

И ова сума благајни да се накнади из зајма који за велике послове буде остварен.

X.

Поводом интерполације одборника г. А. Одавића председништво најавило да ће грађевинско одељење одмах предузети што је потребно да се поправи каса.

КОНФЕРЕНЦИЈА

17. Октобра 1890. године у дворани општинској

на којој је г. Јован Стаиојевић професор воље академије држао предавање о теми: шојим ће — електричним или гасним осветљењем — требало осветлити Београд.

После говора г. Стаиојевића:

Пред. Палић. Мислим да ће одговорити жељи целог одбора ако у име и моје и целог вашког господина говорнику на његовом обавештењу и да га замолим да и у будуће не одваше своје услуге у питањима која нас интересују (врло добро!)

Сад ако но год од г.г. одборника жели да говори у прилог ове ствари, ми ћемо га рало саслушати.

(За овим настаје међусобно обавештавање између појединих одборника и г. Стаиојевића).

М. Вемпарић. Ја бих желео г. Стаиојевића да објасни: да се поред електричне осветљености могао нашим путем бити у мраку, какав је случај, како сам чуо, био је у Темишвару, или је ов у томе погледу упарен и то опасношћу?

Т. Стаиојевић. Тамо осветлост може да постоји код свако врсте осветљења, па и код електричне ако органи који о њој буду водили бригу во одговарају своју дужности. Али код електричне осветљења сва опасност и јесте у томе што се може нарочи да нађе у мраку; међу тим код гасног осветљења могу да се деле експлозије од којих се читаве улице руше, као што је било у Лондону пре неколико година. Ради предупређења таквих случајева код електричног осветљења, требало би у уговор са предузимачем ставити у изнесе глобе које би он имао да плати ако би се једне вечери лампе погасиле.

М. Вемпарић. Ја сам хтео још ово да кажем, да код електричне осветљења није увек нека светлост, него се сваких 5 минута мења, због, вероватно, неке несавршености стране или онога угља који гори, па зависи то није добро.

Т. Стаиојевић. То је било у оно доба док брзина динамомашине није била стална. Међутим сад се поцрпта струја, пре него што се пусти у нарош, која изнесена број акумулатора из којих излази, као из обичних батерија те према томе, та је опасност са свим отклоњена.

Др. Марко Јовић. Ја не ћу могао тако да се решим, да за Београд усвојимо електрично осветљење. Из сопственога искуства стекао сам то уверење, да је гасно осветљење куд и како савршеније од електричног. Више од десет година провео сам по варошима, осветљене гасом и никад нисам није лесно случај, та сам поред гасног осветљења остао у мраку. Међу тим свуда чак имамо прилике да чујемо, како је електрично осветљење несигурно и како се гасе. А и сам сам то неколико пути искусио. Тако пре неке године у Лајпцу, приликом једног бала, кад је у среди игре електрично осветљење изненада и цело друштво нашло се у једнаштуј у тоталној помрачини. Пре две године за време париске изложбе, у кавани у среди Париза, где сам обично после вечере сврашао, више пути изненадно послеле се све електричне лампе. И сопственог те какве знатније неснажу буд електричног осветљења, које изблизо из близине старо гасно осветљење, те смо тако били у мраку само дотле, док су гасне лампе поновљене. Приликом доласка поменутог цара у Атини, десило се слично случај баш онога вечера, кад је ваљало нарочи брилијантно илуминирати, и место брилијантног осветљења владала је тога вечера у нарочи густа помрачина. Ово неколико примера већ јасно показују, да електрично осветљење није још довољно сигурно за практичну примену и с тога ни би рад био да и Београд послужи као поље експерименталиса за ту врсту осветљења. Наше економске прилике то нам не допуштају.

Даље, до сад сам увек слушао да је електрично осветљење много скупље од гасног осветљења и наполетку ово треба изгубити из вида и то, да у гасном осветљењу поред изнора јасне светлости имамо и изнор топлоте, а то је за изнесне радове а и домаћу употребу од врло великога значаја.

Питање, о којем се данас заједимо т. ј. да ли да се Београд осветли гасом или електричном светлошћу, то питање већ је једном у одбору нашем расправљано и донесена о томе и одлука, а на основу извештаја поднете нам „општинске комисије за проучавање изнесених општинских установа у стромим земљама".

Ако ми допустите, ја ћу прочитати из тога извештаја овај пасус, који се на осветљење односи, — исти гласи:

„Пре свега морамо констатовати да нам према свему што смо имали прилике видети у Европи, изгледа, као да питање о осветљењу читавих варошки електричатетом још није изашло из

5

стан, који му постаје мрзак, и проводити ноћи по бувљацима париским, само да би избегао од засецајуће зиме.

Кад дан осване, он ће се пробао у своју мансарду и непушивши ни реда, пак то беше узалуд. Рад му постао тежак, јер изгуби сваку нит тероном непрекидног узбуђења.

Гроничан и нервозан, бадава се усиљавао да прикупи на једну гомилу сва расејана утисне своје. У глави му се завоје хаос, у коме се уништавају хиљаду бесмислених намера. У томе хаосу, у томе мраку, једна стварнаставала је јасна, једна месао планула је по потрошње, стварала се, постајала телом и пливање свакот часа на очи Бернеру.

Та месао беше увек сва пета, она ала месао!

— Ово злато моје да буде твоје!

Кад такво месо уђе у мозак оболела човека, она више не излази. Та месао у Бернеру вече много других пустрелних мисли, које га све заједно, повезане провлачи тако, да је једноса дана и сам неспретан говорио у себи:

— Па шо онште да то благо и не буде моје?

Тога часа, све би речено Бернер се више неје борио; ов и не покушао више да плива уз матицу која га је носила; предаде се слепо неким валима, и пун поуздања чекао је само згоду. (Богиња, која једно слуги поштење, а рало пружа руку помоћи несавесницима).

Бернер је увек тражио прилику да се сретне са старим тврдицом. Тада би га учтиво поздравио, по неколико и покушавао да отпочне на каква разговор, али му не полазаше за руком.

Овим тродима одговарао је само трећуљим, презрелим погледом, и одлазио брзо и кућевки.

Бернер разабра да тај човек стиче од много година у истој кући. Нико није знао од куда је, ни шта је. Његово име нигдило ги је да помињао ни сродаше на пријателе. Нико га није питао ни за шта, ни за помоћ. Живео је усамљен у својој мансарди, поучени никада посебицо. Живео је усамљен у својој мансарди, поучени као у каквој пештери. Излазио би врло ретко, а ушуљао бежу се пазили да га видају само по ноћи. Никоме није довољавао да узме у њега стан. Његов живот од осталог света беше одвојен зидом.

Дуго се овако говорило о њему.

Суседи, а нарочито сротиње, врло је рано запимао овај нега ту, онако одмо назвали „старим чикаом". Ако је вероваги хућанима, који су тада крушили по своју мелиницу, што се зове оговарање, Хофман није могао бити поштен, и ошште се мислило са се ова његова поучености спрема почиета проишлост.

Бернер је све то слушао, десно и лево, увек случајно. Са таквих гласова он је себи градио властитину слику једнога тврдице по обрасцу гумка Калотових или Хофманових.

Он ће помишљао у себи, чисто са неком радошћу, да је тај старац умро баш кад је имао, и да би му га требало отети без икакве сажаљења и грже савести.

После тога, он ће прочешао глава себе, трљао ће рукама једном пажљу своју сопственог страсти, својих жеља. Питао се, да ли је доста јак да подноси тешину једнога злочина, противстављајући да тај злочин извршио.

граница врло скупог експерименташа. Једнак корак у Европи који је читава осветљена електрицом, то је као што нама је познато, Темишвар, па и ова тешко да ће се одлучила у тај експеримент до случаја прошле године није истекао рок концесије Друштву које је до сада осветљавало варош гасом, и да нелази предузимачке фирме да осветљење електрицитетом њему рачуна за сада, радити пошто знате, само да добију неке моле за своје ствари, само да докажу да се читаво варошки мост већ сада трајно осветљавати електрицом. Мо вероно изненати да сва та великим очекивањем отпочели наше студије баш у Темишвару, али не можемо рећи да смо ми Темишвар отимали пред одличавали за осветљење електрицитетом. При томе не маломно једнако и неприлатан случај, који се десно баш оне ноћи кад смо ми, управљени у Темишвар, очекивали море светлости, а нада смо нашли на апсолутну помрчину, јер ни једна једина лампа на улици не беше упаљена, пошто мешкани за произвођење електрине није имала ради (доцнили потом тако се сазнао) — премда је и то врло неприлатно за једну варош, пад се у њеном осветљеју могу десити такве случајности, да она макар само једну ноћ остане у апсолутноме мраку. Главни разлози што наше симпатије за електрично осветљење, са којима смо пошли из Београда, нису порасле у једној варошн, која је до сада у Европи цела осветљена електрином у томе су, што ни интелигенције ни капиталет електрине сигности по улицама темишварским, јако смо је ми друго нете знали прилике видети, нису баш од обичних гасних апаратова са спагом од 1½ поралних свећа. Друга а то једина мана електрицног осветљења у томе је, што се сте лампе морају упалити и угасити у једно исто време, сила над машина ноћи пак престаје радити. Према томе и употреба варошног осветљења у приватним кућама и дућанима, које би имали потребу да своје лампе упале у рано доба дана, не може за сада бити ни реч. А кама се чини да би било врло потребно знаполити у Београду врло скупо осветље, које би се могло употребити само за улице, где престаје приватних кућа на осветљење не би ни мало одликовала оштини терет за јако осветљење. Тек ако би се питање о акумулаторима електрине срећно решило у практици, т. ј. када би гасна друштва могла имати резерву електрине за свом расположењу, тек онда мени би се слободно говорити о широј употреби електрицо за осветљење, а дотле ће се њоме осветљавати само поједине велике куће, железничке станице, позорште, дворови и т. д. као што се данас схода у Европи ради. Тако стоји данас питање о осветљењу електрицитетом". „Ви бете појмити да ово ни за нашу околину електрицитет". Ја сам почео појмити да ово ни за нашу околину нисмо могли оселонити само на садашње стање тога питања, јер би то тај начин решавања, да ако после неколико година, замењујемо гасну фабрику са јоп скупљом фабриком за произвођење електрине. За то смо се стварали да над овој стручњака у овом питању са којима смо имали част појмити се, потражимо одговора на ово питање; има ли каквога, према досадањим резултатима опита за осветљење електрином, да ће ово нама са свим одговорити осветљење градом, и ако има, да ли ће то решење заслужити у тако блиској будућности, да једна варош, која се још осветљује петролумом може и прса да зноси тако велике трошкове тога питања. На то питање добили смо схода једно исто одговор. Нико не може ни са приближном вероватношом одати колико ће се још ће се решите утомпица између системе гаса и електрине светлости, али тешко је сигурно до бан и у случају када би се доказало да је електрично осветље и боље у свакоме погледу и јевтиније, а ово је тврдење врло невероватно, бан и када би се усвојило да се електрично осветље ослобади свију мана, које му се данас с правом пребацују — опет и не у ком случају такве ствари не могу постати одмах, не само о томе, што са усавршавањем осветљења могло расте и потреба што ће светлости у становништву, него поглавито за то: што електрицка светлост тако није не само средство за врло пријатно и јевтино осветље, него и толико споредних продуката као што је коке, катран, амонијак, „праона" насипина итд. да кад се приход од тих споредних производа сабере, онаки за осветљење светлости гасом остаје са свим мале. На те само то, него светлење гас ће се данас у све већем размеру употребљати: за грејање соба, за кухање једа, за гвачење рубља, за крпење келих машина од ½ или ¾ повеће снаге, које ће када се увеноле, много рачуне данате машнета мање полетом, јер ће их свали заводња имати у својој радионици, у своме дућану. О шему овоме уверили смо се на делу и у Бечеју и у Дашићу, јер то су једине варони у којима су гасне фабрике својима општине који оне сами управљају, докле у другим варошима нам још експлоатишу осветљење гасом концесионисана друштва сама, или је општина приморана да гашни друштвима прави конкуренцију са својим општинским гасним фабрикама, што исто је на пр. у Берлину".

„Где год општина сама рукује гасним осветљењем своје варони, ту ово не само плаћа своје трошење не одржавање фабрике и цеви инсталације, ту не само варош не може наћи нашта полезнуно јавно осветљење своју улица и тргова, него ту општина има од своје гасне фабрике огромних чистих приходи општинских и ако продаје приватима своју пак јевтиније него које конкуренционисана друштва. Као пример да наведемо само Брисел, варош која са својим предграђима има нешто преко 400.000 становника и кога, и ако много предграђа имају своје засебне гасне фабрике, ипак поред целог јавног осветљења у 4500 лампа на улицама, које јој остаје годишње, има годишње приходи на 2½ милијуна динара, и ако кубни метар гаса продаје по 20 пара динарски, а школама и сиромашима по 7 пара дин. Разуме се да ми, варошти врло година, докле год не ће продао у њиховој приватни кућа, во можемо очекивати ни сраз-

Велико питање, велико размишљање његово, биће учредсрешено у једнине:

Има ли гриже савести?

Човек, у свима размишљањима должан обично до шкључка, који највише годи њему. Тако је Бернар дошао до убеђења, да грижа савести постоји само на душе слабе, и да човек, који је досто јаки да савлада у себи тајну какког злочина, за који је одговорио једино своју савести, има право, да без бојазни и страха заклопа од другатах све почасти и славољења, за којима му срце куца.

На нашто нема грижа савести за јака човека (две непразднике речи човечије сутре), то је вавало само добро увати сиграти се, те победи њиховог.

Цело питање састојало се дакле у овоме:

— Умети извршити такав и такав преступ, такво и такво злочин са успешним предузимљајем и по реду добро свршљавом, како не ће бити свидока, и зарити тајну тошно дубоко у своју савест, да ју ни једно човечије око не буде у стању проћи.

На бојеше ово, он и не помишљаше. Тај човек беше охолог типичног племена, јак у познању људи и надар да објасни у опустошном храму Ешилега атеизам (безбожтво).

Претрпивши нечувена нељудска дух Бернаров поче пасло да се пама необјашњен, овом добром необјашњом који воли у конор. У поредо с тим, постајало је у исто време и његових слабости и нешаљивих његових дворишта. Он се не бораше више као слабе борац противу злочина, намере својих сујетних жеља. Предао им

се неких руку. Злато старога Гердеше већ беше његово, и он се у напред радовао своме злочину. По његовоме мишљењу, од дана, кад је дошао то страшно решење, од тога дана тврдица је нота врло, и он беше готов да играби старца на сушу и да му гроно полиније.

— Врабај моје благо!

— Вала ни дати стрпљени, мислио је у себи, на је почео да се стапиша, да очекује и да сања о својој будућности. Срећа ју се чекала да је ту, врај њега. Ако ју не заустави дакле, учиниће то сутра. Отиор баше у његовим очима већ скршена. Онај опаки суморни Бернар седа би се по често осмехнио, а по кад-кад је и за чудо весео биво. Лују Берију, коса и читаоци познају, једнако се они сада гледајући свога пријатеља Бернара у тишоме ставу. Он га је волео искрено.

— Добра друже, реће ће Луј, шта си се замислио? Сметрам будоваштаве. Маре срећа служи само стрпљење. Да би ушек остала под твојим кровом, треба да се ње њоме оженеш, а ни да ти буде слушкиња.

Бернар се само смејао.

Берије није могао увидети докле је гангрена прогризла Бернарову душу. Дрнао је да код Бернара има више пародокса но вероватности, па докле бо редком упашнено зостајао код речи Бернарових, дотле бо другде слепог уважења сматрајући их као импровизоторска незбиља.

(наставаће се)

мерно приходе од општинске београдске гасне фабрике, али толико мислимо да је сигурно, да ће нама гасна фабрика одмах у почетку свога рада покривати интерес и отплату онога капитала који буде потребан да се Београд осветли светлећим гасом".

„На основу свега напоменутог ми нам, господо, по најбољем уверењу предлажемо:

1. Да у начелу „решите: да се Београд осветли светлећим гасом.

2. Да се израда пројекта за осветљење Београда светлећим гасом повери двојици стручњака г. Хавлитеу Артеу директору општинске гасне фабрике у Брислу, и г. Александру Ердуу инжинеру и предузимачу палићких општинских грађевина у Берлину, који би сваки за се имао израдити свој пројект, општина би, по оцени стручне пороте, о којој ће даље бити реч, решили који од та два пројекта има да се изврши".

„Ово су за сад наши предлози односно осветљења Београда. Међу тим узмите у обзир:

1. Да ће осветљење гасом не само подмирити једну велику потребу наше варошице, извршити једну од главних тачака усвојеног програма за реформу Београда, него и створити један нов извор општинских прихода, који ће са сваком годином даље бити већи;

2. Да се осветљење гасом може извршити далеко брже него канализација, и брже него што треба и за саме предходне студије о водоводима, јер по уверењу г. Артеа, ако би се одмах приступало послу, Београд би у Јануару 1880. већ могао бити осветљен гасом;

3. Да би један такав резултат који би општина постигла за релативно врло кратко време, одмах у почетку еминентно-социјалне варошице трошарине, јако становништва Београда одмах видљиве доказа зашто је завођена трошарина и на шта се она употребљава, што би од највећег мишљеног значаја допринели да се што скорије увиди корист те установе.

4. Да се статистичким подацима може доказати како је сте нова моралност и све већа лична сигурност у свакој варошки што је више и боље осветљен сваки и најдаљи буџаз или ћорсокак у њој;

узевши сви то у обзир, ми сматрамо за дужност да обратимо пажњу на ово питање:

Да ли не би по општину београдску било корисно, да извршење својих општинских реформа отпочне завођењем гасног осветљења, не чекајући да извршење водовода и канализације за које треба више стотине и више него времена?"

„Што се нас тиче ми нам формално предлажемо да се тако уради."

И на основу овога реферата, Одбор општине варошки Београда у седници својој од 24. Фебруара 1885. год. решио је у начелу: „да се београд осветли светлећим гасом."

Но како има више од пет година од како је ово питање у Одбору решено, то је са сим опредљено да се од поново исто питање расправља, тим пре што је за то време учињен и извесан напредак у електричном осветљењу. А то је главно, о чему имамо да се сад обавештавамо.

Што се тиче затворског гледишта у томе смо сви сложни, да је електрично осветљење боље од гасног. Но и у том погледу присталице електричног осветљења јако претерују и претпостављу гасно осветљење као најсигурнији, најздравији и најудобнији. Господин Стојковић вели да је угљена киселина, која се ствара при горењу гаса за осветљење, страшан отров. Међутим у стварн није тако. Истина, није здраво живети у локалима, у којима има извесне количине угљене киселине, но ни угљену киселину и количину, на коју себе немају нужне вентилације, и то угљена киселина коју издишемо шкоди нам здрављу. По себи се разуме, да је чист ваздух најздравији за дисање, зато гледамо да уделимо сим вентилацијама, на било гасним или електричног осветљења, увек имамо чистог ваздуха у собама, у којима живимо. Угљена киселина и ако није за дисање подесна нама се не може назвати отровом и то још страшним отровом. Кад би тако било, онда би и ваздух који издишемо био отрован а ми и у разним точкостима, као с пивом, содом, шампањом итд. пијемо знатне количине угљене киселине, па се не бојимо, да ћемо со отровати. За угљену киселину се може со дакле рећи да је отров већ само да пре за дисање као и многе нечист ваздух.

Ја имам дакле за електрично осветљење поглавито с тога, што ми изгледа, да је врло несигурна врста осветљења и што је одвећ скупо.

Предс. Пашић. Ми ћемо непрекидно појединa питања ради објашњења, а после ћемо сва материјал дати одбору или комисији, те да ова узме све у оцену, ако и друге податке које она зна те да своје мишље поднесе одбору ради поважне одлуке.

За напоменом само рада знака: да се вечерас неће приступати коначном решењу овога питања.

К. Стојковић. Господо, решење овога питања за нас је доста важно па с тога је са сим природно и жела да се о њему потпуније обавештимо пре него што ће решење да једно или друго осветљење. г. Стојковић био је добар да сравни обе врсте осветљења; он нам је изнео све добре стране и једног и другог но и поред тога ја имам да учиним примедбу: да се у општи код свију малих варошица електрично осветљење, опасна вела, да мало више истичу то осветљење над гасним него што би морала требало према дакашњем стању стварн. Исто тако пријатеља господ осветљења, нарочито у Европи, описаше и изнесе много мане електричног осветљења доказујући да је гасно осветљење и за сад сигурнијост и да будућност најбоље. Великих гасних фабрика у руковању је искапација које се труде свима могућим средствима да сузбију електрично осветљење. Ово троје знатне суме новаца за писање научних и популарних чланака противу електричног осветљења.

Због овога не можемо ни ми то питање дано решити, јер ван потрајнимо обавештења, односно података у каквоћености о једном и о другом осветљењу, не ћемо бити ни часто које је боље. За сам пак лично за електрично осветљење, али над доће да се решава питање: хоћемо ли за општину београдску увести једно или друго, морам се опет добро поразмислити пре него што дам свој глас за једно или друго.

Г. Марко Лесо вели да је то питање у начелу решено; напомену је нашше једно раније опет. комисије и рекао да није добро мешати наше решење (Др Лесо: Разумео сам после 5 година). За раније електротехнике 5 година је што је у многим другим гранама 50 година. Које је познат са успешима електротехници од пре 5 година, тај ће знати огромне напредак у томе, који је баш сваконесто. За лично посматрао сам електричну светлост пре 6 година, а како стоји данас у свету с тим, нисам ни лично посматрала већ ни књига и ни публикација. Али једно нам познатано, а то је, да електрично осветљење мора бити и данас скупље од гасног.

Осим тога, ми у Београду морамо знати и то на уму, да ће нас, због раштрканости наших кућа, стати електрично и гасно осветљење скупље него другу варошки.

При решавању овога питања, код нас ће нам претегнути економска страна, јер ако ми морадемо платити за електрично осветљење београдских улица 70,000 дин. а о гасно осветљење 40.000 дин., нарочито ван, ако можемо сагледати гасну фабрику за општински рачун, тешко да ћемо се моћи решити за електрично осветљење.

Али, како смо ми сад у повољнијем положају од многих варошки, што се тиче избора осветљења, јер сад немамо скоро никакво осветљење, то можемо лакше уследити ово које је најподеснијe, потребно је да се питања о осветљењу Београда што потпуније прочи.

В. Стојковић. Да одговорим г. Лесу на изнешта ове комисије које је он читао. Што су ти комесији и г. Марку дешавали мајери да су се гасови лакше сузда где су они били, то је не знам. И је сам приличио дуго времена био а чини ми се и мало дуже и од комисије и од г. Лека по варошима где има електричног осветљења па ми се није нигде десило да се ово угаси; сам сам имао прилике да рукујем са електричном светлошћу па знам да то није баш тако обично стварно да се лампа угаси те да би то био разлог не устројства електричног осветљења.

Што се тиче Темишвара и „електричног помрачења" у њему ни комесија ни г. Лесо не ће му стварно тако обилно узело, кад би хтеле да приказу у каквим је околностима потрошно електрично осветљење у Темишвару. Темишвар је хтео да има скоро цело осветљење. Он је узео као мотиреду снагу једну турбину коју прима вода. У сваком таквом случају ми морамо да рачунамо с мразом и сушом и за то је он и довољно да се варош помрачила што је вода ван опала, али надаље ми се чинила као се лесло што ово брано или је што напшло у турбину на је заустављо. Ја имам хтео ни да вам спомињем коју ако мотор за електричне машине, јер би нетчик справљање електричитета, тим путом било безпоселично јефтино, али се тешко моли под ово

извршити. И кад би узели воду као мотор, ми бисмо, разуме се, као и Темишвар, били изложени још опаснозе да останемо више пута поред осветљена у мраку. Г. Марко је право као Брисел има јаке осветљене гасно. То стоји, али он није требао да узме за пример варош од 400.000 становника у којој има тако много јавних и приватних локала до се осветле, и где због велике потрошње гаса сваредни предузети приступити гаса могу да буду велики, те по због велике продаје и гаса и сваредних продузета неке варошке осветљене да добе бесплатно. Код нас има сада око 500 лампи; нека их буде над буде варош осветљена гасом или електрицитетом 1000 или 2000, на шпак то неће бити више. Колико ће ту да буде сваредних продузета? Г. Марко не води рачуна о нашим приликама, него са комисијом заједно четири Брисела. У Београду немо имати да заклоно 2000 или рецимо 5000 пламенова и тих 5000 пламенова не могу дати толико сваредних продузета да можемо имати јаке осветљење.

Хоће ли општина имати бесплатно осветљење или не, не зависи од прте осветљена нас што то потребно сказа комисија и г. Лесо, него од експлоатације. Ако општина уступи коме другоме експлоатацију осветљења било једног или другог, ми осветљење морао поштати, јер сви добит пада другоме. Ако ли општина сама експлоатише (ако што је то у Брислу онда може реципарате да има осветљење или скупље но што би јој дало другоме (ако добро по руковаоца експлоатацију ако бесплатно (ако корисно тоди само предузеће). Напред наведени пример казује, како и електрично осветљење може општину стати бесплатно ако има потребан број приватних потрошача. Што се тиче уљене киселине о којој је г. Марко нашао као да она није опасна, јер је њиово у шпиг и соди, ја дркем да му је тај пример случајно измо, јер ће и г. Марко знати да има мало радника изоку дејстав уљене киселине у стомаку и у плућима.

Ни мало се не чудим, што је путничка комисија трошење у свом извештају нашла као неквирисност електричног осветљења ту околност, да се све електрачне лампе пале од једне пут, на шта човек хтео или не хтео. Али се чудим како је г. Лесо могао тако што да изтира, над сигурно зна да је се не само ове пет годино кад је та комисија „проучавала“ добре и рђаве стране ова осветљења, него рои и пре тога могла сваки замно да изолује простим прекидањем струје скрупуцима једне чеп, ако ово планину на гасним цевима. Г. Лесо ће знати и то да има електрометра, као што има и гасометра, и да сваки потрошач плаћа онолико електрицитета, колико потроши. По изветају комисије и по г. Лесу изкази, да ако неко има електричну лампу у спаваћој соби, да он сву ноћ не може лећи да спава, по што лампа цеде ноћи горе због уличног осветљења с којим је она у вези!

Д-р Марко Лека. Кад сам прочитао из извештаја познате нам комисије овај пасус, који се односи на осветљење, ја сам нарочито напомено, да је са сним сагласно, што се сад поново о питању електричног осветљења за Београд, обнављавано. То дасно изкажеше, да се и ја с прочитаним извештајем у свему не слажем. Но и поред обајашњења г. Станојевићевог, а на основу онога што је мени познато, остарем иман при том, да је само осветљење далеко свакшеније и интимије од електричног осветљења.

Но о томе имаћемо прилике и друге пут да говоримо.

Сад сам узео реч да само о физиолошком дејству уљене киселине одговорим г. Станојевићу. Знам врло добро разлику између дејства киселина тела на организам човечији, кад се унесе у желудак и кад се удише. Али ако рачунам г. Станојевића, како мокре уљену киселину назвати страшним отровом, кад ми уљену киселину с разним тачностима уносимо у организам. Не знам да ико на свету отров, који се све тако мао уљених киселина пије, и да човека не отрује. И опет велим, да уљена киселина није отров.

На послетку имам још да напоменем и то, да електрично осветљење и со хигијеничкога гледишта није со свим без мане. И сам г. Станојевић потврдио је, да се од електричног осветљења добија неки очни бедемат. Међу тим и ја сам од једнога познатога лекара чуо, да то бедемат није баш тако са свим невина и и да има више болести очију, које су изазвале дејством електричне светлости. И то питање треба стручњаци да нам објасне.

Милор. Торнијашић. Кано стоји кад удара гром у опроводну жицу.

В. Станојевић. Ако се деси да гром удари у жицу, уђешено је да се варнико спроведе у земљу као и код телеграфа.

Председник Пашић. Пошто нема више ниме да говори, закључујем конференцију.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Правила. Као што је обавешено на пређој страни, нова правила о слободноме клану и продаји меса у Београду и вару, ступила су у живот од 20. ов. мес.

Њима су одређене старих правила допуњене а знатно и пречишћене.

Коме год су правила та потребна, може их добити у санитетском одељку општинског суда. Штампана су у књижице, а за продајце плакатно.

Правила морао имати на видном месту сваки продавница.

—

Одобрен кредит. Одбор општински одобрио је, у последњој седници своје, кредит од 6000 динара да се предузме сондирање обале савске а по том састави и дефинитивни пројект за грађење ка-а од савског моста до београдске тврђаве. Испитивање обале почеће већ оних дана, а и израда пројекта ускорити што већма.

—

Трошарина. Кроз који дан приступиће се и последњем кораџина за увођење трошарине. Такође су одређене, и чим буду потврђене, неће више ништа стајати на путу да се отворе и наплата врши — још у тоју идућег месеца.

—

Под закуп. Решено је да ове године општина уступи закупу право на ваћење леда са обала београдских. Пре лицитација није одобрена, а друга држаће се 27 о. мес. и право уступиће ономе, ко буде дао највишу цену.

—

Уступљена. Набавка цеви за нови водовод уступљена је по пола двема фирмама. „Бекинг и Комп.“ у Немикој и „Монт-а-Мусон“ у Француској. Понуде тих двеју фирма, биле су најсвитније и скоро подједнаке, за то је набавка и подељена тако.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА.

Цариградски зо. О грађеву ка-а на златноме Рогу, у Цариграду, доносили смо недавно саопштење. Сада јављају стране новине да је тај велики посао уступљен Грасеу и компанији. Рад со мора почети у року од две године, од дана потписа уговора, к за целокупно довршење ка-а остављен рок од 14. година. Цео посао коштаће 3,000.000 лира турских.

—

Зајам за изградњу у Цариграду. Цариградски лист „Ханиет“ доноси вест, да је турска влада одобрила да се може направити зајам од 100.000 тур. лира, од којих ће се 40.000 употребити на грађење кланица и обора за ваше разних тачака у Цариграду. Предвачкујено је да ће приход од кланица покривати суме које су потребне за амортизацију зајма с интересом.

—

Буџет галачке општине. Приходи галачке општине увећали су се знатно ове године. Буџет овогодишњи дао је приход 1,400.000 динара. Локлс је претпрошле био 1,077.000 динара. Овај пораштај отуда је, што је а галачка општина завела нове дажбине ради довршења неколико раније предузетих великих предузећа.

РАЗНЕ БЕЛЕШКЕ

Три локомотива. Између Париза и Лиона приређена је ту скоро трка са локомотивама. Цела три била је испитивање брзине јачини возова и издржљивости локомотива.

Друштво „Париз-Лијонско“ било је покретач те утакмице.

Резултат трке је следећи: „L' express du Nord“ стигао је први, пошто је за једни сахат прегурао пругу од 136 километара. „Le Midi.“ „l' Est.“ „l' Orleans“ и „l' Ouest“ прешли су за исто доба 135 милом, а „Париз-Лајон“ само 120 километра за 1 сах.

У трци са теретном возовима добило је „Друштво северних железница.“ Воз је возио терет од 240 тона и прешао је 95 милом за 1 сах. Ово „Друштво западних железница“ имао је исти успех, али му је локомотива претрпела доста штете. Ова посљедња приједлаких брзина не дозе се употребити на дуге путове, јер би било преопасно, с тога и правило железничка забрањују, под најстрожијом казном, кажоковођа да пређе више од 80 километра за сахат. На свакој машини има поручата справа, која показује тачно брзину којом је кола гурнио, и тако служи за контролу. Машиниста сам једини особити барометар показује у свако вријеме којом брзином гура кола, те му даје могућност да или поспеши или умањи исту. —

ИЗ ДРУШТВЕНОГ ЖИВОТА.

ПОСЛЕДИЦЕ ПИЈАНСТВА.

Нема зараног бедоста која више утамањује свет и чије су последице теже од оних, које проузрочава злоупотреба алкохолних пића.

Статистика је у новијаше констатовала те последице, али колико тицуће случајева истину у мрачу; велико их се скрије пред статистичаром?

Порушено здравље, уништена породична срећа, нагон к комарџи и привичним делима, лудило, трошна и прерана смрт — то су укратко последице те ужасне и казнене страсти!

Др. Бер, лекар једног казненог завода, изнео је ту скоро запањавше податке у једном своме јавном предавању, а ја је држао у Плзенцеу и констатовао, да је само у пруским бодежким год. 1885. било 10.360 лица, која су боловала од хроничног лудила услед злоупотребљавања алкохола. Од тих је исте године 1914 лица крајњо у болници за душ. бедоста од делиријума. Од своју самоубица 700 њих доказано је да су били пијанице. У Немачној од 100 умно болесних 25 су оболели од пијанства.

Одавна је доказано да је пијанство узрок умноболању и криминих дела. Констатовано је у 32 казнена завода у Немачној од 32.827 осуђеника, 13.106 осуђено је због злочина и крупних повређења у пијанству и због пијанства; дакле преко 40%.

Исти др. Бер пашао је да у самим казненим заводима у Пленцеусу на 3227 осуђеника 1174 починили су крвопке у пијанству.

Доказано је даље да је највећи део преступа и криминих дела учињено у ови правцима, или на сам правцима, или дан доканије. Субота, недеља и понедељак то су обично дане, када се радничка свет, после трудног свакодневног рада, одаје одмору, да често у њеју страсти ово што је преко недеље знојем зарађено. Тада се обично и радују највише неговорници зла дела.

Ипак жеље противу пијанства предузете су у Швајцарској и Немачкој, а највећа потреба да се то мере развију до правог значаја свог, остала се највише у Енглеској, где се одавна води права борба противу алкохола.

Многобројна друштва избацују свима употребу алкохола за иду час и дотле, да се и њима драговољно лишавају. То је без сумње крајност; али кад немају крајности и несрећних последица зала бирати једно, без сумње ће претварати крајност.

Срећом ако нема ни из далеке околице једнаки у целом свету. Али не треба заборављати да се свака болка лечи само онда, кад је у њеју свеше. И за то, ако тако, где се од порока пијанства не пати у толико, нема потребе за изречитим мерама противу употребе алкохолних пића, оно без сумње зала бар то толико чешће, да се стаје на пут таком отварању врчака, за које се не може никада рећи да су од потребе. На против, кад год се затвори која од оних, што већ постоје, кола јој радосно отвори посрчицу — са жељом: да на њезино место никада друга не ниче!

Разне општинске лицитације.

Путем јавног надметања, одаће општина београдска:

26. Новембра.

Право на продају леда са обале сталне и дунавске за време ове нашне сезоне.

27. Новембра.

Земљиште изнад ледног сенника, кратковечног друга и пута поред Вишњака, за време од дана одобрења лицитације до 31. децембра 1896 год. које има простора од 117.200 квадратни мет.

29. Новембра.

Плац постојећа у железничкој улици сирак Балукџића, за време од одобрења лицитације до 31. децембра 1893 године.

4. Децембра.

Набавку уља, потребног за маркирање меса на општинској кланици, за време од дана одобрења до 31. дец. 1891. год.

8. Децембра.

Право на чишћење нужника, поњара и страдерски посао за време од 1 јануара до 31 децембра 1891 године.

Кауција у 800 дин. полаже се у новцу или државним папирима.

Све ове лицитације држаће се у рачуноводству суда општине београдске, од 8 до 12 пре, и од 2 до 5 сати после подне у које ће се време и закључити. Услови сваку њених лицитација могу се видети у рачуноводству, пре и и их дан лицитације.

Из Суда Општине варошн Београда 15. новембра 1890. СВр. 141.15.

Грађевинске лицитације.

На дан 26. т. м. од 2 до 5 сати после подне, држаће се у грађевинском одељењу суда општине варошн Београда, јавна усмена лицитација за отпозивање земље у „которској“ улици.

Кауција 400 дин. у готовом новцу или у државним папирима.

Остали услови, прегледати и пзи непосредних прохода, могу се видети у грађевинском одељењу сваког радног дана у време канцеларијско.

Од стране суда општине вар. Београда 13. новембра 1890 године ГВр. 1402.

Београдске лицитације

а) **Управа вар. Београда** (извар саламаканин) држаће лицитацију 26. новембра т. г. за сечу дрва.

Услови у каварту.

Кауција по закону.

б) **Дирекција срп. држ. железница.** Потребује 40.000 килосу. петролеумуа за 1891 год. Писмене понуде примаће дирекција до 24. ном. тек. год. са пристајањем на услови прописане за то у „Срп. Нов.“ бр. 246 у прилогу.

—

а) **Краљ. срп. држ. железница** Потребује 100 вагона Писмене понуде примаће дирекција до 10 дек. т. г. са пристајањем на услове прописане за то у „Срп. Нов.“ бр. 244.

—

а) **Санитетско одељење министарства војног**, одржаће 26 Нов. тек. год. лицитацију за набавку потребних лекова.

—

б) **Управа београдског гарнизона**, одредила је за 27. Нов. тек. год. лицитацију за набавку 148 штала за рушевине коњица и 269 клупа. Кауција 10%, од калкулиране цене. Услови и мустре у канцеларији исте управе.

в) **Управа београдског гарнизона**, одредила је 28. Нов. т. г. лицитацију за продају поквареног буљука. Кауција се полаже у напред 200 дин. Услови у канцеларији ове управе.

—

г) **Управа војне здравља** дражаве 26. Нов. текуће год. лицитацију за набавку потребне шоне за обућу. Услови мустре у канцеларији исте управе.

—

д.) **Дирекција срп. држ. железнице** потребује извесне количине зејтина. Писмене понуде примаће дирекција до 1. дек. т. год. са пристајањем на услове прописане за то у „Срп. Нов.“ број 244.

—

ђ.) **Дирекција срп. држ. железнице** потребује телеграфски материјал, за 1891. год. Писмене понуде примаће дирекција до 26. нов. тек. године са пристајањем на услове за то прописане у „Срп. Нов.“ бр. 248.

—

з.) **Дирекција срп. држ. железнице** потребује телеграфске стубове за 1891 годину. Писмене понуде примаће дирекција до 29. новембра т. год са пристајањем на услове за то прописане у „Срп. Нов.“ број 248.

—

и) **Дирекција срп. држ. железнице** потребује разни материјал за чишћење за 1891. год. Писмене понуде примаће дирекција до 3. дек. т. год. са пристајањем на услове за то прописане у „Срп. Нов.“ број 249.

—

ј.) **Рударска здравља мин. нар. привреде** одредило је за 28. дек. т. г. лицитацију руде продаје 1000 килогр. антимонове руде. Кауција 10.000 дин. Услови у канцеларији истог одељења.

—

к.) **Дирекција срп. држ. железнице** расписала је за 20 нов. т. г. лицитацију ради преношења крова на радионици за монтирање машина у Нишу. Кауција 1000 дин. Услови у одељењу за одржавање пруге (инжинјеријска грађевине).

—

л.) **Команда жандармеријска** дражаве 20 нов. тек. год. лицитацију за набавку хљеба за жандарме у Београду стационе. Кауција за Србију 2000 дин. за странца дупла. Услови у штабу исте команде.

—

љ.) **Главно убојно складиште** дражаве 3. дек. тек. год лицитацију за набавку извесног материјала. Кауција 10 од сто односно 20 од сто од калкулисане цене. Услови и мустре у канцеларији исте управе.

КЊИЖЕВНОСТ

Обраћамо пажњу оних који продају или купују и друге српске литерске обавештења на „Прегледа“ који ниједно прекидајући. Њиме се могу постићи многе олакшице — па кратко од користи је.

*

Изашао је на штампи:

ПРЕГЛЕД

српских литерских ЗИ, овлашћења

од 1881. год.

ОД ОНИМ САРЂИВЦИМА:

1. Наименик. — II Уговор о зајму од 1881 год. — III Закон о осигнуте унутрашњег зајма и реконверзије. — IV Правила о ређењу са провођења. — V Текст обвезнице. — VI План изврдења са провођења. — VII План отплаћења. — VIII Текст купона. — IX Извучене серије до 2 августа 1890 год. и — X Распоред свију серија за прибрањање.

*

Књига је велика 3 штампана таблица а цена јој је 30 пара дин. (без поштарине), но узме 10 комада добија једну за дар а препродаци 10 на сто.

Поручбине прима само издавач Милија Јовановић, књиг београдске општине.

У нашој књижевности до скора није било ни једног дела, које нашим теорију статистике. С тога је добродошла књига, која је ових дана штампана:

ТЕОРИЈА СТАТИСТИКЕ

од

Др Густава Рамелина

Књига ће моћи добити код преводиоца г. д-р Мил. Р. Весића (поштенска улица, бр. 15). Цена је један динар.

НАРЕДБА.

— о поношењу робе испред дућана. —

Има трговаца и других дућанџија који противно раније наредбама износе робу испред својих дућана и њоме на штету свеобраћаја закрчују тротоаре, и тиме отежавају пролаз.

С тога се они

наређује:

да од сада нико не држи робу по тротоарима, испред дућана, нити да је веша испред дућана тако како ће бити на сметњи оним који пролазе.

Ко се не буде ове наредбе придржавао казниће се по § 326. крив. закона.

Од Суда општине вар. Београда 10. Новем. 1890. г. АВр. 2253.

ТАКСЕ

за јавно забаве у општини београдској

I.

а) За свирање кум. оркестара по кафанама, биоскопа и т. д. од концерта до . . . . . 5 д.
б) За свирање са јединим певачем од 1 концерта . . . . . 3 „
в) За свирање дечијег оркестра (Дечја Кавала) . . . . . 20 „

II.

а) за 1 играчког у дућа. I-ог реда . . . . . 15 „
б) за 1 играчку у дућа. II-ог реда . . . . . 10 „
в) за 1 играчку у дућа. III-ог реда . . . . . 5 „

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 15. до 20. Новембра текућчно пристало је пречо општинске капетаније:

ТЕЖИНА	Чега	100 к. просечна цена дин.	ТЕЖИНА	Чега	100 кгр. просечна цена дин.
КИЛОГР.			КИЛОГР.		дин.
1.911	Арнаутка . .	9—	3.345	Слане . . .	2·50
430	Шпицарке . .	—·—	1987	Ужичке . . .	—·—
120.476	Пшенице . .	13·50	284	Кармаз. . .	120
45.086	Кукуруза . .	10—	650	Разне зелени	20 —
100.784	Раж . . .	12·50	578	Сира . . .	75—
180	Кукуруз дренов	9·50		Лоја топљена	—·—
1.850	Јечма пива .	11·	9182	Кожо сирови .	—·—
66.068	Овса . . .	12·50		Кестења	—·—
8.800	Љубуса . .	22—		Црева уредно	—·—
3681	Пасуља . .	26·50		Пазурове алеве	—·—
20579	Кромпира нова	9—	25.205	Сланих дебелих	75·70
383	Кромпир . .	20—		Говорих трун.	—·—
3493	Црна лука .	5·00	2200	Сува меса, проч.	2·40
323	Бела лука . .	60	18.000	Креча . . .	3·70
14673	Орија. . . .	30—	20.000	Цемента . . .	—·—
101	Грожђа . . .	60—		Купуса киселог	—·—
26824	Боја разна .	20—		Кадиса простог	—·—
3900	Жвакше, љуске уреднеог за кисет	—·—	803.000	Дрвен. разног .	—·—
176.854	Шљива суших	55—	1.02.562	Воћа пра . .	30—
182	Маста . . .	110	4.215	Разног нак. меса	42·
61.200	Сена . . .	4·50			

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампа штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Сима Хаџи Ристић

БРОЈ 51. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за страни земље на годину . . . . . 9 дин.

Недеља 2. Децембр. 1890.

Цена је одређена 4 дин. пара од врсте
Претплату шаља свака уредништва на општински суд а све нарочитодопуне на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

XXV — НАРЕДБА

Многа беспослена лица, под видом мокања месарских, долазе у клаоницу те само сметају раду у њој

Да би се ово у будуће избегло, позивају се овдашњи месари да своје мокње без икаква изговора потпуну под власти, јер без буквице неће се ни једно тронути у клаоници.

Сваки мокац, који дође у клаоницу, мора показати контролору клаонице буквицу.

Ако који буде дотичног мокца не пријави власти и не снабде га буквицом, биће кажњен, као за непуне тако и што је противно овој наредби поступио.

Из седнице суда општине београдске 17 Нов. 1890 год. СБр. 19.839.

ИЗВЕШТАЈ

КОМИСИЈЕ ЗА ПРОУЧАВАЊЕ ПИТАЊА О ПОДИЗАЊУ КЕА У БЕОГРАДУ

Питање о подизању кеа, које се сада приближило своме остварењу, од великог је значаја по будуће развијање трговине и индустрије у Београду, која је по своме повољном географском положају, поглед пића на ма која друга варош, на балканском полуострву, да својему трговину компенетрише и посредује.

За шестрешење тих потеза је општина пре неколико година три пројекта, и то:

1. Од браће Кларија, Гертнера и Шнајдера за дрвени кеј,
2. Од бившег директора А. Рихтера за дрвени кеј, и
3. Од Хајнишкових синова за зидани кеј.

Сем тога изразили је пројект за дрвени кеј и једна комисија од чиновника министарства грађевина.

У овом реду питање нам се пита, какав систем кеа треба општини да усвоји, а да не исте да буде сталан или привремен?

Одговор на питање, да ли привремено подизање кеанеки или дрвени кеј, зависи нарочито:

1. од циља, којој се треба да служи
2. од положаја његовог и
3. од суме коштања.

Имајући у виду, да кеј треба да служи појачаном трговинском циљима, сасвим је јасно, да овај део кеа, који се налази између вароши, треба сразмерно од дрвета, а само онај део, који се налази у варошки да буде од камена, јер ће се тако са најмањим трошковима одговорити потребама трговине и саобраћаја.

Конвенција је према томе имала, да кеј од С до D буде од камена; дужина истога износи око 875 м; од В до С (1215 м) и од D до Е (360 м) да буде кеј од дрвета; укупна дужина дрвеног кеа износила би дакле, 1575 м; а онај део од железничког моста даље од А па до тачке В, да се складишне и трајанџи на подизају обавезе, што што је код самог моста изграђено (дуж 225 м).

Сходна ширина кеа уврштена је у приложеном плану и утврђена је овом линијом: у горњем делу своме по пројекту за интересе, одакле до северо-западног ћошка мекиње пов. Косте Димитријевића, у дужини са К—1350 м; даље у дужи са К—1625 м, и то тако, да одстојање сталне ивице кеа не буде по 30 м удаљено од крајње ћошка плацева у улици савског стоваришта и 30 м од средње еронта Великомлинске пруге; даље, у правој линији и напослетку, у дужи са полупречником од К—750 м све до града.

За подизање каменог кеа најбоља је пројект Хајнишкових синова, који је у сваком погледу рационалан.

Дрвени кеј пак требало би израдити по пројекту комисије министарства грађевина, на основу којег је један део железничке станице за претоваривање са Сави већ и изграђен.

Но пре коначног утврђења система кеа за поједина места нужно је, да се пре свега специјално сневе:

Земљиште и промене речи на ову дужину, на коју то још није урађено, а то је од механе пов. Косте Димитријевића до града.

Апроксимативни трошкови за грађење кеа (без експропријације) износе:

1. Грађење дрвеног кеа на дужину од 1575 м рачунајући 1 м по 500—787.500 дин.

2. Зидање каменог кеа на дужину од 785 м просечно по 2400 д.—1,884.000.

3. Калдрмисање обале на дужину од 225 м по 200 д.—45.000.

Свега дакле 2,716.500 дин. или у округлој суми 2,800.000 дин. (у коју је и експропријација урачуната).

У Београду. 20. Нов. 1890.

Чланови комисије. (Следују потписи).

КАЛИМЕГДАН*)

(ПОКУШАЈИ УДРУЖЕЊА И ИЗРЕДАЦИ НА ОПШТИНУ)

(НАСТАВАК)

После овако кратког и одређеног одговора Госп. Министра војног, којим је одбијена молба удружења: да се приходи Калимегдана среду на стварну предност, и да се не тргају од удружења већа суме накнаде, но што ће је оно примати, — шта се је могло друго чинити. У алтернативи, њихало је одлучити се да удружење или и не почиње рад, или да пристане на то, да државни накнађује 1.500 дин. годишње више, но што ће се примати од продаје траве и закупа киоскака и лагума. Место дакле да ваље приповеди, оно је нашло на знатну тешкоћу и није се могло другаче мислити, но да се ипа такнот решења сврати и разноудшност према томе да ли ће удружење предузети рад, или од својих задатака одустати онако исто, иако се је одустало и много раније, кад је прво удружење, ради истог цила, било постало. Примити пак на се обавезу да се државна накнађује 4.500 дин. годишње од прилога дава, значило би везати себи руке да се ни Калимегдану не може урадити ништа више, него да се он одржава нечито у примитивном стању; да се приходи у неколико увећају, на све остог даје ва виђавдан.

*) Види бр. 41. број „Београ. Општинских Новина".

ски фонд, и да тако удружење прими на се улогу немобилног посредника између оних који веле да је Калиметдан њихова својина и публике, која с правом тражи да се калиметданска пара доведе једном у ред на општу корист.

После дужег већања и размишљања; после још неколико посредних покушаја, да се наведено решење нађе, и колико услолавања међу џиџу прихода, и после свију предрачуна, евентуалних рада увелича колико се може годишње прилозима, концертима, чланским уделима и забављањем приређивати на Калиметдану, и тим поводом предузимати радови на унапређењу — управа удружења норала је закључити да на услов одобрења о пиковаћивању 4500 дин. годишње није могуће никако пристати. С тога је удружење морало приступи последњем кораку, обратити се Господину Председнику Општине овакном жалбом:

Господину Председнику општине београдске.

Наша здравствена прилике у престоници чине тако сјајне, и ако би се морало чекати да из недовољних сиромашних извора сама општина све извршује, што је ради болнице потребно, много што-шта не би се дало постаћи за врло дуго време.

Иницијом ово у овај, грађанство је и пресло на основање удружења која унапређују поједине крајеве варошн, а своја рада повикле је и удружење које је примило на се бригу за што брже и боље уређење Калиметдана; — и као јавно шеталиште, и као историјског обележја свог места, за које није везана само успомена на знамења успех Кнеза — Михаила у 1866. год., него на име посетилаца тек добија нови женоте нашег града и биће призвуком да се сети соколиће, чешке и пајсоле или и славне прошлости народне.

Да би Калиметданом могло самостално руковати и на њему по реду извршити све, што је за његово уређење потребно, удружење је добило и Највише Одобрење; као је Највише Одобрење удружењу саопштено с условима које није било могуће примати, те управа његова није смела дати пристанак да Калиметдан узме под стару управу општ., како је чекућено притиском госп. министра војног од 12. Нов. 1888. Иф Бр. 1634, Чињени су кораци код госп. министра војног наиме, али и после протумачења, противписма од 18. Фебр. и 18. Маја пр. год. Иф Бр. 220, и 921, нису сасма отклоњене оне главне тешкоће с којих се и цела понуда мора дала узнојити.

Два су главне тачке а до данас неприкривене. Једна је отворена 8-ми условом у њиом протоколу, којим је условом резервисано право градској команди, да у ратном положи над Калиметданом као војном територијом, улази не само у колико би то могло бити од стварне потребе, него безгранично и редовно, тако, да би врховне ту градске службе могло од поједних фактора градске команде евентуално бити злоупотребљено и простом личном волом на Калиметдану извршено оно што се над њим хтело. Друга је тешкоћа у томе: што је захтевано да удружење за ово довољавајућих прихода напиђа градској команди годишње 4.500 дин., а међу тим толико удружење не може да вуче, јер су стварни приходи калиметданског дућа мања. Удружење би могло њим приход само од затворених простора — шатора; а остали ће остати по себи. Но у главноме несумњиво у пропорцију потекла је отуда, што је сва дотадање министарства уређења у калиметданске приходе и оно што се добија продајом траве, из ровова тарабе и других простора, који се другоме не прелазе, и које ће и надаље њен градска команда.

Природно би било, да приход са Калиметдана користи самом Калиметдану, да се он из својих извора поправи, и по томе довољно би не употребљавати на друге цели ово што се на калиметдану и његовим деловима може да приноси, јер није ни-један ни из сиру државу нормално да једно тако значајно место остане запуштено, занемарено, с тога, што су приходи калиметданској неопредељено служили за друге цеље. Калиметдан је достојан да се на њ што и утрошн, а не да се још одузета отекаја; јер ово што је од њега дошло, он је ако својим историјским значајем!

За ово време, од како је удружење основано па до данас, сталеже је протесту од грађанства надобљала управа његова, за што се не приступа раду, него се о дану на дан Калиметдан остаља да се ово више занемарује. Једни траже да се он уреди као једно шеталиште у престоници а по пословају своме мал' не једино и у свету. Други опет да се Калиметдан бар оволико уреди, да се може рећи да према значају његову и добровољним прилозима својих, није потпуно незахалило час и у данашњи краљевићеве слободе своје.

Од оних, који праведно уложу протесте, једни крше општину, други градску команду, а трећи удружење, јер ни-једна од ово по реди више: свет виоли да је удружење раду приступило.

Дакако би се морало отићи, као би овде било потребно тражити до је одиста интерес општи, а одговорност велики и према будућности, ако се са свих страна не учине основне да удружење моли с успехом радити; а ово је међу тим вољно да не изкали нашега труд да би ово достојније одговорило своме задатку

С тога, управа удружења моли највише Госп. Председника општине да изволи подеритвовати под г. мин. војног да се отклоне напред изложене сметње на начин, који Госп. Председник изабере.

НОДЛИСТАК

МАНСАРДА

ПРИПОВЕТКА

ЖИЛА КЛАРТИЈА

(Наставак — 5.)

Једног зимог јутра уђоше Луј у Бернарон стан, обучен у путничко одело. Имао је тог дана да отпутује за Анже, и одатле наставио у замак *** да оде лечењу.

— Не рађо те остављам, рече он Бернару. Представи себи безизлазне дуго која иду у посоварите, а остављају под вуке своје јединче, двогодишње дете са кутијом пандурица у џепетли. Бернаре, овај добро, та си то дете. Та губиш пред вратима са патрон. Глиш ти је пуна барута. и да бог-да да по пред! Поји, момашан ти, запамћено се!

— Не бригај, пријатељу, одговори Бернар, остаће ме баш пажљиве и ме боју се. Буди утерен, да ако се икада замислим поступим, то неће бити да бих изгубио себе и своју мансарду, него да са њима заиђем скоби у својој дворани.

Загрлише се пријатељски. Луј оде пређе главом, а Бернар? Нао лице му се скотрља крупна суза. Обрисо је нао да се отиђе.

То је биле можда последња суза, коју је он пустио.

V

Од онога кобног часа, над се Бернар одлучио да се до-граби тврдичиног блага, тражио је само згодну прилику.

Пилило је ретко, претстављајући да остано ту, у близини тврдице, да слуша нако се по себе кроје: дану одлази и долази а њу број и приброја своје злато

Кад би случајно стари Харман остављао своју собу, Бернар га је пратио крио улицо. Он га пошпијашио, Хтео је да зна, шта тражио ради тај човек

Харман се није никада срегао са познаницима. Пилао је лагано, заустављајући се по када да одаме или да се одмори на клупи пакле јавне баште. С времена на време куповао бо штогод од јела: сира, сардина и хлеба. То биле сво. Враћајући се остајше по пило дана у својој мансарди, потрошен над својим благом.

Бернар је за посластку сваког и дане, у које је страхао пилошиу оно је и шта тврдица ради у овом или оном часу. Неком непојмљивом проницљивошћу готово је гледао старог Хермана кроз зид и погађао шта ради, тако рекв гледао га је како пиша, или беле рећи шапо је животом тога човека, која ће дан месецу ниде ни познадао.

Да ће сем. министар по доброте своје бити вољан да изађе на сусрет тоже захтеву, и да ће предсједништво општине одвећеним патриотизмом хтета да од своје стране учини што је потребно, — удружење је наше по уверењу; и своју молби лако му слободе и убеђење: да је предсједништво општине лако лако прело на извршење свију корисних реформа у протопиши које се леју остварити. (свршиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Није држана. Прошле недеље Одбор општинска није држао седницу на упрова, што су се састајале комисије и радиле на својем задацима.

Поротници. Избор поротника за идућу годину извршиће се у сутрашњој седници.

Забрана. Учињен је корак на надлежном месту да се више не допусти подизивање старих, трошних зграда. Но о томе говорићемо опширније у једном од идућих бројева.

Стечај. Обраћамо пажњу на стечај који данас доносимо о установљењу поклоњај благајника за исплате водоводних и осталих великих послова

Грађење ке-а. Комисија, изабрана да проучи питање о ке-у, поднела је извештај, који доносимо данас. По кожевијском прорачуну, грађење ке-а коштаће око 2,800,000 динара: но колико ће од те суме ићи на државу а колико на општину, није још опредељено.

Седница. Одбор општинска држаће своју редовни састанак сутра у 5 час. по подне. На дневном су реду ови предмети:

а) Стари предмети:

1. Пошуда г. Лазаварда с пуковник куће;
2. Рекурат о „Зеленом Венцу;
3. Акт царинарске о питању путовалда окит шалдрмије и жерне;
4. Рекурат о утрошку за зидање, отварање и рад у баничком водовоју;

5. Акт удружења лучинског краја о грађењу заједничке пекаре за Јалију и До. Бов — и о дућански крај.

б) Нови предмети:

6. Лицитације;
7. Акт комисије о потребном кредиту за извршење поших радова;
8. Пројекат о парковима;
9. Решење о потребном особљу т. извршење и платама за исто;
10. Избор поротника за идућу годину;
11. Избор комисије за претпад плаза, који ће отећи пуди г. А. Живковић.
12. Решење за исплату забаља поморника општинских.
13. Молбе.
14. Умрлице.

ГЛАСНИК
ОПШТИНСКОГА СУДА И ОДЕЉАКА

(За продаваче). Пречи изабрани судија од 1 до 31. Авг. 2093. потребно је да се виђају до 15. ов. мес. пријаве у општинска суда. Доцнији по ново доба сви они који по ханџама, пазарима и другим јавним местима продају ракије. Тако исто да се јаве и они који до данас никако нису дозвољ ни добили. Ко има већ дозвољ, треба са собом да исту понесе.

(За домаћине). Ко гаћна за рад надничаре и ралце, треба увек да их пре прегледа овлаш стаклишта. Само тако општом контролом, моћиће се потребити бесовлачари и сумњива лица која често у идућ улице рали краће. Билет има печат и уписан је рок то код кога ради, име, стан доточног и т. д. Билет је у цини пориђала. Ко нема такав билет — треба га пријавити суду општинском или најближем одељку.

Овога треба да се придржавају и они који нађу стан подизнарнице и продаваца.

СТЕЧАЈ

Општини пар Београда потребан је благајник, који ће руковати касом за исплату радова око водовода и других великих предузећа општинских.

Изабрани благајник биће дужан да положи каушију од 10—15 хиљада динара.

— Ако умре, говорите он поникад у себи, нема ни пријатељ његовог имања? Он је без родбина и без пријатеља. И ипак да ли ће ли то значило умрети, тај ће се пробудити исход лешја посетиоци поћи?

То је он мањино онодом својим слабим мислима, које су тежине и неодлучности. Таким мислима претворила са својом самости беху ретки али боље реће скоро их је и нестало.

Упрудности прних дана, и свој интересу нудили за благом и раскоши, које потресали његов његово тело, уступи место једна свежетна и лагна реакција. Бернар се поче неје гадно пљоштине. Зар ваше он одних ка не инаће и гунчени отрести се своје прошлости? . . .

Већ од неколико дана, није чуо обичајни звек код тарлице. Већ су текле мирно, нити металичним моћ потресине сриг Бернарово. Дању никакове гласа, ни звона. Ништа.

Бернар инстинктивно дође на мисао да се примаче одсудни час његов живота. Покушавање да не мисли нити, прекалаши сам од онога што му на ум долазаше. За тим је олет размишљао. Сећаше лагно реће себе, да је старац свакако болестан, и да се тако пролази, иду ли лагно ноћују, сама сама умрлице.

План беше готов у његовој глави, он га оклоп сазан: Да оде право старом Херману, са одлеком и притворном непремишљу, да га види, да бди пад њим. Да га не оставаја до поставе његов слуга, шегов роб. Херман немађаше никог свога. Коме би остављо но смрти своје имање, ако не оном који му ову заклони.

Али чим је био готов са овим планом, одмах га је сам и одбацио. По смрти Хермановој мого би са њим тестаменат, и то би уништило сва тежње, муке и комбинације бернарове. Сем тога, тај посетилац старац, могао би просто одбити тућу помоћ. Требало је тражити доклу другу пљаз . . . Ако је болест тога старца смртоносна, зашто га не оставити да умре сам, без помоћи? Нема но којим брзу о тврдици. Да ли би се ко и сетио да га је посетио? Умрлице су га и тако рано ретко појаве. Овај пут Бернару се учини да је болан. Три дана беху прошла, он је брзо то дуге дане, од пад старац не давање знака живота. Шта се је с њим збило? Да није умро, ех? Умро! Ова помисао ужасли Бернара, чије сриг жуљиве радозбу. Старчева смрт ту је била грех, који од једном уништавање прогоку од које се Бернар мало час плашио. То беше случај, усуд. то боше сам Бог, који се стаза на страну Бернарову.

Случај, који раније кад долазе о лети на одлеку, стиже бернару а он га прихвати.

Ако је тврдица умро, што му изгледаше извесно, требало је одмах присвојити благо. Целог дана Бернар је размишљао како да поступа. Дало требало је да слелује намери, остављене — сну. Ноћ сваке наступала. Бернар је ноно, да напсрада старчева ина, као и његова, прозор, који гледа на уљиту. Пред прозором редна врта прата, на ком се пружају алуја за пушнику. По томе прату, и ако о одвојеному могло се користити дуги крак. Бернар отвори прозор. Чудан пут, помисли он, који ни мозе одмести среће.

(наставиће се)

Плата ће му се накнадно одредити.

Могу се пријавити и пенсионари.

Молбе ће се примати до 12. Децембра 1890 године закључно.

Од суда општине београдске 1 Децембра 2880 године АВр.

БИЛЕТЕН

О РАЂАЊУ, ВОЉАЊУ И УМИРАЊУ У БЕОГРАДУ

од 10.—20. новембра 1890. година.

А) О рађању

Рођено је свега 40 деце и то 20 мушких и 20 женских. Мртворођене 32. Ромске 5. Близанци за 1 и рођење 2.

Б) О боловању

По најважнијим општинским лекара, боловало је свега 380 и то од оних болести:

I. Од инфекционих болести

Наступне грознице 47. Шарлаха 1 (врач.). Трећног ветра 3. Тифуса 3. Дисентерије 7. Морбиле 13. Великих 24. Сипчаних 14.

II. Од осталих болести

Реуматизма 17. Шкрофуле 5. Хиперемије мозга 1. Запаљење мозга и мозине 3. Хистерије 2. Епилепсије 1. Епилепсије конвулзивне 1. Тестобулсе 1. Вертиго 2. Неуралгије разне 2. Гастралгије 1. Мане срца 2. Пакитације срца 1. Круна 1. Катара респирац. органа, 50. Перитонитиса 3. Запаљење плућа 14. Туберкулоза 17. Запаљење костију и зглобе 1. Карнос некрозе 1. Рана 1. Флегмуре и лупеја 1. Изгорена 3. Трованја 1. Неолакме 1. Емфиземи 1. Хемороиде 5. Устобоље 2. Аглазии 20. Поротитиса 4. Катара желудца 28. Запаљење трбушне опоне 1. Катара црева 24. Циститиса 3. Метритиса и метроразје 3. Других болести сексуалних 5. Боа очију 14. Боа ушију 6. Уретрарије 3. Абисе алегмане 1. Еицинке 8. Шуге 3. Друге кожне болести 7.

В) О умирању

Умрло је свега 76 лица и то 12 мушких и 8 женских од оних болести:

Дисентерије 2. Апоплексије мозга с парализ. 1. Запаљење мозга 3. Епилепсија конвулзивна 1. Разних поврела (ингрена) 1. Услед порођаја 1. Запаљење плућа 2. Туберкулозних 3. Запаљење црева и желудца 2. Перитонеје инкорпорирање 1. Трованја 1. Неопште болести 2 и то:

У старту малоумљеном 9, варошком 1, терапијском 4, врачарском 1, слаб.-мишком 2, дорћолском 3.

Од оних лечено је 18 а 2 није.

Испод 1 године умрло је 4. Од 1—5 година 3. Од 5—10 год. 4. Од 10—20 год. 2. Од 20—30 год. 1. Од 30—40 год. 1. Од 40—50 год. 1. Од 50—60 год. 3. Од 60—70 1.

Физикус
Др. П. Стаић.

Разне општинске лицитације.

Путем јавног надметања, одаће општина београдска:

4. Децембра.

Набавку слоља, потребног за мармурење мола на општинској кланици, за време од дана објављења до 31. дек. 1891. год.

5. Децембра.

Право на чишћење нужника, помијара и стрводерских поселу за време од 1 јануара до 31 децембра 1891 године.

Кауција у 800 дин. полаже се у жетону или државним папирима.

Сва ова лицитације држаће се у рачуноводству суда општине београдске, од 8 до 12 сат. и од 2 до 5 сати после подне у које ће се време и закључити. Услови сваку ових лицитација могу се видети у рачуноводству, пре а и на дан лицитације.

Из Суда Општине варошн Београда 15 новембра 1890. СВр. 141.13.

Београдске лицитације

а.) **Краљ. срп. држ. железница** Потребује 100 вагона Писмене понуде примаће дирекција до 10 дек. т. г. са пристанком на услове објављене за то у „Срп Нов.“ бр. 244.

б) **Дирекција срп. држ. железнице** потребује разни материјал за чишћење за 1891. год. Писмене понуде примаће дирекција до 3. дек. т. год. са пристанком на услове за то објављене у „Срп. Нов.“ број 249.

ц.) **Рударско одељење мин. нар. привреде** одредиће за 28. дек. т. г. лицитацију ради продаје 1000 килогр. антимонске руде. Кауција 10.000 дин. Услови у канцеларији исто одељења.

д.) **Главно убојно оплагалиште** Дониће 3. дек. тек. год лицитацију за набавку извесног материјала. Кауција 10 од сто односно 20 од сто од колицитоване цене. Услови и мустре у канцеларији исте управе.

—

а) **Управа срп. пробијачког-оплагалишта дунавске дивизијске области** одредила је за 10 Дец. т. г. лицитацију ради продаје 8495 кгр. шуплаља. Кауција 30 дин. у готов.

—

б) **Инжењерско одељење министарства војног** одредило је за 10 Дец. т. г. лицитацију ради поправе 200.000 комада војничких билета Кауција у напред за Србима 10 од сто, за страна 20 од сто, од колицитиране цене.

—

в) **Управа војне одеће** одредила је за 3 Дец. тек. године лицитацију за набавку потребне коже за обућу. Услови и мустре у канцеларији исте управе.

—

г) **Царинско одељење министарства финанција**. Своларска радионица министарства финанције потребује извесну количину грађе, која ће се одсећи и испутати у општ-народној шуми. Писмене понуде примаће исто одељење до 5 Дец. тек. год. са пристанком на услове за то прописане у „Срп. Нов.“ бр 263

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 22. до 29. Новембра закључно пријављено је пријављено општинским контуром:

ТЕЖИНА	Чега	100 к. просечна цена дин.	ТЕЖИНА	Чега	100 кгр. просечна цена дин.
КИЛОГР.			КИЛОГР.		
436	Артишока .	9·50	4200	Слане . .	2·50
	Шпанаће .	—·—		Умарице .	—·—
22.0188	Пшенице .	13·80	1819	Кајмака . .	118
69.581	Кукуруза	10·10		Разне ледени	—·—
21.564	Раки	12·90	2402	Сира . . .	50·—
100	Кумпир дрвени	9·—		Доја товљена	—·—
27.354	Јетва пова .	11·50	25647	Коже сирове .	—·—
101 176	Овса . . .	12·80	1681	Костура . .	20·—
12 305	Јабука . .	20·—		Пресе грађена	—·—
7361	Шасула . .	2·50		Пакпрске алеше	—·—
24816	Кромпира нова	9·50	29 088	Сканц дебелих	73·—
2768	Крушака . .	21·—		Орахових труп	—·—
3265	Пресе лука .	5·50	5829	Сена мосе. прш.	1·50
380	Бела лука . .	60	20.570	Сена . . .	3.40
57720	Орија . . .	31·—	20.000	Цемента . .	—·—
145	Грожђа . .	—·—		Купуса кисела	—·—
18568	Вока разна	20·—	88000	Клисна проста	—·—
	Женске, Кирије		257.350	Дрвен разне .	—·—
	грађевна овоће	—·—	244.533	Вина пива .	29·—
290 131	Шљива сушиј	56·—	384	Рашије пов. мере	78·—
746	Масти . . .	150	4463	Ракије ид. мере	48·—
71.190	Сена . . .	4·50			

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Парно штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић.

БРОЈ 52. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЈЕ: СРЕЋУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за страно земље на годину . . . . . 9 дин.

Недеља 9. Децембр. 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Прекидају ваља одмах уплаћивати на опитавној кући а све преписивање за уредника
ПРЕТПЛАТА НЕ ПРЕКИДА СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ОБЈАВА

Право на наплату таксе за вађење леда из Саве и Дунава уступљено је за ову зимску сезону г. Јосифу О. Талнеју, трг. овд. Према овоме сваки онај, који би хтео да вади лед, има се обратити поменутом лицу и њему таксу платити.

Од суда општине гр. Београда. 5. Децембра 1890. године СВр. 20727.

О ПОПИСУ ЉУДСТВА

Једна реч на адресу оних који руководе припремне послове.

Ко год схвата од колике је потребе пописивање људстава, може само одобравати што ће се на измену овога месеца и године, извршити попис људстава у целој земљи. Попис овај у толико је потребнији, што његова цел не може бити само та, да се ухвати поратнај од промена последњега пописа, него да се једном извиди попис људстава тако, да одиста покаже право стање. Каке су нам вршене раније пописи, нарочито последњи, од 1885, сви добро знамо, а и критика је исрела своје. Али и ако се може с неуздањицу рачунати, да ће се овај садашњи попис извршити онако, како се то чини по другим напредњим државама; и ако се може мислити да ће се спровести сва припремне послове како ваља, и сви удесити да се попис извршио и потпуно извиди, опет није с горега сматрати да је задатак много тежи и успех осигуранији, па приносити са што више сила. Стара је и увек непорецива истина да човеку хтети и моћи има свагда једна средина, која и код је најмања, увиди много тешкоћа на чисто свете и успех, као није на време спазила и уклонила.

Цел је свим редовима чисто та, да упознамо све оне који руководе припремне послове, и који ће по томе на прави могу сити и одговорни за успех рада, на једну сигурност, која би могла бити као не сасма ирелишна: ово бар потпуњена. Да се успех попису обезбеди, не мало се осложнте само на упутство и ближете. Отвар код нас има својих особитих тешкоћа, а поштто је да се пописи ако врше сваке године, сваки пут новине, где се чешће чине, и где се према томе свет сазнаво са њима. Треба знати становнике да се волно одазове дужности своје пописивања дана, и да буде тога, нужно је да се становништво у што већем броју обавести на и убеди у то, да ако од жељених дужности неће имати личне користи, да неће бар ни — штете. А је ли овакав случај код нас? Смели бе тврдити да није, и шта више, да ће се попис у многој кући сматрати с једне стране, као и чињата му се тешкоће. Коме год је познато како је вршен попис људстава 1885. године да се тим пописом није постигао жељени успех не само с тога, што се пописивало на несавршен и суше примитиван начин, него што је и од самог становништа место одазивања биле запрљатане намере, па и злоћуде тешкоће.

Овај садашњи попис ваља извршити правилно, тачно и до крајње могућности, а за то нужне су нарочите мере према нашим приликама, погледајте у преступцима и оним већим нарочима важним, где је свобрађај злоћуди. Са сеоским општинама друга је ствар; тамо попис и над би трајао више дана, показао би разлику само у новорођанима и умрлима да време пописа.

Нема сумње да је о пописним признаима у претходним разматрала комисија, којој је поверена да ради прегледање ових за попис, и да попишем руководи. Тако исто исказати је да ће се комисија састарати да се сва на време поправима, што год је нужно ради што потпунијег и тачнијег пописивања. Али ипак нама се чини да њеном погрешити ако ударимо гласом на потребу једне нарочите мере.

Упутство, какво је имала дакашња власт за напредне попише, није довољно да да увиди да ће се попис и извршити онако како се жели. Успех не зависи толико од ближете, колико од умења и хотења оних који пописују, и воле (да се одазову) оних, који подлеже попису. С тога да би пописивачи пред своме послу не само на награду и што морају, него са патриотијском вољом и увереље да ће учинити велику услугу општини и држави, нужно би било да се од стране комисије и у ове представништва спрам нарочите мере за пописивање и грађанство, у коме потанко да се изложе циљ, какв ваља попис вршити, да би пописивачима биле јасне сваке појединости, а друго, изнети грађанству у каквом се циљу попис врши, и какве су користи од њега, што треба сваки волно да се одазове итд. Таких упутства требало би штампано растурити и што већем броју, од свега домовина. Само на тај начин, ми мислимо, моћиће се успети да се попис као што треба сврши и да се сних страна буде нужне пријатности.

Што се тиче осталих припремних мера, није нужно да их се ми овде дотичемо, као што би било излишно да говоримо о томе на што у попису треба ударити гласом за пописивање и на што за остало грађанство. Све је то дужност руководне пописе, која своме задатку треба да посвети свеколику снагу.

Колико се погода савладивало, и колико шкоте до сада претрпело што нисмо знали имали тачне и потпуне пописне књиге — зна се добро. На ако се жели да једном буде друштво тачно пописано, не треба заказати ни труда ни средстава. Ко год зна помоћи да се попис сврши као што треба заслужиће јавно и општ признање.

Д.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

LXI. РЕДОВНИ САСТАНАК

3. Децембра 1890 године

Били: Председник г. Н. Н. Пашић, члан суда г. Св. Кара-Пешић, чланови одбора: гг. Ј. М. Тадић, А. Шпиц, Ф. Вошљанић, Мил. Јовановић, М. Јовановић, Ст. Ј. Аврамја, К.П. Михаиловић, Др. М. Т. Јовк. Ђ. Димитријевић, Р. Дрнтовић, Ђ. Јовановић, Ђ. Р. Кајровић, Р. Петровић, М. Р. Мирковић, Ђ. Николић, Ј. С. Симић, Ђ. Д. Таковић, Д. Најдановић, М. Благојевић, А. Олић, и М. Мирковић.

I.

Пре но што се прешло на данни ред прочитан је и примљен записник одлука на седнице од 19. пр. мес. с преступљењем под одлуке КВбР. 4943. да се не допушта подмићивање само оних кућа које су трошне и налазе се на линији регулације, а не и оних у улицама које се нпколишу симе, и тога ради отказују.

II.

По саслушању реферата о дражној литицији по отказивању у котарској улици (Бр. 1635.) одобрено: да се литиција уговора и Живку Трипићу уступи сад само по условима литицације и с том да

а) да земљу која на дунавско поље по 0·81⅛ дин. и

б) да цело њиво сирши за 60 година дано.

III.

Грађевинско одељење подноси реферат колико је утрошено за зидање, отварање и по год у бољачком воћдању (Бр. 904.). По саслушању реферата одобрено је: да се утрошених 2803·21 (две хиљаде осам стотина три динара и 21 п. д.) ураскодује на дотичну партију.

IV.

Председништво саопштава да је Суд општински поверио пречистој својој комисији да с е прегледа све што је нужно да се може извршити што боље нарећени попис становништва последњега дана ове године.

Комисија је прикупљене послове предузела па тражи да се одобри и нуждан предит.

По саслушању реферата комисије (Бр. 1320) одобрено: да благајна општинска отвори предит од 3000 дин. на извршење пописа а председништво да препоручи комисији да што хитније да се сви прикупљени послови за по пис на време сврше.

V

Рачуноводство реферише да је 19. т. мес. дражна друга литицација да се право на наплаћивање такси за зидење песа у 1891. год. код вод запуси. Литицацију је добила на Цвету Бодя за 2000 динара. После литицације добивено је пет понуда од којих је највећа Миљеа М. Јеремића од 1.650 дин.

По саслушању акта решено: да се од најпове понуђене цене дражи још један — трећа — литицација с тим да Суд општински сам одобри резултат литицације, пошем је хитне природе.

VII.

Рачуноводство реферише (Бр. 20.095.) да је литицација о закупу права на таксу одржана и остала а Светозара Богојића за 5000 динара време од 1. Јан 1891. до 31. Децембра 1893. године.

После литицације дао је понуду Никола Бапи 5206 дин.

Према свему решено: да се у најскорем року држи још један литицација од 5200 динара на више.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

У пражњено место. Ове године установљен је положај главног књиговође при Суду београдске општине, које је за сада одређено 3.600 дин. плате на годину.

Крајем тек. месеца место ће се попунити и с тога обраћамо пажњу оних стручних лица која би желела положај главног деловође заузети, да се одмах обрате.

Истекао. Рок расписаноме стечају за план, по коме би се имала саградити нова основна школа у Београду, истекао је крајем пр. месеца. Добивена су три плана, која ће парочита комисија узети у оцену, и израђен свој суд који је план понајбољи у сваком погледу. Комисија ће се састати још овог месеца.

Осветљење. Комисији којој је поверено да каже какво осветљење ће бо ја завести у Београду, држаће свој последњи састанак у Уторак 11 ов. мес. да донесе одлуку за извештај Одбору.

Извештај комисије пошће се на решење у једној од првих седница, како ће се почетком нове године моћи и стећи расписати, те да се у нову годину и концесија за осветљење пада.

Седница. Одбор општински држаће сутра у 5 час. по подне своју редовну седницу, на коме ће се најпре узети у решење несвршени предмети из последње седнице.

Право на дед. Обраћамо пажњу на обавку општинског Суда, да је за ову годину уступљено закупцу право да наплаћује таксу за најење дед.

ПОДЛИСТАК

МАНСАРДА

ПРИПОВЕШТИЛА

ЖИЛА БЛАРТИЈА

(наставак — 6.)

Остали просер, пређе пеглу и седе поред својих књига. Шта је ово? ушта се ни гледајући их прекривши.

Реци? Доста реци. Овај болесник имао је право. Доле са вдејама живи мишеви! Ви имате идеа, ви? Ми, ми имамо идеа. Чистите се луде! Хоће ли злато, је ће га имати, имаћу са сутра! Сутра! То је јоште доста далеко!.. Уже ћу ћу једну и отворићу је случајно. Бећу стихове пећи. Нећа је Бернар читајући их, осећао се тронут. Данас слегну само раменима и горко рече:

Пећеш! Луда!

Баци књигу далеко од себе.

Књига се скотура до угла собе, а ја њу, као да је ранена, изкочише увела листиће руке и јогунаша.

Припуче шећдалном силом, Бернар се устрели па те увеле цветове.

Соле се, и да би их покупио, клече пред њи. Тај отпет, који је сећивао своје чело пред Богом, сада га пред једним цвећићем.

Нежно полиже сваки парче, као ма дете хоће ширепог лептира, жећући да му не сломе са крила злаћани прах. По њима увели листић руже прође међу прсте али он га даљу покупи пажљи, Мало пре шар не говорио си о благу? О благу! Ти увели цветићи, без боје и мирића беху исећа благо за њега?

Да ли је од њих ктго сакупљао: да ли му се будио сећања, да ли грижа савести?

Те јадни цветићи као да парочито ћодоше да му што-говоре. И ктто отпари имаћу глас, глас који ми разумемо само у неким часовима, у данима пеће, у часовима радости.

Бернар слушаше:

— Сећај се, говораху му те увеле цветићи, сећај се твоје младости, твога проћеља! Све си имао: пућење, жарашо неде, сладани сањеси, ћећине радости, трајно надање и нежна милованја. Живот те се смејаше, Бернаре. Стазе окићене и застрте зеленом травом, ћебо плаво, а ваздух свеж и чист. У то преже ћећно се живот. Јутарња си хорашо по живоћној стази; о ћеће те је тратила зора, с лова пада а пред тобом дубља. Те ћеше ћобар и у твојој слабости, ћечко, ћио си сећали. Сећаш ли се? Наш распалаго богатством. Али ата је ћио тебе и требало. Цело богатство ћило је у тебе. Рећао си одушевљено, ћеће се блесшала пред тобом, ћеће, ћетина из дућина али ће и удаљена за сећу творих двадесет година? Сећај се Бернаре; спомени се овог сунчаног

ДОПИСИ ГРАЂАНА

О НАПЛАЋИВАЊУ АКЦИЗА

2. Децембра 1880. г.

Одлука наборника да општини узме у своје руке наплаћивање акциза међутим се свиме је на своме месту и потпуно оправдана у свакоме погледу. До је било среће главни је још општински Суд требао томе да погледне, то да с једне страно спасе општина многа зла која проистичу с једне, зло пијења пића, учени услуге онима који акциз плаћају. И заиста било је крајње време да те ствари једном на пут тоне да наследнике, којима је главна цељ да по што по што истерају себи што већу корист, свобе свет и свакоме појединоме каквоме чине не само досадне него и праве пустаре, на често и праве непријатности стоји тако да ретко слободнијим. Без по муке плаћање акциза могао се одавна удесити тако, како не и по општинске интересе бити горимо и ја по ово, који дођ акциз много боље у свакоме погледу. Јер зло се узме да је свака дављена терет за оне које свиме, дављени је теки терет плаћена која се наплаћује на начин, који ни у каквоме не уважава правилне основе и принципе, него еде онако од ока. Не може нико порицати да су гостионичари, кафеџије и механице средњеме појачења потребни терет и привилеја. Ту је сви редовног дравидног дављ и општинских прирез још и премирања, акциз, на постављање акциз отд. На један други ред грађана не пада сразмерно ни једну толико, колико пићење кафеџије, механице и гостионичари. С тога постоји разлог више да се томе реду грађана не стварају све нужда нагиде, којих не мора бити. За што је као општини и само нужно да прође акциско тако рећи продаје другоме кад се зна да свака предузетор тражи себи добру зараду, чиме се само умањује оно, што општинској благајни припада.

Од онога времена, кад је општина престала плаћати дио зараде" прако на плаће стоке и продају меса до данас прихода од месарске такси растао је тако мало само за то, што је општина проглашење слободну продају и чиме учинила да може постојати што већи број касиа, те бити утолико, и с воне и воне користи а по потрошњи и по осветину.

С акцизом није истина исте случаји; он је много више и у њему друге природе, али нам стварни разлог није могао бити да општина продаје другоме своје право све и кад би на тај начин добивала њу суму од оне која је у стању преко својих органа да тражи.

Што се тиче самог прибирања акциза, оно се даје удесити тако, да општина себи у корист осигура цијену и њу од досадашњ. Сви тога није немогуће да се уреди и сам начин наплате тако, како се не ће од које страно моће штетити општинским интересе. Тога ради, да бих мало да општинск Суд размисли ово комисијом, која ће се моћи најбоље попадањати акциз, па да и најсиротијем кафеџији буде могуће лако плаћати га, а и да се правилно разреже. У тој цели мени се чини да ће најбоље бити да комисија узме за сталу плаћање књиге или плаћање дана, па да према томе разреди учени. Плаћање ће моћи да се врши и месечно у напред било код главне благајне општинске било код одељака, то да ли тај начин општина учитеји одлучи који би чинила код ће држала нарочита лица за прибирање акциза.

Ово је, мислим, најбољи пут, да да од одлуке одборске буде што више користи и по општину и по оне који плаћају акциз.

К.

ГЛАСНИК
ОПШТИНСКОГА СУДА И ОДЕЉАКА

(**Најдан.**) На „Зеленом Венцу" најден је пасош, који гласи на име Петра Марковића. На најдарском је језику. Општинске нека се обрати одељку терзинско-чикмалском.

—

(**Најдан.**) Децембра 2-ог најден је пред механом Хаци Јована из Дорњову 11 динара и Децембра 4. такође из Дорњову, најден је једно собни ключ.

Боме приказују горе речене ствари, нека се обрати запрешић-дућанском одељку где ће исте примити.

Београдске лицитације

а) **Управа ст. профи|ант-слагалишта дунавске дивизијске области** одређена је за 10 Дец. т. г. лицитацију ради продаје 8495 нгр. кукуља. Кауција 30 дин. у напред.

—

б) **Економно одељење министарства војног** одређена је за 10 Дец. т. г. лицитацију ради поднаја 200.000 комада војничких билега. Кауција у напред на Србију 10 од сто, за странца 20 од сто, од целокупнога износа.

—

г) **Управа вар. Београда** (кварт дорћолски), продаваће 20. Дец. т. г. у канцел „Дорћолској" регулациони плин постојећа у глувачки дућан. Услови у кварту дорћолском.

—

д.) **Краљ. срп. двр. жељезница** Потребује 100 аагона Писмене понуде примаће дирекција до 10 дец. т. г. са приставком на услове прописане за то у „Срп. Нов." бр. 244.

дио над ги нас убрао пај оне земље обаи, 26. Маја. Да ли је била лепа? Она ће једне дражестна, и како се слатко смеје. Ти се је толико волео. Упамћо си је свом посебном мја у тебе буј ање, и ти беше тада срећан. Кад чини није више богат, да више показујеш „другове", које од ових благ ито у ерцу своме носи: дубав, дрск, поезију, све је скривено, замак је одигран. У ово време одређе је тек почеваш ове широке праске самовоље, Бернаре. Песме патроне заљеи и љубавног опијања, слатки сиеви, усклици љубави, мелодија среће! Она те завета: Да ли беш ме дуго љубити? Та јој одговори. Увек, увек — или барем дотле, док будем тод себе чуиао ово нешто. Ено тог цвећа Бернаре, а ти је ова? Али шта је тебе до ње? Пази добро, отвори очи. Небо је и сада плаво, трава као пда зелена, ирак је свиме а љубав још увек млада. Сети се твоје прошлости; заборави Бернаре садашњи час. Време које је нас повратило, сотрао је и тајне среће; ако капала росе, Бернаре, суза покајања, шта, суза нере. и сре ће соне да окваси!...

Бернар посматраше њега. Покуни лактуће на их смрзи.

— Не! не! реко; ја те тако!

И полазе пут напредак. Кроз прозор бани свршене цветање. Ветар их стаде њихати један по један, ти разни остатци једног пролог бродолома, одоше да се изгуби, за увек у благо одавнашњег потока!

Бернар је жалио до њега још да чека.

Он ишао. Корачаше без циљ пространим улицама. Време беше красно. Улице пуне света. Ходао је, крадао се, час весео, час онтан, непуштајући једни подавлена прнаео, и преиздајући га по над-над поглом.

Чинило му се је, да време свиме прошло. Загледи је све часовнике поред којих је пролазио, перујућа онима, који показиваху поднеје време. Са поступањем нели. си се инстинктивно приближаше каренеју улици. Изби 10 часова, а он се наће пред кућом. *Је ли ово стварно тако?* Не, на цело неки неодавнашњ руки чуда са је. Учини неколико корака пред вратима, на уље. Степенице лежаху у мраку. Лагано се поне до соде наверате. Прислоии ухо на сторожна врати и стаде прислушкивати.

Све је било тамно код стариа.

Ништа! — промрмља Бернар.

Уђе у своју собу и стаде помагано по њој да корача.

Од једном заустави се као приковав. Чуо је обичан јак звук клата, које стари бројило. Једна мисао му искрене: Он није умро!

Слобоот нека обуи га, које му стајаше клопати а прак му се подвијаху, —

Без сумње он се преварио. Протегнутим вратом прислушкиваше, али звук се не поново.

Он одиу.

Затим га нагоно обуе неизвесност. Крв му појури у главу, беше стаде јаче да бије.

— Слабо тело, рече, које пије кадро да подноси терет мојих мисли!

(наставиће се)

ПРЕГЛЕД

О ДОЛАЗНОМ И ОДЛАЗНОМ ПУТНИКА

	ДОШЛО		ОТИШЛО	
	Из Србије	Са стране	У Србију	На страну
Од 15—25. Нов. т. г. железницом	483	595	330	210
Од 15—27. Нов. т. г. лађом	1199	1322	1227	1369
Свега	1682	1717	1617	1579

НАРЕДБА

Многа бесносална лица, под видом момака месарских, долазе у клаоницу те само сметају раду у њој

Да би се ово у будуће избегло, позивају се овдашњи месари да своје момке без икаква изговора потпишу под власти, јер ће бувиште неће се ни једам тринти у клаоници.

Сваки момак, који долази у клаоницу, мора показати контролору клаонице бувиште.

Ако који газда дотичногa момка не пријави власти и не снабде га бувиштем, биће кажњен, како за непуне таво и што је противно овој наредби поступио.

Из седнице суда општине београдске 17. Нов. 1890 год. СБр. 19.839.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а). За свирање муз. оркестара за кавканама, биштама и т. д. од концерта до . . . . . 5 д.
б). За свирање са певањем поштака од 1 концерта . . . . . 5 „
в). За свирање женског оркестра (Дамен-Капеле) . . . . . 20 „

II.

а). за 1 играчку у дожа. I-ог реда . . . . . 15 „
б). за 1 играчку у дожа. II-ог реда . . . . . 10 „
в). за 1 играчку у дожа. III-ег реда . . . . . „

III.

а). за пантомиму од дан . . . . . 5—10 „
б). за разне представе и показивање вештина, дневно . . . . . 10—50 „
в). за вентилоквије и жупљуше . . . . . 5—25 „
г). Циркуе од представе . . . . . 10—20 „
д). за забаве „Танга-Тангге“ т. ј. (вожње, свирке и представљања) од вечери . . . . . 50 „

IV.

За друге врсте забава које нису овде наведе предвиђено решењем општинске Суд наслова.

V.

За воду на сеоској пумпи.

а). буре од 8 акова . . . . . 0'05 дин.
б). буре од 6 акова . . . . . 0'03 „
в). буре од 9 акова . . . . . 0'05 „

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

II. ИЗНОШЕЊЕ ПУЋУРА:

а). са собу и кујну или иначе дућан са собом . . . . . 0·20 „
б). 2—3 собе са кујном или неки дућан са собом . . . . . 0·60 „
в). 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале 1·00 „

IV. ШЕТАЛИША:

а). марка са шпиц. уљном на свакој . . . . . 3·00 „
б). марка на жицу . . . . . 0·60 „
в). обавезници плаћају марке од је напомену ниже.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 1. до 5. Децембра закључно пристигло је према статистичким контарама:

ТЕКИНА	Чега	100 к. просечна цена	ТЕКИНА	Чега	100 кгр. просечна цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
230	Артишока . .	8·—	3640	Сиље . . .	2·50
	Шпинаћа . .	—·—		Ужарице . .	
181.868	Пшенице . .	13·70	575	Хељда . .	110
94.296	Кукуруза . .	10·20		Раног зелења	—·—
11.306	Раног . . .	12·8	190	Сира . . .	80·50
156	Кумура дрвена	9·50		Леја тополена	
8.088	Јечма пива .	11·30	16922	Кокос сирове	—·—
72.269	Овса . . .	12·50	939	Катрана . .	15·—
3 248	Јабука . . .	20·—		Крека уљарица	—·—
2819	Кестења . .	20·50		Шаторске платне	—·—
9407	Кромпира пога	9·50	10.695	Свиња дебелих	75·—
4428	Кора брестова.	8·—	2.905	Рибе сирове.	140
2820	Црни дуда .	4·60	618	Суха меса, пре.	200
76	Беда лука. .	60	1.206	Креча . .	3.50
7616	Орода. . . .	32·—	20.000	Цемента . .	—·—
	Грожђа . .	—·—		Клупча кастла	—·—
9150	Вова рапна .	20·—	210.000	Калена проста	—·—
522	Живине уљарице		113.650	Дрвен рашне .	—·—
10.000	Усљена камена	4·—	211 653	Вина црна .	28·—
3.707	Шљива сувих .	56·—	164	Рашне вол. меса	70·—
70	Масти . . .	115	2.792	Рашне вл. меса	50·—
28.909	Сена . . .	4·50			

СЕДМОДНЕВНИ ИЗВЕШТАЈ БЕОГРАДСКЕ ОПСЕРВАТОРИЈЕ

ГОД. 1890. ОД 23. НОВЕМБРА ДО 30. НОВЕМБРА БРОЈ 1.

ДАТУМ	У 7 САТИ ИЗ ЈУТРА					У 2 САТА ПО ПОДНЕ					ТЕМПЕРАТУРА				ПРИМЕДБА
	Барометар сведен на 0°	Температура ваздуха (Ц)	Влажност ваздуха у процентима	ВЕТАР правац и јачина	ОБЛАЧНОСТ НЕБЕСА	Барометар сведен на 0°	Температура ваздуха (Ц)	Влажност ваздуха у процентима	ВЕТАР правац и јачина	ОБЛАЧНОСТ НЕБЕСА	највећа	најмања	средња	Висина воде од нуле одређена сваки дан у 7 часова	
	mm					mm								cm	
Петак 23. Нов.	747·0	3·5	80	ЈЗЈ слаб ваз	облачно	746·0	10·2	71	тишина	обл., дожд.	5·0	11·0	10·7	4·3	облачан дан дан
Субота 24. „	45·1	4·2	98	тишина	маг., дожд.	45·8	5·2	98	ЈЗЈ слаб ваз	облач. сам	9·4	3·0	4·2	4·3	Ноћи је падоше к. д.
Недеља 25. „	49·2	0·0	94	ЈЗЈ слаб ваз	снег	50·7	0·8	89	ЈЗЈ	маг.	9·4	1·0	0·4	4·2	снег целог дана
Понед. 26. „	53·8	0·0	89	ЈЗЈ	дожд. обл.	54·3	1·0	70	З	снег	—0·8	3·4	0··	0·8	цео дан облачан
Уторн. 27. „	55·5	—2·2	75	ОСЗ	облачно	56·0	—1·5	74	З	облачно	—3·0	—0·2	—1·6	0·7	мало снега паду
Среда 28. „	53·0	—1·8	86	ЈЗЈ	„	54·6	—1·0	69	З	„	—2·0	0·0	—0·8	0·6	снег падао
Четвр. 29. „	51·9	—5·8	84	ОСЗ	„	53·2	—4·1	57	ОСЗ	облачно ујутро, маглу.	—7·7	—5·7	—7·0	3·1	Ноћу падао. Вет. снега у 7 ч. 5 јутру 25·0

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Парна штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић

БРОЈ 53. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЈЕ:
за годину . . . . . 6 дин.
за пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље по годину . . . . 9 дин.

Недеља 16. Децемб. 1890.

Цена је огласима 6 дин. ред од врсте
Претплату плаћа свака општинска управа и суд а сви непосредници за уредима
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
Неплаћена писма не примају се.

ОБЗНАНА
(О ПРАВУ НА ТАМИС)

Општина вар. Београда уступила је г. Светозару Боторњу кафеџији, за три године право на наплаћивање таксе за ђубре и кријерење туђине каће.

Ово се објављује с тим да од данас нико у Београду не може кријерити ни држећу ни туђину каћу сем поклоњеника.

Од стране Суда општине вар. Београда 15. Децем. 1890 СДр. 20977.

ВОДОВОДНЕ ОБЈАВЕ

Управа водовода београдског овим објављује писмену лицитацију за грађење великог резервоара за нов водовод београдски.

Резервоар ће бити сав од бетона.

Писмене понуде подносиће се најдаље до 28. Јануара 1891. године, 6 сати у вече, у запечаћеном писму адресовано Председнику надзорне комисије за грађење водовода са назначењем на куверти: „Понуда за резервоар" Понуде које доцније стигну неће се узимати у обзир.

Цртежи и услови под којима се овај посао у пракду даје, могу се добити од потписане Управе, која је готова и свако друго објашњење дати.

Од Управе водовода. Број 368. 7. Децемб. 1890. године у Београду.

* * *

Пошто одлуства и домаће стоке, који је наређен да се учини 31. Децембра ове године, направиће се по основу новог закона о попису, који је 5. ов. месеца ступио у живот и такси

ЗАКОН
о
ПОПИСУ СТАНОВИШТИВА И ДОМАЋЕ СТОКЕ У СРБИЈИ

Члан 1. У Краљевини Србији пописује се становиштво сваке исте године.

По овом закону пописаће се становиштво први пут на дан 31. Децембра 1890. године.

Члан 2. Кад год се попише становиштво, попису је се у исто време и сва домаћа стока.

Члан 3. Овај попис врше општински судови помоћу својих пописивача. Њима ових пописивача дужан је општински суд најдаље до 20. Децембра пријавити надлежној полицијској власти.

Члан 4. Сваки је дужан да каже истину о свему за што се у попису пита.

Члан 5. Ко би намерно избегао од пописа, или би при попису невистину казао, или би хотимично спречавао да се попис на време сврши, казниће се новчано од 30—100 динара или затвором од 3—10 дана.

Поред казне осуђује се и на накнаду трошкова за поновљени попис.

Осуду на казну и накнаду трошкова изриче општински суд. Против осуде општинског суда, може се за осам дана пријавити жалба надлежном приостепеном суду. Жалба се подноси општинском суду који је осуду изрекао, и овај суд са актима шаље је приостепеном суду. Решење приостепеног суда извршно је.

Члан 6. Државни и општински чиновници и званичници, наставници свих школа, свештенице и други писмени грађани дужни су, на позив општинског суда, да врше бесплатно пописне послове, на које се одреде, у месту свога становања.

Оне општине, које немају у својој средини довољно способних пописивача биће дужне да их на време набаве са стране, и то о свом трошку.

Члан 7. Ко, по упустима издатим од министра народне привреде, намерно не изврши поверени му посао, казниће се новчано од 25—100 динара.

Ову казну изриче среска надлежна власт, односно управа.

Против оне осуде може се за осам дана пријавити жалба министру народне привреде, чије је решење извршно.

Жалба се предаје овој власти, која је пресуду изрекла, а ова је шаље са свима актима министру народне привреде.

Члан 8. Кад пописивач сврше свој посао, они сав свој рад предају општинском суду, који га, у присуству својој седници, а у присуству пописивача прегледа, па ако нађе да је све тачно и по упустиу извршено, он ће то потврдити, у противном наређује исправку пописа (члан 5. закона).

Суд сам или помоћу пописивача, пошто претходно изврши преглед пописа за своју архиву, дужан је најдаље до краја Јануара сва пописни рад са својим извештајем послати министру народне привреде и то: судови варошких општина непосредно, а сеоских општина преко своје надзорне власти.

Свака погрешка и непуредност општинских чиновника у писменим пословима казни се по одредбама закона о општинама.

Члан 9. Начин, како ће се извршити попис становништва и домаће стоке, као и сва упутства и потребне обрасце, прописује министар народне привреде, и све то штампа се о државном трошку и разашиље бесплатно у потребној количини општинама на употребу.

Члан 10. За измирење трошкова око штампања образаца, уџустава и осталих потреба за вођење пописа одобрава се, сваке године, кад се попис врши, министру народне привреде пречутат кредит у његовом буџету расхода.

Члан 11. Закон овај ступа у живот кад га Краљ потпише.

Преповерујемо свима Нашим министрима, да овај закон обнародују и о извршењу се његовом старају, властима пак напоредамо, да по њему поступају, а свима и сваком, да му се покоравају.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

LXII. РЕДОВНИ САСТАНАК

3. Децембра 1890 године

Председник овог суда г. Св. Карамихаиловић, чланови одбора: г.г. Ђ. Николић, Ј. Јовановић, П. Цветковић, Д. Недељковић, М. С. Дреновић, Р. Р. Тирковић, Р. Петровић, М. Јовановић, М. Јовановић, К. Д. Тасковић, М. Ј. Марковић, В. Ватровић, Р. Драговић, К. Ђ. Михаиловић, С. Д. Малобићевић, Др М. Т. Лекић, А. Ј. Олићић, Ј. М. Тадић, М. Р. Марковић, А. Шпиц, Ј. Спасић, М. Пантелејевић, К. Ђ. Михаиловић, Д. Добросављевић и М. Јовановић.

I.

Пре но што се прешло на дневни ред, одборник г. М. Р. Марковић усмено протест како је Суд општински могао издати уверење о сиротињском стању г-ђи Ружици удовици поп. Радивоја Милојковића бив. државног саветника.

По обавештењу председништва да Суд издаје уверење на основу исказа и јемства грађана које исказни приводе, и да у оном случају није кадго уверење о сиромашком стању, него је потврђено да обог терета на имању, пуштао сам пописе не узимо никакво више приходе од имања — решено: да Суд општински сам учини корак да се издато уверење обустави и о њему питања не чини докле се Суд општински законито подробније не увери о стању, које су јемци исказали; о чему да се подноси извештај одбору у првој седници.

Овим поводом, да би се у будуће стало на пут сваној неистиници неправилности у издавању уверења, препоручено председништву да Суд општински траже кашњење од Одбора за свако уверење, пре но што га изда, кад год не буде имао доволно доказа о ономе, што је нужно потврдити.

II.

Председништво саопштава, да је према одлуци одборској из последње седнице државна 4, ов. м. и трећа лицитација, којом је право на напајивање такође за још у овој земи остало на Јосиа Талиц, за 2600 дин., и да је Суд лицитацију одобрио.

По саслушању реферата (Сбр. 20727.) Одбор је приман к знању решење Суда општинског.

III.

Рачуноводство подноси реферат да је према одлуци Одбора из последње седнице држана још једна лицитација 4. ов. мес. за тамнско право, и на лицитацији дошло само Св. Ботовић, који је дао свега 10 дин. више од раније цене.

По саслушању реферата (Сбр. 20.974) решено: да се Светозару Ботовићу уступи тамнско право за 5210 дин. годишње, а према условима лицитације за три годиве, почевши од 1. Јан. 1891. до 31. Децембра 1893. год.

IV.

Рачуноводство подноси реферат да је данас држана друга лицитација којом је право на вађење песка са обале савске и дунавске остало на Морена Албахари.

По саслушању реферата, (Сбр. 21287) одобрено: да се Морену Албахари уступи право на вађење песка из Саве и Дунава по условима лицитације за време 1891. године и залужену од 2310 10 динара.

V.

Рачуноводство подноси извештај лицитације за право на непрекидљиве пушнице, помоћари и стрмперски посао за време од 1. Јан. 1891. до 31. Дец. 1893. Остали на Морена С. Албахари на 6000-20 динара годишње закупнине.

По саслушању реферата (Сбр. 21.024.) одобрено: да се лицитација усвоји но с тим, ако закупац пристане да се уговор допуне у толико, да буде дужан посушавати закупцу у колико би се напоме умањивали; да изволељу (справама) ирше лађу, кад Суд нароли; да опичи на буздању меру и да се прописује о напави, последња — расходне уговоре — право је општине само ако се хоће да користи, иначе повиљање каове предњење за другу годину (150 дин.).

VI.

По прочитању молбе дебарског општина (Абр 2299) одлучено: решење за другу седницу, када да се о ценама подносе потпуни извештај.

VII.

На предлог председништва да се котара нанесена суда за награду оних органа варничних, која су прибрали и руковали порезом и надзирном општинском — решено: да се на то за ову 1890. годину, може расподелити до 1% од суме која је на име надзирне и порезе наплаћени преко варничних органа.

ПОДЛИСТАК

МАНСАРДА

ПРИПОВЕТКА

ЖИЛА КЛАРТИЈА

(наставак — 7)

Отвори прозор, наслони се лактовима на праг, и остаде дуго гледајући на улицу. Ветар се играше његовом косом, као му беху увочене, широм отворене као у избезумљене.

Гледа и тонут на улици лопарано до њега. Мало се мало све се утиша. Светлост на њих постајаше све мања и ређа.

— До ђавола! Ноћ није тамна, промрмља Бернар.

Затим додаде:

— Ала но ће ме спавати у ово доба?

Корвену неполико пуну по себи, затим се нагоо заустави и

— Хајмо! рече себи скоро гласно, нека буде! Прекрчи прозор, дохвати се одуна, које се ширијаше сави под теретом потпуног тела.

VI.

Са великим напрезањем пузаше Бернар ка прозору старчевом. Употребљавао је сваку пухотиву, сваку могућност тада те се тако с муком нужно дуж прозе. Није ни мислио да ниси живал проузети. Само једна погрешан покрет, и он би се строшиштао. Месечар, који иде по крововој ивици није свесан опасности. И с Бернаром готово је тако било.

Само једна жеља, само једна мисао обузимала га је: проћи што брже. Та га мисао опијаше. У том часу, мислим, не би одустао од свога предузећа ни да је било и сведока.

Дошао је до прозора. Погледа у старчеву конобару. Бледа поћна светлост лопуста му да уочи све што се налазило у полусвете те собе.

У ћошку празно собе, која изгледаше сиротињу, стоји кревет, или боље рећи нешто на форму кревета, преко кога нису дрвења ни покривоше. Једна столица преваљена, а на сред патоси, полу-наг, леки старац. На подеране кошуље виде мршаве руке и ноге, а цело тело ужасно, као у мртваца, који се много мучио пре но што је издахнуо. Једно радосно ој!.. — оте се из бернарових груди. Тако сам и мислио, рече у себи. Докле ужас!.. Гурну жежо прозор, који слабо утврђен попусти и отвори се, па онда ускочи у собу. Соба шуђаравше јако на уларену мост. Ту је била загушена пештера, у којој је тврдила калишка, у средини гасног тврдичарка свећа. Месец слабо осветљавше немоћно тело старчево. Бернар се прибавши.

Хоћаху мора да је ово са кревета. Из спавање подигне се просула се златница, па се свеће крај лешаше. Старчеве руке леже на златницама, као да их и у последњем часу хоће да дограби.

VIII.

Почем је питање рок стечају за пази, по коме би се имала саградити прва зграда за основну школу и које су добивена три плана — изабрана је комисија од гг. М. Вилторовића, К. Главинића, Андре Стефановића, Св. Вичићанина, Ј. Илића и Владе Николића, да изврши оцену планова и поднесе извештај који је план најподеснији, да се по њему зграда подигне.

IX.

Председништво саопштава да је потребно извести на одобрење обору питање о прирезу општинском у колико прирез ова годишње истиче рок последњем зборском решењу о прирезу.

Према овоме препоручено председништву да за идућу седницу спреми и поднесе мотивацију предлогу, који се има учинити обору.

X.

Председништво јавља да је састављен пројекат буџета општине за 1891. годину.

Према томе изабрана комисија од г.г. А. Одавића, М. Вељковића, Ј. Тадића, Гавре Бркића и М. Јовановића да прегледа предлог пројекта и поднесе извештај.

XI.

Председништво износи молбу господе г. Лазаревића да општина откупи кућу у коју Михајловој улици. Сем тога и молбе А. Живановића, Драг. Јовановића и А. Кумлудзи да откупи плацеве.

По саслушању молбе (Бр. 2186, 2359, 2423. и 2325.) решено да комисија, која је опрочитана питање о грађењу школских зграда, поднесе писмено је ли у интересу општине да понуђену зграду и плацеве откупи.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Осветљење. Комисија за питање о новом осветљењу, свршила је свој задатак и поднела извештај, који ће се Одбору извести у сутрашњој седници.

Извештај ћемо донети у идућем броју.

Трошарина. Многи грађани чине нам питања: кад ће ступити у живот трошарина, и траже објашњења о појединостима.

Докле правила и тарифу не одобри и најзнања власт, нисмо у стању ништа одређено казати, а упућење трошарине објавиће се naрочитим прогласом.

Избор. Данас у 10 часова биће у општинској дворани сеоских изасланика ради избора кандидата за чланове и заменике чланова привременога београдског трговачког суда, у 1891. години.

За клизање. У бари „пепеџаји", између железничке станице и сиске обале одређен је нарочити простор за клизање. Према одлуци управе седнице општинског суда, за свако клизање наплаћује се такса од 0·10 дин. а издаје билета. Паплату такве врши извањчини општински који се тога ради тамо налази.

За „клизачко друштво" одељен је известан простор, који је и таблицама обележен. На томе простору могу се клизати само чланови тога друштва.

Упражњена места. Обраћамо пажњу на стечаје за варошког лекара и помоћника статистичара при општинском суду.

Седница. Сутра, у 5 час по подне држаће одбор општински редовну седницу. На дневноме су реду ова предмета:

а) Питања;
б) Акт основа да се повиси цена хлебу;
в) Извештај комисије какво осветљење треба увести;
г) Избор једног кварговог лекара;
д) Избор поротника за 1891 годину;
ђ) Избор грађана за присуствовање општинској крвници код кварова;
ж) Акт управе удружења дунав. краја да се за Дорћол и Јалију сагради заједнички основни школе;
з) Реверат о „Зеленом Венцу";
и) Реверат о забавни одбора за повеpшине општинске;
ј) Акт водопадне комисије о грађењу бунара на изворе нове, водовода;
к) Реверат о скидању зборе за одобрење прирезе.
л) Молбе и уверења.

СТЕЧАЈИ

I.

При општини београдској упражњено је место варошког лекара, које ће се крајем овог месеца попунити.

Плата је буџетом одређена у 2000 дин. годишње.

Ко жели ово место казаће, нека се до 20. ов. мес. пријави.

Чим сина злато, Бернар се као дивља звер устреми на гомилицу златника и грамзиво се прља на златне блештаје у злато.

Код претеће те малопто узбуђење, пред мелом коју му искреше, беше:

— Да ко не дође!

Покрпи се да покупи паре, које сада сматраше за своје. То је било као у најлепшим приповестима, код душан пуне своје златом, бисером и хиљ-каменом. Он трошаше, трошаше грошчићима рукама, грамзиво претурајући по сламљеним тврдичевој. Покупио је већ све, али је претурао пажљивије трагове још.

Од једном чу тешки удах, а за тим стењање. Обрте се нагло, погледа, и сва се најежи. Не виде никога, а ипет.... Наше се над мртвацем.

Месец је обасјао епштастичном својом светлости бледо и напрегнуто лице старог Херманн. Бернар поклањене стуче на трагу. Тврдица је био још у животу. Да, очи му беху отворене, напрегнуте у последњој животној борби и гледаху укочено.

Те очи говораху.

Ах! те очи, тој трајне, дубоки, пакосни погледи, те неповерљиве зенице, те црне тачке у великом белом другу, ти погледи, који му говораху: лопове! разбојнице!

Бернара обуза страх, али само трепутно. Наже се над старцем, и гледајући га право у лице, украти га по руку. Рука му беше лагана, крута, као у укрућена.

При том додиру, око Херманово заиграше, зеницу обасја нека светлост, некој јарости, и тешка глас проговори на грла.

Тај глас, тај крик немађаше ничег људског.

Човек не могаше проговорити, али тешко стењање и очајни поглед јасно изражаху зла се догађало у његовом телу, у коме се готово угасио живот.

Бернар, као лекар, гледао је често смрт у свој њеној пагони и свима јој фазама. Он је био научио да хладно посматра последњо издисаје. Његово срце не узнемирује јаче крај зрелета умирућих; посебно је рад стечен тајне лекарске знања не узбуђивати се, не тронути се. И у овом ужасном часу он знаде остати хладан и расудити о стању болесника. Старе Херман умираше услед опште парализе; мало још, и он би нестао. Њене и руке беху мртве, као му се у њима смрзавале, нарочита се хватала њен срца, и само што још погледи стварени као усијано гвожђе сламљаху Бернара.

— Пре него ли ноћ мине, помисли Бернар, овај старац биће мртав. Он пусти руку коју држаше још у својој, и хладнокрвно продужи закочен посматрање.

Онда се догоди страшна једна појава.

Бернар испитивање стварене очи, као да у њима хтеде прочитати тајну, која се у њу крила. Хтеде, да читав постане и сачувана дела. Херманово око замутиле кроваве нити опнолене усијаном котуром. Бернар продужи претрешна, тражаше, претураше и неуспешно се само да рече старом Херману:

Има ли још штогод? (наставиће се)

II.

У статистичком одељењу суда општине београдске, има да се попуни место помоћника статистичара, коме је плата одређена до 1200 динара.

Ко жели ту службу да добије, треба да поднесе пријаву до 18. ов. мес. закључно.

Од стране Суда општине вар. Београда 12 Децем. 1890 А.Вр. 2462.

БИЛЕТЕН

О РАЂАЊУ, БОЛОВАЊУ И УМИРАЊУ У БЕОГРАДУ

од 20—30. новембра 1890. године

А) О рађању.

Рођено је свега 39 деце и то: 17 мушких, 21 женских. Православних 31, римок. 3, евангел. 1 јевр. 4.

Б) О боловању.

По извештајима сиромашког лекара, боловало је свега 402 и то од ових болести.

I. Од инфекционих болести

Наступне грознице 57. Црвенке летра 3 Тифуса 3. Дечетерије 2. Морбила 12. Велесије 20. Сипњаче 12. Свега од инфекционих болести 109.

II. Од осталих болести

Респиратима 24. Анемије 2. Шкорбутуса 1. Запаљење мозга и коже 1. Хистерије 1. Вертиго 1. Цефалопије 5. Неуралгије разне 7. Паралисе 1. Неуро-опсо-коркитее 2. Конвулзије 1. Катара респират. органа 62. Запаљење плућа 15. Запаљење плућне марамице 2. Туберкулоза 17. Хемоптије 1. Устобоље 2. Ангине 32. Катара желудца 31 Гастра 1. Шуљеви 1. Катара црева 22. Жутице 1. Хернице 2. Колике 1. Метастазе и метрорагије 5. Другех болести сексуалних 10. Менструиса 1. Бол очију 9. Уретикарије 2. Абсес слезинице 1. Фурункулозе 1. Екземи 9. Краста 1. Друге коже болести 4. Фрактура и Луксаи 1. Неспособне 3. Друге болести 10. Свега 293

В) О умирању.

Умрло је свега 25 лица и то: 13 мушких и 12 женских — од ових болести: Тифуса 3. Мирамуса 1. Запаљење мозга с пеном 1. Запаљење мозга 4. Циститиса 1. Запаљење црева 1. Илеуса 2. Абортуса 1. Рак 1. Коламеје интрините 2. Тетануса 2. Запаљење плућа 4. Туберкулозе 3.

У округу Палилулском 4, Врачарском 8, Теразијском 2, Варошком 1, Савамалском 4, Доћејском 6. Свега 25.

Између 1 године и 6. Од 1—5 год. 6. Од 5—10 год. 0. Од 10—20 год. 3. Од 20—30 год. 2. Од 30—40 год. 2. Од 40—50 год. 2. Од 50—60 г. 3. Од 60—70 год. 2. Од 70—80 год. 1.

Општински

Др. П. Стајић.

ПРЕГЛЕД

О ДОЛАЗЕЊУ И ОДЛАЗЕЊУ ПУТНИКА

	ДОШЛО		ОТИШЛО	
	Са Србије	Са стране	У Србију	На страну
Од 25. н. до 11. дек. т. с. железницом .	1317	902	1119	574
Од 28. нов. до 7. дец. т. г. лађом . .	413	836	581	789
Свега	1730	1738	1700	1363

Београдске лицитације

а) Артилеријско-техничко одељење министар. војног одељења је за 31 Дец. тек. год. лицитацију за набавку 50.000 кар. сумпора у шипљама. Кауција за Србију 10, за странце 20 од сто од калкулитиране цене.

б) Артилеријско техничко одељење министр војног дражве 29. Дец. т. г. лицитацију за набавку 200.000 кила разношене пилитре. Кауција за Србина 10 за странца 20 од сто од калкулитиране цене.

в) Рударско одељење мин. кар. привреде одређује за 28. дец. т. г. лицитацију ради продаје 1000 килогр. антимонских руде. Кауција 10.000 дин. Услови у канцеларији истог одељења.

г) Артилеријско-техничко одељење мин. војног дражве 31. Дец. т. г. лицитацију у ремонтском ковачком заводу ради набавке осовина и шина за 120 кола. Кауција за Србију 10, а за странца 20 од сто од калкулитиране цене.

д) Београдска градска комисија продужује 20. Дец. т. г 11 комада дутпрних дрвених лежаја.

ђ) Управа војне одеће дражве 29. Децембра текуће године лицитацију за набавку 8000 кила конопљи. Услови и мустре у канцеларији исте управе

е) Министарство грађевина дражве 20. Децембра текуће године лицитацију за грађење осроде око ноге астрономске и метеорошке осроде. Кауција 600 динара.

ж) Управа главног складишта убојног материјала дражве 21. Децембра текуће године лицитацију за набавку 8800 комада потковица и 36000 кила каменог угљена. Кауција за Србина 10 од сто за странца 20 од сто од калкулитиране цене.

з) Управа војне одеће дражве 28., 29. и 31. Децембра текуће године лицитацију за набавку потребног јој материјала Услови и мустре у канцеларији исте управе.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 7. до 13. Децембра закључно пристало је пред општинску капитаре:

ТЕКИЋА	Чега	100 к. просечна цена	ТЕКИЋА	Чега	1 к. просечна цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
65	Бранша кукурузна	12—	7120	Сланине . . .	2·50
	Шишарке	—·—	271	Ужарице . . .	65·
223.010	Пшенице . .	13·50	656	Кајмака . . .	115
21.493	Кукуруза . .	10·30		Разне јестине	—·—
29.602	Раж . . .	12·70	392	Сира . . .	50—
637	Кукурузна брашна	8·—		Леја топљена	
23.472	Јечма пива .	11·20		Кожа сирове .	—·—
64.904	Овса . . .	12·60		Катрана . .	—·—
1.383	Јабуке . . .	18—		Цреса грађена	—·—
4245	Шљиве . . .	27·50		Шапирне кожне	—·—
6786	Крожњера пива	9·50	18.779	Свиња дебелих	75—
4745	Воће разне .	200	41	Рибе сирове.	160
1705	Црни лука .	8·		Сува месо, пра.	—·—
1114	Меда . . .	60—	23.800	Креча . . .	3.50
	Ораја . . .	—·—		Цеменат . . .	—·—
	Грожђа . . .	—·—		Купуса киселе	—·—
2040	Вока разна .	20—		Камена проста	—·—
577	Живине уређене			Дрвен разне .	—·—
	Ужлова кајсија	4·	227 715	Вина црна .	30·
13.481	Шљива суших	57—		Ракије кон. жеке	—·—
383	Масти . .	115	7.915	Ракије нљ. жеке	40—
52.900	Сена . . .	4·70			

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампа штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Спасо Хаџи Ристић

БРОЈ 54. ГОД. VIII.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за страни земље на годину . . . . . 9 дин.

Уторак 25. Децемб. 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату плаћа свако годишње на општинске суд а све кореспонденције на уредника
ГЛАСОВИ НЕ ПРАЋАЈУ СЕ.
Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ
НАРОШИ БЕОГРАДА

Збор грађана општине варошн Београда усвојио је предлоге Одбора општинског и 3. Јуна о. год. одобрио:

а) „Да се општина за грађење зграда за основне школе, за грађење водовода, пеја, клапице и канализације, за суделовање у грађењу витрпоа и за грађење воденре касарне задужи са 10.000.000 динара ефективних;“ и

б) „Да би се осигурало уредно плаћање интереса и отплате на овај зајам, и за време грађења као и после, да се на основу закона о варошкој трошарини у Београду, од 13. Јуна 1884. год. у споразуму са владом Његовога Величанства, уведе у најкраћем року трошарина на извесне предмете, а те предмете да одреди Одбор општински“.

На основу ових одлука зборских: и како се зајам мора остварити у скоро, да би се могли продужити ове године већ у велико започети, а од нове године предузети и остали велики послови, који су пројектовани — Одбор општине вар. Београда издао је правила о трошарини и прописао тарифу на које ће се предмете, како и по колико плаћаћивати на ове трошарине.

Правила о трошарини и тарифа добила су законску потврду указом Краљевске Владе од 21. ов. мес. према закону о трошарини и допуни истога с тим, да трошарина ступи у живот одмах.

Према овоме Суд општине варошн Београда објављује грађанима београдским да је почело од 21. ов. мес. плаћаћивање трошарине по правилима и тарифи објављеним у званичним „Српским Новинама“, и „Београдским Општинским Новинама“.

Трошарина ће се плаћати на овим главним тачкама:

При саској царинарници, жељезничкој царинарници, главној трошаринској станици, на хаџеровом тргу и на пошти; а сем тога и при трошаринским станицама, на другомима који воде у варош: „**топчидерској**“ „**крагујевачкој**“ „**смедеревској**“ и „**нишавачкој**“. Исто тако, по потреби и нарочиту, за проста кола која не воле предмете плаћаћу трошарине подложне, плаћаћивање се такса и при трошаринским стражарама, имено: „**виноградарској — бр. 3.**“ „**светосавског споменика — бр 5.**“ „**булубулдерској — бр. 7.**“ „**вишеградској —бр. 8.**“ „**дигларској — бр 10**“ и „**јеремовачкој — бр. 11.**“

Увођењу трошарине, као што је у своје време објашњено, морало се је приступити у животном интересу престонице. При одређивању тарифе, пазило се је да се најпотребније намирнице, као хлеб, ма у ком виду, не опорезују, и тако је трошарина заведена само на предмете, на које се лакше може плаћати. Али на колико и кад би у опште било тежак терет њезин, мора се она подносити ради извршења оних напред именованих великих реформа, које ће не само створити боље здравствене прилике него и повољније услове за свестрани развитак наше варошн, трговинско-привредни напредак и у опште за погоднији живот у њој.

У колико ће по тоже извршење великих реформа варошких бити од непосредне користи и по развитак престонице и по сваког појединог становника, у толико ним више места рачунати, да ће грађанство престонице и само радо пазити на сусрет дужностима које правила о трошарини налажу.

Све пак олакшице, које промету и трговини буде могуће чинити, гласна управа трошаринска, као и сви њезини органи, указиваће их и брзо и лако, као што ће и представништво општине водити бригу да трошарина не сметa трговини и сваобраћају, већ да се трговина подиже и унапреди, и да се створе све могуће удобности ради њеног развитка.

Што се пазај тиче неправилности, које би се могле појавити при увођању ове нове установе а грађанство би их сазнало и доставило председништву општине, може се рачунати узек на брзе и енергичне исправке и чување интереса и грађанства и престонице.

22. Децембра 1890. г. Аврр. 2890. у Београду.

ПРЕДСЕДНИК
НИКОЛА П. ПАШИЋ.

ЗАПИСНИК
Сидор Хаџи-Ристић.

УРЕДБА
О
ТРОШАРИНИ У ВАРОШИ БЕОГРАДУ

1. Општина београдска плаћаћивање трошарину на одређене предмете који се уносе у варош по привременим правилима, која се овде плаћају и уз која иду као саставни делови: тарифа по којој ће се трошарина плаћаћивати, и привремена правила о трошарини на оспане тромитне, и ове који су спомћени у антрепотима.

2. Општина београдска ће ова правила и тарифу примењивати и по њима трошарину наплаћивати у толико, у колико се поједине одредбе њихове не косе са законима и законодавним одлукама које постоје или ће постојати.

3. Приход од варошке трошарине у Београду, општина не може употребити ни на какву другу општинску потребу осим оних, које су законом о варошкој трошарини у Београду означене.

Приход овај водиће се по нарочитим за то спремљеним књигама и рачун о учињеним издацима из њега склапаће се и водиће особено, па ће тако подносити Главној Контроли на преглед у свему онако као је прописано законом о општинама за друге општинске рачуне.

III. КОЛ.

I. На прихода од трошарине има се општинство велики интерес, дакритикација њезина, која је општина београдска учинити рад изузетан у главну у варошци трговци, варошки у Београду задовољења потребе и реформа свих 4. закона о варошкој трошарини.

3. Правила о тарифи њеној.

А) ПРИВРЕМЕНА ПРАВИЛА
о наплаћивању трошарине у варошн Београду.

Чл. I. Управа општинске трошарине наплаћиваће трошаринску таксу на ове своје станцијама:

1. На пољима, тополама, крагујевачкој, смедеревској и нишавској, на којима је јединама и на крају варошн Београда постављена своје канцеларије.

2. На Сави, Дунаву и Сави, Дунаву на железници и у варошни.

Чл. II. У канцеларијама на крају варошн (чл. 1. т. 1) наплаћиваће се трошарина само на предмети општине од 16, 18, 25, 26 и 27 варошн трошаринске, осим тога на стања која, пре уласка у варош не 0·20 дин. фунтарен варошки, који се у варош врашају врашен или са таквима жерима, не плаћају никакве таксе ни у каквом износу.

Чл. III. На свим осталим пределу општинске тарифе трошарине, у којој напомињу у дотичним чланцима правила, наплаћиваће се трошарина при канцеларијама по трошаринским означеним у чл. 2 чл. 1. ових правила.

Кад предмети за које се трошарина плаћа при канцеларијама означеним у чл. 1 т. 2 имају се радн наплате трошарине, спровести тим канцеларијама, који ће наплаћа на канцеларији на пределу.

Чл. IV. Управа општинске трошарине ће у свима канцеларијама, у којима се трошарина плаћа, имати стално број стражара, који ће наплаћивати трошарину, кад год дође на пределу, и у варошн на улицама, на којима се налазе канцеларије, и у другим стан чл. III).

Чл. V. Управа општинске трошарине задржава је за себе право да у свако доба, кад год нађе за потребно, по свима правима, означеним у чл. 1 и 2 овога правила, може поставити и у варошн и на пределу своје стражаре, који ће трошарину наплаћивати.

Чл. VI. Управа општинске трошарине у свим чланцима трошарине, према којима је у варошн Београду, задржава за себе право да, кад год нађе за потребно, по количини, врсти и важности предмета, на које наплаћује трошарину, може наплаћивати трошарину и на предмети, који нису у тарифи означени, по аналогији са предметима, који су у тарифи означени.

Ако ствари, документа нема, онда ће управа одредити предмет и напомене, и према тој мери и оцени трошарину плаћати.

Ако ће само управа постојати и онда, кад ће се подаци добивати ових управа, у којој ће се испитивати при подношењу истих уверења.

Чл. VII. Ако би се десило да на руку трошаринских органа дођу предмети трошарине подложни, а спроводе се не јави да исту плати, трошарински ће органи такве предмете одмах спровести канцеларије управе општинске трошарине.

Управник трошарине дужан је предмете сместити у свој магацин, о теме саставити протокол и пријаве за 24 часа општинског суда, да попише своја једног органа, да се о овоме уверн и протоколу оверн.

Ако се све стварн кваре подложне или се пошаљу управа ће их, у споразуму са полицијском влашћу, јавно продати и новац, пуштајући послати не плаћати трошаринску таксу и трошководног приреза. Тај ће новац општински суд сачувати у своје касе за годину и један дан. Ако се власници стварн не јави у том року, новац ће пристати каси општинској.

Ако ако ове стварн кваре подложне,

а) На стварі, које леже 30 и више дана, на 100 кгр. по 0·10 дин. дневно; на 1 комад (до 500 кгр.) по 0·40 дин. дневно.

б) На стварі, које леже више од 30 дана, наплаћује управа за прва 30 дана по горњој тарифи, а све остале дане наплаћује само на 100 кгр. по 0·50 дин. дневно, и на једна кола (до 500 кгр.) по 0·20 дин. дневно.

Чл. X. Сваки онај, који се усуди да оде пловећи трговачку, биће казнен као кријумчар по закону робе среда за кумрук.

Онај, који кријумчарење пријави, добија у награду ... од казне.

Чл. XI. Сваки орган трговачки има право да сваку кола, товаре и терете, који улазе у варош, претресе, и најпре стари подвргне плаћању трговачке на начин, који је овде прописан.

Чл. XII. Све случајеве, који овим прописима нису предвиђени, расправљаће суд општински, који ће се ре-шене сматрати као дотле овим правилима, а брзином као и правило за све будуће сличне случајеве, у колико се ње-ове одлуке заснивају и налозданим одлукама које постоје.

Чл. XIII. Сва трошкарења органа нарочито биће према свакоме учтиво и предусретљиво. Ако се противно доказе суду, ће их општинска, не достану трговачког, правилима казнити.

Чл. XIV. Према потребе и находењу управе општинске трговачке, може бити постављен око варошке и више њених станица, које ће наплаћивати трговачку такси сваког кола, а робу подложну трговачкој такси евидентно по издавању од њих истих трговачких налоге-ларија, које ће у споменуте у чл. 1. чин. 2.

Чл. XV. Сваки товарни кола (до једне тоне) кад плате 0·80 дин. општинским их чиновницима бесплатно, јер је у горњој цени урачуната и квитанција, о чему треба да сведоче печат на њима. Повратна кола и сваки друга кола товаре дрва једне тоне, плаћају 1·20 дин. где је, и такође урачуната и квитанција.

Без квитанције, свака кола товарна, као и она с једним коњем, товарна или празна, плаћају као обично, по 0·20 дин. сва кола с два коња, а товарна коњ, магарац или мазга са квитанцијом плаћају 0·10 дин.

Чл. VI. Од наплаћивања трговачке ослобађају се ове стварі:

а) стварі за Краљев Двор;

б) стварі за цивилне и наступајуће страних држава;

в) стварі за државну и општинску потребу, и

г) које пролазе кроз варош (транзитом).

Ако нађе ове ствари ван тих, у којих случаја се од њих плаћа 0·20 дин.

Чл. XVII. Сваки управа трговачки, решавајући о томе, које ће ствари по чл. XVI. плаћати ослобођене.

Чл. VIII. О наплаћању и досадњавању правила, да ће наплаћивати само Одбор општине варошке и одређени од њега. Ради по закону.

Чл. XIX. Ова правила као и све досадње наредбе, о којима говоре ова правила, општинска управа поднеће, ради, пред обнародавања, мору у свакој трговачкој канцеларији бити на уседном месту изложена.

Б) ПРИВРЕМЕНА ПРАВИЛА

о трговачким кућама, пословима и сајмовима у Београду и у интересима.

Чл. I. Сваки домаћи трговац у овом граду, на коме лежи терет трговачке, дужан је књиговодствена напети само у сваком свом пословању, као је улаз, и пр. у њих, сајдуку, бала и т. д. а у напису у њиној књизници.

Чл. II. На сваки, који је спомињен у интересу, на плаћа се трговачка се дође, док се не врати у варош не уђеш, и то по овоме, колико се уђеш. А по себи се разуме, да је за сваки плаћају закарину, дође ли у интересу.

Чл. III. Сваки сопственик сепаша, који је желео да свој сепаш смести у свој магацин, мора одмах платити сву трговачку.

Ако би ко ово одавнице у том, да не плати трговачку да сепаш, мора се управи трговачкој јемчити, која је сепаш, на које трговачка није плаћена, пласбарати: или да се магацинер изјави са тим ранге браће да неће ништа од тих брава да задржи за себе, друга предмет управу и треба управо трговачкој. Ако се сепаш пловаби мора се обвезати да под јемством дај спутрна гревања, неће пловаберан сепаш на магазе изнети без знања управе трговачке. Ученик да против ових правила, биће дужан он и његово јемци солидарно да на плаћа сепаш плаће трговачку и у чим каже ова двадесет точка.

Чл. IV. Ова одавнице среда само на 9 месеци, и је трговачка се у року од 9 месеци на сав сепаш кора плаћати, који лежи у приватном магазину. После овога рока трговачка ће се наплатити спецутвених, чији ће сопственика или њихових јемци.

Чл. V. Плоховбране ће се напрашти на трговац оне стаменица робе, по орган трговачком двана је да се стара, да ће се узме трошка буде. За сваку пловбу плаће сопственик робе по 0·10 дин., и по закону прија-

---

Берпар спасе ти гвинеја, дуван и гардероб.

Он живи на улици НА ВРХУ ЗЕМЉЕ.

Као и тадашњи Берпар је сваки благо у најпорнатији пуни свој материјал сматрајући да ће га сигурно

Но... Пуни ум не зна да се ствари не предвиђају. Као што је Берпар у свом веку пуно пуних ствари сматрао, тако је и сада, па и сам је Берпар, да је ствари не предвиђа, и да је ствари не предвиђа.

Берпар се дуго мотао у кварцу по свачаким радовима, дипуће радионице плућа и тонеће се од задовољства.

Улице беху пуне свега и свачега. Та гомила мислише Берпару као да је он сам пловећи. Ма чему хоће тај сред по сопственој радости.

Берпар размишљаше колико је може изнети свакојаког блага и одавнице од задовољства сопственог.

Поче добрављати и пропловљати ствари, које је ствари пловећи, да ће да ће ...

...

дајућу таксену жарку. Ако трошарина даје капап, рачунајће му се исти као код ћумрука.

Чл. VI. Плаћа од сриског ћумрука удаљена, иреди и за трошарину. По ири сакидању исте морат присуствовати и органи трошарипске управе. У противном сматраће се за крађу чарење.

Еспап, који ће само кроз варош проћи, нити ће платити трошарину нити плаћају, по само 0·20 дин. од натоварених кола. Овај еспап кора трошарински органи кроз варош до краја спроводиће.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

XIII. РЕДОВНИ САСТАНАК
17. Децембра 1890. године

Председање чаи г. г. Карапанић: беле чланови одбора: М. Ј. Марковић, Р. Ђорђевић, Ј. Стојковић, Ј. Симић, Д. Домазетић, С. Д. Младеновић, Др. М. Т. Лесо, С. Чађевић, М. Капетановић, Р. Петровић, М. Цветковић, М. Јанковић, П. Р. Поповић, Р. Дмитрић, А. Ј. Олећ, Д. Младеновић, К. Б. Михаиловић, Ј. М. Тодић, Б. Д. Гашовић, М. Јовановић, Ђ. С. Новаковић, К. П. Михаиловић, А. Шпиц, Ас. Јовановић, М. Вељковић, Ђ. Димитријевић, Ј. Ж. Ђурић, В. Ветровић, Ј. Петковић, М. С. Дечић, М. М. Терзибашић.

I

Пре но што се прешло на дневни ред поново је разговор одборник г. Димитрије Младеновић о томе, чаио би требало поновити преглед свиња не само маренпих зекарима него и недиљношним прегледачима, за које се она за су преглед ничи и врше пеки сигурније од коренпих зекара, који прегледају на живо палосе до је број варош а после клања за је бољима.

Председник тврди да је од стране самих клача било злоупотреба тимо, што су за клање приводили друге броје а не прегледног, да би тим прегледа прегледа; али да се томо стане на пут, поручене су старне за решавање редпог прегледних свиња.

Према томе и пако лекиком није допуштено да стоку прегледају и други но сем дипломисаних мед. лекара — прешло се на дневни ред прено ових питања.

II

Одборник г. К. Б. Михаиловић чини примедбу да се стока општинска не пуштаа као што ваља — па што је председништво најавило : да је суд већ предузео нужне мере према лицу коме је потпишене стоке устуилено.

III.

Председништво износи акт водоводне надзорне комисије којим јавља да се према уговору са г. О. Сиреновом њему има уступити градеће 5 бунара његовога система и да је погодба закључена за 42.000 динара.

По саслушању акта (А.Бр.2299) одбор је усвојио да се по предлогу комисије поступи као је погођена цена у грађанима предрачуна; о чему да се суд увери па и одбор извести.

IV.

По саслушању извештаја о ценама жита и брашна (А.Бр. 2351) решено: да се повиси цена хлебу са једном паром динарском по калограму.

У исто време и изабрана комисија од г.г. Др. М. Т. Лесо, Мате Јовановића, Ђоке Николића, Радована Дрогошића и старешине хлебарског еснафа, са задатком: да састави таблицу према ценама брашна, по којој ће у будуће узек моћи сам Суд на праћу сваког месеца објављивати цену хлеба према садашњој цени брашна.

V

Председништво саопштава да је за данашњу радњу извештај комисије, која је било поверено да прегледа и предлози како осветљење треба извести: да ли електрично или светлећим гасом.

Извештај комисије (А.Бр. 2483) гласи (овди на 5 страни овога броја).

По саслушању извештаја нашла се подужна дебата после које је решено: да се извештај с предлогом у њему усвоји и домах решење отечај за електрично осветљење. Отечај да се састави исто комисија, која је и питање о осветљењу прочуила.

VI.

Одборник г. Др. Марко Лесо реферише, као известилац комисије, да је комисија поји су се пријавили за општинског лекара у вирту терапијском, комисија нашла да јој нала предложити двојицу г.г. Др. Марка Марковића и Др. Данила Дапчевића, јашто ова иеђу осталима имају прикотпо с тога што су и београђани.

Према овоме стављено је на гласање питање и већином гласова решено: да се упражњено место општинског лекара на вирту терапијски поверн г. Др. Данилу Дапчевићу.

РАДОВИ НА ВОДОВОДУ
ИЗВЕШТАЈ НАДЗОРНЕ КОМИСИЈЕ
12. Децембра 1890. год.

Водоводна надзорна комисија водиса је извештај о радовима на водоводу за претарошки и прошли месец, Октобар и Новембар, а то само о радовима на реконструкцији двогиљег главног водовода. Извештај тај гласи:

„НИЈЕ СЕ САСТАЛА КОМИСИЈА"
СЦЕНА ИЗ ЖИВОТА НАШИХ ДОВА

Онога пута са Саборне праве није се чуло оно велико звоно, на чији се јек сваки у граду пита: „да ли је то умро?" Велико звоно, за велику таксу, оглашава испуштену душу само „срећних" смртника....

У жалењу и жалној собн, коју испуњују сва нагледа беде, надахнула је мајка неторо дсце. Над телом њеним очајно нарате одрасли ћи, а плачем јој помажу три душарца. Неколико дана искупиле се — чине последњи дут своју према умрлој.

— Коме ће она бедна деца? —

— Ко ли ће их једну заштитити!...

— Вила су се око мајке, као-тако, а сад?....

— Тешко сирочади без мајчина загрљаја....

Овако шапћаху једна другој искупљене жене, кад у собу уђе постар човек. Скиде шубуру, прође умрлој, па онда па прогуси. Из груди му се оте јаук:

— Ој Стојане, браће, шта ти деца дочекаше!...

Ко ли је био тај Стојан! —

*

Тамо у оном најстаријем крају града, што је данас полу празна, има једна стара кућа са коју се незна прво добро зпало. Сада је се слабо но сећа, а када је у њој живео Стојан П... шесу набијала из ње многобројни пријатељи. Домаћин је био једап од прних људи, старијега кова. Носио је свегда ниже јупачкога ода из 1813. а увек га и сопственом заслугом 1862. Богата. Ко исељике Турци. Отојан је живо новеко трговину, среће му брзо стаде пред њуном, те се у скоро јако обогати. Није то био цил његова живота. Изродите деду, одгајити синове, оставити им у аманет да се покажу достојни деда свога, да поштују дакле заставу српску и слободу је на Косову — за те је одвајке онице живео он.

Колико је сумњичена, раббо дух његов. Колико је њих растресао и учврстио у вери да шесу далеко дани потпуне слободе народне....

Био је срећан да га жена обдари прво пушним дететом. О, како се је то славно дан крштења! Куи даде детету име Боривој, а кубуре пращкаше да буду знамење очева уздања.

За дапи осам година Стојан доби пер и три сина, али му се ее исгуни жеља јутбогаспска. . Подизао је деду уворите родитељског дубави. Кад најстарије српи основну школу, говорише неки: „поду га нек научи све школе, пажеће је дете".

— Море, Стојане, рекоше му једнпи куи Миро, не дирај дете из школе, нек му буде, кад одрасте, шпрок свет.

— Рстке сп памети, куме, али ти се чудим како у

I. Реконструкција постојећег водовода.

На водоводу билибајдерском извршени су ови радови:

1. Довршено је испражњавање већ ухваћених извора;

2. Продужено је и довршено копање рова за полагање земљаних цеви до главне суточнице;

3. Продужење је полагање цеви од печене земље за спровод воде од извора до главне суточнице и до 1. Децембра положено је 960 метара тих цеви;

4. Копан је ров за полагање гвоздених цеви од главне суточнице, у правцу ка резервоару на тркалишту, и ископано је 1352,,, метро дужине;

5. У ископани ров положено је 1352,,, м. гвоздених цеви од 125"" пречника и пошто су цеви у рову издржале пробу од 10 атмосфера притиска, ров је затрпан;

6. Отпочете је и довршено грађење резервоара на тркалишту, осим малтерисања у самом резервоару;

7. Од резервоара копан је ров ратарском улицом, преко калдрмисаног трга до бодљичке улице, са дужином од 1080 метара;

8. У тај ров положено је 1080 м. цеви од ливеног гвожђа 80"" пречника и по извршеној проби ров је затрпан и калдрма доведена у пређашње стање.

На варошком водоводу извршени су ови радови:

1. Саздана је нова суточница за све изворе варошког водовода;

2. Поправљен стари акведукт, звани „кршна Бунарџија" и поред њега саздан је нов у који је наместена цев за отицање сувишне воде;

3. Резервоар на западном врачару довршен је и отпочето малтерисање изнутра;

4. Копан је 2680 м. дугачак ров за полагање гвоздених цеви од тог резервоара до главне суточнице;

5. У тај ров положено је на дужину од 2160 метара цеви од ливеног гвожђа 125"" пречника, а од тих је 1240 м. по издржаној проби затрпано;

6. Од резервоара идући сарајевској улици ископан је на дужину од 240 м. ров и у исти положено 240 м. цеви од ливеног гвожђа, пречника 125"", и по извршеној проби ров је затрпан.

У циљу за испитивање цена, у старом селу, испитано је од 9. Октобра до 26. Новембра тек. године: 1264 ком. гвоздених цеви од 125"" преч. по 3 м сега 3792 м

8	„	„	„	са ободом	„	24 „
250	„	„	„	100""	„	750 „
943	„	„	„	80 „	„	2829 „
94	„	„	„	50 „	„	188 „
64	лукова			од 125""	сега	38 „
36	„	„	„	100 „	„	20 „
60	„	„	„	80 „	„	31 „
36	„	„	„	50 „	„	17 „
68	делова са наглавком на оба краја				„	11 „
					Сега	7760 м

Сем тога набушен је поред шупе један бунар из кога се пади потребна вода за испитивање цеви.

II. Нов водовод.

Пошто су сва бушења довршена у прошлом месецу, то је у току овог месеца наложен и у исто сагрлежној шупи код белих вода сместен, сав материјал за грађење бунара, који је за време предходних радова набављен.

Предузимач Ненадић превалчио је материјал за грађење службене зграде, исконао темеље за исту и за 1 м. висине наидно темеље. По што је ирад настуиио, то му даље рад обустављен.

III. Одржавање садашњег водовода.

Услед снега и кише која је после дуже суше наступила, долазила је из ранијег водовода и из извора код три крушке мутна вода, с тога је, у колико је кишне време дозвољавало, рађено на томе, да се замуљивању стазе на пут тиме, што је напад извора сабрано земљиште и грађени шанчеви, за одвод кишнице која се кроз пукотине и критчиване у изворе сливала и мутила их, а предузете су мере, да се замуљивање извора сасеци одклони.

Мочарасто и кишовито време, које је за прошла два месеца било, спречавало је и отежавало рад у пољу.

У року прошлог месеца одржала је лицитација за набавку потребних цеви за нов водовод. Резултат о исходу те лицитације познат је Суду из нарочитог извештаја.

Исто тако одржала је лицитација за копање рова за полагање цеви у варошки, а стари водовод, ну њихове цене нису биле повољне, то је комисија решила да се тај посао у режији ради.

Расписане су лицитације за набавку потребних заптварача и хидраната за нов водовод, као и за копање рова и полагање цева за нов водовод.

До краја прошлог мес. добивено је од фирме Руд. Бенинг и Комп. ливених гвоздених цеви и то:

1137	комада од 125""	пречн.	3 м	дужине	сега	3951 м
250	„	„	100 „	„	„	750 „
1317	„	„	80 „	„	„	519 „
275	„	„	50 „	2 „	„	3550 „
и 8	„	„	150 „	са ободом		24 „

са потребним деловима.

овоме грешили, одговори Стојан. Јадне ти школе а још грђа свет! Море човече још много година требаће овој нашој малој и нејакој држави — мушке снаге и челичних живаца, да се боре, падају и мру. Ја ти моју децу нећу у војничке школе. Нек од мене изуче што сам ја од бабе — требаће ми борити се.

— На шта ће им школа томе сметати!

— О, те још како би их променила! Зар можеш и мислити да би они остали стојанови синови дедине крви. Не, моја жуме, мекушчад би то била, мекушчад... Нису за нас још тешке књиге и науке, док нам нема слободна живота. Хајдар и пушка — на то да их учимо најпре и највише нашу децу: требаће сметити Косово! А лако ће после учувад учити високе науке у слободној и великој Србији.

Овако је Стојан судио а не зна да ли је и грешно он!

Али не би суђено Стојану да дочека нелемо време, да подигне децу своју. Среће се од једном окрете од њега и задеси га голема штета. Беше уложио сав капитал у со и шљиве. У једном га послу нпат упропасти, у другом цена уби. Паде у тежак положај. Зане снажно да исправи трудом и знојем. Радно је, трчао и путовао. Врућица га сиђе на путу, а за десет дана више био више у животу.

О, како је брзо пролурио глас о његовој смрти. „Стојан је умро!" — „Ђ, сирома Стојан!" — „Их, онакав човек!" — чудо се је на све стране. И старо и младо, и богато и сиротс — испрати га до вечне куће. И сиротс!! Ах, а и ко би ире? Та Стојан је више свега био ил женит човек, пун милосрђа, пун самилности. Чинио је много сиротиња, помагао редом, где-год је досшео; залиљао сваку сирочс, делио и капом и шаком — више, но што је и могао.

Да ли је и сам о томе тада морао прописти?...

*

Остала је бедна жена да се с недораслом децом пати. Научена добру, требаше јој или подаћи или се одрлати. Храбрили је добри људи: реши су да ће бити и можеш. Можеш?! О да нерсетне речи! Од кога можеш?! — Можеш није било. А и тешко је то пасти другоме на помоћ. Колико их је у нас што радо помажу десницом да не види левица!... Они, што из отворена дома стојанова не избијаше, сада исчезоше — нестаде их. Пад стојанов, потсекао је крила и кум-Миру и побратим-Косту, те и они не могоше помагати. Требало је дакле научити се, и честита Јана предаде се судбини свесно и решено. Сваки се и прикупи децу, на отпоре мучну и тешку борбу са сарожавштпом и новољом свако врсте, молећи Бога и јутром и вечером, да јој само даде снаге, да издржи докле деца не одрасту и на своје ноге стигну, али...

Нажои шест година и Јана паде. паде у постељу, да се на ње више не подигне!

Шта ли је Боже сваки, над још мосиле надржата!..

Од вирне Брања Рехлине Калштенбурга цеви од ковашке гвожђа и то:

70 комада од 38^{mm} пречника свега 343.56 мет.
392 „ 25„ „ „ 1846,40 „

са потребним деловима.

Од вирне Једерер и Несеви цеви од исечене земље: 1251 м од 100^{mm} пречника са потребним деловима.

Наданица је утрошена при радовима на бабељдарском и карошком водоводу, сем сталних надзорника, свега 6855$^{1}/_{2}$ надница.

У општинском сењаку при испитивању сводених цеви 207 надница; и на

Одржавање постојећег водовода 102$^{1}/_{2}$ надница.

IV. Канализација.

Привршавање и сређивање података за израду генералног пројекта за канализацију довршено је и послато г. Хобрехту у Берлин и г. Смреверу у Манхајм, ради израде генералног пројекта.

ИЗВЕШТАЈ

комисије за осветљење варошки Београда.

Данашња престоница Београд је готово без осветљења, јер се у осветљено варошки не могу сматрати неких 600 петролејских сењера, растурених по улицама од 50—60 километара целокупне дужине, од којих још тешко да је три четвртине снабдевено у добром стању. Београд, који тежи да достане образи тачка између истока и запада, не може више остати неосветљен. Београд, као најближе вакуду међу свима источним варошима, мора први успоставити најновије успехе у науци и култури, на дакле мора успоставити и ово осветљење, које је поуда у свакој погледу оправдана као најбоље; Београд као престоница краљевине мора свима нашим варошима у унутрашности показати пут, којим се иде за напретку и цивилизацији; Београд, као престоница, мора бити пристојним осветљен.

Те сво нашли наши су потписани чланови комисије за осветљење Београда пред очима, кад смо приступали своме послу; на све те тачке имали смо на ум сво прегледали поједине врсте вештачког осветљења. Па сигурни у правилност схватања тога питања, као и у оцену разлога који су нас руководили за решење њеново, ми смо изложено пред одбор општине београдске и разлоге и резултате тога нашега проучавања.

Пред нама стоје две у неколико само главне, али међу тим у стварн врло различите врсте вештачког осветљења: гасно и електрично. Прво је много старије, познатије па и примењеније; друго се појавило тек пре врло кратког времена, дотле је ретко, нарочито код нас, у већем размеру употребљено, па за то и непознато.

Кад би се тицало осветљења само улица београдских, ми би врло брзо били готови, јер је осветљење Београда сада само толико важно, што је владара у врло рђавом стању. Ми дакле, који у ноћи по нашим варошким сокацима не можемо без опасности за живот и имање, који не можемо без страха ни ићи ни стајати испред куће, која се сиромашно, дуванско-ракијско-кафанско-ћумурско-ћубретарско-ћумбирско-ћумезно-ћумрукчијско-ћумлијско-ћумурџијско-ћумбирџијско-ћумезџијско-ћумрукчијско-ћумлијџ

Ва што да је се у старо време нема јака светлост употребљавали да се осветле сви које су на то осуђени. Овај који је осуђен да читави дан своје очију затворен је на дуже време у мрачан простор па је после изведен и приморан да гледи у сунце. Тако исто има примера да се може осленити и од музике.

И светлост одбојна на светле сводне површине, изазива болност у очима. Од очију пате и радници на стакленим фабрикама, литографи, штампарима и т. д.

Сви ови примери показују да светлост може штетно утицати на очи, али не нужно у свим тих и начин како то бива. Кад се очима непосредно гледа у светлост, на бела она јака или слаба, увек ће она бити штетна по њих; ако тад исто нам од сунца завису очи, тако исто не ће бити моће видети ништа и кад будете со длаке гледали само једни минут у обичну петролејску лампу или у гасни пламен. И они који су од овде код нас звали за електрична светлост јака, сви су они, што, што је та светлост била нова стар, гледали у лампу која им је пуканно засвенли очи. Кад електрична светлост постане обична ствар, нико неће пазити на њезе да у њу зала и сваке ће опасности за очи нестати. Кад би се сутра запалила на свој какво нико сунце сви би у м' упрли своје очи и нико би велики део осленио; ово ни ће наше сунце, пољади за то што га сви знамо, нао неће ни да погледа, за што се ваше на њ' и не жало, а ово је нуд а нико јаке од сваке електричне лампе.

Утицај светлости на очи, дакле зависи од начина како се гледа, и електрично ће осветљење бити у неколико штетно док буде ново, јер ће свако гледати пре у лампу него у предмете које она осветљава. Кад електрична светлост постане обично ствар. Онда се нико на њу неће пазити.

Међу тим да нашло, какве су то болести које долазе од осветљења електричном светлошћу и које се тако често од необавештених лицем као страшно против електричне светлости?

Једна је чак ово изнесене нико пријаве да сам од ње имати прошле године, те према томе ни искуства ни у чему се светаја та болест. Она се добија онда кад се из ближине гледа у електрични пламен, који има јачину од једне, две или више хиљада свећа. И за ово време док се у пламен гледа, не осећа се ништа, али кад се после и прошло једно или два сата, онда човека пробуде нејаки болови у очу, очи засузе и отеку, па нешто тако стане потиран нешалних сата, сви болови прођу. Према томе биће и кад ће бити јака светлост, нит од ње ни ће пати ни сви који уопште прале него ове, који ће имати да посматрају или гледају светлост из ближа јер ће до сад нико из публике није рабољао од електричне светлости, а од оних који су морали из ближа да гледају у електричну светлост нико није до сад осленио.

Онде нам дама да напоменемо да се ови рабољи не за то, што је то била светлост електрична, него за то што је била јака и изблиза гледана. Исто је чак комисије болесно од очију и услед посматрања сунца и болових су били у свему исти са онима од електричне светлости. Ако се дакле ко и рабоље од јаке светлине правих, нити ако наш живот проходимо на дневној сунченој светлости и нико се не жали да му је обична дневна светлост сувише јака, ма да је многотрпна пута јача и од најјаче електричне светлости.

Ва оваите да је то болешање од кога стрепиу наши суграђани, ако би било електрично осветљење, релативна ствар. Од ње ће боловати они, који су и до сад боловали, а то су они, који су због женитбања саме светлости принуђени да по неколико сати гледају јак електрични пламен; а за сваког другог, који ради поред тог пламена, нема никакве опасности.

Противници јаког електричне светлости, нашли до је у том погледу бола гасна светлост, јер се од ње нико није до сад разболео. Они кажу, да треба гасну светлост бон за то успоставити што је слаба те се можемо плашити запаљена очију нао од сувише јаке светлости.

Ма сви видели за добија запаљене очију од сувише јаке светлости: видели смо до је та болест огранична само на оне, који се баве нарочитим испитивањем самих тих јаких светлости и за нико нисмо за публике од те болести не пати. Ма у нетачах примећено да се од гасне светлости не може добити запаљене очију јер је сувише слаба за то. А ми у замену за то поред гасне светлости, очи имо од друге болести та који се она да доводи једино од сувише слабог осветљења. То је противност.

Истина ово је наше тако напредовало да може да прави и сувише слабу и сувише јаку светлост тиме, што се почиња служити и овиме, то регулише позицију светлости, а ни и то регулисање има извесне границе.

Кад имамо потребе да радимо са светлом, која је сувише слаба, ми ћемо предмет који гледамо, приближити нашем оку. Кад то учинимо онда се у оку изврши извесна промена — очница се искупта.

Ако то траје мало, онда чим престане, очни се очница враћа како је и било, и ништа му не шкоди. Но ако то траје дуго и ношени се сваки дан по више сата, онда ће очница остати непрчена, и ће сви остали крвљовићи. То су последице слабог осветљења. Од тога пате сви они који раде сувом слабог осветљења. Доказ да се доиста тако од одговарајућег осветљења показују статистичке податке који се најбоље могу да добијају по школама.

Ви знате да ђаци дон су у школи тамо више уре, главно учење предмета врши се у вече, кад куће, при светлости дамце, при вештачком осветљењу, које је у највише случајева врло недовољно.

Из статистичких података појављених из таквих школа, показује се да то њихо учење увећана број случајева кратковидности. Професор Кон испитао је 9400 ђака из 24 немачки гимназије и нашао је, да процент кратковидности износи 27 од сто у првој, 27 од сто у другој, 26 од сто у трећој, 40 од сто у четвртој, 55 од сто у петој и 58 од сто у шестој години школовања, дакле више од половине ђака постали су кратковиди. Из тога дакле јасно видите, како је штетно по очи ако је осветљење слабо, што ће бити случај ако употребе гасно осветљење. Истина ми можемо да увећамо гасно осветљење увећаним бројем лампи. Али ви ћете видети мало час друге разлог, који нам не дозвољава знатно увећавање броја лампи те према томе ни се успоје гасно осветљење, боловаће од кратковидности ни ова ни нити непосредно вечају посла са самом гасном светлошћу (као што код електричне светлости од запаљена очију пате само они, који су светлост пречисто по ближа гледају) него 30 до 50 од сто оне публике која се тек светлошћу служи.

Из свега тога изази да са здравственог гледишта ни нашо је ни боља електрична светлост од гасне.

*

Кад ми како тако горе и доје светлост, онда се поред светлости, у исто време, дазла и топлота о којој мора хигијеничар да води рачуна, јер ова може је бити такве врсте лампе осетиће загрејане главе, ногта и очију, услед тога је испаравање очно веће јаче, очи се суше и запаљене очију јавла се као последица.

С тога треба да нешмо како у погледу температуре стоје гасна и електрична светлост

Врло је нашо опита чињене у тим погледу да се нађе који је неки нижи топлото: да ли гасна или електрична лампа не ће јачине и сушу се нашо да је температуре гасне светлости два пут нега од електричне светлости нете јачине.

И ово дакле обемо да водимо рачуна и о температури обе светла нижом, онда ово врлућени да се тог гледишта успомено само електрично осветљење, као мање штетно по главу и очи.

Чувени хигијеничар Петенкофер из Минхена, који је познат са својих испитивања гасног и електричног осветљења, после многобројних и дугогодишњих опита закључио је да у том погледу нема узек претпостављати гасном осветљењу електрично.

Дакле запаљење очију, које сво избегли под гасне светлости самобоју нашом, стекли сво тиме што гасна светлост јачо загреја главу и очи, то нарса пријемљивости нашима и запаљење очију и главобољу.

(заставник ов.)

БЕОГРАЂАНИ!

Само још неколико дана, па ће се и у Београду вршити попис људства и домаће стоке на начин како се у целом образованом свету овакви пописи чине. Ово велико и тешко предузеће, има да се изврши за једва дан, и то 31. Децембра ове године, а биће далеко веће и пространије од свију досадашњих пописа.

За београдско становништво пописи нису никаква новина, само је сада разлика та, што не жоре сваки грађанин лично долазити код пописне комисије, да уписе себе и своје, него се чини олакшица тиме, што ће становништво пописати по домовима наречити пописивачи, како закон о пописивању душетва и домаће стоке наређује.

Као што је познато, напредне државе пописују редовно од времена на време, своје становништво, занате, имања, стоку, и т. д. све ако потребе да се тачно зна бројно стање, величина народа, његова продуктивна снага, имућство итд. Користи пак које од тачног пописа има свака уређена држава односно општина, на и само становништво, очигледне су и опште познате, тако да би било и излишно ређати их.

На одговора на оно мало питања, што се задаје у спремљеним пописним листама, које ће се раздати сваној породици на дан 29. тек. мес. добиће сё подаци о становништву, које држава и општина треба да имају и знају. И ако сваки грађанин, чим листу добије, уписе или сам или помоћу пописивача све оно што се од њега жели да дозна, онда је више но сигурно, да ће бити ово државно предузеће крунисано потпуним успехом, чиме ће се и доказати, да и под нас може, благодарећи просвећености становништва, ово велики посао опште користи, да се уради тачно као и у најнапредније општини, што ће служити само на част нашој престоници и целоме становништву.

Рачунећи даке на патриотизам грађана престонице, који и у овом послу даване и општине треба да не остане постиђена, а тога неће бити ако сваки полно успех пописа потпокорне. — може се унапред тврдити, да ће овај садањи попис бити наведен и правилно и потпуно, те да се једном на корист и дражае и општине и становништва, сазна право бројно стање београдског живља.

Пописивачи ће указивати становништву олакшице за правилно попуњавање листа; али и грађанство пописивачима треба од своје стране да олакша испуњење ове опште дужности народ општој користи.

Оволико мислила је главна пописна комисија да неће бити излишно ако се нагласи становништву.

Од стране суда општине варошн Београда 22. Децембра 1890. год. АБр. 2501.

ДОПИСИ ГРАЂАНА

18. Децембра 1890. г.

Нашима вежбаност — слабо зарад.

У сваког напоја и неуређеног друштва, односно општине, природно жоре многи послов сметати да на ред дође: све ће од једнон не моће. То се мора признати, и признаје се. Али се с правом може много што шта приписате у кривицу и простом немару. Колико је о колико стварн које имедеђу ситнице; које се нечете одлаку; преко којих се лако прелази, без процењивања: да ли је све баш тако „ситно", и да ли се у њихој ситници не налази части и који вело крупан интерес.

Од када је јоп општина могла на пр. да одгађавање спровођа преда мову за сиротог жену. За што се није учинило? — Просто са немара и одавог схватања стварн. Вешало се и лакало како једна лепа пословицу по бушалима и влажном забавима, како су новчани слушаоци људи, којима се шала да их чувају, а не да служе итд. Па шала мимо све прекоре. прошло се и без опоравала глава. Хвала богу те је једном данашња општинска управа са другштвом ресулисала то питање које од толико година увек беше само ствар „ситнице пролазне", те се тако не зна до данас ни за једно отворене које је општина имала на пут, и ако је за свако трошила дуго знатне суме.

Исто тако, ако се не буде хтело једном озбиљније гледати на сва запомарења питања, исто тако велики бобе и са оспособљен дом за остарелс и немоћно људе наше општине. Огромне сваке године општина на одвојено издвајање, деси много хиљада о светлим празницима, плаћа редовно лекарије, а је ли што тиме помогнуто. Зидаће само по страћарама у којима живе те људи, старци и старице, и најзлеће, како су попрај све помоћи остальени тропиме дану и чемеру. У зеденим пештерама, без леба и најмањије воге, у нечистоћи и пријатељи трају своје последње дане чланови општине, који су дуго година полезни терете, и од којих је — смело слободно рећи — но неки и доста користи чинио онолико док је био у реду своје снаге, и докле га није беда снашла, да нађе у крајње сиромаштво и немоћ. На тај је дело следили како се зломе чланови општине, докле год тон уживају помоћ и они која су са страна, и која нита би требало, нити би их смели помоћи на штету своје сиротиње.

О овоме је и говорено и писано досто. Једном треба дати. Дати ће бити, ако се само хоће. Издаци које општина данас чини, с нама повећаће, довољни су да се установи дом за потребне остарелих и немоћних оправљених онако, како се то ради по свима уређеним општинама.

Ако је нита грозно, и немилосрдно, онаста је у најмањој мери документа за, тако рећи скитњају на очима свију нас. Голаки људи, који је друштво, општина, дужна да не оставите. Нека сваки стане на сред пруг, па нека осмисли како ће људима у овом студеном данима, над ни нала жалете од десетак динара, у новцу или добитку, докле год ни се не те суме нађе да дође бољи пога у дому.

О организацији дом, нала засебно питата. За овај пут главна ми је цељ да укажем пред на једап начин, на једну нарочиту нашу немилиност, која стоји у вези, и због које неће ни бити великих заштитника и прилога појединих имућних грађана из којих би се надлежни могао лакше и одлучније дом за сирочад и за немоћне.

Тај немар, та немилиност је у томе, што се не води никаки рачун о онаме што је код ни завештао. Ено у дворишту општинског нита пуно отаднала, са срдњим рамонима.

А пар ниje требало одавно да на цељима и свима онима добротворе, који су до сада завештавали општини за нену сиротињу огромне своте. Само један Коста Хранисављевић завештао је 8000 дуката у готовом новцу; а да не говоримо о Цропарићевом земљу и неколиком Вучићевом шокову, итд. И треба да онда тражите да се ко себа сиротиње, кад не зна хоће ли се и нако нала негова вештита и да завештаоче правилно руковати, те да буде истините користи.

Ако на данашњу управу општинску, да се изнуду из заборава завештања; да се о њима састане и утврди рачун; да се саване тих добротвора живе у здравља и да се на тај начин положи темељ фонду коме ће многи грађани радо остављати зогате код нас кроезима.

До сада правила није бивало, зар је не требало и могло бити више завештања?...

Р

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Осветљење. У седници 17. ов. мес. одбор општински усвојио је предлог комисије и донео одлуку да се уведе електрично осветљење.

Преха ранијој одлуци осветљење се има извршити средством покластвује. Стечај ће се расписати одмах.

Изабрани. На скупштини осмаских пасланика, која је држана прошле недеље, 16. ов. мес. у општинској дворани извршен је избор нових чланова и заменика за проистекле трговачки Суд овако:

а. За чланове: Димитрије Николајевић трг. Алекса Богићевић трг. Милош Гођевац трг. Данил Бура трг. Милоје Тадић трг. Светозар Стојановић трг.

6. За заменике: Пантa Матић столар, Јован Христић механичар, Перa Радовановић трговац, Мирослав Стевановић баштован, Гавра Матић обућар, Милан Антоновић лончар.

Подељено. Као сваке и ове године општинска управа задобијала је знатне новчане прилоге, који су подељени сиромашној али поштеној деци за лепше и боље проведе велика празника Христовог рођења.

О свима прилозима штампаће се јавни рачун; а на овоме месту најлепша захвалност свима прилагачима који се племенито сетише невољних сугрђана својих!

Напомена. Обраћамо пажњу читалаца на поклич главне пописне комисије, који доносимо на челу странице овога броја.

Није потребно да овде ништа више наводимо, и надати се је де ће београдски листови од своје стране потпомоћи да се свак што нељна популарише, те да се и становништво њихово одазове дужности својој на дан пописа.

Примио дужност. Новоизабрани лекар општински за изврт теразијски, г. Др. Данило Дапчевић, примио је дужност 22. ов. месеца.

Предавање. На Св. Стевана 27. ов. мес. држаће у општинској дворани у 10 час. пре подне, јавно предавање „О попису људства“ г. Др. Драгиша Ђурић статистичар мин. фин. и хонорарни шеф статистичког одељка општ. Суда. С тога обраћамо пажњу пописивача особља општинске администрације. Приступ је бесплатни и допуштен сваком без разлике, ко год се за питања интересује.

ГЛАСНИК
ОПШТИНСКОГА СУДА И ОДЕЉАКА

(**Најпо**). Пре неколико дана упућен је на дужност један новајлија чавиј.

Исто тако, пре 6 дана, пођен је у „слушчкој“ улици један печат за који исто агентурске радње са литенним натписом.

Сопственици да се јаве одељку варосиог дућанџиског.

(**Сточни пасоши**). Од сада се за издавање сточних пасоша код општинских власти неће наплаћивати никакве друге таксе сем законом о таксама предвиђене у 0.05 дин. за сваки грош.

НАШЕ СЛУЖБЕНЕ ИЗЈАВЕ

„Мале Новине“, у 350. броју донеле су белешку како су на пописивање, одређени људи који пишу на питања претходно, „да ли се могу да приме те дужности“, и да су одређени „нахон људи који припадају опозиционим државној влади“

Овако лакомислено тврђење може само да нанесе штете ствари, а ничим да користи.

Није нико одређивао ни по каквих других побуда, но на просте потребе. Поступљено је само онако како законом налаже, и зачем је законе казшио скоро пред сам попис, Суд општински није ни имао могућности ни времена да иноса претходно пита. Редов,не списку грађана и шематизму, одређени су без икакве разлике само људи који по интелигенцији својој могу да изврше оно што законом прописује, да изврше један посао не само потребе државне него и посло опште части.

За осуду је што су „Мале Новине“ могле да искажу оно што не стоји. Разлика је кад се нешто по нормалу ваља с волом орши. Да попис ваљано добро, записи скоро најмање од пописивача. На пар овда треба сејати раздор где му места нема на штету саме ствари. Пописивачима је одређено колико је могло бити њихе кућа, а дужност је и часна и патриотска. Ми би могли указати пстом на једну од нас недавну престипницу, у којој се интелигентни људи сва без разлике упорно грабили в свака радо потрчао да попис помогне, сматрајући да у успеху тога посла јавног, лежи част земље пред образованим светом; а код нас међутим и на жалост има их ово који шаљу овако писане белешке да шкоде, место да користе ствари.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА.

Трошарина оффијска. У Софији је трошарина заведена пре неколико година. У прво време, за трг године, општина је прибирала трошарину у сопственој режији а за тим почела уступати је лицитационом закупцу.

За пољу годину трошарину је закупио Илија Захаријев и лицитационе дао 1.920.018 динара.

Трамвај у Једрену. Врло кратак врсме износе градјевне трамваја и у Једрену. Трамвај ће се експлоатн по Дековилевој системи, а износиће жељезничку стазицу са свима потребним справама. Цела пруга износиће 7 километара дужине Чека се још само да влада донесе своју резолуцију о концесији, па ће се одмах с радовима почети.

Цариградски пл. Један француски лист саопштава радове концесије по којој ће се градити пл на обалама Златног Рога. Ма колико да су особене прилике цариградске, ипак ће вредно пта да напомено бар неке главне тачке које мале наше среда могу бити једнаке.

Поплочаша се леже Машел-паша по трубење и експлоатацију но само по-а него и лок-ова и интересто. Поплочаша системе аспинопо друштво и то у року од 18 месеци од дана подписа уговора. Друштво има права да постави и шине за одвозницу преко осшина подову по-а царинарнице и интереста а тако исто трамвај и омнибусе. Друштво мора у остаљеном року од 18 месеци полити министарству грађевне планове и пројекте целог продужења а тако исто и предлог дворенцијалних тарифа. Одобрење планова и пројеката мора изаћи у року од 3 месеца. Министарство ће преко царинских органа имати право да врши контролу од почетка до краја рада а тако исто и за време експлоатације, и то на свеопште приходе и по-а и трамваја и интереса. Царинарница прилаже царинску контролу. Рок поплочаше 85 година. По истеку прших 40, дакле имаће право на откуп с тим да 80 од сто брутто прихода према приходу са последњих 5 година служи за амортизацију. Ова сума не може бити мања од оне коју представља интерес и амортизација капитала још не „исплаћеног. Влада гарантује концесију и прише се не одредбама парочитог међусобног уговора. Сав материјал са стране не подлежи царини. Друштво је дужно све радове одржавати у добром стању за све време трајања концесије.

БИЛЕТЕН
О РАЂАЊУ, БОЛОВАЊУ И УМИРАЊУ У БЕОГРАДУ
од 1.—10. децембра 1890. године

А) О рађању

Рођено је свега 45 а то: мушких 26, женских 19, православних 39, римских 4, евангелских 2 и мојсијих 1.

Б) О боловању

По извештајима одељских лекара, боловало је свега 348 то од ових болести:

I. Од инфекционих болести

Наступне трговине 44. Пошасе шетра 3 (дор.) Тетуса 2 дор.) Дотторије 1. Грлобоља 2 Великиња 2. Морбиле 3. Вогорије 21. Свраница 11.

II. Од осталих болести

Реуматизма 17. Апсеције 2. Шаровруса 1. Запаљена мозга и кожице 4. Хистерије 2. Конвулзије 1. Епилепсија конвулзије 1. Неправилне рође 7. Рђаве особине 1. Мане вида 3. Катара респират. органа 44. Запаљење плућа 16. Запаљење плућне мрежњаче 2. Туберкулозе 21. Утикобоље 1. Астме 22. Пароксизма 2. Катара желудца 14. Шуљева 1. Катара црева 18. Запаљ. трбушне опне 5. Колике 2. Метрични метрорагије 1. Другаја болести сексуалних 6. бол. очију 7. Уртикарије 1. Абнее елефантине 1. Фоурункуле 1. Екземе 4. Херпеса 1. Друге кожне болести 5. Прави трипперо. 1. Перфоративна 3. Запаљ. костиду и гаглова 1. Рана 1. Модрица 2. Натерпела 1. Гранише преломе. 1. Посекотине 3. Аборгуса 3.

II. С у м м а р н о

Умрло је свега 29 лица о то 14 мушких и 15 женских, од ових болести:

Морбиља 1. Атрофије деце 1. Маразмуса 2. Апоплексије мозга с паљења 1. Запаљење мозга 2. Епилепсије конвулзије 3. Тетануса 1. Круга 2. Запаљење плућа 7. Туберкулозе 5. Услед старости 1. Разних неодређених 1. Неодређених болести 1. Разне друге болести 1.

Између 1 године 8. Од 1—5 год. 6. Од 5—10 год. 1. Од 10—20 год. 2. Од 20—30 год. 2. Од 30—40 год. 1. Од 40—50 год. 2. Од 50—60 г. 3. Од 60—70 год. 1. Од 70—80 год. 2. Од 80—90 год. 1.

У округу Пожаревачком 11, Врачарском 7, Чачанском 4, Ваљевском 0, Смедеревском 7, Ћупријском 4.

Од ових лечено је 73. а 6 пије

свеког

Др. Д. Стојић.

— + — + —

ЦАРИНСКИ ИЗВЕШТАЈ

I. ПРИХОД ЦАРИНАРНИЦЕ БЕОГРАДСКЕ

за месец јануар 1890-ту год.

Ујединен за 1889-ту год. и 1890-ту год.		Разлика
од уноса	382.851·60	385.551·53	48.220·93 дин.
„ извоза	43.005·75	33.812·78	9.192·97 „
„ пропоса	1.782·20	1.356·24	575·76 „
„ депозита	637·68	1.905·02	1.337·34 „
„ сигурног	2.208·97	842·77	1.366·20 „
„ напред. приходи	407·—	2.954·02	2.547·02 „
„ пријем марака	2.455·83	1.654·06	800·77 „
„ обртне пореске	122.720·05	138.864·02	16.143·97 „
Свега	510.436·78	566.997·24	56.189·46 „

Више у 1890. год. приход дужани 56.189·46 динара.

II. ОПШТИНСКИ ПРИХОД

Ујединен за 1889-ту год. и 1890-ту год.		Разлика
Од надзорне	14.773·12	10.934·77	3.738·35 дин.
„ мешне	1.749·—	1.670·68	078·32 „
„ пијаче таксе	„	460·—	460·— „
„ вредне пасанице	„	3·80	3·80 „
„ обавезане	„	111·60	111·60 „
Свега	16.522·12	13.180·85	3.341·27 дин.

Више у 1890. год. општ. приход 3.341·27 дин.

НАРЕДБА ВАР. УПРАВЕ

Пушање из пушака у варошке је забрањено и кажњено по § 360 прим. законика.

Ради предупређења свакој могућој несрећној случаја, која не може лакше да се из пушаке пуца, особито кад то чине неразборити или деца, Управа варошка београдска поново грађанство да обрати пажњу на сваку лицу и имање, и напоследку да пушке из пушака сама о божићним празницима, ако може избећи свако њено случај и кажњ.

Од Управе Вароши Београда 21. Децембра 1890. године Бр. 20.252 у Београду.

ВОЈНА ОБЈАВА

Сходно пређашњу заповести министарства војног КОВр 6481 3. тек. месеца и пошто је пријем лица обављен, КОвр 6315 од 9. тек. месеца поништава се свака обавезаност I. и II. позива народне војске следеће:

„Код пропасних позива за одело и опремање народне војске која у варошима на пређају, поћиће до домаћи пребивалишта обвезници сиромашне Србије. Међ ас Парадина за пређење о најпробитачнијем начину, како отварење и рушење народне војске могу лако и брзо набавити без и сувог за ово одело, и одговорити за је волан у свима општинама местима: Београду, Пожу, Крагујевцу, Крушевцу и Пожеги отварате вашарске у којима ће се могли зрести у свако доба пропасни чоха, или сувог за одело народне војске. У тог случају, ако се чоха или сувог набавља из вашара онда ће бити скупља са 8 до 10 од утврђене цене што ће се у ове провинције морало плаћати прадбиком."

„Да би народни војници лакше до пријатније одела, обвезаници ће војници, да се сва обвезница војска одело треба, могу га поручбине обратити непосредно, било самој кобрице тканина а Парадину, или стварно отварајућу у Београду, да из каки бољи мали поручбине, која ће се одма пријатније израдити. У том случају, сами пошаљите поштарине, који ће обвезници имали да снесе, сви ће остали тропосов отказ, а војници ће имати отворе одговарајућу цену, дакле знатније него да се чоха или сувог из вашара набављају."

У трговине чоха и сувог за одело народне војске ове су:

1. Чоха за војнике и чакшире 7·50 дин. метар. 2. Чоха сур за шапке широке 7·30 динара метар. 3. Чоха тамног плава за шајкаче 9·37 динара метар. 4. Чоха црвеног ваше шајкаче 7·50 динара метар. 5. Чоха вешиног за ваше шајкаче 8·50 динара метар. 6. Чоха гарнитурног ваше шајкаче 9·00 дин. метар. 7. Сувог за војнике и чакшире 6·00 динара метар.

Обвезници народни војски дужни су одело набавити, како ће га прилком пријем војнички имати.

Број 10821. Из канцеларије VII. пуковског округа: поманда 19. Децембра 1890. год. у Београду.

ВОЈНА ОБЗНАНА

(о отварању нових курсова за сирову робу официра)

Сходно пређашњу г. министра војног КОвр 6481 тек. месеца ФЂБро 9841 и наређењу Дунавске Дивизијске Области од 14 тек. месеца Бр. 8455, отварају се 1890-тој години курсови за сирову резервних официра. У ове курсове примаће се само резервни официри и они резервни подофицири, који је за ред за

Курс овај трајаће пет месеци а почеће курс полазећи је онако: да командири пешт. пука и самосталних лавова пређлажу официре из пређашњих година и одређују за 1 марта тек. године, а коњички пука пређлажу своју официре, официрске и патентиране кандидате, и да тај пређлог пошаљу на што боље за војничке дужности. По пређлогу пређашњих курсова полазиће официри који ће полазе бити ослобођени у мањем разредним вежбама свога рода војске, али ће за њих полазе прати ће и истим испитима као и прави полазеће ученике.

Курсови почеће са пређлог месеца марта настављаће се дању и ноћу, сходно распореду, који ће се саставити сваког појединог курса. У ове курсове примаће се само они, који се добровољно пређлаже, а по том они, које командир и одред команданта на основу чл. 92. закона о устројству војске. Број кандидата за пешадију и коњицу одређује се по 30 за сваки пешадијски пук, а за коњички 20 кандидата. Кандидати за пешадију и коњицу (25—30 подофицира и 5 официра) из сваког пука састајаће се у Београду, а кандидати коњички пук из Ниша у Београду, а кандидати коњички пук из Ниша у Београду. Они који буду примљени на курсове, дужни су и моћи ће се и они сви појавити на једно место и тако увелико спремати, о чему ће се касније јавити.

Пуног износа положају се одмах путем кандидата за сиреч резервних официра, а који на предлог среског начелника министар права изнуђ да се комади VII пушке бригаде продаје најдаље до 30 овог, колико им треба ради уношења од истих потребних одштета.

Бр. 10405. Из канцеларије VII. пуковског округа 18 Децембра 1920 год. у Београду.

ВОДОВОДНЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Управа водовода београдског има одржати писмену лицитацију за набавку великог резервоара за вод водовода београдског.

Резервоар ће бити сав од бетона.

Писмене своје понуде са свима прилозима до 28 Јануара 1891 године, 5 сати у вече, у запечаћеном писму адресоване, Одељењу водовода београдског за грађење, треба да достави сваки предузимач који жели да учествује у лицитацији.

Начин и услови под којима ће се лицитација држати, као и остали потребни подаци могу се сазнати сваки радни дан у среду и суботу од 10 сати пре подне до 2 сата по подне у другом службеном времену у канцеларији Одељења водовода београдског.

Број 368. Од Управе водовода 7. децембра 1920. год. у Београду.

ПРЕГЛЕД

Дошло пошиљака

	Од 10. до 20. дек.	Од 1. до 10. дек.	Од 21. до 30. нов.	Од 11. до 20. нов.
у г. железницом	1042	758	913	611
	1284	1004	1332	592
Свега	2326	1762	2245	1203

Београдске лицитације

а) Артиљеријско-техничке одељење министарства војног одржаће дне 31. Дец. тек. год. лицитацију за набавку 50.000 ком. кутијица за шибице. Кауција за Србију 10 од стотине 20 од сто од изнашене цене.

б) Артиљеријско-техничке одељење министарства војног одржаће дне 29. Дец. т. г. лицитацију за набавку 200.000 ком. гвоздених шрафова. Кауција за Србију 10 од стотине 20 од сто од изнашене цене.

в) Рударско одељење министарства природних одређења одржаће дне 28. дец. т. г. лицитацију за продају 1000 килогр. бакарних руда. Кауција 10.000 дин. Услови у канцеларији истог одељења.

г) Артиљеријско-техничке одељење министарства војног одржаће дне 31. Дец. тек. год. лицитацију у ремонтном свом заводу ради набавке челика и гвожђа за 120 вагона. Кауција за Србију 10, а за странце 20 од сто од изнашене цене.

д) Управа војне одеће министарства војног одржаће дне 29. Децембра текућ. године лицитацију за набавку потребног броја чизама. Услови и кауције у канцеларији исте управе.

ђ) Управа војне одеће министарства војног одржаће дне 29. и 30. Децембра текућ. године лицитацију за набавку потребног броја чизама. Услови и кауције у канцеларији исте управе.

е) Економно одељење министарства војног одржаће дне 31. Децембра т. г. лицитацију за набавку потребног материјала потребног министарству у 1891 години. Кауција 400 динара у готову.

ж) Управа војне одеће одржаће дне 3. Јануара 1891. год. лицитацију за набавку 6000 ком. чизама. Услови и кауције у канцеларији исте управе.

з) Економно одељење министарства војног одржаће дне 29. т. м. лицитацију за набавку 10.000 ком. кутија за шибице. Кауција за Србију 10, за странце 20 од сто од изнашене цене. Услови и кауције у канцеларији исте управе.

и) Министар шума и рудника одржаће дне 4. јануара т. г. лицитацију за набавку 10.000 кгр. катрана. Услови у канцеларији истог одељења.

ТАКСЕ

за јавне радње у општини београдској

I.

1890 год. 1891 год.

а), за говорећу машину . . . . . 15 „
б), за 1 вршачу у дању . . . . . 10 „
в), за 1 вршачу у ноћи . . . . . 15 „

II.

а), за говорећу на дан . . . . . 5—10 „
б), за рад. просторију . . . . . 10—50 „
в), за машинерију и алатке . . . . . 5—15 „
г), Циркуси . . . . . 10—20 „
д), за забаве „Типа-Таче“ и. д. (свако, сваковрсне и представљање) . . . . . 50 „
ђ), за остале . . . . . 50 „

III.

а), за говорећу на дан . . . . . 5—10 „
б), за рад. просторију . . . . . 10—50 „
в), за машинерију и алатке . . . . . 5—15 „
г), Циркуси . . . . . 10—20 „
д), за забаве „Типа-Таче“ и. д. (свако, сваковрсне и представљање) . . . . . 50 „
ђ), за остале . . . . . 50 „

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ЗАНАТЛИЈЕ

а), за свако јавно занатлијско радње . . . . . 0,50 „
б), за мушки помоћник . . . . . 0,20 „
в), за женски помоћник . . . . . 0,10 „
г), за свако јавно занатлијско радње за 2 и за више радника . . . . . 0,20 „
д), за свако јавно занатлијско радње за 2 и за више радника . . . . . 0,40 „
ђ), за свако јавно занатлијско радње за 2 и за више радника . . . . . 1,50 „

II. ПОКРЕТНА ИМАЊА

а), за собу и кућу или ма који део њих . . . . . 0,20 „
б), 2—3 собе . . . . . 0,60 „
в), 4 и више соба . . . . . 1,00 „

III. ПРАЗНИЧНЕ ПОМЕЋАЈА И НУЖНИЦА.

а), за кућну . . . . . 10,00 „
б), за . . . . . 0,50 „

IV. ЗАНАТЛИЈЕ

а), зараза за . . . . . 8,00 „
б), зараза за . . . . . 6,00 „

V. ТРГОВИНА

а), трг за . . . . . 7 дин.
б), трг за . . . . . 12 „
в), ... 1500 „
г), ... 900 „
д), ... 1000 „
ђ), ... 1000 „
е), ... 1000 „
ж), ... 1000 „
з), ... 1000 „
и), ... 1000 „
ј), ... 1000 „
к), ... 1000 „
л), ... 1000 „
м), ... 1000 „
н), ... 1000 „
о), ... 1000 „
п), ... 1000 „
р), ... 1000 „
с), ... 1000 „
т), ... 1000 „
у), ... 1000 „
ф), ... 1000 „
х), ... 1000 „
ц), ... 1000 „
ч), ... 1000 „
ш), ... 1000 „
ђ), ... 1000 „
е), ... 1000 „
ж), ... 1000 „
з), ... 1000 „
и), ... 1000 „
ј), ... 1000 „
к), ... 1000 „
л), ... 1000 „
м), ... 1000 „
н), ... 1000 „
о), ... 1000 „
п), ... 1000 „
р), ... 1000 „
с), ... 1000 „
т), ... 1000 „
у), ... 1000 „
ф), ... 1000 „
х), ... 1000 „
ц), ... 1000 „
ч), ... 1000 „
ш), ... 1000 „

VI. ПОКРЕТНА КОЛА

а), ... 12,00 „
б), ... 24,00 „
в), ... 72,00 „

ОБЗНАНА

(ЗА ОБВЕЗНИКЕ РЕДОВНИК ВОЈСКЕ)

Сви обвезници редовне војске VII активног пука Краља Александра I. као и сви прекобројни, који се као такви у списковима обвезника воде, позивају се да одмах дођу у благајно одељење суда београдске општине, ради извесног саопштења.

Ко се овоме позиву не одазове, и до краја овог месеца најдаље, не буде се јавио, казниће се према закону.

Од суда општине в.гр. Београда 23. Новембра 1890. АВр. 2319.

Од суда општине вар. Београда 1. децембра 1890. АВр. 2164.

ОБЗНАНА

— О приликавању таксених марака на објаве —

Расписом господина министра финанције од 3. тек. мес. ПрБр. 11.704 објашњено је да се на сваку објаву за издавање под кирију, било написану било штампану, мора од сад прилепити марка од 5 пара динарских.

То се овим, а према наредби Управе вароши, даје грађанству на знање

Од Суда општине вароши Београда —15. новемра 1890. АВр. 2255.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

Изашла је:

ИСТОРИЈА

ТУРСКЕ ЦАРЕВИНЕ

НАПИСАО

С. ЛЕЊ-ПУЛ

с енглеског превео

ЧЕД МИЈАТОВИЋ

Цена 3 дин.

Може се добити у свима књижарама

Књижара В. Valožića.

НАРОДНА ПОЈЕЗИЈА

У ОКРУГУ УЖИЧКОМ

ПРИЛОГ ЗА ТРАГ

од Срет. А. Поповића

Цена 50 н. дин.

Може се добити у школи, у Александровцу (округ крушевачки)

У књижари В. Valožića у Београду и у свима књижара и Србији може се добити:

ГРАМАТИЧИЦА

ЗА III. РАЗРЕД ОСНОВНИХ ШКОЛА

од

Жив. П. Симића

Цена 50 пара дин.

(Одобрена од главног просветног савета и г. министра просвете за ручну њихову књигу).

ЧИТАОЦИМА

Молимо најлепше све оне који наш лист држе а нису још положили што на на име претплате дугују, да положе паре разносачима листа, који ће им признанице предати. Ко не буде то учинио до 5. Јануара идуће године томе нећемо морати да обустамо шиљање листа.

Од нове године лист ће се слати само онима који се претплате.

Молимо и све општинске судове из унутрашњости да пошаљу суме које нису положене.

Претплату из унутрашњости најбоље је полагати код поштa.

Примаће по умерену цену трговачке и сваковрсне друге приватне огласе.

Власништво

„ВЕОГРАДСКИХ ОПШТ. НОВИНА"

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 13. до 18. Децембра стигнуло нрвало је нрево овгмнеке книгаре:

ТЕКЕНИА	Чега	100 к. кроме чега дин.	ТЕКЕНИА	Чега	100 кг. чега плаћа дин.
ВИДОСТ.			ВИДОСТ.		
20449	Брашна пшенич.	17·60	6640	Сланс . . .	2·50
	Пшенице . .	—·—		Ужарје . . .	—
204.544	Пшенице . .	13·40	1239	Јагњала . .	110
84.543	Кукуруза . .	10·20		Ракије воћева	—
30.213	Раже . . .	12·30	5739	Сира . . .	50
	Тумара дрвена	—·—		Моја тољева	
18.046	Јечма пова .	11·30		Коже сирове .	—
44.911	Овса . . .	12·50		Кајгана . .	—
4.060	Дабуза . .	20		Прена трофеја	—
1535	Пасуља . .	29		Напрске хлебе	—
2831	Брашнера пова	10·50	48.271	Свиња дебелих	75
	Вуне пране .	—·—	70	Рибе орашке.	160
1·54	Пруа лука .	4·50	2061	Сува меса, прш.	200
	Меда . . .	—·—	7.468	Креча . . .	3·50
7527	Орија . . .	—·—		Помента . .	—
	Грожђа . .	—·—		Кукуруз кисела	—
	Вуна рашч .	—·—	140.099	Камена кроста	—
	Живине трофеје	—·—	339.703	Дрвен рашч .	—
	Угљена камена	4	188734	Вина црна .	30
97.173	Шљива сушн	56·50	10523	Ракије кол. мекс	—
	Масти . .	—·—		Ракије ил. жеш	30
63·640	Сена . . .	4·50			

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска. Штампа штампарија Народне Радикалне Странке. Уредник Сима Хаџи Ристић